DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 83 S

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR)

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 83 S

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR)

Innhold

1 Innledning og bakgrunn 5

2 Nærmere om rettsaktene 7
2.1 CRD IV og CRR 7
2.2 MiFID II og MiFIR 8
2.2.1 Produktintervensjon 9
2.2.2 Hjemler til vedtak om forhold til tredjeland 9
2.3 Bestemmelser om oppkjøp fra tredjeland i CRD IV og i MiFID II 10

3 EØS-komitébeslutningene 11
3.1 EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 for CRD IV/CRR 11
3.1.1 Nærmere om EØS-tilpasningene til direktiv 2013/36 (kapitalkravs-direktivet, CRD IV) 11
3.1.2 Nærmere om EØS-tilpasningene til forordning 575/2013 (kapital-kravsforordningen, CRR) 13
3.2 EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 for MiFID II/MiFIR 14
3.2.1 Nærmere om EØS-tilpasningene til direktiv 2014/65 (MiFID II) 15
3.2.2 Nærmere om EØS-tilpasningene til forordning 2014/600 (MiFIR) .. 16
3.3 Felleserklæringer i tilknytning til hhv. CRD IV og MiFID II 17

4 Innlemmelse i EØS-avtalen av utfyllende rettsakter til CRD IV/CRR og til MiFID II/MiFIR 18

5 Kompetanse i rettsaktene til å treffe vedtak om tredjelandsforhold 19
5.1 Generelt om kompetanse til å treffe vedtak om tredjelandsforhold i EUs finansmarkedsregelverk 19
5.2 Nærmere om kommisjonsvedtak om tredjelandsforhold i medhold av CRD IV, CRR, MiFID II og MiFIR 19

6 Forholdet til norsk rett 21
6.1 Gjennomføring av CRD IV og CRR 21
6.2 Gjennomføring av MiFID II og MiFIR 21
6.3 Konstitusjonelle forhold 22
6.3.1 Innledning 22
6.3.2 MiFID II/MiFIR 22

7 Økonomiske og administrative konsekvenser 25

8 Konklusjon og tilrådning 26

Forslag til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR) 26

Vedlegg
1 EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester) 28
EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester) 33
2 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapir-foretak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF 37
Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapir-foretak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 142

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (omarbeiding) 501

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 619

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 83 S

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR)

Tilråding fra Utenriksdepartementet 10. april 2019, godkjent i statsråd samme dag. (Regjeringen Solberg)

1 Innledning og bakgrunn

EØS-komiteen vedtok ved beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 å endre EØS-avtalens vedlegg IX ved å innlemme

- Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (det fjerde kapitalkravsdirektivet, CRD IV),
- Europaparlaments- og rådsforordning 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning 648/2012/EU (kapitalkravsforordningen, CRR), og
- Europaparlaments- og rådsforordning 2017/2395/EU av 12. desember 2017 om endring av forordning 575/2013/EU angående overgangsordninger for å redusere virkningen av innføringen av IFRS 9 på kapitalgrunnlaget og for behandlingen av store eksponeringer mot visse offentlige myndigheter og foretak, som er denominert i en av medlemsstatenes nasjonale valutaer.

Fristen for å ha nasjonale regler som gjennomfører direktivet i medlemsstatene var 31. desember 2013. Forordningen trådte i kraft i EU 1. januar 2014.

EØS-komiteen vedtok også ved beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 å endre EØS-avtalens vedlegg IX ved å innlemme

- Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter (MiFID II),
- Europaparlaments- og rådsforordning 600/2014/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter (MiFIR),
- Europaparlaments- og rådsdirektiv 2016/1034/EU av 23. juni 2016 om endring av direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter, og
- Europaparlaments- og rådsforordning 2016/1033/EU av 23. juni 2016 om endring av forordning 600/2014/EU om markeder for finansielle instrumenter, forordning 596/2014/EU om markedsmisbruk og forordning 909/2014/EU om forbedring av verdipapiroppgjør i Den europeiske union og om verdipapirsentraler.

Fristen for å ha nasjonale regler som gjennomfører direktivet i medlemsstatene ble ved direktiv 2016/1034 av 23. juni 2016 satt til 3. januar 2018. Forordningen trådte, etter parallell utsettelse ved forordning 2016/1033 av 23. juni 2016, i kraft i EU 3. januar 2018.

Bank- og verdipapirregelverket som nå tas inn i EØS-avtalen, er omfattende. CRD IV, CRR, MiFID II, MiFIR og det utfyllende regelverket fastsatt av Kommisjonen er allerede så langt som mulig gjennomført i norsk rett. Stortinget vedtok i juni 2013, på bakgrunn av Prop. 96 L (2012–2013), lovregler om nye kapitalkrav for banker og andre kredittinstitusjoner. Reglene trådte i kraft 1. juli 2013. I april 2015 vedtok Stortinget finansforetaksloven, jf. Prop. 125 L (2013–2014). Finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2016. Disse lovvedtakene gjennomfører, sammen med utfyllende forskrifter, store deler av CRD IV og det materielle innholdet i CRR. Stortinget vedtok videre i juni 2018, på bakgrunn av Prop. 77 L (2017–2018), endringer i verdipapirhandelloven som gjennomfører MiFID II og MiFIR. Endringene, med unntak av § 8-1 om inkorporasjon av MiFIR, trådte i kraft 1. januar 2019.

Selv om reglene i norsk rett i hovedsak er i samsvar med EØS-forpliktelsene som følger av de nevnte EØS-komitébeslutningene, vil det etter innlemmelse av CRD IV og CRR i EØS-avtalen kunne være behov for enkelte tekniske endringer av gjeldende lovregler. Finansdepartementet tar sikte på å komme tilbake til dette i en Prop. L. MiFIR inneholder to bestemmelser som legger myndighet til henholdsvis EUs finanstilsynsmyndighet for verdipapirmarkedet, ESMA, og til EUs finanstilsynsmyndighet for bankmarkedet, EBA, til å forby eller begrense markedsføring og salg av visse finansielle instrumenter, strukturerte innskudd, og visse typer finansiell aktivitet eller praksis, jf. MiFIR artikkel 41 og 42. Videre kan ESMA etter MiFIR artikkel 45 innhente informasjon om derivatkontrakter, og i visse tilfelle treffe bindende vedtak om reduksjon eller avslutning av posisjoner i råvarederivatmarkedet og begrensninger i adgangen til å inngå råvarederivatkontrakter. Stortinget ga 13. juni 2016, på bakgrunn av forslag i Prop. 100 S (2015–2016), samtykke med mer enn ¾ flertall, jf. Grunnloven § 115, til overføring av myndighet til EFTAs overvåkingsorgan ved fremtidig innlemmelse av MiFIR i EØS-avtalen etter de utkastene til EØS-tilpasninger til MiFIR artikkel 40, 41 og 45 som ble lagt frem i Prop. 100 S. I samsvar med det som ble opplyst i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 10.7.3.5, bes det om Stortingets samtykke til godkjennelse av den endelige EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av MiFIR i EØS-avtalen i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 29. mars 2019 ble, på bakgrunn av dette, tatt med forbehold om Stortingets samtykke, jf. EØS-avtalen artikkel 103. Det bes bare om Stortingets samtykke til direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR), da de øvrige rettsaktene ikke vurderes å kreve Stortingets samtykke i medhold av Grl. § 26, annet ledd. Følgelig er heller ikke disse trykket i Prop. S.

EØS-komiteens to beslutninger og de to hoveddirektivene, CRD IV og MiFID II, og de to hovedforordningene, CRR og MiFIR, alle i uoffisiell norsk oversettelse, følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Nærmere om rettsaktene

2.1 CRD IV og CRR

Baselkomiteen for banktilsyn[1] la i desember 2010 frem nye anbefalinger om kapital- og likviditetskrav for banker, som et svar på erfaringene fra den internasjonale finanskrisen. Målet var å bidra til en mer solid finansnæring gjennom skjerpede krav til ansvarlig kapital og kvantitative likviditetskrav. Anbefalingene ble omtalt som Basel III, og omfatter blant annet:

- Skjerpede krav til ansvarlig kapital: Innretningen med et skille mellom kjernekapital, som skal ta tap ved løpende drift, og tilleggskapital ble videreført, men det kom strengere kvalitative krav til kjernekapitalen generelt og den rene kjernekapitalen spesielt. Minstekravet til ansvarlig kapital på 8 prosent av beregningsgrunnlaget ble supplert med eksplisitte minstekrav til både ren kjernekapital og kjernekapital på hhv. 4,5 og 6 prosent.
- For å dempe virkningen av økonomiske og finansielle sjokk ble det innført krav om to kapitalbuffere; en kapitalbevaringsbuffer som skal kunne dekke tap og sikre at kapitalen ikke faller under minimumskravet i kraftige nedgangsperioder, og en motsyklisk buffer som skal beskytte bankene mot store tap etter perioder med sterk kredittvekst. Kapitalbevaringsbufferen skal tilsvare 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget. Den motsykliske bufferen skal i utgangspunktet ligge i intervallet 0 til 2,5 prosent. Banker som opererer med mindre ren kjernekapital enn summen av minimumskravet og bufferkravene, vil få restriksjoner på sin utbyttepolitikk, bonusutbetalinger og tilbakekjøp av aksjer.
- Tilleggskrav for motpartsrisiko som skulle dekke risiko for tap knyttet til endring i virkelig verdi av visse derivater som følger av endret kredittverdighet hos motpart, samt spesielle kapitalkrav for engasjementer med oppgjørssentraler.
- Krav til uvektet kjernekapitaldekning («leverage ratio») som et supplement til de risikovektede minstekravene: Dette kravet er ikke endelig utformet i Basel III, men det ble foreslått at kjernekapitalen skal utgjøre en gitt prosentsats av et eksponeringsmål som omfatter eiendelsposter og ikke-balanseførte poster.
- Kvantitative likviditetskrav knyttet til indikatorene «liquidity coverage ratio» (LCR) og «net stable funding ratio» (NSFR). LCR måler størrelsen på foretakets likvide aktiva i forhold til netto likviditetsbehov i en stressituasjon 30 dager fram i tid. NSFR måler forholdet mellom tilgjengelig og nødvendig stabil finansiering over en ettårsperiode.

EUs CRD IV/CRR-regelverk (kapitalkravsregelverket) ble vedtatt i juni 2013, og utgjør en tredje revisjon av kapitalkravsregelverket i EU. Kravene i regelverket ble i hovedsak gjort gjeldende fra 1. januar 2014. Kapitalkravsregelverket gjennomfører Basel III-anbefalingene fra Baselkomiteen, og innebærer i tillegg en harmonisering av regelverket («single rule book») der nasjonale myndigheters muligheter til å stille strengere krav nasjonalt begrenses. Med unntak av de forhold som reguleres i Basel III-anbefalingene, representerer regelverket i stor grad en videreføring av direktiv 2006/48/EF (CRD) og 2006/49/EF (CAD).

Kapitalkravsregelverket består for det første av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) med generelle virksomhetsregler for bankene, herunder bestemmelser om intern risiko- og kapitalvurderingsprosess og myndighetenes tilsynspraksis og sanksjonsmuligheter knyttet til denne (pilar 2), og forholdet mellom tilsynsmyndigheter i hjemland og vertsland. Direktivet har også bestemmelser om kapitalbuffere, som omfatter buffere for systemrisiko og systemviktighet i tillegg til Basel III-anbefalingenes regler om bevaringsbuffer og motsyklisk buffer. Den andre delen av regelverket er forordning 575/2013 (CRR) med minstekrav til ansvarlig kapital og likviditetsreserver, regler om

[1] Baselkomiteen for banktilsyn under Bank for International Settlements (BIS) regnes som global standardsetter innen bankregulering, med medlemmer fra 28 land. Norge er ikke medlem, men norske myndigheter følger arbeidet i Baselkomiteen gjennom deltakelse i en rådgivende komité. Komiteen utarbeider internasjonale standarder for banktilsyn og koordinerer det globale samarbeidet.

offentliggjøring av finansiell informasjon, bestemmelser om store engasjementer mv. I forordningen er kapitalkravet for utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB) redusert for å bedre kredittilgangen for dette segmentet.

Finansdepartementet redegjorde for kapitalkravsregelverket i Prop. 96 L (2012–2013), der departementet fremmet forslag om å gjennomføre nye kapitalkrav mv. i tråd med regelverket. Omtalen ble gitt før regelverket var endelig vedtatt i EU, men etter at det materielle innholdet var blitt kjent. Særlig er kapitalkravene nærmere omtalt i avsnitt 3.3.1 til 3.3.3 i proposisjonen, mens likviditetskrav er omtalt i avsnitt 3.3.4. Regelverkets pilar 2 (om tilsynsmyndighetens mulighet for å gi pålegg om tilleggskrav til det enkelte foretak) er omtalt i proposisjonens avsnitt 3.3.5, mens pilar 3 (om krav til offentliggjøring av informasjon) er omtalt i avsnitt 3.3.6.

EØS-komitébeslutningen om å innlemme kapitalkravsregelverket gjelder også innlemmelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2017/2395 av 12. desember 2017 om endring av forordning (EU) nr. 575/2013 angående overgangsordninger for å redusere virkningen av innføringen av IFRS 9 på kapitalgrunnlaget og for behandlingen av store eksponeringer mot visse offentlige myndigheter og foretak, som er denominert i en av medlemsstatenes nasjonale valutaer. Forordningen gir overgangsregler som skal begrense kapitaleffekten av økte tapsnedskrivninger etter IFRS 9. Etter forordningen kan foretakene i en overgangsperiode på fem år medregne minkende andeler av de økte tapsnedskrivningene i ren kjernekapital.

CRD IV og CRR forutsetter at Kommisjonen fastsetter utfyllende regler mv. i Kommisjonsdirektiver, Kommisjonsforordninger og Kommisjonsbeslutninger. Kommisjonen har fastsatt et stort antall slike rettsakter med mer detaljert regelverk.

2.2 MiFID II og MiFIR

Hovedformålet med det nye EU-regelverket MiFID II og MiFIR er å bidra til mer velfungerende markeder og redusert risiko gjennom økt transparens og bedre investorbeskyttelse. De to ny rettsaktene bygger videre på regelverket som ble innført ved MiFID I (direktiv 2004/39 om markeder for finansielle instrumenter). Graden av harmonisering er større, og det åpnes i liten grad for nasjonale valg ved gjennomføringen av direktivet.

Blant hovedtrekkene i det nye regelverket er

- Plikt til å handle visse typer finansielle instrumenter, herunder aksjer og clearingpliktige derivater, på godkjent marked eller via verdipapirforetak som kvalifiserer som «systematisk internaliserer».
- Plikt til å offentliggjøre informasjon om ordre og handler (pre- og post-trade transparens) utvides til å gjelde alle typer finansielle instrumenter.
- Rammeverk for en ny type handelsplass, såkalt organisert handelsfasilitet for obligasjoner, derivater mv.
- Regulering av algoritmehandel og høyfrekvent algoritmehandel,
- Konsesjonsplikt for datarapporteringsforetak.
- Regelverk for fastsettelse av posisjonsgrenser for varederivater og plikt til å rapportere slike posisjoner, samt kontroll- og håndhevingshjemler.
- Videreutvikling av system for vurdering av likeverdigheten til markeder og regelverk i tredjeland i form av såkalte «ekvivalensbeslutninger».
- Strengere krav til informasjon til kunden, regler for vederlag til/fra andre enn kunden og regler for produkthåndtering for å styrke forbrukerbeskyttelsen.
- Utvidede hjemler til å fatte vedtak på EU-nivå om å begrense eller forby salg og markedsføring av finansielle instrumenter og strukturerte innskudd.

Innholdet i MiFID II og MiFIR er bl.a. beskrevet i Prop. 77 L (2017–2018) om endringer i verdipapirhandelloven og oppheving av børsloven mv. (MiFID II og MiFIR).

MiFID II og MiFIR forutsetter at Kommisjonen fastsetter utfyllende regler mv. i kommisjonsdirektiver, kommisjonsforordninger og kommisjonsbeslutninger. Kommisjonen har fastsatt et stort antall slike rettsakter med mer detaljert regelverk. I vedlegg 1 og 2 til Verdipapirhandellovutvalgets andre delutredning med forslag til gjennomføring av MiFID II og MiFIR, NOU 2017:1, er det ikke-uttømmende oversikter over utfyllende kommisjonsforordninger til hhv. MiFID II og MiFIR. 57 slike kommisjonsrettsakter ble vedtatt innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komitebeslutning 29. mars 2019. I tillegg legger MiFIR som nevnt noe beslutningskompetanse til ESMA og EBA. Det vises til nærmere omtale nedenfor av adgangen for ESMA og EBA til å treffe vedtak om såkalt produktintervensjon.

2.2.1 Produktintervensjon

Som opplyst bl.a. i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 3.2.1.2 og kapittel 10.7, kan EUs tilsynsmyndigheter i visse situasjoner forby eller begrense visse finansielle produkter eller aktiviteter i situasjoner der finansiell stabilitet eller markedets integritet er truet. Dette følger forutsetningsvis av artikkel 9 (5) i de tre EU-tilsynsforordningene, som oppstiller rammer og fastsetter prosedyrer for slike vedtak. Hjemmelen for vedtak følger imidlertid av bestemmelser i sektorregelverket. I Prop. 100 S (2015–2016) pkt. 10.7.1 står følgende:

> «EUs tilsynsmyndigheter kan, i tillegg til å fatte vedtak i medhold av EU-tilsynsforordningene artikkel 17, 18 og 19, i visse situasjoner forby eller begrense visse finansielle produkter eller aktiviteter i situasjoner der finansiell stabilitet eller markedets integritet er truet, dette har grensekryssende virkninger, og nasjonale myndigheter ikke har satt i verk tiltak. Dette følger forutsetningsvis av artikkel 9 nr. 5 i de tre EU-tilsynsforordningene, som oppstiller rammer og fastsetter prosedyrer for slike vedtak, men selve hjemmelen følger av bestemmelser i andre rettsakter på finansmarkedsområdet, jf. omtale ovenfor under punkt 3.2.1.2.»

MiFIR artikkel 40 gir myndighet til ESMA til midlertidig å forby eller begrense markedsføring, distribusjon og salg av visse finansielle instrumenter eller visse typer finansiell aktivitet eller praksis. MiFIR artikkel 41 gir tilsvarende myndighet til EBA til midlertidig å forby eller begrense markedsføring, distribusjon og salg av visse typer strukturerte innskudd eller visse typer finansiell aktivitet eller praksis. ESMA må etter maksimum tre måneder ta stilling til om vedtakene skal fornyes eller opphøre. Etter MiFIR artikkel 45 kan ESMA anmode enhver person om alle relevante opplysninger om størrelsen på, og formålet med, en posisjon eller et engasjement inngått ved hjelp av et derivat. ESMA kan videre kreve at vedkommende reduserer størrelsen på, eller eliminerer, posisjonen eller engasjementet, og i særlige tilfeller pålegge enkeltpersoner begrensninger i adgangen til å inngå råvarederivatkontrakter.

ESMA offentliggjorde 1. juni 2018 to produktintervensjonsvedtak med hjemmel i MiFIR artikkel 40, jf. ESMA-forordningen artikkel 9 (5). Markedsføring, distribusjon og salg av binære opsjoner til ikke-profesjonelle kunder i EU ble forbudt fra 2. juli 2018. Adgangen til markedsføring, distribusjon og salg av finansielle differansekontrakter (CFD) til ikke-profesjonelle kunder i EU ble begrenset fra 1. august 2018. ESMA har senere fornyet de to vedtakene, jf. bl.a. ESMAs vedtak hhv. 14. desember 2018 (binære opsjoner) og 23. januar 2019 (finansielle differansekontrakter).

2.2.2 Hjemler til vedtak om forhold til tredjeland

MiFID II og MiFIR inneholder bestemmelser som gir hjemmel til vedtak om forhold til tredjeland.

MiFIR artikkel 23 (1) fastsetter at verdipapirforetak som hovedregel bare skal handle aksjer underlagt handelsplikt på godkjente markedsplasser. MiFID II artikkel 25 (4) gir Kommisjonen myndighet til å beslutte at regelverket for og tilsyn med markedsplasser i tredjeland skal anses likeverdig med regelverk og tilsyn i EU. Etter at Kommisjonen har truffet en slik ekvivalensbeslutning, vil verdipapirforetak regulert av MiFIR kunne handle aksjer underlagt handelsplikt også på disse markedsplassene.

Etter MiFIR artikkel 1 (9) kan Kommisjonen fastsette at unntaket fra en del bestemmelser i MiFIR for verdipapirforetak og markedsplasser, som kommer til anvendelse når de handler med et medlem av det europeiske sentralbanksystemet som utfører sentralbankoppgaver, skal utvides til også å omfatte handler med sentralbanker i tredjeland.

MiFIR artikkel 28 fastsetter at derivater underlagt handelsplikt etter reglene i MiFIR artikkel 32 som hovedregel bare kan handles på godkjente markedsplasser. MiFIR artikkel 28 (4) gir Kommisjonen adgang til å beslutte at regulering av og tilsyn med markedsplasser i tredjeland kan anses likeverdig med det som følger av EUs regelverk. Kommisjonen kan, på bakgrunn av forslag fra ESMA, fastsette nærmere kriterier for slike beslutninger.

Etter MiFIR artikkel 33 (2) kan Kommisjonen vedta utfyllende rettsakter som fastslår at regelverk, tilsyn og håndheving i tredjeland svarer til kravene i MiFIR artikkel 28 og 29. I så fall kan parter som er omfattet av reglene i artikkel 28 og 29, som inngår derivatkontrakter med motparter etablert i vedkommende tredjeland som oppfyller regelverket der, anses å ha oppfylt forpliktelsene etter artikkel 28 og 29.

MiFIR artikkel 38 (2) fastsetter at en av betingelsene for at markedsplasser og sentrale motparter i tredjeland kan få tilgang til informasjon om priser mv, jf. MiFIR artikkel 37, er at Kommisjonen har besluttet at regelverk for og tilsyn med markedsplasser og sentrale motparter i vedkom-

mende tredjeland anses å gi utenlandske markedsplasser og sentrale motparter tilsvarende adgang. MiFIR artikkel 38 (3) gir Kommisjonen myndighet til å treffe beslutning om slik likeverdighet for tredjeland.

MiFID II og MiFIR har to alternative regimer for å tillate at verdipapirforetak etablert i tredjeland kan yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet i EUs medlemstater.

Etter MiFID artikkel 39 kan myndighetene i hver enkelt medlemsstat i EU gi foretak fra tredjeland adgang til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet i vedkommende medlemsstat. Det er opp til medlemsstaten om den vil kreve at verdipapirforetaket oppretter filial i vedkommende medlemsstat, eller skal kunne yte tjenester uten etablering av filial, jf. MiFIR artikkel 46 (4) in fine, som fastsetter at medlemsstatene kan gi foretak fra tredjeland adgang til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet i vedkommende medlemsstat uten etablering av filial så lenge Kommisjonen ikke har truffet ekvivalensbeslutning, eller en tidligere ekvivalensbeslutning for vedkommende tredjeland ikke lenger er gyldig. Dersom det foreligger en ekvivalensbeslutning fra Kommisjonen for vedkommende tredjeland, så kan vedkommende tredjelandsforetak med filial i én medlemsstat yte tjenester til kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder i alle medlemsstatene, uten å opprette filial i de andre medlemsstatene, jf. MiFIR artikkel 47 (3).

Det andre alternativet forutsetter vedtak både i Kommisjonen og i ESMA. Kommisjonen kan i medhold av MiFIR artikkel 47 (1) beslutte at regelverk for og tilsyn med verdipapirforetak i et tredjeland anses likeverdig med regelverk og tilsyn i EU. I så fall skal ESMA inngå samarbeidsavtale med tilsynsmyndighetene i vedkommende tredjeland, jf. MiFIR artikkel 47 (2). ESMA kan deretter, etter søknad, registrere foretak fra vedkommende tredjeland. Slik registrering innebærer at foretaket får rett til å yte investeringstjenester til profesjonelle kunder i EUs medlemsstater uten å etablere filial i EU, jf. MiFIR artikkel 46 (1) og (3). ESMA kan også kalle tilbake registrering, jf. MiFIR artikkel 49.

Kravet om tillatelse/registrering etter artikkel 46 for å yte tjenester kommer ikke til anvendelse dersom en kvalifisert motpart eller en profesjonelle kunde i EU selv tar initiativ til at et verdipapirforetak etablert i et tredjeland skal yte tjenesten, jf. MiFIR artikkel 46 (5).

2.3 Bestemmelser om oppkjøp fra tredjeland i CRD IV og i MiFID II

CRD IV og MiFID II inneholder krav til nasjonal regulering av oppkjøp av hhv. kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Det er tilsvarende krav til nasjonale regler om oppkjøp av forsikringsselskaper i EUs regelverk for forsikring, jf. direktiv 2009/138 (Solvens II). Solvens II-direktivet ble tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komitébeslutning nr. 78/2011 1. juli 2011.

CRD IV artikkel 22 til 27 og MiFID II artikkel 11 til 13 angir bl.a. ved hvilke terskler det skal kreves tillatelse, hvilke hensyn det kan legges vekt på i avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og hvilke tidsfrister for saksbehandling som skal følge av nasjonal rett. Reglene skiller ikke mellom kjøpere etablert innenfor eller utenfor EU. Reglene omfatter derfor også oppkjøp når kjøper er etablert i et tredjeland. Dette henger sammen med at EU i Traktaten om den europeiske unions funksjonsmåte (TFEU) artikkel 63 har fastsatt at det ikke skal være restriksjoner på kapitalbevegelser hverken mellom medlemsstatene eller mellom medlemsstatene og tredjeland.

3 EØS-komitébeslutningene

3.1 EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 for CRD IV/CRR

EØS-komitébeslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 for innlemmelse av kapitalkravsregelverket CRDIV/CRR inneholder en fortale og fire artikler. Fortalen angir rettsaktene som blir innlemmet i EØS-avtalen. De tre rettsaktene som er innlemmet ved EØS-komiteens beslutning er som nevnt kapitalkravsdirektivet CRD og kapitalkravsforordningen CRR, samt Europaparlaments- og rådsforordning 2017/2395, som endrer kapitalkravsforordningen knyttet til overgangsordninger i forbindelse med innføringen av regnskapsreglene IFRS 9.

Artikkel 1 angir for det første hvilke endringer som gjøres i vedlegg IX til EØS-avtalen. Teksten i punkt 14 i vedlegg IX skal erstattes med henvisning til direktiv 2013/36/EU (CRDIV), jf. EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (1). Videre skal det legges til et nytt punkt 14a med henvisning til forordning 575/2013 (CRR) som endret ved forordning 2017/2395, jf. artikkel 1 (2). I tillegg oppdateres flere rettsakter som tidligere er innlemmet i EØS-avtalen med endringer som følger av CRR og CRDIV (artikkel 1 (3) og (4)). Det tidligere kapitaldekningsdirektivet (2006/49/EF) oppheves ved innlemmelsen og tas derfor ut av EØS-avtalen (artikkel 1 (5)).

Artikkel 1 inneholder også EØS-tilpasningene til direktivet og forordningen. Disse er nærmere omtalt i punkt 3.1.1 og 3.1.2 nedenfor.

Artikkel 2 fastsetter at teksten til direktivet og forordningene med angitte endringer på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 regulerer når EØS-komitébeslutningen skal tre i kraft. I tråd med hovedregelen i EØS-avtalen art. 103 trer EØS-komitébeslutningen i kraft den første dagen i den andre måneden etter at siste meddelelse om at samtykke er innhentet er mottatt.

Artikkel 4 fastsetter at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og i EØS-tillegget til Den europeisk unions tidende.

3.1.1 Nærmere om EØS-tilpasningene til direktiv 2013/36 (kapitalkravsdirektivet, CRD IV)

Tilpasningene til kapitalkravsdirektivet er tatt inn i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (1), og kommer i tillegg til de generelle tilpasningene som følger av EØS-avtalen protokoll 1.

Det er innledningsvis i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (1) inntatt generelle tilpasningstekster for å presisere at henvisninger til medlemsstater og kompetent myndighet i EØS-sammenheng skal forstås å omfatte EØS/EFTA statene og nasjonale tilsynsmyndigheter i EØS/EFTA-statene, at henvisninger til «medlemmer i ESCB» i EØS-sammenheng inkludere sentralbankene i EØS/EFTA-statene, og at referanser til EU-rettsakter i direktivet skal gjelde i den utstrekning disse rettsaktene er blitt innlemmet i EØS-avtalen, jf. tilpasningene a til c.

Videre er det inntatt en generell tilpasningstekst som tilpasser bestemmelser i kapitalkravsdirektivet som viser til den europeiske banktilsynsmyndigheten EBAs myndighet etter artikkel 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010. I tilpasningsteksten er det presisert at henvisningene for EØS/EFTA-statenes vedkommende skal forstås som henvisninger til EFTAs overvåkingsorgans myndighet, i de tilfeller som er fastsatt i og i samsvar med nr. 31g i dette vedlegg (tilpasning d). Det vises til nærmere omtale i Prop. 100 S (2015–2016) om deltakelse i EØS-komitébeslutninger om rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem m.m., kapittel 3.3.2.12.

Direktivet artikkel 2 nr. 5 gjør unntak fra direktivet for en rekke nærmere angitte institusjoner i forskjellige EU-stater. Tilpasningen i bokstav e unntar tre islandske institusjoner fra direktivet.

Etter direktivet artikkel 6 underavsnitt a skal «vedkommende myndigheter som parter i Det europeiske finanstilsynssystem samarbeide i tillit

og full gjensidig respekt, særlig når de sikrer at hensiktsmessige og pålitelige opplysninger utveksles mellom dem selv og andre parter i finanstilsynssystemet, i samsvar med prinsippet om lojalt samarbeid fastsatt i artikkel 4 nr. 3 i traktaten om Den europeiske union». Tilpasning f inneholder en tilsvarende bestemmelse om samarbeid mellom EØS/EFTA-statene, andre parter i finanstilsynssystemet og EFTAs overvåkingsorgan, samt en bestemmelse om at vedkommende myndighet i EUs medlemsstater på samme måte skal samarbeide med vedkommende myndigheter i EØS/EFTA-statene.

Som ledd i tilpasningen til EUs finanstilsynssystem er det også tatt inn tilpasningstekst som tilføyer EFTAs overvåkingsorgan til bestemmelsene om utveksling av opplysninger i artikkel 53 og 58 (tilpasning i og j) og til artikkel 117 om samarbeid mellom myndigheter, jf. tilpasning m.

Kapitalkravsdirektivet artikkel 47 og 48 gjelder forbindelser med tredjeland. Det følger av artikkel 47 tredje ledd at Unionen ved avtaler med en eller flere tredjestater kan samtykke i å anvende bestemmelser som gir filialer av en kredittinstitusjon med hovedkontor i en tredjestat samme behandling på hele Unionens territorium. Artikkel 48 gjelder Kommisjonens adgang til å fremforhandle avtaler med én eller flere tredjestater om avtaler om nærmere vilkår for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag. Det følger av tilpasning g og h at disse bestemmelsene ikke skal gjelde for EØS/EFTA-statene. Etter tilpasning g skal imidlertid partene informere og konsultere hverandre om avtaler med tredjeland. Videre skal EU i forhandlinger med tredjeland søke å oppnå lik behandling for filialer i tredjeland av kredittinstitusjoner med hovedsete i EØS/EFTA-statene som de oppnår for filialer av kredittinstitusjoner med hovedsete i EU-statene. Etter tilpasning h må EØS/EFTA-statene i sine avtaler legge til rette for at EBA kan motta informasjon knyttet til konsolidert tilsyn som EØS/EFTA-statens nasjonale tilsynsmyndigheter har mottatt fra tilsynsmyndigheten i tredjeland.

Kapitalkravsdirektivet artikkel 89 regulerer land-for-land rapportering. Det følger av 89(5) at bestemmelsen skal opphøre å gjelde dersom det i fremtiden vedtas nye unionsrettsakter med strengere krav enn det som følger av bestemmelsen. For EØS/EFTA-statene vil bestemmelsen opphøre først når de eventuelle fremtidige rettsaktene får anvendelse i EØS, jf. tilpasning k.

Artikkel 114 pålegger medlemsstatenes sentralbanker en varslingsplikt til bl.a. EBA dersom de blir kjent med at det foreligger en krisesituasjon. Ettersom Liechtenstein ikke har egen sentralbank, skal denne varslingsplikten for Liechtensteins vedkommende ligge på tilsynsmyndigheten, jf. tilpasning l.

Artikkel 133 gjelder krav om å opprettholde en systemrisikobuffer. Systemrisikobufferen skal i utgangspunktet være på mellom 1 og 5 pst. av risikovektet beregningsgrunnlag. Dersom en systemrisikobuffersats fastsettes til mellom 3 pst. og 5 pst. i samsvar med nr. 13, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten i den medlemsstaten som fastsetter bufferen, etter artikkel 133 (14) alltid underrette Kommisjonen om dette og avvente Kommisjonens uttalelse før de aktuelle tiltakene treffes. Etter artikkel 133 (15) skal Kommisjonen, dersom den etter å ha innhentet råd fra ESRB aksepterer den høyere buffersatsen, vedta en gjennomføringsrettsakt som gir vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten myndighet til å vedta det foreslåtte tiltaket. Tilpasning i bokstav n fastsetter at det for EØS/EFTA-statenes vedkommende er EFTAs faste komité som er myndighet etter bestemmelsen, istedenfor Kommisjonen.

Artikkel 151 nr. 1 gjelder overgangsbestemmelser som skal gjelde i stedet for artikkel 40, 41, 43, 49, 50 og 51, inntil den datoen da kravet til likviditetsreserve får anvendelse i samsvar med en delegert rettsakt som vedtas i henhold til artikkel 460 i forordning (EU) nr. 575/2013. Tilpasning o utsetter denne datoen til tidspunktet for innlemmelse av den aktuelle rettsakten i EØS-avtalen.

Direktiv 2006/48 (kapitalkravsdirektivet) ble besluttet tatt inn i EØS-avtalen 6. juni 2008, jf. EØS-komitébeslutning nr. 65/2008. Ved direktiv 2007/44 ble kravene til nasjonale regler for oppkjøp endret og samordnet for kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og verdipapirforetak. Direktiv 2007/44 (eierkontrolldirektivet) ble besluttet tatt inn i EØS-avtalen 4. juli 2008, jf. EØS-komitébeslutning nr. 79/2008. Endringene i direktiv 2007/44 til direktiv 2006/48 (kapitalkravsdirektivet) ble tilpasset som følger:

> «Artikkel 19, 19a, 19b, 20 og 21 nr. 3 om tilsynsmessig vurdering av et foretak som planlegger en overtakelse får ikke anvendelse dersom foretaket som planlegger en overtakelse, som definert i direktivet, befinner seg eller er lovregulert utenfor avtalepartenes territorium.»

Reglene om oppkjøp som ble tatt inn i direktiv 2006/48 (kapitalkravsdirektivet) ved endringene i direktiv 2007/44 (eierkontrolldirektivet), er videreført i CRD IV artikkel 22 til 27. Tilpasningen

nevnt over er imidlertid ikke videreført i EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av CRD IV i EØS-avtalen. Dette innebærer at det ikke er fastsatt i EØS-tilpasning til CRDIV at EØS/EFTA-statene ikke behøver å oppfylle kravene i direktivet om regulering av oppkjøp av kredittinstitusjoner når oppkjøper er etablert utenfor EØS-området. Det ble imidlertid, samtidig med beslutningen om innlemmelse av direktivet, avgitt en felles erklæring om at innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkte investeringer fra utlandet, jf. nærmere omtale i pkt. 3.3 nedenfor.

3.1.2 Nærmere om EØS-tilpasningene til forordning 575/2013 (kapitalkravsforordningen, CRR)

Tilpasningene til kapitalkravsforordningen er tatt inn i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (1), og kommer i tillegg til de generelle tilpasningene som følger av EØS-avtalen protokoll 1.

Det er innledningsvis i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (2) inntatt generelle tilpasningstekster for å presisere at henvisninger til medlemsstater og kompetent myndighet i EØS-sammenheng skal forstås å omfatte EØS/EFTA statene og nasjonale tilsynsmyndigheter i EØS/EFTA-statene, at henvisninger til «medlemmer i ESSB» i EØS-sammenheng inkluderer sentralbankene i EØS/EFTA-statene, og at referanser til EU-rettsakter i forordningen skal gjelde i den utstrekning disse rettsaktene er blitt innlemmet i EØS-avtalen, jf. tilpasningene a til c.

Videre er det inntatt en generell tilpasningstekst som tilpasser bestemmelser i kapitalkravsdirektivet som viser til den europeiske banktilsynsmyndigheten EBAs myndighet etter artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. I tilpasningsteksten er det presisert at henvisningene for EØS/EFTA-statenes vedkommende skal forstås som henvisninger til EFTAs overvåkingsorgans myndighet, i de tilfeller som er fastsatt i og i samsvar med nr. 31g i dette vedlegg (tilpasning d). Det vises til nærmere omtale i Prop. 100 S (2015–2016) om deltakelse i EØS-komitébeslutninger om rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem m.m., kapittel 3.3.2.12.

Artikkel 4 nr. 75 inneholder en definisjon av boligeiendom. Det fremgår av artikkelen at definisjonen inkluderer retten til å bo i en leilighet i et borettslag i Sverige. Tilpasning e utvider definisjonen til også å omfatte borettslagsleiligheter i Norge.

Forordningens artikkel 31 regulerer kapitalinstrumenter som tegnes av offentlige myndigheter i krisesituasjoner. Bestemmelsen inneholder vilkår for å godkjenne kapitalinstrumenter som ren kjernekapital. Ett av vilkårene er at kapitalinstrumentene må anses som statsstøtte av Kommisjonen. I EFTA-pilaren er det ESA som har kompetanse til å godkjenne statsstøtte, og dette presiseres i tilpasning f.

Etter CRR artikkel 80 skal EBA løpende overvåke kvaliteten på ansvarlige kapital-instrumenter som er utstedt av institusjoner i hele Unionen, og notifisere Kommisjonen hvis den finner vesentlige bevis for at instrumentene ikke oppfyller vilkårene i forordningen som gjelder for slike instrumenter. Notifikasjonen skal inneholde råd om hva Kommisjonen bør gjøre. Ettersom rådene kan gjelde tiltak som i EFTA-pilaren ligger til EFTAs overvåkingsorgan, er bestemmelsen tilpasset slik at det er EFTAs overvåkingsorgan som skal notifiseres i saker der det er relevant.

Tilpasning h, k og l endrer tidspunktet for anvendelsen av bestemmelser som er knyttet til ikrafttredelsen eller anvendelsen av delegerte rettsakter som fastsettes i medhold av forordningens artikler 329 (4), 344, (2) 352 (6), 358 (4), 416 (5), 467 (2) og 497. I EØS-sammenheng skal tidspunktet i tråd med EØS-avtalens system være knyttet til ikrafttredelsen av EØS-komitébeslutningen som innlemmer de aktuelle rettsaktene i EØS-avtalen, evt. tidspunktet hvor rettsakten gjelder i EØS-avtalen.

Artikkel 395 gjelder øvre grenser for store eksponeringer. Etter bestemmelsen må nasjonale tilsynsmyndigheter i enkelte tilfeller notifisere Rådet, Kommisjonen, de berørte tilsynsmyndigheter og EBA før det treffes visse typer strukturtiltak knyttet til store eksponeringer. For EØS/EFTA-statenes vedkommende er bestemmelsen tilpasset slik at notifiseringesplikten ikke gjelder overfor Rådet (tilpasning i nr. i). Det følger av artikkelen at Kommisjonen, etter å ha innhentet råd fra EBA, skal kunne nekte tiltaket dersom det kan få alvorlige konsekvenser for det finansielle systemet i en annen medlemsstat. I tilpasningsteksten er myndigheten til å godkjenne eller avvise tiltaket for EØS/EFTA-statenes vedkommende lagt til EFTAs faste komité (tilpasning i nr. ii). Videre fremgår det av tilpasning i nr. iii at EBAs uttalelse i saker som gjelder nasjonale tiltak foreslått av en EFTA-stat, skal gis til EFTAs faste komité og den aktuelle EFTA-staten. Tilpasningene er i tråd med det systemet som er satt opp i EØS-avtalens vedlegg IX punkt 31f og 31g, jf. omtale i Prop. 100 S (2015–2017).

Dersom tilsynsmyndigheten med ansvar for makrotilsyn identifiserer endringer i intensiteten i makro- eller systemrisiko i finanssystemet som kan få alvorlige negative følger for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt medlemsstat, kan den etter artikkel 458 foreslå et utkast til strengere nasjonale tiltak enn det som følger av forordningen (makrotiltak). Før slike tiltak iverksettes, skal myndigheten forelegge utkast til tiltak for Parlamentet, Rådet, Kommisjonen, ESRB og EBA og begrunne hvorfor tiltaket er nødvendig. For EØS/EFTA-statenes vedkommende skal utkastet forelegges EFTAs faste komité, EFTAs overvåkingsorgan, ESRB og EBA, jf. tilpasning j nr. i.

Etter forslag fra Kommisjonen, kan Rådet med kvalifisert flertall vedta en gjennomføringsrettsakt som avviser utkastet. Det er strenge vilkår for å kunne avvise tiltaket. Det må foreligge solid, sterk og detaljert dokumentasjon for at tiltaket vil få negative virkninger på det indre marked som veier tyngre enn fordelene ved den finansielle stabiliteten som blir resultat av en redusert makro- eller systemrisiko. Rådet skal i sin vurdering ta hensyn til uttalelser fra ESRB og EBA. For EØS/EFTA-statenes vedkommende legges kompetansen til å foreslå en avvisningsrettsakt til EFTAs overvåkingsorgan, og beslutningskompetansen til EFTAs faste komité, jf. tilpasning j nr. ii og iv. Tilpasning j nr. iii fastsetter at ESRB og EBAs uttalelse i saker som gjelder nasjonale tiltak foreslått av en EØS/EFTA-stat, skal gis til EFTAs faste komité og den aktuelle EFTA-staten.

Andre medlemsstater kan anerkjenne tiltak som er truffet i samsvar med artikkel 458, og anvende dem på filialer som ligger i den medlemsstaten som har tillatelse til å anvende tiltakene. I så fall skal den underrette Rådet, Kommisjonen, EBA, ESRB og den medlemsstaten som har tillatelse til å anvende tiltaket. Dersom en EØS/EFTA-stat anerkjenner slike tiltak, skal den notifisere EFTAs faste komité og EFTAs overvåkingsorgan i stedet for Rådet og Kommisjonen, jf. tilpasning j nr. v.

Artikkel 500 i kapitalkravsforordningen gjennomførte det såkalte Basel I-gulvet i EU. Artikkelen utløp ved utgangen av 2017, slik at gulvet ikke lenger kan opprettholdes. EØS-komitébeslutningens fortale punkt 6 viser til at Basel I-gulvet har redusert potensialet for utilsiktede reduksjoner i egenkapitalkravet ved bruk av interne modeller, og anerkjenner at det er flere bestemmelser i kapitalkravsforordningen som gir kompetanse til myndighetene til å adressere den samme risikoen, herunder tiltak for å motvirke utilsiktede reduksjoner i risikovekter og muligheten for å pålegge foretakene å anvende sikkerhetsmarginer ved kalibrering av interne modeller.

3.2 EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 for MiFID II/MiFIR

EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 for innlemmelse av MiFID II/MiFIR inneholder en fortale og fire artikler. Fortalen angir rettsaktene som blir innlemmet i EØS-avtalen. De fire rettsaktene som innlemmes er som nevnt MiFID II og MiFIR, samt Europaparlaments- og rådsdirektiv 2016/1034 om endring av MiFID II, og Europaparlaments- og rådsforordning 2016/1033, som bl.a. endrer MiFIR.

Det er i fortalen pkt. 6 vist til at MiFIR legger myndighet til EUs organer EBA og ESMA, og at slik myndighet for EØS/EFTA-statene skal utøves av EFTAs overvåkingsorgan.

Artikkel 1 angir for det første hvilke endringene som gjøres i vedlegg IX til EØS-avtalen. Det skal i punkt 13 b i vedlegg IX henvises til at direktiv 2014/65 (MiFID II) endrer direktiv 2002/92 (forsikringsformidling), jf. MiFID II artikkel 91 og EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (1). Teksten i punkt 31 ba skal henvise til direktiv 2014/65 (MiFID II) samt endringsdirektivet 2016/1034, jf. EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (2). I punkt 31 baa skal det tas inn henvisning til forordning 2014/600 (MiFIR) samt forordning 2016/1033 som endrer MiFIR, jf. EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (3). I punkt 31 bc (forordning 648/2012 (EMIR)) skal det også henvises til forordning 2014/600 (MiFIR), jf. EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (4).

Artikkel 1 inneholder også EØS-tilpasningene til direktivet og forordningen. Disse er nærmere omtalt i punkt 3.2.1 og 3.2.2 nedenfor.

Artikkel 2 fastsetter at teksten til direktivet og forordningen med angitte endringer på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende, skal gis gyldighet.

Artikkel 3 regulerer når EØS-komitébeslutningen skal tre i kraft. Etter hovedregelen i EØS-avtalen artikkel 103 trer en EØS-komitébeslutning det er tatt konstitusjonelt forbehold for, i kraft den første dagen i den andre måneden etter mottak av siste meddelelse om at de konstitusjonelle vilkårene er oppfylt. For å bidra til raskere ikrafttredelse av EØS-komitébeslutningen er det fastsatt i artikkel 3 at beslutningen trer i kraft dagen etter at siste meddelelse er mottatt.

Artikkel 4 fastsetter at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og i EØS-tillegget til Den europeisk unions tidende.

3.2.1 Nærmere om EØS-tilpasningene til direktiv 2014/65 (MiFID II)

Tilpasningene til direktivet er tatt inn i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (2), og kommer i tillegg til de generelle tilpasningene som følger av EØS-avtalen protokoll 1.

Det er innledningsvis i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (2) inntatt generelle tilpasningstekster for å presisere at henvisninger til medlemsstater og kompetent myndighet i EØS-sammenheng skal forstås å omfatte EØS/EFTA statene og nasjonale tilsynsmyndigheter i EØS/EFTA-statene, at henvisninger til «medlemmer i ESSB» i EØS-sammenheng inkluderer sentralbankene i EØS/EFTA-statene, og at referanser til EU-rettsakter i direktivet skal gjelde i den utstrekning disse rettsaktene er blitt innlemmet i EØS-avtalen, jf. tilpasningene (a) til (c).

Tilpasning (d) til MiFID II artikkel 3 (2) innebærer at visse unntak fra direktivet, som i EU gjelder i femårsperioden fra direktivet ble vedtatt i juli 2014 til juli 2019, for EØS/EFTA-statene skal gjelde i fem år fra EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av direktivet trer i kraft.

Tilpasning (e) til MiFID II artikkel 16 (11) innebærer at fristen medlemsstatene fikk for å notifisere eventuelle ekstra krav til verdipapirforetak med virksomhet i vedkommende stat for å verne om klientmidler mv., og som i EU var 2. juli 2014, for EØS/EFTA-statene utsettes til tidspunktet for ikrafttredelse av EØS-komitébeslutningen.

Tilpasning (f) til MiFID II artikkel 41 (2) presiserer at begrepet union i EØS-sammenheng skal leses som EØS.

MiFID II artikkel 57 stiller krav til nasjonal regulering av posisjonsgrenser. Artikkel 57 (5) (2) pålegger ESMA om nødvendig å gripe inn overfor nasjonale myndigheter i samsvar med kompetansen ESMA har etter ESMA-forordningen artikkel 17. Etter MiFID II artikkel 57 (6) skal ESMA også avgjøre eventuelle tvister mellom medlemsstatenes kompetente myndigheter. Tilpasning (g) innebærer at EFTA overvåkingsorgan, i tråd med systemet etablert ved tilpasningene til ESMA-forordningen, tilføyes som organ i tillegg til ESMA i MiFID II artikkel 57 (5) og 57 (6). Dette svarer til tilpasningene til EUs finanstilsynssystem, inkludert EØS-tilpasningen til ESMA-forordningen artikkel 17 og 19, jf. nærmere omtale av dette i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 3.3.2.10, 3.3.2.12 og 10.6.1. Det er EFTAs overvåkingsorgan som har kompetanse overfor EØS/EFTA-statene i de tilfellene der det er aktuelt å iverksette tiltak etter MIFID II artikkel 57 (5) og til å avgjøre tvister mellom EØS/EFTA-statene etter 57 (6), jf. ESMA-forordningen artikkel 17 og 19 med tilpasninger.

Tilpasning (h) til MiFID II artikkel 70 (6) gjelder omregningsforhold mellom euro og lokal valuta i statene som ikke har euro, og innebærer at omregningstidspunktet for EØS/EFTA-statene flyttes fra 2. juli 2014 til tidspunktet for ikrafttredelse av EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av MIFID II/MIFIR.

MiFID II artikkel 79 gjelder plikten til utveksling av informasjon og samarbeid mellom myndigheter. Tilpasning (i) føyer til EFTAs overvåkingsorgan i tillegg til ESMA og Kommisjonen for forhold som gjelder EØS/EFTA-statene.

Tilsvarende føyes EFTAs overvåkingsorgan til for det som gjelder EØS/EFTA-statene i artikkel 81 (5), artikkel 82 (2), artikkel 86 og artikkel 87 (1), jf. tilpasning (j) og (k).

MiFID II artikkel 95 (1) gir en overgangsperiode frem til 3. januar 2021 for ikrafttredelse av clearingplikt og plikt til å bruke risikoreduserende teknikker etter EMIR artikkel 4 og 11 (3), for visse energiderivatkontrakter inngått av motparter som først ble autorisert som verdipapirforetak ved ikrafttredelse av MiFID II og MiFIR i EU 3. januar 2018. Tilpasning (l) innebærer at skjæringspunktet for hvilke foretak i EØS/EFTA-statene som omfattes av den samme overgangsperioden frem til 3. januar 2021, settes til ikrafttredelse av EØS-komitébeslutningen for innlemmelse av MiFID II/MiFIR i EØS-avtalen.

MiFID II artikkel 25 (4) er ikke tilpasset utover det som følger av Protokoll 1 og de generelle tilpasningene til direktivet nevnt over. Kommisjonsbeslutningene om ekvivalens for Australia, Hong Kong, USA og Sveits, som ble truffet i desember 2017, er omfattet av EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av 57 kommisjonsrettsakter med hjemmel i MiFID II og MiFIR.

Direktiv 2004/39 (MiFID) ble besluttet tatt inn i EØS-avtalen 29. april 2005, jf. EØS-komitébeslutning nr. 65/2005. Ved direktiv 2007/44 ble kravene til nasjonale regler for oppkjøp endret og samordnet for kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og verdipapirforetak. Direktiv 2007/44 ble besluttet tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komitébeslutning nr. 79/2008 4. juli 2008. Endringene i direktiv 2007/44 til direktiv 2004/39 (MiFID) ble tilpasset som følger:

«Artikkel 10, 10a og 10b om tilsynsmessig vurdering av et foretak som planlegger en overtakelse får ikke anvendelse dersom foretaket som planlegger en overtakelse, som definert i direktivet, befinner seg eller er lovregulert utenfor avtalepartenes territorium.»

Reglene om oppkjøp som ble tatt inn i direktiv 2004/39 (MiFID) ved endringene i direktiv 2007/44 er videreført i MiFID II artikkel 11–13. Tilpasningen nevnt over er imidlertid ikke videreført i EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av MiFID II i EØS-avtalen. Dette innebærer at det ikke er fastsatt i EØS-tilpasning til MiFID II at EØS/EFTA-statene ikke behøver å oppfylle kravene i direktivet om regulering av oppkjøp av verdipapirforetak når oppkjøper er etablert utenfor EØS-området. Det ble imidlertid, samtidig med beslutningen om innlemmelse av direktivet, avgitt en felleserklæring om at innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkte investeringer fra utlandet, jf. nærmere omtale i pkt. 3.3 nedenfor.

3.2.2 Nærmere om EØS-tilpasningene til forordning 2014/600 (MiFIR)

Tilpasningene til forordningen er tatt inn i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (3), og kommer i tillegg til de generelle tilpasningene som følger av EØS-avtalen protokoll 1.

Det er for det første inntatt noen generelle tilpasninger i EØS-komitébeslutningen artikkel 1 (3) punktene (a) til (e). Tilpasning (a) presiserer at henvisninger til medlemsstater og kompetent myndighet i EØS-sammenheng skal forstås å omfatte EØS/EFTA statene og nasjonale tilsynsmyndigheter i EØS/EFTA-statene. Tilpasning (b) innebærer at henvisninger til «medlemmer i ESSB» i EØS-sammenheng skal inkludere sentralbankene i EØS/EFTA-statene. Dette innebærer at unntaket i MiFIR artikkel 6 også gjelder for handel med sentralbankene i EØS/EFTA-statene. I tilpasning (c) er det presisert at ESMA, EBA og EFTAs overvåkingsorgan skal samarbeide. I tilpasning (d) er det presisert at referanser til andre EU-rettsakter i forordningen skal anses relevante i den utstrekning disse rettsaktene er blitt innlemmet i EØS-avtalen. Det er i tilpasning (e) presisert at alle henvisninger i MiFIR til såkalt artikkel 19-kompetanse for ESMA, jf. ESMA-forordningen artikkel 19, for EFTA-statene skal forstås som henvisninger til systemet med fordeling av kompetanse mellom ESMA og EFTAs overvåkingsorgan, som ble etablert ved tilpasning og innlemmelse av ESMA-forordningen i EØS-avtalen. Dette gjelder MiFIR artikkel 7 (1) (adgang for ESMA til å ta stilling dersom en nasjonal myndighet tar opp med ESMA et unntak gitt av en annen stats myndighet fra krav om gjennomsiktighet etter handel) og MiFIR artikkel 9 (2) (adgang for ESMA til å ta stilling dersom en nasjonal myndighet tar opp med ESMA et unntak gitt av en annen stats myndighet fra krav om gjennomsiktighet før handel). Tilpasningene til ESMA-forordningen artikkel 19 innebærer at det er EFTAs overvåkingsorgan som har myndighet til å treffe bindende vedtak rettet mot EØS/EFTA-statene etter artikkel 19 (3) og mot finansmarkedsdeltakere i EØS/EFTA-statene etter artikkel 19 (4). EØS-tilpasningene til ESMA-forordningen artikkel 19 er bl.a. omtalt i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 3.3.2.12 og 10.6.1.

For å følge opp og gjennomføre systemet med tilpasning og innlemmelse av EUs tilsynsbyråforordninger er videre MiFIR artikkel 1 (1), artikkel 4, artikkel 7 (1), artikkel 9 (2), artikkel 11 (1), artikkel 19 (1) og artikkel 36 (5) tilpasset, slik at EFTAs overvåkingsorgan legges til som organ i tillegg til ESMA og Kommisjonen, jf. tilpasningene (f) til (i).

MiFIR artikkel 1(1)(e) er tilpasset slik at EFTAs overvåkingsorgan er nevnt i tillegg til EBA og ESMA, jf. tilpasning (f).

Tilpasning (g) innebærer at skjæringstidspunktet i MiFIR artikkel 4 (7) for foretak i EØS/EFTA-statene for unntak fra krav til gjennomsiktighet før handel skal være når EØS-komitébeslutningen trer i kraft, i stedet for 3. januar 2018, som var skjæringstidspunktet i EU.

MiFIR artikkel 7 (1), 9 (2), 11 (1) og 19 (1) er tilpasset slik at EFTAs overvåkingsorgan også skal motta de rapportene ESMA skal utarbeide til Kommisjonen, jf. tilpasning (h).

Tilpasning (i) til MiFIR artikkel 36 (5) innebærer at det er EFTAs overvåkingsorgan som skal motta notifikasjoner om unntak («opt-out») fra handelsplasser i EØS/EFTA-statene, og at ESMA også skal publisere notifikasjoner som EFTAs overvåkingsorgan mottar fra EØS/EFTA-statene. Den første delen av tilpasningen er tatt inn fordi det, til tross for at ordlyden i MiFIR artikkel 36 (5) første punktum tyder på at det er adgang til bare å sende melding, fremgår av den utfyllende Kommisjonsforordningen 2017/581 artikkel 20 (3) at ESMA skal godkjenne eller forkaste unntak som notifiseres («opt-out»). Kommisjonsforordning 2017/581 er med i den nevnte EØS-komitébeslutningen med 57 utfyllende retts-

akter til MiFID II/MiFIR, og er tilpasset tilsvarende.

MiFIR artikkel 37 (2) er tilpasset slik at skjæringstidspunktet for å avgjøre hvilke referanseindekser som omfattes av overgangsordningen på 30 måneder før plikt til å gi tilgang inntreffer, utsettes fra 3. januar 2018 til ikrafttredelse av EØS-komitébeslutningen. I tillegg er det presisert at henvisning til artikkel 101 og 102 i EUs traktat TFEU i EØS-sammenheng skal leses som henvisning til artikkel 53 og 54 i EØS-avtalen, jf. tilpasning (j).

MiFIR artikkel 40, 41 og 45 er, som nevnt over, tilpasset slik at kompetanse til å treffe vedtak med direkte virkning i EØS/EFTA-statene legges til EFTAs overvåkingsorgan, jf. tilpasning (k) til (m). Dette er i tråd med systemet som ble etablert da tilsynsbyråforordningene ble tatt inn i EØS-avtalen ved beslutninger i EØS-komiteen 30. september 2016. Tilpasningstekstene til MiFIR artikkel 40, 41 og 45 er i tråd med utkastet til tilpasningstekst som ble tatt inn i vedlegg 3 til Prop. 100 S (2015–2016). Jf. også beskrivelsen av tilpasningene i Prop. 100 S (2015–2016) punkt 10.7. Stortinget ga 13. juni 2016 samtykke til overføring av myndighet til EFTAs overvåkingsorgan ved fremtidig innlemmelse av MiFIR i EØS-avtalen i tråd med forslaget i proposisjonen.

MiFIR artikkel 1 (9), som gir Kommisjonen kompetanse til å fastsette at unntaket i artikkel 1 (6) fra MiFIR artikkel 8, 10, 18 og 21 for regulerte markeder, markedsoperatører og verdipapirforetak når de handler med medlemmer av det europeiske sentralbanksystemet som utøver penge- eller valutapolitikk eller ivaretar finansiell stabilitet, også skal gjelde for handler med sentralbanker i tredjeland når de utøver tilsvarende oppgaver, er ikke tilpasset.

3.3 Felleserklæringer i tilknytning til hhv. CRD IV og MiFID II

Til EØS-komiteens to beslutninger ble det avgitt to like felleserklæringer. Erklæringen knyttet til CRD IV lyder:

Felleserklæring fra avtalepartene i forbindelse med EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019, som innlemmer direktiv 2013/36/EU i EØS-avtalen [skal vedtas sammen med beslutningen og kunngjøres i EUT]

Avtalepartene er enige om at innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkteinvestering i/fra utlandet.

Erklæringen knyttet til MiFID II lyder:

Felleserklæring fra avtalepartene i forbindelse med EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019, som innlemmer direktiv 2014/65/EU i EØS-avtalen [skal vedtas sammen med beslutningen og kunngjøres i EUT]

Avtalepartene er enige om at innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkte investering fra utlandet.

De to erklæringene kommer i stedet for de tidligere tilpasningene til direktivreglene om oppkjøp, jf. omtale under pkt. 3.1.1 og pkt. 3.2.1 ovenfor. Erklæringene presiserer at innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkteinvestering i/fra utlandet.

4 Innlemmelse i EØS-avtalen av utfyllende rettsakter til CRD IV/CRR og til MiFID II/MiFIR

Samtidig med EØS-komitébeslutningen for innlemmelse av CRD IV og CRR vedtok EØS-komiteen fire beslutninger som omfattet innlemmelse av parlaments- og rådsforordning 2016/1014/EU som korrigerer CRR, og til sammen 89 andre rettsakter fastsatt av Kommisjonen med hjemmel i CRD IV og CRR. De 89 kommisjonsrettsaktene er hhv. 79 kommisjonsforordninger og ti kommisjonsbeslutninger om ekvivalens. Ikrafttredelse av disse fire EØS-komitébeslutningene er knyttet til ikrafttredelsen av EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av CRD IV/CRR. Korrigeringen av CRR i Europaparlaments- og rådsforordning 2016/1014 og de 89 kommisjonsrettsaktene vil bli gjennomført i norsk rett ved forskrift. Vurderingen er at ingen av de nevnte EØS-komitébeslutningene er av en slik art at Stortingets samtykke til godkjenning er nødvendig i medhold av Grl. § 26, annet ledd.

Samtidig med EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av MiFID II, MiFIR, endringsdirektivet og endringsforordningen, vedtok også EØS-komiteen en EØS-komitébeslutning om innlemmelse av 57 rettsakter fastsatt av Kommisjonen med hjemmel i MiFID II/MiFIR. Disse 57 rettsaktene er hhv. 51 kommisjonsforordninger, fem ekvivalensbeslutninger truffet av Kommisjonen og ett kommisjonsdirektiv. Ikrafttredelsen av EØS-komitébeslutningen om innlemmelse i EØS-avtalen av disse rettsaktene er knyttet til ikrafttredelsen av beslutningen om innlemmelse av MiFID II/MiFIR. De 57 kommisjonsrettsaktene vil bli gjennomført i norsk rett ved forskrift. Vurderingen er at heller ikke denne EØS-komitébeslutningen er av en slik art at Stortingets samtykke til godkjenning er nødvendig i medhold av Grl. § 26, annet ledd.

5 Kompetanse i rettsaktene til å treffe vedtak om tredjelandsforhold

5.1 Generelt om kompetanse til å treffe vedtak om tredjelandsforhold i EUs finansmarkedsregelverk

Det er utbredt internasjonal handel med finansielle tjenester og stor omsetning av finansielle produkter over landegrensene. I etterkant av den internasjonale finanskrisen i 2007–2008 var det et omfattende internasjonalt samarbeid om utvikling av skjerpet finansmarkedsregulering. Mye av EUs regelverk for finansmarkedsområdet er en oppfølging av dette internasjonale samarbeidet. Andre viktige jurisdiksjoner har utviklet sitt finansmarkedsregelverk i samme retning.

EUs finansmarkedsregelverk inneholder hjemler for forskjellige typer vedtak om forhold til tredjeland. På noen områder har Kommisjonen hjemmel til å fastsette at regelverket i et tredjeland skal anses som likeverdig med regelverket i EU. Slike beslutninger kan igjen gi forskjellige typer rettsvirkninger. I noen regelsett følger det rettsvirkninger for private parter direkte av en slik kommisjonsbeslutning om tredjelandsekvivalens. I andre tilfeller vil en kommisjonsbeslutning om tredjelandsekvivalens kunne være en nødvendig forutsetning for at EUs finanstilsynsbyrå kan treffe vedtak som gir rettsvirkninger for private parter. Kommisjonen har også i noen tilfelle hjemmel til å utvide unntak i EUs regelverk for visse typer foretak til også å omfatte samme type foretak etablert i tredjeland.

Kompetanse for Kommisjonen til å treffe beslutninger om at regelverk og tilsyn i et tredjeland anses likeverdig, kan bidra til sterkere internasjonalt tilsynssamarbeid og konvergens i finansmarkedsreguleringen internasjonalt, samt brukes til å balansere hensynet til at EUs finansmarkeder er åpne og integrert i verdenshandelen mot hensynet til finansiell stabilitet og investorbeskyttelse. jf. f.eks. drøftelsen i Kommisjonens Staff Working Document 27. februar 2017 om «EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment» (SWD(2017) 102 final).

Det er praksis for å anse kommisjonsvedtak om tredjelandsforhold på finansmarkedsområdet som EØS-relevante, og disse innlemmes i EØS-avtalen på samme måte som andre EU-rettsakter ved beslutning i EØS-komiteen, i tråd med EØS-avtalens system. Det legges derfor til grunn at slike ekvivalensbeslutninger ikke får virkninger i EØS/EFTA-statene før etter at EØS-komitébeslutningen om innlemmelse i EØS-avtalen har trådt i kraft. For Norges vedkommende er det også lagt til grunn at vedkommende beslutning må være gjennomført i norsk rett, jf. at norske folkerettslige forpliktelser som hovedregel ikke skaper direkte rettsvirkninger for private parter.

5.2 Nærmere om kommisjonsvedtak om tredjelandsforhold i medhold av CRD IV, CRR, MiFID II og MiFIR

Ved innlemmelse av CRD IV, CRR, MiFID II og MiFIR i EØS-avtalen vil også bestemmelsene i disse rettsaktene som gir Kommisjonen hjemmel til å treffe beslutninger om tredjelandsforhold bli en del av EØS-avtalen. De aktuelle bestemmelsene er som nevnt ikke tilpasset utover det som følger av EØS-avtalen protokoll 1.

Kapitalkravsregelverket CRR/CRDIV inneholder ikke hjemler for ekvivalensbeslutninger som gir utenlandske foretak tilgang til det indre marked. Etter CRR artikkel 107 (4), 114 (7), 115 (4), 116 (5) og 142 (2) kan Kommisjonen for ulike typer eksponeringer fastsette gjennomføringsrettsakter om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. I medhold av disse bestemmelsene har Kommisjonen fastsatt gjennomføringsforordning 2014/908 av 12. desember 2014 som inneholder lister over hvilke land som skal anses som ekvivalente for ulike typer institusjoner og eksponeringer. Listen er senere oppdatert ved forordning 2016/230 av 17. februar 2016 og forordning 2016/2358 av 20. desember 2016. Disse tre kommisjonsforordnin-

gene er ansett som EØS-relevante, og ble innlemmet ved en EØS-komitébeslutning som ble fattet samtidig med EØS-komitébeslutningen for innlemmelsen av CRD IV og CRR.

Under MiFID II/MiFIR er det hittil truffet fem kommisjonsbeslutninger med hjemmel i MiFID II artikkel 25 (4) om likeverdighet for nærmere angitte aksjemarkeder i Australia, Hong Kong, USA og Sveits, to kommisjonsforordninger med hjemmel i MiFIR artikkel 1 (9) om unntak for sentralbanker i tredjeland, og én kommisjonsbeslutning med hjemmel i MiFIR artikkel 28 (4) om likeverdighet for derivatmarkeder i USA.

I beslutningene fattet med hjemmel i MiFID II artikkel 25 (4) angis de aktuelle aksjemarkedene i vedlegg til beslutningen. Dette er for det første beslutning 2017/2318 13. desember 2017 for Australia som anerkjenner ASX Limited og Chi-X Australia Pty Ltd, beslutning 2017/2319 13. desember 2017 for Hong Kong som anerkjenner The Stock Exchange of Hong Kong Limited (SEHK), beslutning 2017/2320 13. desember 2017 for USA som anerkjenner 21 nasjonale verdipapirbørser registrert hos SEC og 33 alternative handelssystemer registrert hos SEC, beslutning 2017/2441 21. desember 2017 for Sveits som midlertidig anerkjente de sveitsiske børsene SIX Swiss Exchange AG og BX Swiss AG ut 2018, samt ny beslutning 2018/2047 20. desember 2018 for Sveits som anerkjenner de samme to børsene frem til 30. juni 2019.

Kommisjonsforordning 2017/1799 12. juni 2017 vedtatt med hjemmel i MiFIR artikkel 1 (9), jf. MiFIR artikkel 1 (6), fastsetter at tolv nasjonale sentralbanker i tredjeland samt Den internasjonale oppgjørsbanken skal unntas fra pre- og posttrade transparenskrav når de utøver penge- og valutakurspolitikk og ivaretar finansiell stabilitet. 30. januar 2019 vedtok Kommisjonen, som en del av forberedelsene for brexit uten en avtalt overgangsperiode, en forordning som endrer forordning 2017/1799. Endringen er at Bank of England legges til listen over sentralbanker som er omfattet av unntaket. Endringen trer i kraft når MiFIR ikke lenger gjelder for og i Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland.

Beslutning 2017/2238 av 5. desember 2017 for USA fattet med hjemmel i MiFIR artikkel 28 (4), anerkjenner 14 'contracts markets' og 23 'swap execution facilities' i USA.

EØS/EFTA-statene anser disse rettsaktene som EØS-relevante. De fire eldste beslutningene om anerkjennelse av aksjemarkeder, beslutningen om anerkjennelse av kontraktmarkeder mv. i USA og forordningen om unntak for tolv sentralbanker i tredjeland er med blant de 57 kommisjonsrettsaktene under MiFID II/MiFIR som ble innlemmet ved EØS-komitébeslutning samtidig med EØS-komitébeslutningen for innlemmelsen MiFID II og MiFIR. Det legges opp til også å ta inn kommisjonsforordningen av 30. januar 2019 om å ta med Bank of England blant unntatte sentralbanker i tredjeland.

6 Forholdet til norsk rett

6.1 Gjennomføring av CRD IV og CRR

Stortinget vedtok 10. juni 2013 endringer i finansieringsvirksomhetsloven (videreført i finansforetaksloven) og verdipapirhandelloven som gjennomfører kapital- og bufferkravene i CRR/CRD IV etter forslag fra Finansdepartementet i Prop 96 L (2012–2013). Endringene trådte i kraft 1. juli 2013. Finansdepartementet fastsatte i etterkant forskriftsbestemmelser som materielt svarer til bestemmelsene i CRR/CRD IV. Forskriftsbestemmelsene trådte i kraft 30. september 2014. I tillegg ble det med virkning fra 31. desember 2015 innført forskriftsregler om likviditet, bl.a. forskrift om beregning av ansvarlig kapital, kapitalkravsforskriften og CRR/CRD IV-forskriften. Videre er finansforetaksloven, som Stortinget vedtok 7. april 2015 etter forslag fra Finansdepartementet i Prop 125 L (2013–2014), materielt tilpasset reglene i CRR/CRDIV. Norsk lovgivning er derfor allerede i all hovedsak materielt sett i tråd med reglene i direktivet og forordningen.

Finansdepartementet har hatt på høring et høringsnotat fra Finanstilsynet med forslag til regelendringer for gjennomføring av rettsaktene. Høringsnotatet omfatter tekniske forskriftsendringer for å inkorporere CRR-forordningen og en gjennomgang av gjennomføringen av direktivbestemmelsene. Dette innebærer å tilpasse norske bestemmelser der det har vært avvik mot CRR/CRD IV og å ta inn bestemmelser som ikke er gjennomført. Det legges opp til at forordningen gjennomføres ved henvisning i forskrift med hjemmel i finansforetaksloven § 1-7.

Finanstilsynet har i høringsnotatet også identifisert enkelte behov for mindre justeringer i finansforetaksloven og i lov om alternative investeringsfond. På enkelte andre områder kan det bli nødvendig å oppheve lovbestemmelser som regulerer det samme som reguleres av forordningen. Finansdepartementet tar sikte på å fremme forslag om slike lovendringer i egen proposisjon.

Bestemmelser som svarer til forordning 2017/2395 om overgangsregler for kapitaleffekten av økte tapsnedskrivninger etter IFRS 9, er speilet i kapitalkravsforskriften av 18. desember 2017. Bestemmelsene i kapitalkravsforskriften vil bli opphevet og erstattet med en henvisning til forordningen.

6.2 Gjennomføring av MiFID II og MiFIR

EUs forrige regelverk for verdipapirmarkedet, direktiv 2004/39 (MiFID), ble tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 65/2005 29. april 2005, og gjennomført i norsk rett ved ny verdipapirhandellov vedtatt i juni 2007 basert på forslag i Ot.prp. nr. 34 (2006–2007).

Samtidig med at MiFID II/MiFIR ble gjennomført og trådte i kraft i EU, fastsatte Finanstilsynet forskrifter med hjemmel i verdipapirhandelloven av 2007 som speilet EU-regelverket i norsk rett, jf. forskrift 4. desember 2017 nr. 1913 om verdipapirforetak, regulerte markeder, datarapporteringstjenester og handel i varederivater og utslippskvoter (MiFID II-forskriften), og forskrift 4. desember 2017 nr. 1914 om regler tilsvarende forordning om markeder for finansielle instrumenter (MiFIR-forskriften). Finanstilsynet fastsatte videre 20. desember 2017 forskrift nr. 2300 om utfyllende regler til MiFID II- og MiFIR-forskriftene. Sistnevnte forskrift speilet 49 rettsakter fastsatt av Europakommisjonen med hjemmel i MiFID II og/eller MiFIR, slik at norsk rett ble i samsvar med disse regelsettene. De tre forskriftene trådte i kraft 1. januar 2018, slik at det norske regelverket for verdipapirhandel og verdipapirforetak tilfredsstilte kravene til nasjonale regler i MiFID II som skulle oppfylles i EU 3. januar 2018, og svarte til reglene som i EUs medlemsstater følger av MiFIR da dette regelverket kom til anvendelse i EU 3. januar 2018.

Stortinget vedtok som nevnt i juni 2018 endringer i verdipapirhandelloven basert på forslag i Prop. 77 L (2017–2018). Endringene innebar bl.a. at en del av de materielle reglene i de to førstnevnte forskriftene ble vedtatt i lovs form. Det ble også vedtatt en lovregel som inkorporerer forordningen (MiFIR) ved henvisning. Ved kgl. res. 16. november 2018 ble de nye lovreglene, med unntak av § 8-1 om inkorporasjon av MiFIR,

satt i kraft 1. januar 2019. MiFID II-forskriften ble samtidig opphevet med virkning fra 1. januar 2019. Når forordningen er innlemmet i EØS-avtalen kan inkorporasjonsbestemmelsen for MiFIR også settes i kraft, og MiFIR-forskriften oppheves.

Norsk rett er allerede så langt mulig i tråd med de kommende EØS-forpliktelsene, og det er ikke behov for ytterligere lovendringer for å gjennomføre rettsaktene.

De 57 Kommisjonsrettsaktene fastsatt med hjemmel i MiFID II/MiFIR, som det legges opp til å ta inn ved egen EØS-komitébeslutning, er i det vesentlige allerede speilet i norsk rett ved Finanstilsynets forskrift 20. desember 2017. De 51 Kommisjonsforordningene skal gjennomføres ved henvisning i forskrift. Tidligere gjennomføring ved speiling må derfor endres. Dette er en teknisk endring som ikke vil innebære materielle endringer i pliktene for norske foretak mv.

For å speile ESMAs vedtak om forbud mot binære opsjoner og begrensninger for finansielle differansekontrakter med hjemmel i MiFIR artikkel 40 som ble offentliggjort 1. juni 2018, fastsatte Finanstilsynet 4. juni 2018 forskrift nr. 814 om forbud mot binære opsjoner og begrensninger av CFD til ikke-profesjonelle. Forskriften er hjemlet i MiFIR-forskriften, og inneholder hhv. forbud mot markedsføring, distribusjon og salg av binære opsjoner og begrensninger i adgangen til markedsføring, distribusjon og salg av finansielle differansekontrakter. Restriksjonene svarer til de produktintervensjonene ESMA offentliggjorde 1. juni 2018, og trådte i kraft i Norge samtidig som de tilsvarende restriksjonene trådte i kraft i EU. ESMA har som nevnt bare hjemmel til å treffe midlertidige vedtak for inntil tre måneder av gangen, men har fornyet vedtakene slik at de fremdeles gjelder i EU per februar 2019. Forskriften fastsatt av Finanstilsynet gjelder inntil den eventuelt oppheves.

6.3 Konstitusjonelle forhold

6.3.1 Innledning

Norsk traktatkompetanse er regulert i Grunnloven. Etter Grunnloven § 26 første ledd hører det under Kongen å inngå traktater. Traktater som er av særlig stor viktighet, og i alle fall traktater hvis iverksettelse nødvendiggjør en ny lov eller annen stortingsbeslutning, krever imidlertid samtykke fra Stortinget, jf. Grunnloven § 26 annet ledd.

Grunnloven bygger på en forutsetning om at lovgivende, utøvende og dømmende myndighet i Norge i utgangspunktet skal utøves av norske statsorganer. Det er imidlertid en viss adgang til å overføre myndighet som etter Grunnloven ellers ligger til statens myndigheter, til internasjonale organer. Dersom en traktat innebærer at en internasjonal sammenslutning som Norge er tilsluttet eller slutter seg til, på et saklig begrenset område skal få rett til å utøve beføyelser som etter Grunnloven ellers tilligger statens myndigheter, må Stortinget som et utgangspunkt gi samtykke med minst ¾ flertall, jf. Grunnloven § 115. Det følger imidlertid av sikker konstitusjonell praksis at overføring av myndighet til å treffe vedtak med direkte internrettslig virkning som er «lite inngripende», kan skje med Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26 annet ledd. Dette omfatter også overføring av myndighet som anses som «lite inngripende» til en internasjonal organisasjon Norge ikke er medlem av. Det vises bl.a. til redegjørelsen om dette i Prop. 56 LS (2017–2018) Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) nr. 2016/679 (generell personvernforordning) i EØS-avtalen, kapittel 36.3.

6.3.2 MiFID II/MiFIR

6.3.2.1 Overføring av myndighet til EFTAs overvåkingsorgan

EØS-komitébeslutningen om innlemmelse av MiFID II og MiFIR i EØS-avtalen inneholder enkelte tilpasninger som innebærer at noe kompetanse som etter gjeldende norsk rett ligger til norske myndigheter, og etter MiFIR er overført fra EUs medlemsstater til ESMA, for EFTA-statene legges til EFTAs overvåkingsorgan.

På grunnlag av Prop. 100 S (2015–2016) samtykket Stortinget som nevnt 13. juni 2016 i at Norge kunne delta i beslutninger i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem. EØS-komitébeslutningene ble truffet 30. september 2016. Disse beslutningene innebar at myndighet på enkelte avgrensede områder ble overført fra norske myndigheter til EFTAs overvåkingsorgan og, i forlengelsen av det, også til EFTA-domstolen. På grunn av den nære sammenhengen mellom artikkel 9 (5) i hhv. ESMA- og EBA-forordningen og MiFIR artikkel 40, 41 og 45, og den tilsvarende nære sammenhengen mellom EØS-tilpasningene til disse bestemmelsene, ble det, samtidig med at det ble bedt om forhåndsamtykke til EØS-komitébeslutningene for innlemmelse av tilsynsbyråforordningene, bedt om forhåndsamtykke til overfø-

ring av myndighet til EFTAs overvåkingsorgan ved EØS-tilpasninger til MiFIR artikkel 40, 41 og 45.

Dette ble omtalt slik i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 10.7.1 og kapittel 10.7.3.5. Fra kapittel 10.7.1:

> Vedtakskompetanse som skal utøves i samsvar med prosedyren i tilsynsforordningene artikkel 9 nr. 5, er så langt identifisert å foreligge i shortsalgforordningen artikkel 28 og i AIFM-direktivet artikkel 47, samt i MiFIR artikkel 40, 41 og 45 og PRIIPs-forordningen artikkel 16. Utkastene til EØS-komitébeslutninger for hhv. shortsalgforordningen og AIFM-direktivet er beskrevet i kapittel 7.3 og kapittel 8.3. Det er som nevnt ennå ikke utarbeidet utkast til EØS-komitébeslutninger for MiFIR og PRIIPs-forordningen. Det er imidlertid, sammen med de konkrete tilpasningstekstene til shortsalgforordningen artikkel 28 og AIFM-direktivet artikkel 47, også fremforhandlet tilpasningstekst til MiFIR artikkel 40, 41 og 45 og til PRIIPs-forordningen artikkel 16 (vedlegg 3). Dette er ment som en modell som, i tillegg til ved innlemmelse i EØS-avtalen av MiFIR og PRIIPs-forordningen, også bør kunne brukes ved senere innlemmelse i EØS-avtalen av eventuelle andre rettsakter med tilsvarende bestemmelser om overføring av «artikkel 9 nr. 5-kompetanse».

Fra kapittel 10.7.3.5:

> De foreliggende utkast til EØS-tilpasninger til hhv. MiFIR artikkel 40, 41 og 45 og PRIIPs-forordningen artikkel 16 følger som trykte vedlegg til proposisjonen (vedlegg 3).
>
> Lovavdelingen har ikke vurdert om de aktuelle tilpasningstekstene innebærer overføring av vedtaksmyndighet til EFTAs overvåkingsorgan som må anses som mer enn lite inngripende. Det er mye som taler for at vurderingen for disse tilpasningene til MiFIR og PRIIPs-forordningen vil svare til vurderingen av de sammenlignbare tilpasningene til reglene om overføring av myndighet i shortsalgforordningen og AIFM-direktivet.
>
> Regjeringen legger til grunn at samtykke til overføring av vedtakskompetanse etter de utkastene til tilpasninger som er utarbeidet, bør behandles sammen med de øvrige rettsaktene som etablerer EUs finanstilsynssystem.
>
> På denne bakgrunn bes det om Stortingets samtykke til myndighetsoverføring til EFTAs overvåkingsorgan, og i forlengelsen av dette til EFTA-domstolen, gjennom tilpasninger som beskrevet ovenfor til MiFIR artikkel 40, 41 og 45 og til PRIIPs-forordningen artikkel 16. Det legges opp til å ta disse tilpasningene inn i EØS-komitébeslutninger for å ta MiFIR og PRIIPs inn i EØS-avtalen. EØS-komitebeslutninger om innlemmelse av disse to rettsaktene i EØS-avtalen vil, etter at de er utarbeidet, bli forelagt Stortinget i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Stortinget vedtok 13. juni 2016 at «Stortinget samtykker i 1) (…) 2) overføring av myndighet til å utøve beføyelser med direkte virkning i Norge til EFTAs overvåkingsorgan og EFTA-domstolen ved fremtidig innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 600/2014 (…).» Vedtaket ble truffet med 136 mot 29 stemmer.

Som opplyst i Prop. 100 S (2015–2016) kapittel 10.7.3.5 bes det nå om Stortingets samtykke til godkjenning av den endelige EØS-komitébeslutningen av 29. mars 2019 om innlemmelse av MiFIR i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd. EØS-komitébeslutningen inneholder tilpasninger til MiFIR artikkel 40, 41 og 45 som er i tråd med de tilpasningene Stortinget ga samtykke til i juni 2016.

6.3.2.2 Nærmere om myndighet for ESMA til å treffe vedtak overfor tredjelandsforetak etter MiFIR artikkel 46 og artikkel 47

EU har, som nevnt i kapittel 5, for noen tilfelle på verdipapirområdet etablert et dobbelt system for godkjenning av foretak i tredjeland. Kommisjonen tar først stilling til om regulering og tilsyn i vedkommende tredjeland anses som likeverdig med regelverk og tilsyn i EU. Hvis Kommisjonen finner at dette er tilfelle og vedtar en ekvivalensbeslutning, kan ESMA ta stilling til søknader fra foretak i vedkommende tredjeland om å bli registrert. Et vedtak om registrering innebærer at tredjelandsforetaket får rett til å yte tjenester i EU basert på hjemlandsautorisasjon og -tilsyn. En kommisjonsbeslutning om at regulering og tilsyn i et tredjeland skal anses likeverdig vil normalt bli innlemmet i EØS-avtalen på samme måte som andre EØS-relevante rettsakter. ESMAs vedtak om registrering vil imidlertid ikke bli innlemmet i EØS-avtalen.

MiFIR artikkel 46 og 47 inneholder et slikt dobbelt system for godkjenning (registrering) av verdipapirforetak i tredjeland. Disse bestemmelsene er ikke tilpasset utover det som følger av

EØS-avtalen protokoll 1. MiFIR artikkel 47 gir som nevnt foran Kommisjonen myndighet til å beslutte at regelverk for og tilsyn med verdipapirforetak i vedkommende tredjeland anses likeverdig med regelverk og tilsyn i EU. ESMA kan i så fall, etter søknad, registrere verdipapirforetak fra vedkommende tredjeland, med den virkning at foretaket får rett til å yte tjenester til kunder i EUs medlemsstater, jf. MiFIR artikkel 46 (3).

Kommisjonen har foreløpig ikke truffet beslutning om tredjelandsekvivalens i medhold av MiFIR artikkel 47. Dersom Kommisjonen treffer en slik beslutning, legges det i utgangspunktet til grunn at beslutningen vil bli ansett å være EØS-relevant, og at den vil bli tatt inn i EØS-avtalen. Det følger av MiFIR artikkel 47 (2) at dersom Kommisjonen har truffet likeverdighetsbeslutning som nevnt, så skal ESMA bl.a. etablere samarbeid med tilsynsmyndighetene i vedkommende tredjeland. Videre følger det av MiFIR artikkel 46 (2) at dersom Kommisjonen har truffet likeverdighetsbeslutning, og ESMA har inngått avtale om tilsynssamarbeid, så kan ESMA etter søknad registrere verdipapirforetak etablert i vedkommende tredjeland. En virkning av å ta inn MiFIR i EØS-avtalen uten materielle tilpasninger til artikkel 46 og artikkel 47, er at et vedtak fattet av ESMA med hjemmel i forordningen, etter at de nevnte vilkårene er oppfylt, vil få virkning også for Norge som stat og for norske personer og foretak uten særskilt gjennomføring i norsk rett. Det legges imidlertid til grunn at et registreringsvedtak fattet av ESMA i utgangspunktet ikke vil få direkte virkning for norske personer og foretak før den aktuelle kommisjonsbeslutningen om likeverdighet er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett.

ESMAs registrering etter MiFIR artikkel 46 innebærer en sentralisert prosess for godkjenning av tredjelandsforetak. Et foretak som er registrert vil kunne tilby tjenester i hele EØS-området uten at nasjonale myndigheter setter ytterligere vilkår eller begrensninger. Norske personer og foretak vil gjennom et slikt ESMA-vedtak kunne få utvidet adgang til å inngå avtaler med eller kjøpe tjenester fra vedkommende tredjelandsforetak i forhold til det som ellers følger av norsk rett. Formelt sett innebærer dette en viss myndighetsoverføring fra norske myndigheter til ESMA. ESMAs kompetanse til å treffe vedtak er strengt regulert og nær knyttet til den forutgående kommisjonsbeslutningen. Hensynet til sikkerhet for kunder mv. er ivaretatt i hjemmelsbestemmelsene. Virkningen for norske personer og foretak er indirekte, ved at et tredjelandsforetak vil kunne få adgang til det norske markedet. Arten av myndigheten som overføres, omfanget av myndighetsoverføringen, og det begrensede saksområdet dette gjelder, tilsier at den myndigheten som overføres må anses som lite inngripende.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Norske foretak er som nevnt allerede regulert i samsvar med kravene i CRR/CRD IV og MiFID II/MIFIR, samt det utfyllende regelverket. EØS-komitébeslutningene om innlemmelse av CRD IV, CRR, MiFID II og MiFIR i EØS-avtalen vil ikke innebære negative økonomiske eller administrative konsekvenser for norske foretak. Innlemmelse vil, på den annen side, bidra til å sikre at norske foretak får rettigheter i EØS-markedet på linje med foretak basert i EU. Dette må anses som positivt for aktører i det norske verdipapirmarkedet og for effektiviteten i norske kapitalmarkeder.

Tilpasningen til CRR/CRD IV-reglene vil på enkelte områder medføre en mer lempelig beregning av kapitalkrav enn gjeldende norske krav. Særlig vil det såkalte Basel I-gulvet bli opphevet, og kapitalkravet for bankenes utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB) vil bli redusert. Endringene vil gjøre norske og europeiske regler likere, slik at de risikobaserte soliditetstallene for norske banker blir mer sammenlignbare med tallene for utenlandske banker. For en gitt soliditet vil norske banker kunne rapportere høyere ren kjernekapitaldekning, som er det viktigste målet på banksoliditet i regelverket og i markedene.

For norske finansregulatoriske myndigheter vil den administrative byrden øke noe fordi det stilles visse prosedyrekrav for å bruke nasjonalt handlingsrom og innføre ulike tiltak som ligger i regelverket. Slike prosedyrekrav inkluderer både notifiseringsforpliktelser til den europeiske bankmyndigheten EBA, det europeiske rådet for systemrisiko (European Systemic Risk Board, ESRB) og berørte medlemsstaters tilsynsmyndigheter.

Det vises for øvrig til omtale av økonomiske og administrative konsekvenser i Prop. 96 L (2012–2013) (CRD IV/CRR-regelverket) og i Prop. 77 L (2017–2018) (MiFID II/MiFIR-regelverket).

8 Konklusjon og tilrådning

EU har gjennomført omfattende reformer av regelverket for hhv. bank- og verdipapirmarkedet. Det norske finansmarkedet skal i tråd med formålet med EØS-avtalen være en integrert del av EUs finansmarked. Det er viktig at også norske foretak kan nyte godt av de rettigheter det nye regelverket gir til å drive virksomhet i det indre marked. Sikkerhet for dette oppnås ved at rettsaktene innlemmes i EØS-avtalen.

Rammebetingelsene for norske foretak er allerede i det vesentlige i samsvar med regelverket som gjelder i EU.

Den vedtaksmyndighet som EUs medlemsstater gjennom MiFIR har overført til EUs finanstilsynssystem, bl.a. bestemmelsene i MiFIR om adgang for ESMA til produktintervensjon, er ved EØS-komitébeslutningen overført til EFTAs overvåkingsorgan, og således tilpasset i tråd med EØS-tilpasningene til EUs finanstilsynssystem. Innlemmelse av MiFIR innebærer også at Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighetens (ESMA) vedtak om at verdipapirforetak i tredjeland kan yte tjenester i EU, vil gjelde for hele EØS-området.

Finansdepartementet tilrår at Stortinget samtykker i godkjennelse av EØS-komitebeslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av

1) europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU (fjerde kapitalkravsdirektiv for bank/CRD IV) og europaparlaments- og rådsforordning 575/2013/EU (kapitalkravsforordningen/CRR), og

2) europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU (verdipapirmarkedsdirektivet/MiFID II) og europaparlaments- og rådsforordning 600/2014/EU (verdipapirmarkedsforordningen/MiFIR).

Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR), i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR)

I

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 og nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/36/EU (CRD IV) og forordning 575/2013/EU (CRR), og direktiv 2014/65/EU (MiFID II) og forordning 600/2014/EU (MiFIR).

Vedlegg 1

EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98,

og på følgende bakgrunn:

(1) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012[1], rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 68, EUT L 321 av 30.11.2013, s. 6, og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 2, skal innlemmes i EØS-avtalen.

(2) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2395 av 12. desember 2017 om endring av forordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til overgangsordninger for å redusere virkningen av innføringen av IFRS 9 på ansvarlig kapital og for behandlingen av visse eksponeringer i offentlig sektor som er angitt i en medlemsstats nasjonale valuta, som store eksponeringer[2] skal innlemmes i EØS-avtalen.

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF[3], rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 73, og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 1, skal innlemmes i EØS-avtalen.

(4) I forordning (EU) nr. 575/2013 og direktiv 2013/36/EU henvises det til 'morinstitusjon i EU', 'finansielt morholdingselskap i EU' og 'blandet finansielt morholdingselskap i EU', som innenfor rammen av EØS-avtalen skal forstås å henvise til enheter som oppfyller relevante definisjoner fastsatt ved forordningen, som er etablert i en stat som er part i EØS-avtalen, og som ikke er datterselskaper til en annen institusjon opprettet i en annen stat som er part i EØS-avtalen.

(5) Direktiv 2013/36/EU opphever europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF[4] og 2006/49/EF[5], som er innlemmet i EØS-avtalen, og som følgelig skal oppheves i EØS-avtalen.

(6) Muligheten for uberettigede reduksjoner i kravene til ansvarlig kapital ved bruk av interne modeller har blant annet blitt begrenset ved innlemming i nasjonal lovgivning av artikkel 152 i direktiv 2006/48/EF, som ved utgangen av 2017 ble erstattet av artikkel 500 i forordning (EU) nr. 575/2013. Det er imidlertid fortsatt flere andre bestemmelser i forordning (EU) nr. 575/2013 og direktiv 2013/36/EU som gir vedkommende myndigheter mulighet til å behandle det samme problemet, herunder muligheten for tiltak for å oppveie for uberettigede reduksjoner i de risikovektede eksponeringsbeløpene, se for eksempel artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, og å innføre forsvarlige sikkerhetsmarginer ved kalibrering av interne modeller, se for eksempel artikkel 144 i forordning (EU) nr. 575/2013 og artikkel 101 i direktiv 2013/36/EU.

(7) EØS-avtalens vedlegg IX bør derfor endres –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg IX gjøres følgende endringer:

1. Teksten i nr. 14 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF) skal lyde:

«**32013 L 0036**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv

[1] EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1.
[2] EUT L 345 av 27.12.2017, s. 27.
[3] EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338.
[4] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1.
[5] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 201.

2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338), rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 73, og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 1.)

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) Uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal betydningen av ordene 'medlemsstat(er)' og 'vedkommende myndigheter' også omfatte, i tillegg til den betydning de har i direktivet, henholdsvis EFTA-statene og deres vedkommende myndigheter.
b) Betydningen av henvisninger til 'ESSB-sentralbanker' eller til 'sentralbanker' skal også omfatte, i tillegg til den betydning de har i direktivet, de nasjonale sentralbankene i EFTA-statene.
c) Henvisninger til andre rettsakter i direktivet skal få anvendelse i den grad og den form nevnte rettsakter er innlemmet i denne avtale.
d) Henvisninger i direktivet til den myndighet som er gitt EBA i henhold til artikkel 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010, skal, når det gjelder EFTA-statene, forstås som henvisninger til den myndighet som er gitt EFTAs overvåkingsorgan i saker fastsatt i og i samsvar med nr. 31g i dette vedlegg.
e) I artikkel 2 nr. 5 skal nytt nr. 11a lyde:

   '11a)på Island, 'Byggðastofnun', 'Íbúðalánasjóður' og 'Lánasjóður sveitarfélaga ohf.','
f) I artikkel 6 bokstav a) skal nytt ledd lyde:

   'Vedkommende myndigheter i EFTA-statene samarbeider i tillit og full gjensidig respekt, særlig når de sikrer at hensiktsmessige og pålitelige opplysninger utveksles mellom dem selv og parter i Det europeiske finanstilsynssystem og med EFTAs overvåkingsorgan. Vedkommende myndigheter i EU-medlemsstatene skal samarbeide med vedkommende myndigheter i EFTA-statene på samme måte.'
g) Artikkel 47 nr. 3 får ikke anvendelse for EFTA-statene. En EFTA-stat kan ved avtaler med en eller flere tredjestater samtykke i å anvende bestemmelser som gir filialer av en kredittinstitusjon med hovedkontor i en tredjestat samme behandling på EFTA-statens territorium.

   Avtalepartene skal informere og holde rådslagninger med hverandre før avtaler med tredjestater inngås på bakgrunn av artikkel 47 nr. 3 eller, der det er relevant, av første ledd i denne bokstav.

   Dersom Den europeiske union forhandler med en eller flere tredjestater om å inngå en avtale på bakgrunn av artikkel 47 nr. 3, og en slik avtale dreier seg om å oppnå nasjonal behandling i eller effektiv markedsadgang til nevnte tredjestater for filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en av medlemsstatene i Den europeiske union, skal Den europeiske union bestrebe seg på å oppnå lik behandling for filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en EFTA-stat.
h) Artikkel 48 får ikke anvendelse. Dersom en EFTA-stat inngår en avtale med en eller flere tredjestater om nærmere vilkår for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag med institusjoner hvis morforetak har hovedkontor i en tredjestat og med institusjoner som ligger i en tredjestat, og hvis morforetak, enten det er en institusjon, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap, har sitt hovedkontor i nevnte EFTA-stat, skal nevnte avtale forsøke å sikre at EBA kan få de opplysningene som vedkommende myndigheter i EFTA-staten har mottatt fra nasjonale myndigheter i tredjestatene i samsvar med artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
i) I artikkel 53 nr. 2 skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan,' tilføyes før ordene 'i samsvar med dette direktiv'.
j) I artikkel 58 nr. 1 bokstav d) skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA'.
k) I artikkel 89 nr. 5 skal ordene 'framtidig regelverksakt i Unionen fastsettes offentliggjøringskrav' erstattes med ordene 'framtidig regelverksakt som har anvendelse i henhold til EØS-avtalen, fastsettes offentliggjøringskrav'.
l) I artikkel 114 nr. 1, når det gjelder Liechtenstein, skal ordene 'en ESSB-sentralbank' erstattes med ordene 'vedkommende myndighet'.
m) I artikkel 117 nr. 1 annet ledd skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan,' tilføyes etter ordet 'EBA'.
n) I artikkel 133 nr. 14 og 15 skal ordene 'eller, når det gjelder EFTA-statene, EFTA-statenes faste komité,' tilføyes etter ordet 'Kommisjonen'.

o) I artikkel 151 nr. 1, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'en EØS-komitébeslutning som inneholder' tilføyes etter ordene 'i samsvar med'.»

2. Etter nr. 14 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU) tilføyes følgende:

«14a.**32013 R 0575**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1), rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013 s. 68, EUT L 321 av 30.11.2013, s. 6 og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 2, endret ved:

– **32017 R 2395:** Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2395 av 12. desember 2017 (EUT L 345 av 27.12.2017, s. 27).

Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

a) Uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal betydningen av ordene 'medlemsstat(er)' og 'vedkommende myndigheter' også omfatte, i tillegg til den betydning de har i forordningen, henholdsvis EFTA-statene og deres vedkommende myndigheter.

b) Betydningen av henvisninger til 'ESSB-sentralbanker' eller til 'sentralbanker' skal også omfatte, i tillegg til den betydning de har i forordningen, de nasjonale sentralbankene i EFTA-statene.

c) Henvisninger til andre rettsakter i forordningen skal få anvendelse i den grad og den form nevnte rettsakter er innlemmet i denne avtale.

d) Henvisninger i forordningen til den myndighet som er gitt EBA i henhold til artikkel 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010, skal, når det gjelder EFTA-statene, forstås som henvisninger til den myndighet som er gitt EFTAs overvåkingsorgan i saker fastsatt i og i samsvar med nr. 31g i dette vedlegg.

e) I artikkel 4 nr. 1 punkt 75 skal ordene 'Norge og' tilføyes foran ordet 'Sverige'.

f) I artikkel 31 nr. 1 bokstav b), når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'Kommisjonen' forstås som 'EFTAs overvåkingsorgan'.

g) I artikkel 80 nr. 1 og 2 skal ordene ', eller, dersom en EFTA-stat er berørt, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'Kommisjonen',

h) I artikkel 329 nr. 4, 344 nr. 2, 352 nr. 6, 358 nr. 4 og 416 nr. 5, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'EØS-komiteens beslutninger som inneholder' tilføyes etter ordet 'Før'.

i) I artikkel 395:

i) når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'Rådet' i nr. 7 og 8 ikke få anvendelse,

ii) når det gjelder EFTA-statene, skal nr. 8 første ledd lyde:

'Myndigheten til å vedta en beslutning for godkjenning eller avvisning av det foreslåtte nasjonale tiltak omhandlet i nr. 7 gis EFTA-statenes faste komité.',

iii) nr. 8 annet ledd første punktum skal lyde:

'Innen én måned etter at den har mottatt underretningen omhandlet i nr. 7, skal EBA avgi uttalelse til Rådet, Kommisjonen og den berørte medlemsstaten om punktene omhandlet i nevnte nummer, eller, dersom uttalelsen berører nasjonale tiltak foreslått av en EFTA-stat, til EFTA-statenes faste komité og den berørte EFTA-staten.'.

j) I artikkel 458:

i) når det gjelder EFTA-statene, skal nr. 2 første ledd lyde:

'Dersom den myndigheten som er fastsatt i samsvar med nr. 1, identifiserer endringer i intensiteten i makro- eller systemrisiko i finanssystemet som kan få alvorlige negative følger for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt EFTA-stat, og som ifølge denne myndigheten kan håndteres bedre med strengere nasjonale tiltak, skal den underrette EFTA-statenes faste komité, EFTAs overvåkingsorgan, ESRB og EBA om dette og framlegge relevant kvantitativ eller kvalitativ dokumentasjon om alle følgende punkter:',

ii) når det gjelder EFTA-statene, skal nr. 4 første ledd lyde:

'Myndigheten til å vedta en gjennomføringsrettsakt for å avvise utkast til nasjonale tiltak omhandlet i nr. 2 bokstav d) gis til EFTA-statenes faste komité, som treffer beslutning etter forslag fra EFTAs overvåkingsorgan.',

iii) i nr. 4 annet ledd tilføyes følgende:

'Dersom uttalelsen berører utkast til nasjonale tiltak fra en EFTA-stat, skal ESRB og EBA avgi uttalelsen til EFTA-statenes faste komité, EFTAs overvå-

kingsorgan og den berørte EFTA-staten.',

iv) når det gjelder EFTA-statene, skal nr. 4 tredje til åttende ledd lyde:

'Idet det tas størst mulig hensyn til uttalelsene omhandlet i annet ledd, og dersom det er solid, sterk og detaljert dokumentasjon for at tiltaket vil få negative virkninger på det indre marked som veier tyngre enn fordelene ved den finansielle stabiliteten som blir resultat av en redusert makro- eller systemrisiko, kan EFTAs overvåkingsorgan innen én måned foreslå for EFTA-statenes faste komité å avvise utkastet til nasjonale tiltak.

Dersom EFTAs overvåkingsorgan ikke framlegger et forslag innen én måned, kan den berørte EFTA-staten umiddelbart vedta utkastet til nasjonale tiltak for en periode på høyst to år, eller fram til makro- eller systemrisikoen ikke lenger foreligger, etter hva som inntreffer først.

EFTA-statenes faste komité skal treffe beslutning om EFTAs overvåkingsorgans forslag innen én måned etter at forslaget mottas, og skal begrunne hvorfor utkastet til nasjonale tiltak er avvist eller ikke avvist.

EFTA-statenes faste komité skal avvise utkastet til nasjonale tiltak bare dersom den mener at ett eller flere av følgende vilkår ikke er oppfylt:

a) endringene i makro- eller systemrisikoens intensitet er av en slik art at de utgjør en risiko for den finansielle stabiliteten på nasjonalt plan,
b) artikkel 124 og 164 i denne forordning og artikkel 101, 103, 104, 105, 133 og 136 i direktiv 2013/36/EU er ikke tilstrekkelige til å håndtere den identifiserte makro- eller systemrisikoen, idet det tas hensyn til disse tiltakenes relative effektivitet,
c) de nasjonale tiltakene i utkastet er en bedre måte å håndtere den identifiserte makro- eller systemrisikoen på og medfører ikke uforholdsmessige negative virkninger for finanssystemet eller deler av det i andre stater som er part i avtalen eller i EØS som helhet som ville utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte,
d) problemet gjelder bare én EFTA-stat og
e) risikoene er ikke allerede håndtert gjennom andre tiltak i denne forordning eller direktiv 2013/36/EU.

EFTA-statenes faste komité skal i sin vurdering ta hensyn til uttalelsen fra ESRB og EBA og basere seg på den dokumentasjonen som er framlagt i samsvar med nr. 2, av myndigheten fastsatt i samsvar med nr. 1.

Dersom EFTA-statenes faste komité ikke har truffet en beslutning om å avvise utkastet til nasjonale tiltak innen én måned etter mottak av EFTAs overvåkingsorgans forslag, kan EFTA-staten vedta tiltakene og anvende dem i en periode på høyst to år, eller fram til makro- eller systemrisikoen ikke lenger foreligger, etter hva som inntreffer først.'

v) når det gjelder EFTA-statene, skal nr. 6 lyde:

'Dersom en EFTA-stat anerkjenner tiltak som er truffet i samsvar med denne artikkel, skal den underrette EFTA-statenes faste komité, EFTAs overvåkingsorgan, EBA, ESRB og den part i EØS-avtalen som har tillatelse til å anvende tiltakene.'

k) I artikkel 467 nr. 2, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'Kommisjonen har vedtatt en forordning' forstås som 'ikrafttredelsen av en EØS-komitébeslutning som inneholder en forordning vedtatt».

l) I artikkel 497, når det gjelder EFTA-statene:
   i) i nr. 1 og 2, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'EØS-komiteens beslutninger som inneholder' tilføyes etter ordene 'ikrafttredelsesdatoen for den seneste av',
   ii) i nr. 1 skal ordene 'er vedtatt' forstås som 'gjelder i EØS'.

3. I nr. 31bc (europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012):
   a) nytt strekpunkt skal lyde:

   «**–32013 R 0575**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1), rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 68, EUT L 321 av 30.11.2013, s. 6 og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 2.»

   b) i tilpasning zh) skal nytt nr. v) lyde:

   «v) i nr. 5a, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'EØS-komiteens beslutninger

som inneholder' tilføyes etter ordene 'ikrafttredelsesdatoen for den seneste av'.»

4. I nr. 31ea (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF) skal nytt strekpunkt lyde:
   «– **32013 L 0036**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338), rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 73, og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 1.»
5. Teksten i nr. 31 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/49/EF) oppheves.

Artikkel 2

Teksten til forordning (EU) nr. 575/2013, rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 68, EUT L 321 av 30.11.2013, s. 6 og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 2, og (EU) 2017/2395 og direktiv 2013/36/EU, rettet ved EUT L 208 av 2.8.2013, s. 73, og EUT L 20 av 25.1.2017, s. 1, på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft [...], forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt.[6]

[6] [Ingen forfatningsmessige krav angitt.] [Forfatningsrettslige krav angitt.]

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel [...]

For EØS-komiteen
Formann

Felleserklæring fra avtalepartene i forbindelse med EØS-komiteens beslutning nr. 79/2019, som innlemmer direktiv 2013/36/EU i EØS-avtalen [skal vedtas sammen med beslutningen og kunngjøres i EUT]

Avtalepartene er enige om at innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkteinvestering i/fra utlandet.

EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019 av 29. mars 2019 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98,

og på følgende bakgrunn:

(1) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012[7], rettet ved EUT L 270 av 15.10.2015, s. 4, EUT L 187 av 12.7.2016, s. 30, og EUT L 278 av 27.10.2017, s. 54, skal innlemmes i EØS-avtalen.

(2) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/1033 av 23. juni 2016 om endring av forordning (EU) nr. 600/2014 om markeder for finansielle instrumenter, forordning (EU) nr. 596/2014 om markedsmisbruk og forordning (EU) nr. 909/2014 om forbedring av verdipapiroppgjør i Den europeiske union og om verdipapirsentraler[8] skal innlemmes i EØS-avtalen.

(3) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU[9], rettet ved EUT L 188 av 13.7.2016, s. 28, EUT L 273 av 8.10.2016, s. 35, og EUT L 64 av 10.3.2017, s. 116, skal innlemmes i EØS-avtalen.

(4) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/1034 av 23. juni 2016 om endring av direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter[10] skal innlemmes i EØS-avtalen.

(5) Direktiv 2014/65/EU opphever europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF[11], som er innlemmet i EØS-avtalen, og som følgelig skal oppheves i EØS-avtalen.

(6) I forordning (EU) nr. 600/2014 angis det i hvilke tilfeller og under hvilke vilkår Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) og Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet (ESMA) kan midlertidig forby eller begrense visse typer finansvirksomhet, i samsvar med henholdsvis artikkel 9 nr. 5 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010[12] og europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010[13]. Med hensyn til EØS-avtalen skal denne myndighet utøves av EFTAs overvåkingsorgan når det gjelder EFTA-statene, i samsvar med nr. 31g og 31i i EØS-avtalens vedlegg IX. For å sikre at det dras nytte av EBAs og ESMAs ekspertise i prosessen, og at det er samsvar i praksis mellom de to pilarene i EØS, vil EFTAs overvåkingsorgans beslutninger treffes basert på utkast utarbeidet av EBA eller eventuelt ESMA. Dermed bevares de viktigste fordelene med tilsyn av en enkelt myndighet.

(7) Avtalepartene er enige om at denne beslutning gjennomfører den overenskomst som var gjenspeilet i konklusjonene[14] av 14. oktober 2014 fra EUs og EØS-EFTA-statenes finans- og økonomiministere med hensyn til innlemmelse av EUs forordninger om de europeiske tilsynsmyndigheter (European Supervisory Authorities – ESA) i EØS-avtalen.

(8) EØS-avtalens vedlegg IX bør derfor endres –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg IX gjøres følgende endringer:

---

7 EUT L 173 av 12.6.2014, s. 84.

8 EUT L 175 av 30.6.2016, s. 1.

9 EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349.

10 EUT L 175 av 30.6.2016, s. 8.

11 EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.

12 EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12.

13 EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84.

14 Rådskonklusjoner – EUs og EØS-EFTA-statenes finans- og økonomiministere, 14178/1/14 REV 1.

1. I nr. 13b (europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF) tilføyes følgende:

   «, endret ved:

   – **32014 L 0065**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349), rettet ved EUT L 188 av 13.7.2016, s. 28, EUT L 273 av 8.10.2016, s. 35, og EUT L 64 av 10.3.2017, s. 116.»

2. Teksten i nr. 31ba (europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF) skal lyde:

   «**32014 L 0065**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349), rettet ved EUT L 188 av 13.7.2016, s. 28, EUT L 273 av 8.10.2016, s. 35, og EUT L 64 av 10.3.2017, s. 116, endret ved:

   – **32016 L 1034**: Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/1034 av 23. juni 2016 (EUT L 175 av 30.6.2016, s. 8).

   Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

   a) Uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal betydningen av ordene 'medlemsstat(er)' og 'vedkommende myndigheter' også omfatte, i tillegg til den betydning de har i direktivet, henholdsvis EFTA-statene og deres vedkommende myndigheter.

   b) Betydningen av henvisninger til ESSB-medlemmer skal også omfatte, i tillegg til den betydning de har i direktivet, de nasjonale sentralbankene i EFTA-statene.

   c) Henvisninger til andre rettsakter i direktivet skal anses som relevante i den grad og den form nevnte rettsakter er innlemmet i denne avtale.

   d) I artikkel 3 nr. 2, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene '2. juli 2014' forstås som 'ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. .../... av ...[denne beslutning], og ordene '3. juli 2019' skal forstås som 'fem år fram i tid'.

   e) I artikkel 16 nr. 11, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene '2. juli 2014' forstås som 'ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. .../... av ... [denne beslutning].'

   f) I artikkel 41 nr. 2 skal ordet 'unionsforetak' erstattes med ordet 'EØS-foretak'.

   g) I artikkel 57:

      i) i nr. 5 annet ledd skal ordene 'skal den treffe tiltak' erstattes med ordene 'skal ESMA eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan, treffe tiltak',

      ii) i nr. 6 skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA'.

   h) I artikkel 70 nr. 6 bokstav f) og g), når det gjelder EFTA-statene, skal ordene '2. juli 2014' forstås som 'på ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. .../... av ...[denne beslutning]'.

   i) I artikkel 79:

      i) i nr. 1 annet ledd skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA',

      ii) i nr. 1 femte ledd skal ordene ', EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordene 'Kommisjonen, ESMA'.

   j) I artikkel 81 nr. 5, artikkel 82 nr. 2 og artikkel 87 nr. 1 skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA'.

   k) I artikkel 86 skal ordene 'ESMA, som' erstattes med ordene 'ESMA. ESMA eller, der det er relevant, EFTAs overvåkingsorgan'.

   l) I artikkel 95 nr. 1, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene '3. januar 2017' forstås som 'ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. .../... av ...[denne beslutning].'»

3. Teksten i nr. 31baa (opphevet) skal lyde:

   «**32014 R 0600**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 84), rettet ved EUT L 270 av 15.10.2015, s. 4, EUT L 187 av 12.7.2016, s. 30, og EUT L 278 av 27.10.2017, s. 54, endret ved:

   – **32016 R 1033**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/1033 av 23. juni 2016 (EUT L 175 av 30.6.2016, s. 1).

   Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

   a) Uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal betydningen av ordene 'medlemsstat(er)' og 'vedkommende myndigheter' også omfatte, i tillegg til den betydning de har i forordningen, henholdsvis EFTA-statene og deres vedkommende myndigheter.

b) Betydningen av henvisninger til ESSB-medlemmer skal også omfatte, i tillegg til den betydning de har i forordningen, de nasjonale sentralbankene i EFTA-statene.

c) Dersom ikke annet er fastsatt i denne avtale, skal Den europeiske banktilsynsmyndighet (EBA) eller eventuelt Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet (ESMA) og EFTAs overvåkingsorgan samarbeide, utveksle opplysninger og rådføre seg med hverandre i henhold til denne forordning, særlig før tiltak settes i verk.

d) Henvisninger til andre rettsakter i forordningen skal anses som relevante i den grad og den form nevnte rettsakter er innlemmet i denne avtale.

e) Henvisninger til ESMAs myndighet i henhold til artikkel 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 i forordningen skal forstås som henvisning til EFTAs overvåkingsorgans myndighet når det gjelder EFTA-statene i de tilfellene fastsatt i og i samsvar med nr. 31i i dette vedlegg.

f) I artikkel 1 nr. 1 bokstav e):
   i) når det gjelder EFTA-statene, skal ordene 'vedkommende myndigheters, ESMAs og EBAs' forstås som 'vedkommende myndigheters og EFTAs overvåkingsorgans',
   ii) skal ordene 'eller, når det gjelder EFTA-statene, EFTAs overvåkingsorgans myndighet' tilføyes etter ordene 'ESMAs myndighet'.

g) I artikkel 4:
   i) i nr. 4 skal ordene 'og EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'Kommisjonen',
   ii) i nr. 7 skal ordene 'eller, når det gjelder unntak som er gitt av vedkommende myndigheter i EFTA-statene, før ikrafttredelsesdatoen for EØS-komitébeslutning nr. .../... av ... [denne beslutning]' tilføyes etter ordene '3. januar 2017'.

h) I artikkel 7 nr. 1, artikkel 9 nr. 2, artikkel 11 nr. 1 og artikkel 19 nr. 1 skal ordene 'og EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'Kommisjonen'.

i) I artikkel 36 nr. 5:
   i) i første og annet punktum, når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'ESMA' forstås som 'EFTAs overvåkingsorgan',
   ii) skal ordene 'og inkludere alle underretninger mottatt av EFTAs overvåkingsorgan i listen' tilføyes etter 'ESMA skal utarbeide en liste over alle underretninger ESMA mottar'.

j) I artikkel 37 nr. 2:
   i) når det gjelder EFTA-statene, skal ordene '3. januar 2017' forstås som 'ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. .../... av ... [denne beslutning]',
   ii) skal ordene 'artikkel 101 og 102 i TEUV' erstattes med ordene 'artikkel 53 og 54 i EØS-avtalen'.

k) I artikkel 40:
   i) når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'ESMA' i nr. 1–4, 6 og 7 forstås som 'EFTAs overvåkingsorgan',
   ii) når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'unionsretten' i nr. 2 forstås som 'EØS-avtalen',
   iii) i nr. 3 skal ordene 'etter samråd med de offentlige organene' erstattes med ordene 'etter ESMAs samråd med de offentlige organene',
   iv) i nr. 3 skal ordene 'uten å avgi uttalelsen' erstattes med ordene 'uten at ESMA avgir uttalelsen',
   v) i nr. 5 skal ordene 'alle beslutninger om å treffe tiltak' erstattes med ordene 'alle sine beslutninger om å treffe tiltak',
   vi) i nr. 5 skal ordene '. EFTAs overvåkingsorgan skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om hver av sine beslutninger om å treffe tiltak i henhold til denne artikkel. En henvisning til EFTAs overvåkningsorgans melding skal legges ut på ESMAs nettsted' tilføyes etter ordene 'denne artikkel'.

l) I artikkel 41:
   i) når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'EBA' i nr. 1–4, 6 og 7 forstås som 'EFTAs overvåkingsorgan',
   ii) når det gjelder EFTA-statene, skal ordet 'unionsretten' i nr. 2 forstås som 'EØS-avtalen',
   iii) i nr. 3 skal ordene 'uten å avgi uttalelsen' erstattes med ordene 'uten at EBA avgir uttalelsen',
   iv) i nr. 5 skal ordene 'alle beslutninger om å treffe tiltak' erstattes med ordene 'alle sine beslutninger om å treffe tiltak',
   v) i nr. 5 skal ordene '. EFTAs overvåkingsorgan skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om hver av sine beslutninger om å treffe tiltak i henhold til denne artikkel. En henvisning til EFTAs over-

våkingsorgans melding skal legges ut på EBAs nettsted' tilføyes etter ordene 'denne artikkel'.

m) I artikkel 45:
   i) i nr. 1 skal ordene 'eller, når det gjelder EFTA-statene, EFTAs overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA',
   ii) i nr. 2, 4, 5, 8 og 9 og i nr. 3 første ledd skal ordene 'eller, der det er relevant, EFTAS overvåkingsorgan' tilføyes etter ordet 'ESMA',
   iii) i nr. 3 annet og tredje ledd skal ordene 'eller, der det er relevant, utarbeides utkast for EFTAs overvåkingsorgan,' tilføyes etter ordene 'før det treffes tiltak',
   iv) i nr. 6 skal ordene 'alle beslutninger' forstås som 'alle sine beslutninger',
   v) i nr. 6 skal ordene '. EFTAs overvåkingsorgan skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om alle sine beslutninger om å innføre eller forlenge et tiltak nevnt i nr. 1 bokstav c). En henvisning til EFTAs overvåkingsorgans offentliggjøring av meldingen skal publiseres på ESMAs nettsted' tilføyes etter ordene 'nr. 1 bokstav c)',
   vi) i nr. 7 skal ordene 'på ESMAs nettsted eller, når det gjelder tiltak som er truffet av EFTAs overvåkingsorgan, når meldingen offentliggjøres på EFTAs overvåkingsorgans nettsted,' tilføyes etter ordene 'når meldingen offentliggjøres'.»

4. I nr. 31bc (europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012) skal nytt strekpunkt lyde:
   «– **32014 R 0600**: Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 84), rettet ved EUT L 270 av 15.10.2015, s. 4, EUT L 187 av 12.7.2016, s. 30, og EUT L 278 av 27.10.2017, s. 54.»

Artikkel 2

Teksten til forordning (EU) nr. 600/2014, rettet ved EUT L 270 av 15.10.2015, s. 4, EUT L 187 av 12.7.2016, s. 30, og EUT L 278 av 27.10.2017, s. 54, og (EU) 2016/1033 og direktiv 2014/65/EU, rettet ved EUT L 188 av 13.7.2016, s. 28, EUT L 273 av 8.10.2016, s. 35, og EUT L 64 av 10.3.2017, s. 116, og (EU) 2016/1034 på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft dagen etter at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1[15] er inngitt.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel

For EØS-komiteen
Formann

Felleserklæring fra avtalepartene i forbindelse med EØS-komiteens beslutning nr. 78/2019, som innlemmer direktiv 2014/65/EU i EØS-avtalen [skal vedtas sammen med beslutningen og kunngjøres i EUT]

Avtalepartene er enige om at innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU ikke berører alminnelige nasjonale regler for vurdering av offentlig sikkerhet og orden ved direkteinvestering i/fra utlandet.

[15] [Ingen forfatningsmessige krav angitt.] [Forfatningsrettslige krav angitt.]

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR
under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 53 nr. 1,
under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,
etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank([1]),
etter den ordinære regelverksprosessen og
ut fra følgende betraktninger:

1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon([2]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/49/EF av 14. juni 2006 om verdipapirforetaks og kredittinstitusjoners kapitaldekningsgrad([3]) er blitt betydelig endret en rekke ganger. Mange bestemmelser i direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF får anvendelse på både kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Av klarhetshensyn og for å sikre at disse bestemmelsene anvendes på en ensartet måte, bør de samles i nye regelverksakter som får anvendelse på både kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, dvs. dette direktiv og europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013([4]). For å bli mer tilgjengelige bør bestemmelsene i vedleggene til direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF inngå i den dispositive delen av dette direktiv og nevnte forordning.
2) Dette direktiv bør blant annet inneholde bestemmelser om tillatelse til å utøve virksomhet, erverv av kvalifiserende eierandeler, utøvelse av etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester, hvilken myndighet tilsynsmyndighetene i hjemstaten og vertsstaten har i denne forbindelse samt bestemmelser om startkapital og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Hovedformålet med dette direktiv er å samordne nasjonale bestemmelser om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og verdipapirforetak samt deres styringsformer og tilsynsrammer. Direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF inneholdt også bestemmelser om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Disse kravene bør inngå i forordning (EU) nr. 575/2013, som fastsetter ensartede tilsynskrav som får anvendelse umiddelbart på kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, ettersom slike krav er nært knyttet til finansmarkedenes virkemåte når det gjelder en rekke eiendeler som innehas av kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Dette direktiv bør derfor leses sammen med forordning (EU) nr. 575/2013 og bør, sammen med nevnte forordning, utgjøre den rettslige rammen for bankvirksomheten, tilsynsrammen samt tilsynsreglene for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak.
3) De alminnelige tilsynskravene som er fastsatt i forordning (EU) nr. 575/2013, utfylles med individuelle ordninger som bestemmes av vedkommende myndigheter innenfor rammen av deres løpende tilsyn med de enkelte kredittinstitusjonene og verdipapirforetakene. Omfanget av slike tilsynsordninger bør blant annet fastsettes i dette direktiv, og vedkommende myndigheter bør selv kunne vurdere hvilke ordninger som bør innføres. Når det gjelder individuelle likviditetsordninger,

[1] EUT C 105 av 11.4.2012, s. 1.
[2] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1.
[3] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 201.
[4] EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1.

bør vedkommende myndigheter blant annet ta hensyn til prinsippene fastsatt i Den europeiske banktilsynskomités retningslinjer for likviditet (Guidelines on Liquidity Cost Benefit Allocation) av 27. oktober 2010.

4) I henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter([5]) kan verdipapirforetak som har fått tillatelse fra vedkommende myndighet i hjemstaten og er underlagt tilsyn av samme myndigheter, fritt etablere filialer og yte tjenester i andre medlemsstater. Nevnte direktiv inneholder derfor bestemmelser om samordning av reglene for tillatelse til verdipapirforetak og utøvelse av deres virksomhet. Det fastsetter imidlertid verken de beløpene som disse foretakene må ha som startkapital, eller noen felles ramme for overvåking av de risikoene de påtar seg, noe som bør inngå i dette direktiv.

5) Dette direktiv børe utgjøre det grunnleggende instrumentet for gjennomføringen av det indre marked både når det gjelder etableringsadgangen og adgangen til å yte finansielle tjenester.

6) For at det indre marked skal virke på en tilfredsstillende måte, kreves det ikke bare rettsregler, men også et nært og regelmessig samarbeid og en mer omfattende tilnærming av regulerings- og tilsynspraksis mellom vedkommende myndigheter i medlemsstatene.

7) Ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 ble Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) (EBA) ([6]) opprettet. Dette direktiv bør ta hensyn til EBAs rolle og funksjon i henhold til nevnte forordning og de framgangsmåtene som skal følges når EBA tildeles oppgaver.

8) Med tanke på at EBA får flere oppgaver i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, bør Europaparlamentet og Rådet sikre at det stilles tilstrekkelige personalressurser og økonomiske midler til rådighet.

9) Som et første skritt i retning av en bankunion bør en felles tilsynsordning sikre at Unionens politikk for tilsyn med kredittinstitusjoner gjennomføres på en ensartet og effektiv måte, at det ensartede regelverket for finansielle tjenester anvendes på samme måte på kredittinstitusjoner i alle berørte medlemsstater, og at de aktuelle kredittinstitusjonene underlegges tilsyn av beste kvalitet, uavhengig av andre hensyn som ikke gjelder tilsyn. En felles tilsynsordning er grunnlaget for de neste skrittene i retning av en bankunion. Dette gjenspeiler prinsippet om at enhver innføring av felles ordninger for inngripen i krisesituasjoner bør bygge på felles kontroller for å redusere sannsynligheten for at det blir behov for å bruke slike ordninger. Det europeiske råd uttrykte i sine konklusjoner av 14. desember 2012 at Kommisjonen i løpet av 2013 ville framlegge et forslag om en felles krisehåndteringsordning for medlemsstater som deltar i den felles tilsynsordningen, slik at medregelgiverne kan prioritere med sikte på vedtakelse i Europaparlamentets inneværende valgperiode. Integreringen av den finansielle rammen kan styrkes ytterligere ved at det opprettes en felles krisehåndteringsordning, herunder hensiktsmessige og effektive støtteordninger for å sikre at beslutninger om krisehåndtering av banker treffes raskt, upartisk og i alle berørte parters beste interesse.

10) Overføringen av tilsynsoppgaver til Den europeiske sentralbank (ESB) for visse medlemsstater bør være forenlig med Det europeiske finanstilsynssystem (ESFS) som ble opprettet i 2010, og målet som lå til grunn for det, om å utvikle et felles regelverk og øke tilnærmingen av tilsynspraksis i hele Unionen. ESB bør utføre sine oppgaver med forbehold for og i samsvar med Unionens traktater og den avledede unionsretten, kommisjonsbeslutninger innenfor statsstøtte, konkurranseregler og tilsyn med fusjoner samt det felles regelverket som gjelder for alle medlemsstatene. EBA har fått i oppgave å utarbeide utkast til tekniske standarder og retningslinjer og anbefalinger for å sikre tilnærming av tilsynspraksis og en ensartet anvendelse av tilsynsresultatene innenfor Unionen. ESB bør ikke utføre disse oppgavene, men bør ha myndighet til å vedta forordninger i henhold til artikkel 132 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) i samsvar med rettsakter vedtatt av Kommisjonen på grunnlag av utkast utarbeidet av EBA og med retningslinjer og anbefalinger i henhold til artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

11) EBAs rettslig bindende meglerrolle er et viktig element for å fremme samordning, ensartet tilsyn og tilnærming av tilsynspraksis. Megling innenfor rammen av EBA kan innledes enten på EBAs eget initiativ, når dette er

[5] EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.
[6] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12.

fastsatt særskilt, eller på anmodning fra en eller flere vedkommende myndigheter i tilfelle uenighet. Dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 bør utvide utvalget av situasjoner der EBA kan utøve sin rettslig bindende meglerrolle for å bidra til konsekvent tilsynspraksis. EBA har ikke på eget initiativ noen meglerrolle når det gjelder å utpeke betydelige filialer og fastsette institusjonsspesifikke tilsynskrav i henhold til dette direktiv. For å fremme samordning og gjøre tilsynspraksisen mer ensartet på disse følsomme områdene bør imidlertid vedkommende myndigheter ved uenighet kunne benytte seg av EBAs megling på et tidlig tidspunkt i prosessen. En slik tidlig EBA-megling bør bidra til en løsning på uenigheten.

12) For å verne oppsparte midler og for å skape like konkurransevilkår for kredittinstitusjonene bør tiltak for å samordne tilsynet med kredittinstitusjoner gjelde for samtlige av dem. Det bør imidlertid tas behørig hensyn til de objektive forskjellene i deres vedtekter og mål, som fastsatt i nasjonal lovgivning.

13) For å sikre at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte, er gjennomsiktige, forutsigbare og harmoniserte tilsynspraksiser og tilsynsbeslutninger nødvendige for å kunne drive forretningsvirksomhet og styre grupper av kredittinstitusjoner som driver grensekryssende virksomhet. EBA bør derfor bedre harmoniseringen av tilsynspraksis. Tilsynsprosesser og tilsynsbeslutninger bør ikke innvirke på det indre markeds virkemåte med hensyn til fri bevegelighet for kapital. Tilsynskollegiene bør sikre at det foreligger et felles og sammenhengende arbeidsprogram og harmoniserte tilsynsbeslutninger. Samarbeidet mellom vedkommende myndigheter i hjemstaten og i vertsstaten bør styrkes gjennom større gjennomsiktighet og økt utveksling av opplysninger.

14) Virkeområdet for disse tiltakene bør derfor være så vidt som mulig og omfatte alle institusjoner hvis virksomhet består i å motta midler som skal tilbakebetales, fra allmennheten, enten som innskudd eller i andre former, for eksempel løpende utstedelse av obligasjoner og andre tilsvarende verdipapirer, samt å yte kreditt for egen regning. Det bør fastsettes unntak for visse kredittinstitusjoner som dette direktiv ikke får anvendelse på. Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen av nasjonal lovgivning som inneholder bestemmelser om særlige supplerende tillatelser som gjør det mulig for kredittinstitusjoner å utøve en bestemt virksomhet eller foreta visse typer transaksjoner.

15) Det er hensiktsmessig å begrense harmoniseringen til det som er nødvendig og tilstrekkelig for å sikre gjensidig anerkjennelse av tillatelser og tilsynsordninger som gjør det mulig å gi en enkelt tillatelse som er gyldig i hele Unionen, og å anvende prinsippet om tilsyn ved hjemstatens tilsynsmyndigheter.

16) Prinsippene om gjensidig anerkjennelse og tilsyn ved hjemstatens tilsynsmyndigheter innebærer at medlemsstatenes vedkommende myndigheter bør avslå å gi tillatelse eller tilbakekalle tillatelsen når innholdet i virksomhetsplanen, den geografiske fordelingen av virksomheten eller den virksomheten som faktisk er utøvd, klart viser at en kredittinstitusjon har valgt en medlemsstats rettssystem for å unngå strengere standarder som gjelder i en annen medlemsstat der kredittinstitusjonen utøver eller har til hensikt å utøve størstedelen av sin virksomhet. Dersom det ikke er noe som tyder på dette, men størstedelen av de samlede eiendelene til foretakene i en bankgruppe befinner seg i en annen medlemsstat hvis vedkommende myndigheter har ansvar for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag, bør ansvaret for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag endres bare med samtykke fra disse vedkommende myndighetene.

17) Vedkommende myndigheter bør ikke gi en kredittinstitusjon tillatelse eller opprettholde tillatelsen dersom de kan bli hindret i å utøve sine tilsynsfunksjoner effektivt på grunn av nære forbindelser mellom nevnte vedkommende institusjon og andre fysiske eller juridiske personer. Kredittinstitusjoner som allerede har fått tillatelse, bør også oppfylle vedkommende myndigheters krav med hensyn til slike nære forbindelser.

18) Henvisningen til tilsynsmyndighetenes effektive utøvelse av sine tilsynsfunksjoner omfatter det tilsynet på konsolidert grunnlag som bør føres med en kredittinstitusjon eller et verdipapirforetak når dette er fastsatt i unionsretten. I slike tilfeller bør de myndighetene som mottar søknaden om tillatelse, kunne fastsette hvilke vedkommende myndigheter som skal føre tilsyn på konsolidert grunnlag med kredittinstitusjonen eller verdipapirforetaket.

19) Kredittinstitusjoner som har fått tillatelse i sin hjemstat, bør kunne utøve hvilken som helst

eller all virksomhet som er oppført på listen i vedlegg I, i hele Unionen, ved å etablere filialer eller ved å yte tjenester.

20) Prinsippet om gjensidig anerkjennelse bør utvides til å omfatte denne virksomheten når den utøves av finansinstitusjoner som er datterforetak av kredittinstitusjoner, forutsatt at slike datterforetak omfattes av det konsoliderte tilsynet med morforetaket og oppfyller visse strenge vilkår.

21) En vertsstat bør i forbindelse med utøvelse av etableringsretten og adgangen til å yte tjenester kunne kreve at særlige bestemmelser i dens nasjonale lover og forskrifter overholdes av enheter som ikke har tillatelse som kredittinstitusjon i hjemstaten, og med hensyn til virksomhet som ikke er oppført på listen over virksomhet som omfattes av gjensidig anerkjennelse, forutsatt på den ene side at disse bestemmelsene ikke allerede er fastsatt i forordning (EU) nr. 575/2013, er forenlige med fellesskapsretten og er begrunnet i hensynet til allmennhetens interesser, og på den annen side at disse enhetene eller denne virksomheten ikke er underlagt tilsvarende regler i lover eller forskrifter i hjemstaten.

22) Ut over forordning (EU) nr. 575/2013, der det er fastsatt tilsynskrav som gjelder umiddelbart for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, bør medlemsstatene påse at det ikke er noe til hinder for at den virksomheten som omfattes av den gjensidige anerkjennelsen, kan utøves på samme måte som i hjemstaten, så lenge virksomheten ikke er i strid med lovbestemmelser om vern av allmennhetens interesser i vertsstaten.

23) De reglene som gjelder for filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en tredjestat, bør være ensartet i alle medlemsstater. Det er viktig å fastsette at slike regler ikke kan være gunstigere enn regler som gjelder for filialer av kredittinstitusjoner fra en annen medlemsstat. Unionen bør kunne inngå avtaler med tredjestater om anvendelse av regler som gir slike filialer samme behandling på hele Unionens territorium. Filialer av kredittinstitusjoner som har tillatelse i tredjestater, bør ikke omfattes av adgangen til å yte tjenester eller etableringsadgangen i andre medlemsstater enn der de er etablert.

24) Det bør inngås avtaler mellom Unionen og tredjestater for å gjøre det mulig å gjennomføre konsolidert tilsyn over et størst mulig geografisk område.

25) Ansvaret for tilsyn med en institusjons økonomiske soliditet, og særlig med dens solvens på konsolidert grunnlag, bør påhvile institusjonens hjemstat. Tilsynet med Unionens bankgrupper bør utøves i nært samarbeid mellom vedkommende myndigheter i hjemstaten og vertsstaten.

26) Vedkommende myndigheter i vertsstaten bør ha myndighet til i enkelttilfeller å foreta stedlige kontroller av og tilsyn med virksomheten til filialer av institusjoner på deres territorium og kreve opplysninger fra en filial om dens virksomhet samt relevante opplysninger til statistikkformål, opplysningsformål eller tilsynsformål dersom vertsstaten anser det som relevant av hensyn til finanssystemets stabilitet.

27) Vertsstatenes vedkommende myndigheter bør få opplysninger om virksomhet som utøves på deres territorium. Hjemstatens vedkommende myndigheter bør treffe tilsynstiltak med mindre vertsstatens vedkommende myndigheter må treffe forebyggende hastetiltak.

28) For at det indre bankmarked skal kunne virke på en tilfredsstillende måte, kreves det ikke bare rettsregler, men også et nært og regelmessig samarbeid og en vesentlig bedre tilnærming av regulerings- og tilsynspraksis mellom medlemsstatenes vedkommende myndigheter. For dette formål bør problemer som gjelder enkelte kredittinstitusjoner og gjensidig utveksling av opplysninger, behandles gjennom EBA. Den nevnte framgangsmåten for gjensidig utveksling av opplysninger bør ikke erstatte tosidig samarbeid. Vedkommende myndigheter i vertsstaten bør i krisesituasjoner på eget initiativ eller på initiativ fra vedkommende myndigheter i hjemstaten alltid kunne kontrollere at virksomheten til en kredittinstitusjon som er etablert på vedkommende vertsstats territorium, utøves i samsvar med gjeldende lovgivning og med prinsippene for god forvaltnings- og regnskapspraksis og forsvarlig internkontroll.

29) Det bør tillates utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og myndigheter eller organer som i kraft av sin funksjon bidrar til å styrke finanssystemets stabilitet. For å bevare opplysningenes fortrolige karakter bør antallet mottakere være strengt begrenset.

30) Visse former for atferd, som bedrageri og innsidehandel, vil kunne påvirke finanssystemets stabilitet og integritet. Det er nødven-

dig å fastsette på hvilke vilkår utveksling av opplysninger kan tillates i slike tilfeller.

31) Når det er fastsatt at opplysninger kan gis videre bare med vedkommende myndigheters uttrykkelige samtykke, bør vedkommende myndigheter kunne gjøre sitt samtykke betinget av at strenge krav blir overholdt.

32) Utveksling av opplysninger bør tillates mellom vedkommende myndigheter og sentralbanker og andre organer med lignende funksjon i deres egenskap av monetære myndigheter og, når det er nødvendig for å føre tilsyn med, treffe forebyggende tiltak for og omstrukturere kriserammede institusjoner samt i krisesituasjoner, dersom det er relevant, andre offentlige myndigheter og sentralmyndigheter med ansvar for å utarbeide lovgivning om tilsyn med kredittinstitusjoner, finansinstitusjoner, investeringstjenester og forsikringsforetak, samt offentlige myndigheter med ansvar for tilsyn med betalingssystemer.

33) For å styrke tilsynet med institusjoner og vernet av deres kunder bør revisorer ha plikt til umiddelbart å underrette vedkommende myndigheter dersom de ved utførelsen av sine oppgaver får kjennskap til visse forhold som vil kunne få alvorlige følger for en institusjons finansielle stilling eller dens administrative og regnskapsmessige organisering. Av samme grunn bør medlemsstatene også fastsette at en slik plikt gjelder under alle omstendigheter der en revisor ved utførelsen av sine oppgaver oppdager slike forhold i et foretak som har nære forbindelser til en kredittinstitusjon. Revisorenes plikt til eventuelt å underrette vedkommende myndigheter om visse forhold og beslutninger med hensyn til en institusjon som de oppdager ved utførelsen av sine oppgaver i et ikke-finansielt foretak, bør i seg selv verken endre arten av deres oppgaver i vedkommende foretak eller den måten de bør utføre sine oppgaver på i foretaket.

34) Målet med dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 er å sikre institusjoners solvens. Dersom det, på tross av solvenskrav, skulle oppstå en krise, er det nødvendig å sikre at institusjoner kan bli gjenstand for krisehåndtering en ordnet måte, at de negative følgene for realøkonomien begrenses og at det unngås at skattebetalerne må bidra. For dette formål og i påvente av bedre samordning på unionsplan bør EBA i samsvar med forordning (EU) nr. 1093/2010 vurdere og samordne initiativer som gjelder gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner med sikte på å fremme tilnærming på dette området. For dette formål bør EBA på forhånd holdes fullt underrettet om møter om gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner og bør ha rett til å delta på slike møter. Visse medlemsstaters myndigheter har allerede innført en plikt for institusjoner og myndigheter til å utarbeide gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner. Det er derfor hensiktsmessig at institusjonene pålegges å samarbeide med myndighetene om dette. Når en gjenopprettings- eller krisehåndteringsplan utarbeides, bør EBA bidra til og delta aktivt i utviklingen og samordningen av effektive og ensartede gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner i samsvar med forordning (EU) nr. 1093/2010. Planer som omfatter systemviktige institusjoner, bør prioriteres.

35) For å sikre at institusjonene, de personene som faktisk kontrollerer en institusjons forretningsvirksomhet, og medlemmene av institusjonens ledelsesorgan overholder de forpliktelsene som følger av dette direktiv og av forordning (EU) nr. 575/2013, og for å sikre lignende behandling i hele Unionen bør medlemsstatene ha plikt til å innføre administrative sanksjoner og andre administrative tiltak som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende. Administrative sanksjoner og andre administrative tiltak som fastsettes av medlemsstatene, bør derfor oppfylle visse grunnleggende krav med hensyn til mottakere, kriterier som det bør tas hensyn til når de anvendes, offentliggjøring, viktigste fullmakter til å ilegge sanksjoner og størrelsen på overtredelsesgebyrer.

36) Vedkommende myndigheter bør særlig ha myndighet til å ilegge overtredelsesgebyrer som er tilstrekkelig høye til å utligne de fordelene som kan forventes, og som virker avskrekkende selv for større institusjoner og deres ledere.

37) For å sikre en ensartet anvendelse av administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak i alle medlemsstater bør medlemsstatene ved fastsettelse av arten av administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak og overtredelsesgebyrenes størrelse sikre at vedkommende myndigheter tar hensyn til alle relevante omstendigheter.

38) For å sikre at administrative sanksjoner virker avskrekkende, bør de normalt offentliggjøres, unntatt i visse bestemte tilfeller.

39) For å vurdere om medlemmene av ledelsen og av ledelsesorganet har godt omdømme, kreves det et effektivt system for informasjonsutveksling der EBA, med forbehold for krav om taushetsplikt og vern av personopplysninger , bør ha rett til å ha en sentral database med opplysninger om administrative sanksjoner, herunder eventuelle klager i denne forbindelse, som bare vedkommende myndigheter har tilgang til. Under alle omstendigheter bør opplysninger om straffbare forhold utveksles i samsvar med rammebeslutning 2009/315/JIS([7]) og beslutning 2009/316/JIS ([8]), som innarbeidet i nasjonal lovgivning.

40) For å kunne avdekke mulige overtredelser av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning, bør vedkommende myndigheter ha den nødvendige granskingsmyndigheten og innføre effektive ordninger for å oppmuntre til rapportering av mulige og faktiske overtredelser. Disse ordningene bør ikke berøre retten til forsvar for enhver som er anklaget for en overtredelse.

41) Dette direktiv bør fastsette administrative sanksjoner og andre administrative tiltak for å sikre størst mulig handlingsrom etter en overtredelse og for å bidra til å forebygge nye overtredelser, uansett om tiltakene utgjør administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak i henhold til nasjonal lovgivning. Medlemsstatene bør kunne fastsette ytterligere sanksjoner og høyere overtredelsesgebyrer enn dem som er fastsatt i dette direktiv.

42) Dette direktiv bør ikke påvirke bestemmelser om strafferettslige sanksjoner i medlemsstatenes lovgivning.

43) Medlemsstatene bør sikre at kredittinstitusjoner og verdipapirforetak har en ansvarlig kapital som, sett i forhold til den risikoen de er eller kan bli eksponert for, er tilstrekkelig med hensyn til mengde, kvalitet og fordeling. Medlemsstatene bør derfor sikre at kredittinstitusjoner og verdipapirforetak har strategier og framgangsmåter for å vurdere og opprettholde en tilstrekkelig ansvarlig kapital.

44) Vedkommende myndigheter bør få i oppgave å sikre at institusjonene er godt organisert og har tilstrekkelig ansvarlig kapital, idet det tas hensyn til den risikoen som institusjonene er eller kan bli eksponert for.

45) For å sikre at institusjoner som driver virksomhet i flere medlemsstater, ikke pålegges uforholdsmessig store byrder som et resultat av at de enkelte medlemsstatenes vedkommende myndigheter fortsatt har ansvar for tillatelser og tilsyn, er det viktig at samarbeidet mellom vedkommende myndigheter blir vesentlig bedre. EBA bør fremme og styrke dette samarbeidet.

46) For å sikre en overordnet markedsdisiplin i hele Unionen bør vedkommende myndigheter offentliggjøre opplysninger om den virksomheten som utøves av kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Slike opplysninger bør være tilstrekkelige til at det kan foretas en sammenligning av de metodene som benyttes av de forskjellige vedkommende myndighetene i medlemsstatene, og de bør utfylle kravene i forordning (EU) nr. 575/2013 med hensyn til institusjoners offentliggjøring av tekniske opplysninger.

47) Tilsyn med institusjoner på konsolidert grunnlag tar sikte på å verne innskyternes og investorenes interesser og sikre finanssystemets stabilitet. For å være effektivt bør tilsyn på konsolidert grunnlag derfor kunne anvendes på alle bankgrupper, herunder bankgrupper der morforetaket ikke er en kredittinstitusjon eller et verdipapirforetak. Medlemsstatene bør stille de nødvendige juridiske virkemidlene til rådighet for vedkommende myndigheter, slik at de kan føre slikt tilsyn.

48) Når det gjelder grupper med blandet virksomhet, der morforetaket kontrollerer minst ett datterforetak, bør vedkommende myndigheter kunne vurdere den finansielle stillingen for hver kredittinstitusjon eller hvert verdipapirforetak innenfor en slik gruppe. Vedkommende myndigheter bør minst ha mulighet til å innhente fra samtlige foretak i gruppen de opplysningene som er nødvendige for å føre tilsyn. Det bør opprettes et samarbeid mellom myndigheter med ansvar for tilsyn i ulike finanssektorer når det gjelder grupper av

---

[7] Rådets rammebeslutning 2009/315/JIS av 26. februar 2009 om organisering av medlemsstatenes utveksling av opplysninger fra strafferegisteret og om opplysningenes innhold (EUT L 93 av 7.4.2009, s. 23).

[8] Rådsbeslutning 2009/316/JIS av 6. april 2009 om innføring av et europeisk system for opplysninger om strafferegistre (ECRIS) i henhold til artikkel 11 i rammebeslutning 2009/315/JIS (EUT L 93 av 7.4.2009, s. 33).

foretak som driver flere typer finansvirksomhet.

49) Medlemsstatene bør kunne avslå eller tilbakekalle en kredittinstitusjons tillatelse dersom visse strukturer i en foretaksgruppe vurderes som uegnet til å utøve bankvirksomhet fordi det ikke er mulig å føre effektivt tilsyn med dem. Vedkommende myndigheter bør derfor ha den nødvendige myndighet til å sikre en sunn og fornuftig ledelse av kredittinstitusjoner. For å sikre en bærekraftig og allsidig bankkultur i Unionen som først og fremst tjener unionsborgernes interesser, bør det oppmuntres til bankvirksomhet i mindre målestokk, som for eksempel kredittforeninger og samvirkebanker.

50) I vedkommende myndigheters mandat bør det på en hensiktsmessig måte tas hensyn til unionsdimensjonen. Vedkommende myndigheter bør derfor behørig vurdere den virkningen deres beslutninger vil få, ikke bare på finanssystemets stabilitet i deres jurisdiksjon, men også i alle andre berørte medlemsstater. Med forbehold for nasjonal lovgivning bør dette prinsippet kunne fremme den finansielle stabiliteten i hele Unionen og bør ikke binde vedkommende myndigheter rettslig til å oppnå et bestemt resultat.

51) Finanskrisen avdekket forbindelser mellom banksektoren og såkalte skyggebanker. En viss skyggebankvirksomhet er nyttig i den forstand at den holder risikoene atskilt fra banksektoren og på den måten unngår mulige negative virkninger for skattebetalerne og systemet. Ikke desto mindre er en bedre forståelse av skyggebankvirksomheten og dens forbindelser til enheter i finanssektoren og strengere bestemmelser for å sikre gjennomsiktighet, minske systemrisikoen og avskaffe enhver uhensiktsmessig praksis, nødvendig for finanssystemets stabilitet. Institusjonene kan bidra til dette gjennom ytterligere rapportering, men det er også nødvendig med nye særlige bestemmelser.

52) Økt gjennomsiktighet når det gjelder institusjonenes virksomhet, særlig med hensyn til overskudd, betalte skatter og mottatte tilskudd, er avgjørende for å gjenvinne unionsborgernes tillit til finanssektoren. Obligatorisk rapportering på dette området kan derfor ses som en viktig del av institusjonenes sosiale ansvar overfor berørte parter og samfunnet.

53) Svakheter i foretaksstyringen i et visst antall institusjoner har bidratt til en overdreven og uforsiktig risikotaking i banksektoren som har ført til flere kriserammede enkeltinstitusjoner og systemproblemer i medlemsstatene og på verdensplan. De svært generelle bestemmelsene om styring av institusjonene og det faktum at en stor del av rammene for foretaksstyring ikke er bindende, men hovedsakelig bygger på frivillige atferdsregler, har ikke i tilstrekkelig grad fremmet en effektiv gjennomføring av sunne metoder for foretaksstyring i institusjonene. I visse tilfeller har manglende effektiv kontroll internt i institusjonene medført at det ikke har vært noe effektivt tilsyn med ledelsens beslutningstaking, noe som har fremmet kortsiktige og altfor risikable ledelsesstrategier. Vedkommende myndigheters uklare rolle i tilsynet med foretaksstyringen i institusjonene har ikke gitt mulighet til tilstrekkelig kontroll med de interne styringsprosessene.

54) For å demme opp for den mulige negative innvirkningen dårlig utformede foretaksstyringsordninger kan ha på forsvarlig risikostyring, bør medlemsstatene innføre prinsipper og standarder for å sikre effektiv kontroll fra ledelsesorganets side, fremme en sunn risikokultur på alle nivåer i kredittinstitusjonene og verdipapirforetakene og gjøre det mulig for vedkommende myndigheter å føre tilsyn med at de interne styringsordningene er tilstrekkelige. Disse prinsippene og standardene bør få anvendelse samtidig som det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet. Medlemsstatene bør kunne pålegge prinsipper og standarder for foretaksstyring ut over dem som er fastsatt i dette direktiv.

55) Det brukes forskjellige styringsstrukturer i medlemsstatene. I de fleste tilfellene brukes en ledelseskultur på ett nivå eller på to nivåer. Definisjonene i dette direktiv er ment å omfatte alle eksisterende strukturer uten å anbefale noen av dem. Deres praktiske formål er fastsettelse av regler for å oppnå et bestemt resultat uansett hvilken nasjonal selskapslovgivning som får anvendelse på en institusjon i hver medlemsstat. Definisjonene bør derfor ikke påvirke den alminnelige kompetansefordelingen i samsvar med nasjonal selskapsrett.

56) Et ledelsesorgan bør forstås som et organ som har en ledelsesfunksjon og en tilsynsfunksjon. Et ledelsesorgans fullmakter og struktur varierer fra medlemsstat til medlemsstat. I medlemsstater der ledelsesorga-

ner har en ettnivåstruktur, utfører ett styre både ledelses- og tilsynsoppgaver. I medlemsstater med tonivåsystem utøves tilsynsfunksjonen av et atskilt tilsynsorgan som ikke har noen ledelsesfunksjoner, og ledelsesfunksjonen utøves av et særskilt styre som er ansvarlig for den daglige ledelsen av foretaket. I samsvar med dette tildeles de ulike enhetene innenfor ledelsesorganet forskjellige oppgaver.

57) Rollen til medlemmer uten ledelsesansvar i en institusjons ledelsesorgan bør omfatte konstruktiv kritikk av institusjonens strategi for å bidra til dens utvikling, kontroll med ledelsens innsats for å nå de avtalte målene, kontroll av at den finansielle informasjonen er korrekt og at den finansielle styringen og risikostyringssystemene er solide og forsvarlige, kontroll av utformingen og gjennomføringen av institusjonens godtgjøringspolitikk og objektive synspunkter på ressurser, utnevnelser og atferdsnormer.

58) For å kunne overvåke ledelsens tiltak og beslutninger på en effektiv måte bør en institusjons ledelsesorgan sette av tilstrekkelig tid til å kunne ivareta sine funksjoner og til å forstå institusjonens virksomhet, dens viktigste risikoeksponeringer og virkningene av dens virksomhet og risikostrategi. Et medlem av ledelsesorganet som har for mange funksjoner i ledelsesorganer samtidig, vil ikke kunne bruke tilstrekkelig tid på tilsynsfunksjonen. Det er derfor nødvendig å begrense antall funksjoner et medlem av en institusjons ledelsesorgan kan ha samtidig i forskjellige enheter. Funksjoner i ledelsesorganer i institusjoner som ikke hovedsakelig har kommersielt formål, som ideelle eller veldedige organisasjoner, bør imidlertid ikke tas i betraktning ved anvendelse av en slik begrensning.

59) Når en institusjons aksjeeiere eller deltakere utnevner medlemmene i ledelsesorganet, bør de vurdere om kandidatene har de kunnskapene, kvalifikasjonene og ferdighetene som er nødvendige for å sikre en korrekt og forsvarlig ledelse av institusjonen. Disse prinsippene bør, når det gjelder medlemmene i ledelsesorganet, følges og komme til uttrykk gjennom gjennomsiktige og åpne framgangsmåter for utnevning.

60) Ledelsesorganers manglende overvåking av ledelsesbeslutninger skyldes delvis fenomenet «gruppetenkning». Dette fenomenet oppstår blant annet som følge av manglende mangfold i sammensetningen av ledelsesorganer. For å fremme selvstendige meninger og kritiske innvendinger bør sammensetningen av institusjonenes ledelsesorganer være tilstrekkelig mangfoldig når det gjelder alder, kjønn, geografisk opprinnelse og utdannings- og yrkesbakgrunn til at ulike synspunkter og erfaringer kommer til uttrykk. En jevn kjønnsfordeling er særlig viktig for å sikre en passende gjenspeiling av befolkningen. Særlig bør institusjoner som ligger under terskelverdien for representasjon av det underrepresenterte kjønn, prioritere å treffe egnede tiltak. Gjennom sin representasjon i ledelsesorganer kan arbeidstakerne også bidra med et viktig perspektiv og genuin kunnskap om institusjonenes interne virksomhet, og arbeidstakerrepresentasjon kan derfor anses som en positiv måte å fremme mangfold på. Ledelsesorganer med større mangfold bør være bedre i stand til å overvåke ledelsen og dermed bidra til bedre risikokontroll og motstandsdyktighet i institusjonene. Derfor bør mangfold være et av kriteriene ved sammensetning av ledelsesorganene. Institusjonene bør også ta hensyn til mangfold i sin ansettelsespolitikk i alminnelighet. En slik politikk bør for eksempel innebære at institusjonene oppmuntres til å velge kandidater fra innstillingslister som omfatter begge kjønn.

61) For å bedre overholdelsen av gjeldende lovgivning og styrke foretaksstyringen bør medlemsstatene innføre effektive og pålitelige ordninger for å oppmuntre til rapportering til vedkommende myndigheter av mulige eller faktiske overtredelser av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning. Arbeidstakere som rapporterer om overtredelser innenfor sin egen institusjon, bør ha fullt vern.

62) En godtgjøringspolitikk som oppmuntrer til overdreven risikoatferd, kan undergrave en forsvarlig og effektiv risikostyring i kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Medlemmene i G-20 forpliktet seg til å gjennomføre Rådet for finansiell stabilitets (FSB) prinsipper for forsvarlig godtgjøringspraksis og tilhørende gjennomføringsstandarder, som gjelder mulige skadevirkninger av dårlig utformede godtgjøringsstrukturer på en forsvarlig risikostyring og kontroll med fysiske personers risikoatferd. Målet med dette direktiv er å gjennomføre internasjonale prinsipper og standarder på unionsplan ved å inn-

føre en uttrykkelig forpliktelse for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak til å innføre og opprettholde en godtgjøringspolitikk og -praksis som er forenlig med effektiv risikostyring, for kategorier av medarbeidere hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på kredittinstitusjonenes og verdipapirforetakenes risikoprofil.

63) For å sikre at institusjonene har en forsvarlig godtgjøringspolitikk, bør det angis klare prinsipper for styring og godtgjøringsstruktur. Godtgjøringspolitikken bør særlig være tilpasset kredittinstitusjonens og verdipapirforetakets risikovillighet, verdier og langsiktige interesser. Derfor bør vurderingen av den resultatavhengige delen av godtgjøringen bygge på resultatene på lang sikt og ta hensyn til aktuelle og framtidige risikoer forbundet med disse resultatene.

64) Når en politikk med variabel godtgjøring overveies, bør det skjelnes mellom fast godtgjøring, som omfatter utbetalinger, forholdsmessige regelmessige pensjonsbidrag eller ytelser (dersom slike ytelser ikke er knyttet til eventuelle resultatkriterier), og variabel godtgjøring, som omfatter tilleggsutbetalinger, eller ytelser som avhenger av resultater, eller, i unntakstilfeller, andre avtaleelementer, men ikke slike som inngår i vanlige ansettelsesvilkår (som helsetjenester, barnepass eller forholdsmessige regelmessige pensjonsbidrag). Både økonomiske og andre ytelser bør omfattes.

65) For å unngå overdreven risikoatferd bør det under alle omstendigheter fastsettes en høyeste sats for forholdet mellom den faste og den variable bestanddelen av den samlede godtgjøringen. Det er i den forbindelse hensiktsmessig at institusjoners aksjeeiere, eiere og deltakere får en viss rolle. Medlemsstatene bør kunne fastsette strengere krav når det gjelder forholdet mellom de faste og de variable bestanddelene av den samlede godtgjøringen. For å oppmuntre til bruk av egenkapital- eller gjeldsinstrumenter som utbetales i henhold til langsiktige utsettelsesordninger som en variabel bestanddel av godtgjøringen, bør medlemsstatene innenfor visse grenser kunne tillate at institusjoner anvender en nominell diskonteringssats når de beregner disse instrumentenes verdi, med henblikk på å anvende den høyeste satsen. Medlemsstatene bør imidlertid ikke ha plikt til å sørge for en slik mulighet og bør kunne beslutte at muligheten gjelder for en lavere maksimal prosentsats av den samlede variable godtgjøringen enn den som er fastsatt i dette direktiv. For å sikre bruk av en harmonisert og ensartet metode som garanterer like vilkår i hele det indre marked, bør EBA gi egnet veiledning om den gjeldende nominelle diskonteringssatsen som skal brukes.

66) For å sikre at utformingen av godtgjøringspolitikken er en del av institusjonens risikostyring, bør ledelsesorganet vedta og regelmessig gjennomgå godtgjøringspolitikken. Bestemmelsene i dette direktiv om godtgjøring bør avspeile de ulike typene institusjoner på en forholdsmessig måte, idet det tas hensyn til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet. Særlig ville det ikke være rimelig å kreve at visse typer verdipapirforetak overholder alle disse prinsippene.

67) For å verne og fremme finansiell stabilitet i Unionen og unngå enhver omgåelse av kravene fastsatt i dette direktiv, bør vedkommende myndigheter sikre at prinsippene og reglene for godtgjøring følges av institusjonene på konsolidert grunnlag, dvs. på gruppe-, morforetaks- eller datterforetaksnivå, herunder filialer og datterforetak som er etablert i tredjestater.

68) Ettersom godtgjøringspolitikk og insitamentordninger som er uheldig utformet, kan øke risikoene som kredittinstitusjoner og verdipapirforetak eksponeres for, til et uakseptabelt nivå, bør det raskt treffes utbedringstiltak og ved behov egnede korrigerende tiltak. Det er derfor hensiktsmessig å sikre at vedkommende myndigheter har den nødvendige myndighet til å pålegge de relevante institusjonene å gjennomføre kvalitative eller kvantitative tiltak for å håndtere problemer med godtgjøringspolitikken som er påvist i forbindelse med tilsynskontrollen.

69) Bestemmelsene om godtgjøring skal ikke berøre den fulle utøvelsen av de grunnleggende rettighetene som er garantert ved artikkel 153 nr. 5 i TEUV, de generelle prinsippene i nasjonal avtale- og arbeidsrett, unionsretten og nasjonal lovgivning om aksjeeieres rettigheter og deltaking og det generelle ansvaret til den berørte institusjonens ledelsesorganer samt, der det er relevant, den retten partene i arbeidslivet har til å inngå og håndheve tariffavtaler i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis.

70) Kravene til ansvarlig kapital for kredittrisiko og markedsrisiko bør bare i den grad det er

nødvendig baseres på eksterne kredittvurderinger. Dersom kredittrisikoen er betydelig, bør institusjonene derfor i alminnelighet forsøke å bruke interne kredittvurderingsmetoder eller interne modeller. Standardiserte metoder som bygger på eksterne kredittvurderinger, kan imidlertid brukes dersom kredittrisikoen ikke er så betydelig, noe som generelt er tilfellet for mindre avanserte institusjoner, for ubetydelige eksponeringskategorier eller i tilfeller der det vil medføre for stor belastning å bruke interne metoder.

71) Direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF er en av de viktigste grunnene til den overdrevne avhengigheten av eksterne kredittvurderinger. I dette direktiv bør det tas hensyn til konklusjonene fra G-20-møtet og FSB-prinsippene om å redusere avhengigheten av eksterne kredittvurderinger. Institusjoner bør derfor oppmuntres til å bruke interne framfor eksterne kredittvurderinger selv ved beregning av krav til ansvarlig kapital.

72) Den overdrevne avhengigheten av eksterne kredittvurderinger bør reduseres, og alle automatiske virkninger av dem bør gradvis fjernes. Institusjoner bør derfor ha plikt til å innføre forsvarlige kriterier og beslutningsprosesser for kredittgiving. Institusjoner bør kunne bruke eksterne kredittvurderinger som en av flere faktorer i denne prosessen, men de bør ikke utelukkende eller automatisk basere seg på dem.

73) Anerkjennelsen av et kredittvurderingsbyrå som en ekstern kredittvurderingsinstitusjon bør ikke øke avskjermingen av et marked som allerede domineres av tre foretak. EBA, medlemsstatenes sentralbanker og ESB bør, uten å gjøre prosessen enklere eller mindre krevende, sørge for at flere kredittvurderingsbyråer anerkjennes som eksterne kredittvurderingsinstitusjoner for å åpne markedet for andre foretak.

74) På bakgrunn av de mange forskjellige strategiene som vedtas av institusjoner som bruker metoden med interne modeller, er det viktig at vedkommende myndigheter og EBA har god oversikt over de forskjellige risikovektede eiendelene og kravene til ansvarlig kapital som oppstår for tilsvarende eksponeringer i forbindelse med slike metoder. For dette formål bør institusjoner pålegges å framlegge for vedkommende myndigheter resultatene av interne modeller som brukes på EBA-utviklede referanseporteføljer som omfatter et stort antall eksponeringer. På grunnlag av de mottatte opplysningene bør vedkommende myndigheter treffe egnede tiltak for å sikre at likheter eller forskjeller i resultater for samme eksponering er velbegrunnet sett i forhold til de risikoene som oppstår. Mer generelt bør vedkommende myndigheter og EBA sikre at valget mellom metoden med interne modeller og en standardisert metode ikke fører til en undervurdering av kravene til ansvarlig kapital. Selv om kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko er vanskeligere å fastsette for hver enkelt eksponering, og det derfor er hensiktsmessig å utelukke denne risikokategorien fra referansemålingsprosessen, bør vedkommende myndigheter følge med på utviklingen innenfor metodene med interne modeller for operasjonell risiko for å overvåke forskjellene i praksis og bedre tilsynsmetodene.

75) Det bør oppmuntres til utvikling av långivning basert på forretningsforbindelser, der de opplysningene som samles gjennom løpende forretningsforbindelser med kunder, brukes til å oppnå bedre kvalitet på aktsomhets- og risikovurderingen enn det som kan oppnås ved utelukkende å basere seg på standardopplysninger og kredittvurderinger.

76) Når det gjelder likviditetstilsyn, bør ansvaret ligge hos medlemsstatene så snart nøyaktige kriterier for kravet til likviditetsreserve får anvendelse. Det er derfor nødvendig å fullføre samordningen av tilsynet på dette området for å kunne innføre hjemstatstilsyn innen den tid. For å sikre effektivt tilsyn bør hjemstatens og vertsstatens vedkommende myndigheter utvide samarbeidet på likviditetsområdet.

77) Dersom de likvide midlene i en institusjon innenfor en gruppe i en krisesituasjon dekker likviditetsbehovet hos et annet medlem av gruppen, bør vedkommende myndigheter kunne unnta en institusjon fra kravene til likviditetsreserve og anvende disse kravene på konsolidert grunnlag istedenfor.

78) Tiltak som treffes på grunnlag av dette direktiv, bør ikke påvirke tiltak truffet i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/24/EF av 4. april 2001 om sanering og avvikling av kredittinstitusjoner([9]). Tilsynstiltak bør ikke føre til forskjellsbehandling av kreditorer fra forskjellige medlemsstater.

79) I lys av finanskrisen og de konjunkturforsterkende mekanismene som bidro til at den opp-

[9] EFT L 125 av 5.5.2001, s. 15.

sto, og som forsterket dens virkninger, utarbeidet FSB, Basel-komiteen for banktilsyn og G-20 anbefalinger for å dempe de konjunkturforsterkende virkningene av finansreguleringen. I desember 2010 utstedte Basel-komiteen nye internasjonale reguleringsstandarder for bankkapitalkrav (Basel III-reglene), herunder regler for kapitalbevaringsbuffere og motsykliske kapitalbuffere.

80) Det er derfor hensiktsmessig å stille krav om at kredittinstitusjoner og relevante verdipapirforetak i tillegg til andre krav til ansvarlig kapital har en kapitalbevaringsbuffer og en motsyklisk buffer for å sikre at de i perioder med økonomisk vekst bygger opp et tilstrekkelig kapitalgrunnlag til å dekke tap i kriseperioder. Den motsykliske kapitalbufferen bør bygges opp når den samlede veksten i kreditter og andre kategorier av eiendeler med en betydelig innvirkning på disse kredittinstitusjonenes og verdipapirforetakenes risikoprofil, anses for å bidra til oppbygging av systemrisiko, og senere utnyttes i kriseperioder.

81) For å sikre at motsykliske kapitalbuffere virkelig avspeiler den risikoen som banksektoren utsettes for ved en altfor stor utlånsvekst, bør kredittinstitusjoner og verdipapirforetak beregne sine institusjonsspesifikke buffere som et vektet gjennomsnitt av de motsykliske buffersatsene som gjelder i de statene der de har sine kreditteksponeringer. Hver medlemsstat bør derfor utpeke en myndighet med ansvar for kvartalsvis å fastsette den motsykliske buffersatsen for eksponeringer i nevnte medlemsstat. Denne buffersatsen bør ta hensyn til utlånsveksten og endringer i kredittgivingen som andel av BNP i nevnte medlemsstat samt alle andre variabler som påvirker risikoene for finanssystemets stabilitet.

82) For å fremme samsvar internasjonalt ved fastsettelse av motsykliske buffersatser har Basel-komiteen utviklet en metode på grunnlag av forholdet mellom kredittgiving og PNP. Metoden bør tjene som et felles utgangspunkt for berørte nasjonale myndigheters beslutninger om buffersatser, men bør ikke gi opphav til automatisk fastsettelse av buffere eller være bindende for den utpekte myndigheten. Buffersatsen bør på en meningsfull måte gjenspeile kredittsyklusen og risikoene som følge av altfor stor utlånsvekst i medlemsstaten, og bør ta behørig hensyn til den nasjonale økonomiens særtrekk.

83) Det er viktig at variabel godtgjøring begrenses slik at det kan sikres at kredittinstitusjoner og verdipapirforetak bygger opp igjen sine kapitalnivåer når de driver virksomhet innenfor bufferområdet. Kredittinstitusjoner og verdipapirforetak omfattes allerede av prinsippet om at bonuser og skjønnsmessige utbetalinger av variabel godgjøring til de kategoriene av medarbeidere hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på institusjonens risikoprofil, må være bærekraftige med hensyn til institusjonens finansielle stilling. For å sikre at en institusjon raskt gjenoppretter sine nivåer for ansvarlig kapital, bør tildelingen av variabel godtgjøring og skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser tilpasses institusjonens overskuddssituasjon i perioder der det kombinerte bufferkravet ikke oppfylles, idet det tas hensyn til institusjonens soliditet på lang sikt.

84) Institusjoner bør behandle og kontrollere all konsentrasjonsrisiko ved hjelp av skriftlige retningslinjer og framgangsmåter. På grunn av arten av eksponeringer mot offentlig sektor er det mer effektivt å kontrollere konsentrasjonsrisikoene enn å foreta en risikovekting av disse eksponeringene, med tanke på deres størrelse og vanskelighetene med å kalibrere kravene til ansvarlig kapital. Kommisjonen bør på et passende tidspunkt framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om eventuelle ønskede endringer av den tilsynsmessige behandlingen av konsentrasjonsrisiko.

85) Medlemsstatene bør kunne kreve at visse institusjoner i tillegg til en kapitalbevaringsbuffer og en motsyklisk kapitalbuffer har en systemrisikobuffer for å forebygge og minske langsiktige ikke-konjunkturbetingede systemrisikoer eller makrotilsynsrisikoer som ikke omfattes av forordning (EU) nr. 575/2013, dersom det er risiko for forstyrrelse av finanssystemet som kan få alvorlige negative konsekvenser for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt medlemsstat. Systemrisikobuffersatsen bør få anvendelse på alle institusjoner, eller på en eller flere deler av disse institusjonene, dersom institusjonene oppviser lignende risikoprofiler i sin forretningsvirksomhet.

86) For å sikre ensartet tilsyn på makronivå i hele Unionen bør Det europeiske råd for systemrisiko (ESRB) utvikle prinsipper som er tilpasset Unionens økonomi, og være ansvarlig for å overvåke anvendelsen av dem. Dette

direktiv bør ikke hindre ESRB i å treffe tiltak som det anser som nødvendige i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1092/2010 av 24. november 2010 om makrotilsyn med finanssystemet i Den europeiske union og om opprettelse av et europeisk råd for systemrisiko ([10]).

87) Medlemsstatene bør kunne anerkjenne den systemrisikobuffersatsen som er fastsatt av en annen medlemsstat, og anvende denne buffersatsen på nasjonalt godkjente institusjoner for eksponeringer i den medlemsstaten som har fastsatt buffersatsen. Den medlemsstaten som fastsetter buffersatsen, bør kunne anmode ESRB om å utstede en anbefaling som nevnt i artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010 som rettes til en eller flere medlemsstater som kan anerkjenne systemrisikobuffersatsen, der de anbefaler dem å gjøre dette. En slik anbefaling er underlagt vilkårene fastsatt i artikkel 3 nr. 2 og artikkel 17 i nevnte forordning (følg anbefalingen eller forklar hvorfor det ikke gjøres).

88) Medlemsstatenes beslutninger om motsykliske buffersatser bør samordnes så langt som mulig. I den forbindelse kan ESRB på anmodning fra vedkommende myndigheters eller de utpekte myndighetenes anmodning lette diskusjonene mellom disse myndighetene om fastsettelse av de foreslåtte buffersatsene, herunder relevante variabler.

89) Når en kredittinstitusjon eller et verdipapirforetak ikke fullt ut oppfyller det kombinerte bufferkravet, bør institusjonen eller foretaket pålegges tiltak som skal sikre at deres nivå for ansvarlig kapital gjenopprettes innen rimelig tid. For å bevare kapital bør det innføres avpassede restriksjoner på skjønnsmessig utdeling av overskudd, herunder utbetaling av utbytte og variabel godtgjøring. For å sikre at slike institusjoner og foretak har en troverdig strategi for å gjenopprette nivåene for ansvarlig kapital, bør de pålegges å utarbeide og bli enige med vedkommende myndigheter om en kapitalbevaringsplan der det fastsettes hvordan restriksjonene på utdeling skal anvendes, samt andre tiltak som institusjonen eller foretaket har til hensikt å treffe for å sikre at bufferkravene oppfylles fullt ut.

90) Myndighetene forventes å innføre høyere krav til ansvarlig kapital for globalt systemviktige institusjoner (G-SII) for å kompensere for den høye risikoen som denne typen institusjoner utgjør for finanssystemet, og den virkningen det kan få for skattebetalerne dersom de bryter sammen. Dersom en myndighet innfører en systemrisikobuffer, og bufferen for globalt systemviktige institusjoner får anvendelse, bør den høyeste av de to gjelde. Dersom systemrisikobufferen får anvendelse bare på innenlandske eksponeringer, bør den komme i tillegg til bufferen for globalt systemviktige institusjoner eller bufferen for andre systemviktige institusjoner (O-SII) som får anvendelse i samsvar med dette direktiv.

91) Tekniske standarder for finansielle tjenester bør sikre konsekvent harmonisering og tilstrekkelig vern av innskytere, investorer og forbrukere i hele Unionen. EBA er et organ med høyt spesialisert sakkunnskap, og det ville derfor være effektivt og hensiktsmessig å gi den i oppgave å utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder og tekniske gjennomføringsstandarder som ikke innebærer politiske valg, og som framlegges for Kommisjonen. EBA bør sørge for at det finnes effektive forvaltnings- og rapporteringsprosesser ved utarbeidingen av tekniske standarder.

92) Kommisjonen bør gjennom delegerte rettsakter i henhold til artikkel 290 i TEUV og i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010 vedta tekniske reguleringsstandarder utarbeidet av EBA om tillatelser og erverv av betydelige eierandeler i kredittinstitusjoner, utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter, utøvelse av etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester, tilsynssamarbeid, kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks godtgjøringspolitikk og tilsyn med blandede finansielle holdingsselskaper. Kommisjonen og EBA bør sikre at disse standardene kan brukes av alle berørte institusjoner på en måte som står i forhold til disse institusjonenes og deres virksomhets art, omfang og kompleksitet.

93) Av hensyn til særtrekkene ved og antallet av tekniske reguleringsstandarder som skal vedtas i henhold til dette direktiv, bør tidsrommet der Europaparlamentet eller Rådet kan gjøre innsigelse mot en teknisk reguleringsstandard, når Kommisjonen vedtar en teknisk reguleringsstandard som er den samme som det utkastet til teknisk reguleringsstandard som EBA har framlagt, forlenges med ytterligere én måned dersom det er

[10] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 1.

hensiktsmessig. Dessuten bør Kommisjonen ta sikte på å vedta de tekniske reguleringsstandardene i god tid, slik at Europaparlamentet og Rådet kan foreta en full kontroll, idet det tas hensyn til mengden og kompleksiteten av de tekniske reguleringsstandardene og de nærmere bestemmelsene i Europaparlamentets og Rådets forretningsordener, deres arbeidsprogram og sammensetning.

94) Kommisjonen bør ved hjelp av gjennomføringsrettsakter i henhold til artikkel 291 i TEUV og i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010 gis myndighet til å vedta tekniske gjennomføringsstandarder utarbeidet av EBA om tillatelser og erverv av betydelige eierandeler i kredittinstitusjoner, utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter, tilsynssamarbeid, særlige tilsynskrav og tilsynsmyndighetenes offentliggjøring av opplysninger.

95) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av dette direktiv bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet([11]).

96) For å spesifisere kravene fastsatt i dette direktiv bør Kommisjonen i samsvar med artikkel 290 i TEUV delegeres myndighet til å klargjøre definisjonene og terminologien som brukes i dette direktiv, utvide listen over virksomhet som omfattes av gjensidig anerkjennelse, og forbedre utvekslingen av opplysninger om kredittinstitusjonenes filialer. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Når Kommisjonen forbereder og utarbeider delegerte rettsakter, bør den sikre at relevante dokumenter samtidig, til rett tid og på en egnet måte oversendes til Europaparlamentet og Rådet.

97) Henvisninger til direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF bør forstås som henvisninger til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013.

98) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvidet tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og investeringsforetak i et finansielt konglomerat([12]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/64/EF av 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked([13]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og forskrifter om innretninger for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS)([14]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet som e-pengeforetak og om tilsyn med slik virksomhet([15]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om forvaltere av alternative investeringsfond([16]) viser til bestemmelser i direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF som gjelder krav til ansvarlig kapital, og som nå fastsettes i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013. Henvisningene til direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF bør derfor forstås som henvisninger til bestemmelsene om krav til ansvarlig kapital i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013.

99) For å gjøre det mulig å utarbeide tekniske standarder slik at institusjoner som er del av et finansielt konglomerat, bruker passende beregningsmetoder ved beregning av den kapitalen som kreves på konsolidert grunnlag, bør direktiv 2002/87/EF endres.

100) For at det indre bankmarked skal kunne virke på en mer effektiv måte, og for å sikre Unionens borgere tilstrekkelig gjennomsiktighet er det nødvendig at vedkommende myndigheter på en måte som muliggjør en meningsfull sammenligning, offentliggjør opplysninger om hvordan dette direktiv blir gjennomført.

101) Når det gjelder likviditetstilsynet, bør det fastsettes en overgangsperiode,slik at medlemsstatene kan forberede seg på at de nye reglene, som omfatter detaljerte kriterier for kravet til likviditetsreserve, får anvendelse.

102) For å sikre en stabil, smidig og gradvis overgang for institusjonene til nye krav til likviditet og stabil finansiering på unionsplan bør vedkommende myndigheter fullt ut utnytte sin tilsynsmyndighet i henhold til dette direktiv og i henhold til gjeldende nasjonal lovgiv-

[11] EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.

[12] EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1.

[13] EUT L 319 av 5.12.2007, s. 1.

[14] EUT L 302 av 17.11.2009, s. 32.

[15] EUT L 267 av 10.10.2009, s. 7.

[16] EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1.

ning. Særlig bør vedkommende myndigheter vurdere om det er behov for å iverksette administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak, herunder tilsynsavgifter, på et nivå som i store trekk bør tilsvare forskjellen mellom en institusjons faktiske likviditetsstilling og kravene til likviditet og stabil finansiering. Når vedkommende myndigheter foretar denne vurderingen, bør de ta behørig hensyn til markedsvilkårene. Slike administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak bør gjelde inntil detaljerte rettsakter om likviditet og stabil finansiering er gjennomført på unionsplan.

103) Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger([17]) og europaparlaments- og rådsforordning nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger([18]) bør få anvendelse fullt ut på behandlingen av personopplysninger innenfor rammen av dette direktiv.

104) Ettersom målene for dette direktiv, som er å innføre regler for adgangen til å utøve virksomhet som institusjon og tilsynet med institusjoner, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av det foreslåtte tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

105) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktiv anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.

106) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i forordning (EF) nr. 45/2001 og har avgitt en uttalelse([19]).

107) Direktiv 2002/87/EF bør derfor endres, og direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF bør oppheves.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

AVDELING I

FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkel 1

Formål

Dette direktiv fastsetter regler for

a) adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og verdipapirforetak (heretter samlet kalt «institusjoner»),
b) vedkommende myndigheters tilsynsmyndighet og verktøyer til å føre tilsyn med institusjoner,
c) vedkommende myndigheters tilsyn med institusjoner på en måte som er forenlig med reglene fastsatt i forordning (EU) nr. 575/2013,
d) offentliggjøringskrav for vedkommende myndigheter på området regulering av og tilsyn med institusjoner.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på institusjoner.
2. Artikkel 30 får anvendelse på lokale foretak.
3. Artikkel 31 får anvendelse på foretak nevnt i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013.
4. Artikkel 34 og avdeling VII kapittel 3 får anvendelse på finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper og blandede holdingselskaper som har sitt hovedkontor i Unionen.
5. Dette direktiv får ikke anvendelse på
   1) adgang til å utøve virksomhet som verdipapirforetak i det omfang dette er omfattet av direktiv 2004/39/EF,
   2) sentralbanker,
   3) postgirokontorer,
   4) i Belgia, «Institut de Réescompte et de Garantie/Herdiscontering- en Waarborginstituut»,

[17] EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.
[18] EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1.
[19] EUT C 175 av 19.6.2012, s. 1.

5) I Danmark, «Eksport Kredit Fonden», «Eksport Kredit Fonden A/S», «Danmarks Skibskredit A/S» og «KommuneKredit»,
6) i Tyskland, «Kreditanstalt für Wiederaufbau», foretak som er anerkjent i henhold til «Wohnungsgemeinnützigkeitsgesetz» som organer for statlig boligpolitikk, og som ikke hovedsakelig driver bankvirksomhet, samt foretak som er anerkjent i henhold til nevnte lov som selskaper for sosial boligbygging,
7) i Estland, «hoiu-laenuühistud», som samvirkeforetak som er anerkjent i henhold til «hoiu-laenuühistu seadus»,
8) i Irland, «credit unions» og «friendly societies»,
9) i Hellas, «Ταμιο Παρακατατηικον και Δανιον» (Tamio Parakatathikon kai Danion),
10) i Spania, «Instituto de Crédito Oficial»,
11) i Frankrike, «Caisse des dépôts et consignations»,
12) i Italia, «Cassa depositi e prestiti»,
13) i Latvia, «kr?jaizdevu sabiedr?bas», foretak som er anerkjent i henhold til «kr?jaizdevu sabiedr?bu likums» som samvirkeforetak som yter finansielle tjenester bare til sine medlemmer,
14) i Litauen, «kredito unijos», bortsett fra «Centrin? kredito unija»,
15) i Ungarn, «MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkör?en M?köd? Részvénytársaság» og «Magyar Export-Import Bank Zártkör?en M?köd? Részvénytársaság»,
16) i Nederland, «Nederlandse Investeringsbank voor Ontwikkelingslanden NV», «NV Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij», «NV Industriebank Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering» og «Overijsselse Ontwikkelingsmaatschappij NV»,
17) i Østerrike, foretak som er anerkjent som allmennyttige boligselskaper og «Österreichische Kontrollbank AG»,
18) i Polen, «Spółdzielcze Kasy Oszcz?dno?ciowo — Kredytowe» og «Bank Gospodarstwa Krajowego»,
19) i Portugal, «Caixas Económicas» som fantes 1. januar 1986, med unntak av dem som er opprettet som aksjeselskaper samt «Caixa Económica Montepio Geral»,
20) i Slovenia, «SID-Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d. Ljubljana»,
21) i Finland, «Teollisen yhteistyön rahasto Oy/Fonden för industriellt samarbete AB» og «Finnvera Oyj/Finnvera Abp»,
22) i Sverige, «Svenska Skeppshypotekskassan»,
23) i Det forente kongerike, «National Savings Bank», «Commonwealth Development Finance Company Ltd», «Agricultural Mortgage Corporation Ltd», «Scottish Agricultural Securities Corporation Ltd», «Crown Agents for overseas governments and administrations», kredittforeninger («credit unions») og kommunale banker («municipal banks»).

6. De enhetene som er nevnt i nr. 5 punkt 1 og punkt 3–23 i denne artikkel, skal behandles som finansinstitusjoner ved anvendelse av artikkel 34 og avdeling VII kapittel 3.

Artikkel 3

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med
   1) «kredittinstitusjon» en kredittinstitusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   2) «verdipapirforetak» et verdipapirforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   3) «institusjon» en institusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   4) «lokalt foretak» et lokalt foretak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 4 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   5) «forsikringsforetak» et forsikringsforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 5 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   6) «gjenforsikringsforetak» et gjenforsikringsforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 6 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   7) «ledelsesorgan» det eller de organene i en institusjon som er utpekt i samsvar med nasjonal lovgivning, som har fullmakt til å fastsette institusjonens strategi, mål og overordnede ledelsesprinsipper, og som kontrollerer og overvåker ledelsens beslutningstaking og de personene som faktisk leder institusjonens virksomhet,
   8) «ledelsesorgan i sin tilsynsfunksjon» ledelsesorganet når det ivaretar sin oppgave med kontroll og overvåking av ledelsens beslutningstaking,
   9) «øverste ledelse» de fysiske personene som utøver ledelsesfunksjoner i en institusjon og er ansvarlige for institusjonens daglige ledelse og overfor ledelsesorganet,

10) «systemrisiko» en risiko for forstyrrelse av finanssystemet som kan få alvorlige negative konsekvenser for det indre marked og realøkonomien,
11) «modellrisiko» en institusjons potensielle tap som følge av beslutninger som hovedsakelig kan baseres på resultatene av interne modeller, på grunn av feil i utviklingen, gjennomføringen eller bruken av slike modeller,
12) «initiativtakende institusjon» en initiativtakende institusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 13 i forordning (EU) nr. 575/2013,
13) «organiserende institusjon» en organiserende institusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 14 i forordning (EU) nr. 575/2013,
14) «morforetak» et morforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 15 i forordning (EU) nr. 575/2013,
15) «datterforetak» et datterforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 16 i forordning (EU) nr. 575/2013,
16) «filial» en filial som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 17 i forordning (EU) nr. 575/2013,
17) «foretak som yter tilknyttede tjenester» et foretak som yter tilknyttede tjenester, som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 18 i forordning (EU) nr. 575/2013,
18) «kapitalforvaltningsselskap» et kapitalforvaltningsselskap som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 19 i forordning (EU) nr. 575/2013,
19) «finansielt holdingselskap» et finansielt holdingselskap som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 20 i forordning (EU) nr. 575/2013,
20) «blandet finansielt holdingselskap» et blandet finansielt holdingselskap som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 21 i forordning (EU) nr. 575/2013,
21) «blandet holdingselskap» et blandet holdingselskap som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 22 i forordning (EU) nr. 575/2013,
22) «finansinstitusjon» en finansinstitusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 26 i forordning (EU) nr. 575/2013,
23) «foretak i finanssektoren» et foretak i finanssektoren som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 27 i forordning (EU) nr. 575/2013,
24) «morinstitusjon i en medlemsstat» en morinstitusjon i en medlemsstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 28 i forordning (EU) nr. 575/2013,
25) «morinstitusjon i EU» en morinstitusjon i EU som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 29 i forordning (EU) nr. 575/2013,
26) «finansielt morholdingselskap i en medlemsstat» et finansielt morholdingselskap i en medlemsstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 30 i forordning (EU) nr. 575/2013,
27) «finansielt morholdingselskap i EU» et finansielt morholdingselskap i EU som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 31 i forordning (EU) nr. 575/2013,
28) «blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat» et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 32 i forordning (EU) nr. 575/2013,
29) «blandet finansielt morholdingselskap i EU» et blandet finansielt morholdingselskap i EU som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 33 i forordning (EU) nr. 575/2013,
30) «systemviktig institusjon» en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU, et blandet finansielt morholdingselskap i EU eller en institusjon hvis konkurs eller svikt kan medføre systemrisiko,
31) «sentral motpart» en sentral motpart som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 34 i forordning (EU) nr. 575/2013,
32) «deltakerinteresse» deltakerinteresse som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 35 i forordning (EU) nr. 575/2013,
33) «kvalifiserende eierandel» kvalifiserende eierandel som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 36 i forordning (EU) nr. 575/2013,
34) «kontroll» kontroll som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 37 i forordning (EU) nr. 575/2013,
35) «nære forbindelser» nære forbindelser som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 38 i forordning (EU) nr. 575/2013,
36) «vedkommende myndighet» vedkommende myndighet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 40 i forordning (EU) nr. 575/2013,
37) «konsoliderende tilsynsmyndighet» konsoliderende tilsynsmyndighet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 41 i forordning (EU) nr. 575/2013,
38) «tillatelse» en tillatelse som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 42 i forordning (EU) nr. 575/2013,
39) «hjemstat» hjemstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 43 i forordning (EU) nr. 575/2013,

40) «vertsstat» vertsstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 44 i forordning (EU) nr. 575/2013,
41) «ESSB-sentralbanker» ESSB-sentralbanker som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 45 i forordning (EU) nr. 575/2013,
42) «sentralbanker» sentralbanker som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 46 i forordning (EU) nr. 575/2013,
43) «konsolidert stilling» konsolidert stilling som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 47 i forordning (EU) nr. 575/2013,
44) «konsolidert grunnlag» konsolidert grunnlag som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 48 i forordning (EU) nr. 575/2013,
45) «delkonsolidert grunnlag» delkonsolidert grunnlag som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 49 i forordning (EU) nr. 575/2013,
46) «finansielt instrument» finansielt instrument som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 50 i forordning (EU) nr. 575/2013,
47) «ansvarlig kapital» ansvarlig kapital som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 118 i forordning (EU) nr. 575/2013,
48) «operasjonell risiko» operasjonell risiko som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 52 i forordning (EU) nr. 575/2013,
49) «kredittrisikoreduksjon» kredittrisikoreduksjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 57 i forordning (EU) nr. 575/2013,
50) «verdipapirisering» verdipapirisering som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 61 i forordning (EU) nr. 575/2013,
51) «verdipapiriseringsposisjon» verdipapiriseringsposisjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 62 i forordning (EU) nr. 575/2013,
52) «spesialforetak for verdipapirisering» spesialforetak for verdipapirisering som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 66 i forordning (EU) nr. 575/2013,
53) «skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser» skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 73 i forordning (EU) nr. 575/2013,
54) «handelsportefølje» handelsportefølje som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 86 i forordning (EU) nr. 575/2013,
55) «regulert marked» regulert marked som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 92 i forordning (EU) nr. 575/2013,
56) «gjeldsgrad» gjeldsgrad som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 93 i forordning (EU) nr. 575/2013,
57) «risiko for overdreven gjeldsoppbygging» risiko for overdreven gjeldsoppbygging som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 94 i forordning (EU) nr. 575/2013,
58) «ekstern kredittvurderingsinstitusjon» en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 98 i direktiv (EU) nr. 575/2013,
59) «interne metoder» den interne kredittvurderingsmetoden omhandlet i artikkel 143 nr. 1, metoden med interne modeller omhandlet i artikkel 221, metoden med egenfastsettelse omhandlet i artikkel 225, metodene med avansert måling omhandlet i artikkel 312 nr. 2, metoden med interne modeller omhandlet i artikkel 283 og 363 og metoden med intern vurdering omhandlet i artikkel 259 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.

2. Når det i dette direktiv vises til ledelsesorganet, og der ledelsesorganets ledelses- og tilsynsfunksjoner i henhold til nasjonal lovgivning tildeles forskjellige organer eller forskjellige medlemmer innenfor ett organ, skal medlemsstatene identifisere de ansvarlige organene eller de ansvarlige medlemmene av ledelsesorganet i samsvar med sin nasjonale lovgivning, med mindre annet er fastsatt i dette direktiv.

AVDELING II

VEDKOMMENDE MYNDIGHETER

Artikkel 4

Utpeking av vedkommende myndigheter samt deres myndighet

1. Medlemsstatene skal utpeke vedkommende myndigheter som skal ivareta de funksjonene og oppgavene som er fastsatt i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013. De skal underrette Kommisjonen og EBA om dette, med angivelse av en eventuell fordeling av funksjonene og oppgavene.
2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter overvåker institusjonenes og, dersom det er relevant, de finansielle holdingselskapenes og blandede finansielle holdingselskapenes virksomhet, for å vurdere om de oppfyller kravene i dette direktiv og i forordning (EU) No 575/2013.
3. Medlemsstatene skal sikre at det er truffet egnede tiltak, slik at vedkommende myndigheter kan få tilgang til de opplysningene som er nødvendige for å kunne vurdere om institusjonene og, dersom det er relevant, de finansielle holdingselskapene og de blandede finansi-

elle holdingsselskapene oppfyller kravene i nr. 2, og granske eventuelle overtredelser av disse kravene.

4. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter har den sakkunnskapen, de ressursene og den driftskapasiteten, myndigheten og uavhengigheten som er nødvendig for å ivareta de funksjonene knyttet til tilsyn, gransking og sanksjoner som er fastsatt i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013.
5. Medlemsstatene skal kreve at institusjonene gir vedkommende myndigheter i hjemstaten alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om de overholder de reglene som er vedtatt i samsvar med dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013. Medlemsstatene skal også sikre at institusjonenes internkontrollordninger og forvaltnings- og regnskapspraksis gjør det mulig til enhver tid å kontrollere at reglene overholdes.
6. Medlemsstatene skal sikre at institusjonene registrerer alle sine transaksjoner og dokumenterer sine systemer og framgangsmåter som omfattes av dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, på en slik måte at vedkommende myndigheter til enhver tid kan kontrollere at dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 overholdes.
7. Medlemsstatene skal sikre at tilsynsfunksjonene i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 og enhver annen av vedkommende myndigheters funksjoner holdes atskilt fra og er uavhengige av de funksjonene som gjelder krisehåndteringen. De skal underrette Kommisjonen og EBA om dette og eventuelt angi hvordan oppgavene er fordelt.
8. Dersom andre myndigheter enn vedkommende myndigheter har myndighet til å foreta krisehåndtering, skal medlemsstatene sikre at disse andre myndighetene samarbeider nært med og rådspør vedkommende myndigheter om utarbeidingen av krisehåndteringsplanene.

Artikkel 5

Samordning innenfor medlemsstatene

Dersom det i en medlemsstat er flere enn én vedkommende myndighet som fører tilsyn med kredittinstitusjoner, verdipapirforetak og finansinstitusjoner, skal medlemsstatene treffe nødvendige tiltak for å sørge for samordning mellom disse myndighetene.

Artikkel 6

Samarbeid innenfor Det europeiske finanstilsynssystem

Når vedkommende myndigheter utfører sine oppgaver, skal de ta hensyn til tilnærming mellom tilsynsverktøyer og tilsynspraksis når de anvender lover og forskrifter vedtatt i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013. Medlemsstatene skal derfor sikre at

a) vedkommende myndigheter som parter i Det europeiske finanstilsynssystem samarbeider i tillit og full gjensidig respekt, særlig når de sikrer at hensiktsmessige og pålitelige opplysninger utveksles mellom dem selv og andre parter i finanstilsynssystemet, i samsvar med prinsippet om lojalt samarbeid fastsatt i artikkel 4 nr. 3 i traktaten om Den europeiske union,
b) vedkommende myndigheter deltar i EBAs virksomhet og, dersom det er relevant, i tilsynskollegiene,
c) vedkommende myndigheter gjør sitt ytterste for å overholde de retningslinjene og anbefalingene som EBA har utstedt i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 og for å reagere på de varslene og anbefalingene som ESRB har utstedt i henhold til artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010,
d) vedkommende myndigheter samarbeider nært med ESRB,
e) de nasjonale mandatene som er gitt vedkommende myndigheter, ikke hindrer dem i å utføre sine oppgaver som medlemmer av EBA, eller eventuelt av ESRB, eller i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013.

Artikkel 7

Tilsynets EU-dimensjon

På grunnlag av tilgjengelige opplysninger på det aktuelle tidspunktet skal vedkommende myndigheter i hver medlemsstat når de utfører sine alminnelige oppgaver ta behørig hensyn til de mulige virkningene deres beslutninger kan ha på finanssystemets stabilitet i de andre berørte medlemsstatene, særlig i krisesituasjoner.

AVDELING III

VILKÅR FOR ADGANG TIL Å UTØVE VIRKSOMHET SOM KREDITTINSTITUSJON

KAPITTEL 1

Alminnelige vilkår for adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon

Artikkel 8

Tillatelse

1. Medlemsstatene skal pålegge kredittinstitusjonene å innhente tillatelse før de begynner sin virksomhet. Uten at det berører artikkel 10–14, skal medlemsstatene fastsette vilkår for slik tillatelse og underrette EBA.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi
   a) hvilke opplysninger som skal gis til vedkommende myndigheter i kredittinstitusjoners søknad om tillatelse, herunder virksomhetsplanen i henhold til artikkel 10,
   b) hvilke krav som får anvendelse på aksjeeiere og deltakere med kvalifiserende eierandeler i henhold til artikkel 14,
   c) forhold som kan hindre vedkommende myndighet i effektivt å utføre sine tilsynsoppgaver, som omhandlet i artikkel 14.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd bokstav a), b), og c) i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for framleggingen av opplysninger i henhold til nr. 2 første ledd bokstav a).

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
4. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 2 og 3 for Kommisjonen innen 31. desember 2015.

Artikkel 9

Forbud mot at andre personer eller foretak enn kredittinstitusjoner driver virksomhet som består i å motta innskudd eller andre midler fra allmennheten som skal tilbakebetales

1. Medlemsstatene skal forby personer eller foretak som ikke er kredittinstitusjoner, å drive virksomhet som består i å motta innskudd eller andre midler fra allmennheten som skal tilbakebetales.
2. Nr. 1 får ikke anvendelse når en medlemsstat, en medlemsstats regionale eller lokale myndigheter eller offentlige internasjonale organer som en eller flere medlemsstater er medlem av, mottar innskudd eller andre midler som skal tilbakebetales, og heller ikke i tilfeller som uttrykkelig omfattes av nasjonal lovgivning eller unionsregelverket, forutsatt at denne virksomheten er underlagt regelverk og kontroll som er ment å verne innskytere og investorer.

Artikkel 10

Virksomhetsplan og strukturell organisering

Medlemsstatene skal kreve at søknader om tillatelse er vedlagt en virksomhetsplan der det angis hvilken type virksomhet som er planlagt, og kredittinstitusjonens strukturelle organisering.

Artikkel 11

Økonomiske behov

Medlemsstatene skal ikke kreve at søknaden om tillatelse behandles ut fra markedets økonomiske behov.

Artikkel 12

Startkapital

1. Med forbehold for andre alminnelige vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning skal vedkommende myndigheter avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon når kredittinstitusjonen ikke har en separat ansvarlig kapital, eller i tilfeller der startkapitalen er mindre enn 5 millioner euro.
2. Startkapitalen skal omfatte bare en eller flere av postene i artikkel 26 nr. 1 bokstav a)-e) i forordning (EU) nr. 575/2013.
3. Medlemsstatene kan fastsette at kredittinstitusjoner som ikke oppfyller kravet om å ha en separat ansvarlig kapital, og som eksisterte 15. desember 1979, kan fortsette sin virksomhet. Medlemsstatene kan frita disse kredittinstitusjonene for å oppfylle vilkåret omhandlet i artikkel 13 nr. 1 første ledd.
4. Medlemsstatene kan gi tillatelse til særlige kategorier av kredittinstitusjoner som har en startkapital som er mindre enn det som er fastsatt i nr. 1, på følgende vilkår:
   a) Startkapitalen er ikke mindre enn 1 million euro.

b) De berørte medlemsstatene underretter Kommisjonen og EBA om grunnene til at de utnytter denne muligheten.

Artikkel 13

Faktisk ledelse av virksomheten og hovedkontorets beliggenhet

1. Vedkommende myndigheter skal gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon bare dersom minst to personer faktisk leder virksomheten i den kredittinstitusjonen som inngir søknad.

   De skal avslå å gi tillatelse dersom medlemmene av ledelsesorganet ikke oppfyller kravene omhandlet i artikkel 91 nr. 1.
2. Hver medlemsstat skal kreve at
   a) en kredittinstitusjon som er en juridiske person, og som i henhold til sin nasjonale lovgivning har et forretningskontor, har sitt hovedkontor i samme medlemsstat som forretningskontoret,
   b) en annen kredittinstitusjon enn den som er nevnt i bokstav a), har sitt hovedkontor i den medlemsstaten som har gitt den tillatelse, og der den faktisk utøver sin virksomhet.

Artikkel 14

Aksjeeiere og deltakere

1. Vedkommende myndigheter skal avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon dersom kredittinstitusjonen ikke har opplyst dem om identiteten til aksjeeiere eller deltakere, fysiske eller juridiske personer, som direkte eller indirekte har kvalifiserende eierandeler, og om størrelsen på disse eierandelene, eller, dersom det ikke finnes noen kvalifiserende eierandeler, om de 20 største aksjeeierne eller deltakerne.

   Ved avgjørelsen av om kriteriene for en kvalifiserende eierandel er oppfylt, skal det tas hensyn til stemmerettene omhandlet i artikkel 9 og 10 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om harmonisering av innsynskrav med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer som er opptatt til notering på et regulert marked([20]) samt vilkårene for sammenlegging av dem fastsatt i artikkel 12 nr. 4 og 5 i nevnte direktiv.

   Medlemsstatene skal ikke ta hensyn til stemmeretter eller aksjer som institusjoner innehar som følge av at de sørger for fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av en fast forpliktelse i henhold til avsnitt A nr. 6 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, forutsatt at disse rettighetene på den ene side ikke utøves eller på annen måte benyttes til å gripe inn i utstederens ledelse, og på den annen side avhendes innen ett år etter ervervet.
2. Vedkommende myndigheter skal avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon dersom de, idet de tar hensyn til behovet for å sikre en sunn og fornuftig ledelse av en kredittinstitusjon, ikke er overbevist om at aksjeeierne eller deltakerne er egnet, særlig dersom kriteriene i artikkel 23 nr. 1 ikke er oppfylt. Artikkel 23 nr. 2 og 3 og artikkel 24 får anvendelse.
3. Dersom det foreligger nære forbindelser mellom kredittinstitusjonen og andre fysiske eller juridiske personer, skal vedkommende myndigheter gi tillatelse bare dersom disse forbindelsene ikke hindrer myndighetene i å føre effektivt tilsyn.

   Vedkommende myndigheter skal avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon dersom en tredjestats lover og forskrifter som gjelder for en eller flere fysiske eller juridiske personer som kredittinstitusjonen har nære forbindelser til, eller vanskeligheter i forbindelse med håndheving av nevnte lover og forskrifter, hindrer myndighetene i å føre effektivt tilsyn.

   Vedkommende myndigheter skal kreve at kredittinstitusjoner gir dem de opplysningene de trenger for å overvåke at vilkårene i dette nummer til enhver tid oppfylles.

Artikkel 15

Avslag på tillatelse

Dersom en vedkommende myndighet avslår å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon, skal den underrette søkeren om beslutningen og begrunnelsen for den innen seks måneder etter at søknaden ble mottatt, eller, dersom søknaden er ufullstendig, innen seks måneder etter mottak av de opplysningene som er nødvendige for å treffe en beslutning.

Det skal i alle tilfeller treffes en beslutning innen tolv måneder etter at søknaden er mottatt.

[20] EUT L 390 av 31.12.2004, s. 38.

Artikkel 16

Forutgående samråd med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater

1. Før vedkommende myndighet gir tillatelse til en kredittinstitusjon, skal den rådspørre vedkommende myndigheter i en annen medlemsstat der kredittinstitusjonen
   a) er et datterforetak av en kredittinstitusjon med tillatelse i den andre medlemsstaten, eller
   b) er et datterforetak av hovedforetaket til en kredittinstitusjon med tillatelse i den andre medlemsstaten, eller
   c) er kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personene som kontrollerer en kredittinstitusjon med tillatelse i den andre medlemsstaten.
2. Før vedkommende myndighet gir tillatelse til en kredittinstitusjon, skal den rådspørre vedkommende myndighet med ansvar for tilsyn med forsikringsforetak eller verdipapirforetak i den berørte medlemsstaten der kredittinstitusjonen
   a) er et datterforetak av et forsikringsforetak eller et verdipapirforetak med tillatelse i Unionen,
   b) er et datterforetak av morforetaket til et forsikringsforetak eller et verdipapirforetak med tillatelse i Unionen,
   c) er kontrollert av samme fysiske eller juridiske personer som kontrollerer et forsikringsforetak eller et verdipapirforetak med tillatelse i Unionen.
3. De berørte vedkommende myndighetene nevnt i nr. 1 og 2 skal særlig rådføre seg med hverandre når de vurderer aksjeeiernes egnethet samt omdømmet og erfaringen til medlemmer av ledelsesorganet som deltar i ledelsen av en annen enhet i samme gruppe. De skal utveksle alle opplysninger om aksjeeiernes egnethet samt omdømmet og erfaringen til medlemmene av ledelsesorganet som er relevante for å gi tillatelse og for en løpende vurdering av om vilkårene for å utøve virksomhet er oppfylt.

Artikkel 17

Filialer av kredittinstitusjoner som har tillatelse i en annen medlemsstat

Vertsstatene skal ikke kreve tillatelse eller innskutt kapital for filialer av kredittinstitusjoner med tillatelse i andre medlemsstater. Ved etablering av og tilsyn med slike filialer får artikkel 35, artikkel 36 nr. 1, 2 og 3, artikkel 37, artikkel 40–46, artikkel 49 og artikkel 74 og 75 anvendelse.

Artikkel 18

Tilbakekalling av tillatelse

Vedkommende myndigheter kan tilbakekalle tillatelsen som er gitt til en kredittinstitusjon, bare dersom kredittinstitusjonen
a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller ikke har drevet virksomhet på minst seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
c) ikke lenger oppfyller de vilkårene som gjaldt for tillatelsen,
d) ikke lenger oppfyller tilsynskravene i tredje, fjerde eller sjette del i forordning (EU) nr. 575/2013 eller artikkel 104 nr. 1 bokstav a) eller artikkel 105 i dette direktiv, eller ikke lenger kan forventes å oppfylle sine forpliktelser overfor kreditorene, og særlig ikke lenger kan gi sikkerhet for de midlene den har blitt betrodd av sine innskytere,
e) omfattes av et av de andre tilfellene der tillatelsen kan tilbakekalles i henhold til nasjonal lovgivning,
f) begår en av overtredelsene nevnt i artikkel 67 nr. 1,

Artikkel 19

Kredittinstitusjonenes navn

Ved utøvelsen av sin virksomhet kan kredittinstitusjoner på hele Unionens territorium bruke samme navn som de bruker i den medlemsstaten der hovedkontoret ligger, uten hensyn til bestemmelser om bruken av ordene «bank», «sparebank» eller andre tilsvarende bankbetegnelser som måtte gjelde i vertsstaten. Dersom det skulle være fare for forveksling, kan vertsstaten kreve at en forklarende merknad føyes til navnet som en klargjøring.

Artikkel 20

Underretning om tillatelse og tilbakekalling av tillatelse

1. Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om alle tillatelser som gis i henhold til artikkel 8.

2. EBA skal på sitt nettsted offentliggjøre og regelmessig ajourføre en liste over alle kredittinstitusjoner som har fått tillatelse.
3. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal gi berørte vedkommende myndigheter og EBA alle opplysninger om gruppen av kredittinstitusjoner i samsvar med artikkel 14 nr. 3, artikkel 74 nr. 1 og artikkel 109 nr. 2, særlig med hensyn til gruppens juridiske struktur og organisasjonsstruktur samt styring.
4. Listen nevnt i nr. 2 i denne artikkel skal inneholde navnene på kredittinstitusjoner som ikke har den kapitalen som er angitt i artikkel 12 nr. 1, og skal betegne disse kredittinstitusjonene som sådanne.
5. Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om enhver tilbakekalling av tillatelse samt om begrunnelsen for tilbakekallingen.

Artikkel 21

Unntak for kredittinstitusjoner som er fast tilknyttet et sentralorgan

1. Vedkommende myndigheter kan unnta en kredittinstitusjon omhandlet i artikkel 10 i forordning (EU) nr. 575/2013 fra kravene i artikkel 10 og 12 og artikkel 13 nr. 1 i dette direktiv på de vilkårene som er fastsatt i nevnte artikkel

   Medlemsstatene kan beholde og anvende gjeldende nasjonal lovgivning om anvendelse av et slikt unntak, forutsatt at det ikke er i strid med dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013.
2. Dersom vedkommende myndigheter gir et unntak som omhandlet i nr. 1, får artikkel 17, 33, 34 og 35, artikkel 36 nr. 1–3, artikkel 39–46 samt avdeling VII kapittel 2 avsnitt II og avdeling VII kapittel 4 anvendelse på sentralorganet og dets tilknyttede institusjoner som helhet.

KAPITTEL 2

Kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon

Artikkel 22

Underretning om og vurdering av planlagte erverv

1. Medlemsstatene skal kreve at enhver fysisk eller juridisk person, eller slike personer som opptrer samlet (heretter kalt «den aktuelle erververen»), som har besluttet direkte eller indirekte å erverve en kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon, eller ytterligere å øke, direkte eller indirekte, en slik kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon, med den følge at andelen av stemmerettene eller av kapitalen vil nå eller overstige 20 %, 30 % eller 50 %, eller slik at kredittinstitusjonen vil bli vedkommendes datterforetak (heretter kalt «det planlagte ervervet»), skriftlig og før ervervet skal underrette vedkommende myndigheter for den kredittinstitusjonen som de søker å erverve eller øke en kvalifiserende eierandel i, om størrelsen på den aktuelle eierandelen og andre relevante opplysninger i henhold til artikkel 23 nr. 4. Medlemsstatene trenger ikke å anvende terskelen på 30 % i tilfeller der de, i samsvar med artikkel 9 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2004/109/EF, anvender en terskel på en tredel.
2. Vedkommende myndigheter skal raskt skriftlig bekrefte mottak av underretningen omhandlet i nr. 1 eller de ytterligere opplysningene omhandlet i nr. 3 overfor den aktuelle erververen, og under alle omstendigheter senest to virkedager etter mottak.

   Vedkommende myndigheter skal innen 60 virkedager fra datoen for den skriftlige bekreftelsen av mottak av underretningen og alle dokumenter som medlemsstaten krever skal vedlegges underretningen på grunnlag av listen i artikkel 23 nr. 4 (heretter kalt «vurderingsperioden»), gjennomføre vurderingen omhandlet i artikkel 23 nr. 1 (heretter kalt «vurderingen»).

   Når vedkommende myndigheter bekrefter mottaket, skal de underrette den aktuelle erververen om når vurderingsperioden utløper.
3. Vedkommende myndigheter kan i løpet av vurderingsperioden ved behov, men senest den 50. virkedagen i vurderingsperioden, anmode om ytterligere opplysninger som måtte være nødvendige for å fullføre vurderingen. En slik anmodning skal framsettes skriftlig og angi hvilke tilleggsopplysninger som er nødvendige.

   Vurderingsperioden skal avbrytes i perioden mellom datoen for vedkommende myndigheters anmodning om opplysninger og datoen da svar mottas fra den aktuelle erververen. Avbruddet skal ikke overstige 20 virkedager. Vedkommende myndigheter kan etter eget skjønn be om utfyllende eller klargjørende opplysninger, men dette kan ikke føre til at vurderingsperioden avbrytes.
4. Vedkommende myndigheter kan forlenge avbruddet omhandlet i nr. 3 annet ledd i inntil 30 virkedager dersom den aktuelle erververen er etablert eller omfattet av lovgivning i en tredjestat, eller er en fysisk eller juridisk per-

son som ikke er underlagt tilsyn i henhold til dette direktiv eller direktiv 2009/65/EF, 2009/138/EF eller 2004/39/EF.

5. Dersom vedkommende myndigheter ved avslutningen av vurderingen beslutter å motsette seg det planlagte ervervet, skal de innen to virkedager, og ikke senere enn ved utløpet av vurderingsperioden, skriftlig underrette den aktuelle erververen og oppgi grunnene for beslutningen. Med forbehold for nasjonal lovgivning kan en egnet erklæring med grunnene til beslutningen offentliggjøres på anmodning fra den aktuelle erververen. Dette skal ikke hindre en medlemsstat i å tillate at vedkommende myndighet offentliggjør slike opplysninger uten at den aktuelle erververen har anmodet om dette.
6. Dersom vedkommende myndigheter ikke skriftlig motsetter seg det planlagte ervervet i løpet av vurderingsperioden, skal det anses som godkjent.
7. Vedkommende myndigheter kan fastsette en frist for avslutning av det planlagte ervervet og forlenge den ved behov.
8. Medlemsstatene skal ikke pålegge strengere krav enn dem som er fastsatt i dette direktiv, når det gjelder underretning av vedkommende myndigheter eller deres godkjenning av et direkte eller indirekte erverv av stemmeretter eller kapital.
9. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette felles framgangsmåter, skjemaer og maler for samrådet mellom de berørte vedkommende myndighetene i henhold til artikkel 24.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2015.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 23

Vurderingskriterier

1. Ved vurderingen av underretningen omhandlet i artikkel 22 nr. 1 og opplysningene omhandlet i artikkel 22 nr. 3 skal vedkommende myndigheter, for å sikre en sunn og forsvarlig ledelse av kredittinstitusjonen som det planlagte ervervet gjelder, og idet det tas hensyn til den aktuelle erververens sannsynlige innflytelse på kredittinstitusjonen, vurdere egnetheten til den aktuelle erververen og det planlagte ervervets økonomiske soliditet på grunnlag av følgende kriterier:
   a) Den aktuelle erververens omdømme.
   b) Omdømmet, kunnskapene, ferdighetene og erfaringen, som fastsatt i artikkel 91 nr. 1, til de medlemmene av ledelsesorganet og medlemmene av den øverste ledelsen som vil lede kredittinstitusjonens virksomhet som følge av det planlagte ervervet.
   c) Den aktuelle erververens økonomiske soliditet, særlig i tilknytning til den typen virksomhet som utøves og planlegges i kredittinstitusjonen som det planlagte ervervet gjelder.
   d) Om kredittinstitusjonen vil kunne oppfylle og fortsette å oppfylle tilsynskravene på grunnlag av dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, og, der det er relevant, annet unionsregelverk, særlig direktiv 2002/87/EF og 2009/110/EF, herunder om gruppen som kredittinstitusjonen kommer til å bli en del av, har en struktur som muliggjør effektivt tilsyn, effektiv utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og fastsettelse av ansvarsfordelingen mellom vedkommende myndigheter.
   e) Om det i forbindelse med det planlagte ervervet er rimelige grunner til å mistenke at hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme i henhold til artikkel 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF av 26. oktober 2005 om tiltak for å hindre at det finansielle system brukes til hvitvasking og finansiering av terrorisme([21]), eller forsøk på dette, pågår eller har funnet sted, eller at det planlagte ervervet vil kunne øke risikoen for dette.
2. Vedkommende myndigheter kan motsette seg det planlagte ervervet bare dersom det er rimelige grunner til dette på grunnlag av kriteriene i nr. 1, eller dersom de opplysningene som gis av den aktuelle erververen, er ufullstendige.
3. Medlemsstatene skal verken innføre forhåndsvilkår med hensyn til størrelsen på den eierandelen som skal erverves, eller tillate at deres vedkommende myndigheter undersøker det planlagte ervervet ut fra markedets økonomiske behov.
4. Medlemsstatene skal offentliggjøre en liste over de opplysningene som er nødvendige for å foreta vurderingen, og som skal gis til ved-

[21] EUT L 309 av 25.11.2005, s. 15.

kommende myndigheter på tidspunktet for underretningen nevnt i artikkel 22 nr. 1. De nødvendige opplysningene skal stå i forhold til og være tilpasset den aktuelle erververens og det planlagte ervervets art. Medlemsstatene skal ikke kreve opplysninger som ikke er relevante for en tilsynsvurdering.

5. Dersom vedkommende myndighet har mottatt underretning om to eller flere planlagte erverv eller økninger av kvalifiserende eierandeler i samme kredittinstitusjon, skal den uten hensyn til artikkel 22 nr. 2, 3 og 4 behandle de aktuelle erververne på en ikke-diskriminerende måte.

Artikkel 24

Samarbeid mellom vedkommende myndigheter

1. De berørte vedkommende myndighetene skal arbeide i fullt samråd med hverandre når de foretar vurderingen dersom den påtenkte kjøperen er
   a) en kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, et verdipapirforetak eller et forvaltningsselskap i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i direktiv 2009/65/EF (heretter kalt «forvaltningsselskap for UCITS-fond») som har tillatelse i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder,
   b) morforetaket til en kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, et verdipapirforetak eller et forvaltningsselskap for UCITS-fond som har tillatelse i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder, eller
   c) en fysisk eller juridisk person som kontrollerer en kredittinstitusjon, et forsikrings- eller gjenforsikringsforetak, et verdipapirforetak eller et forvaltningsselskap for UCITS-fond som har tillatelse i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder.
2. Vedkommende myndigheter skal uten unødig opphold gi hverandre alle opplysninger som er vesentlige eller relevante for vurderingen. I denne forbindelse skal vedkommende myndigheter på anmodning oversende alle relevante opplysninger til hverandre og på eget initiativ oversende alle vesentlige opplysninger. En beslutning truffet av den vedkommende myndigheten som har gitt tillatelse til kredittinstitusjonen som ervervet gjelder, skal angi alle synspunkter og forbehold som vedkommende myndighet som har ansvar for den aktuelle erververen, har gitt uttrykk for.

Artikkel 25

Underretning ved avhending

Medlemsstatene skal kreve at enhver fysisk eller juridisk person som har besluttet direkte eller indirekte å avhende en kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon, først skriftlig skal underrette vedkommende myndigheter om størrelsen på en slik eierandel. En slik fysisk eller juridisk person skal også underrette vedkommende myndigheter dersom vedkommende har truffet en beslutning om å redusere sin kvalifiserende eierandel slik at andelen av stemmeretter eller kapital vil falle under 20 %, 30 % eller 50 %, eller slik at kredittinstitusjonen vil opphøre å være vedkommendes datterforetak. Medlemsstatene trenger ikke å anvende terskelen på 30 % i tilfeller der de, i samsvar med artikkel 9 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2004/109/EF, anvender en terskel på en tredel.

Artikkel 26

Opplysningsplikt og sanksjoner

1. Kredittinstitusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om alle erverv eller avhendinger av eierandeler i deres kapital som fører til at andelen overstiger eller faller under en av tersklene nevnt i artikkel 22 nr. 1 og artikkel 25, så snart de får kjennskap til dette.

   Kredittinstitusjoner som er opptatt til notering på et regulert marked, skal minst en gang i året underrette vedkommende myndigheter om navnene til aksjeeiere og deltakere som har kvalifiserende eierandeler, samt disse andelenes størrelse, slik det blant annet framgår av opplysninger som er mottatt på den årlige generalforsamlingen for aksjeeiere og deltakere, eller som er mottatt i henhold til bestemmelsene som gjelder for selskaper som er opptatt til notering på et regulert marked.
2. Medlemsstatene skal kreve at dersom den innflytelsen som utøves av personene nevnt i artikkel 22 nr. 1, vil kunne være til skade for en sunn og forsvarlig ledelse av institusjonen, skal vedkommende myndigheter treffe egnede tiltak for å bringe situasjonen til opphør. Slike tiltak kan bestå i påbud, sanksjoner, med forbehold for artikkel 65–72, overfor medlemmer av ledelsesorganet og ledelsen eller suspensjon av de stemmerettene som er knyttet til vedkommende aksjeeieres eller deltakeres aksjer eller andeler.

Med forbehold for artikkel 65–72 får lignende tiltak anvendelse på fysiske eller juridiske personer som ikke overholder plikten til å gi forhåndsopplysninger som fastsatt i artikkel 22 nr. 1.

Dersom en eierandel erverves til tross for at vedkommende myndigheter har motsatt seg det, skal medlemsstatene, uavhengig av andre sanksjoner som vedtas, enten sørge for at utøvelsen av de tilsvarende stemmerettene blir suspendert, eller at de avgitte stemmene kjennes ugyldige eller annulleres.

Artikkel 27

Kriterier for kvalifiserende eierandeler

Når det skal avgjøres om kriteriene for en kvalifiserende eierandel som omhandlet i artikkel 22, 25 og 26 er oppfylt, skal det tas hensyn til stemmerettene nevnt i artikkel 9, 10 og 11 i direktiv 2004/109/EF samt vilkårene for sammenlegging av disse som fastsatt i artikkel 12 nr. 4 og 5 i nevnte direktiv.

Når det skal avgjøres om kriteriene for en kvalifiserende eierandel som omhandlet i artikkel 26 er oppfylt, skal medlemsstatene ikke ta hensyn til stemmeretter eller aksjer som institusjoner kan inneha som følge av at de stiller fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av en fast forpliktelse som omhandlet i avsnitt A nr. 6 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, forutsatt at disse rettighetene på den ene side ikke utøves eller på annen måte anvendes til å gripe inn i utstederens ledelse, og på den annen side avhendes innen ett år etter ervervet.

AVDELING IV

STARTKAPITAL I VERDIPAPIRFORETAK

Artikkel 28

Startkapital i verdipapirforetak

1. Startkapital i verdipapirforetak skal omfatte bare ett eller flere av elementene omhandlet i artikkel 26 nr. 1 bokstav a)-e) i forordning (EU) nr. 575/2013.
2. Alle andre verdipapirforetak enn dem som er nevnt i artikkel 29, skal ha en startkapital på 730 000 euro.

Artikkel 29

Startkapital i særlige typer verdipapirforetak

1. Et verdipapirforetak som ikke handler med finansielle instrumenter for egen regning, eller stiller fulltegningsgarantier for finansielle instrumenter på grunnlag av en fast forpliktelse, men som innehar kunders penger eller verdipapirer og tilbyr en eller flere av følgende tjenester, skal ha en startkapital på 125 000 euro:
   a) Mottak og formidling av investorers ordrer i forbindelse med finansielle instrumenter.
   b) Utførelse av investorers ordrer i forbindelse med finansielle instrumenter.
   c) Forvaltning av individuelle investeringsporteføljer som består av finansielle instrumenter.
2. Vedkommende myndigheter kan tillate at verdipapirforetak som utfører investorers ordrer i forbindelse med finansielle instrumenter, innehar slike instrumenter for egen regning dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Slike posisjoner oppstår utelukkende som et resultat av at foretaket ikke har vært i stand til nøyaktig å dekke investorenes ordrer.
   b) Den samlede markedsverdien av alle slike posisjoner overstiger ikke 15 % av foretakets startkapital.
   c) Foretaket oppfyller kravene fastsatt i artikkel 92–95 og del 4 i forordning (EU) nr. 575/2013.
   d) Slike posisjoner er av tilfeldig og midlertidig art og strengt begrenset til den tiden som kreves for å gjennomføre nevnte transaksjon.
3. Medlemsstatene kan redusere beløpet nevnt i nr. 1 til 50 000 euro for foretak som verken har tillatelse til å inneha kunders penger eller verdipapirer, til å handle for egen regning eller til å stille fulltegningsgarantier på grunnlag av en fast forpliktelse.
4. Innehav av posisjoner i finansielle instrumenter utenfor handelsporteføljen med henblikk på å investere ansvarlig kapital, skal ikke anses som handel med hensyn til tjenestene i nr. 1 eller med hensyn til nr. 3.

Artikkel 30

Startkapital i lokale foretak

Lokale foretak skal ha en startkapital på 50 000 euro dersom de nyter godt av etablerings-

adgangen eller adgangen til å yte tjenester i henhold til artikkel 31 og 32 i direktiv 2004/39/EF.

Artikkel 31

Dekning for foretak som ikke har tillatelse til å inneha kunders penger eller verdipapirer

1. Dekningen for foretakene nevnt i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) skal ha en av følgende former:
   a) En startkapital på 50 000 euro.
   b) En yrkesansvarsforsikring som dekker hele Unionens territorium, eller en annen sammenlignbar garanti mot erstatningsansvar som følge av yrkesmessig uaktsomhet som utgjør minst 1 000 000 euro for hvert skadetilfelle, og et samlet beløp på 1 500 000 euro per år for alle skadetilfeller.
   c) En kombinasjon av startkapital og yrkesansvarsforsikring på en måte som fører til et dekningsnivå som tilsvarer det som er nevnt i bokstav a) eller b).

   Kommisjonen skal regelmessig revidere beløpene nevnt i første ledd.
2. Dersom et foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013 også er registrert i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsformidling([22]), skal det oppfylle kravene i artikkel 4 nr. 3 i nevnte direktiv og ha dekning i en av følgende former:
   a) En startkapital på 25000 euro.
   b) En yrkesansvarsforsikring som dekker hele Unionens territorium, eller en annen sammenlignbar garanti mot erstatningsansvar som følge av yrkesmessig uaktsomhet som utgjør minst 500000 euro for hvert skadetilfelle, og et samlet beløp på 750000 euro per år for alle skadetilfeller.
   c) En kombinasjon av startkapital og yrkesansvarsforsikring på en måte som fører til et dekningsnivå som tilsvarer det som er nevnt i bokstav a) eller b).

Artikkel 32

Overgangsbestemmelser

1. Som unntak fra artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 og 3 og artikkel 30 kan medlemsstatene fortsette å gi tillatelse til verdipapirforetak og foretak som omfattes av artikkel 30, som eksisterte 31. desember 1995 eller tidligere, og hvis ansvarlige kapital ligger under nivået for startkapital fastsatt i artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 eller 3 eller artikkel 30.

   Slike verdipapirforetaks eller foretaks ansvarlige kapital skal ikke falle under det høyeste referansenivået beregnet etter 23. mars 1993. Referansenivået skal være den ansvarlige kapitalens daglige gjennomsnittsnivå beregnet over den seksmånedersperioden som går forut for beregningsdatoen. Referansenivået skal beregnes hver sjette måned for det tilsvarende foregående tidsrommet.
2. Dersom kontrollen med et verdipapirforetak eller et foretak som omfattes av nr. 1, overtas av en annen fysisk eller juridisk person enn den som kontrollerte det 31. desember 1995 eller tidligere, skal verdipapirforetakets eller foretakets ansvarlige kapital være på minst det nivået som er fastsatt for slike foretak i artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 eller 3 eller artikkel 30, unntatt ved første overdragelse ved arv etter 31. desember 1995, med forbehold for vedkommende myndigheters godkjenning og i en periode på høyst ti år etter overdragelsen.
3. Den ansvarlige kapitalen i det foretaket som oppstår som følge av fusjon mellom to eller flere verdipapirforetak eller foretak som omfattes av artikkel 30, trenger ikke å nå opp på det nivået som er fastsatt i artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 eller 3 eller artikkel 30. Så lenge nivået fastsatt i artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 eller 3 eller artikkel 30 ikke er nådd, skal imidlertid den ansvarlige kapitalen til det foretaket som oppstår som følge av fusjonen, ikke falle under de fusjonerte foretakenes samlede ansvarlige kapital på fusjonstidspunktet.
4. Den ansvarlige kapitalen i verdipapirforetak og foretak som omfattes av artikkel 30, kan ikke falle under det nivået som er angitt i artikkel 28 nr. 2, artikkel 29 nr. 1 eller 3 eller artikkel 30 samt i nr. 1 og 3 i denne artikkel.
5. Dersom vedkommende myndigheter anser det som nødvendig at kravene i nr. 4 oppfylles for å sikre slike verdipapirforetaks og foretaks solvens, får nr. 1, 2 og 3 ikke anvendelse.

[22] EUT L 9 av 15.1.2003, s. 3.

AVDELING V

BESTEMMELSER OM ETABLERINGSADGANGEN OG ADGANGEN TIL Å YTE TJENESTER

KAPITTEL 1

Alminnelige prinsipper

Artikkel 33

Kredittinstitusjoner

Medlemsstatene skal sørge for at virksomhet oppført i vedlegg I kan utøves på deres territorium i samsvar med artikkel 35, artikkel 36 nr. 1, 2 og 3, artikkel 39 nr. 1 og 2 og artikkel 40–46, enten ved at det etableres en filial eller ved at det ytes tjenester, av enhver kredittinstitusjon som har tillatelse fra og er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter i en annen medlemsstat, forutsatt at denne virksomheten omfattes av tillatelsen.

Artikkel 34

Finansinstitusjoner

1. Medlemsstatene skal sørge for at virksomhet oppført i vedlegg I kan utøves på deres territorium i samsvar med artikkel 35, artikkel 36 nr. 1, 2 og 3, artikkel 39 nr. 1 og 2 og artikkel 40–46, enten ved at det etableres en filial eller ved at det ytes tjenester, av enhver finansinstitusjon fra en annen medlemsstat som er et datterforetak av en kredittinstitusjon eller et datterforetak som eies i fellesskap av to eller flere kredittinstitusjoner hvis stiftelsesdokumenter og vedtekter tillater at slik virksomhet utøves, og som oppfyller følgende vilkår:
   a) Morforetaket eller -foretakene har tillatelse som kredittinstitusjon i den medlemsstaten hvis lovgivning finansinstitusjonen er underlagt.
   b) Den aktuelle virksomheten utøves faktisk på samme medlemsstats territorium.
   c) Morforetaket eller -foretakene innehar 90 % eller mer av de stemmerettene som er knyttet til aksjene eller andelene i finansinstitusjonen.
   d) Morforetaket eller -foretakene godtgjør overfor vedkommende myndigheter at de oppfyller deres krav til en forsvarlig ledelse av finansinstitusjonen, og har med samtykke fra vedkommende myndigheter i hjemstaten erklært at de er solidarisk ansvarlige finansinstitusjonens forpliktelser.
   e) Finansinstitusjonen omfattes, særlig med hensyn til den aktuelle virksomheten, faktisk av tilsynet på konsolidert grunnlag med morforetaket, eller hvert av morforetakene, i samsvar med avdeling VII kapittel 3 i dette direktiv og første del avdeling II kapittel 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, særlig med hensyn til kravene til ansvarlig kapital i artikkel 92 i nevnte forordning, kontrollen med store eksponeringer omhandlet i del 4 i nevnte forordning og begrensning av eierandeler i henhold til artikkel 89 og 90 i nevnte forordning.

   Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal kontrollere at vilkårene i første ledd overholdes, og skal gi finansinstitusjonen en bekreftelse på dette som skal vedlegges meldingen nevnt i artikkel 35 og 39.
2. Dersom en finansinstitusjon som nevnt i nr. 1 første ledd ikke lenger oppfyller de fastsatte vilkårene, skal hjemstatens vedkommende myndigheter underrette vertsstatens vedkommende myndigheter om dette, og den virksomheten som utøves av finansinstitusjonen i vertsstaten, skal underlegges vertsstatens lovgivning.
3. Nr. 1 og 2 får tilsvarende anvendelse på datterforetak av en finansinstitusjon som omhandlet i nr. 1 første ledd.

KAPITTEL 2

Kredittinstitusjoners etableringsrett

Artikkel 35

Meldingskrav og samarbeid mellom vedkommende myndigheter

1. En kredittinstitusjon som ønsker å etablere en filial på en annen medlemsstats territorium, skal underrette vedkommende myndigheter i institusjonens hjemstat.
2. Medlemsstatene skal kreve at alle kredittinstitusjoner som ønsker å etablere en filial i en annen medlemsstat, gir følgende opplysninger i meldingen nevnt i nr. 1:
   a) Den medlemsstaten på hvis territorium kredittinstitusjonen har til hensikt å etablere en filial.
   b) En virksomhetsplan der det blant annet angis hvilke typer forretningsvirksomhet som er planlagt, samt filialens organisasjonsstruktur.
   c) Adressen i vertsstaten der dokumenter kan innhentes.
   d) Navnene på dem som skal ha ansvar for filialens ledelse.

3. Med mindre vedkommende myndigheter i hjemstaten har grunn til å betvile at kredittinstitusjonens administrative struktur eller finansielle stilling er god nok i betraktning av den virksomheten som er planlagt, skal de innen tre måneder etter at de har mottatt opplysningene nevnt i nr. 2, oversende disse opplysningene til vedkommende myndigheter i vertsstaten og underrette kredittinstitusjonen om dette.

   Hjemstatens vedkommende myndigheter skal også oversende opplysninger om størrelsen på kredittinstitusjonens ansvarlige kapital og summen av kredittinstitusjonens krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013.

   Som unntak fra annet ledd, og i det tilfellet som er omhandlet i artikkel 34, skal hjemstatens vedkommende myndigheter oversende opplysninger om størrelsen på og sammensetningen av finansinstitusjonens ansvarlige kapital samt de samlede risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 og 4 i forordning (EU) nr. 575/2013 for den kredittinstitusjonen som er dens morforetak.
4. Dersom vedkommende myndigheter i hjemstaten nekter å oversende opplysningene nevnt i nr. 2 til vedkommende myndigheter i vertsstaten, skal de begrunne avslaget overfor den berørte institusjonen innen tre måneder etter at alle opplysningene er mottatt.

   Et slikt avslag eller manglende svar skal kunne prøves for domstolen i hjemstaten.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger som skal framlegges i samsvar med denne artikkel.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for slik underretning.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
7. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 5 og 6 for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Artikkel 36

Innledning av virksomhet

1. Før en kredittinstitusjons filial innleder sin virksomhet, skal vedkommende myndigheter i vertsstaten innen to måneder etter at de har mottatt opplysningene nevnt i artikkel 35, forberede tilsynet med kredittinstitusjonen i samsvar med kapittel 4 og om nødvendig angi på hvilke vilkår, av hensyn til allmenhetens interesser, virksomheten skal utøves i vertsstaten.
2. Så snart meldingen fra vedkommende myndigheter i vertsstaten er mottatt, eller dersom fristen i nr. 1 er utløpt uten at melding er mottatt fra myndighetene, kan filialen etableres og innlede sin virksomhet.
3. Dersom det skjer en endring i noen av opplysningene som er gitt i henhold til artikkel 35 nr. 2 bokstav b), c) eller d), skal kredittinstitusjonen skriftlig underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten og vertsstaten minst én måned før endringen skjer, slik at vedkommende myndigheter i hjemstaten kan treffe beslutning etter en melding i henhold til artikkel 35, og slik at vedkommende myndigheter i vertsstaten kan treffe beslutning om vilkårene for endringen i henhold til nr. 1 i denne artikkel.
4. Filialer som i samsvar med gjeldende bestemmelser i vertsstaten har innledet sin virksomhet før 1. januar 1993, skal anses for å ha vært underlagt framgangsmåten i artikkel 35 og i nr. 1 og 2 i denne artikkel. De skal fra 1. januar 1993 være underlagt bestemmelsene i nr. 3 i denne artikkel og i artikkel 33 og 52 samt kapittel 4.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger som skal framlegges i samsvar med denne artikkel.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for slik underretning.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

7. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 5 og 6 for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Artikkel 37

Opplysninger om avslag

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og EBA om antallet og arten av tilfeller der det er gitt avslag i henhold til artikkel 35 og artikkel 36 nr. 3.

Artikkel 38

Sammenlegging av filialer

Flere forretningssteder etablert i samme medlemsstat av en kredittinstitusjon med hovedkontor i en annen medlemsstat, skal anses som en enkelt filial.

KAPITTEL 3

Utøvelse av adgangen til å yte tjenester

Artikkel 39

FRAMGANGSMÅTE FOR MELDING

1. Enhver kredittinstitusjon som for første gang ønsker å utøve adgangen til å yte tjenester ved å drive virksomhet på en annen medlemsstats territorium, skal underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten om hvilken virksomhet på listen i vedlegg I den har til hensikt å utøve.
2. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal innen én måned etter å ha mottatt meldingen nevnt i nr. 1, oversende denne til vedkommende myndigheter i vertsstaten.
3. Denne artikkel berører ikke rettigheter som kredittinstitusjoner som yter tjenester, har ervervet før 1. januar 1993.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger som skal framlegges i samsvar med denne artikkel.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for slik underretning.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
6. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 4 og 5 for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

KAPITTEL 4

Den myndighet som er gitt vertsstatens vedkommende myndigheter

Artikkel 40

Rapporteringskrav

Vedkommende myndigheter i vertsstatene kan kreve at alle kredittinstitusjoner som har filialer på deres territorium, regelmessig avlegger rapport om sin virksomhet i vertsstatene.

Slike rapporter skal kreves bare for opplysnings- eller statistikkformål, for anvendelse av artikkel 51 nr. 1 eller for tilsynsformål i samsvar med dette kapittel. De skal være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.

Vedkommende myndigheter i vertsstatene kan særlig kreve opplysninger fra kredittinstitusjonene nevnt i første ledd for at disse vedkommende myndighetene skal kunne vurdere om en filial er betydelig i samsvar med artikkel 51 nr. 1.

Artikkel 41

Tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i hjemstaten i forbindelse med virksomhet som utøves i vertsstaten

1. Dersom vedkommende myndigheter i vertsstaten på grunnlag av opplysninger fra vedkommende myndigheter i hjemstaten i henhold til artikkel 50 fastslår at en kredittinstitusjon som har en filial eller yter tjenester på vertsstatens territorium, oppfyller et av følgende vilkår i forbindelse med den virksomheten som utøves i vertsstaten, skal de underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten:
   a) Kredittinstitusjonen overholder ikke de nasjonale bestemmelsene som innarbeider dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning.
   b) Det er en vesentlig risiko for at kredittinstitusjonen ikke kommer til å overholde de nasjonale bestemmelsene som innarbeider dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning.

   Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal omgående treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at den berørte kredittinstitusjonen bringer det lovstridige forholdet til opphør eller

treffer tiltak for å avverge risikoen for manglende overholdelse. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal underrette vedkommende myndighet i vertsstaten om disse endringene.

2. Dersom vertsstatens vedkommende myndigheter anser at hjemstatens vedkommende myndigheter ikke har oppfylt sine forpliktelser eller ikke kommer til å oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 1 annet ledd, kan de henvise saken til EBA og anmode om EBAs bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Når EBA handler i samsvar med nevnte artikkel, skal den treffe alle beslutninger i henhold til artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning innen 24 timer. EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter med å komme til enighet.

Artikkel 42

Begrunnelse og meddelelse

Ethvert tiltak som treffes i henhold til artikkel 41 nr. 1 eller artikkel 43 eller 44, og som innebærer sanksjoner eller restriksjoner på utøvelsen av adgangen til å yte tjenester, skal være behørig begrunnet og meddeles den berørte kredittinstitusjonen.

Artikkel 43

Forebyggende tiltak

1. Før vertsstatens vedkommende myndigheter anvender framgangsmåten i artikkel 41, kan de i krisesituasjoner i påvente av hjemstatens vedkommende myndigheters tiltak eller saneringstiltak som nevnt i artikkel 3 i direktiv 2001/24/EF, treffe de forebyggende tiltakene som er nødvendige for å verne mot finansiell ustabilitet som vil kunne utgjøre en trussel mot innskyteres, investorers og kunders kollektive interesser i vertsstaten.
2. Alle forebyggende tiltak i henhold til nr. 1 skal stå i forhold til formålet om å verne innskyteres, investorers og kunders kollektive interesser i vertsstaten mot finansiell ustabilitet som vil kunne utgjøre en alvorlig trussel mot slike kollektive interesser. Slike forebyggende tiltak kan omfatte betalingsutsettelse. De skal ikke medføre at kredittinstitusjonens kreditorer i vertsstaten gis forrang for kreditorer i andre medlemsstater.
3. Alle forebyggende tiltak i henhold til nr. 1 skal opphøre å gjelde når forvaltnings- eller rettsmyndighetene i hjemstaten treffer saneringstiltak i henhold til artikkel 3 i direktiv 2001/24/EF.
4. Vertsstatens vedkommende myndigheter skal avslutte de forebyggende tiltakene når de anser disse tiltakene som foreldet i henhold til artikkel 41, med mindre de har opphørt å gjelde i samsvar med nr. 3 i denne artikkel.
5. Kommisjonen, EBA og vedkommende myndigheter i de øvrige berørte medlemsstatene skal omgående underrettes om tiltak som treffes i henhold til nr. 1.

   Dersom vedkommende myndigheter i hjemstaten eller i en annen berørt medlemsstat har innvendinger mot tiltak truffet av vertsstatens vedkommende myndigheter, kan de henvise saken til EBA og anmode om EBAs bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Når EBA handler i samsvar med nevnte artikkel, skal den treffe alle beslutninger i henhold til artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning innen 24 timer. EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter med å komme til enighet.

Artikkel 44

Vertsstatenes myndighet

Vertsstatene kan, uten at det berører artikkel 40 og 41, utøve den myndigheten de er gitt i henhold til dette direktiv, til å treffe egnede tiltak for å hindre eller ilegge straff for overtredelser begått på deres territorium av de reglene de har vedtatt i henhold til dette direktiv eller i allmennhetens interesse. Dette skal omfatte muligheten til å hindre en kredittinstitusjon som har overtrådt disse bestemmelsene, i å foreta ytterligere transaksjoner på vertsstatens territorium.

Artikkel 45

Tiltak etter tilbakekalling av tillatelse

Dersom tillatelsen tilbakekalles, skal hjemstatens vedkommende myndigheter omgående underrette vertsstatens vedkommende myndigheter. Vertsstatens vedkommende myndigheter skal treffe egnede tiltak for å hindre at den berørte kredittinstitusjonen foretar ytterligere transaksjoner på vertsstatens territorium, og for å verne innskyternes interesser.

Artikkel 46

Reklame

Bestemmelsene i dette kapittel er ikke til hinder for at kredittinstitusjoner med hovedkontor i en annen medlemsstat kan reklamere for sine tjenester ved hjelp av alle tilgjengelige kommunikasjonsmidler i vertsstaten, forutsatt at dette skjer i samsvar med eventuelle regler for form og innhold i slik reklame som er vedtatt av hensyn til allmennhetens interesser.

AVDELING VI

FORBINDELSER MED TREDJESTATER

Artikkel 47

Melding i forbindelse med filialer i tredjestater og adgangsvilkår for kredittinstitusjoner som har slike filialer

1. Når filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en tredjestat, innleder eller fortsetter å utøve virksomhet, skal medlemsstatene ikke anvende bestemmelser som fører til at disse filialene gis en gunstigere behandling enn den som gis filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i Unionen.
2. Vedkommende myndigheter skal underrette Kommisjonen, EBA og Den europeiske komité for bankspørsmål nedsatt ved kommisjonsbeslutning 2004/10/EF([23]) om alle tillatelser til å etablere filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en tredjestat.
3. Unionen kan ved avtaler med en eller flere tredjestater samtykke i å anvende bestemmelser som gir filialer av en kredittinstitusjon med hovedkontor i en tredjestat samme behandling på hele Unionens territorium.

Artikkel 48

Samarbeid med tredjestaters vedkommende myndigheter om tilsyn på konsolidert grunnlag

1. Kommisjonen kan, enten på anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ, framlegge forslag for Rådet om forhandlinger med en eller flere tredjestater om avtaler om nærmere vilkår for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag med
   a) institusjoner hvis morforetak har hovedkontor i en tredjestat, eller
   b) institusjoner som ligger i en tredjestat, og hvis morforetak, enten det er en institusjon, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap, har sitt hovedkontor i Unionen.
2. Avtalene omhandlet i nr. 1 skal særlig sikre at
   a) vedkommende myndigheter i medlemsstatene kan få de opplysningene som er nødvendige for å føre tilsyn på grunnlag av konsolidert finansiell stilling med institusjoner, finansielle holdingselskaper eller blandede finansielle holdingselskaper som ligger i Unionen, og som har datterforetak som er institusjoner eller finansinstitusjoner i en tredjestat, eller som har deltakerinteresser i slike institusjoner,
   b) tredjestaters tilsynsmyndigheter kan få de opplysningene som er nødvendige for å føre tilsyn med morforetak som har hovedkontor på deres territorium, og som har datterforetak som er institusjoner eller finansinstitusjoner i en eller flere medlemsstater, eller som har deltakerinteresser i slike institusjoner,
   c) EBA kan innhente de opplysningene som medlemsstatenes vedkommende myndigheter har mottatt fra nasjonale myndigheter i tredjestater i samsvar med artikkel 35 i forordning (EU) No 1093/2010.
3. Med forbehold for artikkel 218 i TEUV skal Kommisjonen, med bistand fra Den europeiske komité for bankspørsmål, gjennomgå resultatet av forhandlingene nevnt i nr. 1 og den situasjonen som følger av dem.
4. EBA skal bistå Kommisjonen ved anvendelse av denne artikkel i samsvar med artikkel 33 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

AVDELING VII

TILSYN

KAPITTEL 1

Prinsipper for tilsyn

Avsnitt I

Hjemstatenes og vertsstatenes myndighet og oppgaver

Artikkel 49

Hjemstatenes og vertsstatenes vedkommende myndigheters myndighet

1. Ansvaret for tilsynet med en institusjon, herunder tilsynet med den virksomheten som utøves i samsvar med artikkel 33 og 34, skal ligge hos vedkommende myndigheter i hjemstaten uten at det berører bestemmelsene i dette

[23] EUT L 3 av 7.1.2004, s. 36.

direktiv om at ansvaret skal ligge hos vertsstatens vedkommende myndigheter.

2. Nr. 1 er ikke til hinder for tilsyn på konsolidert grunnlag.
3. Tiltak som treffes av vertsstaten, skal ikke føre til diskriminerende eller restriktiv behandling ut fra den begrunnelsen at en institusjon har tillatelse i en annen medlemsstat.

Artikkel 50

Samarbeid om tilsyn

1. Vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene skal i nært samarbeid føre tilsyn med institusjoner som, særlig gjennom filialer, utøver virksomhet i en eller flere andre medlemsstater enn den der de har sitt hovedkontor. De skal gi hverandre alle opplysninger om slike institusjoners ledelse og eierforhold som kan lette tilsynet med dem og undersøkelsen av vilkårene for deres tillatelse, samt alle opplysninger som kan lette overvåkingen av slike institusjoner, særlig med hensyn til likviditet, solvens, innskuddsgaranti, begrensning av store eksponeringer, andre faktorer som kan påvirke den systemrisikoen som institusjonen utgjør, forvaltnings- og regnskapspraksis og internkontroll.
2. Hjemstatens vedkommende myndigheter skal omgående meddele vertsstatens vedkommende myndigheter alle opplysninger og resultater i forbindelse med likviditetstilsynet i samsvar med del 6 i forordning (EU) nr. 575/2013 og avdeling VII kapittel 3 i dette direktiv, med hensyn til den virksomheten som institusjonen utøver gjennom sine filialer, i den utstrekning slike opplysninger og resultater er relevante for vernet av innskytere og investorer i vertsstaten.
3. Hjemstatens vedkommende myndigheter skal omgående underrette vedkommende myndigheter i alle vertsstatene dersom det oppstår, eller med rimelighet kan forventes å oppstå, likviditetspress. Disse opplysningene skal også omfatte nærmere opplysninger om planlegging og gjennomføring av en gjenopprettingsplan og om tilsynstiltak i den forbindelse.
4. Hjemstatens vedkommende myndigheter skal på anmodning underrette og forklare vertsstatens vedkommende myndigheter hvordan det er tatt hensyn til sistnevnte myndigheters opplysninger og resultater. Dersom vertsstatens vedkommende myndigheter, etter å ha meddelt opplysninger og resultater, fastholder at hjemstatens vedkommende myndigheter ikke har truffet egnede tiltak, kan vertsstatens vedkommende myndigheter, etter å ha underrettet hjemstatens vedkommende myndigheter og EBA, treffe egnede tiltak for å hindre ytterligere overtredelser, for å verne interessene til innskytere, investorer og andre tjenestemottakere, eller for å verne finanssystemets stabilitet.

   Dersom hjemstatens vedkommende myndigheter er uenige i de tiltakene som vertsstatens vedkommende myndigheter har truffet, kan de henvise saken til EBA og anmode om EBAs bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Når EBA handler i samsvar med nevnte artikkel, skal den treffe beslutning innen én måned.
5. Vedkommende myndigheter kan henvise tilfeller til EBA der en anmodning om samarbeid, særlig om utveksling av opplysninger, er blitt avslått eller ikke er blitt imøtekommet innen rimelig tid. Uten at det berører artikkel 258 i TEUV, kan EBA i slike situasjoner handle innenfor rammen av den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter med å komme til enighet om utveksling av opplysninger i henhold til denne artikkel.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi opplysningene nevnt i denne artikkel.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for kravene til informasjonsutveksling, som kan lette overvåkingen av institusjonene.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
8. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 6 og 7 for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Artikkel 51

Betydelige filialer

1. Vedkommende myndigheter i en vertsstat kan rette en anmodning til den konsoliderende tilsynsmyndigheten dersom artikkel 112 nr. 1 får

anvendelse, eller til vedkommende myndigheter i hjemstaten om at en filial av en institusjon som ikke er et verdipapirforetak som omfattes av artikkel 95 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal anses som betydelig.

Anmodningen skal inneholde begrunnelsen for at filialen anses som betydelig, særlig med hensyn til følgende:

a) Om filialens markedsandel i form av innskudd er på over 2 % i vertsstaten.
b) Den betydningen som innstilling eller nedlegging av institusjonens virksomhet kan forventes å få for systemlikviditeten og betalings-, clearing- og oppgjørssystemene i vertsstaten.
c) Filialens størrelse og betydning med hensyn til antall kunder innenfor rammen av vertsstatens bank- eller finanssystem.

Vedkommende myndigheter i hjem- og vertsstaten, og den konsoliderende tilsynsmyndigheten dersom artikkel 112 nr. 1 får anvendelse, skal gjøre alt som står i deres makt for å komme fram til en felles beslutning om hvorvidt en filial skal anses som betydelig.

Dersom det ikke er truffet en felles beslutning innen to måneder etter mottaket av anmodningen i henhold til første ledd, skal vertsstatens vedkommende myndigheter innenfor et tidsrom på ytterligere to måneder selv treffe beslutning om hvorvidt filialen er betydelig. Når vertsstatens vedkommende myndigheter treffer egne beslutninger, skal de ta hensyn til alle synspunkter og forbehold fra den konsoliderende tilsynsmyndigheten eller vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Beslutningene nevnt i tredje og fjerde ledd skal framlegges i et dokument som inneholder en fullstendig begrunnelse for beslutningen, og som oversendes til de berørte vedkommende myndighetene; de skal anses som avgjørende og anvendes av vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene.

Beslutningen om at en filial skal anses som betydelig, skal ikke berøre vedkommende myndigheters rettigheter og ansvarsområder i henhold til dette direktiv.

2. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal oversende til vedkommende myndigheter i en vertsstat der en betydelig filial er etablert, opplysningene nevnt i artikkel 117 nr. 1 bokstav c) og d), og utføre oppgavene nevnt i artikkel 112 nr. 1 bokstav c) i samarbeid med vertsstatens vedkommende myndigheter.

   Dersom en vedkommende myndighet i en hjemstat får kjennskap til en krisesituasjon som nevnt i artikkel 114 nr. 1, skal den straks varsle myndighetene nevnt i artikkel 58 nr. 4 og artikkel 59 nr. 1.

   Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal oversende til vedkommende myndigheter i en vertsstat der en betydelig filial er etablert, resultatene av risikovurderingen av institusjoner med filialer som nevnt i artikkel 97 og, der det er relevant, artikkel 113 nr. 2. De skal også oversende beslutninger i henhold til artikkel 104 og 105 i den utstrekning disse vurderingene og beslutningene er relevante for disse filialene.

   Vedkommende myndigheter i hjemstatene skal rådføre seg med vedkommende myndigheter i de vertsstatene der betydelige filialer er etablert, om operasjonelle tiltak som kreves i henhold til artikkel 86 nr. 11, når dette er relevant for likviditetsrisikoer i vertsstatens valuta.

   Dersom vedkommende myndigheter i hjemstaten ikke har rådført seg med vedkommende myndigheter i vertsstaten, eller dersom vertsstatens vedkommende myndigheter etter slikt samråd fastholder at de operasjonelle tiltakene som kreves i henhold til artikkel 86 nr. 11, ikke er tilstrekkelige, kan vertsstatens vedkommende myndigheter henvise saken til EBA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

3. Dersom artikkel 116 ikke får anvendelse, skal vedkommende myndigheter som fører tilsyn med en institusjon med betydelige filialer i andre medlemsstater, opprette og lede et tilsynskollegium for å lette samarbeidet i henhold til nr. 2 i denne artikkel og artikkel 50. Opprettelsen av kollegiet og dets virkemåte skal bygge på skriftlige ordninger som skal fastsettes av vedkommende myndighet i hjemstaten etter samråd med berørte vedkommende myndigheter. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal beslutte hvilke vedkommende myndigheter som skal delta på kollegiets møter eller i dets virksomhet.

   Beslutningen som vedkommende myndighet i hjemstaten treffer, skal ta hensyn til hvilken relevans den tilsynsvirksomheten som skal planlegges eller samordnes for disse myndighetene, har, særlig den mulige innvirkningen på finanssystemets stabilitet i de berørte medlemsstatene nevnt i artikkel 7 og forpliktelsene nevnt i nr. 2 i denne artikkel.

   Vedkommende myndighet i hjemstaten skal på forhånd holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om avholdelsen av slike møter, de viktigste sakene som skal drøftes, og

de tiltakene som skal vurderes. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal også i god tid holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om de tiltakene som treffes på disse møtene, eller om de tiltakene som gjennomføres.

4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette alminnelige vilkår for driften av tilsynskollegiene.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette alminnelige vilkår for driften av tilsynskollegiene.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

6. EBA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 4 og 5 for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Artikkel 52

Stedlig kontroll av og tilsyn med filialer etablert i en annen medlemsstat

1. Dersom en institusjon med tillatelse i en annen medlemsstat utøver virksomhet gjennom en filial, skal vertsstatene sørge for at hjemstatens vedkommende myndigheter, etter å ha underrettet vertsstatens vedkommende myndigheter, selv eller gjennom personer de utpeker for dette formålet, foretar stedlige kontroller av opplysningene nevnt i artikkel 50 og tilsyn med slike filialer.
2. Hjemstatens vedkommende myndigheter kan også benytte en av de andre framgangsmåtene i artikkel 118 for å føre tilsyn med filialer.
3. Vedkommende myndigheter i vertsstaten skal ha myndighet til i enkelttilfeller å foreta stedlige kontroller og stedlig tilsyn med den virksomheten som utøves av filialer av institusjoner på deres territorium, og kreve opplysninger fra en filial om dens virksomhet for tilsynsformål dersom de anser det som relevant av hensyn til finanssystemets stabilitet. Før de gjennomfører slike kontroller og slikt tilsyn, skal vertsstatens vedkommende myndigheter rådføre seg med hjemstatens vedkommende myndigheter. Etter slike kontroller og slikt tilsyn, skal vertsstatens vedkommende myndigheter oversende til hjemstatens vedkommende myndigheter de opplysningene som er innhentet, og de resultatene som er relevante for risikovurderingen av institusjonen eller finanssystemets stabilitet i vertsstaten. Hjemstatens vedkommende myndigheter skal ta behørig hensyn til disse opplysningene og resultatene når de fastsetter sitt tilsynskontrollprogram som omhandlet i artikkel 99, også med hensyn til finanssystemets stabilitet i vertsstaten.
4. De stedlige kontrollene og det stedlige tilsynet med filialer skal gjennomføres i samsvar med lovgivningen i den medlemsstaten der kontrollen eller tilsynet gjennomføres.

Avsnitt II

Utveksling av opplysninger og taushetsplikt

Artikkel 53

Taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal fastsette at alle personer som arbeider eller har arbeidet for vedkommende myndigheter, samt revisorer eller sakkyndige som opptrer på vegne av vedkommende myndigheter, skal være underlagt taushetsplikt.

   Fortrolige opplysninger som slike personer, revisorer eller sakkyndige får i embets medfør, kan gis videre bare i form av et sammendrag eller en sammenstilling, slik at de enkelte kredittinstitusjonene ikke kan identifiseres, med forbehold for tilfeller som omfattes av strafferetten.

   Når en kredittinstitusjon er erklært konkurs eller er under tvangsavvikling, kan fortrolige opplysninger som ikke berører en tredjepart som medvirker i forsøk på å redde kredittinstitusjonen, likevel gis videre i forbindelse med sivil- eller handelsrettslige saker.
2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for at vedkommende myndigheter utveksler opplysninger seg imellom eller overfører opplysninger til ESRB, EBA eller Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet) (ESMA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010([24]), i samsvar med dette direktiv, forordning (EU) nr. 575/2013, andre direktiver som gjelder kredittinstitusjoner, artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1092/2010, artikkel 31, 35 og 36 i forordning (EU) nr. 1093/2010 og artikkel 31 og 36 i forordning (EU) nr. 1095/2010. Disse opplysningene skal omfattes av nr. 1.

[24] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84.

3. Nr. 1 skal ikke være til hinder for at vedkommende myndigheter offentliggjør resultatene av stresstester som gjennomføres i samsvar med artikkel 100 i dette direktiv eller artikkel 32 i forordning (EU) nr. 1093/2010, eller for at resultatene av stresstestene overføres til EBA slik at EBA kan offentliggjøre resultatene av stresstestene i hele Unionen.

Artikkel 54

Bruk av fortrolige opplysninger

Vedkommende myndigheter som mottar fortrolige opplysninger i henhold til artikkel 53, kan bare benytte disse i embets medfør og bare for følgende formål:

a) For å kontrollere om vilkårene som gjelder for adgang til å starte virksomhet som kredittinstitusjon, er oppfylt, og for å lette tilsynet på ikkekonsolidert eller konsolidert grunnlag med utøvelse av slik virksomhet, særlig når det gjelder tilsynet med likviditet, solvens, store eksponeringer, forvaltnings- og regnskapspraksis og internkontroll.
b) For å ilegge sanksjoner.
c) Dersom en beslutning truffet av vedkommende myndighet ankes, herunder domstolsbehandling i henhold til artikkel 72.
d) I forbindelse med domstolsbehandling i henhold til særbestemmelser i unionsretten vedtatt på området kredittinstitusjoner.

Artikkel 55

Samarbeidsavtaler

Medlemsstatene og EBA kan i samsvar med artikkel 33 i forordning (EU) nr. 1093/2010 inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med tilsynsmyndigheter i tredjestater eller med myndigheter eller organer i tredjestater i samsvar med artikkel 56 og 57 nr. 1 i dette direktiv bare dersom de opplysningene som gis videre, omfattes av en garanti om at de oppfyller krav til taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1 i dette direktiv. Formålet med utvekslingen av opplysninger er å gi nevnte myndigheter eller organer mulighet til å utføre sine tilsynsoppgaver.

Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, skal de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra myndighetene som ga opplysningene, og eventuelt bare for de formålene disse myndighetene har gitt samtykke til.

Artikkel 56

Utveksling av opplysninger mellom myndigheter

Artikkel 53 nr. 1 og artikkel 54 skal ikke være til hinder for utveksling av opplysninger i forbindelse med utøvelsen av tilsynsfunksjoner mellom vedkommende myndigheter innenfor en medlemsstat, mellom vedkommende myndigheter i forskjellige medlemsstater eller mellom vedkommende myndigheter og

a) myndigheter med offentlig ansvar for tilsyn med andre enheter i finanssektoren samt myndigheter med ansvar for tilsyn med finansmarkedene,
b) myndigheter eller organer med ansvar for å opprettholde finanssystemets stabilitet i medlemsstatene ved anvendelse av makrotilsynsregler,
c) saneringsorganer eller -myndigheter som har som mål å verne finanssystemets stabilitet,
d) Avtalefestede eller institusjonelle beskyttelsesordninger som er omhandlet i artikkel 113 nr. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013.
e) organer som medvirker ved avvikling og konkursbehandling av institusjoner og andre lignende framgangsmåter, og
f) personer med ansvar for å utføre lovfestet revisjon av institusjoners, forsikringsforetaks og finansinstitusjoners regnskaper.

Artikkel 53 nr. 1 og artikkel 54 skal ikke være til hinder for at opplysninger gis videre til organer som forvalter innskuddsgarantiordninger og erstatningsordninger for investorer, når opplysningene er nødvendige for at de skal kunne utføre sine oppgaver.

De mottatte opplysningene skal under enhver omstendighet være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.

Artikkel 57

Utveksling av opplysninger med tilsynsorganer

1. Uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 53, 54 og 55 kan medlemsstatene gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og de myndighetene som har ansvar for tilsyn med
   a) organer som medvirker ved avvikling og konkursbehandling av institusjoner og lignende framgangsmåter, og

b) Avtalefestede eller institusjonelle beskyttelsesordninger som er omhandlet i artikkel 113 nr. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013.
c) personer med ansvar for å utføre lovfestet revisjon av institusjoners, forsikringsforetaks og finansinstitusjoners regnskaper.

2. I tilfellene nevnt i nr. 1 skal medlemsstatene kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:
a) Opplysningene utveksles for å utføre oppgavene omhandlet i nr. 1.
b) De opplysningene som mottas, er underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.
c) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som ga opplysningene, og eventuelt bare for de formålene disse myndighetene har gitt samtykke til.

3. Uten hensyn til artikkel 53, 54 og 55 kan medlemsstatene for å styrke finanssystemets stabilitet og integritet gi tillatelse til utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og myndigheter eller organer som i henhold til lov har ansvar for å avdekke og granske overtredelser av bestemmelser i selskapsretten.

I slike tilfeller skal medlemsstatene kreve at minst følgende vilkår er oppfylt:
a) Opplysningene utveksles med sikte på å avdekke og granske overtredelser av selskapsretten.
b) De opplysningene som mottas, er underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.
c) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som ga opplysningene, og eventuelt bare for de formålene disse myndighetene har gitt samtykke til.

4. Dersom de myndighetene eller organene som er nevnt i nr. 1, utfører sitt avdekkings- eller granskingsarbeid med bistand fra personer som på grunn av sin særskilte sakkunnskap er utpekt til dette, og ikke er ansatt i offentlig sektor, kan en medlemsstat utvide muligheten til utveksling av opplysninger omhandlet i nr. 3 første ledd til å omfatte disse personene på de vilkårene som er fastsatt i nr. 3 annet ledd.

5. Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om navnene på de myndighetene og organene som kan motta opplysninger i henhold til denne artikkel.

6. Ved anvendelse av nr. 4 skal myndighetene eller organene nevnt i nr. 3 underrette vedkommende myndigheter som ga opplysningene, om navnene på og de nøyaktige ansvarsområdene til de personene som opplysningene skal gis videre til.

Artikkel 58

Oversending av opplysninger om pengepolitiske spørsmål, spørsmål om vern av innskudd og spørsmål knyttet til system og betaling

1. Bestemmelsene i dette kapittel er ikke til hinder for at vedkommende myndighet oversender opplysninger til følgende enheter til bruk i deres arbeid:
a) ESSB-sentralbanker og andre organer med lignende funksjon i deres egenskap av monetære myndigheter når opplysningene er relevante for utførelsen av deres respektive lovfestede oppgaver, herunder gjennomføringen av pengepolitikken og tilhørende likviditetsforsyning. tilsyn med betalings-, clearing- og oppgjørssystemer samt opprettholdelse av finanssystemets stabilitet.
b) Avtalefestede eller institusjonelle beskyttelsesordninger som er omhandlet i artikkel 113 nr. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013.
c) Eventuelt andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalingssystemer.
d) ESRB, Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner) (EIOPA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010 ([25]), og ESMA når opplysningene er relevante for utførelsen av deres oppgaver i henhold til forordning (EU) nr. 1092/2010, (EU) nr. 1094/2010 eller (EU) nr. 1095/2010.

Medlemsstatens skal treffe egnede tiltak for å fjerne hindringer for at vedkommende myndigheter kan oversende opplysninger i samsvar med første ledd.

2. Bestemmelsene i dette kapittel er ikke til hinder for at myndigheter eller organer nevnt i nr. 1 oversender til vedkommende myndigheter slike opplysninger som de kan trenge ved anvendelse av artikkel 54.

3. De opplysningene som mottas i samsvar med nr. 1 og 2, skal være underlagt krav om taus-

[25] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 48.

hetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.

4. Medlemsstatene skal treffe nødvendige tiltak for å sikre at vedkommende myndigheter i en krisesituasjon som nevnt i artikkel 114 nr. 1 omgående oversender opplysninger til ESSB-sentralbankene når opplysningene er relevante for utførelsen av deres lovfestede oppgaver, herunder gjennomføringen av pengepolitikken og tilhørende likviditetsforsyning, tilsyn med betalings-, clearing- og oppgjørssystemer samt opprettholdelse av finanssystemets stabilitet, og til ESRB når disse opplysningene er relevante for utførelsen av dets lovfestede oppgaver.

Artikkel 59

Oversending av opplysninger til andre enheter

1. Uten hensyn til artikkel 53 nr. 1 og artikkel 54 kan medlemsstatene i henhold til nasjonal lovgivning tillate at visse opplysninger gis videre til andre avdelinger hos deres sentralmyndigheter med ansvar for lovgivning om tilsyn med institusjoner, finansinstitusjoner og forsikringsforetak, og til inspektører som handler på vegne av disse avdelingene.

   Slike opplysninger kan imidlertid gis videre bare når det er nødvendig med henblikk på tilsyn, forebyggende tiltak og avvikling av kriserammede institusjoner Uten at det berører nr. 2 i denne artikkel, skal personer som har tilgang til opplysningene, være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.

   I en krisesituasjon som omhandlet i artikkel 114 nr. 1 skal medlemsstatene tillate vedkommende myndigheter å gi videre opplysninger som er relevante for avdelingene nevnt i første ledd i dette nummer, i alle berørte medlemsstater.
2. Medlemsstatene kan tillate at visse opplysninger i forbindelse med tilsyn med institusjoner gis videre til parlamentariske undersøkelseskomiteer i institusjonens medlemsstat, til revisjonsretter i institusjonens medlemsstat og til andre enheter med ansvar for undersøkelser i institusjonens medlemsstat på følgende vilkår:
   a) Enhetene har et klart definert mandat i henhold til nasjonal lovgivning til å granske eller kontrollere virksomheten til myndigheter med ansvar for tilsyn med institusjoner eller for lovgivningen om slikt tilsyn.
   b) Opplysningene er strengt nødvendige for å oppfylle mandatet nevnt i bokstav a).
   c) De personene som har tilgang til opplysningene, er i henhold til nasjonal lovgivning underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.
   d) Dersom opplysningene kommer fra en annen medlemsstat, kan de ikke gis videre uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som ga opplysningene, og eventuelt bare for de formålene disse myndighetene har gitt samtykke til.

   I den grad videregiving av opplysninger om tilsyn innebærer behandling av personopplysninger, skal all slik behandling i de enhetene som er nevnt i første ledd, overholde gjeldende nasjonal lovgivning som innarbeider direktiv 95/46/EF i nasjonal lovgivning.

Artikkel 60

Videregiving av opplysninger mottatt ved stedlige kontroller og stedlig tilsyn

Medlemsstatene skal sikre at opplysninger som mottas i henhold til artikkel 52 nr. 3, artikkel 53 nr. 2 og artikkel 56, samt opplysninger som er innhentet ved stedlig kontroll eller tilsyn omhandlet i artikkel 52 nr. 1 og 2, aldri gis videre i henhold til artikkel 59 uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som ga opplysningene, eller fra vedkommende myndigheter i den medlemsstaten der den stedlige kontrollen eller det stedlige tilsynet ble foretatt.

Artikkel 61

Videregiving av opplysninger om clearing- og oppgjørstjenester

1. Bestemmelsene i dette kapittel er ikke til hinder for at vedkommende myndigheter i en medlemsstat gir videre opplysninger nevnt i artikkel 53, 54 og 55 til en clearingsentral eller et lignende organ som i henhold til nasjonal lovgivning er anerkjent for å yte clearing- og oppgjørstjenester på et av deres nasjonale markeder, dersom de anser at det er nødvendig å gi slike opplysninger videre for å sikre at disse organene fungerer på en tilfredsstillende måte i forbindelse med markedsdeltakeres misligholdt eller potensielle mislighold. De mottatte opplysningene skal under enhver omstendighet være underlagt krav om taushetsplikt som minst tilsvarer dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1.
2. Medlemsstatene skal imidlertid sikre at opplysninger som er mottatt i henhold til artikkel

53 nr. 2, ikke gis videre i tilfellene omhandlet i nr. 1 uten uttrykkelig samtykke fra de vedkommende myndighetene som ga opplysningene.

Artikkel 62

Behandling av personopplysninger

Behandling av personopplysninger i dette direktiv skal utføres i samsvar med direktiv 95/46/EF og, dersom det er relevant, forordning (EF) nr. 45/2001.

Avsnitt II

Plikter for personer med ansvar for lovfestet revisjon av årsregnskap og konsolidert regnskap

Artikkel 63

Plikter for personer med ansvar for lovfestet revisjon av årsregnskap og konsolidert regnskap

1. Medlemsstatene skal fastsette at enhver person som er godkjent i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF av 17. mai 2006 om lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap([26]), og som i en institusjon utfører oppgavene beskrevet i artikkel 51 i rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 om årsregnskapene for visse selskapsformer([27]), artikkel 37 i rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 om konsoliderte regnskaper([28]) eller artikkel 73 i direktiv 2009/65/EF, eller enhver annen lovfestet oppgave, minst skal ha plikt til omgående å rapportere til vedkommende myndigheter ethvert forhold eller enhver beslutning som gjelder denne institusjonen, som personen har fått kjennskap til ved utførelsen av sin oppgave, og som kan
   a) utgjøre en vesentlig overtredelse av lover eller forskrifter som fastsetter vilkårene for godkjenning, eller som særskilt omhandler institusjoners virksomhet,
   b) skade institusjonens fortsatte virksomhet,
   c) føre til at regnskapene ikke godkjennes, eller at det tas forbehold med hensyn til godkjenningen av dem.

   Medlemsstatene skal minst fastsette at en person som nevnt i første ledd også skal ha plikt til å rapportere alle forhold eller beslutninger som vedkommende har fått kjennskap til i forbindelse med utførelsen av en oppgave som nevnt i første ledd, i et foretak som gjennom kontroll har nære forbindelser til institusjonen der oppgaven utføres.
2. Dersom personer godkjent i henhold til direktiv 2006/43/EF i god tro gir videre til vedkommende myndigheter opplysninger om forhold eller beslutninger som nevnt i nr. 1, skal dette ikke utgjøre et brudd på taushetsplikten i henhold til avtale eller lover eller forskrifter, og skal ikke medføre noen form for ansvar for disse personene. Slike opplysninger gis samtidig til institusjonens ledelsesorgan, med mindre det er tvingende grunner til ikke å gjøre det.

Avsnitt IV

Tilsynsmyndighet, myndighet til å ilegge sanksjoner og klageadgang

Artikkel 64

Tilsynsmyndighet og myndighet til å ilegge sanksjoner

1. Vedkommende myndigheter skal gis all tilsynsmyndighet til å gripe inn i institusjoners virksomhet dersom det er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver, herunder særlig retten til å tilbakekalle en tillatelse i samsvar med artikkel 18, den myndigheten som kreves i samsvar med artikkel 102, og den myndigheten som er fastsatt i artikkel 104 og 105.
2. Vedkommende myndigheter skal utøve sin tilsynsmyndighet og sin myndighet til å ilegge sanksjoner i samsvar med dette direktiv og nasjonal lovgivning på en av følgende måter:
   a) Direkte.
   b) I samarbeid med andre myndigheter.
   c) På eget ansvar ved delegering til slike myndigheter.
   d) Etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter.

Artikkel 65

Administrative sanksjoner og andre administrative tiltak

1. Uten at det berører vedkommende myndigheters tilsynsmyndighet i henhold til artikkel 64 og medlemsstatenes rett til å fastsette og ilegge strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene fastsette regler for administrative sanksjoner og andre administrative tiltak som kan anvendes på overtredelser av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv

[26] EUT L 157 av 9.6.2006, s. 87.
[27] EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.
[28] EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.

og forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de gjennomføres. Dersom medlemsstatene beslutter ikke å fastsette regler for administrative sanksjoner for overtredelser som er omfattet av nasjonal strafferett, skal de underrette Kommisjonen om de relevante strafferettsbestemmelsene. De administrative sanksjonene og andre administrative tiltak skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

2. Dersom forpliktelsene nevnt i nr. 1 får anvendelse på institusjoner, finansielle holdingselskaper og blandede finansielle holdingselskaper, skal medlemsstatene ved overtredelse av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning, sikre at sanksjoner, med forbehold for vilkår fastsatt i nasjonal lovgivning, kan anvendes på medlemmer av ledelsesorganet og andre fysiske personer som i henhold til nasjonal lovgivning er ansvarlige for overtredelsen.
3. Vedkommende myndigheter skal ha all den informasjonsinnsamlings- og granskingsmyndighet som de trenger for å utføre sine oppgaver. Uten at det berører andre relevante bestemmelser i dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, skal denne myndigheten omfatte følgende:
   a) Myndighet til å kreve at følgende fysiske eller juridiske personer gir alle opplysninger som er nødvendige for at vedkommende myndigheter skal kunne utføre sine oppgaver, herunder opplysninger som skal gis med regelmessige mellomrom og i bestemte formater for tilsynsformål og tilknyttede statistikkformål:
      i) Institusjoner etablert i den berørte medlemsstaten.
      ii) Finansielle holdingselskaper etablert i den berørte medlemsstaten.
      iii) Blandede finansielle holdingselskaper etablert i den berørte medlemsstaten.
      iv) Blandede holdingselskaper etablert i den berørte medlemsstaten.
      v) Personer som tilhører enhetene nevnt i bokstav i)-iv).
      vi) En tredjepart som enhetene nevnt i bokstav i)-iv) har utkontraktert driftsfunksjoner eller -virksomhet til.
   b) Myndighet til å foreta all nødvendig gransking av alle personer nevnt i bokstav a) i)-iv) som er etablert eller ligger i den berørte medlemsstaten, når det er nødvendig for at vedkommende myndighet skal kunne utføre sine oppgaver, herunder
      i) retten til å kreve framlegging av dokumenter,
      ii) å undersøke regnskapene og registrene til personene nevnt i bokstav a) i)-vi) og ta kopier av eller utdrag fra slike regnskaper eller registre,
      iii) å innhente skriftlige eller muntlige forklaringer fra personene nevnt i bokstav a) i)-vi) eller deres representanter eller personale,
      iv) å høre enhver fysisk eller juridisk person som går med på å bli spurt, for å samle inn opplysninger om gjenstanden for granskingen,
   c) myndighet, med forbehold for andre vilkår fastsatt i unionsretten, til å gjennomføre alt nødvendig tilsyn med forretningslokaler som tilhører de juridiske personene nevnt i bokstav a) i)-vi), og ethvert annet foretak som omfattes av konsolidert tilsyn når en vedkommende myndighet er den konsoliderende tilsynsmyndigheten, forutsatt at vedkommende myndigheter er underrettet på forhånd. Dersom et tilsyn krever tillatelse fra en rettsmyndighet, skal det søkes om slik tillatelse.

Artikkel 66

Administrative sanksjoner og andre administrative tiltak ved overtredelse av krav til tillatelse og krav ved erverv av kvalifiserende eierandeler

1. Medlemsstatene skal sikre at det i deres lover og forskrifter i det minste fastsettes administrative sanksjoner og andre administrative tiltak med hensyn til følgende:
   a) Å drive virksomhet som består i å motta innskudd eller andre midler fra allmennheten som skal tilbakebetales, i strid med artikkel 9.
   b) Å starte virksomhet som kredittinstitusjon uten tillatelse, i strid med artikkel 9.
   c) Direkte eller indirekte å erverve en kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon eller ytterligere å øke, direkte eller indirekte, en slik kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon med den følge at andelen av stemmerettene eller av kapitalen vil nå eller overstige tersklene omhandlet i artikkel 22 nr. 1, eller slik at kredittinstitusjonen vil bli vedkommendes datterforetak, uten skriftlig å underrette vedkommende myndigheter for den kredittinstitusjonen

som de søker å erverve eller øke en kvalifiserende eierandel i, i vurderingsperioden, eller til tross for at vedkommende myndigheter har motsatt seg dette, i strid med artikkel 22 nr. 1.

d) Direkte eller indirekte å avhende en kvalifiserende eierandel i en kredittinstitusjon eller redusere en kvalifiserende eierandel slik at andelen av stemmeretter eller kapital vil falle under tersklene omhandlet i artikkel 25, eller slik at kredittinstitusjonen vil opphøre å være et datterforetak, uten at vedkommende myndigheter er underrettet skriftlig.

2. Medlemsstatene skal sikre at de administrative sanksjonene og andre administrative tiltak som kan anvendes i tilfellene nevnt i nr. 1, minst omfatter følgende:
   a) En offentlig erklæring med opplysning om den fysiske personen eller den institusjonen eller det finansielle holdingselskapet eller blandede finansielle holdingselskapet som er ansvarlig, og overtredelsens art.
   b) Et pålegg der det kreves at den ansvarlige fysiske eller juridiske personen avslutter atferden og avstår fra å gjenta slik atferd.
   c) For en juridisk person, administrative overtredelsesgebyrer på opptil 10 % av foretakets samlede netto årsomsetning, herunder bruttoinntekter i form av renter til gode og tilsvarende inntekter, inntekter fra aksjer og andre verdipapirer med variabel/fast avkastning og provisjonsinntekter i samsvar med artikkel 316 i forordning (EU) nr. 575/2013 i foregående regnskapsår.
   d) For en fysisk person, administrative overtredelsesgebyrer på opptil 5 000 000 euro eller i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta per 17. juli 2013.
   e) Administrative overtredelsesgebyrer på opptil det dobbelte av beløpet for den fordelen som ble oppnådd ved overtredelsen, dersom fordelen kan beregnes.
   f) Forbud mot å utøve stemmeretten for den eller de aksjeeierne som anses for å være ansvarlige for overtredelsene nevnt i nr. 1.

   Dersom foretaket nevnt i første ledd bokstav c) er et datterforetak av et morforetak, skal den relevante bruttoinntekten være den bruttoinntekten som framgår av det overordnede morforetakets konsoliderte regnskap for foregående regnskapsår.

Artikkel 67

Andre bestemmelser

1. Denne artikkel får anvendelse på minst følgende omstendigheter:
   a) En institusjon har fått tillatelse på grunnlag av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter.
   b) En institusjon som når den får kjennskap til erverv eller avhendinger av eierandeler i dens kapital som fører til at andelen overstiger eller faller under en av tersklene nevnt i artikkel 22 nr. 1 eller artikkel 25, unnlater å underrette vedkommende myndigheter om dette, i strid med artikkel 26 nr. 1 første ledd.
   c) En institusjon som er notert på et regulert marked i henhold til listen som ESMA skal offentliggjøre i samsvar med artikkel 47 i direktiv 2004/39/EF, unnlater å underrette vedkommende myndigheter minst en gang i året om navnene til aksjeeiere og deltakere som har kvalifiserende eierandeler, samt disse andelenes størrelse, i strid med artikkel 26 nr. 1 annet ledd i dette direktiv.
   d) En institusjon har ikke innført de styringsordningene som vedkommende myndigheter krever i samsvar med de nasjonale bestemmelsene som innarbeider artikkel 74 i nasjonal lovgivning.
   e) En institusjon unnlater å gi opplysninger eller gir ufullstendige eller unøyaktige opplysninger til vedkommende myndigheter om oppfyllelsen av forpliktelsen til å oppfylle kravene til ansvarlig kapital fastsatt i artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013, i strid med artikkel 99 nr. 1 i nevnte forordning.
   f) En institusjon unnlater å rapportere eller gir ufullstendige eller unøyaktige opplysninger til vedkommende myndigheter når det gjelder dataene nevnt i artikkel 101 i forordning (EU) nr. 575/2013.
   g) En institusjon unnlater å gi opplysninger eller gir ufullstendige eller unøyaktige opplysninger til vedkommende myndigheter om en stor eksponering, i strid med artikkel 394 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013.
   h) En institusjon unnlater å gi opplysninger eller gir ufullstendige eller unøyaktige opplysninger til vedkommende myndigheter om likviditet, i strid med artikkel 415 nr. 1 og 2 i forordning (EU) nr. 575/2013.
   i) En institusjon unnlater å gi opplysninger eller gir ufullstendige eller unøyaktige opp-

lysninger til vedkommende myndigheter om den uvektede kjernekapitalandelen, i strid med artikkel 430 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013.

j) En institusjon unnlater gjentatte ganger eller systematisk å ha likvide midler, i strid med artikkel 412 i forordning (EU) nr. 575/2013.

k) En institusjon inngår en eksponering som overskrider grensene fastsatt i artikkel 395 i forordning (EU) nr. 575/2013.

l) En institusjon er eksponert for kredittrisikoen ved en verdipapiriseringsposisjon uten å oppfylle vilkårene fastsatt i artikkel 405 i forordning (EU) nr. 575/2013.

m) En institusjon unnlater å offentliggjøre opplysninger eller gir ufullstendige eller unøyaktige opplysninger, i strid med artikkel 431 nr. 1, 2 og 3 eller artikkel 451 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013.

n) En institusjon foretar betalinger til innehavere av instrumenter som inngår i institusjonens ansvarlige kapital, i strid med artikkel 141 i dette direktiv, eller i tilfeller der artikkel 28, 52 eller 63 i forordning (EU) nr. 575/2013 forbyr slike betalinger til innehavere av instrumenter som inngår i den ansvarlige kapitalen.

o) En institusjon er funnet skyldig i en alvorlig overtredelse av nasjonale bestemmelser som er vedtatt i henhold til direktiv 2005/60/EF.

p) En institusjon tillater en eller flere personer som ikke overholder artikkel 91, å bli eller fortsette å være medlem av ledelsesorganet.

2. Medlemsstatene skal sikre at de administrative sanksjonene og andre administrative tiltak som kan anvendes i tilfellene nevnt i nr. 1, minst omfatter følgende:

a) En offentlig erklæring med opplysning om den fysiske personen eller den institusjonen eller det finansielle holdingselskapet eller blandede finansielle holdingselskapet som er ansvarlig, og overtredelsens art.

b) Et pålegg der det kreves at den ansvarlige fysiske eller juridiske personen avslutter atferden og avstår fra å gjenta slik atferd.

c) For en institusjon, tilbakekalling av institusjonens tillatelse i samsvar med artikkel 18.

d) Med forbehold for artikkel 65 nr. 2, et midlertidig forbud for et medlem av institusjonens ledelsesorgan eller enhver annen fysisk person som anses som ansvarlig, mot å utføre oppgaver i institusjoner,.

e) For en juridisk person, administrative overtredelsesgebyrer på opptil 10 % av foretakets samlede netto årsomsetning, herunder bruttoinntekter i form av renter til gode og tilsvarende inntekter, inntekter fra aksjer og andre verdipapirer med variabel/fast avkastning og provisjonsinntekter i samsvar med artikkel 316 i forordning (EU) nr. 575/2013 i foregående regnskapsår.

f) For en fysisk person, administrative overtredelsesgebyrer på opptil 5 000 000 euro eller i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta per 17. juli 2013.

g) Administrative overtredelsesgebyrer på opptil det dobbelte av beløpet for den fortjenesten som er oppnådd, eller det tapet som er unngått som følge av overtredelsen, når det er mulig å fastsette disse.

Dersom foretaket nevnt i første ledd bokstav c) er et datterforetak av et morforetak, skal den relevante bruttoinntekten være den bruttoinntekten som framgår av det overordnede morforetakets konsoliderte regnskap for foregående regnskapsår.

Artikkel 68

Offentliggjøring av administrative sanksjoner

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter på sitt offisielle nettsted offentliggjør minst alle administrative sanksjoner som ikke kan overprøves, og som ilegges for overtredelse av de nasjonale bestemmelsene som innarbeider dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning, herunder opplysninger om overtredelsens type og art og identiteten til den fysiske eller juridiske personen som sanksjonen gjelder, så snart som mulig etter at nevnte person er blitt underrettet om sanksjonene.

Dersom medlemsstatene tillater offentliggjøring av sanksjoner som kan overprøves, skal vedkommende myndigheter uten unødig opphold offentliggjøre på sitt offisielle nettsted opplysninger om status for klagen og resultatet av den.

2. Vedkommende myndigheter skal offentliggjøre sanksjonene i anonymisert form på en måte som er i samsvar med nasjonal lovgivning, i følgende tilfeller:

a) Når sanksjonen ilegges en fysisk person og en offentliggjøring av personopplysninger

viser seg å være urimelig etter en obligatorisk forhåndsvurdering.

b) Dersom offentliggjøringen ville skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking.

c) Dersom offentliggjøringen, i den grad dette kan fastslås, vil medføre uforholdsmessig stor skade for de berørte institusjonene eller fysiske personene.

Dersom det forventes at omstendighetene nevnt i første ledd vil opphøre innen et rimelig tidsrom, kan offentliggjøring i henhold til nr. 1 utsettes i dette tidsrommet.

3. Vedkommende myndigheter skal sikre at opplysningene som offentliggjøres i henhold til nr. 1 og 2, forblir på deres offisielle nettsted i minst fem år. Personopplysninger skal bli liggende på vedkommende myndighets offisielle nettsted bare så lenge det er nødvendig, i samsvar med gjeldende personvernregler.
4. Senest 18. juli 2015 skal EBA framlegge en rapport for Kommisjonen om medlemsstatenes offentliggjøring av sanksjoner i anonymisert form som fastsatt i nr. 2, særlig dersom det har vært betydelige forskjeller mellom medlemsstatene med hensyn til dette. I tillegg skal EBA framlegge en rapport for Kommisjonen om alle betydelige forskjeller i varigheten av offentliggjøringen av sanksjoner i henhold til nasjonal lovgivning.

Artikkel 69

Utveksling av opplysninger om sanksjoner og EBAs forvaltning av en sentral database

1. Vedkommende myndigheter skal, med forbehold for kravene om taushetsplikt nevnt i artikkel 53 nr. 1, underrette EBA om alle administrative sanksjoner, herunder alle permanente forbud, som er ilagt i henhold til artikkel 65, 66 og 67, herunder eventuelle klager i den forbindelse og resultatet av disse. EBA skal forvalte en sentral database over administrative sanksjoner som er meddelt den, utelukkende med sikte på utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter. Databasen skal være tilgjengelig bare for vedkommende myndigheter, og den skal oppdateres på grunnlag av opplysninger som gis av vedkommende myndigheter.
2. Når en vedkommende myndighet vurderer godt omdømme i henhold til artikkel 13 nr. 1, artikkel 16 nr. 3, artikkel 91 nr. 1 og artikkel 121, skal den konsultere EBAs database over administrative sanksjoner. Dersom det skjer en statusendring, eller en klage tas til følge, skal EBA slette eller oppdatere relevante opplysninger på anmodning fra vedkommende myndigheter.
3. Vedkommende myndigheter skal i samsvar med nasjonal lovgivning kontrollere om det er registrert en relevant dom på den berørte personens rulleblad. For dette formål skal det utveksles opplysninger i samsvar med beslutning 2009/316/JIS og rammebeslutning 2009/315/JIS som gjennomført i nasjonal lovgivning.
4. EBA skal ha et nettsted med lenker til hver vedkommende myndighets offentliggjøring av administrative sanksjoner i henhold til artikkel 68, og skal angi hvor lenge hver medlemsstat offentliggjør administrative sanksjoner.

Artikkel 70

Effektiv anvendelse av sanksjoner og vedkommende myndigheters utøvelse av sin myndighet til å ilegge sanksjoner

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter når de bestemmer typen av og nivået på administrative sanksjoner eller administrative tiltak, tar hensyn til alle relevante omstendigheter, herunder eventuelt

a) overtredelsens grovhet og varighet,
b) graden av ansvar hos den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen,
c) den finansielle styrken til den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, slik den framgår for eksempel av en juridisk persons samlede omsetning eller av en fysisk persons årsinntekt,
d) betydningen av den fortjenesten som er oppnådd eller det tapet som er unngått av den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, i den grad dette kan fastslås,
e) tap påført en tredjepart som følge av overtredelsen, i den grad dette kan fastslås,
f) viljen hos den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, til å samarbeide med vedkommende myndighet,
g) tidligere overtredelser begått av den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen,
h) overtredelsens eventuelle følger for finanssystemet.

Artikkel 71

Rapportering av overtredelser

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter innfører effektive og pålitelige ordninger for å oppmuntre til rapportering til vedkommende myndigheter av mulige eller faktiske overtredelser av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning.
2. Ordningene nevnt i nr. 1 skal minst omfatte:
   a) Særlige framgangsmåter for mottaking av rapporter om overtredelser og oppfølging av dem.
   b) Passende vern av arbeidstakere i institusjoner som rapporterer om overtredelser som er begått i institusjonen, i det minste mot gjengjeldelse, diskriminering eller andre typer urettferdig behandling.
   c) Vern av personopplysninger både om den personen som rapporterer om overtredelsene, og den fysiske personen som angivelig er ansvarlig for overtredelsen, i samsvar med direktiv 95/46/EF.
   d) Klare regler som sikrer at den personen som rapporterer om overtredelser som er begått i institusjonen, til enhver tid garanteres fortrolighet, med mindre offentliggjøring kreves i henhold til nasjonal lovgivning i forbindelse med ytterligere granskinger eller etterfølgende rettergang.
3. Medlemsstatene skal kreve at institusjonene har innført egnede framgangsmåter som arbeidstakerne kan følge når de rapporterer om overtredelser internt, gjennom en særskilt, uavhengig og selvstendig kanal.

   En slik kanal kan også opprettes gjennom ordninger avtalt mellom partene i arbeidslivet. Samme vern som i nr. 2 bokstav b), c) og d) får anvendelse.

Artikkel 72

Klageadgang

Medlemsstatene skal sikre at beslutninger og tiltak som treffes i henhold til lover og forskrifter vedtatt i samsvar med dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013, kan påklages. Medlemsstatene skal også sikre at unnlatelse av å treffe beslutning innen seks måneder etter inngivelse av en søknad om tillatelse som inneholder alle de opplysningene som kreves i henhold til nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv, kan påklages.

KAPITTEL 2

Framgangsmåter for kontroll

Avsnitt I

Intern kapitalvurderingsprosess

Artikkel 73

Ansvarlig kapital

Institusjoner skal ha sunne, effektive og omfattende strategier og framgangsmåter for fortløpende å vurdere og opprettholde beløp, typer og fordeling av ansvarlig kapital som de anser for tilstrekkelig til å dekke arten av og nivået for den risikoen som institusjonene er eller kan bli eksponert for.

Slike strategier og framgangsmåter skal være underlagt regelmessig intern vurdering for å sikre at de fortsatt er tilfredsstillende og står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av vedkommende kredittinstitusjons virksomhet.

Avsnitt II

Styringsformer, framgangsmåter og ordninger i institusjoner

Underavsnitt 1

Alminnelige prinsipper

Artikkel 74

Planer for internstyring, gjenoppretting og krisehåndtering

1. Institusjoner skal ha solide ordninger for foretaksstyring, herunder en klar organisasjonsstruktur med veldefinerte, gjennomsiktige og konsekvente ansvarslinjer, effektive framgangsmåter for å identifisere, styre, overvåke og rapportere den risikoen institusjonen er eller kan være eksponert for, hensiktsmessige internkontrollordninger, herunder forsvarlig forvaltnings- og regnskapspraksis som er forenlig med og fremmer en forsvarlig og effektiv risikostyring.
2. De styringsformene, framgangsmåtene og ordningene som er omhandlet i nr. 1, skal omfatte hele virksomheten og stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de iboende risikoene i forretningsmodellen og institusjonens virksomhet. Det skal tas hensyn til de tekniske kriteriene som fastsettes i artikkel 76–95.
3. EBA skal i samsvar med nr. 2 utstede retningslinjer for styringsformene, framgangsmåtene og ordningene omhandlet i nr. 1.

4. Vedkommende myndigheter skal sikre at det innføres gjenopprettingsplaner for å gjenopprette en institusjons finansielle stilling etter en betydelig svekkelse, samt krisehåndteringsplaner. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet kan kravene om at en institusjon skal utarbeide, opprettholde og ajourføre gjenopprettingsplaner, og at krisehåndteringsmyndigheten etter samråd med vedkommende myndighet skal utarbeide krisehåndteringsplaner, lempes på dersom vedkommende myndigheter, etter samråd med den nasjonale makrotilsynsmyndigheten, anser at en bestemt institusjons sammenbrudd bl.a. på grunn av dens størrelse, forretningsmodell eller forbindelser med andre institusjoner eller med finanssystemet i alminnelighet, ikke vil påvirke finansmarkedene, andre institusjoner eller finansieringsvilkårene negativt.

   Institusjonene skal i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet samarbeide nært med krisehåndteringsmyndighetene og gi dem alle de opplysningene som er nødvendige for å forberede og utarbeide gjennomførbare krisehåndteringsplaner med forslag til krisehåndtering av institusjoner på en ordnet måte i tilfelle sammenbrudd.

   I samsvar med artikkel 25 i forordning (EU) nr. 1093/2010 skal EBA ha rett til å delta i og bidra til utvikling og samordning av effektive og sammenhengende gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner.

   I den forbindelse skal EBA underrettes om og ha rett til å delta i møter om utviklingen og samordningen av gjenopprettings- og krisehåndteringsplaner. Når slike møter eller slik virksomhet finner sted, skal EBA på forhånd holdes fullt underrettet om avholdelsen av møtene, de viktigste spørsmålene som skal drøftes, og de tiltakene som skal vurderes.

Artikkel 75

Tilsyn med godtgjøringspolitikk

1. Vedkommende myndigheter skal samle inn de opplysningene som er offentliggjort i samsvar med kriteriene for offentliggjøring fastsatt i artikkel 450 nr. 1 bokstav g), h) og i) i forordning (EU) nr. 575/2013, og skal bruke dem til å sammenligne godtgjøringstendenser og godtgjøringspraksis. Vedkommende myndigheter skal gi EBA disse opplysningene.
2. EBA skal utstede retningslinjer for forsvarlig godtgjøringspolitikk som er i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 92–95. Retningslinjene skal ta hensyn til prinsippene om forsvarlig godtgjøringspolitikk fastsatt i kommisjonsrekommandasjon 2009/384/EF av 30. april 2009 om godtgjøringspolitikk i finanssektoren([29]).

   ESMA skal samarbeide nært med EBA for å utarbeide retningslinjer for godtgjøringspolitikk for kategorier av medarbeidere som deltar i yting av investeringstjenester og investeringsvirksomhet i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 2 i direktiv 2004/39/EF.

   EBA skal anvende de opplysningene den mottar fra vedkommende myndigheter i samsvar med nr. 1, til å sammenligne godtgjøringstendenser og -praksis på unionsplan.
3. Vedkommende myndigheter skal samle inn opplysninger om antall fysiske personer per institusjon som mottar en godtgjøring på 1 million euro eller mer per regnskapsår, fordelt på godtgjøringsrammer på 1 million euro, herunder deres ansvarsområder, det berørte forretningsområdet og hovedelementene lønn, bonus, langsiktige utbetalinger og pensjonsbidrag. Opplysningene skal oversendes til EBA, som skal offentliggjøre dem samlet for hjemstaten i et felles rapporteringsformat. EBA kan utarbeide retningslinjer for å lette gjennomføringen av dette nummer og sikre sammenheng i opplysningene som samles inn.

Underavsnitt 2

TEKNISKE KRITERER FOR ORGANISERING OG BEHANDLING AV RISIKO

Artikkel 76

Behandling av risiko

1. Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet godkjenner og regelmessig gjennomgår strategier og retningslinjer for å ta opp, styre, overvåke og redusere de risikoene institusjonen er eller kan bli eksponert for, herunder risikoer som skyldes det makroøkonomiske miljøet de driver virksomhet i, sett i forhold til konjunktursituasjonen.
2. Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet setter av tilstrekkelig tid til å behandle risikospørsmål. Ledelsesorganet skal aktivt medvirke til og sikre at det settes av tilstrekkelige ressurser til styringen av alle vesentlige risikoer som er omhandlet i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013, samt til verdsetting av eiendeler, bruk av eksterne kredittvur-

[29] EUT L 120 av 15.5.2009, s. 22.

deringer og interne modeller for disse risikoene. Institusjonen skal opprette rapporteringslinjer til ledelsesorganet som dekker alle vesentlige risikoer og retningslinjer for risikostyring samt endringer av dem.

3. Medlemsstatene skal sikre at institusjoner som er betydelige ut fra sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, nedsetter en risikokomité som skal bestå av medlemmer av ledelsesorganet som ikke utøver ledelsesfunksjoner i den berørte institusjonen. Risikokomiteens medlemmer skal ha de kunnskapene og ferdighetene samt den sakkunnskapen som kreves for fullt ut å forstå og kunne overvåke institusjonens risikostrategi og risikovillighet.

   Risikokomiteen skal gi råd til ledelsesorganet om institusjonens overordnede nåværende og framtidige risikovillighet og risikostrategi og bistå ledelsesorganet med å overvåke den øverste ledelsens gjennomføring av strategien. Ledelsesorganet skal beholde det overordnede risikoansvaret.

   Risikokomiteen skal kontrollere at prisene på forpliktelser og eiendeler som tilbys kundene, fullt ut tar hensyn til institusjonens forretningsmodell og risikostrategi. Dersom prisene ikke gjenspeiler risikoene på en riktig måte i samsvar med forretningsmodellen og risikostrategien, skal risikokomiteen framlegge en tiltaksplan.

   Vedkommende myndigheter kan tillate at en institusjon som ikke anses som betydelig i henhold til første ledd, kombinerer risikokomiteen med revisjonskomiteen nevnt i artikkel 41 i direktiv 2006/43/EF. Medlemmene av den kombinerte komiteen skal ha de kunnskapene og ferdighetene samt den sakkunnskapen som er nødvendig for både risikokomiteen og revisjonskomiteen.

4. Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet i sin tilsynsfunksjon og risikokomiteen, dersom en slik er blitt nedsatt, har tilstrekkelig tilgang til opplysninger om institusjonens risikosituasjon og, dersom det er nødvendig og relevant, til risikostyringsfunksjonen og eksterne sakkyndige.

   Ledelsesorganet i sin tilsynsfunksjon og risikokomiteen, dersom en slik er blitt nedsatt, skal fastsette arten, omfanget, formatet og hyppigheten av de risikoopplysningene som de skal motta. For å fremme en forsvarlig godtgjøringspolitikk og -praksis skal risikokomiteen, uten at det berører godtgjøringskomiteens oppgaver, undersøke om insitamentene i godtgjøringssystemet tar hensyn til risiko, kapital, likviditet samt sannsynlighet og tidspunkt for fortjeneste.

5. Medlemsstatene skal i samsvar med forholdsmessighetskravet i artikkel 7 nr. 2 i kommisjonsdirektiv 2006/73/EF([30]) sikre at institusjonene har en risikostyringsfunksjon som er uavhengig av driftsfunksjonene, og som har tilstrekkelig myndighet og tyngde samt tilstrekkelige ressurser og muligheter samt tilgang til ledelsesorganet.

   Medlemsstatene skal sikre at risikostyringsfunksjonen sørger for at alle vesentlige risikoer identifiseres, måles og rapporteres på riktig måte. De skal sikre at risikostyringsfunksjonen deltar aktivt i utarbeidingen av institusjonens risikostrategi og i alle vesentlige risikostyringsbeslutninger, og at den kan gi et samlet overblikk over alle risikoer som gjelder for institusjonen.

   Medlemsstatene skal om nødvendig sikre at risikostyringsfunksjonen kan rapportere direkte til ledelsesorganet i dets tilsynsfunksjon, uavhengig av den øverste ledelsen, og, når det er hensiktsmessig, ta opp problemer og advare nevnte organ i tilfeller der risikoutvikling påvirker eller kan påvirke institusjonen, uten at det berører det ansvaret ledelsesorganet har i sin tilsynsfunksjon og/eller ledelsesfunksjon i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013.

   Lederen for risikostyringsfunksjonen skal være et uavhengig medlem av den øverste ledelsen med et særskilt ansvar for risikostyringsfunksjonen. Dersom arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonens virksomhet ikke gjør det berettiget å utpeke en bestemt person, kan en annen overordnet medarbeider i institusjonen ivareta denne funksjonen, forutsatt at det ikke er noen interessekonflikt.

   Lederen for risikostyringsfunksjonen skal ikke avsettes uten at ledelsesorganet i sin tilsynsfunksjon har godkjent dette, og skal om nødvendig ha direkte tilgang til ledelsesorganet i dets tilsynsfunksjon.

   Anvendelsen av dette direktiv berører ikke anvendelsen av direktiv 2006/73/EF på verdipapirforetak.

---

[30] Kommisjonsdirektiv 2006/73/EF av 10. august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til organisatoriske krav til og vilkår for drift av verdipapirforetak samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål (EUT L 241 av 2.9.2006, s. 26).

Artikkel 77

Interne metoder for beregning av krav til ansvarlig kapital

1. Vedkommende myndigheter skal oppmuntre institusjoner som er betydelige i kraft av sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, til å utvikle intern kapasitet til å vurdere kredittrisiko og til å øke anvendelsen av den interne kredittvurderingsmetoden til beregning av krav til ansvarlig kapital for kredittrisiko når institusjonenes eksponeringer er vesentlige målt i absolutte tall, og når de samtidig har mange vesentlige motparter. Denne artikkel berører ikke oppfyllelsen av kriteriene fastsatt i tredje del avdeling I kapittel 3 avsnitt 1 i forordning (EU) nr. 575/2013.
2. Vedkommende myndigheter skal, idet det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet, overvåke at de ikke utelukkende eller automatisk støtter seg til eksterne kredittvurderinger ved vurdering av en enhets eller et finansielt instruments kredittverdighet.
3. Vedkommende myndigheter skal oppmuntre institusjoner, idet det tas hensyn til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, til å utvikle intern kapasitet til å vurdere spesifikk risiko og til å øke anvendelsen av den interne kredittvurderingsmetoden til beregning av krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i handelsporteføljen, sammen med interne modeller til beregning av krav til ansvarlig kapital for misligholds- og migrasjonsrisiko når deres eksponeringer for spesifikk risiko er vesentlige målt i absolutte tall, og når de har et stort antall vesentlige posisjoner i gjeldsinstrumenter fra forskjellige utstedere.

   Denne artikkel berører ikke oppfyllelsen av kriteriene fastsatt i tredje del avdeling IV kapittel 5 avsnitt 1–5 i forordning (EU) nr. 575/2013.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å definere hva som menes med «eksponeringer for spesifikk risiko som er vesentlige målt i absolutte tall» i nr. 3 første ledd, og tersklene for et stort antall vesentlige motparter og posisjoner i gjeldsinstrumenter fra forskjellige utstedere.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 78

Tilsynsmyndighetenes referansemåling av interne metoder for beregning av krav til ansvarlig kapital

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjoner med tillatelse til å benytte interne metoder til beregning av risikovektede eksponeringsbeløp eller krav til ansvarlig kapital, med unntak av operasjonell risiko, rapporterer resultatene av beregningene av sine interne metoder for sine eksponeringer eller posisjoner som inngår i referanseporteføljene. Institusjonene skal med jevne mellomrom og minst en gang i året oversende resultatene av sine beregninger sammen med en forklaring av de metodene som er benyttet.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene oversender resultatene av beregningene nevnt i nr. 1 i henhold til malen utarbeidet av EBA i samsvar med nr. 8, til vedkommende myndigheter og EBA. Dersom vedkommende myndigheter velger å utvikle særskilte porteføljer, skal de gjøre det i samråd med EBA og sikre at institusjonene rapporterer resultatene av beregningene atskilt fra resultatene av beregningene for EBA-porteføljene.
3. Vedkommende myndigheter skal på grunnlag av opplysningene som institusjonene har gitt i samsvar med nr. 1, overvåke de forskjellige beregningene av risikovektede eksponeringsbeløp eller eventuelt krav til ansvarlig kapital, med unntak av operasjonell risiko, for eksponeringer eller transaksjoner i referanseporteføljen som disse institusjonene kommer fram til ved anvendelse av sine interne metoder. Minst en gang i året skal vedkommende myndigheter foreta en vurdering av kvaliteten på disse metodene særlig med hensyn til
   a) metoder som viser betydelige forskjeller i krav til ansvarlig kapital for samme eksponering,
   b) metoder der forskjellene er spesielt store eller små, og også der det er en betydelig og systematisk undervurdering av kravene til ansvarlig kapital.

   EBA skal utarbeide en rapport for å bistå vedkommende myndigheter ved vurderingen

av de interne metodenes kvalitet på grunnlag av opplysningene nevnt i nr. 2.

4. Dersom visse institusjoner avviker vesentlig fra flertallet av tilsvarende institusjoner, eller dersom de anvendte metodene har så lite til felles at det fører til stor variasjon i resultatene, skal vedkommende myndigheter undersøke årsakene til dette og treffe korrigerende tiltak dersom det klart kan fastslås at en institusjons metode fører til undervurdering av kravene til ansvarlig kapital som ikke kan tilskrives forskjeller i eksponeringenes eller posisjonenes underliggende risikoer.
5. Vedkommende myndigheter skal sikre at beslutninger om de korrigerende tiltakenes egnethet som omhandlet i nr. 4, er i samsvar med prinsippet om at slike tiltak skal opprettholde den interne metodens mål og derfor ikke
   a) fører til standardisering eller foretrukne metoder,
   b) skaper feilaktige insitamenter eller
   c) medfører flokkmentalitet.
6. EBA kan utstede retningslinjer og anbefalinger i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 dersom den anser dette som nødvendig på grunnlag av opplysningene og vurderingene nevnt i nr. 2 og 3 i denne artikkel, for å bedre tilsynspraksisen eller institusjonenes praksis når det gjelder interne metoder.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi
   a) framgangsmåtene for å utveksle vurderinger i samsvar med nr. 3 mellom vedkommende myndigheter og med EBA,
   b) standardene for vedkommende myndigheters vurderinger i henhold til nr. 3.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
8. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi
   a) den malen, de definisjonene og de IT-løsningene som skal anvendes i Unionen i forbindelse med rapporteringen nevnt i nr. 2,
   b) den eller de referanseporteføljene som er nevnt i nr. 1.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
9. Kommisjonen skal innen 1. april 2015 og etter samråd med EBA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvordan referansemålingen av de interne modellene fungerer, herunder modellens virkeområde. Rapporten skal eventuelt følges av et forslag til regelverk.

Artikkel 79

Kredittrisiko og motpartsrisiko

Vedkommende myndigheter skal sikre at

a) kredittgiving er basert på solide og veldefinerte kriterier og at framgangsmåten for å godkjenne, endre, fornye og refinansiere kreditt er klart fastsatt,
b) institusjonene har interne metoder som gjør det mulig for dem å vurdere kredittrisiko for eksponeringer i forbindelse med enkeltlåntakere, verdipapirer eller verdipapiriseringsposisjoner samt kredittrisiko på porteføljenivå. Særlig skal de interne metodene ikke utelukkende eller automatisk baseres på eksterne kredittvurderinger. Dersom kravene til ansvarlig kapital er basert på en kredittvurdering foretatt av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon (ECAI), eller på det faktum at en eksponering ikke er kredittvurdert, skal dette ikke frita institusjonene for plikten til også å ta hensyn til andre relevante opplysninger for å fastsette fordelingen av ansvarlig kapital,
c) løpende forvaltning og overvåking av institusjonenes forskjellige kredittrisikobærende porteføljer og eksponeringer, herunder for å identifisere og håndtere problemkreditter og foreta passende verdijusteringer og avsetninger, skjer ved hjelp av effektive systemer,
d) kredittporteføljene er tilstrekkelig diversifisert sett i forhold til institusjonens målmarkeder og overordnede kredittstrategi.

Artikkel 80

Restrisiko

Vedkommende myndigheter skal sikre at risikoen for at de anerkjente teknikkene for kredittrisikoreduksjon som benyttes av kredittinstitusjonen, viser seg å være mindre effektive enn forventet, behandles og kontrolleres blant annet ved hjelp av skriftlige retningslinjer og framgangsmåter.

Artikkel 81

Konsentrasjonsrisiko

Vedkommende myndigheter skal sikre at konsentrasjonsrisiko som oppstår som følge av eksponeringer mot hver motpart, herunder sentrale motparter, grupper av motparter med innbyrdes forbindelser og motparter innenfor samme økonomiske sektor eller geografiske område, eller innenfor samme virksomhet eller vare, samt anvendelsen av teknikker for kredittrisikoreduksjon, herunder særlig risiko forbundet med store indirekte kreditteksponeringer som f.eks. mot en enkelt utsteder av sikkerhet, behandles og kontrolleres blant annet ved hjelp av skriftlige retningslinjer og framgangsmåter.

Artikkel 82

Verdipapiriseringsrisiko

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at risikoer som oppstår som følge av verdipapiriseringstransaksjoner der kredittinstitusjonen er investor, initiativtakende institusjon eller organiserende institusjon, herunder omdømmerisikoer (som kan oppstå i forbindelse med komplekse strukturer eller produkter), vurderes og behandles ved hjelp av hensiktsmessige retningslinjer og framgangsmåter for å sikre at det økonomiske innholdet i transaksjonen gjenspeiles fullt ut i risikovurderingen og ledelsens beslutninger.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at likviditetsplaner for å håndtere følgene av både planlagt og tidlig innløsning foreligger hos institusjoner som er initiativtakere til rullerende verdipapiriseringstransaksjoner med bestemmelser om tidlig innløsning.

Artikkel 83

Markedsrisiko

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at retningslinjene og framgangsmåtene for identifisering, måling og håndtering av alle vesentlige kilder for og virkninger av markedsrisikoer innføres.
2. Når den korte posisjonen forfaller før den lange, skal vedkommende myndigheter sikre at institusjonene også treffer tiltak mot risikoen for likviditetsmangel.
3. Den ansvarlige kapitalen skal være tilstrekkelig til å dekke betydelige markedsrisikoer som ikke er omfattet av krav til ansvarlig kapital.

   Institusjoner som ved beregning av kravene til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko i samsvar med tredje del avdeling IV kapittel 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, har motregnet sine posisjoner i en eller flere av de aksjene som utgjør en aksjeindeks, mot en eller flere posisjoner i aksjeindeksfuturekontrakten eller et annet aksjeindeksprodukt, skal ha tilstrekkelig ansvarlig kapital til å dekke basisrisikoen for tap som skyldes at futurekontraktens eller det andre produktets verdi ikke utvikler seg helt i takt med verdien av de aksjene som inngår i aksjeindeksen. Institusjonene skal også ha en slik tilstrekkelig ansvarlig kapital når de har posisjoner med motsatt fortegn i aksjeindeksfuturekontrakter som ikke er identiske med hensyn til løpetid og/eller sammensetning.

   Når institusjoner anvender behandlingen i artikkel 345 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal de sikre at de har tilstrekkelig ansvarlig kapital til å dekke risikoen for tap som foreligger mellom tidspunktet for den opprinnelige forpliktelsen og følgende virkedag.

Artikkel 84

Renterisiko som følge av virksomhet utenfor handelsporteføljen

Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene innfører systemer for å identifisere, vurdere og styre risiko som følge av mulige endringer i rentesatser som påvirker institusjonens virksomhet utenfor handelsporteføljen.

Artikkel 85

Operasjonell risiko

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene innfører retningslinjer og framgangsmåter for å vurdere og styre eksponering for operasjonell risiko, herunder modellrisiko, og for å dekke sjeldne hendelser med alvorlige følger for institusjonens virksomhet. Institusjonene skal presisere hva som menes med operasjonell risiko ved anvendelse av disse retningslinjene og framgangsmåtene.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at det foreligger beredskapsplaner og planer for opprettholdelse av virksomheten for å sikre institusjonens mulighet til fortsatt drift ved alvorlige forstyrrelser av virksomheten.

Artikkel 86

Likviditetsrisiko

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene har solide strategier, retningslinjer, framgangsmåter og systemer for identifisering, måling, styring og overvåking av likviditetsrisiko innenfor passende tidshorisonter, herunder intradag, for å sikre at institusjonen opprettholder likviditetsbuffere på et tilstrekkelig nivå. Disse strategiene, retningslinjene, framgangsmåtene og systemene skal tilpasses forskjellige forretningsområder, valutaer, filialer og juridiske personer og omfatte passende ordninger for fordeling av likviditetskostnader, utbytte og risikoer.
2. Strategiene, retningslinjene, framgangsmåtene og systemene nevnt i nr. 1 skal stå i et rimelig forhold til institusjonens kompleksitet, risikoprofil og virksomhetsområde samt den risikotoleransen som ledelsesorganet har fastsatt, og gjenspeile institusjonens betydning i hver medlemsstat der den utøver virksomhet. Institusjonene skal opplyse alle relevante forretningsområder om risikotoleransen.
3. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene, idet det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av deres virksomhet, har likviditetsrisikoprofiler som er forenlige med og ikke går lenger enn det som er nødvendig for et velfungerende og solid system.

   Vedkommende myndigheter skal overvåke utviklingen med hensyn til likviditetsrisikoprofiler, for eksempel produktutforming og volumer, risikostyring, finansieringspolitikk og finansieringskonsentrasjon.

   Vedkommende myndigheter skal treffe effektive tiltak dersom utviklingen nevnt i annet ledd kan føre til ustabilitet i den enkelte institusjonen eller i hele systemet.

   Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om alle tiltak som treffes i henhold til tredje ledd.

   EBA skal, når det er hensiktsmessig, utarbeide anbefalinger i samsvar med forordning (EU) nr. 1093/2010.
4. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene utvikler metoder for identifisering, måling, styring og overvåking av finansieringsposisjoner. Disse metodene skal omfatte nåværende og forventede vesentlige pengestrømmer i og fra eiendeler, forpliktelser og poster utenfor balansen, herunder betingede forpliktelser og mulige virkninger av omdømmerisiko.
5. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene skiller mellom eiendeler som er stilt som sikkerhet, og eiendeler uten heftelser som er tilgjengelige til enhver tid, særlig i krisesituasjoner. De skal også sikre at institusjonene tar hensyn til den juridiske personen der eiendelene befinner seg, det landet der eiendelene i henhold til lov er registrert enten i et register eller på en konto, samt til deres godtakbarhet, og de skal overvåke hvordan eiendelene kan mobiliseres til rett tid.
6. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene også tar hensyn til eksisterende juridiske, tilsynsmessige og driftsmessige begrensninger for mulige overføringer av likviditet og eiendeler uten heftelser både i og utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.
7. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene vurderer ulike verktøyer for å redusere likviditetsrisiko, herunder et system med grenseverdier og likviditetsbuffere for å kunne motstå en rekke ulike stresshendelser, og en tilstrekkelig diversifisert finansieringsstruktur og tilgang til finansieringskilder. Disse ordningene skal gjennomgås regelmessig.
8. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene vurderer alternative scenarioer for likviditetsposisjoner og risikoreduserende tiltak og gjennomgår forutsetningene som ligger til grunn for avgjørelser om finansieringsposisjonen, minst en gang i året. For disse formålene skal alternative scenarioer særlig gjelde poster utenfor balansen og andre betingede forpliktelser, herunder slike som gjelder spesialforetak for verdipapirisering eller andre spesialforetak, som nevnt i forordning (EU) nr. 575/2013, som institusjonen opptrer som organiserende institusjon overfor, eller yter vesentlig likviditetsstøtte til.
9. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene vurderer den mulige virkningen av alternative scenarioer som gjelder selve institusjonen, hele markedet og en kombinasjon av mulige scenarioer. Ulike tidsperioder og varierende grader av stressforhold skal vurderes.
10. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene justerer sine strategier, interne retningslinjer og grenser for likviditetsrisiko og utarbeider effektive beredskapsplaner, idet det tas hensyn til resultatene av de alternative scenarioene nevnt i nr. 8.
11. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene har planer for å håndtere mulige likviditetsmangler, herunder for filialer etablert i

en annen medlemsstat. Vedkommende myndigheter skal sikre at disse planene testes av institusjonene minst en gang i året, oppdateres på grunnlag av resultatet av de alternative scenarioene omhandlet i nr. 8 og rapporteres til og godkjennes av den øverste ledelsen slik at interne retningslinjer og framgangsmåter kan justeres tilsvarende. Institusjonene skal treffe nødvendige operasjonelle tiltak på forhånd for å sikre at planene for gjenopprettelse av likviditeten kan gjennomføres umiddelbart. For kredittinstitusjoner skal slike operasjonelle tiltak omfatte innehav av sikkerhet som er umiddelbart tilgjengelig for sentralbankfinansiering. I dette inngår det ved behov å inneha sikkerhet i en annen medlemsstats valuta eller valutaen i en tredjestat som kredittinstitusjonen har eksponeringer mot, og, dersom det av operasjonelle grunner er nødvendig, innenfor territoriet til en vertsstat eller en tredjestat hvis valuta kredittinstitusjonen er eksponert mot.

Artikkel 87

Risiko for overdreven gjeldsoppbygging

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene har retningslinjer og framgangsmåter for identifisering, håndtering og overvåking av risiko for overdreven gjeldsoppbygging. Indikatorene på risikoen for overdreven gjeldsoppbygging skal omfatte den uvektede kjernekapitalandelen som er fastsatt i samsvar med artikkel 429 i forordning (EU) nr. 575/2013, og ubalanse mellom eiendeler og forpliktelser.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene håndterer risikoen for overdreven gjeldsoppbygging med forsiktighet ved å ta behørig hensyn til mulige økninger i risikoen for overdreven gjeldsoppbygging som følge av en minskning av institusjonens ansvarlige kapital gjennom forventede eller realiserte tap, avhengig av gjeldende regnskapsregler. For dette formål skal institusjonene kunne motstå en rekke forskjellige stresshendelser i forbindelse med risikoen for overdreven gjeldsoppbygging.

Underavsnitt 3

Foretaksstyring

Artikkel 88

Styringsordninger

1. Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet definerer, fører tilsyn med og er ansvarlig for gjennomføringen av de styringsordningene som skal sikre effektiv og forsvarlig ledelse av institusjonen, herunder fordeling av plikter i organisasjonen og forebygging av interessekonflikter.

   Disse styringsordningene skal være i samsvar med følgende prinsipper:

   a) Ledelsesorganet har det overordnede ansvaret for institusjonen og godkjenner og fører tilsyn med gjennomføringen av institusjonen strategiske mål, risikostrategi og internstyring.
   b) Ledelsesorganet sikrer integriteten til regnskapssystemene og systemene for finansiell rapportering, herunder finansielle og operasjonelle kontroller og overholdelse av lover og relevante standarder.
   c) Ledelsesorganet fører tilsyn med prosessene for offentliggjøring og kommunikasjon.
   d) Ledelsesorganet er ansvarlig for å føre effektivt tilsyn med den øverste ledelsen.
   e) Lederen for ledelsesorganet i dets tilsynsfunksjon utøver ikke samtidig administrerende direktørs funksjoner i samme institusjon, med mindre institusjonen begrunner dette og vedkommende myndigheter har gitt tillatelse til det.

Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet overvåker og regelmessig vurderer hvor effektive institusjonens styringsordninger er og treffe egnede tiltak for å avhjelpe eventuelle mangler.

2. Medlemsstatene skal sikre at institusjoner som er betydelige ut fra sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, nedsetter en nominasjonskomité som består av medlemmer av ledelsesorganet som ikke utøver ledelsesfunksjoner i den berørte institusjonen.

   Nominasjonskomiteen skal

   a) finne, og med henblikk på ledelsesorganets eller generalforsamlingens godkjenning, anbefale kandidater til ledige stillinger i ledelsesorganet, vurdere balansen av kunnskaper, ferdigheter, mangfold og erfaring som finnes i ledelsesorganet, og utarbeide

en beskrivelse av de oppgavene som den ledige stillingen innbefatter, og de kvalifikasjonene som kreves, samt vurdere hvor mye tid som det må forventes å avsette til dette.

Nominasjonskomiteen skal dessuten fastsette et mål for representasjon av det underrepresenterte kjønnet i ledelsesorganet og utarbeide en strategi for hvordan antall representanter for det underrepresenterte kjønnet i ledelsesorganet kan økes for å nå målet. Målet, strategien og gjennomføringen skal offentliggjøres i samsvar med artikkel 435 nr. 2 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013,

b) regelmessig og minst en gang i året vurdere ledelsesorganets struktur, størrelse, sammensetning og resultater og gi ledelsesorganet anbefalinger om endringer,
c) regelmessig og minst en gang i året vurdere kunnskaper, ferdigheter og erfaringer hos de enkelte medlemmene av ledelsesorganet og i ledelsesorganet som helhet, og rapportere dette til ledelsesorganet,
d) regelmessig gjennomgå ledelsesorganets strategi for utvelging og utnevning av den øverste ledelsen og gi anbefalinger til ledelsesorganet.

Når den utfører sine oppgaver, skal nominasjonskomiteen i størst mulig utstrekning og fortløpende ta hensyn til behovet for å sikre at ledelsesorganets beslutningstaking ikke domineres av en enkelt person eller av en liten gruppe av personer på en måte som kan skade institusjonens overordnede interesser.

Nominasjonskomiteen skal kunne benytte alle slags ressurser som den anser hensiktsmessige, herunder ekstern rådgivning, og skal få tilstrekkelige midler til dette.

Dersom ledelsesorganet i henhold til nasjonal lovgivning ikke har myndighet til å velge ut eller utnevne sine medlemmer, får dette nummer ikke anvendelse.

Artikkel 89

Rapportering per stat

1. Fra 1. januar 2015 skal medlemsstatene kreve at hver institusjon årlig og på konsolidert grunnlag for regnskapsåret offentliggjør følgende opplysninger for hver medlemsstat og tredjestat der den er etablert:
   a) Navn, virksomhetens art og geografisk beliggenhet.
   b) Omsetning.
   c) Antall ansatte i fulltidsekvivalenter.
   d) Resultat før skatt.
   e) Skatt på resultat.
   f) Mottatte offentlige tilskudd.
2. Uten at det berører nr. 1, skal medlemsstatene kreve at institusjonene offentliggjør opplysningene nevnt i nr. 1 bokstav a), b) og c) for første gang 1. juli 2014.
3. Senest 1. juli 2014 skal alle globalt systemviktige institusjoner som har tillatelse i Unionen, som fastsatt internasjonalt, framlegge for Kommisjonen de opplysningene som er nevnt i nr. 1 bokstav d), e) og f) på fortrolig grunnlag. Kommisjonen skal, etter samråd med EBA, EIOPA og ESMA, avhengig av hva som er mest hensiktsmessig, foreta en generell vurdering av mulige negative økonomiske følger av offentliggjøring av slike opplysninger, herunder virkningen på konkurranseevnen, investeringene og kredittmulighetene samt finanssystemets stabilitet. Kommisjonen skal framlegge sin rapport for Europaparlamentet og Rådet senest 31. desember 2014.

   Dersom Kommisjonens rapport påviser vesentlige økonomiske følger, skal Kommisjonen vurdere å framlegge et passende forslag til regelverk om endring av offentliggjøringskravene i nr. 1 og kan, i samsvar artikkel 145 bokstav h), beslutte å utsette disse kravene. Kommisjonen skal hvert år vurdere på nytt om det er nødvendig å forlenge utsettelsen.
4. Opplysningene nevnt i nr. 1 skal revideres i samsvar med direktiv 2006/43/EF og om mulig offentliggjøres som et vedlegg til årsregnskapet eller eventuelt konsernregnskapet for den berørte institusjonen.
5. Dersom det i en framtidig regelverksakt i Unionen fastsettes offentliggjøringskrav som går lenger enn dem som er fastsatt i denne artikkel, får denne artikkel ikke lenger anvendelse og skal oppheves.

Artikkel 90

Offentliggjøring av avkastning på eiendeler

Institusjonene skal blant nøkkelindikatorene i sin årsrapport offentliggjøre sin avkastning på eiendeler beregnet som nettooverskudd dividert på deres balansesum.

Artikkel 91

Ledelsesorgan

1. Medlemmene av ledelsesorganet skal til enhver tid ha tilstrekkelig godt omdømme og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfa-

ringer til å utføre sine oppgaver. Ledelsesorganets overordnede sammensetning skal avspeile et vidt spekter av erfaringer. Medlemmene av ledelsesorganet skal særlig oppfylle kravene i nr. 2–8.

2. Alle medlemmene av ledelsesorganet skal sette av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver i institusjonen.
3. Det antall funksjoner i ledelsesorganer som et medlem kan ha samtidig, skal være avhengig av omstendighetene i det enkelte tilfellet og arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonens virksomhet. Med mindre de representerer medlemsstaten, skal medlemmer av ledelsesorganet i en institusjon som er betydelig ut fra sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, fra 1. juli 2014 inneha bare én av følgende kombinasjoner av funksjoner i ledelsesorganet samtidig:
   a) En funksjon i ledelsesorganet med ledelsesansvar kombinert med to funksjoner i ledelsesorganet uten ledelsesansvar.
   b) Fire funksjoner i ledelsesorganet uten ledelsesansvar.
4. I henhold til nr. 3 skal følgende regnes som én funksjon i ledelsesorganet:
   a) Funksjoner i ledelsesorganet med eller uten ledelsesansvar innenfor samme gruppe.
   b) Funksjoner i ledelsesorganet med eller uten ledelsesansvar i
      i) institusjoner som er medlemmer av samme institusjonelle beskyttelsesordning, forutsatt at vilkårene i artikkel 113 nr. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt, eller
      ii) foretak (herunder ikke-finansielle enheter) der institusjonen har en kvalifiserende eierandel.
5. Funksjoner i ledelsesorganer i organisasjoner som ikke hovedsakelig har kommersielt formål, skal ikke tas i betraktning ved anvendelse av nr. 3.
6. Vedkommende myndigheter kan gi medlemmer av ledelsesorganet tillatelse til å inneha ytterligere én funksjon i ledelsesorganet uten ledelsesansvar. Vedkommende myndigheter skal regelmessig underrette EBA om slike tillatelser.
7. Ledelsesorganet skal ha tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer til å kunne forstå institusjonens virksomhet, herunder de største risikoene.
8. Hvert medlem av ledelsesorganet skal utvise ærlighet, integritet og selvstendig tenkning for om nødvendig effektivt å kunne vurdere og sette spørsmålstegn ved den øverste ledelsens beslutninger og effektivt føre tilsyn med og overvåke ledelsens beslutningstaking.
9. Institusjonene skal sette av tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser til å introdusere og lære opp medlemmene av ledelsesorganet.
10. Medlemsstatene eller vedkommende myndigheter skal kreve at institusjonene og deres respektive nominasjonskomiteer sikrer et vidt spekter av egenskaper og ferdigheter når de rekrutterer medlemmer til ledelsesorganet, og for det formålet innfører en politikk som fremmer mangfold i ledelsesorganet.
11. Vedkommende myndigheter skal samle inn de opplysningene som offentliggjøres i samsvar med artikkel 435 nr. 2 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, og skal bruke dem som standardverdi for å sammenligne praksis med hensyn til mangfold. Vedkommende myndigheter skal gi EBA disse opplysningene. EBA skal bruke nevnte opplysninger som standardverdi for å sammenligne praksis som fremmer mangfold på unionsplan.
12. EBA skal utstede retningslinjer for følgende:
    a) Begrepet tilstrekkelig tid som et medlem av ledelsesorganet skal sette av for å utføre sine oppgaver, sett i forhold til omstendighetene i det enkelte tilfellet og arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonens virksomhet.
    b) Begrepet tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer i ledelsesorganet som nevnt i nr. 7.
    c) Begrepet ærlighet, integritet og selvstendig tenkning som et medlem av ledelsesorganet skal utvise, som nevnt i nr. 8.
    d) Begrepet tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser som avsettes til å introdusere og lære opp medlemmene av ledelsesorganet, som nevnt i nr. 9.
    e) Begrepet mangfold som det skal tas hensyn til ved utvelging av medlemmer til ledelsesorganet, som nevnt i nr. 10.

    EBA skal utstede disse retningslinjene innen 31. desember 2015.
13. Denne artikkel berører ikke bestemmelsen om arbeidstakerrepresentasjon i ledelsesorganet i henhold til nasjonal lovgivning.

Artikkel 92

Godtgjøringspolitikk

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at nr. 2 i denne artikkel og artikkel 93, 94 og 95 anvendes på institusjoner på gruppe-, morforetaks- og datterforetaksnivå, herunder dem som er etablert i finanssentre offshore.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjonene, når de fastsetter og gjennomfører sin samlede godtgjøringspolitikk, herunder lønn og skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser for kategorier av medarbeidere, herunder øverste ledelse, risikotakere, medarbeidere med kontrollfunksjoner og ansatte hvis samlede godtgjøring ligger i samme godtgjøringsramme som den øverste ledelsen og risikotakerne, hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på deres risikoprofil, overholder følgende prinsipper på en slik måte og i den utstrekningen som er hensiktsmessig med hensyn til deres størrelse og interne organisering samt virksomhetenes art, omfang og kompleksitet:
   a) Godtgjøringspolitikken skal være forenlig med og fremme en forsvarlig og effektiv risikostyring, og den skal ikke oppmuntre til risikotaking som overskrider det risikonivået institusjonen tolererer.
   b) Godtgjøringspolitikken skal være i tråd med institusjonens forretningsstrategi, målsetninger, verdier og langsiktige interesser, og den skal omfatte tiltak for å unngå interessekonflikter.
   c) Institusjonens ledelsesorgan skal i sin tilsynsfunksjon vedta og regelmessig gjennomgå de allmenne prinsippene for godtgjøringspolitikken og ha ansvar for at den gjennomføres.
   d) Minst en gang i året skal gjennomføringen av godtgjøringspolitikken underlegges en sentral og uavhengig internkontroll for å fastslå om den er i samsvar med de retningslinjene og framgangsmåtene for godtgjøring som ledelsesorganet har vedtatt i sin tilsynsfunksjon.
   e) Medarbeidere som deltar i kontrollvirksomhet, skal være uavhengige av de forretningsenhetene de fører tilsyn med, ha nødvendig myndighet og godtgjøres etter hvordan de når målene som er knyttet til deres funksjoner, uavhengig av resultatene på de forretningsområdene de kontrollerer.
   f) Godtgjøringen til personer i den øverste ledelsen som utøver risikostyrings- og etterlevelsesfunksjoner, skal underlegges direkte tilsyn av godtgjøringskomiteen nevnt i nr. 95 eller, dersom en slik komité ikke er nedsatt, av ledelsesorganet i dets tilsynsfunksjon.
   g) Godtgjøringspolitikken skal, idet det tas hensyn til nasjonale kriterier for lønnsfastsettelse, skille klart mellom kriteriene for fastsettelse av
      i) fast grunnlønn, som først og fremst bør avspeile relevant yrkeserfaring og organisatorisk ansvar i henhold til den ansattes stillingsbeskrivelse som del av arbeidsavtalen, og
      ii) variabel lønn, som bør avspeile bærekraftige og risikojusterte resultater samt resultater ut over det som kreves for å oppfylle kravene i den ansattes stillingsbeskrivelse som del av arbeidsavtalen.

Artikkel 93

Institusjoner som får statsstøtte

I forbindelse med institusjoner som nyter godt av ekstraordinær statsstøtte, gjelder følgende prinsipper i tillegg til dem som er fastsatt i artikkel 92 nr. 2:

a) Variabel godtgjøring er strengt begrenset til en prosentdel av nettoinntektene når den er uforenlig med opprettholdelsen av et forsvarlig kapitalgrunnlag og opphør av statsstøtten innen rimelig tid.
b) De relevante vedkommende myndighetene krever at institusjonene omstrukturerer godtgjøringen slik at den blir forenlig med forsvarlig risikostyring og langsiktig vekst, herunder, der det er hensiktsmessig, at de fastsetter grenser for godtgjøring til medlemmer av institusjonens ledelsesorgan.
c) Ingen variabel godtgjøring utbetales til medlemmene av ledelsesorganet i institusjonen uten at det begrunnes.

Artikkel 94

Variable deler av godtgjøringen

1. For variable deler av godtgjøringen gjelder følgende prinsipper i tillegg til, og på samme vilkår som, dem som er fastsatt i artikkel 92 nr. 2:
   a) Når godtgjøringen er resultatavhengig, skal det samlede godtgjøringsbeløpet fastsettes på grunnlag av en vurdering av den enkelte medarbeiders og den aktuelle forretningsenhets resultater og institusjonens

samlede resultater, og ved vurderingen av den enkelte medarbeiders resultater skal det tas hensyn til finansielle og ikke-finansielle kriterier.

b) Resultatvurderingen skal inngå i en flerårig ramme for å sikre langsiktigheten i vurderingen og at den faktiske utbetalingen av de resultatavhengige bestanddelene av godtgjøringen fordeles over et tidsrom der det tas hensyn til kredittinstitusjonens underliggende konjunktur og forretningsrisiko.

c) Den samlede variable godtgjøringen kan ikke begrense institusjonens mulighet til å styrke sitt kapitalgrunnlag.

d) Garantert variabel godtgjøring er ikke forenlig med en forsvarlig risikostyring eller prinsippet om resultatlønn, og skal ikke inngå i framtidige godtgjøringsplaner.

e) Garantert variabel godtgjøring skal forekomme bare unntaksvis og i forbindelse med nyansettelser, og skal, dersom institusjonen har et solid og sterkt kapitalgrunnlag, være begrenset til det første ansettelsesåret.

f) Det skal være en passende balanse mellom faste og variable bestanddeler av den samlede godtgjøringen, og den faste bestanddelen skal utgjøre en tilstrekkelig stor andel av den samlede godtgjøringen til at det er mulig å gjennomføre en fullt fleksibel politikk med hensyn til variable godtgjøringsbestanddeler, herunder muligheten til ikke å utbetale noen variabel godgjøringsbestanddel.

g) Institusjonene skal fastsette et passende forhold mellom de faste og de variable bestanddelene av den samlede godtgjøringen.

   i) Den variable bestanddelen skal ikke overskride 100 % av den faste bestanddelen av den samlede godtgjøringen til hver enkelt person. Medlemsstatene kan fastsette en lavere maksimal prosentsats.

   ii) Medlemsstatene kan tillate at aksjeeiere eller institusjonens eiere eller deltakere godkjenner et høyere maksimumsnivå for forholdet mellom faste og variable bestanddeler av godtgjøringen, forutsatt at det samlede nivået for den variable bestanddelen ikke overskrider 200 % av den faste bestanddelen av den samlede godtgjøringen for hver enkelt person. Medlemsstatene kan fastsette en lavere maksimal prosentsats.

En eventuell godkjenning av en høyere sats i samsvar med første ledd skal skje etter følgende framgangsmåte:

- Aksjeeiere eller institusjonens eiere eller deltakere skal treffe beslutning på grunnlag av en detaljert anbefaling fra institusjonen der grunnene til og virkeområdet for den godkjenningen det anmodes om, angis, herunder antall berørte ansatte, deres funksjoner og den forventede virkningen på kravet til opprettholdelse av et forsvarlig kapitalgrunnlag.
- Aksjeeiere eller institusjonens eiere eller deltakere skal treffe beslutning med et flertall på minst 66 %, forutsatt at minst 50 % av aksjene eller tilsvarende eierinteresser er representert, eller skal, dersom det ikke er tilfellet, treffe beslutning med et flertall på 75 % av de representerte eierinteressene.
- Institusjonen skal underrette alle aksjeeiere eller institusjonens eiere eller deltakere om at det vil bli anmodet om en godkjenning i henhold til første ledd i dette nummer, og skal på forhånd fastsette en rimelig frist for dette.
- Institusjonen skal så snart som mulig underrette vedkommende myndighet om anbefalingen til dens aksjeeiere eller eiere eller deltakere, herunder den foreslåtte høyere maksimumssatsen og begrunnelsen for den, og skal kunne godtgjøre overfor vedkommende myndighet at den foreslåtte høyere satsen ikke er i strid med institusjonens forpliktelser i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, idet det særlig tas hensyn til institusjonens forpliktelser når det gjelder ansvarlig kapital.
- Institusjonen skal så snart som mulig underrette vedkommende myndighet om de beslutningene som er truffet av dens aksjeeiere eller eiere eller deltakere, herunder godkjente høyere maksimumssatser i henhold til første ledd i dette nummer, og vedkommende myndigheter skal anvende de mottatte opplysningene til å sammenligne institusjonenes praksis på dette området. Vedkommende myndigheter skal gi disse opplysningene til EBA, som skal offentliggjøre dem samlet for medlemsstaten i et felles rapporteringsformat.

EBA kan utarbeide retningslinjer for å lette gjennomføringen av dette strekpunkt og sikre sammenheng i opplysningene som samles inn.

– Ansatte som er direkte berørt av de høyere maksimumsnivåene for variabel godtgjøring nevnt i dette nummer, skal eventuelt ikke tillates, verken direkte eller indirekte, å utøve de stemmerettene de måtte ha som aksjeeiere eller institusjonens eiere eller deltakere.

iii) Medlemsstatene kan tillate institusjonene å anvende den diskonteringssatsen som er nevnt i annet ledd i dette nummer, på høyst 25 % av samlet variabel godtgjøring, forutsatt at den betales i instrumenter som utsettes i minst fem år. Medlemsstatene kan fastsette en lavere maksimal prosentsats.

EBA skal innen 31. mars 2014 utarbeide og offentliggjøre retningslinjer for den gjeldende nominelle diskonteringssatsen, idet det tas hensyn til alle relevante faktorer, herunder inflasjonstakt og risiko, som omfatter utsettelsesperiodens lengde. I EBAs retningslinjer for diskonteringssatsen skal det særlig tas hensyn til hvordan det skal oppmuntres til å bruke instrumenter som utsettes i minst fem år.

h) Betalinger knyttet til tidlig oppsigelse av en avtale skal stå i forhold til resultatene som er oppnådd over tid, og beregnes slik at de ikke belønner manglende resultatoppnåelse eller forsømmelser.

i) Samlet godtgjøring knyttet til erstatning eller gjenkjøp av tidligere arbeidsavtaler skal være tilpasset institusjonens langsiktige interesser, herunder tilbakeholding, utsettelse, resultater og tilbakebetalingsordninger.

j) Ved målingen av de resultatene som anvendes for å beregne variable godtgjøringsbestanddeler eller grupper av variable godtgjøringsbestanddeler, skal det inngå en justering for alle former for eksisterende og framtidige risikoer, og det skal tas hensyn til kapitalkostnadene og den nødvendige likviditeten.

k) Ved fordelingen av de variable godtgjøringsbestanddelene i institusjonen skal det også tas hensyn til alle former for eksisterende og framtidige risikoer.

l) En betydelig andel, og i alle tilfeller minst 50 %, av enhver variabel godtgjøring skal bestå av en sammensetning av

i) aksjer eller tilsvarende eierinteresser, avhengig av den berørte institusjonens juridiske form, eller instrumenter knyttet til aksjer eller, for institusjoner som ikke er børsnotert, tilsvarende instrumenter som ikke er kontantinstrumenter, og

ii) når det er mulig, andre instrumenter i henhold til artikkel 52 eller 63 i forordning (EU) nr. 575/2013 eller instrumenter som fullt ut kan konverteres til ren kjernekapital-instrumenter eller nedskrives, og som i hvert enkelt tilfelle avspeiler institusjonens risikoklasse ved fortsatt drift og er egnet til å bli brukt til variabel godtgjøring.

Instrumentene nevnt i dette nummer skal omfattes av en hensiktsmessig tilbakeholdingspolitikk som er utformet slik at insitamentene tilpasses institusjonens langsiktige interesser. Medlemsstatene eller deres vedkommende myndigheter kan sette begrensninger for typen og utformingen av disse instrumentene eller forby visse instrumenter dersom det anses hensiktsmessig. Dette nummer får anvendelse på både den andelen av den variable godtgjøringsbestanddelen som utsettes i samsvar med bokstav m), og den andelen av den variable godtgjøringsbestanddelen som ikke utsettes.

m) En betydelig andel, og i alle tilfeller minst 40 %, av den variable godtgjøringsbestanddelen skal utsettes i et tidsrom på minst tre-fem år og skal behørig tilpasses virksomhetens art og risiko samt den berørte medarbeiderens arbeidsoppgaver.

Godtgjøring som skal utbetales i samsvar med en utsettelsesordning, skal ikke opptjenes raskere enn på pro rata-grunnlag. Dersom den variable godtgjøringsbestanddelen utgjør et svært høyt beløp, skal minst 60 % av beløpet utsettes. Varigheten av utsettelsesperioden skal fastsettes i samsvar med institusjonens konjunktursyklus, virksomhetens art og risiko samt den berørte medarbeiderens oppgaver.

n) Den variable godtgjøringen, herunder den utsatte delen, utbetales eller opptjenes bare dersom den er forsvarlig ut fra kredittinstitusjonens samlede finansielle situasjon og berettiget ut fra institusjonens, forretningsenhetens og den berørte medarbeiderens resultater.

Uten at det berører de allmenne prinsippene i nasjonal avtale- og arbeidsrett, skal den samlede variable godtgjøringen som hovedregel reduseres betydelig når institusjonens finansielle resultat er svakt eller negativt, idet det tas hensyn til både den nåværende godtgjøringen og reduksjoner i utbetalinger av tidligere opptjente beløp, herunder gjennom ordninger for fradrag eller tilbakebetaling,

Opptil 100 % av den samlede variable godtgjøringen skal omfattes av fradrags- eller tilbakebetalingsordninger. Institusjonene skal fastsette særlige kriterier for anvendelse av fradrag og tilbakebetaling. Slike kriterier skal særlig omfatte situasjoner der medarbeideren

i) har deltatt i eller vært ansvarlig for atferd som har ført til betydelige tap for institusjonen,
ii) ikke har oppfylt egnede standarder for egnethet og rettskaffenhet.

o) Pensjonspolitikken er i tråd med institusjonens forretningsstrategi, målsetninger, verdier og langsiktige interesser.

Dersom den ansatte forlater institusjonen før pensjonsalder, skal institusjonen holde tilbake de skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelsene i et tidsrom på fem år i form av instrumenter nevnt i bokstav l). Når en ansatt når pensjonsalder, skal de skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelsene utbetales til den ansatte i form av instrumenter nevnt i bokstav l) etter en tilbakeholdingsperiode på fem år.

p) Medarbeiderne skal forplikte seg til ikke å benytte personlige sikringsstrategier eller forsikringer knyttet til godtgjøring og ansvar for å undergrave de risikotilpasningsvirkningene som er innebygd i deres godtgjøringsordninger.

q) Variabel godtgjøring skal ikke utbetales gjennom ordninger eller metoder som gjør det enklere å omgå dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013.

2. EBA skal utarbeide forslag til tekniske reguleringsstandarder for spesifisering av de instrumentklassene som oppfyller vilkårene i nr. 1 bokstav l) ii), og når det gjelder kvalitative og egnede kvantitative kriterier for å fastsette kategorier av medarbeidere hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på institusjonens risikoprofil som nevnt i artikkel 92 nr. 2.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. mars 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 95

Godgjøringskomité

1. Vedkommende myndigheter skal sikre at institusjoner som er betydelige i kraft av sin størrelse og interne organisering samt virksomhetenes art, omfang og kompleksitet, skal nedsette en godtgjøringskomité. Godtgjøringskomiteen skal sammensettes på en måte som gjør det mulig for den å foreta en sakkyndig og uavhengig vurdering av godtgjøringspolitikk og -praksis samt de insitamentene som skapes for å styre risiko, kapital og likviditet.
2. Vedkommende myndigheter skal sikre at godtgjøringskomiteen har ansvar for det forberedende arbeidet i forbindelse med beslutninger om godtgjøring, herunder slike som vil få følger for den berørte institusjonens risiko og risikostyring, og som skal treffes av ledelsesorganet. Lederen for og medlemmene av godtgjøringskomiteen skal være medlemmer av ledelsesorganet som ikke deltar i den daglige ledelsen av den aktuelle institusjonen. Dersom arbeidstakerrepresentasjonen i ledelsesorganet er fastsatt i nasjonal lovgivning, skal en eller flere arbeidstakerrepresentanter delta i godtgjøringskomiteen. Når den forbereder slike beslutninger, skal godtgjøringskomiteen ta hensyn til aksjeeiernes, investorenes og andre berørte parters langsiktige interesser i institusjonen, samt offentlighetens interesse.

Artikkel 96

Nettsted om foretaksstyring og godtgjøring

Institusjoner som har et nettsted, skal forklare der hvordan de oppfyller kravene i artikkel 88–95.

Avsnitt II

Tilsyns- og evalueringsprosess

Artikkel 97

Tilsyn og evaluering

1. Idet det tas hensyn til de tekniske kriteriene i artikkel 98 skal vedkommende myndigheter føre tilsyn med de styringsformene, strategiene, framgangsmåtene og ordningene som institusjonene har innført for å overholde dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, og evaluere
   a) de risikoene som institusjonene er eller kan bli eksponert for,
   b) de risikoene som en institusjon utgjør for finanssystemet, idet det tas hensyn til identifiseringen og målingen av systemrisiko i henhold til artikkel 23 i forordning (EU) nr. 1093/2010, eller eventuelt anbefalingene fra ESRB, og

c) de risikoene som påvises ved stresstesting, idet det tas hensyn til arten og omfanget av og kompleksiteten til institusjonenes virksomhet.

2. Tilsynet og evalueringen nevnt i nr. 1 skal omfatte alle krav i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013.
3. På grunnlag av tilsynet og evalueringen nevnt i nr. 1 skal vedkommende myndigheter avgjøre om de styringsformene, strategiene, framgangsmåtene og ordningene som institusjonene har innført, og deres ansvarlige kapital og likviditet, sikrer en solid styring og dekning av risiko.
4. Vedkommende myndigheter skal fastsette hvor hyppig og omfattende tilsynet og evalueringen nevnt i nr. 1 skal være, idet det tas hensyn til størrelsen, systemviktigheten, arten, omfanget og kompleksiteten når det gjelder den berørte institusjonens virksomhet, samt til forholdsmessighetsprinsippet. Tilsynet og evalueringen skal foretas minst en gang i året for institusjoner som dekkes av tilsynskontrollprogrammet omhandlet i artikkel 99 nr. 2.
5. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter omgående underretter EBA om resultatene av kontrollen dersom den viser at institusjonen kan utgjøre en systemrisiko i samsvar med artikkel 23 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 98

Tekniske kriterier for tilsynet og evalueringen

1. I tillegg til kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko skal tilsynet og evalueringen som foretas av vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 97, minst omfatte
   a) resultatene av stresstester som er gjennomført i samsvar med artikkel 177 i forordning (EU) nr. 575/2013 av institusjoner som bruker en intern kredittvurderingsmetode,
   b) institusjonenes eksponering for konsentrasjonsrisiko, herunder deres oppfyllelse av kravene i del 4 i forordning (EU) nr. 575/2013 og artikkel 81 i dette direktiv,
   c) soliditeten, egnetheten og gjennomføringsreglene når det gjelder de retningslinjene og framgangsmåtene institusjonene har gjennomført for styring av restrisikoen forbundet med bruken av anerkjente teknikker for kredittrisikoreduksjon,
   d) i hvilket omfang ansvarlig kapital som innehas av en institusjon med hensyn til eiendeler som den har verdipapirisert, er tilstrekkelig når det gjelder det økonomiske innholdet i transaksjonen, herunder graden av risikooverføring som oppnås,
   e) institusjonenes eksponering for og måling og styring av likviditetsrisiko, herunder utvikling av analyser av alternative scenarioer, håndtering av risikoreduserende tiltak (særlig likviditetsbuffernes nivå, sammensetning og kvalitet) og effektive beredskapsplaner,
   f) virkningene av diversifisering og hvordan slike virkninger tas hensyn til i risikomålingssystemet,
   g) resultatene av stresstester utført av institusjoner som bruker en intern modell til å beregne krav til ansvarlig kapital med hensyn til markedsrisiko i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 5 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   h) den geografiske plasseringen av institusjonenes eksponeringer,
   i) institusjonens forretningsmodell,
   j) vurderingen av systemrisiko i samsvar med kriteriene i artikkel 97.
2. Med hensyn til nr. 1 bokstav e) skal vedkommende myndigheter regelmessig foreta en omfattende vurdering av institusjonenes generelle likviditetsrisikostyring og fremme utviklingen av forsvarlige interne metoder. Når de foretar slike vurderinger, skal vedkommende myndigheter ta hensyn til institusjonenes rolle i finansmarkedene. Vedkommende myndigheter i en medlemsstat skal ta behørig hensyn til den virkningen deres beslutninger kan ha på stabiliteten i finanssystemet i alle andre berørte medlemsstater.
3. Vedkommende myndigheter skal overvåke om en institusjon stilltiende har gitt støtte til en verdipapirisering. Dersom det viser seg at en institusjon i mer enn ett tilfelle stilltiende har gitt støtte, skal vedkommende myndighet treffe egnede tiltak som gjenspeiler den økte forventningen om at institusjonen i framtiden vil gi støtte til sin verdipapirisering, og dermed ikke oppnå en betydelig risikooverføring.
4. Med hensyn til den beslutningen som skal treffes i henhold til artikkel 97 nr. 3 i dette direktiv, skal vedkommende myndigheter vurdere om verdijusteringene som er foretatt for posisjoner eller porteføljer i handelsporteføljen, som fastsatt i artikkel 105 i forordning (EU) nr. 575/2013/EF, gjør det mulig for institusjonen å selge eller sikre sine posisjoner innenfor en kort periode uten å pådra seg vesentlige tap under normale markedsvilkår.

5. Tilsynet og evalueringen som foretas av vedkommende myndigheter, skal omfatte institusjonenes eksponering for renterisiko i forbindelse med virksomhet utenfor handelsporteføljen. Det skal minst kreves at det treffes tiltak i tilfeller der institusjoner hvis økonomiske verdi faller med mer enn 20 % av ansvarlig kapital som resultat av en plutselig og uventet endring i rentesatser på 200 basispunkter eller en slik endring som er definert i EBAs retningslinjer.
6. Tilsynet og evalueringen som foretas av vedkommende myndigheter, skal omfatte institusjonenes eksponering for risikoen for overdreven gjeldsoppbygging som avspeiles i indikatorene for overdreven gjeldsoppbygging, herunder den uvektede kjernekapitalandelen beregnet i samsvar med artikkel 429 i forordning (EU) nr. 575/2013. Når vedkommende myndigheter avgjør om institusjonenes uvektede kjernekapitalandel er tilstrekkelig, og om deres styringsformer, strategier, framgangsmåter og ordninger for å styre risikoen for overdreven gjeldsoppbygging er tilstrekkelige, skal de ta hensyn til institusjonenes forretningsmodell.
7. Vedkommende myndigheters tilsyn og evaluering skal omfatte institusjonenes styringsformer, foretakskultur og verdier samt den evnen medlemmene av ledelsesorganet har til å utføre sine oppgaver. Når vedkommende myndigheter foretar tilsynet og evalueringen, skal de minst ha tilgang til dagsordener og underlagsdokumenter fra ledelsesorganets møter og møtene i dets komiteer samt resultatene av den interne eller eksterne vurderingen av ledelsesorganets resultater.

Artikkel 99

Tilsynskontrollprogram

1. Vedkommende myndigheter skal minst en gang i året vedta et tilsynskontrollprogram for institusjonene de fører tilsyn med. I et slikt program skal det tas hensyn til tilsyns- og evalueringsprosessen i henhold til artikkel 97. Det skal inneholde følgende:
   a) En angivelse av hvordan vedkommende myndigheter har til hensikt å utføre sine oppgaver og fordele sine ressurser.
   b) En angivelse av hvilke institusjoner som skal underlegges utvidet tilsyn, og tiltak som treffes for slikt tilsyn som fastsatt i nr. 3.
   c) En plan for tilsyn med de lokalene som brukes av en institusjon, herunder dens filialer og datterforetak etablert i andre medlemsstater, i samsvar med artikkel 52, 119 og 122.
2. Tilsynskontrollprogrammer skal omfatte følgende institusjoner:
   a) Institusjoner der resultatene av stresstestene omhandlet i artikkel 98 nr. 1 bokstav a) og g) og artikkel 100, eller resultatene av tilsyns- og evalueringsprosessen i henhold til artikkel 97, tyder på betydelig risiko for den fortløpende økonomiske soliditeten eller på manglende overholdelse av nasjonale bestemmelser som innarbeider dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i nasjonal lovgivning.
   b) Institusjoner som utgjør en systemrisiko for finanssystemet.
   c) Alle andre institusjoner som vedkommende myndigheter mener trenger et slikt program.
3. Når det er hensiktsmessig i henhold til artikkel 97, skal følgende tiltak treffes om nødvendig:
   a) En økning i antallet eller hyppigheten av stedlige tilsyn i institusjonen.
   b) Vedkommende myndigheters permanente tilstedeværelse i institusjonen.
   c) Tilleggsrapporter eller hyppigere rapporter fra institusjonen.
   d) Flere eller hyppigere kontroller av institusjonens driftsplan, strategiplan eller forretningsplan.
   e) Tematiske undersøkelser som gjør det mulig å overvåke spesifikke risikoer som kan tenkes å oppstå.
4. Det faktum at hjemstatens vedkommende myndighet vedtar et tilsynskontrollprogram, skal ikke hindre vedkommende myndigheter i vertsstaten i i enkelttilfeller å utføre stedlige kontroller av og stedlig tilsyn med den virksomheten som institusjoners filialer utøver på deres territorium i samsvar med artikkel 52 nr. 3.

Artikkel 100

Stresstesting innenfor rammen av tilsynet

1. Vedkommende myndigheter skal når det er hensiktsmessig, men minst en gang i året, utføre stresstesting på institusjoner som de fører tilsyn med, for å lette tilsynet og evalueringen i henhold til artikkel 97.

2. EBA skal utstede retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 for å sikre at vedkommende myndigheter anvender samme metoder når de utfører årlig stresstesting.

Artikkel 101

Løpende tilsyn med tillatelsen til å anvende interne metoder

1. Vedkommende myndigheter skal regelmessig og minst hvert tredje år kontrollere institusjonenes oppfyllelse av kravene til metoder som krever tillatelse fra vedkommende myndigheter, før slike metoder anvendes til beregning av kravene til ansvarlig kapital i samsvar med tredje del i forordning (EU) nr. 575/2013. De skal særlig ta hensyn til endringer i en institusjons virksomhet og til gjennomføringen av nye metoder på nye produkter. Dersom vedkommende myndigheter oppdager vesentlige mangler i en institusjons interne metode for risikodekning, skal de sikre at manglene avhjelpes, eller treffe egnede tiltak for å redusere følgene, herunder ved å innføre høyere multiplikasjonsfaktorer eller kapitalkravtillegg, eller treffe andre egnede og effektive tiltak.
2. Vedkommende myndigheter skal særlig kontrollere og vurdere om institusjonen bruker velutviklede og tidsmessige teknikker og praksiser i forbindelse med disse metodene.
3. Dersom det for en intern markedsrisikomodell forekommer mange overskridelser som omhandlet i artikkel 366 i forordning (EU) nr. 575/2013 som tyder på at modellen ikke lenger er tilstrekkelig nøyaktig, skal vedkommende myndigheter tilbakekalle tillatelsen til å bruke den interne modellen eller treffe egnede tiltak for å sikre at modellen omgående forbedres.
4. Dersom en institusjon har fått tillatelse til å benytte en metode som krever tillatelse fra vedkommende myndigheter før metoden benyttes til beregning av krav til ansvarlig kapital i samsvar med tredje del i forordning (EU) nr. 575/2013, men ikke oppfyller kravene til å benytte en slik metode lenger, skal vedkommende myndigheter kreve at institusjonen enten på en tilfredsstillende måte godtgjør overfor vedkommende myndigheter at virkningen av manglende oppfyllelse er uvesentlig, dersom det er relevant i samsvar med forordning (EU) nr. 575/2013, eller framlegge en plan for innen rimelig tid igjen å oppfylle kravene og fastsette en frist for gjennomføring av planen. Vedkommende myndigheter skal kreve at planen forbedres dersom det er usannsynlig at den vil føre til full oppfyllelse, eller dersom fristen ikke er rimelig. Dersom det er usannsynlig at institusjonen igjen vil kunne oppfylle kravene innen en rimelig frist, og, dersom det er relevant, ikke på en tilfredsstillende måte har godtgjort at virkningen av manglende oppfyllelse er uvesentlig, skal tillatelsen til å benytte metoden tilbakekalles eller begrenses til områder der kravene er oppfylt, eller områder der kravene vil kunne bli oppfylt innen en rimelig frist.
5. For å fremme ensartede og solide interne metoder i Unionen skal EBA analysere disse metodene i institusjonene, herunder om definisjonen av mislighold anvendes på en ensartet måte og hvordan institusjonene behandler lignende risikoer og eksponeringer.

   EBA skal utarbeide retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010, som inneholder referanseverdier på grunnlag av analysen.

   Vedkommende myndigheter skal ta hensyn til analysen og referanseverdiene når de kontrollerer de tillatelsene som de gir institusjonene til å benytte interne metoder.

Avsnitt IV

Tilsynstiltak og tilsynsmyndighet

Artikkel 102

Tilsynstiltak

1. Vedkommende myndigheter skal kreve at en institusjon på et tidlig stadium treffer nødvendige tiltak for å behandle relevante problemer i følgende tilfeller:
   a) Institusjonen oppfyller ikke kravene i dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013.
   b) Vedkommende myndigheter har bevis for at institusjonen sannsynligvis vil overtre kravene i dette direktiv eller forordning (EU) nr. 575/2013 innen de neste tolv månedene.
2. Ved anvendelse av nr. 1 skal vedkommende myndigheter blant annet ha myndighet som omhandlet i artikkel 104.

Artikkel 103

Anvendelse av tilsynstiltak på institusjoner med lignende risikoprofiler

1. Dersom vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 97 fastslår at institusjoner med lignende risikoprofiler, f.eks. på grunn av lignende forretningsmodeller eller geografisk plassering av eksponeringer, er eller kan bli eksponert for lignende risikoer eller utgjøre lignende risikoer for finanssystemet, kan de anvende tilsyns- og evalueringsprosessen omhandlet i artikkel 97 på disse institusjonene på en lignende eller identisk måte. For dette formål skal medlemsstatene sikre at vedkommende myndigheter har de nødvendige rettslige fullmaktene til å pålegge disse institusjonene krav i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 på en lignende eller identisk måte, herunder særlig myndighet til å føre tilsyn i henhold til artikkel 104, 105 og 106.

   De typene institusjoner som er nevnt i første ledd, kan særlig fastsettes i samsvar med kriteriene i artikkel 98 nr. 1 bokstav j).
2. Vedkommende myndigheter skal underrette EBA når de anvender nr. 1. EBA skal overvåke tilsynspraksis og utstede retningslinjer for å spesifisere hvordan lignende risikoer bør vurderes og hvordan en ensartet anvendelse av nr. 1 i hele Unionen kan sikres. Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 104

Tilsynsmyndighet

1. Ved anvendelse av artikkel 97, artikkel 98 nr. 4, artikkel 101 nr. 4 og artikkel 102 og 103 og av forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter minst ha myndighet til å
   a) kreve at institusjoner har en ansvarlig kapital som overstiger kravene fastsatt i kapittel 4 i denne avdeling og i forordning (EU) nr. 575/2013, i forbindelse med de risikoelementene og risikoene som ikke omfattes av artikkel 1 i nevnte forordning,
   b) kreve en styrking av de styringsformene, framgangsmåtene, ordningene og strategiene som er gjennomført i samsvar med artikkel 73 og 74,
   c) kreve at institusjoner framlegger en plan for hvordan de igjen skal oppfylle tilsynskravene i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013, og fastsetter en frist for gjennomføring av planen, herunder forbedringer av planen med hensyn til virkeområde og frist,
   d) kreve at institusjoner anvender en særskilt avsetningspolitikk eller behandler eiendeler på en bestemt måte,
   e) begrense institusjoners virksomhet, transaksjoner eller nettverk eller kreve avhending av virksomhet som utgjør for stor risiko for institusjonens soliditet,
   f) kreve en reduksjon av den iboende risikoen i institusjoners virksomhet, produkter og systemer,
   g) kreve at institusjoner begrenser den variable godtgjøringen til en prosentdel av nettoinntekten når den er uforenlig med opprettholdelsen av et forsvarlig kapitalgrunnlag,
   h) kreve at institusjoner anvender nettooverskuddet til å styrke ansvarlig kapital,
   i) begrense eller forby utdelinger eller renteutbetalinger fra en institusjon til aksjeeiere, deltakere eller innehavere av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter dersom forbudet ikke anses som mislighold fra institusjonens side,
   j) innføre ytterligere eller hyppigere rapporteringskrav, herunder rapportering om kapital- og likviditetsposisjoner,
   k) pålegge særlige likviditetskrav, herunder begrensning av avvikende løpetid mellom eiendeler og forpliktelser,
   l) kreve ytterligere opplysninger.
2. Tilleggskravene til ansvarlig kapital nevnt i nr. 1 bokstav a) skal pålegges av vedkommende myndigheter i det minste dersom
   a) en institusjon ikke oppfyller kravene i artikkel 73 og 74 i dette direktiv eller i artikkel 393 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   b) risikoene eller risikoelementene ikke omfattes av kravene til ansvarlig kapital fastsatt i kapittel 4 i denne avdeling eller i forordning (EU) nr. 575/2013,
   c) anvendelsen av andre administrative tiltak alene sannsynligvis ikke vil gi tilstrekkelig forbedring av styringsformene, framgangsmåtene, ordningene og strategiene,
   d) kontrollen omhandlet i artikkel 98 nr. 4 eller artikkel 101 nr. 4 avdekker at manglende oppfyllelse av kravene til anvendelse av den respektive metoden sannsynligvis vil føre til utilstrekkelige krav til ansvarlig kapital,
   e) det er sannsynlig at risikoene blir undervurdert til tross for at kravene i dette direk-

tiv og i forordning (EU) nr. 575/2013 er oppfylt, eller

f) en institusjon rapporterer til vedkommende myndighet i samsvar med artikkel 377 nr. 5 i forordning (EU) nr. 575/2013 om at stresstestresultatene omhandlet i nevnte artikkel vesentlig overstiger kravet til ansvarlig kapital for korrelasjonshandelsporteføljen.

3. Ved fastsettelsen av et egnet nivå for ansvarlig kapital på grunnlag av tilsynet og evalueringen foretatt i samsvar med avsnitt III, skal vedkommende myndigheter vurdere om det er nødvendig å pålegge et tilleggskrav til ansvarlig kapital ut over kravet til ansvarlig kapital, for å fange opp risiko som en institusjon er eller kan bli eksponert for, idet det tas hensyn til følgende:
   a) De kvantitative og kvalitative aspektene ved institusjonenes vurderingsprosess nevnt i artikkel 73.
   b) Institusjonenes styringsformer, framgangsmåter og ordninger nevnt i artikkel 74.
   c) Resultatet av tilsynet og evalueringen som er foretatt i samsvar med artikkel 97 eller 101.
   d) Vurderingen av systemrisiko.

Artikkel 105

Særlige likviditetskrav

Ved fastsettelsen av et egnet nivå for likviditetskrav på grunnlag av tilsynet og evalueringen foretatt i samsvar med avsnitt III skal vedkommende myndigheter vurdere om det er nødvendig å pålegge et særskilt likviditetskrav for å fange opp likviditetsrisikoer som en institusjon er eller kan bli eksponert for, idet det tas hensyn til følgende:

a) Institusjonens særskilte forretningsmodell.
b) Institusjonens styringsformer, framgangsmåter og ordninger nevnt i avsnitt II, og særlig i artikkel 86.
c) Resultatet av tilsynet og evalueringen som er foretatt i samsvar med artikkel 97.
d) Likviditetssystemrisiko som truer finansmarkedenes integritet i den berørte medlemsstaten.

Særlig bør vedkommende myndigheter, uten at det berører artikkel 67, vurdere om det er behov for å ilegge administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak, herunder tilsynsavgifter, på et nivå som i store trekk står i forhold til forskjellen mellom en institusjons faktiske likviditetsstilling og alle krav til likviditet og stabil finansiering som fastsettes på unionsplan.

Artikkel 106

Særlige offentliggjøringskrav

1. Medlemsstatene skal gi vedkommende myndigheter myndighet til å kreve at institusjonene
   a) offentliggjør opplysningene nevnt i åttende del i forordning (EU) nr. 575/2013 mer enn en gang i året, og fastsetter frister for offentliggjøringen,
   b) benytter bestemte medier og steder til offentliggjøring av andre opplysninger enn finansregnskapene.
2. Medlemsstatene skal gi vedkommende myndigheter myndighet til å kreve at morforetak årlig offentliggjør enten fullstendig eller ved henvisning til tilsvarende opplysninger, en beskrivelse av sin juridiske struktur og styrings- og organisasjonsstrukturen for gruppen av institusjoner i samsvar med artikkel 14 nr. 3, artikkel 74 nr. 1 og artikkel 109 nr. 2.

Artikkel 107

Sammenheng i tilsynskontroller, -evalueringer og -tiltak

1. Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om
   a) hvordan tilsyns- og evalueringsprosessen omhandlet i artikkel 97 fungerer,
   b) den metoden som benyttes som grunnlag for beslutningene omhandlet i artikkel 98, 100, 101, 102, 104 og 105 om prosessen nevnt i bokstav a).

   EBA skal vurdere opplysningene fra vedkommende myndigheter med henblikk på å oppnå sammenheng i tilsyns- og evalueringsprosessen. EBA kan anmode vedkommende myndigheter om ytterligere opplysninger for å fullføre sin vurdering på et forholdsmessig grunnlag i samsvar med artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
2. EBA skal årlig rapportere til Europaparlamentet og Rådet om graden av sammenheng i medlemsstatenes anvendelse av dette kapittel.

   For å øke graden av slik sammenheng skal EBA foreta fagfellevurderinger i samsvar med artikkel 30 i forordning (EU) nr. (EU) nr. 1093/2010.
3. EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 utstede retningslinjer til vedkommende myndigheter for ytterligere

å spesifisere, på en måte som svarer til institusjonenes størrelse, struktur og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, de felles framgangsmåtene og metodene for tilsyns- og evalueringsprosessen omhandlet i nr. 1 i denne artikkel og i artikkel 97, og for den vurderingen av organiseringen og behandlingen av risikoer som er omhandlet i artikkel 76–87, særlig med hensyn til konsentrasjonsrisiko i samsvar med artikkel 81.

AVSNITT V

Anvendelsesnivå

Artikkel 108

Intern kapitalvurderingsprosess

1. Vedkommende myndigheter skal kreve at enhver institusjon som verken er et datterforetak i den medlemsstaten der den har tillatelse og er underlagt tilsyn, eller et morforetak, samt enhver institusjon som ikke omfattes av konsolideringen i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i artikkel 73 i dette direktiv på individuelt grunnlag.

   Vedkommende myndigheter kan unnta en kredittinstitusjon fra kravene i artikkel 73 i dette direktiv i samsvar med artikkel 10 i forordning (EU) nr. nr. 575/2013.

   Dersom vedkommende myndigheter avstår fra å anvende kravene til ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag i henhold til artikkel 15 i forordning (EU) nr. 575/2013, får kravene i artikkel 73 i dette direktiv anvendelse på konsolidert grunnlag.
2. Vedkommende myndigheter skal kreve at morinstitusjoner i en medlemsstat, i den utstrekning og på den måten som er beskrevet i første del avdeling II kapittel 2 avsnitt 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, oppfyller forpliktelsene fastsatt i artikkel 73 i dette direktiv på konsolidert grunnlag.
3. Vedkommende myndigheter skal kreve at institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap eller et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat, i den utstrekning og på den måten som er beskrevet i første del avdeling II kapittel 2 avsnitt 2 og 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, oppfyller forpliktelsene fastsatt i artikkel 73 i dette direktiv på grunnlag av det finansielle holdingselskapets eller blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling.

   Dersom flere enn en institusjon kontrolleres av et finansielt morholdingselskap eller et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat, får første ledd anvendelse bare på den institusjonen som skal omfattes av tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 111.
4. Vedkommende myndigheter skal kreve at datterinstitusjoner anvender kravene i artikkel 73 på delkonsolidert grunnlag dersom disse institusjonene, eller deres morforetak dersom dette er et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap, har en institusjon, en finansinstitusjon eller et kapitalforvaltningsselskap som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2002/87/EF som datterforetak i en tredjestat, eller har en deltakerinteresse i et slikt foretak.

Artikkel 109

Institusjoners styringsformer, framgangsmåter og ordninger

1. Vedkommende myndigheter skal kreve at institusjonene oppfyller forpliktelsene fastsatt i avdeling II i dette kapittel på individuelt grunnlag, med mindre vedkommende myndigheter benytter unntaket i artikkel 7 i forordning (EU) nr. 575/2013.
2. Vedkommende myndigheter skal kreve at morforetak og datterforetak som omfattes av dette direktiv, oppfyller forpliktelsene i avsnitt II i dette kapittel på konsolidert eller delkonsolidert grunnlag for å sikre at deres styringsformer, framgangsmåter og ordninger i avsnitt II i dette kapittel er ensartede og godt integrert, og at alle data og opplysninger som er av betydning for tilsynet, framlegges. De skal særlig sikre at morforetak og datterforetak som omfattes av dette direktiv, gjennomfører slike styringsformer, framgangsmåter og ordninger i sine datterforetak som ikke omfattes av dette direktiv. Disse styringsformene, framgangsmåtene og ordningene skal også være ensartede og godt integrert, og datterforetakene skal også kunne framlegge data og opplysninger som er av betydning for tilsynet.
3. Forpliktelser i henhold til avsnitt II i dette kapittel som gjelder datterforetak som ikke selv er omfattet av dette direktiv, får ikke anvendelse dersom morinstitusjonen i EU eller institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU, eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU, kan godtgjøre overfor vedkommende myndigheter at

anvendelsen av avsnitt II er i strid med lovgivningen i tredjestaten som datterforetaket er etablert i.

Artikkel 110

Tilsyn med og evaluering av tilsynstiltak

1. Vedkommende myndigheter skal anvende den tilsyns- og evalueringsprosessen som er omhandlet i avsnitt III i dette kapittel, og tilsynstiltakene omhandlet i avsnitt IV i dette kapittel i samsvar med anvendelsesnivået for kravene i forordning (EU) nr. 575/2013 fastsatt i første del avdeling II i nevnte forordning.
2. Dersom vedkommende myndigheter avstår fra å anvende kravene til ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag i henhold til artikkel 15 i forordning (EU) nr. 575/2013, får kravene i artikkel 97 i dette direktiv anvendelse på tilsynet med verdipapirforetak på konsolidert grunnlag.

KAPITTEL 3

Tilsyn på konsolidert grunnlag

Avsnitt I

Prinsipper for tilsyn på konsolidert grunnlag

Artikkel 111

Utpeking av den konsoliderende tilsynsmyndigheten

1. Dersom morforetaket er en morinstitusjon i en medlemsstat eller en morinstitusjon i EU, skal tilsyn på konsolidert grunnlag føres av vedkommende myndigheter som ga tillatelsen.
2. Dersom en institusjons morforetak er et finansielt morholdingselskap eller et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat eller et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU, skal tilsyn på konsolidert grunnlag føres av vedkommende myndigheter som ga tillatelsen.
3. Dersom institusjoner med tillatelse i to eller flere medlemsstater har samme finansielle morholdingselskap, samme blandede finansielle morholdingselskap i en medlemsstat, samme finansielle morholdingselskap i EU eller samme blandede finansielle morholdingselskap i EU som morforetak, skal tilsynet på konsolidert grunnlag føres av vedkommende myndigheter for den institusjonen som har tillatelse i den medlemsstaten der det finansielle holdingselskapet eller det blandede finansielle holdingselskapet ble etablert.

   Dersom institusjoner med tillatelse i to eller flere medlemsstater har mer enn ett finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap med hovedkontor i ulike medlemsstater som morforetak, og det er en kredittinstitusjon i hver av disse medlemsstatene, skal tilsynet på konsolidert grunnlag føres av vedkommende myndighet for den kredittinstitusjonen som har den høyeste balansesummen.
4. Dersom mer enn en institusjon med tillatelse i Unionen har det samme finansielle holdingselskapet eller det samme blandede finansielle holdingselskapet som morforetak, og ingen av disse institusjonene har tillatelse i den medlemsstaten der det finansielle holdingselskapet eller det blandede finansielle holdingselskapet er etablert, skal tilsynet på konsolidert grunnlag føres av vedkommende myndighet som ga tillatelse til institusjonen med den høyeste balansesummen, som ved anvendelse av dette direktiv skal anses for å være den institusjonen som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU.
5. I særlige tilfeller kan vedkommende myndigheter ved felles avtale unnlate å anvende kriteriene nevnt i nr. 3 og 4 dersom det vil være uhensiktsmessig å anvende dem, idet det tas hensyn til institusjonene og den relative betydningen av deres virksomhet i ulike stater, og utpeke en annen vedkommende myndighet til å føre tilsyn på konsolidert grunnlag. I slike tilfeller skal vedkommende myndigheter før de treffer sin beslutning gi morinstitusjonen i EU, det finansielle morholdingselskapet i EU, det blandede finansielle morholdingselskapet i EU eller institusjonen med den høyeste balansesummen, alt etter hva som er relevant, mulighet til å uttale seg om nevnte beslutning.
6. Vedkommende myndigheter skal underrette Kommisjonen og EBA om avtaler som omfattes av nr. 5.

Artikkel 112

Den konsoliderende tilsynsmyndighetens samordning av tilsynsvirksomhet

1. I tillegg til forpliktelsene fastsatt i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013 skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten utføre følgende oppgaver:

a) Samordne innsamlingen og spredningen av relevante eller vesentlige opplysninger ved fortsatt drift og i krisesituasjoner.
b) Planlegge og samordne tilsynsvirksomheten i normalsituasjoner, herunder i forbindelse med virksomheten nevnt i avdeling VII kapittel 3 i samarbeid med de berørte vedkommende myndighetene.
c) Planlegge og samordne tilsynsvirksomheten i samarbeid med de berørte vedkommende myndighetene og ved behov med ESSB-sentralbankene, som en forberedelse til krisesituasjoner og under krisesituasjoner, herunder en negativ utvikling i institusjoner eller i finansmarkedene, om mulig ved å anvende eksisterende kommunikasjonskanaler for å lette krisehåndteringen.

2. Dersom den konsoliderende tilsynsmyndigheten ikke utfører oppgavene nevnt i nr. 1, eller dersom vedkommende myndigheter ikke samarbeider med den konsoliderende tilsynsmyndigheten i det omfanget som kreves for at oppgavene nevnt i nr. 1 skal kunne utføres, kan enhver berørt vedkommende myndighet henvise saken til EBA og anmode om bistand i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 annet ledd i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter ved uenighet om samordningen av tilsynsvirksomheten i henhold til denne artikkel.

3. Planleggingen og samordningen av tilsynsvirksomheten nevnt i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel omfatter ekstraordinære tiltak nevnt i artikkel 117 nr. 1 bokstav d og artikkel 117 nr. 4 bokstav b), utarbeidingen av felles vurderinger, gjennomføringen av beredskapsplaner og informasjon til offentligheten.

Artikkel 113

Felles beslutninger om institusjonsspesifikke tilsynskrav

1. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten og vedkommende myndigheter med ansvar for tilsyn med datterforetakene til en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt holdingselskap i en medlemsstat skal gjøre alt som står i deres makt for å komme fram til en felles beslutning om følgende:
   a) Anvendelsen av artikkel 73 og 97 for å avgjøre om størrelsen på gruppens konsoliderte ansvarlige kapital er tilstrekkelig med hensyn til dets finansielle stilling og risikoprofil og den påkrevde størrelsen på den ansvarlige kapitalen med sikte på anvendelsen av artikkel 104 nr. 1 bokstav a) på hver enhet i gruppen og på konsolidert grunnlag.
   b) Tiltak for å håndtere eventuelle viktige spørsmål og resultater i forbindelse med likviditetstilsynet, herunder om organiseringen og behandlingen av risikoer er tilfredsstillende i henhold til artikkel 86, og om behovet for institusjonsspesifikke likviditetskrav i samsvar med artikkel 105 i dette direktiv.
2. De felles beslutningene nevnt i nr. 1 skal treffes
   a) ved anvendelse av nr. 1 bokstav a), senest fire måneder etter at den konsoliderende tilsynsmyndigheten framla en rapport som inneholder risikovurderingen av gruppen i samsvar med artikkel 73 og 97 og artikkel 104 nr. 1 bokstav a) for de øvrige berørte vedkommende myndighetene,
   b) ved anvendelse av nr. 1 bokstav b), senest én måned etter at den konsoliderende tilsynsmyndigheten framla en rapport som inneholder en vurdering av gruppens likviditetsrisikoprofil i samsvar med artikkel 86 og 105.

   De felles beslutningene skal også ta behørig hensyn til den risikovurderingen av datterforetak som foretas av berørte vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 73 og 97.

   De felles beslutningene skal framgå av dokumenter som inneholder en fullstendig begrunnelse, og som skal oversendes til morinstitusjonen i EU av den konsoliderende tilsynsmyndigheten. I tilfelle av uenighet skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten på anmodning fra en av de øvrige berørte vedkommende myndighetene rådføre seg med EBA. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten kan rådføre seg med EBA på eget initiativ.
3. Dersom en felles beslutning fra vedkommende myndigheter ikke foreligger innen fristene nevnt i nr. 2, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten treffe beslutning om anvendelsen av artikkel 73, 86 og 97, artikkel 104 nr. 1 bokstav a) og artikkel 105 på konsolidert grunnlag, etter at den har tatt behørig hensyn til de risikovurderingene av datterforetak som er foretatt av berørte vedkommende myndigheter. Dersom en berørt vedkommende myndighet etter utløpet av fristene nevnt i nr. 2 har henvist saken til EBA i samsvar med artikkel

19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten utsette sin beslutning og avvente en eventuell beslutning som EBA kan treffe i samsvar med artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning, og skal treffe sin beslutning i samsvar med EBAs beslutning. Fristene nevnt i nr. 2 skal anses å utgjøre meglingsfasen i henhold til forordning (EU) nr. 1093/2010. EBA skal treffe sin beslutning innen én måned. Saken kan ikke henvises til EBA etter utløpet av firemånedersperioden eller eventuelt perioden på én måned, eller etter at det er truffet en felles beslutning.

Beslutningen om anvendelsen av artikkel 73, 86 og 97, artikkel 104 nr. 1 bokstav a) og artikkel 105 skal treffes av de respektive vedkommende myndighetene med ansvar for tilsynet med datterforetak av en morkredittinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU på individuelt eller delkonsolidert grunnlag, etter at de har tatt behørig hensyn til de synspunktene og forbeholdene som den konsoliderende tilsynsmyndigheten har gitt uttrykk for. Dersom en av de berørte vedkommende myndighetene etter utløpet av en av fristene nevnt i nr. 2 har henvist saken til EBA i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, skal vedkommende myndigheter utsette sin beslutning og avvente en eventuell beslutning som EBA kan treffe i samsvar med artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning, og skal treffe sin beslutning i samsvar med EBAs beslutning. Fristene nevnt i nr. 2 skal anses å utgjøre meglingsfasen i henhold til nevnte forordning. EBA skal treffe sin beslutning innen én måned. Saken kan ikke henvises til EBA etter utløpet av firemånedersperioden eller eventuelt perioden på én måned, eller etter at det er truffet en felles beslutning.

Beslutningene skal framgå av et dokument som inneholder en fullstendig begrunnelse, og skal ta i betraktning andre vedkommende myndigheters risikovurderinger, synspunkter og forbehold som er kommet til uttrykk i løpet av tidsperioden nevnt i nr. 2. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal sende dokumentet til alle berørte vedkommende myndigheter og til morinstitusjonen i EU.

Dersom EBA er rådspurt, skal alle vedkommende myndigheter ta hensyn til dens råd og begrunne eventuelle betydelige avvik fra dem.

4. De felles beslutningene nevnt i nr. 1 og beslutningene som treffes av vedkommende myndigheter i mangel av en felles beslutning i henhold til nr. 3, skal anses som endelige og anvendes av vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene.

   De felles beslutningene nevnt i nr. 1 og enhver beslutning som treffes i mangel av en felles beslutning i samsvar med nr. 3, skal ajourføres årlig eller, i unntakstilfeller dersom en vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet med datterforetak av en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU i en skriftlig og behørig begrunnet anmodning til den konsoliderende tilsynsmyndigheten ber om at beslutningen om anvendelsen av artikkel 104 nr. 1 bokstav a) og artikkel 105 ajourføres. I sistnevnte tilfelle kan ajourføringen behandles bilateralt av den samordnende tilsynsmyndigheten og vedkommende myndighet som framsetter anmodningen.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å sikre ensartede vilkår for anvendelsen av den felles beslutningsprosessen som er nevnt i denne artikkel, med hensyn til anvendelsen av artikkel 73, 86 og 97, artikkel 104 nr. 1 bokstav a) og artikkel 105 med sikte på å lette felles beslutninger.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. juli 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 114

Opplysningskrav i krisesituasjoner

1. Dersom det oppstår en krisesituasjon, herunder en situasjon som beskrevet i artikkel 18 i forordning (EU) nr. 1093/2010, eller en situasjon med en negativ utvikling på markedene som ville kunne skade markedslikviditeten og finanssystemets stabilitet i en av medlemsstatene der enheter i en gruppe har fått tillatelse, eller der betydelige filialer som nevnt i artikkel 51 er etablert, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten, med forbehold for kapittel 1 avsnitt 2 og eventuelt artikkel 54 og 58 i direktiv 2004/39/EF, så snart det er praktisk mulig varsle EBA og myndighetene nevnt i artikkel 58 nr. 4 og artikkel 59 og oversende alle opplysningene som kreves for at de skal kunne utføre sine oppgaver. Disse forpliktelsene skal gjelde for alle vedkommende myndigheter.

Dersom en ESSB-sentralbank får kjennskap til en situasjon som beskrevet i første ledd, skal den så snart det er praktisk mulig varsle vedkommende myndigheter nevnt i artikkel 112 samt EBA.

Når det er mulig, skal vedkommende myndighet og myndigheten nevnt i artikkel 58 nr. 4 benytte eksisterende kommunikasjonskanaler.

2. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal, når den har behov for opplysningene som allerede er gitt til en annen tilsynsmyndighet, om mulig kontakte denne myndigheten for å hindre dobbeltrapportering til de forskjellige myndighetene som medvirker i tilsynet.

Artikkel 115

Samordnings- og samarbeidsordninger

1. For å tilrettelegge for og opprette et effektivt tilsyn skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten og de andre vedkommende myndighetene ha skriftlige samordnings- og samarbeidsordninger.

   I henhold til disse ordningene kan ytterligere oppgaver overlates til den konsoliderende tilsynsmyndigheten, og det kan fastsettes framgangsmåter for beslutningsprosessen og samarbeidet med andre vedkommende myndigheter.
2. Vedkommende myndigheter med ansvar for å gi tillatelse til datterforetaket til et morforetak som er en institusjon, kan ved tosidig avtale i samsvar med artikkel 28 i forordning (EU) nr. 1093/2010, delegere sitt tilsynsansvar til vedkommende myndigheter som ga tillatelse til og fører tilsyn med morforetaket, slik at de påtar seg ansvaret for å føre tilsyn med datterforetaket i samsvar med dette direktiv. EBA skal holdes underrettet om at slike avtaler finnes og om innholdet i dem. Den skal videresende slike opplysninger til vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene og til Den europeiske komité for bankspørsmål.

Artikkel 116

Tilsynskollegier

1. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal opprette tilsynskollegier for å lette utførelsen av oppgavene omhandlet i artikkel 112 og 113 og artikkel 114 nr. 1 og, med forbehold for fortrolighetskravene i nr. 2 i denne artikkel og unionsretten, sikre egnet samordning og samarbeid med tilsynsmyndighetene i berørte tredjestater, dersom det er relevant.

   EBA skal bidra til å fremme og overvåke at tilsynskollegiene omhandlet i denne artikkel virker på en formålstjenlig, effektiv og ensartet måte i samsvar med artikkel 21 i forordning (EU) nr. 1093/2010. For det formålet skal EBA delta når den finner det hensiktsmessig, og skal i den forbindelse anses som en vedkommende myndighet.

   Tilsynskollegier skal fastsette en ramme for den konsoliderende tilsynsmyndighetens, EBAs og andre vedkommende myndigheters utførelse av følgende oppgaver:

   a) Utveksle opplysninger seg imellom og med EBA i samsvar med artikkel 21 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
   b) Oppnå enighet om frivillig fordeling av oppgaver og frivillig delegering av ansvarsområder, der det er hensiktsmessig.
   c) Fastsette programmer for tilsynsundersøkelser nevnt i artikkel 99 basert på en risikovurdering av gruppen i samsvar med artikkel 97.
   d) Øke effektiviteten i tilsynet ved å fjerne unødvendig dobbeltarbeid i forbindelse med tilsynskravene, herunder i forbindelse med anmodningene om opplysninger nevnt i artikkel 114 og artikkel 117 nr. 3.
   e) Oppnå ensartet anvendelse av tilsynskravene i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 på alle enheter i gruppen, uten at det berører de valgmulighetene og mulighetene til skjønnsutøvelse som er fastsatt i unionsretten.
   f) Anvende artikkel 112 nr. 1 bokstav c), idet det tas hensyn til arbeidet i andre fora som kan være opprettet på dette området.
2. Vedkommende myndigheter som deltar i tilsynskollegiene, skal ha et nært samarbeid med EBA. Fortrolighetskravene i kapittel 1 avsnitt II i dette direktiv og artikkel 54 og 58 i direktiv 2004/39/EF skal ikke hindre vedkommende myndigheter i å utveksle fortrolige opplysninger innenfor tilsynskollegier. Tilsynskollegienes opprettelse og virkemåte skal ikke berøre vedkommende myndigheters rettigheter og ansvar i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013.
3. Opprettelsen av kollegiene og deres virkemåte skal baseres på skriftlige ordninger som nevnt i artikkel 115, som fastsettes etter at den konsoliderende myndigheten har rådført seg med berørte vedkommende myndigheter.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette alminnelige vilkår for tilsynskollegienes virkemåte.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette alminnelige vilkår for tilsynskollegienes virkemåte.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

6. Vedkommende myndigheter som har ansvar for tilsynet med datterforetak av en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt holdingselskap i EU, og vedkommende myndigheter i en vertsstat der det er etablert betydelige filialer som nevnt i artikkel 51, eventuelt ESSB-sentralbanker og, når det er hensiktsmessig, tredjestaters vedkommende myndigheter, forutsatt at det foreligger fortrolighetskrav som ifølge alle vedkommende myndigheter er likeverdige med kravene i kapittel 1 avsnitt II i dette direktiv og eventuelt artikkel 54 og 58 i direktiv 2004/39/EF, kan delta i tilsynskollegiene.

7. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal lede møtene i kollegiet og bestemme hvilke vedkommende myndigheter som skal delta på kollegiets møter eller i dets virksomhet. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal på forhånd holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om avholdelsen av slike møter, de viktigste sakene som skal drøftes, og den virksomheten som skal behandles. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal også i god tid holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om de tiltakene som vedtas på disse møtene, eller om de tiltakene som gjennomføres.

8. Beslutningen som den konsoliderende tilsynsmyndigheten treffer, skal ta hensyn til relevansen av den tilsynsvirksomheten som skal planlegges eller samordnes for disse myndighetene, særlig den mulige virkningen på finanssystemets stabilitet i de berørte medlemsstatene nevnt i artikkel 7 og forpliktelsene nevnt i artikkel 51 nr. 2.

9. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal, med forbehold for fortrolighetskravene i kapittel 1 avsnitt II i dette direktiv og eventuelt artikkel 54 og 58 i direktiv 2004/39/EF, underrette EBA om tilsynskollegienes virksomhet, herunder i krisesituasjoner, og meddele EBA alle opplysninger som har særlig betydning for tilsynsmessig tilnærming.

   Ved uenighet mellom vedkommende myndigheter om tilsynskollegienes virkemåte, kan en av de berørte vedkommende myndighetene henvise saken til EBA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

   EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 annet ledd i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter ved uenighet om tilsynskollegienes virkemåte i henhold til denne artikkel.

Artikkel 117

Samarbeidsplikt

1. Vedkommende myndigheter skal samarbeide nært med hverandre. De skal gi hverandre alle opplysninger som er viktige eller relevante for utførelsen av de andre myndighetenes tilsynsoppgaver i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013. I den forbindelse skal vedkommende myndigheter på anmodning oversende alle relevante opplysninger og på eget initiativ oversende alle vesentlige opplysninger.

   Vedkommende myndigheter skal samarbeide med EBA ved anvendelsen av dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i samsvar med forordning (EU) nr. 1093/2010.

   Vedkommende myndigheter skal gi EBA alle opplysninger som kreves for at den skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv, forordning (EU) nr. 575/2013 og forordning (EU) nr. 1093/2010, i samsvar med artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

   Opplysningene nevnt i første ledd skal anses som svært viktige dersom de i vesentlig grad vil kunne påvirke vurderingen av den økonomiske soliditeten til en institusjon eller finansinstitusjon i en annen medlemsstat.

   Særlig skal konsoliderende tilsynsmyndigheter for morinstitusjoner i EU og institusjoner kontrollert av finansielle morholdingselskaper i EU eller av blandede finansielle morholdingselskaper i EU gi vedkommende myndigheter i andre medlemsstater som fører tilsyn med datterforetakene til disse morforetakene, alle relevante opplysninger. Når omfanget av relevante opplysninger skal fastsettes, skal det

tas hensyn til disse datterforetakenes betydning i vedkommende medlemsstaters finanssystem.

De vesentlige opplysningene nevnt i første ledd skal særlig omfatte følgende:

a) Identifisering av gruppens juridiske struktur og styringsstruktur, herunder organisasjonsstrukturen, som omfatter alle regulerte foretak, ikke-regulerte foretak, ikke-regulerte datterforetak og betydelige filialer som inngår i gruppen, morforetakene i samsvar med artikkel 14 nr. 3, artikkel 74 nr. 1 og artikkel 109 nr. 2, samt av vedkommende myndigheter for de regulerte foretakene i gruppen.
b) Framgangsmåter for innsamling av opplysninger fra institusjonene i en gruppe samt kontroll av disse opplysningene.
c) Negativ utvikling i institusjoner eller i andre enheter i en gruppe som kan få alvorlige virkninger for institusjonene.
d) Vesentlige sanksjoner og ekstraordinære tiltak iverksatt av vedkommende myndigheter i samsvar med dette direktiv, herunder pålegging av særlige krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 104 og pålegging av begrensninger på bruken av metoden med avansert måling til beregning av kravene til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 312 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013.

2. Vedkommende myndigheter kan henvise tilfeller til EBA i følgende situasjoner:
   a) En vedkommende myndighet har ikke oversendt vesentlige opplysninger.
   b) En anmodning om samarbeid, særlig om utveksling av relevante opplysninger, er blitt avslått eller ikke blitt etterkommet innen rimelig tid.

   Uten at det berører artikkel 258 i TEUV, kan EBA handle innenfor rammen av den myndigheten den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

   EBA kan også på eget initiativ i samsvar med artikkel 19 nr. 1 i nevnte forordning bistå vedkommende myndigheter med å utvikle en ensartede samarbeidsmetoder.
3. Vedkommende myndigheter med ansvar for tilsyn med institusjoner kontrollert av en morinstitusjon i EU, skal, når dette er mulig, kontakte den konsoliderende tilsynsmyndigheten når de har behov for opplysninger om gjennomføring av de framgangsmåtene og metodene som er fastsatt i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013, som allerede kan være tilgjengelige for den konsoliderende tilsynsmyndigheten.
4. Før de treffer en beslutning som er av betydning for andre vedkommende myndigheters tilsynsoppgaver, skal vedkommende myndigheter rådføre seg med hverandre om følgende punkter:
   a) Endringer i aksjeeier-, organisasjons- eller ledelsesstrukturen i kredittinstitusjoner i en gruppe som krever vedkommende myndigheters godkjenning eller tillatelse.
   b) Vesentlige sanksjoner eller ekstraordinære tiltak iverksatt av vedkommende myndigheter, herunder pålegging av særlige krav til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 104 og pålegging av begrensninger på bruken av metoden med avansert måling til beregning av kravene til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 312 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013.

   Ved anvendelse av bokstav b) skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten alltid rådspørres.

   En vedkommende myndighet kan imidlertid beslutte ikke å rådføre seg med andre vedkommende myndigheter i hastesaker eller når slikt samråd kan gjøre beslutningen mindre effektiv. I så fall skal vedkommende myndighet umiddelbart underrette de andre vedkommende myndighetene etter at den har truffet sin beslutning.

Artikkel 118

Kontroll av opplysninger om enheter i andre medlemsstater

Dersom vedkommende myndigheter i en medlemsstat ved anvendelse av dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 i særlige tilfeller ønsker å kontrollere opplysninger om en institusjon, et finansielt holdingselskap, et blandet finansielt holdingselskap, en finansinstitusjon, et foretak som yter tilknyttede tjenester, et blandet holdingselskap, et datterforetak som nevnt i artikkel 125 eller et datterforetak som nevnt i artikkel 119 nr. 3, som ligger i en annen medlemsstat, skal de anmode vedkommende myndigheter i den andre medlemsstaten om å foreta kontrollen. De myndighetene som mottar en slik anmodning, skal etterkomme den innenfor rammen av sin myndighet, enten ved selv å foreta kontrollen, ved å tillate at de myndighetene som anmodet om kontrollen, foretar den selv, eller ved å la en revisor eller en sakkyndig foreta den. Vedkommende myndighet

som anmodet om kontrollen, kan etter eget ønske delta i kontrollen når den ikke selv foretar den.

Avsnitt II

Finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper og blandede holdingselskaper

Artikkel 119

Inkludering av holdingselskaper i tilsyn på konsolidert grunnlag

1. Medlemsstatene skal treffe alle nødvendige tiltak for at finansielle holdingselskaper og blandede finansielle holdingselskaper skal være omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag, dersom det er hensiktsmessig.
2. Dersom et datterforetak som er en institusjon, ikke inkluderes i tilsyn på konsolidert grunnlag i et av tilfellene nevnt i artikkel 19 i forordning (EU) nr. 575/2013, kan vedkommende myndigheter i den medlemsstaten der datterforetaket ligger, be morforetaket om opplysninger som kan gjøre det enklere å føre tilsyn med dette datterforetaket.
3. Medlemsstatene skal gjøre det mulig for vedkommende myndigheter med ansvar for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag å be datterforetakene til en institusjon, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap som ikke er omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag, om opplysningene nevnt i artikkel 122. I så fall får framgangsmåtene for overføring og kontroll av opplysningene fastsatt i nevnte artikkel anvendelse.

Artikkel 120

Tilsyn med blandede finansielle holdingselskaper

1. Dersom et blandet finansielt holdingselskap er underlagt likeverdige bestemmelser i dette direktiv og i direktiv 2002/87/EF, særlig med hensyn til risikobasert tilsyn, kan den samordnende tilsynsmyndigheten etter samråd med de andre berørte vedkommende myndighetene som har ansvar for å føre tilsyn med datterforetak, anvende bare direktiv 2002/87/EF på det blandede finansielle holdingselskapet.
2. Dersom et blandet finansielt holdingselskap er underlagt likeverdige bestemmelser i dette direktiv og i direktiv 2009/138/EF, særlig med hensyn til risikobasert tilsyn, kan den samordnende tilsynsmyndigheten i forståelse med gruppetilsynsmyndigheten i forsikringssektoren anvende bare bestemmelsene i dette direktiv som gjelder den mest betydelige sektoren i henhold til definisjonen i artikkel 3 nr. 2 i direktiv 2002/87/EF, på det blandede finansielle holdingselskapet.
3. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal underrette EBA og EIOPA om beslutningene som er truffet i henhold til nr. 1 og 2.
4. EBA, EIOPA og ESMA skal gjennom Felleskomiteen nevnt i artikkel 54 i forordning (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010 og (EU) nr. 1095/2010 utarbeide retningslinjer for tilnærming av tilsynspraksis og skal innen tre år etter at retningslinjene er vedtatt, utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for samme formål.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010, forordning (EU) nr. 1094/2010 og forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 121

Ledelsens kvalifikasjoner

Medlemsstatene skal kreve at medlemmene av ledelsesorganet i et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap har tilstrekkelig godt omdømme og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer i henhold til artikkel 91 nr. 1 til å utføre sine oppgaver, idet det tas hensyn til det finansielle holdingselskapets eller blandede finansielle holdingselskapets særlige rolle.

Artikkel 122

Anmodning om opplysninger og tilsyn

1. I påvente av en ytterligere samordning av konsolideringsmetodene skal medlemsstatene fastsette at når en eller flere institusjoners morforetak er et blandet holdingselskap, skal vedkommende myndigheter med ansvar for tillatelse til og tilsyn med disse institusjonene, kreve av det blandede holdingselskapet og dets datterforetak, som er institusjoner, at de gir alle opplysninger som er nødvendige for å føre tilsyn med datterforetakene, enten ved at de vedkommende myndighetene henvender seg direkte til dem eller gjennom datterforetakene.
2. Medlemsstatene skal fastsette at deres vedkommende myndigheter selv kan foreta, eller la eksterne granskere foreta, stedlige tilsyn for å kontrollere opplysninger som er mottatt fra

blandede holdingselskaper og deres datterforetak. Dersom det blandede holdingselskapet eller et av dets datterforetak er et forsikringsselskap, kan også framgangsmåten fastsatt i artikkel 125 benyttes. Dersom et blandet holdingselskap eller et av dets datterforetak ligger i en annen medlemsstat enn den der datterforetaket som er en institusjon, ligger, skal stedlig kontroll av opplysninger foretas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 118.

Artikkel 123

Tilsyn

1. Uten at det berører fjerde del i forordning (EU) nr. 575/2013, skal medlemsstatene fastsette at når morforetaket til en eller flere institusjoner er et blandet holdingselskap, skal vedkommende myndigheter med ansvar for tilsynet med disse institusjonene føre overordnet tilsyn med transaksjoner mellom institusjonen og det blandede holdingselskapet og dets datterforetak.
2. Vedkommende myndigheter skal kreve at institusjoner innfører hensiktsmessige risikostyringsprosesser og internkontrollordninger, herunder god rapporterings- og regnskapspraksis, for på en egnet måte å identifisere, måle, overvåke og kontrollere transaksjoner med institusjonenes morforetak, dvs. det blandede holdingselskapet og dets datterforetak. Vedkommende myndigheter skal kreve at institusjonen rapporterer om eventuelle andre betydelige transaksjoner med disse foretakene ut over den som er nevnt i artikkel 394 i forordning (EU) nr. 575/2013. Disse framgangsmåtene og betydelige transaksjonene skal overvåkes av vedkommende myndigheter.

Artikkel 124

Utveksling av opplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at det ikke er rettslige hindringer for at foretak som er omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag, blandede holdingselskaper og deres datterforetak, eller datterforetak som nevnt i artikkel 119 nr. 3, utveksler opplysninger som er av betydning for tilsynet i samsvar med artikkel 110 og kapittel 3.
2. Når et morforetak og et av dets datterforetak som er institusjoner, ligger i forskjellige medlemsstater, skal vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene utveksle alle opplysninger som er av betydning for å muliggjøre eller lette tilsynet på konsolidert grunnlag.

   Når vedkommende myndigheter i den medlemsstaten der morforetaket ligger, ikke selv fører tilsyn på konsolidert grunnlag i henhold til i artikkel 111, kan vedkommende myndigheter med ansvar for slikt tilsyn be dem om å anmode morforetaket om opplysninger som er av betydning for tilsynet på konsolidert grunnlag, og å oversende dem til disse myndighetene.
3. Medlemsstatene skal tillate utveksling mellom sine vedkommende myndigheter av opplysningene nevnt i nr. 2, forutsatt at innhenting eller besittelse av opplysninger om finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper, finansinstitusjoner eller foretak som yter tilknyttede tjenester, ikke skal innebære at vedkommende myndigheter har plikt til utøve en tilsynsfunksjon overfor disse institusjonene eller foretakene på individuelt grunnlag.

   På lignende måte skal medlemsstatene tillate sine vedkommende myndigheter å utveksle opplysningene nevnt i artikkel 122, forutsatt at innhenting eller besittelse av opplysningene ikke innebærer at vedkommende myndigheter har plikt til å utøve en tilsynsfunksjon overfor det blandede holdingselskapet og de av dets datterforetak som ikke er kredittinstitusjoner, eller overfor datterforetakene nevnt i artikkel 119 nr. 3.

Artikkel 125

Samarbeid

1. Dersom en institusjon, et finansielt holdingselskap, et blandet finansielt holdingselskap eller et blandet holdingselskap kontrollerer ett eller flere datterforetak som er forsikringsforetak, eller andre foretak som yter investeringstjenester som krever tillatelse, skal det opprettes et nært samarbeid mellom vedkommende myndigheter og de myndighetene som har fått i oppgave å føre offentlig tilsyn med forsikringsforetak eller med de andre foretakene som yter investeringstjenester. Uten at det berører deres respektive myndighetsområder, skal disse myndighetene utveksle alle opplysninger som kan lette utførelsen av deres oppgave og gjøre det mulig å føre tilsyn med virksomheten og den samlede finansielle stillingen i de foretakene de fører tilsyn med.
2. Opplysninger som mottas innenfor rammen av tilsynet på konsolidert grunnlag, og særlig all

utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter i henhold til dette direktiv, skal være underlagt krav om taushetsplikt som er minst likeverdige med dem som er nevnt i artikkel 53 nr. 1 i dette direktiv for kredittinstitusjoner, eller i direktiv 2004/39/EF for verdipapirforetak.

3. Vedkommende myndigheter med ansvar for tilsyn på konsolidert grunnlag skal utarbeide lister over finansielle holdingselskaper eller blandede finansielle holdingselskaper nevnt i artikkel 11 i forordning (EU) nr. 575/2013. Disse listene skal oversendes til vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene, EBA og Kommisjonen.

Artikkel 126

Sanksjoner

I samsvar med kapittel 1 avsnitt IV i denne avdeling skal medlemsstatene sørge for at administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak med henblikk på å bringe til opphør fastslåtte overtredelser eller årsakene til dem, kan ilegges finansielle holdingselskaper, blandede finansielle holdingselskaper og blandede holdingselskaper, eller deres ansvarlige ledere, for overtredelse av lover og forskrifter som innarbeider dette kapittel i nasjonal lovgivning.

Artikkel 127

Vurdering av om tredjestaters konsoliderte tilsyn er likeverdig

1. Når en institusjon hvis morforetak er en institusjon, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingforetak med hovedkontor i en tredjestat, ikke er underlagt konsolidert tilsyn i henhold til artikkel 111, skal vedkommende myndigheter vurdere om institusjonen er underlagt konsolidert tilsyn av en tilsynsmyndighet i en tredjestat som er likeverdig med det tilsynet som er omfattet av prinsippene fastsatt i dette direktiv og kravene i første del avdeling II kapittel 2 i forordning (EU) nr. 575/2013.

   Vurderingen skal foretas av den vedkommende myndigheten som ville hatt ansvar for konsolidert tilsyn dersom nr. 3 skulle anvendes, på anmodning fra morforetaket eller et av de regulerte foretakene med tillatelse i Unionen, eller på eget initiativ. Denne vedkommende myndigheten skal rådføre seg med de andre berørte vedkommende myndighetene.

2. Kommisjonen kan anmode Den europeiske komité for bankspørsmål om å gi alminnelige retningslinjer om sannsynligheten for at de ordningene for konsolidert tilsyn som anvendes av tilsynsmyndigheter i tredjestater, vil oppfylle målene for konsolidert tilsyn fastsatt i dette kapittel når det gjelder institusjoner hvis morforetak har sitt hovedkontor i en tredjestat. Den europeiske komité for bankspørsmål skal fortløpende gjennomgå slike retningslinjer og ta hensyn til eventuelle endringer av ordningene for konsolidert tilsyn som anvendes av slike vedkommende myndigheter. EBA skal bistå Kommisjonen og Den europeiske komité for bankspørsmål i utførelsen av disse oppgavene, herunder ved vurderingen av om slike retningslinjer bør ajourføres.

   Vedkommende myndighet som foretar vurderingen omhandlet i nr. 1 første ledd, skal ta hensyn til slike retningslinjer. For dette formål skal vedkommende myndighet rådspørre EBA før den treffer en beslutning.

3. I fravær av et slikt likeverdig tilsyn skal medlemsstatene anvende dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 *mutatis mutandis* på institusjonen eller tillate at deres vedkommende myndigheter anvender andre egnede tilsynsmetoder som oppfyller målene for tilsyn på konsolidert grunnlag med institusjoner.

   Den vedkommende myndigheten som ville hatt ansvar for det konsolidert tilsynet, skal etter samråd med de andre berørte vedkommende myndighetene godkjenne disse tilsynsmetodene.

   Vedkommende myndigheter kan særlig kreve at det opprettes et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap med hovedkontor i Unionen, og anvende bestemmelsene om tilsyn på konsolidert grunnlag på det finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling eller på den konsoliderte stillingen til institusjonene i det blandede finansielle holdingselskapet.

   Tilsynsmetodene skal utformes slik at de oppfyller de målene for konsolidert tilsyn som er fastsatt i dette kapittel, og skal meddeles de andre berørte vedkommende myndighetene, EBA og Kommisjonen.

KAPITTEL 4

Kapitalbuffere

Avsnitt I

Buffere

Artikkel 128

Definisjoner

I dette kapittel menes med

1) «kapitalbevaringsbuffer» den ansvarlige kapitalen som en institusjon skal opprettholde i samsvar med artikkel 129,
2) «institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer» den ansvarlige kapitalen som en institusjon skal opprettholde i samsvar med artikkel 130,
3) «buffer for globalt systemviktige institusjoner» den ansvarlige kapitalen som må opprettholdes i samsvar med artikkel 131 nr. 4,
4) «buffer for andre systemviktige institusjoner» den ansvarlige kapitalen som kan opprettholdes i samsvar med artikkel 131 nr. 5,
5) «systemrisikobuffer» den ansvarlige kapitalen som en institusjon må eller kan pålegges å opprettholde i samsvar med artikkel 133,
6) «kombinert bufferkrav» den samlede rene kjernekapitalen som er nødvendig for å oppfylle kravet om en kapitalbevaringsbuffer, eventuelt forhøyet med følgende:
   a) en institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer,
   b) en buffer for globalt systemviktige institusjoner,
   c) en buffer for andre systemviktige institusjoner,
   d) en systemrisikobuffer,
7) «motsyklisk buffersats» den satsen som institusjonene skal benytte for å beregne sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer, og som fastsettes i samsvar med artikkel 136 eller artikkel 137 eller av en vedkommende myndighet i en tredjestat, avhengig av situasjonen,
8) «nasjonalt godkjent institusjon» en institusjon som er godkjent i medlemsstaten, og som en særskilt utpekt myndighet er ansvarlig for å fastsette den motsykliske buffersatsen for,
9) «bufferveiledning» en referansebuffersats beregnet i samsvar med artikkel 135 nr. 1.

Dette kapittel får ikke anvendelse på verdipapirforetak som ikke har tillatelse til å yte de investeringstjenestene som er oppført i nr. 3 og 6 i avsnitt A i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF.

Artikkel 129

Krav om å opprettholde en kapitalbevaringsbuffer

1. Medlemsstatene skal kreve at institusjonene opprettholder en kapitalbevaringsbuffer av ren kjernekapital ut over den rene kjernekapitalen som opprettholdes for å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013, tilsvarende 2,5 % av deres samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i nevnte forordning på individuelt og konsolidert grunnlag, avhengig hva som er hensiktsmessig i samsvar med første del avsnitt II i nevnte forordning.
2. Som unntak fra nr. 1 kan en medlemsstat unnta små og mellomstore verdipapirforetak fra kravene i nevnte nummer dersom et slikt unntak ikke utgjør en trussel mot finanssystemets stabilitet i medlemsstaten.

   Beslutningen om å anvende et slikt unntak skal være behørig begrunnet, skal omfatte en forklaring på hvorfor unntaket ikke utgjør en trussel mot finanssystemets stabilitet i medlemsstaten og skal inneholde en nøyaktig definisjon av de små og mellomstore verdipapirforetakene som er unntatt.

   Medlemsstater som beslutter å anvende et slikt unntak, skal underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene om dette.
3. Ved anvendelse av nr. 2 skal medlemsstaten utpeke den myndigheten som har ansvar for anvendelsen av denne artikkel. Denne myndigheten skal være vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten.
4. Ved anvendelse av nr. 2 skal verdipapirforetak kategoriseres som store eller mellomstore i samsvar med kommisjonsrekommandasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter([31]).
5. Institusjonene skal ikke anvende ren kjernekapital som opprettholdes for å oppfylle kravet i nr. 1 i denne artikkel, til å oppfylle krav i henhold til artikkel 104.
6. Dersom en institusjon ikke klarer å oppfylle kravet i nr. 1 i denne artikkel fullt ut, skal den omfattes av begrensninger på utdelinger som omhandlet i artikkel 141 nr. 2 og 3.

---

[31] EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

Artikkel 130

Krav om å opprettholde en institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

1. Medlemsstatene skal kreve at institusjonene opprettholder en institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer tilsvarende deres samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, multiplisert med det vektede gjennomsnittet av de motsykliske buffersatsene beregnet i samsvar med artikkel 140 i dette direktiv på individuelt og konsolidert grunnlag, avhengig av hva som er hensiktsmessig i samsvar med første del avsnitt II i nevnte forordning.
2. Som unntak fra nr. 1 kan en medlemsstat unnta små og mellomstore verdipapirforetak fra kravene i nevnte nummer dersom et slikt unntak ikke utgjør en trussel mot finanssystemets stabilitet i medlemsstaten.

   Beslutningen om å anvende et slikt unntak skal være behørig begrunnet, skal omfatte en forklaring på hvorfor unntaket ikke utgjør en trussel mot finanssystemets stabilitet i medlemsstaten og skal inneholde en nøyaktig definisjon av de små og mellomstore verdipapirforetakene som er unntatt.

   Medlemsstater som beslutter å anvende et slikt unntak, skal underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene om dette.
3. Ved anvendelse av nr. 2 skal medlemsstaten utpeke den myndigheten som har ansvar for anvendelsen av denne artikkel. Denne myndigheten skal være vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten.
4. Ved anvendelse av nr. 2 skal verdipapirforetak kategoriseres som små og mellomstore i samsvar med rekommandasjon 2003/361/EF.
5. Institusjonene skal oppfylle kravet i nr. 1 med ren kjernekapital i tillegg til eventuell ren kjernekapital som opprettholdes for å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013, kravet om å opprettholde en kapitalbevaringsbuffer i henhold til artikkel 129 i dette direktiv og eventuelle krav i henhold til artikkel 104 i dette direktiv.
6. Dersom en institusjon ikke klarer å oppfylle kravet i nr. 1 i denne artikkel fullt ut, skal den omfattes av begrensninger på utdelinger som omhandlet i artikkel 141 nr. 2 og 3.

Artikkel 131

Globalt systemviktige institusjoner og andre systemviktige institusjoner

1. Medlemsstatene skal utpeke den myndigheten som har ansvar for på konsolidert grunnlag å identifisere globalt systemviktige institusjoner og, på individuelt, delkonsolidert eller konsolidert grunnlag, avhengig av hva som er hensiktsmessig, andre systemviktige institusjoner, som har tillatelse innenfor deres jurisdiksjon. Denne myndigheten skal være vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten. Medlemsstatene kan utpeke mer enn én myndighet. Globalt systemviktige institusjoner skal være en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU, et blandet finansielt morholdingselskap i EU eller en institusjon. Globalt systemviktige institusjoner kan ikke være en institusjon som er datterforetak av en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU. Andre systemviktige institusjoner kan være enten en morinstitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU, et blandet finansielt morholdingselskap i EU eller en institusjon.
2. Metoden for identifikasjon av globalt systemviktige institusjoner skal bygge på følgende kategorier:
   a) Gruppens størrelse.
   b) Gruppens sammenveving med finanssystemet.
   c) Muligheten for å erstatte de tjenestene eller den finansielle infrastrukturen som gruppen yter.
   d) Gruppens kompleksitet.
   e) Gruppens grensekryssende virksomhet, herunder grensekryssende virksomhet mellom medlemsstatene og mellom en medlemsstat og en tredjestat.

   Hver kategori skal ha samme vekting og skal bestå av kvantifiserbare indikatorer.

   Metoden skal gi et samlet poengtall for hver av enhetene omhandlet i nr. 1 som er vurdert, noe som gjør det mulig å fastslå om enheten er en globalt systemviktig institusjon og plassere den i en underkategori i henhold til nr. 9.
3. Andre systemviktige institusjoner skal identifiseres i samsvar med nr. 1. Systemviktighet skal vurderes på grunnlag av minst ett av følgende kriterier:
   a) Størrelse.

b) Betydningen for Unionens eller den berørte medlemsstatens økonomi.
c) Betydningen av den grensekryssende virksomheten.
d) Institusjonens eller gruppens sammenveving med finanssystemet.

EBA skal senest 1. januar 2015, etter samråd med ESRB, offentliggjøre retningslinjer for kriteriene for fastsettelse av vilkårene for anvendelsen av dette nummer i forbindelse med vurderingen av andre systemviktige institusjoner. I disse retningslinjene skal det tas hensyn til de internasjonale rammene for nasjonale systemviktige institusjoner og særlige forhold på unionsplan og nasjonalt plan.

4. Hver globalt systemviktige institusjon skal på konsolidert grunnlag opprettholde en buffer for globalt systemviktige institusjoner som skal tilsvare den underkategorien som den globalt systemviktige institusjonen er plassert i. Denne bufferen skal bestå av og utfylle den rene kjernekapitalen.
5. Vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten kan på konsolidert, delkonsolidert eller individuelt grunnlag kreve at enhver annen systemviktig institusjon har en buffer for andre systemviktige institusjoner på opptil 2 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, idet det tas hensyn til kriteriene for identifikasjon av de andre systemviktige institusjonene. Denne bufferen skal bestå av og utfylle den rene kjernekapitalen.
6. Når vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten krever at det skal opprettholdes en buffer for andre systemviktige institusjoner, skal den overholde følgende:
   a) Bufferen for andre systemviktige institusjoner må ikke få uforholdsmessige negative virkninger for hele eller deler av finanssystemet i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet eller utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.
   b) Vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten må gjennomgå bufferen for andre systemviktige institusjoner minst en gang i året.
7. Før en buffer for andre systemviktige institusjoner fastsettes eller endres, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten underrette ESRB, EBA og vedkommende og utpekte myndigheter i de berørte medlemsstatene én måned før beslutningen nevnt i nr. 5 offentliggjøres. Underretningen skal inneholde detaljerte opplysninger om
   a) begrunnelsen for at bufferen for andre systemviktige institusjoner sannsynligvis er tilstrekkelig effektiv og forholdsmessig til å redusere risikoen,
   b) en vurdering av den sannsynlige positive eller negative virkningen som bufferen for andre systemviktige institusjoner får på det indre marked, på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige for medlemsstaten,
   c) den buffersatsen for andre systemviktige institusjoner som medlemsstaten ønsker å fastsette.
8. Uten at det berører artikkel 133 og nr. 5 i denne artikkel, og dersom den andre systemviktige institusjonen er et datterforetak av enten en globalt systemviktig institusjon eller en annen systemviktig institusjon som er en morinstitusjon i EU og omfattet av en buffer for andre systemviktige institusjoner på konsolidert grunnlag, skal bufferen som anvendes på individuelt eller delkonsolidert grunnlag for den andre systemviktige institusjonen, ikke overstige den høyeste av følgende to verdier:
   a) 1 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
   b) Den buffersatsen for globalt systemviktige institusjoner og andre systemviktige institusjoner som gjelder for gruppen på konsolidert grunnlag.
9. Det skal være minst fem underkategorier av globalt systemviktige institusjoner. Den laveste grensen og grensene mellom underkategoriene skal bestemmes av poengtallet som identifikasjonsmetoden gir. Grenseverdiene for overgang fra en underkategori til den neste skal tydelig defineres og følge prinsippet om en konstant lineær økning av systembetydningen mellom hver underkategori, som innebærer en lineær økning av kravet til ren kjernekapital, med unntak av den høyeste underkategorien. I dette nummer menes med systembetydning den forventede innvirkningen en kriserammet globalt systemviktig institusjon kan få på det globale finansmarkedet. Den laveste underkategorien skal ha en buffer for globalt systemviktige institusjoner på 1 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, og den bufferen som er fastsatt for hver underkategori, skal stige i trinn på 0,5 % av samlet risikovektet

eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 til og med fjerde underkategori. For den høyeste underkategorien i bufferen for globalt systemviktige institusjoner skal bufferen være på 3,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.

10. Uten at det berører nr. 1 og 9, kan vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten som ledd i en forsvarlig tilsynsvurdering
    a) flytte en globalt systemviktig institusjon fra en lavere underkategori til en høyere underkategori,
    b) plassere en enhet som nevnt i nr. 1 med et samlet poengtall som er lavere enn grenseverdien for den laveste underkategorien, i den underkategorien eller i en høyere underkategori, og dermed betegne den som en globalt systemviktig institusjon.
11. Dersom vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten treffer en beslutning i samsvar med nr. 10 bokstav b), skal den underrette EBA om dette og gi en begrunnelse.
12. Vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten skal underrette Kommisjonen, ESRB og EBA om navnene på de globalt systemviktige institusjonene og andre systemviktige institusjoner og den underkategorien som hver globalt systemviktige institusjon er plassert i, og skal offentliggjøre navnene. Vedkommende myndigheter eller de utpekte myndighetene skal offentliggjøre hvilken underkategori hver globalt systemviktige institusjon er plassert i.

    Vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten skal hvert år gjennomgå identifikasjonen av globalt systemviktige og andre systemviktige institusjoner og plasseringen av globalt systemviktige institusjoner i de respektive underkategoriene, og meddele resultatet til de berørte systemviktige institusjonene, Kommisjonen, ESRB og EBA samt offentliggjøre en oppdatert liste over identifiserte systemviktige institusjoner og i hvilken underkategori hver identifisert globalt systemviktig institusjon er plassert.
13. Systemviktige institusjoner skal ikke anvende ren kjernekapital som opprettholdes for å oppfylle kravene i nr. 4 og 5, til å oppfylle kravene i henhold til artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013 og artikkel 129 og 130 i dette direktiv og eventuelle krav i henhold til artikkel 102 og 104 i dette direktiv.
14. Dersom en gruppe på konsolidert grunnlag omfattes av følgende, får den høyeste bufferen anvendelse i hvert tilfelle:
    a) En buffer for globalt systemviktige institusjoner og en buffer for andre systemviktige institusjoner.
    b) En buffer for globalt systemviktige institusjoner, en buffer for andre systemviktige institusjoner og en systemrisikobuffer i samsvar med artikkel 133.

    Dersom en institusjon på individuelt eller delkonsolidert grunnlag omfattes av en buffer for andre systemviktige institusjoner og en systemrisikobuffer i samsvar med artikkel 133, får den høyeste av de to anvendelse.
15. Dersom systemrisikobufferen får anvendelse på alle eksponeringer i den medlemsstaten som fastsetter bufferen for å håndtere makrotilsynsrisiko i den medlemsstaten, men ikke får anvendelse på eksponeringer utenfor medlemsstaten, skal systemrisikobufferen, uten at det berører nr. 14, komme i tillegg til bufferen for globalt systemviktige institusjoner og bufferen for andre systemviktige institusjoner som får anvendelse i samsvar med denne artikkel.
16. Dersom nr. 14 får anvendelse og en institusjon inngår i en gruppe eller en undergruppe som en globalt systemviktig institusjon eller en annen systemviktig institusjon inngår i, skal dette aldri innebære at institusjonen på individuelt grunnlag er underlagt et kombinert bufferkrav som er lavere enn summen av kapitalbevaringsbufferen, den motsykliske kapitalbufferen og den høyeste av bufferen for andre systemviktige institusjoner og den systemrisikobufferen som får anvendelse på individuelt grunnlag.
17. Dersom nr. 15 får anvendelse og en institusjon inngår i en gruppe eller en delgruppe som en globalt systemviktig institusjon eller en annen systemviktig institusjon inngår i, skal dette aldri innebære at institusjonen på individuelt grunnlag er underlagt et kombinert bufferkrav som er lavere enn summen av kapitalbevaringsbufferen, den motsykliske kapitalbufferen og summen av bufferen for andre systemviktige institusjoner og den systemrisikobufferen som får anvendelse på individuelt grunnlag.
18. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for ved anvendelse av denne artikkel å spesifisere metoden som vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten skal benytte for å identifisere en morin-

stitusjon i EU, et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU som en globalt systemviktig institusjon og spesifisere metoden for fastsettelse av underkategorier og plasseringen av globalt systemviktige institusjoner i underkategorier på grunnlag av deres systembetydning, idet det tas hensyn til internasjonalt avtale standarder.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første og annet ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 132

Rapportering

1. Kommisjonen skal senest 31. desember 2015 på grunnlag av den internasjonale utviklingen og etter uttalelse fra EBA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om muligheten for å utvide rammen for globalt systemviktige institusjoner til andre typer systemviktige institusjoner i Unionen, eventuelt ledsaget av et forslag til regelverk.
2. Kommisjonen skal senest 31. desember 2016, etter samråd med ESRB og EBA, framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvorvidt bestemmelsene om globalt systemviktige institusjoner i artikkel 131 bør endres, eventuelt ledsaget av et forslag til regelverk. I alle slike forslag skal det tas behørig hensyn til den internasjonale utviklingen av regelverk, og om nødvendig skal prosessen for plassering av institusjonsspesifikke buffere for andre systemviktige institusjoner i en gruppe gjennomgås, idet det tas hensyn til eventuelle negative virkninger på gjennomføringen av den strukturelle atskillelsen i medlemsstatene.

Artikkel 133

Krav om å opprettholde en systemrisikobuffer

1. Hver medlemsstat kan innføre en systemrisikobuffer av ren kjernekapital for finanssektoren eller for en eller flere deler av denne sektoren for å forebygge og begrense langsiktige ikke-sykliske systemrisikoer og makrotilsynsrisikoer som ikke er omfattet av forordning (EU) nr. 575/2013, dvs. en risiko for forstyrrelse av finanssystemet som kan få alvorlige negative konsekvenser for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt medlemsstat.
2. Ved anvendelse av nr. 1 skal medlemsstaten utpeke den myndigheten som skal ha ansvar for å fastsette systemrisikobufferen og identifisere hvilke grupper av institusjoner den får anvendelse på. Denne myndigheten skal være vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten.
3. Ved anvendelse av nr. 1 i denne artikkel kan institusjoner pålegges å opprettholde en systemrisikobuffer av ren kjernekapital på minst 1 % ut over den kjernekapitalen som opprettholdes for å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013, på grunnlag av eksponeringene som systemrisikobufferen får anvendelse på i samsvar med nr. 8 i denne artikkel, på individuelt, konsolidert eller delkonsolidert grunnlag i henhold til første del avdeling II i nevnte forordning. Den berørte vedkommende eller utpekte myndigheten kan kreve at institusjonene opprettholder systemrisikobufferen på så vel individuelt som konsolidert grunnlag.
4. Institusjonene skal ikke anvende ren kjernekapital som opprettholdes for å oppfylle kravet i nr. 3, til å oppfylle eventuelle krav i henhold til artikkel 92 i forordning (EU) nr. 575/2013 og artikkel 129 og 130 i dette direktiv samt eventuelle krav i henhold til artikkel 102 og 104 i dette direktiv. Dersom en gruppe som er identifisert som en systemviktig institusjon som er omfattet av en buffer for globalt systemviktige institusjoner eller en buffer for andre systemviktige institusjoner på konsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 131, også er omfattet av en systemrisikobuffer på konsolidert grunnlag i samsvar med denne artikkel, får den høyeste bufferen anvendelse. Dersom en institusjon på individuelt eller delkonsolidert grunnlag omfattes av en buffer for andre systemviktige institusjoner i samsvar med artikkel 131 og en systemrisikobuffer i samsvar med denne artikkel, får den høyeste av de to anvendelse.
5. Dersom systemrisikobufferen får anvendelse på alle eksponeringer i den medlemsstaten som fastsetter bufferen for å håndtere makrotilsynsrisiko i den medlemsstaten, men ikke får anvendelse på eksponeringer utenfor medlemsstaten, skal systemrisikobufferen, uten at det berører nr. 4, komme i tillegg til bufferen for globalt systemviktige institusjoner og bufferen for andre systemviktige institusjoner som får anvendelse i samsvar med artikkel 131.

6. Dersom nr. 4 får anvendelse og en institusjon inngår i en gruppe eller en undergruppe som en globalt systemviktig institusjon eller en annen systemviktig institusjon inngår i, skal dette aldri innebære at institusjonen på individuelt grunnlag er underlagt et kombinert bufferkrav som er lavere enn summen av kapitalbevaringsbufferen, den motsykliske kapitalbufferen og den høyeste av bufferen for andre systemviktige institusjoner og den systemrisikobufferen som får anvendelse på individuelt grunnlag.
7. Dersom nr. 5 får anvendelse og en institusjon inngår i en gruppe eller en undergruppe som en globalt systemviktig institusjon eller en annen systemviktig institusjon inngår i, skal dette aldri innebære at institusjonen på individuelt grunnlag er underlagt et kombinert bufferkrav som er lavere enn summen av kapitalbevaringsbufferen, den motsykliske kapitalbufferen og summen av bufferen for andre systemviktige institusjoner og den systemrisikobufferen som får anvendelse på individuelt grunnlag.
8. En systemrisikobuffer kan få anvendelse på eksponeringer i den medlemsstaten som fastsetter denne bufferen, og kan også få anvendelse på eksponeringer i andre stater. En systemrisikobuffer kan dessuten få anvendelse på eksponeringer i andre medlemsstater, med forbehold for nr. 15 og 18.
9. En systemrisikobuffer får anvendelse på alle institusjoner eller en eller flere deler av disse institusjonene som myndighetene i den berørte medlemsstaten er vedkommende myndighet for i samsvar med dette direktiv, og skal fastsettes i gradvise eller økende tilpasningstrinn på 0,5 prosentpoeng. Det kan innføres forskjellige krav for forskjellige deler av sektoren.
10. Når vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten krever at en systemrisikobuffer skal opprettholdes, skal den overholde følgende:
    a) Systemrisikobufferen må ikke få uforholdsmessige negative virkninger for hele eller deler av finanssystemet i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet og utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.
    b) Systemrisikobufferen må gjennomgås av vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten minst annethvert år.
11. Før en systemrisikobuffersats på opptil 3 % fastsettes eller endres, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og vedkommende og utpekte myndigheter i de berørte medlemsstatene en måned før offentliggjøringen av beslutningen nevnt i nr. 16. Dersom bufferen anvendes på eksponeringer i tredjestater, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten også underrette tilsynsmyndighetene i disse tredjestatene. Underretningen skal inneholde detaljerte opplysninger om
    a) system- eller makrotilsynsrisikoen i medlemsstaten,
    b) grunnene til at systemrisikoene eller makrotilsynsrisikoene truer finanssystemets stabilitet på nasjonalt plan i et slikt omfang at det er berettiget med en systemrisikobuffersats,
    c) begrunnelsen for at systemrisikobufferen sannsynligvis er tilstrekkelig effektiv og forholdsmessig til å redusere risikoen,
    d) en vurdering av den sannsynlige positive eller negative virkningen systemrisikobufferen får på det indre marked, på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige for medlemsstaten,
    e) begrunnelsen for at ingen av de eksisterende tiltakene i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 575/2013, med unntak av artikkel 458 og 459 i nevnte forordning, alene eller i kombinasjon vil være tilstrekkelig til å håndtere den identifiserte makrotilsynsrisikoen eller systemrisikoen, idet det tas hensyn til disse tiltakenes relative effektivitet,
    f) den systemrisikobuffersatsen som medlemsstaten ønsker å fastsette.
12. Før en systemrisikobuffersats på over 3 % fastsettes eller endres, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og vedkommende og utpekte myndigheter i de berørte medlemsstatene. Dersom buffersatsen anvendes på eksponeringer i tredjestater, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten også underrette tilsynsmyndighetene i disse tredjestatene. Underretningen skal inneholde detaljerte opplysninger om
    a) system- eller makrotilsynsrisikoen i medlemsstaten,
    b) grunnene til at systemrisikoene eller makrotilsynsrisikoene truer finanssystemets stabilitet på nasjonalt plan i et slikt omfang at det er berettiget med en systemrisikobuffersats,

c) begrunnelsen for at systemrisikobufferen sannsynligvis er tilstrekkelig effektiv og forholdsmessig til å redusere risikoen,
d) en vurdering av den sannsynlige positive eller negative virkningen systemrisikobufferen får på det indre marked, på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige for medlemsstaten,
e) begrunnelsen for at ingen av de eksisterende tiltakene i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 575/2013, med unntak av artikkel 458 og 459 i nevnte forordning, alene eller i kombinasjon vil være tilstrekkelig til å håndtere den identifiserte makrotilsynsrisikoen eller systemrisikoen, idet det tas hensyn til disse tiltakenes relative effektivitet,
f) den systemrisikobuffersatsen som medlemsstaten ønsker å fastsette.

13. Vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten kan fra 1. januar 2015 og etter framgangsmåten i artikkel 11 fastsette eller endre en systemrisikobuffersats som får anvendelse på eksponeringer i nevnte medlemsstat, og også kan få anvendelse på eksponeringer i tredjestater på opptil 5 %. Når en systemrisikobuffer på over 5 % fastsettes eller endres, skal framgangsmåten i nr. 12 følges.

14. Dersom en systemrisikobuffersats fastsettes til mellom 3 % og 5 % i samsvar med nr. 13, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten i den medlemsstaten som fastsetter bufferen, alltid underrette Kommisjonen om dette og avvente Kommisjonens uttalelse før de aktuelle tiltakene treffes.

Dersom uttalelsen fra Kommisjonen er negativ, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten i medlemsstaten som fastsetter bufferen, rette seg etter uttalelsen eller begrunne hvorfor den ikke gjør det.

Dersom en enhet i finanssektoren er et datterforetak hvis morforetak er etablert i en annen medlemsstat, skal vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten underrette myndighetene i den medlemsstaten samt Kommisjonen og ESRB. Innen en måned etter underretningen skal Kommisjonen og ESRB utstede en anbefaling om tiltakene som er truffet i samsvar med dette nummer. Dersom myndighetene er av en annen oppfatning, eller dersom både Kommisjonen og ESRB gir en negativ anbefaling, kan vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten henvise saken til EBA og anmode om bistand i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Beslutningen om å fastsette bufferen for disse eksponeringene skal stilles i bero inntil EBA har truffet en beslutning.

15. Innen en måned etter underretningen nevnt i nr. 12 skal ESRB avgi en uttalelse til Kommisjonen om hvorvidt systemrisikobufferen anses for å være passende. EBA kan også avgi en uttalelse til Kommisjonen om bufferen i samsvar med artikkel 34 nr. 1 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Innen to måneder etter underretningen skal Kommisjonen, idet den tar hensyn til ESRBs og eventuelt EBAs beslutning, og dersom den er overbevist om at systemrisikobufferen ikke får uforholdsmessige negative virkninger for hele eller deler av finanssystemet i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet og utgjør eller skaper en hindring for det indre markeds virkemåte, vedta en gjennomføringsrettsakt som gir vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten myndighet til å vedta det foreslåtte tiltaket

16. Hver vedkommende myndighet eller utpekte myndighet skal offentliggjøre fastsettelsen av systemrisikobufferen på et egnet nettsted. Kunngjøringen skal minst omfatte følgende opplysninger:
a) Systemrisikobuffersatsen.
b) Institusjonene som systemrisikobuffersatsen får anvendelse på.
c) En begrunnelse for systemrisikobuffersatsen.
d) Datoen da institusjonene må begynne å anvende den fastsatte eller endrede systemrisikobufferen.
e) Navnene på de statene der eksponeringer i disse statene er anerkjent i systemrisikobufferen.

Dersom offentliggjøringen nevnt i bokstav c) kan skade finanssystemets stabilitet, skal opplysningene i henhold til bokstav c) ikke angis i kunngjøringen.

17. Dersom en institusjon ikke klarer å oppfylle kravet i nr. 1 i denne artikkel fullt ut, skal den omfattes av begrensninger på utdelinger som omhandlet i artikkel 141 nr. 2 og 3.

Dersom anvendelsen av disse begrensningene på utdelinger fører til en utilfredsstillende bedring av institusjonens rene kjernekapital på bakgrunn av den relevante systemrisikoen, kan vedkommende myndigheter treffe ytterligere tiltak i samsvar med artikkel 64.

18. Etter underretningen i henhold til nr. 11 kan medlemsstatene anvende bufferen på alle eksponeringer. Dersom vedkommende myn-

dighet eller den utpekte myndigheten beslutter å fastsette en buffer på opptil 3 % på grunnlag av eksponeringene i andre medlemsstater, skal samme buffer fastsettes for alle eksponeringer innenfor Unionen.

Artikkel 134

Anerkjennelse av en systemrisikobuffersats

1. Andre medlemsstater kan anerkjenne den systemrisikobuffersatsen som er fastsatt i samsvar med artikkel 133, og anvende den buffersatsen på institusjoner som er godkjent nasjonalt, for eksponeringer i den medlemsstaten som har fastsatt buffersatsen.
2. Dersom medlemsstatene anerkjenner systemrisikobuffersatsen for nasjonalt godkjente institusjoner, skal de underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og medlemsstaten som fastsetter denne systemrisikobuffersatsen.
3. Når medlemsstaten beslutter om den skal anerkjenne en systemrisikobuffersats, skal den ta hensyn til de opplysningene som er framlagt av medlemsstaten som fastsetter denne buffersatsen i samsvar med artikkel 133 nr. 11, 12 eller 13.
4. En medlemsstat som fastsetter en systemrisikobuffersats i samsvar med artikkel 133, kan anmode ESRB om å utstede en anbefaling som nevnt i artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010 til en eller flere medlemsstater som kan anerkjenne systemrisikobuffersatsen.

Avsnitt II

Fastsettelse og beregning av motsykliske kapitalbuffere

Artikkel 135

Retningslinjer fra ESRB om fastsettelse av motsykliske kapitalbuffere

1. ESRB kan gjennom anbefalinger i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010 gi retningslinjer til myndigheter utpekt av medlemsstatene i henhold til artikkel 136 nr. 1 om fastsettelse av motsykliske buffersatser, herunder
   a) prinsipper som kan veilede utpekte myndigheter når de skal vurdere hvilken motsyklisk buffersats som er egnet, sikre at myndighetene anvender en forsvarlig strategi når det gjelder relevante makroøkonomiske sykluser og fremme en forsvarlig og ensartet beslutningstaking i alle medlemsstater,
   b) generelle retningslinjer for
      i) måling og beregning av hvordan kredittgiving som andel av bruttonasjonalproduktet (BNP) avviker fra de langsiktige tendensene,
      ii) beregning av bufferveiledninger i henhold til artikkel 136 nr. 2,
   c) veiledning om variabler som angir oppbyggingen av en systemrisiko knyttet til perioder med altfor stor kredittvekst i finanssystemet, særlig det relevante kredittgivingsnivået som andel av BNP og dets avvik fra den langsiktige tendensen, og om andre relevante faktorer, herunder behandlingen av den økonomiske utviklingen i de enkelte sektorene av økonomien, som kan være opplysende for de utpekte myndighetene når de skal fastsette den egnede motsykliske buffersatsen i henhold til artikkel 136,
   d) veiledning om variabler, herunder kvalitative kriterier, som viser at bufferen bør opprettholdes, reduseres eller bortfalle helt.
2. Dersom ESRB utsteder en anbefaling i henhold til nr. 1, skal det ta behørig hensyn til forskjellene mellom medlemsstatene og særlig særtrekkene ved medlemsstater med små og åpne økonomier.
3. Dersom ESRB har utstedt en anbefaling i henhold til nr. 1, skal det overvåke og om nødvendig ajourføre den på bakgrunn av erfaringene med fastsettelse av buffere i henhold til dette direktiv eller utviklingen i internasjonalt avtalt praksis.

Artikkel 136

Fastsettelse av motsykliske buffersatser

1. Hver medlemsstat skal utpeke en offentlig myndighet eller et offentlig organ (heretter kalt «utpekt myndighet») som skal ha ansvar for å fastsette den motsykliske buffersatsen for den medlemsstaten.
2. Hver utpekt myndighet skal for hvert kvartal beregne en bufferveiledning som skal fungere som referanseverdi når den skal fastsette den motsykliske buffersatsen i samsvar med nr. 3. Bufferveiledningen skal på en meningsfull måte gjenspeile kredittsyklusen og risikoene som følge av altfor stor kredittvekst i medlemsstaten, og bør ta behørig hensyn til den nasjonale økonomiens særtrekk. Den skal baseres på avviket fra den langsiktige utviklingstendensen for kredittgiving som andel av BNP, idet det bl.a. tas hensyn til

a) en indikator på kredittvekstnivået innenfor denne jurisdiksjonen og særlig en indikator som gjenspeiler endringene når det gjelder kredittgivingen som andel av medlemsstatens BNP,
b) alle gjeldende retningslinjer fra ESRB i samsvar med artikkel 135 nr. 1 bokstav b).

3. Hver utpekt myndighet skal vurdere og kvartalsvis fastsette en passende motsyklisk buffersats for sin medlemsstat, og skal i den forbindelse ta hensyn til
   a) Bufferveiledningen beregnet i samsvar med nr. 2.
   b) alle gjeldende retningslinjer fra ESRB i samsvar med artikkel 135 nr. 1 bokstav a), c) og d) og alle anbefalinger utstedt av ESRB om fastsettelse av en buffersats,
   c) andre variabler som den utpekte myndigheten anser som relevante for håndteringen av syklisk systemrisiko.
4. Den motsykliske buffersatsen uttrykt som prosentandel av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 for institusjoner som har kreditteksponeringer i den medlemsstaten, skal ligge mellom 0 % og 2,5 % kalibrert i trinn på 0,25 prosentpoeng eller multipler av 0,25 prosentpoeng. Dersom det er berettiget ut fra det som er angitt i nr. 3, kan en utpekt myndighet fastsette en motsyklisk buffersats på over 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 for det formålet som er nevnt i artikkel 140 nr. 2 i dette direktiv.
5. Dersom en utpekt myndighet fastsetter en motsyklisk buffersats over null for første gang, eller dersom en utpekt myndighet deretter hever den gjeldende motsykliske buffersatsen, skal den også fastsette fra hvilken dag institusjonene kan anvende den hevede bufferen ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer. Denne datoen skal ikke falle senere enn tolv måneder etter datoen da den hevede bufferen kunngjøres i samsvar med artikkel 7. Dersom denne datoen faller tidligere enn tolv måneder etter kunngjøringen av den hevede bufferen, skal denne kortere fristen for anvendelse være berettiget ut fra ekstraordinære omstendigheter.
6. Dersom en utpekt myndighet reduserer den motsykliske buffersatsen, uansett om satsen reduseres til null, skal den også fastsette en foreløpig periode der bufferen ikke forventes å stige. Den foreløpige perioden skal imidlertid ikke være bindende for den utpekte myndigheten.
7. Hver utpekt myndighet skal offentliggjøre buffersatsen som fastsettes kvartalsvis, på sitt nettsted. Kunngjøringen skal minst omfatte følgende opplysninger:
   a) Den gjeldende motsykliske buffersatsen.
   b) Det aktuelle kredittvekstnivået som andel av BNP og dets avvik fra den langsiktige tendensen.
   c) Bufferveiledningen beregnet i samsvar med nr. 2.
   d) En begrunnelse for buffersatsen.
   e) Dersom buffersatsen heves, fra hvilken dato institusjonene må anvende den hevede buffersatsen ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer.
   f) Dersom datoen nevnt i bokstav e) faller tidligere enn tolv måneder etter kunngjøringen i henhold til dette nummer, en henvisning til de ekstraordinære omstendighetene som berettiger en kortere frist for anvendelsen.
   g) Dersom buffersatsen senkes, den foreløpige perioden der buffersatsen ikke forventes å stige, sammen med en begrunnelse.

   De utpekte myndighetene skal treffe alle rimelige tiltak for å samordne tidspunktet for kunngjøringen.

   De utpekte myndighetene skal underrette ESRB om hver motsykliske buffersats de fastsetter kvartalsvis, og gi opplysningene omhandlet i bokstav a)-g). ESRB skal offentliggjøre alle slike meldte buffersatser og tilknyttede opplysninger på sitt nettsted.

Artikkel 137

Anerkjennelse av motsykliske buffersatser over 2,5 %

1. Dersom en utpekt myndighet, i samsvar med artikkel 136 nr. 4, eller en berørt tredjestatsmyndighet har fastsatt en motsyklisk buffersats som overstiger 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, kan de andre utpekte myndighetene anerkjenne at nasjonalt godkjente institusjoner anvender denne buffersatsen ved beregning av sine institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffere.
2. Dersom en utpekt myndighet i samsvar med nr. 1 i denne artikkel anerkjenner en buffersats som overstiger 2,5 % av det samlede

risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal den kunngjøre anerkjennelsen på sitt nettsted. Kunngjøringen skal minst omfatte følgende opplysninger:

a) Den gjeldende motsykliske buffersatsen.
b) Den medlemsstaten eller de tredjestatene den får anvendelse på.
c) Dersom buffersatsen heves, fra hvilken dato institusjoner med tillatelse i den utpekte myndighetens medlemsstat må anvende den hevede buffersatsen ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer.
d) Dersom datoen nevnt i bokstav c) faller tidligere enn tolv måneder etter kunngjøringen i henhold til dette nummer, en henvisning til de ekstraordinære omstendighetene som berettiger en kortere frist for anvendelsen.

Artikkel 138

ESRBs anbefaling om tredjestaters motsykliske kapitalbuffere

ESRB kan i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010 utstede en anbefaling til de utpekte myndighetene om en passende motsyklisk buffersats for eksponeringer i den tredjestaten dersom

a) ingen motsyklisk buffersats er fastsatt eller offentliggjort av den berørte tredjestatsmyndigheten for en tredjestat (heretter kalt «berørt tredjestat») der en eller flere unionsinstitusjoner har kreditteksponeringer,
b) ESRB anser at en motsyklisk buffersats som er fastsatt og offentliggjort av den berørte tredjestatsmyndigheten for en tredjestat, ikke er tilstrekkelig til på en tilfredsstillende måte å verne Unionens institusjoner mot risikoen for altfor stor kredittvekst i den staten, eller en utpekt myndighet underretter ESRB om at den anser at buffersatsen ikke er tilstrekkelig til å oppfylle dette formålet.

Artikkel 139

Utpekte myndigheters beslutninger om tredjestaters motsykliske buffersatser

1. Denne artikkel får anvendelse uavhengig av om ESRB har utstedt en anbefaling til utpekte myndigheter som nevnt i artikkel 138.
2. Under de omstendighetene som er omhandlet i artikkel 138 bokstav a), kan utpekte myndigheter fastsette den motsykliske buffersatsen som nasjonalt godkjente institusjoner må anvende ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer.
3. Dersom en motsyklisk buffersats er fastsatt og offentliggjort av den berørte tredjestatsmyndigheten for en tredjestat, kan en utpekt myndighet fastsette en annen buffersats for den tredjestaten for de nasjonalt godkjente institusjonenes beregning av sin institusjonsspesifikke kapitalbuffer dersom den har rimelige grunner til å anta at buffersatsen fastsatt av den berørte tredjestatsmyndigheten ikke er tilstrekkelig til på en tilfredsstillende måte å verne disse institusjonene mot risikoene for altfor stor kredittvekst i den staten.

   Når en utpekt myndighet utøver sin myndighet i henhold til nr. 1, skal den ikke fastsette en motsyklisk buffersats som ligger under det nivået som er fastsatt av den berørte tredjestatsmyndigheten, med mindre den buffersatsen overstiger 2,5 % uttrykt i prosent av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013 i institusjoner som har kreditteksponeringer i nevnte tredjestat.

   For å oppnå ensartet fastsettelse av buffere for tredjestater kan ESRB gi anbefalinger på dette området.
4. Dersom en utpekt myndighet fastsetter en motsyklisk buffersats for en tredjestat i henhold til nr. 2 eller 3 som hever den gjeldende motsykliske buffersatsen, skal den utpekte myndigheten beslutte fra hvilken dato de nasjonalt godkjente institusjonene må anvende nevnte buffersats ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer. Denne datoen skal ikke falle senere enn tolv måneder etter datoen da buffersatsen kunngjøres i samsvar med artikkel 5. Dersom datoen faller tidligere enn tolv måneder etter at fastsettelsen er kunngjort, skal denne kortere fristen for anvendelse være berettiget ut fra ekstraordinære omstendigheter.
5. De utpekte myndighetene skal offentliggjøre enhver fastsettelse av en motsyklisk buffersats for en tredjestat i henhold til nr. 2 eller 3 på sitt nettsted sammen med følgende opplysninger:

   a) Den motsykliske buffersatsen og den tredjestaten den får anvendelse på.
   b) En begrunnelse for buffersatsen.
   c) Dersom buffersatsen fastsettes over null for første gang, eller heves, fra hvilken dato institusjonene må anvende den hevede buffersatsen ved beregning av sin institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffer.

d) Dersom datoen nevnt i bokstav c) faller tidligere enn tolv måneder etter kunngjøringen av fastsettelsen i henhold til dette nummer, en henvisning til de ekstraordinære omstendighetene som berettiger en kortere frist for anvendelse.

Artikkel 140

Beregning av institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffersatser

1. Den institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbuffersatsen skal bestå av det vektede gjennomsnittet av de motsykliske buffersatsene som gjelder i de jurisdiksjonene der institusjonens berørte kreditteksponeringer befinner seg, eller som gjelder ved anvendelsen av denne artikkel i henhold til artikkel 139 nr. 2 eller 3.

   Medlemsstatene skal kreve at institusjoner, når de beregner det vektede gjennomsnittet nevnt i nr. 1, gjør det på en slik måte at de for hver gjeldende motsykliske buffersats anvender de av sine samlede krav til ansvarlig kapital for kredittrisiko, fastsatt i samsvar med tredje del avdeling II og IV i forordning (EU) nr. 575/2013, som gjelder de berørte kreditteksponeringene på det berørte territoriet, dividert med de samlede kravene til ansvarlig kapital for kredittrisiko som gjelder alle deres berørte kreditteksponeringer.
2. Dersom en utpekt myndighet i samsvar med artikkel 136 nr. 4 fastsetter en motsyklisk buffersats som overstiger 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal medlemsstatene sikre at følgende buffersatser får anvendelse på berørte kreditteksponeringer som befinner seg i den utpekte myndighetens medlemsstat (heretter kalt «medlemsstat A») med henblikk på beregningen i henhold til nr. 1, herunder, dersom det er relevant, beregningen av andelen av konsolidert kapital for den berørte institusjonen:
   a) Nasjonalt godkjente institusjoner skal anvende den buffersatsen som overstiger 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet.
   b) Institusjoner som er godkjent i en annen medlemsstat, skal anvende en motsyklisk buffersats på 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet dersom den utpekte myndigheten i den medlemsstaten der de er blitt godkjent, ikke har anerkjent buffersatsen som overstiger 2,5 %, i samsvar med artikkel 137 nr. 1.
   c) Institusjoner som er godkjent i en annen medlemsstat, skal anvende den motsykliske buffersatsen fastsatt av den utpekte myndigheten i medlemsstat A dersom den utpekte myndigheten i den medlemsstaten der de er blitt godkjent, har anerkjent buffersatsen i samsvar med artikkel 137.
3. Dersom den motsykliske buffersatsen som er fastsatt av den berørte tredjestatsmyndigheten for en tredjestat, overstiger 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal medlemsstatene sikre at følgende buffersatser får anvendelse på berørte kreditteksponeringer i nevnte tredjestat med henblikk på beregningen i henhold til nr. 1, herunder, dersom det er relevant, beregningen av andelen av konsolidert kapital for den berørte institusjonen:
   a) Institusjoner skal anvende en motsyklisk buffersats på 2,5 % av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet dersom den utpekte myndigheten i den medlemsstaten der de er blitt godkjent, ikke har anerkjent buffersatsen som overstiger 2,5 %, i samsvar med artikkel 137 nr. 1.
   b) Institusjoner skal anvende den motsykliske buffersatsen fastsatt av den berørte tredjestatsmyndigheten dersom den utpekte myndigheten i medlemsstaten der de er blitt godkjent, har anerkjent buffersatsen i samsvar med artikkel 137 nr. 1.
4. Berørte kreditteksponeringer skal omfatte alle andre eksponeringskategorier enn dem som er nevnt i bokstav a)-f) i artikkel 112 i forordning (EU) nr. 575/2013, som omfattes av
   a) kravene til ansvarlig kapital for kredittrisiko i henhold til tredje del avdeling II i nevnte forordning,
   b) dersom eksponeringen inngår i handelsporteføljen, krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 2 i nevnte forordning eller økende misligholds- og migrasjonsrisiko i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 5 i nevnte forordning,
   c) dersom eksponeringen er en verdipapirisering, kravene til ansvarlig kapital i henhold til tredje del avdeling II kapittel 5 i nevnte forordning.
5. Institusjoner skal angi en berørt kreditteksponerings geografiske beliggenhet i samsvar

med tekniske reguleringsstandarder vedtatt i samsvar med nr. 7.

6. Ved beregning i henhold til nr. 1 gjelder følgende:
   a) En motsyklisk buffersats for en medlemsstat får anvendelse fra den datoen som er angitt i opplysningene offentliggjort i samsvar med artikkel 136 nr. 7 eller artikkel 137 nr. 2 bokstav c), dersom beslutningen fører til at buffersatsen heves.
   b) Med forbehold for bokstav c) får en motsyklisk buffersats for en tredjestat anvendelse tolv måneder etter datoen da en endring av buffersatsen ble kunngjort av den berørte tredjestatsmyndigheten, uavhengig av om den myndigheten krever at institusjoner etablert i nevnte tredjestat skal anvende endringen innenfor en kortere frist, dersom beslutningen fører til at buffersatsen heves.
   c) Dersom den utpekte myndigheten i institusjonens hjemstat fastsetter en motsyklisk buffersats for en tredjestat i henhold til artikkel 139 nr. 2 eller 3, eller anerkjenner den motsykliske buffersatsen for en tredjestat i henhold til artikkel 137, får den buffersatsen anvendelse fra den datoen som er angitt i opplysningene offentliggjort i samsvar med artikkel 139 nr. 5 bokstav c) eller artikkel 137 nr. 2 bokstav c), dersom beslutningen fører til at buffersatsen heves.
   d) En motsyklisk buffersats får anvendelse umiddelbart dersom beslutningen fører til at buffersatsen senkes.

   Ved anvendelse av bokstav b) skal en endring av den motsykliske buffersatsen for en tredjestat anses for å være kunngjort på den datoen den offentliggjøres av den berørte tredjestatsmyndigheten i samsvar med gjeldende nasjonale regler.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere metoden for angivelse av de berørte kredittekspo neringenes geografiske beliggenhet som nevnt i nr. 5.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Avsnitt III

Kapitalbevaringstiltak

Artikkel 141

Begrensninger på utdelinger

1. Medlemsstatene skal forby institusjoner som oppfyller det kombinerte bufferkravet, å foreta en utdeling i forbindelse med ren kjernekapital i et slikt omfang at det reduserer deres rene kjernekapital til et nivå der det kombinerte bufferkravet ikke lenger er oppfylt.
2. Medlemsstatene skal kreve at institusjoner som ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet, beregner det høyeste utdelingsbeløpet i samsvar med nr. 4 og underretter vedkommende myndighet om dette.

   Dersom første ledd får anvendelse, skal medlemsstatene forby en slik institusjon å treffe noen av følgende tiltak uten først å ha beregnet det høyeste utdelingsbeløpet:
   a) Foreta en utdeling i forbindelse med ren kjernekapital.
   b) Innføre en plikt til å betale variabel godtgjøring eller skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser, eller betale variabel godtgjøring dersom plikten til å betale ble innført på et tidspunkt da institusjonen ikke oppfylte de kombinerte bufferkravene.
   c) Foreta betalinger i forbindelse med andre godkjente kjernekapitalinstrumenter.
3. Så lenge en institusjon ikke oppfyller, eller så lenge den overskrider sitt kombinerte bufferkrav, skal medlemsstatene forby den å dele ut mer enn det høyeste utdelingsbeløpet som er beregnet i samsvar med nr. 4, gjennom et av tiltakene nevnt i nr. 2 bokstav a), b) og c).
4. Medlemsstatene skal kreve at institusjonene beregner det høyeste utdelingsbeløpet ved å multiplisere summen beregnet i samsvar med nr. 5 med den faktoren som er fastsatt i samsvar med nr. 6. Det høyeste utdelingsbeløpet skal reduseres som følge av tiltak nevnt i nr. 2 annet ledd bokstav a), b) eller c).
5. Summen som skal multipliseres i samsvar med nr. 4, skal bestå av
   a) delårsoverskudd som ikke er inkludert i den rene kjernekapitalen i henhold til artikkel 26 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, og som er generert etter den seneste beslutningen om utdeling av overskudd eller noen av tiltakene nevnt i nr. 2 annet ledd bokstav a), b) eller c) i denne artikkel, pluss

b) overskudd ved utgangen av året som ikke er inkludert i den rene kjernekapitalen i henhold til artikkel 26 nr. 2 i forordning (EU) nr. 575/2013, og som er generert etter den seneste beslutningen om utdeling av overskudd eller noen av tiltakene nevnt i nr. 2 annet ledd bokstav a), b) eller c) i denne artikkel,

minus

c) beløp som skulle ha vært betalt i skatt dersom postene i bokstav a) og b) i dette nummer ikke var blitt utbetalt.

6. Faktoren skal bestemmes på følgende måte:
   a) Dersom den rene kjernekapitalen som opprettholdes av institusjonen, og som ikke anvendes til å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, uttrykt i prosent av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i nevnte forordning, ligger innenfor det kombinerte bufferkravets første (dvs. laveste) kvartil, skal faktoren være 0.
   b) Dersom den rene kjernekapitalen som opprettholdes av institusjonen, og som ikke anvendes til å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, uttrykt i prosent av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i nevnte forordning, ligger innenfor det kombinerte bufferkravets andre kvartil, skal faktoren være 0,2.
   c) Dersom den rene kjernekapitalen som opprettholdes av institusjonen, og som ikke anvendes til å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, uttrykt i prosent av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i nevnte forordning, ligger innenfor det kombinerte bufferkravets tredje kvartil, skal faktoren være 0,4.
   d) Dersom den rene kjernekapitalen som opprettholdes av institusjonen, og som ikke anvendes til å oppfylle kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 92 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 575/2013, uttrykt i prosent av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i nevnte forordning, ligger innenfor det kombinerte bufferkravets fjerde (dvs. høyeste) kvartil, skal faktoren være 0,6.

De nedre og øvre grensene for hvert kvartil i det kombinerte bufferkravet skal beregnes som følger:

Nedre grense for kvartilet = Kombinert bufferkrav/4 × $(Q_n - 1)$

Øvre grense for kvartilet = Kombinert bufferkrav/4 × Q_n

der «Q_n» angir det berørte kvartilets ordenstall.

7. De begrensningene som innføres ved denne artikkel, får bare anvendelse på betalinger som fører til en reduksjon av den rene kjernekapitalen, eller en reduksjon av overskuddet, og bare dersom utsettelse av en betaling eller manglende betaling ikke utgjør en misligholdshendelse eller et vilkår for å innlede insolvensbehandling innenfor den insolvensordningen som gjelder for institusjonen.
8. Dersom institusjonen ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet og har til hensikt å dele ut overskudd som kan utdeles, eller treffe et tiltak i henhold til nr. 2 annet ledd bokstav a), b) og c), skal den underrette vedkommende myndighet og opplyse om følgende:
   a) Det kapitalbeløpet som institusjonen opprettholder, fordelt på
      i) ren kjernekapital,
      ii) annen godkjent kjernekapital,
      iii) tilleggskapital,
   b) beløpet for delårsoverskuddet og overskuddet ved utgangen av året,
   c) det høyeste utdelingsbeløpet beregnet i samsvar med nr. 4,
   d) beløpet for det overskuddet som kan utdeles, og som den har til hensikt å fordele på
      i) utbyttebetalinger,
      ii) tilbakekjøp av egne aksjer,
      iii) betalinger i forbindelse med andre godkjente kjernekapitalinstrumenter,
      iv) betaling av variabel godtgjøring eller skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser enten ved å innføre en ny plikt til å betale eller ved å betale i henhold til en plikt til å betale innført på et tidspunkt da institusjonen ikke oppfylte sine kombinerte bufferkrav.
9. Institusjoner skal treffe tiltak for å sikre at beløpet for overskudd som kan utdeles, og det høyeste utdelingsbeløpet beregnes nøyaktig, og de skal på anmodning kunne dokumentere overfor vedkommende myndighet at beregningen er nøyaktig.

10. Ved anvendelse av nr. 1 og 2 skal utdeling i forbindelse med ren kjernekapital omfatte følgende:
    a) Uttbetaling av kontant utbytte.
    b) Utdeling av helt eller delvis betalte friaksjer eller andre kapitalinstrumenter nevnt i artikkel 26 nr. 1 bokstav a) i forordning (EU) nr. 575/2013.
    c) Innløsning eller tilbakekjøp av egne aksjer eller andre kapitalinstrumenter nevnt i artikkel 26 nr. 1 bokstav a) i nevnte forordning.
    d) Tilbakebetaling av beløp som er betalt i forbindelse med kapitalinstrumenter nevnt i artikkel 26 nr. 1 bokstav a) i nevnte forordning.
    e) Utdeling av poster nevnt i artikkel 26 nr.1 bokstav b-e i nevnte forordning.

Artikkel 142

Kapitalbevaringsplan

1. Dersom en institusjon ikke oppfyller sitt kombinerte bufferkrav, skal den utarbeide en kapitalbevaringsplan og framlegge den for vedkommende myndighet senest fem virkedager etter at den konstaterte at den ikke oppfylte kravet, med mindre vedkommende myndighet tillater en lengre frist på opptil ti dager.

   Vedkommende myndigheter skal gi slike tillatelser bare på grunnlag av en institusjons individuelle situasjon og idet det tas hensyn til omfanget og kompleksiteten av institusjonens virksomhet.
2. Kapitalbevaringsplanen skal omfatte følgende:
    a) Anslag over inntekter og kostnader og en balanseprognose.
    b) Tiltak for å øke institusjonens kapitalandeler.
    c) En plan og en tidsramme for å øke den ansvarlige kapitalen med mål om å oppfylle det kombinerte bufferkravet fullt ut.
    d) Alle andre opplysninger som vedkommende myndighet anser som nødvendige for å foreta den vurderingen som kreves i henhold til nr. 3.
3. Vedkommende myndighet skal vurdere kapitalbevaringsplanen og skal godkjenne den bare dersom den mener at planen, dersom den blir gjennomført, med rimelighet kan forventes å føre til at det kan bevares eller reises tilstrekkelig kapital til at institusjonen kan oppfylle sine kombinerte bufferkrav innen den fristen som vedkommende myndigheter anser som passende.
4. Dersom vedkommende myndighet ikke godkjenner kapitalbevaringsplanen i samsvar med nr. 3, skal den treffe et av eller begge følgende tiltak:
    a) Kreve at institusjonen øker sin ansvarlige kapital til bestemte nivåer innen bestemte frister.
    b) Utøve sin myndighet i henhold til artikkel 102 til å innføre strengere begrensninger på utdelinger enn dem som kreves i henhold til artikkel 141.

AVDELING VIII

Vedkommende myndigheters offentliggjøring

Artikkel 143

Generelle offentliggjøringskrav

1. Vedkommende myndigheter skal offentliggjøre følgende opplysninger:
    a) Ordlyden til lover og forskrifter og generelle retningslinjer vedtatt på tilsynsområdet i de respektive medlemsstatene.
    b) Hvordan valgmuligheter og skjønn i unionsretten kan utøves.
    c) De generelle kriteriene og metodene de benytter ved tilsyn og evaluering som omhandlet i artikkel 97.
    d) Uten at det berører bestemmelsene i avdeling VII kapittel 1 avsnitt II i dette direktiv og artikkel 54 og 58 i direktiv 2004/39/EF, samlede statistiske data om sentrale aspekter ved gjennomføringen av tilsynsregelverket i hver medlemsstat, herunder antallet og arten av tilsynstiltak som er truffet i samsvar med artikkel 102 nr. 1 bokstav a), og av administrative sanksjoner som er ilagt i samsvar med artikkel 65.
2. De opplysningene som er offentliggjort i samsvar med nr. 1, skal være tilstrekkelige til at det kan foretas en meningsfull sammenligning mellom de tilnærmingsmåtene som vedkommende myndigheter i de forskjellige medlemsstatene har valgt. Opplysningene skal offentliggjøres i et felles format og ajourføres regelmessig. Opplysningene skal være tilgjengelige på et felles nettsted.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette format, struktur, innholdsfortegnelse og årlig dato for offentliggjøring av opplysningene oppført i nr. 1.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 144

Særlige offentliggjøringskrav

1. Ved anvendelse av femte del i forordning (EU) nr. 575/2013 skal vedkommende myndigheter offentliggjøre følgende opplysninger:
   a) De generelle kriteriene og metodene som er innført for å kontrollere overholdelsen av artikkel 405–409 i forordning (EU) No 575/2013.
   b) Uten at det berører bestemmelsene fastsatt i avdeling VII kapittel 1 avsnitt II, en sammenfattende beskrivelse av resultatet av tilsynskontrollen og en beskrivelse av de tiltakene som er truffet ved manglende overholdelse av nr. 405–409 i forordning (EU) nr. 575/2013, i form av en årsrapport.
2. Vedkommende myndighet i en medlemsstat som benytter valgmuligheten fastsatt i artikkel 7 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal offentliggjøre følgende opplysninger:
   a) Hvilke kriterier vedkommende myndighet anvender for å fastslå at det ikke foreligger noen nåværende eller forutsigbar vesentlig praktisk eller juridisk hindring for rask overføring av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av forpliktelser.
   b) Antallet morinstitusjoner som er omfattet av det valget som er gjort i henhold til artikkel 7 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, og hvor mange av disse som har datterforetak en tredjestat.
   c) Samlet for medlemsstaten:
      i) For morinstitusjoner i en medlemsstat som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 7 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013, den samlede ansvarlige kapitalen på konsolidert grunnlag som innehas av datterforetak i en tredjestat.
      ii) For morinstitusjoner i en medlemsstat som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 7 nr. 3 i nevnte forordning, den prosentandelen av den samlede ansvarlige kapitalen på konsolidert grunnlag som tilsvarer den ansvarlige kapitalen som innehas av datterforetak i en tredjestat.
      iii) For morinstitusjoner i en medlemsstat som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 7 nr. 3 i nevnte forordning, den prosentandelen av den samlede ansvarlige kapitalen som kreves i henhold til artikkel 92 i nevnte forordning på konsolidert grunnlag, og som tilsvarer den ansvarlige kapitalen som innehas av datterforetak i en tredjestat.
3. Vedkommende myndighet som benytter valgmuligheten fastsatt i artikkel 9 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal offentliggjøre følgende opplysninger:
   a) Hvilke kriterier vedkommende myndighet anvender for å fastslå at det ikke foreligger noen nåværende eller forutsigbar vesentlig praktisk eller juridisk hindring for rask overføring av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av forpliktelser.
   b) Antallet morinstitusjoner som er omfattet av det valget som er gjort i henhold til artikkel 9 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, og hvor mange av disse morinstitusjonene som har datterforetak en tredjestat.
   c) Samlet for medlemsstaten:
      i) For morinstitusjoner som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 9 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, den samlede ansvarlige kapitalen som innehas av datterforetak i en tredjestat.
      ii) For morinstitusjoner som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 9 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, den prosentandelen av den samlede ansvarlige kapitalen som tilsvarer den ansvarlige kapitalen som innehas av datterforetak i en tredjestat.
      iii) For morinstitusjoner som er omfattet av valget som er gjort i henhold til artikkel 9 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, den prosentandelen av den samlede ansvarlige kapitalen som kreves i henhold til artikkel 92 i nevnte forordning, og som tilsvarer den ansvarlige kapitalen som innehas av datterforetak i en tredjestat.

AVDELING IX

DELEGERTE RETTSAKTER OG GJENNOMFØRINGSRETTSAKTER

Artikkel 145

Delegerte rettsakter

Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 148 om følgende:

a) Klargjøring av definisjonene i artikkel 3 og 128 for å sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv.
b) Klargjøring av definisjonene i artikkel 3 og 128 for ved anvendelsen av dette direktiv å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene.
c) Tilpasning av terminologien og definisjonene i artikkel 3 i samsvar med senere rettsakter om institusjoner og tilknyttede forhold.
d) Tilpasning av beløpene nevnt i artikkel 31 nr. 1 for å ta hensyn til endringer i den europeiske konsumprisindeksen som offentliggjøres av Eurostat, i samsvar med og på samme tid som tilpasningene i henhold til artikkel 4 nr. 7 i direktiv 2002/92/EF.
e) Utvidelse av innholdet i listen nevnt i artikkel 33 og 34 og oppført i vedlegg I, eller tilpasning av listens terminologi for å ta hensyn til utviklingen på finansmarkedene.
f) Områdene der vedkommende myndigheter skal utveksle opplysninger som fastsatt i artikkel 50.
g) Justering av bestemmelsene i artikkel 76–88 og artikkel 98 for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene (særlig med hensyn til nye finansprodukter) eller i regnskapsstandarder eller -krav som tar hensyn til Fellesskapets regelverk, eller med hensyn til en tilnærming av tilsynspraksis.
h) Utsettelse av offentliggjøringskravene i samsvar med artikkel 89 nr. 3 annet ledd dersom det i Kommisjonens rapport framlagt i henhold til første ledd i nevnte nummer påvises vesentlige negative virkninger.
i) Tilpasning av kriteriene i artikkel 23 nr. 1 for å ta hensyn til framtidig utvikling og sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv.

Artikkel 146

Gjennomføringsrettsakter

Følgende tiltak skal vedtas som gjennomføringsrettsakter i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 147 nr. 2:

a) Tekniske tilpasninger av listen i artikkel 2.
b) Endring av størrelsen på startkapitalen fastsatt i artikkel 12 og avdeling IV for å ta hensyn til utviklingen på det økonomiske og monetære området.

Artikkel 147

Den europeiske komité for bankspørsmål

1. Ved vedtakelse av gjennomføringsrettsakter skal Kommisjonen bistås av Den europeiske komité for bankspørsmål. Nevnte komité skal være en komité i henhold til artikkel 3 nr. 2 i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikkel 148

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 145 skal gis på ubestemt tid fra 17. juli 2013.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 145 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 145 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. Denne fristen kan forlenges med tre måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.

Artikkel 149

Innsigelser mot tekniske reguleringsstandarder

Dersom Kommisjonen i henhold til dette direktiv vedtar en teknisk reguleringsstandard som er likelydende med det utkastet til teknisk reguleringsstandard som EBA har framlagt, skal fristen for innsigelser fra Europaparlamentet og Rådet være én måned fra den dagen underretningen ble gitt. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med én måned. Som unntak fra artikkel 13 nr. 1 annet ledd i forordning (EU) nr. 1093/2010 kan Europaparlamentets og Rådets frist for å komme med innsigelser mot den tekniske reguleringsstandarden, dersom det er hensiktsmessig, forlenges med ytterligere én måned.

AVDELING X

ENDRINGER I DIREKTIV 2002/87/EF

Artikkel 150

Endringer i direktiv 2002/87/EF

I artikkel 21a i direktiv 2002/87/EF gjøres følgende endringer:

a) I nr. 2 oppheves bokstav a).
b) Nr. 3 skal lyde:

«3. For å sikre ensartet anvendelse av beregningsmetodene oppført i del II i vedlegg I til dette direktiv, sammenholdt med artikkel 49 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013 og artikkel 228 nr. 1 i direktiv 2009/138/EF, men uten at det berører artikkel 6 nr. 4 i dette direktiv, skal de europeiske tilsynsmyndighetene gjennom Felleskomiteen utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder med hensyn til artikkel 6 nr. 2 i dette direktiv.

De europeiske tilsynsmyndighetene skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen senest fem måneder før anvendelsesdatoen nevnt i artikkel 309 nr. 1 i direktiv 2009/138/EF.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010, forordning (EU) nr. 1094/2010 og forordning (EU) nr. 1095/2010.

AVDELING XI

OVERGANGS- OG SLUTTBESTEMMELSER

KAPITTEL 1

Overgangsbestemmelser om tilsyn med institusjoner som utøver etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester

Artikkel 151

Virkeområde

1. Bestemmelsene i dette kapittel får anvendelse istedenfor artikkel 40, 41, 43, 49, 50 og 51 inntil den datoen da kravet til likviditetsreserve får anvendelse i samsvar med en delegert rettsakt som vedtas i henhold til artikkel 460 i forordning (EU) nr. 575/2013.
2. For å sikre at den gradvise innføringen av tilsynsordninger for likviditet er helt tilpasset utviklingen av ensartede likviditetsbestemmelser, skal Kommisjonen ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 145 om utsettelse av datoen nevnt i nr. 1 med opptil to år dersom det ikke er innført ensartede likviditetsbestemmelser i Unionen fordi det ennå ikke er vedtatt internasjonale standarder for likviditetshensyn på datoen nevnt i nr. 1 i denne artikkel.

Artikkel 152

Rapporteringskrav

Vertsstaten kan for statistikkformål kreve at alle kredittinstitusjoner som har filialer på dens territorium, jevnlig skal inngi rapport om sin virksomhet på vertsstatens territorium til vedkommende myndigheter i vertsstaten.

Når vertsstaten utøver det ansvaret den er pålagt i henhold til artikkel 156 i dette direktiv, kan den kreve at filialer av kredittinstitusjoner fra andre medlemsstater gir de samme opplysningene som de krever av nasjonale kredittinstitusjoner for dette formålet.

Artikkel 153

Tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i hjemstaten i forbindelse med virksomhet som utøves i vertsstaten

1. Dersom vedkommende myndigheter i en vertsstat fastslår at en kredittinstitusjon som har en filial eller yter tjenester på dens territorium, ikke overholder lovbestemmelsene som er vedtatt i denne medlemsstaten i henhold til dette direktiv, og som gir myndighet til verts-

statens vedkommende myndigheter, skal disse myndighetene kreve at den berørte kredittinstitusjonen bringer overtredelsen til opphør.

2. Dersom den berørte kredittinstitusjonen unnlater å treffe nødvendige tiltak, skal vertsstatens vedkommende myndigheter underrette hjemstatens vedkommende myndigheter om dette.
3. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal så snart som mulig treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at den berørte kredittinstitusjonen bringer overtredelsen til opphør. Tiltakenes art skal meddeles vedkommende myndigheter i vertsstaten.
4. Dersom kredittinstitusjonen, til tross for tiltakene som er truffet av hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige eller ikke er truffet i vedkommende medlemsstat, fortsetter å overtre lovbestemmelsene nevnt i nr. 1 som gjelder i vertsstaten, kan vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndigheter i hjemstaten, treffe egnede tiltak for å hindre eller ilegge straff for nye overtredelser og om nødvendig hindre kredittinstitusjonen i å foreta ytterligere transaksjoner på dens territorium. Medlemsstatene skal sørge for at de rettsdokumentene som er nødvendige for å treffe disse tiltakene på deres territorium, kan meddeles kredittinstitusjonene.

Artikkel 154

Forebyggende tiltak

Før vedkommende myndigheter i vertsstaten følger framgangsmåten i artikkel 153, kan de i hastesaker treffe de forebyggende tiltakene som måtte være nødvendige for å verne interessene til innskytere, investorer og andre mottakere av tjenester. Kommisjonen og vedkommende myndigheter i de øvrige berørte medlemsstatene skal snarest underrettes om slike tiltak.

Etter å ha rådspurt vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene kan Kommisjonen beslutte at vedkommende medlemsstat skal endre eller oppheve disse tiltakene.

Artikkel 155

Ansvar

1. Ansvaret for tilsynet med en institusjon, herunder tilsynet med den virksomheten som utøves i samsvar med artikkel 33 og 34, skal ligge hos vedkommende myndigheter i hjemstaten uten at det berører bestemmelsene i dette direktiv om at ansvaret skal ligge hos vertsstatens vedkommende myndigheter.
2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for tilsyn på konsolidert grunnlag i henhold til dette direktiv.
3. På grunnlag av tilgjengelige opplysninger på det aktuelle tidspunktet skal vedkommende myndigheter i en medlemsstat ved utførelsen av sine alminnelige oppgaver ta behørig hensyn til de mulige virkningene deres beslutninger kan ha på finanssystemets stabilitet i alle andre berørte medlemsstater, og særlig i krisesituasjoner.

Artikkel 156

Likviditetstilsyn

I påvente av en ytterligere samordning skal vertsstatene i samarbeid med vedkommende myndigheter i hjemstaten fortsatt ha ansvaret for tilsyn med likviditeten i kredittinstitusjoners filialer.

Med forbehold for de tiltakene som er nødvendige for å styrke Det europeiske monetære system, skal vertsstatene fortsatt ha det fulle ansvaret for tiltak som treffes innenfor rammen av deres pengepolitikk.

Slike tiltak skal ikke medføre diskriminerende eller restriktiv behandling av en kredittinstitusjon med den begrunnelsen at den har tillatelse i en annen medlemsstat.

Artikkel 157

Samarbeid om tilsyn

Vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstatene skal i nært samarbeid føre tilsyn med institusjoner som, særlig gjennom filialer, utøver virksomhet i en eller flere andre medlemsstater enn den der de har sitt hovedkontor. De skal gi hverandre alle opplysninger om slike institusjoners ledelse og eierforhold som kan lette tilsynet med dem og undersøkelsen av vilkårene for deres tillatelse, samt alle opplysninger som kan lette overvåking av slike institusjoner, særlig med hensyn til likviditet, solvens, innskuddsgarantier, begrensning av store eksponeringer, forvaltnings- og regnskapspraksis og internkontroll.

Artikkel 158

Betydelige filialer

1. Vedkommende myndigheter i en vertsstat kan rette en anmodning til den konsoliderende tilsynsmyndigheten dersom artikkel 112 nr. 1 får anvendelse, eller til vedkommende myndigheter i hjemstaten, om at en filial av et verdipapirfore-

tak som omfattes av artikkel 95 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal anses som betydelig.

2. Anmodningen skal inneholde begrunnelsen for at filialen anses som betydelig, særlig med hensyn til følgende:
   a) Om filialens markedsandel i form av innskudd er på over 2 % i vertsstaten.
   b) Den betydningen som innstilling eller nedlegging av institusjonens virksomhet kan forventes å få for systemlikviditeten og betalings-, clearing- og oppgjørssystemene i vertsstaten.
   c) Filialens størrelse og betydning med hensyn til antall kunder innenfor rammen av vertsstatens bank- eller finanssystem.

   Vedkommende myndigheter i hjem- og vertsstaten, og den konsoliderende tilsynsmyndigheten dersom artikkel 112 nr. 1 får anvendelse, skal gjøre alt som står i deres makt for å komme fram til en felles beslutning om hvorvidt en filial skal anses som betydelig.

   Dersom det ikke er truffet en felles beslutning innen to måneder etter mottaket av anmodningen i henhold til første ledd, skal vertsstatens vedkommende myndigheter innenfor et tidsrom på ytterligere to måneder selv treffe beslutning om hvorvidt filialen er betydelig. Når vertsstatens vedkommende myndigheter treffer egne beslutninger, skal de ta hensyn til alle synspunkter og forbehold fra den konsoliderende tilsynsmyndigheten eller vedkommende myndigheter i hjemstaten.

   Beslutningene omhandlet i annet og tredje ledd skal framlegges i et dokument som inneholder en fullstendig begrunnelse, og sendes til de berørte vedkommende myndighetene; de skal anses for å være avgjørende og anvendes av vedkommende myndigheter i den berørte medlemsstat.

   Beslutningen om at en filial skal anses som betydelig, skal ikke berøre vedkommende myndigheters rettigheter og ansvarsområder i henhold til dette direktiv.
3. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal oversende til vedkommende myndigheter i en vertsstat der en betydelig filial er etablert, opplysningene nevnt i artikkel 117 nr. 1 bokstav c) og d), og utføre oppgavene nevnt i artikkel 112 nr. 1 bokstav c) i samarbeid med vertsstatens vedkommende myndigheter.
4. Dersom en vedkommende myndighet i en hjemstat får kjennskap til en krisesituasjon som nevnt i artikkel 114 nr. 1, skal den så snart som mulig varsle myndighetene nevnt i artikkel 58 nr. 4 og artikkel 59 nr. 1.
5. Dersom artikkel 116 ikke får anvendelse, skal vedkommende myndigheter som fører tilsyn med en institusjon med betydelige filialer i andre medlemsstater, opprette og lede et tilsynskollegium for å lette samarbeidet i henhold til nr. 2 i denne artikkel og utvekslingen av opplysninger i henhold til artikkel 50. Opprettelsen av kollegiet og dets virkemåte skal bygge på skriftlige ordninger som skal fastsettes av vedkommende myndighet i hjemstaten etter samråd med berørte vedkommende myndigheter. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal beslutte hvilke vedkommende myndigheter som skal delta på kollegiets møter eller i dets virksomhet.
6. Beslutningen som vedkommende myndighet i hjemstaten treffer, skal ta hensyn til hvilken relevans den tilsynsvirksomheten som skal planlegges eller samordnes for disse myndighetene, har, særlig den mulige innvirkningen på finanssystemets stabilitet i de berørte medlemsstatene nevnt i artikkel 155 nr. 3 og forpliktelsene nevnt i nr. 2 i denne artikkel.
7. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal på forhånd holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om avholdelsen av slike møter, de viktigste sakene som skal drøftes, og de tiltakene som skal vurderes. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal også i god tid holde alle medlemmer av kollegiet fullt underrettet om de tiltakene som treffes på disse møtene, eller om de tiltakene som gjennomføres.

Artikkel 159

Stedlige kontroller

1. Dersom en institusjon med tillatelse i en annen medlemsstat utøver sin virksomhet gjennom en filial, skal vertsstaten gi hjemstatens vedkommende myndigheter rett til, etter å ha underrettet vertsstatens vedkommende myndigheter, selv eller gjennom en formidler å foreta stedlige kontroller av opplysningene nevnt i artikkel 50.
2. Hjemstatens vedkommende myndigheter kan også benytte en av de andre framgangsmåtene i artikkel 118 for å foreta slike stedlige kontroller av filialer.
3. Nr. 1 og 2 skal ikke berøre den retten vedkommende myndigheter i vertsstaten har til å foreta stedligekontroller av filialer etablert på deres territorium i forbindelse med utøvelsen av det ansvaret de er pålagt i henhold til dette direktiv.

KAPITTEL 2

Overgangsbestemmelser for kapitalbuffere

Artikkel 160

Overgangsbestemmelser for kapitalbuffere

1. Ved denne artikkel endres kravene i artikkel 129 og 130 i en overgangsperiode fra 1. januar 2016 til 31. desember 2018.
2. I perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016
   a) skal kapitalbevaringsbufferen bestå av ren kjernekapital tilsvarende 0 625 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   b) skal den institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbufferen være høyst 0 625 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
3. I perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017
   a) skal kapitalbevaringsbufferen bestå av ren kjernekapital tilsvarende 1,25 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   b) skal den institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbufferen være høyst 1,25 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
4. I perioden fra 1. januar 2018 til 31. desember 2018
   a) skal kapitalbevaringsbufferen bestå av ren kjernekapital tilsvarende 1 875 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013,
   b) skal den institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbufferen være høyst 1 875 % av institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.
5. Kravet om en kapitalbevaringsplan og begrensningene på utdelinger omhandlet i artikkel 141 og 142 får anvendelse i overgangsperioden mellom 1. januar 2016 og 31. desember 2018 dersom institusjoner ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet, idet det tas hensyn til kravene i nr. 2–4 i denne artikkel.
6. Medlemsstatene kan fastsette en kortere overgangsperiode enn den som er angitt i nr. 1–4, og dermed gjennomføre kapitalbevaringsbufferen og den motsykliske kapitalbufferen fra 31. desember 2013. Dersom en medlemsstat fastsetter en slik kortere overgangsperiode, skal den underrette berørte parter, herunder Kommisjonen, ESRB, EBA og det berørte tilsynskollegiet om dette. En slik kortere overgangsperiode kan anerkjennes av andre medlemsstater. Dersom en annen medlemsstat anerkjenner en slik kortere overgangsperiode, skal den underrette Kommisjonen, ESRB, EBA og det berørte tilsynskollegiet om dette.
7. Dersom en medlemsstat fastsetter en kortere overgangsperiode for den motsykliske kapitalbufferen, får den kortere perioden anvendelse bare på beregning av den institusjonsspesifikke motsykliske kapitalbufferen i de institusjonene som er godkjent i den medlemsstaten som den utpekte myndigheten har ansvar for.

KAPITTEL 3

Sluttbestemmelser

Artikkel 161

Gjennomgåelse og rapportering

1. Kommisjonen skal regelmessig gjennomgå gjennomføringen av dette direktiv for å sikre at den ikke fører til åpenbar forskjellsbehandling mellom institusjoner på grunnlag av deres juridiske form eller eierstruktur.
2. Etter gjennomgåelsen skal Kommisjonen i nært samarbeid med EBA innen 30. juni 2016 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk, om bestemmelsene om godtgjøring i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 575/2013, idet det tas hensyn til den internasjonale utviklingen, særlig med hensyn til
   a) deres effektivitet, gjennomføring og håndheving, herunder påvisning av eventuelle huller som følge av anvendelsen av forholdsmessighetsprinsippet på disse bestemmelsene,
   b) virkningen av overholdelsen av prinsippet i artikkel 94 nr. 1 bokstav g) med hensyn til
      i) konkurranseevne og finansiell stabilitet, og
      ii) det personalet som faktisk og fysisk arbeider i filialer etablert utenfor EØS av morinstitusjoner etablert innenfor EØS.

   Ved gjennomgåelsen skal det særlig vurderes om prinsippet fastsatt i artikkel 94 nr. 1 bokstav g) fortsatt bør gjelde for personale som er omfattet av første ledd bokstav b) ii).

3. Fra 2014 skal EBA i samarbeid med EIOPA og ESMA to ganger i året offentliggjøre en rapport om i hvilken grad medlemsstatenes lovgivning viser til eksterne kredittvurderinger for reguleringsformål, og om de tiltakene medlemsstatene har truffet for å minske slike forskjeller. Disse rapportene skal beskrive hvordan vedkommende myndigheter oppfyller sine forpliktelser i henhold til artikkel 77 nr. 1 og 3 og artikkel 79 bokstav b). Rapportene skal også beskrive graden av tilsynsmessig tilnærming i så henseende.
4. Senest 31. desember 2014 skal Kommisjonen gjennomgå anvendelsen av artikkel 108 og 109 og framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om dette eventuelt sammen med et forslag til regelverk.
5. Senest 31. desember 2016 skal Kommisjonen gjennomgå resultatene som er oppnådd i henhold til artikkel 91 nr. 11, herunder om det er hensiktsmessig med sammenlignende analyse av praksis for å fremme mangfold, idet det tas hensyn til all relevant utvikling på unionsplan og internasjonalt, og skal framlegge denne rapporten for Rådet eventuelt sammen med et forslag til regelverk.
6. Senest 31. desember 2015 skal Kommisjonen rådspørre ESRB, EBA, EIOPA, ESMA og andre berørte parter om hvor effektive bestemmelsene om utveksling av opplysninger i henhold til dette direktiv er, både under normale forhold og i stressperioder.
7. Senest 31. desember 2015 skal EBA gjennomgå og framlegge en rapport for Kommisjonen om anvendelsen av bestemmelsene i dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 om Unionens og medlemsstatenes samarbeid med tredjestater. Rapporten skal identifisere på hvilke områder det er behov for at en ytterligere forbedring av samarbeidet og utvekslingen av opplysninger. ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene på sitt nettsted.
8. På oppdrag fra Kommisjonen skal EBA undersøke om enheter i finanssektoren som erklærer at de utøver sin virksomhet i samsvar med islamske bankprinsipper, i tilstrekkelig grad er omfattet av dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013. Kommisjonen skal gjennomgå EBAs rapport og, dersom det er hensiktsmessig, framlegge et forslag til regelverk for Europaparlamentet og Rådet.
9. Senest 1. juli 2014 skal EBA avlegge rapport for Kommisjonen om kredittinstitusjoners bruk av og fordelene ved ESSB-sentralbankenes langsiktige refinansieringstransaksjoner og tilsvarende støttetiltak i form av sentralbankfinansiering. På grunnlag av rapporten og etter samråd med Den europeiske sentralbank skal Kommisjonen senest 31. desember 2014 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om bruken av og fordelene ved disse refinansieringstransaksjonene og støttetiltakene i form av finansiering for kredittinstitusjoner med tillatelse i Unionen, eventuelt sammen med et forslag til regelverk for bruken av slike refinansieringstransaksjoner og støttetiltak i form av finansiering.

Artikkel 162

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 31. desember 2013 vedta og kunngjøre de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv.

   Medlemsstatene skal anvende disse bestemmelsene fra 1. januar 2014.

   Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen og EBA teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler. Dersom dokumentene som følger medlemsstatenes underretning om innarbeidingstiltak, ikke er tilstrekkelige til at det fullt ut kan vurderes om innarbeidingsbestemmelsene er i samsvar med visse bestemmelser i dette direktiv, kan Kommisjonen på anmodning fra EBA med henblikk på utførelsen av EBAs oppgaver i henhold til forordning (EU) nr. 1093/2010, eller på eget initiativ, pålegge medlemsstatene å framlegge mer detaljerte opplysninger om innarbeidingen av disse bestemmelsene og dette direktiv i nasjonal lovgivning.
2. Som unntak fra nr. 1 får avdeling VII kapittel 4 anvendelse fra 1. januar 2016.
3. De lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme artikkel 94 nr. 1 bokstav g), skal pålegge institusjoner å anvende prinsippene fastsatt der om godtgjøring for tjenesteytelser, eller for resultat fra 2014 og framover, uansett om de baserer seg på avtaler som er inngått før eller etter 1. januar 2014.
4. Når medlemsstatene vedtar bestemmelsene nevnt i nr. 1 og 2, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i gjeldende lover og forskrifter til direktivene som oppheves ved dette direktiv, skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Nærmere

regler for henvisningen og ordlyden i erklæringen fastsettes av medlemsstatene.

5. Som unntak fra nr. 1 i denne artikkel får artikkel 131 anvendelse fra 1. januar 2016. Medlemsstatene skal gjennomføre artikkel 131 nr. 4 fra 1. januar 2016 på følgende måte:
   a) 25 % av bufferen for globalt systemviktige institusjoner, fastsatt i samsvar med artikkel 131 nr. 4, i 2016.
   b) 50 % av bufferen for globalt systemviktige institusjoner, fastsatt i samsvar med artikkel 131 nr. 4, i 2017.
   c) 75 % av bufferen for globalt systemviktige institusjoner, fastsatt i samsvar med artikkel 131 nr. 4, i 2018.
   d) 100 % av bufferen for globalt systemviktige institusjoner, fastsatt i samsvar med artikkel 131 nr. 4, i 2019.
6. Som unntak fra nr. 2 i denne artikkel får artikkel 133 anvendelse fra 1. januar 2014.

Artikkel 163

Oppheving

Direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF oppheves med virkning fra 1. januar 2014.

Henvisninger til de opphevede direktivene skal forstås som henvisninger til dette direktiv og forordning (EU) nr. 575/2013 og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg II til dette direktiv og vedlegg IV til forordning (EU) nr. 575/2013.

Artikkel 164

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 165

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel 26. juni 2013.

For Europaparlamentet	*For Rådet*
M. SCHULZ	A. SHATTER
Formann	*President*

Undervedlegg 1

Liste over virksomhetsområder som omfattes av gjensidig anerkjennelse

1. Mottak av innskudd og andre midler som skal tilbakebetales.
2. Utlånsvirksomhet, herunder blant annet forbrukerkreditt, kredittavtaler knyttet til fast eiendom, fordringsdiskontering med eller uten regress, finansiering av forretningstransaksjoner (herunder forfaitering).
3. Finansiell leasing.
4. Betalingstjenester som definert i artikkel 4 nr. 3 i direktiv 2007/64/EF.
5. Utstedelse og forvaltning av andre betalingsmidler (f.eks. reisesjekker og bankremisser) i den utstrekning denne virksomheten ikke omfattes av nr. 4.
6. Garantier og sikkerhetsstillelse.
7. Transaksjoner for egen eller kunders regning med noe av følgende:
   a) Pengemarkedsinstrumenter (sjekker, veksler, innskuddsbeviser osv.).
   b) Valuta.
   c) Finansielle terminkontrakter og opsjoner.
   d) Valuta- og renteinstrumenter.
   e) Omsettelige verdipapirer.
8. Deltaking ved utstedelse av verdipapirer og tjenesteyting i forbindelse med disse.
9. Rådgivning til foretak om kapitalstruktur, foretaksstrategi og tilknyttede spørsmål og rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak.
10. Pengemekling.
11. Porteføljeforvaltning og -rådgivning.
12. Depotvirksomhet og forvaltning av verdipapirer,
13. Kredittopplysningsvirksomhet.
14. Utleie av bankbokser.
15. Utstedelse av elektroniske penger.

De tjenestene og den virksomheten som er omhandlet i avsnitt A og B i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, når det vises til de finansielle instrumentene som er omhandlet i avsnitt C i vedlegg I til nevnte direktiv, omfattes av gjensidig anerkjennelse i henhold til dette direktiv.

Undervedlegg 2

Sammenligningstabell

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 1	Artikkel 1 nr. 1	
Artikkel 2 nr. 1		
Artikkel 2 nr. 2		
Artikkel 2 nr. 3		
Artikkel 2 nr. 4	Artikkel 1 nr. 2	
Artikkel 2 nr. 5	Artikkel 2	
Artikkel 2 nr. 6	Artikkel 1 nr. 3	
Artikkel 3	Artikkel 4	
Artikkel 3 nr. 1 punkt 53	Artikkel 4 nr. 49	
Artikkel 4 nr. 1		
Artikkel 4 nr. 2		
Artikkel 4 nr. 3		
Artikkel 4 nr. 4		
Artikkel 4 nr. 5		Artikkel 35 nr. 1
Artikkel 4 nr. 6		
Artikkel 4 nr. 7		
Artikkel 4 nr. 8		
Artikkel 5	Artikkel 128	
Artikkel 6	Artikkel 42b nr. 1	
Artikkel 7	Artikkel 40 nr. 3	
Artikkel 8 nr. 1	Artikkel 6 nr. 1	
Artikkel 8 nr. 2	Artikkel 6 nr. 2	
Artikkel 8 nr. 3	Artikkel 6 nr. 3	
Artikkel 8 nr. 4		
Artikkel 9	Artikkel 5	
Artikkel 10	Artikkel 7	
Artikkel 11	Artikkel 8	
Artikkel 12 nr. 1	Artikkel 9 nr. 1 første ledd	
Artikkel 12 nr. 2	Artikkel 9 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 12 nr. 3	Artikkel 9 nr. 1 tredje ledd	
Artikkel 12 nr. 4	Artikkel 9 nr. 2	
Artikkel 13 nr. 1	Artikkel 11 nr. 1	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 11 nr. 2	
Artikkel 14 nr. 1	Artikkel 12 nr. 1	
Artikkel 14 nr. 2	Artikkel 12 nr. 2	
Artikkel 14 nr. 3	Artikkel 12 nr. 3	
Artikkel 15	Artikkel 13	
Artikkel 16 nr. 1	Artikkel 15 nr. 1	
Artikkel 16 nr. 2	Artikkel 15 nr. 2	
Artikkel 16 nr. 3	Artikkel 15 nr. 3	
Artikkel 17	Artikkel 16	
Artikkel 18	Artikkel 17 nr. 1	
Artikkel 19	Artikkel 18	
Artikkel 20 nr. 1	Artikkel 14	
Artikkel 20 nr. 2	Artikkel 14	
Artikkel 20 nr. 3		
Artikkel 20 nr. 5	Artikkel 17 nr. 2	
Artikkel 21	Artikkel 3	
Artikkel 22 nr. 1	Artikkel 19 nr. 1	
Artikkel 22 nr. 2	Artikkel 19 nr. 2	
Artikkel 22 nr. 3	Artikkel 19 nr. 3	
Artikkel 22 nr. 4	Artikkel 19 nr. 4	
Artikkel 22 nr. 5	Artikkel 19 nr. 5	
Artikkel 22 nr. 6	Artikkel 19 nr. 6	
Artikkel 22 nr. 7	Artikkel 19 nr. 7	
Artikkel 22 nr. 8	Artikkel 19 nr. 8	
Artikkel 22 nr. 9	Artikkel 19 nr. 9	
Artikkel 23 nr. 1	Artikkel 19a nr. 1	
Artikkel 23 nr. 2	Artikkel 19a nr. 2	
Artikkel 23 nr. 3	Artikkel 19a nr. 3	
Artikkel 23 nr. 4	Artikkel 19a nr. 4	
Artikkel 23 nr. 5	Artikkel 19a nr. 5	
Artikkel 24 nr. 1	Artikkel 19b nr. 1	
Artikkel 24 nr. 2	Artikkel 19b nr. 2	
Artikkel 25	Artikkel 20	
Artikkel 26 nr. 1	Artikkel 21 nr. 1	
Artikkel 26 nr. 2	Artikkel 21 nr. 2	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 27	Artikkel 21 nr. 3	
Artikkel 28 nr. 1		Artikkel 4
Artikkel 28 nr. 2		Artikkel 9
Artikkel 29 nr. 1		Artikkel 5 nr. 1
Artikkel 29 nr. 2		Artikkel 5 nr. 2
Artikkel 29 nr. 3		Artikkel 5 nr. 3
Artikkel 29 nr. 4		Artikkel 5 nr. 2
Artikkel 30		Artikkel 6
Artikkel 31 nr. 1		Artikkel 7
Artikkel 31 nr. 2		Artikkel 8
Artikkel 32 nr. 1		Artikkel 10 nr. 1
Artikkel 32 nr. 2		Artikkel 10 nr. 2
Artikkel 32 nr. 3		Artikkel 10 nr. 3
Artikkel 32 nr. 4		Artikkel 10 nr. 4
Artikkel 32 nr. 5		Artikkel 10 nr. 5
Artikkel 33	Artikkel 23	
Artikkel 34 nr. 1	Artikkel 24 nr. 1	
Artikkel 34 nr. 2	Artikkel 24 nr. 2	
Artikkel 34 nr. 3	Artikkel 24 nr. 3	
Artikkel 35 nr. 1	Artikkel 25 nr. 1	
Artikkel 35 nr. 2	Artikkel 25 nr. 2	
Artikkel 35 nr. 3	Artikkel 25 nr. 3	
Artikkel 35 nr. 4	Artikkel 25 nr. 4	
Artikkel 35 nr. 5	Artikkel 25 nr. 5	
Artikkel 35 nr. 6	Artikkel 25 nr. 5	
Artikkel 35 nr. 7	Artikkel 25 nr. 5	
Artikkel 36 nr. 1	Artikkel 26 nr. 1	
Artikkel 36 nr. 2	Artikkel 26 nr. 2	
Artikkel 36 nr. 3	Artikkel 26 nr. 3	
Artikkel 36 nr. 4	Artikkel 26 nr. 4	
Artikkel 36 nr. 5	Artikkel 26 nr. 5	
Artikkel 36 nr. 6	Artikkel 26 nr. 5	
Artikkel 36 nr. 7	Artikkel 26 nr. 5	
Artikkel 37	Artikkel 36	
Artikkel 38	Artikkel 27	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 39 nr. 1	Artikkel 28 nr. 1	
Artikkel 39 nr. 2	Artikkel 28 nr. 2	
Artikkel 39 nr. 3	Artikkel 28 nr. 3	
Artikkel 39 nr. 4	Artikkel 28 nr. 4	
Artikkel 39 nr. 5	Artikkel 28 nr. 4	
Artikkel 39 nr. 6	Artikkel 28 nr. 4	
Artikkel 40 første ledd	Artikkel 29 første ledd	
Artikkel 40 annet ledd		
Artikkel 40 tredje ledd		
Artikkel 41 nr. 1	Artikkel 30 nr. 1 og 2	
Artikkel 41 nr. 2		
Artikkel 42	Artikkel 32	
Artikkel 43 nr. 1	Artikkel 33 første ledd	
Artikkel 43 nr. 2		
Artikkel 43 nr. 3		
Artikkel 43 nr. 4		
Artikkel 43 nr. 5		
Artikkel 44	Artikkel 31 og 34	
Artikkel 45	Artikkel 35	
Artikkel 46	Artikkel 37	
Artikkel 47 nr. 1	Artikkel 38 nr. 1	
Artikkel 47 nr. 2	Artikkel 38 nr. 2	
Artikkel 47 nr. 3	Artikkel 38 nr. 3	
Artikkel 48 nr. 1	Artikkel 39 nr. 1	
Artikkel 48 nr. 2	Artikkel 39 nr. 2	
Artikkel 48 nr. 3	Artikkel 39 nr. 3	
Artikkel 48 nr. 4	Artikkel 39 nr. 4	
Artikkel 49 nr. 1	Artikkel 40 nr. 1	
Artikkel 49 nr. 2	Artikkel 40 nr. 2	
Artikkel 49 nr. 3	Artikkel 41 tredje ledd	
Artikkel 50 nr. 1	Artikkel 42 første ledd	
Artikkel 50 nr. 2		
Artikkel 50 nr. 3		
Artikkel 50 nr. 4		
Artikkel 50 nr. 5	Artikkel 42 annet ledd	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 50 nr. 6	Artikkel 42 tredje og sjette ledd	
Artikkel 50 nr. 7	Artikkel 42 fjerde og sjuende ledd	
Artikkel 50 nr. 8	Artikkel 42 femte ledd	
Artikkel 51 nr. 1	Artikkel 42a nr. 1	
Artikkel 51 nr. 2	Artikkel 42a nr. 2	
Artikkel 51 nr. 3	Artikkel 42a nr. 3	
Artikkel 51 nr. 4	Artikkel 42a nr. 3	
Artikkel 51 nr. 5	Artikkel 42a nr. 3	
Artikkel 51 nr. 6		
Artikkel 52 nr. 1	Artikkel 43 nr. 1	
Artikkel 52 nr. 2	Artikkel 43 nr. 2	
Artikkel 52 nr. 3		
Artikkel 52 nr. 4		
Artikkel 53 nr. 1	Artikkel 44 nr. 1	
Artikkel 53 nr. 2	Artikkel 44 nr. 2	
Artikkel 53 nr. 3		
Artikkel 54	Artikkel 45	
Artikkel 55	Artikkel 46	
Artikkel 56	Artikkel 47	
Artikkel 57 nr. 1	Artikkel 48 nr. 1 første ledd	
Artikkel 57 nr. 2	Artikkel 48 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 57 nr. 3	Artikkel 48 nr. 2 første og annet ledd	
Artikkel 57 nr. 4	Artikkel 48 nr. 2 tredje ledd	
Artikkel 57 nr. 5	Artikkel 48 nr. 2 femte ledd	
Artikkel 57 nr. 6	Artikkel 48 nr. 2 fjerde ledd	
Artikkel 58	Artikkel 49 første ledd	
Artikkel 58 nr. 2	Artikkel 49 annet ledd	
Artikkel 58 nr. 3	Artikkel 49 fjerde ledd	
Artikkel 58 nr. 4	Artikkel 49 femte ledd	
Artikkel 59 nr. 1	Artikkel 50	
Artikkel 59 nr. 2		
Artikkel 60	Artikkel 51	
Artikkel 61 nr. 1	Artikkel 52 første ledd	
Artikkel 61 nr. 2	Artikkel 52 annet ledd	
Artikkel 62		

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 63 nr. 1	Artikkel 53 nr. 1	
Artikkel 63 nr. 2	Artikkel 53 nr. 2	
Artikkel 64		
Artikkel 65		
Artikkel 66		
Artikkel 67		
Artikkel 68		
Artikkel 69		
Artikkel 70		
Artikkel 71		
Artikkel 72	Artikkel 55	
Artikkel 73	Artikkel 123	
Artikkel 74 nr. 1	Artikkel 22 nr. 1	
Artikkel 74 nr. 2	Artikkel 22 nr. 2	
Artikkel 74 nr. 3	Artikkel 22 nr. 6	
Artikkel 74 nr. 4		
Artikkel 75 nr. 1	Artikkel 22 nr. 3	
Artikkel 75 nr. 2	Artikkel 22 nr. 4	
Artikkel 75 nr. 3	Artikkel 22 nr. 5	
Artikkel 76 nr. 1	Vedlegg V nr. 2	
Artikkel 76 nr. 2		
Artikkel 76 nr. 3		
Artikkel 76 nr. 4		
Artikkel 76 nr. 5		
Artikkel 77		
Artikkel 78		
Artikkel 79	Vedlegg V nr. 3, 4 og 5	
Artikkel 80	Vedlegg V nr. 6	
Artikkel 81	Vedlegg V nr. 7	
Artikkel 82 nr. 1	Vedlegg V nr. 8	
Artikkel 82 nr. 2	Vedlegg V nr. 9	
Artikkel 83 nr. 1	Vedlegg V nr. 10	
Artikkel 83 nr. 2		Vedlegg IV nr. 5
Artikkel 83 nr. 3		Vedlegg I nr. 38 og 41
Artikkel 84	Vedlegg V nr. 11	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 85 nr. 1	Vedlegg V nr. 12	
Artikkel 85 nr. 2	Vedlegg V nr. 13	
Artikkel 86 nr. 1	Vedlegg V nr. 14	
Artikkel 86 nr. 2	Vedlegg V nr. 14a	
Artikkel 86 nr. 3		
Artikkel 86 nr. 4	Vedlegg V nr. 15	
Artikkel 86 nr. 5	Vedlegg V nr. 16	
Artikkel 86 nr. 6	Vedlegg V nr. 17	
Artikkel 86 nr. 7	Vedlegg V nr. 18	
Artikkel 86 nr. 8	Vedlegg V nr. 19	
Artikkel 86 nr. 9	Vedlegg V nr. 20	
Artikkel 86 nr. 10	Vedlegg V nr. 21	
Artikkel 86 nr. 11	Vedlegg V nr. 22	
Artikkel 87		
Artikkel 88 nr. 1	Vedlegg V nr. 1	
Artikkel 88 nr. 2		
Artikkel 89		
Artikkel 90		
Artikkel 91		
Artikkel 92 nr. 1	Vedlegg V nr. 23 annet ledd	
Artikkel 92 nr. 2 innledende tekst	Vedlegg V nr. 23 innledende tekst	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav a)	Vedlegg V nr. 23 bokstav a)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav b)	Vedlegg V nr. 23 bokstav b)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav c)	Vedlegg V nr. 23 bokstav c)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav d)	Vedlegg V nr. 23 bokstav d)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav e)	Vedlegg V nr. 23 bokstav e)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav f)	Vedlegg V nr. 23 bokstav f)	
Artikkel 92 nr. 2 bokstav g)		
Artikkel 93	Vedlegg V nr. 23 bokstav k)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav a)	Vedlegg V nr. 23 bokstav g)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav b)	Vedlegg V nr. 23 bokstav h)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav c)	Vedlegg V nr. 23 bokstav i)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav d)		
Artikkel 94 nr. 1 bokstav e)	Vedlegg V nr. 23 bokstav j)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav f)	Vedlegg V nr. 23 bokstav l)	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 94 nr. 1 bokstav g)		
Artikkel 94 nr. 1 bokstav h)	Vedlegg V nr. 23 bokstav m)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav i)		
Artikkel 94 nr. 1 bokstav j)	Vedlegg V nr. 23 bokstav n)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav k)	Vedlegg V nr. 23 bokstav n)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav l)	Vedlegg V nr. 23 bokstav o)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav m)	Vedlegg V nr. 23 bokstav p)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav n)	Vedlegg V nr. 23 bokstav q)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav o)	Vedlegg V nr. 23 bokstav r)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav p)	Vedlegg V nr. 23 bokstav s)	
Artikkel 94 nr. 1 bokstav q)	Vedlegg V nr. 23 bokstav t)	
Artikkel 94 nr. 2	Artikkel 150 nr. 3 bokstav b)	
Artikkel 95	Vedlegg V nr. 24	
Artikkel 96		
Artikkel 97 nr. 1	Artikkel 124 nr. 1	
Artikkel 97 nr. 2	Artikkel 124 nr. 2	
Artikkel 97 nr. 3	Artikkel 124 nr. 3	
Artikkel 97 nr. 4	Artikkel 124 nr. 4	
Artikkel 98 nr. 1	Vedlegg XI nr. 1	
Artikkel 98 nr. 2	Vedlegg XI nr. 1a	
Artikkel 98 nr. 3	Vedlegg XI nr. 2	
Artikkel 98 nr. 4	Vedlegg XI nr. 3	
Artikkel 98 nr. 5	Artikkel 124 nr. 5	
Artikkel 98 nr. 6		
Artikkel 98 nr. 7		
Artikkel 99		
Artikkel 100		
Artikkel 101		
Artikkel 102 nr. 1	Artikkel 136 nr. 1	
Artikkel 102 nr. 2		
Artikkel 103		
Artikkel 104	Artikkel 136	
Artikkel 105		
Artikkel 106 nr. 1	Artikkel 149	
Artikkel 106 nr. 2		

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 107		
Artikkel 108 nr. 1 første ledd	Artikkel 68 nr. 2	
Artikkel 108 nr. 1 annet ledd	Artikkel 3	
Artikkel 108 nr. 1 tredje ledd		
Artikkel 108 nr. 2	Artikkel 71 nr. 1	
Artikkel 108 nr. 3	Artikkel 71 nr. 2	
Artikkel 108 nr. 4	Artikkel 73 nr. 2	
Artikkel 109 nr. 1	Artikkel 68 nr. 1	
Artikkel 109 nr. 2	Artikkel 73 nr. 3	
Artikkel 109 nr. 3		
Artikkel 110 nr. 1	Artikkel 124 nr. 2	
Artikkel 110 nr. 2	Artikkel 23	
Artikkel 111 nr. 1	Artikkel 125 nr. 1	Artikkel 2
Artikkel 111 nr. 2	Artikkel 125 nr. 2	Artikkel 2
Artikkel 111 nr. 3	Artikkel 126 nr. 1	
Artikkel 111 nr. 4	Artikkel 126 nr. 2	
Artikkel 111 nr. 5	Artikkel 126 nr. 3	
Artikkel 111 nr. 6	Artikkel 126 nr. 4	
Artikkel 112 nr. 1	Artikkel 129 nr. 1 første ledd	
Artikkel 112 nr. 2	Artikkel 129 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 112 nr. 3	Artikkel 129 nr. 1 tredje ledd	
Artikkel 113 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 129 nr. 3 første ledd	
Artikkel 113 nr. 1 bokstav b)		
Artikkel 113 nr. 2 bokstav a) første ledd	Artikkel 129 nr. 3 annet ledd	
Artikkel 113 nr. 2 bokstav b) første ledd		
Artikkel 113 nr. 2 annet ledd	Artikkel 129 nr. 3 annet ledd	
Artikkel 113 nr. 3 tredje ledd	Artikkel 129 nr. 3 tredje ledd	
Artikkel 113 nr. 3	Artikkel 129 nr. 3 fjerde til sjuende ledd	
Artikkel 113 nr. 4	Artikkel 129 nr. 3 åttende og niende ledd	
Artikkel 113 nr. 5	Artikkel 129 nr. 3 tiende og ellevte ledd	
Artikkel 114	Artikkel 130	
Artikkel 115	Artikkel 131	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 116 nr. 1	Artikkel 131a nr. 1 første, annet og tredje ledd	
Artikkel 116 nr. 2	Artikkel 131a nr. 1 fjerde ledd	
Artikkel 116 nr. 3	Artikkel 131a nr. 2 første ledd	
Artikkel 116 nr. 4	Artikkel 131a nr. 2 annet og tredje ledd	
Artikkel 116 nr. 5	Artikkel 131a nr. 2 fjerde og femte ledd	
Artikkel 116 nr. 6	Artikkel 131a nr. 2 sjette ledd	
Artikkel 116 nr. 7	Artikkel 131a nr. 2 sjuende ledd	
Artikkel 116 nr. 8	Artikkel 131a nr. 2 åttende ledd	
Artikkel 116 nr. 9	Artikkel 131a nr. 2 niende ledd	
Artikkel 117 nr. 1	Artikkel 132 nr. 1 første til sjette ledd	
Artikkel 117 nr. 2	Artikkel 132 nr. 1 sjuende og åttende ledd	
Artikkel 117 nr. 3	Artikkel 132 nr. 2	
Artikkel 117 nr. 4	Artikkel 132 nr. 3	
Artikkel 118	Artikkel 141	
Artikkel 119 nr. 1	Artikkel 127 nr. 1	
Artikkel 119 nr. 2	Artikkel 127 nr. 2	
Artikkel 119 nr. 3	Artikkel 127 nr. 3	
Artikkel 120	Artikkel 72a	
Artikkel 121	Artikkel 135	
Artikkel 122	Artikkel 137	
Artikkel 123 nr. 1	Artikkel 138 nr. 1	
Artikkel 123 nr. 2	Artikkel 138 nr. 2 første ledd	
Artikkel 124	Artikkel 139	
Artikkel 125	Artikkel 140	Artikkel 2
Artikkel 126	Artikkel 142	
Artikkel 127	Artikkel 143	
Artikkel 128		
Artikkel 129		
Artikkel 130		
Artikkel 131		
Artikkel 132		
Artikkel 133		

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 134		
Artikkel 135		
Artikkel 136		
Artikkel 137		
Artikkel 138		
Artikkel 139		
Artikkel 140		
Artikkel 141		
Artikkel 142		
Artikkel 143	Artikkel 144	
Artikkel 144 nr. 1	Artikkel 122a nr. 9	
Artikkel 144 nr. 2	Artikkel 69 nr. 4	
Artikkel 144 nr. 3	Artikkel 70 nr. 4	
Artikkel 145	Artikkel 150 nr. 1	
Artikkel 146	Artikkel 150 nr. 1a	
Artikkel 147 nr. 1	Artikkel 151 nr. 1	
Artikkel 147 nr. 2	Artikkel 151 nr. 2	
Artikkel 148 nr. 1	Artikkel 151a nr. 3	
Artikkel 148 nr. 2	Artikkel 151a nr. 1	
Artikkel 148 nr. 3	Artikkel 151b	
Artikkel 148 nr. 4	Artikkel 151a nr. 2	
Artikkel 148 nr. 5	Artikkel 151c	
Artikkel 149		
Artikkel 150		
Artikkel 151		
Artikkel 152	Artikkel 29	
Artikkel 153	Artikkel 30	
Artikkel 154	Artikkel 33	
Artikkel 155	Artikkel 40	
Artikkel 156	Artikkel 41	
Artikkel 157	Artikkel 42	
Artikkel 158	Artikkel 42a	
Artikkel 159	Artikkel 43	
Artikkel 160		
Artikkel 161 nr. 1	Artikkel 156 sjette ledd	

Dette direktiv	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 161 nr. 2	Artikkel 156 fjerde ledd	
Artikkel 161 nr. 3		
Artikkel 161 nr. 4		
Artikkel 161 nr. 5		
Artikkel 161 nr. 6		
Artikkel 161 nr. 7		
Artikkel 161 nr. 8		
Artikkel 161 nr. 9		
Artikkel 162 nr. 1		
Artikkel 162 nr. 2		
Artikkel 162 nr. 3		
Artikkel 162 nr. 4	Artikkel 157 nr. 1 tredje ledd	
Artikkel 162 nr. 5		
Artikkel 162 nr. 6		
Artikkel 163	Artikkel 158	
Artikkel 164	Artikkel 159	
Artikkel 165	Artikkel 160	
Vedlegg I	Vedlegg I	

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR
under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,
under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,
etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank([1]),
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité([2]),
etter den ordinære regelverksprosedyren og
ut fra følgende betraktninger:

1) I G20-erklæringen av 2. april 2009 om styrking av finanssystemet ble det oppfordret til en samordnet internasjonal innsats for å bedre gjennomsiktigheten, ansvarligheten og reguleringen ved å øke kvantiteten og kvaliteten på kapital i banksystemet når den økonomiske gjenopprettingen er sikret. I erklæringen ble det også oppfordret til innføring av et utfyllende ikke-risikobasert måletall for å hindre gjeldsoppbygging i banksystemet, og til utvikling av en ramme for sterkere likviditetsbuffere. På grunnlag av mandatet fra G20 ble det i september 2009 oppnådd enighet i gruppen av sentralbanksjefer og banktilsynsansvarlige (Group of Governors and Heads of Supervision – GHOS) om en rekke tiltak for å styrke reguleringen av banksektoren. Disse tiltakene ble godkjent av G20-lederne på toppmøtet i Pittsburgh 24.-25. september 2009 og ble nærmere fastsatt i desember 2009. I juli og september 2010 offentliggjorde GHOS ytterligere to meddelelser om utforming og kalibrering av de nye tiltakene, og i desember 2010 offentliggjorde Basel-komiteen for banktilsyn (heretter kalt «Basel-komiteen») de endelige tiltakene, det såkalte Basel III-regelverket.
2) Høynivågruppen for finanstilsyn i EU, som ledes av Jacques de Larosière («Larosière-gruppen»), oppfordret Unionen til å utvikle en mer harmonisert regulering av finansmarkedene. I forbindelse med den nye europeiske tilsynsstrukturen understreket Det europeiske råd på møtet 18.–19. juni 2009 også behovet for å utarbeide et felles europeisk regelverk for alle kredittinstitusjoner og verdipapirforetak i det indre marked.
3) Ifølge Larosière-gruppens rapport av 25. februar 2009 («Larosière-rapporten») bør en medlemsstat kunne vedta strengere nasjonale reguleringstiltak som anses for å være egnet til å sikre finansiell stabilitet på nasjonalt plan, forutsatt at prinsippene for det indre marked og de vedtatte grunnleggende minstestandardene respekteres.
4) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon([3]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/49/EF av 14. juni 2006 om verdipapirforetaks og kredittinstitusjoners kapitaldekningsgrad[4] er blitt betydelig endret flere ganger. Mange av bestemmelsene i direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF får anvendelse på både kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Av klarhetshensyn og for å sikre ensartet anvendelse av disse bestemmelsene bør de samles i to nye regelverksakter som får anvendelse på både kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, dvs. denne forordning og europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 201[5]3.

[1] EUT C 105 av 11.4.2012, s. 1.
[2] EUT C 68 av 6.3.2012, s. 39.
[3] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1.
[4] EUT L 177 av 30.6.2006, s. 201.
[5] EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338.

For at de skal bli mer tilgjengelige, bør bestemmelsene i vedleggene til direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF innarbeides i den dispositive delen av direktiv 2013/36/EU og denne forordning.

5) Denne forordning og direktiv 2013/36/EU bør sammen danne de rettslige rammene for adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon eller verdipapirforetak, og for tilsynsrammen og tilsynsreglene for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak (heretter samlet kalt «institusjoner»). Denne forordning bør derfor leses sammen med nevnte direktiv.

6) Direktiv 2013/36/EU, som er basert på artikkel 53 nr. 1 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV), bør blant annet inneholde bestemmelser om adgang til å utøve virksomhet som institusjon og om ledelse av og tilsynsrammer for institusjoner, for eksempel bestemmelser om godkjenning av virksomhet, erverv av kvalifiserende eierandeler, utøvelse av etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester, den myndighet som gis vedkommende myndigheter i hjemstaten og vertsstaten i denne forbindelse, og bestemmelser om startkapital for og tilsyn med institusjoner.

7) Denne forordning bør blant annet inneholde tilsynskrav for institusjoner som direkte gjelder markedene for banker og finanstjenester, og som har til formål å sikre finansiell stabilitet for deltakerne på disse markedene og et høyt nivå for vern for investorer og innskytere. Denne forordning har til formål å bidra på en avgjørende måte til at det indre marked fungerer tilfredsstillende, og bør derfor baseres på bestemmelsene i artikkel 114 i TEUV, tolket i samsvar med rettspraksis ved Den europeiske unions domstol.

8) Ved direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF er medlemsstatenes tilsynsregler blitt harmonisert i en viss grad, men direktivene inneholder et stort antall valgmuligheter og muligheter for at medlemsstatene kan innføre strengere regler enn dem som er fastsatt i nevnte direktiver. Dette fører til forskjeller mellom de nasjonale reglene som kan hemme tjenesteyting over landegrensene og etableringsadgangen, og dermed hindre at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte.

9) Av hensyn til rettssikkerheten og behovet for like konkurransevilkår i Unionen er det, for at det indre marked skal virke på en tilfredsstillende måte, viktig at det finnes et felles regelverk for alle markedsdeltakere. For å unngå markedsvridning og regelverksarbitrasje bør minstekrav til tilsyn derfor sikre størst mulig harmonisering. Som følge av dette er overgangsperiodene i denne forordning viktige for å sikre en smidig gjennomføring av forordningen og for å unngå usikkerhet i markedene.

10) Når det gjelder det arbeidet som Basel-komiteens gruppe for gjennomføring av standarder utfører for å overvåke og vurdere medlemsstatenes gjennomføring av Basel III-regelverket, bør Kommisjonen løpende framlegge oppdaterte rapporter, og minst hver gang det offentliggjøres en framdriftsrapport fra Basel-komiteen om gjennomføringen av Basel III og om gjennomføring og nasjonal vedtakelse av Basel III-regelverk i andre store jurisdiksjoner, herunder en vurdering av om andre staters lover eller forskrifter er i samsvar med de internasjonale minstestandardene, med sikte på å identifisere forskjeller som kan medføre tvil om konkurransevilkårene er like.

11) For å fjerne handelshindringer og konkurransevridninger som følge av forskjeller mellom nasjonale lovgivninger, og for å hindre at det oppstår ytterligere handelshindringer og konkurransevridninger, er det derfor nødvendig å vedta en forordning der det fastsettes ensartede regler som skal anvendes i alle medlemsstater.

12) Tilsynskrav i form av en forordning vil sikre at kravene får direkte anvendelse. Dette vil sikre ensartede vilkår ettersom det hindrer at det innføres avvikende nasjonale krav som følge av innarbeidingen av et direktiv i nasjonal rett. Denne forordning vil medføre at alle institusjoner følger samme regler i hele Unionen, noe som også vil fremme tilliten til institusjonenes stabilitet, særlig i stressperioder. En forordning vil også redusere reglenes kompleksitet og foretakenes kostnader for å overholde bestemmelsene, særlig for institusjoner som driver grensekryssende virksomhet, og bidra til å fjerne konkurransevridninger. Når det gjelder de særlige forholdene på eiendomsmarkedene, som er kjennetegnet av forskjeller i økonomisk utvikling og rettslige ulikheter som er spesifikke for de enkelte medlemsstatene, regionene eller lokalområdene, bør vedkommende myndigheter kunne fastsette høyere risikovekter eller strengere kriterier på grunnlag av misligholdserfaring

og forventet markedsutvikling for eksponeringer med sikkerhet i fast eiendom på bestemte områder.

13) På områder som ikke er omfattet av denne forordning, for eksempel dynamiske avsetninger, bestemmelser om nasjonale ordninger for obligasjoner med fortrinnsrett som ikke er knyttet til behandlingen av slike obligasjoner i henhold til bestemmelsene i denne forordning, erverv og innehav av deltakerinteresser både i og utenfor finanssektoren for formål som ikke er knyttet til tilsynskravene i denne forordning, bør vedkommende myndigheter eller medlemsstater kunne innføre nasjonale bestemmelser, forutsatt at de er forenlige med denne forordning.
14) De viktigste anbefalingene i Larosière-rapporten, som senere ble gjennomført i Unionen, var innføringen av et felles regelverk og en europeisk ramme for makrotilsyn, som hadde som felles mål å sikre finansiell stabilitet. Det felles regelverket sikrer solide og ensartede rammeregler som fremmer det indre markeds virkemåte og hindrer muligheten for regelverksarbitrasje. På det indre marked for finanstjenester kan makrorisikoene imidlertid være ulike på en rekke punkter, med en rekke nasjonale forhold som fører til at variasjoner kan observeres, for eksempel med hensyn til banksektorens struktur og størrelse i forhold til økonomien som helhet og kredittsyklusen.
15) Denne forordning og direktiv 2013/36/EU innfører en rekke verktøyer for å hindre og begrense makro- og systemrisiko, noe som sikrer fleksibilitet samt at disse verktøyene brukes under egnet kontroll, slik at det indre markeds virkemåte ikke skades, samtidig som det også sikres en åpen og konsekvent bruk av slike verktøyer.
16) I tillegg til verktøyet i form av en systemrisikobuffer som inngår i direktiv 2013/36/EU, bør det når makro- eller systemrisiko berører en medlemsstat, være mulig for vedkommende eller utpekte myndigheter i den aktuelle medlemsstaten å håndtere disse risikoene gjennom visse særlige nasjonale makrotilsynstiltak når dette anses som en mer effektiv måte å takle disse risikoene på. Den europeiske komité for systemrisiko (ESRB), som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1092/2010 av 24. november 2010([6]), og Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) (EBA), som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010[7], bør ha mulighet til å avgi uttalelse om hvorvidt vilkårene for slike nasjonale makrotilsynstiltak er oppfylt, og det bør innføres en unionsordning for å hindre at nasjonale tiltak gjennomføres når det foreligger svært sterke beviser for at de relevante vilkårene ikke er oppfylt. I denne forordning fastsettes ensartede mikrotilsynsregler for institusjoner, men medlemsstatene spiller fortsatt en ledende rolle innenfor makrotilsyn på grunn av sin sakkunnskap og sitt eksisterende ansvar i forbindelse med finansiell stabilitet. Ettersom beslutningen om å vedta nasjonale makrotilsynstiltak omfatter visse vurderinger av risikoer som etter hvert kan påvirke den aktuelle medlemsstatens makroøkonomiske, finansielle og budsjettmessige situasjon, er det i dette særlige tilfellet nødvendig å gi Rådet myndighet til å avslå foreslåtte nasjonale makrotilsynstiltak i henhold til artikkel 291 i TEUV og etter forslag fra Kommisjonen.
17) Dersom Kommisjonen har framlagt for Rådet et forslag om å avslå nasjonale makrotilsynstiltak, bør Rådet omgående behandle dette forslaget og beslutte om de nasjonale tiltakene skal avslås. Det kan etter anmodning fra en medlemsstat eller Kommisjonen holdes avstemning i samsvar med Rådets forretningsorden([8]). Rådet bør i henhold til artikkel 296 i TEUV begrunne sin beslutning om de vilkårene for Rådets inngripen som er fastsatt i denne forordning. Ettersom makro- og systemrisiko har stor betydning for den berørte medlemsstatens finansmarked, og det derfor er behov for en rask reaksjon, er det viktig at fristen for en slik rådsbeslutning fastsettes til én måned. Dersom Rådet etter en grundig gjennomgåelse av Kommisjonens forslag om å avslå de foreslåtte nasjonale tiltakene, konkluderer med at vilkårene i denne forordning for å avslå de nasjonale tiltakene ikke er oppfylt, bør det alltid gi en klar og entydig begrunnelse.
18) Fram til harmoniseringen av likviditetskravene i 2015 og av en uvektet kjernekapitalandel i 2018 bør medlemsstatene kunne

---

6 EUT L 331 av 15.12.2010, s. 1.
7 EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12.
8 Rådsbeslutning 2009/937/EU av 1. desember 2009 om vedtakelse av Rådets forretningsorden (EUT L 325 av 11.12.2009, s. 35).

anvende slike tiltak som de finner hensiktsmessig, herunder tiltak for å begrense en makro- eller systemrisiko i en bestemt medlemsstat.

19) Det bør være mulig å anvende systemrisikobuffere eller enkelttiltak som treffes av medlemsstatene for å håndtere systemrisikoen i disse medlemsstatene, på hele banksektoren eller på en eller flere deler av sektoren, det vil si på institusjoner som har lignende risikoprofiler i sin forretningsvirksomhet, eller på eksponeringer mot en eller flere nasjonale økonomiske eller geografiske sektorer i hele banksektoren.

20) Dersom to eller flere medlemsstaters utpekte myndigheter identifiserer de samme endringene i intensiteten i system- eller makrorisikoen som utgjør en risiko for den finansielle stabiliteten på nasjonalt plan i de enkelte medlemsstatene, og som etter de utpekte myndighetenes oppfatning bedre kan håndteres ved hjelp av nasjonale tiltak, kan medlemsstatene oversende en felles melding til Rådet, Kommisjonen, ESRB og EBA. Når de underretter Rådet, Kommisjonen, ESRB og EBA, bør medlemsstatene framlegge relevant dokumentasjon, herunder en begrunnelse for den felles meldingen.

21) Kommisjonen bør dessuten gis myndighet til å vedta en delegert rettsakt som midlertidig øker kravene til ansvarlig kapital, til store eksponeringer og til offentliggjøring. Slike bestemmelser bør anvendes i ett år med mindre Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot den delegerte rettsakten innen tre måneder. Kommisjonen bør gi en begrunnelse for at en slik framgangsmåte anvendes. Kommisjonen bør bare ha myndighet til å pålegge strengere tilsynskrav for eksponeringer som oppstår som følge av markedsutviklingen i eller utenfor Unionen og berører alle medlemsstater.

22) En gjennomgåelse av makrotilsynsreglene er berettiget for at Kommisjonen blant annet skal kunne vurdere om makrotilsynsverktøyene i denne forordning eller i direktiv 2013/36/EU er virkningsfulle, effektive og gjennomsiktige, om det bør foreslås nye instrumenter, om dekningen og de mulige gradene av overlapping for makrotilsynsverktøyene til håndtering av lignende risikoer i denne forordning eller direktiv 2013/36/EU er egnet, samt om samspillet mellom internasjonalt avtalte standarder for systemviktige institusjoner og bestemmelsene i denne forordning eller direktiv 2013/36/EU.

23) Dersom medlemsstatene vedtar generelle retningslinjer, særlig på områder der Kommisjonen ennå ikke har vedtatt utkast til tekniske standarder, bør disse retningslinjene verken være i strid med unionsretten eller undergrave anvendelsen av den.

24) Denne forordning er ikke til hinder for at medlemsstatene, dersom det er hensiktsmessig, kan innføre tilsvarende krav for foretak som ikke er omfattet av forordningens virkeområde.

25) De generelle tilsynskravene som er fastsatt i denne forordning, utfylles av individuelle ordninger som vedkommende myndigheter fastsetter på grunnlag av sitt løpende tilsyn med enkeltinstitusjoner. Omfanget av slike tilsynsordninger bør blant annet fastsettes i direktiv 2013/36/EU, ettersom vedkommende myndigheter bør kunne vurdere hvilke ordninger som bør innføres.

26) Denne forordning bør ikke berøre vedkommende myndigheters mulighet til å pålegge særlige krav i forbindelse med tilsyns- og evalueringsprosessen omhandlet i direktiv 2013/36/EU, som bør tilpasses institusjonenes risikoprofil.

27) Forordning (EU) nr. 1093/2010 har til formål å bedre kvaliteten på og sammenhengen i det nasjonale tilsynet og styrke kontrollen med grupper som driver grensekryssende virksomhet.

28) I lys av det økte antallet oppgaver som gis EBA ved denne forordning og direktiv 2013/36/EU, bør Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen sikre at tilstrekkelige menneskelige og finansielle ressurser gjøres tilgjengelige uten unødig opphold.

29) I henhold til forordning (EU) nr. 1093/2010 skal EBA handle innenfor rammen av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF. EBA skal også handle innenfor institusjoners virksomhetsområder i spørsmål som ikke er direkte omfattet av nevnte direktiver, forutsatt at slike tiltak er nødvendige for å sikre en effektiv og konsekvent anvendelse av direktivene. Denne forordning bør ta hensyn til EBAs rolle og funksjon og lette utøvelsen av den myndighet EBA er gitt i henhold til forordning (EU) nr. 1093/2010.

30) Etter observasjonsperioden og den fullstendige gjennomføringen av kravet til likviditetsreserve i denne forordning, bør Kommisjonen vurdere om det vil lette den praktiske

utformingen av og virksomheten i enkelte likviditetsundergrupper samt gjøre det lettere å fastslå om kriteriene for en særlig gruppeintern behandling for grensekryssende institusjoner er oppfylt, dersom EBA får myndighet til på eget initiativ å gripe inn med bindende megling med sikte på å oppnå felles beslutninger i henhold til artikkel 20 og 21 i denne forordning. På det tidspunktet bør Kommisjonen derfor som en del av en av de regelmessige rapportene om EBAs drift i henhold til artikkel 81 i forordning (EU) nr. 1093/2010 særlig undersøke behovet for å gi EBA slik myndighet, og ta med resultatet av denne undersøkelsen i sin rapport, som bør følges av egnede forslag til regelverk dersom det er hensiktsmessig.

31) Ifølge Larosière-rapporten kan mikrotilsyn ikke sikre finansiell stabilitet på en effektiv måte dersom det ikke tas tilstrekkelig hensyn til utviklingen på makronivå, mens makrotilsyn ikke er meningsfullt med mindre det på en eller annen måte kan påvirke tilsynet på mikronivå. Et nært samarbeid mellom EBA og ESRB er av avgjørende betydning for at ESRB skal kunne fungere fullt ut etter hensikten og for oppfølgingen av dens advarsler og anbefalinger. EBA bør særlig kunne oversende til ESRB alle relevante data som er samlet inn av vedkommende myndigheter i samsvar med rapporteringsplikten i denne forordning.

32) I lys av den seneste finanskrisens ødeleggende virkninger er denne forordnings overordnede mål å fremme økonomisk nyttig bankvirksomhet som tjener den allmenne interesse, og motvirke ikke-bærekraftig finansspekulasjon som ikke gir reell merverdi. Dette forutsetter en omfattende reform av den måten oppsparte midler kanaliseres inn i produktive investeringer på. For å sikre et levedyktig og mangfoldig bankmiljø i Unionen bør vedkommende myndigheter ha myndighet til å innføre høyere kapitalkrav for systemviktige institusjoner som i kraft av sin forretningsvirksomhet kan utgjøre en trussel mot verdensøkonomien.

33) Det er nødvendig med like finansielle krav til institusjoner som forvalter midler eller verdipapirer som tilhører deres kunder, for å sikre lik beskyttelse for sparere samt rettferdige konkurransevilkår for sammenlignbare grupper av institusjoner.

34) Ettersom det er direkte konkurranse mellom institusjoner på det indre marked, bør tilsynskravene være likeverdige i hele Unionen, samtidig som det tas hensyn til institusjonenes ulike risikoprofiler.

35) Når det for tilsynsformål er nødvendig å fastslå størrelsen på konsolidert ansvarlig kapital for en gruppe av institusjoner, bør beregningen foretas i samsvar med denne forordning.

36) I henhold til denne forordning får kravene til ansvarlig kapital anvendelse på individuelt og konsolidert grunnlag, med mindre vedkommende myndigheter ikke anvender tilsyn på individuelt grunnlag når de anser dette som hensiktsmessig. Konsolidert tilsyn på individuelt og konsolidert grunnlag og på tvers av landegrensene er nyttige verktøyer for å føre tilsyn med institusjoner.

37) For å sikre tilstrekkelig solvens for institusjoner innenfor en gruppe er det svært viktig at kapitalkravene får anvendelse på grunnlag av gruppens konsoliderte stilling. For å sikre at ansvarlig kapital er hensiktsmessig fordelt innenfor gruppen og om nødvendig er tilgjengelig for å beskytte oppsparte midler, bør kapitalkravene anvendes på de enkelte institusjonene innenfor en gruppe, med mindre dette målet kan nås effektivt på en annen måte.

38) Minoritetsinteresser i mellomliggende finansielle holdingselskaper som omfattes av kravene i denne forordning på delkonsolidert grunnlag, kan også innenfor de relevante grensene inngå i gruppens rene kjernekapital ved konsolideringen ettersom både den rene kjernekapitalen i et mellomliggende finansielt holdingselskap, som kan henføres til minoritetsinteresser, og den delen av samme kapital som kan henføres til morforetaket, støtter tapene i datterforetakene på lik linje når de oppstår.

39) Den nøyaktige regnskapsmetoden som skal anvendes ved beregning av ansvarlig kapital og ved vurdering av om den er tilstrekkelig med hensyn til den risikoen som en institusjon er eksponert for, samt ved evaluering av konsentrasjonen av eksponeringer, bør ta hensyn til bestemmelsene i rådsdirektiv 86/635/EØF av 8. desember 1986 om bankers og andre finansinstitusjoners årsregnskaper og konsoliderte regnskaper([9]), som inneholder visse tilpasninger av bestemmelsene i sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 om konsoliderte regnskaper[10], eller i

[9] EFT L 372 av 31.12.1986, s. 1.
[10] EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.

europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 av 19. juli 2002 om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarde[11]r, avhengig av hvilken av disse rettsaktene som gjelder for institusjoners regnskapsføring i henhold til nasjonal lovgivning.

40) For å sikre tilstrekkelig solvens er det viktig å fastsette kapitalkrav som vekter eiendeler og poster utenfor balansen i samsvar med graden av risiko.

41) Basel-komiteen vedtok 26. juni 2004 en rammeavtale om internasjonal tilnærming av måling av og krav til kapital («Basel II-regelverket»). De bestemmelsene i direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF som er innlemmet i denne forordning, tilsvarer bestemmelsene i Basel II-regelverket. Ettersom de utfyllende delene av Basel III-regelverket er innarbeidet i denne forordning, tilsvarer denne forordning bestemmelsene i Basel II- og Basel III-regelverket.

42) Det er svært viktig å ta hensyn til mangfoldet av institusjoner i Unionen ved å fastsette alternative metoder for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko som omfatter ulike nivåer av risikofølsomhet, og som krever ulike grader av kompleksitet. Bruk av ekstern kredittvurdering og institusjoners egne estimater for individuelle kredittrisikoparametrer innebærer en betydelig forbedring når det gjelder kredittrisikoreglenes risikofølsomhet og tilsynsmessige kvalitet. Institusjonene bør oppmuntres til å gå over til mer risikofølsomme metoder. Ved utarbeiding av estimater som er nødvendige for å anvende kredittrisikometodene i denne forordning, bør institusjonene forbedre sine metoder for kredittrisikomåling og kredittrisikostyring for å gjøre slike metoder tilgjengelige for fastsettelse av lovfestede krav til ansvarlig kapital, som gjenspeiler arten og omfanget av enkeltinstitusjoners prosesser samt deres kompleksitet. I denne sammenheng bør databehandling i forbindelse med inngåelse og håndtering av eksponeringer mot kunder anses å omfatte utvikling og validering av systemer for kredittrisikostyring og -måling. Dette tjener ikke bare institusjoners rettmessige interesser, men også formålet for denne forordning, som er å anvende bedre metoder for risikomåling og -styring og også å bruke disse i forbindelse med lovfestede krav til ansvarlig kapital. Likevel krever mer risikofølsomme metoder omfattende sakkunnskap og betydelige ressurser samt data av høy kvalitet og tilstrekkelig omfang. Institusjonene bør derfor overholde høye standarder før de anvender disse metodene i forbindelse med lovfestede krav til ansvarlig kapital. I lys av det pågående arbeidet med å sikre egnede sikkerhetsordninger for interne modeller bør Kommisjonen utarbeide en rapport om muligheten for å heve Basel I-gulvet, sammen med et forslag til regelverk dersom det er hensiktsmessig.

43) Kapitalkravene bør stå i forhold til den risikoen som skal dekkes. Særlig bør den reduksjonen i risikonivå som oppstår som følge av et stort antall relativt små eksponeringer, gjenspeiles i kapitalkravene.

44) Små og mellomstore bedrifter (SMB-er) utgjør en av grunnpilarene i Unionens økonomi ettersom de spiller en grunnleggende rolle når det gjelder å skape økonomisk vekst og sysselsetting. Gjenopprettingen av og den framtidige veksten i Unionens økonomi er i stor utstrekning avhengig av at SMB-er som er etablert i Unionen, har tilgang til kapital og finansiering slik at de kan foreta nødvendige investeringer for å innføre ny teknologi og nytt utstyr med sikte på å øke konkurranseevnen. De begrensede alternative finansieringskildene har gjort SMB-er som er etablert i Unionen, enda mer sårbare for bankkrisens virkninger. Det er derfor viktig å redusere den eksisterende finansieringskløften for SMB-er og sikre en tilstrekkelig strøm av bankkreditt til SMB-er i den nåværende situasjonen. Kapitalkravene for eksponeringer mot SMB-er bør reduseres gjennom anvendelse av en støttefaktor på 0,7619 for å gjøre det mulig for kredittinstitusjoner å øke utlånene til SMB-er. For å nå dette målet bør kredittinstitusjoner utelukkende utnytte den kapitallettelsen som følger av anvendelsen av støttefaktoren, for å sikre en tilstrekkelig kredittstrøm til SMB-er som er etablert i Unionen. Vedkommende myndigheter bør regelmessig overvåke kredittinstitusjonenes samlede eksponeringer mot SMB-er og det samlede kapitalfradraget.

45) I samsvar med Basel-komiteens beslutning godkjent av GHOS 10. januar 2011 bør alle andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i en institusjon fullt ut og permanent kunne nedskrives eller konverteres fullt ut til ren kjernekapital på det tidspunktet institusjonen ikke lenger er

[11] EFT L 243 av 11.9.2002, s. 1.

levedyktig. Nødvendig regelverk for å sikre at ansvarlig kapital-instrumenter er omfattet av ordningen for ytterligere tapsdekning, bør innarbeides i unionsretten som en del av kravene i forbindelse med gjenoppretting og krisehåndtering av institusjoner. Dersom unionsregelverk som gjelder kravet om at kapitalinstrumenter fullt ut og permanent bør kunne nedskrives til null eller konverteres til rene kjernekapitalinstrumenter dersom en institusjon ikke lenger anses som levedyktig, ikke er vedtatt innen 31. desember 2015, bør Kommisjonen undersøke og avlegge rapport om hvorvidt denne bestemmelsen bør innlemmes i denne forordning, og i lys av denne undersøkelsen framlegge egnede forslag til regelverk.

46) Bestemmelsene i denne forordning er i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet, idet det særlig tas hensyn til forskjellene mellom institusjoner når det gjelder deres størrelse, omfanget av deres virksomhet og deres virksomhetsområde. Samsvar med forholdsmessighetsprinsippet betyr også at enklest mulige framgangsmåter for kredittvurdering, også ved bruk av den interne kredittvurderingsmetoden (Internal Ratings Based Method – heretter kalt IRB-metoden), kan anvendes på massemarkedseksponeringer. Medlemsstatene bør sikre at kravene fastsatt i denne forordning anvendes på en måte som står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av de risikoene som er knyttet til en institusjons forretningsmodell og virksomhet. Kommisjonen bør sikre at delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter samt tekniske regulerings- og gjennomføringsstandarder er i samsvar med forholdsmessighetsprinsippet, for å garantere at denne forordning anvendes på en forholdsmessig måte. EBA bør derfor sikre at alle tekniske regulerings- og gjennomføringsstandarder utformes på en slik måte at de er i samsvar med og opprettholder forholdsmessighetsprinsippet.

47) Vedkommende myndigheter bør vie tilstrekkelig oppmerksomhet til tilfeller der de har mistanke om at opplysninger anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige, for å unngå offentliggjøring av slike opplysninger. Selv om en institusjon kan velge ikke å offentliggjøre opplysninger dersom disse anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige, bør det faktum at opplysninger anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige, ikke innebære ansvarsfraskrivelse som følge av en manglende offentliggjøring av disse opplysningene, når en slik offentliggjøring anses å ha vesentlig virkning.

48) Denne forordning tar hensyn til utviklingen og gir institusjoner mulighet til å velge mellom tre kredittrisikometoder av varierende kompleksitet. For å gi særlig mindre institusjoner mulighet til å velge den mer risikofølsomme IRB-metoden, bør de relevante bestemmelsene forstås slik at eksponeringskategoriene omfatter alle eksponeringer som direkte eller indirekte likestilles med dem i denne forordning. Som hovedregel bør vedkommende myndigheter ikke gjøre forskjell på de tre metodene når det gjelder tilsynsprosessen, det vil si at institusjoner som driver virksomhet i samsvar med bestemmelsene i standardmetoden, ikke bør være underlagt strengere tilsyn bare av den grunn.

49) Metoder for kredittrisikoreduksjon bør i større grad anerkjennes innenfor rammen av regler som skal sikre at solvensen ikke blir undergravd av at tiltak feilaktig anerkjennes som risikoreduserende. Når det er mulig, bør sikkerhet som normalt anvendes av banker i de ulike medlemsstatene for å redusere kredittrisikoen, anerkjennes i standardmetoden, men også i de andre metodene.

50) For å sikre at risikoer og risikoreduksjon som følge av institusjoners verdipapiriseringsvirksomhet og investeringer gjenspeiles i kapitalkravene for institusjoner på en hensiktsmessig måte, er det nødvendig å innføre regler som sikrer en risikofølsom og tilsynsmessig forsvarlig behandling av slik virksomhet og slike investeringer. For dette formål er det behov for en klar og omfattende definisjon av verdipapirisering som omfatter alle transaksjoner eller ordninger der kredittrisikoen knyttet til en eksponering eller en gruppe av eksponeringer deles opp i transjer. En eksponering som skaper en direkte betalingsforpliktelse for en transaksjon eller en ordning som anvendes for å finansiere eller drive fysiske eiendeler, bør ikke anses som en eksponering mot en verdipapirisering, selv om transaksjonen eller ordningen omfatter betalingsforpliktelser med varierende prioritet.

51) I tillegg til overvåking som skal sikre finansiell stabilitet, er det behov for ordninger som har til formål å forbedre og utvikle en effektiv overvåking og forebygging av potensielle bobler for å sikre best mulig kapitalfordeling

i lys av makroøkonomiske utfordringer og mål, særlig med hensyn til langsiktig investering i realøkonomien.

52) Operasjonell risiko er en betydelig risiko som institusjoner står overfor, og som må dekkes av ansvarlig kapital. Det er svært viktig å ta hensyn til mangfoldet av institusjoner i Unionen ved å fastsette alternative metoder for beregning av krav til operasjonell risiko som omfatter ulike nivåer av risikofølsomhet, og som krever ulike grader av kompleksitet. Det bør foreligge egnede incitamenter for institusjonene til å gå over til mer risikofølsomme metoder. I lys av at metodene for måling og styring av operasjonell risiko er under utvikling, bør reglene fortløpende gjennomgås og ajourføres når dette er hensiktsmessig, herunder i tilknytning til kravene på ulike forretningsområder og anerkjennelse av teknikker for risikoreduksjon. Det bør i denne sammenhengen rettes særlig oppmerksomhet mot muligheten for å ta hensyn til forsikring i de enkle metodene for beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko.

53) Overvåking av og kontroll med institusjoners eksponeringer bør være en integrert del av tilsynet med disse institusjonene. En altfor stor konsentrasjon av eksponeringer mot en enkelt motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter kan innebære en uakseptabel tapsrisiko. En slik situasjon kan anses som skadelig for en institusjons solvens.

54) Når det avgjøres om det foreligger en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter og dermed eksponeringer som utgjør en enkelt risiko, er det også viktig å ta hensyn til risiko som oppstår gjennom en felles kilde til vesentlig finansiering som institusjonen selv, dens finansielle gruppe eller dens tilknyttede parter stiller til rådighet.

55) Selv om det er ønskelig at beregningen av eksponeringsverdien bygger på den som anvendes i forbindelse med kravene til ansvarlig kapital, bør det vedtas regler for overvåking av store eksponeringer uten anvendelse av risikovekting eller risikograder. De kredittrisikoreduksjonsteknikkene som anvendes i forbindelse med solvensordningen, er dessuten utformet ut fra en antakelse om god spredning av kredittrisikoen. Når det gjelder store eksponeringer med konsentrasjonsrisiko i forbindelse med et enkelt navn, er kredittrisikoen ikke godt spredt. Virkningen av disse teknikkene bør derfor være underlagt beskyttelsestiltak for tilsynsformål. I denne forbindelse er det nødvendig å sørge for en effektiv gjenoppretting av kredittbeskyttelse ved store eksponeringer.

56) Ettersom et tap på en eksponering mot en institusjon kan være like alvorlig som et tap på enhver annen eksponering, bør slike eksponeringer behandles og rapporteres på samme måte som alle andre eksponeringer. Det er innført en alternativ kvantitativ grense for å redusere den uforholdsmessig store virkningen av en slik framgangsmåte for mindre institusjoner. I tillegg unntas svært kortsiktige eksponeringer knyttet til pengeoverføringer, herunder yting av betalingstjenester, clearing-, oppgjørs- og deponeringstjenester for kunder, for å sikre at finansmarkeder og tilhørende infrastruktur virker på en tilfredsstillende måte. Disse tjenestene omfatter for eksempel clearing og oppgjør av kontanttransaksjoner og lignende virksomhet for å lette oppgjør. De tilknyttede eksponeringene omfatter eksponeringer som ikke kan forutses, og som en kredittinstitusjon derfor ikke har full kontroll over, blant annet saldo på interbankkontoer som følge av kundebetalinger, herunder krediterte eller debiterte gebyrer og renter, og andre betalinger for kundetjenester samt stilt eller mottatt sikkerhet.

57) Det er viktig at interessene i foretak som omformer lån til omsettelige verdipapirer og andre finansielle instrumenter (initiativtakende eller organiserende institusjoner), og i foretak som investerer i disse verdipapirene eller instrumentene (investorer), sammenfaller. For å oppnå dette bør den initiativtakende eller organiserende institusjonen beholde en vesentlig interesse i de underliggende eiendelene. Det er derfor viktig for initiativtakende eller organiserende institusjoner å beholde en eksponering mot risikoen knyttet til de aktuelle lånene. Mer generelt bør verdipapiriseringstransaksjoner ikke struktureres på en slik måte at anvendelse av tilbakeholdingskravet unngås, særlig gjennom en gebyr- eller premieordning eller begge deler.. Kravet om å beholde en eksponering bør gjelde i alle situasjoner der den økonomiske substansen i en verdipapirisering får anvendelse, uansett hvilke rettslige strukturer eller instrumenter som anvendes for å oppnå denne økonomiske substansen. Særlig når kredittrisikoen overføres ved verdipapirise-

ring, bør investorene treffe sine beslutninger først etter å ha utvist behørig aktsomhet («due diligence»), og til dette trenger de tilstrekkelige opplysninger om verdipapiriseringene.

58) I denne forordning fastsettes det også at tilbakeholdingskravet ikke skal anvendes mer enn én gang. For en gitt verdipapirisering er det tilstrekkelig at bare den initiativtakende eller organiserende institusjonen eller den opprinnelige långiveren er omfattet av kravet. Dersom verdipapiriseringstransaksjoner omfatter andre verdipapiriseringer som er underliggende eksponeringer, bør tilbakeholdingskravet på tilsvarende måte få anvendelse bare på den verdipapiriseringen som omfattes av investeringen. Kjøpte fordringer bør ikke være omfattet av tilbakeholdingskravet dersom de oppstår i forbindelse med foretaksvirksomhet der de overføres eller selges med rabatt for å finansiere slik virksomhet. Vedkommende myndigheter bør anvende risikovekten ved manglende overholdelse av forpliktelser knyttet til behørig aktsomhet og risikostyring i forbindelse med verdipapiriseringer ved større overtredelser av retningslinjer og framgangsmåter som er relevante for analysen av de underliggende risikoene. Kommisjonen bør også undersøke om det å unngå flere anvendelser av tilbakeholdingskravet, kan føre til praksis der tilbakeholdingskravet omgås, og om vedkommende myndigheter håndhever verdipapiriseringsreglene på en effektiv måte.

59) For å kunne foreta en korrekt vurdering av risikoene som oppstår gjennom verdipapiriseringseksponeringer både i og utenfor handelsporteføljen, bør det vises behørig aktsomhet. Videre bør kravene om behørig aktsomhet være forholdsmessige. Framgangsmåtene for behørig aktsomhet bør bidra til å skape større tillit mellom initiativtakende institusjoner, organiserende institusjoner og investorer. Det er derfor ønskelig at relevante opplysninger om framgangsmåtene for behørig aktsomhet framlegges på egnet måte.

60) Dersom en institusjon påtar seg en eksponering mot sitt eget morforetak eller mot andre datterforetak av morforetaket, er særlig aktsomhet påkrevd. Institusjonenes håndtering av eksponeringer av denne typen som de har inngått, bør være fullstendig uavhengig, i samsvar med prinsippene for forsvarlig forvaltning, uten hensyn til andre omstendigheter. Dette er særlig viktig i tilfelle av store eksponeringer og i tilfeller som ikke bare gjelder gruppeintern administrasjon eller vanlige gruppeinterne transaksjoner. Vedkommende myndigheter bør vie særlig oppmerksomhet til slike gruppeinterne eksponeringer. Det er imidlertid ikke nødvendig å anvende slike standarder dersom morforetaket er et finansielt holdingselskap eller en kredittinstitusjon, eller dersom de andre datterforetakene enten er kredittinstitusjoner, finansinstitusjoner eller foretak som yter tilknyttede tjenester, forutsatt at alle disse foretakene er underlagt tilsynet med kredittinstitusjonen på konsolidert grunnlag.

61) I lys av at reglene for kapitalkrav er risikofølsomme, er det ønskelig regelmessig å kontrollere om de har betydelige virkninger på den økonomiske konjunkturen. Kommisjonen bør, idet det tas hensyn til bidraget fra Den europeiske sentralbank (ESB), avgi en rapport om dette til Europaparlamentet og Rådet.

62) Kapitalkravene til varehandlere, herunder forhandlere som for tiden er unntatt fra kravene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter([12]), bør gjennomgås.

63) Liberaliseringen av gassmarkedet og markedet for elektrisk kraft er både økonomisk og politisk viktig for Unionen. Med tanke på dette bør kapitalkravene og andre tilsynsregler som får anvendelse på foretak som driver virksomhet i disse markedene, være forholdsmessige og ikke i utilbørlig grad påvirke arbeidet med å oppnå liberaliseringsmålet. Det bør særlig tas hensyn til dette målet når denne forordning gjennomgås.

64) Institusjoner som investerer i reverdipapiriseringer, bør vise behørig aktsomhet også med hensyn til de underliggende verdipapiriseringene og de eksponeringene som ikke er verdipapiriseringer, og som i siste ledd er underliggende instrumenter for verdipapiriseringene. Institusjonene bør vurdere om eksponeringer i forbindelse med programmer for sertifikater med sikkerhet i eiendeler utgjør reverdipapiriseringseksponeringer, herunder eksponeringer i forbindelse med programmer som erverver transjer med høy prioritet av separate grupper av hele lån, der ingen av disse lånene er en verdipapiriseringseksponering eller reverdipapiriserings-

[12] EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.

eksponering, og der «førstetapsbeskyttelse» for hver investering ytes av lånenes selger. I den siste situasjonen bør en gruppespesifikk likviditetsfasilitet normalt ikke anses som en reverdipapiriseringseksponering ettersom den utgjør en transje av en enkelt gruppe av eiendeler (det vil si den relevante gruppen av hele lån) som ikke inneholder noen verdipapiriseringseksponeringer. En kredittforbedring for hele programmet som bare dekker en del av tapene ut over beskyttelsen fra selgeren i de ulike gruppene, vil derimot normalt utgjøre en oppdeling i transjer av risikoen i en gruppe av flere eiendeler som inneholder minst én verdipapiriseringseksponering, og vil derfor være en reverdipapiriseringseksponering. Dersom et slikt program finansierer seg selv med en enkelt kategori av sertifikater, og dersom enten kredittforbedringen for hele programmet ikke er en reverdipapirisering eller sertifikatet fullt ut støttes av den organiserende institusjonen, slik at den som har investert i sertifikatet, blir faktisk eksponert for den organiserende institusjonens kredittrisiko i stedet for de underliggende gruppene eller de underliggende eiendelene, bør dette sertifikatet imidlertid normalt ikke anses som en reverdipapiriseringseksponering.

65) Bestemmelsene om forsvarlig verdsetting av handelsporteføljen bør få anvendelse på alle instrumenter målt til virkelig verdi i og utenfor institusjonenes handelsportefølje. Det bør tydeliggjøres at i tilfeller der forsvarlig verdsetting vil føre til en lavere balanseført verdi enn den som faktisk er bokført, bør den absolutte verdien av forskjellen trekkes fra den ansvarlige kapitalen.

66) Når det gjelder verdipapiriseringsposisjoner som i henhold til denne forordning skal ha en risikovekt på 1 250 %, bør institusjonene kunne velge enten å anvende et kapitalkrav på dem eller å trekke dem fra i den rene kjernekapitalen, uavhengig av om posisjonene er i eller utenfor handelsporteføljen.

67) Initiativtakende eller organiserende institusjoner bør ikke kunne omgå forbudet mot implisitt støtte ved å benytte sin handelsportefølje til å yte slik støtte.

68) Uten at det berører de opplysningene som denne forordning uttrykkelig krever, bør målet med opplysningskravene være å gi markedsdeltakerne nøyaktige og omfattende opplysninger om de enkelte institusjonenes risikoprofiler. Det bør derfor kreves at institusjonene offentliggjør ytterligere opplysninger som ikke er uttrykkelig nevnt i denne forordning, når slik offentliggjøring er nødvendig for å nå dette målet. Samtidig bør vedkommende myndigheter vie tilstrekkelig oppmerksomhet til tilfeller der de har mistanke om at opplysninger anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige, med sikte på å unngå offentliggjøring av slike opplysninger.

69) Dersom det i en ekstern kredittvurdering av en verdipapiriseringsposisjon tas hensyn til virkningen av en kredittbeskyttelse som den investerende institusjonen selv har stilt til rådighet, bør institusjonen ikke kunne dra fordel av den lavere risikovekten som beskyttelsen medfører. Verdipapiriseringsposisjonen bør ikke trekkes fra kapitalen dersom det finnes andre metoder for å fastsette en risikovekt som tilsvarer den faktiske risikoen som er knyttet til posisjonen, uten at det tas hensyn til denne kredittbeskyttelsen.

70) I lys av den dårlige kvaliteten på de nylig registrerte resultatene bør kravene til interne modeller for beregning av kapitalkravene for markedsrisiko heves. Særlig bør de bedre fange opp risiko med hensyn til kredittrisiko i handelsporteføljen. Dessuten bør det i beregningen av kapitalkravene inngå en bestanddel som omfatter stressituasjoner som skjerper kapitalkravene når markedssituasjonen forverres, og som reduserer risikoen for en prosyklisk utvikling. Institusjonene bør også foreta omvendte stresstester for å undersøke hvilke scenarioer som kunne utfordre institusjonens levedyktighet, med mindre de kan påvise at en slik test er overflødig. I lys av de særskilte vanskelighetene som nylig har vært knyttet til behandling av verdipapiriseringsposisjoner med metoder som bygger på interne modeller, bør anerkjennelse av institusjonenes modellering av risiko for verdipapiriseringer for å beregne kapitalkrav i handelsporteføljen begrenses, og det bør i stedet innføres et standardisert kapitalkrav for verdipapiriseringsposisjoner i handelsporteføljen.

71) I denne forordning fastsettes begrensede unntak for visse korrelasjonshandelsaktiviteter, der tilsynsmyndigheten kan tillate en institusjon å beregne samlet kapitalkrav for risiko som er underlagt strenge krav. I slike tilfeller bør det kreves at institusjonen pålegger disse virksomhetene et kapitalkrav som tilsvarer det høyeste av det kapitalkravet som

er beregnet i samsvar med den interne metoden, og 8 % av kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i samsvar med den standardiserte målemetoden. Det bør ikke kreves at disse eksponeringene omfattes av kapitalkravet for økt risiko, men de bør medregnes i beløpet for både «value-at-risk» og for «value-at-risk» i stressituasjoner.

72) I lys av arten og omfanget av de uventede tapene som institusjoner opplevde under den finansielle og økonomiske krisen, er det nødvendig ytterligere å forbedre kvaliteten på og harmoniseringen av den ansvarlige kapitalen som institusjoner skal ha. Dette bør omfatte innføring av en ny definisjon av de kjernekapitalpostene som er tilgjengelige for å dekke uventede tap etter hvert som de oppstår, en bedre definisjon av hybridkapital og ensartede justeringer av den ansvarlige kapitalen for tilsynsformål. Det er også nødvendig å heve nivået for ansvarlig kapital vesentlig og innføre nye kapitaldekningsprosenter rettet mot de viktigste postene av den ansvarlige kapitalen som er tilgjengelige for å dekke uventede tap etter hvert som de oppstår. Det forventes at institusjoner hvis aksjer er opptatt til notering på et regulert marked, skal oppfylle kapitalkravene for kjernekapitalpostene med bare slike aksjer som oppfyller strenge kriterier for kjernekapitalinstrumentene og institusjonens bokførte reserver. For å ta behørig hensyn til de ulike juridiske formene som driften i institusjoner i Unionen har, bør de strenge kriteriene for kjernekapitalinstrumentene sikre at kjernekapitalinstrumentene for institusjoner hvis aksjer ikke er opptatt til notering på et regulert marked, er av høyeste kvalitet. Dette bør ikke hindre institusjoner i å betale, for aksjer med differensiert stemmerett eller uten stemmerett, utdelinger som er flere ganger større enn dem som betales for aksjer som relativt sett har en større stemmevekt, forutsatt at de strenge kriteriene for rene kjernekapitalinstrumenter oppfylles, uavhengig av stemmevekten, herunder kriteriene for fleksible utbetalinger, og forutsatt at en eventuell utdeling foretas for alle aksjer som den aktuelle institusjonen har utstedt.

73) Det finnes ulike typer handelsfinansieringseksponeringer, men de har felles kjennetegn som blant annet lav verdi, kort løpetid og en identifiserbar kilde til tilbakebetaling. De er basert på vare- og tjenestebevegelser som støtter realøkonomien og i de fleste tilfeller hjelper små foretak med deres daglige behov, og skaper dermed økonomisk vekst og arbeidsplasser. De inn- og utgående strømmene står vanligvis i forhold til hverandre, og likviditetsrisikoen er derfor begrenset.

74) Det er hensiktsmessig at EBA løpende fører en liste over alle former for kapitalinstrumenter i hver medlemsstat som kvalifiserer som rene kjernekapitalinstrumenter. Fra denne listen bør EBA fjerne instrumenter som ikke er statsstøtteinstrumenter, som er utstedt etter datoen for denne forordnings ikrafttredelse, og som ikke oppfyller kriteriene i denne forordning, og EBA bør offentliggjøre at de er fjernet. Dersom instrumenter som EBA har fjernet fra listen, fortsatt anerkjennes etter EBAs offentliggjøring, bør EBA fullt ut utøve sin myndighet, særlig myndighet gitt i henhold til artikkel 17 i forordning (EU) nr. 1093/2010 i forbindelse med overtredelser av unionsretten. Det minnes om at en tretrinnsordning får anvendelse for å sikre reaksjoner som står i forhold til alvoret i tilfeller av uriktig eller utilstrekkelig anvendelse av unionsretten, der EBA som et første skritt har myndighet til å undersøke nasjonale myndigheters påståtte uriktige eller utilstrekkelige anvendelse av unionsretten i forbindelse med tilsyn, som avsluttes med en anbefaling. Som et andre trinn og dersom vedkommende nasjonale myndighet ikke følger anbefalingen, har Kommisjonen myndighet til å utstede en formell uttalelse som tar hensyn til EBAs anbefaling, og til å kreve at vedkommende myndighet treffer nødvendige tiltak for å sikre overholdelse av unionsretten. I ekstraordinære situasjoner der den berørte vedkommende myndighet vedvarende unnlater å gjennomføre tiltak, har EBA som et tredje trinn og som en siste utvei myndighet til å treffe beslutninger som rettes til den enkelte finansinstitusjon. Det minnes dessuten om at Kommisjonen i henhold til artikkel 258 i TEUV har myndighet til å bringe saken inn for Den europeiske unions domstol dersom den anser at en medlemsstat ikke har oppfylt en forpliktelse i henhold til traktatene.

75) Denne forordning bør ikke påvirke vedkommende myndigheters mulighet til å beholde prosesser for forhåndsgodkjenning av avtalene om annen godkjent kjernekapital og tilleggskapitalinstrumenter. I disse tilfellene bør kapitalinstrumentene bare regnes med i institusjonens annen godkjente kjernekapital

eller tilleggskapital når disse godkjenningsprosessene er gjennomført.

76) For å styrke markedsdisiplinen og øke den finansielle stabiliteten er det nødvendig å innføre nærmere krav til opplysninger om formen og arten av lovfestet kapital samt om justeringer for tilsynsformål som er foretatt for å sikre at investorer og innskytere er tilstrekkelig opplyst om institusjoners solvens.

77) Det er dessuten nødvendig at vedkommende myndigheter kjenner til omfanget, i det minste samlet, av gjenkjøpsavtaler, verdipapirutlån og alle former for heftelser på eiendeler. Slike opplysninger bør oversendes til vedkommende myndigheter. For å styrke markedsdisiplinen bør det fastsettes nærmere krav om offentliggjøring av opplysninger om gjenkjøpsavtaler og sikret finansiering.

78) Den nye definisjonen av kapital og krav til lovfestet kapital bør innføres på en slik måte at det tas hensyn til at det er ulike utgangspunkter og forhold i ulike stater, og slik at de opprinnelige ulikhetene knyttet til de nye standardene vil bli redusert i overgangsperioden. For å sikre hensiktsmessig kontinuitet i nivået på ansvarlig kapital vil instrumenter som er utstedt før denne forordnings anvendelsesdato i forbindelse med et rekapitaliseringstiltak i henhold til statsstøttereglene, være omfattet av overgangsregler i hele overgangsperioden. Avhengighet av statsstøtte bør begrenses mest mulig i framtiden. Denne forordning bør imidlertid, i den utstrekning statsstøtte viser seg å være nødvendig i visse situasjoner, fastsette en ramme for håndtering av slike situasjoner. I denne forordning bør det særlig fastsettes hvordan ansvarlig kapital-instrumenter som er utstedt i forbindelse med et rekapitaliseringstiltak i henhold til statsstøttereglene, bør behandles. Institusjonenes mulighet til å dra fordel av en slik behandling bør være underlagt strenge vilkår. I den utstrekning en slik behandling tillater avvik fra de nye kriteriene for kvaliteten på ansvarlig kapital-instrumenter, bør disse avvikene dessuten i størst mulig omfang begrenses. Ved behandling av eksisterende kapitalinstrumenter som er utstedt i forbindelse med et rekapitaliseringstiltak i henhold til statsstøttereglene, bør det klart skjelnes mellom de kapitalinstrumentene som oppfyller kravene i denne forordning, og de som ikke gjør det. Det bør derfor fastsettes egnede overgangsbestemmelser i denne forordning for sistnevnte tilfelle.

79) I henhold til direktiv 2006/48/EF skulle kredittinstitusjoner til 31. desember 2011 ha en ansvarlig kapital som minst tilsvarer et fastsatt minstebeløp. I lys av de fortsatte virkningene av finanskrisen i banksektoren og forlengelsen av overgangsordningene for kapitalkrav, som er vedtatt av Basel-komiteen, bør en lavere grense gjeninnføres i et begrenset tidsrom, til det er etablert tilstrekkelig ansvarlig kapital i samsvar med overgangsbestemmelsene om ansvarlig kapital som er fastsatt i denne forordning, og som vil bli innført gradvis fra denne forordnings anvendelsesdato til 2019.

80) For grupper som i vesentlig omfang driver bank- eller investeringsvirksomhet og forsikringsvirksomhet, er det fastsatt særlige bestemmelser om dobbelttelling av kapital i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvidet tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og investeringsforetak i et finansielt konglomerat([13]). Direktiv 2002/87/EF bygger på internasjonalt anerkjente prinsipper for håndtering av risiko i ulike sektorer. Denne forordning styrker anvendelsen av disse reglene for finansielle konglomerater på grupper av banker og verdipapirforetak, og sikrer en konsekvent og sammenhengende anvendelse. Eventuelle ytterligere nødvendige endringer vil bli behandlet i forbindelse med gjennomgåelsen av direktiv 2002/87/EF, som forventes i 2015.

81) Finanskrisen viste tydelig at institusjoner i stor utstrekning undervurderte motpartsrisikoen i forbindelse med OTC-derivater. G20 oppfordret derfor i september 2009 til at flere OTC-derivater skulle cleares gjennom en sentral motpart. Videre anmodet G20 om at OTC-derivater som ikke kan cleares sentralt, skulle omfattes av høyere krav til ansvarlig kapital for på riktig måte å gjenspeile den høyere risikoen som er knyttet til dem.

82) Etter anmodningen fra G20 gjennomførte Basel-komiteen, som ledd i Basel III-regelverket, vesentlige endringer i motpartsrisikoordningen. Det forventes at Basel III-regelverket i vesentlig grad vil øke kravene til ansvarlig kapital når det gjelder institusjoners OTC-derivat- og verdipapirfinansieringstransaksjoner, og innføre viktige incentiver for institusjonene til å anvende sentrale motparter. Det forventes også at Basel III-regelverket vil sti-

[13] EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1.

mulere til bedre risikostyring ved motpartsrisikoeksponeringer og til endring av den nåværende ordningen for behandling av motpartsrisikoeksponeringer mot sentrale motparter.

83) Institusjonene bør ha ytterligere ansvarlig kapital på grunn av risikoen for kredittverdijustering som er knyttet til OTC-derivater. Institusjonene bør også anvende en høyere korrelasjonsfaktor for eiendelsverdi ved beregningen av krav til ansvarlig kapital for motpartsrisikoeksponeringer i forbindelse med OTC-derivater og verdipapirfinansieringstransaksjoner overfor visse finansinstitusjoner. Det bør også kreves at institusjoner forbedrer målingen og styringen av motpartsrisiko vesentlig gjennom bedre håndtering av feil vei-risiko, motparter med høy gjeldsgrad og sikkerhet, fulgt av tilsvarende forbedringer av ettertesting og stresstesting.

84) Handelseksponeringer mot sentrale motparter nyter vanligvis godt av den multilaterale avregnings- og tapsdelingsordningen som sentrale motparter har. De medfører derfor svært lav motpartsrisiko og bør være omfattet av et svært lavt krav til ansvarlig kapital. Samtidig bør dette kravet være positivt for å sikre at institusjoner følger og overvåker sine eksponeringer mot sentrale motparter som ledd i god risikostyring, og for å gjenspeile at heller ikke handelseksponeringer mot sentrale motparter er uten risiko.

85) En sentral motparts misligholdsfond er en ordning som gjør det mulig å dele (spre) tap mellom den sentrale motpartens clearingmedlemmer. Det anvendes dersom tapene som den sentrale motparten påføres som følge av et clearingmedlems mislighold, overstiger de marginene og bidragene til misligholdsfondet som er innbetalt av nevnte clearingmedlem, og eventuelle andre beskyttelsestiltak som den sentrale motparten kan treffe før den anvender de øvrige clearingmedlemmenes bidrag til misligholdsfondet. Tapsrisikoen ved eksponeringer i tilknytning til bidrag til misligholdsfond er derfor større enn tapsrisikoen ved handelseksponeringer. Denne eksponeringstypen bør derfor være omfattet av et høyere krav til ansvarlig kapital.

86) En sentral motparts «hypotetiske kapital» bør være en variabel som er nødvendig for å bestemme kravet til ansvarlig kapital for et clearingmedlems eksponeringer i tilknytning til dets bidrag til en sentral motparts misligholdsfond. Den bør ikke anses som noe annet. Den bør særlig ikke anses som det kapitalbeløpet vedkommende myndighet pålegger en sentral motpart å ha.

87) Gjennomgåelsen av behandlingen av motpartsrisiko, og særlig innføringen av høyere krav til ansvarlig kapital for tosidige derivatkontrakter for å gjenspeile den høyere risikoen slike kontrakter medfører for finanssystemet, utgjør en vesentlig del av Kommisjonens innsats for å skape effektive, sikre og solide derivatmarkeder. Denne forordning utfyller derfor europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 av 4. juli 2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre([14]).

88) Kommisjonen bør innen 31. desember 2015 gjennomgå de relevante unntakene for store eksponeringer. Avhengig av resultatet av denne gjennomgåelsen bør medlemsstatene fortsatt kunne bestemme om visse store eksponeringer skal unntas fra disse reglene i en tilstrekkelig lang overgangsperiode. På grunnlag av arbeidet som er utført i forbindelse med forberedelsen av og forhandlingene om europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/111/EF av 16. september 2009 om endring av direktiv 2006/48/EF, 2006/49/EF og 2007/64/EF med hensyn til banker tilknyttet sentralorganer, visse elementer knyttet til ansvarlig kapital, store eksponeringer, tilsynsordninger og krisehåndtering([15]), og idet det tas hensyn til utviklingen på dette området internasjonalt og i Unionen, bør Kommisjonen undersøke om disse unntakene fortsatt bør anvendes skjønnsmessig eller mer allment, og om risikoene knyttet til disse eksponeringene håndteres med andre effektive midler i henhold til denne forordning.

89) For å sikre at vedkommende myndigheters unntak for eksponeringer ikke gis på bekostning av sammenhengen i de permanente ensartede bestemmelsene i denne forordning etter en overgangsperiode, bør vedkommende myndigheter dersom det ikke foreligger et resultat av ovennevnte undersøkelser, rådføre seg med EBA om hvorvidt det er hensiktsmessig fortsatt å unnta visse eksponeringer.

90) Årene før finanskrisen var kjennetegnet av en uforholdsmessig stor økning av institusjo-

---

[14] EUT L 201 av 27.7.2012, s. 1.

[15] EUT L 302 av 17.11.2009, s. 97.

ners eksponeringer i forhold til deres ansvarlige kapital (gjeldsgrad). Under finanskrisen tvang tap og finansieringsproblemer institusjoner til å begrense sin gjeldsgrad vesentlig i løpet av kort tid. Dette forsterket presset på eiendelsprisene og medførte ytterligere tap for institusjoner, som igjen førte til ytterligere redusert ansvarlig kapital. Denne onde sirkelen førte til slutt til redusert tilgang til kreditt i realøkonomien, og til at krisen ble dypere og mer langvarig.

91) Risikobaserte krav til ansvarlig kapital er avgjørende for å sikre en tilstrekkelig ansvarlig kapital til dekning av uventede tap. Krisen har imidlertid vist at disse kravene alene ikke er tilstrekkelige til å hindre at institusjoner påtar seg en overdreven og uholdbar risiko knyttet til gjeld.

92) I september 2009 besluttet G20-lederne at det skulle utarbeides internasjonale regler for å motvirke en overdreven gjeldsoppbygging. De støttet derfor innføringen av uvektet kjernekapitalandel som et utfyllende tiltak til Basel II-regelverket.

93) I desember 2010 offentliggjorde Basel-komiteen retningslinjer som fastsetter metoden for beregning av den uvektede kjernekapitalandelen. I henhold til disse reglene skal det i en observasjonsperiode fra 1. januar 2013 til 1. januar 2017 foretas overvåking av den uvektede kjernekapitalandelen, dens bestanddeler og dens utvikling i forhold til det risikobaserte kravet. På grunnlag av resultatene av observasjonsperioden vil Basel-komiteen foreta eventuelle endelige justeringer av definisjonen og kalibreringen av den uvektede kjernekapitalandelen i første halvdel av 2017 med sikte på å gå over til et bindende krav 1. januar 2018 på grunnlag av en egnet gjennomgåelse og kalibrering. Ifølge Basel-komiteens retningslinjer skal kravet om offentliggjøring av den uvektede kjernekapitalandelen og dens bestanddeler anvendes fra 1. januar 2015.

94) Uvektet kjernekapitalandel er et nytt regulerings- og tilsynsverktøy for Unionen. I samsvar med internasjonale avtaler bør det først innføres som et tilleggsverktøy som kan anvendes på enkeltinstitusjoner når tilsynsmyndighetene beslutter det. Rapporteringsplikten for institusjoner vil gjøre det mulig å foreta en gjennomgåelse og kalibrering med sikte på å gå over til et bindende tiltak i 2018.

95) Ved undersøkelsen av hvordan den uvektede kjernekapitalandelen påvirker ulike forretningsmodeller, bør det særlig tas hensyn til forretningsmodeller som anses å innebære lav risiko, for eksempel lån mot pant i fast eiendom og spesialisert utlån til regionale eller lokale myndigheter eller offentlige foretak. På grunnlag av de mottatte dataene og tilsynsresultatene i observasjonsperioden bør EBA i samarbeid med vedkommende myndigheter utarbeide en klassifisering av forretningsmodeller og risikoer. På grunnlag av en egnet analyse, og idet det tas hensyn til historiske data eller stresscenarioer, bør det foretas en vurdering av hvilke nivåer for uvektet kjernekapitalandel som er tilstrekkelige til å sikre de respektive forretningsmodellenes motstandsevne, og av om disse nivåene bør fastsettes som terskler eller intervaller. Etter observasjonsperioden og kalibreringen av de respektive nivåene for den uvektede kjernekapitalandelen, og på grunnlag av vurderingen, kan EBA offentliggjøre en egnet statistisk oversikt over den uvektede kjernekapitalandelen, herunder gjennomsnitt og standardavvik. Etter å ha vedtatt kravene til uvektet kjernekapitalandel, bør EBA offentliggjøre en egnet statistisk oversikt over den uvektede kjernekapitalandelen, herunder gjennomsnitt og standardavvik, i forbindelse med de identifiserte kategoriene av institusjoner.

96) Institusjonene bør overvåke nivået på og endringene i den uvektede kjernekapitalandelen samt risikoen knyttet til gjeldsgrad, som en del av den interne kapitalvurderingsprosessen. En slik overvåking bør inngå i tilsynsprosessen. Vedkommende myndigheter bør særlig etter ikrafttredelsen av kravene til en uvektet kjernekapitalandel, overvåke utviklingen i forretningsmodellen og den tilsvarende risikoprofilen for å sikre en ajourført og egnet klassifisering av institusjoner.

97) Gode ledelsesstrukturer, gjennomsiktighet og offentliggjøring er avgjørende for en forsvarlig godtgjøringspolitikk. For å sikre tilstrekkelig gjennomsiktighet for markedet når det gjelder deres godtgjøringsordninger og tilknyttet risiko, bør institusjoner offentliggjøre nærmere opplysninger om sin godtgjøringspolitikk og -praksis og, av fortrolighetshensyn, samlede beløp for de medarbeiderne hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på institusjonens risikoprofil. Disse opplysningene bør gjøres tilgjengelige for alle interessenter. Disse særlige kravene bør ikke ha betydning for den mer allmenne opp-

lysningsplikten som gjelder godtgjøringspolitikk som anvendes horisontalt på tvers av sektorer. Medlemsstatene bør dessuten kunne kreve at institusjoner gir nærmere opplysninger om godtgjøring.

98) Det at et kredittvurderingsbyrå anerkjennes som en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, bør ikke medføre økt utestenging fra et marked som allerede domineres av tre store foretak. EBA og ESSB-sentralbankene bør, uten å gjøre prosessen lettere eller mindre krevende, sørge for at flere kredittvurderingsbyråer anerkjennes som eksterne kredittvurderingsinstitusjoner for å åpne markedet for andre foretak.

99) Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger([16]) og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger[17] bør få full anvendelse på behandlingen av personopplysninger for denne forordnings formål.

100) Institusjonene bør ha en diversifisert buffer av likvide eiendeler som de kan anvende for å dekke likviditetsbehov ved kortvarig likviditetsmangel. Ettersom det på forhånd er umulig å vite med sikkerhet hvilke særlige eiendeler innenfor hver eiendelsklasse som i ettertid kan bli utsatt for sjokk, er det hensiktsmessig å fremme en diversifisert likviditetsbuffer som er av høy kvalitet og sammensatt av ulike kategorier av eiendeler. En konsentrasjon av eiendeler og overdreven avhengighet av markedslikviditet skaper systemrisiko for finanssektoren og bør unngås. Det bør derfor tas hensyn til et bredt spekter av kvalitetseiendeler i en innledende observasjonsperiode som skal anvendes til utarbeiding av en definisjon av kravet til likviditetsreserve. Ved fastsettelsen av en enhetlig definisjon av likvide eiendeler bør i det minste statsobligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett som handles på gjennomsiktige markeder med en løpende omsetning, kunne forventes å bli ansett som eiendeler med svært høy likviditet og kredittkvalitet. Det vil også være hensiktsmessig å la eiendeler som omfattes av artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c), inngå i bufferen uten begrensning. Når institusjoner anvender likviditetsbeholdningen, bør de utarbeide en plan for å gjenoppbygge beholdningen av likvide eiendeler, og vedkommende myndigheter bør sikre at planen er egnet og gjennomføres.

101) Beholdningen av likvide eiendeler bør til enhver tid være tilgjengelig for å dekke utgående pengestrømmer. Ved en kortvarig likviditetskrise bør behovet for likviditet fastsettes på en standardisert måte for å sikre en ensartet forsvarlighetsstandard og like konkurransevilkår. Det bør sikres at en slik standardisert fastsettelse ikke får utilsiktede følger for finansmarkedene, utlånstilbudet og den økonomiske veksten, idet det også tas hensyn til institusjoners ulike forretnings- og investeringsmodeller og finansieringsmiljøene i Unionen. Kravet til likviditetsreserve bør derfor være omfattet av en observasjonsperiode. På grunnlag av observasjonene og rapportene fra EBA bør Kommisjonen ha myndighet til å vedta en delegert rettsakt for til rett tid å innføre et detaljert og harmonisert krav til likviditetsreserve i Unionen. For å sikre global harmonisering på området regulering av likviditet bør enhver delegert rettsakt om innføring av et krav til likviditetsreserve omfatte et krav som tilsvarer den likviditetsreservedekningen som er fastsatt i de endelige internasjonale reglene for måling av, standarder for og overvåking av likviditetsrisikoen fra Basel-komiteen, idet det tas hensyn til særlige forhold på unionsplan og nasjonalt plan.

102) For dette formål bør EBA i observasjonsperioden undersøke og vurdere blant annet om det er hensiktsmessig med en terskel på 60 % for likvide eiendeler på nivå 1, et tak på 75 % for inngående strømmer i forhold til utgående strømmer, og en innføring av et krav til likviditetsreserve på 60 % fra 1. januar 2015, som gradvis skal stige til 100 %. Ved vurderingen av og rapporteringen om standarddefinisjoner av beholdningen av likvide eiendeler bør EBA ta hensyn til Basel-komiteens definisjon av likvide eiendeler av høy kvalitet som grunnlag for sin analyse, idet det tas hensyn til særlige forhold på unionsplan og nasjonalt plan. EBA bør identifisere de valutaene der institusjonene som er etablert i Unionen, har et behov for likvide eiendeler som overstiger de disponible likvide eiendelene i valutaen,

[16] EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.
[17] EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1.

men bør også hvert år undersøke om det bør anvendes unntak, herunder unntak som er fastsatt i denne forordning. I tillegg bør EBA hvert år vurdere om det for institusjoner som er etablert i Unionen, bør fastsettes ytterligere vilkår for anvendelse av slike unntak og unntak som allerede er fastsatt i denne forordning, eller om gjeldende vilkår bør revideres. EBA bør framlegge resultatene av sin analyse i en årsrapport til Kommisjonen.

103) For å øke effektiviteten og redusere den administrative byrden bør EBA innføre en enhetlig ramme for rapportering på grunnlag av harmoniserte standarder for likviditetskrav, som bør få anvendelse i hele Unionen. For dette formål bør EBA utarbeide ensartede rapporteringsformater og IT-løsninger, idet det tas hensyn til bestemmelsene i denne forordning og direktiv 2013/36/EU. Institusjonene bør fortsatt oppfylle sine nasjonale rapporteringskrav fram til det tidspunktet likviditetskravene får full anvendelse.

104) EBA bør i samarbeid med ESRB utstede retningslinjer om prinsippene for anvendelse av likvide midler i en stressituasjon.

105) Det bør ikke tas for gitt at institusjoner vil få likviditetsstøtte fra andre institusjoner som tilhører samme gruppe, dersom de får vanskeligheter med å oppfylle sine betalingsforpliktelser. Vedkommende myndigheter bør imidlertid på strenge vilkår og med særskilt samtykke fra alle involverte vedkommende myndigheter kunne avstå fra å anvende likviditetskravet på enkeltinstitusjoner og la disse institusjonene være omfattet av et konsolidert krav, slik at institusjonene kan styre sin likviditet sentralt på gruppe- eller undergruppenivå.

106) Dersom det ikke gis unntak, bør på tilsvarende måte kontantstrømmer mellom to institusjoner som tilhører samme gruppe og er omfattet av konsolidert tilsyn, når likviditetskravet blir et bindende tiltak, gis gunstigere inn- og uttaksfaktorer bare i tilfeller der alle de nødvendige beskyttelsestiltakene er på plass. En slik særlig fortrinnsbehandling bør defineres nøyaktig og være knyttet til oppfyllelsen av en rekke strenge og objektive vilkår. Den særlige behandlingen av en bestemt gruppeintern strøm bør oppnås gjennom en metode med objektive kriterier og parametrer, slik at det kan fastsettes spesifikke nivåer for inn- og utgående strømmer mellom institusjonen og motparten. På grunnlag av observasjonene og rapporten fra EBA bør Kommisjonen, dersom det er relevant, og som en del av den delegerte rettsakten som den skal vedta i henhold til denne forordning med sikte på å fastsette kravet til likviditetsreserve, ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter for å fastsette de særlige gruppeinterne behandlingene og den metoden og de objektive kriteriene som de er knyttet til, samt felles beslutningsregler for vurdering av disse kriteriene.

107) Obligasjoner som utstedes av «National Asset Management Agency» (NAMA) i Irland, er av særlig betydning for gjenopprettingen av den irske banksektoren, og utstedelsen av dem er på forhånd blitt godkjent av medlemsstatene og godkjent av Kommisjonen som statsstøtte som et støttetiltak som innføres for å fjerne eiendeler som har falt i verdi, fra visse kredittinstitusjoners balanse. Utstedelsen av slike obligasjoner, som Kommisjonen og ESB støtter som et overgangstiltak, inngår som en vesentlig del av omstruktureringen av det irske banksystemet. Slike obligasjoner garanteres av den irske regjeringen og godtas som sikkerhet av monetære myndigheter. Kommisjonen bør innføre særlige ordninger for anvendelse av overgangsregler på omsettelige eiendeler som er utstedt eller garantert av enheter som er godkjent for statsstøtte av Unionen, som en del av den delegerte rettsakten den skal vedta i henhold til denne forordning for å fastsette kravet til likviditetsreserve. I den forbindelse bør Kommisjonen ta hensyn til at institusjoner som beregner kravene til likviditetsreserve i samsvar med denne forordning, til desember 2019 bør tillates å ta med prioriterte NAMA-obligasjoner som eiendeler av svært høy likviditets- og kredittkvalitet.

108) Tilsvarende er obligasjoner som utstedes av «Sociedad de Gestión de Activos Procedentes de la Reestructuración Bancaria», av særlig betydning for gjenopprettingen av den spanske banksektoren og støttes av Kommisjonen og ESB som et overgangstiltak som inngår som en vesentlig del av omstruktureringen av det spanske banksystemet. Ettersom utstedelsen av disse obligasjonene inngår i programerklæringen om vilkårene for finanspolitikken som Kommisjonen og spanske myndigheter undertegnet 23. juli 2012, og overføring av eiendeler krever Kommisjonens godkjenning som et statsstøttetiltak som innføres for å fjerne eiendeler som har falt i verdi, fra visse kredittinstitusjoners

balanse, og i den utstrekning de garanteres av den spanske regjering og godtas som sikkerhet av monetære myndigheter, bør Kommisjonen innføre særlige ordninger for anvendelse av overgangsregler på omsettelige eiendeler som er utstedt eller garantert av enheter som er godkjent for statsstøtte av Unionen, som en del av den delegerte rettsakten den skal vedta i henhold til denne forordning for å fastsette kravet til likviditetsreserve. I den forbindelse bør Kommisjonen ta hensyn til at institusjoner som beregner kravene til likviditetsreserve i samsvar med denne forordning, minst til desember 2023 bør tillates å innregne prioriterte obligasjoner fra «Sociedad de Gestión de Activos Procedentes de la Reestructuración Bancaria» som eiendeler av svært høy likviditets- og kredittkvalitet.

109) På grunnlag av rapportene som EBA skal framlegge, bør Kommisjonen ved utarbeidingen av den delegerte rettsakten om likviditetskrav også vurdere om prioriterte obligasjoner som utstedes av slike juridiske personer som NAMA i Irland eller «Sociedad de Gestión de Activos Procedentes de la Reestructuración Bancaria» i Spania, som er opprettet med samme formål og er svært viktige for gjenopprettingen av banker i andre medlemsstater, skal gis en slik behandling, i den utstrekning de garanteres av den aktuelle medlemsstatens sentralmyndighet og godtas som sikkerhet av monetære myndigheter.

110) EBA bør ved utarbeidingen av utkastene til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette metoder for måling av ytterligere utgående strømmer, vurdere om en standardmetode som tar hensyn til historiske data, skal anvendes for slik måling.

111) I påvente av at en netto stabil finansieringsgrad («NSFR») innføres som en bindende minstestandard, bør institusjonene oppfylle en allmenn finansieringsforpliktelse. Den allmenne finansieringsforpliktelsen bør ikke være et kvotekrav. Dersom det i påvente av innføringen av NSFR innføres et krav om stabil finansiering som en minstestandard gjennom en nasjonal bestemmelse, bør institusjonene overholde denne minstestandarden.

112) Institusjonene bør opprette finansieringsstrukturer som både dekker kortsiktige likviditetsbehov og er stabile på lang sikt. I desember 2010 besluttet Basel-komiteen at NSFR skal bli en minstestandard innen 1. januar 2018, og at Basel-komiteen skal innføre strenge rapporteringsprosesser for å overvåke dette kravet i en overgangsperiode og fortsatt skal undersøke disse standardenes virkning på finansmarkedene, utlånstilbudet og den økonomiske veksten, og om nødvendig håndtere utilsiktede følger. Baselkomiteen besluttet derfor at NSFR skal være gjenstand for en observasjonsperiode og en revisjonsklausul. I den forbindelse bør EBA på grunnlag av rapporteringskravene i denne forordning vurdere hvordan et krav om stabil finansiering skal utformes. Med utgangspunkt i denne vurderingen bør Kommisjonen framlegge rapporter for Europaparlamentet og Rådet med egnede forslag til innføring av et slikt krav innen 2018.

113) Svakheter i foretaksstyringen i en rekke institusjoner har bidratt til overdreven og uforsiktig risikotaking i banksektoren, som har ført til enkelte institusjoners konkurs og systemproblemer.

114) For å lette overvåkingen av institusjonenes foretaksstyringsmetoder og forbedre markedsdisiplinen bør institusjonene offentliggjøre opplysninger om sine ordninger for foretaksstyring. Deres ledelsesorganer bør godkjenne og offentliggjøre en erklæring der det bekreftes overfor offentligheten at disse ordningene er tilstrekkelige og effektive.

115) For å ta hensyn til mangfoldet av forretningsmodeller for institusjoner på det indre marked bør visse langsiktige strukturelle krav, som NSFR og en uvektet kjernekapitalandel, vurderes nærmere med sikte på å fremme et bredt spekter av solide bankstrukturer som allerede har vært og fortsatt bør være til nytte for Unionens økonomi.

116) For at finanstjenester til husholdninger og foretak skal kunne ytes kontinuerlig, er det nødvendig med en stabil finansieringsstruktur. De langsiktige finansieringsstrømmene i de bankbaserte finanssystemene i mange medlemsstater kan generelt ha andre særtrekk enn dem som finnes på andre internasjonale markeder. I tillegg kan det i medlemsstatene ha blitt utviklet særlige finansieringsstrukturer for å oppnå stabil finansiering av langsiktige investeringer, herunder desentraliserte bankstrukturer for formidling av likviditet eller særlige verdipapirer med sikkerhet i pant, som handles på markeder med høy likviditet eller er et ettertraktet langsiktig investeringsobjekt. Disse strukturelle faktorene bør vurderes nærmere. For dette formål er

det avgjørende at EBA og ESRB, når de internasjonale standardene er ferdigstilt, på grunnlag av rapporteringskravene i denne forordning vurderer hvordan et krav om stabil finansiering bør utformes, idet det fullt ut tas hensyn til mangfoldet av finansieringsstrukturer på bankmarkedet i Unionen.

117) For å sikre gradvis tilnærming mellom den ansvarlige kapitalen og de justeringene for tilsynsformål som anvendes på definisjonen av ansvarlig kapital i Unionen og på definisjonen av ansvarlig kapital i denne forordning, i en overgangsperiode, bør innføringen av denne forordnings krav til ansvarlig kapital skje gradvis. Det er viktig å sikre at denne innføringen skjer i samsvar med medlemsstatenes nylig økte krav til ansvarlig kapital, og med den definisjonen av ansvarlig kapital som gjelder i medlemsstatene. I den forbindelse bør vedkommende myndigheter i overgangsperioden innenfor fastsatte nedre og øvre grenser bestemme hvor raskt kravet til ansvarlig kapital og justeringene for tilsynsformål som er fastsatt i denne forordning, skal innføres.

118) For å lette en smidig overgang fra de forskjellige justeringene for tilsynsformål som for tiden anvendes i medlemsstatene, til det settet av justeringer for tilsynsformål som er fastsatt i denne forordning, bør vedkommende myndigheter i en overgangsperiode fortsatt kunne kreve at institusjoner i begrenset omfang foretar justeringer for tilsynsformål av ansvarlig kapital som ikke er i samsvar med denne forordning.

119) For å sikre at institusjonene får tilstrekkelig tid til å oppfylle de nye nivåene for og definisjonen av ansvarlig kapital, bør visse kapitalinstrumenter som ikke oppfyller definisjonen av ansvarlig kapital fastsatt i denne forordning, fases ut mellom 1. januar 2013 og 31. desember 2021. I tillegg bør visse instrumenter som tilføres fra staten, anerkjennes fullt ut som ansvarlig kapital i en begrenset periode. Videre bør overkurs ved emisjon i forbindelse med poster som ble ansett som ansvarlig kapital i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for direktiv 2006/48/EF, under visse omstendigheter anses som ren kjernekapital.

120) For å sikre gradvis tilnærming i retning av ensartede regler for institusjonenes plikt til å gi markedsdeltakerne nøyaktige og fullstendige opplysninger om institusjonenes risikoprofil, bør opplysningskrav innføres gradvis.

121) For å ta hensyn til markedsutviklingen og erfaringen med anvendelsen av denne forordning bør det kreves at Kommisjonen framlegger for Europaparlamentet og Rådet rapporter, eventuelt med forslag til regelverk dersom det er hensiktsmessig, om den mulige virkningen av kapitalkrav på de økonomiske konjunkturene og på kravene til ansvarlig kapital for eksponeringer i form av obligasjoner med fortrinnsrett, store eksponeringer, likviditetskrav, gjeldsgrad, eksponeringer med overført kredittrisiko, motpartsrisiko og opprinnelig eksponering-metoden, massemarkedseksponeringer, om definisjonen av tellende kapital og om omfanget av anvendelsen av denne forordning.

122) Hovedformålet med den rettslige rammen for kredittinstitusjoner bør være å sikre driften av viktige tjenester for realøkonomien og samtidig begrense moralsk hasard. En strukturell atskillelse av banktjenester til privatpersoner og investeringsbankvirksomhet innenfor en bankgruppe kan være et avgjørende verktøy for å nå dette målet. Ingen bestemmelser i det gjeldende regelverket bør derfor være til hinder for innføring av tiltak med sikte på å gjennomføre en slik atskillelse. Det bør kreves at Kommisjonen skal analysere problemet med strukturell atskillelse i Unionen og framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med forslag til regelverk dersom det er hensiktsmessig.

123) Tilsvarende bør medlemsstatene, med sikte på å verne innskytere og bevare den finansielle stabiliteten, også kunne vedta strukturtiltak som krever at kredittinstitusjoner som har tillatelse i den aktuelle medlemsstaten, skal redusere sine eksponeringer mot ulike juridiske personer avhengig av deres virksomhet, uansett hvor denne virksomheten utøves. Ettersom slike tiltak kan ha negativ virkning ved at det indre marked fragmenteres, bør de imidlertid bare godkjennes på strenge vilkår, i påvente av ikrafttredelsen av en framtidig rettsakt som uttrykkelig harmoniserer slike tiltak.

124) For nærmere å angi kravene fastsatt i denne forordning bør Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV om tekniske tilpasninger av denne forordning for å klargjøre definisjonene med sikte på å sikre ensartet anvendelse av denne forordning eller ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene, for å tilpasse terminologien og definisjonene til senere

relevante rettsakter, for å tilpasse bestemmelsene i denne forordning om ansvarlig kapital for å gjenspeile utviklingen i regnskapsstandarder eller unionsretten eller med hensyn til en tilnærming av tilsynspraksis, for å utvide listen over eksponeringskategorier for standardmetoden eller IRB-metoden for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene, for å tilpasse visse beløp som er relevante for disse eksponeringskategoriene, for å ta hensyn til virkningen av inflasjon, for å tilpasse listen over og klassifiseringen av poster utenfor balansen og tilpasse særlige bestemmelser om og tekniske kriterier for behandling av motpartsrisiko, standardmetoden og IRB-metoden, kredittrisikoreduksjon, verdipapirisering, operasjonell risiko, markedsrisiko, likviditet, gjeldsgrad og opplysningsplikt for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene eller i regnskapsstandarder eller unionsretten, eller når det gjelder tilnærming av tilsynspraksis og risikomåling, og for å ta hensyn til resultatet av vurderingen av ulike spørsmål i forbindelse med virkeområdet for direktiv 2004/39/EF.

125) Myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV bør også delegeres til Kommisjonen når det gjelder innføring av en midlertidig reduksjon av den ansvarlige kapitalen eller risikovekter fastsatt i denne forordning for å ta hensyn til særlige forhold, for å tydeliggjøre unntaket for visse eksponeringer fra bestemmelser i denne forordning om store eksponeringer, for å fastsette beløp som er relevante ved beregning av kapitalkravene for handelsporteføljen, med sikte på å ta hensyn til den økonomiske og monetære utvikling, for å tilpasse kategoriene av verdipapirforetak som kan være berettiget til visse unntak fra kravet om ansvarlig kapital, med sikte på å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene, for å tydeliggjøre kravet om at verdipapirforetak skal ha ansvarlig kapital som tilsvarer en firedel av det foregående årets faste kostnader, med sikte på å sikre en ensartet anvendelse av denne forordning, for å fastsette i hvilke deler av den ansvarlige kapitalen det skal foretas fradrag av en institusjons beholdninger av instrumenter i relevante enheter, og for å innføre ytterligere overgangsbestemmelser om behandlingen av aktuarmessige gevinster og tap ved måling av institusjoners netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerte rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.

126) I samsvar med erklæring nr. 39 om artikkel 290 i TEUV bør Kommisjonen i samsvar med sin faste praksis fortsette å rådspørre sakkyndige som utpekes av medlemsstatene, når den utarbeider utkast til delegerte rettsakter på området finanstjenester.

127) Tekniske standarder for finanstjenester bør sikre harmonisering, ensartede vilkår og egnet vern av innskytere, investorer og forbrukere i hele Unionen. EBA er et organ med høyt spesialisert sakkunnskap, og det ville derfor være effektivt og hensiktsmessig å gi denne myndigheten i oppgave å utarbeide utkast til tekniske regulerings- og gjennomføringsstandarder som ikke innebærer politiske valg, med sikte på framlegging for Kommisjonen. EBA bør sikre effektive forvaltnings- og rapporteringsprosesser ved utarbeidingen av tekniske standarder. Rapporteringsformatene bør stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet.

128) Kommisjonen bør vedta utkast til tekniske reguleringsstandarder utarbeidet av EBA for gjensidige foretak, samvirkeforetak, sparebanker og lignende institusjoner, visse ansvarlig kapital-instrumenter, justeringer for tilsynsformål, fradrag fra ansvarlig kapital, ytterligere ansvarlig kapital-instrumenter, minoritetsinteresser, tjenester knyttet til bankvirksomhet, behandling av kredittrisikojustering, misligholdssannsynlighet, tapsgrad ved mislighold, metoder for risikovekting av eiendeler, tilnærming av tilsynspraksis, likviditet og overgangsordninger for ansvarlig kapital, gjennom delegerte rettsakter i henhold til artikkel 290 i TEUV og i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen og EBA bør sikre at disse standardene og kravene kan anvendes av alle berørte institusjoner på en måte som står i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av disse institusjonene og deres virksomhet.

129) Gjennomføringen av visse delegerte rettsakter som er omhandlet i denne forordning, for eksempel den delegerte rettsakten om kravet

til likviditetsreserve, kan ha en sterk innvirkning på institusjoner som er under tilsyn, og på realøkonomien. Kommisjonen bør sikre at Europaparlamentet og Rådet alltid blir tilstrekkelig underrettet om relevant utvikling på internasjonalt plan og Kommisjonens aktuelle vurderinger, i god tid før delegerte rettsaktene offentliggjøres.

130) Kommisjonen bør også gis myndighet til å vedta tekniske gjennomføringsstandarder som er utarbeidet av EBA, når det gjelder konsolidering, felles beslutninger, rapportering, opplysningsplikt, eksponeringer med sikkerhet i form av pant i fast eiendom, risikovurdering, metoder for risikovekting av eiendeler, risikovekter for og spesifisering av visse eksponeringer, behandling av opsjoner og warranter, posisjoner i egenkapitalinstrumenter og utenlandsk valuta, bruk av interne modeller, gjeldsgrad og poster utenfor balansen, gjennom gjennomføringsrettsakter i henhold til artikkel 291 i TEUV og i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

131) Av hensyn til særtrekkene ved og antallet av tekniske reguleringsstandarder som skal vedtas i henhold til denne forordning, bør tidsrommet der Europaparlamentet eller Rådet kan gjøre innsigelse mot en teknisk reguleringsstandard, når Kommisjonen vedtar en teknisk reguleringsstandard som er den samme som det utkastet til teknisk reguleringsstandard som EBA har framlagt, forlenges med ytterligere én måned dersom det er hensiktsmessig. Dessuten bør Kommisjonen ta sikte på å vedta de tekniske reguleringsstandardene i god tid, slik at Europaparlamentet og Rådet kan foreta en full kontroll, idet det tas hensyn til mengden og kompleksiteten av de tekniske reguleringsstandardene og de nærmere bestemmelsene i Europaparlamentets og Rådets forretningsordener, deres arbeidsprogram og sammensetning.

132) For å sikre en høy grad av gjennomsiktighet bør EBA holde høringer om de utkastene til tekniske standarder som er omhandlet i denne forordning. EBA og Kommisjonen bør snarest mulig begynne å utarbeide de rapportene om likviditetskrav og gjeldsgrad som er omhandlet i denne forordning.

133) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av denne forordning bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet([18]).

134) I samsvar med artikkel 345 i TEUV, der det er fastsatt at traktatene ikke på noen måte skal berøre medlemsstatenes regler for eiendomsretten, innebærer denne forordning verken fortrinns- eller forskjellsbehandling av de ulike typene av eierskap som omfattes av dens virkeområde.

135) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i forordning (EF) nr. 45/2001 og har avgitt en uttalelse([19]).

136) Forordning (EF) nr. 648/2012 bør derfor endres.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Første del

Alminnelige bestemmelser

Avdeling i

Formål, virkeområde og definisjoner

Artikkel 1

Virkeområde

I denne forordning fastsettes ensartede bestemmelser om allmenne tilsynskrav som alle institusjoner som er underlagt tilsyn i henhold til direktiv 2013/36/EU, skal oppfylle på følgende områder:

a) Krav til ansvarlig kapital i forbindelse med fullt ut målbare, ensartede og standardiserte deler av kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko og oppgjørsrisiko.
b) Krav som begrenser store eksponeringer.
c) Etter at den delegerte rettsakten omhandlet i artikkel 460 har trådt i kraft: likviditetskrav i forbindelse med fullt ut målbare, ensartede og standardiserte deler av likviditetsrisiko.
d) Rapporteringskrav i forbindelse med bokstav a)–c) og gjeldsgrad.
e) Offentliggjøringskrav.

Denne forordning inneholder ikke bestemmelser om offentliggjøringskrav for vedkommende myndigheter i forbindelse med regulering av og tilsyn med institusjoner som omhandlet i direktiv 2013/36/EU.

---

[18] EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.
[19] EUT C 175 av 19.6.2012, s. 1.

Artikkel 2

Myndighet til å føre tilsyn

For å sikre at denne forordning overholdes, skal vedkommende myndigheter utøve den myndigheten og følge de framgangsmåtene som er fastsatt i direktiv 2013/36/EU.

Artikkel 3

Institusjoners anvendelse av strengere krav

Denne forordning skal ikke hindre institusjoner i å ha en ansvarlig kapital og bestanddeler i den ansvarlige kapitalen som overstiger kravene i denne forordning, eller i å anvende tiltak som er strengere enn dem som er fastsatt ved denne forordning.

Artikkel 4

Definisjoner

1. I denne forordning menes med
   1) «kredittinstitusjon» et foretak hvis virksomhet består i å motta fra offentligheten innskudd eller andre midler som skal betales tilbake, og å yte kreditt for egen regning,
   2) «verdipapirforetak» en person som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i direktiv 2004/39/EF, som omfattes av kravene fastsatt i nevnte direktiv, med unntak av
      a) kredittinstitusjoner,
      b) lokale foretak,
      c) foretak som ikke har tillatelse til å yte den tilknyttede tjenesten omhandlet i avsnitt B nr. 1 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, som yter bare en eller flere av investeringstjenestene og formene for investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 1, 2, 4 og 5 i vedlegg I til nevnte direktiv, og som ikke har tillatelse til å oppbevare penger eller verdipapirer som tilhører deres kunder, og som derfor ikke på noe tidspunkt kan komme i et gjeldsforhold til disse kundene,
   3) «institusjon» en kredittinstitusjon eller et verdipapirforetak,
   4) «lokalt foretak» et foretak som handler for egen regning på markeder for finansielle terminkontrakter eller opsjoner eller andre derivater, og på kontantmarkeder, utelukkende for å sikre posisjoner på derivatmarkeder, eller som handler på vegne av andre medlemmer på disse markedene og er garantert av clearingmedlemmer på de samme markedene, der ansvaret for å sikre at avtaler inngått av slike foretak overholdes, ligger hos clearingmedlemmer på de samme markedene,
   5) «forsikringsforetak» et forsikringsforetak som definert i artikkel 13 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) ([20]),
   6) «gjenforsikringsforetak» et gjenforsikringsforetak som definert i artikkel 13 nr. 4 i direktiv 2009/138/EF,
   7) «innretning for kollektiv investering» eller «IKI» en UCITS som definert i artikkel 1 nr. 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og forskrifter om innretninger for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) ([21]), herunder, med mindre noe annet er fastsatt, enheter i tredjestater som utøver lignende virksomhet, og som er underlagt tilsyn i henhold til unionsretten eller lovgivningen i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen, et AIF som definert i artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om AIF-forvaltere[22] eller et AIF etablert i en tredjestat som definert i artikkel 4 nr. 1 aa) i nevnte direktiv,
   8) «offentlig foretak» et ikke-kommersielt administrasjonsorgan som er ansvarlig overfor sentralmyndigheter, regionale myndigheter eller lokale myndigheter, eller overfor myndigheter som utøver det samme ansvaret som regionale og lokale myndigheter, eller et ikke-kommersielt foretak som er eid av eller etablert og støttet av sentralmyndigheter, regionale myndigheter eller lokale myndigheter, som har uttrykkelige garantiordninger, og som kan omfatte lovregulerte selvstyrte organer under offentlig tilsyn,
   9) «ledelsesorgan» et ledelsesorgan som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 7 i direktiv 2013/36/EU,

[20] EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1.
[21] EUT L 302 av 17.11.2009, s. 32.
[22] EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1.

10) «øverste ledelse» øverste ledelse som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 9 i direktiv 2013/36/EU,
11) «systemrisiko» systemrisiko som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 10 i direktiv 2013/36/EU,
12) «modellrisiko» modellrisiko som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 11 i direktiv 2013/36/EU,
13) «initiativtakende institusjon» et foretak som
    a) enten selv eller gjennom tilknyttede foretak, direkte eller indirekte, var part i den opprinnelige avtalen som skapte en debitors eller potensiell debitors forpliktelser eller potensielle forpliktelser, noe som fører til at eksponeringen blir verdipapirisert, eller
    b) kjøper en tredjeparts eksponeringer for egen regning og deretter verdipapiriserer dem,
14) «organiserende institusjon» en annen institusjon enn en initiativtakende institusjon, som oppretter og forvalter et program for sertifikater med sikkerhet i eiendeler eller en annen verdipapiriseringsordning der eksponeringer kjøpes fra en tredjepart,
15) «morforetak»
    a) et morforetak i henhold til artikkel 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF,
    b) ved anvendelsen av avdeling VII kapittel 3 og 4 avsnitt II og avdeling VIII i direktiv 2013/36/EU samt femte del i denne forordning, et morforetak i samsvar med definisjonen i artikkel 1 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF samt ethvert foretak som faktisk øver en dominerende innflytelse på et annet foretak,
16) «datterforetak»
    a) et datterforetak i henhold til artikkel 1 og 2 i direktiv 83/349/EØF,
    b) et datterforetak i henhold til artikkel 1 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF samt ethvert foretak som et morforetak etter vedkommende myndigheters oppfatning faktisk øver en dominerende innflytelse på.

    Datterforetak av andre datterforetak skal også anses som datterforetak av det foretaket som er disse foretakenes opprinnelige morforetak,
17) «filial» et forretningssted uten selvstendig rettsevne som er en del av en institusjon og direkte utfører, helt eller delvis, de transaksjonene som inngår i institusjoners virksomhet,
18) «foretak som yter tilknyttede tjenester» foretak som har som hovedvirksomhet å eie eller forvalte fast eiendom, yte databehandlingstjenester eller utøve lignende virksomhet som er knyttet til en eller flere institusjoners hovedvirksomhet,
19) «kapitalforvaltningsselskap» et kapitalforvaltningsselskap som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2002/87/EF eller en AIF-forvalter som definert i artikkel 4 nr. 1 bokstav b) i direktiv 2011/61/EU, herunder, med mindre noe annet er fastsatt, enheter i tredjestater som utøver lignende virksomhet, og som er omfattet av lovgivningen i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen,
20) «finansielt holdingselskap» en finansinstitusjon hvis datterforetak helt eller hovedsakelig er institusjoner eller finansinstitusjoner, og der minst ett datterforetak er en institusjon, og som ikke er et blandet finansielt holdingselskap,
21) «blandet finansielt holdingselskap» et blandet finansielt holdingselskap som definert i artikkel 2 nr. 15 i direktiv 2002/87/EF,
22) «blandet holdingselskap» et morforetak som ikke er et finansielt holdingselskap eller en institusjon eller et blandet finansielt holdingselskap, og som blant sine datterforetak har minst én institusjon,
23) «forsikringsforetak i en tredjestat» et forsikringsforetak i en tredjestat som definert i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 2009/138/EF,
24) «gjenforsikringsforetak i en tredjestat» et gjenforsikringsforetak i en tredjestat som definert i artikkel 13 nr. 6 i direktiv 2009/138/EF,
25) «anerkjent verdipapirforetak i en tredjestat» et foretak som oppfyller følgende vilkår:
    a) dersom det var etablert i Unionen, ville det ha vært omfattet av definisjonen av et verdipapirforetak,
    b) det har tillatelse i en tredjestat,
    c) det er omfattet av og overholder tilsynsregler som vedkommende myndigheter anser for å være minst like strenge som reglene i denne forordning eller direktiv 2013/36/EU,

26) «finansinstitusjon» et foretak som ikke er en institusjon, og som har som hovedvirksomhet å kjøpe eierandeler eller å utøve en eller flere typer av virksomhet som er oppført i nr. 2–12 og nr. 15 i vedlegg I til direktiv 2013/36/EU, herunder et finansielt holdingselskap, et blandet finansielt holdingselskap, en betalingsinstitusjon som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/64/EF av 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked([23]) og et kapitalforvaltningsselskap, men ikke forsikringsholdingselskaper eller blandede forsikringsholdingselskaper som definert i henholdsvis bokstav f) og g) i artikkel 212 nr. 1 i direktiv 2009/138/EF,

27) «foretak i finanssektoren» noe av følgende:
   a) En institusjon.
   b) En finansinstitusjon.
   c) Et foretak som yter tilknyttede tjenester, og som inngår i en institusjons konsoliderte finansielle stilling.
   d) Et forsikringsforetak.
   e) Et forsikringsforetak i en tredjestat.
   f) Et gjenforsikringsforetak.
   g) Et gjenforsikringsforetak i en tredjestat.
   h) Et forsikringsholdingselskap som definert i artikkel 212 nr. 1 bokstav f) i direktiv 2009/138/EF.
   k) Et foretak som ikke er omfattet av virkeområdet for direktiv 2009/138/EF, i samsvar med artikkel 4 i nevnte direktiv,
   l) et tredjestatsforetak med en hovedvirksomhet som tilsvarer virksomheten i et av foretakene i bokstav a)–k),

28) «morinstitusjon i en medlemsstat» en institusjon i en medlemsstat som har en institusjon eller en finansinstitusjon som datterforetak, eller som har en deltakerinteresse i en slik institusjon eller finansinstitusjon, og som ikke selv er et datterforetak av en annen institusjon med tillatelse i samme medlemsstat eller av et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap opprettet i samme medlemsstat,

29) «morinstitusjon i EU» en morinstitusjon i en medlemsstat som ikke er et datterforetak av en annen institusjon med tillatelse i en medlemsstat eller av et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap etablert i en medlemsstat,

30) «finansielt morholdingselskap i en medlemsstat» et finansielt holdingselskap som ikke selv er et datterforetak av en institusjon med tillatelse i samme medlemsstat eller av et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap etablert i samme medlemsstat,

31) «finansielt morholdingselskap i EU» et finansielt morholdingselskap i en medlemsstat som ikke er et datterforetak av en institusjon med tillatelse i en medlemsstat eller av et annet finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap etablert i en medlemsstat,

32) «blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat» et blandet finansielt holdingselskap som ikke selv er et datterforetak av en institusjon med tillatelse i samme medlemsstat eller av et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap etablert i samme medlemsstat,

33) «blandet finansielt morholdingselskap i EU» et finansielt morholdingselskap i en medlemsstat som ikke er et datterforetak av en institusjon med tillatelse i en medlemsstat eller av et annet finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap etablert i en medlemsstat,

34) «sentral motpart» eller «CCP» en sentral motpart som definert i artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012,

35) «deltakerinteresse» deltakerinteresse i henhold til artikkel 17 første punktum i fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 om årsregnskapene for visse selskapsformer([24]), eller direkte eller indirekte eierskap av 20 % eller mer av et foretaks stemmeretter eller kapital,

36) «kvalifiserende eierandel» en direkte eller indirekte eierandel i et foretak som utgjør minst 10 % av kapitalen eller stemmerettene, eller som gjør det mulig å øve en betydelig innflytelse på ledelsen i vedkommende foretak,

37) «kontroll» forbindelsen mellom et morforetak og et datterforetak som definert i artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF, eller regnskapsstandardene som en institusjon omfattes av i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002, eller en tilsvarende forbin-

[23] EUT L 319 av 5.12.2007, s. 1.

[24] EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

delse mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak,

38) «nære forbindelser» en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er knyttet til hverandre ved
   a) en deltakerinteresse i form av eierskap, enten direkte eller gjennom kontroll av minst 20 % av et foretaks stemmeretter eller kapital,
   b) kontroll,
   c) begge eller alle er varig knyttet til samme tredjepart gjennom kontroll,

39) «gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter»
   a) enten to eller flere fysiske eller juridiske personer som, med mindre det motsatte er vist, ut fra et risikosynspunkt utgjør en enhet fordi en av dem direkte eller indirekte har kontroll over den eller de andre,
   b) to eller flere fysiske eller juridiske personer som det ikke er noen kontrollerende forbindelse mellom som beskrevet i bokstav a), men som ut fra et risikosynspunkt må anses å utgjøre en enhet fordi det er slike forbindelser mellom dem at dersom en av dem får økonomiske problemer, særlig vanskeligheter med finansiering eller tilbakebetaling, vil sannsynligvis også den andre eller de andre få vanskeligheter med finansiering eller tilbakebetaling.

   Uten hensyn til bokstav a) og b), dersom en sentralmyndighet utøver direkte kontroll med eller har direkte innbyrdes forbindelser med flere enn en fysisk eller juridisk person, kan gruppen som består av sentralmyndigheten og alle fysiske eller juridiske personer som sentralmyndigheten utøver direkte eller indirekte kontroll med i henhold til bokstav a), eller som har innbyrdes forbindelser med den i henhold til bokstav b), anses ikke å utgjøre en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter. Hvorvidt det eksisterer en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter som består av sentralmyndigheten og andre fysiske eller juridiske personer, kan i stedet vurderes særskilt for hver av personene som sentralmyndigheten utøver direkte kontroll med i henhold til bokstav a), eller som har direkte innbyrdes forbindelser med den i henhold til bokstav b), og alle fysiske og juridiske personer som den berørte personen utøver kontroll med i henhold til bokstav a), eller som har innbyrdes forbindelser med den berørte personen i henhold til bokstav b), herunder sentralmyndigheten. Det samme gjelder for regionale eller lokale myndigheter som artikkel 115 nr. 2 får anvendelse på,

40) «vedkommende myndighet» en offentlig myndighet eller et offentlig organ som er offisielt anerkjent i henhold til nasjonal lovgivning, og som i henhold til nasjonal lovgivning har myndighet til å føre tilsyn med institusjoner som del av tilsynsordningen i den berørte medlemsstaten,

41) «konsoliderende tilsynsmyndighet» vedkommende myndighet som har ansvar for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag med morinstitusjoner i EU og med institusjoner kontrollert av finansielle morholdingselskaper i EU eller blandede finansielle morholdingselskaper i EU,

42) «tillatelse» et dokument, uansett form, som er utstedt av myndighetene, og som gir rett til å utøve virksomhet,

43) «hjemstat» den medlemsstaten der en institusjon har fått tillatelse,

44) «vertsstat» den medlemsstaten der en institusjon har en filial eller yter tjenester,

45) «ESSB-sentralbanker» de nasjonale sentralbankene som er medlemmer av Det europeiske system av sentralbanker (ESSB), og Den europeiske sentralbank (ESB),

46) «sentralbanker» ESSB-sentralbanker og sentralbanker i tredjestater,

47) «konsolidert stilling» stillingen som følger av anvendelsen av kravene i første del avdeling II kapittel 2 på en institusjon, som om denne institusjonen sammen med en eller flere andre enheter utgjorde en enkelt institusjon,

48) «konsolidert grunnlag» på grunnlag av den konsoliderte stillingen,

49) «delkonsolidert grunnlag» på grunnlag av den konsoliderte stillingen til en morinstitusjonen, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap, unntatt en undergruppe av enheter, eller på grunnlag av den konsoliderte stillingen til en morinstitusjon, et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap som ikke er den overordnede morinstitusjonen, det overordnede finansielle holdingselskapet eller det overordnede blandede finansielle holdingselskapet,

50) «finansielt instrument»

a) en kontrakt som fører til både en finansiell eiendel for den ene parten og en finansiell forpliktelse eller et egenkapitalinstrument for den andre parten,
b) et instrument som er oppført i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF,
c) et finansielt derivat,
d) et primært finansielt instrument,
e) et kontantinstrument.

Instrumentene omhandlet i bokstav a) – c) er finansielle instrumenter bare dersom deres verdi er avledet av prisen på et underliggende finansielt instrument eller en annen underliggende eiendel, en sats eller en indeks,

51) «startkapital» størrelsen på og arten av den ansvarlige kapitalen omhandlet i artikkel 12 i direktiv 2013/36/EU for kredittinstitusjoner, og i avdeling IV i nevnte direktiv for verdipapirforetak,
52) «operasjonell risiko» risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller mislykkede interne framgangsmåter, menneskelige feil og systemfeil eller eksterne hendelser, og som omfatter juridisk risiko,
53) «forringelsesrisiko» risikoen for at et utestående beløp blir redusert gjennom ytelse av kreditt i kontanter eller i annen form til låntakeren,
54) «misligholdssannsynlighet» eller «PD» («probability of default») misligholdssannsynlighet hos en motpart over en ettårsperiode,
55) «tapsgrad ved mislighold» eller «LGD» («loss given default») forholdet mellom tapet på en eksponering som følge av en motparts mislighold og det utestående beløpet på misligholdstidspunktet,
56) «konverteringsfaktor» forholdet mellom den delen av en forpliktelse som på det nåværende tidspunkt ikke er utnyttet, men som kan bli utnyttet og i så fall være utestående på misligholdstidspunktet, og den delen av denne forpliktelsen som på det nåværende tidspunkt ikke er utnyttet, der omfanget av forpliktelsen bestemmes etter den meddelte grensen, med mindre den ikke-meddelte grensen er høyere,
57) «kredittrisikoreduksjon» en teknikk som anvendes av en institusjon for å redusere kredittrisikoen knyttet til en eller flere eksponeringer som institusjonen fortsatt innehar,
58) «finansiert kredittbeskyttelse» en teknikk for kredittrisikoreduksjon der reduksjonen av kredittrisikoen ved en institusjons eksponering følger av institusjonens rett til – i tilfelle av mislighold hos motparten eller dersom det inntreffer andre særlig angitte kreditthendelser som gjelder motparten – å realisere, få overført, erverve eller beholde visse eiendeler eller beløp, eller til å redusere beløpet for eksponeringen til, eller erstatte det med, det beløpet som tilsvarer forskjellen mellom beløpet for eksponeringen og beløpet for en fordring overfor institusjonen,
59) «ikke-finansiert kredittbeskyttelse» en teknikk for kredittrisikoreduksjon der reduksjonen av kredittrisikoen ved en institusjons eksponering følger av en tredjeparts forpliktelse til å betale et beløp i tilfelle av mislighold hos låntaker eller dersom det inntreffer andre særlig angitte kreditthendelser,
60) «kontantlignende finansielt instrument» et innskuddsbevis, en obligasjon, herunder en obligasjon med fortrinnsrett eller et annet ikke-etterstilt instrument som er utstedt av en institusjon, som institusjonen allerede har mottatt full betaling for, og som skal tilbakebetales betingelsesløst av institusjonen til pålydende verdi,
61) «verdipapirisering» en transaksjon eller en ordning der kredittrisikoen knyttet til en eksponering eller en gruppe av eksponeringer blir delt opp i transjer som har begge følgende kjennetegn:
    a) betalingene i forbindelse med transaksjonen eller ordningen avhenger av utviklingen av eksponeringen eller gruppen av eksponeringer,
    b) prioriteringen av transjer bestemmer fordelingen av tap i løpet av transaksjonens eller ordningens levetid,
62) «verdipapiriseringsposisjon» en eksponering mot en verdipapirisering,
63) «reverdipapirisering» verdipapirisering der risikoen knyttet til en underliggende gruppe av eksponeringer blir delt opp i transjer og minst én av de underliggende eksponeringene er en verdipapiriseringsposisjon,
64) «reverdipapiriseringsposisjon» en eksponering mot en reverdipapirisering,
65) «kredittforbedring» en avtalefestet ordning som forbedrer kredittkvaliteten til en posisjon i en verdipapirisering i forhold til den som den ville hatt dersom forbedrin-

gen ikke hadde skjedd, herunder forbedringer som skjer gjennom lavere prioriterte transjer i verdipapiriseringen og andre typer kredittbeskyttelse,

66) «spesialforetak for verdipapirisering» et aksjeselskap eller et annet foretak, bortsett fra en institusjon, som er organisert for å utføre en eller flere verdipapiriseringer, hvis virksomhet er begrenset til det som er hensiktsmessig for å utføre denne oppgaven, hvis struktur har som formål å skille spesialforetakets forpliktelser fra den initiativtakende institusjonens forpliktelser, og der de som har økonomiske interesser, har rett til å pantsette eller utveksle disse interessene uten begrensninger,

67) «transje» et segment, fastsatt ved avtale, av den kredittrisikoen som er knyttet til en eller flere eksponeringer, der en posisjon i segmentet medfører en risiko for kredittap som er større eller mindre enn en posisjon på samme beløp i hvert av de andre av disse segmentene, uten at det tas hensyn til kredittbeskyttelse som en tredjepart yter direkte til innehaverne av posisjoner i segmentet eller i andre segmenter,

68) «verdsetting til markedsverdi» verdsetting av posisjoner til lett tilgjengelige sluttkurser fra uavhengige kilder, herunder børskurser, elektroniske kurser eller noteringer fra flere uavhengige velrenommerte meglere,

69) «verdsetting til modellverdi» enhver verdsetting som må referansemåles, ekstrapoleres eller på annen måte beregnes ut fra markedsdata,

70) «uavhengig priskontroll» en framgangsmåte for regelmessig kontroll av inndata ved verdsetting til markedsverdi eller modellverdi med hensyn til nøyaktighet og uavhengighet,

71) «tellende kapital» følgende:
   a) med hensyn til andre del avdeling III summen av følgende:
      i) kjernekapital som nevnt i artikkel 25 uten anvendelse av fradraget i artikkel 36 nr. 1 bokstav k) i),
      ii) tilleggskapital som nevnt i artikkel 71 som er lik eller mindre enn en tredel av kjernekapitalen som beregnet i henhold til punkt i) i dette nummer,
   b) med hensyn til artikkel 97 og fjerde del summen av følgende:
      i) kjernekapital som omhandlet i artikkel 25,
      ii) tilleggskapital som omhandlet i artikkel 71, som utgjør høyst en tredel av kjernekapitalen,

72) «anerkjent børs» en børs som oppfyller alle følgende vilkår:
   a) den er et regulert marked,
   b) den har en clearingordning som fastsetter at kontraktene oppført i vedlegg II skal underlegges daglige marginkrav som etter vedkommende myndigheters oppfatning gir tilstrekkelig beskyttelse,

73) «skjønnsmessig fastsatte pensjonsytelser» høyere pensjonsytelser fastsatt på skjønnsmessig grunnlag av en institusjon for en ansatt som en del av den ansattes samlede variable godtgjøring, og som ikke omfatter påløpte ytelser som en ansatt har opptjent i henhold til selskapets pensjonsordning,

74) «pantelånsverdi» verdien av fast eiendom som fastsatt ved en forsiktig vurdering av eiendommens framtidige salgbarhet, der det tas hensyn til eiendommens holdbarhetsegenskaper på lang sikt, normale og lokale markedsforhold, nåværende bruk og alternativ egnet bruk av eiendommen,

75) «boligeiendom» eiendom som er bebodd av eiendommens eier eller leasingtaker, herunder retten til å bo i en leilighet i et borettslag i Sverige,

76) «markedsverdi», når det gjelder fast eiendom, det anslåtte beløpet som eiendommen på tidspunktet for verdsettingen vil kunne utveksles for mellom en villig kjøper og en villig selger i en transaksjon på armlengdes avstand etter korrekt markedsføring, der hver av partene har vært velinformert og handlet med forsiktighet og uten tvang,

77) «gjeldende regnskapsregelverk» de regnskapsstandardene som institusjonen er omfattet av i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002 eller direktiv 86/635/EØF,

78) «ettårig misligholdsrate» forholdet mellom antall tilfeller av mislighold i en periode som starter ett år før en dato T, og antall låntakere som er klassifisert i denne klassen eller gruppen ett år før denne datoen,

79) «finansiering av spekulativ investering i fast eiendom» lån til å finansiere erverv av grunn, eller utvikling eller bygging av fast

eiendom på grunn, eller av fast eiendom med sikte på videresalg med fortjeneste,

80) «handelsfinansiering» finansiering, herunder garantier, knyttet til utveksling av varer og tjenester ved hjelp av finansielle produkter med fast kortsiktig løpetid, vanligvis på under ett år og uten automatisk fornyelse,

81) «statsstøttet eksportkreditt» lån eller kreditter til finansiering av eksport av varer og tjenester, som et statlig eksportkredittbyrå stiller garanti eller yter forsikring eller direkte finansiering for,

82) «gjenkjøpsavtale» og «omvendt gjenkjøpsavtale» en avtale der en institusjon eller dens motpart overfører verdipapirer eller varer eller garanterte rettigheter som gjelder eiendomsrett til verdipapirer eller varer, dersom garantien gis av en anerkjent børs som har rettighetene til verdipapirene eller varene, og dersom avtalen ikke gir en institusjon mulighet til å overføre eller pantsette et bestemt verdipapir eller en bestemt vare til flere enn en motpart om gangen, og samtidig forplikter seg til å kjøpe dem tilbake, eller kjøpe tilbake andre verdipapirer eller varer av samme type til en nærmere angitt pris på et senere tidspunkt som er eller blir nærmere angitt av overdrageren, der avtalen er en gjenkjøpsavtale for institusjonen som selger verdipapirene eller varene, og en omvendt gjenkjøpsavtale for institusjonen som kjøper dem,

83) «gjenkjøpstransaksjon» en transaksjon som er omfattet av en gjenkjøpsavtale eller en omvendt gjenkjøpsavtale,

84) «enkel gjenkjøpsavtale» en gjenkjøpstransaksjon som omfatter en enkelt eiendel eller en lignende ikke-sammensatt eiendel, i motsetning til en kurv av eiendeler,

85) «posisjoner som innehas for handelsformål» ett av følgende:
   a) egenposisjoner og posisjoner knyttet til tjenester overfor kunder samt prisstilling,
   b) posisjoner beregnet på videresalg på kort sikt,
   c) posisjoner med sikte på å dra nytte av faktiske eller forventede kortsiktige forskjeller mellom kjøps- og salgspriser eller av andre pris- eller renteendringer,

86) «handelsportefølje» alle posisjoner i finansielle instrumenter og varer som institusjonen har med sikte på videresalg eller for å sikre andre posisjoner som innehas for handelsformål,

87) «multilateralt handelssystem» et multilateralt handelssystem som definert i artikkel 4 nr. 15 i direktiv 2004/39/EF,

88) «kvalifisert sentral motpart» en sentral motpart som enten har tillatelse i samsvar med artikkel 14 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller er anerkjent i samsvar med artikkel 25 i nevnte forordning,

89) «misligholdsfond» et fond opprettet av en sentral motpart i samsvar med artikkel 42 i forordning (EU) nr. 648/2012 og anvendt i samsvar med artikkel 45 i nevnte forordning,

90) «forhåndsfinansiert bidrag til en sentral motparts misligholdsfond» et bidrag som en institusjon har innbetalt til en sentral motparts misligholdsfond,

91) «handelseksponering» et clearingmedlems eller en kundes aktuelle eksponering, herunder en variasjonsmargin som skal betales til et clearingmedlem, men som denne ennå ikke har mottatt, og enhver potensiell framtidig eksponering mot en sentral motpart som følge av kontrakter og transaksjoner som angitt i artikkel 301 nr. 1 bokstav a)-e), samt startmargin,

92) «regulert marked» et regulert marked som definert i artikkel 4 nr. 14 i direktiv 2004/39/EF,

93) «gjeldsgrad» den relative størrelsen på en institusjons eiendeler, forpliktelser utenfor balansen og betingede forpliktelser som betales eller stilles som sikkerhet, herunder forpliktelser i forbindelse med mottatt finansiering, inngåtte forpliktelser, derivater eller gjenkjøpsavtaler, men ikke forpliktelser som bare kan oppfylles gjennom avvikling av en institusjon, sammenlignet med institusjonens ansvarlige kapital,

94) «risiko for overdreven gjeldsoppbygging» risiko som følge av en institusjons sårbarhet på grunn av gjeldsgrad eller mulig gjeldsgrad, som kan kreve uforutsette korrigerende tiltak i dens forretningsplan, herunder tvangssalg av eiendeler, som kan medføre tap eller justeringer i verdien av dens gjenværende eiendeler,

95) «kredittrisikojustering» det beløpet som er avsatt til dekning av spesifikke og generelle tap på utlån for kredittrisikoer, og

som er innregnet i institusjonens årsregnskap i samsvar med gjeldende regnskapsregelverk,

96) «intern sikring» en posisjon som i vesentlig grad utligner bestanddelsrisikoen ved en posisjon eller et sett av posisjoner utenfor handelsporteføljen,

97) «referanseforpliktelse» en forpliktelse som anvendes for å fastsette et kredittderivats kontantoppgjørsverdi,

98) «ekstern kredittvurderingsinstitusjon» eller «ECAI» et kredittvurderingsbyrå som er registrert eller har tillatelse i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1060/2009 av 16. september 2009 om kredittvurderingsbyråer([25]), eller en sentralbank som utsteder kredittvurderinger som er unntatt fra anvendelsen av forordning (EF) nr. 1060/2009,

99) «utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon» en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som er utpekt av en institusjon,

100) «akkumulerte andre inntekter og kostnader» det samme som i internasjonal regnskapsstandard IAS 1, som anvendes i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002,

101) «basiskapital» basiskapital som definert i artikkel 88 i direktiv 2009/138/EF,

102) «kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak» basiskapitalposter i foretak som er omfattet av kravene i direktiv 2009/138/EF, når disse postene klassifiseres som kjernekapital i samsvar med artikkel 94 nr. 1 i nevnte direktiv,

103) «øvrige kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak» basiskapitalposter i foretak som er omfattet av kravene i direktiv 2009/138/EF, når disse postene klassifiseres som kjernekapital i henhold til artikkel 94 nr. 1 i direktiv 2009/138/EF, og innregningen av disse postene er begrenset av de delegerte rettsaktene som vedtas i samsvar med artikkel 99 i nevnte direktiv,

104) «kapitalgruppe 2-poster i forsikringsforetak» basiskapitalposter i foretak som er omfattet av kravene i direktiv 2009/138/EF, når disse postene klassifiseres som kategori 2-kapital i samsvar med artikkel 94 nr. 2 i nevnte direktiv,

105) «kapitalgruppe 3-poster i forsikringsforetak» basiskapitalposter i foretak som er omfattet av kravene i direktiv 2009/138/EF, når disse postene klassifiseres som kategori 3-kapital i samsvar med artikkel 94 nr. 3 i nevnte direktiv,

106) «eiendeler ved utsatt skatt» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

107) «eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet» eiendeler ved utsatt skatt hvis framtidige verdi kan realiseres bare dersom institusjonen får skattbart overskudd i framtiden,

108) «forpliktelser ved utsatt skatt» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

109) «nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning» eiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning eller -plan, alt etter hva som er relevant, som beregnes etter fradrag av samme pensjonsordnings eller -plans forpliktelser,

110) «utdelinger» utbetaling av utbytte eller rente i enhver form,

111) «finansforetak» det samme som i artikkel 13 nr. 25 bokstav b) og d) i direktiv 2009/138/EF,

112) «avsetning til dekning av generell bankrisiko» det samme som i artikkel 38 i direktiv 86/635/EØF,

113) «goodwill» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

114) «indirekte beholdning» en eksponering mot en mellomliggende enhet som er eksponert mot kapitalinstrumenter utstedt av et foretak i finanssektoren, dersom en eventuell permanent nedskrivning av kapitalinstrumentene som er utstedt av foretaket i finanssektoren, ville påføre institusjonen et tap som ikke ville være vesentlig forskjellig fra det tapet institusjonen ville blitt påført gjennom en direkte beholdning av kapitalinstrumentene som er utstedt av foretaket i finanssektoren,

115) «immaterielle eiendeler» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk, og de omfatter goodwill,

116) «andre kapitalinstrumenter» kapitalinstrumenter som er utstedt av foretak i finanssektoren, og som ikke anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter, kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak, øvrige kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak, kapitalgruppe 2-poster i forsikringsforetak eller kapitalgruppe 3-poster i forsikringsforetak,

117) «andre fond» reserver i henhold til gjeldende regnskapsregelverk som det skal

[25] EUT L 302 av 17.11.2009, s. 1.

opplyses om i henhold til gjeldende regnskapsstandard, med unntak av beløp som allerede inngår i akkumulerte andre inntekter og kostnader eller opptjent egenkapital,

118) «ansvarlig kapital» summen av kjernekapital og tilleggskapital,

119) «ansvarlig kapital-instrumenter» kapitalinstrumenter som utstedes av institusjonen og anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter,

120) «minoritetsinteresse» den rene kjernekapitalen i en institusjons datterforetak som kan henføres til andre fysiske eller juridiske personer enn dem som er omfattet av institusjonens konsolideringsregler,

121) «overskudd» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

122) «gjensidig beholdning» en institusjons beholdning av ansvarlig kapital-instrumenter eller andre kapitalinstrumenter utstedt av foretak i finanssektoren, når disse foretakene også innehar ansvarlig kapital-instrumenter utstedt av institusjonen,

123) «opptjent egenkapital» resultat overført fra tidligere år som endelig overskudd eller tap i henhold til gjeldende regnskapsregelverk,

124) «overkurs ved emisjon» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

125) «midlertidige forskjeller» det samme som i gjeldende regnskapsregelverk,

126) «syntetisk beholdning» en institusjons investering i et finansielt instrument der verdien er direkte knyttet til verdien av de kapitalinstrumentene som utstedes av et foretak i finanssektoren,

127) «ordning med gjensidige garantier» en ordning som oppfyller alle følgende vilkår:

a) institusjonene er omfattet av samme institusjonelle beskyttelsesordning som omhandlet i artikkel 113 nr. 7,

b) institusjonene er fullt konsolidert i samsvar med artikkel 1 nr. 1 bokstav b), c) eller d) eller artikkel 1 nr. 2 i direktiv 83/349/EØF og er underlagt tilsynet på konsolidert grunnlag med en institusjon som er morinstitusjon i en medlemsstat, i samsvar med første del avdeling II kapittel 2 i denne forordning, og som omfattes av krav til ansvarlig kapital,

c) morinstitusjonen i en medlemsstat og datterforetakene er etablert i samme medlemsstat og er omfattet av samme vedkommende myndighets tillatelser og tilsyn,

d) morinstitusjonen i en medlemsstat og datterforetakene har inngått en kontrakts- eller lovfestet ansvarsordning som beskytter disse institusjonene og særlig sikrer deres likviditet og solvens for å unngå konkurs, dersom det blir nødvendig,

e) det er opprettet ordninger som kan sikre øyeblikkelig tilførsel av finansielle midler i form av kapital og likviditet, dersom det blir nødvendig under den kontrakts- eller lovfestede ansvarsordningen omhandlet i bokstav d),

f) vedkommende myndighet kontrollerer regelmessig om ordningene omhandlet i bokstav d) og e) er hensiktsmessige,

g) fristen for melding om et datterforetaks frivillige utmelding av ansvarsordningen er minst ti år,

h) vedkommende myndighet har myndighet til å forby et datterforetaks frivillige utmelding av ansvarsordningen,

128) «midler til utdeling» overskuddet ved slutten av foregående regnskapsår pluss eventuelt overført overskudd samt reserver som er tilgjengelige for dette formålet, før utdeling til eiere av ansvarlig kapital-instrumenter og minus overført tap, overskudd som i henhold til bestemmelsene i lovgivningen eller institusjonens vedtekter ikke kan utdeles, samt beløp plassert i reserver som i samsvar med gjeldende nasjonal lovgivning eller institusjonens vedtekter ikke kan utdeles, ettersom disse tapene og reservene fastsettes på grunnlag av institusjonens selskapsregnskaper, og ikke på grunnlag av det konsoliderte regnskapet.

2. Når det i denne forordning vises til fast eiendom, bolig- eller næringseiendom eller pant i slik eiendom, skal det omfatte eierandeler i finske boligselskaper som utøver virksomhet i samsvar med den finske loven av 1991 om boligselskaper, eller senere tilsvarende lovgivning. Medlemsstatene eller deres vedkommende myndigheter kan tillate at eierandeler som utgjør en tilsvarende indirekte beholdning av fast eiendom, behandles som en direkte beholdning av fast eiendom, forutsatt at denne indirekte beholdningen er særlig

omhandlet i den berørte medlemsstatens nasjonale lovgivning, og at den, når den stilles som sikkerhet, gir kreditorer tilsvarende vern.

3. Handelsfinansiering som omhandlet i nr. 1 punkt 80 er vanligvis uforpliktet og krever tilfredsstillende transaksjonsdokumentasjon i forbindelse med hver utbetalingsanmodning, slik at finansieringen kan nektes dersom det er tvil om kredittverdigheten eller den framlagte transaksjonsdokumentasjonen. Tilbakebetaling av handelsfinansieringseksponeringer skjer vanligvis uavhengig av låntakeren; midlene kommer i stedet fra kontanter mottatt fra importører, eller fra avkastningen av salget av de underliggende varene.

Artikkel 5

Definisjoner som gjelder spesifikt i forbindelse med kapitalkrav for kredittrisiko

Ved anvendelsen av tredje del avdeling II menes med

1) «eksponering» en eiendel eller en post utenfor balansen,
2) «tap» økonomisk tap, herunder vesentlige diskonteringsvirkninger, samt vesentlige direkte og indirekte kostnader knyttet til innkreving i forbindelse med instrumentet,
3) «forventet tap» eller «EL» (expected loss) forholdet mellom det beløpet som forventes å gå tapt i forbindelse med en eksponering på grunn av en motparts mulige mislighold eller forringelse over en ettårsperiode, og det utestående beløpet på misligholdstidspunktet.

Avdeling II

Kravenes anvendelsesnivå

Kapittel I

Anvendelse av krav på individuelt grunnlag

Artikkel 6

Alminnelige prinsipper

1. Institusjonene skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i andre til femte del og åttende del på individuelt grunnlag.
2. Ingen institusjon som enten er et datterforetak i medlemsstaten der den har tillatelse og er underlagt tilsyn, eller et morforetak, og ingen institusjon som omfattes av konsolideringen i henhold til artikkel 18, skal være pålagt å oppfylle forpliktelsene fastsatt i artikkel 89–91 på individuelt grunnlag.
3. Ingen institusjon som enten er et morforetak eller et datterforetak, og ingen institusjon som omfattes av konsolideringen i henhold til artikkel 18, skal være pålagt å oppfylle forpliktelsene fastsatt i åttende del på individuelt grunnlag.
4. Kredittinstitusjoner og verdipapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet som angitt i avsnitt A nr. 3 og 6 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i sjette del på individuelt grunnlag. I påvente av Kommisjonens rapport i henhold til artikkel 508 nr. 3 kan vedkommende myndigheter frita verdipapirforetak for kravet om å oppfylle forpliktelsene fastsatt i sjette del, idet det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av verdipapirforetakets virksomhet.
5. Institusjoner, unntatt verdipapirforetak omhandlet i artikkel 95 nr. 1 og artikkel 96 nr. 1, og institusjoner som vedkommende myndigheter har gitt unntak i henhold til artikkel 7 nr. 1 eller 3, skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i sjuende del på individuelt grunnlag.

Artikkel 7

Unntak fra anvendelsen av tilsynskrav på individuelt grunnlag

1. Vedkommende myndigheter kan unnlate å anvende artikkel 6 nr. 1 på et datterforetak av en institusjon i tilfeller der både datterforetaket og institusjonen har tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende medlemsstat, og datterforetaket omfattes av tilsynet på konsolidert grunnlag med institusjonen som er morforetaket, og alle følgende vilkår er oppfylt for å sikre at ansvarlig kapital blir tilstrekkelig fordelt mellom morforetaket og datterforetaket:
   a) Det foreligger ingen nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for rask overføring av ansvarlig kapital til eller tilbakebetaling av forpliktelser fra morforetaket.
   b) Morforetaket oppfyller enten vedkommende myndighets krav til forsvarlig ledelse av datterforetaket og har erklært, med vedkommende myndighets tillatelse, at det garanterer for de forpliktelsene som datterforetaket har inngått, eller risikoen i datterforetaket er av ubetydelig interesse.
   c) Morforetakets framgangsmåter for risikovurdering, -måling og -kontroll omfatter datterforetaket.

d) Morforetaket innehar mer enn 50 % av stemmerettene knyttet til aksjer i datterforetakets kapital eller har rett til å utpeke eller fjerne et flertall av medlemmene i datterforetakets ledelsesorgan.

2. Vedkommende myndigheter kan benytte muligheten fastsatt i nr. 1 når morforetaket er et finansielt holdingselskap eller blandet finansielt holdingselskap som er etablert i samme medlemsstat som institusjonen, forutsatt at det er omfattet av samme tilsyn som institusjoner, og særlig standardene fastsatt i artikkel 11 nr. 1.
3. Vedkommende myndigheter kan unnlate å anvende artikkel 6 nr. 1 på en morinstitusjon i en medlemsstat i tilfeller der institusjonen har tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende medlemsstat, og morinstitusjonen omfattes av tilsynet på konsolidert grunnlag, og alle følgende vilkår er oppfylt for å sikre at ansvarlig kapital blir tilstrekkelig fordelt på morforetaket og datterforetakene:
   a) Det foreligger ingen nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for rask overføring av ansvarlig kapital til eller tilbakebetaling av forpliktelser til morinstitusjonen i en medlemsstat.
   b) De framgangsmåtene for risikovurdering, -måling og -kontroll som er relevante for konsolidert tilsyn, omfatter morinstitusjonen i en medlemsstat.

   Vedkommende myndighet som anvender bestemmelsene i dette nummer, skal underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

Artikkel 8

Unntak fra anvendelsen av likviditetskrav på individuelt grunnlag

1. Vedkommende myndigheter kan helt eller delvis unnlate å anvende sjette del på en institusjon og på alle eller noen av dens datterforetak i Unionen, og føre tilsyn med dem som en enkelt likviditetsundergruppe, forutsatt at de oppfyller alle følgende vilkår:
   a) Morinstitusjonen på konsolidert grunnlag eller en datterinstitusjon på delkonsolidert grunnlag oppfyller forpliktelsene fastsatt i sjette del.
   b) Morinstitusjonen på konsolidert grunnlag eller datterinstitusjonen på delkonsolidert grunnlag overvåker og kontrollerer til enhver tid likviditetsposisjonene i alle gruppens eller undergruppens institusjoner som er omfattet av unntaket, og sikrer et tilstrekkelig likviditetsnivå for alle disse institusjonene.
   c) Institusjonene har inngått kontrakter som vedkommende myndigheter anser som tilfredsstillende, om fri overføring av midler seg imellom slik at de kan oppfylle sine individuelle og felles forpliktelser ved forfall.
   d) Det er ingen nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for oppfyllelsen av kontraktene omhandlet i bokstav c).

   Innen 1. januar 2014 skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om eventuelle juridiske hindringer for anvendelsen av nr. 1 bokstav c), og den oppfordres til å framlegge et forslag til regelverk innen 31. desember 2015 om hindringer som bør fjernes, dersom det er hensiktsmessig.
2. Vedkommende myndigheter kan helt eller delvis unnlate å anvende sjette del på en institusjon og på alle eller noen av dens datterforetak dersom alle institusjonene i likviditetsundergruppen har tillatelse i samme medlemsstat, og forutsatt at vilkårene i nr. 1 er oppfylt.
3. Dersom institusjonene i likviditetsundergruppen har tillatelse i flere medlemsstater, skal nr. 1 først anvendes etter at framgangsmåten i artikkel 21 er gjennomført, og bare på de institusjonene som vedkommende myndigheter har godkjent følgende for:
   a) Vurderingen av om institusjonens organisasjon og dens behandling av likviditetsrisiko oppfyller vilkårene i artikkel 86 i direktiv 2013/36/EU for hele likviditetsundergruppen.
   b) Fordeling av beløp, plassering av og eierskap til de nødvendige likvide eiendelene i likviditetsundergruppen.
   c) Fastsettelsen av minstekrav til likvide eiendeler for institusjoner som unntas fra anvendelsen av sjette del.
   d) Behovet for strengere parametrer enn dem som er fastsatt i sjette del.
   e) Ubegrenset utveksling av fullstendige opplysninger mellom vedkommende myndigheter.
   f) En full forståelse av følgene av et slikt unntak.
4. Vedkommende myndigheter kan også anvende nr. 1–3 på institusjoner som deltar i den samme institusjonelle beskyttelsesordningen som omhandlet i artikkel 113 nr. 7, forutsatt at de oppfyller alle vilkårene i nevnte artikkel, og på andre institusjoner med en tilknyt-

ning som omhandlet i artikkel 113 nr. 6, forutsatt at de oppfyller alle vilkårene i nevnte nummer. I slike tilfeller skal vedkommende myndigheter beslutte at en av institusjonene som omfattes av unntaket, oppfyller kravene i sjette del, på grunnlag av den konsoliderte stillingen til alle institusjonene i likviditetsundergruppen.

5. Dersom et unntak er gitt i henhold til nr. 1 eller 2, kan vedkommende myndigheter også anvende hele eller deler av artikkel 86 i direktiv 2013/36/EU på likviditetsundergruppen og unnlate å anvende hele eller deler av nevnte artikkel på individuelt grunnlag.

Artikkel 9

Individuell konsolideringsmetode

1. Med forbehold for nr. 2 og 3 i denne artikkel og artikkel 144 nr. 3 i direktiv 2013/36/EU kan vedkommende myndigheter i enkelttilfeller tillate at morinstitusjoner tar med i beregningen av sine krav i henhold til artikkel 6 nr. 1, de datterforetakene som oppfyller vilkårene i artikkel 7 nr. 1 bokstav c) og d), og hvis vesentlige eksponeringer eller vesentlige forpliktelser er overfor vedkommende morinstitusjon.
2. Behandlingen omhandlet i nr. 1 skal tillates bare dersom morinstitusjonen fullt ut dokumenterer overfor vedkommende myndigheter at det foreligger omstendigheter og ordninger, herunder juridiske ordninger, som gjør at det verken er eller forutses vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for rask overføring av ansvarlig kapital til eller tilbakebetaling av forpliktelser ved forfall fra datterforetaket til morforetaket.
3. Dersom vedkommende myndighet utøver det skjønn som er fastsatt i nr. 1, skal den regelmessig og ikke sjeldnere enn én gang per år underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene om at den har anvendt nr. 1, og om de omstendighetene og ordningene som er nevnt i nr. 2. Dersom datterforetaket ligger i en tredjestat, skal vedkommende myndigheter også gi de samme opplysningene til vedkommende myndigheter i denne tredjestaten.

Artikkel 10

Unntak for institusjoner som er fast tilknyttet et sentralorgan

1. Vedkommende myndigheter kan i samsvar med nasjonal lovgivning helt eller delvis unnta en eller flere institusjoner som ligger i samme medlemsstat og er fast tilknyttet et sentralorgan som kontrollerer dem, og som er etablert i samme medlemsstat, fra kravene i andre til åttende del dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Sentralorganet og dets tilknyttede institusjoner har solidaransvar for sine forpliktelser, eller de tilknyttede institusjonenes forpliktelser garanteres fullt ut av sentralorganet.
   b) Solvensen og likviditeten til sentralorganet og alle dets tilknyttede institusjoner skal kontrolleres i sin helhet på grunnlag av disse institusjonenes konsoliderte regnskaper.
   c) Sentralorganets ledelse har myndighet til å gi instrukser til ledelsen i de tilknyttede institusjonene.

   Medlemsstatene kan beholde og anvende gjeldende nasjonal lovgivning om anvendelsen av unntaket omhandlet i første ledd, forutsatt at det ikke er i strid med denne forordning eller direktiv 2013/36/EU.
2. Dersom vedkommende myndigheter er overbevist om at vilkårene i nr. 1 er oppfylt, og sentralorganets forpliktelser garanteres fullt ut av de tilknyttede institusjonene, kan vedkommende myndigheter unnta sentralorganet fra kravene i andre til åttende del på individuelt grunnlag.

Kapittel 2

Konsolidering for tilsynsformål

Avsnitt 1

Anvendelse av krav på konsolidert grunnlag

Artikkel 11

Generell behandling

1. Morinstitusjoner i en medlemsstat skal, i den utstrekning og på den måten som er fastsatt i artikkel 18, oppfylle forpliktelsene som er fastsatt i andre til fjerde del og sjuende del, på grunnlag av sin konsoliderte stilling. Morforetak og deres datterforetak som er omfattet av denne forordning, skal opprette en egnet organisasjonsstruktur og egnede interne kontrol-

lordninger for å sikre at dataene som er nødvendige for konsolidering, behandles og oversendes på egnet måte. De skal særlig sikre at datterforetak som ikke er omfattet av denne forordning, innfører bestemmelser, framgangsmåter og ordninger for å sikre tilfredsstillende konsolidering.

2. Institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i en medlemsstat eller et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat skal, i den utstrekning og på den måten som er fastsatt i artikkel 18, oppfylle forpliktelsene som er fastsatt i andre til fjerde del og sjuende del, på grunnlag av det finansielle holdingselskapets eller det blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling.

   Dersom flere enn en institusjon blir kontrollert av et finansielt morholdingselskap eller av et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat, får første ledd anvendelse bare på den institusjonen som skal omfattes av tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 111 i direktiv 2013/36/EU.

3. Morinstitusjoner i EU, institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU, og institusjoner som kontrolleres av et blandet finansielt morholdingselskap i EU, skal oppfylle forpliktelsene i sjette del på grunnlag av morinstitusjonens, det finansielle holdingselskapets eller det blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling, dersom gruppen omfatter en/et eller flere institusjoner eller verdipapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 3 og 6 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF. I påvente av Kommisjonens rapport i samsvar med artikkel 508 nr. 2 i denne forordning, og dersom gruppen omfatter bare verdipapirforetak, kan vedkommende myndigheter unnta verdipapirforetak fra kravet om å oppfylle forpliktelsene fastsatt i sjette del på konsolidert grunnlag, idet det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av verdipapirforetakets virksomhet.
4. Når artikkel 10 får anvendelse, skal sentralorganet omhandlet i nevnte artikkel oppfylle kravene i andre til åttende del på grunnlag av den konsoliderte stillingen til sentralorganet og dets tilknyttede institusjoner som helhet.
5. I tillegg til kravene i nr. 1–4 og med forbehold for andre bestemmelser i denne forordning og direktiv 2013/36/EU kan vedkommende myndigheter, dersom det er berettiget for tilsynsformål på grunn av særtrekk ved risikoen eller ved en institusjons kapitalstruktur, eller når en medlemsstat vedtar nasjonal lovgivning som krever strukturell atskillelse av virksomhet innenfor en bankgruppe, kreve at de strukturelt atskilte institusjonene skal oppfylle forpliktelsene i andre til fjerde del og sjette til åttende del i denne forordning og i avdeling VII i direktiv 2013/36/EU på delkonsolidert grunnlag.

   Anvendelse av framgangsmåten omhandlet i første ledd påvirker ikke effektivt tilsyn på konsolidert grunnlag, og skal verken få uforholdsmessige negative virkninger for hele eller deler av finanssystemet i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet, eller utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.

Artikkel 12

Finansielle holdingselskaper eller blandede finansielle holdingselskaper som har både en kredittinstitusjon og et verdipapirforetak som datterforetak

Dersom et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap har minst én kredittinstitusjon og et verdipapirforetak som datterforetak, skal kravene som får anvendelse på grunnlag av det finansielle holdingselskapets eller det blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling, anvendes på kredittinstitusjonen.

Artikkel 13

Anvendelse av offentliggjøringskrav på konsolidert grunnlag

1. Morinstitusjoner i EU skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i åttende del på grunnlag av sin konsoliderte stilling.

   Betydelige datterforetak av morinstitusjoner i EU og de datterforetakene som har vesentlig betydning for sitt lokale marked, skal offentliggjøre opplysningene angitt i artikkel 437, 438, 440, 442, 450, 451 og 453 på individuelt eller delkonsolidert grunnlag.
2. Institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU eller av et blandet finansielt morholdingselskap i EU, skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i åttende del på grunnlag av dette finansielle holdingselskapets eller blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling.

   Betydelige datterforetak av finansielle morholdingselskaper i EU eller blandede finansielle morholdingselskaper i EU og de datter-

foretakene som har vesentlig betydning for sitt lokale marked, skal offentliggjøre opplysningene angitt i artikkel 437, 438, 440, 442, 450, 451 og 453 på individuelt eller delkonsolidert grunnlag.

3. Nr. 1 og 2 får verken helt eller delvis anvendelse på morinstitusjoner i EU, institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU, eller på et blandet finansielt morholdingselskap i EU dersom de er omfattet av tilsvarende opplysninger som et morforetak etablert i en tredjestat har offentliggjort på konsolidert grunnlag.
4. Når artikkel 10 får anvendelse, skal sentralorganet omhandlet i nevnte artikkel oppfylle kravene i åttende del på grunnlag av sentralorganets konsoliderte stilling. Artikkel 18 nr. 1 får anvendelse på sentralorganet, og de tilknyttede institusjonene skal anses som datterforetak av sentralorganet.

Artikkel 14

Anvendelse av kravene i femte del på konsolidert grunnlag

1. Morforetak og datterforetak som omfattes av denne forordning, skal oppfylle forpliktelsene fastsatt i femte del på konsolidert eller delkonsolidert grunnlag for å sikre at deres bestemmelser, framgangsmåter og ordninger som inngår i kravene, er ensartede og godt integrert, og at alle data og opplysninger som er relevante for tilsynet, kan legges fram. De skal særlig sikre at datterforetak som ikke er omfattet av denne forordning, innfører bestemmelser, framgangsmåter og ordninger for å sikre at disse kravene oppfylles.
2. Når artikkel 92 anvendes på konsolidert eller delkonsolidert grunnlag, skal institusjoner anvende en ytterligere risikovekt i samsvar med artikkel 407 dersom kravene i artikkel 405 eller 406 ikke oppfylles av et foretak som er etablert i en tredjestat og inngår i konsolideringen i samsvar med artikkel 18, såfremt overtredelsen er vesentlig i forhold til gruppens generelle risikoprofil.
3. Forpliktelser i henhold til femte del som gjelder datterforetak som ikke selv er omfattet av denne forordning, får ikke anvendelse dersom morinstitusjonen i EU eller institusjoner som kontrolleres av et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU, kan dokumentere overfor vedkommende myndigheter at anvendelsen av femte del er i strid med lovgivningen i tredjestaten som datterforetaket er etablert i.

Artikkel 15

Unntak fra anvendelsen av krav til ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag for grupper av verdipapirforetak

1. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten kan i enkelttilfeller unnlate å anvende tredje del i denne forordning og avdeling VII kapittel 4 i direktiv 2013/36/EU på konsolidert grunnlag på følgende vilkår:
   a) Alle EU-verdipapirforetak i gruppen anvender den alternative beregningen av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet som er omhandlet i artikkel 95 nr. 2 eller artikkel 96 nr. 2.
   b) Alle verdipapirforetak i gruppen omfattes av kategoriene i artikkel 95 nr. 1 eller artikkel 96 nr. 1.
   c) Alle EU-verdipapirforetak i gruppen oppfyller kravene i artikkel 95 eller 96 på individuelt grunnlag og trekker samtidig eventuelle betingede forpliktelser overfor verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, som ellers ville blitt konsolidert, fra sin rene kjernekapital.
   d) Ethvert finansielt holdingselskap som er finansielt morholdingselskap i en medlemsstat for et verdipapirforetak i gruppen, har minst nok kapital, her definert som summen av postene omhandlet i artikkel 26 nr. 1, artikkel 51 nr. 1 og artikkel 62 nr. 1, for å dekke summen av følgende:
      i) Summen av den fulle bokførte verdien av alle beholdninger, etterstilte fordringer og instrumenter som er omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav h) og i), artikkel 56 nr. 1 bokstav c) og d) og artikkel 66 nr. 1 bokstav c) og d), i verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, som ellers ville blitt konsolidert.
      ii) De samlede betingede forpliktelsene overfor verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, som ellers ville blitt konsolidert.
   e) Gruppen omfatter ikke kredittinstitusjoner.

Når kriteriene i første ledd er oppfylt, skal alle verdipapirforetak i EU ha innført systemer for å overvåke og kontrollere kapital- og finan-

sieringskildene til alle finansielle holdingselskaper, verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester innenfor gruppen.

2. Vedkommende myndigheter kan også anvende unntaket dersom de finansielle holdingselskapene har en ansvarlig kapital som er mindre enn beløpet som ble beregnet i henhold til nr. 1 bokstav d), men ikke mindre enn summen av de kravene til ansvarlig kapital som er fastsatt på individuelt grunnlag for verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, som ellers ville blitt konsolidert, og det samlede beløpet for alle betingede forpliktelser overfor verdipapirforetak, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, som ellers ville blitt konsolidert. Ved anvendelsen av bestemmelsene i dette nummer er kravet til ansvarlig kapital for verdipapirforetak i tredjestater, finansinstitusjoner, kapitalforvaltningsselskaper og foretak som yter tilknyttede tjenester, et nominelt krav til ansvarlig kapital.

Artikkel 16

Unntak fra anvendelsen av kravene til uvektet kjernekapitalandel på konsolidert grunnlag for grupper av verdipapirforetak

Dersom alle foretakene i en gruppe av verdipapirforetak, herunder morforetaket, er verdipapirforetak som er unntatt fra anvendelsen av kravene i sjuende del på individuelt grunnlag i samsvar med artikkel 6 nr. 5, kan morverdipapirforetaket velge ikke å anvende kravene i sjuende del på konsolidert grunnlag.

Artikkel 17

Tilsyn med verdipapirforetak som er unntatt fra anvendelsen av krav til ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag

1. Verdipapirforetak i en gruppe som er gitt unntak i henhold til artikkel 15, skal underrette vedkommende myndigheter om risiko som vil kunne skade verdipapirforetakenes finansielle stilling, herunder risiko knyttet til sammensetningen av og kildene til deres ansvarlige kapital og finansiering.
2. Dersom vedkommende myndigheter som har ansvar for tilsynet med verdipapirforetaket, gir unntak fra plikten til å føre tilsyn på konsolidert grunnlag som fastsatt i artikkel 15, skal de treffe andre egnede tiltak for å overvåke risiko, særlig store eksponeringer, innenfor hele gruppen, herunder i foretak som ikke ligger i en medlemsstat.
3. Dersom vedkommende myndigheter som har ansvar for tilsynet med verdipapirforetaket, unnlater å anvende krav til ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag som omhandlet i artikkel 15, får kravene i åttende del anvendelse på individuelt grunnlag.

Avsnitt 2

Metoder for konsolidering for tilsynsformål

Artikkel 18

Metoder for konsolidering for tilsynsformål

1. Institusjoner som skal oppfylle kravene i avsnitt 1 på grunnlag av sin konsoliderte stilling, skal foreta full konsolidering av alle institusjoner og finansinstitusjoner som er deres datterforetak, eller, dersom det er relevant, datterforetak av samme finansielle morholdingselskap eller blandede finansielle morholdingselskap. Nr. 2–8 i denne artikkel får ikke anvendelse når sjette del får anvendelse på grunnlag av en institusjons konsoliderte stilling.
2. Vedkommende myndigheter kan imidlertid i enkelttilfeller tillate forholdsmessig konsolidering på grunnlag av morforetakets kapitalandel i datterforetaket. Forholdsmessig konsolidering kan tillates bare dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Morforetakets ansvar er begrenset til morforetakets kapitalandel i datterforetaket med tanke på de øvrige aksjeeiernes eller deltakernes ansvar.
   b) De øvrige aksjeeiernes eller deltakernes solvens er tilfredsstillende.
   c) De øvrige aksjeeiernes og deltakernes ansvar er klart fastsatt og juridisk bindende.
3. Når foretak har en tilknytning som omhandlet i artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF, skal vedkommende myndigheter fastsette hvordan konsolidering skal foretas.
4. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal kreve forholdsmessig konsolidering i henhold til deltakerinteressene som innehas i institusjoner og finansinstitusjoner som ledes i fellesskap av et foretak som inngår i konsolideringen sammen med ett eller flere foretak som ikke inngår i konsolideringen, når disse foretakenes forpliktelser er begrenset til den delen av kapitalen de innehar.

5. Når det gjelder deltakerinteresser eller andre former for kapitalbindinger enn dem som er nevnt i nr. 1 og 4, skal vedkommende myndigheter fastsette om og hvordan konsolidering skal finne sted. Særlig kan de tillate eller påby bruk av egenkapitalmetoden. Denne metoden skal imidlertid ikke innebære at de berørte foretakene omfattes av tilsyn på konsolidert grunnlag.
6. Vedkommende myndigheter skal i følgende tilfeller fastsette om og hvordan konsolideringen skal finne sted:
   a) Når en institusjon etter vedkommende myndigheters oppfatning øver en betydelig innflytelse på en eller flere institusjoner eller finansinstitusjoner, men uten å inneha en deltakerinteresse i eller ha andre kapitalbindinger til disse institusjonene.
   b) Når to eller flere institusjoner eller finansinstitusjoner er omfattet av en felles ledelse, uten at dette er fastsatt i en avtale eller i stiftelsesdokumenter eller vedtekter.

   Vedkommende myndigheter kan særlig tillate eller kreve bruk av metoden som er fastsatt i artikkel 12 i direktiv 83/349/EØF. Denne metoden skal imidlertid ikke innebære at de berørte foretakene omfattes av konsolidert tilsyn.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for konsolideringen i tilfellene omhandlet i nr. 2–6 i denne artikkel.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2016.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
8. Når tilsyn på konsolidert grunnlag kreves i henhold til artikkel 111 i direktiv 2013/36/EU, skal foretak som yter tilknyttede tjenester, og kapitalforvaltningsforetak som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2002/87 EF tas med i konsolideringen i de tilfellene og i samsvar med de metodene som er fastsatt i denne artikkel.

Avsnitt 3

Virkeområde for konsolidering for tilsynsformål

Artikkel 19

Enheter som er unntatt fra virkeområdet for konsolidering for tilsynsformål

1. En institusjon, en finansinstitusjon eller et foretak som yter tilknyttede tjenester, som er et datterforetak, eller som det innehas en deltakerinteresse i, kan unntas fra konsolideringen dersom det samlede beløpet for eiendeler og poster utenfor balansen i det aktuelle foretaket er lavere enn det laveste av følgende to beløp:
   a) 10 millioner euro.
   b) 1 % av det samlede beløpet for eiendeler og poster utenfor balansen til morforetaket eller det foretaket som innehar deltakerinteressen.
2. Vedkommende myndigheter med ansvar for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag i henhold til artikkel 111 i direktiv 2013/36/EU kan i enkelttilfeller fastsette at en institusjon, en finansinstitusjon eller et foretak som yter tilknyttede tjenester, og som er datterforetak, eller som det innehas en deltakerinteresse i, ikke skal tas med i konsolideringen
   a) dersom det aktuelle foretaket ligger i en tredjestat der det er juridiske hindringer for overføring av nødvendige opplysninger,
   b) dersom det aktuelle foretaket har liten betydning når det gjelder formålet for tilsyn med institusjoner,
   c) dersom vedkommende myndigheter som har ansvar for å føre tilsyn på konsolidert grunnlag, finner at konsolideringen av vedkommende foretaks finansielle stilling ville være uhensiktsmessig eller villedende med hensyn til formålet for tilsyn med institusjoner.
3. Dersom flere foretak i tilfellene nevnt i nr. 1 og nr. 2 bokstav b) oppfyller kriteriene som er fastsatt i nevnte numre, skal de likevel omfattes av konsolideringen i den utstrekning de samlet er av ikke ubetydelig interesse med hensyn til de nevnte formålene.

Artikkel 20

Felles beslutninger om tilsynskrav

1. Vedkommende myndigheter skal samarbeide i fullt samråd
   a) når det gjelder søknader om tillatelsene som er omhandlet i henholdsvis artikkel 143 nr. 1, artikkel 151 nr. 4 og 9, artikkel 283, artikkel 312 nr. 2 og artikkel 363, som inngis av en morinstitusjon i EU og dens datterforetak, eller i fellesskap av datterforetakene til et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU, for å avgjøre om den tillatelsen det er søkt om, skal gis, og for å fastsette eventuelle vilkår for en slik tillatelse,

b) for å avgjøre om kriteriene for en særlig gruppeintern behandling som omhandlet i artikkel 422 nr. 9 og artikkel 425 nr. 5, utfylt med EBAs tekniske reguleringsstandarder omhandlet i artikkel 422 nr. 10 og artikkel 425 nr. 6, er oppfylt.

Søknad skal inngis bare til den konsoliderende tilsynsmyndigheten.

Søknaden omhandlet i artikkel 312 nr. 2 skal omfatte en beskrivelse av metoden som anvendes for å fordele kapital for operasjonell risiko mellom gruppens ulike enheter. I søknaden skal det angis om og hvordan virkningene av diversifisering vil bli tatt hensyn til i risikomålingssystemet.

2. Vedkommende myndigheter skal gjøre alt de kan for å oppnå en felles beslutning innen seks måneder om
   a) søknaden omhandlet i nr. 1 bokstav a),
   b) vurderingen av kriterier og beslutning om særlig behandling, som omhandlet i nr. 1 bokstav b).

   Denne felles beslutningen skal foreligge i et dokument som inneholder den fullstendig begrunnede beslutningen, som skal oversendes søkeren av vedkommende myndighet nevnt i nr. 1.
3. Perioden nevnt i nr. 2 skal regnes fra
   a) datoen da den konsoliderende tilsynsmyndigheten mottar en fullstendig søknad som omhandlet i nr. 1 bokstav a). Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal umiddelbart videresende den fullstendige søknaden til de øvrige tilsynsmyndighetene som berøres,
   b) datoen da vedkommende myndigheter mottar en rapport som er utarbeidet av den konsoliderende tilsynsmyndigheten, om forpliktelser innenfor gruppen.
4. Dersom en felles beslutning fra vedkommende myndigheter ikke foreligger innen seks måneder, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten selv treffe beslutning om nr. 1 bokstav a). Den konsoliderende tilsynsmyndighetens beslutning skal ikke begrense vedkommende myndigheters myndighet i henhold til artikkel 105 i direktiv 2013/36/EU.

   Beslutningen skal foreligge i et dokument som inneholder beslutningen med fullstendig begrunnelse, og skal ta hensyn til de andre vedkommende myndighetenes synspunkter og forbehold som er kommet til uttrykk i løpet av seksmånedersperioden.

   Den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal underrette morinstitusjonen i EU, det finansielle morholdingselskapet i EU eller det blandede finansielle morholdingselskapet i EU samt øvrige vedkommende myndigheter om beslutningen.

   Dersom noen av de berørte vedkommende myndighetene etter utløpet av seksmånedersperioden har henvist saken til EBA i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten utsette sin beslutning om nr. 1 bokstav a) i denne artikkel og avvente en eventuell beslutning som treffes av EBA i samsvar med artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning, og skal treffe sin beslutning i samsvar med EBAs beslutning. Seksmånedersperioden skal anses å utgjøre meglingsfasen i henhold til nevnte forordning. EBA skal treffe sin beslutning innen én måned. Saken kan ikke henvises til EBA etter utløpet av seksmånedersperioden eller etter at det er truffet en felles beslutning.
5. Dersom en felles beslutning fra vedkommende myndigheter ikke foreligger innen seks måneder, skal vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet med datterforetaket på individuelt grunnlag, selv treffe beslutning om nr. 1 bokstav b).

   Beslutningen skal foreligge i et dokument som inneholder beslutningen med fullstendig begrunnelse, og skal ta hensyn til de andre vedkommende myndighetenes synspunkter og forbehold som er kommet til uttrykk i løpet av seksmånedersperioden.

   Beslutningen skal oversendes til den konsoliderende tilsynsmyndigheten, som underretter morinstitusjonen i EU, det finansielle morholdingselskapet i EU eller det blandede finansielle morholdingselskapet i EU.

   Dersom den konsoliderende tilsynsmyndigheten etter utløpet av seksmånedersperioden har framlagt saken for EBA i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1093/2010, skal vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet med datterforetaket på individuelt grunnlag, utsette sin beslutning om nr. 1 bokstav b) i denne artikkel og avvente en eventuell beslutning som treffes av EBA i samsvar med artikkel 19 nr. 3 i nevnte forordning, og skal treffe sin beslutning i samsvar med EBAs beslutning. Seksmånedersperioden skal anses å utgjøre meglingsfasen i henhold til nevnte forordning. EBA skal treffe sin beslutning innen én måned. Saken kan ikke henvises til EBA et-

ter utløpet av seksmånedersperioden eller etter at det er truffet en felles beslutning.

6. Når en morinstitusjon i EU og dens datterforetak, datterforetakene til et finansielt morholdingselskap i EU eller datterforetakene til et blandet finansielt morholdingselskap i EU benytter en metode med avansert måling som omhandlet i artikkel 312 nr. 2 eller en IRB-metode som omhandlet i artikkel 143 på en ensartet måte, skal vedkommende myndigheter tillate at morforetaket og dets datterforetak samlet sett oppfyller kriteriene i artikkel 321 og 322 eller i tredje del avdeling II kapittel 3 avsnitt 6, på en måte som er forenlig med gruppens struktur og dens risikostyringssystemer, -prosesser og -metoder.
7. Beslutningene nevnt i nr. 2, 4 og 5 skal anerkjennes som endelige og anvendes av vedkommende myndigheter i de medlemsstatene som berøres.
8. For å lette den felles beslutningsprosessen skal EBA utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi den felles beslutningsprosessen omhandlet i nr. 1 bokstav a) i forbindelse med søknader om tillatelser omhandlet i artikkel 143 nr. 1, artikkel 151 nr. 4 og 9, artikkel 283, artikkel 312 nr. 2 og artikkel 363.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 21

Felles beslutninger om likviditetskravenes anvendelse

1. Etter søknad fra en morinstitusjon i EU eller et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU eller et delkonsoliderende datterforetak av en morinstitusjon i EU eller et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i EU skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten og vedkommende myndigheter som har ansvar for tilsynet med datterforetak av en morinstitusjon i EU eller et finansielt morholdingselskap i EU eller et blandet finansielt morholdingselskap i en medlemsstat, gjøre alt de kan for å nå fram til en felles beslutning om hvorvidt vilkårene i artikkel 8 nr. 1 bokstav a)–d) er oppfylt, og om identifisering av en enkelt likviditetsundergruppe med sikte på anvendelse av artikkel 8.

   Den felles beslutningen skal treffes innen seks måneder etter at den konsoliderende tilsynsmyndigheten har framlagt en rapport som definerer enkelte likviditetsundergrupper på grunnlag av kriteriene i artikkel 8. Dersom det oppstår uenighet i løpet av seksmånedersperioden, skal den konsoliderende tilsynsmyndigheten på anmodning fra en annen relevant vedkommende myndighet rådføre seg med EBA. Den konsoliderende tilsynsmyndigheten kan rådføre seg med EBA på eget initiativ.

   Den felles beslutningen kan også pålegge begrensninger som gjelder plassering av og eierskap til likvide eiendeler, og kreve at det innføres minstekrav til likvide eiendeler som skal innehas av institusjoner som er unntatt fra anvendelsen av sjette del.

   Den felles beslutningen skal foreligge i et dokument som inneholder den fullstendig begrunnede beslutningen, som den konsoliderende tilsynsmyndigheten skal oversende til likviditetsundergruppens morinstitusjon.
2. Dersom en felles beslutning fra vedkommende myndigheter ikke foreligger innen seks måneder, skal hver vedkommende myndighet som har ansvar for tilsyn på individuelt grunnlag, selv treffe beslutning.

   En vedkommende myndighet kan imidlertid i løpet av seksmånedersperioden framlegge for EBA spørsmålet om vilkårene i artikkel 8 nr. 1 bokstav a)–d) er oppfylt. I slike tilfeller kan EBA foreta en ikke-bindende megling i samsvar med artikkel 31 bokstav c) i forordning (EU) nr. 1093/2010, og alle involverte vedkommende myndigheter skal utsette sin beslutning til den ikke-bindende meglingen er avsluttet. Dersom vedkommende myndigheter under meglingen ikke har oppnådd enighet innen tre måneder, skal hver vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet på individuelt grunnlag, selv treffe beslutning, idet det tas hensyn til forholdet mellom fordeler og risikoer i medlemsstaten der morinstitusjonen er etablert, og forholdet mellom fordeler og risikoer i medlemsstaten der datterforetaket er etablert. Saken kan ikke henvises til EBA etter utløpet av seksmånedersperioden eller etter at det er truffet en felles beslutning.

   Den felles beslutningen omhandlet i nr. 1 og beslutningene omhandlet i annet ledd i dette nummer er bindende.
3. En relevant vedkommende myndighet kan også i løpet av seksmånedersperioden rådføre

seg med EBA dersom det er uenighet om vilkårene i artikkel 8 nr. 3 bokstav a)–d). I slike tilfeller kan EBA foreta en ikke-bindende megling i samsvar med artikkel 31 bokstav c) i forordning (EU) nr. 1093/2010, og alle berørte vedkommende myndigheter skal utsette sin beslutning til den ikke-bindende meglingen er avsluttet. Dersom vedkommende myndigheter under meglingen ikke oppnår enighet innen tre måneder, skal hver vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet på individuelt grunnlag, selv treffe beslutning.

Artikkel 22

Delkonsolidering i forbindelse med foretak i tredjestater

Datterinstitusjoner skal anvende kravene i artikkel 89–91 og tredje og fjerde del på delkonsolidert grunnlag dersom disse institusjonene, eller morforetaket når det gjelder et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap, har en institusjon eller en finansinstitusjon som datterforetak i en tredjestat eller har en deltakerinteresse i et slikt foretak.

Artikkel 23

Foretak i tredjestater

I forbindelse med konsolidert tilsyn i samsvar med dette kapittel får begrepene verdipapirforetak, kredittinstitusjon, finansinstitusjon og institusjon også anvendelse på foretak etablert i tredjestater som ville oppfylle definisjonene av disse begrepene i artikkel 4 dersom de hadde vært etablert i Unionen.

Artikkel 24

Verdsetting av eiendeler og poster utenfor balansen

1. Eiendeler og poster utenfor balansen skal vurderes i samsvar med gjeldende regnskapsregelverk.
2. Som unntak fra nr. 1 kan vedkommende myndigheter kreve at institusjoner skal foreta verdsettingen av eiendeler og poster utenfor balansen samt fastsettelsen av ansvarlig kapital i samsvar med gjeldende internasjonale regnskapsstandarder i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002.

Andre del

Ansvarlig kapital

Avdeling I

Ansvarlig kapital-poster

Kapittel 1

Kjernekapital

Artikkel 25

Kjernekapital

En institusjons kjernekapital er summen av institusjonens rene kjernekapital og annen godkjent kjernekapital.

Kapittel 2

Ren kjernekapital

Avsnitt 1

Ren kjernekapital-poster og -instrumenter

Artikkel 26

Ren kjernekapital-poster

1. Institusjonenes ren kjernekapital-poster består av følgende:
   a) Kapitalinstrumenter, forutsatt at vilkårene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 er oppfylt.
   b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene nevnt i bokstav a).
   c) Opptjent egenkapital.
   d) Akkumulerte andre inntekter og kostnader.
   e) Andre fond.
   f) Avsetning til dekning av generell bankrisiko.

   Postene omhandlet i bokstav c)–f) skal anerkjennes som ren kjernekapital bare når institusjonen umiddelbart og uten begrensning kan anvende dem til dekning av risikoer eller tap på det tidspunktet de oppstår.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav c) kan institusjoner ta med delårsoverskudd og overskudd ved årets slutt i den rene kjernekapitalen før institusjonen har truffet en formell beslutning om sitt endelige overskudd eller tap for året, men bare med forhåndstillatelse fra vedkommende myndighet. Vedkommende myndighet skal gi tillatelse dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Overskuddet er bekreftet av uavhengige personer som har ansvar for revisjonen av institusjonens regnskaper.
   b) Institusjonen har dokumentert overfor vedkommende myndighet at forventede utgif-

ter eller utbytter er trukket fra overskuddet.

En kontroll av delårsoverskuddet og overskuddet ved årets slutt skal gi tilstrekkelig sikkerhet for at disse overskuddene er vurdert i samsvar med prinsippene i gjeldende regnskapsregelverk.

3. Vedkommende myndigheter skal vurdere om utstedelser av ren kjernekapital-instrumenter oppfyller kriteriene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29. Når det gjelder utstedelser etter 28. juni 2013, skal institusjoner klassifisere kapitalinstrumenter som ren kjernekapital-instrumenter bare dersom tillatelse er gitt av vedkommende myndigheter, som kan rådføre seg med EBA.

   Når det gjelder kapitalinstrumenter, unntatt statsstøtte, som av vedkommende myndighet anses å kunne klassifiseres som ren kjernekapital-instrumenter, men som ifølge EBA gjør det svært vanskelig å fastslå om kriteriene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 er oppfylt, skal vedkommende myndigheter gi EBA en begrunnelse.

   EBA skal på grunnlag av opplysninger fra hver vedkommende myndighet utarbeide, ajourføre og offentliggjøre en liste over alle former for kapitalinstrumenter i hver medlemsstat som anses som ren kjernekapital-instrumenter. EBA skal utarbeide denne listen og offentliggjøre den første gang innen 28. juli 2013.

   EBA kan etter kontrollen omhandlet i artikkel 80, og dersom det foreligger vesentlig belegg for at disse instrumentene ikke oppfyller kriteriene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29, beslutte å fjerne kapitalinstrumenter som ikke er statsstøtte, og som er utstedt etter 28. juni 2013, fra listen, og kan offentliggjøre dette.

4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å presisere betydningen av «forventet» når det skal fastslås om en forventet utgift eller et forventet utbytte er blitt fratrukket.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 27

Gjensidige foretaks, samvirkeforetaks, sparebankers og lignende institusjoners kapitalinstrumenter som ren kjernekapital-poster

1. Ren kjernekapital-poster skal omfatte ethvert kapitalinstrument utstedt av en institusjon i henhold til dens vedtekter, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen er av en type som er definert i gjeldende nasjonal lovgivning, og som vedkommende myndigheter anser som et av følgende:
      i) Et gjensidig foretak.
      ii) Et samvirkeforetak.
      iii) En sparebank.
      iv) En lignende institusjon.
      v) En kredittinstitusjon som er heleid av en av institusjonene omhandlet i punkt i)–iv), og som har vedkommende myndigheters tillatelse til å anvende bestemmelsene i denne artikkel, forutsatt at og så lenge 100 % av de utstedte ordinære aksjene i kredittinstitusjonen eies direkte eller indirekte av en institusjon omhandlet i nevnte numre.
   b) Vilkårene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 er oppfylt.

   Nevnte gjensidige foretak, samvirkeforetak eller sparebanker som i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er anerkjent som slike før 31. desember 2012, skal fortsatt anses som slike i henhold til denne del, forutsatt at de fortsatt oppfyller kriteriene for anerkjennelsen.

2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene som skal ligge til grunn for at vedkommende myndigheter skal fastslå om en foretakstype som er anerkjent i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning, kan anses som et gjensidig foretak, et samvirkeforetak, en sparebank eller en lignende institusjon i henhold til denne del.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 28

Ren kjernekapital-instrumenter

1. Kapitalinstrumenter skal anses som ren kjernekapital-instrumenter bare dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Instrumentene er utstedt direkte av institusjonen med forhåndsgodkjenning fra institusjonens eiere, eller fra institusjonens ledelsesorgan dersom nasjonal lovgivning gir mulighet for det.
   b) Instrumentene er innbetalt, og kjøpet av dem er ikke direkte eller indirekte finansiert av institusjonen.
   c) Instrumentene oppfyller alle følgende vilkår med hensyn til klassifisering:
      i) De anses som kapital i henhold til artikkel 22 i direktiv 86/635/EØF.
      ii) De anses som egenkapital i henhold til gjeldende regnskapsregelverk.
      iii) De anses som egenkapital ved vurderingen av om det foreligger insolvens i balansen, når dette får anvendelse i henhold til nasjonal lovgivning om insolvens.
   d) Instrumentene er oppført tydelig og atskilt i balansen i institusjonens regnskaper.
   e) Instrumentene er evigvarende.
   f) Instrumentenes hovedstol kan ikke reduseres eller tilbakebetales, unntatt i et av følgende tilfeller:
      i) Institusjonens avvikling.
      ii) Skjønnsmessige gjenkjøp av instrumentene eller andre skjønnsmessige måter å redusere kapitalen på, dersom institusjonen har fått vedkommende myndigheters forhåndstillatelse i samsvar med artikkel 77.
   g) Bestemmelsene om instrumentene angir verken uttrykkelig eller underforstått at instrumentenes hovedstol vil eller kan bli redusert eller tilbakebetalt i andre tilfeller enn ved institusjonens avvikling, og institusjonen gir ikke på annen måte slike opplysninger før eller ved utstedelsen av instrumentene, unntatt i forbindelse med instrumenter omhandlet i artikkel 27, dersom institusjonen i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning ikke kan nekte å innløse slike instrumenter.
   h) Instrumentene oppfyller alle følgende vilkår for utdelinger:
      i) Det er ingen fortrinnsbehandling når det gjelder rekkefølgen av utdelingene, heller ikke i forhold til andre ren kjernekapital-instrumenter, og bestemmelsene som gjelder for instrumentene, gir ikke fortrinnsrett ved utdeling.
      ii) Utdelinger til innehavere av instrumenter kan bare utbetales fra midler til utdeling.
      iii) Vilkårene som gjelder for instrumentene, omfatter ikke et tak eller en annen begrensning for det høyeste beløpet som kan deles ut, unntatt når det gjelder instrumentene omhandlet i artikkel 27.
      iv) Utdelingenes størrelse fastsettes ikke på grunnlag av det beløpet instrumentene ble kjøpt for ved utstedelsen, unntatt når det gjelder instrumentene omhandlet i artikkel 27.
      v) Vilkårene som gjelder for instrumentene, pålegger ikke institusjonen en forpliktelse til å foreta utdelinger til innehaverne, og institusjonen er ikke på annen måte omfattet av en slik forpliktelse.
      vi) Manglende utdeling anses ikke som mislighold fra institusjonens side.
      vii) Annullering av utdelinger pålegger ikke institusjonen begrensninger.
   i) Sammenlignet med alle kapitalinstrumenter som er utstedt av institusjonen, dekker instrumentene den første og forholdsmessig største andelen av tap etter hvert som de oppstår, og hvert instrument dekker tap i samme utstrekning som alle andre ren kjernekapital-instrumenter.
   j) Instrumentene er etterstilt alle andre fordringer dersom institusjonen blir insolvent eller avvikles.
   k) Instrumentene gir innehaverne en fordring på institusjonens gjenværende eiendeler, som ved institusjonens avvikling og etter betaling av alle foranstående fordringer, står i forhold til summen av slike utstedte instrumenter, ikke er fast og ikke begrenses av et tak, unntatt når det gjelder kapitalinstrumentene omhandlet i artikkel 27.
   l) Ingen av følgende har stilt sikkerhet for instrumentene eller en garanti for dem som forbedrer fordringens prioritet:
      i) Institusjonen eller dens datterforetak.
      ii) Morforetaket for institusjonen eller dets datterforetak.
      iii) Det finansielle morholdingselskapet eller dets datterforetak.
      iv) Det blandede holdingselskapet eller dets datterforetak.
      v) Det blandede finansielle holdingselskapet eller dets datterforetak.

vi) Ethvert foretak som har nære forbindelser til foretakene omhandlet i punkt i)–v).

m) Instrumentene er ikke omfattet av avtalefestede ordninger eller andre ordninger som forbedrer fordringenes prioritet ved insolvens eller avvikling.

Vilkåret fastsatt i første ledd bokstav j) skal anses som oppfylt selv om instrumentene inngår i annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital i henhold til artikkel 484 nr. 3, forutsatt at de har samme prioritet.

2. Vilkårene fastsatt i nr. 1 bokstav i) skal anses som oppfylt selv om det er foretatt en permanent nedskrivning av andre godkjente kjernekapitalinstrumenters eller tilleggskapitalinstrumenters hovedstol.

Vilkåret fastsatt i nr. 1 bokstav f) skal anses som oppfylt selv om kapitalinstrumentets hovedstol er redusert i forbindelse med en framgangsmåte for krisehåndtering eller som følge av en nedskrivning av kapitalinstrumenter etter krav fra den krisehåndteringsmyndigheten som har ansvar for institusjonen.

Vilkåret fastsatt i nr. 1 bokstav g) skal anses som oppfylt selv om bestemmelsene som gjelder for kapitalinstrumentet, uttrykkelig eller underforstått angir at instrumentets hovedstol vil eller kan bli redusert i forbindelse med en framgangsmåte for krisehåndtering eller som følge av en nedskrivning av kapitalinstrumenter etter krav fra den krisehåndteringsmyndigheten som har ansvar for institusjonen.

3. Vilkåret fastsatt i nr. 1 bokstav h) iii) skal anses som oppfylt selv om utbyttet multipliseres med en faktor, forutsatt at dette ikke resulterer i en utdeling som gjør et uforholdsmessig stort innhugg i den ansvarlige kapitalen.
4. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav h) i) skal en differensiert utdeling bare gjenspeile differensierte stemmeretter. I den forbindelse skal større utdelinger bare foretas for ren kjernekapital-instrumenter med få eller ingen stemmeretter.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Gjeldende former for indirekte finansiering av ansvarlig kapital-instrumenter.
   b) Hvorvidt og når utdeling av utbytte som multipliseres med en faktor, vil gjøre et uforholdsmessig stort innhugg i den ansvarlige kapitalen.
   c) Betydningen av fortrinnsbehandling ved utdeling.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 29

Kapitalinstrumenter utstedt av gjensidige foretak, samvirkeforetak, sparebanker og lignende institusjoner

1. Kapitalinstrumenter utstedt av gjensidige foretak, samvirkeforetak, sparebanker og lignende institusjoner skal anses som ren kjernekapital-instrumenter bare dersom vilkårene i artikkel 28, med endringer som følger av anvendelsen av denne artikkel, er oppfylt.
2. Følgende vilkår skal oppfylles når det gjelder innløsning av kapitalinstrumenter:
   a) Institusjonen skal kunne nekte å innløse instrumenter, unntatt dersom det er forbudt i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning.
   b) Dersom det i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er forbudt å nekte innløsning av instrumenter, skal bestemmelsene som gjelder for instrumentene, gjøre det mulig for institusjonen å begrense innløsningen.
   c) Dersom institusjonen nekter å innløse instrumenter eller eventuelt begrenser innløsningen av instrumentene, skal dette ikke anses som mislighold fra dens side.
3. Kapitalinstrumenter kan ha et tak eller en annen begrensning for det høyeste beløpet som kan deles ut, bare dersom dette er fastsatt i gjeldende nasjonal lovgivning eller institusjonens vedtekter.
4. Når kapitalinstrumentene gir innehaveren rett til en andel av institusjonens reserver ved insolvens eller avvikling, og denne andelen er begrenset til instrumentenes pålydende verdi, skal denne begrensningen gjelde i samme utstrekning for innehavere av alle andre ren kjernekapital-instrumenter utstedt av institusjonen.

Vilkåret som er fastsatt i første ledd, påvirker ikke muligheten for at et gjensidig foretak, et samvirkeforetak, en sparebank eller en lignende institusjon anerkjenner instrumenter som ikke gir innehaveren stemmerett, og som oppfyller alle følgende vilkår, som kjernekapital-instrumenter:

a) Den fordringen som innehaverne av instrumentene uten stemmerett har ved institusjonens insolvens eller avvikling, står i forhold til den andelen av alle ren kjernekapital-instrumenter som disse instrumentene uten stemmerett utgjør.
b) Instrumentene anses for øvrig som ren kjernekapital-instrumenter.

5. Når kapitalinstrumentene gir innehaveren rett til å gjøre krav på institusjonens eiendeler ved insolvens eller avvikling, og denne andelen er fast eller begrenset av et tak, skal denne begrensningen gjelde i samme utstrekning for alle innehavere av alle ren kjernekapital-instrumenter utstedt av institusjonen.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi arten av de begrensningene for innløsning som er nødvendige når det i henhold til gjeldende nasjonal rett er forbudt for institusjonen å nekte innløsning av ansvarlig kapital-instrumenter.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 30

Følger av at vilkårene for ren kjernekapital-instrumenter ikke lenger er oppfylt

Følgende bestemmelser får anvendelse når vilkårene for ren kjernekapital-instrumenter i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 ikke lenger er oppfylt:

a) Instrumentet skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som et ren kjernekapital-instrument.
b) Overkursen ved emisjon i forbindelse med dette instrumentet skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som ren kjernekapital-poster.

Artikkel 31

Kapitalinstrumenter som tegnes av offentlige myndigheter i krisesituasjoner

1. I krisesituasjoner kan vedkommende myndigheter tillate at institusjoner regner kapitalinstrumenter som minst oppfyller vilkårene i artikkel 28 nr. 1 bokstav b)–e), som ren kjernekapital-instrumenter dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Kapitalinstrumentene er utstedt etter 1. januar 2014.
   b) Kapitalinstrumentene anses som statsstøtte av Kommisjonen.
   c) Kapitalinstrumentene er utstedt i forbindelse med rekapitaliseringstiltak i samsvar med de statsstøttereglene som gjelder på det tidspunktet.
   d) Kapitalinstrumentene er fulltegnet av og innehas av staten, en berørt offentlig myndighet eller en offentlig eid enhet.
   e) Kapitalinstrumentene kan dekke tap.
   f) Med unntak av kapitalinstrumentene omhandlet i artikkel 27, gir kapitalinstrumentene ved avvikling innehaverne rett til en fordring på institusjonens gjenværende eiendeler etter betaling av alle foranstående fordringer.
   g) Det er egnede uttredelsesordninger for staten eller eventuelt for den berørte offentlige myndighet eller det offentlig eide foretaket.
   h) Vedkommende myndighet har gitt sin forhåndstillatelse og har offentliggjort sin beslutning sammen med en begrunnelse for beslutningen.
2. Etter begrunnet anmodning fra og i samarbeid med den relevante vedkommende myndighet skal EBA anse kapitalinstrumentene omhandlet i nr. 1 som likestilt med ren kjernekapital-instrumenter i henhold til denne forordning.

Avsnitt 2

Regulatoriske filtre for tilsynsformål

Artikkel 32

Verdipapiriserte eiendeler

1. En institusjon skal for alle ansvarlig kapitalposter utelukke enhver økning av egenkapitalen i henhold til gjeldende regnskapsregelverk som oppstår som følge av verdipapiriserte eiendeler, herunder følgende:
   a) En slik økning knyttet til framtidig margininntekt som gir institusjonen en gevinst ved salg.
   b) Når en institusjon tar initiativ til en verdipapirisering: nettogevinst som oppnås ved kapitalisering av framtidig inntekt fra verdipapiriserte eiendeler, som medfører en kredittforbedring for verdipapiriseringsposisjonene.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å presisere begrepet

«gevinst ved salg» som anvendes i nr. 1 bokstav a).

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 33

Kontantstrømsikring og endringer i verdien av egne forpliktelser

1. Institusjonene skal ikke innregne følgende poster i den ansvarlige kapitalen:
   a) Fond for urealiserte gevinster knyttet til gevinst eller tap på kontantstrømsikring av finansielle instrumenter som ikke er verdsatt til virkelig verdi, herunder forventede kontantstrømmer.
   b) Gevinster eller tap på institusjonens forpliktelser verdsatt til virkelig verdi som oppstår som følge av endringer i institusjonens egen kredittverdighet.
   c) Gevinster og tap på institusjonens derivatforpliktelser som oppstår som følge av endringer i institusjonens egen kredittverdighet.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav c) skal institusjonene ikke motregne gevinster og tap fra verdsetting til virkelig verdi som oppstår som følge av institusjonens egen kredittrisiko, mot gevinster eller tap som oppstår som følge av motpartsrisiko.
3. Med forbehold for nr. 1 bokstav b) kan institusjoner ta med gevinster og tap på forpliktelser i den ansvarlige kapitalen dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Forpliktelsene har form av obligasjoner som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF.
   b) Endringene i verdien av institusjonens eiendeler og forpliktelser skyldes de samme endringene i institusjonens egen kredittverdighet.
   c) Det er nær sammenheng mellom verdien av obligasjonene omhandlet i bokstav a) og verdien av institusjonens eiendeler.
   d) Det er mulig å innløse pantelån ved å tilbakekjøpe obligasjonene som finansierer pantelånene, til markedsverdi eller pålydende verdi.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hva som utgjør en nær sammenheng mellom verdien av obligasjoner og verdien av eiendeler, som omhandlet i nr. 3 bokstav c).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. september 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 34

Ytterligere verdijusteringer

Institusjonene skal ved beregning av ansvarlig kapital anvende kravene i artikkel 105 på alle sine eiendeler målt til virkelig verdi og trekke eventuelle ytterligere nødvendige verdijusteringer fra den rene kjernekapitalen.

Artikkel 35

Urealiserte gevinster og tap målt til virkelig verdi

Institusjonene skal ikke trekke urealiserte gevinster og tap i forbindelse med sine eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi fra den ansvarlige kapitalen, unntatt i tilfellene omhandlet i artikkel 33.

Avsnitt 3

Fradrag fra ren kjernekapital-poster, unntak og alternativer

Underavsnitt 1

Fradrag fra ren kjernekapital-poster

Artikkel 36

Fradrag fra ren kjernekapital-poster

1. Institusjonene skal foreta følgende fradrag fra ren kjernekapital-poster:
   a) Tap i inneværende regnskapsår.
   b) Immaterielle eiendeler.
   c) Eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet.
   d) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp ved hjelp av IRB-metoden, negative beløp som følger av beregningen av forventet tapt beløp i henhold til artikkel 158 og 159.
   e) Institusjonens balanseførte nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning.

f) En institusjons direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne ren kjernekapital-instrumenter, herunder av egne ren kjernekapital-instrumenter som en institusjon er forpliktet til å kjøpe i henhold til en faktisk eller betinget forpliktelse i henhold til en eksisterende kontrakt.

g) Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren når disse foretakene har en gjensidig beholdning i institusjonen som vedkommende myndigheter mener har til hensikt kunstig å øke institusjonens ansvarlige kapital.

h) Institusjonens relevante direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren, når institusjonen ikke har betydelige investeringer i disse foretakene.

i) Institusjonens relevante direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren, når institusjonen har betydelige investeringer i disse foretakene.

j) Summen som skal trekkes fra andre godkjente kjernekapitalposter i henhold til artikkel 56 som overstiger institusjonens annen godkjente kjernekapital.

k) Eksponeringsbeløpet for følgende poster som oppfyller vilkårene for å tildeles en risikovekt på 1 250 %, dersom institusjonen trekker dette eksponeringsbeløpet fra beløpet for ren kjernekapital-poster som et alternativ til å anvende en risikovekt på 1 250 %:
   i) Kvalifiserende eierandeler utenfor finanssektoren.
   ii) Verdipapiriseringsposisjoner i samsvar med artikkel 243 nr. 1 bokstav b), artikkel 244 nr. 1 bokstav b) og artikkel 258.
   iii) Uoppgjorte transaksjoner i samsvar med artikkel 379 nr. 3.
   iv) Posisjoner i en kurv som en institusjon ikke kan fastsette risikovekt for i henhold til IRB-metoden, i samsvar med artikkel 153 nr. 8.
   v) Egenkapitalposisjoner etter en metode med interne modeller i samsvar med artikkel 155 nr. 4.

l) Enhver form for skatt på ren kjernekapitalposter som kan forutses på beregningstidspunktet, unntatt når institusjonen på egnet måte justerer beløpet for ren kjernekapitalposter i den grad skatten reduserer det øvre beløpet som kan benyttes for disse postenes dekning av risikoer eller tap.

2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere anvendelsen av fradragene omhandlet i nr. 1 bokstav a), c), e), f), h), i) og l) i denne artikkel, og tilknyttede fradrag omhandlet i artikkel 56 bokstav a), c), d) og f) og artikkel 66 bokstav a), c) og d).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke typer av kapitalinstrumenter i finansinstitusjoner og, i samråd med Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske myndighet for forsikring og tjenestepensjoner) (EIOPA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010 av 24. november 2010([26]), i forsikrings- og -gjenforsikringsforetak i en tredjestat, samt i foretak som ikke er omfattet av direktiv 2009/138/EF i samsvar med artikkel 4 i nevnte direktiv, som skal trekkes fra følgende ansvarlig kapital-poster:
   a) Ren kjernekapital-poster.
   b) Andre godkjente kjernekapitalposter.
   c) Tilleggskapitalposter.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 37

Fradrag for immaterielle eiendeler

Institusjonene skal fastsette verdien av immaterielle eiendeler som skal trekkes fra, etter følgende prinsipper:

a) Beløpet som skal trekkes fra, skal reduseres med beløpet for tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt, som ville falt bort dersom de immaterielle eiendelene ble forringet eller fraregnet i henhold til gjeldende regnskapsregelverk.

---

[26] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 48.

b) Beløpet som skal trekkes fra, skal omfatte goodwill som inngår i verdsettingen av institusjonens betydelige investeringer.

Artikkel 38

Fradrag for eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet

1. Institusjonene skal fastsette verdien av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, og som skal trekkes fra i samsvar med denne artikkel.
2. Verdien av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, skal beregnes uten fradrag av verdien av institusjonens tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt, unntatt når vilkårene i nr. 3 er oppfylt.
3. Verdien av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, kan reduseres med verdien av institusjonens tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   a) Foretaket har i henhold til gjeldende nasjonal rett en juridisk rett til å motregne slike aktuelle skatteeiendeler mot aktuelle skatteforpliktelser.
   b) Eiendeler ved utsatt skatt og forpliktelser ved utsatt skatt gjelder skatt som innkreves av samme skattemyndighet og gjelder samme skattepliktige foretak.
4. Institusjonens tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt som anvendes i henhold til nr. 3, kan ikke omfatte forpliktelser ved utsatt skatt som reduserer verdien av immaterielle eiendeler eller nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning som skal trekkes fra.
5. Verdien av tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt omhandlet i nr. 4 skal fordeles på følgende måte:
   a) Eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, som ikke trekkes fra i samsvar med artikkel 48 nr. 1.
   b) Alle øvrige eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet.

   Institusjonene skal fordele tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt etter andelen av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, som postene omhandlet i bokstav a) og b) utgjør.

Artikkel 39

For mye innbetalt skatt, tilbakeføring av skattemessige underskudd og eiendeler ved utsatt skatt som ikke er avhengige av framtidig lønnsomhet

1. Følgende poster skal ikke trekkes fra ansvarlig kapital og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant:
   a) Institusjonens for mye innbetalte skatt i inneværende år.
   b) Institusjonens skattemessige underskudd i inneværende år tilbakeført til tidligere år, som utløser et krav mot eller en fordring overfor en sentralmyndighet, regional myndighet eller lokal skattemyndighet.
2. Eiendeler ved utsatt skatt som ikke er avhengige av framtidig lønnsomhet, er begrenset til eiendeler ved utsatt skatt som skyldes midlertidige forskjeller, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) De erstattes umiddelbart automatisk og obligatorisk av et skattefradrag dersom institusjonen rapporterer et tap i forbindelse med den formelle godkjenningen av årsregnskapet, eller ved institusjonens avvikling eller insolvens.
   b) En institusjon kan i henhold til gjeldende nasjonal skatterett motregne skattefradraget omhandlet i bokstav a) mot eventuelle skatteforpliktelser i institusjonen eller i andre foretak som inngår i samme konsolidering som institusjonen av skattemessige grunner i henhold til gjeldende skatterett, eller i andre foretak som er omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med første del avdeling II kapittel 2.
   c) Dersom størrelsen på skattefradragene omhandlet i bokstav b) overstiger skatteforpliktelsene som er omhandlet i nevnte bokstav, erstattes et slikt overskytende beløp umiddelbart av et direkte krav mot sentralmyndigheten i den medlemsstaten der institusjonen er registrert.

   Institusjonene skal anvende en risikovekt på 100 % på eiendeler ved utsatt skatt når vilkårene i bokstav a)–c) er oppfylt.

Artikkel 40

Fradrag for negative beløp som følger av beregningen av forventet tapt beløp

Beløpet som skal trekkes fra i samsvar med artikkel 36 nr. 1 bokstav d), skal ikke reduseres gjen-

nom en økning av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, eller gjennom andre ytterligere skatteeffekter, som kunne oppstå dersom avsetningene steg til samme nivå som forventede tap omhandlet i tredje del avdeling II kapittel 3 avsnitt 3.

Artikkel 41

Fradrag for nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning

1. Ved anvendelsen av artikkel 36 nr. 1 bokstav e) skal verdien av nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning som skal trekkes fra, reduseres med følgende:
   a) Verdien av tilhørende forpliktelser ved utsatt skatt som kunne falt bort dersom eiendelene ble forringet eller fraregnet etter gjeldende regnskapsregelverk.
   b) Verdien av nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning som institusjonen har ubegrenset rett til å anvende, forutsatt at institusjonen har fått vedkommende myndighets forhåndstillatelse.

   Eiendelene som skal anvendes for å redusere verdien som skal trekkes fra, skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi kriteriene som gjelder når en vedkommende myndighet skal tillate en institusjon å redusere verdien av nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning, som angitt i nr. 1 bokstav b).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 42

Fradrag for beholdninger av egne ren kjernekapital-instrumenter

Ved anvendelsen av artikkel 36 nr. 1 bokstav f) skal institusjonene beregne beholdninger av egne ren kjernekapital-instrumenter på grunnlag av lange bruttoposisjoner, med følgende unntak:

a) Institusjonene kan beregne verdien av beholdningene av egne ren kjernekapital-instrumenter på grunnlag av lange nettoposisjoner, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i) De lange og korte posisjonene er i samme underliggende eksponering, og de korte posisjonene innebærer ikke motpartsrisiko.
   ii) Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.
b) Institusjonene skal fastsette verdien som skal trekkes fra for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, ved å beregne den underliggende eksponeringen for egne ren kjernekapital-instrumenter som inngår i disse indeksene.
c) Institusjonene kan motregne lange bruttoposisjoner i egne ren kjernekapital-instrumenter som oppstår i forbindelse med beholdninger av indeksinstrumenter, mot korte posisjoner i egne ren kjernekapital-instrumenter som oppstår i forbindelse med korte posisjoner i de underliggende indeksene, herunder når disse korte posisjonene innebærer motpartsrisiko, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i) De lange og korte posisjonene er i samme underliggende indeks.
   ii) Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.

Artikkel 43

Betydelig investering i et foretak i finanssektoren

Når det gjelder fradrag, skal en institusjon anses å ha betydelige investeringer i et foretak i finanssektoren når et av følgende vilkår er oppfylt:

a) Institusjonen eier over 10 % av ren kjernekapital-instrumentene som er utstedt av foretaket.
b) Institusjonen har nære forbindelser til foretaket og eier ren kjernekapital-instrumenter utstedt av foretaket.
c) Institusjonen eier ren kjernekapital-instrumenter utstedt av foretaket, og foretaket inngår ikke i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2, men inngår i samme regnskapskonsolidering som institusjonen ved finansiell rapportering i henhold til gjeldende regnskapsregelverk.

Artikkel 44

Fradrag av beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren når en institusjon har en gjensidig beholdning for kunstig å øke den ansvarlige kapitalen

Institusjonene skal foreta fradragene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav g)–i) i samsvar med følgende bestemmelser:

a) Beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter og andre kapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren skal beregnes på grunnlag av de lange bruttoposisjonene.
b) Kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak skal anses som beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter når det gjelder fradrag.

Artikkel 45

Fradrag for beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren

Institusjonene skal foreta fradragene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav h) og i) i samsvar med følgende bestemmelser:

a) De kan beregne direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretakene i finanssektoren på grunnlag av lange nettoposisjoner i samme underliggende eksponering, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i) Den korte posisjonens løpetid sammenfaller med den lange posisjonens løpetid eller har en gjenværende løpetid på minst ett år.
   ii) Både den lange og den korte posisjonen inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.
b) De skal fastsette verdien som skal trekkes fra for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, ved å beregne den underliggende eksponeringen for kapitalinstrumentene i foretakene i finanssektoren i disse indeksene.

Artikkel 46

Fradrag for beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter når en institusjon ikke har betydelige investeringer i et foretak i finanssektoren

1. Ved anvendelsen av artikkel 36 nr. 1 bokstav h) skal institusjonene beregne det relevante beløpet som skal trekkes fra, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med faktoren som følger av beregningen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Det samlede beløpet med hvilket institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, overstiger 10 % av det samlede beløpet for institusjonens ren kjernekapital-poster, beregnet ved anvendelse av følgende for ren kjernekapital-poster:
      i) Artikkel 32–35.
      ii) Fradragene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–g) bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt beløpet som skal trekkes fra for eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet, og som skyldes midlertidige forskjeller.
      iii) Artikkel 44 og 45.
   b) Institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, dividert med den samlede verdien av alle institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i disse foretakene.
2. Institusjonene skal ikke ta med tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager, i beløpet omhandlet i nr. 1 bokstav a) og ved beregningen av faktoren omhandlet i nr. 1 bokstav b).
3. Beløpet som skal trekkes fra i henhold til nr. 1, skal fordeles på alle ren kjernekapital-instrumenter som innehas. Institusjonene skal beregne beløpet for hvert ren kjernekapital-instrument som trekkes fra i henhold til nr. 1, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med andelen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Verdien av beholdninger som skal trekkes fra i henhold til nr. 1.
   b) Andelen av institusjonens samlede direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, og som utgjøres av de enkelte ren kjernekapital-instrumentene som innehas.
4. Verdien av beholdningene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav h), som er lik eller mindre enn 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster etter anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 bokstav a) i)–iii), skal ikke trekkes fra og skal tildeles gjeldende risikovekt i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3 og kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
5. Institusjonene skal beregne beløpet for hvert ren kjernekapital-instrument som risikovektes i henhold til nr. 4, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer

med beløpet omhandlet i bokstav b) i dette nummer:

a) Beholdningene som skal risikovektes i henhold til nr. 4.
b) Den andelen som følger av beregningen i nr. 3 bokstav b).

Artikkel 47

Fradrag av beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter når en institusjon har betydelige investeringer i et foretak i finanssektoren

Ved anvendelsen av artikkel 36 nr. 1 bokstav i) skal beløpet som skal trekkes fra for ren kjernekapital-poster, ikke omfatte tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager, og som skal beregnes i samsvar med artikkel 44 og 45 og underavsnitt 2.

Underavsnitt 2

Unntak fra og alternativer til fradrag for ren kjernekapital-poster

Artikkel 48

Terskelverdier for unntak fra fradrag for ren kjernekapital-poster

1. Når det gjelder fradragene som kreves i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav c) og i), kreves det ikke at institusjonene trekker fra beløpene for poster omhandlet i bokstav a) og b) i dette nummer, som samlet utgjør høyst terskelverdien angitt i nr. 2:
   a) Eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, og som samlet utgjør høyst 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster beregnet ved anvendelse av følgende:
      i) Artikkel 32–35.
      ii) Artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
   b) Dersom en institusjon har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren: institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av disse foretakenes ren kjernekapital-instrumenter, som samlet utgjør høyst 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster beregnet ved anvendelse av følgende:
      i) Artikkel 32–35.
      ii) Artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 skal terskelverdien være lik beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer multiplisert med prosentdelen angitt i bokstav b) i dette nummer:
   a) Restbeløpet for ren kjernekapital-poster ved anvendelse av justeringene og fradragene i artikkel 32–36 i fullt omfang, og uten anvendelse av terskelverdiene for unntak som er fastsatt i denne artikkel.
   b) 17,65 %.
3. Ved anvendelsen av nr. 1 skal en institusjon fastslå den andelen av eiendeler ved utsatt skatt i de samlede postene som ikke skal trekkes fra, ved å dividere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med beløpet omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Andelen av eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, og som samlet utgjør høyst 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster.
   b) Summen av følgende:
      i) Beløpet omhandlet i bokstav a).
      ii) Verdien av institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig kapital-instrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen har betydelige investeringer i, og som samlet utgjør høyst 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster.

   De betydelige investeringenes andel av de samlede postene, som ikke skal trekkes fra, er lik 1 minus andelen omhandlet i første ledd.
4. Beløp for poster som ikke trekkes fra i henhold til nr. 1, skal risikovektes med 250 %.

Artikkel 49

Krav til fradrag ved anvendelse av konsolidering, utvidet tilsyn eller institusjonelle beskyttelsesordninger

1. Dersom vedkommende myndigheter krever eller tillater at institusjoner anvender metode 1, 2 eller 3 i vedlegg I til direktiv 2002/87/EF ved beregning av ansvarlig kapital på individuelt, delkonsolidert eller konsolidert grunnlag, kan vedkommende myndigheter tillate at institusjonene ikke trekker fra beholdninger av ansvarlig kapital-instrumenter i et foretak i finanssektoren som morinstitusjonen, det

finansielle morholdingselskapet eller det blandede finansielle morholdingselskapet eller institusjonen har betydelige investeringer i, forutsatt at vilkårene i bokstav a)–e) i dette nummer er oppfylt:

a) Foretaket i finanssektoren er et forsikringsforetak, et gjenforsikringsforetak eller et forsikringsholdingselskap.
b) Dette forsikringsforetaket, gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet er omfattet av samme utvidede tilsyn i henhold til direktiv 2002/87/EF som morinstitusjonen, det finansielle morholdingselskapet eller det blandede finansielle morholdingselskapet eller institusjonen som har beholdningen.
c) Institusjonen har på forhånd innhentet vedkommende myndigheters tillatelse.
d) Vedkommende myndigheter forsikrer seg før de gir tillatelsen omhandlet i bokstav c), og deretter kontinuerlig, om at omfanget av integrert ledelse, risikostyring og intern kontroll er tilstrekkelig når det gjelder foretakene som vil være omfattet av konsolideringen etter metode 1, 2 eller 3.
e) Beholdningene i foretaket tilhører et av følgende:
   i) Morkredittinstitusjonen.
   ii) Det finansielle morholdingselskapet.
   iii) Det blandede finansielle morholdingselskapet.
   iv) Institusjonen.
   v) Et datterforetak av et av foretakene omhandlet i punkt i)–iv) som er omfattet av konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.

Den valgte metoden skal anvendes konsekvent over tid.

2. Ved beregning av ansvarlig kapital på individuelt og delkonsolidert grunnlag skal institusjoner som er omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med første del avdeling II kapittel 2, ikke trekke fra beholdninger av ansvarlig kapital-instrumenter utstedt av foretak i finanssektoren som er omfattet av tilsyn på konsolidert grunnlag, med mindre vedkommende myndigheter fastslår at disse fradragene er nødvendige i særlige tilfeller, særlig med sikte på strukturell atskillelse av bankvirksomhet og krisehåndteringsplanlegging.

   Anvendelse av framgangsmåten omhandlet i første ledd skal ikke medføre uforholdsmessige negative virkninger for hele eller deler av finanssystemet i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet ved å utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.

3. Vedkommende myndigheter kan ved beregning av ansvarlig kapital på individuelt eller delkonsolidert grunnlag tillate at institusjoner ikke trekker fra beholdninger av ansvarlig kapital-instrumenter i følgende tilfeller:
   a) Dersom en institusjon har en eierandel i en annen institusjon, og vilkårene i i)–v) er oppfylt:
      i) Institusjonene er omfattet av samme institusjonelle beskyttelsesordning som omhandlet i artikkel 113 nr. 7.
      ii) Vedkommende myndighet har gitt tillatelsen omhandlet i artikkel 113 nr. 7.
      iii) Vilkårene i nr. 113 nr. 7 er oppfylt.
      iv) Det utarbeides innenfor rammen av den institusjonelle beskyttelsesordningen en konsolidert balanse som omhandlet i artikkel 113 nr. 7 bokstav e), eller, dersom det ikke kreves utarbeiding av konsoliderte regnskaper, en utvidet samlet beregning som tilfredsstiller vedkommende myndigheter og er likeverdig med bestemmelsene i direktiv 86/635/EØF, som omfatter visse tilpasninger av bestemmelsene om konsoliderte regnskaper for grupper av kredittinstitusjoner i direktiv 83/349/EØF eller i forordning (EF) nr. 1606/2002. En ekstern revisor skal bekrefte at denne utvidede samlede beregningen er likeverdig, og vedkommende skal særlig sikre at innregning av elementer i den ansvarlige kapitalen mer enn en gang, samt enhver utilbørlig etablering av ansvarlig kapital mellom deltakerne i den institusjonelle beskyttelsesordningen, ikke tas med i beregningen. Den konsoliderte balansen eller den utvidede samlede beregningen skal rapporteres til vedkommende myndigheter minst like ofte som hyppigheten fastsatt i artikkel 99.
      v) De institusjonene som inngår i en institusjonell beskyttelsesordning, oppfyller sammen på konsolidert eller utvidet samlet nivå kravene som er fastsatt i artikkel 92, og rapporterer om oppfyllelsen av disse kravene i samsvar med artikkel 99. I en institusjonell beskyttelsesordning kreves ikke fradrag for interesser eid av medlemmer av samvirkeforetak eller rettssubjekter som ikke inngår i den institusjonelle beskyttelsesordningen, forutsatt at innregning av

elementer i den ansvarlige kapitalen mer enn en gang, samt enhver utilbørlig etablering av ansvarlig kapital mellom deltakerne i den institusjonelle beskyttelsesordningen og mindretallsaksjeeieren, når det gjelder en institusjon, er utelukket.

b) Dersom en regional kredittinstitusjon har en beholdning i sin sentrale eller en annen regional kredittinstitusjon, og vilkårene i bokstav a) i)–v) er oppfylt.

4. De beholdningene som ikke er fratrukket i samsvar med nr. 1, 2 eller 3, skal anses som eksponeringer og risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant.
5. Dersom en institusjon anvender metode 1, 2 eller 3 i vedlegg I til direktiv 2002/87/EF, skal institusjonen opplyse om det finansielle konglomeratets krav om ytterligere ansvarlig kapital og dets kapitaldekning beregnet i samsvar med artikkel 6 i og vedlegg I til nevnte direktiv.
6. EBA, EIOPA og Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet, ESMA), som er opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 av 24. november 2010([27]), skal gjennom Felleskomiteen utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for med sikte på anvendelsen av denne artikkel å angi vilkårene for anvendelse av beregningsmetodene i del II i vedlegg I til direktiv 2002/87/EF når det gjelder alternativene til fradrag som omhandlet i nr. 1 i denne artikkel.

   EBA, EIOPA og ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i henholdsvis forordning (EU) nr. 1093/2010, forordning (EU) nr. 1094/2010 og forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avsnitt 4

Ren kjernekapital

Artikkel 50

Ren kjernekapital

En institusjons rene kjernekapital skal bestå av ren kjernekapital-poster etter justeringene som kreves i henhold til artikkel 32–35, fradragene i artikkel 36 og unntakene og alternativene i artikkel 48, 49 og 79.

Kapittel 3

Annen godkjent kjernekapital

Avsnitt 1

Andre godkjente kjernekapitalposter og -instrumenter

Artikkel 51

Andre godkjente kjernekapitalposter

Andre godkjente kjernekapitalposter skal bestå av følgende:

a) Kapitalinstrumenter, forutsatt at vilkårene i artikkel 52 nr. 1 er oppfylt.
b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav a).

Instrumenter omhandlet i bokstav a) skal ikke anses som ren kjernekapital-poster eller tilleggskapitalposter.

Artikkel 52

Andre godkjente kjernekapitalinstrumenter

1. Kapitalinstrumenter skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter bare dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Instrumentene er utstedt og innbetalt.
   b) Ingen av følgende har kjøpt instrumentene:
      i) Institusjonen eller dens datterforetak.
      ii) Et foretak der institusjonen har en deltakerinteresse i form av eierskap, enten direkte eller gjennom kontroll av minst 20 % av dette foretakets stemmeretter eller kapital.
   c) Kjøpet av instrumentene er ikke direkte eller indirekte finansiert av institusjonen.
   d) Instrumentene er etterstilt tilleggskapitalinstrumenter ved insolvens i institusjonen.
   e) Ingen av følgende har stilt sikkerhet for instrumentene eller en garanti for som forbedrer fordringenes prioritet:
      i) Institusjonen eller dens datterforetak.
      ii) Morforetaket for institusjonen eller dets datterforetak.
      iii) Det finansielle morholdingselskapet eller dets datterforetak.
      iv) Det blandede holdingselskapet eller dets datterforetak.
      v) Det blandede finansielle holdingselskapet eller dets datterforetak.

[27] EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84.

vi) Ethvert foretak som har nære forbindelser til foretak omhandlet i punkt i)–v).

f) Instrumentene er ikke omfattet av avtalefestede ordninger eller andre ordninger som forbedrer fordringenes prioritet ved insolvens eller avvikling.

g) Instrumentene er evigvarende, og bestemmelsene som gjelder for dem, omfatter ikke noe incitament for institusjonen til å innløse dem.

h) Dersom bestemmelsene som gjelder for instrumentene, inneholder en eller flere kjøpsopsjoner, er det utelukkende utstederen som kan treffe beslutning om kjøp.

i) Instrumentene kan innløses ved benyttelse av innløsningsrett, innfris eller gjenkjøpes bare dersom vilkårene i artikkel 77 er oppfylt, og tidligst fem år etter utstedelsesdatoen, unntatt i tilfeller der vilkårene i artikkel 78 nr. 4 er oppfylt.

j) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene, angir verken uttrykkelig eller underforstått at instrumentene vil eller kan bli innløst ved benyttelse av innløsningsrett, innfridd eller gjenkjøpt, og institusjonen gir ikke på annen måte slike opplysninger, unntatt i følgende tilfeller:
   i) Institusjonens avvikling.
   ii) Skjønnsmessige gjenkjøp av instrumentene eller annen skjønnsmessig måte å redusere annen godkjent kjernekapital på, dersom institusjonen har fått vedkommende myndigheters forhåndstillatelse i samsvar med artikkel 77.

k) Institusjonen angir verken uttrykkelig eller underforstått at vedkommende myndighet vil godkjenne innløsning ved benyttelse av innløsningsrett, innfrielse eller gjenkjøp av instrumentene.

l) Utdelingene fra instrumentene oppfyller følgende vilkår:
   i) De utbetales fra midler til utdeling.
   ii) Størrelsen på utdelingene fra instrumentene vil ikke bli endret på grunnlag av institusjonens eller dens morforetaks kredittverdighet.
   iii) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene, gir institusjonen full rett til når som helst å annullere utdelingene for instrumentene for en ubegrenset periode og på et ikke-kumulativt grunnlag, og institusjonen kan anvende slike annullerte utbetalinger uten begrensning til å innfri sine forpliktelser når de forfaller.
   iv) Annullering av utdelinger anses ikke som mislighold fra institusjonens side.
   v) Annullering av utdelinger pålegger ikke institusjonen begrensninger.

m) Instrumentene bidrar ikke til en beslutning om at en institusjons forpliktelser overstiger dens eiendeler, dersom en slik beslutning er en insolvensprøving i henhold til nasjonal lovgivning.

n) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene, krever at instrumentenes hovedstol ved en utløsende hendelse skal nedskrives permanent eller midlertidig, eller at instrumentene skal konverteres til ren kjernekapital-instrumenter.

o) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene, inneholder ikke noe som er til hinder for en rekapitalisering av institusjonen.

p) Dersom instrumentene ikke er utstedt direkte av en institusjon, skal begge følgende vilkår være oppfylt:
   i) Instrumentene er utstedt av et foretak som inngår i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
   ii) Det innbetalte beløpet for instrumentene er umiddelbart tilgjengelig for institusjonen uten begrensning og i en form som oppfyller vilkårene i dette nummer.

Vilkåret fastsatt i første ledd bokstav d) skal anses som oppfylt selv om instrumentene inngår i annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital i henhold til artikkel 484 nr. 3, forutsatt at de har samme prioritet.

2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Formen og arten av incitamenter til innfrielse.
   b) Arten av en eventuell oppskrivning av et annet godkjent kjernekapitalinstruments hovedstol etter en midlertidig nedskrivning.
   c) Framgangsmåtene og tidspunktet for å
      i) fastslå at den utløsende hendelsen har inntruffet,
      ii) oppskrive et annet godkjent kjernekapitalinstruments hovedstol etter en midlertidig nedskrivning.
   d) Egenskaper ved instrumentene, som kan være til hinder for rekapitalisering av institusjonen.
   e) Anvendelse av spesialforetak for utstedelse av ansvarlig kapital-instrumenter.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 53

Begrensning av annullering av utdelinger for andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og egenskaper som kan være til hinder for rekapitalisering av institusjonen

Ved anvendelsen av artikkel 52 nr. 1 bokstav l) v) og bokstav o) skal bestemmelsene som gjelder for andre godkjente kjernekapitalinstrumenter, særlig ikke omfatte følgende:

a) Et krav om at utdelinger for instrumentene skal foretas når en utdeling foretas for et instrument utstedt av institusjonen, med samme eller lavere prioritet enn et annet godkjent kjernekapitalinstrument, herunder et ren kjernekapital-instrument.
b) Et krav om at utbetaling av utdelinger for ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter skal annulleres, når det ikke foretas utdelinger for disse andre godkjente kjernekapitalinstrumentene.
c) En forpliktelse til å erstatte utbetaling av renter eller utbytte med en annen form for utbetaling. Institusjonen skal ellers ikke være omfattet av en slik forpliktelse.

Artikkel 54

Nedskrivning eller konvertering av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter

1. Ved anvendelsen av artikkel 52 nr. 1 bokstav n) får følgende bestemmelser anvendelse på andre godkjente kjernekapitalinstrumenter:
   a) En utløsende hendelse inntreffer når institusjonens ren kjernekapital-dekning som omhandlet i artikkel 92 nr. 1 bokstav a) er lavere enn et av følgende:
      i) 5,125 %.
      ii) Et nivå høyere enn 5,125 % når det fastsettes av institusjonen og angis nærmere i bestemmelsene som gjelder for instrumentet.
   b) Institusjonene kan i bestemmelsene som gjelder for instrumentet, angi en eller flere utløsende hendelser i tillegg til den som er omhandlet i bokstav a).
   c) Dersom instrumentene i henhold til bestemmelsene som gjelder for dem, skal konverteres til ren kjernekapital-instrumenter dersom en utløsende hendelse inntreffer, skal bestemmelsene nærmere angi ett av følgende:
      i) Konverteringskursen og en grenseverdi for beløpet som kan konverteres.
      ii) Et intervall som instrumentene vil bli konvertert til ren kjernekapital-instrumenter innenfor.
   d) Dersom instrumentenes hovedstol i henhold til bestemmelsene som gjelder for instrumentene, skal nedskrives dersom en utløsende hendelse inntreffer, skal nedskrivningen redusere alle følgende beløp:
      i) Instrumentinnehaverens fordring ved institusjonens insolvens eller avvikling.
      ii) Beløpet som skal utbetales dersom instrumentet innløses ved benyttelse av innløsningsrett eller innfris.
      iii) Utdelingene for instrumentet.
2. Nedskrivning eller konvertering av et annet godkjent kjernekapitalinstrument skal i henhold til gjeldende regnskapsregelverk generere poster som anses som ren kjernekapitalposter.
3. Verdien av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som anerkjennes som andre godkjente kjernekapitalposter, er begrenset til minsteverdien av ren kjernekapital-poster som ville bli generert dersom hovedstolen av de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene ble nedskrevet fullt ut eller konvertert til ren kjernekapital-instrumenter.
4. Den samlede verdien av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som skal nedskrives eller konverteres dersom en utløsende hendelse inntreffer, skal ikke være mindre enn det laveste av følgende beløp:
   a) Beløpet som kreves for å gjenopprette institusjonens ren kjernekapital-dekning til 5,125 %.
   b) Hele hovedstolen for instrumentet.
5. Når en utløsende hendelse inntreffer, skal institusjonene gjøre følgende:
   a) Umiddelbart underrette vedkommende myndigheter.
   b) Underrette innehaverne av de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene.
   c) Umiddelbart eller senest innen én måned nedskrive instrumentenes hovedstol eller konvertere instrumentene til ren kjernekapital-instrumenter i samsvar med kravet i denne artikkel.

6. En institusjon som utsteder andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som ved en utløsende hendelse konverteres til ren kjernekapital-instrumenter, skal til enhver tid sikre at det er godkjent tilstrekkelig aksjekapital for konverteringen av alle slike konvertible andre godkjente kjernekapitalinstrumenter til aksjer, dersom en utløsende hendelse inntreffer. Alle nødvendige tillatelser skal være innhentet på datoen for utstedelsen av de nevnte konvertible andre godkjente kjernekapitalinstrumentene. Institusjonen skal til enhver tid ha nødvendig forhåndstillatelse til å utstede ren kjernekapital-instrumentene som de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene vil bli konvertert til dersom en utløsende hendelse inntreffer.
7. En institusjon som utsteder andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som ved en utløsende hendelse konverteres til ren kjernekapital-instrumenter, skal sikre at det ikke finnes noen prosedyremessige hindringer for denne konverteringen i dens stiftelsesdokument eller vedtekter eller avtalefestede ordninger.

Artikkel 55

Følger av at vilkårene for andre godkjente kjernekapitalinstrumenter ikke lenger er oppfylt

Følgende bestemmelser får anvendelse når vilkårene for andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i artikkel 52 nr. 1 ikke lenger er oppfylt:

a) Instrumentet skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som et annet godkjent kjernekapitalinstrument.
b) Den delen av overkursen ved emisjon som gjelder dette instrumentet, skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som en annen godkjent kjernekapitalpost.

Avsnitt 2

Fradrag fra andre godkjente kjernekapitalposter

Artikkel 56

Fradrag fra andre godkjente kjernekapitalposter

Institusjonene skal trekke følgende fra andre godkjente kjernekapitalposter:

a) En institusjons direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter, herunder egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som en institusjon kan være forpliktet til å kjøpe i henhold til eksisterende avtaleforpliktelser.
b) Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, når disse foretakene har en gjensidig beholdning i institusjonen som vedkommende myndigheter mener er inngått for kunstig å øke institusjonens ansvarlige kapital.
c) Gjeldende beløp for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, fastsatt i henhold til artikkel 60, dersom institusjonen ikke har betydelige investeringer i disse foretakene.
d) Institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, dersom institusjonen har betydelige investeringer i disse foretakene, unntatt tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager.
e) Summen av postene som i henhold til artikkel 66 skal trekkes fra i tilleggskapitalposter som overstiger institusjonens tilleggskapitalposter.
f) Enhver form for skatt på andre godkjente kjernekapitalposter som kan forutses på beregningstidspunktet, unntatt når institusjonen på egnet måte justerer beløpet for andre godkjente kjernekapitalposter i den grad skatten reduserer det øvre beløpet som kan benyttes for disse postenes dekning av risikoer eller tap.

Artikkel 57

Fradrag av beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter

Ved anvendelsen av artikkel 56 bokstav a) skal institusjonene beregne beholdninger av egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter på grunnlag av lange bruttoposisjoner, med følgende unntak:

a) Institusjonene kan beregne verdien av beholdningene av egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter på grunnlag av lange nettoposisjoner, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i. De lange og korte posisjonene er i samme underliggende eksponering, og de korte posisjonene innebærer ikke motpartsrisiko.
   ii. Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.
b) Institusjonene skal fastsette beløpet som skal trekkes fra for direkte, indirekte eller syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, ved å beregne den underliggende eksponeringen

for egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i disse indeksene.

c) Institusjonene kan motregne lange bruttoposisjoner i egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som oppstår i forbindelse med eierandeler i indeksinstrumenter, mot korte posisjoner i egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som oppstår i forbindelse med korte posisjoner i de underliggende indeksene, herunder når disse korte posisjonene innebærer motpartsrisiko, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i) De lange og korte posisjonene er i samme underliggende indeks.
   ii) Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.

Artikkel 58

Fradrag av beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren når en institusjon har en gjensidig beholdning for kunstig å øke den ansvarlige kapitalen

Institusjonene skal foreta fradragene som kreves i henhold til artikkel 56 bokstav b)–d), i samsvar med følgende bestemmelser:

a) Beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter skal beregnes på grunnlag av lange bruttoposisjoner.
b) Øvrige kapitalgruppe 1-poster i forsikringsforetak skal anses som beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i forbindelse med fradrag.

Artikkel 59

Fradrag av beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren

Institusjonene skal foreta fradragene som kreves i artikkel 56 bokstav c) og d), i samsvar med følgende bestemmelser:

a) De kan beregne direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretakene i finanssektoren på grunnlag av lange nettoposisjoner i samme underliggende eksponering, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i. Den korte posisjonens løpetid sammenfaller med den lange posisjonens løpetid eller har en gjenværende løpetid på minst ett år.
   ii. Både den lange og den korte posisjonen inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.
b) De skal fastsette verdien som skal trekkes fra for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, ved å beregne den underliggende eksponeringen for kapitalinstrumentene i foretakene i finanssektoren i disse indeksene.

Artikkel 60

Fradrag av beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter når en institusjon ikke har betydelige investeringer i et foretak i finanssektoren

1. Ved anvendelsen av artikkel 56 bokstav c) skal institusjonene beregne det relevante beløpet som skal trekkes fra, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med den faktoren som følger av beregningen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Det samlede beløpet med hvilket institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, overstiger 10 % av institusjonens ren kjernekapitalposter, beregnet ved anvendelse av følgende:
      i) Artikkel 32–35.
      ii) Artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–g), bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
      iii) Artikkel 44 og 45.
   b) Institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, dividert med den samlede verdien av alle institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i disse foretakene.
2. Institusjonene skal ikke ta med tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager, i beløpet omhandlet i nr. 1 bokstav a) og ved beregningen av faktoren omhandlet i nr. 1 bokstav b).
3. Beløpet som skal trekkes fra i henhold til nr. 1, skal fordeles på alle de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene som innehas. Institu-

sjonene skal beregne beløpet for hvert av de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene som trekkes fra i henhold til nr. 1, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med andelen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:

a) Verdien av beholdninger som skal trekkes fra i henhold til nr. 1.
b) Andelen av institusjonens samlede direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, og som utgjøres av de enkelte andre godkjente kjernekapitalinstrumentene som innehas.

4. Verdien av beholdningene omhandlet i artikkel 56 bokstav c), som er lik eller mindre enn 10 % av institusjonens ren kjernekapital-poster etter anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 bokstav a) i)–iii), skal ikke trekkes fra og skal tildeles gjeldende risikovekt i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3 eller kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
5. Institusjonene skal beregne beløpet for hvert av de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene som risikovektes i henhold til nr. 4, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med beløpet omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Beholdningene som skal risikovektes i henhold til nr. 4.
   b) Den andelen som følger av beregningen i nr. 3 bokstav b).

Avsnitt 3

Annen godkjent kjernekapital

Artikkel 61

Annen godkjent kjernekapital

En institusjons annen godkjente kjernekapital skal bestå av andre godkjente kjernekapitalposter etter fradrag av postene omhandlet i artikkel 56 og ved anvendelse av artikkel 79.

Kapittel 4

Tilleggskapital

Avsnitt 1

Tilleggskapitalposter og -instrumenter

Artikkel 62

Tilleggskapitalposter

Tilleggskapitalpostene skal bestå av følgende:

a) Kapitalinstrumenter og etterstilte lån, dersom vilkårene i artikkel 63 er oppfylt.
b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene nevnt i bokstav a).
c) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, generelle kredittrisikojusteringer, før innregning av skatteeffekten, på opptil 1,25 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.
d) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til tredje del avdeling II kapittel 3, de positive beløpene, før innregning av skatteeffekten, som følger av beregningen i henhold til artikkel 158 og 159, på opptil 0,6 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet i henhold til tredje del avdeling II kapittel 3.

   Postene angitt i bokstav a) skal ikke anses som ren kjernekapital-poster eller andre godkjente kjernekapitalposter.

Artikkel 63

Tilleggskapitalinstrumenter

Kapitalinstrumenter og etterstilte lån skal anses som tilleggskapitalinstrumenter dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Instrumentene er utstedt eller de etterstilte lånene er tatt opp, alt etter hva som er relevant, og fullt innbetalt.
b) Ingen av følgende har kjøpt instrumentene eller gitt de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant:
   i. Institusjonen eller dens datterforetak.
   ii. Et foretak der institusjonen har en deltakerinteresse i form av eierskap, enten direkte eller gjennom kontroll av minst 20 % av dette foretakets stemmeretter eller kapital.
c) Kjøpet av instrumentene eller utstedelsen av de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, er ikke direkte eller indirekte finansiert av institusjonen.

d) Fordringen på instrumentenes hovedstol i henhold til bestemmelsene som gjelder for instrumentene, eller fordringen på de etterstilte lånenes hovedstol i henhold til bestemmelsene som gjelder for de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, er etterstilt alle ikke-etterstilte fordringer.
e) Ingen av følgende har stilt sikkerhet for instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, eller underlagt dem en garanti som forbedrer fordringens prioritet:
   i) Institusjonen eller dens datterforetak.
   ii) Morforetaket for institusjonen eller dets datterforetak.
   iii) Det finansielle morholdingselskapet eller dets datterforetak.
   iv) Det blandede holdingselskapet eller dets datterforetak.
   v) Det blandede finansielle holdingselskapet eller dets datterforetak.
   vi) Ethvert foretak som har nære forbindelser til foretak omhandlet i punkt i)–v).
f) Instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, er ikke omfattet av ordninger som på annen måte forbedrer fordringens eller de etterstilte lånenes prioritet.
g) Instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, har en opprinnelig løpetid på minst fem år.
h) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, inneholder ingen incitamenter for institusjonen til å innløse eller tilbakebetale deres hovedstol, alt etter hva som er relevant, før forfall.
i) Dersom instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, omfatter en eller flere kjøpsopsjoner eller opsjoner på tilbakebetaling før forfall, kan opsjonene utnyttes bare etter utstederens eller debitorens valg, alt etter hva som er relevant.
j) Instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, kan kreves innløst ved benyttelse av innløsningsrett, innfris, gjenkjøpes eller tilbakebetales før forfall bare dersom vilkårene i artikkel 77 er oppfylt, og først fem år etter datoen for utstedelse eller opptak, alt etter hva som er relevant, unntatt når vilkårene i artikkel 78 nr. 4 er oppfylt.
k) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, angir verken uttrykkelig eller underforstått at instrumentene eller de etterstilte lånene vil eller kan bli innløst ved benyttelse av innløsningsrett, innfridd, gjenkjøpt eller tilbakebetalt før forfall, alt etter hva som er relevant, av institusjonen på annen måte enn i forbindelse med institusjonens insolvens eller avvikling, og institusjonen ikke på annen måte gir slike opplysninger.
l) Bestemmelsene som gjelder for instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, gir ikke innehaveren eller eventuelt långiveren rett til å framskynde den planlagte betalingen av renter og hovedstol, unntatt ved institusjonens insolvens eller avvikling.
m) Størrelsen på forfalte renter eller utbytte på instrumentene eller de etterstilte lånene, alt etter hva som er relevant, vil ikke bli endret på grunnlag av institusjonens eller dens morforetaks kredittverdighet.
n) Dersom instrumentene ikke er utstedt direkte av en institusjon, eller dersom de etterstilte lånene ikke er tatt opp direkte av en institusjon, alt etter hva som er relevant, er begge følgende vilkår oppfylt:
   i) Instrumentene er utstedt eller de etterstilte lånene er tatt opp, alt etter hva som er relevant, av et foretak som inngår i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
   ii) Det innbetalte beløpet for instrumentene er umiddelbart tilgjengelig for institusjonen uten begrensning, i en form som oppfyller vilkårene i dette nummer.

Artikkel 64

Redusert innregning av tilleggskapitalinstrumenter

I hvilket omfang tilleggskapitalinstrumenter kan anses som tilleggskapitalposter i løpet av de siste fem årene av instrumentenes løpetid, beregnes ved å multiplisere resultatet som følger av beregningen i bokstav a), med antallet omhandlet i bokstav b):

a) Det nominelle beløpet for instrumentene eller de etterstilte lånene på den første dagen i den siste femårsperioden av den avtalefestede løpetiden, dividert med antall kalenderdager i denne perioden.
b) De gjenværende kalenderdagene i den avtalefestede løpetiden for instrumentene eller de etterstilte lånene.

Artikkel 65

Følger av at vilkårene for tilleggskapitalinstrumenter ikke lenger er oppfylt

Når vilkårene for et tilleggskapitalinstrument, som omhandlet i artikkel 63, ikke lenger er oppfylt, får følgende bestemmelser anvendelse:

a) Instrumentet skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som et tilleggskapitalinstrument.
b) Den delen av overkursen ved emisjon som gjelder dette instrumentet, skal med umiddelbar virkning ikke lenger anses som tilleggskapitalposter.

Avsnitt 2

Fradrag fra tilleggskapitalposter

Artikkel 66

Fradrag fra tilleggskapitalposter

Følgende skal trekkes fra tilleggskapitalposter:

a) En institusjons direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne tilleggskapitalinstrumenter, herunder egne tilleggskapitalinstrumenter som en institusjon kan være forpliktet til å kjøpe i henhold til eksisterende avtaleforpliktelser.
b) Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, når disse foretakene har gjensidige beholdninger i institusjonen som vedkommende myndigheter mener er inngått for kunstig å øke institusjonens ansvarlige kapital.
c) Gjeldende beløp for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, fastsatt i henhold til artikkel 70, dersom institusjonen ikke har en betydelig investering i disse foretakene.
d) Institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren, dersom institusjonen har en betydelig investering i disse foretakene, unntatt tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager.

Artikkel 67

Fradrag for beholdninger av egne tilleggskapitalinstrumenter

Ved anvendelsen av artikkel 66 bokstav a) skal institusjonene beregne beholdninger på grunnlag av lange bruttoposisjoner, med følgende unntak:

a) Institusjonene kan beregne verdien av beholdningene på grunnlag av lange nettoposisjoner, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i. De lange og korte posisjonene er i samme underliggende eksponering, og de korte posisjonene innebærer ikke motpartsrisiko.
   ii. Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.
b) Institusjonene skal fastsette verdien som skal trekkes fra for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, ved å beregne den underliggende eksponeringen for egne tilleggskapitalinstrumenter i disse indeksene.
c) Institusjonene kan motregne lange bruttoposisjoner i egne tilleggskapitalinstrumenter som oppstår i forbindelse med eierandeler i indeksinstrumenter, mot korte posisjoner i egne tilleggskapitalinstrumenter som oppstår i forbindelse med korte posisjoner i de underliggende indeksene, herunder også når disse korte posisjonene innebærer motpartsrisiko, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   i. De lange og korte posisjonene er i samme underliggende indeks.
   ii. Både de lange og de korte posisjonene inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.

Artikkel 68

Fradrag for beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren når en institusjon har en gjensidig beholdning for kunstig å øke den ansvarlige kapitalen

Institusjonene skal foreta fradragene som kreves i henhold til artikkel 66 bokstav b)–d), i samsvar med følgende bestemmelser:

a) Beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter skal beregnes på grunnlag av lange bruttoposisjoner.
b) Eierandeler i kapitalgruppe 2-poster i forsikringsforetak og kapitalgruppe 3-poster i forsikringsforetak skal anses som tilleggskapitalinstrumenter i forbindelse med fradrag.

Artikkel 69

Fradrag for beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren

Institusjonene skal foreta fradragene som kreves i artikkel 66 bokstav c) og d), i samsvar med følgende bestemmelser:

a) De kan beregne direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstru-

menter i foretakene i finanssektoren på grunnlag av lange nettoposisjoner i samme underliggende eksponering, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:

i. Den korte posisjonens løpetid sammenfaller med den lange posisjonens løpetid eller har en gjenværende løpetid på minst ett år.
ii. Både den lange og den korte posisjonen inngår enten i eller utenfor handelsporteføljen.

b) De skal fastsette verdien som skal trekkes fra for direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av indeksinstrumenter, idet det tas hensyn til den underliggende eksponeringen for kapitalinstrumentene i foretakene i finanssektoren i disse indeksene.

Artikkel 70

Fradrag for tilleggskapitalinstrumenter når en institusjon ikke har en betydelig investering i et relevant foretak

1. Ved anvendelsen av artikkel 66 bokstav c) skal institusjonene beregne det relevante beløpet som skal trekkes fra, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med den faktoren som følger av beregningen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Det samlede beløpet med hvilket institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, overstiger 10 % av institusjonens ren kjernekapitalposter, beregnet ved anvendelse av følgende:
      i) Artikkel 32–35.
      ii) Artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–g), bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt beløpet som skal trekkes fra for eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
      iii) Artikkel 44 og 45.
   b) Institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, dividert med den samlede verdien av alle institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapitalinstrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i disse foretakene.
2. Institusjonene skal ikke ta med tegningsgarantiposisjoner som innehas i høyst fem virkedager, i beløpet omhandlet i nr. 1 bokstav a) og ved beregningen av faktoren omhandlet i nr. 1 bokstav b).
3. Beløpet som skal trekkes fra i henhold til nr. 1, skal fordeles på alle tilleggskapitalinstrumenter som innehas. Institusjonene skal beregne det beløpet som skal trekkes fra hvert tilleggskapitalinstrument som trekkes fra i henhold til nr. 1, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med andelen omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Det samlede beløpet for beholdningene som skal trekkes fra i henhold til nr. 1.
   b) Andelen av institusjonens samlede direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som institusjonen ikke har betydelige investeringer i, og som utgjøres av de enkelte tilleggskapitalinstrumentene som innehas.
4. Verdien av beholdningene omhandlet i artikkel 66 nr. 1 bokstav c), som er lik eller mindre enn 10 % av institusjonens ren kjernekapitalposter ved anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 bokstav a) i)–iii), skal ikke trekkes fra og skal tildeles gjeldende risikovekt i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3 eller kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

5. Institusjonene skal beregne beløpet for hvert tilleggskapitalinstrument som risikovektes i henhold til nr. 4, ved å multiplisere beløpet omhandlet i bokstav a) i dette nummer med beløpet omhandlet i bokstav b) i dette nummer:
   a) Beholdningene som skal risikovektes i henhold til nr. 4.
   b) Den andelen som følger av beregningen i nr. 3 bokstav b).

Avsnitt 3

Tilleggskapital

Artikkel 71

Tilleggskapital

En institusjons tilleggskapital skal bestå av institusjonens tilleggskapitalposter etter fradrag av postene omhandlet i artikkel 66 og etter anvendelse av artikkel 79.

Kapittel 5

Ansvarlig kapital

Artikkel 72

Ansvarlig kapital

En institusjons ansvarlige kapital skal bestå av summen av dens kjernekapital og tilleggskapital.

Kapittel 6

Alminnelige krav

Artikkel 73

Utdelinger for ansvarlig kapital-instrumenter

1. Kapitalinstrumenter som en institusjon etter eget valg kan foreta utdelinger for i en annen form enn kontanter eller et ansvarlig kapital-instrument, skal ikke anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter, med mindre institusjonen på forhånd har innhentet vedkommende myndigheters tillatelse.
2. Vedkommende myndigheter skal gi tillatelsen omhandlet i nr. 1 bare dersom de anser at alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonens evne til å annullere utbetalinger i forbindelse med instrumentet vil ikke bli negativt påvirket av valget omhandlet i nr. 1 eller av formen utdelingene kan foretas i.
   b) Instrumentets evne til å dekke tap vil ikke bli negativt påvirket av valget omhandlet i nr. 1 eller av formen utdelingene kan foretas i.
   c) Kapitalinstrumentets kvalitet vil ikke på annen måte bli negativt påvirket av valget omhandlet i nr. 1 eller av formen utdelingene kan foretas i.
3. Kapitalinstrumenter for hvilke en annen juridisk person enn den utstedende institusjonen etter eget valg kan beslutte eller kreve at utbetalingen av utdelinger for instrumentet foretas i en annen form enn kontanter eller et ansvarlig kapital-instrument, skal ikke anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter.
4. Institusjonene kan anvende en bred markedsindeks som et av grunnlagene for fastsettelsen av størrelsen på utdelinger fra andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter.
5. Nr. 4 får ikke anvendelse dersom institusjonen er en referanseenhet i den brede markedsindeksen, med mindre begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen anser at det ikke foreligger en vesentlig korrelasjon mellom bevegelsene i den brede markedsindeksen og institusjonens, morinstitusjonens, det finansielle morholdingselskapets, det blandede finansielle morholdingselskapets eller det blandede morforetakets kredittverdighet.
   b) Vedkommende myndighet har ikke truffet en annen beslutning enn den som er omhandlet i bokstav a).
6. Institusjonene skal rapportere om og offentliggjøre de brede markedsindeksene som deres kapitalinstrumenter avhenger av.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for at indekser skal kunne anses som brede markedsindekser med henblikk på nr. 4.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 74

Beholdninger av kapitalinstrumenter utstedt av regulerte foretak i finanssektoren som ikke anses som lovfestet kapital

Institusjonene skal fra den ansvarlige kapitalen ikke trekke direkte, indirekte eller syntetiske beholdninger av kapitalinstrumenter utstedt av et regulert foretak i finanssektoren som ikke anses som dette foretakets lovfestede kapital. Institusjonene skal risikovekte slike beholdninger i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 75

Fradrag og krav om løpetid for korte posisjoner

Krav om løpetid for korte posisjoner omhandlet i artikkel 45 bokstav a), artikkel 59 bokstav a) og artikkel 69 bokstav a) skal anses som oppfylt med hensyn til posisjoner som innehas, når følgende vilkår er oppfylt:

a) Institusjonen har avtalefestet rett til på en bestemt framtidig dato å selge den sikrede lange posisjonen til motparten som foretar sikringen.

b) Motparten som foretar sikringen for institusjonen, er avtaleforpliktet til på en bestemt framtidig dato å kjøpe den lange posisjonen omhandlet i bokstav a) av institusjonen.

Artikkel 76

Indeksbeholdninger av kapitalinstrumenter

1. Ved anvendelsen av artikkel 42 bokstav a), artikkel 45 bokstav a), artikkel 57 bokstav a), artikkel 59 bokstav a), artikkel 67 bokstav a) og artikkel 69 bokstav a) kan institusjonene redusere verdien av en lang posisjon i et kapitalinstrument med den delen av indeksen som består av samme underliggende eksponering som sikres, dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Enten inngår både den lange posisjonen som sikres, og den korte posisjonen i en indeks som anvendes til sikring av den lange posisjonen, i handelsporteføljen, eller så inngår begge utenfor handelsporteføljen.
   b) Posisjonene omhandlet i bokstav a) står oppført med virkelig verdi i institusjonens balanse.
   c) Den korte posisjonen omhandlet i bokstav a) anses som en effektiv sikring i forbindelse med institusjonens internkontroller.
   d) Vedkommende myndigheter vurderer minst én gang i året at kontrollprosessene omhandlet i bokstav c) er tilstrekkelige og fortsatt hensiktsmessige.
2. Når vedkommende myndigheter på forhånd har gitt tillatelse, kan en institusjon anvende et forsiktig estimat for institusjonens underliggende eksponering for kapitalinstrumenter som inngår i indeksene, som et alternativ til å beregne eksponeringen mot postene omhandlet i bokstav a) og/eller bokstav b):
   a) Egne ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter som inngår i indekser.
   b) Ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i foretak i finanssektoren som inngår i indekser.
3. Vedkommende myndigheter skal gi tillatelsen omhandlet i nr. 2 bare dersom institusjonen har dokumentert overfor dem at det vil være en stor administrativ byrde for institusjonen å overvåke sin underliggende eksponering mot kapitalinstrumentene i nr. 2 bokstav a) og/eller bokstav b), alt etter hva som er relevant.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi
   a) når et estimat som anvendes som alternativ til beregningen av den underliggende eksponeringen omhandlet i nr. 2, er tilstrekkelig forsiktig,
   b) betydningen av stor administrativ byrde ved anvendelsen av nr. 3.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 77

Vilkår for reduksjon av den ansvarlige kapitalen

En institusjon skal innhente vedkommende myndighets forhåndstillatelse til å gjøre følgende:

a) Redusere, innfri eller gjenkjøpe ren kjernekapital-instrumenter utstedt av institusjonen på en måte som er tillatt i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning.

b) Iverksette innløsning, innfrielse, tilbakebetaling eller gjenkjøp av andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter, alt etter hva som er relevant, før utgangen av den avtalefestede løpetiden.

Artikkel 78

Tillatelse fra tilsynsmyndigheten til å redusere den ansvarlige kapitalen

1. Vedkommende myndighet skal gi en institusjon tillatelse til å redusere, gjenkjøpe, innløse ved benyttelse av innløsningsrett eller innfri ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen erstatter instrumentene omhandlet i artikkel 77 med ansvarlig kapital-instrumenter av samme eller høyere kvalitet på vilkår som er forsvarlige med hensyn til institusjonens inntjeningsevne, før eller samtidig med tiltaket omhandlet i artikkel 77.
   b) Institusjonen har dokumentert overfor vedkommende myndighet at institusjonens ansvarlige kapital etter det aktuelle tiltaket vil overstige kravene fastsatt i artikkel 92 nr. 1 i denne forordning og det kombinerte

bufferkravet som er definert i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, med en margin som vedkommende myndighet anser som nødvendig på grunnlag av artikkel 104 nr. 3 i direktiv 2013/36/EU.

2. Ved vurderingen av erstatningsinstrumentenes bærekraft i forbindelse med institusjonens inntjeningsevne i henhold til nr. 1 bokstav a), skal vedkommende myndigheter vurdere i hvilken utstrekning disse erstatningskapitalinstrumentene vil koste mer for institusjonen enn de instrumentene som de skal erstatte.
3. Dersom en institusjon treffer et tiltak som omhandlet i artikkel 77 bokstav a), og det i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er forbudt å nekte innløsning av ren kjernekapital-instrumenter som omhandlet i artikkel 27, kan vedkommende myndighet tillate unntak fra vilkårene i nr. 1 i denne artikkel, forutsatt at vedkommende myndighet krever at institusjonen på egnet måte begrenser innløsningen av slike instrumenter.
4. Vedkommende myndigheter kan gi institusjoner tillatelse til å innløse andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter før fem år etter utstedelsesdatoen, bare dersom vilkårene i nr. 1 og i bokstav a) eller b) i dette nummer er oppfylt:
   a) Det har skjedd en endring i den lovmessige klassifiseringen av disse instrumentene, som sannsynligvis vil medføre at de utelukkes fra den ansvarlige kapitalen eller omklassifiseres til ansvarlig kapital av lavere kvalitet, og begge følgende vilkår er oppfylt:
      i) Vedkommende myndighet anser denne endringen som tilstrekkelig sikker.
      ii) Institusjonen dokumenterer overfor vedkommende myndigheter at den lovmessige omklassifiseringen av disse instrumentene ikke med rimelighet kunne forutses på det tidspunkt de ble utstedt.
   b) Det har skjedd en endring i den gjeldende skattebehandlingen av disse instrumentene som institusjonen overfor vedkommende myndigheter dokumenterer er vesentlig og ikke med rimelighet kunne forutses på det tidspunkt de ble utstedt.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Betydningen av bærekraft i forbindelse med institusjonens inntjeningsevne.
   b) Egnet måte i forbindelse med begrensningen av innløsningen som omhandlet i nr. 3.
   c) Framgangsmåten og datakravene i forbindelse med en institusjons søknad om vedkommende myndighets tillatelse til å gjennomføre et tiltak som omhandlet i artikkel 77, herunder framgangsmåten som skal anvendes ved innløsning av aksjer utstedt til medlemmer av samvirkeforetak, og fristen for behandling av en slik søknad.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 79

Midlertidig unntak fra bestemmelsene om fradrag fra den ansvarlige kapitalen

1. Dersom en institusjon midlertidig innehar kapitalinstrumenter eller har gitt etterstilte lån, alt etter hva som er relevant, som anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter i et foretak i finanssektoren, og vedkommende myndighet anser at hensikten med disse beholdningene er å anvende dem som ledd i en finansiell bistandstransaksjon med sikte på å omorganisere og redde dette foretaket, kan vedkommende myndighet midlertidig tillate unntak fra de bestemmelsene om fradrag som ellers ville få anvendelse på disse instrumentene.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å presisere begrepet midlertidig med sikte på anvendelsen av nr. 1, og skal angi på hvilke vilkår en vedkommende myndighet kan anse at hensikten med disse midlertidige beholdningene er å anvende dem som ledd i en finansiell bistandstransaksjon med sikte på å omorganisere og redde et berørt foretak.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 80

Løpende kontroll av den ansvarlige kapitalens kvalitet

1. EBA skal overvåke kvaliteten på ansvarlig kapital-instrumenter som er utstedt av institusjoner i hele Unionen, og skal umiddelbart underrette Kommisjonen dersom det foreligger vesentlig bevis på at disse instrumentene ikke oppfyller kriteriene i artikkel 28 eller, dersom det er relevant, artikkel 29.

   Vedkommende myndigheter skal etter anmodning fra EBA umiddelbart oversende alle opplysninger som EBA anser som relevante i forbindelse med nye kapitalinstrumenter som utstedes, for at EBA skal kunne overvåke kvaliteten på ansvarlig kapital-instrumenter som utstedes av institusjoner i hele Unionen.
2. En melding skal inneholde følgende:
   a) En nærmere beskrivelse av den påviste mangelens art og omfang.
   b) Teknisk rådgivning om det tiltaket EBA anser det nødvendig at Kommisjonen treffer.
   c) Vesentlige endringer av EBAs metoder for stresstesting av institusjoners solvens.
3. EBA skal gi teknisk rådgivning til Kommisjonen om alle vesentlige endringer som den anser det nødvendig å foreta av definisjonen av ansvarlig kapital som følge av
   a) relevante endringer av markedsstandarder eller markedspraksis,
   b) endringer av relevante rettsregler eller regnskapsstandarder,
   c) vesentlige endringer av EBAs metoder for stresstesting av institusjoners solvens.
4. EBA skal innen 1. januar 2014 gi teknisk rådgivning til Kommisjonen om annen mulig behandling av urealiserte gevinster målt til virkelig verdi enn innregning i ren kjernekapital uten justering. I slike anbefalinger skal det tas hensyn til relevante endringer av internasjonale regnskapsstandarder og av internasjonale avtaler om tilsynsstandarder for banker.

Avdeling II

Minoritetsinteresser og andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter utstedt av datterforetak

Artikkel 81

Minoritetsinteresser som oppfyller vilkårene for innregning i konsolidert ren kjernekapital

1. Minoritetsinteresser skal omfatte summen av et datterforetaks ren kjernekapital-instrumenter, overkurs ved emisjon i tilknytning til disse instrumentene, opptjent egenkapital og andre fond, dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Datterforetaket er et av følgende:
      i) En institusjon.
      ii) Et foretak som i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er omfattet av kravene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU.
   b) Datterforetaket inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
   c) Ren kjernekapital-postene omhandlet i den innledende teksten til dette nummer eies av andre personer enn foretakene som inngår i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
2. Minoritetsinteresser som finansieres direkte eller indirekte gjennom et spesialforetak eller på annen måte av morforetaket for institusjonen eller dens datterforetak, skal ikke anses som konsolidert ren kjernekapital.

Artikkel 82

Kvalifiserende annen godkjent kjernekapital, kjernekapital, tilleggskapital og kvalifiserende ansvarlig kapital

Kvalifiserende annen godkjent kjernekapital, kjernekapital, tilleggskapital og kvalifiserende ansvarlig kapital skal omfatte et datterforetaks minoritetsinteresser, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter, alt etter hva som er relevant, pluss tilknyttet opptjent egenkapital og overkurs ved emisjon, dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Datterforetaket er et av følgende:
   i. En institusjon.
   ii. Et foretak som i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er omfattet av kravene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU.

b) Datterforetaket inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
c) Instrumentene eies av andre personer enn foretakene som inngår i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.

Artikkel 83

Kvalifiserende annen godkjent kjernekapital og tilleggskapital utstedt av et spesialforetak

1. Andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter utstedt av et spesialforetak, og tilknyttet overkurs ved emisjon, kan bare innregnes i kvalifiserende annen godkjent kjernekapital, kjernekapital eller tilleggskapital eller kvalifiserende ansvarlig kapital, alt etter hva som er relevant, dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Spesialforetaket som har utstedt disse instrumentene, inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2.
   b) Instrumentene og tilknyttet overkurs ved emisjon innregnes i kvalifiserende annen godkjent kjernekapital bare dersom vilkårene i artikkel 52 nr. 1 er oppfylt.
   c) Instrumentene og tilknyttet overkurs ved emisjon innregnes i kvalifiserende tilleggskapital bare dersom vilkårene i artikkel 63 er oppfylt.
   d) Spesialforetakets eneste eiendel er dets investering i den ansvarlige kapitalen i morforetaket eller et datterforetak av dette, som inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2, og som har en form som oppfyller de relevante vilkårene i artikkel 52 nr. 1 eller artikkel 63, alt etter hva som er relevant.

   Dersom vedkommende myndighet anser at et spesialforetaks eiendeler, unntatt dets investering i den ansvarlige kapitalen i morforetaket eller et datterforetak av dette som inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til første del avdeling II kapittel 2, er av beskjeden størrelse og ubetydelige for et slikt foretak, kan vedkommende myndighet unnlate å anvende vilkåret i første ledd bokstav d).
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å presisere hvilke typer eiendeler som kan knyttes til driften av spesialforetak, samt begrepene beskjeden størrelse og ubetydelig i nr. 1 annet ledd.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 84

Minoritetsinteresser som inngår i konsolidert ren kjernekapital

1. Institusjonene skal beregne verdien av et datterforetaks minoritetsinteresser som inngår i konsolidert ren kjernekapital, ved å trekke resultatet som følger av å multiplisere verdien omhandlet i bokstav a) med prosentdelen omhandlet i bokstav b), fra dette foretakets minoritetsinteresser:
   a) Datterforetakets rene kjernekapital minus den laveste verdien av følgende:
      i) Den verdien av datterforetakets rene kjernekapital som kreves for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav a), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet definert i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater, i den utstrekning disse kravene skal oppfylles ved hjelp av ren kjernekapital.
      ii) Den verdien av konsolidert ren kjernekapital som gjelder dette datterforetaket, og som kreves på konsolidert grunnlag for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav a), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet definert i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater, i den utstrekning disse kravene skal oppfylles ved hjelp av ren kjernekapital.
   b) Datterforetakets minoritetsinteresser uttrykt som en prosentdel av foretakets samlede ren kjernekapital-instrumenter pluss tilknyttet overkurs ved emisjon, opptjent egenkapital og andre fond.

2. Beregningen i nr. 1 skal foretas på delkonsolidert grunnlag for hvert av datterforetakene omhandlet i artikkel 81 nr. 1.

   En institusjon kan velge ikke å foreta denne beregningen for et datterforetak omhandlet i artikkel 81 nr. 1. Dersom en institusjon treffer en slik beslutning, kan dette datterforetakets minoritetsinteresser ikke inngå i konsolidert ren kjernekapital.
3. Dersom en vedkommende myndighet benytter seg av unntaket fra anvendelsen av tilsynskrav på individuelt grunnlag, som omhandlet i artikkel 7, skal minoritetsinteresser i datterforetak som er omfattet av unntaket, ikke innregnes i ansvarlige kapital på delkonsolidert eller konsolidert grunnlag, alt etter hva som er relevant.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å presisere beregningen på delkonsolidert grunnlag som kreves i henhold til nr. 2 i denne artikkel samt artikkel 85 og 87.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
5. Vedkommende myndigheter kan unnta et finansielt morholdingselskap fra anvendelsen av denne artikkel dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Dets hovedvirksomhet består i å erverve eierandeler.
   b) Det er underlagt tilsyn på konsolidert grunnlag.
   c) Det konsoliderer en datterinstitusjon der det bare har minoritetsinteresser gjennom kontroll, som definert i artikkel 1 i direktiv 83/349/EØF.
   d) Mer enn 90 % av den konsoliderte rene kjernekapitalen som kreves, kommer fra datterinstitusjonen omhandlet i bokstav c) og beregnes på delkonsolidert grunnlag.

   Dersom et finansielt morholdingselskap som oppfyller vilkårene i første ledd, blir et blandet finansielt morholdingselskap etter 28. juni 2013, kan vedkommende myndigheter la dette blandede finansielle morholdingselskapet være omfattet av unntaket omhandlet i første ledd, forutsatt at det oppfyller vilkårene fastsatt i nevnte første ledd.
6. Dersom kredittinstitusjoner som er fast tilknyttet et sentralorgan i et nettverk, og institusjoner som er etablert innenfor en institusjonell beskyttelsesordning og omfattes av vilkårene i artikkel 113 nr. 7, har etablert en ordning med gjensidige garantier som fastsetter at det ikke er noen nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for overføringen av den delen av den ansvarlige kapitalen som overstiger de lovfestede kravene, fra motparten til institusjonen, unntas disse institusjonene fra bestemmelsene i denne artikkel når det gjelder fradrag, og de kan fullt ut innregne minoritetsinteresser i en ordning med gjensidige garantier.

Artikkel 85

Kvalifiserende kjernekapitalinstrumenter som inngår i konsolidert kjernekapital

1. Institusjonene skal beregne verdien av et datterforetaks kvalifiserende kjernekapital som inngår i konsolidert ansvarlig kapital, ved å trekke resultatet som følger av å multiplisere verdien omhandlet i bokstav a) med prosentdelen omhandlet i bokstav b), fra dette foretakets kvalifiserende kjernekapital:
   a) Datterforetakets kjernekapital minus den laveste av følgende verdier:
      i) Den verdien av datterforetakets kjernekapital som kreves for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav b), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet fastsatt i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater, i den utstrekning disse kravene skal oppfylles ved hjelp av kjernekapital.
      ii) Verdien av konsolidert kjernekapital som gjelder datterforetaket, og som kreves på konsolidert grunnlag for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav b), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet fastsatt i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater, i den utstrekning disse kravene skal oppfylles ved hjelp av kjernekapital.

b) Datterforetakets kvalifiserende kjernekapital uttrykt som en prosentdel av dette foretakets samlede kjernekapitalinstrumenter pluss tilknyttet overkurs ved emisjon, opptjent egenkapital og andre fond.

2. Beregningen i nr. 1 skal foretas på delkonsolidert grunnlag for hvert av datterforetakene omhandlet i artikkel 81 nr. 1.

   En institusjon kan velge ikke å foreta denne beregningen for et datterforetak omhandlet i artikkel 81 nr. 1. Dersom en institusjon treffer en slik beslutning, kan dette datterforetakets kvalifiserende kjernekapital ikke inngå i konsolidert kjernekapital.

3. Dersom en vedkommende myndighet benytter seg av unntaket fra anvendelsen av tilsynskrav på individuelt grunnlag, som omhandlet i artikkel 7, skal kjernekapitalinstrumenter i datterforetak som er omfattet av unntaket, ikke innregnes som ansvarlig kapital på delkonsolidert eller konsolidert grunnlag, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 86

Kvalifiserende kjernekapital som inngår i konsolidert annen godkjent kjernekapital

Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 84 nr. 5 eller 6 skal institusjonene beregne verdien av et datterforetaks kvalifiserende kjernekapital som inngår i konsolidert annen godkjent kjernekapital, ved å trekke dette foretakets minoritetsinteresser som inngår i konsolidert kjernekapital, fra dette foretakets kvalifiserende kjernekapital som inngår i konsolidert kjernekapital.

Artikkel 87

Kvalifiserende ansvarlig kapital som inngår i konsolidert ansvarlig kapital

1. Institusjonene skal beregne verdien av et datterforetaks kvalifiserende ansvarlige kapital som inngår i konsolidert ansvarlig kapital, ved å trekke resultatet som følger av å multiplisere verdien omhandlet i bokstav a) med prosentdelen omhandlet i bokstav b), fra dette foretakets kvalifiserende ansvarlige kapital:
   a) Datterforetakets ansvarlige kapital minus den laveste av følgende verdier:
      i) Verdien av datterforetakets ansvarlige kapital som kreves for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav c), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet fastsatt i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater.
      ii) Verdien av den ansvarlige kapitalen som gjelder datterforetaket, og som kreves på konsolidert grunnlag for å oppfylle summen av kravet fastsatt i artikkel 92 nr. 1 bokstav c), kravene i artikkel 458 og 459, de særlige kravene til ansvarlig kapital omhandlet i artikkel 104 i direktiv 2013/36/EU, det kombinerte bufferkravet fastsatt i artikkel 128 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU, kravene i artikkel 500 samt eventuelle utfyllende krav til ansvarlig kapital i lokale tilsynsbestemmelser i tredjestater.
   b) Foretakets kvalifiserende ansvarlige kapital uttrykt som en prosentdel av alle datterforetakets ansvarlig kapital-instrumenter som inngår i ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter og tilleggskapitalposter, og tilknyttet overkurs ved emisjon, opptjent egenkapital og andre fond.
2. Beregningen i nr. 1 skal foretas på delkonsolidert grunnlag for hvert av datterforetakene omhandlet i artikkel 81 nr. 1.

   En institusjon kan velge ikke å foreta denne beregningen for et datterforetak omhandlet i artikkel 81 nr. 1. Dersom en institusjon treffer en slik beslutning, kan dette datterforetakets kvalifiserende ansvarlige kapital ikke inngå i konsolidert ansvarlig kapital.

3. Dersom en vedkommende myndighet benytter seg av unntaket fra anvendelsen av tilsynskrav på individuelt grunnlag, som omhandlet i artikkel 7, skal ansvarlig kapital-instrumenter i datterforetak som er omfattet av unntaket, ikke innregnes som ansvarlige kapital på delkonsolidert eller konsolidert grunnlag, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 88

Kvalifiserende ansvarlig kapital-instrumenter som inngår i konsolidert tilleggskapital

Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 84 nr. 5 eller 6 skal institusjonene beregne verdien av et datterforetaks kvalifiserende ansvarlige kapital som inngår i konsolidert tilleggskapital, ved å trekke dette foretakets kvalifiserende kjernekapital som inngår i konsolidert kjernekapital, fra

dette foretakets kvalifiserende ansvarlige kapital som inngår i konsolidert ansvarlig kapital.

Avdeling III

Kvalifiserende eierandeler utenfor finanssektoren

Artikkel 89

Risikovekting og forbud mot kvalifiserende eierandeler utenfor finanssektoren

1. En kvalifiserende eierandel som overstiger 15 % av institusjonens tellende kapital i et foretak som ikke er et av følgende, skal være omfattet av bestemmelsene i nr. 3:
   a) Et foretak i finanssektoren.
   b) Et foretak som ikke er et foretak i finanssektoren, og som utøver virksomhet som vedkommende myndighet anser som
      i) direkte forbundet med bankvirksomhet,
      ii) knyttet til bankvirksomhet,
      iii) leasing, fordringskreditt, forvaltning av verdipapirfond og databehandlingstjenester eller annen lignende virksomhet.
2. En institusjons samlede kvalifiserende eierandeler i andre foretak enn dem som er omhandlet i nr. 1 bokstav a) og b), som overstiger 60 % av dens tellende kapital, skal være omfattet av bestemmelsene i nr. 3.
3. Vedkommende myndigheter skal anvende kravene i bokstav a) eller b) på institusjoners kvalifiserende eierandeler som omhandlet i nr. 1 og 2:
   a) Ved beregningen av kapitalkravet i samsvar med tredje del skal institusjonene risikovekte den høyeste verdien av følgende med 1 250 %:
      i) Den verdien av de kvalifiserende eierandelene omhandlet i nr. 1 som overstiger 15 % av den tellende kapitalen.
      ii) Den samlede verdien av de kvalifiserende eierandelene omhandlet i nr. 2 som overstiger 60 % av institusjonens tellende kapital.
   b) Vedkommende myndigheter skal forby institusjoner å ha kvalifiserende eierandeler som omhandlet i nr. 1 og 2 dersom verdien overstiger den prosentdelen av den tellende kapitalen som er fastsatt i nevnte numre.

   Vedkommende myndigheter skal offentliggjøre om de velger å anvende bokstav a) eller b).
4. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav b) skal EBA utstede retningslinjer for å presisere følgende begreper:
   a) Virksomhet som er direkte forbundet med bankvirksomhet.
   b) Virksomhet knyttet til bankvirksomhet.
   c) Lignende virksomhet.

   Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 90

Alternativer til risikovekten på 1 250 %

Som et alternativ til å risikovekte beløp som overstiger grensene fastsatt i artikkel 89 nr. 1 og 2, med 1 250 %, kan institusjonene trekke disse beløpene fra ren kjernekapital-poster i samsvar med artikkel 36 nr. 1 bokstav k).

Artikkel 91

Unntak

1. Aksjer i foretak som ikke er omhandlet i artikkel 89 nr. 1 bokstav a) og b), skal ikke tas med ved beregningen av grensene for den tellende kapitalen, som fastsatt i nevnte artikkel, dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Aksjene innehas midlertidig som ledd i en finansiell bistandstransaksjon som omhandlet i artikkel 79.
   b) Innehavet av aksjene er en tegningsgarantiposisjon som innehas i høyst fem virkedager.
   c) Aksjene innehas i institusjonens navn og for andres regning.
2. Aksjer som ikke er finansielle anleggsmidler som omhandlet i artikkel 35 nr. 2 i direktiv 86/635/EØF, skal ikke tas med i beregningen som angis i artikkel 89.

Tredje del

Kapitalkrav

Avdeling I

Generelle krav, verdsetting og rapportering

Kapittel 1

Krav til den ansvarlige kapitalens størrelse

Avsnitt 1

Krav til ansvarlig kapital for institusjoner

Artikkel 92

Krav til ansvarlig kapital

1. Med forbehold for artikkel 93 og 94 skal institusjonene til enhver tid oppfylle følgende krav til ansvarlig kapital:
   a) En ren kjernekapital-dekning på 4,5 %.
   b) En kjernekapitaldekning på 6 %.
   c) En samlet kapitaldekning på 8 %.
2. Institusjonene skal beregne sin kapitaldekning på følgende måte:
   a) Ren kjernekapital-dekningen er institusjonens rene kjernekapital uttrykt som en prosentdel av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet.
   b) Kjernekapitaldekningen er institusjonens kjernekapital uttrykt som en prosentdel av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet.
   c) Den samlede kapitaldekningen er institusjonens ansvarlige kapital uttrykt som en prosentdel av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet.
3. Det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet skal beregnes som summen av bokstav a)–f) i dette nummer, idet det tas hensyn til bestemmelsene i nr. 4:
   a) De risikovektede eksponeringsbeløpene for kredittrisiko og forringelsesrisiko fastsatt i samsvar med i avdeling II og artikkel 379, når det gjelder all forretningsvirksomhet i en institusjon, unntatt risikovektede eksponeringsbeløp i institusjonens handelsporteføljevirksomhet.
   b) Kravene til ansvarlig kapital fastsatt i samsvar med avdeling IV i denne del eller fjerde del, alt etter hva som er relevant, for en institusjons handelsporteføljevirksomhet med hensyn til følgende:
      i) Posisjonsrisiko.
      ii) Store eksponeringer som overskrider grensene fastsatt i artikkel 395–401, forutsatt at en institusjon har fått tillatelse til å overskride disse grensene.
   c) Kravene til ansvarlig kapital fastsatt i samsvar med avdeling IV eller avdeling V, med unntak av artikkel 379, alt etter hva som er relevant, med hensyn til følgende:
      i) Valutarisiko.
      ii) Oppgjørsrisiko.
      iii) Varerisiko.
   d) Kravene til ansvarlig kapital beregnet i samsvar med avdeling VI når det gjelder kredittverdijusteringsrisikoen (CVA-risikoen) for OTC-derivater, unntatt kredittderivater som kan redusere risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko.
   e) Kravene til ansvarlig kapital fastsatt i samsvar med avdeling III for operasjonell risiko.
   f) De risikovektede eksponeringsbeløpene fastsatt i samsvar med avdeling II for motpartsrisiko som oppstår i forbindelse med institusjonens handelsporteføljevirksomhet, for følgende typer transaksjoner og avtaler:
      i) Kontrakter oppført i vedlegg II og kredittderivater.
      ii) Gjenkjøpstransaksjoner og innlån og utlån av verdipapirer eller varer.
      iii) Marginlånstransaksjoner (margin lending transactions) som er basert på verdipapirer eller varer.
      iv) Transaksjoner med lang oppgjørsfrist.
4. Følgende bestemmelser får anvendelse ved beregningen av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet omhandlet i nr. 3:
   a) Kravene til ansvarlig kapital som er omhandlet i nr. 3 bokstav c)–e), skal omfatte kravene som oppstår i forbindelse med all forretningsvirksomhet i en institusjon.
   b) Institusjonene skal multiplisere kravene til ansvarlig kapital i nr. 3 bokstav b)–e) med 12,5.

Artikkel 93

Startkapitalkrav for institusjoner i fortsatt drift

1. En institusjons ansvarlige kapital skal ikke falle under beløpet for startkapitalen som ble krevd på det tidspunktet tillatelsen ble gitt.
2. Kredittinstitusjoner som allerede eksisterte 1. januar 1993, kan fortsette sin virksomhet selv om den ansvarlige kapitalens verdi ikke oppfyller startkapitalkravet. I så fall skal den ansvarlige kapitalen ikke falle under det høyeste nivået som er nådd etter 22. desember 1989.

3. Verdipapirforetak og foretak med tillatelse som var omfattet av artikkel 6 i direktiv 2006/49/EF, og som eksisterte før 31. desember 1995, kan fortsette sin virksomhet selv om den ansvarlige kapitalens verdi ikke oppfyller startkapitalkravet. Den ansvarlige kapitalen for slike foretak eller verdipapirforetak skal ikke falle under det høyeste referansenivået som er beregnet etter datoen for underretning i direktiv 93/6/EØF av 15. mars 1993 om investeringsforetaks og kredittinstitusjoners kapitaldekningsgrad([28]). Referansenivået skal være den ansvarlige kapitalens daglige gjennomsnittsnivå beregnet over en seksmånedersperiode som går forut for beregningsdatoen. Referansenivået skal beregnes hver sjette måned for det tilsvarende foregående tidsrommet.
4. Dersom kontrollen over en institusjon som omfattes av kategorien nevnt i nr. 2 eller 3, blir overtatt av en annen fysisk eller juridisk person enn den som tidligere kontrollerte institusjonen, skal institusjonens ansvarlige kapital oppfylle startkapitalkravet.
5. Ved en fusjon mellom to eller flere institusjoner som faller inn under kategorien nevnt i nr. 2 eller 3, skal institusjonens ansvarlige kapital som er et resultat av fusjonen, ikke falle under de fusjonerte institusjonenes samlede ansvarlige kapital på tidspunktet for fusjonen, forutsatt at startkapitalkravet ikke er oppfylt.
6. Dersom vedkommende myndigheter anser oppfyllelsen av kravet i nr. 1 som nødvendig for å sikre en institusjons solvens, får bestemmelsene i nr. 2–5 ikke anvendelse.

Artikkel 94

Unntak for mindre handelsporteføljevirksomhet

1. Institusjonene kan erstatte kapitalkravet i artikkel 92 nr. 3 bokstav b) med kapitalkrav beregnet etter bokstav a) i nevnte nummer når det gjelder deres handelsporteføljevirksomhet, forutsatt at omfanget av deres handelsporteføljevirksomhet i og utenfor balansen oppfyller begge følgende vilkår:
   a) Virksomheten utgjør vanligvis mindre enn 5 % av de samlede eiendelene og 15 millioner euro.
   b) Virksomheten overstiger aldri 6 % av de samlede eiendelene og 20 millioner euro.
2. Ved beregning av omfanget av virksomhet i og utenfor balansen skal institusjonene anvende følgende bestemmelser:
   a) Gjeldsinstrumenter skal verdsettes til markedsverdi eller pålydende verdi, egenkapitalinstrumenter til markedsverdi og derivater ut fra nominell verdi eller markedsverdi for de underliggende instrumentene.
   b) Lange posisjoners absolutte verdi og korte posisjoners absolutte verdi skal summeres.
3. Dersom en institusjon ikke kan oppfylle vilkåret i nr. 1 bokstav b), skal den umiddelbart underrette vedkommende myndighet. Dersom vedkommende myndighet etter en vurdering fastslår og underretter institusjonen om at kravet i nr. 1 bokstav a) ikke er oppfylt, skal institusjonen ikke lenger anvende nr. 1 fra neste rapporteringsdato.

Avsnitt 2

Krav til ansvarlig kapital for verdipapirforetak med begrenset tillatelse til å yte investeringstjenester

Artikkel 95

Krav til ansvarlig kapital for verdipapirforetak med begrenset tillatelse til å yte investeringstjenester

1. Ved anvendelsen av artikkel 92 nr. 3 skal verdipapirforetak som ikke har tillatelse til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 3 og 6 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, anvende det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet omhandlet i nr. 2.
2. Verdipapirforetak omhandlet i nr. 1 i denne artikkel og foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 2 og 4 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, skal beregne samlet risikoeksponering som den største av følgende verdier:
   a) Summen av postene omhandlet i artikkel 92 nr. 3 bokstav a)–d) og f), ved anvendelse av artikkel 92 nr. 4.
   b) 12,5 multiplisert med verdien angitt i artikkel 97.

   Foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 2 og 4 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, skal oppfylle kravene i artikkel 92 nr. 1 og 2 på grunnlag av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet som er omhandlet i første ledd.

[28] EFT L 141 av 11.6.1993, s. 1.

Vedkommende myndigheter kan for foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet som er oppført i avsnitt A nr. 2 og 4 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, fastsette krav til ansvarlig kapital som er bindende for disse foretakene i henhold til de nasjonale innarbeidingstiltakene som trer i kraft 31. desember 2013 for direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF.

3. Verdipapirforetak omhandlet i nr. 1 er omfattet av alle andre bestemmelser om operasjonell risiko i avdeling VII kapittel 2 avsnitt II underavsnitt 2 i direktiv 2013/36/EU.

Artikkel 96

Krav til ansvarlig kapital for verdipapirforetak som har en startkapital som fastsatt i artikkel 28 nr. 2 i direktiv 2013/36/EU

1. Ved anvendelsen av artikkel 92 nr. 3 skal følgende kategorier av verdipapirforetak som har en startkapital i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i direktiv 2013/36/EU, anvende den beregningen av det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet som er fastsatt i nr. 2 i denne artikkel:
   a) Verdipapirforetak som handler for egen regning utelukkende for å oppfylle eller utføre en kundeordre, eller for å få tilgang til et clearing- og oppgjørssystem eller en anerkjent børs når de opptrer i egenskap av agent eller utfører en kundeordre.
   b) Verdipapirforetak som oppfyller alle følgende vilkår:
      i) De innehar ikke penger eller verdipapirer for kunder.
      ii) De handler bare for egen regning.
      iii) De har ikke eksterne kunder.
      iv) Ansvaret for utførelse og oppgjør av foretakets transaksjoner ligger hos en klareringssentral og er garantert av denne clearingsentralen.
2. For verdipapirforetak omhandlet i nr. 1 skal det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet beregnes som summen av følgende:
   a) Artikkel 92 nr. 3 bokstav a)–d) og f) ved anvendelse av artikkel 92 nr. 4.
   b) Beløpet omhandlet i artikkel 97 multiplisert med 12,5.
3. Verdipapirforetak omhandlet i nr. 1 er omfattet av alle andre bestemmelser om operasjonell risiko i avdeling VII kapittel 3 avsnitt II underavsnitt 1 i direktiv 2013/36/EU.

Artikkel 97

Ansvarlig kapital på grunnlag av faste kostnader

1. I samsvar med artikkel 95 og 96 skal et verdipapirforetak og foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav c) som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet som omhandlet i avsnitt A nr. 2 og 4 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, ha en tellende kapital som utgjør minst en firedel av det foregående årets faste kostnader.
2. Dersom det siden det foregående året har skjedd en endring i et verdipapirforetaks virksomhet som vedkommende myndighet anser som vesentlig, kan vedkommende myndighet tilpasse kravet i nr. 1.
3. Dersom et verdipapirforetak ikke har drevet virksomhet i ett helt år fra den dagen det startet sin virksomhet, skal det ha en tellende kapital på minst en firedel av de faste kostnadene som inngår i forretningsplanen, med mindre vedkommende myndighet krever at forretningsplanen justeres.
4. EBA skal i samråd med ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å angi følgende:
   a) Beregningen av kravet om å ha en tellende kapital på minst en firedel av det foregående årets faste kostnader.
   b) Vilkårene for vedkommende myndighets tilpasning av kravet om å ha en tellende kapital på minst en firedel av det foregående årets faste kostnader.
   c) Beregningen av forventede faste kostnader når et verdipapirforetak har drevet virksomhet i mindre enn ett år.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. mars 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 98

Ansvarlig kapital for verdipapirforetak på konsolidert grunnlag

1. Dersom verdipapirforetakene omhandlet i artikkel 95 nr. 1 inngår i en gruppe, og dette ikke omfatter kredittinstitusjoner, skal et morverdipapirforetak i en medlemsstat anvende artikkel 92 på konsolidert grunnlag på følgende måte:

a) Det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet skal beregnes som angitt i artikkel 95 nr. 2.
b) Den ansvarlige kapitalen skal beregnes på grunnlag av morverdipapirforetakets konsoliderte stilling eller på grunnlag av det finansielle holdingselskapets eller det blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling, alt etter hva som er relevant.

2. Dersom verdipapirforetak omhandlet i artikkel 96 nr. 1 inngår i en gruppe, og dette ikke omfatter kredittinstitusjoner, skal et morverdipapirforetak i en medlemsstat og et verdipapirforetak som kontrolleres av et finansielt holdingselskap eller av et blandet finansielt holdingselskap, anvende artikkel 92 på konsolidert grunnlag på følgende måte:
a) Det samlede risikovektede eksponeringsbeløpet skal beregnes som angitt i artikkel 96 nr. 2.
b) Den ansvarlige kapitalen skal beregnes på grunnlag av morverdipapirforetakets eller det finansielle holdingselskapets eller det blandede finansielle holdingselskapets konsoliderte stilling, alt etter hva som er relevant, og i samsvar med første del avdeling II kapittel 2.

Kapittel 2

Beregnings- og rapporteringskrav

Artikkel 99

Rapportering av krav til ansvarlig kapital og finansiell informasjon

1. Institusjonene skal minst hvert halvår framlegge rapport for vedkommende myndigheter om kravene fastsatt i artikkel 92.
2. Institusjoner som er omfattet av artikkel 4 i forordning (EF) nr. 1606/2002, og andre kredittinstitusjoner enn dem som er omhandlet i artikkel 4 i nevnte forordning, som utarbeider konsoliderte regnskaper i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter framgangsmåten i artikkel 6 nr. 2 i nevnte forordning, skal også rapportere finansiell informasjon.
3. Vedkommende myndigheter kan kreve at kredittinstitusjoner som anvender de internasjonale regnskapsstandardene i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002 i forbindelse med rapportering av ansvarlig kapital på konsolidert grunnlag i henhold til artikkel 24 nr. 2 i denne forordning, også rapporterer finansiell informasjon som fastsatt i nr. 2 i denne artikkel.
4. Finansiell informasjon omhandlet i nr. 2 og 3 skal rapporteres i den utstrekning det er nødvendig for å gi et fullstendig bilde av risikoprofilen for institusjonens virksomhet og et bilde av den systemrisikoen institusjonene innebærer for finanssektoren eller realøkonomien, i samsvar med forordning (EU) nr. 1093/2010.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette ensartede formater, hyppigheten av og datoene for rapportering, definisjoner og hvilke IT-løsninger som skal anvendes i Unionen ved rapporteringen omhandlet i nr. 1–4.

   Rapporteringskravene skal stå i et rimelig forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
6. Dersom en vedkommende myndighet anser at den finansielle informasjonen som kreves i nr. 2, er nødvendig for å få et fullstendig bilde av risikoprofilen for virksomheten til andre institusjoner enn dem som er omhandlet i nr. 2 og 3, og som er omfattet av et regnskapsregelverk på grunnlag av direktiv 86/635/EØF, og et bilde av den systemrisikoen disse institusjonene innebærer for finanssektoren eller realøkonomien, skal vedkommende myndighet rådføre seg med EBA om muligheten for å utvide kravene til rapportering av finansiell informasjon på konsolidert grunnlag til også å gjelde slike institusjoner, forutsatt at de ikke allerede foretar rapportering på et slikt grunnlag.

   EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette formatene som skal anvendes av institusjonene som vedkommende myndigheter kan utvide kravene til rapportering av finansiell informasjon for i samsvar med første ledd.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i annet ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
7. Dersom en vedkommende myndighet mener at opplysninger som ikke er omfattet av de tek-

niske gjennomføringsstandardene nevnt i nr. 5, er nødvendige for formålene som angis i nr. 4, skal den underrette EBA og ESRB om de utfyllende opplysningene som den anser det nødvendig å ta med i de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i nr. 5.

Artikkel 100

Utfyllende rapporteringskrav

Institusjonene skal framlegge rapport for vedkommende myndigheter om omfanget, i det minste samlet, av gjenkjøpsavtaler, verdipapirutlån og alle former for heftelser på eiendeler.

EBA skal ta med disse opplysningene i de tekniske gjennomføringsstandardene for rapportering nevnt i artikkel 99 nr. 5.

Artikkel 101

Særlige rapporteringskrav

1. Institusjonene skal hvert halvår rapportere følgende data til vedkommende myndigheter for hvert av de nasjonale eiendomsmarkedene som de har eksponeringer mot:
   a) Tap i forbindelse med eksponeringer som en institusjon har anerkjent boligeiendom som sikkerhet for, opp til den laveste verdien av den pantsatte delen og 80 % av markedsverdien eller 80 % av pantelånsverdien, med mindre noe annet er besluttet i henhold til artikkel 124 nr. 2.
   b) De samlede tapene i forbindelse med eksponeringer som en institusjon har anerkjent boligeiendom som sikkerhet for, opp til den delen av eksponeringen som anses som fullt ut sikret med pant i boligeiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 1.
   c) Eksponeringsverdien av alle utestående eksponeringer som en institusjon har anerkjent boligeiendom som sikkerhet for, begrenset til den delen som anses fullt ut sikret med pant i boligeiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 1.
   d) Tap i forbindelse med eksponeringer som en institusjon har anerkjent næringseiendom som sikkerhet for, opp til den laveste verdien av den pantsatte delen og 50 % av markedsverdien eller 60 % av pantelånsverdien, med mindre noe annet er besluttet i henhold til artikkel 124 nr. 2.
   e) Samlede tap i forbindelse med eksponeringer som en institusjon har anerkjent næringseiendom som sikkerhet for, opp til den delen av eksponeringen som anses som fullt ut sikret med pant i næringseiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 1.
   f) Eksponeringsverdien av alle utestående eksponeringer som en institusjon har anerkjent næringseiendom som sikkerhet for, begrenset til den delen som anses som fullt ut sikret med pant i næringseiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 1.
2. Dataene omhandlet i nr. 1 skal rapporteres til vedkommende myndighet i den aktuelle institusjonens hjemstat. Dersom en institusjon har en filial i en annen medlemsstat, skal også dataene som gjelder denne filialen, rapporteres til vedkommende myndigheter i vertsstaten. Dataene skal rapporteres særskilt for hvert av eiendomsmarkedene i Unionen som den aktuelle institusjonen har eksponeringer i.
3. Vedkommende myndigheter skal hvert år i samlet form offentliggjøre dataene omhandlet i nr. 1 bokstav a)–f), sammen med historiske data, dersom slike er tilgjengelige. En vedkommende myndighet skal på anmodning fra en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat eller fra EBA oversende nærmere opplysninger om forholdene på markedet for boligeiendom eller næringseiendom i denne medlemsstaten.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi følgende:
   a) Ensartede formater, definisjoner, hyppigheten av og datoene for rapportering samt IT-løsningene når det gjelder opplysningene omhandlet i nr. 1.
   b) Ensartede formater, definisjoner, hyppigheten av og datoene for rapportering samt IT-løsningene når det gjelder de samlede dataene omhandlet i nr. 2.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 3

Handelsporteføljе

Artikkel 102

Krav til handelsporteføljen

1. Posisjoner i handelsporteføljen skal enten være uten omsetningsbegrensninger eller kunne sikres.

2. Handelsformål skal være godtgjort på grunnlag av de strategiene, retningslinjene og framgangsmåtene som institusjonen har fastsatt for å forvalte posisjonen eller porteføljen i samsvar med artikkel 103.
3. Institusjonene skal innføre og opprettholde systemer og kontrollordninger for å forvalte sin handelsportefølje i samsvar med artikkel 104 og 105.
4. Institusjonene kan ta med intern sikring ved beregningen av kapitalkravene for posisjonsrisiko, forutsatt at de innehas for handelsformål og at kravene i artikkel 103–106 er oppfylt.

Artikkel 103

Forvaltning av handelsporteføljen

Institusjonen skal ved forvaltningen av sine posisjoner eller grupper av posisjoner i handelsporteføljen oppfylle alle følgende krav:

a) Institusjonen skal ha en klart dokumentert handelsstrategi for posisjonen/instrumentet eller porteføljene, godkjent av øverste ledelse, der forventet eiertid skal angis.
b) Institusjonen skal ha klart definerte retningslinjer og framgangsmåter for aktiv forvaltning av posisjoner som er inngått via et meglerbord. Disse retningslinjene og framgangsmåtene skal omfatte følgende:
   i. Hvilke posisjoner som kan inngås av hvilke meglerbord.
   ii. Fastsettelse av posisjonsgrenser og overvåking av om de er hensiktsmessige.
   iii. Meglere kan selvstendig tre inn i og forvalte posisjonen innenfor de avtalte begrensningene og i samsvar med den godkjente strategien.
   iv. Posisjoner rapporteres til øverste ledelse som en integrert del av institusjonens risikostyringsprosess.
   v. Posisjoner overvåkes aktivt med hensyn til kilder for markedsinformasjon, og det foretas en vurdering av salgbarheten eller muligheten for sikring av posisjonen eller dens bestanddelsrisiko, herunder en kvalitets- og tilgjengelighetsvurdering av markedsdata i verdsettingsprosessen, markedsomsetningen og størrelsen på posisjonene som omsettes i markedet.
   vi. Aktive tiltak og kontroller for å bekjempe bedrageri.
c) Institusjonen skal ha klart definerte retningslinjer og framgangsmåter for å overvåke at posisjonene er i samsvar med institusjonens handelsstrategi, herunder overvåking av omsetningen og av posisjoner som den opprinnelig planlagte eiertiden er overskredet for.

Artikkel 104

Inkludering i handelsporteføljen

1. Institusjonene skal ha klart definerte retningslinjer og framgangsmåter for å avgjøre hvilken posisjon som skal inngå i handelsporteføljen for beregning av institusjonens kapitalkrav, i samsvar med kravene i artikkel 102 og definisjonen av handelsportefølje i artikkel 4 nr. 1 punkt 86, idet det tas hensyn til institusjonens evne og praksis når det gjelder risikostyring. Institusjonen skal i fullt omfang dokumentere at disse retningslinjene og framgangsmåtene følges, og det skal foretas regelmessig internrevisjon av dem.
2. Institusjonene skal ha klart definerte retningslinjer og framgangsmåter for den generelle forvaltningen av handelsporteføljen. Disse retningslinjene og framgangsmåtene skal minst omfatte
   a) den virksomheten som institusjonen anser som handel og som en del av handelsporteføljen ved anvendelsen av kravene til ansvarlig kapital,
   b) i hvilken utstrekning en posisjon daglig kan verdsettes til markedsverdi med henvisning til et aktivt, likvid toveismarked,
   c) for posisjoner som verdsettes til modellverdi, i hvilken utstrekning institusjonen kan
      i) identifisere all vesentlig risiko med hensyn til posisjonen,
      ii) sikre all vesentlig risiko for posisjonen med instrumenter som det finnes et aktivt, likvid toveismarked for,
      iii) utarbeide pålitelige estimater for de viktigste forutsetningene og parametrene som anvendes i modellen,
   d) i hvilken utstrekning institusjonen kan, og er forpliktet til, å foreta verdsettinger for posisjonen som kan valideres eksternt på en konsekvent måte,
   e) i hvilken utstrekning juridiske begrensninger eller andre driftskrav vil kunne redusere institusjonens evne til å gjennomføre en avvikling eller sikring av posisjonen på kort sikt,
   f) i hvilken utstrekning institusjon kan, og er forpliktet til, aktivt å styre risikoene knyttet til posisjoner i sin handelsvirksomhet,
   g) i hvilken utstrekning institusjonen kan overføre risiko eller posisjoner som ligger

utenfor handelsporteføljen, til handelsporteføljen og omvendt, samt kriteriene for slike overføringer.

Artikkel 105

Krav om forsvarlig verdsetting

1. Alle posisjoner i handelsporteføljen skal oppfylle standarder for forsvarlig verdsetting som fastsatt i denne artikkel. Institusjonene skal særlig sikre at den forsvarlige verdsettingen av handelsporteføljeposisjonene gir en tilstrekkelig grad av sikkerhet med hensyn til handelsporteføljeposisjonenes dynamiske art, tilsynskravene og kapitalkravenes funksjon og formål i forbindelse med handelsporteføljeposisjoner.
2. Institusjonene skal innføre og opprettholde systemer og kontroller som er tilstrekkelige til å gi forsvarlige og pålitelige verdsettingsestimater. Slike systemer og kontroller skal minst omfatte følgende:
   a) Dokumenterte prinsipper og framgangsmåter for verdsettingsprosessen, herunder et klart definert ansvar for de ulike områdene som inngår i fastsettelsen av verdsettingen, kilder for markedsdata og en gjennomgåelse av om disse er egnede, retningslinjer for anvendelse av ikke-observerbare data som gjenspeiler institusjonens antakelser om hva markedsdeltakere vil bruke ved verdsetting av posisjonen, hyppighet for uavhengig verdsetting, tidspunkt for sluttpriser, framgangsmåter for justering av verdsettinger, framgangsmåter for verifisering ved månedsslutt og i enkelttilfeller.
   b) Rapporteringslinjene for den avdelingen som har ansvar for verdsettingsprosessen, skal være klare og uavhengige av handelsavdelingen (front office) og skal ende hos ledelsesorganet.
3. Institusjonene skal verdsette posisjonene i handelsporteføljen minst daglig.
4. Institusjonene skal når dette er mulig, verdsette posisjoner til markedsverdi, også når de anvender kapitalkravsreglene på handelsporteføljen.
5. Ved en verdsetting til markedsverdi skal den mest forsvarlige delen av kjøps- og salgskursene anvendes, med mindre institusjonen kan sluttavregne til middelkurs. Dersom institusjonene anvender dette unntaket, skal de hver sjette måned underrette sine vedkommende myndigheter om de aktuelle posisjonene og dokumentere at de kan sluttavregne til middelkurs.
6. Dersom det ikke er mulig å foreta en verdsetting til markedsverdi, skal institusjonene foreta en forsvarlig verdsetting av sine posisjoner og porteføljer til modellverdi, herunder når de beregner kravene til ansvarlig kapital for posisjoner i handelsporteføljen.
7. Når institusjonene anvender verdsetting til modellverdi, skal de oppfylle følgende krav:
   a) Den øverste ledelsen skal være oppmerksom på de elementene i handelsporteføljen eller andre posisjoner verdsatt til virkelig verdi som er omfattet av en modellvurdering, og skal ha en forståelse av hvilken vesentlig usikkerhet dette skaper for rapporteringen av virksomhetens risiko/inntjening.
   b) Markedsdata skal, når det er mulig, hentes fra samme kilde som markedsprisene, og markedsdataenes hensiktsmessighet for den bestemte posisjonen som verdsettes, samt modellens parametrer, skal vurderes hyppig.
   c) Dersom verdsettingsmetoder som er allment akseptert på markedet for bestemte finansielle instrumenter eller varer, er tilgjengelige, skal institusjonene anvende dem.
   d) Dersom modellen er utviklet av institusjonen selv, skal den være basert på hensiktsmessige forutsetninger, som er vurdert og etterprøvd av parter med egnede kvalifikasjoner som er uavhengige av utviklingsprosessen.
   e) Institusjonene skal ha formelle framgangsmåter for kontroll med endringer, og en sikkerhetskopi av modellen skal oppbevares og periodisk anvendes for å kontrollere verdsettinger.
   f) De ansvarlige for risikostyringen skal være oppmerksom på svakhetene ved de modellene som anvendes, og hvordan disse svakhetene best kan gjenspeiles i resultatet av verdsettingen.
   g) Institusjonenes modeller skal gjennomgås regelmessig for å vurdere om resultatene er nøyaktige, og det skal i den forbindelse foretas en vurdering av om forutsetningene fortsatt er hensiktsmessige, en analyse av resultat i forhold til risikofaktorer og en sammenligning av faktiske sluttkursverdier og modellresultater.

   Ved anvendelsen av bokstav d) skal modellen utvikles eller godkjennes uavhengig av me-

glerbordet, og den skal gjennomgå en uavhengig prøving, herunder validering av modellens matematiske beregninger, forutsetninger og implementering av programvare.

8. Institusjonene skal foreta uavhengig priskontroll i tillegg til daglig verdsetting til markedsverdi eller modellverdi. Kontrollen av markedspriser og modelldata skal minst én gang per måned eller oftere, avhengig av markedets eller handelsvirksomhetens art, foretas av en person eller enhet som er uavhengig av personer eller enheter som har økonomisk fordel av handelsporteføljen. Dersom uavhengige kilder for prisfastsettelse ikke er tilgjengelige, eller slike kilder er mer subjektive, kan det være hensiktsmessig med forsvarlige tiltak som verdsettingsjusteringer.
9. Institusjonene skal innføre og opprettholde framgangsmåter for å vurdere verdsettingsjusteringer.
10. Institusjonene skal formelt vurdere følgende verdsettingsjusteringer: ikke opptjent kredittrisikotillegg, sluttavregningskostnader, operasjonell risiko, markedsprisusikkerhet, tidlig avslutning, investerings- og finansieringskostnader, framtidige administrasjonskostnader og, der det er relevant, modellrisiko.
11. Institusjonene skal fastsette og opprettholde metoder for beregning av en justering av den aktuelle verdsettingen av mindre likvide posisjoner, som særlig kan oppstå som følge av markedshendelser eller situasjonen i en institusjon, for eksempel konsentrerte posisjoner og/eller posisjoner som den opprinnelig planlagte eiertiden er overskredet for. Institusjonene skal om nødvendig foreta slike justeringer i tillegg til eventuelle endringer i posisjonens verdi som kreves i forbindelse med finansiell rapportering, og skal utforme slike justeringer slik at de gjenspeiler posisjonens manglende likviditet. Som ledd i disse framgangsmåtene skal institusjonene vurdere flere faktorer når de skal avgjøre om det er nødvendig med en verdsettingsjustering for mindre likvide posisjoner. Disse faktorene omfatter følgende:
    a) Den tiden det ville ta å sikre posisjonen eller risikoene innenfor posisjonen.
    b) Volatilitet og gjennomsnittlig kjøpskurs-salgskursdifferanse.
    c) Tilgangen til markedsnoteringer (antall prisstillere og deres identitet) og omsetningens volatilitet og gjennomsnittlige størrelse, herunder omsetningens størrelse i perioder med markedsstress.
    d) Markedskonsentrasjoner.
    e) Hvor lenge posisjonene innehas.
    f) I hvilket omfang verdsettingen foretas til modellverdi.
    g) Virkningen av andre modellrisikoer.
12. Når det benyttes verdsetting foretatt av tredjepart eller verdsetting til modellverdi, skal institusjonene vurdere å anvende en verdsettingsjustering. Institusjonene skal i tillegg se nærmere på behovet for å opprette justeringer for mindre likvide posisjoner og løpende vurdere om disse fortsatt er egnet. Institusjonene skal også uttrykkelig vurdere behovet for verdsettingsjusteringer i forbindelse med usikkerheten knyttet til dataparametrene som brukes i verdsettingsmodeller.
13. For sammensatte produkter, herunder verdipapiriseringseksponeringer og kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te hendelse, skal institusjonene uttrykkelig vurdere behovet for verdsettingsjusteringer for å gjenspeile den modellrisikoen som er knyttet til anvendelse av eventuelt uriktige verdsettingsmetoder, og den modellrisikoen som er knyttet til anvendelse av ikke-observerbare (og eventuelt uriktige) kalibreringsparametrer i verdsettingsmodellen.
14. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for anvendelse av kravene i artikkel 105 på nr. 1 i denne artikkel.

    EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

    Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 106

Intern sikring

1. En intern sikring skal særlig oppfylle følgende krav:
    a) Hensikten er ikke primært å unngå eller redusere krav til ansvarlig kapital.
    b) Den skal være korrekt dokumentert og omfattet av særlige interne framgangsmåter for godkjenning og revisjon.
    c) Den skal behandles på markedsvilkår.
    d) Markedsrisikoen som oppstår gjennom den interne sikringen, skal forvaltes dynamisk i handelsporteføljen innenfor tillatte grenser.
    e) Den skal overvåkes nøye i samsvar med tilfredsstillende framgangsmåter.

2. Kravene i nr. 1 får anvendelse uten at det berører kravene til sikrede posisjoner utenfor handelsporteføljen.
3. Som unntak fra nr. 1 og 2 og i tilfeller der en institusjon sikrer en kredittrisikoeksponering utenfor handelsporteføljen eller en motpartsrisikoeksponering med et kredittderivat i institusjonens handelsporteføljе, gjennom en intern sikring, skal eksponeringen utenfor handelsporteføljen eller motpartsrisikoeksponeringen ikke anses å være sikret når det gjelder beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, med mindre institusjonen fra en godkjent tredjepart som yter beskyttelse, kjøper et tilsvarende kredittderivat som oppfyller kravene som gjelder for ikke-finansiert kredittbeskyttelse utenfor handelsporteføljen. Uten at det berører artikkel 299 nr. 2 bokstav h), skal verken den interne eller den eksterne kredittderivatsikringen inngå i handelsporteføljen ved beregning av kapitalkrav, dersom slik beskyttelse er kjøpt hos en tredjepart og blir innregnet som en sikring av en eksponering utenfor handelsporteføljen når det gjelder beregning av kapitalkrav.

Avdeling II

Kapitalkrav for kredittrisiko

Kapittel 1

Alminnelige prinsipper

Artikkel 107

Kredittrisikometoder

1. Institusjonene skal anvende enten standardmetoden i henhold til kapittel 2 eller, dersom vedkommende myndigheter tillater det i samsvar med artikkel 143, IRB-metoden i henhold til kapittel 3 ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til artikkel 92 nr. 3 bokstav a) og f).
2. Når det gjelder handelseksponeringer og bidrag til misligholdsfond til en sentral motpart, skal institusjonene anvende behandlingen i kapittel 6 avsnitt 9 for å beregne sine risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til artikkel 92 nr. 3 bokstav a) og f). Når det gjelder alle andre typer eksponeringer mot en sentral motpart, skal institusjonene behandle slike eksponeringer på følgende måte:
   a) Som eksponeringer mot en institusjon når det gjelder andre typer eksponeringer mot en kvalifisert sentral motpart.
   b) Som eksponeringer mot et foretak når det gjelder andre typer eksponeringer mot en ikke-kvalifisert sentral motpart.
3. Ved anvendelsen av denne forordning skal eksponeringer mot et verdipapirforetak i en tredjestat, eksponeringer mot en kredittinstitusjon i en tredjestat og eksponeringer mot clearingsentraler og børser i tredjestater behandles som eksponeringer mot en institusjon bare dersom tredjestaten på denne enheten anvender tilsynskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen.
4. Ved anvendelsen av nr. 3 kan Kommisjonen, gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren omhandlet i artikkel 464 nr. 2, treffe en beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt behandle eksponeringer mot enhetene omhandlet i nr. 3 som eksponeringer mot institusjoner, forutsatt at de berørte vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

Artikkel 108

Anvendelse av kredittrisikoreduksjonsteknikker i henhold til standardmetoden og IRB-metoden

1. En institusjon som for en eksponering benytter standardmetoden i henhold til kapittel 2 eller IRB-metoden i henhold til kapittel 3, men ikke benytter egne estimater for tapsgrad ved mislighold (LGD) og konverteringsfaktorer i henhold til artikkel 151, kan anvende kredittrisikoreduksjon i samsvar med kapittel 4 ved beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp ved anvendelse av artikkel 92 nr. 3 bokstav a) og f), eller forventet tapt beløp ved beregningen omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav d) og artikkel 62 bokstav c), alt etter hva som er relevant.
2. En institusjon som for en eksponering benytter IRB-metoden ved hjelp av egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer i henhold til artikkel 151, kan anvende kredittrisikoreduksjon i samsvar med kapittel 3.

Artikkel 109

Behandling av verdipapiriserte eksponeringer i henhold til standardmetoden og IRB-metoden

1. Dersom en institusjon benytter standardmetoden i kapittel 2 for å beregne risikovektede

eksponeringsbeløp for den eksponeringskategorien som de verdipapiriserte eksponeringene ville blitt plassert i i henhold til artikkel 112, skal den beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for en verdipapiriseringsposisjon i samsvar med artikkel 245, 246 og 251–258. Institusjoner som benytter standardmetoden, kan også benytte den interne kredittvurderingsmetoden dersom det er gitt tillatelse i henhold til artikkel 259 nr. 3.

2. Dersom en institusjon benytter IRB-metoden i henhold til kapittel 3 for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for den eksponeringskategorien som de verdipapiriserte eksponeringene ville blitt plassert i i henhold til artikkel 147, skal den beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet i samsvar med artikkel 245, 246 og 259–266.

   Dersom IRB-metoden anvendes bare for en del av en verdipapiriserings underliggende verdipapiriserte eksponeringer, skal institusjonen anvende den metoden som gjelder for den største delen av verdipapiriseringens underliggende verdipapiriserte eksponeringer, med unntak av den interne kredittvurderingsmetoden.

Artikkel 110

Behandling av kredittrisikojusteringer

1. Institusjoner som benytter standardmetoden, skal behandle generelle kredittrisikojusteringer i samsvar med artikkel 62 bokstav c).
2. Institusjoner som benytter IRB-metoden, skal behandle generelle kredittrisikojusteringer i samsvar med artikkel 159, artikkel 62 bokstav d) og artikkel 36 nr. 1 bokstav d).

   Ved anvendelsen av denne artikkel og kapittel 2 og 3 skal generelle og spesifikke kredittrisikojusteringer ikke omfatte avsetning til dekning av generell bankrisiko.
3. Institusjoner som benytter IRB-metoden, og som benytter standardmetoden for en del av sine eksponeringer på konsolidert eller individuelt grunnlag i samsvar med artikkel 148 og 150, skal avgjøre hvilken del av den generelle kredittrisikojusteringen som skal behandles etter reglene i standardmetoden og hvilken del som skal behandles etter reglene i IRB-metoden, på følgende måte:
   a) Når en institusjon som inngår i konsolideringen, utelukkende benytter IRB-metoden, skal den generelle kredittrisikojusteringen for denne institusjonen behandles som fastsatt i nr. 2.
   b) Når en institusjon som inngår i konsolideringen, utelukkende benytter standardmetoden, skal den generelle kredittrisikojusteringen for denne institusjonen behandles som fastsatt i nr. 1.
   c) Resten av kredittrisikojusteringen skal fordeles på pro rata-grunnlag etter andelen av de risikovektede eksponeringsbeløpene som er omfattet av standardmetoden og IRB-metoden.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi beregningen av spesifikke kredittrisikojusteringer og av generelle kredittrisikojusteringer i henhold til gjeldende regnskapsregelverk for følgende:
   a) Eksponeringsverdien beregnet i henhold til standardmetoden omhandlet i artikkel 111.
   b) Eksponeringsverdien beregnet i henhold til IRB-metoden omhandlet i artikkel 166–168.
   c) Behandling av forventet tapt beløp som omhandlet i artikkel 159.
   d) Eksponeringsverdien for beregning av de risikovektede eksponeringsbeløpene for verdipapiriseringsposisjoner, som omhandlet i artikkel 246 og 266.
   e) Påvisning av mislighold i henhold til artikkel 178.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 2

Sjablongmetoden

Avsnitt 1

Alminnelige prinsipper

Artikkel 111

Eksponeringsverdi

1. Eksponeringsverdien av en eiendelspost skal være den gjenværende balanseførte verdien etter spesifikke kredittrisikojusteringer, ytterligere verdijusteringer i samsvar med artikkel 34 og 110 og annen reduksjon av ansvarlig kapital i forbindelse med eiendelsposten. Eksponeringsverdien av en post utenfor balansen oppført i vedlegg I skal være følgende prosentdel av dens nominelle verdi etter spesifikke kredittrisikojusteringer:

a) 100 % dersom den er en fullrisikopost.
b) 50 % dersom den er en mediumrisikopost.
c) 20 % dersom den er en medium-/lavrisikopost.
d) 0 % dersom den er en lavrisikopost.

Poster utenfor balansen som er nevnt i første ledd annet punktum, skal plasseres i risikokategorier som angitt i vedlegg I.

Når en institusjon benytter den avanserte metoden for finansielle sikkerheter i henhold til artikkel 223, skal eksponeringsverdien av verdipapirer eller varer som selges, stilles som sikkerhet eller lånes ut i forbindelse med en gjenkjøpstransaksjon eller i forbindelse med en transaksjon som gjelder innlån eller utlån av verdipapirer eller varer, samt marginlånstransaksjoner, økes med den volatilitetsjusteringen som er hensiktsmessig for slike verdipapirer eller varer, som fastsatt i artikkel 223–225.

2. Eksponeringsverdien av et derivat oppført i vedlegg II skal fastsettes i samsvar med kapittel 6, idet det tas hensyn til virkningene av novasjonskontrakter og andre motregningsavtaler for disse metodene i samsvar med kapittel 6. Eksponeringsverdien av gjenkjøpstransaksjoner, transaksjoner som gjelder innlån eller utlån av verdipapirer eller varer, transaksjoner med lang oppgjørsfrist og marginlånstransaksjoner kan fastsettes i samsvar med enten kapittel 6 eller kapittel 4.
3. Dersom en eksponering er omfattet av finansiert kredittbeskyttelse, kan eksponeringsverdien som anvendes for vedkommende post, endres i samsvar med kapittel 4.

Artikkel 112

Eksponeringskategorier

Hver eksponering skal plasseres i en av følgende eksponeringskategorier:

a) Eksponeringer mot sentralmyndigheter eller sentralbanker.
b) Eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter.
c) Eksponeringer mot offentlige foretak.
d) Eksponeringer mot multilaterale utviklingsbanker.
e) Eksponeringer mot internasjonale organisasjoner.
f) Eksponeringer mot institusjoner.
g) Eksponeringer mot foretak.
h) Massemarkedseksponeringer.
i) Eksponeringer sikret med pant i fast eiendom.
j) Misligholdte eksponeringer.
k) Eksponeringer forbundet med særlig høy risiko.
l) Eksponeringer i form av obligasjoner med fortrinnsrett.
m) Poster som utgjør verdipapiriseringsposisjoner.
n) Eksponeringer mot institusjoner og foretak med en kortsiktig kredittvurdering.
o) Eksponeringer i form av andeler eller aksjer i innretninger for kollektiv investering («IKI»).
p) Egenkapitalposisjoner.
q) Øvrige poster.

Artikkel 113

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp

1. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp skal risikovekter anvendes på alle eksponeringer, med mindre de trekkes fra ansvarlig kapital, i samsvar med bestemmelsene i avsnitt 2. Anvendelsen av risikovekter skal baseres på den eksponeringskategorien som eksponeringen blir plassert i og, i den utstrekning som er angitt i avsnitt 2, dens kredittkvalitet. Kredittkvaliteten kan fastsettes med henvisning til kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner eller eksportkredittbyråer i samsvar med avsnitt 3.
2. Ved risikovekting i henhold til nr. 1 skal eksponeringsverdien multipliseres med den risikovekten som angis eller fastsettes i samsvar med avsnitt 2.
3. Dersom en eksponering er omfattet av kredittbeskyttelse, kan risikovekten som anvendes for vedkommende post, endres i samsvar med kapittel 4.
4. Risikovektede eksponeringsbeløp for verdipapiriserte eksponeringer skal beregnes i samsvar med kapittel 5.
5. Eksponeringer som det ikke er fastsatt noen beregning for i avsnitt 2, skal gis en risikovekt på 100 %.
6. Med unntak av eksponeringer som medfører ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter eller tilleggskapitalposter, kan en institusjon som har forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter, beslutte ikke å anvende kravene i nr. 1 i denne artikkel på institusjonens eksponeringer mot en motpart som er institusjonens morforetak, datterforetak, et datterforetak av institusjonens morforetak eller et foretak med en tilknytning som omhandlet i artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF. Vedkommende myndigheter har myn-

dighet til å gi godkjenning dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Motparten er en institusjon, en finansinstitusjon eller et foretak som yter tilknyttede tjenester underlagt egnede tilsynskrav.
b) Motparten er fullt ut omfattet av samme konsolidering som institusjonen.
c) Motparten er omfattet av samme framgangsmåter for risikovurdering, -måling og -kontroll som institusjonen.
d) Motparten er etablert i samme medlemsstat som institusjonen.
e) Det foreligger ingen nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for rask overføring av ansvarlig kapital eller tilbakebetaling av forpliktelser fra motparten til institusjonen.

Dersom institusjonen i henhold til dette nummer får tillatelse til å unnlate å anvende kravene i nr. 1, kan den tildele en risikovekt på 0 %.

7. Med unntak av eksponeringer som medfører ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter eller tilleggskapitalposter, kan institusjoner som har forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter, beslutte ikke å anvende kravene i nr. 1 i denne artikkel på motparter som de har inngått en institusjonell beskyttelsesordning med, som er en kontrakts- eller lovfestet ansvarsordning som beskytter disse institusjonene og særlig sikrer deres likviditet og solvens for å unngå konkurs, når det er nødvendig. Vedkommende myndigheter har myndighet til å gi tillatelse dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Kravene i nr. 6 bokstav a), d) og e) er oppfylt.
b) Ordningene sikrer at den institusjonelle beskyttelsesordningen kan gi den støtten som er nødvendig i henhold til institusjonens forpliktelser, ved hjelp av midler som er lett tilgjengelige for den.
c) Den institusjonelle beskyttelsesordningen disponerer egnede og enhetlig utformede systemer for overvåking og klassifisering av risiko, som gir en fullstendig oversikt over risikosituasjonen til de enkelte medlemmene og den institusjonelle beskyttelsesordningen som helhet, med tilsvarende muligheter til innflytelse, og disse systemene skal på egnet måte overvåke misligholdte eksponeringer i samsvar med artikkel 178 nr. 1.
d) I den institusjonelle beskyttelsesordningen foretas en egenvurdering av risiko som meddeles de enkelte medlemmene.
e) Den institusjonelle beskyttelsesordningen utarbeider og offentliggjør årlig enten en konsolidert rapport som omfatter balansen, resultatregnskapet, situasjonsrapporten og risikorapporten som gjelder for den institusjonelle beskyttelsesordningen som helhet, eller en rapport som omfatter den samlede balansen, samlet resultatregnskap, situasjonsrapporten og risikorapporten for den institusjonelle beskyttelsesordningen som helhet.
f) Medlemmer av den institusjonelle beskyttelsesordningen er forpliktet til å gi et forhåndsvarsel på minst 24 måneder dersom de ønsker å avslutte ordningen.
g) Flere gangers anvendelse av poster som kan inngå i beregningen av ansvarlig kapital (gjentatt bruk av ansvarlig kapital), samt enhver utilbørlig oppbygging av ansvarlig kapital mellom medlemmene av den institusjonelle beskyttelsesordningen, skal utelukkes.
h) Den institusjonelle beskyttelsesordningen skal være basert på et bredt medlemskap av kredittinstitusjoner med en i hovedsak ensartet forretningsprofil.
i) Vedkommende myndigheter skal regelmessig godkjenne og overvåke at systemene nevnt i bokstav c) og d) er tilstrekkelige.

Dersom institusjonen i henhold til dette nummer beslutter å unnlate å anvende kravene i nr. 1, kan den tildele en risikovekt på 0 %.

Avsnitt 2

Risikovekter

Artikkel 114

Eksponeringer mot sentralmyndigheter eller sentralbanker

1. Eksponeringer mot sentralmyndigheter eller sentralbanker skal gis en risikovekt på 100 %, med mindre behandlingen i nr. 2–7 får anvendelse.
2. Eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 1 som tilsvarer den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering i henhold til artikkel 136.

Tabell 1

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	0 %	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %

3. Eksponeringer mot ESB skal gis en risikovekt på 0 %.
4. Eksponeringer mot medlemsstatenes sentralmyndigheter og sentralbanker som lyder på og er finansiert i vedkommende sentralmyndigheters og sentralbankers nasjonale valuta, skal gis en risikovekt på 0 %.
6. For eksponeringer som er omhandlet i artikkel 495 nr. 2, gjelder følgende:
   a) Risikovekten som anvendes på eksponeringsbeløpene i 2018, skal utgjøre 20 % av risikovekten som tildeles disse eksponeringene i samsvar med nr. 2.
   b) Risikovekten som anvendes på eksponeringsbeløpene i 2019, skal utgjøre 50 % av risikovekten som tildeles disse eksponeringene i samsvar med nr. 2.
   c) Risikovekten som anvendes på eksponeringsbeløpene i 2020 og deretter skal utgjøre 100 % av risikovekten som tildeles disse eksponeringene i samsvar med nr. 2.
7. Når vedkommende myndigheter i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer dem som anvendes i Unionen, gir en risikovekt som er lavere enn den som angis i nr. 1 og 2 for eksponeringer mot sin sentralmyndighet og sentralbank som lyder på og er finansiert i vedkommende stats nasjonale valuta, kan institusjoner gi slike eksponeringer samme risikovekt.

   Ved anvendelsen av dette nummer kan Kommisjonen, gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren omhandlet i artikkel 464 nr. 2, treffe beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt anvende behandlingen angitt i dette nummer på eksponeringer mot sentralmyndigheter eller sentralbanker i tredjestaten dersom de berørte vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

Artikkel 115

Eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter

1. Eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter skal risikovektes som eksponeringer mot institusjoner, med mindre de behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i henhold til nr. 2 eller 4 eller gis en risikovekt som angitt i nr. 5. Fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i artikkel 119 nr. 2 og artikkel 120 nr. 2 skal ikke anvendes.
2. Eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter skal behandles på samme måte som eksponeringer mot sentralmyndighetene i hvis jurisdiksjon de er etablert, dersom det ikke er noen forskjell i risiko mellom slike eksponeringer på grunn av nevnte regionale og lokale myndigheters særlige myndighet til skattlegging, og dersom det finnes særlige institusjonelle ordninger som reduserer risikoen for mislighold.

   EBA skal drive en offentlig tilgjengelig database over alle regionale og lokale myndigheter i Unionen som relevante vedkommende myndigheter behandler som eksponeringer mot sine sentralmyndigheter.
3. Eksponeringer mot kirker eller trossamfunn som er opprettet som juridiske personer i henhold til offentlig rett, skal i den utstrekning de inndriver skatter i samsvar med den lovgivningen som gir dem rett til dette, behandles som eksponeringer mot regionale og lokale myndigheter. I dette tilfellet får nr. 2 ikke anvendelse, og ved anvendelse av artikkel 150 nr. 1 bokstav a) skal tillatelse til å benytte standardmetoden ikke utelukkes.
4. Dersom vedkommende myndigheter i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen, behandler eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter som eksponeringer mot sine sentralmyndigheter, og det ikke er noen forskjell i risiko mellom slike eksponeringer fordi de regionale og lokale myndighetene har særlig myndighet til skattlegging og fordi det finnes særlige institusjonelle ordninger som reduserer risikoen for mislighold, kan institusjoner risikovekte eksponeringer mot slike regionale og lokale myndigheter på samme måte.

   Ved anvendelsen av dette nummer kan Kommisjonen, gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren om-

handlet i artikkel 464 nr. 2, treffe beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt anvende behandlingen angitt i dette nummer på tredjestaten dersom de berørte vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

5. Eksponeringer mot medlemsstatenes regionale eller lokale myndigheter som ikke er omhandlet i nr. 2–4, og som lyder på og er finansiert i den regionale og lokale myndighetens valuta, skal gis en risikovekt på 20 %.

Artikkel 116

Eksponeringer mot offentlige foretak

1. Eksponeringer mot offentlige foretak der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med den risikoklassen som eksponeringer mot sentralmyndigheter i den staten der det offentlige foretaket er etablert, gis i samsvar med tabell 2.

Tabell 2

Risikoklasse som sentralmyndigheter gis	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

For eksponeringer mot offentlige foretak som er registrert i stater der sentralmyndighetene ikke er kredittvurdert, skal risikovekten være 100 %.

2. Eksponeringer mot offentlige foretak der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal behandles i samsvar med artikkel 120. Fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i nr. 119 nr. 2 og artikkel 120 nr. 2 skal ikke anvendes på disse foretakene.
3. For eksponeringer mot offentlige foretak med en opprinnelig effektiv løpetid på høyst tre måneder, skal risikovekten være 20 %.
4. I unntakstilfeller kan eksponeringer mot offentlige foretak behandles på samme måte som eksponeringer mot sentralmyndigheten eller den regionale eller lokale myndigheten i hvis jurisdiksjon de er etablert, dersom det etter denne jurisdiksjonens vedkommende myndigheters oppfatning ikke er noen forskjell i risiko mellom slike eksponeringer fordi det foreligger en egnet garanti fra sentralmyndighetens eller den regionale eller lokale myndighetens side.
5. Når vedkommende myndigheter i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer dem som anvendes i Unionen, behandler eksponeringer mot offentlige foretak i samsvar med nr. 1 eller 2, kan institusjonene risikovekte eksponeringer mot slike offentlige foretak på samme måte. I andre tilfeller skal institusjonene anvende en risikovekt på 100 %.

   Ved anvendelsen av dette nummer kan Kommisjonen, gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren omhandlet i artikkel 464 nr. 2, treffe beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt anvende behandlingen angitt i dette nummer på tredjestaten dersom de berørte vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

Artikkel 117

Eksponeringer mot multilaterale utviklingsbanker

1. Eksponeringer mot multilaterale utviklingsbanker som ikke er omhandlet i nr. 2, skal behandles på samme måte som eksponeringer mot institusjoner. Fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i artikkel 119 nr. 2, 120 nr. 2 og 121 nr. 3 skal ikke anvendes.

   Det interamerikanske investeringsselskap, Svartehavsregionens handels- og utviklingsbank, Den sentralamerikanske bank for økonomisk integrasjon og Den latinamerikanske utviklingsbanken (CAF) skal anses som multilaterale utviklingsbanker.
2. Eksponeringer mot følgende multilaterale utviklingsbanker skal gis en risikovekt på 0 %:
   a) Den internasjonale bank for gjenoppbygging og utvikling.
   b) Det internasjonale finansieringsinstitutt.
   c) Den interamerikanske utviklingsbank.
   d) Den asiatiske utviklingsbank.
   e) Den afrikanske utviklingsbank.

f) Europarådets utviklingsbank.
g) Den nordiske investeringsbank.
h) Den karibiske utviklingsbank.
i) Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling.
j) Den europeiske investeringsbank.
k) Det europeiske investeringsfond.
l) Organisasjonen for multilaterale investeringsgarantier.
m) Den internasjonale finansieringsordning for immunisering.
n) Den islamske utviklingsbank.

3. En risikovekt på 20 % skal gis tegnet, ikke innbetalt kapital i Det europeiske investeringsfond.

Artikkel 118

Eksponeringer mot internasjonale organisasjoner

Eksponeringer mot følgende internasjonale organisasjoner skal gis en risikovekt på 0 %:

a) Unionen.
b) Det internasjonale valutafond.
c) Den internasjonale oppgjørsbank.
d) Det europeiske finansielle stabiliseringsfond.
e) Den europeiske stabiliseringsordning.
f) En internasjonal finansinstitusjon som er opprettet av to eller flere medlemsstater, og som har som formål å tilføre kapital og gi finansiell bistand til medlemmer som er rammet eller truet av alvorlige finansieringsproblemer.

Artikkel 119

Eksponeringer mot institusjoner

1. Eksponeringer mot institusjoner der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal risikovektes i samsvar med artikkel 120. Eksponeringer mot institusjoner der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, skal risikovektes i samsvar med artikkel 121.
2. Eksponeringer mot institusjoner som har en gjenværende løpetid på høyst tre måneder, og som lyder på og er finansiert i låntakerens nasjonale valuta, skal gis en risikovekt som er en kategori mindre gunstig enn kategorien for den fordelaktige risikovekten som i henhold til artikkel 114 nr. 4–7 gis til eksponeringer mot sentralmyndigheten i den staten der institusjonen er registrert.
3. Ingen eksponeringer som har en gjenværende løpetid på høyst tre måneder, og som lyder på og er finansiert i låntakerens nasjonale valuta, skal gis en risikovekt på mindre enn 20 %.
4. Eksponeringer mot en institusjon i form av de minstereservene som Den europeiske sentralbank eller sentralbanken i en medlemsstat krever at institusjonen skal inneha, kan risikovektes på samme måte som eksponeringer mot sentralbanken i vedkommende medlemsstat, forutsatt at
   a) reservene innehas i samsvar med Den europeiske sentralbanks forordning (EF) nr. 1745/2003 av 12. september 2003 om anvendelse av minstereserver([29]) eller i samsvar med nasjonale krav som i det vesentlige tilsvarer nevnte forordning,
   b) fondene, i tilfelle av konkurs eller insolvens hos institusjonen der fondene innehas, er fullt ut tilbakebetalt til institusjonen til rett tid og ikke er gjort tilgjengelige for å oppfylle andre av institusjonens frpliktelser.
5. Eksponeringer mot finansinstitusjoner som har fått tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter, og som med hensyn til soliditet er omfattet av tilsynskrav som tilsvarer kravene som gjelder for institusjoner, skal behandles som eksponeringer mot institusjoner.

Artikkel 120

Eksponeringer mot kredittvurderte institusjoner

1. Eksponeringer mot institusjoner med en gjenværende løpetid på mer enn tre måneder, der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 3 som tilsvarer kredittvurderingen fra den kvalifiserte eksterne kredittvurderingsinstitusjonen.

Tabell 3

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	50 %	100 %	100 %	150 %

2. Eksponeringer mot en institusjon med en gjenværende løpetid på høyst tre måneder, der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 4 som tilsvarer kredittvurderingen fra den kvali-

[29] EUT L 250 av 2.10.2003, s. 10.

fiserte eksterne kredittvurderingsinstitusjonen i samsvar med artikkel 136:

Tabell 4

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	20 %	20 %	50 %	50 %	150 %

3. Sammenhengen mellom behandlingen av en kortsiktig kredittvurdering i henhold til artikkel 131 og de alminnelige bestemmelsene om fortrinnsbehandling av kortsiktige eksponeringer omhandlet i nr. 2 skal være som følger:
   a) Dersom det ikke foreligger noen kortsiktig eksponeringsvurdering, får den generelle fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i nr. 2 anvendelse på alle eksponeringer mot institusjoner med en gjenværende løpetid på høyst tre måneder.
   b) Dersom det foreligger en kortsiktig vurdering som fastsetter at det skal anvendes en mer fordelaktig eller identisk risikovekt enn den generelle fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i nr. 2, skal den kortsiktige vurderingen anvendes bare for denne særlige eksponeringen. Andre kortsiktige eksponeringer skal følge den generelle fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i nr. 2.
   c) Dersom det foreligger en kortsiktig vurdering som fastsetter at det skal anvendes en mindre fordelaktig risikovekt enn den generelle fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer som angitt i nr. 2, skal den generelle fortrinnsbehandlingen for kortsiktige eksponeringer ikke anvendes, og alle ikke-kredittvurderte kortsiktige fordringer skal gis samme risikovekt som den som ble gitt ved den særlige kortsiktige vurderingen.

Artikkel 121

Eksponeringer mot ikke-kredittvurderte institusjoner

1. Eksponeringer mot institusjoner der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med den risikoklassen som eksponeringer mot sentralmyndigheter i den jurisdiksjonen der institusjonen er registrert, gis i samsvar med tabell 5.

Tabell 5

Risikoklasse som sentralmyndigheter gis	1	2	3	4	5	6
Eksponeringens risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

2. For eksponeringer mot ikke-kredittvurderte institusjoner som er registrert i stater der sentralmyndighetene ikke er kredittvurdert, skal risikovekten være 100 %.
3. For eksponeringer mot ikke-kredittvurderte institusjoner med en opprinnelig effektiv løpetid på høyst tre måneder skal risikovekten være 20 %.
4. Uten hensyn til nr. 2 og 3 skal risikovekten for handelsfinansieringseksponeringer i henhold til artikkel 162 nr. 3 annet ledd bokstav b) mot ikke-kredittvurderte institusjoner, være 50 %, og dersom disse handelsfinansieringseksponeringene mot ikke-kredittvurderte institusjoner har en gjenværende løpetid på høyst tre måneder, skal de risikovektes med 20 %.

Artikkel 122

Eksponeringer mot foretak

1. Eksponeringer der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 6 som tilsvarer den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering i samsvar med artikkel 136.

Tabell 6

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

2. Eksponeringer der en slik kredittvurdering ikke er tilgjengelig, skal gis en risikovekt på 100 % eller den risikovekten som gjelder for sentralmyndighetene i den jurisdiksjonen der foretaket er etablert, etter det som er høyest.

Artikkel 123

Massemarkedseksponeringer

Eksponeringer som oppfyller følgende kriterier, skal gis en risikovekt på 75 %:

a) Eksponeringen skal enten være mot en eller flere fysiske personer, eller mot en liten eller mellomstor bedrift (SMB).
b) Eksponeringen skal være en av et betydelig antall eksponeringer med tilsvarende kjennetegn, slik at risikoen knyttet til slike utlån blir vesentlig redusert.
c) Det samlede beløpet som motparten eller gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter skylder institusjonen og morforetaket og dets datterforetak, herunder misligholdte eksponeringer, men med unntak av eksponeringer som er fullt ut sikret med boligeiendom og er tildelt den eksponeringskategorien som er fastsatt i artikkel 112 bokstav i), skal, ut fra det institusjonen kjenner til, ikke overstige 1 million euro. Institusjonen skal treffe rimelige tiltak for å få kjennskap til dette.

Verdipapirer skal ikke inngå i kategorien for massemarkedseksponeringer.

Eksponeringer som ikke oppfyller kriteriene omhandlet i første ledd bokstav a)–c), skal ikke inngå i kategorien for massemarkedseksponeringer.

Nåverdien av minsteleasingbetalingene for massemarkedskunder kan inngå i kategorien for massemarkedseksponeringer.

Artikkel 124

Eksponeringer sikret med pant i fast eiendom

1. En eksponering eller en del av en eksponering som er fullt ut sikret med pant i fast eiendom, skal gis en risikovekt på 100 % dersom vilkårene i artikkel 125 eller 126 ikke er oppfylt, med unntak av den delen av eksponeringen som plasseres i en annen eksponeringskategori. Den delen av eksponeringen som overstiger eiendommens pantelånsverdi, skal gis den risikovekten som får anvendelse på den aktuelle motpartens usikrede eksponeringer.

   Den delen av en eksponering som er fullt ut sikret med pant i fast eiendom, skal ikke være større enn den pantsatte delen av markedsverdien eller av pantelånsverdien av den aktuelle eiendommen i de medlemsstatene som ved lov eller forskrift har fastsatt strenge kriterier for vurdering av pantelånsverdien.
2. På grunnlag av dataene som er innsamlet i henhold til artikkel 101, og eventuelle andre relevante indikatorer skal vedkommende myndigheter regelmessig og minst hvert år vurdere om risikovekten på 35 % for eksponeringer sikret med pant i boligeiendom som omhandlet i artikkel 125 og risikovekten på 50 % for eksponeringer sikret med pant i næringseiendom som omhandlet i artikkel 126 på deres territorium er hensiktsmessige, på grunnlag av
   a) erfaringene med tap knyttet til eksponeringer sikret med fast eiendom,
   b) den framtidige utviklingen på eiendomsmarkedene.

   Vedkommende myndigheter kan, dersom det er hensiktsmessig, fastsette en høyere risikovekt eller strengere kriterier enn dem som er fastsatt i artikkel 125 nr. 2 og artikkel 126 nr. 2, på grunnlag av vurderinger av den finansielle stabiliteten.

   For eksponeringer sikret med pant i boligeiendom skal vedkommende myndighet fastsette en risikovekt på mellom 35 og 150 %.

   For eksponeringer sikret med pant i næringseiendom skal vedkommende myndighet fastsette en risikovekt på mellom 50 og 150 %.

   Innenfor disse intervallene skal den høyeste risikovekten fastsettes på grunnlag av tapserfaringer, idet det tas hensyn til den framtidige markedsutviklingen og vurderinger av den finansielle stabiliteten. Dersom vurderingen viser at risikovektene fastsatt i artikkel 125 nr. 2 og artikkel 126 nr. 2 ikke gjenspeiler den faktiske risikoen i ett eller flere eiendomssegmenter for slike eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom eller næringseiendom i en eller flere deler av deres territorium, skal vedkommende myndigheter fastsette en høyere risikovekt for eksponeringer i disse eiendomssegmentene som tilsvarer den faktiske risikoen.

   Vedkommende myndigheter skal rådføre seg med EBA om justeringene av de anvendte risikovektene og kriteriene, som skal beregnes i samsvar med kriteriene i dette nummer som angitt i de tekniske reguleringsstandardene omhandlet i nr. 4 i denne artikkel. EBA skal offentliggjøre de risikovektene og kriteriene som vedkommende myndigheter fastsetter for eksponeringene omhandlet i artikkel 125, artikkel 126 og artikkel 199 nr. 1 bokstav a).
3. Når vedkommende myndigheter fastsetter en høyere risikovekt eller strengere kriterier, skal institusjonene ha en overgangsperiode på seks måneder for å anvende den nye risikovekten.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) De strenge kriteriene for vurderingen av pantelånsverdien omhandlet i nr. 1.
   b) Forholdene omhandlet i nr. 2, som vedkommende myndigheter skal ta hensyn til ved

fastsettelsen av høyere risikovekter, særlig uttrykket «vurderinger av den finansielle stabiliteten».

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

5. Institusjonene i en medlemsstat skal anvende de risikovektene og kriteriene som en annen medlemsstats vedkommende myndigheter har fastsatt for eksponeringer sikret med pant i næringseiendom og boligeiendom i denne medlemsstaten.

Artikkel 125

Eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom

1. Med mindre vedkommende myndigheter har besluttet noe annet i samsvar med artikkel 124 nr. 2, skal eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom, behandles på følgende måte:
   a) Eksponeringer eller en del av en eksponering som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom som blir eller vil bli benyttet eller utleid av eieren, eller av den reelle eieren i tilfelle av personlige investeringsselskaper, skal gis en risikovekt på 35 %.
   b) Eksponeringer mot en leietaker i henhold til en eiendomsleasingtransaksjon som gjelder boligeiendom, der institusjonen er utleier og leietakeren har en opsjon på å kjøpe, skal gis en risikovekt på 35 %, forutsatt at institusjonens eksponering er fullt ut sikret ved at institusjonen eier eiendommen.
2. Institusjonene skal anse en eksponering eller en del av en eksponering som fullt ut sikret i henhold til nr. 1 bare dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Eiendommens verdi skal ikke i vesentlig grad være avhengig av låntakerens kredittkvalitet. Institusjonene kan unnlate å fastsette hvor betydelig påvirkningen er i situasjoner der rent makroøkonomiske faktorer påvirker både eiendommens verdi og låntakerens betalingsevne.
   b) Risikoen knyttet til låntakeren avhenger ikke i vesentlig grad av avkastningen fra den underliggende eiendommen eller det underliggende prosjektet, men av låntakerens grunnleggende evne til å tilbakebetale gjelden gjennom andre kilder, og tilbakebetalingen av lånet avhenger derfor ikke i vesentlig grad av en eventuell kontantstrøm fra den underliggende eiendommen som er stilt som sikkerhet. For disse andre kildene skal institusjonene som ledd i sin utlånspolitikk fastsette øvre grenser for forholdet mellom lånets størrelse og inntekten, og skaffe egnet dokumentasjon for den relevante inntekten når lånet gis.
   c) Kravene i artikkel 208 og verdsettingsreglene i artikkel 229 nr. 1 er oppfylt.
   d) Med mindre noe annet er fastsatt i henhold til artikkel 124 nr. 2, overstiger den delen av lånet som risikovektes med 35 %, ikke 80 % av markedsverdien av den aktuelle eiendommen eller 80 % av pantelånsverdien av den aktuelle eiendommen i de medlemsstatene som ved lov eller forskrift har fastsatt strenge kriterier for vurderingen av pantelånsverdien.
3. Institusjonene kan tillate unntak fra nr. 2 bokstav b) når det gjelder eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom på en medlemsstats territorium, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten har offentliggjort dokumentasjon som viser at det finnes et velutviklet og veletablert marked for boligeiendom på dens territorium med tapsprosenter som ikke overskrider følgende grenser:
   a) Tap på utlån med sikkerhet i boligeiendom opptil 80 % av markedsverdien eller 80 % av pantelånsverdien skal, med mindre noe annet er besluttet i henhold til artikkel 124 nr. 2, i et gitt år ikke overstige 0,3 % av utestående lån med sikkerhet i boligeiendom.
   b) Samlede tap på utlån med sikkerhet i boligeiendom skal i et gitt år ikke overstige 0,5 % av utestående lån med sikkerhet i boligeiendom.
4. Dersom grensene omhandlet i nr. 3 ikke overholdes i et gitt år, skal retten til å anvende nr. 3 opphøre, og vilkåret i nr. 2 bokstav b) får anvendelse fram til vilkårene i nr. 3 er oppfylt i et etterfølgende år.

Artikkel 126

Eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i næringseiendom

1. Med mindre vedkommende myndigheter har besluttet noe annet i samsvar med artikkel 124 nr. 2, skal eksponeringer som er fullt ut sikret

med pant i næringseiendom, behandles på følgende måte:

a) Eksponeringer eller en del av en eksponering som er fullt ut sikret med pant i kontorlokaler eller andre forretningslokaler, kan gis en risikovekt på 50 %.
b) Eksponeringer knyttet til en eiendomsleasingtransaksjon som gjelder kontorlokaler eller andre forretningslokaler, der institusjonen er utleier og leietakeren har en opsjon på å kjøpe, kan gis en risikovekt på 50 %, forutsatt at institusjonens eksponering er fullt ut sikret ved at institusjonen eier eiendommen.

2. Institusjonene skal anse en eksponering eller en del av en eksponering som fullt ut sikret i henhold til nr. 1 bare dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Eiendommens verdi skal ikke i vesentlig grad være avhengig av låntakerens kredittkvalitet. Institusjonene kan unnlate å fastsette hvor betydelig påvirkningen er i situasjoner der rent makroøkonomiske faktorer påvirker både eiendommens verdi og låntakerens betalingsevne.
   b) Risikoen knyttet til låntakeren skal ikke i vesentlig grad avhenge av avkastningen fra den underliggende eiendommen eller det underliggende prosjektet, men av låntakerens grunnleggende evne til å tilbakebetale gjelden gjennom andre kilder, og tilbakebetalingen av kreditten avhenger derfor ikke i vesentlig grad av en eventuell kontantstrøm fra den underliggende eiendommen som er stilt som sikkerhet.
   c) Kravene i artikkel 208 og verdsettingsreglene i artikkel 229 nr. 1 er oppfylt.
   d) Dersom det ikke er fastsatt noe annet i artikkel 124 nr. 2, skal 50 % risikovekt gis den delen av lånet som ikke overstiger 50 % av eiendommens markedsverdi eller 60 % av pantelånsverdien, med mindre noe annet er fastsatt i artikkel 124 nr. 2, i de medlemsstatene som ved lov eller forskrift har fastsatt strenge kriterier for vurderingen av pantelånsverdien.
3. Institusjonene kan tillate unntak fra nr. 2 bokstav b) når det gjelder eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i næringseiendom på en medlemsstats territorium, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten har offentliggjort dokumentasjon som viser at det finnes et velutviklet og veletablert marked for næringseiendom på dens territorium med tapsprosenter som ikke overskrider følgende grenser:
   a) Tap på utlån med sikkerhet i næringseiendom på opptil 50 % av markedsverdien eller 60 % av pantelånsverdien skal, med mindre noe annet er fastsatt i artikkel 124 nr. 2, ikke overstige 0,3 % av utestående lån med sikkerhet i næringseiendom.
   b) Samlede tap på utlån med sikkerhet i næringseiendom skal i et gitt år ikke overstige 0,5 % av utestående lån med sikkerhet i næringseiendom.
4. Dersom grensene omhandlet i nr. 3 ikke overholdes i et gitt år, skal retten til å anvende nr. 3 opphøre, og vilkåret i nr. 2 bokstav b) får anvendelse fram til vilkårene i nr. 3 er oppfylt i et etterfølgende år.

Artikkel 127

Misligholdte eksponeringer

1. Den usikrede delen av en post dersom låntakeren har misligholdt sine forpliktelser i henhold til artikkel 178, eller i tilfelle av massemarkedseksponeringer, den usikrede delen av en kredittfasilitet som er misligholdt i henhold til artikkel 178, skal gis en risikovekt på
   a) 150 % når spesifikke kredittrisikojusteringer er mindre enn 20 % av den usikrede delen av eksponeringsverdien dersom disse spesifikke kredittrisikojusteringene ikke ble foretatt,
   b) 100 % når spesifikke kredittrisikojusteringer er minst 20 % av den usikrede delen av eksponeringsverdien dersom disse spesifikke kredittrisikojusteringene ikke ble foretatt.
2. Når den sikrede delen av den forfalte posten skal fastsettes, skal samme sikkerheter og garantier godtas som for kredittrisikoreduksjon i henhold til kapittel 4.
3. Den gjenværende eksponeringsverdien etter spesifikke kredittrisikojusteringer for eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom i samsvar med artikkel 125, skal risikovektes med 100 % dersom det foreligger mislighold i henhold til artikkel 178.
4. Den gjenværende eksponeringsverdien etter spesifikke kredittrisikojusteringer for eksponeringer som er fullt ut sikret med pant i næringseiendom i samsvar med artikkel 126, skal risikovektes med 100 % dersom det foreligger mislighold i henhold til artikkel 178.

Artikkel 128

Poster som er forbundet med særlig høy risiko

1. Institusjonene skal gi eksponeringer, herunder eksponeringer i form av aksjer eller andeler i en IKI, som er forbundet med særlig høy risiko, en risikovekt på 150 % dersom det er hensiktsmessig.
2. Eksponeringer som er forbundet med særlig høy risiko, skal omfatte følgende eksponeringer:
   a) Investeringer i venturekapitalselskaper.
   b) Investeringer i AIF-er som definert i artikkel 4 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2011/61/EU, unntatt når fondets mandat ikke tillater en høyere gjeldsgrad enn den som kreves i henhold til artikkel 51 nr. 3 i direktiv 2009/65/EF.
   c) Investeringer i aktiv eierkapital.
   d) Finansiering av spekulativ investering i fast eiendom.
3. Ved vurderingen av om en eksponering, unntatt eksponeringene i nr. 2, er forbundet med særlig høy risiko, skal institusjonene ta hensyn til følgende risikofaktorer:
   a) Det er høy risiko for tap som følge av låntakerens mislighold.
   b) Det er umulig å foreta en tilstrekkelig vurdering av om eksponeringen omfattes av bokstav a).

   EBA skal utstede retningslinjer som angir hvilke typer eksponeringer og hvilke omstendigheter som er forbundet med særlig høy risiko.

   Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 129

Eksponeringer i form av obligasjoner med fortrinnsrett

1. For å bli omfattet av fortrinnsbehandlingen omhandlet i nr. 4 og 5 skal obligasjoner som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF (obligasjoner med fortrinnsrett) oppfylle kravene i nr. 7 og være sikret med en av følgende godtakbare eiendeler:
   a) Eksponeringer mot eller eksponeringer garantert av sentralmyndigheter, ESSB-sentralbanker, offentlige foretak samt regionale eller lokale myndigheter i Unionen.
   b) Eksponeringer mot eller eksponeringer garantert av tredjestaters sentralmyndigheter og sentralbanker, multilaterale utviklingsbanker, internasjonale organisasjoner som oppfyller kravene til risikoklasse 1 i henhold til dette kapittel, og eksponeringer mot eller eksponeringer garantert av offentlige foretak eller regionale og lokale myndigheter i tredjestater som er risikovektet som eksponeringer mot institusjoner eller sentralmyndigheter og sentralbanker i samsvar med henholdsvis artikkel 115 nr. 1 eller 2 eller artikkel 116 nr. 1, 2 eller 4, og som oppfyller kravene til risikoklasse 1 i henhold til dette kapittel, samt eksponeringer i henhold til dette nummer som minst oppfyller kravene til risikoklasse 2 i henhold til dette kapittel, forutsatt at de ikke overstiger 20 % av nominelle beløp for utestående obligasjoner med fortrinnsrett i utstedende institusjoner.
   c) Eksponeringer mot institusjoner som oppfyller kravene til risikoklasse 1 i henhold til dette kapittel. Den samlede eksponeringen av denne typen skal ikke overstige 15 % av det nominelle beløpet for utestående obligasjoner med fortrinnsrett hos den utstedende institusjonen. Eksponeringer mot institusjoner i Unionen med en løpetid som ikke overstiger 100 dager, skal ikke omfattes av kravet til klasse 1, men slike institusjoner skal minst oppfylle kravene til risikoklasse 2 i henhold til dette kapittel.
   d) Lån med sikkerhet i
      i) boligeiendom opp til det laveste nominelle beløpet av panterettighetene sammen med eventuelle foranstående panterettigheter og 80 % av de pantsatte eiendommenes verdi, eller
      ii) andeler i transjer med best prioritet utstedt av franske «fonds communs de créances» eller tilsvarende verdipapiriseringsforetak som er omfattet av en medlemsstats lover om verdipapirisering av eksponeringer i boligeiendommer. Dersom slike andeler i transjene med best prioritet anvendes som sikkerhet, skal det særskilte offentlige tilsynet for å beskytte obligasjonseierne, som fastsatt i artikkel 52 nr. 4 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF, sikre at de underliggende eiendelene for slike andeler til enhver tid og så lenge de inngår i fordringsmassen, består av minst 90 % panterettigheter i boligeiendom sammen med eventuelle panterettigheter med bedre prioritet for opptil det laveste nominelle beløpet som

forfaller i henhold til andelene, av det nominelle beløpet for panterettighetene og 80 % av verdien av de pantsatte eiendommene, at andelene er kvalifisert til risikoklasse 1 i henhold til dette kapittel, og at slike andeler ikke overstiger 10 % av det nominelle beløpet for de utestående verdipapirene.

e) Boliglån som fullt ut garanteres av en godtakbar yter av kredittbeskyttelse som omhandlet i artikkel 201, som kan plasseres i risikoklasse 2 eller bedre som fastsatt i dette kapittel, dersom den delen av hvert lån som anvendes for å oppfylle kravet i dette nummer om sikkerhetsstillelse for obligasjoner med fortrinnsrett, ikke utgjør mer enn 80 % av verdien av den tilsvarende boligeiendommen som ligger i Frankrike, og dersom forholdet mellom lånets størrelse og inntekten er høyst 33 % når lånet er gitt. Det skal ikke finnes noen panterettighet i boligeiendommen når lånet gis, og for lån som gis fra 1. januar 2014, skal låntakeren være avtaleforpliktet til ikke å gi slike panterettigheter uten samtykke fra kredittinstitusjonen som ga lånet. Forholdet mellom lånets størrelse og inntekten utgjør den andelen av låntakerens bruttoinntekt som dekker tilbakebetalingen av lånet med renter. Yteren av beskyttelse skal være enten en finansinstitusjon som har fått tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter, og som med hensyn til soliditet er omfattet av tilsynskrav som tilsvarer kravene som gjelder for institusjoner, eller en institusjon eller et forsikringsforetak. Yteren skal opprette et gjensidig garantifond eller en tilsvarende beskyttelse for forsikringsforetak for å dekke kredittrisikotap, og kalibreringen av disse skal regelmessig vurderes av vedkommende myndigheter. Både kredittinstitusjonen og yteren av beskyttelse skal foreta en vurdering av låntakerens kredittverdighet.

f) Lån med sikkerhet i
   i) næringseiendom opp til det laveste nominelle beløpet av panterettighetene regnet sammen med eventuelle foranstående panterettigheter, og 60 % av de pantsatte eiendommenes verdi, eller
   ii) andeler i transjer med best prioritet utstedt av franske «fonds communs de créances» eller tilsvarende verdipapiriseringsforetak som er omfattet av en medlemsstats lover om verdipapirisering av eksponeringer i boligeiendommer. Dersom slike andeler i transjene med best prioritet anvendes som sikkerhet, skal det særskilte offentlige tilsynet for å verne obligasjonseierne, som fastsatt i artikkel 52 nr. 4 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF, sikre at de underliggende eiendelene for slike andeler til enhver tid og så lenge de inngår i fordringsmassen, består av minst 90 % panterettigheter i næringseiendom regnet sammen med eventuelle panterettigheter med bedre prioritet for opptil det laveste nominelle beløpet som forfaller i henhold til andelene, av det nominelle beløpet for panterettighetene og 60 % av verdien av de pantsatte eiendommene, at andelene er kvalifisert til risikoklasse 1 i henhold til dette vedlegg, og at slike andeler ikke overstiger 10 % av det nominelle beløpet for de utestående verdipapirene.

   Lån sikret med næringseiendom kan godtas dersom belåningsgraden på 60 % overstiges opp til et høyeste nivå på 70 %, dersom verdien av de samlede eiendelene som er stilt som sikkerhet for obligasjonene med fortrinnsrett, overstiger det nominelle utestående beløpet for obligasjonene med fortrinnsrett med minst 10 %, og obligasjonseiernes fordringer oppfyller de lovfestede kravene til rettssikkerhet i kapittel 4. Obligasjonsinnehavernes fordring skal ha fortrinnsrett framfor alle andre fordringer på sikkerheten.

g) Lån sikret med panterettigheter i skip opp til differansen mellom 60 % av det pantsatte skipets verdi og verdien av eventuelle tidligere panterettigheter i skipet.

Ved anvendelsen av første ledd bokstav c), bokstav d) ii) og bokstav f) ii) skal eksponeringer som følge av overføring og forvaltning av betalinger fra låntakerne, eller avviklingsprovenyet i forbindelse med lån sikret med eiendom i andelene eller gjeldsinstrumentene i transjene med best prioritet, ikke inngå ved beregning av grensene omhandlet i nevnte bokstaver.

Vedkommende myndigheter kan, etter å ha rådført seg med EBA, delvis unnlate å anvende første ledd bokstav c) og tillate risikoklasse 2 for opptil 10 % av den samlede eksponeringen for det nominelle beløpet for den utstedende institusjonens utestående obligasjoner med fortrinnsrett, forutsatt at det kan dokumenteres

betydelige potensielle konsentrasjonsproblemer i de berørte medlemsstatene som følge av anvendelsen av kravet om risikoklasse 1 som omhandlet i nevnte bokstav.

2. Situasjonene omhandlet i nr. 1 bokstav a)–f) skal også omfatte sikkerhet som i henhold til lovgivningen utelukkende skal anvendes for å sikre obligasjonsinnehaverne mot tap.
3. Institusjonene skal for fast eiendom som stilles som sikkerhet for obligasjoner med fortrinnsrett, oppfylle kravene i artikkel 208 og overholde verdsettingsreglene i artikkel 229 nr. 1.
4. Obligasjoner med fortrinnsrett der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 6a som tilsvarer den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering i samsvar med artikkel 136.

Tabell 6a

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	10 %	20 %	20 %	50 %	50 %	100 %

5. Obligasjoner med fortrinnsrett der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, skal gis en risikovekt på grunnlag av den risikovekten som er gitt til usikrede eksponeringer med best prioritet mot institusjonen som utsteder dem. Det skal være følgende forhold mellom risikovektene:
   a) Dersom eksponeringene mot institusjonen er gitt en risikovekt på 20 %, skal obligasjonen med fortrinnsrett gis en risikovekt på 10 %.
   b) Dersom eksponeringene mot institusjonen er gitt en risikovekt på 50 %, skal obligasjonen med fortrinnsrett gis en risikovekt på 20 %.
   c) Dersom eksponeringene mot institusjonen er gitt en risikovekt på 100 %, skal obligasjonen med fortrinnsrett gis en risikovekt på 50 %.
   d) Dersom eksponeringene mot institusjonen er gitt en risikovekt på 150 %, skal obligasjonen med fortrinnsrett gis en risikovekt på 100 %.
6. Obligasjoner med fortrinnsrett som er utstedt før 31. desember 2007, er ikke omfattet av kravene i nr. 1 og 3. De er berettiget til fortrinnsbehandling i henhold til nr. 4 og 5 fram til de forfaller.
7. Eksponeringer i form av obligasjoner med fortrinnsrett er berettiget til fortrinnsbehandling, forutsatt at institusjonen som investerer i obligasjoner med fortrinnsrett, kan dokumentere overfor vedkommende myndigheter at
   a) den mottar minst følgende opplysninger om porteføljen:
      i) Verdien av fordringsmassen og utestående obligasjoner med fortrinnsrett.
      ii) Den geografiske fordelingen og typen av eiendeler som er stilt som sikkerhet, lånets størrelse samt rente- og valutarisiko.
      iii) Løpetidsstrukturen for eiendeler som er stilt som sikkerhet, og for obligasjoner med fortrinnsrett.
      iv) Prosentdelen av lån som er ubetalt mer enn 90 dager etter forfall.
   b) utstederen stiller opplysningene omhandlet i bokstav a) til rådighet for institusjonen minst hvert halvår.

Artikkel 130

Poster som utgjør verdipapiriseringsposisjoner

Risikovektede eksponeringsbeløp for verdipapiriseringsposisjoner skal fastsettes i samsvar med kapittel 5.

Artikkel 131

Eksponeringer mot institusjoner og foretak med en kortsiktig kredittvurdering

Eksponeringer mot institusjoner og foretak der en kortsiktig kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 7 som tilsvarer den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering i henhold til artikkel 136.

Tabell 7

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	150 %	150 %	150 %

Artikkel 132

Eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er

1. Eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er skal risikovektes med 100 %, med mindre institusjonen anvender kredittrisikovurderingsmetoden omhandlet i nr. 2, anvender

gjennomskjæringsmetoden (look-through) omhandlet i nr. 4 eller anvender gjennomsnittsrisikovektmetoden omhandlet i nr. 5, når vilkårene i nr. 3 er oppfylt.

2. Eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er tilgjengelig, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 8 som tilsvarer den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering i henhold til artikkel 136.

Tabell 8

Risikoklasse	1	2	3	4	5	6
Risikovekt	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

3. Institusjonene kan fastsette risikovekten for en IKI i henhold til nr. 4 og 5 dersom følgende kriterier er oppfylt:
   a) IKI-en forvaltes av et foretak som er omfattet av en medlemsstats tilsyn, eller, dersom det gjelder en IKI i en tredjestat, på følgende vilkår:
      i) IKI-en forvaltes av et foretak som er underlagt tilsyn som anses som likeverdig med tilsynet som er fastsatt i unionsretten.
      ii) Samarbeidet mellom vedkommende myndigheter er sikret i tilstrekkelig grad.
   b) IKI-ens prospekt eller et tilsvarende dokument inneholder følgende opplysninger:
      i) Kategorier av eiendeler som IKI-en har tillatelse til å investere i.
      ii) Dersom det foreligger investeringsbegrensninger, de relative begrensningene og de metodene som benyttes til å beregne dem.
   c) IKI-ens virksomhet skal rapporteres minst årlig for å gjøre det mulig å foreta en vurdering av foretakets eiendeler og forpliktelser, inntekter og virksomhet i rapporteringsperioden.

   Ved anvendelsen av bokstav a) kan Kommisjonen gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren omhandlet i artikkel 464 nr. 2 treffe beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt anvende behandlingen angitt i dette nummer på eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er i tredjestater dersom de berørte vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

4. Dersom institusjonen har kunnskap om en IKIs underliggende eksponeringer, kan institusjonen ta hensyn til disse underliggende eksponeringene ved beregningen av gjennomsnittlig risikovekt for eksponeringene i form av andeler eller aksjer i IKI-ene i samsvar med metodene i dette kapittel. Dersom IKI-ens underliggende eksponering er en eksponering i form av aksjer i en annen IKI som oppfyller kriteriene i nr. 3, kan institusjonen ta hensyn til denne andre IKI-ens underliggende eksponeringer.

5. Dersom institusjonen ikke har kunnskap om de underliggende eksponeringene i en IKI, kan den beregne den gjennomsnittlige risikovekten for sine eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-en i samsvar med metodene i dette kapittel, idet det antas at IKI-en først investerer i eksponeringskategoriene med de høyeste kapitalkravene, opptil den høyeste tillatte grensen i henhold dens mandat, og at den deretter fortsetter å investere i de etterfølgende eksponeringskategoriene i fallende rekkefølge til den høyeste samlede investeringsgrensen er nådd.

   Institusjonene kan gi følgende tredjeparter i oppdrag å beregne og rapportere en risikovekt for IKI-en i samsvar med metodene i nr. 4 og 5:
   a) Depotinstitusjonen eller depotfinansinstitusjonen for IKI-en, forutsatt at IKI-en utelukkende investerer i verdipapirer og deponerer alle verdipapirer hos denne depotinstitusjonen eller depotfinansinstitusjonen.
   b) IKI-ens forvaltningsselskap dersom IKI-en ikke er omfattet av bokstav a), og forutsatt at IKI-ens forvaltningsselskap oppfyller kriteriene i nr. 3 bokstav a).

   En ekstern revisor skal bekrefte riktigheten av beregningen omhandlet i første ledd.

Artikkel 133

Egenkapitalposisjoner

1. Følgende eksponeringer skal anses som egenkapitalposisjoner:
   a) Ikke-gjeldsbaserte eksponeringer som innebærer en etterstilt restfordring på utsteders eiendeler eller inntekt.
   b) Gjeldsbaserte eksponeringer og andre verdipapirer, partnerskap, derivater eller

andre instrumenter med et økonomisk innhold som tilsvarer eksponeringene angitt i bokstav a).

2. Egenkapitalposisjoner skal risikovektes med 100 %, med mindre de skal trekkes fra i samsvar med andre del, med 250 % i samsvar med artikkel 48 nr. 4, med 1 250 % i samsvar med artikkel 89 nr. 3 eller behandles som høyrisikoposter i samsvar med artikkel 128.
3. Investeringer i egenkapitalinstrumenter eller instrumenter som inngår i ansvarlig kapital utstedt av institusjoner, skal klassifiseres som egenkapitalfordringer, med mindre de trekkes fra den ansvarlige kapitalen, risikovektes med 250 % i henhold til artikkel 48 nr. 4 eller behandles som høyrisikoposter i samsvar med artikkel 128.

Artikkel 134

Øvrige poster

1. Materielle eiendeler i henhold til nr. 10 under overskriften «Aktiva» i artikkel 4 i direktiv 86/635/EØF skal gis en risikovekt på 100 %.

2. Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt som en institusjon ikke er i stand til å identifisere noen motpart for i samsvar med direktiv 86/635/EØF, skal gis en risikovekt på 100 %.
3. Kontantposter som er i ferd med å inndrives, skal gis en risikovekt på 20 %. Kontanter og tilsvarende kontantposter skal gis en risikovekt på 0 %.
4. Umyntet gull som oppbevares i egne hvelv eller hos tredjepart, skal gis en risikovekt på 0 % i den utstrekning det dekkes av tilsvarende forpliktelser.
5. Ved avtaler om salg og gjenkjøp av eiendeler samt rene terminkjøp skal risikovekten være den vekten som er gitt til de aktuelle eiendelene, og ikke den som gjelder for transaksjonenes motparter.
6. Når en institusjon yter kredittbeskyttelse for et antall eksponeringer på det vilkåret at det n-te misligholdet blant eksponeringene skal utløse betaling, og at denne kreditthendelsen skal bringe kontrakten til opphør, skal de risikovektene som er fastsatt i kapittel 5, gis, forutsatt at produktet har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon. Dersom produktet ikke er vurdert av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, skal risikovektene til eksponeringene i kurven, unntatt n-1-eksponeringer, summeres opp til en høyeste vekt på 1 250 % og multipliseres med det nominelle beløpet for den beskyttelsen som ytes av kredittderivatet, for å komme fram til det risikovektede beløpet for eiendelene. De n-1-eksponeringene som skal unntas fra summeringen, skal fastsettes slik at de skal omfatte de eksponeringene som gir opphav til et lavere risikovektet eksponeringsbeløp enn det som gjelder for noen av de eksponeringene som omfattes av denne summeringen.
7. Eksponeringsverdien av leasingavtaler skal være de diskonterte minsteleasingbetalingene. Minsteleasingbetalinger er de betalingene som leasingtaker skal betale eller kan bli avkrevd i løpet av leasingperioden, samt enhver fordelaktig kjøpsopsjon (dvs. en opsjon som med rimelig grad av sikkerhet vil bli anvendt). En annen part enn leasingtakeren kan være forpliktet til å foreta en betaling av restverdien av den leasede eiendommen, og forutsatt at denne betalingsforpliktelsen oppfyller vilkårene i artikkel 201 om godtakbare ytere av beskyttelse samt kravene til godkjenning av andre former for garantier som omhandlet i artikkel 213–215, kan denne betalingsforpliktelsen anses som ikke-finansiert kredittbeskyttelse i henhold til kapittel 4. Disse eksponeringene skal plasseres i den aktuelle eksponeringskategorien i samsvar med artikkel 112. Dersom eksponeringen er en restverdi av leasede eiendeler, skal de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnes på følgende måte: 1/t × 100 % × restverdi, der t er den største verdien av enten 1 eller det nærmeste antallet hele år som gjenstår av leasingkontrakten.

Avsnitt 3

Anerkjennelse og tilordning av kredittvurderinger

Underavsnitt 1

Anerkjennelse av eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

Artikkel 135

Anvendelse av kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

1. En ekstern kredittvurdering kan anvendes for å fastsette en eksponerings risikovekt i henhold til dette kapittel bare dersom vurderingen er utstedt eller godkjent av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon i samsvar med forordning (EF) nr. 1060/2009.

2. EBA skal offentliggjøre en liste over eksterne kredittvurderingsinstitusjoner på sitt nettsted i samsvar med artikkel 2 nr. 4 og artikkel 18 nr. 3 i forordning (EU) nr. 1060/2009.

Underavsnitt 2

Tilordning av kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

Artikkel 136

Tilordning av kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

1. EBA, EIOPA og ESMA skal gjennom Felleskomiteen utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder som for alle eksterne kredittvurderingsinstitusjoner angir hvilken av risikoklassene angitt i avsnitt 2 de berørte kredittvurderingene fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon tilhører («tilordning»). Disse beslutningene skal være objektive og konsekvente.

   EBA, EIOPA og ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. juli 2014 og ved behov framlegge reviderte utkast til tekniske gjennomføringsstandarder.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i henholdsvis forordning (EU) nr. 1093/2010, forordning (EU) nr. 1094/2010 og forordning (EU) nr. 1095/2010.
2. EBA, EIOPA og ESMA skal ved tilordningen av kredittvurderingene oppfylle følgende krav:
   a) For å skille mellom den relative graden av risiko uttrykt ved hver enkelt kredittvurdering skal EBA, EIOPA og ESMA vurdere kvantitative faktorer som langsiktig misligholdsrate for alle poster med samme kredittvurdering. For eksterne kredittvurderingsinstitusjoner som nylig er opprettet, og for dem som bare har samlet inn få data om mislighold, skal EBA, EIOPA og ESMA anmode den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen om å opplyse hva den mener den langsiktige misligholdsraten vil være for alle poster med samme kredittvurdering.
   b) For å skille mellom den relative graden av risiko uttrykt ved hver enkelt kredittvurdering skal EBA, EIOPA og ESMA vurdere kvalitative faktorer, for eksempel den gruppen av utstedere som den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen dekker, hvilke kredittvurderinger den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen foretar, betydningen av hver enkelt kredittvurdering og kredittvurderingsinstitusjonens definisjon av mislighold.
   c) EBA, EIOPA og ESMA skal sammenligne misligholdsraten for hver kredittvurdering fra en bestemt ekstern kredittvurderingsinstitusjon med en referanseverdi som bygger på misligholdsrater registrert av andre eksterne kredittvurderingsinstitusjoner for en gruppe av utstedere som har et tilsvarende kredittrisikonivå.
   d) Når misligholdsraten for kredittvurderingen til en bestemt ekstern kredittvurderingsinstitusjon er vesentlig og systematisk høyere enn referanseverdien, skal EBA, EIOPA og ESMA tildele kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering en høyere risikoklasse på vurderingsskalaen for kredittkvalitet.
   e) Når EBA, EIOPA og ESMA har økt den tildelte risikovekten for en bestemt kredittvurdering foretatt av en bestemt ekstern kredittvurderingsinstitusjon, og der misligholdsraten for dennes kredittvurderinger ikke lenger er vesentlig og systematisk høyere enn referanseverdien, kan EBA, EIOPA og ESMA flytte kredittvurderingsinstitusjonens kredittvurdering tilbake til den opprinnelige risikoklassen på vurderingsskalaen for kredittkvalitet.
3. EBA, EIOPA og ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi de kvantitative faktorene omhandlet i nr. 2 bokstav a), de kvalitative faktorene omhandlet i nr. 2 bokstav b) og referanseverdien omhandlet i nr. 2 bokstav c).

   EBA, EIOPA og ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. juli 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i henholdsvis forordning (EU) nr. 1093/2010, forordning (EU) nr. 1094/2010 og forordning (EU) nr. 1095/2010.

Underavsnitt 3

Bruk av kredittvurderinger foretatt av eksportkredittbyråer

Artikkel 137

Bruk av kredittvurderinger foretatt av eksportkredittbyråer

1. Ved anvendelsen av artikkel 114 kan institusjonene anvende kredittvurderinger fra et eksportkredittbyrå som institusjonen har utpekt, dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Dette er en konsensusbasert risikovurdering fra eksportkredittbyråer som er tilsluttet OECDs overenskomst om retningslinjer for statsstøttede eksportkreditter.
   b) Vedkommende eksportkredittbyrå offentliggjør sine kredittvurderinger, eksportkredittbyrået benytter metodene som er fastsatt av OECD, og kredittvurderingen er tilknyttet en av de åtte minstepremiene for eksportforsikring som er fastsatt i henhold til OECDs metoder. Institusjonen kan tilbakekalle utpekingen av et eksportkredittbyrå. Institusjonen skal begrunne tilbakekallingen dersom det er konkrete tegn på at hensikten med tilbakekallingen er å redusere kapitalkravene.
2. Eksponeringer der en kredittvurdering foretatt av et eksportkredittbyrå er blitt godkjent for risikovektformål, skal gis en risikovekt i samsvar med tabell 9.

Tabell 9

Minstepremier for eksportforsikring	0	1	2	3	4	5	6	7
Risikovekt	0 %	0 %	20 %	50 %	100 %	100 %	100 %	150 %

Avsnitt 4

Bruk av kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner for å fastsette risikovekter

Artikkel 138

Alminnelige krav

En institusjon kan utpeke en eller flere eksterne kredittvurderingsinstitusjoner til å fastsette risikovekter for eiendeler og poster utenfor balansen. En institusjon kan tilbakekalle utpekingen av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon. Institusjonen skal begrunne tilbakekallingen dersom det er konkrete tegn på at hensikten med tilbakekallingen er å redusere kapitalkravene. Kredittvurderinger skal ikke anvendes selektivt. En institusjon skal anvende kredittvurderinger utstedt på oppfordring. Den kan imidlertid anvende kredittvurderinger utstedt uoppfordret dersom EBA har bekreftet at en slik kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er av en annen kvalitet enn kredittvurderinger som denne eksterne kredittvurderingsinstitusjonen har utstedt på oppfordring. EBA skal enten nekte å gi eller tilbakekalle en slik bekreftelse, særlig dersom den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen har anvendt en kredittvurdering som er utstedt uoppfordret, for å presse det kredittvurderte foretaket til å bestille en kredittvurdering eller andre tjenester. Ved anvendelsen av kredittvurderinger skal institusjonene oppfylle følgende krav:

a) En institusjon som bestemmer seg for å benytte de kredittvurderingene som er utarbeidet av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon for en bestemt kategori av poster, skal anvende disse kredittvurderingene konsekvent for alle eksponeringer som tilhører vedkommende kategori.
b) En institusjon som bestemmer seg for å benytte de kredittvurderingene som er utarbeidet av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, skal anvende disse løpende og konsekvent over tid.
c) En institusjon skal bare benytte kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner som tar hensyn til alle beløp, dvs. både hovedstol og renter, som den har fordringer på.
d) Dersom bare en kredittvurdering er tilgjengelig fra en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon for en post, skal denne kredittvurderingen anvendes for å fastsette risikovekten for denne posten.
e) Dersom to kredittvurderinger fra utpekte eksterne kredittvurderingsinstitusjoner er tilgjengelige, og de to viser til ulike risikovekter for en post, skal den høyeste risikovekten gis.
f) Dersom flere enn to kredittvurderinger fra utpekte eksterne kredittvurderingsinstitusjoner er tilgjengelige for en post, skal det vises til de to vurderingene som gir de to laveste risikovektene. Dersom de to laveste risikovektene er forskjellige, skal den høyeste av disse gis. Dersom de to laveste risikovektene er like, skal denne risikovekten gis.

Artikkel 139

Kredittvurdering av utstedere og emisjoner

1. Dersom det foreligger en kredittvurdering for et bestemt emisjonsprogram eller en bestemt emisjonsfasilitet som posten som utgjør eksponeringen tilhører, skal denne kredittvurderingen anvendes for å fastsette hvilken risikovekt posten skal gis.
2. Når det ikke foreligger en umiddelbart anvendelig kredittvurdering for en bestemt post, men det foreligger en kredittvurdering for et bestemt emisjonsprogram eller en bestemt emisjonsfasilitet som den posten som utgjør eksponeringen, ikke inngår i, eller det foreligger en generell kredittvurdering av utstederen, skal denne kredittvurderingen anvendes i et av følgende tilfeller:
   a) Dersom den medfører en høyere risikovekt enn det som ellers ville vært tilfellet, og den aktuelle eksponeringen på alle måter har samme eller lavere prioritet enn emisjonsprogrammet eller emisjonsfasiliteten eller eventuelt de usikrede eksponeringene med utstederen som har best prioritet.
   b) Dersom den medfører en lavere risikovekt, og den aktuelle eksponeringen på alle måter har samme eller bedre prioritet enn emisjonsprogrammet eller emisjonsfasiliteten eller eventuelt utstederens usikrede eksponeringer med best prioritet.

   I alle andre tilfeller skal eksponeringen ikke anses som kredittvurdert.
3. Nr. 1 og 2 er ikke til hinder for anvendelsen av artikkel 129.
4. Kredittvurderinger for utstedere i en foretaksgruppe kan ikke anvendes som kredittvurdering av en annen utsteder innenfor samme foretaksgruppe.

Artikkel 140

Langsiktige og kortsiktige kredittvurderinger

1. Kortsiktige kredittvurderinger kan anvendes bare på kortsiktige eiendelsposter og poster utenfor balansen som utgjør eksponeringer mot institusjoner og foretak.
2. Kortsiktige kredittvurderinger skal anvendes bare på den posten som den kortsiktige kredittvurderingen gjelder for, og skal ikke anvendes til å utlede risikovekter for øvrige poster, unntatt i følgende tilfeller:
   a) Dersom en fasilitet med kortsiktig kredittvurdering er gitt en risikovekt på 150 %, skal alle usikrede eksponeringer uten kredittvurdering med vedkommende låntaker, enten de er kort- eller langsiktige, også gis en risikovekt på 150 %.
   b) Dersom en fasilitet med kortsiktig kredittvurdering er gitt en risikovekt på 50 %, skal ingen kortsiktige usikrede eksponeringer som ikke er kredittvurdert, gis en risikovekt som er lavere enn 100 %.

Artikkel 141

Poster i nasjonal og utenlandsk valuta

En kredittvurdering som gjelder for en post angitt i låntakerens nasjonale valuta, kan ikke anvendes for å utlede en risikovekt for en annen eksponering mot samme låntaker som er angitt i en utenlandsk valuta.

Dersom en eksponering oppstår gjennom en institusjons deltaking i et lån som er gitt av en multilateral utviklingsbank hvis status som prioritert kreditor er anerkjent i markedet, kan kredittvurderingen av låntakerens post i nasjonal valuta anvendes for å fastsette risikovekt.

Kapittel 3

Intern kredittvurderingsmetode

Avsnitt 1

Tillatelse fra vedkommende myndigheter til å benytte IRB-metoden

Artikkel 142

Definisjoner

1. I dette kapittel menes med
   1) «risikoklassifiseringssystem» alle metoder, prosesser og kontroller samt datainnsamlings- og IT-systemer som ligger til grunn for vurderingen av kredittrisiko, tilordningen av eksponeringer til risikoklasser samt kvantifisering av estimater for mislighold og tap som gjelder for en bestemt eksponeringstype,
   2) «eksponeringstype» en gruppe av eksponeringer som forvaltes på en homogen måte, er sammensatt av en bestemt type fasiliteter og kan være begrenset til et enkelt foretak eller en enkelt undergruppe av foretak i en gruppe, forutsatt at den samme eksponeringstypen forvaltes på en annen måte i andre foretak i gruppen,
   3) «forretningsenhet» særskilte organisatoriske eller juridiske enheter, forretningsområder eller geografisk beliggenhet,

4) «stort foretak i finanssektoren» et foretak i finanssektoren som oppfyller følgende vilkår:
   a) dets samlede eiendeler beregnet på individuelt eller konsolidert grunnlag har en verdi som er høyere enn eller lik terskelen på 70 milliarder euro, når det seneste reviderte årsregnskapet eller konsoliderte årsregnskapet benyttes til å beregne eiendelenes verdi, og
   b) det eller et av dets datterselskaper er omfattet av tilsynsregler i Unionen eller av lovgivningen i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen,
5) «ikke-regulert foretak i finanssektoren» et foretak som ikke er et regulert foretak i finanssektoren, men som har som hovedvirksomhet en eller flere av virksomhetene oppført i vedlegg I til direktiv 2013/36/EU eller i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF,
6) «låntakerrisikoklasse» en risikokategori innenfor et risikoklassifiseringssystems klassifiseringsskala for låntakere som låntakerne tilordnes til på grunnlag av nærmere angitte kredittvurderingskriterier som estimater for misligholdssannsynlighet (PD) blir utledet fra,
7) «eksponeringsrisikoklasse» en risikokategori innenfor et risikoklassifiseringssystems skala som eksponeringer tilordnes til på grunnlag av et spesifisert og avgrenset sett av kredittvurderingskriterier som egne LGD-estimater blir utledet fra,
8) «forvalter» et foretak som fra dag til dag forvalter en gruppe av kjøpte fordringer eller de underliggende kreditteksponeringene.

2. Ved anvendelsen av nr. 1 punkt 4 bokstav b) i denne artikkel kan Kommisjonen gjennom gjennomføringsrettsakter og etter undersøkelsesprosedyren i artikkel 464 nr. 2 treffe beslutning om hvorvidt en tredjestat anvender tilsyns- og reguleringsordninger som minst tilsvarer ordningene som anvendes i Unionen. Uten en slik beslutning kan institusjonene til 1. januar 2015 fortsatt anvende behandlingen angitt i dette nummer på en tredjestat dersom de relevante vedkommende myndighetene før 1. januar 2014 har godkjent at tredjestaten kan behandles på denne måten.

Artikkel 143

Tillatelse til å benytte IRB-metoden

1. Dersom vilkårene i dette kapittel er oppfylt, skal vedkommende myndighet tillate at institusjonene beregner sine risikovektede eksponeringsbeløp ved hjelp av den interne kredittvurderingsmetoden (heretter kalt «IRB-metoden»).
2. Det skal kreves forhåndstillatelse til å benytte IRB-metoden, herunder egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, for hver eksponeringskategori, for hvert risikoklassifiseringssystem, for hver metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner og for hver metode som er anvendt til estimering av LGD og konverteringsfaktorer.
3. Institusjonene skal innhente forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter til følgende:
   a) Vesentlige endringer av anvendelsesområdet for et risikoklassifiseringssystem eller en metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner som institusjonen har fått tillatelse til å anvende.
   b) Vesentlige endringer av et risikoklassifiseringssystem eller en metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner som institusjonen har fått tillatelse til å anvende.

   Anvendelsesområdet for et risikoklassifiseringssystem skal omfatte alle eksponeringer av den relevante eksponeringstypen som det aktuelle risikoklassifiseringssystemet er utviklet for.
4. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om alle endringer i risikoklassifiseringssystemer og metoder med interne modeller for egenkapitalposisjoner.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for å vurdere vesentligheten av å anvende et eksisterende risikoklassifiseringssystem på ytterligere eksponeringer som ikke allerede er omfattet av dette risikoklassifiseringssystemet, og endringer i risikoklassifiseringssystemene eller metoder med interne modeller for egenkapitalposisjoner i henhold til IRB-metoden.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 144

Vedkommende myndigheters vurdering av en søknad om anvendelse av IRB-metoden

1. Vedkommende myndighet skal tillate at en institusjon benytter IRB-metoden i henhold til artikkel 143, herunder egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, bare dersom vedkommende myndighet er overbevist om at kravene i dette kapittel er oppfylt, særlig kravene i avsnitt 6, og at institusjonens systemer for forvaltning og kredittvurdering av kredittrisikoeksponeringer er solide og gjennomføres med integritet, og særlig at institusjonen har godtgjort overfor vedkommende myndighet at følgende standarder overholdes:
   a) Institusjonens risikoklassifiseringssystemer gir en meningsfull vurdering av låntakerens og transaksjonens kjennetegn, en meningsfull differensiering av risiko og nøyaktige og konsekvente kvantitative risikoestimater.
   b) Interne kredittvurderinger og estimater for mislighold og tap som benyttes ved beregning av krav til ansvarlig kapital, samt tilknyttede systemer og framgangsmåter, spiller en vesentlig rolle i risikostyringen og beslutningstakingen samt ved godkjenning av krediter, intern kapitalallokering og foretaksstyring i institusjonen.
   c) Institusjonen har en kontrollenhet for kredittrisiko med ansvar for institusjonens risikoklassifiseringssystemer, som er tilstrekkelig uavhengig og ikke gjenstand for utilbørlig påvirkning.
   d) Institusjonen samler inn og lagrer alle relevante data som en effektiv støtte for sine framgangsmåter for måling og styring av kredittrisiko.
   e) Institusjonen dokumenterer sine risikoklassifiseringssystemer og grunnlaget for deres utforming samt validerer sine risikoklassifiseringssystemer.
   f) Institusjonen har validert hvert risikoklassifiseringssystem og hver metode med interne modeller for egenkapitalposisjoner i en egnet periode før det gis tillatelse til å anvende dette risikoklassifiseringssystemet eller denne metoden med interne modeller for egenkapitalposisjoner, den har i denne perioden vurdert om risikoklassifiseringssystemet eller metodene med interne modeller for egenkapitalposisjoner er egnet for anvendelsesområdet for risikoklassifiseringssystemet eller metoden med interne modeller for egenkapitalposisjoner, og den har foretatt nødvendige endringer i disse risikoklassifiseringssystemene eller metodene med interne modeller for egenkapitalposisjoner, som følge av denne vurderingen.
   g) Institusjonen har ved hjelp av IRB-metoden beregnet krav til ansvarlig kapital som følge av sine risikoparameterestimater, og kan foreta rapporteringen som kreves i artikkel 99.
   h) Institusjonen har tilordnet og fortsetter å tilordne hver eksponering innenfor anvendelsesområdet for et risikoklassifiseringssystem til en risikoklasse i dette risikoklassifiseringssystemet; institusjonen har tilordnet og fortsetter å tilordne hver eksponering innenfor anvendelsesområdet for en metode for egenkapitalposisjoner til denne metoden med interne modeller.

   Kravene om å anvende en IRB-metode, herunder egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, får også anvendelse når en institusjon har innført et risikoklassifiseringssystem eller en modell som anvendes innenfor et risikoklassifiseringssystem, som den har kjøpt av en tredjepart.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilken vurderingsmetode vedkommende myndigheter skal følge for å vurdere om en institusjon overholder kravene om å benytte IRB-metoden.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 145

Tidligere erfaring med anvendelse av IRB-metoder

1. En institusjon som søker om å få benytte IRB-metoden, skal for vedkommende eksponeringskategorier ha benyttet risikoklassifiseringssystemer som i hovedsak er i samsvar med kravene i avsnitt 6 for måling og styring av intern risiko, i minst tre år forut for tillatelsen til å benytte IRB-metoden.
2. En institusjon som søker om å få benytte egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, skal dokumentere overfor vedkommende myndigheter at den har beregnet og benyttet egne

LGD-estimater og konverteringsfaktorer på en måte som i hovedsak er i samsvar med kravene for bruk av egne estimater for parametrene i avsnitt 6, i minst tre år forut for tillatelsen til å benytte egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer.

3. Dersom institusjonen utvider anvendelsen av IRB-metoden etter å ha fått den opprinnelige tillatelsen, skal institusjonens erfaring være tilstrekkelig til å oppfylle kravene i nr. 1 og 2 når det gjelder de ytterligere eksponeringene som er omfattet. Dersom anvendelsen av risikoklassifiseringssystemer utvides til å omfatte eksponeringer som er vesentlig forskjellige fra den eksisterende dekningen, slik at den eksisterende erfaringen ikke med rimelighet kan antas å være tilstrekkelig til å oppfylle kravene i disse bestemmelsene når det gjelder de ytterligere eksponeringene, skal kravene i nr. 1 og 2 anvendes separat for de ytterligere eksponeringene.

Artikkel 146

Tiltak som skal treffes når kravene i dette kapittel ikke lenger er oppfylt

Dersom en institusjon ikke lenger oppfyller kravene i dette kapittel, skal den underrette vedkommende myndighet og gjøre ett av følgende:

a) Framlegge for vedkommende myndighet en tilfredsstillende plan for rettidig fornyet overholdelse og gjennomføre denne planen innen en frist som avtales med vedkommende myndighet.
b) Dokumentere overfor vedkommende myndigheter at virkningen av den manglende overholdelsen er uvesentlig.

Artikkel 147

Metode for tilordning av eksponeringer til eksponeringskategorier

1. Metoden som benyttes av institusjonen for å tilordne eksponeringer til ulike eksponeringskategorier, skal være hensiktsmessig og konsekvent over tid.
2. Hver eksponering skal plasseres i en av følgende eksponeringskategorier:
   a) Eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker.
   b) Eksponeringer mot institusjoner.
   c) Eksponeringer mot foretak.
   d) Massemarkedseksponeringer.
   e) Egenkapitalposisjoner.
   f) Poster som utgjør verdipapiriseringsposisjoner.
   g) Øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser.
3. Følgende eksponeringer skal plasseres i den kategorien som er fastsatt i nr. 2 bokstav a):
   a) Eksponeringer mot regionale eller lokale myndigheter eller offentlige foretak som behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i henhold til artikkel 115 og 116.
   b) Eksponeringer mot multilaterale utviklingsbanker som omhandlet i artikkel 117 nr. 2.
   c) Eksponeringer mot internasjonale organisasjoner som har en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 118.
4. Følgende eksponeringer skal plasseres i den klassen som er fastsatt i nr. 2 bokstav b):
   a) Eksponeringer mot regionale myndigheter og lokale myndigheter som ikke behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i samsvar med artikkel 115 nr. 2 og 4.
   b) Eksponeringer mot offentlige foretak som ikke behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i samsvar med artikkel 116 nr. 4.
   c) Eksponeringer mot multilaterale utviklingsbanker som ikke gis en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 117.
   d) Eksponeringer mot finansinstitusjoner som behandles som eksponeringer mot institusjoner i samsvar med artikkel 119 nr. 5.
5. For å kunne falle inn under kategorien for massemarkedseksponeringer som fastsatt i nr. 2 bokstav d), skal eksponeringer oppfylle følgende kriterier:
   a) De skal være ett av følgende:
      i) Eksponeringer mot en eller flere fysiske personer.
      ii) Eksponeringer mot en SMB, forutsatt at det samlede beløpet som motparten eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter skylder institusjonen og dens morforetak og dettes datterforetak, herunder en eventuell forfalt eksponering, men med unntak av eksponeringer med sikkerhet i boligeiendom, skal, så vidt institusjonen kjenner til, ikke overstige 1 million euro, noe institusjonen skal ha truffet rimelige tiltak for å bekrefte.
   b) De behandles konsekvent over tid og på en ensartet måte av institusjonen i dennes risikostyring.

c) De håndteres ikke like individuelt som eksponeringer i eksponeringskategorien for foretak.
d) De utgjør alle en del av et betydelig antall eksponeringer som håndteres på tilsvarende måte.

I tillegg til eksponeringene angitt i første ledd skal nåverdien av massemarkedskunders minsteleasingbetalinger tas med i kategorien for massemarkedseksponeringer.

6. Følgende eksponeringer skal plasseres i kategorien for egenkapitalposisjoner fastsatt i nr. 2 bokstav e):
   a) Ikke-gjeldsbaserte eksponeringer som innebærer en etterstilt restfordring på utsteders eiendeler eller inntekt.
   b) Gjeldsbaserte eksponeringer og andre verdipapirer, partnerskap, derivater eller andre instrumenter med et økonomisk innhold som tilsvarer eksponeringene angitt i bokstav a).
7. Alle kredittforpliktelser som ikke er plassert i eksponeringskategoriene fastsatt i nr. 2 bokstav a), b) og d)–f), skal plasseres i eksponeringskategorien nevnt i nr. 2 bokstav c).
8. I kategorien for foretakseksponeringer skal institusjonene separat identifisere eksponeringer med følgende kjennetegn som eksponeringer mot spesialiserte foretak:
   a) Eksponeringen er mot et foretak som ble opprettet særskilt for å finansiere eller forvalte fysiske eiendeler, eller er en økonomisk sammenlignbar eksponering.
   b) Kontraktsbestemmelsene gir långiver en vesentlig grad av kontroll over eiendelene og den inntekten de genererer.
   c) Den primære kilden for tilbakebetaling av forpliktelsen er den inntekten som er generert av de eiendelene som blir finansiert, og ikke den uavhengige tilbakebetalingsevnen til et kommersielt foretak med mer omfattende virksomhet.
9. Restverdien av leasede eiendommer skal plasseres i den eksponeringskategorien som er fastsatt i nr. 2 bokstav g), med mindre denne restverdien allerede inngår i den leasingeksponeringen som er fastsatt i artikkel 166 nr. 4.
10. Eksponeringen som følger av å yte kredittbeskyttelse i form av et kredittderivat som gir dekning for den n-te underliggende kreditten i en kurv, skal plasseres i den samme eksponeringskategorien i henhold til nr. 2 som eksponeringene i kurven ville være plassert i, med mindre de enkelte eksponeringene i kurven ville være plassert i ulike eksponeringskategorier; i så fall plasseres eksponeringen i den kategorien for foretakseksponeringer som er fastsatt i nr. 2 bokstav c).

Artikkel 148

Vilkår for anvendelse av IRB-metoden for ulike eksponeringskategorier og forretningsenheter

1. Institusjoner og et eventuelt morforetak og dettes datterforetak skal innføre IRB-metoden for alle eksponeringer, med mindre de av vedkommende myndigheter har fått tillatelse til permanent å benytte standardmetoden i samsvar med artikkel 150.

   Med forbehold for forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter kan metoden innføres trinnvis for eksponeringskategoriene nevnt i artikkel 147 innenfor samme forretningsenhet, for ulike forretningsenheter i samme foretaksgruppe eller for bruk av egne LGD-estimater eller konverteringsfaktorer for beregning av risikovekter for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker.

   Når det gjelder den kategorien for massemarkedseksponeringer som er nevnt i artikkel 147 nr. 5, kan metoden innføres trinnvis for hver kategori av eksponeringer som de ulike korrelasjonene i artikkel 154 tilsvarer.
2. Vedkommende myndigheter skal fastsette den fristen en institusjon og et eventuelt morforetak og dettes datterforetak har til å innføre IRB-metoden for alle eksponeringer. Vedkommende myndigheter skal fastsette en frist som de anser egnet på grunnlag av arten og omfanget av institusjonenes eller et eventuelt morforetaks og dettes datterforetaks virksomhet samt antallet og arten av de risikoklassifiseringssystemene som skal innføres.
3. Institusjonene skal benytte IRB-metoden i samsvar med vilkår fastsatt av vedkommende myndigheter. Vedkommende myndigheter skal fastsette disse vilkårene slik at de sikrer at fleksibiliteten i henhold til nr. 1 ikke anvendes selektivt med det formål å oppnå reduserte krav til ansvarlig kapital med hensyn til de eksponeringskategoriene eller forretningsenhetene som ennå ikke er omfattet av IRB-metoden, eller ved anvendelsen av egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer.
4. Institusjoner som ikke begynte å benytte IRB-metoden før 1. januar 2013, eller som fram til nevnte dato var pålagt av vedkommende myndigheter å beregne kapitalkravene ved hjelp av standardmetoden, skal fortsatt kunne

beregne kapitalkravene ved hjelp av standardmetoden for alle eksponeringer i innføringsperioden, til vedkommende myndigheter underretter dem om at de anser det godtgjort at IRB-metoden med rimelig sikkerhet vil bli innført.

5. En institusjon som har fått tillatelse til å benytte IRB-metoden på en hvilken som helst eksponeringskategori, skal benytte IRB-metoden på den kategorien av egenkapitalposisjoner som er fastsatt i artikkel 147 nr. 2 bokstav e), unntatt når institusjonen har tillatelse til å benytte standardmetoden på egenkapitalposisjoner i henhold til artikkel 150, og på eksponeringskategorien for øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser, i henhold til artikkel 147 nr. 2 bokstav g).
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene som vedkommende myndigheter skal benytte for å fastsette hva som vil være en hensiktsmessig trinnvis innføring av IRB-metoden for de eksponeringskategoriene som er omhandlet i nr. 3.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 149

Vilkår for å gå tilbake til mindre avanserte metoder

1. En institusjon som benytter IRB-metoden for en bestemt eksponeringskategori eller eksponeringstype, skal ikke slutte å anvende denne metoden for i stedet å benytte standardmetoden for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, med mindre følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen har overfor vedkommende myndighet godtgjort at anvendelsen av standardmetoden ikke foreslås for å redusere institusjonens krav til ansvarlig kapital, at den er nødvendig på grunn av arten og kompleksiteten av institusjonens samlede eksponeringer av denne typen, og at den ikke vil ha en vesentlig negativ innvirkning på institusjonens solvens eller dens evne til å styre risiko på en effektiv måte.
   b) Institusjonen har fått forhåndstillatelse fra vedkommende myndighet.
2. Institusjoner som i henhold til artikkel 151 nr. 9 har fått tillatelse til å benytte egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, skal ikke gå tilbake til å anvende LGD-verdier og konverteringsfaktorer som omhandlet i artikkel 151 nr. 8, med mindre følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen har overfor vedkommende myndighet godtgjort at anvendelsen av LGD-verdier og konverteringsfaktorer som omhandlet i artikkel 151 nr. 8, for en bestemt eksponeringskategori eller eksponeringstype, ikke foreslås for å redusere institusjonens krav til ansvarlig kapital, at den er nødvendig på grunn av arten og kompleksiteten av institusjonens samlede eksponeringer av denne typen, og at den ikke vil ha en vesentlig negativ innvirkning på institusjonens solvens eller dens evne til å håndtere risiko på en effektiv måte.
   b) Institusjonen har fått forhåndstillatelse fra vedkommende myndighet.
3. Anvendelsen av nr. 1 og 2 er underlagt vedkommende myndigheters fastsatte vilkår for anvendelse av IRB-metoden i henhold til artikkel 148 og tillatelsen til delvis anvendelse på permanent grunnlag som omhandlet i artikkel 150.

Artikkel 150

Vilkår for delvis anvendelse på permanent grunnlag

1. Dersom vedkommende myndigheter har gitt forhåndstillatelse, kan institusjoner med tillatelse til å benytte IRB-metoden ved beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp for en eller flere eksponeringskategorier, benytte standardmetoden for følgende eksponeringer:
   a) Eksponeringskategorien fastsatt i artikkel 147 nr. 2 bokstav a) dersom antallet vesentlige motparter er begrenset og det ville være urimelig krevende for institusjonen å innføre et risikoklassifiseringssystem for disse motpartene.
   b) Eksponeringskategorien fastsatt i artikkel 147 nr. 2 bokstav b) dersom antallet vesentlige motparter er begrenset og det ville være urimelig krevende for institusjonen å innføre et risikoklassifiseringssystem for disse motpartene.
   c) Eksponeringer i ubetydelige forretningsenheter samt eksponeringskategorier eller eksponeringstyper som er uvesentlige med hensyn til størrelse og antatt risikoprofil.

d) Eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker i medlemsstatene og deres regionale og lokale myndigheter, administrasjonsorganer og offentlige foretak, forutsatt at
   i) det ikke er noen forskjell i risiko mellom eksponeringene mot vedkommende sentralmyndighet og sentralbank og andre eksponeringer på grunn av særlige offentlige ordninger, og
   ii) eksponeringer mot sentralmyndigheten og sentralbanken risikovektes med 0 % i henhold til artikkel 114 nr. 2 eller 4 eller artikkel 495 nr. 2.

e) En institusjons eksponeringer mot en motpart som er institusjonens morforetak, dens datterforetak eller et datterforetak av dens morforetak, og forutsatt at motparten er en institusjon eller et finansielt holdingselskap, et blandet finansielt holdingselskap, en finansinstitusjon, et kapitalforvaltningsselskap eller et foretak som yter tilknyttede tjenester underlagt egnede tilsynskrav, eller et foretak som har en tilknytning i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF.

f) Eksponeringer mellom institusjoner som oppfyller kravene i artikkel 113 nr. 7.

g) Egenkapitalposisjoner mot foretak hvis kredittforpliktelser risikovektes med 0 % i henhold til kapittel 2, herunder statsstøttede foretak som kan risikovektes med 0 %.

h) Egenkapitalposisjoner som inngås i henhold til regelverksprogrammer for å fremme bestemte økonomiske sektorer, og som tilfører vesentlig støtte til institusjonens investeringer og innebærer en form for kontroll fra myndighetenes side, samt restriksjoner på egenkapitalinvesteringene, når slike eksponeringer samlet sett kan utelukkes fra IRB-metoden bare opp til en grense på 10 % av den ansvarlige kapitalen.

i) Eksponeringene som er omhandlet i artikkel 119 nr. 4 og oppfyller vilkårene som er fastsatt der.

j) Statsgarantier og statlig gjenforsikrede garantier omhandlet i artikkel 215 nr. 2.

Vedkommende myndigheter skal tillate anvendelse av standardmetoden for egenkapitalposisjoner i henhold til første ledd bokstav g) og h) som er godkjent for denne behandlingen i andre medlemsstater. EBA skal på sitt nettsted offentliggjøre og regelmessig ajourføre en liste over eksponeringer omhandlet i nevnte bokstaver som kan behandles i henhold til standardmetoden.

2. I henhold til nr. 1 skal en institusjons kategori for egenkapitalposisjoner anses som vesentlig dersom dens samlede verdi, med unntak av egenkapitalposisjoner pålagt i henhold til regelverksprogrammer som omhandlet i nr. 1 bokstav h), i gjennomsnitt i det foregående året overstiger 10 % av institusjonens ansvarlige kapital. Dersom antallet av disse egenkapitalposisjonene er mindre enn ti, skal denne terskelen være 5 % av institusjonens ansvarlige kapital.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for anvendelse av nr. 1 bokstav a)–c).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

4. EBA skal i 2018 utstede retningslinjer for anvendelsen av nr. 1 bokstav d), der den skal anbefale grenser i form av en prosentdel av de samlede balanseførte og/eller risikovektede eiendelene som skal beregnes i henhold til standardmetoden.

   Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Avsnitt 2

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp

Underavsnitt 1

Behandling etter eksponeringskategori

Artikkel 151

Behandling etter eksponeringskategori

1. De risikovektede eksponeringsbeløpene for kredittrisiko knyttet til eksponeringer som tilhører en av eksponeringskategoriene omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav a)–e) og g), skal, med mindre de trekkes fra ansvarlig kapital, beregnes i samsvar med underavsnitt 2, unntatt når disse eksponeringene trekkes fra ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital eller tilleggskapital.

2. De risikovektede eksponeringsbeløpene for forringelsesrisiko knyttet til kjøpte fordringer skal beregnes i samsvar med artikkel 157. Når en institusjon med hensyn til kjøpte fordringer

har full regressrett for misligholdsrisiko og forringelsesrisiko overfor selgeren av de kjøpte fordringene, får bestemmelsene i denne artikkel og artikkel 152 samt artikkel 158 nr. 1–4 i tilknytning til kjøpte fordringer ikke anvendelse, og eksponeringen skal behandles som en eksponering med sikkerhet.

3. Beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko og forringelsesrisiko skal bygge på parametrer tilknyttet den aktuelle eksponeringen. Disse skal omfatte PD, LGD, løpetid («M») og eksponeringsverdi for eksponeringen. PD og LGD kan vurderes hver for seg eller sammen, i samsvar med avsnitt 4.
4. Institusjonene skal beregne risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko for alle eksponeringer som tilhører eksponeringskategorien «egenkapital» omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav e), i samsvar med artikkel 155. Institusjonene kan benytte metodene som er fastsatt i artikkel 155 nr. 3 og 4, dersom de har fått forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter. Vedkommende myndigheter skal gi en institusjon tillatelse til å benytte metoden med interne modeller som omhandlet i artikkel 155 nr. 4, forutsatt at institusjonen oppfyller kravene i avsnitt 6 underavsnitt 4.
5. Beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko knyttet til eksponeringer mot spesialiserte foretak kan beregnes i samsvar med artikkel 153 nr. 5.
6. For eksponeringer som tilhører eksponeringskategoriene omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav a)–d), skal institusjonene anvende egne estimater for misligholdssannsynlighet i samsvar med artikkel 143 og avsnitt 6.
7. For eksponeringer som tilhører eksponeringskategorien nevnt i artikkel 147 nr. 2 bokstav d), skal institusjonene foreta egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer i samsvar med artikkel 143 og avsnitt 6.
8. For eksponeringer som tilhører eksponeringskategoriene omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav a)–c), skal institusjonene anvende LGD-verdiene fastsatt i artikkel 161 nr. 1 og konverteringsfaktorene fastsatt i artikkel 168 nr. 8 bokstav a)–d), med mindre institusjonen har fått tillatelse til å benytte egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer for disse eksponeringskategoriene i samsvar med nr. 9.
9. For alle eksponeringer som tilhører eksponeringskategoriene omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav a)–c), skal vedkommende myndighet tillate at institusjonene benytter egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer i samsvar med artikkel 143 og avsnitt 6.
10. De risikovektede eksponeringsbeløpene for verdipapiriserte eksponeringer og for eksponeringer som tilhører eksponeringskategorien omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav f), skal beregnes i samsvar med kapittel 5.

Artikkel 152

Behandling av eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er

1. Dersom eksponeringer i form av andeler eller aksjer i IKI-er oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3, og institusjonen har kunnskap om alle IKI-ens underliggende eksponeringer, skal institusjonen ta hensyn til disse underliggende eksponeringene ved beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i samsvar med metodene i dette kapittel.

   Dersom IKI-ens underliggende eksponering er en eksponering i form av andeler eller aksjer i en annen IKI, skal det første foretaket også ta hensyn til de underliggende eksponeringene i den andre IKI-en.
2. Dersom institusjonen ikke oppfyller vilkårene for bruk av metodene i dette kapittel for alle eller deler av IKI-ens underliggende eksponeringer, skal risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp beregnes etter følgende metoder:
   a) For eksponeringer som tilhører kategorien for egenkapitalposisjoner omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav e), skal institusjonene benytte den enkle risikovektmetoden fastsatt i artikkel 155 nr. 2.
   b) For alle andre underliggende eksponeringer omhandlet i nr. 1 skal institusjonene benytte standardmetoden fastsatt i kapittel 2, på følgende vilkår:
      i) For eksponeringer som er tildelt en spesifikk risikovekt for ikke-kredittvurderte eksponeringer, eller som er omfattet av den risikoklassen som gir den høyeste risikovekten for en gitt eksponeringskategori, skal risikovekten multipliseres med en faktor på to, men den skal ikke være høyere enn 1 250 %.
      ii) For alle andre eksponeringer skal risikovekten multipliseres med en faktor på 1,1 og være minst 5 %.

   Dersom institusjonen ved anvendelsen av bokstav a) ikke er i stand til å skille mellom aktiv eierkapital-posisjoner (PE), børsomsatte og

andre egenkapitalposisjoner, skal den behandle disse eksponeringene som andre egenkapitalposisjoner. Når disse eksponeringene sammen med institusjonens direkte eksponeringer i denne eksponeringskategorien ikke er vesentlige i henhold til artikkel 150 nr. 2, kan artikkel 150 nr. 1 få anvendelse, forutsatt at vedkommende myndigheter tillater det.

3. Dersom eksponeringer i form av andeler eller aksjer i en IKI ikke oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3, eller dersom institusjonen ikke har kunnskap om alle IKI-ens underliggende eksponeringer eller om de underliggende eksponeringene til en andel eller aksje i en IKI som selv er en underliggende eksponering i IKI-en, skal institusjonen ta hensyn til disse underliggende eksponeringene og beregne risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i samsvar med den enkle risikovektmetoden i artikkel 155 nr. 2.

   Dersom institusjonen ikke er i stand til å skille mellom aktiv eierkapital-posisjoner (PE), børsomsatte og andre egenkapitalposisjoner, skal den behandle de aktuelle eksponeringene som andre egenkapitalposisjoner. Den skal plassere eksponeringer som ikke er egenkapitalposisjoner, i kategorien for annen egenkapital.

4. Som et alternativ til metoden beskrevet i nr. 3 kan institusjonene selv beregne eller overlate til følgende tredjeparter å beregne og rapportere gjennomsnittlige risikovektede eksponeringsbeløp på grunnlag av IKI-ens underliggende eksponeringer i samsvar med metodene omhandlet i nr. 2 bokstav a) og b), for følgende:
   a) Depotinstitusjonen eller depotfinansinstitusjonen for IKI-en, forutsatt at IKI-en utelukkende investerer i verdipapirer og deponerer alle verdipapirer hos denne depotinstitusjonen eller depotfinansinstitusjonen.
   b) For andre IKI-er, IKI-ens forvaltningsselskap, forutsatt at IKI-ens forvaltningsselskap oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3 bokstav a).

   En ekstern revisor skal bekrefte at beregningen er riktig.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for at vedkommende myndigheter kan tillate institusjoner å benytte standardmetoden omhandlet i artikkel 150 nr. 1 innenfor rammen av nr. 2 bokstav b) i denne artikkel.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Underavsnitt 2

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko

Artikkel 153

Risikovektede eksponeringsbeløp for eksponeringer mot foretak, institusjoner og sentralmyndigheter og sentralbanker

1. Med forbehold for de særlige behandlingene omhandlet i nr. 2–4 skal de risikovektede eksponeringsbeløpene for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker beregnes etter følgende formel:

   Risikovektet eksponeringsbeløp = RW · eksponeringsverdi

   der risikovekten RW defineres som
   i) når PD = 0, skal RW være 0,
   ii) når PD = 1, dvs. for misligholdte eksponeringer:
      – der institusjonene anvender LGD-verdiene i artikkel 161 nr. 1, skal RW være 0,
      – der institusjonene benytter egne LGD-estimater, skal RW være

        der det beste estimatet for forventet tap («ELBE») er institusjonens beste estimat for forventet tap på den misligholdte eksponeringen i samsvar med artikkel 181 nr. 1 bokstav h),
   iii) når 0 < PD < 1, er

$$RW = \left(LGD \cdot N\left(\frac{1}{\sqrt{-}} \cdot G(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} \cdot G(0.999) \right) - LGD \cdot PD \right) \cdot \frac{1 + (M - 2{,}5) \cdot b}{1 - 1{,}5 \cdot b} \cdot 12{,}5 \cdot 1{,}06$$

der

N(x) = den kumulative fordelingsfunksjonen for en standard normalfordelt tilfeldig variabel (dvs. sannsynligheten for at en normalfordelt tilfeldig variabel med mid-

delverdi lik null og varians lik 1 er mindre enn eller lik x),

G(Z) = den inverse kumulative fordelingsfunksjonen for en standard normalfordelt tilfeldig variabel (dvs. verdien x som gir N(x) = z)

R = korrelasjonskoeffisienten, som defineres som

$$R = 0.12 \cdot \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}} + 0.24 \cdot \left(1 - \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}}\right)$$

b = løpetidsfaktoren, som defineres som

2. For alle eksponeringer mot store foretak i finanssektoren multipliseres korrelasjonskoeffisienten i nr. 1 iii) med 1,25. For alle eksponeringer mot ikke-regulerte foretak i finanssektoren multipliseres korrelasjonskoeffisientene i nr. 1 iii) og nr. 4, etter det som er relevant, med 1,25.
3. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for hver eksponering som oppfyller kravene i artikkel 202 og 217, kan justeres etter følgende formel:

Risikovektet eksponeringsbeløp = RW · eksponeringsverdi · (0.15 + (160 · PD_{pp})

der

PD_{pp} = PD-verdien til yteren av beskyttelse.

Risikovekten skal beregnes ved hjelp av den relevante formelen for risikovekt i nr. 1 for eksponeringen, PD-verdi for låntaker og LGD-verdi for en sammenlignbar direkte eksponering mot yteren av beskyttelse. Faktoren for løpetid (b) skal beregnes ved hjelp av den laveste verdien av PD-verdien for yteren av beskyttelse og PD-verdien for låntaker.

4. For eksponeringer mot foretak der samlet årsomsetning for den konsoliderte gruppen som foretaket er en del av, er mindre enn 50 millioner euro, kan institusjonene anvende korrelasjonsformelen i nr. 1 iii) for beregning av risikovekter for eksponeringer mot foretak. I denne formelen er S uttrykt som samlet årsomsetning i millioner euro med 5 millioner euro ≤ S ≤ 50 millioner euro. Rapportert omsetning på mindre enn 5 millioner euro skal behandles som om den tilsvarer 5 millioner euro. For kjøpte fordringer skal samlet årsomsetning være det vektede gjennomsnittet av de enkelte eksponeringene i gruppen.

$$R = 0.12 \cdot \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}} + 0.24 \cdot \left(1 - \frac{1 - e^{-50 \cdot PD}}{1 - e^{-50}}\right) - 0.04 \cdot \left(1 - \frac{\min\{\max\{5, S\}, 50\} - 5}{45}\right)$$

Institusjonene skal erstatte samlet årsomsetning med den konsoliderte gruppens samlede eiendeler når samlet årsomsetning ikke er en relevant indikator på foretakets størrelse, og samlede eiendeler er en mer relevant indikator enn samlet årsomsetning.

5. For eksponeringer mot spesialiserte foretak der en institusjon ikke kan estimere PD-verdier eller der PD-verdiene ikke oppfyller kravene i avsnitt 6, skal institusjonen risikovekte disse eksponeringene i samsvar med tabell 1, på følgende måte:

Tabell 9.1

Gjenværende løpetid	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Mindre enn 2,5 år	50 %	70 %	115 %	250 %	0 %
Lik eller mer enn 2,5 år	70 %	90 %	115 %	250 %	0 %

Ved fastsettelse av risikovekter for eksponeringer mot spesialiserte foretak skal institusjoner ta hensyn til følgende faktorer: økonomisk styrke, politisk og rettslig miljø, særtrekk ved transaksjoner og/eller eiendeler, organiserende kredittinstitusjoners og utviklende parters styrke, herunder eventuelle inntekter fra offentlige/private partnerskap, samt sikkerhetsordninger.

6. For sine kjøpte foretaksfordringer skal institusjoner oppfylle kravene i artikkel 184. For kjøpte foretaksfordringer som i tillegg oppfyller vilkårene i nr. 154 nr. 5, og der det ville være urimelig belastende for en institusjon å anvende risikokvantifiseringsstandardene for foretaksesponeringer som omhandlet i avsnitt 6 for disse fordringene, kan risikokvantifiseringsstandardene for massemarkedseksponeringer i avsnitt 6 anvendes.
7. For kjøpte foretaksfordringer kan kjøpsrabatter som kan tilbakebetales, sikkerheter eller delgarantier som gir «førstetapsbeskyttelse» for tap ved mislighold, forringelsestap eller begge deler, behandles som «førstetapsposi-

sjoner» ved anvendelse av IRB-metoden for verdipapirisering.

8. Dersom en institusjon yter kredittbeskyttelse for et antall eksponeringer på det vilkår at det n-te misligholdet blant eksponeringene skal utløse betaling, og at denne kreditthendelsen skal bringe kontrakten til opphør, skal de risikovektene som er fastsatt i kapittel 5 benyttes, forutsatt at produktet har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon. Dersom produktet ikke er vurdert av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, skal risikovektene til eksponeringene i kurven, unntatt n-1-eksponeringer, summeres, og summen av forventet tapt beløp multiplisert med 12,5 og det risikovektede eksponeringsbeløpet skal ikke overstige det nominelle beløpet for den beskyttelsen som ytes av kredittderivatet, multiplisert med 12,5. De n-1-eksponeringene som skal unntas fra summeringen, skal fastsettes slik at de skal omfatte de eksponeringene som gir opphav til et lavere risikovektet eksponeringsbeløp enn det som gjelder for noen av de eksponeringene som omfattes av denne summeringen. En risikovekt på 1 250 % skal gjelde for posisjoner i en kurv når en institusjon ikke kan fastsette risikovekten i henhold til IRB-metoden.
9. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvordan institusjonene skal ta hensyn til faktorene omhandlet i nr. 5 annet ledd ved risikovekting av eksponeringer mot spesialiserte foretak.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 154

Risikovektede eksponeringsbeløp for massemarkedseksponeringer

1. Risikovektede eksponeringsbeløp for massemarkedseksponeringer skal beregnes etter følgende formel:

Risikovektet eksponeringsbeløp = RW · eksponeringsverdi

der risikovekten RW defineres på følgende måte:

i) når PD = 1, dvs. for misligholdte eksponeringer, er risikovekten

RW = maks $\{0{,}12.5 \cdot (LGD - EL_{BE})\}$

der ELBE er institusjonens beste estimat for forventet tap for eksponeringen i samsvar med artikkel 181 nr. 1 bokstav h),

ii) når 0 < PD < 1, dvs. for alle andre mulige PD-verdier enn verdiene angitt under i), er risikovekten

$$RW = \left(LGD \cdot N\left(\frac{1}{\sqrt{1-R}} \cdot G(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} \cdot G(0.999) \right) - LGD \cdot PD \right) \cdot 12{,}5 \cdot 1{,}06$$

der

N(x) = den kumulative fordelingsfunksjonen for en standard normalfordelt tilfeldig variabel (dvs. sannsynligheten for at en normalfordelt tilfeldig variabel med middelverdi lik null og varians lik 1 er mindre enn eller lik x),

G(Z) = den inverse kumulative fordelingsfunksjonen for en standard normalfordelt tilfeldig variabel (dvs. verdien x som gir N(x) = z),

R = Korrelasjonskoeffisienten, som defineres son

$$R = 0.03 \cdot \frac{1 - e^{-35 \cdot PD}}{1 - e^{-35}} + 0.16 \cdot \left(1 - \frac{1 - e^{-35 \cdot PD}}{1 - e^{-35}}\right)$$

2. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for enhver eksponering mot en SMB i henhold til artikkel 147 nr. 5 som oppfyller kravene i artikkel 202 og 217, kan beregnes i samsvar med artikkel 153 nr. 3.
3. For massemarkedseksponeringer med sikkerhet i fast eiendom skal en korrelasjonskoeffisient (R) på 0,15 erstatte det tallet som beregnes med korrelasjonsformelen i nr. 1.
4. For kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer i samsvar med bokstav a)–e) skal en korrelasjon (R) på 0,04 erstatte det tallet som beregnes med korrelasjonsformelen i nr. 1.

Eksponeringer skal anses som kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer dersom de oppfyller følgende vilkår:

a) Eksponeringene er mot enkeltpersoner.
b) Eksponeringene er rullerende, usikrede og, i den utstrekning de ikke er utnyttet, kan de sies opp umiddelbart og uten vilkår

av institusjonen. I denne sammenhengen defineres rullerende eksponeringer som eksponeringer der kunders utestående beløp kan variere etter hvor mye disse kundene velger å låne og betale tilbake, opp til en grense som er fastsatt av institusjonen. Uutnyttede forpliktelser kan anses for å kunne sies opp uten vilkår, dersom avtalevilkårene tillater at institusjonen sier dem opp, i den utstrekning dette er tillatt i henhold til forbrukervernlovgivning og tilknyttet lovgivning,

c) høyeste eksponering mot en enkeltperson i underporteføljen er 100 000 euro eller mindre,

d) bruken av korrelasjonen i dette nummer er begrenset til porteføljer der tapsprosentene har vist lav volatilitet sett i forhold til de gjennomsnittlige tapsprosentene, særlig ved lave PD-verdier,

e) behandlingen som kvalifisert rullerende massemarkedseksponering skal være i samsvar med de underliggende risikokjennetegnene ved underporteføljen.

Som unntak fra bokstav b) får kravet om at eksponeringen skal være usikret, ikke anvendelse når det gjelder sikkerhet for kredittfasiliteter knyttet til en lønnskonto. I dette tilfellet skal beløp som gjenvinnes fra sikkerheten, ikke tas med i LGD-estimatet.

Vedkommende myndigheter skal vurdere den relative tapsvolatiliteten på tvers av de kvalifiserte rullerende massemarkedsporteføljene, så vel som for den samlede kvalifiserte rullerende massemarkedsporteføljen, og skal utveksle opplysninger om typiske kjennetegn for kvalifiserte rullerende tapsprosenter for massemarkedskunder på tvers av medlemsstater.

5. Kjøpte fordringer skal for å kunne behandles som massemarkedseksponeringer oppfylle kravene fastsatt i artikkel 184 og følgende vilkår:

a) Institusjonen har kjøpt fordringene fra utenforstående tredjeparter, og institusjonens eksponeringer mot låntaker for fordringen omfatter ingen eksponering som direkte eller indirekte utgår fra institusjonen selv.

b) De kjøpte fordringene skal ha oppstått på vanlige konkurransevilkår mellom selger og låntaker. Konserninterne fordringer og fordringer der det foretas motregning mellom foretak som kjøper fra og selger til hverandre, kan ikke godtas.

c) Den kjøpende institusjonen har et krav på all avkastning fra de kjøpte fordringene eller en forholdsmessig andel av avkastningen.

d) Porteføljen av kjøpte fordringer er tilstrekkelig diversifisert.

6. For kjøpte fordringer kan kjøpsrabatter som kan tilbakebetales, sikkerheter eller delgarantier som gir «førstetapsbeskyttelse» for tap ved mislighold, forringelsestap eller begge deler, behandles som «førstetapsposisjoner» ved anvendelse av IRB-metoden for verdipapirisering.

7. For hybridgrupper av kjøpte massemarkedsfordringer der kjøpende institusjoner ikke kan skille eksponeringer med sikkerhet i fast eiendom og kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer fra andre massemarkedseksponeringer, anvendes den funksjonen til beregning av risikovekter som gir de høyeste kapitalkravene for disse eksponeringene.

Artikkel 155

Risikovektede eksponeringsbeløp for egenkapitalposisjoner

1. Institusjonene skal fastsette sine risikovektede eksponeringsbeløp for egenkapitalposisjoner, med unntak av dem som trekkes fra i henhold til andre del eller risikovektes med 250 % i henhold til artikkel 48, i samsvar med metodene fastsatt i nr. 2–4 i denne artikkel. En institusjon kan anvende ulike metoder på ulike egenkapitalporteføljer dersom institusjonen selv anvender ulike metoder for intern risikostyring. Dersom en institusjon anvender ulike metoder, skal valget av PD-/LGD-metoden eller metoden med interne modeller gjøres konsekvent, også over tid og med hensyn til den metoden som anvendes til intern risikostyring av den relevante egenkapitalposisjonen, og ikke være motivert av regelverksarbitrasje.

Institusjonene kan behandle egenkapitalposisjoner mot foretak som yter tilknyttede tjenester, på samme måte som andre eiendeler som ikke er kredittforpliktelser.

2. I henhold til den enkle risikovektmetoden skal risikovektede eksponeringsbeløp beregnes etter følgende formel:

Risikovektet eksponeringsbeløp = RW · eksponeringsverdi

der

risikovekt (RW) = 190 % for aktiv eierkapital-posisjoner (PE) i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer,

risikovekt (RW) = 290 % for børsomsatte egenkapitalposisjoner,

risikovekt (RW) = 370 % for alle andre egenkapitalposisjoner.

Korte kontantposisjoner og derivater utenfor handelsporteføljen kan motregnes mot lange posisjoner i samme enkeltaksjer, forutsatt at disse instrumentene er stilt som sikring for særlige egenkapitalposisjoner, og at de utgjør en slik sikring i minst ett år til. Andre korte posisjoner skal behandles som om de er lange posisjoner, og den relevante risikovekten tillegges den absolutte verdien av hver posisjon. I forbindelse med posisjoner med avvikende løpetid er metoden den samme som anvendes for foretakseksponeringer i henhold til artikkel 162 nr. 5.

Institusjonene kan anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse for en egenkapitalposisjon i samsvar med metodene i kapittel 4.

3. I henhold til PD-/LGD-metoden skal risikovektede eksponeringsbeløp beregnes i samsvar med formlene i artikkel 153 nr. 1. Dersom institusjonene ikke har tilstrekkelige opplysninger til å kunne anvende definisjonen av mislighold i henhold til artikkel 178, skal risikovektene justeres med en faktor på 1,5.

   For hver enkelt eksponering skal summen av forventet tapt beløp multiplisert med 12,5 og det risikovektede eksponeringsbeløpet ikke overstige eksponeringsverdien multiplisert med 12,5.

   Institusjonene kan anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse for en egenkapitalposisjon i samsvar med metodene i kapittel 4. Dette skal være omfattet av en LGD-verdi på 90 % for eksponeringen mot den som yter sikringen. For aktiv eierkapital-posisjoner i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer kan en LGD-verdi på 65 % anvendes. For dette formål skal løpetiden M være fem år.

4. I henhold til metoden med interne modeller skal det risikovektede eksponeringsbeløpet være det potensielle tapet på institusjonens egenkapitalposisjoner som framkommer ved hjelp av interne «value-at-risk»-modeller i henhold til et 99 prosentil ensidig konfidensintervall som viser differansen mellom kvartalsvis avkastning og en egnet risikofri sats beregnet over en lang utvalgsperiode, multiplisert med 12,5. De risikovektede eksponeringsbeløpene for porteføljen av egenkapitalposisjoner skal ikke være lavere enn summen av følgende:
   a) De risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet i henhold til PD-/LGD-metoden.
   b) Tilsvarende forventet tapt beløp multiplisert med 12,5.

   Beløpene i bokstav a) og b) skal beregnes på grunnlag av PD-verdiene omhandlet i artikkel 165 nr. 1 og de tilsvarende LGD-verdiene omhandlet i artikkel 165 nr. 2.

   Institusjonene kan anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse for en egenkapitalposisjon.

Artikkel 156

Risikovektede eksponeringsbeløp for øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser

Risikovektede eksponeringsbeløp for øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser, skal beregnes etter følgende formel:

Risikovektet eksponeringsbeløp = 100 % · eksponeringsverdi,

unntatt

a) kassabeholdning og tilsvarende poster samt umyntet gull som oppbevares i egne hvelv eller hos en tredjepart, som skal gis en risikovekt på 0 % i den utstrekning det dekkes av tilsvarende forpliktelser,
b) dersom eksponeringen er en restverdi av leasede eiendeler, skal det beregnes på følgende måte:

$$\frac{1}{t} \cdot 100\,\% \cdot \text{exposure value}$$

der t er den største verdien av enten 1 eller det nærmeste antall hele år som gjenstår av leieavtalen.

Underavsnitt 3

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer

Artikkel 157

Risikovektede eksponeringsbeløp for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer

1. Institusjonene skal beregne risikovektede eksponeringsbeløp for forringelsesrisiko for kjøpte foretaks- og massemarkedsfordringer etter formelen i artikkel 153 nr. 1.
2. Institusjonene skal fastsette innparametrene for PD- og LGD-verdi i samsvar med avsnitt 4.
3. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien i samsvar med avsnitt 5.
4. Ved anvendelsen av denne artikkel skal løpetiden M være ett år.

5. Vedkommende myndigheter skal unnta en institusjon fra kravet om beregning og anerkjennelse av risikovektede eksponeringsbeløp for forringelsesrisiko for en eksponeringstype som skyldes kjøpte foretaks- eller massemarkedsfordringer, dersom institusjonen har godtgjort overfor vedkommende myndigheter at forringelsesrisiko for denne institusjonen er uvesentlig for denne eksponeringstypen.

Avsnitt 3

Forventet tapt beløp

Artikkel 158

Behandling etter eksponeringstype

1. Beregningen av forventet tapt beløp skal være basert på de samme PD- og LGD-verdiene og den samme eksponeringsverdien for hver eksponering som benyttes til beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med artikkel 151.
2. Forventet tapt beløp for verdipapiriserte eksponeringer skal beregnes i samsvar med kapittel 5.
3. For eksponeringer som tilhører eksponeringskategorien for øvrige eiendeler som ikke er kredittforpliktelser, som omhandlet i artikkel 147 nr. 2 bokstav g), skal forventet tapt beløp være lik null.
4. Forventet tapt beløp for eksponeringer i form av aksjer eller andeler i en IKI som er omhandlet i artikkel 152, skal beregnes i samsvar med metodene som er beskrevet i denne artikkel.
5. Forventet tap (EL) og forventet tapt beløp for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker samt massemarkedseksponeringer skal beregnes etter følgende formel:

   Forventet tap (EL) = PD · LGD

   Forventet tapt beløp = EL [multiplisert med] eksponeringsverdi.

   For misligholdte eksponeringer (PD = 100 %), der institusjonene benytter egne LGD-estimater, skal EL være lik ELBE, institusjonens beste estimat for forventet tap for den misligholdte eksponeringen, i samsvar med artikkel 181 nr. 1 bokstav h).

   For eksponeringer som er omfattet av behandlingen i artikkel 153 nr. 3, skal EL være 0 %.
6. EL-verdiene for eksponeringer mot spesialiserte foretak der institusjonene benytter metodene i artikkel 153 nr. 5 for å fastsette risikovekt, skal fastsettes i samsvar med tabell 2.

Tabell 9.2 Tabell 2

Gjenværende løpetid	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Mindre enn 2,5 år	0 %	0,4 %	2,8 %	8 %	50 %
Lik eller mer enn 2,5 år	0,4 %	0,8 %	2,8 %	8 %	50 %

7. Forventet tapt beløp for egenkapitalposisjoner der de risikovektede eksponeringsbeløpene blir beregnet i samsvar med den enkle risikovektmetoden, skal beregnes etter følgende formel:

   Forventet tapt beløp = EL · eksponeringsverdi

   EL-verdiene skal være følgende:

   Forventet tap (EL) = 0,8 % for aktiv eierkapital-posisjoner (PE) i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer

   Forventet tap (EL) = 0,8 % for børsomsatte egenkapitalposisjoner

   Forventet tap (EL) = 2,4 % for alle andre egenkapitalposisjoner
8. Forventet tap og forventet tapt beløp for egenkapitalposisjoner der de risikovektede eksponeringsbeløpene blir beregnet i samsvar med PD-/LGD-metoden, skal beregnes etter følgende formel:

   Forventet tap (EL) = PD · LGD

   Forventet tapt beløp = EL · eksponeringsverdi
9. Forventet tapt beløp for egenkapitalposisjoner der de risikovektede eksponeringsbeløpene blir beregnet i samsvar med metoden med interne modeller, skal være lik null.
10. Forventet tapt beløp for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer skal beregnes etter følgende formel:

    Forventet tap (EL) = PD · LGD

    Forventet tapt beløp = EL · eksponeringsverdi

Artikkel 159

Behandling av forventet tapt beløp

Institusjonene skal trekke verdien av forventet tapt beløp, som beregnes i samsvar med artikkel 158 nr. 5, 6 og 10, fra de generelle og spesifikke

kredittrisikojusteringene og ytterligere verdijusteringer i samsvar med artikkel 34 og 110 og andre reduksjoner av den ansvarlige kapitalen i forbindelse med disse eksponeringene. Rabatt på eksponeringer i balansen som er ervervet som misligholdte eksponeringer i samsvar med artikkel 166 nr. 1, skal behandles på samme måte som spesifikke kredittrisikojusteringer. Spesifikke kredittrisikojusteringer for misligholdte eksponeringer skal ikke anvendes for å dekke forventet tapt beløp for andre eksponeringer. Forventet tapt beløp for verdipapiriserte eksponeringer og generelle og spesifikke kredittrisikojusteringer i tilknytning til disse eksponeringene skal ikke inngå i denne beregningen.

Avsnitt 4

Sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og løpetid

Underavsnitt 1

Eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker

Artikkel 160

Misligholdssannsynlighet (PD)

1. PD-verdien for en eksponering mot et foretak eller en institusjon skal være minst 0,03 %.
2. For kjøpte foretaksfordringer der en institusjon ikke kan estimere PD-verdier eller der PD-verdiene ikke oppfyller kravene i avsnitt 6, skal PD-verdiene for disse eksponeringene fastsettes i samsvar med følgende metoder:
   a) For ikke-etterstilte fordringer på kjøpte foretaksfordringer skal PD-verdien være institusjonens estimat for forventet tap (EL) dividert med LGD-verdien for disse fordringene.
   b) For etterstilte fordringer på kjøpte foretaksfordringer skal PD-verdien være institusjonens estimat for forventet tap.
   c) En institusjon som har fått tillatelse av vedkommende myndighet til å benytte egne LGD-estimater for foretaksekspeneringer i henhold til artikkel 143, og som kan dele opp sine EL-estimater for kjøpte fordringer i PD- og LGD-verdier på en måte som vedkommende myndighet anser som pålitelig, kan benytte PD-estimatet som følger av denne oppdelingen.
3. PD-verdien for låntakere i mislighold skal være 100 %.
4. Institusjonene kan ta hensyn til ikke-finansiert kredittbeskyttelse i PD-verdien i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4. I forbindelse med forringelsesrisiko kan selgeren av de kjøpte fordringene anerkjennes, i tillegg til ytere av beskyttelse som omhandlet i artikkel 201 nr. 1 bokstav g), dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Foretaket har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i henhold til kapittel 2.
   b) Foretaket har, når institusjonen beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden, ikke noen kredittvurdering fra en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon og er internt vurdert til å ha en PD-verdi tilsvarende en kredittvurdering fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner som av EBA anses å tilsvare risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i henhold til kapittel 2.
5. Institusjoner som benytter egne LGD-estimater, kan med forbehold for artikkel 161 nr. 3 anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse ved å justere PD-verdiene.
6. Når det gjelder forringelsesrisiko for kjøpte foretaksfordringer, skal PD-verdien være fastsatt til institusjonens EL-estimat for forringelsesrisiko. En institusjon som har fått tillatelse av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 143 til å benytte egne LGD-estimater for foretaksekspeneringer, og som kan dele opp sine EL-estimater for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer i PD- og LGD-verdier på en måte som vedkommende myndigheter anser som pålitelig, kan benytte det PD-estimatet som følger av denne oppdelingen. Institusjonene kan anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse i PD-verdien i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4. Når det gjelder forringelsesrisiko, kan selgeren av de kjøpte fordringene anerkjennes, i tillegg til ytere av beskyttelse som omhandlet i artikkel 201 nr. 1 bokstav g), dersom vilkårene i nr. 4 er oppfylt.
7. Som unntak fra artikkel 201 nr. 1 bokstav g) kan de foretakene som oppfyller vilkårene i nr. 4, anerkjennes.

   En institusjon som har fått tillatelse av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 143 til å benytte egne LGD-estimater for forringelsesrisiko for kjøpte foretaksfordringer, kan anerkjenne ikke-finansiert kredittbeskyttelse

ved å justere PD-verdier i samsvar med artikkel 161 nr. 3.

Artikkel 161

Tapsgrad ved mislighold (LGD)

1. Institusjonene skal anvende følgende LGD-verdier:
   a) Ikke-etterstilte eksponeringer uten godtakbar sikkerhet: 45 %.
   b) Etterstilte eksponeringer, uten godtakbar sikkerhet: 75 %.
   c) Institusjonene kan anerkjenne finansiert og ikke-finansiert kredittbeskyttelse ved beregning av LGD-verdien i samsvar med kapittel 4.
   d) Obligasjoner med fortrinnsrett som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4 eller 5, kan gis en LGD-verdi på 11,25 %.
   e) For ikke-etterstilte kjøpte foretaksfordringer der institusjonen ikke kan estimere PD-verdier eller der PD-estimatene ikke oppfyller kravene i avsnitt 6: 45 %.
   f) For kjøpte etterstilte foretaksfordringer, der institusjonen ikke kan estimere PD-verdier eller der PD-estimatene ikke oppfyller kravene i avsnitt 6: 100 %.
   g) For forringelsesrisiko for kjøpte foretaksfordringer: 75 %.
2. Når det gjelder forringelses- og misligholdsrisiko, kan en institusjon benytte egne LGD-estimater for kjøpte foretaksfordringer dersom den har fått tillatelse av vedkommende myndighet til å benytte egne LGD-estimater for foretaksekspo neringer i henhold til artikkel 143 og kan dele opp sine EL-estimater for kjøpte foretaksfordringer i PD- og LGD-verdier på en måte som vedkommende myndigheter anser som pålitelig.
3. Dersom en institusjon har fått tillatelse av vedkommende myndighet til å benytte egne LGD-estimater for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker i henhold til artikkel 143, kan ikke-finansiert kredittbeskyttelse godkjennes ved at PD- eller LGD-verdien justeres, forutsatt at kravene i avsnitt 6 er oppfylt og tillatelse er innhentet fra vedkommende myndigheter. En institusjon skal ikke gi garanterte eksponeringer en justert PD- eller LGD-verdi slik at den justerte risikovekten blir lavere enn den som gjelder for en sammenlignbar direkte eksponering mot garantisten.
4. Når det gjelder foretakene omhandlet i artikkel 153 nr. 3, skal LGD-verdien av en sammenlignbar direkte eksponering mot yteren av beskyttelse fastsettes enten på grunnlag av den LGD-verdien som er tilknyttet en ikke-sikret fasilitet for garantisten, eller låntakerens ikke-sikrede fasilitet, avhengig av om tilgjengelig dokumentasjon og garantiens struktur tyder på at det beløpet som kan gjenvinnes, vil avhenge av den finansielle stillingen til henholdsvis garantist eller låntaker dersom både garantist og låntaker misligholder i løpet av den sikrede transaksjonens levetid.

Artikkel 162

Løpetid

1. Institusjoner som ikke har fått tillatelse til å benytte egne LGD-verdier og egne konverteringsfaktorer for eksponeringer mot foretak, institusjoner eller sentralmyndigheter og sentralbanker, skal fastsette en løpetid (M) på 0,5 år for eksponeringer som følger av gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, og 2,5 år for alle andre eksponeringer.

   Alternativt skal vedkommende myndigheter innenfor rammen av tillatelsen omhandlet i artikkel 143 beslutte om institusjonen skal anvende løpetiden (M) for hver eksponering som angitt i nr. 2.
2. Institusjoner som har fått tillatelse til å benytte egne LGD-verdier og egne konverteringsfaktorer for eksponeringer mot foretak, institusjoner eller sentralmyndigheter og sentralbanker i henhold til artikkel 143, skal beregne M-verdien for hver av disse eksponeringene i henhold til bokstav a)–e) i dette nummer og med forbehold for nr. 3–5 i denne artikkel. M skal ikke overstige fem år, unntatt i tilfellene omhandlet i artikkel 384 nr. 1, der M som angitt der skal anvendes.
   a) For et instrument omfattet av en kontantstrømplan skal M beregnes etter følgende formel:

$$M = \max\left\{1, \min\left\{\frac{\sum_t t \cdot CF_t}{\sum_t CF_t}, 5\right\}\right\}$$

   der CF_t angir kontantstrømmene (hovedstol, rentebetalinger og gebyrer) som i henhold til kontrakt skal betales av låntaker i perioden t.
   b) For derivater som er omfattet av en hovedavtale om motregning, skal M være eksponeringens vektede gjennomsnittlige gjenværende løpetid, der M skal være

minst ett år, og det nominelle beløpet for hver eksponering skal anvendes for vekting av løpetiden.

c) For eksponeringer som følger av fullt eller nesten fullt sikrede derivatinstrumenter oppført i vedlegg II, og fullt eller nesten fullt sikrede marginlånstransaksjoner som er omfattet av en hovedavtale om motregning, skal M være transaksjonenes vektede gjennomsnittlige gjenværende løpetid, der M skal være minst ti dager.

d) For gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, som er omfattet av en hovedavtale om motregning, skal M være transaksjonenes vektede gjennomsnittlige gjenværende løpetid, der M skal være minst fem dager. Det nominelle beløpet for hver transaksjon skal anvendes for vekting av løpetiden.

e) For en institusjon som har fått tillatelse av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 143 til å anvende egne PD-estimater for kjøpte foretaksfordringer, skal M for trukne beløp være lik de kjøpte fordringenes vektede gjennomsnittlige løpetid, der M skal være minst 90 dager. Denne samme verdien av M skal også anvendes for ikke-trukne beløp som inngår i en fasilitet med kjøpsforpliktelse, forutsatt at fasiliteten inneholder effektive klausuler, terskelverdier som utløser tidlig innløsning, eller andre elementer som beskytter den kjøpende institusjonen mot en betydelig svekkelse av kvaliteten på de framtidige fordringene institusjonen må kjøpe i fasilitetens løpetid. I mangel av slik effektiv beskyttelse skal M for ikke-trukne beløp beregnes som summen av den lengste løpetiden for en potensiell fordring i henhold til kjøpsavtalen, og den gjenværende løpetiden til kjøpsfasiliteten, der M skal være minst 90 dager.

f) For andre instrumenter enn dem som er nevnt i dette nummer, eller når en institusjon ikke er i en slik stilling at den kan beregne M i henhold til bokstav a), skal M være den lengste gjenværende tiden (i år) som låntaker tillates å benytte til å oppfylle sine avtaleforpliktelser fullt ut, der M skal være minst ett år.

g) For institusjoner som benytter metoden med interne modeller i kapittel 6 avsnitt 6 til å beregne eksponeringsverdiene, skal M beregnes for eksponeringer som de benytter denne metoden på, og der løpetiden til den lengste kontrakten i motregningsgruppen er mer enn ett år, etter følgende formel:

$$M = \min\left\{\frac{\sum_k \text{Effective EE}_{t_k} \cdot \Delta t_k \cdot df_{t_k} \cdot s_{t_k} + \sum_k \text{EE}_{t_k} \cdot \Delta t_k \cdot df_{t_k} \cdot (1 - s_{t_k})}{\sum_k \text{Effective EE}_{t_k} \cdot \Delta t_k \cdot df_{t_k} \cdot s_{t_k}}, 5\right\}$$

der

S_{tk} = en indikatorvariabel som i en framtidig periode tk er lik 0 dersom $t_k > 1$ år, og lik 1 dersom $t_k \leq 1$,

EE_{tk}= den forventede eksponeringen i den framtidige perioden t_k,

effektiv EE_{tk} = den effektive forventede eksponeringen i den framtidige perioden t_k,

df_{tk}= den risikofrie diskonteringsfaktoren for den framtidige perioden t_k,

h) En institusjon som bruker en intern modell for å beregne en ensidig kredittverdijustering (CVA), kan med tillatelse fra vedkommende myndigheter anvende effektiv kredittdurasjon estimert ved hjelp av den interne modellen som verdien M.

Med forbehold for nr. 2 skal formelen i bokstav a) anvendes på motregningsgrupper der alle kontrakter har en opprinnelig løpetid på mindre enn ett år.

i) For institusjoner som benytter metoden med interne modeller i henhold til kapittel 6 avsnitt 6 til å beregne eksponeringsbeløpene, og som har tillatelse til å bruke en intern modell for spesifikk risiko knyttet til posisjoner i omsettelige gjeldsinstrumenter i samsvar med tredje del avdeling IV kapittel 5, skal verdien M fastsettes til 1 i formelen i artikkel 153 nr. 1, forutsatt at institusjonen kan dokumentere overfor vedkommende myndigheter at virkninger av migrasjon mellom risikoklasser tas hensyn til i dens interne modell for spesifikk risiko knyttet til posisjoner i omsettelige gjeldsinstrumenter i henhold til artikkel 383.

j) Ved anvendelsen av artikkel 153 nr. 3 skal verdien M være lik kredittbeskyttelsens effektive løpetid, men minst ett år.

3. Dersom dokumentasjonen krever daglig marginjustering og daglig verdiregulering og omfatter bestemmelser som tillater rask avvikling eller motregning av sikkerhet i tilfelle av mislighold eller manglende omregning av marginer, skal verdien M være minst én dag for

a) fullt eller nesten fullt sikrede derivater oppført i vedlegg II,
b) fullt eller nesten fullt sikrede marginlånstransaksjoner,
c) gjenkjøpstransaksjoner samt innlån og utlån av verdipapirer eller varer.

For andre kortsiktige eksponeringer som ikke er del av institusjonens løpende finansiering av låntaker, skal verdien M være minst én dag. Kvalifiserte kortsiktige eksponeringer skal omfatte følgende:

a) Eksponeringer mot institusjoner som følger av oppgjør av valutaforpliktelser.
b) Selvavviklende kortsiktige handelsfinansieringstransaksjoner i tilknytning til utveksling av varer eller tjenester, med en gjenværende løpetid på høyst ett år i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 80.
c) Eksponeringer som følger av oppgjør av kjøp og salg av verdipapirer innenfor den vanlige leveringsperioden eller to bankdager.
d) Eksponeringer som følger av kontantoppgjør ved telegrafisk overføring og oppgjør av elektroniske betalingstransaksjoner og forhåndsbetalte kostnader, herunder overtrekk som følge av mislykkede transaksjoner, som ikke overskrider et fast, avtalt og begrenset antall bankdager.

4. For eksponeringer mot foretak i Unionen som har en konsolidert omsetning og konsoliderte eiendeler som utgjør mindre enn 500 millioner euro, kan institusjonene velge konsekvent å fastsette verdien M som angitt i nr. 1 i stedet for å anvende nr. 2. Institusjonene kan erstatte samlede eiendeler til en verdi av 500 millioner euro med 1 000 millioner euro for foretak som i hovedsak eier og leier ut ikke-spekulativ boligeiendom.
5. Avvikende løpetid skal behandles som angitt i kapittel 4.

Underavsnitt 2

Massemarkedseksponeringer

Artikkel 163

Misligholdssannsynlighet (PD)

1. PD-verdien for en eksponering skal være minst 0,03 %.
2. PD-verdien for misligholdende låntakere eller, dersom det tas utgangspunkt i eksponeringer, for misligholdte eksponeringer skal være 100 %.
3. Når det gjelder forringelsesrisiko for kjøpte fordringer, skal PD-verdien være fastsatt lik EL-estimatene for forringelsesrisiko. Dersom en institusjon kan dele opp sine EL-estimater for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer i PD- og LGD-verdier på en måte som vedkommende myndigheter anser som pålitelig, kan PD-estimatet anvendes.
4. Ikke-finansiert kredittbeskyttelse kan tas hensyn til ved at PD-verdiene justeres, med forbehold for artikkel 164 nr. 2. Når det gjelder forringelsesrisiko, kan selgeren av de kjøpte fordringene anerkjennes, i tillegg til ytere av beskyttelse som omhandlet i artikkel 201 nr. 1 bokstav g), dersom vilkårene i artikkel 160 nr. 4 er oppfylt.

Artikkel 164

Tapsgrad ved mislighold (LGD)

1. Institusjonene skal foreta egne LGD-estimater, forutsatt at kravene i avsnitt 6 er oppfylt og tillatelse er gitt av vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 143. For forringelsesrisiko for kjøpte fordringer skal det anvendes en LGD-verdi på 75 %. Dersom en institusjon kan dele opp sine EL-estimater for forringelsesrisiko for kjøpte fordringer i PD- og LGD-verdier på en pålitelig måte, kan institusjonen anvende sitt eget LGD-estimat.
2. Ikke-finansiert kredittbeskyttelse kan anerkjennes ved at PD- eller LGD-estimater justeres i henhold til kravene i artikkel 183 nr. 1–3, og med vedkommende myndigheters tillatelse, enten for en enkel eksponering eller en gruppe av eksponeringer. En institusjon skal ikke gi garanterte eksponeringer en justert PD- eller LGD-verdi slik at den justerte risikovekten blir lavere enn den som gjelder for en sammenlignbar direkte eksponering mot garantisten.
3. Ved anvendelsen av artikkel 154 nr. 2 skal LGD-verdien for en sammenlignbar direkte eksponering mot yteren av beskyttelse omhandlet i artikkel 153 nr. 3 fastsettes enten på grunnlag av LGD-verdien som er tilknyttet en ikke-sikret fasilitet for garantisten, eller låntakerens ikke-sikrede fasilitet, avhengig av om tilgjengelig dokumentasjon og garantiens struktur tyder på at det beløpet som kan gjenvinnes, vil avhenge av den finansielle stillingen til henholdsvis garantist eller låntaker dersom både garantist og låntaker misligholder i løpet av den sikrede transaksjonens levetid.

4. Den eksponeringsvektede gjennomsnittlige LGD-verdien for alle massemarkedseksponeringer som er sikret med boligeiendom, og som ikke nyter godt av garantier fra sentralmyndigheter, skal ikke være lavere enn 10 %.

   Den eksponeringsvektede gjennomsnittlige LGD-verdien for alle massemarkedseksponeringer som er sikret med næringseiendom, og som ikke nyter godt av garantier fra sentralmyndigheter, skal ikke være lavere enn 15 %.
5. På grunnlag av dataene som er innsamlet i henhold til artikkel 101, og idet det tas hensyn til den framtidige utviklingen på eiendomsmarkedet og andre relevante indikatorer, skal vedkommende myndigheter regelmessig og minst hvert år vurdere om LGD-minsteverdiene i nr. 4 i denne artikkel er egnet for eksponeringer sikret med boligeiendom eller næringseiendom på deres territorium. Vedkommende myndigheter kan om nødvendig av hensyn til den finansielle stabiliteten fastsette høyere minsteverdier for eksponeringsvektet gjennomsnittlig LGD-verdi for eksponeringer sikret med fast eiendom på deres territorium.

   Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om eventuelle endringer av LGD-minsteverdiene som de foretar i samsvar med første ledd, og EBA skal offentliggjøre disse LGD-verdiene.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi de vilkårene vedkommende myndigheter skal ta hensyn til ved fastsettelsen av høyere LGD-minsteverdier.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
7. Institusjonene i en medlemsstat skal anvende de økte LGD-minsteverdiene som en annen medlemsstats vedkommende myndigheter har fastsatt for eksponeringer sikret med eiendom i denne medlemsstaten.

Underavsnitt 3

Egenkapitalposisjoner i henhold til PD-/LGD-metoden

Artikkel 165

Egenkapitalposisjoner i henhold til PD-/LGD-metoden

1. PD-verdier skal fastsettes i samsvar med metodene for foretaksesponeringer.

   Følgende minsteverdier for PD skal anvendes:
   a) 0,09 % for børsomsatte egenkapitalposisjoner der investeringen er en del av et langsiktig kundeforhold.
   b) 0,09 % for ikke-børsomsatte egenkapitalposisjoner der avkastningen av investeringen er basert på regelmessige og periodiske kontantstrømmer som ikke er resultatet av kapitalgevinster.
   c) 0,40 % for børsomsatte egenkapitalposisjoner, herunder andre korte posisjoner i henhold til artikkel 155 nr. 2.
   d) 1,25 % for alle andre egenkapitalposisjoner, herunder andre korte posisjoner i henhold til artikkel 155 nr. 2.
2. Aktiv eierkapital-posisjoner (PE) i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer kan gis en LGD-verdi på 65 %. Alle andre slike eksponeringer skal gis en LGD-verdi på 90 %.
3. Alle eksponeringer skal gis en M-verdi på fem år.

Avsnitt 5

Eksponeringsverdi

Artikkel 166

Eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker samt massemarkedseksponeringer

1. Med mindre annet er angitt, skal verdien av eksponeringer i balansen være den balanseførte verdien målt uten hensyn til eventuelle kredittrisikojusteringer.

   Denne regelen gjelder også for eiendeler som er kjøpt til en annen pris enn det skyldige beløpet.

   For eiendeler som er kjøpt, behandles differansen mellom det skyldige beløpet og den gjenværende regnskapsførte verdien hos institusjonen, etter spesifikke kredittrisikojusteringer, som en underkurs dersom det skyldige beløpet er større, og som en overkurs dersom det er mindre.

2. Når institusjoner anvender hovedavtaler om motregning i tilknytning til gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, skal eksponeringsverdien beregnes i samsvar med kapittel 4 eller 6.
3. For motregning av lån og innskudd i balansen skal institusjonene benytte metodene i kapittel 4 for å beregne eksponeringsverdien.
4. Eksponeringsverdien av leasingavtaler skal være de diskonterte minsteleasingbetalingene. Minsteleasingbetalinger skal omfatte de betalingene som leasingtaker er eller kan bli pliktig til å betale i løpet av leasingperioden, samt enhver fordelaktig opsjon (dvs. en opsjon som med rimelig sikkerhet vil bli benyttet). Dersom en annen part enn leasingtakeren kan være forpliktet til å foreta en betaling av restverdien av den leasede eiendelen, og denne betalingsforpliktelsen oppfyller vilkårene i artikkel 201 for ytere av beskyttelse samt kravene til godkjenning av andre former for garantier som omhandlet i artikkel 213, kan denne betalingsforpliktelsen anses som ikkefinansiert kredittbeskyttelse i samsvar med kapittel 4.
5. For alle kontrakter som er oppført i vedlegg II, skal eksponeringsverdien fastsettes etter metodene i kapittel 6, uten hensyn til eventuelle kredittrisikojusteringer.
6. Eksponeringsverdien for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for kjøpte fordringer skal være verdien som fastsettes i samsvar med nr. 1, minus kravene til ansvarlig kapital for forringelsesrisiko før kredittrisikoreduksjon.
7. Dersom en eksponering har form av verdipapirer eller varer som selges, stilles som sikkerhet eller lånes ut i forbindelse med gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, transaksjoner med lang oppgjørsfrist og marginlånstransaksjoner, skal eksponeringsverdien være verdien av verdipapirene eller varene fastsatt i samsvar med artikkel 24. Dersom den avanserte metoden for finansielle sikkerheter i henhold til artikkel 223 benyttes, skal eksponeringsverdien økes med den volatilitetsjusteringen som er hensiktsmessig for slike verdipapirer eller varer, slik det er fastsatt der. Eksponeringsverdien av gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, transaksjoner med lang oppgjørsfrist og marginlånstransaksjoner kan fastsettes enten i samsvar med kapittel 6 eller artikkel 220 nr. 2.
8. Eksponeringsverdien av følgende poster skal beregnes som det forpliktede, men ikketrukne beløpet, multiplisert med en konverteringsfaktor. Institusjonene skal i samsvar med artikkel 151 nr. 8 anvende følgende konverteringsfaktorer for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker:
   a) For kredittlinjer som kan sies opp når som helst uten vilkår av institusjonen uten forhåndsvarsel, eller som automatisk kan sies opp dersom låntakerens kredittverdighet svekkes, skal det anvendes en konverteringsfaktor på 0 %. For å kunne anvende en konverteringsfaktor på 0 % skal institusjonene aktivt overvåke låntakerens finansielle stilling, og deres internkontrollsystemer skal gjøre dem i stand til umiddelbart å oppdage en svekkelse av låntakerens kredittkvalitet. Uutnyttede kredittlinjer kan anses som oppsigelige uten vilkår dersom vilkårene tillater at institusjonen sier dem opp, i den utstrekning dette er tillatt i henhold til forbrukervernlovgivning og annen tilknyttet lovgivning.
   b) For remburser med kort løpetid som gjelder varebevegelser, skal det anvendes en konverteringsfaktor på 20 % for både utstedende og bekreftende institusjoner.
   c) For uutnyttede kjøpsforpliktelser for rullerende kjøpte fordringer som kan sies opp når som helst uten vilkår, eller som automatisk kan sies opp uten varsel, skal det anvendes en konverteringsfaktor på 0 %. For å kunne anvende en konverteringsfaktor på 0 % skal institusjonene aktivt overvåke låntakerens finansielle stilling, og deres internkontrollsystemer skal gjøre dem i stand til umiddelbart å oppdage en svekkelse av låntakers kredittkvalitet.
   d) For andre kredittlinjer, sertifikatprogrammer (NIF) og programmer for løpende kreditt (RUF) skal det anvendes en konverteringsfaktor på 75 %.

   Institusjoner som oppfyller kravene til bruk av egne estimater for konverteringsfaktorer som angitt i avsnitt 6, kan benytte egne estimater for konverteringsfaktorer på tvers av ulike produkttyper som nevnt i bokstav a) – d), forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det.
9. Dersom en forpliktelse er knyttet til utvidelse av en annen forpliktelse, skal den laveste av de to konverteringsfaktorene som gjelder for den enkelte forpliktelsen, anvendes.

10. For alle andre poster utenfor balansen enn dem som er nevnt i nr. 1–8, skal eksponeringsverdien være følgende prosentdel av verdien:
    a) 100 % dersom den er en fullrisikopost.
    b) 50 % dersom den er en mediumrisikopost.
    c) 20 % dersom den er en medium-/lavrisikopost.
    d) 0 % dersom den er en lavrisikopost.

    Med hensyn til dette nummer skal poster utenfor balansen plasseres i risikokategorier i henhold til vedlegg I.

Artikkel 167

Egenkapitalposisjoner

1. Eksponeringsverdien av egenkapitalposisjoner skal være den gjenværende balanseførte verdien etter spesifikk kredittrisikojustering.
2. Eksponeringsverdien av egenkapitalposisjoner utenfor balansen skal være den pålydende verdien etter reduksjon av den pålydende verdien gjennom spesifikke kredittrisikojusteringer for denne eksponeringen.

Artikkel 168

Andre eiendeler som ikke er kredittforpliktelser

Eksponeringsverdien av andre eiendeler som ikke er kredittforpliktelser, skal være den gjenværende balanseførte verdien etter spesifikk kredittrisikojustering.

Avsnitt 6

Krav til IRB-metoden

Underavsnitt 1

Risikoklassifiseringssystemer

Artikkel 169

Alminnelige prinsipper

1. Dersom en institusjon anvender flere risikoklassifiseringssystemer, skal kriteriene for valget av et system for en viss låntaker eller en viss transaksjon dokumenteres og anvendes slik at det på en forsvarlig måte gjenspeiler risikonivået.
2. Kriterier og prosesser for slik klassifisering skal gjennomgås med jevne mellomrom for å slå fast om de fortsatt er hensiktsmessige for gjeldende portefølje og eksterne forhold.
3. Dersom en institusjon benytter direkte estimater for risikoparametrer for enkelte låntakere eller fasiliteter, kan disse anses som estimater fordelt på risikoklasser på en kontinuerlig klassifiseringsskala.

Artikkel 170

Risikoklassifiseringssystemenes struktur

1. Strukturen i risikoklassifiseringssystemer for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker skal oppfylle følgende krav:
    a) Et risikoklassifiseringssystem skal ta hensyn til låntakeres og transaksjoners risikokjennetegn.
    b) Et risikoklassifiseringssystem skal ha en klassifiseringsskala for låntakere som utelukkende viser kvantifisering av risikoen for låntakers mislighold. Klassifiseringsskalaen for låntaker skal minst ha sju risikoklasser for ikke-misligholdende låntakere og en for misligholdende låntakere.
    c) En institusjon skal dokumentere forholdet mellom låntakerrisikoklassene ved å angi nivået av den misligholdsrisikoen som hver risikoklasse innebærer, og de kriteriene som er benyttet til å skille ut dette nivået.
    d) Institusjoner med porteføljer som er konsentrert i et bestemt markedssegment og område for misligholdsrisiko, skal ha et tilstrekkelig antall låntakerrisikoklasser innenfor dette området til å unngå unødige konsentrasjoner av låntakere i en bestemt risikoklasse. Dersom det foreligger betydelige konsentrasjoner innenfor en enkelt risikoklasse, skal det framlegges overbevisende empirisk dokumentasjon for at låntakerrisikoklassen dekker et rimelig kort PD-intervall, og at risikoen for mislighold forbundet med alle låntakere i denne risikoklassen faller innenfor dette intervallet.
    e) For at vedkommende myndighet skal tillate anvendelse av egne LGD-estimater til beregning av kravene til ansvarlig kapital, skal et risikoklassifiseringssystem omfatte en egen skala for fasiliteter som utelukkende gjenspeiler LGD-tilknyttede transaksjonskjennetegn. Definisjonen av hver eksponeringsrisikoklasse skal omfatte både en beskrivelse av hvordan eksponeringer blir knyttet til en risikoklasse, og av de kriteriene som benyttes til å skille de ulike risikonivåene på tvers av risikoklasser.
    f) Dersom det foreligger betydelige konsentrasjoner innenfor en enkelt eksponeringsrisikoklasse, skal det framlegges overbevi-

sende empirisk dokumentasjon for at eksponeringsrisikoklassen omfatter et rimelig kort LGD-intervall, og at risikoen forbundet med alle eksponeringene i denne klassen faller innenfor dette intervallet.

2. Institusjoner som benytter metodene i artikkel 153 nr. 5 for å tildele risikovekter til eksponeringer mot spesialiserte foretak, er unntatt fra kravet om å ha en klassifiseringsskala for låntakere som utelukkende gjenspeiler kvantifiseringen av risikoen for at låntakerne misligholder sine forpliktelser i forbindelse med disse eksponeringene. Disse institusjonene skal for slike eksponeringer ha minst fire risikoklasser for ikke-misligholdende låntakere og minst én for misligholdende låntakere.
3. Strukturen i risikoklassifiseringssystemer for massemarkedseksponeringer skal oppfylle følgende krav:
   a) Risikoklassifiseringssystemer skal gjenspeile både låntaker- og transaksjonsrisiko og fange opp alle relevante kjennetegn ved vedkommende låntaker og transaksjon.
   b) Nivået for risikodifferensiering skal sikre at antallet eksponeringer i en gitt risikoklasse er tilstrekkelig til å gi en meningsfull kvantifisering og validering av kjennetegnene for tap for vedkommende risikoklasse. Fordelingen av eksponeringer og låntakere på risikoklasser skal være slik at for store konsentrasjoner unngås.
   c) Metoden for å tilordne eksponeringer til risikoklasser skal gi en meningsfull differensiering av risiko, gruppere tilstrekkelig like eksponeringer og muliggjøre en nøyaktig og konsekvent estimering av kjennetegnene for tap for hver risikoklasse. For kjøpte fordringer skal grupperingen gjenspeile selgerens praksis med hensyn til kredittrisiko og kundegruppens uensartethet.
4. Institusjonene skal vurdere følgende risikofaktorer når de tilordner eksponeringer til risikoklasser:
   a) Låntakerens risikokjennetegn.
   b) Transaksjonenes risikokjennetegn, herunder produkt- eller sikkerhetstyper, eller begge deler. Institusjonene skal særlig vurdere tilfeller der flere eksponeringer har samme sikkerhet.
   c) Manglende betaling, med mindre en institusjon overfor vedkommende myndighet dokumenterer at manglende betaling ikke er en vesentlig risikofaktor for eksponeringen.

Artikkel 171

Tilordning til risikoklasser

1. En institusjon skal ha særlige definisjoner, framgangsmåter og kriterier for å tilordne eksponeringer til risikoklasser i et risikoklassifiseringssystem, som oppfyller følgende krav:
   a) Definisjonene og kriteriene for risikoklasser skal være tilstrekkelig detaljerte til at de som har ansvar for klassifiseringen, på en konsekvent måte kan knytte låntakere eller fasiliteter med tilsvarende risiko til samme risikoklasse. Slik konsekvens skal sikres på tvers av forretningsområder, avdelinger og geografiske områder.
   b) Dokumentasjonen av klassifiseringsprosessen skal gjøre det mulig for en tredjepart å forstå hvordan eksponeringer tilordnes til risikoklasser, å reprodusere tilordningen og å vurdere egnetheten av tilordningen til en risikoklasse.
   c) Kriteriene skal også være i samsvar med institusjonens interne utlånsstandarder og dens retningslinjer for håndtering av problemlåntakere og -eksponeringer.
2. En institusjon skal ta hensyn til alle relevante opplysninger ved tilordning av låntakere og fasiliteter til risikoklasser. Opplysningene skal være oppdatert og gjøre det mulig for institusjonen å forutsi hvordan eksponeringen vil utvikle seg framover. Jo færre opplysninger en institusjon har, desto forsiktigere skal den være ved tilordning av eksponeringer til låntakerrisiko- eller eksponeringsrisikoklasser. Dersom en institusjon primært anvender en ekstern kredittvurdering for å fastsette en intern risikoklassifisering, skal institusjonen sikre at den tar hensyn til andre relevante opplysninger.

Artikkel 172

Tilordning av eksponeringer

1. For foretakseksponeringer og eksponeringer mot institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, og egenkapitalposisjoner dersom institusjonen anvender PD-/LGD-metoden i artikkel 155 nr. 3, skal tilordningen av eksponeringer skje i samsvar med følgende kriterier:
   a) Hver låntaker skal tilordnes en risikoklasse som del av kredittgodkjenningsprosessen.
   b) For eksponeringer der institusjonen har fått tillatelse av vedkommende myndighet til å benytte egne LGD-estimater og konver-

teringsfaktorer i henhold til artikkel 143, skal alle eksponeringene også tilordnes eksponeringsrisikoklasser som en del av kredittgodkjenningsprosessen.

c) Institusjoner som benytter metodene i artikkel 153 nr. 5 for å fastsette risikovekter for eksponeringer mot spesialiserte foretak, skal tilordne hver av disse eksponeringene til en risikoklasse i samsvar med artikkel 170 nr. 2.

d) Hver enkelt juridiske person som institusjonen har eksponeringer mot, skal kredittvurderes separat. Institusjonen skal ha egnede retningslinjer for behandling av individuelle motparter og grupper av innbyrdes tilknyttede motparter.

e) Ulike eksponeringer mot samme låntaker skal tilordnes samme risikoklasse, uansett forskjeller i hver enkelt transaksjons art. I tilfeller der ulike eksponeringer kan føre til at samme låntaker tilordnes flere risikoklasser, får følgende anvendelse:

i) Risiko ved overføring mellom land, der dette avhenger av om eksponeringene er angitt i nasjonal eller utenlandsk valuta.

ii) Garantier som er stilt for en eksponering, kan tas hensyn til ved at eksponeringen tilordnes en annen låntakerrisikoklasse.

iii) Forbrukervern, bankers taushetsplikt eller annen lovgivning forbyr utveksling av kundeopplysninger.

2. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal hver eksponering tilordnes en risikoklasse som en del av kredittgodkjenningsprosessen.

3. Institusjonene skal i forbindelse med tilordninger til risikoklasser dokumentere de tilfellene der individuelt skjønn kan overstyre inn- og utdata i klassifiseringsprosessen, samt hvem som har ansvar for godkjenning av slike overstyringer. Institusjonene skal dokumentere disse overstyringene og hvem som har ansvar for dem. Institusjonene skal analysere utviklingen av de eksponeringene som er blitt tilordnet en annen risikoklasse som følge av slike overstyringer. Denne analysen skal omfatte en vurdering av utviklingen av eksponeringer der risikoklassen er blitt endret av en bestemt person, og omfatte alle som er ansvarlige for skjønnsutøvelsen.

Artikkel 173

Integritet i klassifiseringsprosessen

1. For foretakseksponeringer og eksponeringer mot institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, og egenkapitalposisjoner dersom institusjonen anvender PD-/LGD-metoden i artikkel 155 nr. 3, skal klassifiseringsprosessen oppfylle følgende integritetskrav:

a) Risikoklassifiseringer og regelmessige gjennomgåelser av klassifiseringer skal utføres eller godkjennes av en uavhengig part som ikke har direkte fordel av beslutninger om å yte kreditt.

b) Institusjonene skal gjennomgå klassifiseringene minst én gang i året og justere klassifiseringen dersom resultatet av gjennomgåelsen viser at den gjeldende klassifiseringen ikke er berettiget. Låntakere med høy risiko og problemeksponeringer skal være omfattet av hyppigere gjennomgåelser. Institusjonene skal foreta en ny klassifisering dersom vesentlige opplysninger om låntakeren eller eksponeringen blir tilgjengelig.

c) En institusjon skal ha en effektiv framgangsmåte for å framskaffe og oppdatere relevante opplysninger om låntakeres kjennetegn som påvirker PD-verdier, og om transaksjonskjennetegn som påvirker LGD-verdier eller konverteringsfaktorer.

2. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal en institusjon minst én gang i året gjennomgå klassifiseringene av låntakere og fasiliteter og justere klassifiseringen dersom resultatet av gjennomgåelsen viser at den gjeldende klassifiseringen ikke er berettiget, eller eventuelt gjennomgå status for tap og manglende betaling for hver identifisert risikoklasse. En institusjon skal også minst én gang i året gjennomgå status for et representativt utvalg av eksponeringer i hver risikoklasse for å sikre at de fortsatt er tilordnet riktig klasse, og justere klassifiseringen dersom gjennomgåelsen viser at den gjeldende klassifiseringen ikke er berettiget.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for vedkommende myndigheters metoder for vurdering av klassifiseringsprosessens integritet og den regelmessige og uavhengige risikovurderingen.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 174

Bruk av modeller

Dersom en institusjon benytter statistiske modeller og andre mekaniske metoder for å tilordne eksponeringer til låntakerrisikoklasser eller eksponeringsrisikoklasser, skal følgende krav oppfylles:

a) Modellen skal gi gode prediksjoner, og kapitalkravene skal ikke bli misvisende som et resultat av bruk av modellen. Modellvariablene skal danne et rimelig og effektivt grunnlag for prediksjonene. Modellen skal ikke ha vesentlige feil.
b) Institusjonen skal ha innført en framgangsmåte for å kontrollere data som legges inn i modellen, som omfatter en vurdering av om dataene er nøyaktige, fullstendige og hensiktsmessige.
c) Dataene som anvendes for å utvikle modellen, skal være representative for institusjonens faktiske låntakere eller eksponeringer.
d) Institusjonen skal ha en regelmessig syklus for modellvalidering som omfatter kontroll av modellens virkemåte og stabilitet, gjennomgåelse av modellens spesifikasjoner samt prøving av om modellresultatene er i samsvar med de faktiske utfallene.
e) Institusjonen skal i tillegg til den statistiske modellen anvende skjønn og ettersyn for å gjennomgå modellbaserte risikoklassifiseringer og for å sikre at modellene blir brukt på en hensiktsmessig måte. Gjennomgåelsen skal ha som mål å finne og begrense feil som følge av svakheter i modellen. Ved skjønn skal alle relevante opplysninger som modellen ikke tar hensyn til, tas i betraktning. Institusjonen skal dokumentere hvordan skjønn og modellresultater skal kombineres.

Artikkel 175

Dokumentasjon av risikoklassifiseringssystemer

1. Institusjonene skal dokumentere sine risikoklassifiseringssystemers utforming og hvordan de fungerer i praksis. Dokumentasjonen skal vise samsvar med kravene i dette avsnitt og omfatte emner som porteføljedifferensiering, klassifiseringskriterier, ansvar hos partene som risikoklassifiserer låntakere og eksponeringer, hyppighet av gjennomgåelser av risikoklassifiseringer og ledelsens kontroll med klassifiseringsprosessen.
2. Institusjonene skal dokumentere grunnlaget for og analysen som støtter dens valg av klassifiseringskriterier. En institusjon skal dokumentere alle større endringer i klassifiseringsprosessen, og dokumentasjonen skal gjøre det mulig å identifisere de endringene som er foretatt i klassifiseringsprosessen etter vedkommende myndigheters seneste gjennomgåelse. Risikoklassifiseringens struktur, herunder klassifiseringsprosessen og internkontrollstrukturen, skal også dokumenteres.
3. Institusjonene skal dokumentere de særlige definisjonene av mislighold og tap som anvendes internt, samt sikre at disse er i samsvar med definisjonene i denne forordning.
4. Dersom institusjonen benytter statistiske modeller i klassifiseringsprosessen, skal den dokumentere sine metoder. Denne dokumentasjonen skal omfatte
   a) en detaljert beskrivelse av teorien bak, forutsetninger for og matematisk og empirisk grunnlag for tilordningen av estimater til risikoklasser, individuelle låntakere eller eksponeringer eller grupper, samt hvilke(n) datakilde(r) som er benyttet til å estimere modellen,
   b) en streng statistisk prosess for validering av modellen (herunder tester av typen «out-of-time» og «out-of-sample»),
   c) en angivelse av under hvilke omstendigheter modellen ikke virker effektivt.
5. En institusjon skal overfor vedkommende myndighet dokumentere at kravene i denne artikkel er oppfylt, dersom den har kjøpt et risikoklassifiseringssystem eller en modell som benyttes i et risikoklassifiseringssystem, av en tredjepart, og denne selgeren nekter eller begrenser institusjonens tilgang til opplysninger om metoden i risikoklassifiseringssystemet eller modellen eller underliggende data som er anvendt for å utvikle denne metoden eller modellen, på grunnlag av at slike opplysninger er forretningshemmeligheter.

Artikkel 176

Oppbevaring av data

1. Institusjonene skal samle inn og lagre data om sine interne risikoklassifiseringer, slik det kreves i henhold til åttende del.
2. For foretakseksponeringer og eksponeringer mot institusjoner, sentralmyndigheter og sen-

tralbanker, og egenkapitalposisjoner dersom institusjonen anvender PD-/LGD-metoden i artikkel 155 nr. 3, skal institusjonene samle inn og lagre

a) fullstendige historiske opplysninger om risikoklassifiseringer av låntakere og godtatte garantister,
b) opplysninger om når risikoklassifiseringen ble foretatt,
c) viktige data og metoder som har dannet grunnlag for risikoklassifiseringen,
d) opplysninger om personen med ansvar for risikoklassifiseringen,
e) opplysninger om identiteten til misligholdende låntakere og misligholdte eksponeringer,
f) opplysninger om tidspunkt for og omstendigheter rundt slikt mislighold,
g) data om PD-verdiene og faktiske misligholdsrater for de enkelte risikoklassene og bevegelse mellom risikoklasser.

3. Institusjoner som ikke benytter egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, skal samle inn og lagre data om sammenligninger av faktiske LGD-verdier med verdiene omhandlet i artikkel 161 nr. 1 og av faktiske konverteringsfaktorer med verdiene omhandlet i artikkel 166 nr. 8.
4. Institusjoner som benytter egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, skal samle inn og lagre

a) fullstendige historiske data om risikoklassifisering av eksponeringer samt estimater for LGD og konverteringsfaktorer tilknyttet hver enkelt klassifiseringsskala,
b) tidspunktene da risikoklassifiseringen ble foretatt og estimatene ble gjort,
c) nøkkeldata og metoder for beregningen av eksponeringenes risikoklassifisering, samt estimater for LGD og konverteringsfaktorer,
d) opplysninger om personen som utførte risikoklassifiseringen, og om personen som framskaffet estimater for LGD og konverteringsfaktorer,
e) data om estimerte og faktiske LGD-verdier og konverteringsfaktorer tilknyttet hver enkelt misligholdt eksponering,
f) data om LGD-verdien av eksponeringen før og etter at det er tatt hensyn til en garanti eller et kredittderivat, for de institusjonene som tar hensyn til kredittrisikoreduksjon for garantier eller kredittderivater ved beregning av LGD-verdier,
g) data om tapskomponenter for hver misligholdt eksponering.

5. Når det gjelder massemarkedseksponeringer, skal institusjonene samle inn og lagre

a) data som anvendes i prosessen med å tilordne eksponeringer til risikoklasser,
b) data om estimerte PD-verdier, LGD-verdier og konverteringsfaktorer tilknyttet eksponeringenes risikoklasser,
c) opplysninger om identiteten til misligholdende låntakere og misligholdte eksponeringer,
d) for misligholdte eksponeringer, data om risikoklasser som eksponeringen ble tilordnet til året før den ble misligholdt, og realisert LGD-verdi og konverteringsfaktor,
e) data om tapsprosenter for kvalifiserte rullerende massemarkedseksponeringer.

Artikkel 177

Stresstesting i forbindelse med vurdering av kapitaldekning

1. En institusjon skal ha hensiktsmessige metoder for stresstesting til bruk ved vurdering av kapitaldekning. Stresstesting skal innebære identifisering av mulige hendelser eller framtidige endringer i økonomiske forhold som vil kunne ha ugunstige virkninger på en institusjons kredittteksponeringer, samt en vurdering av institusjonens mulighet til å stå imot slike endringer.
2. En institusjon skal regelmessig utføre stresstesting med hensyn til kredittrisiko for å vurdere virkningen av visse bestemte forhold på institusjonens samlede kapitalkrav for kredittrisiko. Institusjonen kan selv velge hvilken test som skal anvendes, men den skal vurderes av tilsynsmyndighetene. Den anvendte testen skal være meningsfull og ta hensyn til virkningen av alvorlige, men sannsynlige konjunkturnedganger. En institusjon skal vurdere bevegelse mellom risikoklasser i stresstestscenarioene. Porteføljer som utsettes for stresstesting, skal omfatte den overveiende delen av en institusjons samlede eksponering.
3. Institusjoner som anvender behandlingen i artikkel 153 nr. 3, skal som en del av stresstestingen vurdere virkningen av en svekkelse av kredittkvaliteten hos ytere av beskyttelse, særlig virkningen i de tilfellene der ytere av beskyttelse ikke lenger oppfyller godkjenningskriteriene.

Underavsnitt 2

Kvantifisering av risiko

Artikkel 178

Låntakers mislighold

1. Det skal anses som mislighold fra en bestemt låntakers side dersom en av eller begge følgende hendelser har funnet sted:
   a) Institusjonen anser det som usannsynlig at låntaker fullt ut vil kunne betale sine kredittforpliktelser til institusjonen, morforetaket eller noen av dens datterforetak, uten at institusjonen treffer tiltak som å realisere sikkerhet.
   b) En av låntakerens vesentlige kredittforpliktelser overfor institusjonen, morforetaket eller noen av dens datterforetak forfalt til betaling for mer enn 90 dager siden. Vedkommende myndigheter kan erstatte de 90 dagene med 180 dager for eksponeringer sikret med pant i boligeiendom eller SMB-næringseiendom i kategorien for massemarkedseksponeringer samt for eksponeringer mot offentlige foretak. De 180 dagene skal ikke gjelde ved anvendelse av artikkel 127.

   I forbindelse med massemarkedseksponeringer kan institusjonene anvende definisjonen av mislighold i første ledd bokstav a) og b) på en individuell kredittfasilitet, og ikke på en låntakers samlede forpliktelser.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav b) gjelder følgende:
   a) Når det gjelder kassakreditt, begynner antallet dager etter forfall å løpe så snart en låntaker har overskredet en meddelt ramme, har fått meddelt en ramme som er lavere enn gjeldende utestående beløp, eller har trukket et beløp uten godkjenning, og det underliggende beløpet er vesentlig.
   b) Ved anvendelsen av bokstav a) omfatter en meddelt ramme enhver kredittramme som institusjonen har fastsatt, og som institusjonen har underrettet låntaker om.
   c) Antall dager etter forfall for kredittkort regnes fra den datoen minstebetalingen forfaller.
   d) Hvor vesentlig en forfalt kredittforpliktelse er, skal vurderes opp mot en ramme som fastsettes av vedkommende myndigheter. Denne rammen skal gjenspeile et risikonivå som vedkommende myndighet anser som rimelig.
   e) Institusjonene skal ha dokumenterte metoder for telling av dager etter forfall, særlig i forbindelse med omdatering av fasiliteter og tillatelse til utvidelser, endringer eller utsettelser, fornyelser og motregning mellom eksisterende kontoer. Disse metodene skal anvendes konsekvent over tid og være i tråd med institusjonens interne risikostyrings- og beslutningsprosesser.
3. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav a) skal følgende faktorer anses som tegn på at låntaker sannsynligvis ikke vil kunne betale:
   a) Institusjonen slutter å regnskapsføre påløpt rente for kredittforpliktelsen.
   b) Institusjonen anerkjenner en spesifikk kredittrisikojustering som følge av en betydelig nedgang i kredittkvalitet etter at institusjonen påtok seg eksponeringen.
   c) Institusjonen selger kredittforpliktelsen med et vesentlig kredittilknyttet økonomisk tap.
   d) Institusjonen samtykker i en framtvunget omstrukturering av kredittforpliktelsen, der dette med sannsynlighet vil føre til en redusert finansiell forpliktelse som følge av en vesentlig ettergivelse eller utsettelse av betaling av hovedstol, renter eller, der det er relevant, gebyrer. Dette omfatter, i forbindelse med egenkapitalposisjoner vurdert i henhold til en PD-/LGD-metode, en framtvunget omstrukturering av selve egenkapitalposisjonen.
   e) Institusjonen har inngitt konkursbegjæring mot låntakeren eller anmodet om et tilsvarende tiltak med hensyn til en låntakerens kredittforpliktelse overfor institusjonen, morforetaket eller noen av dens datterforetak.
   f) Låntaker har begjært seg konkurs eller er erklært konkurs eller har fått tilsvarende beskyttelse, dersom dette vil forhindre eller forsinke tilbakebetaling av en kredittforpliktelse til institusjonen, morforetaket eller noen av dens datterforetak.
4. Institusjoner som anvender eksterne data som ikke er i samsvar med definisjonen av mislighold fastsatt i nr. 1, skal foreta hensiktsmessige justeringer for å oppnå en stor grad av samsvar med definisjonen av mislighold.
5. Dersom institusjonen anser at en tidligere misligholdt eksponering ikke lenger oppfyller kriteriene for mislighold, skal institusjonen klassifisere låntakeren eller fasiliteten slik den ville gjort for en ikke-misligholdt eksponering. Dersom definisjonen av mislighold deretter på

nytt skulle bli oppfylt, må det anses å ha skjedd et nytt tilfelle av mislighold.

6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi på hvilket grunnlag en vedkommende myndighet skal fastsette rammen omhandlet i nr. 2 bokstav d).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

7. EBA skal utstede retningslinjer for anvendelsen av denne artikkel. Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 179

Alminnelige krav til estimering

1. Når de risikoparametrene som skal tilknyttes til risikoklasser, skal kvantifiseres, skal institusjonene oppfylle følgende krav:
   a) En institusjons egne estimater for risikoparametrene PD, LGD, konverteringsfaktor og EL skal være basert på alle relevante data, opplysninger og metoder. Estimatene skal utledes både fra historisk erfaring og empirisk dokumentasjon og ikke utelukkende bygge på skjønnsmessige vurderinger. Estimatene skal være troverdige og forstås intuitivt og skal være basert på de vesentlige risikofaktorene for de respektive risikoparametrene. Jo færre data en institusjon har, desto mer forsiktig skal den være i sine estimater.
   b) Institusjonen skal kunne legge fram en spesifikasjon av tap med hensyn til hyppighet av mislighold, LGD-verdi, konverteringsfaktor eller tap, dersom det anvendes EL-estimater, etter de faktorene den anser som risikofaktorene for de respektive risikoparametrene. Institusjonens estimater skal bygge på lang tids erfaring.
   c) Det skal tas hensyn til eventuelle endringer i utlånspraksis eller i inndrivelsesmetoder i observasjonsperiodene nevnt i artikkel 180 nr. 1 bokstav h) og nr. 2 bokstav e), artikkel 181 nr. 1 bokstav j) og nr. 2 og artikkel 182 nr. 2 og 3. En institusjons estimater skal gjenspeile virkningene av tekniske framskritt samt nye data og andre opplysninger etter hvert som de blir tilgjengelige. Institusjonene skal vurdere sine estimater på nytt når nye opplysninger blir tilgjengelige, og minst én gang i året.
   d) Den populasjonen av eksponeringer som er representert i datagrunnlaget som benyttes til estimeringen, de utlånsstandardene som gjaldt da dataene ble generert, og andre relevante kriterier skal være sammenlignbare med kriteriene for institusjonens eksponeringer og standarder. De økonomiske vilkårene eller markedsvilkårene som ligger til grunn for dataene, skal være relevante for nåværende og framtidige forhold. Antallet eksponeringer i utvalget og den dataperioden som anvendes for kvantifisering, skal være tilstrekkelig til å gi institusjonen tillit til at dens estimater er nøyaktige og forsvarlige.
   e) For kjøpte fordringer skal estimatene gjenspeile alle relevante opplysninger som er tilgjengelige for den kjøpende institusjonen om kvaliteten på de underliggende fordringene, herunder data om tilsvarende grupper som gis av selgeren, av den kjøpende institusjonen eller av eksterne kilder. Den kjøpende institusjonen skal vurdere alle data fra selgeren som det er tatt hensyn til.
   f) En institusjon skal legge en sikkerhetsmargin til sine estimater som er knyttet til påregnelige estimeringsfeil. I tilfeller der metoder og data er mindre tilfredsstillende og det må forventes et større omfang av feil, skal sikkerhetsmarginen være større.

   Dersom institusjoner benytter ulike estimater til beregning av risikovekter og for interne formål, skal dette dokumenteres og være rimelig. Dersom institusjoner overfor vedkommende myndigheter kan dokumentere at det med hensyn til data som er innsamlet før 1. januar 2007, er foretatt hensiktsmessige justeringer for å oppnå et bredt samsvar med definisjonen av mislighold fastsatt i artikkel 178 eller av tap, kan vedkommende myndigheter tillate institusjonene en viss fleksibilitet i anvendelsen av de fastsatte standardene for data.

2. Dersom en institusjon benytter data som er samlet inn fra flere institusjoner, skal følgende krav oppfylles:
   a) Risikoklassifiseringssystemene og -kriteriene til andre institusjoner i gruppen tilsvarer institusjonens egne.
   b) Gruppen er representativ for porteføljen som de felles dataene anvendes for.
   c) De felles dataene er anvendt konsekvent over tid av institusjonen for dens estimater.

d) Institusjonen skal fortsatt ha ansvar for egne risikoklassifiseringssystemers integritet.
e) Institusjonen skal opprettholde tilstrekkelig intern kunnskap om risikoklassifiseringssystemene, herunder ha evne til å sikre en effektiv overvåking og gjennomgåelse av risikoklassifiseringsprosessen.

Artikkel 180

Særlige krav for estimering av PD-verdi

1. Ved kvantifiseringen av de risikoparametrene som skal knyttes til risikoklasser, skal institusjonene oppfylle følgende særlige krav for estimering av PD-verdier for eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, og for egenkapitalposisjoner dersom institusjonen anvender PD-/LGD-metoden i artikkel 155 nr. 3:
   a) Institusjonene skal estimere PD-verdier for hver låntakerrisikoklasse på grunnlag av den langsiktige gjennomsnittlige misligholdsraten i løpet av ett år. PD-estimater for låntakere med høy gjeldsgrad eller for låntakere som hovedsakelig har handlede eiendeler, skal gjenspeile utviklingen av de underliggende eiendelene i perioder med høy volatilitet.
   b) For kjøpte foretaksfordringer kan institusjonene estimere EL-verdien per låntakerrisikoklasse på grunnlag av den langsiktige gjennomsnittlige faktiske misligholdsraten i løpet av ett år.
   c) Dersom en institusjon beregner langsiktige gjennomsnittlige PD- og LGD-estimater for kjøpte foretaksfordringer ut fra et estimat for EL og et egnet PD- eller LGD-estimat, skal prosessen for estimering av samlede tap oppfylle de generelle standardene for estimering av PD- og LGD-verdi i denne delen, og resultatet skal være i samsvar med LGD-begrepet omhandlet i artikkel 181 nr. 1 bokstav a).
   d) Institusjonene skal bare anvende teknikker for PD-estimering sammen med en analyse som støtter dette. Institusjonene skal ta hensyn til betydningen av skjønnsmessige vurderinger når de sammenstiller resultater av ulike teknikker og foretar justeringer for begrensninger i teknikker og opplysninger.
   e) I den utstrekning en institusjon anvender egne misligholdsdata til estimering av PD-verdier, skal estimatene gjenspeile kredittgivingsstandarder og eventuelle forskjeller mellom det risikoklassifiseringssystemet som genererte dataene, og gjeldende risikoklassifiseringssystem. Dersom kredittgivingsstandarder eller risikoklassifiseringssystemer er blitt endret, skal institusjonen legge til en større sikkerhetsmargin i sitt PD-estimat.
   f) I den utstrekning en institusjon tilknytter eller tilordner sine interne risikoklasser i henhold til en skala som anvendes av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon eller lignende organisasjoner, og deretter overfører den observerte misligholdsraten for den eksterne organisasjonens klasser til institusjonens klasser, skal slike tilordninger være basert på en sammenligning av interne kredittvurderingskriterier med de kriteriene som ble anvendt av den eksterne organisasjonen, og på en sammenligning av de interne og eksterne kredittvurderingene for eventuelle felles låntakere. Skjevheter eller inkonsekvens i tilordningsmetoden eller de underliggende dataene skal unngås. Den eksterne organisasjonens kriterier som ligger til grunn for de dataene som benyttes til kvantifisering, skal bare være rettet mot misligholdsrisiko og ikke gjenspeile kjennetegn ved transaksjonen. Institusjonens analyse skal inneholde en sammenligning av de misligholdsdefinisjonene som ble anvendt, i henhold til kravene i artikkel 178. Institusjonen skal dokumentere grunnlaget for tilordningen.
   g) I den utstrekning en institusjon benytter statistiske modeller for å forutsi mislighold, tillates den å estimere PD-verdier som et aritmetisk gjennomsnitt av estimater for misligholdssannsynlighet for enkeltstående låntakere i en gitt klasse. Institusjonens bruk av modeller for beregning av misligholdssannsynlighet for dette formålet skal oppfylle standardene i artikkel 174.
   h) Uansett om en institusjon benytter eksterne, interne eller felles datakilder, eller en sammenstilling av disse tre, til sin PD-estimering, skal lengden av den underliggende historiske observasjonsperioden som benyttes, være minst fem år for minst én kilde. Dersom den tilgjengelige observasjonsperioden strekker seg over en lengre periode for en av kildene, og disse dataene er relevante, skal den lengste perioden anvendes. Dette gjelder også PD-/LGD-metoden for egenkapitalposisjoner. Institu-

sjoner som ikke har fått tillatelse av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 143 til å benytte egne LGD-estimater eller konverteringsfaktorer, kan anvende relevante data som omfatter en periode på to år, når de gjennomfører IRB-metoden, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det. Perioden som skal omfattes, skal forlenges med ett år for hvert år fram til de relevante dataene omfatter en periode på fem år.

2. For massemarkedseksponeringer får følgende krav anvendelse:
   a) Institusjonene skal estimere PD-verdier for hver låntakerrisikoklasse ut fra langsiktige gjennomsnittlige misligholdsrater i løpet av ett år.
   b) PD-estimater kan også beregnes ut fra et estimat for samlede tap og egnede LGD-estimater.
   c) Institusjonene skal anse interne data for tilordning av eksponeringer til risikoklasser som sin primære datakilde for estimering av tapskjennetegn. Institusjonene kan anvende eksterne data (herunder felles data) eller statistiske modeller til kvantifiseringen, forutsatt at begge følgende nære forbindelser eksisterer
      i) i) mellom institusjonens metode for tilordning av eksponeringer til risikoklasser og den metoden som ble anvendt av den eksterne datakilden, og
      ii) ii) mellom institusjonens interne risikoprofil og sammensetningen av de eksterne dataene.
   d) Dersom en institusjon beregner langsiktige gjennomsnittlige PD- og LGD-estimater for massemarkedseksponeringer ut fra et estimat for samlede tap og et egnet PD- eller LGD-estimat, skal metoden for estimering av samlede tap oppfylle de generelle standardene for estimering av PD- og LGD-verdi i denne delen, og resultatet skal være i samsvar med LGD-begrepet omhandlet i artikkel 181 nr. 1 bokstav a).
   e) Uansett om en institusjon benytter eksterne, interne eller felles datakilder, eller en sammenstilling av disse tre, til sin estimering av tapskjennetegn, skal lengden av den underliggende historiske observasjonsperioden som benyttes, være minst fem år for minst én kilde. Dersom den tilgjengelige observasjonsperioden strekker seg over en lengre periode for en av kildene, og disse dataene er relevante, skal den lengste perioden anvendes. En institusjon trenger ikke å legge like stor vekt på historiske data dersom nyere data gir en bedre prediksjon med hensyn til tap. Forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, kan institusjonene når de tar i bruk IRB-metoden, anvende relevante data som omfatter en periode på to år. Perioden som skal omfattes, skal forlenges med ett år for hvert år fram til de relevante dataene omfatter en periode på fem år.
   f) Institusjonene skal identifisere og analysere forventede endringer i risikoparametrer i kreditteksponeringenes levetid (sesongvirkninger).

   For kjøpte massemarkedsfordringer kan institusjonene anvende eksterne og interne referansedata. Institusjonene skal anvende alle relevante datakilder som sammenligningspunkter.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) På hvilke vilkår vedkommende myndigheter kan gi tillatelsene omhandlet i nr. 1 bokstav h) og nr. 2 bokstav e).
   b) Hvilke metoder vedkommende myndigheter skal anvende for å vurdere en institusjons metode for estimering av PD i samsvar med artikkel 143.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 181

Særlige krav for egne LGD-estimater

1. Når de risikoparametrene som skal tilknyttes risikoklasser, skal fastsettes, skal institusjonene oppfylle følgende krav for egne LGD-estimater:
   a) Institusjonene skal estimere LGD-verdier for hver eksponeringsrisikoklasse på grunnlag av gjennomsnittlige faktiske LGD-verdier for hver risikoklasse og benytte alle observerte mislighold i datakildene (antallsvektet gjennomsnitt).
   b) Institusjonene skal benytte LGD-estimater som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, dersom disse er mer forsiktige enn det langsiktige gjennomsnittet.

I den utstrekning et risikoklassifiseringssystem forventes å gi faktiske LGD-verdier på et konstant nivå per klasse eller gruppe over tid, skal institusjonene foreta justeringer av sine estimater for risikoparametrer per klasse eller gruppe for å begrense den virkningen en økonomisk nedgangsperiode har på kapitalen.

c) En institusjon skal vurdere omfanget av en eventuell samvariasjon mellom risikoen knyttet til låntakeren og risikoen knyttet til sikkerheten eller yteren av sikkerheten. Tilfeller der det foreligger en betydelig grad av samvariasjon, skal vurderes forsiktig.

d) Avvikende valuta i forholdet mellom den underliggende forpliktelsen og sikkerheten skal behandles forsiktig i institusjonens vurdering av LGD-verdi.

e) I den utstrekning LGD-estimater tar hensyn til at det foreligger sikkerhet, skal disse estimatene ikke utelukkende være basert på sikkerhetens estimerte markedsverdi. LGD-estimater skal ta hensyn til virkningen av institusjoners eventuelle manglende evne til raskt å få kontroll over sin sikkerhet og realisere den.

f) I den utstrekning LGD-estimater tar hensyn til at det foreligger sikkerhet, skal institusjonene innføre interne krav til forvaltning av sikkerheter, rettssikkerhet og risikostyring som generelt er i samsvar med kravene i kapittel 4 avsnitt 3,.

g) I den utstrekning en institusjon anerkjenner sikkerhet i forbindelse med fastsettelse av eksponeringsverdien for motpartsrisiko i samsvar med kapittel 6 avsnitt 5 eller 6, skal de beløpene som sikkerheten forventes å innbringe, ikke tas hensyn til i LGD-estimatene.

h) I det særlige tilfellet der eksponeringer allerede er misligholdt, skal institusjonen anvende summen av sitt beste estimat for forventet tap for hver eksponering, idet det tas hensyn til gjeldende økonomiske omstendigheter og eksponeringens status og sitt estimat av økt tap som følge av ytterligere uventede tap i løpet av gjenvinningsperioden, dvs. mellom tidspunktet for misligholdet og den endelige avviklingen av eksponeringen.

i) I den utstrekning ubetalte forsinkelsesgebyrer er blitt inntektsført i institusjonens resultatregnskap, skal de legges til institusjonens måling av eksponeringer og tap.

j) For eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker skal LGD-estimater være basert på data for en periode på minst fem år, som hvert år forlenges med ett år etter gjennomføringen, inntil en minsteperiode på sju år er nådd for minst én datakilde. Dersom den tilgjengelige observasjonsperioden strekker seg over en lengre periode for en av kildene, og dataene er relevante, skal den lengste perioden anvendes.

2. I forbindelse med massemarkedseksponeringer kan institusjonene
   a) beregne LGD-estimater ut fra faktiske tap og egnede PD-estimater,
   b) ta hensyn til framtidige trekk enten i sine konverteringsfaktorer eller i sine LGD-estimater,
   c) for kjøpte massemarkedsfordringer anvende eksterne og interne referansedata for å estimere LGD-verdier.

   For massemarkedseksponeringer skal LGD-estimater være basert på data for en periode på minst fem år. En institusjon trenger ikke å legge like stor vekt på historiske data dersom nyere data gir en bedre prediksjon med hensyn til tap. Forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, kan institusjonene når de tar i bruk IRB-metoden, anvende relevante data som omfatter en periode på to år. Perioden som skal omfattes, skal forlenges med ett år for hvert år fram til de relevante dataene omfatter en periode på fem år.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Arten, omfanget og varigheten av en økonomisk nedgangsperiode som omhandlet i nr. 1.
   b) På hvilke vilkår en vedkommende myndighet i henhold til nr. 2 kan gi en institusjon tillatelse til å anvende relevante data som omfatter en periode på to år, når institusjonen gjennomfører IRB-metoden.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 182

Særlige krav for egne estimater for konverteringsfaktorer

1. Når de risikoparametrene som skal tilknyttes risikoklasser, skal fastsettes, skal institusjonene oppfylle følgende særlige krav for egne estimater for konverteringsfaktorer:
   a) Institusjonene skal estimere konverteringsfaktorer for hver eksponeringsrisikoklasse på grunnlag av de gjennomsnittlige faktiske konverteringsfaktorene for hver eksponeringsrisikoklasse og benytte det antallsvektede gjennomsnittet av alle observerte mislighold i datagrunnlaget.
   b) Institusjonene skal benytte estimater for konverteringsfaktorer som er hensiktsmessige for en økonomisk nedgangsperiode, dersom disse er mer forsiktige enn det langsiktige gjennomsnittet. I den utstrekning et risikoklassifiseringssystem forventes å gi faktiske konverteringsfaktorer på et konstant nivå for hver klasse eller gruppe over tid, skal institusjonene foreta justeringer av sine estimater av risikoparametrer for hver klasse eller gruppe for å begrense den virkningen en økonomisk nedgangsperiode har på kapitalen.
   c) Institusjonenes estimater for konverteringsfaktorer skal gjenspeile muligheten for ytterligere trekk som låntaker foretar fram til og etter det tidspunktet en misligholdshendelse inntreffer. Estimatet for konverteringsfaktoren skal ha en større sikkerhetsmargin dersom en sterkere positiv korrelasjon med rimelighet kan forventes mellom misligholdshyppighet og størrelsen på konverteringsfaktoren.
   d) Når de estimerer konverteringsfaktorer, skal institusjonene vurdere de særlige retningslinjene og strategiene som er vedtatt for kontoovervåking og betalingsbehandling. Institusjonene skal også vurdere sin evne og vilje til å forhindre ytterligere trekk i tilfeller som ikke er betalingsmislighold, for eksempel brudd på avtalevilkår eller andre tekniske misligholdshendelser.
   e) Institusjonene skal ha innført tilstrekkelige systemer og framgangsmåter for å overvåke fasilitetsbeløp, aktuelle utestående beløp i forhold til kommitterte kredittlinjer og endringer i utestående beløp per låntaker og per klasse. Institusjonen skal daglig kunne overvåke utestående balanser.
   f) Dersom institusjoner benytter ulike estimater for konverteringsfaktorer for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og for interne formål, skal disse dokumenteres og være rimelige.
2. For eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker skal estimater for konverteringsfaktorer være basert på data for en periode på minst fem år, som hvert år forlenges med ett år etter gjennomføringen, inntil en minsteperiode på sju år er nådd for minst én datakilde. Dersom den tilgjengelige observasjonsperioden strekker seg over en lengre periode for en av kildene, og dataene er relevante, skal den lengste perioden anvendes.
3. For massemarkedseksponeringer kan institusjonene ta hensyn til framtidige trekk enten i sine konverteringsfaktorer eller i sine LGD-estimater.

   For massemarkedseksponeringer skal estimater av konverteringsfaktorer være basert på data for en periode på minst fem år. Som unntak fra nr. 1 bokstav a) trenger institusjon ikke å legge like stor vekt på historiske data dersom nyere data gir en bedre prediksjon med hensyn til trekk. Forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, kan institusjonene når de gjennomfører IRB-metoden, anvende relevante data som omfatter en periode på to år. Perioden som skal omfattes, skal forlenges med ett år for hvert år fram til de relevante dataene omfatter en periode på fem år.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Arten, omfanget og varigheten av en økonomisk nedgangsperiode som omhandlet i nr. 1.
   b) På hvilke vilkår en vedkommende myndighet kan gi en institusjon tillatelse til å anvende relevante data som omfatter en periode på to år, når institusjonen første gang gjennomfører IRB-metoden.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 183

Krav for vurdering av garantiers og kredittderivaters virkning i forbindelse med eksponeringer mot foretak, institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker når egne LGD-estimater benyttes, samt for massemarkedseksponeringer

1. Følgende krav skal oppfylles i forbindelse med godtatte garantister og garantier:
   a) Institusjonene skal ha klart angitte kriterier for de typene av garantister de tar i betraktning ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp.
   b) Godtatte garantister omfattes av samme regler som låntakere i henhold til artikkel 171–173.
   c) Garantien skal være skriftlig dokumentert, ikke kunne sies opp av garantisten, gjelde til forpliktelsen er oppfylt fullt ut (med hensyn til garantert beløp og garantiens løpetid) og være rettslig bindende overfor garantisten i en jurisdiksjon der garantisten har eiendeler som det kan tas beslag i gjennom fullbyrdelse av en dom. Betingede garantier som er omfattet av vilkår om at garantisten kan fritas for sine forpliktelser, kan godtas dersom vedkommende myndigheter tillater det. Tilordningskriteriene skal på en egnet måte omfatte en mulig reduksjon i den risikoreduserende virkningen.
2. En institusjon skal ha klart angitte kriterier for justering av risikoklasser eller LGD-estimater og, når det gjelder kjøpte fordringer som tilhører massemarkedskategorien, og anerkjente kjøpte fordringer, for tilordning av eksponeringer til risikoklasser, for å gjenspeile garantienes virkning på beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp. Disse kriteriene skal være i samsvar med kravene fastsatt i nr. 171–173.

   Kriteriene skal være rimelige og intuitive. De skal gjelde garantistens evne og vilje til å oppfylle i henhold til garantien, den sannsynlige tidsplanen for eventuelle betalinger fra garantisten, i hvilken grad garantistens evne til å oppfylle i henhold til garantien henger sammen med låntakerens evne til å tilbakebetale, og i hvilket omfang det gjenstår restrisiko knyttet til låntakeren.
3. Kravene for garantier i denne artikkel får også anvendelse på kredittderivater knyttet til en forpliktelse. Dersom det er et misforhold mellom den underliggende forpliktelsen og referanseforpliktelsen til kredittderivatet eller den forpliktelsen som benyttes for å avgjøre om en kreditthendelse har inntruffet, får kravene i artikkel 216 nr. 2 anvendelse. For massemarkedseksponeringer og anerkjente kjøpte fordringer får dette nummer anvendelse på prosessen for tilordning av eksponeringer til risikoklasser.

   Kriteriene skal omfatte utbetalingsstrukturen til kredittderivatet og på en forsiktig måte vurdere hvilken virkning den har på nivået og tidsplanen for gjenvinning. Institusjonen skal vurdere i hvilket omfang andre former for restrisiko gjenstår.
4. Kravene i nr. 1–3 får ikke anvendelse på garantier som gis av institusjoner, sentralmyndigheter og sentralbanker, og foretak som oppfyller kravene fastsatt i artikkel 201 nr. 1 bokstav g), dersom institusjonen har fått tillatelse til å benytte standardmetoden for eksponeringer mot slike foretak i henhold til artikkel 148 og 150. I så fall får kravene i kapittel 4 anvendelse.
5. For massemarkedsgarantier får kravene fastsatt i nr. 1–3 også anvendelse på tilordningen av eksponeringer til risikoklasser, og på estimering av PD-verdi.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi på hvilke vilkår vedkommende myndigheter kan tillate at betingede garantier godtas.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 184

Krav for kjøpte fordringer

1. Institusjonene skal sikre at vilkårene i nr. 2–6 oppfylles i forbindelse med kvantifiseringen av de risikoparametrene som skal knyttes til risikoklasser for kjøpte fordringer.
2. Fasilitetens struktur skal sikre at institusjonen under alle tenkelige omstendigheter har faktisk eierskap til og kontroll over alle kontantoverføringer fra fordringene. Når låntakeren foretar betalinger direkte til en selger eller en forvalter, skal institusjonen regelmessig kontrollere at betalingene blir oversendt i sin helhet og i henhold til kontraktsvilkårene. Institusjonene skal ha innført framgangsmåter for å sikre at eierskapet til fordringer og kontantmottak er beskyttet mot konkurs eller rettslige krav som vil kunne medføre betydelige forsinkelser når det gjelder långiverens mulighet til

å realisere eller overdra fordringene eller beholde kontroll over kontantmottak.

3. Institusjonen skal overvåke både kvaliteten på de kjøpte fordringene og selgerens og forvalterens finansielle stilling. Følgende bestemmelser får anvendelse:
   a) Institusjonen skal vurdere korrelasjonen mellom kvaliteten på de kjøpte fordringene og både selgerens og forvalterens finansielle stilling, og skal ha innført interne retningslinjer og framgangsmåter som gir tilstrekkelig beskyttelse mot alle eventualiteter, herunder tilordne en intern risikovurdering for hver enkelt selger og forvalter.
   b) Institusjonen skal ha klare og effektive retningslinjer og framgangsmåter for å avgjøre om selgere og forvaltere kan godkjennes. Institusjonen eller dennes representant skal regelmessig foreta undersøkelser av selgere og forvaltere for å kontrollere at deres rapporter er nøyaktige, oppdage bedrageri eller operasjonelle svakheter og kontrollere kvaliteten på selgerens kredittstrategi og forvalterens retningslinjer og framgangsmåter for inndrivelse. Resultatene av disse undersøkelsene skal dokumenteres.
   c) Institusjonen skal vurdere kjennetegnene til gruppene av kjøpte fordringer, herunder overtrekk, selgers ubetalte gjeldsbeløp, fordringer som man ikke kan regne med å få dekket, og nedskrivninger på slike fordringer, betalingsvilkår og potensielle motkontoer.
   d) Institusjonen skal ha effektive retningslinjer og framgangsmåter for overvåking på samlet grunnlag av risikokonsentrasjon på enkeltstående låntakere både innenfor og på tvers av grupper av kjøpte fordringer.
   e) Institusjonen skal sørge for at forvalteren til rett tid forsyner den med tilstrekkelig detaljerte rapporter om alder på og forringelse av fordringer for å sikre samsvar med institusjonens godkjenningskriterier og retningslinjer for forskudd for kjøpte fordringer, og sørge for en effektiv metode for å overvåke og bekrefte selgerens vilkår for salg og forringelse.
4. Institusjonen skal ha innført systemer og framgangsmåter for å oppdage svekkelser i selgers finansielle stilling og i kvaliteten på kjøpte fordringer på et tidlig tidspunkt, og for å kunne håndtere problemer som måtte oppstå. Institusjonen skal særlig ha klare og effektive retningslinjer, framgangsmåter og informasjonssystemer for å overvåke brudd på vilkår, samt klare og effektive retningslinjer og framgangsmåter for rettslige skritt og håndtering av kjøpte fordringer som skaper problemer.
5. Institusjonen skal ha klare og effektive retningslinjer og framgangsmåter for kontroll av kjøpte fordringer, kreditt og kontanter. Særlig skal det utarbeides skriftlige interne retningslinjer med alle vesentlige elementer i programmet for kjøp av fordringer, herunder forskuddsrater, godtakbar sikkerhet, nødvendig dokumentasjon, konsentrasjonsrammer og håndtering av innbetalinger. Disse elementene skal på en hensiktsmessig måte ta hensyn til alle relevante og vesentlige faktorer, herunder selgers og forvalters finansielle stilling, risikokonsentrasjoner og utviklingen i kvaliteten på kjøpte fordringer og selgerens kundegrunnlag, og interne systemer skal sikre at det bare ytes lån når det foreligger nærmere spesifisert sikkerhet og dokumentasjon.
6. Institusjonen skal ha en effektiv intern prosess for å vurdere om alle interne retningslinjer og framgangsmåter overholdes. Prosessen skal omfatte regelmessig revisjon av alle kritiske faser i institusjonens innkjøpsprogram for fordringer, kontroll av ansvarsfordelingen, for det første mellom vurderingen av selger og forvalter og vurderingen av låntaker, og for det andre mellom vurderingen av selger og forvalter og revisjon av selger og forvalter samt vurderinger av «back office»-transaksjoner, med særlig vekt på kvalifikasjoner, erfaring, personalnivå og automatiserte støttesystemer.

Underavsnitt 3

Validering av interne estimater

Artikkel 185

Validering av interne estimater

Institusjonene skal oppfylle følgende krav når de validerer sine interne estimater:

a) Institusjonene skal ha innført solide systemer for å validere nøyaktighet og konsekvens med hensyn til risikoklassifiseringssystemer, framgangsmåter og estimering av alle relevante risikoparametrer. Den interne valideringen skal gjøre det mulig for institusjonen å foreta en konsekvent og meningsfull vurdering av hvordan de interne systemene for risikoklassifisering og risikoestimering fungerer.
b) Institusjonene skal regelmessig sammenligne faktiske misligholdsrater med estimerte PD-verdier for hver risikoklasse, og dersom fak-

tiske misligholdsrater er utenfor den forventede rammen for vedkommende klasse, skal institusjonene særlig analysere grunnene til dette avviket. Institusjoner som benytter egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer, skal også foreta en tilsvarende analyse for disse estimatene. Disse sammenligningene skal baseres på historiske data som omfatter så lange perioder som mulig. Institusjonen skal dokumentere metodene og dataene som benyttes ved slike sammenligninger. Denne analysen og dokumentasjonen skal ajourføres minst hvert år.

c) Institusjonene skal også benytte annet verktøy for kvantitativ validering og sammenligninger med relevante eksterne datakilder. Analysen skal være basert på data som er egnet for porteføljen, oppdateres regelmessig og omfatter en relevant observasjonsperiode. Institusjonenes interne vurderinger av hvordan deres risikoklassifiseringssystemer fungerer skal baseres på en så lang periode som mulig.

d) Metodene og dataene som anvendes i forbindelse med den kvantitative valideringen, skal være konsekvente over tid. Endringer i estimerings- og valideringsmetoder og data (både datakilder og perioder som omfattes) skal dokumenteres.

e) Institusjonene skal ha forsvarlige interne standarder for situasjoner der faktiske PD-verdier, LGD-verdier, konverteringsfaktorer og samlede tap, dersom EL-verdi anvendes, avviker så mye fra forventede verdier at det skaper tvil om gyldigheten av estimatene. Disse standardene skal ta hensyn til konjunktursykluser og lignende systematiske variasjoner i misligholdsratene. Dersom de faktiske verdiene fortsatt er høyere enn forventede verdier, skal institusjonene oppjustere estimatene slik at de gjenspeiler deres erfaring med mislighold og tap.

Underavsnitt 4

Krav for egenkapitalposisjoner i henhold til metoden med interne modeller

Artikkel 186

Krav til ansvarlig kapital og risikokvantifisering

Ved beregning av krav til ansvarlig kapital skal institusjonene oppfylle følgende krav:

a) Estimatet for potensielle tap skal være forsvarlig i forhold til negative markedsbevegelser som er relevante for den langsiktige risikoprofilen til institusjonens spesifikke porteføljer. Dataene som anvendes til å vise fordelingen av avkastning, skal dekke den lengste utvalgsperioden som egnede data er tilgjengelige for, for å gjenspeile risikoprofilen til institusjonens spesifikke egenkapitalposisjoner. Dataene som anvendes, skal være tilstrekkelige til å gi forsiktige, statistisk pålitelige og forsvarlige tapsestimater som ikke er basert bare på subjektive eller skjønnsmessige vurderinger. Det sjokket som benyttes, skal gi et forsvarlig estimat av potensielle tap over en relevant langsiktig markeds- eller konjunktursyklus. Institusjonen skal kombinere empirisk analyse av tilgjengelige data med justeringer basert på en rekke faktorer for å oppnå modellresultater som er tilstrekkelig realistiske og forsiktige. Når det skal konstrueres «value-at-risk»-modeller (VaR-modeller) som estimerer potensielle kvartalsvise tap, kan institusjonene anvende kvartalsvise data eller konvertere data for perioder med kortere horisont til en kvartalsvis ekvivalent ved hjelp av en analytisk hensiktsmessig metode som bygger på empirisk dokumentasjon, og gjennom en godt utviklet og dokumentert prosess og analyse. En slik tilnærmingsmåte skal anvendes forsiktig og konsekvent over tid. Dersom bare begrensede relevante data er tilgjengelige, skal institusjonen legge til egnede sikkerhetsmarginer.

b) Modellene som anvendes, skal være tilstrekkelige til å kunne fange opp all vesentlig risiko som ligger i egenkapitalavkastning, herunder både generell markedsrisiko og spesifikk risiko knyttet til institusjonens egenkapitalportefølje. De interne modellene skal på en tilfredsstillende måte forklare historiske prisvariasjoner, fange opp både omfanget av og endringer i sammensetningen av potensielle konsentrasjoner, og være forsvarlige overfor negative markedsforhold. Den populasjonen av risikoeksponeringer som er representert i dataene som benyttes til estimeringen, skal svare til, eller i det minste være sammenlignbare med, de dataene som gjelder institusjonens egenkapitalposisjoner.

c) Den interne modellen skal være hensiktsmessig for risikoprofilen og kompleksiteten til en institusjons egenkapitalportefølje. Dersom en institusjon innehar vesentlige beholdninger av verdier som er svært ikke-lineære av natur, skal de interne modellene utformes slik at de på en hensiktsmessig måte fanger opp den risikoen som er forbundet med slike instrumenter.

d) Tilordning av individuelle posisjoner til tilnærmingsverdier, markedsindekser og risikofaktorer skal være rimelig, intuitiv og forsvarlig fundert.
e) Institusjonene skal ved empirisk analyse dokumentere risikofaktorenes egnethet, herunder deres evne til å dekke både generell og spesifikk risiko.
f) Estimatene for avkastningsvolatilitet for egenkapitalposisjoner skal omfatte relevante og tilgjengelige data, opplysninger og metoder. Interne data eller data fra eksterne kilder, herunder felles opplysninger, som er kontrollert uavhengig av hverandre, skal anvendes.
g) Det skal være innført et strengt og omfattende stresstestprogram.

Artikkel 187

Risikostyringsprosedyrer og -kontroller

Med hensyn til utvikling og bruk av interne modeller til beregning av krav til ansvarlig kapital, skal institusjoner innføre retningslinjer, framgangsmåter og kontroller for å sikre modellens og modellprosessens integritet. Disse retningslinjene, framgangsmåtene og kontrollene skal omfatte følgende:

a) Full integrering av den interne modellen i institusjonens generelle informasjonssystemer for risikostyring og i forvaltningen av egenkapital utenfor handelsporteføljen. Interne modeller skal være fullt integrert i institusjonens infrastruktur for risikostyring dersom de særlig benyttes til å måle og vurdere egenkapitalporteføljens resultat, herunder risikojustert resultat, til å fordele økonomisk kapital til egenkapitalposisjoner og til å vurdere generell kapitaldekning og forvaltningen av investeringer.
b) Fastsatte forvaltningssystemer, framgangsmåter og kontrollfunksjoner for å sikre periodisk og uavhengig gjennomgåelse av alle elementer i den interne modellprosessen, herunder godkjenning av modellrevisjoner, kontroll av inndata til modellen og gjennomgåelse av modellens resultater, for eksempel direkte kontroll av risikomålinger. Disse gjennomgåelsene skal vurdere om inndata til modellen samt modellresultatene er nøyaktige, fullstendige og hensiktsmessige, og legge vekt på å finne og begrense potensielle feil i tilknytning til kjente svakheter og å identifisere ukjente svakheter ved modellen. Slike gjennomgåelser kan utføres av en intern uavhengig enhet, eller av en uavhengig ekstern tredjepart.
c) Egnede systemer og framgangsmåter for overvåking av investeringsrammer og risikoeksponeringer for egenkapitalposisjoner.
d) Enhetene med ansvar for utforming og anvendelse av modellen skal være funksjonelt uavhengige av enhetene med ansvar for forvaltningen av de enkelte investeringene.
e) Partene som har ansvar for hver del av modellprosessen, skal være tilstrekkelig kvalifisert. Ledelsen skal avsette tilstrekkelig kvalifisert og kompetent personale til modellfunksjonen.

Artikkel 188

Validering og dokumentasjon

Institusjonene skal ha innført forsvarlige systemer for å validere at de interne modellene og modellprosessene er nøyaktige og konsekvente. Alle vesentlige elementer i de interne modellene, modellprosessen og valideringen skal dokumenteres.

Validering og dokumentasjon av institusjonenes interne modeller og modellprosesser skal oppfylle følgende krav:

a) Institusjonene skal benytte den interne framgangsmåten for validering for å vurdere resultatet av sine interne modeller og framgangsmåter på en konsekvent og meningsfull måte.
b) Metodene og dataene som anvendes i forbindelse med den kvantitative valideringen, skal være konsekvente over tid. Endringer i estimerings- og valideringsmetoder og i datakilder og perioder som omfattes, skal dokumenteres.
c) Institusjonene skal regelmessig sammenligne faktisk egenkapitalavkastning, beregnet ved hjelp av realiserte og urealiserte gevinster og tap, med modellerte estimater. Disse sammenligningene skal baseres på historiske data som omfatter så lange perioder som mulig. Institusjonen skal dokumentere metodene og dataene som benyttes ved slike sammenligninger. Denne analysen og dokumentasjonen skal ajourføres minst hvert år.
d) Institusjonene skal benytte andre kvantitative valideringsverktøyer og sammenligninger med eksterne datakilder. Analysen skal være basert på data som er egnet for porteføljen, oppdateres regelmessig og omfatter en relevant observasjonsperiode. Institusjonenes interne vurderinger av modellresultatene skal baseres på en så lang periode som mulig.
e) Institusjonene skal ha innført forsvarlige interne standarder for situasjoner der sammenligning av faktiske egenkapitalavkastninger med modellens estimater skaper tvil om

gyldigheten av estimatene eller selve modellene. Disse standardene skal ta hensyn til konjunktursykluser og lignende systematiske variasjoner i egenkapitalavkastning. Alle justeringer av interne modeller som reaksjon på modellrevisjoner skal dokumenteres og være i samsvar med institusjonens standarder for modellrevisjon.

f) Den interne modellen og modellprosessen skal dokumenteres, herunder ansvarsområdene til parter som er involvert i modellarbeidet, i modellgodkjenningen og modellrevisjonen.

Underavsnitt 5

Intern styring og kontroll

Artikkel 189

Foretaksstyring

1. Alle vesentlige sider ved risikoklassifiserings- og estimeringsprosessene skal godkjennes av institusjonens ledelsesorgan eller av en komité nedsatt av dette, samt av den øverste ledelsen. Disse partene skal ha en generell forståelse av institusjonens risikoklassifiseringssystemer og detaljerte kunnskaper om den tilknyttede ledelsesrapporteringen.
2. Den øverste ledelsen skal oppfylle følgende krav:
   a) Den skal underrette ledelsesorganet eller en komité nedsatt av dette, om vesentlige endringer i eller unntak fra fastsatte retningslinjer som på en vesentlig måte vil påvirke virkemåten til institusjonens risikoklassifiseringssystemer.
   b) Den øverste ledelsen skal ha en god forståelse av risikoklassifiseringssystemenes utforming og virkemåte.
   c) Den øverste ledelsen skal løpende sikre at risikoklassifiseringssystemene fungerer på en ordentlig måte.

   Den øverste ledelsen skal holdes regelmessig underrettet av kontrollenheten for kredittrisiko om resultatene av risikoklassifiseringsprosessen, områder der det er behov for forbedring, og status for arbeidet med å forbedre tidligere identifiserte svakheter.
3. IRB-basert analyse av institusjonens kredittrisikoprofil skal være en viktig del av ledelsesrapporteringen til disse partene. Rapporteringen skal minst omfatte risikoprofil fordelt på risikoklasser, bevegelse mellom risikoklasser, estimering av relevante parametrer for hver risikoklasse og sammenligning av faktiske misligholdsrater, og, i den utstrekning egne estimater blir anvendt for faktiske LGD-verdier og faktiske konverteringsfaktorer, forventede verdier og resultater av stresstestingen. Rapporteringens hyppighet skal avhenge av betydningen og typen av opplysninger og av mottakerens nivå.

Artikkel 190

Kredittrisikokontroll

1. Kontrollenheten for kredittrisiko skal være uavhengig av de personal- og ledelsesfunksjonene som har ansvar for å innvilge eller fornye eksponeringer, og rapportere direkte til den øverste ledelsen. Enheten skal ha ansvar for utformingen eller utvelgingen, gjennomføringen, kontrollen og resultatene av risikoklassifiseringssystemene. Den skal regelmessig utarbeide og analysere rapporter om risikoklassifiseringssystemenes resultater.
2. Ansvarsområdene til kontrollenheten(e) for kredittrisiko skal omfatte
   a) undersøkelse og overvåking av risikoklasser,
   b) utarbeiding og analyse av sammendragsrapporter fra institusjonens risikoklassifiseringssystemer,
   c) gjennomføring av framgangsmåter for å kontrollere at definisjonene av risikoklasser og -grupper blir konsekvent anvendt i alle avdelinger og geografiske områder,
   d) gjennomgåelse og dokumentasjon av eventuelle endringer i risikoklassifiseringsprosessen, herunder grunnene til slike endringer,
   e) gjennomgåelse av risikoklassifiseringskriteriene for å vurdere om de fremdeles kan forutsi risiko. Endringer i risikoklassifiseringsprosessen, kriterier eller individuelle risikoklassifiseringsparametrer skal dokumenteres og oppbevares,
   f) aktiv deltaking i utforming eller utvelging, gjennomføring og validering av modeller som anvendes i risikoklassifiseringsprosessen,
   g) kontroll og overvåking av modeller som anvendes i risikoklassifiseringsprosessen,
   h) løpende gjennomgåelse og endringer av modeller som anvendes i risikoklassifiseringsprosessen.
3. Institusjoner som benytter felles opplysninger i samsvar med artikkel 179 nr. 2, kan utkontraktere følgende oppgaver:

a) Utarbeiding av opplysninger som er relevante for undersøkelse og overvåking av risikoklasser.
b) Utarbeiding av sammendragsrapporter fra institusjonens risikoklassifiseringssystemer.
c) Utarbeiding av opplysninger som er relevante for gjennomgåelsen av risikoklassifiseringskriterier for å vurdere om de fremdeles kan forutsi risiko.
d) Dokumentasjon av endringer i risikoklassifiseringsprosessen, kriterier eller individuelle risikoklassifiseringsparametrer.
e) Utarbeiding av opplysninger som er relevante for løpende gjennomgåelse og endringer av modeller som anvendes i risikoklassifiseringsprosessen.

4. Institusjoner som anvender nr. 3, skal sikre at vedkommende myndigheter har tilgang til alle relevante opplysninger fra tredjeparten som er nødvendige for å undersøke om kravene overholdes, og at vedkommende myndigheter kan foreta stedlig tilsyn i samme utstrekning som innenfor institusjonen.

Artikkel 191

Internrevisjon

Internrevisjonen eller en annen sammenlignbar uavhengig revisjonsenhet skal minst én gang i året gjennomgå institusjonens risikoklassifiseringssystemer og deres funksjon, herunder anvendelsen av kredittfunksjonen og estimeringen av PD-verdier, LGD-verdier, EL-verdier og konverteringsfaktorer. Gjennomgåelsen skal bl.a. avdekke om alle gjeldende krav er oppfylt.

Kapittel 4

Kredittrisikoreduksjon

Avsnitt 1

Definisjoner og generelle krav

Artikkel 192

Definisjoner

I dette kapittel menes med
1) «utlånende institusjon» den institusjonen som har den aktuelle eksponeringen,
2) «sikret utlånstransaksjon» enhver transaksjon som fører til en eksponering som det stilles sikkerhet for, og som ikke inneholder en bestemmelse som gir institusjonen rett til å motta marginbetalinger minst daglig,
3) «kapitalmarkedstransaksjon» enhver transaksjon som fører til en eksponering som det stilles sikkerhet for, og som inneholder en bestemmelse som gir institusjonen rett til å motta marginbetalinger minst daglig,
4) «underliggende IKI» en IKI som en annen IKI har investert i aksjene eller andelene til.

Artikkel 193

Prinsipper for anerkjennelse av virkningen av kredittrisikoreduksjonsteknikker

1. Ingen eksponeringer som en institusjon oppnår kredittrisikoreduksjon for, skal gi et høyere risikovektet eksponeringsbeløp eller forventet tapt beløp enn en ellers identisk eksponering som det ikke er foretatt noen kredittrisikoreduksjon for.
2. Dersom det risikovektede eksponeringsbeløpet allerede tar hensyn til kredittbeskyttelse i henhold til kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant, skal institusjonene ikke ta hensyn til denne kredittbeskyttelsen ved beregningene i henhold til dette kapittel.
3. Dersom bestemmelsene i avsnitt 2 og 3 er overholdt, kan institusjonene endre beregningen av de risikovektede eksponeringsbeløpene i henhold til standardmetoden og beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden i samsvar med bestemmelsene i avsnitt 4–6.
4. Institusjonene skal behandle kontanter, verdipapirer eller varer som er kjøpt, lånt eller mottatt i henhold til gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, som sikkerhet.
5. Dersom en institusjon som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden, har flere enn en form for kredittrisikoreduksjon som omfatter en enkelt eksponering, skal den både
   a) fordele eksponeringen på de ulike typene av kredittrisikoreduksjon,
   b) beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for hver del omhandlet i bokstav a) separat i samsvar med bestemmelsene i kapittel 2 og dette kapittel.
6. Når en institusjon som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden, dekker en enkelt eksponering med kredittbeskyttelse fra en enkelt yter, og denne beskyttelsen har ulike løpetider, skal den både
   a) dele opp eksponeringen i deler som omfattes av de respektive typene av kredittrisikoreduksjon,

b) beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for hver del omhandlet i bokstav a) separat i samsvar med bestemmelsene i kapittel 2 og dette kapittel.

Artikkel 194

Prinsipper for anerkjennelse av kredittrisikoreduksjonsteknikker

1. Teknikken som anvendes for å sørge for kredittbeskyttelse skal, sammen med tiltakene som er truffet og framgangsmåtene og retningslinjene som er gjennomført av den utlånende institusjonen, føre til kredittbeskyttelsesordninger som har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner.

   Den utlånende institusjonen skal på anmodning fra vedkommende myndighet framlegge den seneste utgaven av den eller de uavhengige, skriftlige og begrunnede juridiske uttalelsene som den har anvendt for å fastsette om dens kredittbeskyttelsesordning eller -ordninger oppfyller vilkåret i første ledd.
2. Den utlånende institusjonen skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at kredittbeskyttelsesordningen fungerer effektivt, og for å håndtere risiko knyttet til ordningen.
3. Institusjonene kan anerkjenne finansiert kredittbeskyttelse i beregningen av virkningen av en kredittrisikoreduksjon bare dersom eiendelene som tjener som sikkerhet for beskyttelsen, oppfyller begge følgende vilkår:
   a) De er oppført på listen over godtakbare eiendeler i artikkel 197–200, alt etter hva som er relevant.
   b) De er tilstrekkelig likvide, og deres verdi over tid er tilstrekkelig stabil til at de gir egnet sikkerhet med hensyn til den kredittbeskyttelsen som oppnås, idet det tas hensyn til den metoden som ble benyttet til å beregne risikovektede eksponeringsbeløp, og til i hvilken grad beskyttelsen kan tas i betraktning ved disse beregningene.
4. Institusjonene kan anerkjenne finansiert kredittbeskyttelse i beregningen av virkningen av en kredittrisikoreduksjon bare dersom den utlånende institusjonen har rett til innen rimelig tid å realisere eller beholde de eiendelene som danner grunnlaget for beskyttelsen i tilfelle av mislighold, insolvens eller konkurs – eller en annen kreditthendelse i henhold til transaksjonsdokumentasjonen – hos låntaker og eventuelt hos den som oppbevarer sikkerheten. Graden av korrelasjon mellom verdien av de eiendelene som tjener som sikkerhet for beskyttelsen, og låntakerens kredittkvalitet skal ikke være for høy.
5. Når det gjelder ikke-finansiert kredittbeskyttelse, skal yteren av beskyttelse anses som godtakbar bare dersom yteren er oppført på listen over godtakbare ytere av beskyttelse i artikkel 201 eller 202, alt etter hva som er relevant.
6. Når det gjelder ikke-finansiert kredittbeskyttelse, skal en beskyttelsesavtale anses om godtakbar bare når den oppfyller begge følgende vilkår:
   a) Den er oppført på listen over godtakbare beskyttelsesavtaler i artikkel 203 og artikkel 204 nr. 1.
   b) Den har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner, og den gir egnet sikkerhet med hensyn til den kredittbeskyttelsen som oppnås, idet det tas hensyn til den metoden som ble benyttet til å beregne risikovektede eksponeringsbeløp, og til i hvilken grad beskyttelsen kan tas i betraktning ved disse beregningene.
   c) Yteren av beskyttelse oppfyller kriteriene i nr. 5.
7. Kredittbeskyttelse skal oppfylle kravene i avsnitt 3, alt etter hva som er relevant.
8. En institusjon skal kunne dokumentere overfor vedkommende myndigheter at den har egnede framgangsmåter for risikostyring for å kontrollere den risikoen som institusjonen kan bli eksponert for som et resultat av at den anvender kredittrisikoreduksjonsteknikker.
9. Uansett om det er tatt hensyn til en kredittrisikoreduksjon ved beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp og eventuelt forventet tapt beløp, skal institusjonene fortsatt påta seg en fullstendig kredittrisikovurdering av den underliggende eksponeringen og kunne dokumentere overfor vedkommende myndigheter at dette kravet er oppfylt. I tilfelle av gjenkjøpstransaksjoner og innlån og utlån av verdipapirer eller varer, skal den underliggende eksponeringen, men bare i henhold til dette nummer, anses for å være eksponeringens nettobeløp.
10. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hva som utgjør tilstrekkelig likvide eiendeler, og når eiendelenes verdi kan anses som tilstrekkelig stabil i henhold til nr. 3.

    EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. september 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Avsnitt 2

Godtakbare former for kredittrisikoreduksjon

Underavsnitt 1

Finansiert kredittbeskyttelse

Artikkel 195

Motregning i balansen

En institusjon kan anvende balanseført motregning av gjensidige krav mellom institusjonen og dens motpart som en godtakbar form for kredittrisikoreduksjon.

Uten at artikkel 196 berøres, er godtakbarheten begrenset til gjensidige kontantbalanser mellom institusjonen og motparten. Institusjonene kan endre risikovektede eksponeringsbeløp og, dersom det er relevant, forventet tapt beløp bare for utlån og innskudd som de selv har mottatt, og som er underlagt en avtale om motregning i balansen.

Artikkel 196

Hovedavtaler om motregning som omfatter gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner

Institusjoner som har vedtatt den avanserte metoden for finansielle sikkerheter omhandlet i artikkel 223, kan ta hensyn til virkningene av tosidige motregningskontrakter som omfatter gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner med en motpart. Uten at artikkel 299 berøres, skal sikkerhet som stilles og verdipapirer eller varer som lånes i forbindelse med slike avtaler eller transaksjoner, oppfylle godkjenningskravene for sikkerhet fastsatt i artikkel 197 og 198.

Artikkel 197

Godtakbar sikkerhet i forbindelse med alle framgangsmåter og metoder

1. Institusjonene kan anvende følgende poster som godtakbar sikkerhet i forbindelse med alle framgangsmåter og metoder:
   a) Kontantinnskudd eller kontantlignende instrumenter plassert i den utlånende institusjonen.
   b) Gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker, dersom disse gjeldsinstrumentene har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon eller et eksportkredittbyrå som er anerkjent i henhold til kapittel 2, og som EBA har gitt risikoklasse 4 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker i samsvar med kapittel 2.
   c) Gjeldsinstrumenter utstedt av institusjoner, dersom disse gjeldsinstrumentene har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot institusjoner i samsvar med kapittel 2.
   d) Gjeldsinstrumenter utstedt av andre enheter, dersom disse gjeldsinstrumentene har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i henhold til kapittel 2.
   e) Gjeldsinstrumenter med en kortsiktig kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av kortsiktige eksponeringer i samsvar med kapittel 2.
   f) Egenkapitalinstrumenter eller konvertible obligasjoner som inngår i en hovedindeks.
   g) Gull.
   h) Verdipapiriseringsposisjoner som ikke er reverdipapiriseringsposisjoner, dersom de har en ekstern kredittvurdering utarbeidet av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av verdipapiriseringseksponeringer i samsvar med metoden angitt i kapittel 5 avsnitt 3 underavsnitt 3.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav b) skal «gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker» omfatte
   a) gjeldsinstrumenter utstedt av regionale eller lokale myndigheter, der eksponeringer mot disse skal behandles som eksponeringer mot de sentralmyndighetene under hvis jurisdiksjon de er etablert i henhold til artikkel 115 nr. 2,
   b) gjeldsinstrumenter utstedt av offentlige foretak som behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i samsvar med artikkel 116 nr. 4,

c) gjeldsinstrumenter utstedt av multilaterale utviklingsbanker som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 117 nr. 2,
d) gjeldsinstrumenter utstedt av internasjonale organisasjoner som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 118.

3. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav c) skal «gjeldsinstrumenter utstedt av institusjoner» omfatte
   a) gjeldsinstrumenter utstedt av regionale eller lokale myndigheter, unntatt gjeldsinstrumentene omhandlet i nr. 2 bokstav a),
   b) gjeldsinstrumenter utstedt av offentlige foretak, der eksponeringer mot disse skal behandles i samsvar med artikkel 116 nr. 1 og 2,
   c) andre gjeldsinstrumenter utstedt av multilaterale utviklingsbanker enn dem som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 117 nr. 2.
4. En institusjon kan anvende gjeldsinstrumenter som er utstedt av andre institusjoner, og som ikke har noen kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, som godtakbar sikkerhet dersom disse gjeldsinstrumentene oppfyller alle følgende kriterier:
   a) De er notert på en anerkjent børs.
   b) De oppfyller vilkårene for ikke-etterstilt gjeld.
   c) Alle andre kredittvurderte verdipapirer med samme prioritet fra den utstedende institusjonen har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av eksponeringer mot institusjoner eller kortsiktige eksponeringer i henhold til kapittel 2.
   d) Utlånende institusjon har ingen opplysninger som tyder på at emisjonen vil berettige en kredittvurdering som er dårligere enn den som er angitt i bokstav c).
   e) Instrumentets markedslikviditet er tilstrekkelig for disse formålene.
5. Institusjonene kan anvende andeler eller aksjer i IKI-er som godtakbar sikkerhet dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Andelene eller aksjene har en daglig offentlig kursnotering.
   b) IKI-ene begrenser seg til å investere i instrumenter som kan anerkjennes i henhold til nr. 1 og 4.
   c) IKI-ene oppfyller vilkårene i artikkel 132 nr. 3.

   Dersom en IKI investerer i aksjer eller andeler i en annen IKI, får vilkårene i første ledd bokstav a)–c) tilsvarende anvendelse på slike eventuelle underliggende IKI-er.

   En IKIs bruk av derivater for å sikre tillatte investeringer skal ikke forhindre at andeler eller aksjer i dette foretaket kan være godtakbar sikkerhet.
6. Ved anvendelsen av nr. 5 kan institusjonene, dersom en IKI («den opprinnelige IKI-en») eller eventuelle underliggende IKI-er ikke begrenser seg til å investere i instrumenter som kan anerkjennes i henhold til nr. 1 og 4, anvende andeler eller aksjer i denne IKI-en som sikkerhet med et beløp som tilsvarer verdien av de godtakbare eiendelene som innehas av IKI-en, idet det forutsettes at denne IKI-en eller eventuelle underliggende IKI-er har investert i ikke-godtakbare eiendeler opptil den høyeste tillatte grensen i henhold til sine respektive mandater.

   Dersom en underliggende IKI selv har underliggende IKI-er, kan institusjonene anvende andeler eller aksjer i den opprinnelige IKI-en som godtakbar sikkerhet, forutsatt at de benytter metoden fastsatt i første ledd.

   I tilfeller der ikke-godtakbare eiendeler kan ha en negativ verdi på grunn av forpliktelser eller betingede forpliktelser som følge av eierskap, skal institusjonene gjøre følgende:
   a) De skal beregne den samlede verdien av de ikke-godtakbare eiendelene.
   b) Dersom beløpet som framkommer ved anvendelse av bokstav a), er negativt, skal de trekke den absolutte verdien av nevnte beløp fra den samlede verdien av de godtakbare eiendelene.
7. Med hensyn til nr. 1 bokstav b)–e) skal institusjonene anvende den minst fordelaktige vurderingen dersom et verdipapir har to kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner. Dersom et verdipapir har flere enn to kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner, skal institusjonene anvende de to mest fordelaktige vurderingene. Dersom de to mest fordelaktige kredittvurderingene er ulike, skal institusjonene anvende den minst fordelaktige av dem.
8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Hovedindeksene som er omhandlet i nr. 1 bokstav f) i denne artikkel, artikkel 198 nr. 1 bokstav a), artikkel 224 nr. 1 og 4 og artikkel 299 nr. 2 bokstav e).

b) De anerkjente børsene som er omhandlet i nr. 4 bokstav a) i denne artikkel, artikkel 198 nr. 1 bokstav a), artikkel 224 nr. 1 og 4, artikkel 299 nr. 2 bokstav e), artikkel 400 nr. 2 bokstav k), artikkel 416 nr. 3 bokstav e), artikkel 428 nr. 1 bokstav c) og i vedlegg III nr. 12, i samsvar med vilkårene i artikkel 4 nr. 1 punkt 72.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 198

Annen godtakbar sikkerhet i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

1. I tillegg til sikkerhet i henhold til artikkel 197, kan en institusjon som benytter den avanserte metoden for finansielle sikkerheter omhandlet i artikkel 223, anvende følgende poster som godtakbar sikkerhet:
   a) Egenkapitalinstrumenter eller konvertible obligasjoner som ikke inngår i en hovedindeks, men som omsettes på en anerkjent børs.
   b) Andeler eller aksjer i IKI-en, dersom begge følgende vilkår er oppfylt:
      i) i) Andelene eller aksjene har en daglig offentlig kursnotering.
      ii) ii) IKI-en begrenser seg til å investere i instrumenter som kan anerkjennes i henhold til artikkel 197 nr. 1 og 4, og i postene nevnt i bokstav a) i dette nummer.

   Dersom en IKI investerer i andeler eller aksjer i en annen IKI, får vilkårene i bokstav a) og b) i dette nummer tilsvarende anvendelse på en slik underliggende IKI.

   En IKIs bruk av derivater for å sikre tillatte investeringer skal ikke forhindre at andeler eller aksjer i dette foretaket kan være godtakbar sikkerhet.
2. Dersom en IKI eller eventuelle underliggende IKI-er ikke begrenser seg til å investere i instrumenter som er godtakbare for anerkjennelse i henhold til artikkel 197 nr. 1 og 4, og i postene som er omhandlet i nr. 1 bokstav a) i denne artikkel, kan institusjonene anvende andeler eller aksjer i denne IKI-en som sikkerhet med et beløp som tilsvarer verdien av IKI-ens godtakbare eiendeler, idet det forutsettes at denne IKI-en eller eventuelle underliggende IKI-er har investert i ikke-godtakbare eiendeler opptil den høyeste tillatte grensen i henhold sine respektive mandater.

   I tilfeller der ikke-godtakbare eiendeler kan ha en negativ verdi på grunn av forpliktelser eller betingede forpliktelser som følge av eierskap, skal institusjonene gjøre følgende:
   a) De skal beregne den samlede verdien av de ikke-godtakbare eiendelene.
   b) Dersom beløpet som framkommer ved anvendelse av bokstav a), er negativt, skal de trekke den absolutte verdien av nevnte beløp fra den samlede verdien av de godtakbare eiendelene.

Artikkel 199

Annen godtakbar sikkerhet i henhold til IRB-metoden

1. I tillegg til sikkerhet i henhold til artikkel 197 og 198, kan institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden, også anvende følgende former for sikkerhet:
   a) Sikkerhet i fast eiendom i samsvar med nr. 2–4.
   b) Fordringer i samsvar med nr. 5.
   c) Annen fysisk sikkerhet i samsvar med nr. 6 og 8.
   d) Leasing i samsvar med nr. 7.
2. Med mindre noe annet følger av artikkel 124 nr. 2, kan institusjonene som godtakbar sikkerhet anvende boligeiendom som blir eller vil bli benyttet eller utleid av eieren, eller av den reelle eieren i tilfelle av personlige investeringsselskaper, og næringseiendom, herunder kontorer og andre forretningslokaler, dersom følgende to vilkår er oppfylt:
   a) Verdien av eiendommen er ikke i vesentlig grad avhengig av låntakerens kredittkvalitet. Institusjonene kan unnlate å fastsette hvor betydelig påvirkningen er i situasjoner der rent makroøkonomiske faktorer påvirker både eiendommens verdi og låntakerens betalingsevne.
   b) Risikoen knyttet til låntakeren avhenger ikke i vesentlig grad av avkastningen fra den underliggende eiendommen eller det underliggende prosjektet, men av låntakerens grunnleggende evne til å tilbakebetale gjelden gjennom andre kilder, og tilbakebetalingen av kreditten avhenger derfor ikke i vesentlig grad av en eventuell kontantstrøm

fra den underliggende eiendommen som er stilt som sikkerhet.

3. Institusjonene kan gjøre unntak fra nr. 2 bokstav b) når det gjelder eksponeringer med pantesikkerhet i boligeiendom på en medlemsstats territorium, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten har offentliggjort dokumentasjon som viser at det finnes et velutviklet og veletablert marked for boligeiendom på dens territorium med tapsprosenter som ikke overskrider følgende grenser:
   a) Tap på lån med sikkerhet i boligeiendom for opptil 80 % av markedsverdien eller 80 % av pantelånsverdien skal, med mindre annet er besluttet i henhold til artikkel 124 nr. 2, i et gitt år ikke overstige 0,3 % av utestående lån med sikkerhet i boligeiendom.
   b) Samlede tap på lån med sikkerhet i boligeiendom skal i et gitt år ikke overstige 0,5 % av utestående lån med sikkerhet i boligeiendom.

   Dersom et av vilkårene i første ledd bokstav a) og b) ikke er oppfylt i et gitt år, skal institusjonene ikke anvende behandlingen som er beskrevet i nevnte ledd, før begge vilkårene igjen er oppfylt i et etterfølgende år.
4. Institusjonene kan gjøre unntak fra nr. 2 bokstav b) når det gjelder næringseiendom på en medlemsstats territorium, dersom vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten har offentliggjort dokumentasjon som viser at det finnes et velutviklet og veletablert marked for næringseiendom på dens territorium med tapsprosenter som ikke overskrider noen av følgende grenser:
   a) Tap på lån med næringseiendom som sikkerhet opptil 50 % av markedsverdien eller 60 % av pantelånsverdien skal i et gitt år ikke overstige 0,3 % av utestående lån med næringseiendom som sikkerhet.
   b) Samlede tap på lån med næringseiendom som sikkerhet skal i et gitt år ikke overstige 0,5 % av utestående lån med næringseiendom som sikkerhet.

   Dersom et av vilkårene i første ledd bokstav a) og b) ikke er oppfylt i et gitt år, skal institusjonene ikke anvende behandlingen som er beskrevet i nevnte ledd, før begge vilkårene igjen er oppfylt i et etterfølgende år.
5. Institusjonene kan benytte fordringer som er knyttet til en eller flere kommersielle transaksjoner med en opprinnelig løpetid på høyst ett år som godtakbar sikkerhet. Godtakbare fordringer omfatter ikke fordringer tilknyttet verdipapiriseringer, indirekte deltaking eller kredittderivater, eller beløp som tilknyttede tredjeparter skylder.
6. Vedkommende myndigheter skal tillate en institusjon å anvende som godtakbar sikkerhet fysisk sikkerhet av en annen type enn den som er omhandlet i nr. 2–4, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Det finnes likvide markeder, dokumentert gjennom hyppige transaksjoner idet det tas hensyn til eiendelstypen, for avvikling av sikkerheten på en rask og økonomisk effektiv måte. Institusjonene skal foreta en vurdering av dette vilkåret regelmessig og når opplysninger tyder på vesentlige endringer i markedet.
   b) Det finnes veletablerte offentlig tilgjengelige markedspriser for sikkerheten. Institusjonene kan anse markedsprisene som veletablerte dersom de kommer fra pålitelige opplysningskilder, for eksempel offentlige indekser, og gjenspeiler transaksjonenes pris under normale forhold. Institusjonene kan anse markedsprisene som offentlig tilgjengelige dersom prisene offentliggjøres, er lett tilgjengelige og kan innhentes regelmessig uten at det medfører uforholdsmessig stor administrativ eller finansiell byrde.
   c) Institusjonen analyserer markedsprisene, tiden og kostnadene som kreves for å realisere sikkerheten, samt den realiserte avkastningen av sikkerheten.
   d) Institusjonen dokumenterer at den realiserte avkastningen av sikkerheten ikke utgjør under 70 % av sikkerhetens verdi i mer enn 10 % av alle realiseringer for en gitt type sikkerhet. Dersom det er vesentlig volatilitet i markedsprisene, dokumenterer institusjonen overfor vedkommende myndigheter at dens vurdering av sikkerheten er tilstrekkelig forsiktig.

   Institusjonene skal dokumentere at vilkårene i første ledd bokstav a)–d) og i artikkel 210 er oppfylt.
7. I henhold til bestemmelsene i artikkel 230 nr. 2, når kravene i artikkel 211 er oppfylt, kan eksponeringer som følge av transaksjoner der en institusjon leier ut eiendom til en tredjepart, behandles på samme måte som lån med sikkerhet i den typen eiendom som leies ut.
8. EBA skal offentliggjøre en liste over typer av fysisk sikkerhet som institusjonene kan forutsette oppfyller vilkårene i nr. 6 bokstav a) og b).

Artikkel 200

Annen finansiert kredittbeskyttelse

Institusjonene kan anvende følgende andre former for finansiert kredittbeskyttelse som godtakbar sikkerhet:

a) Kontantinnskudd hos, eller kontantlignende instrumenter som innehas av, en tredjepartsinstitusjon uten at det foreligger en depotavtale, og som er stilt som sikkerhet for den utlånende institusjonen.
b) Livsforsikringspoliser stilt som sikkerhet til den utlånende institusjonen.
c) Instrumenter utstedt av tredjepartsinstitusjoner som på anmodning vil bli kjøpt tilbake av denne institusjonen.

Underavsnitt 2

Ikke-finansiert kredittbeskyttelse

Artikkel 201

Godtakbare ytere av beskyttelse i henhold til alle metoder

1. Institusjonene kan anvende følgende parter som godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse:
   a) Sentralmyndigheter og sentralbanker.
   b) Regionale eller lokale myndigheter.
   c) Multilaterale utviklingsbanker.
   d) Internasjonale organisasjoner dersom eksponeringer mot disse er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 117.
   e) Offentlige foretak, dersom fordringer på disse behandles i samsvar med artikkel 116.
   f) Institusjoner og finansinstitusjoner, dersom eksponeringer mot finansinstitusjonen behandles som eksponeringer mot institusjoner i samsvar med artikkel 119 nr. 5.
   g) Andre foretak, herunder institusjonens morforetak, datterforetak og tilknyttede foretak, dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
      i) i) Disse andre foretakene har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon.
      ii) ii) Når det gjelder institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden, har disse andre foretakene ikke en kredittvurdering foretatt av en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon, men en intern kredittvurdering utarbeidet av institusjonen.
   h) Sentrale motparter.
2. Dersom institusjonene beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden, skal en garantist for å kunne anses som godtakbar yter av ikke-finansiert kredittbeskyttelse, være gjenstand for en intern kredittvurdering utarbeidet av institusjonen i samsvar med bestemmelsene i kapittel 3 avsnitt 6.

   Vedkommende myndigheter skal offentliggjøre og ajourføre listen over finansielle institusjoner som er godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse i henhold til nr. 1 bokstav f), eller de veiledende kriteriene for å identifisere slike godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse, sammen med en beskrivelse av de gjeldende tilsynskravene, og oversende listen til andre vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 117 i direktiv 2013/36/EU.

Artikkel 202

Godtakbare ytere av beskyttelse i henhold til IRB-metoden som oppfyller vilkårene for behandlingen i artikkel 153 nr. 3

En institusjon kan anvende institusjoner, forsikrings- og gjenforsikringsforetak og eksportkredittbyråer som godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse med rett til å anvende framgangsmåten i artikkel 153 nr. 3 dersom de oppfyller alle følgende vilkår:

a) De har tilstrekkelig sakkunnskap når det gjelder å yte ikke-finansiert kredittbeskyttelse.
b) De omfattes av regler som tilsvarer reglene i denne forordning, eller hadde på det tidspunkt kredittbeskyttelsen ble ytt, en kredittvurdering foretatt av en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon som av EBA anses å tilsvare risikoklasse 3 eller bedre, i samsvar med reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i kapittel 2.
c) De hadde på det tidspunkt kredittbeskyttelsen ble ytt, eller i en periode etter dette, en intern kredittvurdering med en PD-verdi som er lik eller lavere enn den som tilsvarer risikoklasse 2 eller bedre, i samsvar med reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i kapittel 2.
d) De har en intern kredittvurdering med en PD-verdi som er lik eller bedre enn den som anses å tilsvare risikoklasse 3 eller bedre, i samsvar

med reglene for risikovekting av eksponeringer mot foretak i kapittel 2.

Ved anvendelsen av denne artikkel skal kredittbeskyttelse som ytes av eksportkredittbyråer, ikke omfattes av andre uttrykkelige motgarantier fra sentralmyndigheter.

Artikkel 203

Garantier som er godtakbare som ikke-finansiert kredittbeskyttelse

Institusjonene kan anvende garantier som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse.

Underavsnitt 3

Typer av derivater

Artikkel 204

Godtakbare typer av kredittderivater

1. Institusjonene kan anvende følgende typer av kredittderivater samt instrumenter som kan være sammensatt av slike kredittderivater, eller som økonomisk sett er tilsvarende, som godtakbar kredittbeskyttelse:
   a) kredittapsbytteavtaler (CDS – credit default swaps),
   b) totalavkastningsbytteavtaler,
   c) kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN – credit linked notes), i den utstrekning de er betalt med kontanter.

   Dersom en institusjon kjøper kredittbeskyttelse gjennom en totalavkastningsbytteavtale og registrerer nettobetalingene som mottas innenfor rammen av bytteavtalen, som nettoinntekt, men ikke registrerer den motsvarende forringelsen av verdien av eiendelen som er beskyttet enten gjennom reduksjon av virkelig verdi eller ved et tillegg til fond, skal kredittbeskyttelsen ikke anses som godtakbar.
2. Dersom en institusjon utfører en intern sikring ved hjelp av et kredittderivat, skal kredittrisikoen som blir overført til handelsporteføljen, overføres til en eller flere tredjeparter for at kredittbeskyttelsen skal kunne anses som godtakbar i henhold til dette kapittel.

   Dersom intern sikring er utført i samsvar med første ledd, og kravene i dette kapittel er oppfylt, skal institusjonene anvende reglene i avsnitt 4–6 for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp når disse omfattes av ikke-finansiert kredittbeskyttelse.

Avsnitt 3

Krav

Underavsnitt 1

Finansiert kredittbeskyttelse

Artikkel 205

Krav til andre avtaler om motregning i balansen enn hovedavtaler om motregning omhandlet i artikkel 206

Andre avtaler om motregning i balansen enn hovedavtaler om motregning omhandlet i artikkel 206 skal anses som godtakbar kredittrisikoreduksjon dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Avtalene skal ha rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner, herunder i tilfelle av insolvens eller konkurs hos en motpart.
b) Institusjonene kan til enhver tid identifisere eiendelene og forpliktelsene som er omfattet av avtalene.
c) Institusjonene overvåker og kontrollerer løpende den risikoen som er forbundet med avslutning av kredittbeskyttelsen.
d) Institusjonene overvåker og kontrollerer løpende de relevante eksponeringene på nettogrunnlag.

Artikkel 206

Krav til hovedavtaler om motregning som omfatter gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner

Hovedavtaler om motregning som omfatter gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer eller andre kapitalmarkedstransaksjoner, skal anses som godtakbar kredittrisikoreduksjon dersom sikkerheten som stilles i henhold til disse avtalene, oppfyller alle kravene i artikkel 207 nr. 2–4, og dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) De har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner, herunder i tilfelle av insolvens eller konkurs hos motparten.
b) De gir den parten som ikke misligholder, rett til å si opp og sluttavregne i tide alle transaksjoner i henhold til avtalen i tilfelle av misligh old, herunder i tilfelle av motpartens konkurs eller insolvens.
c) De fører til motregning av gevinster og tap på transaksjoner som er avsluttet i henhold til en avtale, slik at den ene parten skylder den andre et enkelt nettobeløp.

Artikkel 207

Krav til finansiell sikkerhet

1. Finansiell sikkerhet og gull skal anses som godtakbar sikkerhet i forbindelse med alle framgangsmåter og metoder, forutsatt at alle kravene i nr. 2–4 er oppfylt.
2. Låntakerens kredittkvalitet og verdien av sikkerheten skal ikke ha noen vesentlig positiv korrelasjon. Dersom verdien av sikkerheten reduseres vesentlig, skal dette ikke i seg selv innebære en vesentlig forringelse av låntakerens kredittverdighet. Dersom låntakerens kredittverdighet blir kritisk, skal dette ikke i seg selv innebære en vesentlig forringelse av sikkerhetens verdi.

   Verdipapirer utstedt av låntakeren eller et tilknyttet konsernforetak, skal ikke anses som godtakbar sikkerhet. Obligasjoner med fortrinnsrett som låntakeren selv har utstedt, og som oppfyller vilkårene i artikkel 129, anses imidlertid som godtakbar sikkerhet når de stilles som sikkerhet for en gjenkjøpstransaksjon, forutsatt at de oppfyller vilkåret i første ledd.
3. Institusjonene skal oppfylle alle kontrakts- og lovfestede krav og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at avtalene om sikkerhetsstillelse har tvangskraft i henhold til lovgivningen som får anvendelse på deres interesse i sikkerheten.

   Institusjonene skal ha utført tilstrekkelige rettslige undersøkelser som bekrefter at avtalene om sikkerhetsstillelse har tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner. De skal om nødvendig utføre undersøkelsen på nytt for å sikre at avtalene fortsatt har tvangskraft.
4. Institusjonene skal oppfylle alle følgende operasjonelle krav:
   a) De skal dokumentere avtalene om sikkerhetsstillelse på egnet måte og ha innført klare og forsvarlige framgangsmåter for rettidig avvikling av sikkerhet.
   b) De skal anvende forsvarlige framgangsmåter og prosesser for å kontrollere risiko som oppstår som følge av bruken av sikkerhet, herunder risiko for manglende eller redusert kredittbeskyttelse, verdsettingsrisiko, risiko knyttet til avslutning av kredittbeskyttelsen, konsentrasjonsrisiko som oppstår som følge av bruken av sikkerheter, og samspillet med institusjonens samlede risikoprofil.
   c) De skal ha skriftlige retningslinjer og dokumentert praksis for hvilke typer av sikkerhet og hvilke beløp som blir akseptert.
   d) De skal beregne markedsverdien av sikkerheten og foreta verdsetting minst hver sjette måned samt hver gang de har grunn til at tro at det er skjedd en betydelig nedgang i sikkerhetens markedsverdi.
   e) Når sikkerheten innehas av en tredjepart, skal de treffe rimelige tiltak for å sikre at vedkommende tredjepart holder sikkerheten atskilt fra egne eiendeler.
   f) De skal sikre at de avsetter tilstrekkelige ressurser til at marginavtaler med OTC-derivat- og verdipapirfinansieringsmotparter kan fungere riktig, målt ut fra rettidigheten og nøyaktigheten for deres utgående krav på innbetaling av marginsikkerhet, og ut fra svartiden for innkommende krav på betaling av marginsikkerhet.
   g) De skal ha innført retningslinjer for forvaltning av sikkerheter for å kontrollere, overvåke og rapportere om følgende:
      i) De risikoene marginavtaler utsetter dem for.
      ii) Konsentrasjonsrisikoen knyttet til bestemte typer eiendeler som stilles som sikkerhet.
      iii) Gjenbruk av sikkerhet, herunder potensielle likviditetsmangler som følger av gjenbruk av sikkerhet fra motparter.
      iv) Overføring til motparter av rettigheter til sikkerhet.
5. I tillegg til at kravene i nr. 2–4 skal være oppfylt, skal beskyttelsens gjenværende løpetid være minst like lang som eksponeringens gjenværende løpetid, for at finansiell sikkerhet skal kunne anses som godtakbar sikkerhet i henhold til den enkle metoden for finansielle sikkerheter.

Artikkel 208

Krav til sikkerhet i form av fast eiendom

1. Fast eiendom skal anses som godtakbar sikkerhet bare dersom alle kravene i nr. 2–5 er oppfylt.
2. Følgende krav til rettssikkerhet skal være oppfylt:
   a) Et pantelån eller krav skal ha tvangskraft i alle jurisdiksjoner som er relevante på det tidspunkt kredittavtalen inngås, og skal være korrekt registrert til rett tid.
   b) Alle lovfestede krav til pantet skal være oppfylt.
   c) Beskyttelsesavtalen og den rettslige framgangsmåten som ligger til grunn for denne,

setter institusjonen i stand til å realisere verdien av beskyttelsen innen rimelig tid.

3. Følgende krav til overvåking av eiendomsverdi og eiendomsvurdering skal være oppfylt:
   a) Institusjonene overvåker eiendommens verdi hyppig og minst én gang i året når det gjelder næringseiendom, og minst hvert tredje år når det gjelder boligeiendom. Institusjonene utfører hyppigere overvåking dersom det skjer vesentlige endringer i markedsvilkårene.
   b) Dersom institusjonene har tilgang til opplysninger som viser at verdien av eiendommen kan ha falt betydelig i forhold til generelle markedspriser, skal verdsettingen av eiendommen gjennomgås av en takstmann som har nødvendige kvalifikasjoner, kunnskaper og erfaringer til å foreta en verdsetting og er uavhengig av kredittgodkjenningsprosessen. For lån som overstiger 3 millioner euro eller 5 % av institusjonens ansvarlige kapital, skal eiendommen vurderes på nytt av en slik takstmann minst hvert tredje år.

   Institusjonene kan anvende statistiske metoder for å overvåke verdien av eiendommen og identifisere eiendom som har behov for verdiregulering.
4. Institusjonene skal tydelig dokumentere hvilke typer bolig- og næringseiendom de godtar, samt sin utlånspolitikk.
5. Institusjonene skal ha innført framgangsmåter for å overvåke at eiendommen som anvendes som kredittbeskyttelse, er tilstrekkelig forsikret mot risiko for skade.

Artikkel 209

Krav til fordringer

1. Fordringer skal anses som godtakbar sikkerhet dersom alle kravene i nr. 2 og 3 er oppfylt.
2. Følgende krav til rettssikkerhet skal være oppfylt:
   a) Den rettslige avtalen som ligger til grunn for sikkerheten som stilles til en utlånende institusjon, skal være forsvarlig og effektiv og sikre at denne institusjonen har klart definerte rettigheter med hensyn sikkerheten, herunder rett til inntektene fra salget av sikkerheten.
   b) Institusjonene skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å oppfylle lokale krav når det gjelder utnyttelse av interessene i sikkerheten. Utlånende institusjoner skal ha et førsteprioritetskrav i sikkerheten, selv om slike krav fortsatt kan være omfattet av prioriterte kreditorers krav i henhold til lovbestemmelser.
   c) Institusjonene skal ha utført tilstrekkelige rettslige undersøkelser som bekrefter at avtalene om sikkerhetsstillelse har tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner.
   d) Institusjonene skal dokumentere sine avtaler om sikkerhetsstillelse på egnet måte og ha innført klare og forsvarlige framgangsmåter for rettidig inndrivelse av sikkerheten.
   e) Institusjonene skal ha innført framgangsmåter som sikrer at alle juridiske vilkår for å erklære mislighold hos en låntaker samt rettidig inndrivelse av sikkerheten, blir overholdt.
   f) I tilfelle av økonomiske problemer eller mislighold hos en låntaker skal institusjonene ha juridisk rett til å selge eller overdra fordringene til andre uten samtykke fra fordringenes låntakere.
3. Følgende krav til risikostyring skal være oppfylt:
   a) En institusjon skal ha innført en forsvarlig framgangsmåte for å fastslå kredittrisikoen som er knyttet til fordringene. En slik framgangsmåte skal omfatte analyser av låntakerens forretningsvirksomhet og bransje og hvilke typer kunder låntakeren driver forretninger med. Dersom institusjonen stoler på at låntakerne sikrer kundenes kredittrisiko, skal institusjonen gjennomgå låntakerens kredittpraksis for å fastslå om denne er forsvarlig og troverdig.
   b) Differansen mellom eksponeringsbeløpet og verdien av fordringene skal gjenspeile alle relevante faktorer, herunder utgiftene til inndrivelse, konsentrasjon innenfor gruppen av fordringer som stilles som sikkerhet av en individuell låntaker, og mulig konsentrasjonsrisiko innenfor institusjonens samlede eksponeringer ut over det som kontrolleres ved hjelp av institusjonens generelle metoder. Institusjonene skal opprettholde en løpende overvåking som er tilpasset fordringene. De skal også regelmessig gjennomgå overholdelsen av låneavtaler, miljøbegrensninger og andre lovfestede krav.
   c) Fordringene som er stilt som sikkerhet av en låntaker, skal være diversifisert og ikke i utilbørlig grad være korrelert med denne låntakeren. I tilfeller der det foreligger en vesentlig positiv korrelasjon, skal institusjo-

nene ta hensyn til risikoen ved dette når de fastsetter marginer for sikkerhetsgruppen som helhet.

d) Institusjonene skal ikke anvende fordringer fra foretak som er tilknyttet en låntaker, herunder datterforetak og ansatte, som godtakbar kredittbeskyttelse.

e) Institusjonen skal ha innført en dokumentert framgangsmåte for inndrivelse av fordringer i krisesituasjoner. Institusjonene skal ha innført nødvendige innretninger for inndrivelse, selv når de vanligvis overlater inndrivelsen til låntakeren.

Artikkel 210

Krav til andre former for fysisk sikkerhet

Andre former for fysisk sikkerhet enn sikkerhet i fast eiendom skal anses som godtakbar sikkerhet i henhold til IRB-metoden dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Avtalen om sikkerhetsstillelse skal ha rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner, og skal sette institusjonen i stand til å realisere verdien av sikkerheten innen rimelig tid.

b) Med unntak bare for tillatte prioriterte fordringer som er omhandlet i artikkel 209 nr. 2 bokstav b), skal bare pant med førsteprioritet eller heftelser på sikkerheten anses som godtakbar sikkerhet, og en institusjon skal ha fortrinnsrett framfor alle andre långivere til den realiserte avkastningen av sikkerheten.

c) Institusjonene skal overvåke sikkerhetens verdi hyppig og minst én gang i året. Institusjonene skal utføre hyppigere overvåking dersom det skjer vesentlige endringer i markedsvilkårene.

d) Låneavtalen skal inneholde detaljerte beskrivelser av sikkerheten samt utførlige spesifikasjoner av framgangsmåten for og hyppigheten av verdiregulering.

e) Institusjonene skal i interne retningslinjer og framgangsmåter som er tilgjengelige for undersøkelse, tydelig dokumentere hvilke typer av fysisk sikkerhet de godtar, samt retningslinjer og praksis med hensyn til egnet beløp for hver type sikkerhet i forhold til eksponeringsbeløpet.

f) Institusjonenes kredittretningslinjer med hensyn til transaksjonsstrukturen skal omfatte

   i. i) hensiktsmessige krav til sikkerhet i forhold til eksponeringsbeløpet,

   ii. ii) muligheten til å realisere sikkerheten raskt,

   iii. iii) muligheten for objektivt å fastsette en pris eller markedsverdi,

   iv. iv) hvor ofte verdien raskt kan fastslås, herunder en profesjonell taksering eller verdsetting,

   v. v) volatiliteten eller et estimat for volatilitet for verdien av sikkerheten.

g) Ved verdsetting og verdiregulering skal institusjonene fullt ut ta hensyn til eventuell forringelse eller foreldelse av sikkerheten, og legge særlig vekt på tidsaspektet ved motepregede eller tidsavhengige sikkerheter.

h) Institusjonene skal ha rett til fysisk å undersøke sikkerheten. De skal også ha innført retningslinjer og framgangsmåter for utøvelse av retten til fysisk undersøkelse.

i) Sikkerheten som anvendes som beskyttelse, skal være tilstrekkelig forsikret mot skade, og institusjonene skal ha innført framgangsmåter for å overvåke dette.

Artikkel 211

Krav til behandling av leasingeksponeringer som sikkerhet

Institusjonene skal behandle eksponeringer som oppstår som følge av leasingtransaksjoner, som sikkerhet i henhold til typen av leaset eiendom dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Vedkommende type eiendom som leases, oppfyller vilkårene i artikkel 208 eller 210, alt etter hva som er relevant, for å anses som godtakbar sikkerhet.

b) Utleieren har innført forsvarlig risikostyring med hensyn til den leasede eiendelens bruksområde, dens plassering, dens alder og planlagt varighet av slik bruk, herunder egnet overvåking av sikkerhetens verdi.

c) Utleieren har eiendomsrett til eiendelen og har mulighet til å utøve sine rettigheter som eier til rett tid.

d) Dersom dette ikke allerede er fastslått ved beregning av LGD-verdi, er differansen mellom verdien av det ikke-innfridde beløpet og sikkerhetens markedsverdi ikke så stor at den overstiger kredittrisikoreduksjonen knyttet til de leasede eiendelene.

Artikkel 212

Krav til annen finansiert kredittbeskyttelse

1. Kontantinnskudd hos, eller kontantlignende instrumenter som innehas av, en tredjepartsinstitusjon skal anses som berettiget til behand-

lingen i artikkel 232 nr. 1 dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Låntakerens krav mot tredjepartsinstitusjonen er fritt pantsatt eller overført til den utlånende institusjonen, og pantsettingen eller overføringen har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner og er ubetinget og ugjenkallelig.
b) Tredjepartsinstitusjonen er underrettet om pantsettingen eller overføringen.
c) Som et resultat av slik underretning kan tredjepartsinstitusjonen foreta betalinger til den utlånende institusjonen eller til andre parter bare etter samtykke fra den utlånende institusjonen.

2. Livsforsikringspoliser som er pantsatt hos den utlånende institusjonen, skal anses som godtakbar sikkerhet dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Livsforsikringspolisen er fritt pantsatt eller overført til den utlånende institusjonen.
   b) Selskapet som yter livsforsikringen, er underrettet om pantsettingen eller overføringen, og kan som et resultat av underretningen ikke utbetale beløp som skal betales i henhold til kontrakten uten å ha innhentet samtykke fra den utlånende institusjonen.
   c) Den utlånende institusjonen har rett til å annullere polisen og motta tilbakekjøpsverdien i tilfelle av mislighold hos låntakeren.
   d) Forsikringstakeren underretter den utlånende institusjonen om eventuell manglende betaling i henhold til polisen.
   e) Kredittbeskyttelsen gis for lånets løpetid. Dersom dette ikke er mulig på grunn av at forsikringsforholdet opphører før låneforholdet utløper, skal institusjonen sikre at det beløpet som oppstår i forbindelse med forsikringskontrakten for institusjonen, tjener som sikkerhet inntil avslutningen av kredittavtalen.
   f) Panterettigheten eller overføringen har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner på tidspunktet for avslutningen av kredittavtalen.
   g) Tilbakekjøpsverdien er erklært av selskapet som yter livsforsikringen, og kan ikke reduseres.
   h) Tilbakekjøpsverdien skal betales av selskapet som yter livsforsikringen, på anmodning og innen fristen.
   i) Tilbakekjøpsverdien kan ikke kreves utbetalt uten at det på forhånd er innhentet samtykke fra institusjonen.
   j) Selskapet som yter livsforsikringen, omfattes av direktiv 2009/138/EF, eller er underlagt tilsyn av en vedkommende myndighet i en tredjestat som anvender tilsyns- og lovgivningsordninger som minst tilsvarer dem som anvendes i Unionen.

Underavsnitt 2

Ikke-finansiert kredittbeskyttelse og kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN)

Artikkel 213

Felles krav til garantier og kredittderivater

1. Med forbehold for artikkel 214 nr. 1 skal kredittbeskyttelse fra en garanti eller et kredittderivat anses som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse dersom alle følgende krav er oppfylt:
   a) Kredittbeskyttelsen er direkte.
   b) Omfanget av kredittbeskyttelsen er klart definert og uomtvistelig.
   c) Kredittbeskyttelseskontrakten inneholder ikke bestemmelser hvis oppfyllelse ligger utenfor långiverens direkte kontroll, og som
      i) i) ville tillate at yteren av beskyttelse ensidig kan si opp beskyttelsen,
      ii) ii) ville øke de faktiske utgiftene til beskyttelse som følge av svekket kredittkvalitet for den beskyttede eksponeringen,
      iii) iii) ville kunne hindre at yteren av beskyttelse blir forpliktet til i rett tid å foreta en betaling dersom den opprinnelige låntakeren unnlater å foreta forfalte betalinger, eller når leasingkontrakten er utløpt i forbindelse med anerkjennelse av en garantert restverdi i henhold til artikkel 134 nr. 7 og artikkel 166 nr. 4,
      iv) iv) ville kunne tillate at kredittbeskyttelsens løpetid blir redusert av yteren av beskyttelse.
   d) Kredittbeskyttelseskontrakten har rettsvirkning og tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner på tidspunktet for avslutningen av kredittavtalen.
2. En institusjon skal dokumentere overfor vedkommende myndigheter at den har innført systemer for å styre en potensiell risikokonsentrasjon som oppstår som følge av institusjonens bruk av garantier og kredittderivater. En institusjon skal på tilfredsstillende måte kunne dokumentere overfor vedkommende myndig-

het hvordan dens strategi med hensyn til bruk av kredittderivater og garantier henger sammen med styringen av dens samlede risikoprofil.

3. En institusjon skal oppfylle alle kontrakts- og lovfestede krav og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at dens ikke-finansierte kredittbeskyttelse har tvangskraft i henhold til den lovgivningen som gjelder for dens interesse i sikkerheten.

   En institusjon skal ha utført tilstrekkelige rettslige undersøkelser som bekrefter at den ikke-finansierte kredittbeskyttelsen har tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner. Den skal om nødvendig utføre undersøkelsen på nytt for å sikre at kontraktene fortsatt har tvangskraft.

Artikkel 214

Motgarantier fra stater og andre offentlige foretak

1. Institusjonene kan behandle eksponeringene omhandlet i nr. 2 som beskyttet av en garanti utstedt av enheter som er oppført i nevnte nummer, forutsatt at alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Motgarantien dekker alle kredittrisikoelementer i fordringen.
   b) Både den opprinnelige garantien og motgarantien oppfyller kravene til garantier i artikkel 213 og 215 nr. 1, bortsett fra at motgarantien ikke behøver å være direkte.
   c) Dekningen er forsvarlig, og det er ikke noe i den historiske dokumentasjonen som tyder på at motgarantiens dekning er mindre enn den dekningen som gis gjennom en direkte garanti fra vedkommende foretak.
2. Behandlingen i nr. 1 får anvendelse på eksponeringer som er dekket av en garanti som har en motgaranti fra en av følgende enheter:
   a) En sentralmyndighet eller sentralbank.
   b) En regional eller lokal myndighet.
   c) Et offentlig foretak, dersom fordringer på dette behandles som fordringer på sentralmyndigheten i samsvar med artikkel 116 nr. 4.
   d) En multilateral utviklingsbank eller en internasjonal organisasjon som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til henholdsvis artikkel 117 nr. 2 og artikkel 118.
   e) Et offentlig foretak, dersom fordringer på dette behandles i samsvar med artikkel 116 nr. 1 og 2.
3. Institusjonene skal anvende behandlingen i nr. 1 også på en eksponering som ikke har en motgaranti fra enheter som er angitt i nr. 2, dersom eksponeringens motgaranti i sin tur er direkte garantert av en av de oppførte enhetene, og vilkårene angitt i nr. 1 er oppfylt.

Artikkel 215

Tilleggskrav for garantier

1. Garantier skal anses som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse dersom alle vilkårene i artikkel 213 og alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Dersom motparten misligholder avtalen eller unnlater å betale, har den utlånende institusjonen rett til i rett tid å rettsforfølge garantisten for eventuelle forfalte beløp i henhold til fordringen som beskyttelsen er gitt for, og garantistens betaling skal ikke være avhengig av at den utlånende institusjonen først må rettsforfølge låntakeren.

      Når det gjelder ikke-finansiert kredittbeskyttelse til dekning av pantelån i bolig, skal kravene i artikkel 213 nr. 1 bokstav c) iii) og i første ledd i dette nummer bare oppfylles innen 24 måneder.
   b) Garantien er en uttrykkelig dokumentert forpliktelse som garantisten påtar seg.
   c) Et av følgende vilkår er oppfylt:
      i) Garantien dekker alle typer betaling som låntakeren forventes å foreta i forbindelse med fordringen.
      ii) Dersom visse typer betaling er utelukket fra garantien, har den utlånende institusjonen justert verdien av garantien for å gjenspeile den begrensede dekningen.
2. Når det gjelder garantier som gis i sammenheng med gjensidige garantiordninger, eller som gis av eller har en motgaranti fra enheter som er oppført i artikkel 214 nr. 2, skal kravene i nr. 1 bokstav a) i denne artikkel anses som oppfylt dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Den utlånende institusjonen har rett til i rett tid å få en foreløpig utbetaling fra garantisten som oppfyller begge følgende vilkår:
      i) Den utgjør et forsvarlig estimat for tapsbeløpet, herunder tap som skyldes manglende betaling av renter og andre typer betaling som låntakeren er forpliktet til å foreta, og som den

utlånende institusjonen med sannsynlighet vil pådra seg.

ii) Den står i forhold til garantiens dekning.

b) Den utlånende institusjonen kan dokumentere overfor vedkommende myndigheter at virkningene av garantien, som også skal dekke tap som følge av manglende betaling av renter og andre typer betaling som låntakeren er forpliktet til å foreta, berettiger en slik behandling.

Artikkel 216

Tilleggskrav til kredittderivater

1. Kredittderivater skal anses som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse dersom alle vilkårene i artikkel 213 og alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Kreditthendelsene som er angitt i kredittderivatkontrakten, omfatter

i) unnlatelse av å betale de beløpene som er forfalt i henhold til vilkårene for den underliggende forpliktelsen som gjelder på tidspunktet for slik unnlatelse, med en betalingsutsettelse som er lik eller kortere enn betalingsutsettelsen for den underliggende forpliktelsen,

ii) låntakerens konkurs, insolvens eller manglende evne til å betale sin gjeld, eller låntakerens manglende betaling eller skriftlige innrømmelse av sin generelt manglende evne til å betale sin gjeld etter hvert som den forfaller, samt tilsvarende hendelser,

iii) omstrukturering av den underliggende forpliktelsen som innebærer ettergivelse eller utsettelse av betaling av hovedstolen, renter eller avgifter som fører til en kreditthendelse.

b) Dersom det gjelder kredittderivater som tillater kontantoppgjør,

i) skal institusjonene ha innført en forsvarlig verdsettingsprosess for å estimere tap på en pålitelig måte,

ii) skal det være en klart angitt periode for å foreta verdsetting av den underliggende forpliktelsen etter kreditthendelsen.

c) Dersom beskyttelseskjøperens rett og mulighet til å overføre den underliggende forpliktelsen til yteren av beskyttelse kreves for å få til et oppgjør, angir vilkårene i den underliggende forpliktelsen at et eventuelt samtykke til en slik overføring ikke skal holdes tilbake uten rimelig grunn.

d) Identiteten til partene som har ansvar for å bestemme om en kreditthendelse har funnet sted, er klart definert.

e) Fastsettelsen av kreditthendelsen er ikke utelukkende ansvaret til yteren av beskyttelse.

f) Beskyttelseskjøperen skal ha rett eller mulighet til å underrette yteren av beskyttelse om at en kreditthendelse har funnet sted.

Dersom kreditthendelsene ikke omfatter omstrukturering av den underliggende forpliktelsen som beskrevet i bokstav a) iii), kan kredittbeskyttelsen likevel være godtakbar med forbehold for at det foretas en reduksjon i verdien som angitt i artikkel 233 nr. 2.

2. Manglende samsvar mellom den underliggende forpliktelsen og referanseforpliktelsen i kredittderivatet, eller mellom den underliggende forpliktelsen og den forpliktelsen som benyttes for å avgjøre om en kreditthendelse har funnet sted, er tillatt bare dersom begge følgende vilkår er oppfylt:

a) Referanseforpliktelsen eller eventuelt forpliktelsen som benyttes for å avgjøre om en kreditthendelse har funnet sted, har samme prioritet som eller dårligere prioritet enn den underliggende forpliktelsen.

b) Den underliggende forpliktelsen og referanseforpliktelsen, eller eventuelt den forpliktelsen som benyttes for å avgjøre om en kreditthendelse har funnet sted, har samme låntaker, og det foreligger klausuler med tvangskraft som sikrer at mislighold eller akselerert tilbakebetaling av en av forpliktelsene utløser tilsvarende mislighold eller akselerert tilbakebetaling for de andre forpliktelsene («cross-default»- eller «cross-acceleration»-klausuler).

Artikkel 217

Vilkår for å kvalifisere til behandlingen i artikkel 153 nr. 3

1. For å være berettiget til behandlingen i artikkel 153 nr. 3 skal kredittbeskyttelse som følger av en garanti eller et kredittderivat, oppfylle følgende vilkår:

a) Den underliggende forpliktelsen er en av følgende eksponeringer:

i) i) En eksponering mot et foretak som omhandlet i artikkel 147, unntatt forsikrings- og gjenforsikringsforetak.

ii) ii) En eksponering mot en regional eller lokal myndighet eller et offentlig foretak som ikke behandles som en eksponering mot en sentralmyndighet eller en sentralbank i samsvar med artikkel 147.

iii) iii) En eksponering mot en SMB klassifisert som en massemarkedseksponering i samsvar med artikkel 147 nr. 5.

b) De underliggende låntakerne er ikke medlemmer av samme gruppe som yteren av beskyttelse.

c) Eksponeringen er sikret ved hjelp av ett av følgende instrumenter:

i) Ikke-finansierte kredittderivater knyttet til én forpliktelse eller garantier knyttet til én forpliktelse.

ii) Kurvprodukter der kredittbeskyttelsen utløses og opphører etter første kredittthendelse.

iii) Kurvprodukter der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kredittthendelse.

d) Kredittbeskyttelsen oppfyller kravene i artikkel 213, 215 og 216, alt etter hva som er relevant.

e) Den risikovekten som eksponeringen er gitt før anvendelsen av behandlingen omhandlet i artikkel 153 nr. 3, har ikke allerede tatt hensyn til noen del av kredittbeskyttelsen.

f) En institusjon har rett til og kan forvente å motta betaling fra yteren av beskyttelse uten å måtte gå til rettslige skritt for å få betaling fra motparten. Så langt det er mulig skal institusjonen treffe tiltak for å bringe på det rene om yteren av beskyttelse er villig til å betale umiddelbart dersom en kredittthendelse skulle inntreffe.

g) Den kjøpte kredittbeskyttelsen dekker alle kredittap på den sikrede delen av en eksponering som oppstår som følge av kredittthendelser fastsatt i kontrakten.

h) Dersom utbetalingsstrukturen for kredittbeskyttelsen tillater fysisk oppgjør, er det rettssikkerhet med hensyn til muligheten til å levere et lån, en obligasjon eller en betinget forpliktelse.

i) Dersom en institusjon har til hensikt å levere en annen forpliktelse enn den underliggende eksponeringen, skal den sikre at den forpliktelsen som skal leveres, er tilstrekkelig likvid, slik at institusjonen har mulighet til å kjøpe den for levering i samsvar med kontrakten.

j) Vilkårene og betingelsene for avtaler om kredittbeskyttelse er juridisk og skriftlig bekreftet av både yteren av beskyttelse og institusjonen.

k) Institusjonene har innført en framgangsmåte for å oppdage en for høy korrelasjon mellom kredittverdigheten til en yter av beskyttelse og låntakeren for den underliggende eksponeringen, som skyldes at de er avhengige av felles faktorer ut over systemrisikofaktoren.

l) Når det gjelder beskyttelse mot forringelsesrisiko, er selgeren av kjøpte fordringer ikke medlem av samme gruppe som yteren av beskyttelse.

2. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav c) ii) skal institusjonene anvende behandlingen omhandlet i artikkel 153 nr. 3 på den eiendelen i kurven som har det laveste risikovektede eksponeringsbeløpet.

3. Ved anvendelsen av nr. 1 bokstav c) iii) kan den beskyttelsen som er oppnådd, tas hensyn til innenfor denne rammen bare dersom en godtakbar beskyttelse mot (n-1) – te mislighold også er oppnådd, eller dersom (n-1) av eiendelene i kurven allerede er misligholdt. Dersom dette er tilfellet, skal institusjonene anvende behandlingen omhandlet i artikkel 153 nr. 3 på den eiendelen i kurven som har det laveste risikovektede eksponeringsbeløpet.

Avsnitt 4

Beregning av virkningene av kredittrisikoreduksjon

Underavsnitt 1

Finansiert kredittbeskyttelse

Artikkel 218

Kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN)

Investeringer i kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN) utstedt av den utlånende institusjonen kan behandles som sikkerhet i kontanter i forbindelse med beregning av virkningene av finansiert kredittbeskyttelse i samsvar med dette underavsnitt, forutsatt at kredittapsbytteavtalen som er innebygd i det kredittilknyttede gjeldsinstrumentet, kan anses som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse. For å fastsette om kredittapsbytteavtalen som er innebygd i et kredittilknyttet gjeldsinstrument, kan anses som godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse, kan institusjonen anse vilkåret i artikkel 194 nr. 6 bokstav c) som oppfylt.

Artikkel 219

Motregning i balansen

Lån og innskudd hos den utlånende institusjonen som er omfattet av motregning i balansen, skal av denne institusjonen behandles som sikkerhet i kontanter ved beregningen av virkningen av finansiert kredittbeskyttelse for de lånene og innskuddene hos den utlånende institusjonen som er omfattet av motregning i balansen, og som er angitt i samme valuta.

Artikkel 220

Anvendelse av metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene eller metoden med egenfastsatte volatilitetsjusteringer, i forbindelse med hovedavtaler om motregning

1. Når institusjonene beregner «fullt justert eksponeringsverdi» (E*) for eksponeringer som omfattes av en godtakbar hovedavtale om motregning som dekker gjenkjøpstransaksjoner og/eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer eller andre kapitalmarkedstransaksjoner, skal de beregne volatilitetsjusteringer de må anvende enten ved bruk av metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene, eller ved hjelp av metoden med egenfastsatte volatilitetsjusteringer («metoden med egne estimater») i henhold til nr. 223–226, for den avanserte metoden for finansielle sikkerheter.

   Ved anvendelsen av metoden med egne estimater gjelder samme vilkår og krav som for den avanserte metoden for finansielle sikkerheter.
2. Ved beregning av E* skal institusjonene
   a) beregne nettoposisjonen for hver gruppe av verdipapirer eller hver type vare ved å trekke beløpet i punkt ii) fra beløpet i punkt i), dvs.
      i) den samlede verdien av en gruppe av verdipapirer eller varer av den samme typen som er utlånt, solgt eller levert i henhold til hovedavtalen om motregning,
      ii) den samlede verdien av en gruppe av verdipapirer eller varer av den samme typen som er lånt, kjøpt eller mottatt i henhold til hovedavtalen om motregning,
   b) beregne nettoposisjonen for hver valuta, bortsett fra oppgjørsvalutaen for hovedavtalen om motregning, ved å trekke beløpet i punkt ii) fra beløpet i punkt i), dvs.
      i) summen av den samlede verdien av verdipapirer i vedkommende valuta som er utlånt, solgt eller levert i henhold til hovedavtalen om motregning, og kontantbeløpet i vedkommende valuta som er utlånt eller overført i henhold til denne avtalen,
      ii) summen av den samlede verdien av verdipapirer i vedkommende valuta som er lånt, kjøpt eller mottatt i henhold til hovedavtalen om motregning, og kontantbeløpet i vedkommende valuta som er lånt eller mottatt i henhold til denne avtalen,
   c) anvende den volatilitetsjusteringen som er hensiktsmessig for en gitt gruppe av verdipapirer eller for en kontantposisjon, på den absolutte verdien av den positive eller negative nettoposisjonen i verdipapirer i denne gruppen,
   d) anvende volatilitetsjusteringer for valutarisiko (fx) på den positive eller negative nettoposisjonen i hver valuta, bortsett fra oppgjørsvalutaen for hovedavtalen om motregning.
3. Institusjonene skal beregne E* etter følgende formel:

$$E^* = \max\left\{0, \left(\sum_i E_i - \sum_i C_i\right) + \sum_j \left|E_j^{sec}\right| \cdot H_j^{sec} + \sum_k \left|E_k^{fx}\right| \cdot H_k^{fx}\right\}$$

der

E_i = eksponeringsverdien for hver enkelt eksponering i i henhold til den avtalen som ville ha vært gjeldende dersom det ikke var blitt anvendt kredittbeskyttelse, når institusjonene beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden, eller når de beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden,

C_i = verdien av verdipapirer i hver gruppe eller varer av den samme typen som er lånt, kjøpt eller mottatt, eller kontanter som er lånt eller mottatt, i forbindelse med hver eksponering i,

E_j^{sec} = nettoposisjonen (positiv eller negativ) i en gitt gruppe av verdipapirer j,

E_k^{fx} = nettoposisjonen (positiv eller negativ) i en annen gitt valuta k enn oppgjørsvalutaen i avtalen, som beregnet i henhold til nr. 2 bokstav b),

H_j^{sec} = volatilitetsjusteringen som er hensiktsmessig for en bestemt gruppe av verdipapirer j,

H_k^{fx} = volatilitetsjusteringen for valutarisiko for valuta k.

4. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp for gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner som er omfattet av hovedavtaler om motregning, skal institusjonene anvende E*, som beregnet i henhold til nr. 3, som eksponeringsverdien av eksponeringen mot motparten som oppstår som følge av de transaksjonene som er omfattet av hovedavtalen om motregning, ved anvendelse av artikkel 113 i henhold til standardmetoden eller kapittel 3 i henhold til IRB-metoden.
5. I nr. 2 og 3 menes med «gruppe av verdipapirer» verdipapirer som er utstedt av samme foretak, har samme utstedelsesdato, samme løpetid og er omfattet av samme vilkår og betingelser samme realisasjonstider som er angitt i artikkel 224 og 225, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 221

Anvendelse av metoden med interne modeller i forbindelse med hovedavtaler om motregning

1. Forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, kan institusjonene som et alternativ til metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene eller metoden med egne estimater for beregning av «fullt justert eksponeringsbeløp» (E*) som følger av anvendelsen av en godtakbar hovedavtale om motregning som omfatter gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner enn derivattransaksjoner, benytte en metode med interne modeller som tar hensyn til korrelasjonsvirkninger mellom verdipapirposisjoner omfattet av hovedavtalen om motregning og likviditeten til vedkommende instrumenter.
2. Forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, kan institusjonene også benytte egne interne modeller for marginlånstransaksjoner, dersom transaksjonene er dekket i henhold til en tosidig hovedavtale om motregning som oppfyller kravene i kapittel 6 avsnitt 7.
3. En institusjon kan velge å benytte en metode med interne modeller uavhengig av om den har valgt standardmetoden eller IRB-metoden for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp. Dersom en institusjon imidlertid ønsker å benytte en metode med interne modeller, skal den gjøre dette for alle motparter og verdipapirer, unntatt for uvesentlige porteføljer, der den kan benytte metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene eller metoden med egne estimater i henhold til artikkel 220.

   Institusjoner som har fått tillatelse til å benytte en intern risikomålingsmodell i henhold til avdeling IV kapittel 5, kan benytte metoden med interne modeller. Institusjoner som ikke har fått en slik tillatelse, kan imidlertid anmode vedkommende myndigheter om tillatelse til å benytte en metode med interne modeller ved anvendelse av denne artikkel.
4. Vedkommende myndigheter skal gi en institusjon tillatelse til å benytte en metode med interne modeller bare dersom de er overbevist om at institusjonens system for styring av risiko som oppstår som følge av de transaksjonene som omfattes av hovedavtalen om motregning, er forsvarlig fundert og gjennomføres med integritet, og dersom følgende kvalitative standarder er oppfylt:
   a) Den interne risikoberegningsmodellen som anvendes til beregning av potensiell prisvolatilitet for transaksjonene, er godt integrert i institusjonens daglige risikostyringsprosess og danner grunnlag for rapportering av risikoeksponeringer til institusjonens øverste ledelse.
   b) Institusjonen har en risikokontrollenhet som oppfyller alle følgende krav:
      i) Den er uavhengig av handelsenhetene og rapporterer direkte til den øverste ledelsen.
      ii) Den har ansvar for å utforme og gjennomføre institusjonens risikostyringssystem.
      iii) Den utarbeider og analyserer daglige rapporter om risikoberegningsmodellens resultater og om egnede tiltak som skal treffes med hensyn til posisjonsgrenser.
   c) De daglige rapportene som utarbeides av risikokontrollenheten, gjennomgås på et ledelsesnivå som har tilstrekkelig myndig-

het til å gjennomføre reduksjoner i posisjoner og i institusjonens samlede risikoeksponering.

d) Institusjonen har i risikokontrollenheten et tilstrekkelig antall ansatte som er kvalifisert til å bruke avanserte modeller.

e) Institusjonen har fastsatt framgangsmåter for å overvåke og sikre overholdelse av skriftlige interne retningslinjer og kontrolltiltak i forbindelse med den samlede anvendelsen av risikoberegningssystemet.

f) Institusjonens modeller har vist seg å gi en rimelig grad av nøyaktighet ved risikoberegningen, noe som kan påvises ved ettertesting av modellenes resultater på grunnlag av opplysninger fra en periode på minst ett år.

g) Institusjonen gjennomfører hyppig et omfattende stresstestingsprogram, og resultatene gjennomgås av den øverste ledelsen og gjenspeiles i de retningslinjene og rammene som ledelsen fastsetter.

h) Institusjonen foretar som en del av sin regelmessige internrevisjon en uavhengig gjennomgåelse av sitt risikoberegningssystem. Gjennomgåelsen skal omfatte både handelsenhetenes og den uavhengige risikokontrollenhetens virksomhet.

i) Institusjonen skal minst én gang i året gjennomgå sitt risikostyringssystem.

j) Den interne modellen oppfyller kravene i artikkel 292 nr. 8 og 9 og i artikkel 294.

5. En institusjons interne risikoberegningsmodell skal omfatte et tilstrekkelig antall risikofaktorer til at den fanger opp all vesentlig prisrisiko.

En institusjon kan anvende empiriske korrelasjoner innenfor risikokategorier og på tvers av risikokategorier dersom institusjonens system for beregning av korrelasjoner er forsvarlig og gjennomføres med integritet.

6. Institusjoner som benytter metoden med interne modeller, skal beregne E* etter følgende formel:

$$E^* = \max\left\{0, \left(\sum_i E_i - \sum_i C_i\right) + \text{potential change in value}\right\}$$

der

E_i = eksponeringsverdien for hver enkelt eksponering i i henhold til den avtalen som ville ha vært gjeldende dersom det ikke var blitt anvendt kredittbeskyttelse, når institusjonene beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden, eller når de beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden,

C_i = verdien av verdipapirer som er lånt, kjøpt eller mottatt, eller kontanter som er lånt eller mottatt, med hensyn til hver slik eksponering i.

Når de beregner risikovektede eksponeringsbeløp ved hjelp av interne modeller, skal institusjonene anvende modellens resultat fra foregående bankdag.

7. Beregningen av potensiell verdiendring omhandlet i nr. 6 skal oppfylle alle følgende krav:

a) Den skal foretas minst én gang om dagen.

b) Den skal baseres på et 99-prosentil ensidig konfidensintervall.

c) Den skal baseres på en realisasjonstid som tilsvarer fem dager, bortsett fra for andre transaksjoner enn gjenkjøpstransaksjoner i verdipapirer eller transaksjoner som gjelder innlån og utlån av verdipapirer, der en realisasjonstid som tilsvarer ti dager, skal anvendes.

d) Den skal baseres på en effektiv observasjonsperiode på minst ett år, bortsett fra i tilfeller der en kortere observasjonsperiode er berettiget som følge av en betydelig økning av prisvolatiliteten.

e) Datasettet som anvendes ved beregningen, skal oppdateres hver tredje måned.

Dersom en institusjon har en gjenkjøpstransaksjon, en transaksjon som gjelder innlån og utlån av verdipapirer eller varer, og et marginlån eller en lignende transaksjon eller motregningsgruppe som oppfyller kriteriene i artikkel 285 nr. 2–4, skal den korteste eiertiden tilpasses til den marginrisikoperioden som ville gjelde i henhold til nevnte numre, kombinert med artikkel 285 nr. 5.

8. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp for gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner som er omfattet av hovedavtaler om motregning, skal institusjonene anvende E*, som beregnet i henhold til nr. 6, som eksponeringsverdien av eksponeringen mot motparten som oppstår som følge av de transaksjonene som er omfattet av hovedavtalen om motregning, ved anvendelse av artikkel 113 i henhold til standardmetoden eller kapittel 3 i henhold til IRB-metoden.

9. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:

a) Hva som utgjør en uvesentlig portefølje ved anvendelse av nr. 3.
b) Kriteriene for å fastslå om en intern modell er forsvarlig og gjennomføres med integritet ved anvendelse av nr. 4 og 5 samt hovedavtaler om motregning.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 222

Enkel metode for finansielle sikkerheter

1. Institusjonene kan anvende den enkle metoden for finansielle sikkerheter bare dersom de beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden. En institusjon skal ikke samtidig benytte både den enkle og den avanserte metoden for finansielle sikkerheter, unntatt ved anvendelse av artikkel 148 nr. 1 og artikkel 150 nr. 1. Institusjonene skal ikke anvende dette unntaket selektivt for å oppnå reduserte krav til ansvarlig kapital eller med sikte på regelverksarbitrasje.
2. I henhold til den enkle metoden for finansielle sikkerheter skal institusjonene gi den godtakbare finansielle sikkerheten en verdi som tilsvarer dens markedsverdi som fastsatt i henhold til artikkel 207 nr. 4 bokstav d).
3. Institusjonene skal gi de delene av eksponeringsverdiene som er sikret med markedsverdien av godtakbar sikkerhet, den risikovekten som de ville gitt i henhold til kapittel 2, dersom den utlånende institusjonen var direkte eksponert for instrumentet som anvendes som sikkerhet. For dette formål skal eksponeringsverdien av en post utenfor balansen som er oppført i vedlegg I, være 100 % av verdien i stedet for eksponeringsverdien angitt i artikkel 111 nr. 1.

   Risikovekten for den delen som det er stilt sikkerhet for, skal være minst 20 %, med de unntakene som er angitt i nr. 4–6. Institusjonene skal gi resten av eksponeringen den risikovekten som ville blitt gitt en ikke-sikret eksponering mot motparten i henhold til kapittel 2.
4. Institusjonene skal gi en risikovekt på 0 % til den sikrede delen av eksponeringen som følge av gjenkjøpstransaksjoner og transaksjoner som gjelder innlån og utlån av verdipapirer eller varer, som oppfyller kriteriene i artikkel 227. Dersom motparten i transaksjonen ikke er en sentral markedsdeltaker, skal institusjonene gi en risikovekt på 10 %.
5. Institusjonene skal, i den utstrekning det er stilt sikkerhet, gi en risikovekt på 0 % til de eksponeringsverdiene som er fastsatt i henhold til kapittel 6 for derivatene oppført i vedlegg II, som er omfattet av daglig verdsetting til markedsverdi, og som er sikret med kontanter eller kontantlignende instrumenter, dersom det ikke foreligger avvikende valuta.

   Institusjonene skal, i den utstrekning det er stilt sikkerhet, gi en risikovekt på 10 % til eksponeringsverdiene av slike transaksjoner dersom sikkerhet er stilt med gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker som har fått en risikovekt på 0 % i henhold til kapittel 2.
6. Når det gjelder andre transaksjoner enn dem som er omhandlet i nr. 4 og 5, kan institusjonene gi en risikovekt på 0 % dersom eksponeringen og sikkerheten er uttrykt i samme valuta og et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Sikkerheten er enten et kontantinnskudd eller et kontantlignende instrument.
   b) Sikkerheten er i form av gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker som er berettiget til en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 114, og dens markedsverdi er diskontert med 20 %.
7. Ved anvendelsen av nr. 5 og 6 skal gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker omfatte følgende:
   a) Gjeldsinstrumenter utstedt av regionale eller lokale myndigheter, der eksponeringer mot disse skal behandles som eksponeringer mot de sentralmyndighetene under hvis jurisdiksjon de er etablert i henhold til artikkel 115.
   b) Gjeldsinstrumenter utstedt av multilaterale utviklingsbanker som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 117 nr. 2.
   c) Gjeldsinstrumenter utstedt av internasjonale organisasjoner som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til artikkel 118.
   d) Gjeldsinstrumenter utstedt av offentlige foretak som behandles som eksponeringer mot sentralmyndigheter i samsvar med artikkel 116 nr. 4.

Artikkel 223

Avansert metode for finansielle sikkerheter

1. Ved verdsetting av finansiell sikkerhet i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter skal institusjonene anvende volatilitetsjusteringer på markedsverdien av sikkerheten, som angitt i artikkel 224–227, for å ta hensyn til prisvolatilitet.

   Dersom sikkerheten er angitt i en annen valuta enn den underliggende eksponeringen, skal institusjonene i tillegg til volatilitetsjusteringen som er tilpasset sikkerheten i henhold til artikkel 224–227, justere for kursvolatilitet.

   Når det gjelder OTC-derivattransaksjoner som omfattes av motregningsavtaler som er anerkjent av vedkommende myndigheter i henhold til kapittel 6, skal institusjonene foreta en volatilitetsjustering som gjenspeiler valutavolatiliteten ved avvik mellom sikkerhetens valuta og oppgjørsvalutaen. Selv i tilfeller der flere valutaer er benyttet i transaksjonene som omfattes av motregningsavtalen, skal institusjonene anvende bare en enkelt volatilitetsjustering.
2. Institusjonene skal beregne den volatilitetsjusterte verdien av sikkerheten (C_{VA}) på følgende måte:

$$C_{VA} = C \cdot (1 - H_C - H_{fx})$$

der

C = sikkerhetens verdi,

H_C = den egnede volatilitetsjusteringen for sikkerheten, beregnet i henhold til artikkel 224 og 227,

H_{fx} = den egnede volatilitetsjusteringen for avvikende valuta, beregnet i henhold til artikkel 224 og 227.

   Institusjonene skal anvende formelen i dette nummer ved beregning av den volatilitetsjusterte verdien av sikkerheten for alle transaksjoner, unntatt transaksjoner som er omfattet av anerkjente hovedavtaler om motregning, der bestemmelsene i artikkel 220 og 221 får anvendelse.
3. Institusjonene skal beregne den volatilitetsjusterte verdien av eksponeringen (E_{VA}) på følgende måte:

$$E_{VA} = E \cdot (1 + H_E)$$

der

E = eksponeringsverdien slik den ville ha blitt fastsatt i henhold til kapittel 2 eller 3, alt etter hva som er relevant, dersom det ikke var stilt sikkerhet for eksponeringen,

H_E = volatilitetsjusteringen som er egnet for eksponeringen (E), beregnet i henhold til artikkel 224 og 227.

   For transaksjoner med OTC-derivater skal institusjonene beregne E_{VA} på følgende måte:

$$E_{VA} = E.$$

4. Ved beregning av E i nr. 3 får følgende bestemmelser anvendelse:
   a) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden, skal eksponeringsverdien av en post utenfor balansen som er oppført i vedlegg I, være 100 % av denne postens verdi i stedet for eksponeringsverdien angitt i artikkel 111 nr. 1.
   b) Institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til IRB-metoden, skal beregne eksponeringsverdien av postene angitt i artikkel 166 nr. 8–10 ved å anvende en konverteringsfaktor på 100 % i stedet for de konverteringsfaktorene eller prosentdelene som er angitt i nevnte numre.
5. Ved beregningen av den fullt justerte verdien av eksponeringen (E*) skal institusjonene ta hensyn til både volatilitet og de risikoreduserende virkningene av sikkerheten på følgende måte:

$$E^* = \max\{0, E_{VA} - C_{VAM}\}$$

der

E_{VA} = den volatilitetsjusterte verdien av eksponeringen som beregnet i nr. 3,

C_{VAM} = C_{VA} ytterligere justert for eventuell avvikende løpetid i samsvar med bestemmelsene i avsnitt 5.
6. Institusjonene kan beregne volatilitetsjusteringer enten ved hjelp av metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene, som omhandlet i artikkel 224, eller metoden med egne estimater som omhandlet i artikkel 225.

   En institusjon kan velge å benytte metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene eller metoden med egne estimater uavhengig av om den har valgt standardmetoden eller IRB-metoden for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp.

   Dersom en institusjon benytter metoden med egne estimater, skal den imidlertid gjøre dette for alle typer instrumenter, unntatt uvesentlige porteføljer, der den kan benytte metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene.

7. Når sikkerheten består av en rekke godtakbare poster, skal institusjonene beregne volatilitetsjusteringen (H) på følgende måte:

$$H = \sum_i a_i H_i$$

der

a_i = verdien av en godtakbar post i i forhold til sikkerhetens samlede verdi,

H_i = den volatilitetsjusteringen som gjelder for den godtakbare posten i.

Artikkel 224

Volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

1. I tabell 1–4 i dette nummer angis de volatilitetsjusteringene som institusjonene skal anvende i henhold til metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene, som forutsetter en daglig verdiregulering.

VOLATILITETSJUSTERINGER

Tabell 1

Risikoklasse som kredittvurderingen av gjeldsinstrumentet er tilknyttet	Gjenværende løpetid	Volatilitetsjusteringer for gjeldsinstrumenter utstedt av enheter som beskrevet i artikkel 197 nr. 1 bokstav b)			Volatilitetsjusteringer for gjeldsinstrumenter utstedt av enheter som beskrevet i artikkel 197 nr. 1 bokstav c) og d)			Volatilitetsjusteringer for verdipapiriseringsposisjoner som oppfyller kriteriene i artikkel 197 nr. 1 bokstav h)		
		20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)
1	≤ 1 år	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707	2,829	2	1,414
	>1 ≤ 5 år	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828	11,314	8	5,657
	> 5 år	5,657	4	2,828	11,314	8	5,657	22,628	16	11,313
2–3	≤ 1 år	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828
	>1 ≤ 5 år	4,243	3	2,121	8,485	6	4,243	16,971	12	8,485
	> 5 år	8,485	6	4,243	16,971	12	8,485	33,942	24	16,970
4	≤ 1 år	21,213	15	10,607	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)
	>1 ≤ 5 år	21,213	15	10,607	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)
	> 5 år	21,213	15	10,607	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)	(ikke anvendbar)

Tabell 2

Risikoklasse som kredittvurderingen av et kortsiktig gjeldsinstrument er tilknyttet	Volatilitetsjusteringer for gjeldsinstrumenter utstedt av enheter som beskrevet i artikkel 197 nr. 1 bokstav b) med kortsiktige kredittvurderinger			Volatilitetsjusteringer for gjeldsinstrumenter utstedt av enheter som beskrevet i artikkel 197 nr. 1 bokstav c) og d) med kortsiktige kredittvurderinger			Volatilitetsjusteringer for verdipapiriseringsposisjoner som oppfyller kriteriene i artikkel 197 nr. 1 bokstav h)		
	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)
1	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707	2,829	2	1,414
2–3	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828

Tabell 3 Andre sikkerhets- eller eksponeringstyper

	20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)
Egenkapitalinstrumenter og konvertible obligasjoner i en hovedindeks	21,213	15	10,607
Andre egenkapitalinstrumenter eller konvertible obligasjoner notert på en anerkjent børs	35,355	25	17,678
Kontanter	0	0	0
Gull	21,213	15	10,607

Tabell 4 Volatilitetsjusteringer for avvikende valuta

20-dagers realisasjonstid (%)	10-dagers realisasjonstid (%)	5-dagers realisasjonstid (%)
11,314	8	5,657

2. Beregningen av volatilitetsjusteringer i samsvar med nr. 1 skal oppfylle følgende vilkår:
   a) For sikrede utlånstransaksjoner skal realisasjonstiden være 20 bankdager.
   b) For gjenkjøpstransaksjoner, unntatt i den utstrekning slike transaksjoner omfatter overføring av varer eller garanterte rettigheter knyttet til eiendomsrett til varer, og transaksjoner som gjelder innlån og utlån av verdipapirer, skal realisasjonstiden være 5 bankdager.
   c) For andre kapitalmarkedstransaksjoner skal realisasjonstiden være 10 bankdager.

   Dersom en institusjon har en transaksjon eller motregningsgruppe som oppfyller kriteriene i artikkel 285 nr. 2–4, skal den korteste eiertiden tilpasses etter den marginrisikoperioden som ville gjelde i henhold til nevnte numre.
3. I nr. 1 tabell 1–4 og i nr. 4–6 er risikoklassen som en kredittvurdering av gjeldsinstrumentet er tilknyttet, den risikoklassen som EBA har fastsatt for kredittvurderingen i henhold til kapittel 2.

   Ved fastsettelse av risikoklassen som en kredittvurdering av gjeldsinstrumentet er tilknyttet i henhold til første ledd, får artikkel 197 nr. 7 også anvendelse.
4. For ikke-godtakbare verdipapirer eller for varer som er utlånt eller solgt i forbindelse med gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer eller varer, er volatilitetsjusteringen den samme som for aksjer utenfor hovedindeksen notert på en anerkjent børs.
5. For godtakbare andeler i IKI-er er volatilitetsjusteringen de vektede gjennomsnittlige volatilitetsjusteringene som ville fått anvendelse, idet det tas hensyn til transaksjonens realisasjonstid i henhold til nr. 2, på de eiendelene som fondet har investert i.

   Dersom de eiendelene som fondet har investert i, ikke er kjent for institusjonen, er volatilitetsjusteringen den høyeste volatilitetsjusteringen som ville fått anvendelse på en eller

noen av de eiendelene som fondet har rett til å investere i.

6. For ikke-kredittvurderte gjeldsinstrumenter som er utstedt av institusjoner, og som oppfyller godkjenningskriteriene i artikkel 197 nr. 4, skal volatilitetsjusteringene være de samme som for verdipapirer utstedt av institusjoner eller foretak med en ekstern kredittvurdering tilknyttet risikoklasse 2 eller 3.

Artikkel 225

Egne estimater av volatilitetsjusteringer i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

1. Vedkommende myndigheter skal tillate at institusjoner som oppfyller kravene i nr. 2 og 3, kan anvende egne volatilitetsestimater for å beregne de volatilitetsjusteringene som skal anvendes på sikkerheter og eksponeringer. Institusjoner som har fått tillatelse til å anvende egne volatilitetsestimater, skal ikke gå tilbake til å benytte andre metoder, med mindre de kan vise at det er gode grunner for dette, og etter godkjenning fra vedkommende myndigheter.

   For gjeldsinstrumenter som har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som tilsvarer lav til moderat risiko («investment grade») eller bedre, kan institusjonene beregne et volatilitetsestimat for hver kategori av verdipapirer.

   For gjeldsinstrumenter som har en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som er dårligere enn lav til moderat risiko, samt for andre godtakbare sikkerheter, skal volatilitetsjusteringene beregnes for hver enkelt post.

   Institusjoner som benytter metoden med egne estimater, skal estimere volatilitet for sikkerheten eller avvikende valuta uten å ta hensyn til eventuelle korrelasjoner mellom den usikrede eksponeringen, sikkerheten eller valutakursene.

   Ved fastsettelsen av relevante kategorier skal institusjoner ta hensyn til typen av utsteder av verdipapiret, den eksterne kredittvurderingen av verdipapirene, deres gjenværende løpetid og modifiserte durasjon. Volatilitetsestimater skal være representative for verdipapirene som institusjonen har tatt med i de respektive kategoriene.

2. Beregningen av volatilitetsjusteringene skal oppfylle alle følgende kriterier:

   a) Institusjonene skal legge et 99-prosentil ensidig konfidensintervall til grunn for beregningen.

   b) Institusjonene skal legge følgende realisasjonstider til grunn for beregningen:

      i) 20 bankdager for sikrede utlånstransaksjoner.

      ii) 5 bankdager for gjenkjøpstransaksjoner, unntatt i den utstrekning slike transaksjoner omfatter overføring av varer eller garanterte rettigheter knyttet til eiendomsrett til varer, og transaksjoner som gjelder innlån og utlån av verdipapirer.

      iii) 10 bankdager for andre kapitalmarkedstransaksjoner.

   c) Institusjonene kan bruke tall for volatilitetsjusteringen som beregnes i samsvar med kortere eller lengre realisasjonstider, og som økes eller minskes i forhold til realisasjonstiden omhandlet i bokstav b) for vedkommende type transaksjon, og anvende formelen for «kvadratroten av tid»:

$$H_M = H_N \cdot \sqrt{\frac{T_M}{T_N}}$$

der

T_M = den relevante realisasjonstiden,

H_M = volatilitetsjusteringen basert på realisasjonstiden T_M,

H_N = volatilitetsjusteringen basert på realisasjonstiden T_N.

   d) Institusjonene skal ta hensyn til den manglende likviditeten til eiendeler av lavere kvalitet. De skal justere realisasjonstiden opp i tilfeller der det er tvil om sikkerhetens likviditet. De skal også identifisere hvor historiske data kan føre til undervurdering av potensiell volatilitet. Slike tilfeller skal håndteres ved hjelp av et stresscenario.

   e) Den historiske observasjonsperioden som institusjonene anvender for beregning av volatilitetsjusteringer, skal være minst ett år. For institusjoner som anvender en vektingsmetode eller andre metoder for den historiske observasjonsperioden, skal den effektive observasjonsperioden være minst ett år. Vedkommende myndigheter kan også kreve at en institusjon beregner sine volatilitetsjusteringer ved hjelp av en kortere observasjonsperiode, dersom dette etter vedkommende myndigheters oppfatning er begrunnet i en betydelig økning i prisvolatiliteten.

f) Institusjonene skal ajourføre sine datasett og beregne volatilitetsjusteringer minst én gang hver tredje måned. De skal også vurdere dem på nytt når markedsprisene er gjenstand for vesentlige endringer.

3. Estimeringen av volatilitetsjusteringer skal oppfylle alle følgende kvalitative kriterier:
   a) Institusjonen skal benytte volatilitetsestimatene i sin daglige risikostyring, herunder i tilknytning til institusjonens interne eksponeringsgrenser.
   b) Dersom realisasjonstiden som anvendes av en institusjon i den daglige risikostyringen, er lengre enn perioden fastsatt i dette avsnitt for vedkommende type transaksjon, skal denne institusjonen øke sine volatilitetsjusteringer i samsvar med formelen for «kvadratroten av tid» i nr. 2 bokstav c).
   c) En institusjon skal ha innført framgangsmåter for å overvåke og sikre overholdelsen av et dokumentert sett av retningslinjer og kontroller for driften av systemet for estimering av volatilitetsjusteringer og for integrering av slike estimeringer i risikostyringen.
   d) En uavhengig gjennomgåelse av institusjonens system for estimering av volatilitetsjusteringer skal foretas regelmessig innenfor institusjonens internrevisjon. En gjennomgåelse av det samlede systemet for estimering av volatilitetsjusteringer og for integrering av disse justeringene i institusjonens risikostyring skal foretas minst én gang i året. Gjennomgåelsen skal minst omfatte følgende:
      i) i) Integrering av estimerte volatilitetsjusteringer i den daglige risikostyringen.
      ii) ii) Validering av eventuelle vesentlige endringer i framgangsmåten for estimering av volatilitetsjusteringer.
      iii) iii) Kontroll av om de datakildene som anvendes i systemet for estimering av volatilitetsjusteringer, er konsekvente, aktuelle og pålitelige samt om disse kildene er uavhengige.
      iv) iv) Nøyaktighet og egnethet når det gjelder antakelsene om volatilitet.

Artikkel 226

Økning av volatilitetsjusteringer i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

I artikkel 224 angis de volatilitetsjusteringene som en institusjon skal anvende dersom det skjer en daglig verdiregulering. Tilsvarende skal en institusjon som benytter sine egne estimater for volatilitetsjusteringene i samsvar med artikkel 225, i første omgang beregne disse på grunnlag av daglig verdiregulering. Dersom verdireguleringen ikke skjer så ofte som hver dag, skal institusjonene anvende større volatilitetsjusteringer. Institusjonene skal beregne disse ved å øke den daglige verdireguleringen av volatilitetsjusteringer ved hjelp av følgende formel for «kvadratroten av tid»:

$$H = H_M \cdot \sqrt{\frac{N_R + (T_M - 1)}{T_M}}$$

der

H = den volatilitetsjusteringen som skal anvendes,

H_M = volatilitetsjusteringen når det skjer en daglig verdiregulering,

N_R = det faktiske antallet bankdager mellom verdireguleringene,

T_M = realisasjonstiden for vedkommende type transaksjon.

Artikkel 227

Vilkår for anvendelse av en volatilitetsjustering på 0 % i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

1. I tilknytning til gjenkjøpstransaksjoner og innlån og utlån av verdipapirer, dersom en institusjon benytter metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene i henhold til artikkel 224 eller metoden med egne estimater i henhold til artikkel 225, og dersom vilkårene i nr. 2 bokstav a)–h) er oppfylt, kan institusjonen, i stedet for å anvende de volatilitetsjusteringene som ble beregnet i henhold til nr. 224–226, anvende en volatilitetsjustering på 0 %. Institusjoner som benytter metoden med interne modeller omhandlet i artikkel 221, skal ikke anvende behandlingen i denne artikkel.
2. Institusjonene kan anvende en volatilitetsjustering på 0 % dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Både eksponeringen og sikkerheten er kontanter eller gjeldsinstrumenter utstedt av sentralmyndigheter eller sentralbanker i henhold til artikkel 197 nr. 1 bokstav b) og berettiget til en risikovekt på 0 % i henhold til kapittel 2.
b) Både eksponeringen og sikkerheten er angitt i samme valuta.
c) Transaksjonens løpetid er høyst én dag eller både eksponeringen og sikkerheten er omfattet av daglig verdsetting til markedsverdi eller daglig marginjustering.
d) Tiden mellom den seneste verdsettingen til markedsverdi før en motpart unnlater å beregne marginer, og realisasjonen av sikkerheten, er høyst fire bankdager.
e) Transaksjonen skal gjøres opp gjennom et velprøvd oppgjørssystem for vedkommende type transaksjon.
f) Dokumentasjonen som gjelder avtalen eller transaksjonen, er standard markedsdokumentasjon for gjenkjøpstransaksjoner eller transaksjoner som gjelder innlån og utlån av verdipapirer, i vedkommende verdipapirer.
g) Transaksjonen er omfattet av dokumentasjon som angir at dersom motparten unnlater å oppfylle en forpliktelse til å levere kontanter eller verdipapirer eller til å levere marginer, eller på annen måte misligholder, kan transaksjonen umiddelbart avsluttes.
h) Motparten blir av vedkommende myndigheter ansett som en sentral markedsdeltaker.

3. De sentrale markedsdeltakerne som er omhandlet i nr. 2 bokstav h), skal omfatte følgende enheter:
   a) Enhetene omhandlet i artikkel 197 nr. 1 bokstav b) der eksponeringer mot disse er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til kapittel 2.
   b) Institusjoner.
   c) Andre finansforetak i henhold til artikkel 13 nr. 25 bokstav b) og d) i direktiv 2009/138/EF der eksponeringer mot disse er gitt en risikovekt på 20 % i henhold til standardmetoden, eller som, når det gjelder institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden, ikke har en kredittvurdering foretatt av en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon, og som vurderes internt av institusjonen.
   d) Regulerte IKI-er som er omfattet av krav til kapital eller gjeldsgrad.
   e) Regulerte pensjonskasser.
   f) Anerkjente clearingorganisasjoner.

Artikkel 228

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter

1. Etter standardmetoden skal institusjonene anvende E* beregnet i henhold til artikkel 223 nr. 5 som eksponeringsverdien ved anvendelsen av artikkel 113. Når det gjelder poster utenfor balansen oppført i vedlegg I, skal institusjonene anvende prosentdelene angitt i artikkel 111 nr. 1 på verdien E* for å komme fram til eksponeringsverdien.
2. Etter IRB-metoden skal institusjonene anvende den effektive LGD-verdien (LGD*) som LGD ved anvendelsen av kapittel 3. Institusjonene skal beregne LGD* på følgende måte:

$$\mathrm{LGD}^* = \mathrm{LGD} \cdot \frac{\mathrm{E}^*}{\mathrm{E}}$$

der

LGD = den LGD-verdien som ville fått anvendelse på eksponeringen i henhold til kapittel 3 dersom eksponeringen ikke hadde vært sikret,
E = eksponeringsverdien i samsvar med artikkel 223 nr. 3,
E* = den fullt justerte eksponeringsverdien i samsvar med artikkel 223 nr. 5.

Artikkel 229

Verdsettingsprinsipper for andre godtakbare sikkerheter i henhold til IRB-metoden

1. Når det gjelder sikkerhet i fast eiendom, skal sikkerheten være verdsatt av en uavhengig takstmann til markedsverdi eller til en lavere verdi. Institusjonene skal kreve at den uavhengige takstmannen dokumenterer markedsverdien på en gjennomsiktig og tydelig måte.

   I de medlemsstatene som har fastsatt strenge kriterier for vurdering av pantelånsverdier ved lov eller forskrift, kan eiendommen i stedet verdsettes av en uavhengig takstmann til pantelånsverdien eller til en lavere verdi. Institusjonene skal kreve at den uavhengige takstmannen ved vurderingen av pantelånsverdien ikke skal ta hensyn til spekulative elementer og skal dokumentere nevnte verdi på en gjennomsiktig og tydelig måte.

   Verdien av sikkerheten skal være markedsverdien eller pantelånsverdien, eventuelt redu-

sert for å gjenspeile resultatene av overvåkingen som kreves i henhold til artikkel 208 nr. 3, og for å ta hensyn til eventuelle foranstående krav på eiendommen.

2. Verdien av fordringer skal være det utestående beløpet.
3. Institusjonene skal vurdere annen fysisk sikkerhet enn fast eiendom til markedsverdi. Ved anvendelsen av denne artikkel er markedsverdien det estimerte beløpet som eiendommen på tidspunktet for verdsettingen vil kunne selges for til en villig kjøper av en villig selger i en transaksjon på armlengdes avstand.

Artikkel 230

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp for andre godtakbare sikkerheter i henhold til IRB-metoden

1. Institusjonene skal anvende LGD* beregnet i samsvar med dette nummer og nr. 2 som LGD-verdi ved anvendelse av kapittel 3.

   Dersom forholdet mellom verdien av sikkerheten (C) og eksponeringsverdien (E) er lavere enn det laveste påkrevde nivået for sikkerhet for eksponeringen (C*), slik det er fastsatt i tabell 5, skal LGD* være den LGD-verdien som er fastsatt i kapittel 3 for usikrede eksponeringer mot motparten. For dette formål skal institusjonene beregne eksponeringsverdien av postene oppført i artikkel 166 nr. 8–10 med en konverteringsfaktor eller prosentdel på 100 % i stedet for de konverteringsfaktorene eller prosentdelene som er angitt i nevnte numre.

   Dersom forholdet mellom verdien av sikkerheten og eksponeringsverdien overstiger et andre, høyere terskelnivå lik C**, slik det er fastsatt i tabell 5, skal LGD* være den LGD-verdien som er fastsatt i tabell 5.

   Dersom det påkrevde nivået for sikkerhet C** ikke er oppnådd med hensyn til eksponeringen som helhet, skal institusjonene anse eksponeringen som to eksponeringer – en som det påkrevde nivået for sikkerhet C** er oppnådd for, og en som tilsvarer restdelen.
2. De verdiene for LGD* som skal anvendes, og påkrevde nivåer for sikkerhet for de sikrede delene av eksponeringene er angitt i tabell 5 i dette nummer.

Tabell 9.3 Tabell 5 Minsteverdier for LGD for sikrede deler av eksponeringer

	LGD* for eksponeringer med best prioritet	LGD* for etterstilte eksponeringer	Laveste påkrevde nivå for sikkerhet for eksponeringen (C*)	Laveste påkrevde nivå for sikkerhet for eksponeringen (C**)
Fordringer	35 %	65 %	0 %	125 %
Boligeiendom/ næringseiendom	35 %	65 %	30 %	140 %
Annen sikkerhet	40 %	70 %	30 %	140 %

3. Som et alternativ til behandlingen i nr. 1 og 2, og med forbehold for artikkel 124 nr. 2 kan institusjonene gi en risikovekt på 50 % til den delen av eksponeringen som, innenfor grensene fastsatt i henholdsvis artikkel 125 nr. 2 bokstav d) og artikkel 126 nr. 2 bokstav d), er fullt ut sikret med pant i boligeiendom eller næringseiendom på en medlemsstats territorium, dersom alle vilkårene i artikkel 199 nr. 3 eller 4 er oppfylt.

Artikkel 231

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp for blandet sikkerhetsmasse

1. En institusjon skal beregne verdien av LGD* som skal anvendes som LGD i henhold til kapittel 3, i samsvar med nr. 2 og 3 dersom begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen benytter IRB-metoden til å beregne risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp.
   b) Eksponeringen er sikret med både finansiell sikkerhet og andre godtakbare sikkerheter.
2. Institusjonene skal ha plikt til å dele opp eksponeringens volatilitetsjusterte verdi, dvs. eksponeringsverdien etter den volatilitetsjusteringen som er angitt i artikkel 223 nr. 5, i ulike deler for å komme fram til en del som dekkes av en godtakbar finansiell sikkerhet,

en del som dekkes av fordringer, en del som dekkes av sikkerhet i næringseiendom eller boligeiendom, en del som dekkes av andre godtakbare sikkerheter, samt en usikret del, alt etter hva som er relevant.

3. Institusjonene skal beregne LGD* for hver del av eksponeringen som fastsettes i henhold til nr. 2, separat i samsvar med de relevante bestemmelsene i dette kapittel.

Artikkel 232

Annen finansiert kredittbeskyttelse

1. Dersom vilkårene i artikkel 212 nr. 1 er oppfylt, kan et innskudd hos en tredjepartsinstitusjon behandles som en garanti stilt av tredjepartsinstitusjonen.
2. Dersom vilkårene i artikkel 212 nr. 2 er oppfylt, skal institusjonene behandle den delen av eksponeringen som har sikkerhet i gjeldende tilbakekjøpsverdi av livsforsikringspoliser som er pantsatt hos den utlånende institusjonen, på følgende måte:
   a) Dersom eksponeringen er omfattet av standardmetoden, skal den risikovektes ved hjelp av risikovektene angitt i nr. 3.
   b) Dersom eksponeringen er omfattet av IRB-metoden, men ikke av institusjonens egne LGD-estimater, skal den gis en LGD-verdi på 40 %.

   Ved eventuell avvikende valuta skal institusjonene redusere gjeldende tilbakekjøpsverdi i samsvar med artikkel 233 nr. 3, og verdien av kredittbeskyttelsen er den gjeldende tilbakekjøpsverdien av livsforsikringspolisen.
3. Ved anvendelsen av nr. 2 bokstav a) skal institusjonene tildele følgende risikovekter på grunnlag av den risikovekten som tildeles en usikret eksponering med best prioritet mot det foretaket som yter livsforsikringen:
   a) En risikovekt på 20 % dersom den usikrede eksponeringen med best prioritet mot foretaket som yter livsforsikringen, tildeles en risikovekt på 20 %.
   b) En risikovekt på 35 % dersom den usikrede eksponeringen med best prioritet mot foretaket som yter livsforsikringen, tildeles en risikovekt på 50 %.
   c) En risikovekt på 70 % dersom den usikrede eksponeringen med best prioritet mot foretaket som yter livsforsikringen, tildeles en risikovekt på 100 %.
   d) En risikovekt på 150 % dersom den usikrede eksponeringen med best prioritet mot foretaket som yter livsforsikringen, tildeles en risikovekt på 150 %.
4. Institusjonene kan behandle instrumenter som gjenkjøpes på anmodning, og som er godtakbare i henhold til artikkel 200 bokstav c), som en garanti stilt av den utstedende institusjonen. Den godtakbare kredittbeskyttelsen skal ha følgende verdi:
   a) Dersom instrumentet skal gjenkjøpes til pålydende verdi, skal verdien av beskyttelsen være dette beløpet.
   b) Dersom instrumentet skal gjenkjøpes til markedspris, skal verdien av beskyttelsen være verdien av instrumentet verdsatt på samme måte som gjeldsinstrumentene som oppfyller vilkårene i artikkel 197 nr. 4.

Underavsnitt 2

Ikke-finansiert kredittbeskyttelse

Artikkel 233

Verdsetting

1. Ved beregning av virkningene av ikke-finansiert kredittbeskyttelse i samsvar med dette underavsnitt, skal verdien av ikke-finansiert kredittbeskyttelse (G) være det beløpet som yteren av beskyttelse har påtatt seg å betale ved låntakerens mislighold eller manglende betaling, eller når andre nærmere angitte kreditthendelser inntreffer.
2. Ved kredittderivater som ikke som kreditthendelse omfatter en omstrukturering av den underliggende forpliktelsen som innebærer ettergivelse eller utsettelse av tilbakebetaling av hovedstolen, renter eller avgifter som fører til en kredittapshendelse, får følgende bestemmelser anvendelse:
   a) Når det beløpet som yteren av beskyttelse har påtatt seg å betale, ikke er høyere enn eksponeringsverdien, skal institusjonene redusere verdien av kredittbeskyttelsen beregnet i henhold til nr. 1 med 40 %.
   b) Når det beløpet som yteren av beskyttelse har påtatt seg å betale, er høyere enn eksponeringsverdien, skal verdien av kredittbeskyttelsen ikke være høyere enn 60 % av eksponeringsverdien.
3. Når ikke-finansiert kredittbeskyttelse er uttrykt i en annen valuta enn eksponeringen, skal institusjonene redusere verdien av kredittbeskyttelsen ved å anvende en volatilitetsjustering på følgende måte:

   $G^* = F \cdot (1 - H_{fx})$

   der

G* = beløpet for kredittbeskyttelsen justert for valutarisiko,

G = det nominelle beløpet for kredittbeskyttelsen,

H_{fx} = volatilitetsjusteringen for enhver avvikende valuta mellom kredittbeskyttelsen og den underliggende forpliktelsen fastsatt i samsvar med nr. 4.

Når det ikke foreligger avvikende valuta, er H_{fx} lik null.

4. Institusjonene skal legge en realisasjonstid som tilsvarer 10 bankdager til grunn for volatilitetsjusteringer som skal anvendes ved avvikende valuta, forutsatt at verdiregulering skjer daglig, og kan beregne dem etter metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene eller metoden med egne estimater som beskrevet i henholdsvis artikkel 224 og 225. Institusjonene skal øke volatilitetsjusteringene i samsvar med artikkel 226.

Artikkel 234

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp ved delvis beskyttelse og oppdeling i transjer

Når en institusjon overfører en del av risikoen for et lån i en eller flere transjer, får reglene i kapittel 5 anvendelse. Institusjonene kan anse terskelverdier for betaling for hvilke ingen betaling skal gjøres i tilfelle av tap, for å tilsvare beholdte førstetapsposisjoner og å føre til en risikooverføring i transjer.

Artikkel 235

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden

1. Ved anvendelsen av artikkel 133 nr. 3 skal institusjonene beregne risikovektede eksponeringsbeløp etter følgende formel:

$$\text{maks}\{0, E - G_A\} \cdot r + G_A \cdot g$$

der

E = eksponeringsverdien i henhold til artikkel 111. For dette formål skal eksponeringsverdien for en post utenfor balansen som er oppført i vedlegg I, være 100 % av postens verdi i stedet for eksponeringsverdien angitt i artikkel 111 nr. 1,

G_A = beløpet for kredittrisikobeskyttelsen beregnet i henhold til artikkel 233 nr. 3 (G*) og ytterligere justert for eventuell avvikende løpetid som fastsatt i avsnitt 5,

r = risikovekten for eksponeringer mot låntakeren som angitt i kapittel 2,

g = risikovekten for eksponeringer mot yteren av beskyttelse som angitt i kapittel 2.

2. Når det beskyttede beløpet (G_A) er mindre enn eksponeringsverdien (E), kan institusjonene anvende formelen angitt i nr. 1 bare dersom de beskyttede og ubeskyttede delene av eksponeringen har lik prioritet.
3. Institusjonene kan utvide behandlingen i henhold til artikkel 114 nr. 4 og 7 til eksponeringer eller deler av eksponeringer som garanteres av sentralmyndigheter eller sentralbanker, dersom garantien er angitt i låntakerens nasjonale valuta og eksponeringen er finansiert i denne valutaen.

Artikkel 236

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til IRB-metoden

1. For den dekkede delen av eksponeringsverdien (E), basert på den justerte verdien av kredittbeskyttelsen G_A, kan PD-verdien i henhold til kapittel 3 avsnitt 4 være PD-verdien til yteren av beskyttelse, eller en PD-verdi mellom PD-verdien til låntakeren og PD-verdien til garantisten dersom det ikke anses å være nødvendig med full utskifting. I tilfelle av etterstilte eksponeringer og ikke-etterstilt ikke-finansiert beskyttelse kan den LGD-verdien som skal anvendes av institusjonene i henhold til kapittel 3 avsnitt 4, være den som er tilknyttet ikke-etterstilte fordringer.
2. For en eventuell udekket del av eksponeringsverdien (E) skal PD-verdien være låntakerens PD-verdi, og LGD-verdien skal være LGD-verdien for den underliggende eksponeringen.
3. Ved anvendelsen av denne artikkel er G_A verdien av G* beregnet i henhold til artikkel 233 nr. 3, ytterligere justert for eventuell avvikende løpetid som fastsatt i avsnitt 5. E er eksponeringsverdi i henhold til kapittel 3 avsnitt 5. For dette formål skal institusjonene beregne eksponeringsverdien av postene oppført i artikkel 166 nr. 8–10 med en konverteringsfaktor eller prosentdel på 100 % i stedet for de konverteringsfaktorene eller prosentdelene som er angitt i nevnte numre.

Avsnitt 5

Avvikende løpetid

Artikkel 237

Avvikende løpetid

1. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp foreligger avvikende løpetid når kredittbeskyttelsens gjenværende løpetid er kortere enn den beskyttede eksponeringens gjenværende løpetid. Dersom beskyttelsen har mindre enn tre måneders gjenværende løpetid, og beskyttelsens løpetid er kortere enn løpetiden for den underliggende eksponeringen, skal den ikke anses som godtakbar kredittbeskyttelse.
2. Når det foreligger avvikende løpetid, skal kredittbeskyttelsen ikke anses som godtakbar dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) Den opprinnelige løpetiden for beskyttelsen er kortere enn ett år.
   b) Eksponeringen er en kortsiktig eksponering som ifølge vedkommende myndigheter er omfattet av en nedre grense på én dag, i stedet for en nedre grense på ett år, med hensyn til løpetiden (M) i henhold til artikkel 162 nr. 3.

Artikkel 238

Kredittbeskyttelsens løpetid

1. Innenfor en høyeste grense på fem år skal den effektive løpetiden for det underliggende instrumentet være den lengst mulige gjenværende tiden før låntakeren etter planen skal oppfylle sine forpliktelser. Med forbehold for nr. 2 skal kredittbeskyttelsens løpetid være tiden fram til det tidligste tidspunktet da beskyttelsen kan utløpe eller sies opp.
2. Når selgeren av beskyttelse har mulighet til å si opp beskyttelsen, skal institusjonene anse beskyttelsens løpetid for å være tiden fram til det tidligste tidspunktet da denne muligheten kan benyttes. Når kjøperen av beskyttelse har mulighet til å si opp beskyttelsen, og vilkårene i avtalen som ligger til grunn for beskyttelsen, omfatter positive incentiver for å få institusjonen til å si opp transaksjonen før avtalens utløpsdato, skal institusjonen anse beskyttelsens løpetid for å være tiden fram til det tidligste tidspunktet da denne muligheten kan benyttes; i motsatt fall kan institusjonen anse at et slikt alternativ ikke påvirker beskyttelsens løpetid.
3. Når det ikke er noe som hindrer et kredittderivat i å forfalle før utløpet av en betalingsutsettelse som er nødvendig for mislighold av den underliggende forpliktelsen som følge av manglende betaling, skal institusjonene redusere beskyttelsens løpetid med betalingsutsettelsens lengde.

Artikkel 239

Verdsetting av beskyttelse

1. Ved transaksjoner som er omfattet av finansiert kredittbeskyttelse i henhold til den enkle metoden for finansielle sikkerheter, anses sikkerhet ikke som godtakbar finansiert kredittbeskyttelse dersom det foreligger avvikende løpetid mellom eksponeringen og kredittbeskyttelsen.
2. Ved transaksjoner som er omfattet av finansiert kredittbeskyttelse i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter, skal institusjonene sikre at kredittbeskyttelsens og eksponeringens løpetid gjenspeiles i den justerte verdien av sikkerheten, etter følgende formel:

$$C_{VAM} = C_{VA} \cdot \frac{t - t^*}{T - t^*}$$

der

C_{VA} = det laveste beløpet av den volatilitetsjusterte verdien av sikkerheten som angitt i artikkel 223 nr. 2, og eksponeringsbeløpet,

t = den laveste verdien av antall år som gjenstår fram til forfallstidspunktet for kredittbeskyttelsen, beregnet i samsvar med artikkel 238, og verdien av T,

T = den laveste verdien av antall år som gjenstår fram til forfallstidspunktet for eksponeringen, beregnet i samsvar med artikkel 238, og fem år,

t* = 0,25.

Institusjonene skal anvende C_{VAM} som C_{VA} ytterligere justert for avvikende løpetid i formelen for beregning av den fullt justerte verdien av eksponeringen (E*) i henhold til artikkel 223 nr. 5.

3. Ved transaksjoner som er omfattet av ikkefinansiert kredittbeskyttelse, skal institusjonene sikre at kredittbeskyttelsens og eksponeringens løpetid gjenspeiles i den justerte verdien av kredittbeskyttelsen, etter følgende formel:

$$G_A = G^* \cdot \frac{t - t^*}{T - t^*}$$

der

G_A = G* justert for eventuell avvikende løpetid,

G* = beskyttelsesbeløpet justert for eventuell avvikende valuta,

t = den laveste verdien av antall år som gjenstår fram til forfallstidspunktet for kredittbeskyttelsen, beregnet i samsvar med artikkel 238, og verdien av T,

T = den laveste verdien av antall år som gjenstår fram til forfallstidspunktet for eksponeringen, beregnet i samsvar med artikkel 238, og fem år,

t* = 0,25.

Institusjonene skal anvende G_A som verdien av beskyttelsen i henhold til artikkel 233–236.

Avsnitt 6

Kredittrisikoreduksjonsteknikker for kurvprodukter

Artikkel 240

Kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses og opphører etter første utløsende kreditthendelse

Når en institusjon oppnår kredittbeskyttelse for et antall eksponeringer på det vilkåret at det første misligholdet blant eksponeringene skal utløse betaling, og at denne kreditthendelsen skal føre til opphør av kontrakten, kan institusjonen endre beregningen av det risikovektede eksponeringsbeløpet og eventuelt forventet tapt beløp for den eksponeringen som i mangel av kredittbeskyttelse ville ha gitt det laveste risikovektede eksponeringsbeløpet i henhold til dette kapittel:

a) For institusjoner som benytter standardmetoden, skal den risikovektede eksponeringsverdien være den som beregnes i henhold til standardmetoden.

b) For institusjoner som benytter IRB-metoden, skal det risikovektede eksponeringsbeløpet være summen av det risikovektede eksponeringsbeløpet beregnet i henhold til IRB-metoden og 12,5 ganger forventet tapt beløp.

Behandlingen i denne artikkel skal anvendes bare når verdien av eksponeringen er mindre enn eller lik verdien av kredittbeskyttelsen.

Artikkel 241

Kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse

Når det n-te misligholdet blant eksponeringene utløser betaling i henhold til kredittbeskyttelsen, kan institusjonen som kjøper beskyttelsen, anerkjenne beskyttelsen for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp og eventuelt for forventet tapt beløp bare dersom det er oppnådd beskyttelse for mislighold 1 til n-1, eller dersom n-1-mislighold allerede er skjedd. I slike tilfeller kan institusjonen endre beregningen av det risikovektede eksponeringsbeløpet og eventuelt forventet tapt beløp for den eksponeringen som i mangel av kredittbeskyttelse ville ha gitt det n-te laveste risikovektede eksponeringsbeløpet i samsvar med dette kapittel. Institusjonene skal beregne det n-te laveste beløpet som angitt i artikkel 240 bokstav a) og b).

Behandlingen i denne artikkel skal anvendes bare når verdien av eksponeringen er mindre enn eller lik verdien av kredittbeskyttelsen.

Alle eksponeringer i kurven skal oppfylle kravene i artikkel 204 nr. 2 og artikkel 216 nr. 1 bokstav d).

Kapittel 5

Verdipapirisering

Avsnitt 1

Definisjoner

Artikkel 242

Definisjoner

I dette kapittel menes med

1) «overskytende margin» innkrevde finansieringsutgifter og andre gebyrinntekter fra verdipapiriserte eksponeringer etter kostnader og utgifter,

2) «ryddekjøpsopsjon» en kontraktsmessig mulighet for den initiativtakende institusjonen til å kjøpe tilbake eller oppheve verdipapiriseringsposisjonene før alle de underliggende eksponeringene er tilbakebetalt, når beløpet for utestående eksponeringer faller under et nærmere fastsatt nivå,

3) «likviditetsfasilitet» den verdipapiriseringsposisjonen som oppstår som følge av en kontraktsfestet avtale om å yte finansiering for å sikre at kontantstrømmene når investorene til rett tid,

4) «KIRB» 8 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene som ville ha blitt beregnet i henhold til kapittel 3 med hensyn til de verdipapiriserte eksponeringene, dersom de ikke var blitt verdipapirisert, pluss forventet tapt beløp tilknyttet disse eksponeringene beregnet i henhold til nevnte kapittel,

5) «ekstern kredittvurderingsmetode» metoden for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for verdipapiriseringsposisjoner i samsvar med artikkel 261,
6) «formelbasert tilsynsmetode» metoden for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for verdipapiriseringsposisjoner i samsvar med artikkel 262,
7) «ikke-kredittvurdert posisjon» en verdipapiriseringsposisjon som ikke har noen kvalifisert kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som omhandlet i avsnitt 4,
8) «kredittvurdert posisjon» en verdipapiriseringsposisjon som har en kvalifisert kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som omhandlet i avsnitt 4,
9) «program for sertifikater med sikkerhet i eiendeler» eller «ABCP-program» et verdipapiriseringsprogram der de utstedte verdipapirene i hovedsak har form av sertifikater med en opprinnelig løpetid på høyst ett år,
10) «tradisjonell verdipapirisering» en verdipapirisering som innebærer økonomisk overføring av eksponeringene som verdipapiriseres. Dette skal skje ved overføring av eierskapet til de verdipapiriserte eksponeringene fra den initiativtakende institusjonen til et spesialforetak for verdipapirisering eller ved indirekte deltaking. De utstedte verdipapirene utgjør ikke noen betalingsforpliktelse for den initiativtakende institusjonen,
11) «syntetisk verdipapirisering» en verdipapirisering der overføringen av risiko oppnås ved at det anvendes kredittderivater eller garantier, og der eksponeringene som verdipapiriseres, forblir eksponeringer for den initiativtakende institusjonen,
12) «rullerende eksponering» en eksponering der kunders utestående beløp kan variere etter hvor mye disse kundene velger å låne og betale tilbake, opptil en avtalt grense,
13) «rullerende verdipapirisering» en verdipapirisering der selve verdipapiriseringsstrukturen er rullerende ved at eksponeringer legges til eller fjernes fra gruppen av eksponeringer, uavhengig av om eksponeringene rullerer,
14) «bestemmelse om tidlig innløsning» en kontraktbestemmelse i forbindelse med verdipapirisering av rullerende eksponeringer eller en rullerende verdipapirisering, der det kreves at investorers posisjoner, dersom særlig definerte hendelser inntreffer, skal innløses før den opprinnelig fastsatte forfallsdatoen for de utstedte verdipapirene,
15) «førstetapstransje» den mest etterstilte transjen i en verdipapirisering, som er den første transjen som påføres tap på verdipapiriserte eksponeringer og dermed beskytter andretapstransjer og eventuelt transjer med høyere rang.

Avsnitt 2

Anerkjennelse av vesentlig risikooverføring

Artikkel 243

Tradisjonell verdipapirisering

1. Den initiativtakende institusjonen for en tradisjonell verdipapirisering kan utelukke verdipapiriserte eksponeringer fra beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) En vesentlig kredittrisiko knyttet til de verdipapiriserte eksponeringene anses å ha blitt overført til tredjeparter.
   b) Den initiativtakende institusjonen anvender en risikovekting på 1 250 % for alle verdipapiriseringsposisjoner som den har i denne verdipapiriseringen, eller trekker disse verdipapiriseringsposisjonene fra ren kjernekapital-poster i samsvar med artikkel 36 nr. 1 bokstav k).
2. En vesentlig kredittrisiko skal anses som overført i følgende tilfeller:
   a) De risikovektede eksponeringsbeløpene for de mellomliggende verdipapiriseringsposisjonene som den initiativtakende institusjonen har i denne verdipapiriseringen, overstiger ikke 50 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene for alle mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner i denne verdipapiriseringen.
   b) Dersom det ikke finnes noen mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner i en gitt verdipapirisering, og den initiativtakende institusjonen kan dokumentere at eksponeringsverdien av verdipapiriseringsposisjonene som ville blitt trukket fra ren kjernekapital eller omfattet av en risikovekt på 1 250 %, overstiger et begrunnet estimat for forventet tap på de verdipapiriserte eksponeringene med en betydelig margin, eier den initiativtakende institusjonen ikke mer enn 20 % av eksponeringsverdiene av verdipapiriseringsposisjonene som ville blitt trukket fra ren kjernekapital eller omfattet av en risikovekt på 1 250 %.

Dersom den mulige reduksjonen i risikovektede eksponeringsbeløp som den initiativtakende institusjonen ville kunne oppnå med denne verdipapiriseringen, ikke er berettiget gjennom en tilsvarende overføring av kredittrisiko til tredjeparter, kan vedkommende myndigheter i hvert enkelt tilfelle beslutte at vesentlig kredittrisiko ikke skal anses som overført til tredjeparter.

3. Ved anvendelsen av nr. 2 menes med mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner verdipapiriseringsposisjoner som gis en lavere risikovekt enn 1 250 %, og som har lavere prioritet enn den høyest prioriterte posisjonen i denne verdipapiriseringen og også lavere prioritert enn enhver verdipapiriseringsposisjon i denne verdipapiriseringen, som i samsvar med avsnitt 4
   a) i tilfelle av en verdipapiriseringsposisjon som omfattes av avsnitt 3 underavsnitt 3, er tilordnet risikoklasse 1, eller
   b) i tilfelle av en verdipapiriseringsposisjon som omfattes av avsnitt 3 underavsnitt 4, er tilordnet risikoklasse 1 eller 2.
4. Som alternativ til nr. 2 og 3 skal vedkommende myndigheter gi initiativtakende institusjoner tillatelse til å anse en vesentlig kredittrisiko som overført dersom den initiativtakende institusjonen kan dokumentere at den reduksjonen av kravene til ansvarlig kapital som den initiativtakende institusjonen oppnår i hvert tilfelle av verdipapirisering, er berettiget ut fra en tilsvarende kredittrisikooverføring til tredjeparter.

   Tillatelse skal gis bare dersom institusjonen oppfyller alle følgende vilkår:
   a) Institusjonen har tilstrekkelig risikofølsomme retningslinjer og metoder til å vurdere risikooverføringen.
   b) Institusjonen har også anerkjent kredittrisikooverføringen til tredjeparter i hvert tilfelle i forbindelse med institusjonens interne risikostyring og dens interne kapitalallokering.
5. I tillegg til kravene i nr. 1–4, alt etter hva som er relevant, skal alle følgende vilkår være oppfylt:
   a) Dokumentasjonen om verdipapiriseringen gjenspeiler det økonomiske innholdet i transaksjonen.
   b) De verdipapiriserte eksponeringene holdes utenfor den initiativtakende institusjonen og dens kreditorers rekkevidde, herunder i tilfelle av offentlig administrasjon eller annen krisehåndtering. Dette skal bekreftes med en uttalelse fra en kvalifisert juridisk rådgiver.
   c) De utstedte verdipapirene utgjør ikke noen betalingsforpliktelse for den initiativtakende institusjonen.
   d) Den initiativtakende institusjonen beholder ingen faktisk eller indirekte kontroll over de overførte eksponeringene. En initiativtakende institusjon skal anses for å ha beholdt faktisk kontroll over de overførte eksponeringene dersom den har rett til å kjøpe tilbake de tidligere overførte eksponeringene fra erververen for å realisere gevinstene av dem, eller dersom den er forpliktet til igjen å påta seg overført risiko. At den initiativtakende institusjonen beholder rettigheter eller forpliktelser med hensyn til forvaltningen av eksponeringene, skal i seg selv ikke anses for å utgjøre indirekte kontroll over eksponeringene.
   e) Dokumentasjonen om verdipapiriseringen oppfyller alle følgende vilkår:
      i) Bortsett fra bestemmelser om tidlig innløsning inneholder den ingen bestemmelser som krever at posisjoner i verdipapiriseringen skal forbedres av den initiativtakende institusjonen blant annet ved å endre de underliggende kreditteksponeringene eller øke avkastningen som skal betales til investorer som en følge av en svekkelse av de verdipapiriserte eksponeringenes kredittkvalitet.
      ii) Den inneholder ingen bestemmelser som øker avkastningen som skal betales til innehavere av posisjoner i verdipapiriseringen som følge av en svekkelse av den underliggende gruppens kredittkvalitet.
      iii) Den gjør det klart, dersom det er relevant, at et eventuelt kjøp eller gjenkjøp av verdipapiriseringsposisjoner fra den initiativtakende eller den organiserende institusjonens side ut over avtaleforpliktelsene er et unntak og bare kan foretas i tråd med prinsippet om armlengdes avstand.
   f) Dersom det dreier seg om en ryddekjøpsopsjon, skal den også oppfylle følgende vilkår:
      i) Den kan utøves etter den initiativtakende institusjonens eget valg.
      ii) Den kan utøves bare når høyst 10 % av den opprinnelige verdien av de verdipapiriserte eksponeringene fortsatt ikke er innfridd.

iii) Den er ikke strukturert for å unngå fordeling av tap på kredittforbedringsposisjoner eller andre posisjoner som innehas av investorer, og er heller ikke på annen måte strukturert for å gi kredittforbedring.

6. Vedkommende myndigheter skal holde EBA underrettet om de særlige tilfellene som er omhandlet i nr. 2, der den mulige reduksjonen av det risikovektede eksponeringsbeløpet ikke er berettiget ut fra en tilsvarende kredittrisikooverføring til tredjeparter, og om institusjonenes anvendelse av nr. 4. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis på dette området og fastsette retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010. EBA skal gjennomgå medlemsstatenes gjennomføring av disse retningslinjene og innen 31. desember 2017 gi Kommisjonen råd med hensyn til behovet for en bindende teknisk standard.

Artikkel 244

Syntetisk verdipapirisering

1. En initiativtakende institusjon i en syntetisk verdipapirisering kan beregne risikovektede eksponeringsbeløp, og eventuelt forventet tapt beløp, for de verdipapiriserte eksponeringene i samsvar med artikkel 249, dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) En vesentlig kredittrisiko anses som overført til tredjeparter enten gjennom finansiert eller ikke-finansiert kredittbeskyttelse.
   b) Den initiativtakende institusjonen anvender en risikovekting på 1 250 % for alle verdipapiriseringsposisjoner som den har i denne verdipapiriseringen, eller trekker disse verdipapiriseringsposisjonene fra ren kjernekapital-poster i samsvar med artikkel 36 nr. 1 bokstav k).
2. En vesentlig kredittrisiko skal anses som overført dersom et av følgende vilkår er oppfylt:
   a) De risikovektede eksponeringsbeløpene for de mellomliggende verdipapiriseringsposisjonene som den initiativtakende institusjonen eier i denne verdipapiriseringen, overstiger ikke 50 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene for alle mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner i denne verdipapiriseringen.
   b) Dersom det ikke finnes noen mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner i en gitt verdipapirisering, og den initiativtakende institusjonen kan dokumentere at eksponeringsverdien av verdipapiriseringsposisjonene som ville blitt trukket fra ren kjernekapital eller omfattet av en risikovekt på 1 250 %, overstiger et begrunnet estimat for forventet tap på de verdipapiriserte eksponeringene med en betydelig margin, eier den initiativtakende institusjonen ikke mer enn 20 % av eksponeringsverdiene av verdipapiriseringsposisjonene som ville blitt trukket fra ren kjernekapital eller omfattet av en risikovekt på 1 250 %.

   Når den mulige reduksjonen i risikovektede eksponeringsbeløp som den initiativtakende institusjonen ville oppnå med denne verdipapiriseringen, ikke er berettiget gjennom en tilsvarende overføring av kredittrisiko til tredjeparter, kan vedkommende myndighet i hvert enkelt tilfelle vedta at vesentlig kredittrisiko ikke skal anses overført til tredjeparter.
3. Ved anvendelsen av nr. 2 menes med mellomliggende verdipapiriseringsposisjoner verdipapiriseringsposisjoner som gis en lavere risikovekt enn 1 250 %, og som har lavere prioritet enn den høyest prioriterte posisjonen i denne verdipapiriseringen og også lavere prioritert enn enhver verdipapiriseringsposisjon i denne verdipapiriseringen, som i samsvar med avsnitt 4
   a) i tilfelle av en verdipapiriseringsposisjon som omfattes av avsnitt 3 underavsnitt 3, er tilordnet risikoklasse 1, eller
   b) i tilfelle av en verdipapiriseringsposisjon som omfattes av avsnitt 3 underavsnitt 4, er tilordnet risikoklasse 1 eller 2.
4. Som alternativ til nr. 2 og 3 skal vedkommende myndigheter gi initiativtakende institusjoner tillatelse til å anse en vesentlig kredittrisiko som overført dersom den initiativtakende institusjonen kan dokumentere at den reduksjonen av kravene til ansvarlig kapital som den initiativtakende institusjonen oppnår i hvert tilfelle av verdipapirisering, er berettiget ut fra en tilsvarende kredittrisikooverføring til tredjeparter.

   Tillatelse skal gis bare dersom institusjonen oppfyller alle følgende vilkår:
   a) Institusjonen har tilstrekkelig risikofølsomme retningslinjer og metoder til å vurdere risikooverføringen.
   b) Institusjonen har også anerkjent kredittrisikooverføringen til tredjeparter i hvert tilfelle i forbindelse med institusjonens interne risikostyring og dens interne kapitalallokering.

5. I tillegg til kravene i nr. 1–4, alt etter hva som er relevant, skal overføringen oppfylle følgende vilkår:
   a) Dokumentasjonen om verdipapiriseringen gjenspeiler det økonomiske innholdet i transaksjonen.
   b) Kredittbeskyttelsen som kredittrisikoen er overført i henhold til, er i samsvar med artikkel 247 nr. 2.
   c) De instrumentene som anvendes til overføring av kredittrisiko, inneholder ikke vilkår som
      i) pålegger betydelige terskelverdier med hensyn til vesentlighet under hvilke kredittbeskyttelse ikke anses å bli utløst dersom det inntreffer en kreditthendelse,
      ii) gjør det mulig å oppheve beskyttelsen på grunn av svekket kredittkvalitet for de underliggende eksponeringene,
      iii) krever, bortsett fra i tilfelle av bestemmelser om tidlig innløsning, at posisjoner i verdipapiriseringen blir forbedret av den initiativtakende institusjonen,
      iv) øker institusjonens kostnader til kredittbeskyttelse eller den avkastningen som skal betales til innehavere av posisjoner i verdipapiriseringen som reaksjon på en svekket kredittkvalitet for den underliggende gruppen.
   d) Det er innhentet en uttalelse fra en kvalifisert juridisk rådgiver som bekrefter at kredittbeskyttelsen har tvangskraft i alle relevante jurisdiksjoner.
   e) Dokumentasjonen om verdipapiriseringen skal gjøre det klart at et eventuelt kjøp eller gjenkjøp av verdipapiriseringsposisjoner fra den initiativtakende eller den organiserende institusjonens side ut over avtaleforpliktelsene bare kan foretas i tråd med prinsippet om armlengdes avstand.
   f) Dersom det dreier seg om en ryddekjøpsopsjon, skal den oppfylle alle følgende vilkår:
      i) Den kan utøves etter den initiativtakende institusjonens eget valg.
      ii) Den kan utøves bare når høyst 10 % av den opprinnelige verdien av de verdipapiriserte eksponeringene fortsatt ikke er innfridd.
      iii) Den er ikke strukturert for å unngå fordeling av tap på kredittforbedringsposisjoner eller andre posisjoner som innehas av investorer, og er heller ikke på annen måte strukturert for å gi kredittforbedring.
6. Vedkommende myndigheter skal holde EBA underrettet om de særlige tilfellene som er omhandlet i nr. 2, der den mulige reduksjonen av det risikovektede eksponeringsbeløpet ikke er berettiget ut fra en tilsvarende kredittrisikooverføring til tredjeparter, og om institusjonenes anvendelse av nr. 4. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis på dette området og fastsette retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010. EBA skal gjennomgå medlemsstatenes gjennomføring av disse retningslinjene og innen 31. desember 2017 gi Kommisjonen råd med hensyn til behovet for en bindende teknisk standard.

Avsnitt 3

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp

Underavsnitt 1

Prinsipper

Artikkel 245

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp

1. Dersom en initiativtakende institusjon har overført betydelig kredittrisiko knyttet til verdipapiriserte eksponeringer i samsvar med avsnitt 2, kan denne institusjonen
   a) når det gjelder en tradisjonell verdipapirisering, utelukke fra beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp, og eventuelt av forventet tapt beløp, de eksponeringene som institusjonen har verdipapirisert,
   b) når det gjelder en syntetisk verdipapirisering, beregne risikovektede eksponeringsbeløp, og eventuelt forventet tapt beløp, med hensyn til de verdipapiriserte eksponeringene i samsvar med artikkel 249 og 250.
2. Dersom den initiativtakende institusjonen har besluttet å anvende nr. 1, skal den beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene som er fastsatt i dette kapittel, for de posisjonene den innehar i verdipapiriseringen.

   Dersom den initiativtakende institusjonen ikke har overført betydelig kredittrisiko eller har besluttet ikke å anvende nr. 1, trenger den ikke å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for noen av posisjonene den innehar i den berørte verdipapiriseringen, men den skal fortsatt ta med de verdipapiriserte eksponeringene

i beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp, som om de ikke var blitt verdipapirisert.

3. Dersom eksponeringen gjelder ulike transjer i en verdipapirisering, skal eksponeringen for hver enkelt transje anses som en separat verdipapiriseringsposisjon. Ytere av kredittbeskyttelse for verdipapiriseringsposisjoner skal anses for å inneha posisjoner i verdipapiriseringen. Verdipapiriseringsposisjoner skal omfatte eksponeringer i en verdipapirisering som oppstår av rente- eller valutaderivatkontrakter.
4. Med mindre en verdipapiriseringsposisjon trekkes fra ren kjernekapital-poster i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav k), skal det risikovektede eksponeringsbeløpet tas med i institusjonens samlede risikovektede eksponeringsbeløp ved anvendelse av artikkel 92 nr. 3.
5. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for en verdipapiriseringsposisjon skal beregnes ved at posisjonens eksponeringsverdi beregnet som angitt i artikkel 246, gis den relevante samlede risikovekten.
6. Den samlede risikovekten skal beregnes som summen av risikovekten fastsatt i dette kapittel og eventuell ytterligere risikovekt i samsvar med artikkel 407.

Artikkel 246

Eksponeringsverdi

1. Eksponeringsverdien skal beregnes på følgende måte:
   a) Når en institusjon beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til underavsnitt 3, skal eksponeringsverdien av en verdipapiriseringsposisjon i balansen være dens balanseførte verdi etter spesifikke kredittrisikojusteringer i samsvar med artikkel 110.
   b) Når en institusjon beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til underavsnitt 4, skal eksponeringsverdien av en verdipapiriseringsposisjon i balansen være den balanseførte verdien uten hensyn til eventuelle kredittrisikojusteringer i samsvar med artikkel 110.
   c) Når en institusjon beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til underavsnitt 3, skal eksponeringsverdien av en verdipapiriseringsposisjon utenfor balansen være dens pålydende verdi, fratrukket eventuell spesifikk kredittrisikojustering for denne verdipapiriseringsposisjonen, multiplisert med en konverteringsfaktor som fastsatt i dette kapittel. Konverteringsfaktoren skal være 100 % med mindre annet er angitt.
   d) Når en institusjon beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til underavsnitt 4, skal eksponeringsverdien av en verdipapiriseringsposisjon utenfor balansen være dens pålydende verdi multiplisert med en konverteringsfaktor som fastsatt i dette kapittel. Konverteringsfaktoren skal være 100 % med mindre annet er angitt.
   e) Eksponeringsverdien av motpartsrisikoen knyttet til et derivat oppført i vedlegg II skal fastsettes i samsvar med kapittel 6.
2. Når en institusjon har to eller flere overlappende posisjoner i en verdipapirisering, skal den i den utstrekning de overlapper hverandre, i sin beregning av risikovektede eksponeringsbeløp ta med den posisjonen eller delen av en posisjon som gir de høyeste risikovektede eksponeringsbeløpene. Institusjonen kan også anerkjenne en slik overlapping mellom krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til posisjoner i handelsporteføljen og krav til ansvarlig kapital for posisjoner utenfor handelsporteføljen, forutsatt at institusjonen kan beregne og sammenligne kravene til ansvarlig kapital for de relevante posisjonene. I dette nummer menes med «overlapping» at posisjonene helt eller delvis representerer en eksponering med samme risiko, slik at det så langt de overlapper hverandre, dreier seg om en enkelt eksponering.
3. Når artikkel 268 bokstav c) får anvendelse på posisjoner i et ABCP-program, kan institusjonen anvende den risikovekten som er gitt en likviditetsfasilitet, for å beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for sertifikatet, forutsatt at 100 % av sertifikatet utstedt under programmet er dekket av den eller andre likviditetsfasiliteter, og alle nevnte likviditetsfasiliteter har lik prioritet med sertifikatet slik at de utgjør overlappende posisjoner.

   Institusjonen skal underrette vedkommende myndighet om at den anvender denne behandlingen.

Artikkel 247

Anerkjennelse av kredittrisikoreduksjon for verdipapiriseringsposisjoner

1. En institusjon kan anerkjenne finansiert eller ikke-finansiert kredittbeskyttelse som er oppnådd for en verdipapiriseringsposisjon i sam-

svar med kapittel 4, forutsatt at kravene i dette kapittel og i kapittel 4 er oppfylt.

Godtakbar finansiert kredittbeskyttelse er begrenset til finansielle sikkerheter som kan godtas til beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til kapittel 2 i samsvar med kapittel 4, og anerkjennelsen er betinget av at de relevante kravene i kapittel 4 er oppfylt.

2. Godtakbar ikke-finansiert kredittbeskyttelse og godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse er begrenset til dem som kan godtas i henhold til kapittel 4, og anerkjennelsen er betinget av at de relevante kravene i kapittel 4 er oppfylt.
3. Som unntak fra nr. 2 skal godtakbare ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse oppført i artikkel 201 nr. 1 bokstav a)–h), med unntak av kvalifiserte sentrale motparter, ha en kredittvurdering foretatt av en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon som er tilordnet risikoklasse 3 eller bedre i henhold til artikkel 136, og som på det tidspunktet kredittbeskyttelsen først ble anerkjent, var tilordnet risikoklasse 2 eller bedre. Institusjoner som har tillatelse til å benytte IRB-metoden i forbindelse med en direkte eksponering mot yteren av beskyttelse, kan vurdere godtakbarheten i henhold til første punktum på grunnlag av samsvaret mellom PD-verdien for yteren av beskyttelse og den PD-verdien som er knyttet til risikoklassene omhandlet i artikkel 136.
4. Som unntak fra nr. 2 er spesialforetak for verdipapirisering godtakbare ytere av beskyttelse dersom deres egne eiendeler er anerkjente finansielle sikkerheter uten rettigheter eller betingede rettigheter, som har bedre eller lik prioritet med de betingede rettighetene i den institusjonen som mottar ikke-finansiert kredittbeskyttelse, og alle kravene til anerkjennelse av finansielle sikkerheter i kapittel 4 er oppfylt. I slike tilfeller skal GA (beskyttelsesbeløpet justert for eventuell avvikende valuta eller avvikende løpetid i samsvar med kapittel 4) begrenses til disse eiendelenes volatilitetsjusterte markedsverdi, og g (risikovekten for eksponeringer mot yteren av beskyttelse, som angitt i standardmetoden) fastsettes som den vektede gjennomsnittlige risikovekten som ville få anvendelse på disse eiendelene som finansielle sikkerheter i henhold til standardmetoden.

Artikkel 248

Implisitt støtte

1. En organiserende eller initiativtakende institusjon som med hensyn til en verdipapirisering har anvendt artikkel 245 nr. 1 og 2 ved beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp, eller har solgt instrumenter fra sin handelsportefølje med den følge at det ikke lenger kreves at den har ansvarlig kapital for risikoen knyttet til disse instrumentene, skal ikke gi støtte til verdipapiriseringen ut over institusjonens avtaleforpliktelser for å redusere potensielle eller faktiske tap for investorer. En transaksjon skal ikke anses for å yte støtte dersom den gjennomføres på armlengdes avstand og tas hensyn til ved vurderingen av vesentlig risikooverføring. Slike transaksjoner skal, uavhengig av om de yter støtte, meldes til vedkommende myndigheter og omfattes av institusjonens kredittrevisjons- og kredittgodkjenningsprosess. Institusjonen skal når den vurderer om transaksjonen ikke er strukturert for å yte støtte, som et minstekrav ta tilstrekkelig hensyn til følgende:
   a) Gjenkjøpsprisen.
   b) Institusjonens kapital og likviditet før og etter gjenkjøpet.
   c) Resultatet av de verdipapiriserte eksponeringene.
   d) Resultatet av de verdipapiriserte posisjonene.
   e) Støttens innvirkning på den initiativtakende institusjonens forventede tap i forhold til investorer.
2. EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 utstede retningslinjer for hva som menes med armlengdes avstand, og for når en transaksjon ikke er strukturert for å yte støtte.
3. Dersom en initiativtakende institusjon eller en organiserende institusjon unnlater å opptre i samsvar med nr. 1 med hensyn til en verdipapirisering, skal denne institusjonen som et minstekrav ha ansvarlig kapital for alle de verdipapiriserte eksponeringene som om de ikke var blitt verdipapirisert.

Underavsnitt 2

Initiativtakende institusjoners beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for eksponeringer verdipapirisert i en syntetisk verdipapirisering

Artikkel 249

Generell behandling

Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for verdipapiriserte eksponeringer der vilkårene i artikkel 244 er oppfylt, skal den initiativtakende institusjonen i en syntetisk verdipapirisering med forbehold for artikkel 250 benytte relevante beregningsmetoder som fastsatt i dette avsnitt, og ikke som fastsatt i kapittel 2. For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp og forventet tapt beløp i henhold til kapittel 3, skal forventet tapt beløp for slike eksponeringer være lik null.

Kravene fastsatt i første ledd får anvendelse på hele gruppen av eksponeringer som omfattes av verdipapiriseringen. Med forbehold for artikkel 250 skal den initiativtakende institusjonen beregne risikovektede eksponeringsbeløp for alle transjer i verdipapiriseringen i samsvar med bestemmelsene i dette avsnitt, herunder transjer som institusjonen anerkjenner kredittrisikoreduksjon for i samsvar med artikkel 247, der den risikovekten som i så fall skal anvendes på denne posisjonen, kan endres i samsvar med kapittel 4, forutsatt at kravene i dette kapittel er oppfylt.

Artikkel 250

Behandling av avvikende løpetid i syntetiske verdipapiriseringer

Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med artikkel 249 skal det tas hensyn til eventuell avvikende løpetid mellom kredittbeskyttelsen som utgjør en transje, og som risikooverføringen oppnås gjennom, og de verdipapiriserte eksponeringene på følgende måte:

a) De verdipapiriserte eksponeringenes løpetid skal anses for å være den lengste løpetiden til disse eksponeringene, men høyst fem år. Kredittbeskyttelsens løpetid skal fastsettes i samsvar med kapittel 4.
b) En initiativtakende institusjon skal se bort fra eventuell avvikende løpetid ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for transjer som i henhold til dette avsnitt gis en risikovekt på 1 250 %. For alle andre transjer skal den avvikende løpetiden i kapittel 4 anvendes etter følgende formel:

$$RW^* = RW_{SP} \cdot \frac{t - t^*}{T - t^*} + RW_{Ass} \cdot \frac{T - t}{T - t^*}$$

der

RW^* = risikovektede eksponeringsbeløp med hensyn til artikkel 92 nr. 3 bokstav a),
RW_{Ass} = risikovektede eksponeringsbeløp for eksponeringer dersom de ikke var blitt verdipapirisert, beregnet på pro rata-grunnlag,
RW_{SP} = risikovektede eksponeringsbeløp beregnet i henhold til nr. 249 dersom det ikke foreligger avvikende løpetid,
T = løpetiden for de underliggende eksponeringene uttrykt i antall år,
t = løpetiden for kredittbeskyttelsen uttrykt i antall år
t^* = 0,25.

Underavsnitt 3

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden

Artikkel 251

Risikovekter

Med forbehold for artikkel 252 skal institusjonen beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for en kredittvurdert verdipapiriseringsposisjon eller reverdipapiriseringsposisjon ved å anvende den relevante risikovekten for eksponeringsverdien.

Den relevante risikovekten skal være den risikovekten som er fastsatt i tabell 1, og som tilsvarer posisjonens kredittvurdering i samsvar med avsnitt 4.

Tabell 9.4 Tabell 1

Risikoklasse	1	2	3	4 (bare for kredittvurderinger som ikke er kortsiktige)	Alle andre risikoklasser
Verdipapiriseringsposisjoner	20 %	50 %	100 %	350 %	1 250 %
Reverdipapiriseringsposisjoner	40 %	100 %	225 %	650 %	1 250 %

Med forbehold for artikkel 252–255 skal det risikovektede eksponeringsbeløpet for en ikke-kredittvurdert verdipapiriseringsposisjon beregnes ved å anvende en risikovekt på 1 250 %.

Artikkel 252

Initiativtakende institusjoner og organiserende institusjoner

For en initiativtakende institusjon eller en organiserende institusjon kan de risikovektede eksponeringsbeløpene som er beregnet med hensyn til institusjonens verdipapiriseringsposisjoner i en verdipapirisering, være begrenset til de risikovektede eksponeringsbeløpene som på dette tidspunktet ville blitt beregnet for de verdipapiriserte eksponeringene dersom de ikke var blitt verdipapirisert, der en risikovekt på 150 % skal antas å være anvendt på

a) alle poster som er misligholdt på dette tidspunktet,
b) alle poster som i henhold til artikkel 128 er forbundet med særlig høy risiko, blant de verdipapiriserte eksponeringene.

Artikkel 253

Behandling av ikke-kredittvurderte posisjoner

1. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for en ikke-kredittvurdert verdipapiriseringsposisjon kan en institusjon anvende den vektede gjennomsnittlige risikovekten som ville blitt anvendt på de verdipapiriserte eksponeringene i henhold til kapittel 2 av en institusjon som innehadde eksponeringene, multiplisert med konsentrasjonsfaktoren omhandlet i nr. 2. Institusjonen skal derfor til enhver tid ha kjennskap til sammensetningen av gruppen av verdipapiriserte eksponeringer.
2. Konsentrasjonsfaktoren skal være lik summen av de nominelle beløpene for alle transjer dividert med summen av de nominelle beløpene for transjer som er etterstilt eller har lik prioritet med den transjen som posisjonen innehas i, herunder vedkommende transje. Risikovekten som er resultatet av dette, skal ikke være høyere enn 1 250 % eller lavere enn noen av risikovektene som anvendes på en kredittvurdert foranstilt transje. Når institusjonen ikke kan fastsette risikovekter som ville kunne anvendes på de verdipapiriserte eksponeringene i henhold til kapittel 2, skal den anvende en risikovekt på 1 250 % på posisjonen.

Artikkel 254

Behandling av verdipapiriseringsposisjoner i en andretapstransje eller bedre i et program for sertifikater med sikkerhet i eiendeler

Med forbehold for muligheten til å anvende en gunstigere behandling for ikke-kredittvurderte likviditetsfasiliteter i henhold til artikkel 255, kan en institusjon for verdipapiriseringsposisjoner som oppfyller følgende vilkår, anvende den risikovekten som er høyest av 100 % eller den høyeste av de risikovektene som ville kunne anvendes på alle de verdipapiriserte eksponeringene i henhold til kapittel 2 av en institusjon som innehar eksponeringene:

a) Verdipapiriseringsposisjonen skal være i en transje som økonomisk er i en andretapsposisjon eller bedre i verdipapiriseringen, og førstetapstransjen skal gi en meningsfull kredittforbedring for andretapstransjen.
b) Verdipapiriseringsposisjonens kvalitet skal tilsvare risikoklasse 3 eller bedre i henhold til standardmetoden.
c) Verdipapiriseringsposisjonen skal innehas av en institusjon som ikke innehar en posisjon i førstetapstransjen.

Artikkel 255

Behandling av ikke-kredittvurderte likviditetsfasiliteter

1. Institusjonene kan anvende en konverteringsfaktor på 50 % på en ikke-kredittvurdert likviditetsfasilitets nominelle beløp for å fastsette eksponeringsverdi, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   a) Likviditetsfasilitetens dokumentasjon skal tydelig identifisere og avgrense under hvilke omstendigheter fasiliteten kan trekkes på.
   b) Det skal ikke være mulig å trekke på fasiliteten for å gi kredittstøtte ved å dekke tap som allerede er oppstått på trekktidspunktet, og særlig ikke for å gi likviditet med hensyn til misligholdte eksponeringer på trekktidspunktet, eller for å anskaffe eiendeler til mer enn virkelig verdi.
   c) Fasiliteten skal ikke anvendes for å stille permanent eller regelmessig finansiering til rådighet for verdipapiriseringen.
   d) Tilbakebetaling av trekk på fasiliteten skal ikke være etterstilt andre krav fra investorer enn krav som oppstår som følge av rente- eller valutaderivatkontrakter, gebyrer eller andre slike betalinger, og heller

ikke være gjenstand for unntak eller utsettelser.

e) Det skal ikke være mulig å trekke på fasiliteten etter at alle kredittforbedringer som kan benyttes, og som likviditetsfasiliteten kan være omfattet av, er uttømt.

f) Fasiliteten skal inneholde en bestemmelse som fører til en automatisk reduksjon av det beløpet som kan trekkes på, tilsvarende det antallet eksponeringer som er misligholdt i henhold til kapittel 3, eller der gruppen av verdipapiriserte eksponeringer består av kredittvurderte instrumenter, som fører til at fasiliteten opphører dersom den gjennomsnittlige kvaliteten på gruppen faller under lav til moderat risiko.

Risikovekten som anvendes, skal være den høyeste risikovekten som vil kunne anvendes på de verdipapiriserte eksponeringene i henhold til kapittel 2 av en institusjon som innehar eksponeringene.

2. For å fastsette eksponeringsverdien for kontantforskuddsfasiliteter kan en konverteringsfaktor på 0 % anvendes på det nominelle beløpet for en likviditetsfasilitet som kan sies opp uten vilkår, forutsatt at vilkårene i nr. 1 er oppfylt og at tilbakebetaling av trekk på fasiliteten har prioritet framfor alle andre fordringer på kontantstrømmene fra de verdipapiriserte eksponeringene.

Artikkel 256

Tilleggskrav til ansvarlig kapital for verdipapirisering av rullerende eksponeringer med bestemmelser om tidlig innløsning

1. I tilfelle av en verdipapirisering av rullerende eksponeringer som er underlagt en bestemmelse om tidlig innløsning, skal den initiativtakende institusjonen i samsvar med denne artikkel beregne et ytterligere risikovektet eksponeringsbeløp med hensyn til risikoen for at nivåene av kredittrisiko som institusjonen er eksponert for, kan øke som en følge av bestemmelsen om tidlig innløsning.
2. Institusjonen skal beregne et risikovektet eksponeringsbeløp med hensyn til summen av eksponeringsverdiene for den initiativtakende institusjonens andel og investorenes andel.

For verdipapiriseringsstrukturer der de verdipapiriserte eksponeringene omfatter både rullerende og ikke-rullerende eksponeringer, skal en initiativtakende institusjon anvende behandlingen i nr. 3–6 på den delen av den underliggende gruppen som inneholder rullerende eksponeringer.

Eksponeringsverdien for den initiativtakende institusjonens andel skal være eksponeringsverdien for den nominelle verdien av den delen av en gruppe av trukne beløp som er solgt til en verdipapirisering, der andelen av denne i forhold til beløpet for den samlede gruppen som er solgt til strukturen, bestemmer andelen av kontantstrømmene som er generert av hovedstol og renter, og andre tilknyttede beløp som ikke er tilgjengelige for utbetalinger til dem som har verdipapiriseringsposisjoner i verdipapiriseringen. Den initiativtakende institusjonens andel skal ikke være etterstilt investorenes andel. Eksponeringsverdien for investorenes andel skal være eksponeringsverdien for den gjenværende nominelle verdien av gruppen av trukne beløp.

Det risikovektede eksponeringsbeløpet som gjelder eksponeringsverdien for den initiativtakende institusjonens andel, skal beregnes som for en pro rata-eksponering i de verdipapiriserte eksponeringene dersom de ikke var blitt verdipapirisert.

3. Initiativtakende institusjoner for følgende typer av verdipapirisering er unntatt fra kravet i nr. 1 om å beregne et ytterligere risikovektet eksponeringsbeløp:

a) Verdipapirisering av rullerende eksponeringer der investorer fortsatt er fullt eksponert for alle framtidige trekk foretatt av låntakere, slik at risikoen for de underliggende fasilitetene ikke går tilbake til den initiativtakende institusjonen, selv etter at det er foretatt en tidlig innløsning.

b) Verdipapirisering der bestemmelser om tidlig innløsning bare utløses av hendelser som ikke har sammenheng med de verdipapiriserte eiendelenes utvikling eller den initiativtakende institusjonens resultat, slik som vesentlige endringer i skattelovgivning eller -forskrifter.

4. For en initiativtakende institusjon som er omfattet av kravet i nr. 1 om å beregne et ytterligere risikovektet eksponeringsbeløp, skal summen av de risikovektede eksponeringsbeløpene med hensyn til dens posisjoner i investorenes andel og de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet i henhold til nr. 1, ikke være større enn den høyeste verdien av

a) de risikovektede eksponeringsbeløpene beregnet med hensyn til dens posisjoner i investorenes andel,

b) de risikovektede eksponeringsbeløpene som ville blitt beregnet med hensyn til de verdipapiriserte eksponeringene for en institusjon som innehadde eksponeringene, dersom de ikke var verdipapirisert til et beløp tilsvarende investorenes andel.

Fradrag for eventuelle nettogevinster som oppstår som følge av kapitalisering av framtidig inntekt som er påkrevd i henhold til artikkel 32 nr. 1, skal behandles utenom de høyeste beløpene angitt i foregående ledd.

5. Det risikovektede eksponeringsbeløpet som skal beregnes i samsvar med nr. 1, skal fastsettes ved at beløpet for investorenes andel multipliseres med produktet av den relevante konverteringsfaktoren angitt i nr. 6–9 og den vektede gjennomsnittlige risikovekten som ville blitt anvendt på de verdipapiriserte eksponeringene dersom eksponeringene ikke var blitt verdipapirisert.

En bestemmelse om tidlig innløsning skal anses for å være kontrollert når følgende vilkår er oppfylt:

a) Den initiativtakende institusjonen har en egnet plan for å sikre at den har tilstrekkelig ansvarlig kapital og likviditet tilgjengelig i tilfelle av tidlig innløsning.
b) I løpet av transaksjonens varighet er det en pro rata-fordeling mellom den initiativtakende institusjonens andel og investorenes andel når det gjelder betaling av renter og hovedstol, utgifter, tap og gjenvinning basert på balansen av utestående fordringer på ett eller flere referansetidspunkter i løpet av hver måned.
c) Innløsningsperioden anses tilstrekkelig for 90 % av den samlede gjelden (den initiativtakende institusjonens og investorenes andel) som er utestående i begynnelsen av perioden for tidlig innløsning, som skal være tilbakebetalt eller anerkjent som misligholdt.
d) Tilbakebetalingshastigheten er ikke høyere enn det som hadde vært tilfelle ved lineær innløsning i løpet av den perioden som er fastsatt i bokstav c).

6. I tilfelle av verdipapiriseringer som er underlagt en bestemmelse om tidlig innløsning når det gjelder massemarkedseksponeringer som ikke er forpliktet, og som kan sies opp uten vilkår og forhåndsvarsel, der den tidlige innløsningen blir utløst av at nivået for overskytende margin faller til et nærmere angitt nivå, skal institusjoner sammenligne nivået for gjennomsnittlig overskytende margin over tre måneder med nivåene som utløser tilbakeholding av overskytende margin.

Dersom verdipapiriseringen ikke har bestemmelser som krever tilbakeholding av overskytende margin, skal nivået som utløser tilbakeholdelse, settes til nivået for den overskytende marginen som utløser tidlig innløsning, med et tillegg på 4,5 prosentpoeng.

Konverteringsfaktoren som skal anvendes, skal fastsettes på grunnlag av nivået for et gjennomsnitt av den faktiske overskytende marginen over tre måneder i samsvar med tabell 2.

Tabell 2

	Verdipapiriseringer omfattet av en bestemmelse om kontrollert tidlig innløsning	Verdipapiriseringer omfattet av en bestemmelse om ikke-kontrollert tidlig innløsning
Tremåneders gjennomsnittlig overskytende margin	Konverteringsfaktor	Konverteringsfaktor
Over nivå A	0 %	0 %
Nivå A	1 %	5 %
Nivå B	2 %	15 %
Nivå C	10 %	50 %
Nivå D	20 %	100 %
Nivå E	40 %	100 %

der

a) «nivå A» viser til nivåer for overskytende margin som er lavere enn 133,33 % av nivået som utløser tilbakeholding av overskytende margin, men ikke lavere enn 100 % av dette nivået,
b) «nivå B» viser til nivåer for overskytende margin som er lavere enn 100 % av nivået som utløser tilbakeholding av overskytende margin, men ikke lavere enn 75 % av dette nivået,
c) «nivå C» viser til nivåer for overskytende margin som er lavere enn 75 % av nivået som utløser tilbakeholding av overskytende margin, men ikke lavere enn 50 % av dette nivået,
d) «nivå D» viser til nivåer for overskytende margin som er lavere enn 50 % av nivået som utløser tilbakeholding av oversky-

tende margin, men ikke lavere enn 25 % av dette nivået,

e) «nivå E» viser til nivåer for overskytende margin som er lavere enn 25 % av nivået som utløser tilbakeholding av overskytende margin.

7. I tilfelle av verdipapiriseringer som er underlagt en bestemmelse om tidlig innløsning for massemarkedseksponeringer som ikke er forpliktet, og som kan sies opp uten vilkår og forhåndsvarsel, og der den tidlige innløsningen blir utløst av en kvantitativ verdi med hensyn til noe annet enn gjennomsnittlig overskytende margin over tre måneder, kan institusjonene med vedkommende myndigheters tillatelse anvende en behandling som ligger nært opptil den som er fastsatt i nr. 6 for fastsettelse av angitt konverteringsfaktor. Vedkommende myndighet skal gi tillatelse dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Behandlingen er bedre egnet fordi institusjonen kan fastsette et kvantitativt mål som i forhold til den kvantitative verdien som utløser tidlig innløsning, er likeverdig med nivået som utløser tilbakeholding av overskytende margin.
   b) Behandlingen gjør det mulig å måle, på en måte som er like forsiktig som gjennom beregningen i henhold til nr. 6, risikoen for at den kredittrisikoen som institusjonen eksponeres for som følge av anvendelsen av bestemmelsen om tidlig innløsning, kan øke.
8. Alle andre verdipapiriseringer som er omfattet av en bestemmelse om kontrollert tidlig innløsning med hensyn til rullerende eksponeringer, skal ha en konverteringsfaktor på 90 %.
9. Alle andre verdipapiriseringer som er omfattet av en bestemmelse om ikke-kontrollert tidlig innløsning med hensyn til rullerende eksponeringer, skal ha en konverteringsfaktor på 100 %.

Artikkel 257

Kredittrisikoreduksjon for verdipapiriseringsposisjoner i henhold til standardmetoden

Når det er oppnådd kredittbeskyttelse for en verdipapiriseringsposisjon, kan beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp endres i samsvar med kapittel 4.

Artikkel 258

Reduksjon av risikovektede eksponeringsbeløp

I forbindelse med en verdipapiriseringsposisjon som er gitt en risikovekt på 1 250 %, kan institusjonene i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav k), som et alternativ til å ta med posisjonen i beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp, trekke posisjonens eksponeringsverdi fra ren kjernekapital. For dette formål kan beregningen av eksponeringsverdien gjenspeile godtakbar finansiert kredittbeskyttelse på en måte som er i samsvar med artikkel 257.

Når en initiativtakende institusjon benytter dette alternativet, kan den trekke 12,5 ganger det beløpet som trekkes fra i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav k), fra det beløpet som i artikkel 252 er angitt som det risikovektede eksponeringsbeløpet som på dette tidspunktet ville blitt beregnet for de verdipapiriserte eksponeringene dersom de ikke var blitt verdipapirisert.

Underavsnitt 4

Beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til IRB-metoden

Artikkel 259

Hierarki av metoder

1. Institusjonene skal benytte metodene i samsvar med følgende hierarki:
   a) For en kredittvurdert posisjon eller en posisjon som en utledet kredittvurdering kan anvendes for, skal den eksterne kredittvurderingsmetoden i artikkel 261 benyttes til å beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet.
   b) For en ikke-kredittvurdert posisjon kan institusjonen benytte den formelbaserte tilsynsmetoden i artikkel 262 dersom den kan utarbeide PD-estimater og, der det er relevant, eksponeringsverdi og LGD-verdi som inndata til den formelbaserte tilsynsmetoden i samsvar med kravene til estimering av disse parametrene i henhold til den interne kredittvurderingsmetoden i samsvar med avsnitt 3. Andre institusjoner enn den initiativtakende institusjonen kan bare benytte den formelbaserte tilsynsmetoden med vedkommende myndigheters forhåndstillatelse, som skal gis bare dersom institusjonen oppfyller vilkåret fastsatt i denne bokstav første punktum.
   c) Som et alternativ til bokstav b), og bare for ikke-kredittvurderte posisjoner i ABCP-

programmer, kan institusjonen benytte den interne kredittvurderingsmetoden i henhold til nr. 4 dersom vedkommende myndigheter har gitt tillatelse til det.

d) I alle andre tilfeller skal ikke-kredittvurderte verdipapiriseringsposisjoner gis en risikovekt på 1 250 %.

e) Uten hensyn til bokstav d) og med forbehold om vedkommende myndigheters forhåndstillatelse kan en institusjon beregne risikovekten for en ikke-kredittvurdert posisjon innenfor et ABCP-program i henhold til artikkel 253 eller 254 dersom den ikke-kredittvurderte posisjonen ikke er et sertifikat og omfattes av anvendelsesområdet for den interne kredittvurderingsmetoden som det søkes tillatelse for. De samlede eksponeringsverdiene som omfattes av dette unntaket, skal ikke være vesentlige og skal i alle tilfeller utgjøre mindre enn 10 % av de samlede eksponeringsverdiene som behandles av institusjonen i henhold til den interne kredittvurderingsmetoden. Institusjonen skal slutte å anvende denne når tillatelsen til å anvende den relevante interne kredittvurderingsmetoden er blitt nektet.

2. Ved bruk av utledede kredittvurderinger skal en institusjon gi en ikke-kredittvurdert posisjon en utledet kredittvurdering tilsvarende kredittvurderingen av en kredittvurdert referanseposisjon som er den posisjonen som har best prioritet, og som på alle måter er etterstilt den aktuelle ikke-kredittvurderte verdipapiriseringsposisjonen og oppfyller alle følgende krav:

a) Referanseposisjonene skal på alle måter være etterstilt den ikke-kredittvurderte verdipapiriseringsposisjonen.

b) Referanseposisjonenes løpetid skal være lik eller lengre enn løpetiden til den aktuelle ikke-kredittvurderte posisjonen.

c) Alle utledede kredittvurderinger skal løpende ajourføres for å gjenspeile eventuelle endringer i kredittvurderingen av referanseposisjonene.

3. Vedkommende myndigheter skal gi institusjonene tillatelse til å benytte den interne kredittvurderingsmetoden beskrevet i nr. 4 dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Posisjoner i sertifikatet utstedt innenfor et ABCP-program skal være kredittvurderte posisjoner.

b) Den interne vurderingen av posisjonens kredittkvalitet skal gjenspeile en eller flere eksterne kredittvurderingsinstitusjoners offentlig tilgjengelige vurderingsmetode for kredittvurdering av verdipapirer med sikkerhet i eksponeringer av den typen som er verdipapirisert.

c) De eksterne kredittvurderingsinstitusjonene, hvis metoder skal gjenspeiles slik det kreves i henhold til bokstav b), skal omfatte de eksterne kredittvurderingsinstitusjonene som har utarbeidet en ekstern kredittvurdering for sertifikatet utstedt innenfor ABCP-programmet. Kvantitative elementer, for eksempel parametrer for stresstesting, som anvendes ved vurdering av posisjonen for en bestemt kredittkvalitet, skal være minst like strenge som dem som anvendes innenfor den relevante vurderingsmetoden hos de berørte eksterne kredittvurderingsinstitusjonene.

d) Ved utvikling av sin interne vurderingsmetode skal institusjonen ta i betraktning relevante offentliggjorte kredittvurderingsmetoder anvendt av de eksterne kredittvurderingsinstitusjonene som kredittvurderer ABCP-programmets sertifikat. Dette skal dokumenteres av institusjonen og ajourføres regelmessig, som angitt i bokstav g).

e) Institusjonens interne vurderingsmetode skal omfatte risikoklasser. Det skal være en sammenheng mellom slike risikoklasser og eksterne kredittvurderingsinstitusjoners kredittvurderinger. Denne sammenhengen skal dokumenteres uttrykkelig,

f) Den interne kredittvurderingsmetoden skal anvendes i institusjonens interne risikostyringsprosesser, herunder ved beslutningstaking, ledelsesinformasjon og intern kapitalallokering.

g) Interne eller eksterne revisorer, en ekstern kredittvurderingsinstitusjon eller institusjonens interne kredittrevisjons- eller risikostyringsfunksjon skal regelmessig gjennomgå den interne vurderingsprosessen og kvaliteten på de interne vurderingene av kredittkvaliteten til institusjonens eksponeringer innenfor et ABCP-program. Dersom institusjonens funksjoner for internrevisjon, kredittkontroll eller risikostyring foretar gjennomgåelsen, skal disse funksjonene være uavhengige av ABCP-programmets forretningsområde samt av forholdet til kundene.

h) Institusjonen skal registrere resultatene av sine interne kredittvurderinger over tid for å vurdere resultatene av sin interne vurde-

ringsmetode, og eventuelt foreta nødvendige justeringer av denne metoden når resultatene av eksponeringene regelmessig avviker fra dem som angis i de interne kredittvurderingene.

i) ABCP-programmet skal inneholde kredittgivingsstandarder i form av retningslinjer for kreditt og investering. Når det skal avgjøres om en eiendel skal kjøpes, skal ABCP-programmets forvalter vurdere hvilken type eiendel som skal kjøpes, type og økonomisk verdi av de eksponeringene som følger av likviditetsfasiliteter og kredittforbedringer, tapsfordeling og den juridiske og økonomiske atskillelsen av de overførte eiendelene fra foretaket som selger eiendelene. En kredittanalyse av risikoprofilen til selgeren av eiendelen skal utføres, og denne skal omfatte analyse av tidligere og forventet framtidig økonomisk resultat, nåværende markedsstilling, forventet framtidig konkurranseevne, gjeldsgrad, kontantstrøm, rentedekning og gjeldsvurdering. I tillegg skal det foretas en gjennomgåelse av selgerens kredittgivingsstandarder, evne til å betjene gjeld samt framgangsmåter for innkreving.

j) ABCP-programmets kredittgivingsstandarder skal omfatte minstekriterier for godkjenning av eiendeler, som særlig
   i) utelukker kjøp av eiendeler som er betydelig over forfall eller misligholdt,
   ii) begrenser for stor konsentrasjon på en enkelt låntaker eller et enkelt geografisk område,
   iii) begrenser løpetiden for de eiendelene som skal kjøpes.

k) ABCP-programmet skal ha retningslinjer og framgangsmåter for innkreving som tar hensyn til forvalterens driftskapasitet og kredittkvalitet. ABCP-programmet skal redusere risikoen knyttet til selgerens og forvalterens resultat ved hjelp av ulike metoder, for eksempel utløsende faktorer basert på gjeldende kredittkvalitet som skal forhindre at midler blandes sammen.

l) Det samlede estimatet for tap på en gruppe av eiendeler som ABCP-programmet vurderer å kjøpe, skal ta hensyn til alle kilder for potensiell risiko, for eksempel kreditt og forringelsesrisiko. Dersom omfanget av selgerens kredittforbedringer er basert bare på kredittilknyttede tap, skal et separat fond opprettes for forringelsesrisiko dersom forringelsesrisikoen er vesentlig for den berørte eksponeringsgruppen. I tillegg skal programmet ved vurdering av det påkrevde nivået for kredittforbedring gjennomgå flere års historiske opplysninger, herunder tap, mislighold, forringelse og omsetningstakt for fordringer.

m) ABCP-programmet skal omfatte strukturelle trekk, for eksempel utløsingsmekanismer for avvikling, ved kjøp av eksponeringer, for å redusere potensiell svekkelse av kredittkvaliteten for den underliggende porteføljen.

4. I henhold til den interne kredittvurderingsmetoden skal institusjonen tilordne den ikke-kredittvurderte posisjonen til en av risikoklassene angitt i nr. 3 bokstav e). Posisjonen skal gis en utledet kredittvurdering som er den samme som de kredittvurderingene som tilsvarer vedkommende risikoklasse som er fastsatt i nr. 3 bokstav e). Når denne utledede kredittvurderingen i begynnelsen av verdipapiriseringen er på nivå med lav til moderat risiko eller bedre, skal den anses som den samme som en godtakbar kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon i forbindelse med beregning av risikovektede eksponeringsbeløp.

5. Institusjoner som har fått tillatelse til å benytte den interne kredittvurderingsmetoden, skal ikke gå tilbake til å benytte andre metoder med mindre alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen har dokumentert overfor vedkommende myndighet at den har god grunn til å gjøre det.
   b) Institusjonen har fått forhåndstillatelse fra vedkommende myndighet.

Artikkel 260

Høyeste risikovektede eksponeringsbeløp

En initiativtakende institusjon, en organiserende institusjon eller andre institusjoner som kan beregne KIRB, kan begrense de risikovektede eksponeringsbeløpene som beregnes for dens posisjoner i en verdipapirisering, til den verdien som i henhold til artikkel 92 nr. 3 ville gi et krav til ansvarlig kapital lik summen av 8 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene som ville blitt resultatet dersom de verdipapiriserte eiendelene ikke var blitt verdipapirisert og befant seg i institusjonens balanse, pluss de forventede tapsbeløpene for disse eksponeringene.

Artikkel 261

Ekstern kredittvurderingsmetode

1. Ved anvendelsen av den eksterne kredittvurderingsmetoden skal institusjonen beregne det risikovektede eksponeringsbeløpet for en kredittvurdert verdipapiriserings- eller reverdipapiriseringsposisjon ved å anvende den relevante risikovekten for eksponeringsverdien og multiplisere resultatet med 1,06.

   Den relevante risikovekten skal være den risikovekten som er fastsatt i tabell 4, og som tilsvarer posisjonens kredittvurdering i samsvar med avsnitt 4.

Tabell 4

Risikoklasse		Verdipapiriseringsposisjoner				Reverdipapiriseringsposisjoner
Kredittvurderinger som ikke er kortsiktige	Kortsiktige kredittvurderinger	A	B	C	D	E
1	1	7 %	12 %	20 %	20 %	30 %
2		8 %	15 %	25 %	25 %	40 %
3		10 %	18 %		35 %	50 %
4	2	12 %	20 %		40 %	65 %
5		20 %	35 %	35 %	60 %	100 %
6		35 %		50 %	100 %	150 %
7	3	60 %		75 %	150 %	225 %
8				100 %	200 %	350 %
9				250 %	300 %	500 %
10				425 %	500 %	650 %
11				650 %	750 %	850 %
Alle andre og ikke-kredittvurderte						1 250 %

Risikovekten i kolonne C i tabell 4 skal anvendes dersom verdipapiriseringsposisjonen ikke er en reverdipapiriseringsposisjon, og der det faktiske antallet verdipapiriserte eksponeringer er mindre enn seks.

For de øvrige verdipapiriseringsposisjonene som ikke er reverdipapiriseringsposisjoner, skal risikovekten i kolonne B anvendes med mindre posisjonen inngår i transjen med best prioritet i en verdipapirisering; i så fall skal risikovekten i kolonne A anvendes.

For reverdipapiriseringsposisjoner skal risikovekten i kolonne E anvendes, med mindre reverdipapiriseringsposisjonen inngår i transjen med best prioritet i reverdipapiriseringen og ingen av de underliggende eksponeringene selv var reverdipapiriseringseksponeringer; i så fall skal kolonne D anvendes.

Ved fastsettelsen av om en transje har best prioritet, er det ikke nødvendig å ta hensyn til forfalte beløp i henhold til rente- eller valutaderivatkontrakter, forfalte gebyrer eller andre lignende betalinger.

Ved beregning av det faktiske antallet verdipapiriserte eksponeringer skal flere eksponeringer mot én og samme låntaker behandles som én eksponering. Det faktiske antallet eksponeringer blir beregnet som

$$N = \frac{\left(\sum_i \ EAD_i\right)^2}{\sum_i \ EAD_i^2}$$

der EAD_i utgjør summen av eksponeringsverdiene for alle eksponeringer mot i-ende låntaker. Dersom den delen av porteføljen som er tilknyttet den største eksponeringen, C_1, er tilgjengelig, kan institusjonen beregne N som $1/C_1$.

2. Kredittrisikoreduksjon for verdipapiriseringsposisjoner kan anerkjennes i samsvar med artikkel 264 nr. 1 og 4, med forbehold for vilkårene i artikkel 247.

Artikkel 262

Formelbasert tilsynsmetode

1. I henhold til den formelbaserte tilsynsmetoden skal risikovekten for en verdipapiriseringsposisjon beregnes som angitt nedenfor, men med en minstegrense på 20 % for reverdipapiriseringsposisjoner og 7 % for alle andre verdipapiriseringsposisjoner:

$$12{,}5 \cdot \frac{S[L+T] - S[L]}{T}$$

der

$$S[x] = \begin{cases} x, & \text{når } x \leq K_{IRBR} \\ K_{IRBR} + K[x] - K[K_{IRBR}] + \left(1 - \exp\left(\frac{\omega \cdot (K_{IRBR} - x)}{K_{IRBR}}\right)\right) \cdot \frac{d \cdot K_{IRBR}}{\omega}, & \text{når } x > K_{IRBR} \end{cases}$$

der

$$h = \left(1 - \frac{K_{IRBR}}{ELGD}\right)^N$$

$$c = \frac{K_{IRBR}}{1 - h}$$

$$v = \frac{(ELGD - K_{IRBR}) \cdot K_{IRBR} + 0{,}25 \cdot (1 - ELGD) \cdot K_{IRBR}}{N}$$

$$f = \left(\frac{v + K_{IRBR}^2}{1 - h} - c^2\right) + \frac{(1 - K_{IRBR}) \cdot K_{IRBR} - v}{(1 - h) \cdot \tau}$$

$$g = \frac{(1 - c) \cdot c}{f} - 1$$

$$a = g \cdot c$$

$$b = g \cdot (1 - c)$$

$$d = 1 - (1 - h) \cdot (1 - Beta[K_{IRBR};\ a, b])$$

$$K[x] = (1 - h) \cdot \big((1 - Beta[x;\ a, b]) \cdot x + Beta[x;\ a + 1, b] \cdot c\big)$$

$$\tau = 1\,000$$

$$\omega = 20$$

Beta [x; a, b] = kumulativ betafordeling med parametrene a og b vurdert til x.

T = tykkelsen på transjen som posisjonen innehas i, målt som forholdet mellom a) transjens nominelle beløp og b) summen av de nominelle beløpene for de eksponeringene som er verdipapirisert. Ved derivater som er oppført i vedlegg II, skal summen av gjeldende gjenanskaffelseskost og den potensielle framtidige kreditteksponeringen beregnet i samsvar med kapittel 6 anvendes i stedet for det nominelle beløpet.

K_{IRBR} = forholdet mellom a) K_{IRB} og b) summen av de verdipapiriserte eksponeringenes verdi og uttrykt i desimalform.

L = nivå for kredittforbedring, målt som forholdet mellom det nominelle beløpet for alle transjer som er etterstilt den transjen som posisjonen innehas i, og summen av de nominelle beløpene for eksponeringene som er verdipapirisert. Kapitalisert framtidig inntekt skal ikke omfattes av den målte verdien av L. Skyldige beløp fra motparter i forbindelse med derivater oppført i vedlegg II som utgjør transjer som er etterstilt den aktuelle transjen, kan måles til gjeldende gjenanskaffelseskost, uten potensielle framtidige kreditteksponeringer, ved beregning av forbedringsnivå.

N = det faktiske antallet eksponeringer beregnet i samsvar med artikkel 261. Ved reverdipapiriseringer skal institusjonen ta hensyn til antall verdipapiriseringseksponeringer i gruppen, og ikke antall underliggende eksponeringer i de opprinnelige gruppene som de underliggende verdipapiriseringseksponeringene oppstår i forbindelse med.

ELGD= eksponeringsvektet gjennomsnittlig tap ved mislighold, som blir beregnet slik:

$$\mathrm{ELGD} = \frac{\sum_i \mathrm{LGD_i} \cdot \mathrm{EAD_i}}{\sum_i \mathrm{EAD_i}}$$

der

$\mathrm{LGD_i}$ =gjennomsnittlig LGD-verdi for alle eksponeringer mot i-ende låntaker, der LGD-verdi er fastsatt i samsvar med kapittel 3. Ved reverdipapirisering skal en LGD-verdi på 100 % anvendes på de verdipapiriserte posisjonene. Når misligholds- og forringelsesrisiko for kjøpte fordringer blir behandlet under ett i en verdipapirisering, skal den inngående verdien $\mathrm{LGD_i}$ angis som et vektet gjennomsnitt av LGD-verdien for kredittrisiko og 75 % av LGD-verdien for forringelsesrisiko. Vektene skal være frittstående krav til ansvarlig kapital for henholdsvis kredittrisiko og forringelsesrisiko.

2. Dersom det nominelle beløpet for den største verdipapiriserte eksponeringen, C_1, ikke utgjør mer enn 3 % av summen av det nominelle beløpet for de verdipapiriserte eksponeringene, kan institusjonen med hensyn til den formelbaserte tilsynsmetoden sette LGD = 50 % i tilfelle av verdipapiriseringer som ikke er reverdipapiriseringer, og N lik ett av følgende:

$$\mathrm{N} = \left(\mathrm{C_1} \cdot \mathrm{C_m} + \left(\frac{\mathrm{C_m} - \mathrm{C_1}}{\mathrm{m} - 1}\right) \cdot \max\{1 - \mathrm{m} \cdot \mathrm{C_1}, 0\}\right)^{-1}$$

$$\mathrm{N} = \frac{1}{\mathrm{C_1}}$$

der

$\mathrm{C_m}$ = forholdet mellom summen av de nominelle beløpene for de største «m»-eksponeringene og summen av de nominelle beløpene for eksponeringene som er verdipapirisert. Nivået for «m» kan fastsettes av institusjonen.

For verdipapiriseringer der så godt som alle verdipapiriserte eksponeringer er massemarkedseksponeringer, kan institusjoner som har fått vedkommende myndighets tillatelse til det, benytte den formelbaserte tilsynsmetoden med følgende forenklinger: h = 0 og v = 0, forutsatt at det faktiske antallet eksponeringer ikke er lavt og at eksponeringene ikke er preget av høy konsentrasjon.

3. Vedkommende myndigheter skal holde EBA underrettet om institusjonenes anvendelse av nr. 2. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis på dette området og fastsette retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
4. Kredittrisikoreduksjon for verdipapiriseringsposisjoner kan anerkjennes i samsvar med artikkel 264 nr. 2–4, med forbehold for vilkårene i artikkel 247.

Artikkel 263

Likviditetsfasiliteter

1. Ved fastsettelse av eksponeringsverdi for en ikke-kredittvurdert verdipapiriseringsposisjon i form av kontantforskuddsfasiliteter kan det anvendes en konverteringsfaktor på 0 % på det nominelle beløpet for en likviditetsfasilitet som oppfyller vilkårene i artikkel 255 nr. 2.
2. Når det ikke er mulig for institusjonen å beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene for de verdipapiriserte eksponeringene som om de ikke var blitt verdipapirisert, kan en institusjon, unntaksvis og med vedkommende myndigheters tillatelse, midlertidig tillates å benytte metoden i nr. 3 til å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for en ikke-kredittvurdert verdipapiriseringsposisjon i form av en likviditetsfasilitet som oppfyller vilkårene i artikkel 255 nr. 1. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om at de anvender første punktum, sammen med sine begrunnelser og forventet anvendelsesperiode.

   Beregningen av risikovektede eksponeringsbeløp skal generelt anses for ikke å være mulig dersom institusjonen ikke kan anvende en avledet kredittvurdering, den interne kredittvurderingsmetoden og den formelbaserte tilsynsmetoden.
3. Den høyeste risikovekten som ville kunne anvendes i henhold til kapittel 2 på noen av de verdipapiriserte eksponeringene dersom de ikke var blitt verdipapirisert, kan anvendes på den verdipapiriseringsposisjonen som representeres ved en likviditetsfasilitet som oppfyller vilkårene i artikkel 255 nr. 1. For å fastsette posisjonens eksponeringsverdi skal det anvendes en konverteringsfaktor på 100 %.

Artikkel 264

Kredittrisikoreduksjon for verdipapiriseringsposisjoner i henhold til IRB-metoden

1. Når risikovektede eksponeringsbeløp beregnes ved hjelp av den eksterne kredittvurderingsmetoden, kan eksponeringsverdien eller risikovekten for en verdipapiriseringsposisjon

som det er oppnådd kredittbeskyttelse for, endres i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4 slik de anvendes på beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til kapittel 2.

2. I tilfelle av full kredittbeskyttelse, der risikovektede eksponeringsbeløp beregnes ved hjelp av den formelbaserte tilsynsmetoden, skal følgende krav være oppfylt:
   a) Institusjonen skal bestemme «faktisk risikovekt» for posisjonen. Den skal gjøre dette ved å dividere posisjonens risikovektede eksponeringsbeløp med posisjonens eksponeringsverdi og multiplisere resultatet med 100.
   b) I tilfelle av finansiert kredittbeskyttelse skal verdipapiriseringsposisjonens risikovektede eksponeringsbeløp beregnes ved å multiplisere posisjonens eksponeringsbeløp justert for finansiert beskyttelse (E*), som beregnet i henhold til kapittel 4 for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til kapittel 2, der beløpet for verdipapiriseringsposisjonen settes til E, med den faktiske risikovekten.
   c) I tilfelle av ikke-finansiert kredittbeskyttelse skal verdipapiriseringsposisjonens risikovektede eksponeringsbeløp beregnes ved å multiplisere beløpet for beskyttelsen justert for eventuell avvikende valuta og avvikende løpetid (GA) i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4, med risikovekten til yteren av beskyttelse, og denne summen legges til det beløpet som framkommer ved å multiplisere verdipapiriseringsposisjonens beløp minus GA med den faktiske risikovekten.
3. Ved delvis kredittbeskyttelse, der risikovektede eksponeringsbeløp beregnes ved hjelp av den formelbaserte tilsynsmetoden, skal følgende krav være oppfylt:
   a) Dersom kredittrisikoreduksjonen omfatter førstetap eller tap på forholdsmessig grunnlag på verdipapiriseringsposisjonen, kan institusjonen anvende nr. 2.
   b) I andre tilfeller skal institusjonen behandle verdipapiriseringsposisjonen som to eller flere posisjoner der den udekkede delen anses som posisjonen med den dårligere kredittkvaliteten. Ved beregning av det risikovektede eksponeringsbeløpet for denne posisjonen skal bestemmelsene i artikkel 262 anvendes, med forbehold for at «T» justeres til e* i tilfelle av finansiert kredittbeskyttelse, og til T-g i tilfelle av ikke-finansiert kredittbeskyttelse, der e* angir forholdet mellom E* og det samlede nominelle beløpet for den underliggende gruppen, der E* er det justerte eksponeringsbeløpet for verdipapiriseringsposisjonen beregnet i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4, slik de får anvendelse ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til kapittel 2, med beløpet for verdipapiriseringsposisjonen angitt til E; og g er forholdet mellom kredittbeskyttelsens nominelle beløp, justert for eventuell avvikende valuta eller løpetid i samsvar med bestemmelsene i kapittel 4, og summen av de verdipapiriserte eksponeringsbeløpene. I tilfelle av ikke-finansiert kredittbeskyttelse skal risikovekten for yteren av beskyttelse anvendes på den delen av posisjonen som ikke inngår i den justerte verdien av T.
4. Når vedkommende myndigheter i tilfelle av ikke-finansiert kredittbeskyttelse har gitt institusjonen tillatelse til å beregne risikovektede eksponeringsbeløp for tilsvarende direkte eksponeringer mot yteren av beskyttelse i samsvar med kapittel 3, skal risikovekten g for eksponeringer mot yteren av beskyttelse i henhold til artikkel 235 fastsettes som angitt i kapittel 3.

Artikkel 265

Tilleggskrav til ansvarlig kapital for verdipapirisering av rullerende eksponeringer med bestemmelser om tidlig innløsning

1. I tillegg til de risikovektede eksponeringsbeløpene som er beregnet med hensyn til dens verdipapiriseringsposisjoner, skal en initiativtakende institusjon beregne et risikovektet eksponeringsbeløp i samsvar med metoden fastsatt i artikkel 256 når den selger rullerende eksponeringer i en verdipapirisering som inneholder en bestemmelse om tidlig innløsning.
2. Som unntak fra artikkel 256 skal eksponeringsverdien for den initiativtakende institusjonens andel være summen av følgende:
   a) Eksponeringsverdien av den nominelle verdien av den delen av en gruppe av trukne beløp som er solgt til en verdipapirisering, der andelen av denne i forhold til beløpet for den samlede gruppen som er solgt til strukturen, bestemmer andelen av kontantstrømmene som er generert av hovedstol og renter, og andre tilknyttede beløp som ikke er tilgjengelige for å foreta betalinger

til dem som innehar verdipapiriseringsposisjoner i verdipapiriseringen.

b) Eksponeringsverdien av den delen av gruppen av ikke-trukne beløp i kredittlinjene, hvis trukne beløp er solgt til verdipapiriseringen, og hvis andel i forhold til det samlede beløpet av slike ikke-trukne beløp er den samme som andelen av eksponeringsverdien som beskrevet i bokstav a) i forhold til eksponeringsverdien til gruppen av trukne beløp solgt til verdipapiriseringen.

Den initiativtakende institusjonens andel skal ikke være etterstilt investorenes andel.

Eksponeringsverdien av investorenes andel skal være eksponeringsverdien av den nominelle verdien av den delen av gruppen av trukne beløp som ikke faller inn under bokstav a), pluss eksponeringsverdien av den delen av gruppen av ikke-trukne beløp fra kredittlinjer hvis trukne beløp er solgt til verdipapiriseringen, som ikke faller inn under bokstav b).

3. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for eksponeringsverdien av den initiativtakende institusjonens andel i samsvar med nr. 2 bokstav a) skal beregnes som for en pro rata-eksponering mot de verdipapiriserte eksponeringene for trukne beløp som om de ikke var blitt verdipapirisert, og en pro rata-eksponering i kredittlinjenes ikke-trukne beløp, hvis trukne beløp er solgt til verdipapiriseringen.

Artikkel 266

Reduksjon av risikovektede eksponeringsbeløp

1. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for en verdipapiriseringsposisjon som er gitt en risikovekt på 1 250 %, kan reduseres med 12,5 ganger beløpet for alle spesifikke kredittrisikojusteringer som er behandlet i samsvar med artikkel 110, og som institusjonen har foretatt med hensyn til de verdipapiriserte eksponeringene. I den utstrekning det tas hensyn til spesifikke kredittrisikojusteringer for dette formål, skal de ikke tas hensyn til ved beregningen som er fastsatt i artikkel 159.
2. Det risikovektede eksponeringsbeløpet for en verdipapiriseringsposisjon kan reduseres med 12,5 ganger beløpet for alle spesifikke kredittrisikojusteringer som er behandlet i samsvar med artikkel 110, og som institusjonen har foretatt med hensyn til posisjonen.
3. Som fastsatt i artikkel 36 nr. 1 bokstav k) kan institusjonene med hensyn til en verdipapiriseringsposisjon som er gitt en risikovekt på 1 250 %, som et alternativ til å ta med posisjonen i sin beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, trekke posisjonens eksponeringsverdi fra ansvarlig kapital på følgende vilkår:
   a) Posisjonens eksponeringsverdi kan utledes fra de risikovektede eksponeringsbeløpene, idet det tas hensyn til eventuelle reduksjoner som er foretatt i samsvar med nr. 1 og 2.
   b) Beregningen av eksponeringsverdien kan gjenspeile godtakbar finansiert beskyttelse på en måte som er i samsvar med metoden fastsatt i nr. 247 og 264.
   c) Når den formelbaserte tilsynsmetoden er anvendt for å beregne risikovektede eksponeringsbeløp og L < KIRBR og [L+T] > KIRBR, kan posisjonen behandles som to posisjoner med L lik KIRBR for den foranstilte av de to posisjonene.
4. Når en institusjon benytter muligheten i nr. 3, kan den trekke 12,5 ganger det beløpet som trekkes fra i henhold til nevnte nummer, fra det beløpet som er angitt i artikkel 260, som det beløpet som de risikovektede eksponeringsbeløpene for dens posisjoner innenfor en verdipapirisering kan begrenses til.

Avsnitt 4

Eksterne kredittvurderinger

Artikkel 267

Anvendelse av kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

Institusjonene kan anvende kredittvurderinger for å fastsette risikovekten for en verdipapiriseringsposisjon bare dersom kredittvurderingen er utstedt eller godkjent av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon i samsvar med forordning (EF) nr. 1060/2009.

Artikkel 268

Krav til kredittvurderinger fra eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til avsnitt 3 skal institusjonene anvende en kredittvurdering fra en ekstern kredittvurderingsinstitusjon bare dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Det skal ikke være manglende samsvar mellom de typene av betalinger som gjenspeiles i kredittvurderingen, og de typene av betaling som institusjonen har rett til i henhold til kontrakten som er grunnlaget for vedkommende verdipapiriseringsposisjon.

b) Taps- og kontantstrømanalyser samt kredittvurderingers følsomhet for endringer i underliggende vurderingsforutsetninger, herunder gruppeeiendelers utvikling, skal offentliggjøres av den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen sammen med kredittvurderingene, framgangsmåtene, metodene, forutsetningene hypotesene og de viktigste faktorene som ligger til grunn for vurderingene i samsvar med forordning (EU) nr. 1060/2009. Opplysninger som er gjort tilgjengelige for bare et begrenset antall foretak, skal ikke anses for å være offentliggjort. Kredittvurderingene skal tas med i den eksterne kredittvurderingsinstitusjonens endringsmatrise.

c) Kredittvurderingen skal verken helt eller delvis baseres på ikke-finansiert støtte fra institusjonen selv. I slike tilfeller skal institusjonen, ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for denne posisjonen i samsvar med avsnitt 3, anse den relevante posisjonen som ikke-kredittvurdert.

Den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen skal være forpliktet til å offentliggjøre forklaringer på hvordan gruppeeiendelers utvikling påvirker denne kredittvurderingen.

Artikkel 269

Anvendelse av kredittvurderinger

1. En institusjon kan utpeke en eller flere eksterne kredittvurderingsinstitusjoner til å foreta kredittvurderinger som skal anvendes ved beregning av institusjonens risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til dette kapittel (en «utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon»).
2. En institusjon skal anvende kredittvurderinger konsekvent og ikke selektivt i forbindelse med sine verdipapiriseringsposisjoner, i samsvar med følgende prinsipper:
   a) En institusjon kan ikke anvende en ekstern kredittvurderingsinstitusjons kredittvurderinger for sine posisjoner i enkelte transjer, og en annen ekstern kredittvurderingsinstitusjons kredittvurderinger for sine posisjoner i andre transjer innenfor samme verdipapirisering, uansett om de er kredittvurdert av den første eksterne kredittvurderingsinstitusjonen eller ikke.
   b) Dersom en posisjon har to kredittvurderinger foretatt av utpekte eksterne kredittvurderingsinstitusjoner, skal institusjonen anvende den minst gunstige kredittvurderingen.
   c) Dersom en posisjon har flere enn to kredittvurderinger foretatt av utpekte eksterne kredittvurderingsinstitusjoner, skal institusjonen anvende de to gunstigste kredittvurderingene. Dersom de to gunstigste kredittvurderingene er forskjellige, skal den minst gunstige av de to anvendes.
   d) En institusjon skal ikke aktivt anmode om tilbakekalling av mindre gunstige vurderinger.
3. Dersom kredittbeskyttelse som er godtakbar i henhold til kapittel 4, blir gitt direkte til spesialforetaket for verdipapirisering, og denne beskyttelsen gjenspeiles i kredittvurderingen av en posisjon foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon, kan risikovekten tilknyttet denne kredittvurderingen anvendes. Dersom kredittbeskyttelsen ikke er godtakbar i henhold til kapittel 4, skal kredittvurderingen ikke anerkjennes. Dersom kredittbeskyttelsen ikke gis til spesialforetaket for verdipapirisering, men direkte til en verdipapiriseringsposisjon, skal kredittvurderingen ikke anerkjennes.

Artikkel 270

Tilordning

EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å beslutte, for alle eksterne kredittvurderingsinstitusjoner, hvilke av risikoklassene omhandlet i dette kapittel som en ekstern kredittvurderingsinstitusjons ulike kredittvurderinger skal tilknyttes. Beslutningene skal være objektive og konsekvente og treffes i samsvar med følgende prinsipper:

a) EBA skal skille mellom relative grader av risiko som hver enkelt vurdering gir uttrykk for.
b) EBA skal vurdere kvantitative faktorer, for eksempel misligholds- og/eller tapsprosenter, samt de historiske resultatene for hver enkelt ekstern kredittvurderingsinstitusjons kredittvurderinger for ulike eiendelsklasser.
c) EBA skal vurdere kvalitative faktorer, for eksempel rekken av transaksjoner som vurderes av den eksterne kredittvurderingsinstitusjonen, dens metode og kredittvurderingenes betydning, særlig hvorvidt de er basert på forventet tap eller første eurotap og på rettidig betaling av renter eller endelig betaling av renter.
d) EBA skal søke å sikre at verdipapiriseringsposisjoner som er gitt samme risikovekt på grunnlag av kredittvurderingene foretatt av

eksterne kredittvurderingsinstitusjoner, blir underlagt tilsvarende grader av kredittrisiko. EBA skal eventuelt vurdere å endre sin beslutning med hensyn til risikoklasse som en bestemt kredittvurdering skal tilknyttes.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. juli 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 6

Motpartsrisiko

Avsnitt 1

Definisjoner

Artikkel 271

Beregning av eksponeringsverdien

1. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien for derivatinstrumentene oppført i vedlegg II i samsvar med dette kapittel.
2. En institusjon kan fastsette eksponeringsverdien for gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, transaksjoner med lang oppgjørsfrist og marginlånstransaksjoner i samsvar med dette kapittel i stedet for å anvende kapittel 4.

Artikkel 272

Definisjoner

I dette kapittel og avdeling VI i denne del menes med

Generelle termer

1) «motpartsrisiko» eller «CCR» risikoen for at motparten i en transaksjon vil kunne misligholde før endelig oppgjør av transaksjonens kontantstrømmer,

Transaksjonstyper

2) «transaksjoner med lang oppgjørsfrist» transaksjoner der en motpart påtar seg å levere et verdipapir, en vare eller et beløp i utenlandsk valuta mot kontanter, andre finansielle instrumenter eller varer, eller omvendt, med en avtalefestet oppgjørs- eller leveringsfrist som er lengre enn markedsstandarden for denne bestemte transaksjonstypen, eller fem bankdager etter tidspunktet da institusjonen inngår transaksjonen, alt etter hva som inntreffer først,
3) «marginlånstransaksjoner» transaksjoner der en institusjon gir kreditt i forbindelse med kjøp, salg, innehav av eller handel med verdipapirer. Marginlånstransaksjoner omfatter ikke andre lån med sikkerhet i form av verdipapirer,

Motregningsgruppe, sikringsgrupper og tilknyttede begreper

4) «motregningsgruppe» en gruppe transaksjoner mellom en institusjon og en enkelt motpart som er omfattet av en tosidig motregningsordning som har tvangskraft, og som er anerkjent i henhold til avsnitt 7 og kapittel 4.

Hver transaksjon som ikke er omfattet av en tosidig motregningsordning som har tvangskraft, og som er anerkjent i henhold til avsnitt 7, skal behandles som sin egen motregningsgruppe for dette kapittels formål.

I henhold til metoden med interne modeller beskrevet i avsnitt 6 kan alle motregningsgrupper med en enkelt motpart behandles som en enkelt motregningsgruppe dersom de enkelte motregningsgruppenes negative simulerte markedsverdier er satt til 0 i estimeringen av den forventede eksponeringen (expected exposure – EE),

5) «risikoposisjon» et risikotall som tildeles en transaksjon i henhold til den standardiserte metoden i avsnitt 5 etter en på forhånd fastsatt algoritme,
6) «sikringsgruppe» en gruppe av risikoposisjoner som stammer fra transaksjonene i en enkelt motregningsgruppe der bare saldoen for disse risikoposisjonene er relevant for å fastsette eksponeringsverdien i henhold til den standardiserte metoden i del 5,
7) «marginavtale» en avtale eller bestemmelser i en avtale der en motpart i henhold til avtalen må levere sikkerhet til en annen motpart når den andre motpartens eksponering mot den første motparten overstiger et nærmere fastsatt nivå,
8) «marginterskel» det største beløpet av en eksponering som kan forbli utestående før en part har rett til å kreve sikkerhetsstillelse,
9) «marginrisikoperiode» tiden fra siste utveksling av sikkerheter som dekker en motregningsgruppe av transaksjoner med en misligholdende motpart, til vedkommende transaksjoner er avviklet og den markedsrisikoen som har oppstått, igjen er sikret,
10) «effektiv løpetid i henhold til metoden med interne modeller for en motregningsgruppe med en løpetid på over ett år» forholdet mellom summen av den forventede eksponerin-

gen gjennom hele levetiden til transaksjonene i motregningsgruppen, diskontert med den risikofrie renten, og summen av den forventede eksponeringen over ett år i en motregningsgruppe diskontert med den risikofrie renten.

Denne effektive løpetiden kan justeres for å gjenspeile refinansieringsrisiko ved å erstatte forventet eksponering med effektiv forventet eksponering for prognoseperioder på under ett år,

11) «motregning på tvers av produkter» samling av transaksjoner i ulike produktkategorier i samme motregningsgruppe i henhold til reglene for motregning på tvers av produkter i dette kapittel,
12) «gjeldende markedsverdi» («Current Market Value – CMV») ved anvendelse av avsnitt 5 nettomarkedsverdien for porteføljen av transaksjoner i en motregningsgruppe der både positive og negative markedsverdier brukes ved beregning av CMV,

Fordelinger

13) «fordeling av markedsverdier» prognosen for sannsynlighetsfordeling av netto markedsverdier for transaksjoner i en motregningsgruppe på et framtidig tidspunkt (prognoseperiode), beregnet på grunnlag av disse transaksjonenes faktiske markedsverdi på prognosedatoen,
14) «fordeling av eksponeringer» prognosen for sannsynlighetsfordeling av markedsverdier som blir generert ved å sette prognosen for negative netto markedsverdier lik null,
15) «risikonøytral fordeling» en fordeling av markedsverdier eller eksponeringer over en framtidig periode, der fordelingen blir beregnet på grunnlag av verdier som kan utledes av markedet, for eksempel implisitte volatiliteter,
16) «faktisk fordeling» en fordeling av markedsverdier eller eksponeringer i en framtidig periode, der fordelingen blir beregnet på grunnlag av historiske eller faktiske verdier, for eksempel tidligere pris eller renteendringer,

Eksponeringsmålinger og -justeringer

17) «aktuell eksponering» den største verdien av null og markedsverdien av en transaksjon eller portefølje av transaksjoner i en motregningsgruppe med en motpart som ville gå tapt ved motpartens mislighold, forutsatt at verdien av disse transaksjonene ikke vil kunne inndrives ved insolvens eller avvikling,
18) «maksimal eksponering» en høy prosentil av fordelingen av eksponeringer på et bestemt framtidig tidspunkt før forfallstidspunktet for den lengste transaksjonen i motregningsgruppen,
19) «forventet eksponering» («EE») gjennomsnittet av fordelingen av eksponeringer på et bestemt framtidig tidspunkt før transaksjonen med den lengste løpetiden i motregningsgruppen forfaller,
20) «effektiv forventet eksponering på et bestemt tidspunkt» (effektiv EE) den høyeste forventede eksponeringen som foreligger på det aktuelle tidspunktet eller på et tidligere tidspunkt. Alternativt kan dette defineres for et bestemt tidspunkt som den største verdien av den forventede eksponeringen på det aktuelle tidspunktet eller den effektive forventede eksponeringen på et tidligere tidspunkt,
21) «forventet positiv eksponering» (expected positive exposure – EPE) det vektede gjennomsnittet over tid av forventede eksponeringer, der vektene er den andelen av den samlede perioden som en enkelt forventet eksponering utgjør.

Ved beregning av kravet til ansvarlig kapital skal institusjonene anvende gjennomsnittet over det første året eller, dersom alle kontraktene i motregningsgruppen forfaller innen mindre enn ett år, over perioden til kontrakten med den lengste løpetiden i motregningsgruppen forfaller,

22) «effektiv forventet positiv eksponering» (effektiv EPE) det vektede gjennomsnittet for effektiv forventet eksponering over det første året for en motregningsgruppe, eller, dersom alle kontraktene i motregningsgruppen forfaller innen mindre enn ett år, over perioden til kontrakten med den lengste løpetiden i motregningsgruppen, der vektene er den andelen som en individuell forventet eksponering utgjør i hele perioden,

Risiko knyttet til motpartsrisiko

23) «refinansieringsrisiko» det beløpet som EPE blir undervurdert med når framtidige transaksjoner med en motpart forventes å foregå på løpende grunnlag.

Den tilleggseksponeringen som blir generert av disse framtidige transaksjonene, inngår ikke i beregningen av EPE,

24) «motpart» ved anvendelsen av avsnitt 7 enhver juridisk eller fysisk person som inngår en motregningsavtale og har avtalefestet rett til å gjøre det,
25) «avtale om motregning på tvers av produkter» en tosidig kontraktsfestet avtale mellom en institusjon og en motpart som skaper en enkelt juridisk forpliktelse (på grunnlag av

motregning av dekkede transaksjoner) som omfatter alle tosidige hovedavtaler og transaksjoner innenfor ulike produktkategorier som er omfattet av avtalen.

I forbindelse med denne definisjon menes med «ulike produktkategorier»

a) gjenkjøpstransaksjoner samt innlån og utlån av verdipapirer og varer,
b) marginlånstransaksjoner,
c) kontraktene oppført i vedlegg II,

26) «betalingselement» betalingen som er avtalt i forbindelse med en OTC-derivattransaksjon med lineær risikoprofil, der det er fastsatt at et finansielt instrument skal byttes mot betaling.

I tilfelle av transaksjoner der det er fastsatt at en betaling skal byttes mot en betaling, skal de to betalingselementene bestå av de avtalefestede bruttobetalingene, herunder det nominelle beløpet for transaksjonen.

Avsnitt 2

Metoder for beregning av eksponeringsverdien

Artikkel 273

Metoder for beregning av eksponeringsverdien

1. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien for kontraktene oppført i vedlegg II på grunnlag av en av metodene i avsnitt 3 – 6 i samsvar med denne artikkel.

   En institusjon som ikke er berettiget til behandlingen i artikkel 94, skal ikke benytte metoden i avsnitt 4. Institusjonene skal ikke benytte metoden i avsnitt 4 for å fastsette eksponeringsverdien for kontraktene oppført i vedlegg II nr. 3. Institusjonene kan på permanent grunnlag kombinere metodene i avsnitt 3–6 innenfor en selskapsgruppe. En enkeltstående institusjon skal ikke på permanent grunnlag kombinere metodene i avsnitt 3–6, men skal kunne kombinere metodene i avsnitt 3 og 5 når en av metodene anvendes i tilfellene som er beskrevet i artikkel 282 nr. 6.
2. Dersom vedkommende myndigheter tillater det i samsvar med artikkel 283 nr. 1 og 2, kan en institusjon fastsette eksponeringsverdien ved hjelp av metoden med interne modeller som er beskrevet i avsnitt 6, for
   a) kontraktene oppført i vedlegg II,
   b) gjenkjøpstransaksjoner,
   c) innlån og utlån av verdipapirer eller varer,
   d) marginlånstransaksjoner,
   e) transaksjoner med lang oppgjørsfrist.
3. Når en institusjon kjøper beskyttelse i form av et kredittderivat for en eksponering utenfor handelsporteføljen, eller for en motpartsrisikoeksponering, kan den beregne sitt krav til ansvarlig kapital for den sikrede eksponeringen i samsvar med ett av følgende:
   a) Artikkel 233–236.
   b) Artikkel 153 nr. 3, eller artikkel 183 dersom det er gitt tillatelse i samsvar med artikkel 143.

   Eksponeringsverdien for motpartsrisiko for disse kredittderivatene skal være lik null med mindre en institusjon anvender metoden i artikkel 299 nr. 2 bokstav h) ii).
4. Uten hensyn til nr. 3 kan en institusjon velge konsekvent å ta med alle kredittderivater utenfor handelsporteføljen som er kjøpt for å beskytte en eksponering utenfor handelsporteføljen eller en motpartsrisiko, ved beregning av kravene til ansvarlig kapital for motpartsrisiko dersom kredittbeskyttelsen anerkjennes i henhold til denne forordning.
5. Dersom kredittapsbytteavtaler solgt av en institusjon behandles av en annen institusjon som kredittbeskyttelse som ytes av den første institusjonen, og er omfattet av krav til ansvarlig kapital for kredittrisiko for det underliggende instrumentet for fullt nominelt beløp, skal eksponeringsverdien når det gjelder motpartsrisikoen utenfor handelsporteføljen, være lik null.
6. I henhold til alle metodene i avsnitt 3–6 skal eksponeringsverdien for en gitt motpart være lik summen av eksponeringsverdiene beregnet for hver motregningsgruppe med vedkommende motpart.

   For en gitt motpart skal eksponeringsverdien for en gitt motregningsgruppe av OTC-derivater i vedlegg II beregnet i samsvar med dette kapittel være den største av null og differansen mellom summen av eksponeringsbeløp for alle motregningsgrupper med motparten og summen av CVA for den berørte motparten som institusjonen anser som en gjennomført nedskrivning. Kredittverdijusteringene skal beregnes uten en eventuell motsvarende debetverdijustering av foretakets egen kredittrisiko, som allerede er utelukket fra den ansvarlige kapitalen i henhold til artikkel 33 nr. 1 bokstav c).
7. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien for eksponeringer som oppstår som følge av transaksjoner med lang oppgjørsfrist, ved hjelp av metodene i avsnitt 3–6, uansett hvilken metode institusjonen har valgt for behandling av OTC-derivater og gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer,

og marginlånstransaksjoner. Ved beregning av kravene til ansvarlig kapital for transaksjoner med lang oppgjørsfrist kan institusjoner som benytter metodene i kapittel 3, anvende risikovekter i henhold til metoden i kapittel 2 på permanent grunnlag og uansett hvor vesentlige slike posisjoner er.

8. Når det gjelder metodene i avsnitt 3 og 4, skal institusjonen benytte en konsekvent metode for fastsettelse av det nominelle beløpet for ulike produkttyper og sikre at det nominelle beløpet som skal tas i betraktning, er en egnet målestokk for den risikoen som er forbundet med kontrakten. Dersom det i kontrakten er fastsatt en multiplisering av kontantstrømmer, skal det nominelle beløpet justeres av en institusjon for å ta hensyn til multipliseringens virkninger på kontraktens risikostruktur.

   Når det gjelder metodene i avsnitt 3–6, skal institusjonene behandle transaksjoner der spesifikk feil vei-risiko er identifisert i samsvar med artikkel 291 nr. 2 og 4–6, alt etter hva som er relevant.

Avsnitt 3

Markedsverdimetoden

Artikkel 274

Markedsverdimetoden

1. For å fastsette gjeldende gjenanskaffelseskost for alle kontrakter med positive verdier skal institusjonene knytte gjeldende markedsverdier til kontraktene.
2. For å fastsette den potensielle framtidige kreditteksponeringen skal institusjonene multiplisere de nominelle beløpene eller underliggende verdiene, alt etter hva som er relevant, med prosentdelene i tabell 1 i samsvar med følgende prinsipper:
   a) Kontrakter som ikke omfattes av noen av de fem kategoriene i tabell 1, skal behandles som kontrakter som gjelder andre varer enn edelmetaller.
   b) For kontrakter som innebærer flere utvekslinger av hovedstolen, skal prosentdelene multipliseres med antall gjenværende innbetalinger som skal foretas i henhold til kontrakten.
   c) For kontrakter som er strukturert med henblikk på oppgjør av utestående eksponeringer på bestemte betalingstidspunkter, og der vilkårene justeres slik at markedsverdien av kontrakten er lik null på disse tidspunktene, skal gjenværende løpetid være lik tiden fram til neste justering. Når det gjelder rentekontrakter som oppfyller disse kriteriene, og som har en gjenværende løpetid på mer enn ett år, skal denne prosentdelen ikke være mindre enn 0,5 %.

Tabell 1

Gjenværende løpetid	Rentekontrakter	Valuta- og gullkontrakter	Kontrakter som gjelder egenkapital	Kontrakter som gjelder andre edelmetaller enn gull	Kontrakter som gjelder andre varer enn edelmetaller
Høyst ett år	0 %	1 %	6 %	7 %	10 %
Mer enn ett år, men høyst fem år	0,5 %	5 %	8 %	7 %	12 %
Mer enn fem år	1,5 %	7,5 %	10 %	8 %	15 %

3. For kontrakter som gjelder andre varer enn gull, og som er omhandlet i vedlegg II nr. 3, kan en institusjon anvende prosentdelene i tabell 2 i stedet for prosentdelene i tabell 1, forutsatt at denne institusjonen benytter den utvidede løpetidsmetoden i artikkel 361 for disse kontraktene.

Tabell 2

Gjenværende løpetid	Edelmetaller (unntatt gull)	Uedle metaller	Landbruksvarer	Andre, herunder energiprodukter
Høyst ett år	2 %	2,5 %	3 %	4 %
Mer enn ett år, men høyst fem år	5 %	4 %	5 %	6 %
Mer enn fem år	7,5 %	8 %	9 %	10 %

4. Summen av gjeldende gjenanskaffelseskost og potensiell framtidig kreditteksponering er lik eksponeringsverdien.

Avsnitt 4

Opprinnelig eksponering-metoden

Artikkel 275

Opprinnelig eksponering-metoden

1. Eksponeringsverdien er hvert instruments nominelle beløp multiplisert med prosentdelene i tabell 3.

Tabell 3

Opprinnelig løpetid	Rentekontrakter	Valuta- og gullkontrakter
Høyst ett år	0,5 %	2 %
Mer enn ett år, men høyst to år	1 %	5 %
Tillegg for hvert etterfølgende år	1 %	3 %

2. Ved beregning av rentekontrakters eksponeringsverdi kan en institusjon velge enten å anvende den opprinnelige løpetiden eller den gjenværende løpetiden.

Avsnitt 5

Standardisert metode

Artikkel 276

Standardisert metode

1. Institusjonene kan benytte den standardiserte metoden (heretter kalt «SM») bare for å beregne eksponeringsverdien av OTC-derivater og transaksjoner med lang oppgjørsfrist.
2. Når institusjonene anvender SM, skal de beregne eksponeringsverdien separat for hver motregningsgruppe, etter fradrag for sikkerheter, på følgende måte:

$$\text{Exposure value} = \beta \cdot \max\left\{\text{CMV} - \text{CMC}, \sum_j \left|\sum_i \text{RPT}_{ij} - \sum_l \text{RPC}_{lj}\right| \cdot \text{CCRM}_j\right\}$$

der

CMV = gjeldende markedsverdi for porteføljen av transaksjoner i motregningsgruppen med en motpart, uten at det tas hensyn til sikkerhet, der

$$\text{CMV} = \sum_i \text{CMV}_i$$

der

CMV_i = gjeldende markedsverdi for transaksjon *i*,

CMC = gjeldende markedsverdi for sikkerheten som er stilt i motregningsgruppen, der

$$\text{CMC} = \sum_l \text{CMC}_l$$

der

CMC_l = gjeldende markedsverdi for sikkerhet *l*,

i = indeks som angir transaksjon,

l = indeks som angir sikkerhet,

j = indeks som angir sikringsgruppekategori.

For dette formål svarer disse sikringsgruppene til risikofaktorer som risikoposisjoner med motsatt fortegn kan motregnes mot for å gi en netto risikoposisjon som eksponeringsmålingen deretter baseres på.

RPT_{ij} = risikoposisjon fra transaksjon *i* med hensyn til sikringsgruppe *j*,

RPC_{lj} = risikoposisjon fra sikkerhet *l* med hensyn til sikringsgruppe *j*,

$CCRM_j$ = multiplikator for motpartsrisiko fastsatt i tabell 5 med hensyn til sikringsgruppe *j*,

β = 1,4.

3. Ved beregning i henhold til nr. 2 gjelder følgende:
   a) Godtakbar sikkerhet som er mottatt fra en motpart, skal ha positivt fortegn, og sikkerhet som er stilt til en motpart, skal ha negativt fortegn.
   b) Bare sikkerhet som er godtakbar i henhold til artikkel 197, artikkel 198 og artikkel 299 nr. 2 bokstav d), skal anvendes i forbindelse med SM.
   c) En institusjon kan se bort fra renterisikoen ved betalingselementer med en gjenværende løpetid på under ett år.
   d) En institusjon kan behandle transaksjoner som består av to betalingselementer angitt i samme valuta, som en enkelt samlet transaksjon. Behandlingen av betalingselementer anvendes på den samlede transaksjonen.

Artikkel 277

Transaksjoner med lineær risikoprofil

1. Institusjonene skal tilordne transaksjoner med lineær risikoprofil til risikoposisjoner i samsvar med følgende bestemmelser:
   a) Transaksjoner med lineær risikoprofil der de underliggende finansielle instrumentene er egenkapitalinstrumenter (herunder egenkapitalindekser), gull, andre edelmetaller eller andre varer, skal tilordnes en risikoposisjon i den respektive egenkapitalen (eller egenkapitalindeksen) eller varen og en renterisikoposisjon for betalingselementet.
   b) Transaksjoner med lineær risikoprofil med et gjeldsinstrument som underliggende instrument, skal tilordnes en renterisikoposisjon for gjeldsinstrumentet og en annen renterisikoposisjon for betalingselementet.
   c) Transaksjoner med lineær risikoprofil som fastsetter bytte av betaling mot betaling, herunder valutaterminkontrakter, skal tilordnes en renterisikoposisjon for hvert av betalingselementene.

   Dersom et betalingselement eller det underliggende gjeldsinstrumentet i forbindelse med en transaksjon som er omhandlet i bokstav a), b) eller c), er uttrykt i en utenlandsk valuta, skal dette betalingselementet eller gjeldsinstrumentet også tilordnes en risikoposisjon i denne valutaen.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 skal størrelsen på en risikoposisjon som følge av en transaksjon med lineær risikoprofil være den effektive nominelle verdien (markedspris multiplisert med mengde) av de underliggende finansielle instrumentene eller varene, konvertert til institusjonens nasjonale valuta ved multiplisering med relevant valutakurs, bortsett fra når det gjelder gjeldsinstrumenter.
3. For gjeldsinstrumenter og for betalingselementer skal størrelsen på risikoposisjonen være den effektive nominelle verdien av de utestående bruttobetalingene (herunder det nominelle beløpet) konvertert til institusjonens nasjonale valuta, multiplisert med gjeldsinstrumentets eller betalingselementets modifiserte durasjon, alt etter hva som er relevant.
4. Størrelsen på en risikoposisjon som følge av en kredittapsbytteavtale skal være den nominelle verdien av referansegjeldsinstrumentet multiplisert med kredittapsbytteavtalens gjenværende løpetid.

Artikkel 278

Transaksjoner med ikke-lineær risikoprofil

1. Institusjonene skal fastsette størrelsen på risikoposisjonene for transaksjoner med ikke-lineær risikoprofil i samsvar med følgende numre.
2. Størrelsen på en risikoposisjon som følge av et OTC-derivat med ikke-lineær risikoprofil, herunder opsjoner og opsjoner på bytteavtaler, der det underliggende instrumentet ikke er et gjeldsinstrument eller et betalingselement, skal være lik deltaekvivalenten av effektiv nominell verdi av det finansielle instrumentet som er underliggende for transaksjonen, i samsvar med artikkel 280 nr. 1.
3. Størrelsen på en risikoposisjon som følge av et OTC-derivat med ikke-lineær risikoprofil, herunder opsjoner og opsjoner på bytteavtaler, der det underliggende instrumentet er et gjeldsinstrument eller et betalingselement, skal være lik deltaekvivalenten av effektiv nominell verdi av det finansielle instrumentet eller betalingselementet, multiplisert med gjeldsinstrumentets eller betalingselementets modifiserte durasjon, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 279

Behandling av sikkerhet

Ved beregning av risikoposisjoner skal institusjonene behandle sikkerhet på følgende måte:

a) Sikkerhet som er mottatt fra en motpart, skal behandles som en forpliktelse overfor motparten (kort posisjon) som forfaller samme dag som beregningen foretas.
b) Sikkerhet som er stilt til motparten, skal behandles som en fordring på motparten (lang posisjon) som forfaller samme dag som beregningen foretas.

Artikkel 280

Beregning av risikoposisjoner

1. En institusjon skal beregne en risikoposisjons størrelse og fortegn på følgende måte:
   a) For alle andre instrumenter enn gjeldsinstrumenter:
      i) som den effektive nominelle verdien dersom det gjelder en transaksjon med lineær risikoprofil,

ii) som deltaekvivalenten av nominell verdi,

$$P_{ref} \cdot \frac{\partial V}{\partial p}$$

dersom det gjelder en transaksjon med ikke-lineær risikoprofil,

der

P_{ref} = prisen på det underliggende instrumentet, uttrykt i referansevalutaen,

V = verdien av det finansielle instrumentet (i forbindelse med opsjoner er verdien opsjonsprisen),

P = prisen på det underliggende instrumentet, uttrykt i samme valuta som V.

b) For gjeldsinstrumenter og betalingselementene til alle transaksjoner:

i) som den faktiske nominelle verdien multiplisert med den modifiserte durasjonen, dersom det gjelder en transaksjon med lineær risikoprofil,

ii) som deltaekvivalentens nominelle verdi multiplisert med den modifiserte durasjonen,

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

dersom det gjelder en transaksjon med ikke-lineær risikoprofil,

der

V = verdien av det finansielle instrument (i forbindelse med opsjoner er verdien opsjonsprisen),

r = rentenivå.

Dersom V er angitt i en annen valuta enn referansevalutaen, skal derivatet konverteres til referansevalutaen ved multiplisering med relevant valutakurs.

2. Institusjonene skal inndele risikoposisjonene i sikringsgrupper. Den absolutte verdien av summen av de risikoposisjonene som framkommer, skal beregnes for hver sikringsgruppe. Nettorisikoposisjonen skal være resultatet av denne beregningen og skal ved anvendelse av artikkel 276 nr. 2. beregnes på følgende måte:

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

Artikkel 281

Artikkel 281

Renterisikoposisjoner

1. Ved beregning av en renterisikoposisjon skal institusjonene anvende følgende bestemmelser:
2. Når det gjelder renterisikoposisjoner som følge av
   a) pengeinnskudd mottatt fra motparten som sikkerhet,
   b) betalingselementer,
   c) underliggende gjeldsinstrumenter,

   som i henhold til tabell 1 i artikkel 336 i hvert enkelt tilfelle er omfattet av et kapitalkrav på høyst 1,60 %, skal institusjonene tilordne disse posisjonene til en av de seks sikringsgruppene for hver valuta i tabell 4.

Tabell 4

	Referanserenter fra statspapirer	Referanserenter fra annet enn statspapirer
Løpetid	<1 år	<1 år
	>1 ≤ 5 år	> 5 år
	>1 ≤ 5 år	> 5 år

3. For renterisikoposisjoner som følge av underliggende gjeldsinstrumenter eller betalingselementer der renten er koblet til en referanserente som representerer et generelt markedsrentenivå, skal gjenværende løpetid være lengden av tidsintervallet fram til neste justering av renten. I alle andre tilfeller skal gjenværende løpetid være den gjenværende tiden til forfall for det underliggende gjeldsinstrumentet, eller når det gjelder et betalingselement, den gjenværende tiden til forfall for transaksjonen.

Artikkel 282

Sikringsgrupper

1. Institusjonene skal fastsette sikringsgrupper i samsvar med nr. 2–5.
2. Det skal være én sikringsgruppe for hver utsteder av et referansegjeldsinstrument som ligger til grunn for en kredittapsbytteavtale.

   Kredittapsbytteavtaler der kredittbeskyttelse utløses ved n-te kreditthendelse i en kurv, skal behandles på følgende måte:

   a) Størrelsen på en risikoposisjon i et referansegjeldsinstrument i en kurv som er underliggende for en kredittapsbytteavtale der kredittbeskyttelse utløses ved n-te kreditt-

hendelse, skal være referansegjeldsinstrumentets faktiske nominelle verdi multiplisert med den modifiserte durasjonen for derivatet som utløses ved n-te kreditthendelse, med hensyn til en endring i referansegjeldsinstrumentets kredittrisikotillegg.

b) Det skal være én sikringsgruppe for hvert referansegjeldsinstrument i en kurv som er underliggende for en gitt kredittapsbytteavtale der kredittbeskyttelse utløses ved n-te kreditthendelse. Risikoposisjoner fra ulike kredittapsbytteavtaler som utløses ved n-te kreditthendelse, skal ikke inngå i samme sikringsgruppe.

c) Multiplikatoren for motpartsrisiko som får anvendelse på hver sikringsgruppe som opprettes for et av referansegjeldsinstrumentene i et derivat som utløses ved n-te kreditthendelse, skal være følgende:

i) 0,3 % for referansegjeldsinstrumenter som har en kredittvurdering fra en anerkjent ekstern kredittvurderingsinstitusjon som tilsvarer risikoklasse 1–3.

ii) 0,6 % for andre gjeldsinstrumenter.

3. I forbindelse med renterisikoposisjoner som følge av

a) pengeinnskudd som er stilt som sikkerhet til en motpart, når denne motparten ikke har utestående gjeldsforpliktelser med lav spesifikk risiko,

b) underliggende gjeldsinstrumenter som i henhold til tabell 1 i artikkel 336 er omfattet av et kapitalkrav på over 1,60 %.

Det skal være én sikringsgruppe for hver utsteder.

Når et betalingselement etterligner et slikt gjeldsinstrument, skal det også være én sikringsgruppe for hver utsteder av referansegjeldsinstrumentet.

En institusjon kan velge å tilordne risikoposisjoner som er knyttet til gjeldsinstrumenter fra en bestemt utsteder, eller til referansegjeldsinstrumenter fra samme utsteder, som etterlignes av betalingselementer, eller som er underliggende for en kredittapsbytteavtale, til samme sikringsgruppe.

4. Andre underliggende finansielle instrumenter enn gjeldsinstrumenter skal tilordnes de samme respektive sikringsgruppene bare dersom de er identiske eller tilsvarende instrumenter. I alle andre tilfeller skal de tilordnes separate sikringsgrupper.

Ved anvendelsen av dette nummer skal institusjonene i samsvar med følgende prinsipper bestemme om underliggende instrumenter er tilsvarende instrumenter:

a) Når det gjelder egenkapitalinstrumenter, er det underliggende instrumentet tilsvarende dersom det er utstedt av samme utsteder. En egenkapitalindeks skal behandles som en separat utsteder.

b) Når det gjelder edelmetaller, er det underliggende instrumentet tilsvarende dersom det gjelder samme metall. En edelmetallindeks skal behandles som et separat edelmetall.

c) Når det gjelder elektrisk kraft, er det underliggende instrumentet tilsvarende dersom leveringsrettigheter og -plikter viser til samme tidsintervall med toppbelastning eller med lav belastning i et hvilket som helst 24-timersintervall.

d) Når det gjelder varer, er det underliggende instrumentet tilsvarende dersom det gjelder samme vare. En vareindeks skal behandles som en separat vare.

5. Multiplikatorene for motpartsrisiko (CCRM) for de ulike kategoriene av sikringsgrupper framgår av tabellen nedenfor:

Tabell 5

	Sikringsgruppekategorier	Multiplikatorer for motpartsrisiko (CCRM)
1.	Rente	0,2 %
2.	Renter for risikoposisjoner fra et referansegjeldsinstrument som er underliggende instrument for en kredittapsbytteavtale, og som det anvendes et kapitalkrav på høyst 1,60 % på i henhold til tabell 1 i avdeling IV kapittel 2.	0,3 %
3.	Renter for risikoposisjoner fra et gjeldsinstrument eller et referansegjeldsinstrument som det anvendes et kapitalkrav på mer enn 1,60 % på i henhold til tabell 1 i avdeling IV kapittel 2.	0,6 %
4.	Valutakurser	2,5 %
5.	Elektrisk kraft	4 %

Tabell 5

	Sikringsgruppekategorier	Multiplikatorer for motpartsrisiko (CCRM)
6.	Gull	5 %
7.	Egenkapitalinstrumenter	7 %
8.	Edelmetaller (unntatt gull)	8,5 %
9.	Andre varer (unntatt edelmetaller og elektrisk kraft)	10 %
10.	Underliggende instrumenter for OTC-derivater som ikke er omfattet av noen av kategoriene ovenfor	10 %

Underliggende instrumenter for OTC-derivater, som angitt i nr. 10 i tabell 5, skal tilordnes separate individuelle sikringsgrupper for hver kategori av underliggende instrumenter.

6. For transaksjoner med ikke-lineær risikoprofil eller for betalingselementer og transaksjoner med gjeldsinstrumenter som underliggende instrumenter, som institusjonen ikke kan fastsette henholdsvis deltaverdien eller den modifiserte durasjonen for, alt etter hva som er relevant, med en instrumentmodell som vedkommende myndighet har godkjent med det formål å kunne fastsette kravene til ansvarlig kapital for markedsrisiko, skal vedkommende myndighet fastsette størrelsen på risikoposisjonene og de relevante multiplikatorene for motpartsrisiko (CCRMj) med forsiktighet eller kreve at institusjoner anvender metoden i avsnitt 3. Motregning skal ikke anerkjennes (det vil si at eksponeringsverdien skal fastsettes som om det forelå en motregningsgruppe som bare omfattet den enkelte transaksjonen).
7. En institusjon skal ha interne framgangsmåter for å kontrollere at en transaksjon, før den tilordnes en sikringsgruppe, dekkes av en motregningskontrakt som har tvangskraft og som oppfyller kravene i avsnitt 7.
8. En institusjon som gjør bruk av sikkerheter for å redusere sin motpartsrisiko, skal ha interne framgangsmåter for å kontrollere, før den innregner virkningen av sikkerhetene i sine beregninger, at sikkerhetene oppfyller rettsikkerhetsstandardene i kapittel 4.

Avsnitt 6

Metoden med interne modeller

Artikkel 283

Tillatelse til å benytte metoden med interne modeller

1. Dersom vedkommende myndigheter er overbevist om at en institusjon oppfyller kravet i nr. 2, kan de gi denne institusjonen tillatelse til å benytte metoden med interne modeller («Internal Model Method – IMM») for å beregne eksponeringsverdien for følgende transaksjoner:
   a) Transaksjoner i artikkel 273 nr. 2 bokstav a).
   b) Transaksjoner i artikkel 273 nr. 2 bokstav b)–d).
   c) Transaksjoner i artikkel 273 nr. 2 bokstav a)–d).

   Dersom en institusjon har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for å beregne eksponeringsverdi for noen av transaksjonene som er omhandlet i første ledd bokstav a)–c), kan den også benytte metoden med interne modeller i forbindelse med transaksjonene i artikkel 273 nr. 2 bokstav e).

   Uten hensyn til artikkel 273 nr. 1 tredje ledd kan en institusjon velge ikke å anvende denne metoden på eksponeringer som er uvesentlige med hensyn til størrelse og risiko. I så fall skal en institusjon anvende en av metodene i avsnitt 3–5 på disse eksponeringene dersom de relevante kravene for hver metode er oppfylt.
2. Vedkommende myndigheter skal gi en institusjon tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for beregningene som er omhandlet i nr. 1, bare dersom institusjonen har dokumentert at den oppfyller kravene i dette avsnitt, og vedkommende myndigheter har verifisert at institusjonens systemer for styring av motpartsrisiko er forsvarlige og gjennomføres på riktig måte.
3. Vedkommende myndigheter kan gi institusjoner tillatelse til i et begrenset tidsrom å innføre metoden med interne modeller trinnvis for ulike transaksjonstyper. I perioden med trinnvis innføring kan institusjonene benytte metodene i avsnitt 3 eller 5 for transaksjonstyper som de ikke behandler i henhold til metoden med interne modeller.
4. For alle OTC-derivattransaksjoner og for transaksjoner med lang oppgjørsfrist der en institusjon ikke har fått tillatelse i henhold til nr. 1 til å benytte metoden med interne modeller, skal

institusjonen benytte metodene i avsnitt 3 eller avsnitt 5.

Disse metodene kan på permanent grunnlag kombineres innenfor en selskapsgruppe. Innenfor en institusjon kan disse metodene kombineres bare dersom en av metodene anvendes i tilfellene som er beskrevet i artikkel 282 nr. 6.

5. En institusjon som i samsvar med nr. 1 har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller, skal ikke gå tilbake til å benytte metodene i avsnitt 3 eller 5, med mindre vedkommende myndighet har gitt tillatelse til det. Vedkommende myndigheter skal gi en slik tillatelse dersom institusjonen dokumenterer at det er god grunn til det.
6. Dersom en institusjon ikke lenger oppfyller kravene i dette avsnitt, skal den underrette vedkommende myndighet og gjøre ett av følgende:
   a) Framlegge for vedkommende myndighet en plan for hvordan den raskt skal kunne oppfylle kravene.
   b) Dokumentere overfor vedkommende myndighet at virkningen av den manglende overholdelsen er uvesentlig.

Artikkel 284

Eksponeringsverdi

1. Dersom en institusjon i samsvar med artikkel 283 nr. 1 har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for å beregne eksponeringsverdien for noen av eller alle transaksjonene som er omhandlet i nevnte nummer, skal den beregne eksponeringsverdien for disse transaksjonene på motregningsgruppenivå.

   Modellen som institusjonen anvender for dette formål, skal
   a) spesifisere prognosen for fordelingen av endringer i motregningsgruppens markedsverdi som kan tilskrives felles endringer i relevante markedsvariabler, for eksempel renter og valutakurser,
   b) beregne motregningsgruppens eksponeringsverdi på alle de framtidige datoene på grunnlag av de felles endringene i markedsvariablene.
2. For at modellen skal innregne virkningene av marginberegningen, skal modellen for sikkerhetens verdi oppfylle de kvantitative og kvalitative kravene samt datakravene for metoden med interne modeller i samsvar med dette avsnitt, og institusjonen kan bare ta hensyn til godtakbar finansiell sikkerhet som omhandlet i artikkel 197 og 198 samt artikkel 299 nr. 2 bokstav c) og d) i prognosen for fordelingen av endringer i motregningsgruppens markedsverdi.
3. Kravet til ansvarlig kapital for motpartsrisiko i forbindelse med de motpartsrisikoeksponeringene som en institusjon benytter metoder med interne modeller på, skal være det største av følgende:
   a) Kravet til ansvarlig kapital for disse eksponeringene beregnet på grunnlag av effektiv forventet positiv eksponering med aktuelle markedsdata.
   b) Kravet til ansvarlig kapital for disse eksponeringene beregnet på grunnlag av effektiv forventet positiv eksponering med en enkelt konsekvent kalibrering i stressperioder for alle motpartsrisikoeksponeringer som de benytter metoden med interne modeller på.
4. Med unntak av motparter som det er identifisert spesifikk feil vei-risiko for, og som er omfattet av artikkel 291 nr. 4 og 5, skal institusjonene beregne eksponeringsverdien som produktet av alfa (?) og effektiv forventet positiv eksponering (effektiv EPE) på følgende måte:

   $$\textit{Eksponeringsverdi} = \alpha \cdot \textit{effektiv EPE}$$

   der

   α = 1,4, med mindre vedkommende myndigheter krever at α tildeles en høyere verdi, eller tillater institusjonene å anvende sine egne estimater i samsvar med nr. 9.

   Effektiv forventet positiv eksponering skal beregnes ved å estimere forventet eksponering (EEt) som den gjennomsnittlige eksponeringen på et framtidig tidspunkt t, der gjennomsnittet fastsettes på grunnlag av mulige framtidige verdier for relevante markedsrisikofaktorer.

   Modellen skal estimere forventet eksponering (EE) på en serie av framtidige tidspunkter som t1, t2, t3 osv.
5. Effektiv forventet eksponering skal beregnes rekursivt som

   $$\textit{effektiv } EE_{tk} = \text{maks}\{\textit{effektiv } EE_{tk-1}, EE_{tk}\}$$

   der

   den aktuelle datoen angis som t_0 og

   effektiv EE_{t0} tilsvarer den aktuelle eksponeringen.
6. Effektiv forventet positivt eksponering er lik gjennomsnittlig effektiv forventet eksponering i løpet av det første året av en framtidig eksponering. Dersom alle kontraktene i motregningsgruppen forfaller i løpet av mindre enn

ett år, skal forventet positiv eksponering være lik gjennomsnittet av den forventede eksponeringen fram til alle kontrakter i motregningsgruppen forfaller. Effektiv forventet positiv eksponering skal beregnes som et vektet gjennomsnitt av effektiv forventet eksponering:

$$\text{Effective EPE} = \frac{1}{\min\{1\text{ year},\ \text{maturity}\}} \sum_{k=1}^{\min\{1\text{ year},\text{maturity}\}} \text{Effective EE}_{tk} \cdot \Delta t_k$$

der vektene $\Delta t_k = t_k - t_{k-1}$ gjelder tilfeller der den framtidige eksponeringen blir beregnet på tidspunkter som ikke er jevnt fordelt over tid.

7. Institusjonene skal beregne verdiene for den forventede eksponeringen eller maksimal eksponering på grunnlag av en fordeling av eksponeringer som tar hensyn til at eksponeringene ikke nødvendigvis er normalt fordelt.
8. En institusjon kan for hver motpart anvende et mål for fordelingen som beregnet etter metoden med interne modeller, som er mer forsiktig enn α multiplisert med effektiv forventet positivt eksponering som beregnet i henhold til formelen i nr. 4.
9. Uten hensyn til nr. 4 kan vedkommende myndigheter tillate institusjoner å anvende sine egne alfaestimater der
   a) alfa skal tilsvare forholdet mellom den ansvarlige kapitalen ved en fullstendig simulering av motpartseksponeringer mot alle motparter (teller) og den ansvarlige kapitalen basert på forventet positiv eksponering (nevner),
   b) forventet positiv eksponering i nevneren skal benyttes som om det var et fast utestående beløp.

   Ved estimering i samsvar med dette nummer skal alfa ikke være lavere enn 1,2.
10. Ved estimering av alfa i henhold til nr. 9 skal en institusjon sikre at telleren og nevneren beregnes på en måte som er i samsvar med modelleringsmetodene, parameterspesifikasjonene og porteføljesammensetningen. Den metoden som anvendes for å estimere ?, skal være basert på institusjonens metode for beregning av samlet kapital, være godt dokumentert og være omfattet av en uavhengig validering. I tillegg skal en institusjon gjennomgå sine alfaestimater minst hvert kvartal, og oftere når sammensetningen av porteføljen varierer over tid. En institusjon skal også vurdere modellrisikoen.
11. En institusjon skal dokumentere overfor vedkommende myndigheter at dens interne alfaestimater i telleren gjenspeiler vesentlige kilder til avhengighet i fordelingen av markedsverdiene for transaksjoner eller porteføljer av transaksjoner for ulike motparter. Interne estimater for alfa skal ta hensyn til graden av diversifisering i porteføljene.
12. Ved tilsyn med anvendelsen av estimater i henhold til nr. 9 skal vedkommende myndigheter ta hensyn til den vesentlige variasjonen i estimater for alfa som skyldes muligheten for feilspesifikasjon i modellene som anvendes for telleren, særlig når det foreligger konveksitet.
13. Dersom det er hensiktsmessig, bør volatiliteter og korrelasjoner for markedsrisikofaktorer som benyttes i den felles modelleringen av markeds- og kredittrisiko, være betinget av at kredittrisikofaktoren gjenspeiler potensielle økninger i volatilitet eller korrelasjon i en økonomisk nedgangsperiode.

Artikkel 285

Eksponeringsverdi for motregningsgrupper som er omfattet av en marginavtale

1. Dersom motregningsgruppen er omfattet av en marginavtale og en daglig verdsetting til markedsverdi, skal institusjonen beregne effektiv EPE som fastsatt i dette nummer. Dersom modellen innregner marginberegningens virkninger ved estimeringen av EE, kan institusjonen med forbehold for vedkommende myndighets tillatelse anvende modellens EE-mål direkte i formelen i artikkel 284 nr. 5. Vedkommende myndigheter skal gi en slik tillatelse bare dersom de verifiserer at modellen korrekt innregner marginberegningens virkninger ved estimering av EE. En institusjon som ikke har fått slik tillatelse, skal anvende et av følgende EPE-mål:
   a) Effektiv EPE beregnet uten å ta hensyn til eventuell sikkerhet som innehas eller stilles gjennom marginavtaler, pluss eventuell sikkerhet som er stilt til motparten uavhengig av den daglige verdsettingen og marginberegningen eller den aktuelle eksponeringen.
   b) Effektiv EPE beregnet som den potensielle økningen av eksponeringen i løpet av marginrisikoperioden, pluss den verdien som er størst av
      i) den aktuelle eksponeringen, herunder all mottatt eller stilt sikkerhet, unntatt

forlangt sikkerhet eller sikkerhet som er gjenstand for en tvist,

ii) den største nettoeksponeringen, herunder sikkerhet i henhold til marginavtalen, som ikke utløser krav om tilgang til sikkerhet. Dette beløpet skal gjenspeile alle gjeldende terskler, minste overføringsbeløp, uavhengige beløp og startmarginer i henhold til marginavtalen.

Når det gjelder bokstav b), skal institusjonene beregne tillegget som den forventede positive endringen av transaksjonenes markedsverdi i marginrisikoperioden. Endringer i sikkerhetsstillelsens verdi skal gjenspeiles ved anvendelse av metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene i samsvar med kapittel 4 avsnitt 4, eller egne estimater av volatilitetsjusteringer i henhold til den avanserte metoden for finansielle sikkerheter, men ingen utbetalinger av sikkerheter skal foretas i marginrisikoperioden. For marginrisikoperioden gjelder minsteperiodene omhandlet i nr. 2–5.

2. For transaksjoner som er omfattet av daglig marginjustering og daglig verdsetting til markedsverdi, skal den marginrisikoperioden som anvendes i modellen for beregning av eksponeringsverdi med marginavtaler, tilsvare minst
   a) fem bankdager for motregningsgrupper som består bare av gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer samt marginlånstransaksjoner,
   b) ti bankdager for alle andre motregningsgrupper.
3. For nr. 2 bokstav a) og b) skal følgende unntak gjelde:
   a) For alle motregningsgrupper der antall handler overstiger 5 000 på et gitt tidspunkt i løpet av et kvartal, skal marginrisikoperioden i det etterfølgende kvartalet være minst 20 bankdager. Dette unntaket skal ikke gjelde institusjonenes handelseksponeringer.
   b) For motregningsgrupper med en eller flere handler som enten omfatter illikvid sikkerhet eller et OTC-derivat som ikke lett kan erstattes, skal marginrisikoperioden være minst 20 bankdager.

   En institusjon skal avgjøre om sikkerheten er illikvid eller om OTC-derivatene ikke lett kan erstattes i forbindelse med stressede markedsforhold som kjennetegnes ved mangel på kontinuerlig aktive markeder, der en motpart i løpet av høyst to dager ville oppnå flere prisnoteringer som ikke ville bevege markedet eller tilsvare en pris som gjenspeiler en underkurs i markedet (for sikkerheter) eller en overkurs (for OTC-derivater).

   En institusjon skal vurdere om handler eller verdipapirer den har som sikkerhet, er konsentrert rundt en bestemt motpart, og om institusjonen ville kunne erstatte disse handlene eller verdipapirene dersom motparten plutselig forlot markedet.
4. Dersom en institusjon i løpet av de to umiddelbart foregående kvartalene har vært innblandet i flere enn to tvister om marginkrav i forbindelse med en bestemt motregningsgruppe som har vart lenger enn den gjeldende risikoperioden i henhold til nr. 2 og 3, skal institusjonen anvende en marginrisikoperiode som er minst dobbelt så lang som perioden angitt i nr. 2 og 3, for nevnte motregningsgruppe i de to etterfølgende kvartalene.
5. Ved marginjustering med en periodisitet på N dager skal marginrisikoperioden minst tilsvare perioden angitt i nr. 2 og 3, F, pluss N dager minus én dag. Det vil si:

   $$\textit{Marginrisikoperiode} = F + N - 1$$
6. Dersom den interne modellen innregner virkningen av marginberegning på endringer i motregningsgruppens markedsverdi, skal institusjonen beregne annen sikkerhet enn kontanter i samme valuta som selve eksponeringen sammen med eksponeringen i sine beregninger av eksponeringsverdien av OTC-derivat- og verdipapirfinansieringstransaksjoner.
7. Dersom en institusjon ikke kan beregne sikkerhet sammen med eksponeringen, skal den i sine beregninger av eksponeringsverdien av OTC-derivat- og verdipapirfinansieringstransaksjoner ikke ta hensyn til virkningen av annen sikkerhet enn kontanter i samme valuta som selve eksponeringen, med mindre den benytter enten volatilitetsjusteringer som er i samsvar med standardene i den avanserte metoden for finansielle sikkerheter med egne volatilitetsjusteringsestimater, eller metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene i samsvar med kapittel 4.
8. En institusjon som benytter metoden med interne modeller, skal i sine modeller se bort fra virkningen av en reduksjon av eksponeringsverdien som skyldes bestemmelser i en avtale om sikkerhet der det kreves sikkerhetsstillelse dersom motpartens kredittkvalitet svekkes.

Artikkel 286

Styring av motpartsrisiko – retningslinjer, prosesser og systemer

1. En institusjon skal opprette og opprettholde et rammeverk for styring av motpartsrisiko som består av
   a) retningslinjer, prosesser og systemer for å sikre identifisering, måling, styring, godkjenning og internrapportering av motpartsrisiko,
   b) framgangsmåter som sikrer at disse retningslinjene, prosessene og systemene overholdes.

   Slike retningslinjer, prosesser og systemer skal være solid fundert, gjennomført med integritet og godt dokumentert. Dokumentasjonen skal omfatte en forklaring av de empiriske teknikkene som benyttes for å måle motpartsrisiko.
2. Rammeverket for styring av motpartsrisiko som kreves i nr. 1, skal ta hensyn til markedsrisiko, likviditetsrisiko og juridisk risiko samt operasjonell risiko som er knyttet til motpartsrisiko. Rammen skal særlig sikre at institusjonen overholder følgende prinsipper:
   a) Den skal ikke innlede forretningsvirksomhet med en motpart uten å vurdere dennes kredittverdighet.
   b) Den skal ta behørig hensyn til kredittrisiko i forbindelse med og før oppgjør.
   c) Den skal i den utstrekning det er praktisk mulig styre slik risiko på motpartsnivå, ved å legge sammen motpartsrisikoeksponeringer og andre kreditteksponeringer, samt på foretaksnivå.
3. En institusjon som benytter metoden med interne modeller, skal godtgjøre overfor vedkommende myndighet at rammeverket for styring av motpartsrisiko tar hensyn til likviditetsrisikoene som er knyttet til følgende:
   a) Eventuelle innkommende marginkrav i forbindelse med utveksling av variasjonsmargin eller andre margintyper, for eksempel startmargin eller uavhengig margin, ved negative markedssjokk.
   b) Eventuelle innkommende krav om tilbakeføring av overskytende sikkerhet som er stilt av motparter.
   c) Krav som følge av en eventuell nedgradering av dens egen eksterne kredittkvalitetsvurdering.

   En institusjon skal sikre at gjenbruk av sikkerhet er av en art og har et tidsperspektiv som er i samsvar med likviditetsbehovene og ikke skader dens evne til å stille eller tilbakeføre sikkerhet til rett tid.
4. En institusjons ledelsesorgan og øverste ledelse skal delta aktivt i, og sikre at det avsettes tilstrekkelige ressurser til, styring av motpartsrisiko. Den øverste ledelsen skal gjennom en formell prosess få kunnskap om den anvendte modellens begrensninger og forutsetninger samt hvilken innvirkning disse begrensningene og forutsetningene kan ha på resultatets pålitelighet. Den øverste ledelsen skal også være oppmerksom på usikkerhet knyttet til markedsforhold samt operasjonelle forhold og på hvordan slike faktorer gjenspeiles i modellen.
5. De daglige rapportene som utarbeides om en institusjons motpartsrisikoeksponeringer i samsvar med artikkel 287 nr. 2 bokstav b), skal gjennomgås på et ledelsesnivå med tilstrekkelig ansiennitet og autoritet til å kunne gjennomføre både reduksjoner i posisjoner foretatt av de enkelte kredittforvalterne eller handlerne, og reduksjoner i institusjonens samlede motpartsrisikoeksponering.
6. En institusjons rammeverk for styring av motpartsrisiko som er opprettet i samsvar med nr. 1, skal anvendes i sammenheng med interne rammer for kreditt og handel. Rammer for kreditt og handel skal være knyttet til institusjonens risikomålingsmodell på en måte som er konsekvent over tid, og som er godt forstått av kredittforvaltere, handlere og den øverste ledelsen. En institusjon skal ha en formell prosess for rapportering av overskridelser av risikorammer til egnet ledelsesnivå.
7. En institusjons måling av motpartsrisiko skal omfatte måling av bruk av kredittlinjer daglig og innenfor samme dag. Institusjonen skal måle den aktuelle eksponeringen både med og uten sikkerhet. På porteføljе- og motpartsnivå skal institusjonen beregne og overvåke maksimal eksponering eller potensiell framtidig eksponering ved det konfidensintervallet som er valgt av institusjonen. Institusjonen skal ta hensyn til store eller konsentrerte posisjoner, herunder med hensyn til grupper av motparter med innbyrdes tilknytning, bransjer og markeder.
8. En institusjon skal opprette og opprettholde et systematisk og omfattende program for stresstesting. Resultatene av denne stresstestingen skal jevnlig og minst hvert kvartal gjennomgås av den øverste ledelsen og skal gjenspeiles i de retningslinjene og rammene for motpartsrisiko som ledelsesorganet eller den øverste

ledelsen har fastsatt. I tilfeller der stresstesting viser en særlig sårbarhet overfor et gitt sett av omstendigheter, skal institusjonen umiddelbart treffe tiltak for å styre slik risiko.

Artikkel 287

Organisasjonsstrukturer for styring av motpartsrisiko

1. En institusjon som benytter metoden med interne modeller, skal opprette og opprettholde
   a) en risikokontrollenhet som er i samsvar med nr. 2,
   b) en enhet for forvaltning av sikkerheter som er i samsvar med nr. 3.
2. Risikokontrollenheten skal ha ansvar for utforming og gjennomføring av styringen av motpartsrisiko, herunder innledende og løpende validering av modellen, og skal ivareta følgende funksjoner og oppfylle følgende krav:
   a) Den skal ha ansvar for utforming og gjennomføring av institusjonens system for styring av motpartsrisiko.
   b) Den skal utarbeide daglige rapporter om og analysere resultatene av institusjonens risikomålingsmodell. Analysen skal omfatte en vurdering av forholdet mellom målinger av motpartsrisikoens eksponeringsverdier og rammer for handel.
   c) Den skal kontrollere inndatas integritet og utarbeide og analysere rapporter om resultatet fra institusjonens risikomålingsmodell, herunder en vurdering av forholdet mellom målinger av risikoeksponering og rammer for kreditt og handel.
   d) Den skal være uavhengig av enheter med ansvar for oppretting eller fornying av eller handel med eksponeringer, og skal ikke være gjenstand for unødig påvirkning.
   e) Den skal ha tilstrekkelig personale.
   f) Den skal rapportere direkte til institusjonens øverste ledelse.
   g) Dens arbeid skal være godt integrert i institusjonens daglige kredittrisikostyring.
   h) Dens resultater skal være en integrert del av framgangsmåten for planlegging, overvåking og kontroll av institusjonens kredittrisikoprofil og generelle risikoprofil.
3. Enheten for forvaltning av sikkerheter skal utføre følgende oppgaver og ivareta følgende funksjoner:
   a) Beregne og stille marginkrav, håndtere tvister om marginkrav og daglig foreta en nøyaktig rapportering av uavhengige beløpsnivåer, startmarginer og variasjonsmarginer.
   b) Kontrollere at dataene som anvendes for å stille marginkrav, er fullstendige, og sikre at de er konsekvente og regelmessig samordnes med alle relevante datakilder i institusjonen.
   c) Registrere omfanget av gjenbruk av sikkerhet og eventuelle endringer av institusjonens rettigheter til eller i forbindelse med den sikkerheten den stiller.
   d) Rapportere til egnet ledelsesnivå om hvilke typer sikkerhetseiendeler som gjenbrukes, og vilkårene for slik gjenbruk, herunder instrumentet, kredittkvaliteten og løpetiden.
   e) Kontrollere konsentrasjonen av enkelte typer sikkerhetseiendeler som institusjonen godtar.
   f) Regelmessig og minst hvert kvartal rapportere opplysninger om forvaltning av sikkerheter til den øverste ledelsen, herunder opplysninger om hvilken type sikkerhet som er mottatt og stilt, størrelsen, løpetidsfordeling og grunnlaget for tvister om marginkrav. Den interne rapporteringen skal også gjenspeile utviklingstendenser for disse tallene.
4. Den øverste ledelsen skal avsette tilstrekkelige ressurser til enheten for forvaltning av sikkerheter som kreves i nr. 1 bokstav b), for å sikre at systemene oppnår driftsresultater på et egnet nivå målt ut fra rettidige og nøyaktige marginkrav fra institusjonens side og ut fra institusjonens svartid når det gjelder marginkrav fra motparten. Den øverste ledelsen skal sikre at enheten har tilstrekkelig personale til å behandle krav og tvister til rett tid selv under en alvorlig markedskrise, og til at institusjonen kan begrense antallet av omfattende tvister som gjelder handelsvolumer.

Artikkel 288

Gjennomgåelse av systemet for styring av motpartsrisiko

En institusjon skal regelmessig foreta en uavhengig gjennomgåelse av systemet for håndtering av motpartsrisiko gjennom sin internrevisjon. Denne gjennomgåelsen skal omfatte virksomheten i både kontrollenheten og enheten for forvaltning av sikkerheter som kreves i artikkel 287, og skal særlig omfatte minst følgende:

a) Hvorvidt dokumentasjonen av systemet og prosessen for styring av motpartsrisiko som kreves i artikkel 286, er tilstrekkelig.
b) Organiseringen av kontrollenheten for motpartsrisiko som kreves i artikkel 287 nr. 1 bokstav a).
c) Organiseringen av enheten for forvaltning av sikkerheter som kreves i artikkel 287 nr. 1 bokstav b).
d) Integrering av motpartsrisikomåling i den daglige risikostyringen.
e) Framgangsmåten for godkjenning av risikoprisingsmodeller og verdsettingssystemer som anvendes av personalet i handels- og administrasjonsenheter (front office og back office).
f) Validering av eventuelle vesentlige endringer i framgangsmåten for måling av motpartsrisiko.
g) Omfanget av motpartsrisiko som fanges opp av risikomålingsmodellen.
h) Ledelsesinformasjonssystemets integritet.
i) Hvorvidt data som gjelder motpartsrisiko, er nøyaktige og fullstendige.
j) Hvorvidt vilkår i avtaler om sikkerhetsstillelse og motregning, gjenspeiles nøyaktig i målinger av eksponeringsverdi.
k) Kontroll av om datakildene som anvendes i forbindelse med modellene, er konsekvente, aktuelle og pålitelige, samt om disse kildene er uavhengige.
l) Nøyaktighet og egnethet når det gjelder volatilitets- og korrelasjonsantakelsene.
m) Nøyaktigheten av verdsettings- og risikoendringsberegninger.
n) Kontroll av modellens nøyaktighet ved hyppig ettertesting som omhandlet i artikkel 293 nr. 1 bokstav b)–e).
o) Hvorvidt kontrollenheten for motpartsrisiko og enheten for forvaltning av sikkerheter oppfyller de relevante tilsynskravene.

Artikkel 289

Anvendelseskrav

1. Institusjonene skal sikre at den fordelingen av eksponeringer som genereres ved hjelp av modellen som benyttes til å beregne effektiv forventet positiv eksponering, integreres i institusjonens daglige styring av motpartsrisiko, og at det tas hensyn til resultatet av modellen i forbindelse med godkjenning av kreditt, styring av motpartsrisiko, intern kapitalallokering og foretaksstyring.
2. Institusjonen skal dokumentere overfor vedkommende myndigheter at den i minst ett år før den fikk tillatelse av vedkommende myndigheter til å benytte metoden med interne modeller i samsvar med artikkel 283, har anvendt en modell som i hovedsak oppfyller kravene fastsatt i dette avsnitt, til å beregne fordelingen av eksponeringer som ligger til grunn for beregningene av forventet positiv eksponering.
3. Modellen som benyttes til å beregne fordelingen av motpartsrisikoeksponeringer, skal inngå i rammeverket for styring av motpartsrisiko som kreves i artikkel 286. Dette rammeverket skal omfatte måling av bruk av kredittlinjer, at motpartsrisikoeksponeringer legges sammen med andre kreditteksponeringer, og intern kapitalallokering.
4. I tillegg til forventet positiv eksponering skal en institusjon måle og håndtere aktuelle eksponeringer. Dersom det er hensiktsmessig, skal institusjonen måle den aktuelle eksponeringen både med og uten sikkerhet. Anvendelseskravene er oppfylt dersom en institusjon anvender andre mål for motpartsrisiko, for eksempel maksimal eksponering, basert på den fordelingen av eksponeringer som er generert gjennom samme modell som for beregningen av forventet positiv eksponering.
5. En institusjon skal om nødvendig kunne estimere daglig forventet eksponering med mindre den dokumenterer overfor vedkommende myndigheter at dens motpartsrisikoeksponeringer gjør det berettiget med mindre hyppige beregninger. Institusjonen skal beregne EE i henhold til en tidsprofil av prognoseperioder som i tilstrekkelig grad gjenspeiler tidsstrukturen til framtidige kontantstrømmer og kontraktenes løpetid, på en måte som er i samsvar med eksponeringenes vesentlighet og sammensetning.
6. Eksponeringen skal måles, overvåkes og kontrolleres i hele løpetiden til alle kontrakter i motregningsgruppen, og ikke bare over en periode på ett år. Institusjonen skal ha innført framgangsmåter for å identifisere og kontrollere risiko overfor motparter der eksponeringen øker ut over en periode på ett år. Prognosen for økningen av eksponeringen skal innarbeides i institusjonens interne modell for samlet kapital.

Artikkel 290

Stresstesting

1. En institusjon skal ha et omfattende stresstestingsprogram for motpartsrisiko, herunder til bruk ved vurderingen av krav til ansvarlig

kapital for motpartsrisiko, som oppfyller kravene i nr. 2–10.

2. Den skal identifisere mulige hendelser eller framtidige endringer i økonomiske forhold som vil kunne ha ugunstige virkninger på en institusjons kreditteksponeringer, og vurdere institusjonens kapasitet til å stå imot slike endringer.
3. Stressverdiene i forbindelse med programmet skal sammenlignes med risikorammer, og institusjonen skal anse dem som en del av framgangsmåten fastsatt i artikkel 81 i direktiv 2013/36/EU.
4. Programmet skal foreta en omfattende kartlegging av handler og samlede eksponeringer for alle former for motpartsrisiko i forbindelse med spesifikke motparter innenfor en tidsramme som er tilstrekkelig til at regelmessig stresstesting kan foretas.
5. Det skal minst foreta månedlig stresstesting av eksponeringer med hensyn til viktige markedsrisikofaktorer, slik som renter, valutakurser, egenkapitalinstrumenter, kredittrisikotillegg og varepriser for alle institusjonens motparter, for å identifisere og om nødvendig gjøre det mulig for institusjonen å redusere for høy konsentrasjon av spesifikke retningsbestemte risikoer. Stresstesting av eksponeringer, herunder risikoer knyttet til en eller flere faktorer samt vesentlige ikke-retningsbestemte risikoer, og felles stresstesting av eksponeringer og kredittverdighet skal foretas for hver motpart, for hver motpartsgruppe og samlet for alle institusjonens motparter.
6. Det skal minst hvert kvartal anvende stresstestingsscenarioer som omfatter flere faktorer, og vurdere vesentlige ikke-retningsbestemte risikoer, herunder rentekurveeksponering og basisrisiko. Stresstesting som omfatter flere faktorer, skal minst omfatte følgende scenarioer, der
   a) alvorlige økonomiske hendelser eller alvorlige hendelser har inntruffet i markedet,
   b) likviditeten er vesentlig redusert i markedet som helhet,
   c) en stor finansformidler lukker posisjoner.
7. Omfanget av de underliggende risikofaktorenes sjokk skal stå i forhold til stresstestingens formål. Ved stresstesting av solvens skal de underliggende risikofaktorenes sjokk være tilstrekkelig omfattende til å fange opp ekstreme historiske markedsforhold og ekstreme, men troverdige stressede markedsforhold. Stresstestingen skal omfatte vurdering av virkningen av slike sjokk på ansvarlig kapital, krav til ansvarlig kapital og inntjening. Ved daglig porteføljeovervåking, risikosikring og håndtering av konsentrasjoner skal stresstestingsprogrammet også ta hensyn til mindre alvorlige og mer sannsynlige scenarioer.
8. Programmet skal, dersom det er hensiktsmessig, inneholde bestemmelser om omvendte stresstester for å identifisere ekstreme, men troverdige scenarioer som kunne gi vesentlige negative resultater. Ved omvendt stresstesting skal det tas hensyn til virkningen av vesentlig ikke-linearitet i porteføljen.
9. Resultatene av stresstestingen innenfor rammen av programmet skal rapporteres regelmessig, og minst hvert kvartal, til den øverste ledelsen. Rapportene og analysen av resultatene skal omfatte de største virkningene på motpartsnivå på tvers av porteføljen, vesentlige konsentrasjoner innenfor porteføljesegmenter (innenfor samme bransje eller region) og relevante portefølje- og motpartsspesifikke utviklingstendenser.
10. Den øverste ledelsen skal spille en avgjørende rolle i integreringen av stresstesting i institusjonens risikostyringsramme og risikokultur samt sikre at resultatene er meningsfulle og anvendes for å styre motpartsrisiko. Resultatene av stresstestingen for vesentlige eksponeringer skal vurderes ut fra retningslinjer som viser institusjonens risikovillighet, og skal framlegges for den øverste ledelsen med sikte på diskusjon og tiltak, når overdrevne eller konsentrerte risikoer identifiseres.

Artikkel 291

Feil vei-risiko

1. I denne artikkel menes med
   a) «generell feil vei-risiko» (general wrong-way risk) den risikoen som oppstår når sannsynlighet for mislighold hos motparter er positivt korrelert med generelle markedsrisikofaktorer,
   b) «spesifikk feil vei-risiko» (specific wrong-way risk) den risikoen som oppstår når framtidig eksponering mot en bestemt motpart er positivt korrelert med motpartens sannsynlighet for mislighold på grunn av arten av transaksjonene med motparten. En institusjon skal anses for å være eksponert for spesifikk feil vei-risiko dersom den framtidige eksponeringen mot en bestemt motpart forventes å være høy når motpartens sannsynlighet for mislighold også er høy.

2. En institusjon skal ta behørig hensyn til eksponeringer som fører til en betydelig grad av spesifikk og generell feil vei-risiko.
3. For å identifisere generell feil vei-risiko skal en institusjon utforme stresstesting og scenarioanalyser med sikte på stresstesting av risikofaktorer som har negativ innvirkning på motpartens kredittverdighet. Slik testing skal ta hensyn til muligheten for at alvorlige sjokk kan oppstå når forholdet mellom risikofaktorer er endret. En institusjon skal overvåke generell feil vei-risiko for produkter, regioner, bransjer og andre kategorier som er relevante for dens virksomhet.
4. En institusjon skal ha framgangsmåter for å identifisere, overvåke og kontrollere tilfeller av spesifikk feil vei-risiko for hver juridisk enhet, fra inngåelsen av en transaksjon og gjennom hele transaksjonens levetid.
5. Institusjonene skal beregne kravene til ansvarlig kapital for motpartsrisiko ved transaksjoner der det er identifisert spesifikk feil vei-risiko, og der det foreligger en juridisk forbindelse mellom motparten og utstederen av OTC-derivatets underliggende instrument eller det underliggende instrumentet for transaksjonene som er omhandlet i artikkel 273 nr. 2 bokstav b)–d), i samsvar med følgende prinsipper:
   a) Instrumenter med spesifikk feil vei-risiko skal ikke inngå i den samme motregningsgruppen som andre transaksjoner med motparten, og skal behandles hver for seg som en separat motregningsgruppe.
   b) Innenfor en slik separat motregningsgruppe skal eksponeringsverdien av kredittapsbytteavtaler med én forpliktelse være lik det fulle forventede tapet i forbindelse med de underliggende instrumentenes gjenstående virkelige verdi ut fra en antakelse om at den underliggende utstederen er under avvikling.
   c) LGD-verdien for en institusjon som benytter metoden i kapittel 3, skal være 100 % for slike bytteavtaletransaksjoner.
   d) Gjeldende risikovekt for en institusjon som benytter metoden i kapittel 2, skal være risikovekten for en usikret transaksjon.
   e) Når det gjelder alle andre transaksjoner som er knyttet til én forpliktelse i en slik separat motregningsgruppe, skal beregningen av eksponeringsverdien være i samsvar med antakelsen om risiko ved plutselig mislighold av disse underliggende forpliktelsene når utstederen er juridisk forbundet med motparten. Når det gjelder transaksjoner som er knyttet til en kurv av forpliktelser eller en indeks, skal risikoen ved plutselig mislighold av de respektive underliggende forpliktelsene anvendes når utstederen er juridisk forbundet med motparten, dersom risikoen er vesentlig.
   f) I den utstrekning det anvendes eksisterende markedsrisikomålinger for krav til ansvarlig kapital i forbindelse med økende misligholds- og migrasjonsrisiko i henhold til avdeling IV kapittel 5 avsnitt 4, som allerede inneholder en LGD-antakelse, skal LGD-verdien i den anvendte formelen være 100 %.
6. Institusjonene skal regelmessig framlegge rapport for den øverste ledelsen og ledelsesorganets relevante komité om både spesifikke og generelle feil vei-risikoer og om tiltak som er truffet for å styre disse risikoene.

Artikkel 292

Modellprosessens integritet

1. En institusjon skal sikre modellprosessens integritet i samsvar med artikkel 284 ved å vedta minst følgende tiltak:
   a) Modellen skal gjenspeile transaksjonsvilkår og spesifikasjoner på en aktuell, fullstendig og forsiktig måte.
   b) Disse vilkårene skal minst omfatte kontraktens nominelle beløp, løpetid, referanseeiendeler, marginordninger og motregningsordninger.
   c) Disse vilkårene og spesifikasjonene skal registreres i en database som er omfattet av formell og periodisk revisjon.
   d) En framgangsmåte for godkjenning av motregningsordninger som krever at jurister bekrefter at motregning under nevnte systemer har tvangskraft.
   e) Bekreftelsen som kreves i bokstav d), skal registreres i databasen omhandlet i bokstav c) av en uavhengig enhet.
   f) Overføringen av data som gjelder transaksjonsvilkår og -spesifikasjoner, til modellen for forventet positiv eksponering skal være gjenstand for internrevisjon.
   g) Det skal være innført formelle framgangsmåter for avstemming mellom modellen og kildedatasystemene slik at det fortløpende kan kontrolleres at transaksjonsvilkår og -spesifikasjoner gjenspeiles i den forventede positive eksponeringen på en korrekt eller i det minste forsvarlig måte.

2. Gjeldende markedsdata skal benyttes til å beregne aktuelle eksponeringer. En institusjon kan kalibrere EPE-modellen ved å anvende enten historiske markedsdata eller markedskonstruerte data for å fastsette parametrer for de underliggende stokastiske prosessene, for eksempel tendens, volatilitet og korrelasjon. Dersom en institusjon anvender historiske data, skal disse omfatte en periode på minst tre år. Dataene skal ajourføres minst hvert kvartal, eller oftere dersom det er nødvendig for å gjenspeile markedsforholdene.

   For å beregne effektiv EPE ved hjelp av stresskalibrering skal en institusjon kalibrere effektiv EPE enten ut fra data for en treårsperiode som omfatter en stressperiode for motpartenes kredittrisikotillegg, eller ut fra markedskonstruerte data fra en slik stressperiode.

   For dette formål skal institusjonen anvende kravene i nr. 3–5.
3. En institusjon skal minst hvert kvartal dokumentere overfor vedkommende myndighet at den stressperioden som anvendes for beregningen i dette nummer, tilsvarer en periode med økte CDS-priser eller andre kredittrisikotillegg (for eksempel på lån eller foretaksobligasjoner) for et representativt utvalg av motparter med handlede kredittrisikotillegg. I situasjoner der institusjonen ikke har tilstrekkelige data om en motparts kredittrisikotillegg, skal den tilordne denne motparten til spesifikke data om kredittrisikotillegg på grunnlag av region, intern kredittvurdering og forretningstyper.
4. EPE-modellen for alle motparter skal bruke data, enten historiske eller konstruerte, som omfatter data fra stressperioden, og skal anvende slike data på en måte som er i samsvar med den metoden som anvendes for å kalibrere EPE-modellen mot aktuelle data.
5. For å evaluere hvor effektiv stresskalibreringen av EEPE er, skal en institusjon opprette en rekke referanseporteføljer som er sårbare for de viktigste risikofaktorene som institusjonen eksponeres for. Eksponeringen mot disse referanseporteføljene skal beregnes ved anvendelse av a) en stressmetode som er basert på gjeldende markedsverdier og modellparametrer som er kalibrert mot stressede markedsforhold, og b) den eksponeringen som oppstår i stressperioden, men ved anvendelse av den metoden som er omhandlet i dette avsnitt (markedsverdien ved stressperiodens utgang, volatilitet og korrelasjoner fra den treårige stressperioden).

   Vedkommende myndigheter skal kreve at institusjonen tilpasser stresskalibreringen dersom referanseporteføljenes eksponeringer avviker vesentlig fra hverandre.
6. En institusjon skal validere modellen gjennom en prosess som er klart beskrevet i institusjonens retningslinjer og framgangsmåter. Denne valideringsprosessen skal
   a) angi hvilken type testing som er nødvendig for å sikre modellens integritet og for å identifisere under hvilke forhold forutsetningene som ligger til grunn for modellen, ikke er riktige og derfor kan føre til at EPE vurderes for lavt,
   b) omfatte en gjennomgåelse av hvor omfattende modellen er.
7. En institusjon skal overvåke relevant risiko og ha innført framgangsmåter for å justere sitt estimat for effektiv EPE når slik risiko blir betydelig. For å overholde dette nummer skal institusjonen
   a) identifisere og behandle sine eksponeringer mot spesifikk feil vei-risiko som oppstår som omhandlet i artikkel 291 nr. 1 bokstav b), og eksponeringer mot generell feil vei-risiko som oppstår som omhandlet i artikkel 291 nr. 1 bokstav a),
   b) når det gjelder eksponeringer med en risikoprofil som øker etter ett år, regelmessig sammenligne estimatet av et relevant eksponeringsmål for et år med det samme eksponeringsmålet for hele eksponeringens levetid,
   c) når det gjelder eksponeringer med en gjenværende løpetid på mindre enn ett år, regelmessig sammenligne gjenanskaffelseskost (aktuell eksponering) og den faktiske eksponeringsprofilen, og lagre opplysninger som muliggjør en slik sammenligning.
8. En institusjon skal ha interne framgangsmåter for å kontrollere at en transaksjon, før den tas med i en motregningsgruppe, omfattes av en motregningskontrakt som har tvangskraft og oppfyller kravene i avsnitt 7.
9. En institusjon som anvender sikkerheter for å redusere sin motpartsrisiko, skal ha interne framgangsmåter for å kontrollere at sikkerhetene, før den innregner virkningen av sikkerhetene i sine beregninger, oppfyller rettssikkerhetsstandardene i kapittel 4.
10. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis på dette området og fastsette retningslinjer for anvendelse av denne artikkel i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 293

Krav til risikostyringssystemet

1. En institusjon skal oppfylle følgende krav:
   a) Den skal oppfylle de kvalitative kravene i tredje del avdeling IV kapittel 5.
   b) Den skal regelmessig gjennomføre et ettertestingsprogram og sammenligne de risikomålene som genereres av modellen, med faktiske risikomål og hypotetiske endringer basert på statiske posisjoner med faktiske mål.
   c) Den skal foreta en innledende validering og en løpende periodisk gjennomgåelse av eksponeringsmodellen for motpartsrisiko og de risikomålene den genererer. Valideringen og gjennomgåelsen skal være uavhengige av modellens utvikling.
   d) Ledelsesorganet og den øverste ledelsen skal delta i risikostyringsprosessen og sikre at det avsettes tilstrekkelige ressurser til kontroll av kredittrisiko og motpartsrisiko. I den forbindelse skal de daglige rapportene som utarbeides av den uavhengige risikokontrollenheten som er opprettet i samsvar med artikkel 287 nr. 1 bokstav a), gjennomgås på et tilstrekkelig høyt ledelsesnivå med myndighet til å foreta både reduksjoner av posisjoner som den enkelte handler har foretatt, og reduksjoner av institusjonens samlede risikoeksponering.
   e) Den interne risikomålingsmodellen skal integreres i institusjonens daglige risikostyring.
   f) Risikomålingssystemet skal anvendes sammen med interne rammer for handel og eksponeringer. I den forbindelse skal eksponeringsrammer være knyttet til institusjonens risikomålingsmodell på en måte som er konsekvent over tid, og som er godt forstått av handlere, kredittfunksjonen og den øverste ledelsen.
   g) En institusjon skal sikre at dens risikostyringssystem er godt dokumentert. Den skal særlig opprettholde et dokumentert sett av interne retningslinjer, kontroller og framgangsmåter som gjelder driften av risikomålingssystemet, og tiltak for å sikre at disse retningslinjene overholdes.
   h) En uavhengig gjennomgåelse av risikomålingssystemet skal utføres regelmessig som en del av institusjonens internrevisjon. Gjennomgåelsen skal omfatte både handelsenhetenes og den uavhengige risikokontrollenhetens virksomhet. Det skal regelmessig (og minst én gang i året) foretas en gjennomgåelse av den samlede risikostyringsprosessen som minst skal omfatte alle punktene omhandlet i artikkel 288.
   i) Den løpende valideringen av modeller for motpartsrisiko, herunder ettertesting, skal gjennomgås regelmessig på et ledelsesnivå med myndighet til å bestemme hvilke tiltak som skal treffes for å håndtere svakheter ved modellene.
2. Vedkommende myndigheter skal ta hensyn til i hvilket omfang institusjonene oppfyller kravene i nr. 1 når de fastsetter nivået for alfa i samsvar med artikkel 284 nr. 4. Bare de institusjonene som oppfyller nevnte krav fullt ut, skal få anvende den minste multiplikasjonsfaktoren.
3. En institusjon skal dokumentere prosessen for innledende og løpende validering av eksponeringsmodellen for motpartsrisiko og beregningen av risikomålene som genereres av modellene, på et detaljnivå som gjør det mulig for en tredjepart å gjenskape henholdsvis analysen og risikomålene. Dokumentasjonen skal inneholde opplysninger om hvor ofte ettertesting og eventuelt annen løpende validering skal foretas, hvordan valideringen skal foretas med hensyn til datastrømmer og porteføljer, og de analysene som anvendes.
4. En institusjon skal fastsette kriterier som kan anvendes for å vurdere eksponeringsmodeller for motpartsrisiko og modeller som gir inndata til eksponeringsmålingen, og ha skriftlige retningslinjer som beskriver den prosessen som skal anvendes for å identifisere og håndtere uakseptable resultater.
5. En institusjon skal fastsette hvordan representative motpartsporteføljer bygges opp med sikte på validering av en eksponeringsmodell for motpartsrisiko og dens risikomål.
6. Ved validering av eksponeringsmodeller for motpartsrisiko og deres risikomål som gir prognosefordelinger, skal det tas hensyn til flere enn en enkelt statistikk over prognosefordelingen.

Artikkel 294

Valideringskrav

1. En institusjon skal som en del av den innledende og løpende valideringen av eksponeringsmodellen for motpartsrisiko og dens risikomål sikre at følgende krav oppfylles:

a) Institusjonen skal foreta ettertesting ved anvendelse av historiske data om bevegelser i markedsrisikofaktorer før vedkommende myndigheters tillatelse ble gitt i samsvar med artikkel 283 nr. 1. Ved denne ettertestingen skal det tas hensyn til en rekke spesifikke tidsrom for prognoser på opptil minst ett år med en rekke ulike starttidspunkter og en lang rekke markedsforhold.

b) Institusjoner som benytter metoden i artikkel 285 nr. 1 bokstav b), skal regelmessig validere modellen for å kontrollere om realiserte aktuelle eksponeringer er i samsvar med prognoser for alle marginperioder innenfor ett år. Dersom noen av handlene i motregningsgruppen har en løpetid på under ett år, og motregningsgruppen har større risikofaktorfølsomhet uten disse handlene, skal det tas hensyn til dette ved valideringen.

c) Institusjonen skal foreta ettertesting av hvordan eksponeringsmodellen for motpartsrisiko fungerer, av de relevante risikomålene samt av prognosene for markedsrisikofaktorer. Når det gjelder sikrede handler, skal de berørte tidsrommene for prognoser omfatte dem som gjenspeiler typiske risikoperioder for marginavtaler som anvendes ved sikrede handler eller marginhandler.

d) Dersom modellvalideringen viser at effektiv EPE undervurderes, skal institusjonen treffe de tiltakene som er nødvendige for å håndtere modellens unøyaktighet.

e) Den skal som del av den innledende og løpende modellvalideringen teste prissettingsmodellene som benyttes til å beregne motpartsrisikoeksponeringer for et gitt scenario av framtidige sjokk som påvirker markedsrisikofaktorer. Prissettingsmodeller for opsjoner skal ta hensyn til opsjonsverdienes ikke-lineære karakter med hensyn til markedsrisikofaktorer.

f) Eksponeringsmodellen for motpartsrisiko skal omfatte opplysninger om hver transaksjon som er nødvendige for å kunne samle eksponeringer på motregningsgruppenivå. En institusjon skal kontrollere at transaksjoner plasseres i en hensiktsmessig motregningsgruppe i modellen.

g) Eksponeringsmodellen for motpartsrisiko skal omfatte opplysninger om hver transaksjon som gjør det mulig å innregne virkningene av marginavtaler. Den skal ta hensyn til både faktisk marginbeløp og marginbeløp som vil bli overført mellom motparter i framtiden. En slik modell skal ta hensyn til arten av marginavtaler som er ensidige eller tosidige, hyppigheten av marginkrav, marginrisikoperioden, laveste terskel for den eksponeringen uten marginsikkerhet som institusjonen er villig til å akseptere, samt minste overføringsbeløp. En slik modell skal enten estimere endringer i markedsverdien av den stilte sikkerheten eller anvende reglene i kapittel 4.

h) Modellvalideringen skal omfatte statisk historisk ettertesting av representative motpartsporteføljer. En institusjon skal regelmessig foreta slik ettertesting for et antall representative motpartsporteføljer som er faktiske eller hypotetiske. Disse representative porteføljene skal velges ut på grunnlag av sin følsomhet for vesentlige risikofaktorer og kombinasjoner av risikofaktorer som institusjonen er eksponert for.

i) En institusjon skal foreta ettertesting som er utformet for å teste de viktigste forutsetningene for eksponeringsmodellen for motpartsrisiko og de relevante risikomålene, herunder det modellberegnede forholdet mellom den samme risikofaktorens gjenværende løpetider og de modellberegnede forholdene mellom risikofaktorer.

j) Resultatene av eksponeringsmodeller for motpartsrisiko og deres risikomål skal være gjenstand for egnet ettertesting. Ettertestingsprogrammet skal kunne identifisere utilstrekkelige resultater for risikomålene i en EPE-modell.

k) En institusjon skal validere sine eksponeringsmodeller for motpartsrisiko og alle risikomål med tidsrammer som tilsvarer løpetiden for handler der eksponeringer beregnes ved hjelp av metoden med interne modeller i samsvar med artikkel 283.

l) En institusjon skal regelmessig kontrollere modellene for prisfastsettelse som benyttes til å beregne motpartseksponering i forhold til egnede uavhengige referanseverdier som en del av den løpende modellvalideringen.

m) En løpende validering av institusjonens eksponeringsmodell for motpartsrisiko og de relevante risikomålene skal omfatte en vurdering av om de seneste resultatene er tilfredsstillende.

n) En institusjon skal som en del av den innledende og løpende valideringen vurdere

hvor ofte parametrene i en eksponeringsmodell for motpartsrisiko bør ajourføres.

o) Ved den innledende og løpende valideringen av eksponeringsmodeller for motpartsrisiko skal det vurderes om eksponeringsmålingene av motpartsnivået og motregningsgruppen er hensiktsmessige.

2. I stedet for alfa multiplisert med effektiv EPE kan det med vedkommende myndigheters forhåndstillatelse anvendes en verdi som er mer forsiktig enn den som benyttes til å beregne den påkrevde eksponeringsverdien for hver motpart. Graden av relativ forsiktighet vil bli vurdert ved vedkommende myndigheters innledende godkjenning og i forbindelse med det regelmessige tilsynet med EPE-modellene. En institusjon skal regelmessig validere forsiktigheten. Den løpende vurderingen av modellenes resultater skal omfatte alle motparter som modellene anvendes på.
3. Dersom ettertesting viser at en modell ikke er tilstrekkelig nøyaktig, skal vedkommende myndigheter trekke tilbake godkjenningen av modellen eller pålegge egnede tiltak for å sikre at modellen umiddelbart forbedres.

Avsnitt 7

Motregningsavtaler

Artikkel 295

Anerkjennelse av motregningsavtaler som risikoreduserende

Institusjonene kan i samsvar med artikkel 298 behandle følgende typer motregningsavtaler som risikoreduserende dersom motregningsavtalen er anerkjent av vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 296, og dersom institusjonen oppfyller kravene i artikkel 297:

a) Tosidige novasjonskontrakter mellom en institusjon og dens motpart, der gjensidige fordringer og forpliktelser automatisk slås sammen på en slik måte at det ved novasjonen fastsettes et enkelt nettobeløp hver gang novasjon får anvendelse, slik at det skapes en enkelt ny kontrakt som erstatter alle tidligere kontrakter og alle forpliktelser mellom partene i henhold til nevnte kontrakter, og som er juridisk bindende for partene.
b) Andre tosidige motregningsavtaler inngått mellom en institusjon og dens motpart.
c) Avtaler om motregning på tvers av produkter for institusjoner som har fått tillatelse til å benytte metoden i avsnitt 6 for transaksjoner som omfattes av nevnte metode. Vedkommende myndigheter skal framlegge for EBA en liste over godkjente avtaler om motregning på tvers av produkter.

Motregning på tvers av transaksjoner som inngås av ulike juridiske personer i en selskapsgruppe, skal ikke anerkjennes ved beregning av kravene til ansvarlig kapital.

Artikkel 296

Anerkjennelse av motregningsavtaler

1. Vedkommende myndigheter skal anerkjenne en motregningsavtale bare dersom vilkårene i nr. 2 og, dersom det er relevant, nr. 3 er oppfylt.
2. Følgende vilkår skal være oppfylt for alle motregningsavtaler som en institusjon anvender for å beregne eksponeringsverdien i denne delen:
   a) Institusjonen har inngått en motregningsavtale med sin motpart som skaper en enkelt juridisk forpliktelse som omfatter alle berørte transaksjoner, slik at den i tilfelle av mislighold hos motparten har rett til å motta, eller en forpliktelse til å betale, bare nettosummen av de enkelte berørte transaksjonenes positive og negative markedsverdi.
   b) Institusjonen har for vedkommende myndigheter framlagt skriftlige og begrunnede juridiske uttalelser om at institusjonens fordringer og forpliktelser i tilfelle av en tvist om motregningsavtalen, ikke vil overstige dem som er omhandlet i bokstav a). Den juridiske uttalelsen skal vise til gjeldende lovgivning i
      i) jurisdiksjonen der motparten har sitt forretningskontor,
      ii) jurisdiksjonen i landet der filialen ligger, dersom en filial av et foretak er involvert og ligger i et annet land enn det foretakets forretningskontor ligger i,
      iii) jurisdiksjonen hvis lovgivning regulerer de berørte individuelle transaksjonene i motregningsavtalen,
      iv) jurisdiksjonen hvis lovgivning regulerer enhver kontrakt eller avtale som er nødvendig for å gjennomføre motregningsavtalen.
   c) Kredittrisikoen overfor hver enkelt motpart samles for å komme fram til en enkelt rettslig eksponering på tvers av transaksjoner med hver enkelt motpart. Denne samlingen av kredittrisiko skal tas hensyn til i

forbindelse med kredittrammer og samlet kapital.

d) Kontrakten skal ikke inneholde bestemmelser som tillater en motpart som ikke misligholder, å utbetale delvis eller ikke i det hele tatt til en misligholdende parts bo, selv om den misligholdende parten er nettokreditor («walk-away»-klausul).

Dersom en av de vedkommende myndighetene ikke er overbevist om at motregningsavtalen er rettsgyldig og har tvangskraft i henhold til lovgivningen i hver enkelt jurisdiksjon som er omhandlet i bokstav b), skal motregningsavtalen ikke anerkjennes som risikoreduserende for noen av motpartene. Vedkommende myndigheter skal underrette hverandre i slike tilfeller.

3. De juridiske uttalelsene som er omhandlet i bokstav b), kan utformes med henvisning til ulike typer motregningsavtaler. Avtaler om motregning på tvers av produkter skal i tillegg oppfylle følgende vilkår:
   a) Nettosummen nevnt i nr. 2 bokstav a) er nettosummen av positive og negative sluttkursverdier av alle inkluderte individuelle, tosidige hovedavtaler og av positive og negative markedsverdier av de individuelle transaksjonene (nettobeløpet på tvers av produkter).
   b) De juridiske uttalelsene omhandlet i nr. 2 bokstav b) skal dreie seg om hvorvidt hele avtalen om motregning på tvers av produkter i henhold til sine vilkår er gyldig og har tvangskraft, og virkningen av motregningsordningen på vesentlige bestemmelser i eventuelle inkluderte individuelle, tosidige hovedavtaler.

Artikkel 297

Institusjonenes forpliktelser

1. En institusjon skal opprette og opprettholde framgangsmåter for å sikre at det undersøkes at motregningsavtalen er rettsgyldig og har tvangskraft i lys av lovendringer i de relevante jurisdiksjonene som er omhandlet i artikkel 296 nr. 2 bokstav b).
2. Institusjonen skal oppbevare all nødvendig dokumentasjon som gjelder motregningsavtalen, i sine arkiver.
3. Institusjonen skal ta hensyn til virkningene av motregning i sin måling av hver motparts samlede kredittrisikoeksponering, og institusjonen skal styre sin motpartrisiko på grunnlag av virkningene av denne målingen.
4. I forbindelse med avtaler om motregning på tvers av produkter som er omhandlet i artikkel 295, skal institusjonen til enhver tid opprettholde framgangsmåter i henhold til artikkel 296 nr. 2 bokstav c) for å sikre at enhver transaksjon som skal inngå i en motregningsgruppe, omfattes av en juridisk uttalelse som omhandlet i artikkel 296 nr. 2 bokstav b).

Idet det tas hensyn til avtalen om motregning på tvers av produkter, skal institusjonen fortsatt overholde kravene til anerkjennelse av tosidig motregning samt kravene i kapittel 4 til anerkjennelse av kredittrisikoreduksjon med hensyn til alle inkluderte individuelle, tosidige hovedavtaler og transaksjoner.

Artikkel 298

Virkninger av anerkjennelse av motregningsavtaler som risikoreduserende

1. Følgende behandling får anvendelse på motregningsavtaler:
   a) Ved anvendelsen av avsnitt 5 og 6 skal motregning anerkjennes som fastsatt i nevnte avsnitt.
   b) I forbindelse med novasjonskontrakter kan de enkelte nettobeløpene som fastsettes ved slike kontrakter, vektes i stedet for bruttobeløpene.

      Ved anvendelsen av avsnitt 3 kan institusjonene ta hensyn til kontrakten om novasjon ved beregning av
      i) gjeldende gjenanskaffelseskost omhandlet i artikkel 274 nr. 1,
      ii) den nominelle hovedstolen eller underliggende verdier som omhandlet i artikkel 274 nr. 2.

      Ved anvendelsen av avsnitt 4 kan institusjonene ved beregning av det nominelle beløpet omhandlet i artikkel 275 nr. 1 ta hensyn til kontrakten om novasjon når de beregner den nominelle hovedstolen. I slike tilfeller skal institusjonene anvende prosentdelene i tabell 3.
   c) I forbindelse med andre motregningsavtaler skal institusjonene anvende avsnitt 3 på følgende måte:
      i) Gjeldende gjenanskaffelseskost omhandlet i artikkel 274 nr. 1 for kontrakter som omfattes av en motregningsavtale, skal beregnes ved at det tas hensyn til faktisk hypotetisk netto gjenanskaffelseskost som følger av avtalen, og i tilfeller der motregning fører til en nettoforpliktelse for institusjonen

som beregner netto gjenanskaffelseskost, blir faktisk gjenanskaffelseskost beregnet som «0».

ii) Tallet for potensiell framtidig kredittekspponering omhandlet i artikkel 274 nr. 2 for alle kontrakter som omfattes av en motregningsavtale, skal reduseres etter følgende formel:

$$PCE_{red} = 0{,}4 \cdot PCE_{gross} + 0{,}6 \cdot NGR \cdot PCE_{gross}$$

der

PCE_{red} =det reduserte tallet for potensiell framtidig kredittekspponering for alle kontrakter med en gitt motpart som omfattes av en tosidig motregningsavtale som er rettsgyldig,

PCE_{gross} =summen av tallene for potensiell framtidig kredittekspponering for alle kontrakter inngått med en gitt motpart som omfattes av en tosidig motregningsavtale som er rettsgyldig, og som beregnes ved å multiplisere de nominelle hovedstolene med prosentdelene i tabell 1,

NGR =«netto/brutto-forholdet beregnet som kvotienten for netto gjenanskaffelseskost for alle kontrakter som omfattes av en rettsgyldig tosidig motregningsavtale med en gitt motpart (teller), og brutto gjenanskaffelseskost for alle kontrakter som omfattes av en rettsgyldig tosidig motregningsavtale med vedkommende motpart (nevner).

2. Ved beregning av potensiell framtidig kredittekspponering i samsvar med formelen i nr. 1 kan institusjonene behandle helt motsvarende kontrakter som omfattes av motregningsavtalen, som om de var en enkelt kontrakt med en nominell hovedstol som tilsvarer nettoinntektene.

   Ved anvendelsen av artikkel 275 nr. 1 kan institusjonene behandle helt motsvarende kontrakter som omfattes av motregningsavtalen, som om de var en enkelt kontrakt med en nominell hovedstol som tilsvarer nettoinntektene, og den nominelle hovedstolen skal multipliseres med prosentdelene i tabell 3.

   Ved anvendelsen av dette nummer skal valutaterminavtaler (FX forward) eller lignende kontrakter der en nominell hovedstol forfaller som kontantstrømmene, dersom disse forfaller til betaling på samme valuteringsdato og alle er angitt i samme valuta, anses som fullstendig sammenfallende kontrakter.

3. For alle andre kontrakter som omfattes av en motregningsavtale, kan de prosentdelene som anvendes, reduseres i samsvar med tabell 6.

Tabell 6

Opprinnelig løpetid	Rentekontrakter	Valutakontrakter
Høyst ett år	0,35 %	1,50 %
Mer enn ett år, men høyst to år	0,75 %	3,75 %
Tillegg for hvert etterfølgende år	0,75 %	2,25 %

4. Når det gjelder rentekontrakter, kan institusjoner, med forbehold for vedkommende myndigheters samtykke, velge enten opprinnelig eller gjenværende løpetid.

Avsnitt 8

Poster i handelsporteføljen

Artikkel 299

Poster i handelsporteføljen

1. Ved anvendelsen av denne artikkel skal vedlegg II inneholde en henvisning til derivater for overføring av kredittrisiko som omhandlet i avsnitt C nr. 8 i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF.
2. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp for motpartsrisiko i forbindelse med poster i handelsporteføljen skal institusjonene overholde følgende prinsipper:
   a) For å beregne potensiell framtidig kredittekspponering når det gjelder kredittderivater av typen totalavkastningsbytteavtale og kredittapsbytteavtale, skal instrumentets nominelle beløp multipliseres med følgende prosenter:
      i) 5 % dersom referanseforpliktelsen er slik at dersom den førte til en direkte eksponering for institusjonen, ville den være en kvalifisert post i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 2.
      ii) 10 % dersom referanseforpliktelsen er slik at dersom den førte til en direkte eksponering for institusjonen, ville den ikke være en kvalifisert post i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 2.

   Dersom en institusjons eksponering som følge av en kredittapsbytteavtale er en lang posisjon i det underliggende instrumentet, kan prosentdelen for den potensielle framtidige

kredittekspo neringen være 0 %, med mindre en slik kredittapsbytteavtale er omfattet av sluttavregning ved insolvens hos det foretaket hvis eksponering som følge av bytteavtalen utgjør en kort posisjon i det underliggende instrumentet, selv om det underliggende instrumentet ikke er misligholdt.

Dersom kredittderivatet gir beskyttelse i henhold til prinsippet om n-te mislighold blant en rekke underliggende forpliktelser, skal institusjonen bestemme hvilken av prosentdelene i første ledd som skal anvendes, med henvisning til forpliktelsen med den n-te laveste kredittkvaliteten som ville være en kvalifisert post med hensyn til tredje del avdeling IV kapittel 2 dersom institusjonen hadde påtatt seg den.

b) Institusjonene skal ikke anvende den enkle metoden for finansielle sikkerheter omhandlet i artikkel 222 for å anerkjenne virkningene av finansielle sikkerheter.
c) Ved gjenkjøpstransaksjoner og innlån- og utlån av verdipapirer eller varer som inngår i handelsporteføljen, kan institusjonene anerkjenne alle finansielle instrumenter og varer som kan inngå i handelsporteføljen, som sikkerhet.
d) For eksponeringer som følge av OTC-derivater i handelsporteføljen kan institusjonene anerkjenne varer som kan inngå i handelsporteføljen, som sikkerhet.
e) Ved beregning av volatilitetsjusteringer når finansielle instrumenter eller varer som ikke er godtakbare i henhold til kapittel 4, blir lånt ut, solgt eller levert, eller lånt, kjøpt eller mottatt som sikkerhet eller på annen måte innenfor rammen av en slik transaksjon, og en institusjon benytter metoden med volatilitetsjusteringer fastsatt av tilsynsmyndighetene i henhold til kapittel 4 avsnitt 3, skal institusjonen behandle slike instrumenter og varer på samme måte som egenkapitalinstrumenter utenfor hovedindeksen notert på en anerkjent børs.
f) Dersom en institusjon benytter metoden med egne estimater til beregning av volatilitetsjusteringer i henhold til kapittel 4 avsnitt 3 på finansielle instrumenter eller varer som ikke er godtakbare i henhold til kapittel 4, skal det beregne volatilitetsjusteringer for hver enkelt post. Dersom en institusjon har fått tillatelse til å benytte metoden med interne modeller som fastsatt i kapittel 4, kan den også anvende denne metoden på handelsporteføljen.
g) I forbindelse med hovedavtaler om motregning som omfatter gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, eller andre kapitalmarkedstransaksjoner, skal institusjonene anerkjenne motregning på tvers av posisjoner i og utenfor handelsporteføljen bare når de avregnede transaksjonene oppfyller følgende vilkår:
   i) Alle transaksjoner blir markedsvurdert daglig.
   ii) Alle poster som lånes, kjøpes eller mottas i forbindelse med disse transaksjonene, kan anerkjennes som godtakbar finansiell sikkerhet i henhold til kapittel 4, uten at bokstav c)–f) i dette nummer får anvendelse.
h) Dersom et kredittderivat som inngår i handelsporteføljen, utgjør en del av en intern sikring, og kredittbeskyttelsen er anerkjent i henhold til denne forordning i samsvar med artikkel 204, skal institusjonene anvende en av følgende metoder:
   i) Behandle det som om det ikke foreligger motpartsrisiko som følge av posisjonen i dette kredittderivatet.
   ii) Ved beregning av krav til ansvarlig kapital for motpartsrisiko konsekvent innregne alle kredittderivater i handelsporteføljen som er del av den interne sikringen, eller som er kjøpt som beskyttelse mot en motpartrisikoeksponering der kredittbeskyttelsen er anerkjent som godtakbar i henhold til kapittel 4.

Avsnitt 9

Krav til ansvarlig kapital for eksponeringer mot en sentral motpart

Artikkel 300

Definisjoner

I dette avsnitt menes med

1) «konkursbeskyttet», når det gjelder kundeeiendeler, at det finnes effektive ordninger som sikrer at disse eiendelene ikke er tilgjengelige for en sentral motparts eller et clearingmedlems kreditorer i tilfelle av henholdsvis den sentrale motpartens eller clearingmedlemmets insolvens, eller at eiendelene ikke er tilgjengelige for clearingmedlemmet for dekning av tap denne har pådratt seg som følge av mislighold hos en eller flere andre kunder enn kundene som stilte disse eiendelene,
2) «CCP-relatert transaksjon» en kontrakt eller en transaksjon oppført i artikkel 301 nr. 1 mel-

lom en kunde og et clearingmedlem, som er direkte knyttet til en kontrakt eller transaksjon oppført i nevnte nummer mellom vedkommende clearingmedlem og en sentral motpart,

3) «clearingmedlem» et clearingmedlem som definert i artikkel 2 nr. 14 i forordning (EU) nr. 648/2012,
4) «kunde» en kunde som definert i artikkel 2 nr. 15 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller et foretak som har inngått indirekte clearingordninger med et clearingmedlem i samsvar med artikkel 4 nr. 3 i nevnte forordning.

Artikkel 301

Virkeområde

1. Dette avsnitt får anvendelse på følgende kontrakter og transaksjoner, forutsatt at de er utestående eksponeringer hos en sentral motpart:
   a) Kontraktene som er oppført i vedlegg II, og kredittderivater.
   b) Gjenkjøpstransaksjoner.
   c) Innlån og utlån av verdipapirer eller varer.
   d) Transaksjoner med lang oppgjørsfrist.
   e) Marginlånstransaksjoner.
2. Institusjonene kan velge om de vil anvende en av følgende to behandlinger i forbindelse med kontrakter og transaksjoner som er utestående eksponeringer hos en kvalifisert sentral motpart, og som er nevnt i nr. 1:
   a) Behandlingen for handeleksponeringer og eksponeringer fra bidrag til misligholdsfond som omhandlet i artikkel 306, unntatt for behandlingen omhandlet i henholdsvis nr. 1 bokstav b) i nevnte artikkel, og artikkel 307.
   b) Behandlingen angitt i artikkel 310.
3. Institusjonene skal anvende behandlingen i artikkel 306, unntatt behandlingen angitt i nr. 1 bokstav a) i nevnte artikkel, og behandlingen i artikkel 309, alt etter hva som er relevant, i forbindelse med kontrakter og transaksjoner som er utestående eksponeringer hos en ikke-kvalifisert sentral motpart, og som er nevnt i nr. 1 i denne artikkel.

Artikkel 302

Overvåking av eksponeringer mot sentrale motparter

1. Institusjonene skal overvåke alle sine eksponeringer mot sentrale motparter og fastsette framgangsmåter for regelmessig rapportering av opplysninger om disse eksponeringene til den øverste ledelsen og den eller de relevante komiteene i ledelsesorganet.
2. Institusjonene skal på grunnlag av egnede scenarioanalyser og stresstesting vurdere om den ansvarlige kapitalen sammenholdt med eksponeringer mot en sentral motpart, herunder potensielle framtidige kreditteksponeringer, eksponeringer fra bidrag til misligholdsfond og, når institusjonen opptrer som clearingmedlem, eksponeringer som følge av kontrakter som fastsatt i artikkel 304, på egnet måte står i forhold til risikoene som er knyttet til disse eksponeringene.

Artikkel 303

Behandling av clearingmedlemmers eksponeringer mot sentrale motparter

Dersom en institusjon opptrer som clearingmedlem, enten på egne vegne eller som finansielt mellomledd mellom en kunde og en sentral motpart, skal den beregne kravene til ansvarlig kapital for eksponeringene mot en sentral motpart i samsvar med artikkel 301 nr. 2 og 3.

Artikkel 304

Behandling av clearingmedlemmers eksponeringer mot kunder

1. Dersom en institusjon opptrer som clearingmedlem og i den egenskap opptrer som finansielt mellomledd mellom en kunde og en sentral motpart, skal den beregne kravene til ansvarlig kapital for sine CCP-relaterte transaksjoner med kunden i samsvar med avsnitt 1–8 i dette kapittel og med tredje del avdeling VI, alt etter hva som er relevant.
2. Dersom en institusjon som opptrer som clearingmedlem, inngår en kontraktsfestet avtale med et annet clearingmedlems kunde som i samsvar med artikkel 48 nr. 5 og 6 i forordning (EU) nr. 648/2012 letter overføringen av posisjoner og sikkerhet omhandlet i artikkel 305 nr. 2 bokstav b) i denne forordning for denne kunden, og den kontraktsfestede avtalen medfører en betinget forpliktelse for denne institusjonen, kan institusjonen tildele den betingede forpliktelsen en eksponeringsverdi lik null.
3. En institusjon som opptrer som clearingmedlem, kan anvende en kortere marginrisikoperiode dersom den beregner kravene til ansvarlig kapital for sine eksponeringer mot en kunde i samsvar med metoden med interne modeller. Den marginrisikoperioden som institusjonen

anvender, skal ikke være kortere enn fem dager.

4. En institusjon som opptrer som clearingmedlem, kan mangedoble sin eksponering ved mislighold (EAD) med en skalar når den beregner kravene til ansvarlig kapital for sine eksponeringer mot en kunde i samsvar med markedsverdimetoden, den standardiserte metoden eller opprinnelig eksponering-metoden. Institusjonene kan anvende følgende skalaer:
   a) 0,71 for en marginrisikoperiode på fem dager.
   b) 0,77 for en marginrisikoperiode på seks dager.
   c) 0,84 for en marginrisikoperiode på sju dager.
   d) 0,89 for en marginrisikoperiode på åtte dager.
   e) 0,95 for en marginrisikoperiode på ni dager.
   f) 1 for en marginrisikoperiode på ti dager eller mer.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi de marginrisikoperiodene som institusjonene kan anvende i forbindelse med nr. 3 og 4.

   Når EBA utarbeider disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder, skal den anvende følgende prinsipper:
   a) Den skal definere marginrisikoperioden for hver type av kontrakter og transaksjoner som er oppført i artikkel 301 nr. 1.
   b) Marginrisikoperiodene som skal defineres i bokstav a), skal gjenspeile sluttavregningsperioden for kontrakter og transaksjoner omhandlet i nevnte bokstav.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 305

Behandling av kunders eksponeringer

1. Dersom en institusjon er kunde, skal den beregne kravene til ansvarlig kapital for sine CCP-relaterte transaksjoner med sitt clearingmedlem i samsvar med avsnitt 1–8 i dette kapittel og med tredje del avdeling VI, alt etter hva som er relevant.
2. Uten at det berører metoden i nr. 1, kan en institusjon som er kunde, beregne kravene til ansvarlig kapital for sine handelseksponeringer gjennom CCP-relaterte transaksjoner med sitt clearingmedlem i samsvar med artikkel 306, forutsatt at alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Posisjoner og eiendeler i nevnte institusjon som er knyttet til vedkommende transaksjoner, oppdeles og atskilles, både når det gjelder clearingmedlemmet og den sentrale motparten, fra posisjoner og eiendeler hos både clearingmedlemmet og dette clearingmedlemmets andre kunder, og som følge av denne atskillelsen er disse posisjonene og eiendelene konkursbeskyttet i tilfelle av mislighold eller insolvens hos clearingmedlemmet eller en eller flere av dens andre kunder.
   b) Lover og forskrifter, regler og avtalefestede ordninger som får anvendelse på eller er bindende for denne institusjonen eller den sentrale motparten, gjør det i tilfelle av det opprinnelige clearingmedlemmets misligh old eller insolvens lettere å overføre kundens posisjoner i forbindelse med disse kontraktene og transaksjonene og den tilsvarende sikkerheten til et annet clearingmedlem innenfor den relevante marginrisikoperioden. Under slike omstendigheter skal kundens posisjoner og sikkerhetsstillelse overføres til markedsverdi, med mindre kunden krever at posisjonen sluttavregnes til markedsverdi.
   c) Institusjonen har en uavhengig, skriftlig og begrunnet juridisk uttalelse som fastslår at berørte domstoler og forvaltningsmyndigheter i tilfelle av en rettssak vil mene at kunden ikke skal ha tap på grunn av insolvens hos sitt clearingmedlem eller clearingmedlemmets kunder i henhold til lovgivningen i institusjonens, dens clearingmedlems og den sentrale motpartens jurisdiksjon, lovgivningen som gjelder transaksjoner og kontrakter som institusjonen clearer gjennom den sentrale motparten, lovgivningen som gjelder sikkerheten, og lovgivningen som gjelder enhver kontrakt eller avtale som er nødvendig for å oppfylle vilkåret i bokstav b).
   d) Den sentrale motparten er en kvalifisert sentral motpart.
3. Uten at det berører vilkårene i nr. 2, kan en institusjon som er en kunde som ikke er beskyttet mot tap dersom clearingmedlemmet og en annen av clearingmedlemmets kunder i

fellesskap misligholder, men som oppfyller alle andre vilkår i nr. 2, beregne kravene til ansvarlig kapital for sine handelseksponeringer i CCP-relaterte transaksjoner med sitt clearingmedlem i samsvar med artikkel 306, forutsatt at risikovekten på 2 % i nr. 1 bokstav a) i nevnte artikkel erstattes med en risikovekt på 4 %.

4. Når en institusjon som er kunde, får tilgang til en sentral motparts tjenester gjennom indirekte clearingordninger i samsvar med artikkel 4 nr. 3 i forordning (EU) nr. 648/2012, kan institusjonen anvende behandlingen i nr. 2 eller 3 bare dersom vilkårene i hvert nummer er oppfylt på hvert nivå i kjeden av mellomledd.

Artikkel 306

Krav til ansvarlig kapital for handelseksponeringer

1. En institusjon skal anvende følgende behandling på sine handelseksponeringer mot sentrale motparter:
   a) Den skal anvende en risikovekt på 2 % på eksponeringsverdien av alle handelseksponeringer mot kvalifiserte sentrale motparter.
   b) Den skal anvende den risikovekten som anvendes i standardmetoden for kredittrisiko som fastsatt i artikkel 107 nr. 2 bokstav b), på alle sine handelseksponeringer mot ikke-kvalifiserte sentrale motparter.
   c) Når en institusjon opptrer som finansielt mellomledd mellom en kunde og en sentral motpart, og vilkårene for transaksjonen knyttet til en sentral motpart fastsetter at institusjonen ikke er forpliktet til å yte godtgjøring til kunden for tap som skyldes endringer i verdien av transaksjonen, i tilfelle av at den sentrale motparten misligholder sine forpliktelser, er eksponeringsbeløpet for den transaksjonen med den sentrale motparten som tilsvarer den CCP-relaterte transaksjonen, lik null.
2. Uten hensyn til nr. 1 kan en institusjon, når eiendeler stilt som sikkerhet til en sentral motpart eller et clearingmedlem er konkursbeskyttet i tilfelle av insolvens hos den sentrale motparten, clearingmedlemmet eller en eller flere av clearingmedlemmets andre kunder, tildele motpartsrisikoeksponeringer for disse eiendelene en eksponeringsverdi lik null.
3. En institusjon skal beregne eksponeringsverdien for sine handelseksponeringer mot en sentral motpart i samsvar med avsnitt 1–8 i dette kapittel, alt etter hva som er relevant.
4. En institusjon skal beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene for sine handelseksponeringer mot sentrale motparter i henhold til artikkel 92 nr. 3 som summen av eksponeringsverdiene for handelseksponeringene mot sentrale motparter, beregnet i samsvar med nr. 2 og 3 i denne artikkel, multiplisert med risikovekten fastsatt i samsvar med nr. 1 i denne artikkel.

Artikkel 307

Krav til ansvarlig kapital for forhåndsfinansierte bidrag til en sentral motparts misligholdsfond

En institusjon som opptrer som clearingmedlem, skal anvende følgende behandling på eksponeringer som oppstår i forbindelse med dens bidrag til en sentral motparts misligholdsfond:

a) Den skal beregne kravene til ansvarlig kapital for sine forhåndsfinansierte bidrag til en kvalifisert sentral motparts misligholdsfond i samsvar med framgangsmåten i artikkel 308.
b) Den skal beregne kravene til ansvarlig kapital for sine forhåndsfinansierte bidrag til en ikke-kvalifisert sentral motparts misligholdsfond i samsvar med framgangsmåten i artikkel 309.

Artikkel 308

Krav til ansvarlig kapital for forhåndsfinansierte bidrag til en kvalifisert sentral motparts misligholdsfond

1. Eksponeringsverdien av en institusjons forhåndsfinansierte bidrag til en kvalifisert sentral motparts misligholdsfond (DFi) skal være det beløpet som betales inn eller markedsverdien av eiendelene som leveres av denne institusjonen, redusert med ethvert beløp fra dette bidraget som den kvalifiserte sentrale motparten allerede har brukt for å dekke tap som følge av en eller flere av dens clearingmedlemmers misligh old.
2. En institusjon skal beregne kravene til ansvarlig kapital (Ki) for å dekke eksponeringen som følger av det forhåndsfinansierte bidraget (DFi), på følgende måte:

$$K_i = \left(1 + \beta \cdot \frac{N}{N-2}\right) \cdot \frac{DF_i}{DF_{CM}} \cdot K_{CM}$$

der

β = den konsentrasjonsfaktoren som den sentrale motparten har meddelt institusjonen,

N = det antall clearingmedlemmer som den sentrale motparten har meddelt institusjonen,

DF_{CM} = summen av forhåndsfinansierte bidrag som den sentrale motparten har mottatt fra alle clearingmedlemmer, (Σ_i DF_i) og som den har meddelt institusjonen,

K_{CM} = summen av kravene til ansvarlig kapital for alle den sentrale motpartens clearingmedlemmer, beregnet i samsvar med gjeldende formel i nr. 3 (Σ_i K_i)

3. En institusjon skal beregne KCM på følgende måte:
   a) Når $K_{CCP} \leq DF_{CCP}$, skal institusjonen anvende følgende formel:

   $$K_{CM} = C_1 \cdot DF^*_{CM},$$

   b) Når $DF_{CCP} < K_{CCP} \leq DF^*$, skal institusjonen anvende følgende formel:

   $$K_{CM} = C_2 \cdot (K_{CCP} - DF_{CCP}) + c_1 \cdot (DF^* - K_{CCP},$$

   c) Når $DF^* < K_{CCP}$, skal institusjonen anvende følgende formel:

   $$K_{CM} = C_2 \cdot \mu \cdot (K_{CCP} - DF^*) + c_2 \cdot DF^*_{CM},$$

   der

DF_{CCP} = den sentrale motpartens forhåndsfinansierte økonomiske midler, som den sentrale motparten har meddelt institusjonen,

K_{CCP} = den sentrale motpartens hypotetiske kapital, som den sentrale motparten har meddelt institusjonen,

DF^* = $DF_{CCP} + DF^*_{CM}$

DF^*_{CM}= $DF_{CM} - 2 \cdot DF -_i$

$DF=_i$ = det gjennomsnittlige forhåndsfinansierte bidraget 1/N som den sentrale motparten har meddelt institusjonen,

c_1 = en kapitalfaktor lik maks

$$\left\{\frac{1{,}6\%}{\left(\frac{DF*}{K_{CCP}}\right)^{0.3}}, 0{,}16\%\right\}$$

c_2 = en kapitalfaktor lik 100 %,

μ = 1,2.

4. En institusjon skal beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene som følger av dens forhåndsfinansierte bidrag i henhold til artikkel 92 nr. 3, som kravene til ansvarlig kapital (Ki) fastsatt i samsvar med nr. 2, multiplisert med 12,5.
5. Dersom KCCP er lik null, skal institusjonen anvende en verdi på 0,16 % for c1 til beregningen i nr. 3.

Artikkel 309

Krav til ansvarlig kapital for forhåndsfinansierte bidrag til en ikke-kvalifisert sentral motparts misligholdsfond og for ikke-finansierte bidrag til en ikke-kvalifisert sentral motpart

1. En institusjon skal anvende følgende formel til å beregne kravet til ansvarlig kapital (Ki) for eksponeringer som følge av dens forhåndsfinansierte bidrag til en ikke-kvalifisert sentral motparts misligholdsfond (DFi) og fra ikke-finansierte bidrag (UCi) til en slik sentral motpart:

   $$K_i = C_2 \cdot \mu \cdot (DF_i + UC_i)$$

   der c2 og μ defineres på samme måte som i artikkel 308 nr. 3.
2. Med hensyn til nr. 1 menes med «ikke-finansierte bidrag» bidrag som en institusjon som opptrer som clearingmedlem, ved kontrakt har forpliktet seg til å yte til en sentral motpart etter at den sentrale motparten har brukt opp misligholdsfondet for å dekke tap som er oppstått som følge av mislighold hos en eller flere av dens clearingmedlemmer.
3. En institusjon skal beregne de risikovektede eksponeringsbeløpene som følger av dens forhåndsfinansierte bidrag i henhold til artikkel 92 nr. 3, som kravene til ansvarlig kapital (Ki) fastsatt i samsvar med nr. 1, multiplisert med 12,5.

Artikkel 310

Alternativ beregning av kravene til ansvarlig kapital for eksponeringer mot en kvalifisert sentral motpart

En institusjon skal anvende følgende formel til å beregne kravene til ansvarlig kapital (Ki) for eksponeringer som følge av dens handelseksponeringer og dens kunders handelseksponeringer (TEi) og forhåndsfinansierte bidrag (DFi) til en kvalifisert sentral motparts misligholdsfond:

$$K_i = 8\,\% \cdot \min[2\,\% \cdot TE_i + 1\,250\,\% \cdot DF_i; 20\,\% \cdot TE_i]$$

Artikkel 311

Krav til ansvarlig kapital for eksponeringer mot sentrale motparter som ikke lenger oppfyller visse vilkår

1. En institusjon skal anvende behandlingen i denne artikkel når et av eller begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen har fra den sentrale motparten mottatt underretning i henhold til artikkel 50b bokstav j) ii) i forordning (EU) nr. 648/2012 om at den sentrale motparten ikke lenger beregner KCCP.
   b) Institusjonen har, etter en offentlig meddelelse eller underretning fra vedkommende myndighet for en sentral motpart som institusjonen bruker, eller fra den sentrale motparten selv, fått vite at den sentrale motparten ikke lenger oppfyller vilkårene for tillatelse eller anerkjennelse, alt etter hva som er relevant.
2. Når bare vilkåret i nr. 1 bokstav a) er oppfylt, skal institusjonens vedkommende myndighet undersøke grunnene til at den sentrale motparten ikke lenger beregner KCCP.

   Når vedkommende myndighet mener at grunnene i første ledd er gyldige, kan den tillate institusjonene i sin medlemsstat å anvende behandlingen i artikkel 310 på sine handelseksponeringer og bidrag til misligholdsfond til den berørte sentrale motparten. Når den gir en slik tillatelse, skal den opplyse om grunnene til sin beslutning.

   Når vedkommende myndighet mener at grunnene som er omhandlet i første ledd, ikke er gyldige, skal alle institusjoner i dens medlemsstat, uansett hvilken behandling de velger i samsvar med artikkel 301 nr. 2, anvende behandlingen i nr. 3 bokstav a)–d) i denne artikkel.
3. Når vilkåret i nr. 1 bokstav b) er oppfylt, skal en institusjon, uansett om vilkåret i nr. 1 bokstav a) er oppfylt, senest tre måneder etter en hendelse som beskrevet i nr. 1 bokstav b), eller tidligere dersom institusjonens vedkommende myndighet krever det, gjøre følgende med hensyn til sine eksponeringer mot den berørte sentrale motparten:
   a) Slutte å anvende den behandlingen den valgte i samsvar med artikkel 301 nr. 2.
   b) Anvende behandlingen i artikkel 306 nr. 1 bokstav b) på sine handelseksponeringer mot den sentrale motparten.
   c) Anvende behandlingen i artikkel 309 på sine forhåndsfinansierte bidrag til den sentrale motpartens misligholdsfond og på sine ikke-finansierte bidrag til den sentrale motparten.
   d) Behandle andre eksponeringer enn dem som er oppført i bokstav b) og c), mot den sentrale motparten, som eksponeringer mot et foretak i samsvar med standardmetoden for kredittrisiko som angitt i kapittel 2.

Avdeling III

Krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko

Kapittel 1

Alminnelige prinsipper for anvendelsen av de ulike metodene

Artikkel 312

Tillatelse og underretning

1. For å kunne benytte sjablongmetoden skal institusjonene oppfylle kriteriene i artikkel 320 i tillegg til de generelle standardene for risikostyring i artikkel 74 og 85 i direktiv 2013/36/EU. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter før de benytter sjablongmetoden.

   Vedkommende myndigheter skal tillate institusjonene å anvende en alternativ relevant indikator for forretningsområdene «bankvirksomhet rettet mot massemarkedskunder» og «bankvirksomhet rettet mot storkunder» dersom vilkårene i artikkel 319 nr. 2 og artikkel 320 er oppfylt.
2. Vedkommende myndigheter skal tillate institusjonene å anvende metoder med avansert måling («Advanced Measurement Approach – AMA-metode») basert på deres egne målesystemer for operasjonell risiko dersom alle kvalitative og kvantitative standarder omhandlet i henholdsvis artikkel 321 og 322 er oppfylt, og dersom institusjonene oppfyller de generelle standardene for risikostyring omhandlet i artikkel 74 og 85 i direktiv 2013/36/EU og avdeling VII kapittel 3 avsnitt II i nevnte direktiv.

   Institusjonene skal også anmode om tillatelse fra sine vedkommende myndigheter dersom de ønsker å foreta vesentlige utvidelser og endringer av disse AMA-metodene. Vedkommende myndigheter skal gi tillatelse bare dersom institusjonene fortsatt oppfyller standardene som er omhandlet i første ledd, når disse vesentlige utvidelsene og endringene er foretatt.

3. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om alle endringer i modellene for AMA-metoder.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Vurderingsmetoden som vedkommende myndigheter skal anvende når institusjonene får tillatelse til å anvende AMA-metoder.
   b) Kriteriene som anvendes for å vurdere om utvidelsene og endringene av AMA-metodene er vesentlige.
   c) Nærmere bestemmelser om underretning som kreves i nr. 3.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 313

Tilbakevending til mindre avanserte metoder

1. Institusjoner som benytter sjablongmetoden, skal ikke gå tilbake til å benytte basismetoden, med mindre vilkårene i nr. 3 er oppfylt.
2. Institusjoner som benytter AMA-metoder, skal ikke gå tilbake til å benytte sjablongmetoden eller basismetoden, med mindre vilkårene i nr. 3 er oppfylt.
3. En institusjon kan gå tilbake til å benytte en mindre avansert metode i forbindelse med operasjonell risiko bare dersom begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen har overfor vedkommende myndighet dokumentert at anvendelsen av en mindre avansert metode ikke foreslås for å redusere institusjonens krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko, at den er nødvendig på grunn av institusjonens art og kompleksitet, og at den ikke vil ha en vesentlig negativ innvirkning på institusjonens solvens eller dens evne til å styre operasjonell risiko på en effektiv måte.
   b) Institusjonen har fått forhåndstillatelse fra vedkommende myndighet.

Artikkel 314

Kombinert anvendelse av ulike metoder

1. Institusjonene kan anvende en kombinasjon av metoder dersom vedkommende myndigheter gir dem tillatelse. Vedkommende myndigheter skal gi en slik tillatelse dersom kravene i nr. 2–4, alt etter hva som er relevant, er oppfylt.
2. En institusjon kan anvende en AMA-metode kombinert med enten basismetoden eller sjablongmetoden dersom begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) Kombinasjonen av metoder som anvendes av institusjonen, fanger opp alle dens operasjonelle risikoer, og vedkommende myndigheter anerkjenner den metoden som institusjonen anvender for å dekke ulike former for virksomhet, geografisk beliggenhet, juridiske strukturer eller andre relevante oppdelinger som fastsettes internt.
   b) Kriteriene i artikkel 320 og standardene i artikkel 321 og 322 er oppfylt for den delen av virksomheten som omfattes av henholdsvis sjablongmetoden og AMA-metodene.
3. For institusjoner som ønsker å anvende en AMA-metode kombinert med enten basismetoden eller sjablongmetoden, skal vedkommende myndigheter pålegge følgende tilleggsvilkår for tillatelse:
   a) På tidspunktet for gjennomføring av en AMA-metode skal en betydelig del av institusjonens operasjonelle risiko fanges opp av denne metoden.
   b) Institusjonen påtar seg en forpliktelse til å benytte AMA-metoden i en vesentlig del av sin virksomhet innenfor en tidsplan som er blitt framlagt for og godkjent av vedkommende myndigheter.
4. En institusjon kan anmode om tillatelse fra vedkommende myndighet til å anvende en kombinasjon av basismetoden og sjablongmetoden bare i unntakstilfeller, for eksempel ved overtakelse av ny virksomhet, som kan kreve en overgangsperiode før sjablongmetoden anvendes.

   En vedkommende myndighet skal gi en slik tillatelse bare dersom institusjonen har forpliktet seg til å benytte sjablongmetoden innenfor en tidsramme som er blitt framlagt for og godkjent av vedkommende myndighet.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Vilkårene som vedkommende myndigheter skal anvende ved vurdering av metoden omhandlet i nr. 2 bokstav a).
   b) Vilkårene som vedkommende myndigheter skal anvende når de beslutter om de skal pålegge tilleggsvilkårene omhandlet i nr. 3.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2016.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 2

Basismetoden

Artikkel 315

Krav til ansvarlig kapital

1. I henhold til basismetoden er kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko lik 15 % av treårsgjennomsnittet av den relevante indikatoren som fastsatt i artikkel 316.

   Institusjonene skal beregne treårsgjennomsnittet av den relevante indikatoren på grunnlag av de siste tre tolvmånedersobservasjonene ved avslutningen av regnskapsåret. Når reviderte tall ikke er tilgjengelige, kan institusjonene benytte estimater.
2. Dersom en institusjon har vært i drift i mindre enn tre år, kan den anvende sine egne framtidsrettede estimater når den beregner den relevante indikatoren, forutsatt at den begynner å anvende historiske data så snart slike foreligger.
3. Dersom en institusjon overfor sin vedkommende myndighet kan dokumentere at anvendelse av et treårig gjennomsnitt for å beregne den relevante indikatoren, på grunn av en fusjon, et erverv eller en avhending av enheter eller virksomhet, vil medføre en feilaktig vurdering av kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko, kan vedkommende myndighet tillate institusjonen å endre beregningen på en måte som tar hensyn til slike hendelser, og skal behørig underrette EBA om dette. Under slike omstendigheter kan vedkommende myndighet på eget initiativ også kreve at en institusjon endrer beregningen.
4. Dersom den relevante indikatoren for en gitt observasjon er negativ eller lik null, skal institusjonene ikke ta hensyn til dette tallet ved beregning av treårsgjennomsnittet. Institusjonene skal beregne treårsgjennomsnittet som summen av positive tall dividert med antallet positive tall.

Artikkel 316

Relevant indikator

1. For institusjoner som anvender regnskapsstandarder som er fastsatt i direktiv 86/635/EØF, på grunnlag av regnskapskategoriene for kredittinstitusjoners resultatregnskap i henhold til artikkel 27 i nevnte direktiv, er den relevante indikatoren lik summen av postene i tabell 1 i dette nummer. Institusjonene skal innregne hver post i summen med positivt eller negativt fortegn.

   Tabell 1

   1 Renteinntekter og lignende inntekter
   2 Rentekostnader og lignende kostnader
   3 Inntekter av aksjer og andre verdipapirer med variabel/fast avkastning
   4 Provisjons- og gebyrinntekter
   5 Provisjons- og gebyrutgifter
   6 Nettoresultat av finansielle transaksjoner
   7 Andre driftsinntekter

   Institusjonene skal justere disse postene for å gjenspeile følgende vilkår:

   a) Institusjonene skal beregne den relevante indikatoren før fradrag av eventuelle avsetninger og driftskostnader. Institusjonene skal under driftskostnader ta med gebyrer betalt for utkontraktering av tjenester som utføres av tredjeparter som ikke er et morforetak eller datterforetak av institusjonen, eller et datterforetak av et morforetak som også er morforetaket til institusjonen. Institusjonene kan anvende utgifter til utkontraktering av tjenester som utføres av tredjeparter, for å redusere den relevante indikatoren dersom utgiftene er påført av et foretak som er underlagt bestemmelser i henhold til denne forordning, eller tilsvarende bestemmelser.
   b) Institusjonene skal ikke anvende følgende poster ved beregningen av den relevante indikatoren:
      i) Realisert fortjeneste/tap ved salg av poster utenfor handelsporteføljen.
      ii) Inntekt fra ekstraordinære eller uregelmessige poster.
      iii) Inntekt fra forsikring.
   c) Når en verdiregulering av poster i handelsporteføljen er en del av resultatet, kan institusjonene innregne verdireguleringen. Når institusjonene anvender artikkel 36 nr. 2 i direktiv 86/635/EØF, skal de innregne verdiregulering bokført i resultatet.
2. Når institusjoner anvender andre regnskapsstandarder enn dem som er fastsatt ved direk-

tiv 86/635/EØF, skal de beregne relevant indikator på grunnlag av data som best gjenspeiler definisjonen i denne artikkel.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette metoden som skal benyttes til å beregne den relevante indikatoren omhandlet i nr. 2.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2017.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 3

Sjablongmetoden

Artikkel 317

Krav til ansvarlig kapital

1. I henhold til sjablongmetoden skal institusjonene dele opp sin virksomhet i forretningsområder, som fastsatt i tabell 2 i nr. 4 og i samsvar med prinsippene i artikkel 318.
2. Institusjonene skal beregne kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko som et treårsgjennomsnitt av summen av de årlige kravene til ansvarlig kapital for alle forretningsområder oppført i tabell 2 i nr. 4. Det årlige kravet til ansvarlig kapital for hvert enkelt forretningsområde er lik produktet av den tilsvarende betafaktoren som angis i tabellen, og den delen av den relevante indikatoren som tilordnes det respektive forretningsområdet.
3. I et gitt år kan institusjonene ubegrenset motregne negative krav til ansvarlig kapital som følge av en negativ del av den relevante indikatoren innenfor et forretningsområde, mot positive krav til ansvarlig kapital innenfor andre forretningsområder. Dersom det samlede kravet til ansvarlig kapital for alle forretningsområder i et gitt år er negativt, skal institusjonene imidlertid anvende verdien null som teller for det året.
4. Institusjonene skal beregne treårsgjennomsnittet av summen som er omhandlet i nr. 2, på grunnlag av de siste tre tolvmånedersobservasjonene ved avslutningen av regnskapsåret. Når reviderte tall ikke er tilgjengelige, kan institusjonene benytte estimater.

   Dersom en institusjon overfor sin vedkommende myndighet kan dokumentere at anvendelse av et treårsgjennomsnitt til å beregne den relevante indikatoren, på grunn av en fusjon, et erverv eller en avhending av enheter eller virksomhet, vil medføre en feilaktig vurdering av kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko, kan vedkommende myndighet tillate institusjonen å endre beregningen på en måte som tar hensyn til slike hendelser, og skal behørig underrette EBA om dette. Under slike omstendigheter kan vedkommende myndighet på eget initiativ også kreve at en institusjon endrer beregningen.

   Dersom en institusjon har vært i drift i mindre enn tre år, kan den anvende sine egne framtidsrettede estimater når den beregner den relevante indikatoren, forutsatt at den begynner å anvende historiske data så snart slike foreligger.

Tabell 2

Forretningsområde	Virksomhet	Prosent (betafaktor)
Foretaksfinansiering	Fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av et bindende tilsagn Tjenester knyttet til garantistillelse Investeringsrådgivning Rådgivning til foretak om kapitalstruktur, foretaksstrategi og tilknyttede spørsmål samt rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak Investerings- og finansanalyser og andre former for allmenne anbefalinger i forbindelse med transaksjoner med finansielle instrumenter	18 %

Tabell 2

Forretningsområde	Virksomhet	Prosent (betafaktor)
Handel og salg	Handel for egen regning Pengemekling Mottak og formidling av ordrer i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter Utførelse av ordrer på vegne av kunder Plassering av finansielle instrumenter uten et bindende tilsagn Drift av multilaterale handelssystemer	18 %
Mekling for massemarkedskunder (Virksomhet med fysiske personer eller med SMB-er som oppfyller kriteriene i artikkel 123 for massemarkedseksponeringer)	Mottak og formidling av ordrer i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter Utførelse av ordrer på vegne av kunder Plassering av finansielle instrumenter uten et bindende tilsagn	12 %
Bankvirksomhet rettet mot storkunder	Mottak av innskudd og andre midler som skal tilbakebetales Utlån Finansiell leasing Garantier og sikkerhetsstillelse	15 %
Bankvirksomhet rettet mot massemarkedskunder (Virksomhet med fysiske personer eller med SMB-er som oppfyller kriteriene i artikkel 123 for massemarkedseksponeringer)	Mottak av innskudd og andre midler som skal tilbakebetales Utlån Finansiell leasing Garantier og sikkerhetsstillelse	12 %
Betaling og oppgjør	Betalingsformidling Utstedelse og forvaltning av betalingsmidler	18 %
Tilknyttede tjenester	Oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter for kunders regning, herunder depotvirksomhet og tilknyttede tjenester som likviditetsforvaltning/forvaltning av sikkerheter	15 %
Kapitalforvaltning	Porteføljeforvaltning Forvaltning av UCITS-er Andre former for kapitalforvaltning	12 %

Artikkel 318

Prinsipper for tilordning til forretningsområder

1. Institusjonene skal utvikle og dokumentere særlige retningslinjer og kriterier for tilordning av relevant indikator for gjeldende forretningsområder og -virksomhet til standardrammen fastsatt i artikkel 317. De skal gjennomgå og justere disse retningslinjene og kriteriene i forbindelse med ny eller endret forretningsvirksomhet og risiko.
2. Institusjonene skal anvende følgende prinsipper for tilordning til forretningsområder:
   a) Institusjonene skal tilordne all virksomhet til forretningsområder uten overlapping, slik at de omfatter hele forretningsområdet.
   b) Institusjonene skal anse at en virksomhet som ikke umiddelbart kan tilordnes innenfor rammen av forretningsområder, men som utgjør en tilleggsvirksomhet til en virksomhet som omfattes av rammen, tilhører det forretningsområdet den støtter. Dersom flere forretningsområder støttes av tilleggsvirksomheten, skal institusjonene anvende et objektivt kriterium for tilordning.

c) Dersom en virksomhet ikke kan tilordnes et bestemt forretningsområde, skal institusjonene anvende det forretningsområdet som gir den høyeste prosentdelen. Samme forretningsområde skal også anvendes på enhver tilleggsvirksomhet som er knyttet til denne virksomheten.
d) Institusjoner kan anvende interne metoder for prisfastsettelse for å fordele relevant indikator mellom forretningsområder. Utgifter som er generert i ett forretningsområde, men som kan tilskrives et annet forretningsområde, kan omplasseres til det forretningsområdet de tilhører.
e) Tilordningen av virksomhet til forretningsområder for å beregne kapitalkrav for operasjonell risiko skal være i samsvar med de kategoriene som institusjonene anvender for kreditt- og markedsrisiko.
f) Den øverste ledelsen skal ha ansvar for tilordningsprinsippene under kontroll av institusjonens ledelsesorgan.
g) Institusjonene skal underlegge tilordningen til forretningsområder uavhengig revisjon.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi vilkårene for anvendelse av prinsippene for tilordning til forretningsområder som omhandlet i denne artikkel.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2017.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 319

Alternativ sjablongmetode

1. I henhold til den alternative sjablongmetoden skal institusjonene anvende følgende bestemmelser for forretningsområdene «bankvirksomhet rettet mot massemarkedskunder» og «bankvirksomhet rettet mot storkunder»:
   a) Den relevante indikatoren er en normalisert inntektsindikator tilsvarende det nominelle beløpet for lån og forskudd, multiplisert med 0,035.
   b) Lånene og forskuddene består av de samlede trukne beløpene i de tilhørende kreditportefølje. For bankvirksomhet rettet mot storkunder skal institusjonene også innregne verdipapirer som ikke inngår i handelsporteføljen, i det nominelle beløpet for lån og forskudd.
2. For å få tillatelse til å anvende den alternative sjablongmetoden skal institusjonen oppfylle alle følgende vilkår:
   a) Dens bankvirksomhet rettet mot massemarkedskunder eller bankvirksomhet rettet mot storkunder skal utgjøre minst 90 % av dens inntekter.
   b) En vesentlig del av dens bankvirksomhet rettet mot massemarkedskunder eller bankvirksomhet rettet mot storkunder skal omfatte lån med en stor sannsynlighet for mislighold.
   c) Den alternative sjablongmetoden skal danne et egnet grunnlag for beregningen av dens krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko.

Artikkel 320

Kriterier for sjablongmetoden

Kriteriene nevnt i artikkel 312 nr. 1 første ledd er følgende:

a) En institusjon skal ha et godt dokumentert system for vurdering og styring av operasjonell risiko med tydelige ansvarsområder. Den skal identifisere sin eksponering mot operasjonell risiko og registrere relevante opplysninger om operasjonell risiko, herunder opplysninger om vesentlig tap. Dette systemet skal være gjenstand for regelmessig uavhengig gjennomgåelse som foretas av en intern eller ekstern part som har den nødvendige kunnskap for å foreta en slik gjennomgåelse.
b) En institusjons system for vurdering av operasjonell risiko skal være godt integrert i institusjonens risikostyringssystem. Resultatene skal være en integrert del av framgangsmåten for å overvåke og kontrollere institusjonens risikoprofil for operasjonell risiko.
c) En institusjon skal innføre et system for rapportering til den øverste ledelsen som sikrer at det utarbeides rapporter om operasjonell risiko for relevante virksomhetsområder innenfor institusjonen. En institusjon skal ha innført faste framgangsmåter for å treffe egnede tiltak i samsvar med opplysningene i rapportene til ledelsen.

Kapittel 4

AMA-metoder

Artikkel 321

Kvalitative standarder

De kvalitative standardene nevnt i artikkel 312 nr. 2 bokstav c) er følgende:

a) En institusjons interne målesystem for operasjonell risiko skal være godt integrert i institusjonens daglige risikostyring.
b) En institusjon skal ha en uavhengig risikostyringsfunksjon for operasjonell risiko.
c) En institusjon skal ha innført regelmessig rapportering om eksponeringer og tap i forbindelse med operasjonell risiko og ha innført framgangsmåter for å treffe hensiktsmessige korrigerende tiltak.
d) En institusjons risikostyringssystem skal være godt dokumentert. En institusjon skal ha innført rutiner for å sikre overholdelse av reglene samt retningslinjer for behandling av manglende overholdelse.
e) En institusjons framgangsmåter for styring av operasjonell risiko og målesystemer skal underlegges regelmessig revisjon utført av interne eller eksterne revisorer.
f) En institusjons interne framgangsmåter for validering skal virke på en forsvarlig og effektiv måte.
g) Datastrømmer og prosesser knyttet til en institusjons risikomålingssystem skal være oversiktlige og tilgjengelige.

Artikkel 322

Kvantitative standarder

1. De kvantitative standardene omhandlet i artikkel 312 nr. 2 omfatter standarder for prosesser, interne data, eksterne data, scenarioanalyse, forretningsmiljø og internkontrollfaktorer som fastsatt i henholdsvis nr. 2–6.
2. Følgende standarder gjelder for prosesser:
   a) En institusjon skal beregne sitt krav til ansvarlig kapital slik at det omfatter både forventet tap og uventet tap, med mindre forventet tap i tilstrekkelig grad fanges opp i dens interne forretningspraksis. Målingen av operasjonell risiko skal fange opp potensielt alvorlige halehendelser og oppnå en soliditetsstandard som er sammenlignbar med et 99,9 % konfidensintervall over en ettårsperiode.
   b) En institusjons interne målesystem for operasjonell risiko skal omfatte bruk av interne data, eksterne data, scenarioanalyse og faktorer som gjenspeiler forretningsmiljøet og internkontrollsystemer som angitt i nr. 3–6. En institusjon skal ha innført en godt dokumentert metode for å vekte bruken av disse fire elementene i sitt overordnede målesystem for operasjonell risiko.
   c) En institusjons risikomålingssystem skal fange opp de større risikofaktorene som påvirker formen på halen for den estimerte tapsfordelingen.
   d) En institusjon kan anerkjenne korrelasjoner mellom tap som følge av operasjonell risiko på tvers av individuelle estimater av operasjonell risiko bare dersom dens systemer for måling av korrelasjoner er pålitelige, anvendes forsvarlig og tar hensyn til usikkerheten omkring alle slike korrelasjonsestimater, særlig i stressperioder. En institusjon skal validere sine korrelasjonsestimater ved hjelp av egnede kvantitative og kvalitative teknikker.
   e) En institusjons risikomålingssystem skal være internt konsistent og unngå at kvalitative vurderinger eller risikoreduksjonsteknikker som anerkjennes i andre deler av denne forordning, medregnes flere ganger.
3. Følgende standarder gjelder for interne data:
   a) En institusjon skal basere sine internt genererte målinger av operasjonell risiko på en minsteperiode for historisk observasjon på fem år. Når en institusjon første gang går over til å anvende en AMA-metode, kan den anvende en treårig historisk observasjonsperiode.
   b) En institusjon skal kunne tilordne sine historiske data om interne tap til de forretningsområdene som er definert i artikkel 317 og til de hendelsestypene som er definert i artikkel 324, og på anmodning oversende disse opplysningene til vedkommende myndigheter. I unntakstilfeller kan en institusjon tilordne tapshendelser som påvirker hele institusjonen, til et ytterligere forretningsområde, «selskapsposter». En institusjon skal ha dokumenterte, objektive kriterier for å tilordne tap til de enkelte forretningsområdene og hendelsestypene. En institusjon skal registrere tap på operasjonell risiko som er knyttet til kredittrisiko, og som den historisk har tatt med i de interne kredittrisikodatabasene, i databasene for operasjonell risiko og identifisere dem særskilt. Slike tap skal ikke være omfattet av kapitalkrav til operasjonell

risiko, forutsatt at institusjonen fortsatt behandler dem som kredittrisiko ved beregning av krav til ansvarlig kapital. En institusjon skal innregne operasjonell risiko som er knyttet til markedsrisiko, i kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko.

c) En institusjons data om interne tap skal være omfattende ved at de fanger opp all vesentlig virksomhet og alle eksponeringer fra alle egnede undersystemer og geografiske områder. En institusjon skal kunne begrunne hvorfor eventuell utelukket virksomhet eller utelukkede eksponeringer, både enkeltvis og samlet, ikke vil ha en vesentlig innvirkning på de samlede risikoestimatene. En institusjon skal fastsette hensiktsmessige minstetapsterskler for innsamling av data om interne tap.

d) I tillegg til opplysninger om bruttotap skal en institusjon samle inn opplysninger om tidspunktet for tapshendelsen, eventuell gjenvinning av bruttotap samt en beskrivelse av de utløsende faktorene for eller årsakene til tapshendelsen.

e) En institusjon skal ha spesifikke kriterier for fordeling av tapsdata som oppstår som følge av en tapshendelse i en sentral funksjon eller en virksomhet som strekker seg over flere forretningsområder, samt som følge av innbyrdes tilknyttede tapshendelser over tid.

f) En institusjon skal ha dokumenterte framgangsmåter for å vurdere den løpende relevansen av historiske tapsdata, herunder de situasjonene der skjønnsmessig overstyring, skalering eller andre justeringer kan anvendes, i hvilken utstrekning de kan anvendes og hvem som har myndighet til å treffe slike beslutninger.

4. Følgende kvalifiseringsstandarder gjelder for eksterne data:

a) Institusjonens målesystem for operasjonell risiko skal anvende relevante eksterne data, særlig når det er grunn til å tro at institusjonen er eksponert for sjeldne, men potensielt alvorlige tap. En institusjon skal ha en systematisk prosess for å bestemme i hvilke situasjoner eksterne data skal benyttes og hvilke metoder som skal benyttes til å innarbeide dataene i institusjonens målesystem.

b) En institusjon skal regelmessig gjennomgå vilkår og praksis for bruk av eksterne data og skal dokumentere dem og underlegge dem regelmessig uavhengig revisjon.

5. En institusjon skal benytte scenarioanalyse i form av ekspertuttalelser sammen med eksterne data for å vurdere institusjonens eksponering for svært alvorlige hendelser. Over tid skal institusjonen foreta en ny validering og vurdering av slike vurderinger ved sammenligning med faktiske tap for å sikre at de er rimelige.

6. Følgende kvalifiseringsstandarder gjelder for forretningspraksis og interne kontrollfaktorer:

a) En institusjons metode for risikovurdering som gjelder for hele foretaket, skal fange opp de viktigste faktorene i forretningsmiljøet og innenfor internkontroll som kan endre institusjonens risikoprofil for operasjonell risiko.

b) En institusjon skal begrunne valget av hver faktor i at den er en relevant risikofaktor, basert på erfaring og en ekspertuttalelse om de berørte forretningsområdene.

c) En institusjon skal overfor vedkommende myndigheter kunne begrunne risikoestimatenes følsomhet for endringer i faktorene, og den relative vekten av de ulike faktorene. I tillegg til å fange opp endringer i risiko på grunn av forbedrede risikokontrollmetoder skal en institusjons risikomålingssystem også fange opp potensielle økninger i risiko på grunn av virksomhetens økte kompleksitet eller økt omsetning.

d) En institusjon skal dokumentere sitt risikomålingssystem og underlegge det uavhengig revisjon internt i institusjonen og av vedkommende myndigheter. Over tid skal en institusjon på nytt validere og vurdere prosessen og resultatene ved sammenligning med faktiske interne tap og med relevante eksterne data.

Artikkel 323

Virkningen av forsikring og andre ordninger for risikooverføring

1. Vedkommende myndigheter skal tillate at institusjoner anerkjenner virkningen av forsikringer i henhold til vilkårene i nr. 2–5 og andre ordninger for risikooverføring dersom institusjonen kan dokumentere at det er oppnådd en merkbar risikoreduserende virkning.

2. Forsikringsgiveren skal ha tillatelse til å yte forsikring eller gjenforsikring, og skal ha en minste evne til å betale erstatning som skal fastsettes av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon som EBA har gitt risikoklasse 3 eller bedre i henhold til reglene for risikovekting av

eksponeringer mot institusjoner i henhold til avdeling II kapittel 2.

3. Forsikringen og institusjonens forsikringsrammeverk skal oppfylle alle følgende vilkår:
   a) Forsikringspolisen har en opprinnelig løpetid på minst ett år. For poliser med en gjenværende løpetid på mindre enn ett år skal institusjonen foreta egnede avkortinger som gjenspeiler polisens minkende gjenværende løpetid, opptil en full avkorting på 100 % for poliser med en gjenværende løpetid på høyst 90 dager.
   b) Forsikringspolisen har en oppsigelsestid på minst 90 dager for annullering av kontrakten.
   c) Forsikringspolisen inneholder ingen unntak eller begrensninger som utløses av tilsynstiltak, eller som, dersom en institusjon settes under offentlig administrasjon eller avvikles, hindrer at institusjonens administrasjonsstyre eller avviklingsstyre får erstatning for tap eller utgifter som er påført institusjonen, med unntak av hendelser som inntreffer etter at administrasjonsstyret er innsatt eller avviklingen av institusjonen er igangsatt. Forsikringspolisen kan imidlertid utelukke bøter, sanksjoner eller skadeserstatning som er pålagt av vedkommende myndigheter.
   d) Beregningene av risikoreduksjon skal gjenspeile forsikringsdekningen på en måte som er gjennomsiktig og i samsvar med den faktiske sannsynligheten for tap og virkningene av tap som anvendes ved den samlede fastsettelsen av kapital for operasjonell risiko.
   e) Forsikringen ytes av en tredjepart. Når det gjelder forsikring gjennom egenforsikringsforetak og tilknyttede foretak, må eksponeringen overføres til en uavhengig tredjepart som oppfyller godkjenningskriteriene i nr. 2.
   f) Rammeverket for anerkjennelse av forsikring er velbegrunnet og dokumentert.
4. Metodene for anerkjennelse av forsikring skal fange opp alle følgende elementer ved reduksjoner eller avkortinger med hensyn til forsikringsbeløpet:
   a) Forsikringspolisens gjenværende løpetid, dersom denne er mindre enn ett år.
   b) Polisens oppsigelsesvilkår, dersom oppsigelsesfristen er under ett år.
   c) Usikkerhet med hensyn til betaling samt avvikende dekning for forsikringspoliser.
5. Reduksjonen av kravene til ansvarlig kapital som oppnås som følge av anerkjennelse av forsikring og andre ordninger for risikooverføring, skal ikke overstige 20 % av kravet til ansvarlig kapital for operasjonell risiko før godkjenning av teknikker for risikoreduksjon.

Artikkel 324

Typeklassifisering av tapshendelser

Tapshendelsene omhandlet i artikkel 322 nr. 3 bokstav b) er av følgende typer:

Tabell 3

Hendelseskategori	Definisjon
Internt bedrageri	Tap som følge av handlinger av en type som har som formål å bedra, urettmessig tilegne seg eiendeler eller omgå lovgivning eller foretakets regler, med unntak av tap som skyldes diskriminering, eller som henger sammen med sosialt eller kulturelt mangfold, og som involverer minst én intern part.
Eksternt bedrageri	Tap som følge av en tredjeparts handlinger, som har som formål å bedra, urettmessig tilegne seg eiendeler eller omgå lovgivning.

Tabell 3

Hendelseskategori	Definisjon
Ansettelsesvilkår og sikkerhet på arbeidsplassen	Tap som følge av handlinger som ikke er i samsvar med lovgivning eller avtaler om ansettelse, helse eller sikkerhet, som følge av betaling av erstatning for personskade eller som følge av diskriminering, eller som henger sammen med sosialt eller kulturelt mangfold.
Kunder, produkter og forretningspraksis	Tap som følge av en utilsiktet handling eller forsømmelse som medfører manglende oppfyllelse av en yrkesmessig forpliktelse overfor bestemte kunder (herunder krav til fortrolighet og egnethet), eller som følge av et produkts art eller utforming.
Skade på fysiske eiendeler	Tap som følge av tap av eller skade på fysiske eiendeler som skyldes naturkatastrofer eller andre hendelser.
Avbrudd i forretningsvirksomheten og systemfeil	Tap som følge av avbrudd i forretningsvirksomheten eller systemfeil.
Utførelse, levering og prosesstyring	Tap som følge av mangelfull transaksjonsbehandling eller prosesstyring i forbindelse med transaksjoner med handelspartnere og selgere.

Avdeling IV

Krav til ansvarlig kapital for markedsrisiko

Kapittel 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 325

Anvendelse av krav på konsolidert grunnlag

1. Med forbehold for nr. 2 og bare med hensyn til beregning av nettoposisjoner og krav til ansvarlig kapital i henhold til denne avdeling på konsolidert grunnlag, kan institusjonene anvende posisjoner i en institusjon eller et foretak for å motregne posisjoner i en annen institusjon eller et annet foretak.
2. Institusjonene kan anvende nr. 1 bare dersom de har fått tillatelse av vedkommende myndigheter, som skal gi tillatelse dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Det er en tilfredsstillende fordeling av ansvarlig kapital innenfor gruppen.
   b) De forskriftene, lovene eller kontraktsbestemmelsene som utgjør rammen for institusjonenes virksomhet, sikrer gjensidig finansiell støtte innenfor gruppen.
3. Dersom foretak ligger i tredjestater, skal alle følgende vilkår være oppfylt i tillegg til vilkårene i nr. 2:
   a) Foretakene er godkjent i en tredjestat og oppfyller enten definisjonen av en institusjon eller er anerkjente verdipapirforetak i tredjestater.
   b) Foretakene oppfyller på individuelt grunnlag krav til ansvarlig kapital som tilsvarer kravene fastsatt i denne forordning.
   c) Det finnes ikke bestemmelser i vedkommende tredjestat som i vesentlig grad kan påvirke overføring av midler innenfor gruppen.

Kapittel 2

Krav til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser og særlige instrumenter

Artikkel 326

Krav til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko

Institusjonens krav til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko skal være summen av kravene til ansvarlig kapital for de generelle og spesifikke risikoene ved dens posisjoner i gjelds- og egenkapitalinstrumenter. Verdipapiriseringsposisjoner i handelsporteføljen skal behandles som gjeldsinstrumenter.

Artikkel 327

Motregning

1. Den absolutte verdien av det overskytende av en institusjons lange (korte) posisjoner og korte (lange) posisjoner i samme egenkapitalinstrument, gjeldsinstrument og konvertible instrumenter samt identiske finansielle futurekontrakter, opsjoner, warranter og dekkede warranter skal være institusjonens nettoposisjon i hvert av de ulike instrumentene. Ved beregning av nettoposisjonen skal posisjoner i

derivater behandles som angitt i artikkel 328–330. Det skal ikke tas hensyn til institusjonens beholdning av egne gjeldsinstrumenter ved beregningen av krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i henhold til nr. 336.

2. Det er ikke tillatt med motregning mellom et konvertibelt verdipapir og en motgående posisjon i det underliggende instrumentet, med mindre vedkommende myndigheter innfører en praksis som tar hensyn til sannsynligheten for at et bestemt konvertibelt verdipapir blir konvertert, eller de stiller et krav om ansvarlig kapital for å dekke eventuelle tap konverteringen kan medføre. Slike framgangsmåter eller krav til ansvarlig kapital skal meldes til EBA. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis på dette området og fastsette retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
3. Alle nettoposisjoner, uavhengig av fortegn, skal daglig omregnes til institusjonens rapporteringsvaluta til gjeldende spotkurs før de summeres.

Artikkel 328

Børsomsatte og ikke-børsomsatte renteterminkontrakter

1. Børsomsatte renteterminkontrakter, framtidige renteavtaler (FRA) og terminforpliktelser til kjøp eller salg av gjeldsinstrumenter skal behandles som kombinasjoner av lange og korte posisjoner. En lang posisjon i børsomsatte renteterminkontrakter skal derfor behandles som en kombinasjon av et innlån som forfaller på leveringstidspunktet for den børsomsatte renteterminkontrakten, og et innehav av en eiendel med samme forfallsdato som det underliggende instrumentet eller den underliggende teoretiske posisjonen for den aktuelle børsomsatte renteterminkontrakten. På tilsvarende måte skal en solgt framtidig renteavtale behandles som en lang posisjon med forfallsdato på oppgjørstidspunktet pluss kontraktsperioden, og som en kort posisjon med forfall på oppgjørstidspunktet. Både innlånet og eiendelen skal oppføres i den første kategorien i tabell 1 i artikkel 336 for å beregne kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til børsomsatte renteterminkontrakter og framtidige renteavtaler. En terminforpliktelse til å kjøpe et gjeldsinstrument skal behandles som en kombinasjon av et innlån med forfall på leveringstidspunktet og en lang spotposisjon i selve gjeldsinstrumentet. Innlånet skal oppføres i den første kategorien i tabell 1 i artikkel 336 med sikte på beregning av spesifikk risiko, og gjeldsinstrumentet i den relevante kolonnen i samme tabell.
2. I denne artikkel menes med «lang posisjon» en posisjon der en institusjon har fastsatt den rentesatsen den vil motta på et tidspunkt i framtiden, og med «kort posisjon» en posisjon der en institusjon har fastsatt den rentesatsen den skal betale på et tidspunkt i framtiden.

Artikkel 329

Opsjoner og warranter

1. Opsjoner og warranter knyttet til renter, gjeldsinstrumenter, egenkapitalinstrumenter, egenkapitalindekser, finansielle terminkontrakter, bytteavtaler og valutaer skal, med hensyn til dette kapittel, behandles som om de var posisjoner med samme verdi som de underliggende instrumentene som opsjonene er knyttet til, multiplisert med deltaverdien. De posisjonene som da framkommer, kan motregnes mot motgående posisjoner i samme underliggende verdipapirer eller derivater. Den deltaverdien som anvendes, skal være den som benyttes på den aktuelle børsen. For OTC-opsjoner, eller når deltaverdien fra vedkommende børs ikke er tilgjengelig, kan institusjonen selv beregne delta ved anvendelse av en egnet modell, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det. Tillatelse skal gis dersom modellen gir et tilstrekkelig estimat for endringen i opsjonens eller warrantens verdi når det gjelder mindre endringer i det underliggende instrumentets markedspris.
2. I forbindelse med opsjoner skal institusjonenes krav til ansvarlig kapital på en tilstrekkelig måte gjenspeile annen risiko enn deltarisiko.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som fastsetter en rekke metoder for å gjenspeile annen risiko enn deltarisiko i kravene til ansvarlig kapital, som omhandlet i nr. 2, på en måte som står i forhold til omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet knyttet til opsjoner og warranter.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

4. Før de tekniske standardene omhandlet i nr. 3 trer i kraft, kan vedkommende myndigheter fortsatt anvende de nåværende nasjonale behandlingene dersom vedkommende myndigheter har anvendt disse behandlingene før 31. desember 2013.

Artikkel 330

Bytteavtaler

Bytteavtaler skal med hensyn til renterisiko behandles på samme grunnlag som balanseførte instrumenter. Følgelig skal en rentebytteavtale som innebærer at en institusjon mottar flytende rente og betaler fast rente, behandles som en kombinasjon av en lang posisjon i et instrument med flytende rente med en løpetid som er lik perioden fram til neste rentefastsettelse, og en kort posisjon i et instrument med fast rente med samme løpetid som rentebytteavtalen.

Artikkel 331

Renterisiko i forbindelse med derivater

1. Institusjoner som foretar verdsetting til markedsverdi og beregner renterisikoen i forbindelse med derivater omhandlet i artikkel 328–330 på grunnlag av nåverdien av diskonterte kontantstrømmer, kan, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, anvende følsomhetsmodeller for å beregne posisjonene omhandlet i nevnte artikler, og kan anvende slike modeller på enhver obligasjon som tilbakeholdes over sin gjenværende løpetid, og ikke ved en samlet tilbakebetaling av hovedstolen. Tillatelse skal gis dersom disse modellene fører til posisjoner som har samme følsomhet for renteendringer som de underliggende kontantstrømmene. Følsomheten skal vurderes på grunnlag av uavhengige bevegelser i et utvalg av rentesatser fordelt over hele kurven for effektiv rente (yield-kurven), med minst ett følsomhetspunkt innenfor hver av forfallskategoriene i tabell 2 i artikkel 339. Posisjonene skal inngå i beregningen av krav til ansvarlig kapital for generell risiko knyttet til gjeldsinstrumenter.
2. Institusjoner som ikke anvender modellene fastsatt i nr. 1, kan behandle alle posisjoner i derivater omhandlet i artikkel 328–330 som fullt ut motregnet mot hverandre, forutsatt at de minst oppfyller følgende vilkår:
   a) Posisjonene har samme verdi og er angitt i samme valuta.
   b) Referansesatsene (for posisjoner med flytende rente) eller kupongrente (for posisjoner med fast rente) ligger tett opptil hverandre.
   c) Neste rentejusteringsdato, eller, i tilfelle av posisjoner med fast kupongrente, gjenværende løpetid er underlagt følgende begrensninger:
      i) Mindre enn én måned: samme dag.
      ii) Mellom én måned og ett år: innen sju dager.
      iii) Mer enn ett år: innen 30 dager.

Artikkel 332

Kredittderivater

1. Ved beregning av kravene til ansvarlig kapital for generell og spesifikk risiko for den parten som påtar seg kredittrisikoen («selgeren av beskyttelse»), og med mindre annet er angitt, skal det nominelle beløpet for kredittderivatkontrakten benyttes. Uten hensyn til første punktum kan institusjonen velge å erstatte den nominelle verdien med den nominelle verdien pluss nettoendringer i kredittderivatets markedsverdi siden handelens begynnelse, idet en negativ endring sett fra synspunktet til selgeren av beskyttelse gis et negativt fortegn. Ved beregning av spesifikk risiko skal kredittderivatkontraktens løpetid anvendes istedenfor forpliktelsens løpetid, unntatt når det gjelder totalavkastningsbytteavtaler. Posisjoner fastsettes slik:
   a) En totalavkastningsbytteavtale skaper en lang posisjon i den generelle risikoen for referanseforpliktelsen og en kort posisjon i den generelle risikoen for en statsobligasjon som har en løpetid tilsvarende perioden fram til neste rentefastsettelse, og som er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til avdeling II kapittel 2. Den skaper også en lang posisjon i den spesifikke risikoen for referanseforpliktelsen.
   b) En kredittapsbytteavtale skaper ikke noen posisjon når det gjelder generell risiko. Når det gjelder spesifikk risiko, skal institusjonen registrere en syntetisk lang posisjon i referanseenhetens forpliktelse, med mindre derivatet har en ekstern kredittvurdering og oppfyller vilkårene for et kvalifiserende gjeldsinstrument; i så fall blir det registrert en lang posisjon i derivatet. Dersom det skal betales premier eller renter innenfor rammen av produktet, skal disse

kontantstrømmene framstilles som teoretiske posisjoner i statsobligasjoner.

c) Et gjeldsinstrument knyttet til kreditt med én forpliktelse («single name credit linked note») skaper en lang posisjon i den generelle risikoen for selve instrumentet, som et renteprodukt. Med hensyn til spesifikk risiko skapes det en syntetisk lang posisjon i referanseenhetens forpliktelse. Ytterligere en lang posisjon skapes når det gjelder utstederen av instrumentet. Dersom et kredittilknyttet gjeldsinstrument har en ekstern kredittvurdering og oppfyller vilkårene for et kvalifiserende gjeldsinstrument, er det bare nødvendig å registrere en enkelt lang posisjon med instrumentets spesifikke risiko.

d) I tillegg til en lang posisjon i den spesifikke risikoen for utstederen av instrumentet, skaper et gjeldsinstrument knyttet til kreditt med flere forpliktelser som gir forholdsmessig beskyttelse, en posisjon i hver enkelt referanseenhet, der det samlede nominelle kontraktsbeløpet fordeles på de forskjellige posisjonene, avhengig av hvor stor del av det samlede nominelle beløpet hver eksponering i referanseenheten utgjør. Dersom flere enn én forpliktelse i en referanseenhet kan velges, bestemmes den spesifikke risikoen av den forpliktelsen som har høyest risikovekt.

e) Et kredittderivat der beskyttelsen utløses og opphører etter første kreditthendelse, skaper en posisjon for det nominelle beløpet i en forpliktelse fra hver enkelt referanseenhet. Dersom det høyeste beløpet som utbetales ved en kreditthendelse er mindre enn kravet til ansvarlig kapital i henhold til metoden i første punktum, kan det høyeste betalingsbeløpet utgjøre kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko.

Et kredittderivat der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse, skaper en posisjon for det nominelle beløpet i en forpliktelse fra hver enkelt referanseenhet minus de n-1-referanseenhetene som har det laveste kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko. Dersom det høyeste beløpet som utbetales ved en kreditthendelse er mindre enn kravet til ansvarlig kapital i henhold til metoden i første punktum i dette punkt, kan dette beløpet utgjøre kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko.

Dersom et kredittderivat der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse, har en ekstern kredittvurdering, skal selgeren av beskyttelse beregne kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko ved å anvende kredittvurderingen av derivatet og benytte de respektive risikovektene for verdipapiriseringer som er relevante.

2. For den parten som overfører kredittrisikoen (kjøperen av beskyttelse) fastsettes posisjonene som de omvendte av det som gjelder for selgeren av beskyttelse, med unntak av et kredittilknyttet gjeldsinstrument (som ikke medfører noen kort posisjon for utstederen). Ved beregning av kravet til ansvarlig kapital for kjøperen av beskyttelse skal kredittderivatkontraktens nominelle beløp benyttes. Uten hensyn til første punktum kan institusjonen velge å erstatte den nominelle verdien med den nominelle verdien pluss nettoendringer i kredittderivatets markedsverdi siden handelens begynnelse, idet en negativ endring sett fra synspunktet til selgeren av beskyttelse gis et negativt fortegn. Dersom det på et gitt tidspunkt foreligger en kjøpsopsjon i kombinasjon med en økning av vederlaget, behandles dette tidspunktet som beskyttelsens løpetid.

3. Kredittderivater i henhold til artikkel 338 nr. 1 eller 3 skal bare tas med ved fastsettelsen av kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i henhold til artikkel 338 nr. 4.

Artikkel 333

Verdipapirer som selges eller lånes ut i henhold til en gjenkjøpsavtale

En institusjon som gjennom en gjenkjøpsavtale overdrar verdipapirer eller garanterte rettigheter til å erverve verdipapirene, og en institusjon som låner ut verdipapirer innenfor rammen av en verdipapirutlånstransaksjon, skal ta med verdipapirene ved beregningen av sitt krav til ansvarlig kapital i henhold til dette kapittel, forutsatt at verdipapirene er handelsporteføljeposisjoner.

Avsnitt 2

Gjeldsinstrumenter

Artikkel 334

Nettoposisjoner i gjeldsinstrumenter

Nettoposisjoner skal klassifiseres etter den valutaen de er angitt i, og kravet til ansvarlig kapital skal beregnes for generell og spesifikk risiko i hver valuta for seg.

Underavsnitt 1

Spesifikk risiko

Artikkel 335

Øvre grense for kravet til ansvarlig kapital for en nettoposisjon

Institusjonen kan sette en øvre grense for kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til en nettoposisjon i et gjeldsinstrument ved det høyest mulige tapet knyttet til mislighold. For en kort risikoposisjon kan grensen beregnes som en verdiendring som følge av at misligholdsrisikoen knyttet til instrumentet eller, dersom det er relevant, til de underliggende navnene, plutselig bortfaller.

Artikkel 336

Krav til ansvarlig kapital for gjeldsinstrumenter som ikke er verdipapiriseringer

1. Institusjonen skal fordele sine nettoposisjoner i handelsporteføljen i instrumenter som ikke er verdipapiriseringsposisjoner, beregnet i samsvar med artikkel 327, på de relevante kategoriene i tabell 1 på grunnlag av posisjonenes utsteder eller låntaker, eksterne eller interne kredittvurdering og gjenværende løpetid, og deretter multiplisere dem med de vektene som er vist i nevnte tabell. Institusjonen skal summere de vektede posisjonene som følger av anvendelsen av denne artikkel, uansett om de er lange eller korte, for å beregne kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko.

Tabell 1

Kategorier	Krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko
Gjeldsinstrumenter som ville fått en risikovekt på 0 % i henhold til standardmetoden for kredittrisiko.	0 %
Gjeldsinstrumenter som ville fått en risikovekt på 20 eller 50 % i henhold til standardmetoden for kredittrisiko, og andre kvalifiserte poster som definert i nr. 4.	0,25 % (gjenværende løpetid høyst seks måneder) 1,00 % (gjenværende løpetid fra mer enn seks måneder og til og med 24 måneder) 1,60 % (gjenværende løpetid mer enn 24 måneder)
Gjeldsinstrumenter som ville fått en risikovekt på 100 % i henhold til standardmetoden for kredittrisiko.	8,00 %
Gjeldsinstrumenter som ville fått en risikovekt på 150 % i henhold til standardmetoden for kredittrisiko.	12,00 %

2. Når det gjelder institusjoner som benytter IRB-metoden på den eksponeringskategorien som utstederen av gjeldsinstrumentet tilhører, kreves det for at en eksponering skal kunne gis en risikovekt i henhold til standardmetoden for kredittrisiko omhandlet i nr. 1, at utstederen av eksponeringen skal ha en intern kredittvurdering med en PD-verdi som er lik eller lavere enn den som er knyttet til den relevante risikoklassen i henhold til standardmetoden.
3. Institusjonene kan beregne kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til obligasjoner som er kvalifisert til en risikovekt på 10 % i henhold til behandlingen i artikkel 129 nr. 4–6, som halvparten av det gjeldende kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko for kategori 2 i tabell 1.
4. Andre kvalifiserte poster er:
   a) Lange og korte posisjoner i eiendeler der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke

er tilgjengelig, og som oppfyller følgende vilkår:

i) De anses som tilstrekkelig likvide av den aktuelle institusjonen.

ii) Deres investeringskvalitet er etter institusjonens eget skjønn minst likeverdig med den som gjelder for eiendelene oppført i rad 2 i tabell 1.

iii) De er notert i minst ett regulert marked i en medlemsstat eller på en børs i en tredjestat, forutsatt at denne børsen er anerkjent av vedkommende myndigheter i den aktuelle medlemsstaten.

b) Lange og korte posisjoner i eiendeler utstedt av institusjoner som er underlagt kravene til ansvarlig kapital i denne forordning, og som av den aktuelle institusjonen anses som tilstrekkelig likvide, og hvis investeringskvalitet etter institusjonens eget skjønn er minst likeverdig med den som gjelder for eiendelene oppført i rad 2 i tabell 1.

c) Verdipapirer utstedt av institusjoner som blir ansett for å ha tilsvarende eller høyere kredittkvalitet enn dem som er gitt risikoklasse 2 i henhold til standardmetoden for kredittrisiko ved eksponeringer mot institusjoner, og som er underlagt tilsyns- og reguleringsordninger som er sammenlignbare med dem som gjelder i henhold til denne forordning og direktiv 2013/36/EU.

Institusjoner som anvender bokstav a) eller b), skal ha en dokumentert metode for å vurdere om eiendeler oppfyller kravene i nevnte bokstaver, og skal opplyse vedkommende myndigheter om denne metoden.

Artikkel 337

Krav til ansvarlig kapital for verdipapiriseringsinstrumenter

1. Når det gjelder instrumenter i handelsporteføljen som er verdipapiriseringsposisjoner, skal institusjonen vekte sine nettoposisjoner beregnet i samsvar med artikkel 327 nr. 1 med følgende:

a) For verdipapiriseringsposisjoner som ville være omfattet av standardmetoden for kredittrisiko utenfor institusjonens handelsportefølje: 8 % av risikovekten beregnet etter standardmetoden i avdeling II kapittel 5 avsnitt 3.

b) For verdipapiriseringsposisjoner som ville være omfattet av IRB-metoden utenfor institusjonens handelsportefølje: 8 % av risikovekten beregnet i henhold til IRB-metoden i avdeling II kapittel 5 avsnitt 3.

2. Den formelbaserte tilsynsmetoden i artikkel 262 kan anvendes dersom institusjonen kan utarbeide estimater av PD-verdi og, der det er relevant, eksponeringsverdi og LGD-verdi som inndata til den formelbaserte tilsynsmetoden i samsvar med kravene til estimering av disse parametrene i henhold til IRB-metoden i samsvar med avdeling II kapittel 3.

En institusjon som ikke er en initiativtakende institusjon, og som kan anvende denne metoden for den samme verdipapiriseringsposisjonen utenfor sin handelsportefølje, kan anvende den bare dersom vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, og denne skal gis dersom institusjonen oppfyller vilkåret i første ledd.

Estimater av PD- og LGD-verdi som inndata til den formelbaserte tilsynsmetoden kan alternativt også fastsettes på grunnlag av estimater som utledes ved å benytte metoden for økt misligholds- og migrasjonsrisiko (heretter kalt «IRC-metoden») i en institusjon som har fått tillatelse til å bruke en intern modell i forbindelse med spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter. Dette alternativet kan anvendes forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, og tillatelse skal gis dersom estimatene oppfyller de kvantitative kravene for IRB-metoden som er fastsatt i avdeling II kapittel 3.

I henhold til artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 skal EBA utstede retningslinjer for bruken av estimater for PD- og LGD-verdi som inndata når estimatene er basert på IRC-metoden.

3. For verdipapiriseringsposisjoner som ville fått tildelt en ytterligere risikovekt i henhold til artikkel 407, skal 8 % av den samlede risikovekten anvendes.

Bortsett fra for verdipapiriseringsposisjoner som behandles i henhold til artikkel 338 nr. 4, skal institusjonen summere de vektede posisjonene som følger av anvendelsen av denne artikkel (uansett om de er lange eller korte) for å beregne kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko.

4. Som unntak fra nr. 3 annet ledd og i en overgangsperiode fram til 31. desember 2014 skal institusjonen separat legge sammen sine vektede lange nettoposisjoner og sine vektede korte nettoposisjoner. Det største av disse beløpene skal utgjøre kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko. Institusjonen skal imidlertid hvert kvartal rapportere summen av

sine vektede lange og korte nettoposisjoner til vedkommende myndighet i hjemstaten, oppdelt i typer av underliggende eiendeler.

5. Når en initiativtakende institusjon ved en tradisjonell verdipapirisering ikke oppfyller vilkårene for betydelig overføring av risiko i artikkel 243, skal den ved beregningen av kravet til ansvarlig kapital i henhold til denne artikkel innregne de verdipapiriserte eksponeringene i stedet for sine verdipapiriseringsposisjoner fra denne verdipapiriseringen.

   Når en initiativtakende institusjon ved en syntetisk verdipapirisering ikke oppfyller vilkårene for en vesentlig risikooverføring i artikkel 244, skal den ved beregningen av kravene til ansvarlig kapital i henhold til denne artikkel innregne de verdipapiriserte eksponeringene fra denne verdipapiriseringen, men ikke enhver kredittbeskyttelse som er oppnådd for den verdipapiriserte porteføljen.

Artikkel 338

Krav til ansvarlig kapital for korrelasjonshandelsporteføljen

1. Korrelasjonshandelsporteføljen skal bestå av verdipapiriseringsposisjoner og kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse, som oppfyller alle følgende kriterier:
   a) Posisjonene er verken reverdipapiriseringsposisjoner eller opsjoner på en verdipapiriseringstransje eller noen andre derivater av verdipapiriseringseksponeringer som ikke gir en pro rata-andel av avkastningen av en verdipapiriseringstransje.
   b) Alle referanseinstrumentene tilhører en av følgende kategorier:
      i) Instrumenter knyttet til én forpliktelse, herunder kredittderivater knyttet til én forpliktelse, som det finnes et likvid marked for både kjøp og salg for.
      ii) Alminnelig handlede indekser som er basert på disse referanseenhetene.

   Et toveis marked anses å eksistere der det foreligger uavhengige tilbud i god tro om kjøp og salg, slik at en pris som i rimelig grad er knyttet til siste salgspris eller gjeldende konkurrerende noteringer for kjøp og salg i god tro, kan fastsettes innen én dag og gjøres opp til en slik pris innen relativt kort tid i samsvar med hva som er handelspraksis.
2. Posisjoner som viser til noe av følgende, skal ikke inngå i korrelasjonshandelsporteføljen:
   a) Et underliggende instrument som kan tilordnes eksponeringskategorien «massemarkedseksponeringer» eller eksponeringskategorien «eksponeringer sikret med pant i fast eiendom» i henhold til standardmetoden for kredittrisikoer utenfor en institusjons handelsportefølje.
   b) En fordring på et spesialforetak med direkte eller indirekte sikkerhet i en posisjon som ikke i seg selv oppfyller vilkårene for innregning i korrelasjonshandelsporteføljen i henhold til nr. 1 og dette nummer.
3. En institusjon kan i korrelasjonshandelsporteføljen ta med posisjoner som verken er verdipapiriseringsposisjoner eller kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse, men som sikrer andre posisjoner i denne porteføljen, forutsatt at det for instrumentet eller dets underliggende instrumenter finnes et likvid toveis marked som beskrevet i nr. 1 siste ledd.
4. En institusjon skal fastsette kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i forbindelse med korrelasjonshandelsporteføljen som det høyeste av følgende beløp:
   a) Det samlede kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko som ville gjelde bare for lange nettoposisjoner i korrelasjonshandelsporteføljen.
   b) Det samlede kravet til ansvarlig kapital for spesifikk risiko som ville gjelde bare for korte nettoposisjoner i korrelasjonshandelsporteføljen.

Underavsnitt 2

Generell risiko

Artikkel 339

Beregning av generell risiko på grunnlag av løpetid

1. Ved beregning av krav til ansvarlig kapital for generell risiko skal alle posisjoner vektes på grunnlag av løpetid som beskrevet i nr. 2 for å beregne den ansvarlige kapitalen som er nødvendig for å dekke dem. Dette kravet skal reduseres når en vektet posisjon innehas samtidig med en vektet posisjon med motsatt fortegn innenfor samme forfallskategori. Kapitalkravet skal også reduseres når de vektede posisjonene med motsatt fortegn tilhører ulike forfallskategorier, idet størrelsen på reduksjonen avhenger av om de to posisjonene tilhører samme sone eller ikke, og av hvilke soner de tilhører.

2. Institusjonen skal fordele sine nettoposisjoner på relevant forfallskategori i andre eller tredje kolonne i tabell 2 i nr. 4. Institusjonen skal gjøre dette på grunnlag av gjenværende løpetid for instrumenter med fast rente, og på grunnlag av perioden fram til ny fastsettelse av renten for instrumenter der renten fastsettes på nytt før endelig forfall. Institusjonen skal også skille mellom gjeldsinstrumenter med en kupongrente på 3 % eller mer og gjeldsinstrumenter med en kupongrente på under 3 %, og skal plassere dem i andre eller tredje kolonne i tabell 2. Deretter skal hver enkelt posisjon multipliseres med vekten for vedkommende forfallskategori i fjerde kolonne i tabell 2.
3. Institusjonen skal deretter summere de vektede lange posisjonene og de vektede korte posisjonene i hver enkelt forfallskategori. Summen av lange vektede posisjoner som motsvares av korte vektede posisjoner i en bestemt forfallskategori, skal være den vektede sammenstilte posisjonen i denne forfallskategorien, mens den gjenstående lange eller korte posisjonen skal være den vektede ikke-sammenstilte posisjonen i samme kategori. Deretter skal summen av vektede sammenstilte posisjoner i alle forfallskategorier beregnes.
4. Institusjonen skal beregne summen av de vektede ikke-sammenstilte lange posisjonene for forfallskategoriene som inngår i hver enkelt sone i tabell 2, for å finne den vektede ikke-sammenstilte lange posisjonen for hver sone. På samme måte skal de vektede ikke-sammenstilte korte posisjonene i hver enkelt kategori i en bestemt sone summeres for å beregne den vektede ikke-sammenstilte korte posisjonen for vedkommende sone. Den delen av en sones vektede ikke-sammenstilte lange posisjon som motsvarer den vektede ikke-sammenstilte korte posisjonen for samme sone, skal være den vektede sammenstilte posisjonen for vedkommende sone. Den delen av den ikke-sammenstilte vektede lange eller ikke-sammenstilte vektede korte posisjonen for en sone som ikke lar seg sammenstille på denne måten, skal være den vektede ikke-sammenstilte posisjonen for vedkommende sone.

Tabell 2

Sone	Forfallskategori		Vekt (%)	Forutsatt renteendring (%)
	Kupongrente på 3 % eller mer	Kupongrente på under 3 %		
En	0 ≤ 1 måned	0 ≤ 1 måned	0,00	–
	> 1 ≤ 3 måneder	> 1 ≤ 3 måneder	0,20	1,00
	> 3 ≤ 6 måneder	> 3 ≤ 6 måneder	0,40	1,00
	> 6 ≤ 12 måneder	> 6 ≤ 12 måneder	0,70	1,00
To	> 1 ≤ 2 år	> 1,0 ≤ 1,9 år	1,25	0,90
	> 2 ≤ 3 år	> 1,9 ≤ 2,8 år	1,75	0,80
	> 3 ≤ 4 år	> 2,8 ≤ 3,6 år	2,25	0,75
Tre	> 4 ≤ 5 år	> 3,6 ≤ 4,3 år	2,75	0,75
	> 5 ≤ 7 år	> 4,3 ≤ 5,7 år	3,25	0,70
	> 7 ≤ 10 år	> 5,7 ≤ 7,3 år	3,75	0,65
	> 10 ≤ 15 år	> 7,3 ≤ 9,3 år	4,50	0,60
	> 15 ≤ 20 år	> 9,3 ≤ 10,6 år	5,25	0,60
	> 20 år	> 10,6 ≤ 12,0 år	6,00	0,60
		> 12,0 ≤ 20,0 år	8,00	0,60
		> 20 år	12,50	0,60

5. Beløpet av den vektede ikke-sammenstilte lange (korte) posisjonen i sone én som er motsvares av den vektede ikke sammenstilte korte (lange) posisjonen i sone to, skal deretter være den sammenstilte vektede posisjonen mellom sone én og to. Den samme beregningen skal deretter foretas for den gjenstående delen av den vektede ikke-sammenstilte posisjonen i sone to og den vektede ikke-sammenstilte posisjonen i sone tre for å beregne den vektede sammenstilte posisjonen mellom sone to og tre.
6. Institusjonen kan snu rekkefølgen i nr. 5 og beregne den vektede sammenstilte posisjonen mellom sone to og tre før den beregner posisjonen mellom sone én og to.

7. Resten av den vektede ikke-sammenstilte posisjonen i sone én skal deretter sammenstilles med det som gjenstår av tilsvarende posisjon i sone tre etter at denne er sammenstilt med sone to, for å beregne den vektede sammenstilte posisjonen mellom sone en og tre.
8. Restposisjonene etter de tre atskilte utregningsoperasjonene omhandlet i nr. 5–7 skal deretter summeres.
9. Institusjonens krav til ansvarlig kapital skal beregnes som summen av
   a) 10 % av summen av de vektede sammenstilte posisjonene i alle forfallskategorier,
   b) 40 % av den vektede sammenstilte posisjonen i sone én,
   c) 30 % av den vektede sammenstilte posisjonen i sone to,
   d) 30 % av den vektede sammenstilte posisjonen i sone tre,
   e) 40 % av den vektede sammenstilte posisjonen mellom sone én og to og mellom sone to og tre,
   f) 150 % av den vektede sammenstilte posisjonen mellom sone én og tre,
   g) 100 % av de gjenværende vektede ikke-sammenstilte posisjonene.

Artikkel 340

Beregning av generell risiko på grunnlag av durasjon

1. Institusjonene kan anvende en metode til beregning av kravet til ansvarlig kapital for generell risiko for gjeldsinstrumenter, som gjenspeiler durasjon, i stedet for beregningsmåten i artikkel 339, forutsatt at institusjonen benytter denne beregningsmåten konsekvent.
2. Ved anvendelsen av den durasjonsbaserte beregningsmåten i nr. 1 skal institusjonen på grunnlag av markedsverdien av hvert enkelt gjeldsinstrument med fast rente beregne effektiv rente fram til forfall, som er instrumentets implisitte diskonteringssats. Når det gjelder instrumenter med flytende rente, skal institusjonen på grunnlag av markedsverdien av hvert enkelt instrument beregne dets effektive rente, idet det antas at hovedstolen forfaller når rentesatsen kan endres neste gang.
3. Institusjonen skal deretter beregne den modifiserte durasjonen for hvert enkelt gjeldsinstrument på grunnlag av følgende formel:

$$\text{modified duration} = \frac{D}{1 + R}$$

der

D = urasjon beregnet etter følgende formel:

$$D = \frac{\sum_{t=1}^{M} \frac{t \cdot C_t}{(1 + R)^t}}{\sum_{t=1}^{M} \frac{C_t}{(1 + R)^t}}$$

der

R = effektiv rente fram til forfall,
Ct = kontant betaling på tidspunkt t,
M = samlet løpetid.

Rettelser skal foretas ved beregningen av modifisert durasjon for gjeldsinstrumenter som er omfattet av risiko for tidlig tilbakebetaling. EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 utarbeide retningslinjer for hvordan slike rettelser skal foretas.

4. Institusjonen skal deretter plassere hvert gjeldsinstrument i den relevante sonen i tabell 3. Den skal gjøre dette på grunnlag av hvert enkelt instruments modifiserte durasjon.

Tabell 3

Sone	Endret durasjon (i år)	Forutsatt rente (endring i %)
En	> 0 ≤ 1,0	1,0
To	> 1,0 ≤ 3,6	0,85
Tre	> 3,6	0,7

5. Institusjonen skal deretter beregne den durasjonsvektede posisjonen for hvert instrument ved å multiplisere dets markedspris med dets modifiserte durasjon og med den antatte renteendringen for et instrument med vedkommende modifiserte durasjon (se tredje kolonne 3 i tabell 3).
6. Institusjonen skal beregne sine durasjonsvektede lange posisjoner og sine durasjonsvektede korte posisjoner i hver sone. Summen av de durasjonsvektede lange posisjonene sammenstilt med de durasjonsvektede korte posisjonene i hver sone, er den sammenstilte durasjonsvektede posisjonen i vedkommende sone.

   Institusjonen skal deretter beregne de ikke-sammenstilte durasjonsvektede posisjonene for hver sone. Den skal deretter følge de framgangsmåtene som er fastsatt for ikke-sammenstilte vektede posisjoner i artikkel 339 nr. 5–8.
7. Institusjonens krav til ansvarlig kapital skal deretter beregnes som summen av
   a) 2 % av summen av den sammenstilte durasjonsvektede posisjonen i hver sone,

b) 40 % av de sammenstilte durasjonsvektede posisjonene mellom sone én og to og mellom sone to og tre,
c) 150 % av den sammenstilte durasjonsvektede posisjonen mellom sone én og tre,
d) 100 % av de gjenstående ikke-sammenstilte durasjonsvektede posisjonene.

Avsnitt 3

Egenkapitalinstrumenter

Artikkel 341

Nettoposisjoner i egenkapitalinstrumenter

1. Institusjonen skal separat summere alle sine lange nettoposisjoner og alle sine korte nettoposisjoner i samsvar med artikkel 327. Summen av de absolutte verdiene av de to tallene skal være institusjonens samlede bruttoposisjon.
2. Institusjonen skal separat for hvert marked beregne differansen mellom summen av de lange og de korte nettoposisjonene. Summen av de absolutte verdiene av disse differansene skal være institusjonens samlede nettoposisjon.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som definerer begrepet «marked» som omhandlet i nr. 2.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 342

Spesifikk risiko for egenkapitalinstrumenter

Institusjonen skal multiplisere sin samlede bruttoposisjon med 8 % for å beregne sitt krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko.

Artikkel 343

Generell risiko for egenkapitalinstrumenter

Kravet til ansvarlig kapital for generell risiko skal være institusjonens samlede nettoposisjon multiplisert med 8 %.

Artikkel 344

Aksjeindekser

1. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder med lister over aksjeindekser som behandlingene i nr. 4 annet punktum kan anvendes på.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
2. Før de tekniske standardene omhandlet i nr. 1 trer i kraft, kan institusjonene fortsatt anvende behandlingen angitt i nr. 4 annet punktum dersom vedkommende myndigheter har anvendt denne behandlingen før 1. januar 2014.
3. Børsomsatte aksjeindeksfuturekontrakter, de deltavektede ekvivalentene til opsjoner i børsomsatte aksjeindeksfuturekontrakter og aksjeindekser, heretter samlet kalt «aksjeindeksfuturekontrakter», kan oppdeles i posisjoner i hver av de aksjene indeksen består av. Disse posisjonene kan behandles som underliggende posisjoner i de aktuelle egenkapitalinstrumentene, og kan motregnes mot motsatte posisjoner i de underliggende instrumentene. Institusjonene skal underrette vedkommende myndighet om anvendelsen av denne behandlingen.
4. Dersom en aksjeindeksfuturekontrakt ikke deles opp i sine underliggende posisjoner, skal den behandles som om den var et enkeltstående egenkapitalinstrument. Det kan imidlertid ses bort fra den spesifikke risikoen ved dette egenkapitalinstrumentet dersom den aktuelle aksjeindeksfuturekontrakten omsettes på børs og representerer en relevant tilstrekkelig diversifisert indeks.

Avsnitt 4

Fulltegningsgaranti

Artikkel 345

Reduksjon av nettoposisjoner

1. Når det gjelder fulltegningsgarantier i forbindelse med gjelds- og egenkapitalinstrumenter, kan en institusjon anvende framgangsmåten nedenfor ved beregning av sine krav til ansvarlig kapital. Først skal institusjonen beregne nettoposisjonene ved å trekke fra tegningsgarantiposisjoner som tredjeparter har tegnet

seg for eller overtatt på grunnlag av en formell avtale. Institusjonen skal deretter redusere nettoposisjonene med reduksjonsfaktorene i tabell 4 og beregne sine krav til ansvarlig kapital ved å anvende de reduserte tegningsgarantiposisjonene.

Tabell 4

virkedag 0:	100 %
virkedag 1:	90 %
virkedag 2 til 3:	75 %
virkedag 4:	50 %
virkedag 5:	25 %
etter virkedag 5:	0 %.

Med «virkedag 0» menes den virkedag da institusjonen blir ugjenkallelig forpliktet til å akseptere en kjent mengde verdipapirer til en avtalt pris.

2. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om hvordan de anvender nr. 1.

Avsnitt 5

Krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til posisjoner som er sikret med kredittderivater

Artikkel 346

Godkjenning av sikring med kredittderivater

1. Det skal gis godkjenning for sikring med kredittderivater i samsvar med prinsippene i nr. 2–6.
2. Institusjonene skal behandle posisjonen i kredittderivatet som ett element og den sikrede posisjonen som har samme nominelle eller eventuelt teoretiske beløp som det andre elementet.
3. Det skal gis full godkjenning når verdiene av de to elementene alltid beveger seg i motsatt retning og i hovedsak i samme utstrekning. Dette vil være tilfellet i følgende situasjoner:
   a) De to elementene består av helt identiske instrumenter.
   b) En lang kontantposisjon blir sikret med en totalavkastningsbytteavtale (eller omvendt), og det er nøyaktig sammenfall mellom referanseforpliktelsen og den underliggende eksponeringen (dvs. kontantposisjonen). Selve bytteavtalen kan ha en annen løpetid enn den underliggende eksponeringen.

   I disse situasjonene skal det ikke benyttes krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko for noen side av posisjonen.
4. En motregning på 80 % benyttes når verdiene av de to elementene alltid beveger seg i motsatt retning og det er nøyaktig sammenfall med hensyn til referanseforpliktelsen, løpetiden til både referanseforpliktelsen og kredittderivatet samt valutaen for den underliggende eksponeringen. I tillegg skal nøkkelelementer i kredittderivatkontrakten ikke føre til at kredittderivatets kursbevegelse i vesentlig grad avviker fra kontantposisjonens kursbevegelse. I den utstrekning transaksjonen medfører en overføring av risiko, motregnes 80 % av den spesifikke risikoen på den siden av transaksjonen som har det høyeste kravet til ansvarlig kapital, mens kravet til spesifikk risiko for den andre siden skal være null.
5. Bortsett fra i tilfeller som omhandlet i nr. 3 og 4 skal det foretas delvis godkjenning i følgende situasjoner:
   a) Posisjonen omfattes av nr. 3 bokstav b), men det er et misforhold i eiendeler mellom referanseforpliktelsen og den underliggende eksponeringen. Posisjonene oppfyller imidlertid følgende krav:
      i) Referanseforpliktelsen har samme prioritet som eller dårligere prioritet enn den underliggende forpliktelsen.
      ii) Den underliggende forpliktelsen og referanseforpliktelsen har samme låntaker og har klausuler med tvangskraft som sikrer at dersom låntakeren misligholder andre lån, vil dette ha tilsvarende virkninger som ved mislighold av referansekreditten.
   b) Posisjonen omfattes av nr. 3 bokstav a) eller nr. 4, men det er avvik i valuta og avvik i løpetid mellom kredittbeskyttelsen og den underliggende eiendelen. En slik avvikende valuta skal inngå i kravet til ansvarlig kapital for valutarisiko.
   c) Posisjonen omfattes av nr. 4, men det er et avvik i eiendeler mellom kontantposisjonen og kredittderivatet. Den underliggende eiendelen inngår imidlertid i de (ombyttelige) forpliktelsene i dokumentasjonen av kredittderivatet.

   For å gi delvis godkjenning skal kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko for hver side av transaksjonen ikke legges sammen,

men i stedet skal bare det høyeste av de to kravene til ansvarlig kapital anvendes.

6. I alle situasjoner som ikke omfattes av nr. 3–5, skal et krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko beregnes separat for begge sider av posisjonene.

Artikkel 347

Godkjenning av sikring med kredittderivater der beskyttelsen opphører etter første og n-te utløsende hendelse

I forbindelse med kredittderivater der beskyttelsen opphører etter første og n-te utløsende hendelse, anvendes følgende framgangsmåte for godkjenning i henhold til artikkel 346:

a) Når en kredittinstitusjon får kredittbeskyttelse for et antall referanseenheter som ligger til grunn for et kredittderivat på de vilkår at første mislighold blant eiendelene skal utløse betaling, og at denne kreditthendelsen skal avslutte kontrakten, kan institusjonen motregne spesifikk risiko for referanseenheten mot den laveste spesifikke risikoen blant de underliggende referanseenhetene i samsvar med tabell 1 i artikkel 336.
b) Når n-te mislighold blant eksponeringene utløser betaling i henhold til kredittbeskyttelsen, kan kjøperen av beskyttelse motregne spesifikk risiko bare dersom det også er oppnådd beskyttelse for mislighold 1 til n-1, eller når det allerede har forekommet n-1-mislighold. I slike tilfeller skal metoden angitt i bokstav a) for kredittderivater der kredittbeskyttelsen opphører etter første utløsende hendelse, anvendes med de nødvendige endringer for kredittderivater der kredittbeskyttelsen opphører etter n-te utløsende hendelse.

Avsnitt 6

Krav til ansvarlig kapital for IKI-er

Artikkel 348

Krav til ansvarlig kapital for IKI-er

1. Uten at det berører andre bestemmelser i dette avsnitt skal posisjoner i IKI-er være underlagt et krav til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko, som omfatter både spesifikk og generell risiko, på 32 %. Uten at det berører artikkel 353 sammenholdt med den modifiserte gullbehandlingen beskrevet i artikkel 352 nr. 4 og artikkel 367 nr. 2 bokstav b), skal posisjoner i IKI-er være underlagt et krav til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko, som omfatter både spesifikk og generell risiko, samt valutarisiko, på 40 %.
2. Med mindre annet er angitt i artikkel 350 er det ikke tillatt med motregning mellom de underliggende investeringene i en IKI og andre posisjoner som institusjonen innehar.

Artikkel 349

Generelle kriterier for IKI-er

For IKI-er skal framgangsmåten i artikkel 350 anvendes dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) IKI-ens prospekt eller et tilsvarende dokument skal inneholde alle følgende opplysninger:
   i) Kategorier av eiendeler som IKI-en har tillatelse til å investere i.
   ii) Dersom det foreligger investeringsbegrensninger, de relative begrensningene og de metodene som benyttes til å beregne dem.
   iii) Dersom lånefinansiering er tillatt, det høyeste nivået for gjeldsgraden.
   iv) Dersom det er tillatt med transaksjoner med finansielle OTC-derivater eller gjenkjøpstransaksjoner eller innlån og utlån av verdipapirer: tiltak for å begrense motpartsrisiko som oppstår som følge av slike transaksjoner.
b) Opplysninger om IKI-ens virksomhet skal inngå i halvårs- og årsberetninger for å gjøre det mulig å vurdere foretakets eiendeler og forpliktelser, resultat og drift i rapporteringsperioden.
c) Aksjer eller andeler i IKI-en kan innløses i kontanter fra foretakets eiendeler daglig etter anmodning fra innehaveren.
d) Investeringer i IKI-en skal holdes atskilt fra eiendelene til IKI-ens forvalter.
e) Den investerende institusjonen skal foreta en tilfredsstillende risikovurdering av IKI-en.
f) IKI-er skal ledes av personer som er underlagt tilsyn i henhold til direktiv 2009/65/EF eller tilsvarende regelverk.

Artikkel 350

Særlige metoder for IKI-er

1. Dersom institusjonen daglig får kunnskap om IKI-ens underliggende investeringer, kan den ta hensyn til disse underliggende investeringene ved beregningen av kravene til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko, som omfatter både spesifikk og generell risiko. I henhold til en slik metode skal posisjoner i IKI-er behandles som posisjoner i IKI-ens underliggende inves-

teringer. Det skal være tillatt med motregning mellom posisjoner i de underliggende investeringene til IKI-en og andre posisjoner som innehas av institusjonen, forutsatt at institusjonen innehar en tilstrekkelig mengde aksjer eller andeler til å tillate innløsning/nyskaping i bytte mot de underliggende investeringene.

2. Institusjonene kan beregne kravene til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko, som omfatter både spesifikk og generell risiko, for posisjoner i IKI-er ved hjelp av antatte posisjoner som svarer til de posisjonene som er nødvendige for å gjengi sammensetningen og resultatene av den eksternt genererte indeksen eller den faste kurven av egenkapitalinstrumenter eller gjeldsinstrumenter som er nevnt i bokstav a), på følgende vilkår:
   a) Formålet med IKI-ens mandat er å gjengi sammensetningen og resultatene av en eksternt generert indeks eller en fast kurv av egenkapitalinstrumenter eller gjeldsinstrumenter.
   b) En minste korrelasjonskoeffisient på 0,9 mellom daglig avkastning for IKI-en og indeksen eller kurven av egenkapitalinstrumenter eller gjeldsinstrumenter som foretaket følger, kan klart fastslås over et tidsrom på minst seks måneder.
3. Dersom institusjonen ikke daglig får kunnskap om IKI-ens underliggende investeringer, kan institusjonen beregne kravene til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko, som omfatter både spesifikk og generell risiko, på følgende vilkår:
   a) Det antas at IKI-en først investerer i de eiendelsklassene som medfører det høyeste kravet til ansvarlig kapital for spesifikk og generell risiko, separat opptil den høyeste tillatte grensen i henhold til dens mandat, og deretter fortsetter å foreta investeringer i fallende orden til den høyeste samlede investeringsgrensen er nådd. Posisjonen i IKI-en vil bli behandlet som en direkte andel i den antatte posisjonen.
   b) Institusjonene skal ta hensyn til den høyeste indirekte eksponeringen de kan oppnå ved å oppta lånefinansierte posisjoner gjennom IKI-en når de beregner sine krav til ansvarlig kapital for spesifikk og generell risiko separat, ved forholdsmessig å øke posisjonen i IKI-en opp til den høyeste eksponeringen for de underliggende investeringspostene som er resultat av mandatet.
   c) Dersom kravet til ansvarlig kapital for spesifikk og generell risiko samlet i samsvar med dette nummer overstiger det som er fastsatt i artikkel 348 nr. 1, skal den øvre grensen for kravet til ansvarlig kapital settes ved dette nivået.
4. Institusjonene kan overlate til følgende tredjeparter å beregne og rapportere kravene til ansvarlig kapital for posisjonsrisiko knyttet til posisjoner i IKI-en som er omfattet av nr. 1–4, i samsvar med metodene i dette kapittel:
   a) Depotmottakeren for IKI-en, forutsatt at IKI-en utelukkende investerer i verdipapirer og deponerer alle verdipapirer hos denne depotmottakeren.
   b) For andre IKI-er, IKI-ens forvaltningsselskap, forutsatt at IKI-ens forvaltningsselskap oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3 bokstav a).

   En ekstern revisor skal bekrefte at beregningen er riktig.

Kapittel 3

Krav til ansvarlig kapital for valutarisiko

Artikkel 351

Minstegrense og vekting for valutarisiko

Dersom summen av institusjonens samlede nettovalutaposisjon og dens nettogullposisjon, beregnet etter framgangsmåten i artikkel 352, herunder eventuelle valuta- og gullposisjoner som det beregnes krav til ansvarlig kapital for etter en intern modell, overstiger 2 % av institusjonens samlede ansvarlige kapital, skal institusjonen beregne et krav til ansvarlig kapital for valutarisiko. Kravet til ansvarlig kapital for valutarisiko er 8 % av summen av dens samlede nettovalutaposisjoner og dens nettogullposisjoner i rapporteringsvalutaen.

Artikkel 352

Beregning av den samlede nettovalutaposisjonen

1. Institusjonens åpne nettoposisjon i hver enkelt valuta (herunder rapporteringsvalutaen) og i gull skal beregnes som summen av følgende elementer (positive eller negative):
   a) Nettospotposisjonen (dvs. alle eiendeler minus alle forpliktelsesposter, herunder påløpte renter, i den aktuelle valutaen, eller, når det gjelder gull, nettospotposisjonen i gull).
   b) Nettoterminposisjonen (dvs. alle beløp som skal mottas, minus alle beløp som skal utbetales i henhold til valuta- og gulltermintransaksjoner, herunder børsomsatte

valuta- og gullterminkontrakter, og hovedstolen i valutabytteavtaler som ikke inngår i spotposisjonen).

c) Ugjenkallelige garantier og lignende instrumenter som med sikkerhet vil bli krevd utbetalt, og som ikke kan forventes å bli tilbakebetalt.

d) Netto deltaekvivalent eller deltabasert ekvivalent av den samlede beholdningen av valuta- og gullopsjoner.

e) Markedsverdien av andre opsjoner.

Deltaverdien som benyttes for bokstav d), skal være den som gjelder for den aktuelle børsen. For OTC-opsjoner, eller når deltaverdien fra vedkommende børs ikke er tilgjengelig, kan institusjonen selv beregne delta ved anvendelse av en egnet modell, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det. Tillatelse skal gis dersom modellen gir et tilstrekkelig estimat for endringen i opsjonens eller warrantens verdi når det gjelder mindre endringer i det underliggende instrumentets markedspris.

Institusjonen kan ta med framtidige nettoinntekter/-utgifter som ennå ikke er oppstått, men som allerede er fullt sikret, dersom den gjør det konsekvent.

Institusjonen kan dele opp nettoposisjoner i sammensatte valutaer i de deltakende valutaene med utgangspunkt i gjeldende kvoter.

2. Enhver posisjon som en institusjon bevisst har tatt for å sikre seg mot negative virkninger av valutakursendringer i samsvar med artikkel 92 nr. 1, kan, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det, utelates ved beregningen av åpne nettovalutaposisjoner. Slike posisjoner skal være uten forbindelse med poster som inngår i handelsporteføljen, eller være av strukturell art, og enhver endring i vilkårene for å utelukke dem krever separat tillatelse fra vedkommende myndigheter. Samme behandlingsmåte kan på samme vilkår anvendes på en institusjons posisjoner med tilknytning til poster som allerede er fratrukket ved beregningen av ansvarlig kapital.
3. En institusjon kan anvende nettonåverdien ved beregning av den åpne nettoposisjonen i hver valuta og i gull, forutsatt at institusjonen anvender denne framgangsmåten konsekvent.
4. Korte og lange nettoposisjoner i hver valuta, unntatt rapporteringsvalutaen, og den korte eller lange nettoposisjonen i gull skal omregnes til rapporteringsvalutaen til dagskurs. De skal så summeres hver for seg slik at det framkommer samlede summer for henholdsvis korte og lange nettoposisjoner. Den høyeste av de to summene skal være institusjonens samlede nettovalutaposisjon.
5. I forbindelse med opsjoner skal institusjonenes krav til ansvarlig kapital på en tilstrekkelig måte gjenspeile annen risiko enn deltarisiko.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som fastsetter en rekke metoder for å gjenspeile annen risiko enn deltarisiko i kravene til ansvarlig kapital, på en måte som står i forhold til omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet knyttet til opsjoner.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2013.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Før de tekniske standardene omhandlet i første ledd trer i kraft, kan vedkommende myndigheter fortsatt anvende de nåværende nasjonale behandlingene dersom vedkommende myndigheter har anvendt disse behandlingene før 31. desember 2013.

Artikkel 353

Valutarisiko for IKI-er

1. Ved anvendelsen av artikkel 352 skal det med hensyn til IKI-er tas hensyn til IKI-ens faktiske valutaposisjoner.
2. Institusjonene kan overlate til følgende tredjeparter å rapportere om valutaposisjonene i IKI-en:

a) Depotinstitusjonen for IKI-en, forutsatt at IKI-en utelukkende investerer i verdipapirer og deponerer alle verdipapirer hos denne depotinstitusjonen.

b) For andre IKI-er, IKI-ens forvaltningsselskap, forutsatt at IKI-ens forvaltningsselskap oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3 bokstav a).

En ekstern revisor skal bekrefte at beregningen er riktig.

3. Dersom en institusjon ikke har kunnskap om valutaposisjonene i en IKI, skal det antas at IKI-en har investert i valuta opptil den høyeste tillatte grensen i henhold til innretningens mandat, og institusjoner skal for posisjoner i handelsporteføljen ta hensyn til den høyeste indirekte eksponeringen som de kan oppnå ved å oppta lånefinansierte posisjoner gjennom IKI-en, ved beregningen av kravene til

ansvarlig kapital for valutarisiko. Dette skal gjøres ved at posisjonen i innretningen for kollektiv investering økes forholdsmessig opp til den høyeste eksponeringen for de underliggende investeringspostene som er resultat av investeringsmandatet. Den antatte valutaposisjonen til IKI-en skal behandles som en separat valuta i henhold til behandlingen av investeringer i gull, der den samlede lange posisjonen legges til den samlede lange åpne valutaposisjonen, og den samlede korte posisjonen legges til den samlede korte åpne valutaposisjonen, dersom retningen til investeringen til IKI-en er kjent. Det skal ikke tillates motregning mellom slike posisjoner før beregningen.

Artikkel 354

Nært korrelerte valutaer

1. Institusjonene kan oppfylle lavere krav til ansvarlig kapital for posisjoner i relevante valutaer som er nært korrelert. To valutaer kan anses å være nært korrelert bare dersom sannsynligheten for at det oppstår et tap – beregnet på grunnlag av daglige valutakursopplysninger fra de foregående tre eller fem årene – på like store posisjoner med motsatt fortegn i slike valutaer i de nærmeste ti virkedagene som er 4 % eller mindre av verdien av den aktuelle sammenstilte posisjonen (uttrykt i rapporteringsvalutaen), er minst 99 % når det anvendes en observasjonsperiode på tre år, og er 95 % når det anvendes en observasjonsperiode på fem år. Kravet til ansvarlig kapital for en sammenstilt posisjon i to valutaer som er nært korrelert, skal være 4 % multiplisert med verdien av den sammenstilte posisjonen.
2. Ved beregning av kravene i dette kapittel kan institusjonene se bort fra posisjoner i valutaer underlagt en juridisk bindende mellomstatlig avtale om å begrense kurssvingning i forhold til andre valutaer som er omfattet av samme avtale. Institusjonene skal beregne sine sammenstilte posisjoner i slike valutaer og underlegge dem et krav til ansvarlig kapital som ikke er lavere enn halvparten av største tillatte kurssvingning for vedkommende valutaer i henhold til den mellomstatlige avtalen.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder med lister over valutaer som behandlingen i nr. 1 kan anvendes på.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
4. Kravet til ansvarlig kapital for sammenstilte posisjoner i valutaene til de medlemsstatene som deltar i andre fase av Den økonomiske og monetære union, kan beregnes som 1,6 % av verdien av vedkommende sammenstilte posisjoner.
5. Bare ikke-sammenstilte posisjoner i valutaer som omhandlet i denne artikkel skal inngå i den samlede nettovalutaposisjonen i samsvar med artikkel 352 nr. 4.
6. Når daglige valutakursopplysninger fra de foregående tre eller fem årene – på like store posisjoner med motsatt fortegn i slike par av valutaer i de nærmeste ti virkedagene – viser at de to valutaene har en fullstendig positiv korrelasjon, og at institusjonen alltid kan oppnå en kjøpskurs-salgskurs-differanse på null i de berørte handlene, kan institusjonen med uttrykkelig tillatelse fra sin vedkommende myndighet anvende et krav til ansvarlig kapital på 0 % til utgangen av 2017.

Kapittel 4

Krav til ansvarlig kapital for varerisiko

Artikkel 355

Valg av metode for varerisiko

Med forbehold for artikkel 356–358 skal institusjonene beregne kravet til ansvarlig kapital for varerisiko ved hjelp av en av metodene i artikkel 359, 360 eller 361.

Artikkel 356

Tilleggsvirksomhet innenfor varer

1. Institusjoner med tilleggsvirksomhet innenfor landbruksvarer kan fastsette kravene til ansvarlig kapital for sitt fysiske lager av varer ved utgangen av hvert år for det følgende året, dersom alle følgende kriterier er oppfylt:
   a) De har på ethvert tidspunkt av året en ansvarlig kapital for denne risikoen som ikke er mindre enn det gjennomsnittlige kravet til ansvarlig kapital for risikoen beregnet på et forsiktig grunnlag for det kommende året.
   b) De beregner på et forsiktig grunnlag den forventede volatiliteten for tallet som er beregnet i henhold til bokstav a).

c) Deres gjennomsnittlige krav til ansvarlig kapital for denne risikoen overstiger ikke 5 % av deres ansvarlige kapital eller 1 million euro, og, idet det tas hensyn til volatiliteten beregnet i henhold til bokstav b), det forventede høyeste kravet til ansvarlig kapital overstiger ikke 6,5 % av deres ansvarlige kapital.

d) Institusjonene overvåker løpende om beregningene som foretas i henhold til bokstav a) og b), fortsatt gjenspeiler de faktiske forholdene.

2. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om hvordan de anvender alternativet omhandlet i nr. 1.

Artikkel 357

Posisjoner i varer

1. Alle posisjoner i varer eller varederivater skal uttrykkes i standardmåleenheter. Spotprisen for hver vare skal uttrykkes i den valutaen institusjonen benytter ved rapportering til vedkommende myndigheter.
2. Posisjoner i gull eller gullderivater skal anses som utsatt for valutarisiko og behandles i samsvar med kapittel 3 eller 5, alt etter hva som er relevant, ved beregning av varerisiko.
3. Ved anvendelsen av artikkel 360 nr. 1 skal overskuddet av en institusjons lange posisjoner i forhold til dens korte posisjoner, eller omvendt, i samme vare og i identiske vareterminkontrakter, opsjoner og warranter være institusjonens nettoposisjon i hver enkelt vare. Derivater skal behandles som posisjoner i den underliggende varen, som fastsatt i artikkel 358.
4. Ved beregning av en posisjon i en vare skal følgende posisjoner behandles som posisjoner i den samme varen:
   a) Posisjoner i ulike underkategorier av varer i tilfeller der underkategoriene kan byttes ut med hverandre.
   b) Posisjoner i lignende varer dersom de lett kan byttes ut med hverandre, og dersom det klart kan fastslås en korrelasjon på minst 0,9 mellom prisbevegelsene i et tidsrom på minst ett år.

Artikkel 358

Særskilte instrumenter

1. Børsomsatte vareterminkontrakter og terminforpliktelser til kjøp eller salg av varer skal inngå i vurderingssystemet som nominelle beløp uttrykt i standardmåleenheten og gis en løpetid på grunnlag av utløpsdatoen.
2. Varebytteavtaler der den ene siden av transaksjonen er en fast pris og den andre siden er gjeldende markedspris, skal behandles som en rekke posisjoner som tilsvarer avtalens nominelle beløp, der en posisjon, dersom det er relevant, svarer til en betaling på bytteavtalen og innpasses i forfallskategoriene i artikkel 359 nr. 1. Posisjonene skal være lange dersom institusjonen betaler en fast pris og får en flytende pris, og korte dersom institusjonen får en fast pris og betaler en flytende pris. Varebytteavtaler der de to sidene av transaksjonen gjelder ulike varer, skal plasseres i relevante kategorier i henhold til løpetidsmetoden.
3. Opsjoner og warranter basert på varer eller varederivater skal med hensyn til dette kapittel behandles som om de var posisjoner med samme verdi som de underliggende instrumentene som opsjonen er knyttet til, multiplisert med deltaverdien. De posisjonene som da framkommer, kan motregnes mot motsvarende posisjoner i samme underliggende vare eller varederivat. Den deltaverdien som anvendes, skal være den som benyttes på den aktuelle børsen. For OTC-opsjoner, eller når deltaverdien fra vedkommende børs ikke er tilgjengelig, kan institusjonen selv beregne delta ved anvendelse av en egnet modell, forutsatt at vedkommende myndigheter gir tillatelse til det. Tillatelse skal gis dersom modellen gir et tilstrekkelig estimat for endringen i opsjonens eller warrantens verdi når det gjelder mindre endringer i det underliggende instrumentets markedspris.

   I forbindelse med opsjoner skal institusjonenes krav til ansvarlig kapital på en tilstrekkelig måte gjenspeile annen risiko enn deltarisiko.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som fastsetter en rekke metoder for å gjenspeile annen risiko enn deltarisiko i kravene til ansvarlig kapital, på en måte som står i forhold til omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet knyttet til opsjoner.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Før de tekniske standardene omhandlet i første ledd trer i kraft, kan vedkommende myndigheter fortsatt anvende de nåværende nasjonale behandlingene dersom vedkommende myndigheter har anvendt disse behandlingene før 31. desember 2013.

5. Dersom en institusjon er ett av følgende, skal den innregne de aktuelle varene ved beregningen av kravet til ansvarlig kapital for vareri-siko:
   a) Overdrageren av varer eller garanterte rettigheter knyttet til eiendomsrett til varer gjennom en gjenkjøpsavtale.
   b) Utlåneren av varer i en vareutlånsavtale.

Artikkel 359

Løpetidsmetoden

1. Institusjonen skal anvende en separat løpetidsmetode i samsvar med tabell 1 for hver vare. Alle posisjoner i den berørte varen skal oppføres i de relevante forfallskategoriene. Fysiske lagre skal oppføres i første forfallskategori fra 0 og til og med 1 måned.

Tabell 1

Forfallskategori (1)	Spredningssats (i %) (2)
0 ≤ 1 måned	1,50
> 1 ≤ 3 måneder	1,50
> 3 ≤ 6 måneder	1,50
> 6 ≤ 12 måneder	1,50
> 1 ≤ 2 år	1,50
> 2 ≤ 3 år	1,50
> 3 år	1,50

2. Posisjoner i samme vare kan motregnes og oppføres i de relevante forfallskategoriene på nettogrunnlag når det gjelder følgende:
   a) Posisjoner i kontrakter som utløper på samme tidspunkt.
   b) Posisjoner i kontrakter som utløper innenfor et tidsrom på ti dager etter hverandre, dersom kontraktene omsettes på markeder med daglige leveringstidspunkter.
3. Institusjonen skal deretter beregne summen av de lange posisjonene og summen av de korte posisjonene i hver enkelt forfallskategori. Summen av de førstnevnte som motsvares av de sistnevnte i en gitt forfallskategori, skal anses som den sammenstilte posisjonen i vedkommende kategori, mens den gjenstående lange eller korte posisjonen skal være den ikke-sammenstilte posisjonen i samme kategori.
4. Den delen av en gitt forfallskategoris ikke-sammenstilte lange posisjon som motsvares av en ikke-sammenstilt kort posisjon i en senere forfallskategori, skal anses som den sammenstilte posisjonen mellom to forfallskategorier. Den delen av den ikke-sammenstilte lange eller ikke-sammenstilte korte posisjonen som ikke kan sammenstilles på denne måten, skal anses som den ikke-sammenstilte posisjonen.
5. Institusjonens krav til ansvarlig kapital for hver vare skal beregnes på grunnlag av den relevante forfallstabellen som summen av følgende:
   a) Summen av de sammenstilte lange og korte posisjonene, multiplisert med relevant spredningssats angitt i andre kolonne i tabell 1 for hver forfallskategori, og med varens spotpris.
   b) Den sammenstilte posisjonen mellom to forfallskategorier for hver forfallskategori som en ikke-sammenstilt posisjon overføres til, multiplisert med 0,6 %, som er lagerholdssats («carry rate»), og med varens spotpris.
   c) De øvrige ikke-sammenstilte posisjonene, multiplisert med 15 %, som er restfaktoren, og med varens spotpris.
6. Institusjonens samlede krav til ansvarlig kapital for varerisikoen skal beregnes som summen av kravene til ansvarlig kapital beregnet for hver vare i samsvar med nr. 5.

Artikkel 360

Forenklet metode

1. Institusjonens krav til ansvarlig kapital for hver vare skal beregnes som summen av følgende:
   a) 15 % av nettoposisjonen, lang eller kort, multiplisert med varens spotpris.
   b) 3 % av bruttoposisjonen, lang pluss kort, multiplisert med varens spotpris.
2. Institusjonens samlede krav til ansvarlig kapital for varerisikoen skal beregnes som summen av kravene til ansvarlig kapital beregnet for hver vare i samsvar med nr. 1.

Artikkel 361

Utvidet løpetidsmetode

Institusjonene kan anvende de spredningsminstesatsene, lagerholdsminstesatsene og restfaktorene som er fastsatt i tabell 2 nedenfor, i stedet for de satsene som er angitt i artikkel 359, forutsatt at institusjonene

a) i betydelig omfang handler med varer,
b) har en tilstrekkelig diversifisert vareportefølje,
c) ennå ikke har mulighet til å bruke interne modeller for beregning av krav til ansvarlig kapital for Varerisiko.

Tabell 2

	Edelmetaller (unntatt gull)	Uedle metaller	Landbruksvarer	Andre, herunder energiprodukter
Spredningssats (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Lagerholdssats (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Restfaktor (%)	8	10	12	15

Institusjonene skal underrette vedkommende myndighet om hvordan de anvender denne artikkel, og framlegge dokumentasjon på sitt arbeid med å innføre en intern modell for beregning av kravene til ansvarlig kapital for varerisiko.

Kapittel 5

Bruk av interne modeller for beregning av krav til ansvarlig kapital

Avsnitt 1

Tillatelse og krav til ansvarlig kapital

Artikkel 362

Spesifikk og generell risiko

Posisjonsrisikoen knyttet til et omsatt gjeldsinstrument eller omsatt egenkapitalinstrument eller et gjelds- eller egenkapitalderivat kan deles i to komponenter ved anvendelsen av dette kapittel. Den første komponenten skal gjelde spesifikk risiko og omfatte risikoen for kursendringer for instrumentet som følge av faktorer knyttet til utstederen eller, dersom det gjelder et derivat, som følge av faktorer knyttet til utstederen av det underliggende instrumentet. Komponenten som gjelder generell risiko, skal omfatte risikoen for kursendringer for instrumentet som, når det gjelder et omsatt gjeldsinstrument eller gjeldsderivat, skyldes en endring i rentenivået eller, når det gjelder et egenkapitalinstrument eller egenkapitalderivat, skyldes generelle bevegelser i egenkapitalmarkedet som ikke kan tilskrives egenskaper ved det enkelte verdipapiret.

Artikkel 363

Tillatelse til å bruke interne modeller

1. Etter at den har kontrollert at en institusjon overholder kravene i henholdsvis avsnitt 2, 3 og 4, skal vedkommende myndigheter gi institusjoner tillatelse til å beregne krav til ansvarlig kapital for en eller flere av følgende risikokategorier ved hjelp av egne interne modeller i stedet for eller i kombinasjon med metodene i kapittel 2–4:
   a) Generell risiko for egenkapitalinstrumenter.
   b) Spesifikk risiko for egenkapitalinstrumenter.
   c) Generell risiko for gjeldsinstrumenter.
   d) Spesifikk risiko for gjeldsinstrumenter.
   e) Valutarisiko.
   f) varerisiko.
2. For risikokategorier som institusjonen ikke har fått tillatelse til å bruke sine interne modeller på i henhold til nr. 1, skal institusjonen fortsatt beregne sine krav til ansvarlig kapital i samsvar med henholdsvis kapittel 2, 3 og 4. Vedkommende myndigheters tillatelse til å bruke interne modeller skal kreves for hver risikokategori og skal gis bare dersom den interne modellen omfatter en betydelig andel av posisjonene i en bestemt risikokategori.
3. Vesentlige endringer i bruken av interne modeller som institusjonen har fått tillatelse til å bruke, utvidet bruk av interne modeller som institusjonen har fått tillatelse til å bruke, særlig på ytterligere risikokategorier, og den første beregningen av «value-at-risk» i stressituasjoner i henhold til artikkel 365 nr. 2, krever særskilt tillatelse fra vedkommende myndighet.

   Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om alle andre utvidelser og endringer av bruken av interne modeller som institusjonen har fått tillatelse til å bruke.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:

a) Vilkårene for å vurdere om utvidelsene og endringene av bruken av interne modeller, er vesentlige.
b) Den vurderingsmetoden som vedkommende myndigheter skal benytte når institusjonene får tillatelse til å bruke interne modeller.
c) Vilkårene for å anse den andelen av posisjoner som er omfattet av den interne modellen innenfor en risikokategori, som «betydelig» i henhold til nr. 2.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 364

Krav til ansvarlig kapital ved bruk av interne modeller

1. Institusjoner som bruker en intern modell, skal i tillegg til kravene til ansvarlig kapital beregnet i henhold til kapittel 2–4 for de risikokategoriene som det ikke er gitt tillatelse til å bruke en intern modell på, oppfylle et krav til ansvarlig kapital uttrykt som summen av bokstav a) og b):
   a) Den høyeste av følgende verdier:
      i) Den foregående dags «value-at-risk»-verdi beregnet i samsvar med artikkel 365 nr. 1 (VaRt-1).
      ii) Et gjennomsnitt av de daglige «value-at-risk»-verdiene beregnet i samsvar med artikkel 365 nr. 1 for hver av de foregående 60 bankdagene (VaRavg), multiplisert med multiplikasjonsfaktoren (mc) i samsvar med artikkel 366.
   b) Den høyeste av følgende verdier:
      i) Den senest tilgjengelige verdien for «value-at-risk» i stressituasjoner i samsvar med artikkel 365 nr. 2 (sVaRt-1).
      ii) Et gjennomsnitt av verdiene for «value-at-risk» i stressituasjoner beregnet på den måten og med den hyppigheten som angis i artikkel 365 nr. 2, i løpet av de foregående 60 bankdagene (sVaRavg), multiplisert med multiplikasjonsfaktoren (ms) i samsvar med artikkel 366.
2. Institusjoner som bruker en intern modell for å beregne sine krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter, skal oppfylle et krav til tilleggskapital uttrykt som summen av bokstav a) og b):
   a) Kravet til ansvarlig kapital beregnet i samsvar med artikkel 337 og 338 for spesifikk risiko for verdipapiriseringsposisjoner og kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te kreditthendelse i handelsporteføljen, med unntak av slike som inngår i et krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko for korrelasjonshandelsporteføljen i henhold til avsnitt 5, og eventuelt kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i samsvar med kapittel 2 avsnitt 6, for posisjoner i IKI-er som ingen av vilkårene i artikkel 350 nr. 1 og 2 er oppfylt for.
   b) Det høyeste av
      i) det seneste tallet for økt misligholds- og migrasjonsrisiko beregnet i samsvar med avsnitt 3,
      ii) gjennomsnittet av dette tallet de foregående 12 ukene.
3. Institusjoner som har en korrelasjonshandelsportefølje som oppfyller kravene i artikkel 338 nr. 1–3, kan oppfylle et krav til ansvarlig kapital på grunnlag av artikkel 377 i stedet for artikkel 338 nr. 4, beregnet som det høyeste av
   a) det seneste tallet for korrelasjonshandelsporteføljerisiko beregnet i samsvar med avsnitt 5,
   b) gjennomsnittet av dette tallet de foregående 12 ukene,
   c) 8 % av kravet til ansvarlig kapital som på tidspunktet for beregningen av det seneste risikotallet som omhandlet i bokstav a) ville bli beregnet i henhold til artikkel 338 nr. 4, for alle posisjoner som inngår i den interne modellen for korrelasjonshandelsporteføljen.

Avsnitt 2

Alminnelige krav

Artikkel 365

«Value-at-risk» og beregning av «value-at-risk» i stressituasjoner

1. Beregningen av «value-at-risk»-verdien omhandlet i artikkel 364 skal oppfylle følgende krav:
   a) Daglig beregning av «value-at-risk»-verdi.
   b) Et 99-prosentil ensidig konfidensintervall.
   c) En eiertid som tilsvarer ti dager.
   d) En effektiv observasjonsperiode på minst ett år, bortsett fra i tilfeller der en kortere observasjonsperiode er berettiget som

følge av en betydelig økning av prisvolatiliteten.

e) Minst månedlig ajourføring av data.

Institusjonen kan anvende «value-at-risk»-verdier beregnet etter kortere eiertid enn ti dager, som omregnes til ti dager ved hjelp av en egnet metode som gjennomgås regelmessig.

2. Institusjonen skal i tillegg minst ukentlig beregne en «value-at-risk» i stressituasjoner for den aktuelle porteføljen, i samsvar med kravene i første ledd, der inndata for «value-at-risk»-modellen kalibreres til historiske data fra en sammenhengende tolvmånedersperiode med betydelig finansiell krise som er relevant for institusjonens portefølje. Valget av slike historiske data skal minst hvert år kontrolleres av institusjonen, som skal underrette vedkommende myndigheter om resultatet. EBA skal overvåke de ulike formene for praksis ved beregning av «value-at-risk» i stressituasjoner, og skal fastsette retningslinjer for slik praksis i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 366

Lovpålagt ettertesting og multiplikasjonsfaktorer

1. Resultatene av beregningene omhandlet i artikkel 365 skal multipliseres med multiplikasjonsfaktorene (mc) og (ms).
2. Hver av multiplikasjonsfaktorene (mc) og (ms) skal være summen av minst 3 og en tilleggsfaktor mellom 0 og 1 i samsvar med tabell 1. Tilleggsfaktoren skal avhenge av antallet overskridelser av «value-at-risk»-verdien som omhandlet i artikkel 365 nr. 1, som institusjonens ettertesting har avdekket for de seneste 250 virkedagene.

Tabell 1

Antall overskridelser	Tilleggsfaktor
Færre enn 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 eller flere	1,00

3. Institusjonene skal daglig beregne overskridelser ved ettertesting på grunnlag av hypotetiske og faktiske endringer i porteføljeverdien. En overskridelse er en daglig endring i porteføljeverdien som overstiger den tilsvarende «value-at-risk»-verdien som er beregnet ved hjelp av institusjonens modell. Ved fastsettelse av tilleggsfaktoren skal antall overskridelser vurderes minst hvert kvartal, og det skal tilsvare det høyeste antallet overskridelser på grunnlag av hypotetiske og faktiske endringer i porteføljeverdien.

   Ettertesting på grunnlag av hypotetiske endringer i porteføljeverdien skal bygge på en sammenligning av porteføljeverdien ved dagens slutt og verdien ved slutten av etterfølgende virkedag, idet det forutsettes at posisjonene er uendret.

   Ettertesting på grunnlag av faktiske endringer i porteføljeverdien skal bygge på en sammenligning av porteføljens faktiske verdi ved slutten av etterfølgende virkedag, uten gebyrer, provisjoner og nettorenteinntekt.
4. Vedkommende myndigheter kan i enkelttilfeller begrense tilleggsfaktoren til den som følger av overskridelser på grunnlag av hypotetiske endringer, dersom antallet overskridelser på grunnlag av faktiske endringer ikke skyldes mangler ved den interne modellen.
5. For å gjøre det mulig for vedkommende myndigheter løpende å overvåke at multiplikasjonsfaktorene er hensiktsmessige, skal institusjonene umiddelbart, og senest innen fem virkedager, underrette vedkommende myndigheter om overskridelser som er avdekket av ettertestingsprogrammet.

Artikkel 367

Krav til risikomåling

1. Interne modeller som brukes for å beregne kapitalkrav for posisjonsrisiko, valutarisiko eller varerisiko, samt interne modeller for korrelasjonshandel skal oppfylle alle følgende krav:

   a) Modellen skal på en nøyaktig måte fange opp alle vesentlige prisrisikoer.

   b) Modellen skal fange opp et tilstrekkelig antall risikofaktorer, avhengig av institusjonens virksomhetsnivå på de respektive markedene. Dersom en risikofaktor inngår i institusjonens prissettingsmodell, men ikke i risikomålingsmodellen, skal institusjonen kunne begrunne dette overfor vedkommende myndighet på en måte som ved-

kommende myndighet finner tilfredsstillende. Risikomålingsmodellen skal fange opp opsjoners og andre produkters ikke-lineære egenskaper samt korrelasjonsrisiko og basisrisiko. Dersom tilnærmingsverdier for risikofaktorer anvendes, skal de tidligere ha vist gode resultater for den posisjonen som faktisk innehas.

2. Interne modeller som brukes for å beregne kapitalkrav for posisjonsrisiko, valutarisiko eller varerisiko, skal oppfylle alle følgende krav:
   a) Modellen skal inneholde en rekke risikofaktorer som tilsvarer rentesatsene i hver valuta som institusjonen har rentefølsomme posisjoner i, både i og utenfor balansen. Institusjonen skal beregne kurvene for effektiv rente etter en allment godkjent framgangsmåte. For vesentlig eksponering for renterisiko i de viktigste valutaene og markedene skal kurven for effektiv rente deles inn i minst seks forfallskategorier for å fange opp endringene i rentenes volatilitet langs rentekurven. Modellen skal også fange opp bevegelser som ikke er fullstendig korrelert mellom ulike kurver for effektiv rente.
   b) Modellen skal inneholde risikofaktorer som svarer til gull og til de enkelte utenlandske valutaene som institusjonens posisjoner er angitt i. For IKI-er skal det tas hensyn til IKI-ens faktiske valutaposisjoner. Institusjonene kan basere seg på tredjepartsrapportering av valutaposisjonene til IKI-en dersom det i tilstrekkelig grad sikres at denne rapporten er korrekt. Dersom en institusjon ikke har kunnskap om valutaposisjonene til en IKI, skal denne posisjonen behandles separat i samsvar med artikkel 353 nr. 3.
   c) Modellen skal inneholde en separat risikofaktor for minst hvert av de egenkapitalmarkedene der institusjonen innehar betydelige posisjoner.
   d) Modellen skal inneholde en særskilt risikofaktor minst for hver av de varene som institusjonen har betydelige posisjoner i. Modellen skal dessuten fange opp risiko knyttet til bevegelser som ikke er fullstendig korrelert mellom lignende, men ikke identiske varer, samt eksponering for endringer i terminprisene som følge av avvikende løpetid. Den skal også ta hensyn til særtrekk ved markedet, særlig leveringstidspunkter og handlernes spillerom for å lukke posisjoner.
   e) Institusjonens interne modell skal på en forsiktig måte vurdere risiko som oppstår som følge av mindre likvide posisjoner og posisjoner med begrenset prisinnsyn i realistiske markedsscenarioer. I tillegg skal den interne modellen oppfylle de minstestandardene som gjelder på dataområdet. Tilnærmingsverdiene skal være tilstrekkelig forsiktige og kan bare anvendes dersom tilgjengelige opplysninger ikke er tilstrekkelige eller ikke gjenspeiler en posisjons eller porteføljes virkelige volatilitet.
3. Institusjonen kan i interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, anvende empiriske korrelasjoner innenfor risikokategorier og på tvers av risikokategorier bare dersom institusjonens metode for måling av korrelasjoner er forsvarlig og gjennomføres med integritet.

Artikkel 368

Kvalitative krav

1. Interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, skal være solid fundert og gjennomføres med integritet, og særlig skal alle følgende kvalitative krav oppfylles:
   a) Interne modeller for beregning av kapitalkrav for posisjonsrisiko, valutarisiko eller varerisiko skal utgjøre en integrert del av institusjonens daglige risikostyringsprosess og danne grunnlag for rapportering om risikoeksponeringer til den øverste ledelsen.
   b) Institusjonen skal ha en risikokontrollenhet som er uavhengig av handelsenhetene, og som rapporterer direkte til den øverste ledelsen. Enheten skal ha ansvar for utarbeiding og gjennomføring av interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel. Enheten skal utføre innledende og løpende validering av den interne modellen som brukes i henhold til dette kapittel, og ha ansvar for det overordnede risikostyringssystemet. Enheten skal utarbeide og analysere daglige rapporter om resultatene av interne modeller som brukes for å beregne kapitalkrav for posisjonsrisiko, valutarisiko og varerisiko, og om egnede tiltak med hensyn til rammene for handelsvirksomheten.
   c) Institusjonens ledelsesorgan og øverste ledelse skal delta aktivt i risikokontrollpro-

sessen, og risikokontrollenhetens daglige rapporter skal gjennomgås av ledere med tilstrekkelig myndighet til å redusere både den enkelte handlers posisjoner og institusjonens samlede risikoeksponering.

d) Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte som er kvalifisert til å bruke avanserte modeller, herunder slike som brukes i henhold til dette kapittel, på områdene handel, risikokontroll, revisjon og administrasjon (back-office).

e) Institusjonen skal ha fastsatt framgangsmåter for å overvåke og sikre overholdelse av skriftlige interne retningslinjer og kontrolltiltak i forbindelse med den samlede bruken av interne modeller, herunder slike som brukes i henhold til dette kapittel.

f) Interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, skal ha vist seg å gi en rimelig grad av nøyaktighet ved måling av risiko.

g) Institusjonen skal hyppig gjennomføre et omfattende program for stresstesting, herunder omvendte stresstester, som skal omfatte interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, og resultatene av disse stresstestene skal gjennomgås av den øverste ledelsen og gjenspeiles i de retningslinjene og begrensningene den fastsetter. Denne prosessen skal særlig gjelde markedenes likviditetsproblemer ved stressede markedsforhold, konsentrasjonsrisiko, enveismarkeder, risiko for uforutsette hendelser og plutselig mislighold, produkters ikke-lineære egenskaper, risikoer ved posisjoner som er langt unna realverdi («deep out-of-the-money»-posisjoner), posisjoner med store prissvingninger og annen risiko som ikke i tilstrekkelig grad fanges opp i de interne modellene. De sjokkene som anvendes, skal gjenspeile arten av porteføljene og den tiden det kan ta å sikre eller styre risiko under alvorlige markedsforhold.

h) Institusjonen skal som en del av sin regelmessige internrevisjon foreta en uavhengig gjennomgåelse av sine interne modeller, herunder slike som anvendes i henhold til dette kapittel.

2. Gjennomgåelsen nevnt i nr. 1 bokstav h) skal omfatte både handelsenhetenes og den uavhengige risikokontrollenhetens virksomhet. Institusjonen skal minst én gang i året foreta en gjennomgåelse av risikostyringsprosessen som helhet. Ved gjennomgåelsen skal det foretas en vurdering av

a) om dokumentasjonen av risikostyringssystemet og -prosessen, samt organiseringen av risikokontrollenheten er hensiktsmessig,

b) hvordan risikomål integreres i den daglige risikostyringen, og om ledelsesinformasjonssystemet er pålitelig,

c) den framgangsmåten institusjonen anvender for godkjenning av de risikoprisingsmodellene og verdsettingssystemene som anvendes av personalet i handels- og administrasjonsenheter,

d) omfanget av risiko som fanges opp av risikomålingsmodellen og valideringen av eventuelle større endringer i risikomålingsprosessen,

e) om opplysningene om posisjoner er nøyaktige og fullstendige, om volatilitets- og korrelasjonsantakelsene er nøyaktige og hensiktsmessige og om verdsetting og beregning av risikofølsomheten er nøyaktig,

f) den kontrollmetoden som institusjonen anvender for å vurdere om de opplysningskildene som benyttes til interne modeller, er enhetlige, aktuelle og pålitelige, samt om kildene er uavhengige,

g) den kontrollmetoden som institusjonen benytter for å evaluere ettertestingen som foretas for å vurdere modellens nøyaktighet.

3. Etter hvert som teknikker og beste praksis utvikler seg, skal institusjonene benytte disse nye teknikkene og praksisene i interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel.

Artikkel 369

Intern validering

1. Institusjonene skal ha innført framgangsmåter for å sikre at alle interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, i tilstrekkelig grad er validert av parter med egnede kvalifikasjoner som er uavhengige av utviklingsprosessen, for å sikre at de er solid fundert og i tilstrekkelig grad fanger opp all vesentlig risiko. Valideringen skal utføres når den interne modellen utvikles første gang, og når det gjøres vesentlige endringer av den interne modellen. Valideringen skal også utføres periodisk, men særlig når det har skjedd betydelige strukturelle endringer i markedet eller endringer i sammensetningen av porteføljen som kan føre til at den interne modellen ikke lenger er tilstrekkelig. Etter hvert som teknikker og beste praksis for intern validering

utvikler seg, skal institusjonene utnytte disse framskrittene. Validering av den interne modellen skal ikke begrenses til ettertesting, men skal minst også omfatte følgende:

a) Prøvinger for å vise at alle forutsetninger som den interne modellen baseres på, er hensiktsmessige og ikke innebærer at risikoen undervurderes eller overvurderes.
b) I tillegg til de lovpålagte ettertestingsprogrammene skal institusjonene utføre sine egne valideringsprøvinger av den interne modellen, herunder ettertesting, i tilknytning til porteføljens risiko og strukturer.
c) Bruk av hypotetiske porteføljer for å sikre at den interne modellen kan ta hensyn til særlige strukturelle faktorer som måtte vise seg, for eksempel vesentlig basisrisiko og konsentrasjonsrisiko.

2. Institusjonen skal foreta ettertesting av både faktiske og hypotetiske endringer i porteføljeverdien.

Avsnitt 3

Særlige krav til modeller for spesifikk risiko

Artikkel 370

Krav til modeller for spesifikk risiko

En intern modell for beregning av kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko og en intern modell for korrelasjonshandel skal oppfylle følgende tilleggskrav:

a) Den forklarer porteføljens historiske prisendringer.
b) Den gjenspeiler konsentrasjonen uttrykt i størrelse og endringer i sammensetningen av porteføljen.
c) Den fungerer godt under ugunstige markedsvilkår.
d) Den valideres gjennom ettertesting med sikte på å vurdere om den spesifikke risikoen fanges opp på riktig måte. Dersom institusjonen foretar slik ettertesting på grunnlag av relevante underporteføljer, skal disse velges ut på en konsekvent måte.
e) Den fanger opp navnerelatert basisrisiko og skal særlig være følsom overfor vesentlige idiosynkratiske differanser mellom lignende, men ikke identiske posisjoner.
f) Den fanger opp hendelsesrisiko.

Artikkel 371

Unntak fra modeller for spesifikk risiko

1. I sin beregning med en intern modell av krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko kan en institusjon velge ikke å ta med posisjoner som den oppfyller et krav til ansvarlig kapital for spesifikk risiko for i henhold til artikkel 332 nr. 1 bokstav e) eller artikkel 337, unntatt de posisjonene som omfattes av metoden i artikkel 377.
2. En institusjon kan velge ikke å fange opp misligholds- og migrasjonsrisiko for omsatte gjeldsinstrumenter i sin interne modell når den fanger opp slike risikoer gjennom kravene i avsnitt 4.

Avsnitt 4

Intern modell for økt misligholds- og migrasjonsrisiko

Artikkel 372

Krav om en intern modell for økt misligholds- og migrasjonsrisiko

En institusjon som bruker en intern modell for beregning av kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til omsatte gjeldsinstrumenter, skal også ha en intern modell for økt misligholds- og migrasjonsrisiko (heretter kalt «IRC-modell») for å ta hensyn til misligholds- og migrasjonsrisikoer som er knyttet til dens handelsporteføljeposisjoner, og som kommer i tillegg til risikoer som fanges opp av «value-at-risk»-verdien som angitt i artikkel 365 nr. 1. Institusjonen skal dokumentere at dens interne modell oppfyller følgende standarder, under forutsetning av et konstant risikonivå og justert der dette er hensiktsmessig for å gjenspeile virkningene av likviditet, konsentrasjoner, sikring og valgfrihet:

a) Den interne modellen gir en meningsfull differensiering av risiko og nøyaktige og konsekvente estimater for økt misligholds- og migrasjonsrisiko.
b) Den interne modellens estimater for potensielle tap spiller en vesentlig rolle i institusjonens risikostyring.
c) Markedsdata og opplysninger om posisjoner som anvendes i den interne modellen, er ajourført og gjenstand for en egnet kvalitetsvurdering.
d) Kravene i artikkel 367 nr. 3, artikkel 368, artikkel 369 nr. 1 og artikkel 370 bokstav b), c), e) og f) er oppfylt.

EBA skal utstede retningslinjer om kravene i artikkel 373–376.

Artikkel 373

Virkeområde for den interne IRC-modellen

Den interne IRC-modellen skal omfatte alle posisjoner som er omfattet av krav til ansvarlig kapital for spesifikk renterisiko, herunder posisjoner som er omfattet av et kapitalkrav for spesifikk risiko på 0 % i henhold til artikkel 336, men ikke verdipapiriseringsposisjoner og kredittderivater der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te utløsende kreditthendelse.

Institusjonen kan med vedkommende myndigheters tillatelse velge konsekvent å ta med alle posisjoner i noterte egenkapitalinstrumenter og posisjoner i derivater der underliggende er noterte egenkapitalinstrumenter. Tillatelsen skal gis dersom en slik innregning er i samsvar med den måten institusjonen internt måler og styrer risiko på.

Artikkel 374

Parametrer for den interne IRC-modellen

1. Institusjonene skal anvende den interne modellen for å beregne en verdi som måler tap som følge av mislighold og endret intern eller ekstern kredittvurdering innenfor et konfidensintervall på 99,9 % over et tidsrom på ett år. Institusjonene skal beregne denne verdien minst én gang per uke.
2. Korrelasjonsestimater skal underbygges av analyser av objektive data innenfor et solid fundert rammeverk. Den interne modellen skal i tilstrekkelig grad gjenspeile utstederkonsentrasjoner. Konsentrasjoner som kan oppstå innenfor og på tvers av produktkategorier i stressituasjoner, skal også gjenspeiles.
3. Den interne IRC-metoden skal gjenspeile virkningen av korrelasjoner mellom misligholds- og migrasjonshendelser. Den skal ikke gjenspeile virkningen av diversifisering mellom på den ene side misligholds- og migrasjonshendelser og på den annen side andre risikofaktorer.
4. Den interne modellen skal baseres på en antakelse om et konstant risikonivå over et tidsrom på ett år, noe som innebærer at bestemte individuelle posisjoner eller grupper av posisjoner i handelsporteføljen som i løpet av likviditetsperioden har vært utsatt for mislighold eller migrasjon, ved periodens utløp føres tilbake til det opprinnelige risikonivået. Alternativt kan en institusjon velge konsekvent å anvende en forutsetning om konstante ettårige posisjoner.
5. Likviditetsperiodene skal fastsettes ut fra den tiden som kreves for å selge posisjonen eller for å sikre alle vesentlige relevante prisrisikoer under stressede markedsforhold, idet det tas særlig hensyn til posisjonens størrelse. Likviditetsperiodene skal gjenspeile faktisk praksis og faktiske erfaringer i perioder med både systemisk og idiosynkratisk stress. Likviditetsperioden skal måles ut fra forsiktige antakelser og skal være tilstrekkelig lang til at salgs- eller sikringshandlingen i seg selv ikke vesentlig vil påvirke gjeldende pris ved gjennomføringen av salget eller sikringen.
6. Ved fastsettelsen av en egnet likviditetsperiode for en posisjon eller en gruppe av posisjoner skal en minstegrense på tre måneder gjelde.
7. Ved fastsettelsen av en egnet likviditetsperiode for en posisjon eller en gruppe av posisjoner skal det tas hensyn til institusjonens interne retningslinjer for verdsettingsjusteringer og håndtering av statiske posisjoner. Når en institusjon fastsetter likviditetsperioder for grupper av posisjoner og ikke enkeltposisjoner, skal kriteriene for definisjonen av grupper av posisjoner fastsettes på en måte som gjenspeiler likviditetsforskjellene på en meningsfull måte. Likviditetsperiodene for konsentrerte posisjoner skal være lengre, ettersom det tar lengre tid å avvikle slike posisjoner. Likviditetsperioden ved verdipapiriseringsoppbevaring skal gjenspeile den tiden det tar å bygge, selge og verdipapirisere eiendelene, eller å sikre vesentlige risikofaktorer, under stressede markedsforhold.

Artikkel 375

Anerkjennelse av sikring i den interne IRC-modellen

1. Sikring kan innlemmes i en institusjons interne modell for å fange opp økt misligholds- og migrasjonsrisiko. Posisjoner kan motregnes når lange og korte posisjoner gjelder samme finansielle instrument. Sikrings- eller diversifiseringsvirkninger av lange og korte posisjoner med forskjellige instrumenter eller forskjellige verdipapirer med samme låntaker, samt lange og korte posisjoner med forskjellige utstedere, kan innregnes bare ved å modellberegne lange og korte posisjoner brutto i de forskjellige instrumentene. Institusjonene skal gjenspeile virkningen av vesentlige risikoer som kan oppstå i intervallet mel-

lom sikringens løpetid og likviditetsperioden, samt potensialet for vesentlige basisrisikoer i sikringsstrategiene etter produkt, prioritetsrekkefølge i kapitalstrukturen, intern eller ekstern kredittvurdering, løpetid, utstedelsestidspunkt og andre forskjeller mellom instrumentene. En institusjon skal gjenspeile en sikring bare dersom den kan opprettholdes selv om låntakeren nærmer seg en kreditthendelse eller annen hendelse.

2. For posisjoner som er sikret med dynamiske sikringsstrategier, kan en justering av sikringen i likviditetsperioden for den sikrede posisjonen innregnes, forutsatt at institusjonen
   a) velger å modellere justeringen av sikringen konsekvent for hele den relevante gruppen av posisjoner i handelsporteføljen,
   b) påviser at innregningen av justeringen resulterer i bedre risikomåling,
   c) påviser at markedene for instrumentene som anvendes til sikring, er tilstrekkelig likvide til å sikre at denne justeringen også kan foretas i stressperioder. Eventuelle restrisikoer som følger av de dynamiske sikringsstrategiene, skal gjenspeiles i kravet til ansvarlig kapital.

Artikkel 376

Særlige krav til den interne IRC-modellen

1. Den interne modellen for å fange opp økt misligholds- og migrasjonsrisiko skal gjenspeile den ikke-lineære virkningen av opsjoner, strukturerte kredittderivater og andre posisjoner med vesentlig ikke-lineær utvikling ved prisendringer. Institusjonen skal også ta behørig hensyn til omfanget av den modellrisikoen som er knyttet til verdsettingen og estimeringen av prisrisikoer i forbindelse med slike produkter.
2. Den interne modellen skal baseres på objektive og ajourførte data.
3. Som en del av den uavhengige gjennomgåelsen og valideringen av deres interne modeller som brukes i henhold til dette kapittel, herunder med sikte på risikomålingssystemet, skal institusjonene særlig treffe alle følgende tiltak:
   a) Sikre at deres modellmetode for korrelasjoner og prisendringer er egnet for deres portefølje, herunder når det gjelder valg og vekting av systematiske risikofaktorer.
   b) Gjennomføre en rekke stresstester, herunder følsomhetsanalyse og scenarioanalyse, for å vurdere den interne modellens kvalitative og kvantitative egnethet, særlig med hensyn til behandlingen av konsentrasjoner. Disse testene skal ikke være begrenset til historiske hendelser.
   c) Gjennomføre egnet kvantitativ validering, herunder relevant intern referanseprøving av modellene.
4. Den interne modellen skal være forenlig med institusjonens interne risikostyringsmetoder for identifisering, måling og styring av handelsrisikoer.
5. Institusjonene skal dokumentere sine interne modeller slik at vedkommende myndigheter får innsyn i deres korrelasjonsantakelser og andre modellantakelser.
6. Den interne modellen skal på en forsiktig måte vurdere risiko som oppstår som følge av mindre likvide posisjoner og posisjoner med begrenset prisinnsyn ved realistiske markedsscenarioer. I tillegg skal den interne modellen oppfylle de minstestandardene som gjelder på dataområdet. Tilnærmingsverdiene skal være tilstrekkelig forsiktige og kan anvendes bare dersom tilgjengelige opplysninger ikke er tilstrekkelige eller ikke gjenspeiler en posisjons eller porteføljes virkelige volatilitet.

Avsnitt 5

Intern modell for korrelasjonshandel

Artikkel 377

Krav til en intern modell for korrelasjonshandel

1. Vedkommende myndigheter skal gi institusjoner som får bruke en intern modell for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter, og som oppfyller kravene i nr. 2–6 i denne artikkel og i artikkel 367 nr. 1 og 3, artikkel 368, artikkel 369 nr. 1 og artikkel 370 bokstav a)–c), e) og f), tillatelse til å bruke en intern modell for kravet til ansvarlig kapital for korrelasjonshandelsporteføljen i stedet for kravet til ansvarlig kapital i henhold til artikkel 338.
2. Institusjonene skal anvende denne interne modellen for å beregne en verdi som i tilstrekkelig grad fanger opp alle prisrisikoer innenfor et konfidensintervall på 99,9 % over et tidsrom på ett år, under forutsetning av et konstant risikonivå, og justert der dette er hensiktsmessig for å gjenspeile påvirkningen av likviditet, konsentrasjoner, sikring og valgfrihet. Institusjonene skal beregne denne verdien minst én gang per uke.

3. Modellen omhandlet i nr. 1 skal i tilstrekkelig grad fange opp følgende risikoer:
   a) Den kumulative risikoen som oppstår gjennom flere mislighold, herunder rangering av mislighold, for produkter som deles opp i transjer.
   b) Usikkerhet knyttet til kredittrisikotillegg, herunder gamma- og kryssgammavirkninger.
   c) Volatiliteten i implisitte korrelasjoner, herunder kryssvirkningen mellom risikotillegg og korrelasjoner.
   d) Basisrisiko, herunder både
      i) basis mellom risikotillegget i indeks og risikotilleggene i de enkelte navnene den består av, og
      ii) basis mellom den implisitte korrelasjonen i en indeks og grunnlaget i skreddersydde porteføljer.
   e) Tilfriskningsgradens volatilitet, slik den relaterer seg til tilfriskningsgradens tendens til å påvirke transjepriser.
   f) Risikoen for nedsatt sikring og de potensielle kostnadene som vil være knyttet til å justere slike sikringer, i det omfang det samlede risikomålet omfatter effekter fra dynamisk sikring.
   g) Andre vesentlige prisrisikoer knyttet til posisjoner i korrelasjonshandelsporteføljen.
4. En institusjon skal anvende tilstrekkelige markedsdata i modellen omhandlet i nr. 1 til å sikre at den fullt ut fanger opp framtredende risikoer for disse eksponeringene i sin interne metode i samsvar med kravene i denne artikkel. Den skal overfor vedkommende myndighet gjennom ettertesting eller andre egnede metoder kunne dokumentere at dens modell i tilstrekkelig grad kan forklare de historiske prisendringene for disse produktene.

   Institusjonen skal ha innført egnede retningslinjer og framgangsmåter for å skille posisjoner som den har tillatelse til å innregne i kravene til ansvarlig kapital i henhold til denne artikkel, fra andre posisjoner som den ikke har en slik tillatelse for.
5. Når det gjelder porteføljen av alle posisjoner som er omfattet av modellen omhandlet i nr. 1, skal institusjonen regelmessig anvende et sett spesifikke forhåndsfastsatte stresscenarioer. Gjennom slike stresscenarioer skal det undersøkes hvilke virkninger stress har på misligholdsrater, tilfriskningsgrader, kredittrisikotillegg, basisrisiko, korrelasjoner og andre relevante risikofaktorer knyttet til korrelasjonshandelsporteføljen. Institusjonen skal anvende stresscenarioer minst hver uke og rapportere resultatene til vedkommende myndigheter minst hvert kvartal, herunder sammenligninger med institusjonens krav til ansvarlig kapital i samsvar med denne artikkel. I tilfeller der resultatene av stresstestingen i vesentlig grad overstiger kravene til ansvarlig kapital for korrelasjonshandelsporteføljen, skal dette til rett tid rapporteres til vedkommende myndigheter. EBA skal utstede retningslinjer for anvendelsen av stresscenarioer i forbindelse med korrelasjonshandelsporteføljen.
6. Den interne modellen skal på en forsiktig måte vurdere risiko som oppstår som følge av mindre likvide posisjoner og posisjoner med begrenset prisinnsyn ved realistiske markedsscenarioer. I tillegg skal den interne modellen oppfylle de minstestandardene som gjelder på dataområdet. Tilnærmingsverdiene skal være tilstrekkelig forsiktige og kan anvendes bare dersom tilgjengelige opplysninger ikke er tilstrekkelige eller ikke gjenspeiler en posisjons eller porteføljes virkelige volatilitet.

Avdeling V

Krav til ansvarlig kapital for oppgjørsrisiko

Artikkel 378

Oppgjørs-/leveringsrisiko

I tilfeller der transaksjoner med gjeldsinstrumenter, egenkapitalinstrumenter, valuta og varer, unntatt gjenkjøpstransaksjoner og innlån og utlån av verdipapirer eller varer, fortsatt ikke er gjort opp etter fastsatt leveringsdato, skal en institusjon beregne den prisforskjellen den er eksponert for.

Prisforskjellen beregnes som forskjellen mellom avtalt oppgjørspris og gjeldende markedsverdi for vedkommende gjeldsinstrument, egenkapitalinstrument, valuta eller vare, dersom forskjellen kan medføre et tap for institusjonen.

For å beregne kravet til ansvarlig kapital for oppgjørsrisiko skal institusjonen multiplisere prisforskjellen med den relevante faktoren i høyre kolonne i tabell 1 nedenfor.

Tabell 1

Antall virkedager etter avtalt oppgjørsdato	(%)
5–15	8
16–30	50
31–45	75
46 eller flere	100

Artikkel 379

Uoppgjorte transaksjoner

1. En institusjon skal ha ansvarlig kapital som angitt i tabell 2 dersom
   a) institusjonen har betalt for verdipapirer, valuta eller varer før den har mottatt dem, eller har utlevert verdipapirer, valuta eller varer før den har mottatt betaling for dem,
   b) det i forbindelse med transaksjoner over landegrensene har gått én dag eller mer siden institusjonen foretok vedkommende utbetaling eller utlevering.

Tabell 2 Kapitalbehandling for uoppgjorte transaksjoner

Kolonne 1	Kolonne 2	Kolonne 3	Kolonne 4
Transaksjonstype	Fram til første avtalte betaling eller levering	Fra første avtalte betaling eller levering og fram til fire dager etter andre avtalte betaling eller levering	Fra fem bankdager etter andre avtalte betaling eller levering og fram til transaksjonens endelige avslutning
Uoppgjorte transaksjoner	Ikke noe kapitalkrav	Behandles som en eksponering	Behandles som en eksponeringsrisiko vektet med 1 250 %

2. Ved fastsettelse av risikovekter for uoppgjorte transaksjoner behandlet i henhold til kolonne 3 i tabell 2 kan en institusjon som benytter IRB-metoden i tredje del avdeling II kapittel 3, tildele PD-verdier til motparter som den ikke har andre eksponeringer mot utenfor handelsporteføljen, på grunnlag av motpartens eksterne kredittvurdering. Institusjoner som benytter egne LGD-estimater, kan anvende LGD-en i artikkel 161 nr. 1 på eksponeringer fra slike uoppgjorte transaksjoner behandlet i samsvar med kolonne 3 i tabell 2, forutsatt at de anvender den på alle slike eksponeringer. Alternativt kan en institusjon som benytter IRB-metoden i tredje del avdeling II kapittel 3, anvende risikovektene for standardmetoden i tredje del avdeling II kapittel 2, forutsatt at den anvender dem på alle slike eksponeringer, eller den kan anvende en risikovekt på 100 % på alle slike eksponeringer.

   Dersom beløpet for en positivt eksponering som følger av uoppgjorte transaksjoner, ikke er vesentlig, kan institusjoner anvende en risikovekt på 100 % på disse eksponeringene, unntatt dersom det kreves en risikovekt på 1 250 % i henhold til kolonne 4 i tabell 2 i nr. 1.
3. Som et alternativ til å anvende en risikovekt på 1 250 % på eksponeringer fra uoppgjorte transaksjoner i samsvar med kolonne 4 i tabell 2 i nr. 1, kan institusjonene trekke fra den overførte verdien pluss den løpende positive eksponeringen som følger av disse eksponeringene, fra ren kjernekapital-poster i samsvar med artikkel 36 nr. 1 bokstav k).

Artikkel 380

Unntak

Ved en systemomfattende svikt i et oppgjørs- eller clearingsystem eller hos en sentral motpart kan vedkommende myndigheter gi unntak fra kravene til ansvarlig kapital som er beregnet i henhold til artikkel 378 og 379, fram til situasjonen er rettet opp. Dersom en motpart i dette tilfellet unnlater å gjøre opp en handel, skal det ikke anses som mislighold med hensyn til kredittrisiko.

Avdeling VI

Krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko (CVA-risiko)

Artikkel 381

Definisjon av kredittverdijustering

I denne avdeling og i avdeling II kapittel 6 menes med «kredittverdijustering» eller «CVA» (Credit Valuation Adjustment) en justering i forhold til markedets gjennomsnittskurs av porteføljen av transaksjoner med en motpart. Denne justeringen gjenspeiler den gjeldende markedsverdien av motpartens kredittrisiko overfor institusjonen,

men gjenspeiler ikke den gjeldende markedsverdien av institusjonens kredittrisiko overfor motparten.

Artikkel 382

Virkeområde

1. En institusjon skal beregne kravet til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko i samsvar med denne avdeling for alle OTC-derivater innenfor alle sine forretningsområder, unntatt kredittderivater som anses å begrense risikovektede eksponeringsbeløp for kredittrisiko.
2. En institusjon skal ta med verdipapirfinansieringstransaksjoner ved beregningen av den ansvarlige kapitalen som kreves i henhold til nr. 1, dersom vedkommende myndighet fastslår at institusjonens kredittverdijusteringsrisiko som følge av disse transaksjonene er vesentlig.
3. Transaksjoner med en kvalifisert sentral motpart og en motparts transaksjoner med et clearingmedlem er ikke omfattet av kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko når clearingmedlemmet opptrer som formidler mellom motparten og en kvalifisert sentral motpart og transaksjonene medfører en handelseksponering for clearingmedlemmet overfor den kvalifiserte sentrale motparten.
4. Følgende transaksjoner er ikke omfattet av kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko:
   a) Transaksjoner med ikke-finansielle motparter som definert i artikkel 2 nr. 9 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller med ikke-finansielle motparter som er etablert i en tredjestat, når disse transaksjonene ikke overstiger clearinggrenseverdien som fastsatt i artikkel 10 nr. 3 og 4 i nevnte forordning.
   b) Gruppeinterne transaksjoner som fastsatt i artikkel 3 i forordning (EU) nr. 648/2012, med mindre medlemsstatene vedtar nasjonal lovgivning som krever strukturell atskillelse innenfor en bankgruppe; i så fall kan vedkommende myndigheter kreve at disse gruppeinterne transaksjonene mellom de strukturelt atskilte institusjonene omfattes av kravene til ansvarlig kapital.
   c) Transaksjoner med motparter omhandlet i artikkel 2 nr. 10 i forordning (EU) nr. 648/2012 som er omfattet av overgangsbestemmelsene i artikkel 89 nr. 1 i nevnte forordning, fram til disse overgangsbestemmelsene opphører å gjelde.
   d) Transaksjoner med motparter omhandlet i artikkel 1 nr. 4 og 5 i forordning (EU) nr. 648/2012 og transaksjoner med motparter for hvilke artikkel 114 nr. 4 og artikkel 115 nr. 2 i denne forordning fastsetter en risikovekt på 0 % for eksponeringer mot disse motpartene.

   Unntaket fra kravet om dekning av kredittverdijusteringsrisiko for transaksjoner omhandlet i bokstav c) i dette nummer som inngås i overgangsperioden fastsatt i artikkel 89 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012, skal anvendes i hele kontraktens løpetid for den aktuelle transaksjonen.

   Med hensyn til bokstav a), dersom en institusjon ikke lenger er unntatt på grunn av overskridelse av grenseverdien eller på grunn av en endring i grenseverdien for unntak, skal utestående kontrakter fortsatt være unntatt fram til sin forfallsdato.
5. EBA skal innen 1. januar 2015 og deretter hvert annet år foreta en gjennomgåelse på bakgrunn av den internasjonale utviklingen av regelverk, herunder med hensyn til mulige metoder for kalibrering av og grenseverdier for anvendelse av krav om dekning av kredittverdijusteringsrisiko på ikke-finansielle motparter etablert i en tredjestat.

   EBA skal i samarbeid med ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette framgangsmåtene for å utelukke transaksjoner med ikke-finansielle motparter etablert i en tredjestat fra kravet til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder innen seks måneder etter datoen for gjennomgåelsen omhandlet i første ledd.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 383

Avansert metode

1. En institusjon som har tillatelse til å bruke en intern modell for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter i samsvar med artikkel 363 nr. 1 bokstav d), skal for alle transaksjoner for hvilke den har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for å fastsette eksponeringsverdien for den tilknyttede motpartsrisi-

koen i henhold til artikkel 283, fastsette kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko ved å modellberegne hvordan endringer i motpartenes kredittrisikotillegg påvirker kredittverdijusteringene for alle motpartene i disse transaksjonene, idet det tas hensyn til tillatt risikosikring for kredittverdijustering i henhold til artikkel 386.

En institusjon skal anvende sin interne modell for å fastsette kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko knyttet til posisjoner i omsettelige gjeldsinstrumenter, og anvende et 99 % konfidensintervall og en eiertid som tilsvarer ti dager. Den interne modellen skal anvendes på en slik måte at den simulerer endringer i motparters kredittrisikotillegg, men ikke modellberegner kredittverdijusteringens følsomhet for endringer i andre markedsfaktorer, herunder endringer i verdien av referanseeiendelen, varen, valutaen eller derivatets rente.

Kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko for hver motpart skal beregnes etter følgende formel:

$$\mathrm{CVA} = \mathrm{LGD_{MKT}} \cdot \sum_{i=1}^{T} \max\left\{0, \exp\left(-\frac{s_{i-1} \cdot t_{i-1}}{\mathrm{LGD_{MKT}}}\right) - \exp\left(-\frac{s_i \cdot t_i}{\mathrm{LGD_{MKT}}}\right)\right\} \cdot \frac{\mathrm{EE}_{i-1} \cdot D_{i-1} + \mathrm{EE}_i \cdot D_i}{2}$$

der

t_i = tidspunktet for verdiregulering i, som begynner på t_0=0,

t_T = den lengste avtalefestede løpetiden på tvers av motregningsgruppene med motparten,

s_i = motpartens kredittrisikotillegg ved gjenværende løpetid ti, som benyttes til å beregne motpartens kredittverdijustering. Dersom det foreligger opplysninger om CDS-pris for motparten, skal institusjonen anvende denne. Dersom det ikke foreligger opplysninger om CDS-pris for motparten, skal en institusjon anvende en tilnærmet verdi for risikotillegg som er hensiktsmessig med hensyn til motpartens kredittvurdering, bransje og region,

$\mathrm{LGD_{MKT}}$ = LGD-verdi for motpartens mislighold basert på risikotillegget for et av motpartens markedsinstrumenter, dersom det finnes et motpartsinstrument. Dersom det ikke finnes et motpartsinstrument, skal institusjonen anvende en tilnærmet verdi for risikotillegg som er hensiktsmessig ut fra motpartens kredittvurdering, bransje og region.

Den første faktoren i summen er en tilnærmet verdi for den markedsutledede implisitte sannsynligheten for mislighold mellom tidspunktene t_{i-1} og t_i,

EE_i = den forventede eksponeringen mot motparten på verdireguleringstidspunkt t_i, der eksponeringer i ulike motregningsgrupper for denne motparten legges til, og der den lengste løpetiden for hver motregningsgruppe fastsettes på grunnlag av den lengste avtalefestede løpetiden innenfor motregningsgruppen. En institusjon skal benytte metoden i nr. 3 i tilfelle av marginhandel dersom institusjonen anvender EPE-verdien omhandlet i artikkel 285 nr. 1 bokstav a) eller b) i forbindelse med marginhandel,

D_i = den risikofrie diskonteringsfaktoren på tidspunkt ti, der D_0=1.

2. Ved beregning av kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko for en motpart skal en institusjon basere alle inndata til sin interne modell for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter på en av følgende formler, alt etter hva som er relevant:
   a) Dersom modellen er basert på fullstendig reprising, skal formelen i nr. 1 anvendes direkte.
   b) Dersom modellen er basert på kredittrisikotilleggsfølsomhet for spesifikke gjenværende løpetider, skal en institusjon beregne hver kredittrisikotilleggsfølsomhet («Regulatory CS01») etter følgende formel:

$$\text{Regulatory CS01}_i = 0.0001 \cdot t_i \cdot \exp\left(-\frac{s_i \cdot t_i}{\mathrm{LGD_{MKT}}}\right) \cdot \frac{\mathrm{EE}_{i-1} \cdot D_{i-1} - \mathrm{EE}_{i+1} \cdot D_{i+1}}{2}$$

For det siste tidsintervallet i = T er formelen følgende:

$$\text{Regulatory CS01}_T = 0.0001 \cdot t_T \cdot \exp\left(-\frac{s_T \cdot t_T}{\mathrm{LGD_{MKT}}}\right) \cdot \frac{\mathrm{EE}_{T-1} \cdot D_{T-1} + \mathrm{EE}_T \cdot D_T}{2}$$

c) Dersom modellen anvender kredittrisikotilleggsfølsomhet for parallelle endringer i kredittrisikotillegg, skal en institusjon anvende følgende formel:

$$\text{Regulatory CS01} = 0.0001 \cdot \sum_{i=1}^{T} \left(t_i \cdot \exp\left(-\frac{s_i \cdot t_i}{LGD_{MKT}}\right) - t_{i-1} \cdot \exp\left(-\frac{s_{i-1} \cdot t_{i-1}}{LGD_{MKT}}\right)\right) \cdot \frac{EE_{i-1} \cdot D_{i-1} + EE_i \cdot D_i}{2}$$

d) Dersom modellen anvender andre ordens følsomhet for endringer i kredittrisikotillegg («spread gamma»), skal gamma-verdiene beregnes etter formelen i nr. 1.

3. En institusjon som anvender EPE-verdien for sikrede OTC-derivater omhandlet i artikkel 285 nr. 1 bokstav a) eller b), skal ved fastsettelsen av kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko i samsvar med nr. 1 både
   a) forutsette en konstant EE-profil og
   b) angi en EE-verdi lik den effektive forventede eksponeringen som beregnet i henhold til artikkel 285 nr. 1 bokstav b), for en løpetid på eller over
      i) halvparten av den lengste løpetiden i motregningsgruppen,
      ii) den teoretiske vektede gjennomsnittlige løpetiden for alle transaksjoner innenfor motregningsgruppen.
4. En institusjon som av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 283 har fått tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for å beregne eksponeringsverdier for størstedelen av sin virksomhet, men som benytter metodene i avdeling II kapittel 6 avsnitt 3, 4 eller 5 for mindre porteføljer, og som har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller for markedsrisiko for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter i henhold til artikkel 363 nr. 1 bokstav d), kan med vedkommende myndigheters tillatelse beregne kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko i henhold til nr. 1 for de motregningsgruppene som ikke er omfattet av metoden med interne modeller. Vedkommende myndigheter skal gi denne tillatelsen bare dersom institusjonen benytter metoden i avdeling II kapittel 6 avsnitt 3, 4 eller 5 på et begrenset antall mindre porteføljer.

   Ved en beregning i henhold til foregående ledd, og dersom metoden med interne modeller ikke gir en forventet eksponeringsprofil, skal en institusjon både
   a) forutsette en konstant EE-profil og
   b) angi en EE-verdi lik eksponeringsverdien som beregnet etter metodene i avdeling II kapittel 6 avsnitt 3, 4 eller 5, eller metoden med interne modeller for en løpetid som er lik eller lengre enn
      i) halvparten av den lengste løpetiden i motregningsgruppen,
      ii) den teoretiske vektede gjennomsnittlige løpetiden for alle transaksjoner innenfor motregningsgruppen.
5. En institusjon skal fastsette kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko i henhold til artikkel 364 nr. 1 og artikkel 365 og 367 som summen av «value-at-risk» i og utenfor stressperioder; som skal beregnes på følgende måte:
   a) For «value-at-risk» utenfor stressituasjoner skal de aktuelle parameterkalibreringene for den forventede eksponeringen, som omhandlet i artikkel 292 nr. 2 første ledd, anvendes.
   b) For «value-at-risk» i stressituasjoner skal EE-profiler for den framtidige motparten i forbindelse med kalibrering i stressituasjoner, som omhandlet i artikkel 292 nr. 2 annet ledd, anvendes. Stressperioden for parametrene for kredittrisikotillegg skal være den alvorligste ettårige stressperioden i den treårige stressperioden som anvendes for eksponeringsparametrene.
   c) Multiplikasjonsfaktoren på 3 som anvendes ved beregningen av «value-at-risk» for krav til ansvarlig kapital og «value-at-risk» i stressituasjoner i samsvar med artikkel 364 nr. 1, skal anvendes ved disse beregningene. EBA skal kontrollere konsekvensen i forbindelse med eventuelle tilsynsmessige beslutninger om å anvende en høyere multiplikasjonsfaktor enn 3 for inndata fra «value-at-risk» og «value-at-risk» i stressituasjoner for kravet om dekning av kredittverdijusteringsrisiko. Vedkommende myndigheter som anvender en høyere multiplikasjonsfaktor enn 3, skal begrunne dette skriftlig overfor EBA.
   d) Beregningen skal foretas minst én gang per måned, og den EE-verdien som anvendes, skal beregnes med samme hyppighet. Dersom det anvendes en lavere hyppighet enn

daglig for beregningen angitt i artikkel 364 nr. 1 bokstav a) ii) og bokstav b) ii), skal institusjonen beregne gjennomsnittet for tre måneder.

6. For eksponeringer mot en motpart for hvilken institusjonens godkjente interne modell for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter ikke gir en tilnærmet verdi for risikotillegg som er hensiktsmessig med hensyn til kriteriene som gjelder motpartens kredittvurdering, bransje og region, skal institusjonen benytte metoden i artikkel 384 for å beregne kravet til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko.
7. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å angi følgende:
   a) Hvordan en tilnærmet verdi for risikotillegg skal fastsettes i institusjonens godkjente interne modell for spesifikk risiko knyttet til gjeldsinstrumenter med sikte på å identifisere si og LGDMKT som omhandlet i nr. 1.
   b) Antallet og størrelsen på porteføljer som oppfyller kriteriet om et begrenset antall mindre porteføljer som omhandlet i nr. 4.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 384

Standardisert metode

1. En institusjon som ikke beregner kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko for sine motparter i henhold til artikkel 383, skal beregne et krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko for hver motpart etter følgende formel, idet det tas hensyn til kredittverdijusteringssikring som er godtakbar i henhold til artikkel 386.

$$K = 2.33 \cdot \sqrt{h} \cdot \sqrt{\left(\sum_{i} 0.5 \cdot w_i \cdot \left(M_i \cdot EAD_i^{total} - M_i^{hedge} \cdot B_i\right) - \sum_{ind} W_{ind} \cdot M_{ind} \cdot B_{ind}\right)^2 + \sum_{i} 0.75 \cdot w_i^2 \cdot \left(M_i \cdot EAD_i^{total} - M_i^{hedge} \cdot B_I\right)^2}$$

der

h = den ettårige risikohorisonten (i enheter på ett år); h = 1,

w_i = vekten som gjelder for motpart «i».

Motpart «i» skal tilordnes en av de seks vektene wi på grunnlag av en ekstern kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon, som angitt i tabell 1. For en motpart der en kredittvurdering foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon ikke er tilgjengelig, gjelder følgende:

a) En institusjon som benytter metoden i avdeling II kapittel 3, skal tilordne den interne kredittvurderingen av motparten til en av de eksterne kredittvurderingene.
b) En institusjon som benytter metoden i avdeling II kapittel 2, skal tildele denne motparten wi = 1,0 %. Dersom en institusjon imidlertid anvender artikkel 128 for å risikovekte motpartsrisikoeksponeringer mot denne motparten, skal wi = 3,0 % tildeles.

EAD_i^{total}= den samlede verdien av motpartsrisikoen til motpart «i» (summert på tvers av dens motregningsgrupper), herunder virkningen av sikkerhetsstillelse i samsvar med metodene i avdeling II kapittel 6 avsnitt 3–6, som anvendes ved beregningen av kravene til ansvarlig kapital for motpartsrisiko for den berørte motparten. En institusjon som anvender en av metodene i avdeling II kapittel 6 avsnitt 3 og 4, kan som EAD_i^{total} anvende den fullt justerte eksponeringsverdien i samsvar med artikkel 223 nr. 5.

For en institusjon som ikke benytter metoden i avdeling II kapittel 6 avsnitt 6, skal eksponeringen diskonteres ved anvendelse av følgende faktor:

$$\frac{1 - e^{-0.05 \cdot M_i}}{0.05 \cdot M_i}$$

B_i = det nominelle beløpet for kjøpte sikringer i form av kredittapsbytteavtaler med én forpliktelse (summert i tilfelle av flere enn én posisjon) som gjelder motpart «i», og som anvendes for å sikre kredittverdijusteringsrisiko.

Dette nominelle beløpet skal diskonteres med følgende faktor:

$$\frac{1 - e^{-0.05 \cdot M_i^{hedge}}}{0.05 \cdot M_i^{hedge}}$$

B_{ind}= det fulle nominelle beløpet for en eller flere indekserte kredittapsbytteavtaler som er kjøpt som beskyttelse og anvendes for å sikre kredittverdijusteringsrisiko.

Det nominelle beløpet skal diskonteres med følgende faktor:

$$\frac{1 - e^{-0.05 \cdot M_{ind}}}{0.05 \cdot M_{ind}}$$

w_{ind} = vekten for indekssikringer.

En institusjon skal fastsette W_{ind} ved å beregne et vektet gjennomsnitt av wi som får anvendelse på de enkelte delene av indeksen.

M_i = den effektive løpetiden for transaksjonene med motpart «i».

For en institusjon som benytter metoden i avdeling II kapittel 6 avsnitt 6, skal M_i beregnes i samsvar med artikkel 162 nr. 2 bokstav g). For dette formål skal M_i imidlertid ikke begrenses til fem år, men til den lengste gjenværende avtalefestede løpetiden i motregningsgruppen.

For en institusjon som ikke benytter metoden i avdeling II kapittel 6 avsnitt 6, er M_i den gjennomsnittlige nominelle vektede løpetiden som omhandlet i artikkel 162 nr. 2 bokstav b). For dette formål skal M_i imidlertid ikke begrenses til fem år, men til den lengste gjenværende avtalefestede løpetiden i motregningsgruppen.

M_i^{hedge} = løpetiden for sikringsinstrumentet med teoretisk B_i (mengdene M_i^{hedge} B_i skal legges sammen dersom disse utgjøres av flere posisjoner),

M_{ind} = løpetiden for indekssikringen.

Dersom det gjelder mer enn én indekssikringsposisjon, er Mind den teoretiske vektede løpetiden.

2. Dersom en motpart inngår i en indeks som en kredittapsbytteavtale som anvendes til sikring av motpartsrisiko, er basert på, kan institusjonen trekke det nominelle beløpet som gjelder denne motparten i samsvar med dens referanseenhetsvekt, fra det nominelle beløpet for indekserte kredittapsbytteavtaler, og behandle det som en sikring med én forpliktelse (Bi) for den enkelte motparten, med en løpetid basert på indeksens løpetid.

Tabell 1

Risikoklasse	Vekt wi
1	0,7 %
2	0,8 %
3	1,0 %
4	2,0 %
5	3,0 %
6	10,0 %

Artikkel 385

Alternativ til anvendelse av kredittverdijusteringsmetoder for å beregne krav til ansvarlig kapital

Som et alternativ til artikkel 384 kan institusjoner som benytter opprinnelig eksponering-metoden i henhold til artikkel 275, når det gjelder instrumenter omhandlet i artikkel 382, og med forbehold for forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndighet, anvende en multiplikasjonsfaktor på 10 på de beregnede risikovektede eksponeringsbeløpene for motpartsrisikoen knyttet til disse eksponeringene, i stedet for å beregne kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisikoen.

Artikkel 386

Godtakbare sikringer

1. Sikring skal anses som godtakbar ved beregningen av krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko i henhold til artikkel 383 og 384 bare dersom den anvendes for å redusere kredittverdijusteringsrisikoen og forvaltes som sådan, og er ett av følgende:
   a) Kredittapsbytteavtaler med én forpliktelse eller andre tilsvarende sikringsinstrumenter som direkte gjelder motparten.
   b) Indekserte kredittapsbytteavtaler, forutsatt at basis mellom den enkelte motpartens risikotillegg og risikotillegget som gjelder indekserte kredittapsbytteavtaler til sikring, etter vedkommende myndighets mening gjenspeiles i tilstrekkelig grad i «value-at-risk» og «value-at-risk» i stressituasjoner.

   Kravet i bokstav b) om at basis mellom den enkelte motpartens risikotillegg og risikotillegget som gjelder indekserte kredittapsbytteavtaler til sikring, skal gjenspeiles i «value-at-risk» og «value-at-risk» i stressituasjoner skal

også gjelde i tilfeller der det anvendes en tilnærmet verdi for en motparts risikotillegg.

For alle motparter som det anvendes en tilnærmet verdi for, skal en institusjon anvende rimelige basistidsserier fra en representativ gruppe av tilsvarende navn som det finnes et risikotillegg for.

Dersom vedkommende myndighet mener at basis mellom den enkelte motpartens risikotillegg og risikotillegget som gjelder indekserte kredittapsbytteavtaler til sikring, ikke gjenspeiles i tilstrekkelig grad, skal en institusjon gjenspeile bare 50 % av det nominelle beløpet for indekssikringer i «value-at-risk» og «value-at-risk» i stressituasjoner.

Oversikring av eksponeringene mot kredittapsbytteavtaler med én forpliktelse i samsvar med metoden i artikkel 383 er ikke tillatt.

2. En institusjon skal ikke gjenspeile andre former for sikringer av motpartsrisiko i beregningen av krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko. Særlig kan verken transjeoppdelte kredittapsbytteavtaler, kredittapsbytteavtaler der kredittbeskyttelsen utløses etter n-te hendelse, eller kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN) godtas som sikring ved beregning av krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko.
3. Godtakbar sikring som inngår i beregningen av krav til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko, skal ikke inngå i beregningen av kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko som omhandlet i avdeling IV og ikke behandles som annen kredittrisikoreduksjon enn for motpartsrisikoen i samme transaksjonsportefølje.

Fjerde del

Store eksponeringer

Artikkel 387

Formål

Institusjonene skal overvåke og kontrollere sine store eksponeringer i samsvar med denne del.

Artikkel 388

Unntak fra virkeområdet

Denne del får ikke anvendelse på verdipapirforetak som oppfyller kriteriene i artikkel 95 nr. 1 eller artikkel 96 nr. 1.

Denne del får ikke anvendelse på en gruppe på grunnlag av dens konsoliderte stilling dersom denne gruppen omfatter bare verdipapirforetak omhandlet i artikkel 95 nr. 1 eller artikkel 96 nr. 1 og foretak som yter tilknyttede tjenester og ikke omfatter kredittinstitusjoner.

Artikkel 389

Definisjon

I denne del menes med «eksponeringer» enhver eiendel og post utenfor balansen som omhandlet i tredje del avdeling II kapittel 2, uten anvendelse av risikovekter eller risikograder.

Artikkel 390

Beregning av eksponeringsverdien

1. Eksponeringer som oppstår som følge av postene omhandlet i vedlegg II, skal beregnes i samsvar med en av metodene i tredje del avdeling II kapittel 6.
2. Institusjoner som har tillatelse til å benytte metoden med interne modeller i henhold til artikkel 283, kan anvende denne for å beregne eksponeringsverdien for gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, marginlånstransaksjoner og transaksjoner med lang oppgjørsfrist.
3. Institusjoner som beregner kravene til ansvarlig kapital for sin handelsporteføljevirksomhet i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 2 artikkel 299 og tredje del avdeling V, og eventuelt i henhold til tredje del avdeling IV kapittel 5, skal beregne eksponeringer mot individuelle motparter som er knyttet til handelsporteføljen, ved å summere følgende poster:
   a) Den positive forskjellen mellom en institusjons lange og korte posisjoner i alle de finansielle instrumentene som er utstedt av vedkommende motpart, idet nettoposisjonen i hvert av de ulike instrumentene skal beregnes i samsvar med metodene i tredje del avdeling IV kapittel 2.
   b) Nettoeksponeringen i tilfelle av tegningsgaranti for et gjelds- eller egenkapitalinstrument.
   c) Eksponeringer som følge av transaksjoner, avtaler og kontrakter omhandlet i artikkel 299 og artikkel 378–380 med vedkommende motpart, idet slike eksponeringer beregnes slik det er fastsatt i nevnte artikler, når det gjelder beregningen av eksponeringsverdier.

   Med hensyn til bokstav b) beregnes nettoeksponeringen ved å trekke fra de tegningsgarantiposisjonene som tredjeparter har tegnet seg for eller overtatt på grunnlag av en formell

avtale, redusert med de faktorene som er angitt i artikkel 345.

Med hensyn til bokstav b) skal institusjoner opprette systemer for å overvåke og kontrollere sine fulltegningseksponeringer mellom tidspunktet for den opprinnelige forpliktelsen og neste bankdag i lys av arten av risiko de påtar seg på de aktuelle markedene.

Ved anvendelsen av bokstav c) skal tredje del avdeling II kapittel 3 ikke være omfattet av henvisningen i artikkel 299.

4. De samlede eksponeringene mot individuelle motparter eller grupper av innbyrdes tilknyttede motparter skal beregnes ved at eksponeringene i og utenfor handelsporteføljen legges sammen.
5. Eksponeringene mot grupper av innbyrdes tilknyttede motparter skal beregnes ved at eksponeringene mot de enkelte motpartene i en gruppe legges sammen.
6. Eksponeringer skal ikke omfatte følgende:
   a) Eksponeringer som ved valutatransaksjoner er en del av det normale oppgjøret innenfor fristen på to virkedager etter betaling.
   b) Eksponeringer som ved transaksjoner knyttet til kjøp og salg av verdipapirer er en del av det normale oppgjøret innenfor fristen på fem virkedager etter betalingsdatoen eller etter datoen for overlevering av verdipapirene, alt etter hva som inntreffer først.
   c) Ved yting av tjenester som gjelder pengeoverføring, herunder yting av betalingstjenester, clearing og oppgjør i enhver valuta og korrespondentbanktjenester eller ved clearing, oppgjør og deponering av finansielle instrumenter, til motparter: forsinket mottak av finansiering og andre eksponeringer som oppstår som følge av motpartsvirksomheten, og som ikke varer lenger enn til følgende bankdag.
   d) Ved yting av tjenester som gjelder pengeoverføring, herunder yting av betalingstjenester, clearing og oppgjør i enhver valuta og korrespondentbanktjenester: intradageksponeringer mot institusjoner som yter disse tjenestene.
   e) Eksponeringer som trekkes fra ansvarlig kapital i samsvar med artikkel 36, 56 og 66.
7. For å fastsette den samlede eksponeringen mot en motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter når det gjelder motparter som institusjonen har eksponeringer mot gjennom transaksjoner omhandlet i artikkel 112 bokstav m) og o), eller gjennom andre transaksjoner, skal en institusjon når det gjelder en eksponering med underliggende eiendeler, vurdere de underliggende eksponeringene idet det tas hensyn til den økonomiske substansen i transaksjonsstrukturen og de risikoene som er knyttet til selve transaksjonsstrukturen, for å fastslå om den utgjør en ytterligere eksponering.
8. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi følgende:
   a) Vilkårene og metodene som anvendes for å fastsette den samlede eksponeringen mot en motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter når det gjelder eksponeringstyper omhandlet i nr. 7.
   b) Vilkårene for at transaksjonsstrukturen omhandlet i nr. 7 ikke utgjør en ytterligere eksponering.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 391

Definisjon av institusjon i forbindelse med store eksponeringer

Ved beregning av verdien av eksponeringer i samsvar med denne del menes med «institusjon» også ethvert offentlig eller privat foretak, herunder slike foretaks filialer som, dersom de var etablert i Unionen, ville oppfylle definisjonen av en «institusjon» og har fått tillatelse i en tredjestat som anvender tilsyns- og reguleringskrav som minst tilsvarer kravene som anvendes i Unionen.

Artikkel 392

Definisjon av en stor eksponering

En institusjons eksponering mot en motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter skal anses som en stor eksponering når verdien utgjør 10 % eller mer av institusjonens tellende kapital.

Artikkel 393

Evne til å identifisere og forvalte store eksponeringer

En institusjon skal ha gode administrasjons- og regnskapsprosedyrer og tilstrekkelig internkontroll til å identifisere, forvalte, overvåke, rapportere og registrere alle store eksponeringer og

senere endringer av dem i samsvar med denne forordning.

Artikkel 394

Rapporteringskrav

1. En institusjon skal rapportere følgende opplysninger om alle store eksponeringer til vedkommende myndigheter, herunder store eksponeringer som ikke er omfattet av artikkel 395 nr. 1:
   a) Identifisering av den motparten eller gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter som en institusjon har en stor eksponering mot.
   b) Eksponeringsverdien, eventuelt før det tas hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjon.
   c) Typen av finansiert eller ikke-finansiert kredittbeskyttelse, der en slik anvendes.
   d) Eksponeringsverdien etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjonen beregnet i henhold til artikkel 395 nr. 1.

   Dersom en institusjon er omfattet av tredje del avdeling II kapittel 3, skal dens 20 største eksponeringer på konsolidert grunnlag, unntatt eksponeringer som ikke er omfattet av artikkel 395 nr. 1, meldes til vedkommende myndigheter.
2. I tillegg til rapporteringen omhandlet i nr. 1 skal en institusjon framlegge rapport for vedkommende myndighet om følgende i forbindelse med sine ti største eksponeringer på konsolidert grunnlag mot institusjoner samt sine ti største eksponeringer på konsolidert grunnlag mot ikke-regulerte foretak i finanssektoren, herunder store eksponeringer som ikke er omfattet av artikkel 395 nr. 1:
   a) Identifisering av den motparten eller gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter som en institusjon har en stor eksponering mot.
   b) Eksponeringsverdien, eventuelt før det tas hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjon.
   c) Typen av finansiert eller ikke-finansiert kredittbeskyttelse, der en slik anvendes.
   d) Eksponeringsverdien etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjon beregnet i henhold til artikkel 395 nr. 1.
   e) Den forventede avviklingen av eksponeringen uttrykt som det beløpet som forfaller innenfor månedlige forfallsperioder opptil ett år, kvartalsvise forfallsperioder opptil tre år, og deretter årlig.
3. Rapportering skal foretas minst to ganger per år.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi følgende:
   a) De ensartede formatene for rapporteringen omhandlet i nr. 3, som skal stå i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes virksomhet, samt veiledning i anvendelsen av disse formatene.
   b) Hyppigheten av og datoene for rapporteringen omhandlet i nr. 3.
   c) IT-løsningene som skal anvendes i forbindelse med rapporteringen omhandlet i nr. 3.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 395

Øvre grenser for store eksponeringer

1. En institusjon skal ikke, etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjon i samsvar med artikkel 399–403, påta seg en eksponering mot en motpart eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter dersom verdien overstiger 25 % av dens tellende kapital. Dersom motparten er en institusjon, eller dersom gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter omfatter en eller flere institusjoner, skal denne verdien ikke overstige den høyeste verdien av 25 % av institusjonens tellende kapital eller 150 millioner euro, forutsatt at summen av eksponeringsverdien, etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjonen i samsvar med artikkel 399–403, overfor alle innbyrdes tilknyttede motparter som ikke er institusjoner, ikke overstiger 25 % av institusjonens tellende kapital.

   Dersom beløpet på 150 millioner euro er høyere enn 25 % av institusjonens tellende kapital, skal eksponeringsverdien, etter at det er tatt hensyn til virkningen av kredittrisikoreduksjonen i samsvar med artikkel 399–403, ikke overstige en rimelig grense i forhold til institusjonens tellende kapital. Denne grensen skal fastsettes av institusjonen i samsvar med retningslinjene og framgangsmåtene omhandlet i artikkel 81 i direktiv 2013/36/EU for å

håndtere og kontrollere konsentrasjonsrisiko. Grensen skal ikke overstige 100 % av institusjonens tellende kapital.

Vedkommende myndigheter kan fastsette en lavere grense enn 150 millioner euro og skal i så fall underrette EBA og Kommisjonen om dette.

2. I samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010, og idet det tas hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjonen i henhold til artikkel 399–403 samt resultatene av utviklingen innenfor skyggebanksektoren og store eksponeringer på unionsplan og på internasjonalt plan, skal EBA innen 31. desember 2014 utstede retningslinjer som fastsetter egnede samlede grenser for slike eksponeringer eller strengere individuelle grenser for eksponeringer mot skyggebankenheter som utøver bankvirksomhet utenfor regulerte rammer.

   EBA skal ved utarbeidingen av disse retningslinjene vurdere om innføring av ytterligere grenser vil ha en vesentlig negativ innvirkning på risikoprofilen til institusjoner som er etablert i Unionen, på ytingen av kreditt til realøkonomien eller på finansmarkedenes stabilitet og ordnede virkemåte.

   Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen vurdere hensiktsmessigheten ved og virkningen av å fastsette grenser for eksponeringer mot skyggebankenheter som utøver bankvirksomhet utenfor regulerte rammer, idet det tas hensyn til den europeiske og internasjonale utviklingen når det gjelder skyggebankvirksomhet og store eksponeringer samt kredittrisikoreduksjon i samsvar med artikkel 399–403. Kommisjonen skal framlegge rapporten for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk for grenser for eksponeringer mot skyggebankenheter som utøver bankvirksomhet utenfor regulerte rammer.

3. Med forbehold for artikkel 396 skal en institusjon til enhver tid overholde den relevante grensen fastsatt i nr. 1.

4. Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot anerkjente verdipapirforetak i tredjestater, kan behandles som fastsatt i nr. 1.

5. Grensene fastsatt i denne artikkel kan overskrides for eksponeringer i institusjonens handelsportefølje dersom følgende vilkår er oppfylt:

   a) Eksponeringer utenfor handelsporteføljen mot vedkommende motpart eller gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter overstiger ikke grensen fastsatt i nr. 1, som blir beregnet med henvisning til tellende kapital, slik at overskridelsen i sin helhet skyldes handelsporteføljen.

   b) Institusjonen oppfyller et tilleggskrav til ansvarlig kapital for overskridelsen av grensen fastsatt i nr. 1, som beregnes i samsvar med artikkel 397 og 398.

   c) Når det har gått høyst ti dager siden overskridelsen, skal handelsporteføljeeksponeringen mot vedkommende motpart eller gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter ikke overstige 500 % av institusjonens tellende kapital.

   d) Overskridelser som har vart i mer enn ti dager, overstiger ikke samlet 600 % av institusjonens tellende kapital.

   I hvert tilfelle der grensen er overskredet, skal institusjonen umiddelbart rapportere overskridelsens omfang og navnet på den aktuelle motparten og, der det er relevant, navnet på gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter.

6. Ved anvendelsen av dette nummer menes med «strukturtiltak» tiltak som vedtas av en medlemsstat og gjennomføres av berørte vedkommende myndigheter i den berørte medlemsstaten, før ikrafttredelsen av en rettsakt som uttrykkelig harmoniserer slike tiltak, og som krever at kredittinstitusjoner som har tillatelse i den berørte medlemsstaten, reduserer sine eksponeringer mot ulike juridiske enheter som er avhengige av deres virksomhet, uansett hvor virksomheten utøves, med sikte på å beskytte innskytere og opprettholde finansiell stabilitet.

   Uten hensyn til nr. 1 i denne artikkel og artikkel 400 nr. 1 bokstav f) kan vedkommende myndigheter, når medlemsstater vedtar nasjonal lovgivning som krever at det vedtas strukturtiltak innenfor en bankgruppe, kreve at institusjoner i bankgruppen som har innskudd som er omfattet av en innskuddsgarantiordning i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 94/19/EF av 30. mai 1994 om innskuddsgarantiordninger([30]) eller en tilsvarende innskuddsgarantiordning i en tredjestat, skal anvende en grense for store eksponeringer på under 25 %, men minst 15 %, mellom 28. juni 2013 og 30. juni 2015, og 10 % fra 1. juli 2015, på delkonsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 11 nr. 5 for gruppeinterne eksponeringer, dersom disse eksponeringene består av eksponeringer mot et foretak som ikke tilhø-

[30] EFT L 135 av 31.5.1994, s. 5.

rer samme undergruppe når det gjelder strukturtiltakene.

Ved anvendelsen av dette nummer skal følgende vilkår være oppfylt.

a) Alle enheter som tilhører samme undergruppe når det gjelder strukturtiltakene, anses som én motpart eller gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter.
b) Vedkommende myndigheter anvender en ensartet grense for eksponeringer omhandlet i første ledd.

Denne framgangsmåten skal ikke berøre effektivt tilsyn på konsolidert grunnlag og skal ikke få uforholdsmessige negative virkninger for finanssystemet eller deler av det i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet, eller utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.

7. Før vedkommende myndigheter vedtar spesifikke strukturtiltak som omhandlet i nr. 6 for store eksponeringer, skal de minst to måneder før offentliggjøring av beslutningen om å vedta strukturtiltak, underrette Rådet, Kommisjonen, de berørte vedkommende myndigheter og EBA og framlegge relevant kvantitativ eller kvalitativ dokumentasjon om alle følgende punkter:
   a) Omfanget av virksomheten som er omfattet av strukturtiltakene.
   b) Årsakene til at slike utkast til tiltak anses som hensiktsmessige, effektive og forholdsmessige når det gjelder å beskytte innskytere.
   c) En vurdering av tiltakenes sannsynlige positive eller negative virkning på det indre marked på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige for medlemsstaten.
8. Myndigheten til å vedta en gjennomføringsrettsakt for godkjenning eller avvisning av foreslåtte nasjonale tiltak omhandlet i nr. 7 gis Kommisjonen, som skal treffe beslutning i samsvar med framgangsmåten i artikkel 464 nr. 2.

   Innen én måned etter at den har mottatt underretningen omhandlet i nr. 7, skal EBA avgi uttalelse til Rådet, Kommisjonen og den berørte medlemsstaten om punktene omhandlet i nevnte nummer. De berørte vedkommende myndigheter kan også avgi uttalelse til Rådet, Kommisjonen og den berørte medlemsstaten om punktene omhandlet i nevnte nummer.

   Idet det tas størst mulig hensyn til uttalelsene omhandlet i annet ledd skal Kommisjonen, dersom det er solid og sterk dokumentasjon for at tiltakene vil få negative virkninger på det indre marked som veier tyngre enn fordelene for den finansielle stabiliteten, innen to måneder etter at den har mottatt underretningen, avvise de foreslåtte nasjonale tiltakene. Ellers skal Kommisjonen godkjenne de foreslåtte nasjonale tiltakene for en innledende periode på to år, og tiltakene kan endres dersom det er hensiktsmessig.

   Kommisjonen skal avslå de foreslåtte nasjonale tiltakene bare dersom den mener at de foreslåtte nasjonale tiltakene får uforholdsmessige negative virkninger for finanssystemet eller deler av det i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet, og derfor utgjør eller skaper en hindring for det indre markeds virkemåte eller for fri bevegelighet for kapital i samsvar med bestemmelsene i TEUV.

   Kommisjonen skal i sin vurdering ta hensyn til uttalelsen fra EBA og dokumentasjonen som er framlagt i samsvar med nr. 7.

   Før tiltakene utløper, kan vedkommende myndigheter foreslå nye tiltak for å forlenge anvendelsesperioden med en ytterligere periode på to år av gangen. I så fall skal de underrette Kommisjonen, Rådet, de berørte vedkommende myndigheter og EBA. Godkjenning av de nye tiltakene skal være omfattet av framgangsmåten i denne artikkel. Denne artikkel berører ikke artikkel 458.

Artikkel 396

Overholdelse av krav for store eksponeringer

1. Dersom en eksponering unntaksvis overstiger grensen fastsatt i artikkel 395 nr. 1, skal institusjonen umiddelbart melde verdien av eksponeringen til vedkommende myndigheter, som dersom omstendighetene gjør det berettiget, kan gi institusjonen en begrenset frist til å tilpasse seg disse grensene.

   Dersom beløpet på 150 millioner euro som er omhandlet i artikkel 395 nr. 1, får anvendelse, kan vedkommende myndigheter i enkelttilfeller tillate at grensen på 100 % av institusjonens tellende kapital overskrides.
2. Dersom en institusjons forpliktelser, på individuelt eller delkonsolidert grunnlag, i henhold til denne del omfattes av unntak i henhold til artikkel 7 nr. 1, eller dersom bestemmelsene i artikkel 9 anvendes på morinstitusjoner i en medlemsstat, skal det treffes tiltak for å sikre en tilfredsstillende fordeling av risiko innenfor gruppen.

Artikkel 397

Beregning av tilleggskrav til ansvarlig kapital for store eksponeringer i handelsporteføljen

1. Overskridelsen omhandlet i artikkel 395 nr. 5 bokstav b) skal beregnes ved å velge ut de bestanddelene av den samlede eksponeringen som følger av handelsporteføljen overfor vedkommende motpart eller gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter som har de høyeste kravene for spesifikk risiko i tredje del avdeling IV kapittel 2 og/eller kravene i artikkel 299 og tredje del avdeling V, og som til sammen tilsvarer beløpet for overskridelsen omhandlet i artikkel 395 nr. 5 bokstav a).
2. Dersom overskridelsen ikke har vart i mer enn ti dager, skal det ytterligere kapitalkravet være 200 % av kravene nevnt i nr. 1 på de nevnte bestanddelene.
3. Ti dager etter overskridelsen skal de bestanddelene som er utvalgt i samsvar med nr. 1, innsettes på den relevante linjen i kolonne 1 i tabell 1 i stigende rekkefølge når det gjelder krav knyttet til spesifikk risiko i tredje del avdeling IV kapittel 2 og/eller krav i artikkel 299 og tredje del avdeling V. Tilleggskravet til ansvarlig kapital skal tilsvare summen av kravene knyttet til spesifikk risiko i tredje del avdeling IV kapittel 2 og/eller kravene i artikkel 299 og tredje del avdeling V for disse bestanddelene, multiplisert med den tilsvarende faktoren i kolonne 2 i tabell 1.

Tabell 1

Kolonne 1: Overskridelse av grensene (på grunnlag av en prosentdel av den tellende kapitalen)	Kolonne 2: Faktorer
Opptil 40 %	200 %
Fra 40 % til 60 %	300 %
Fra 60 % til 80 %	400 %
Fra 80 % til 100 %	500 %
Fra 100 % til 250 %	600 %
Over 250 %	900 %

Artikkel 398

Framgangsmåter for å hindre institusjoner i å omgå tilleggskravet til ansvarlig kapital

Institusjonene skal ikke med hensikt omgå de tilleggskravene til ansvarlig kapital fastsatt i artikkel 397 som de ellers skal oppfylle i forbindelse med eksponeringer som overstiger grensen fastsatt i artikkel 395 nr. 1, når overskridelsene har vart i mer enn ti dager, ved midlertidig å overføre de aktuelle eksponeringene til et annet selskap, enten innenfor eller utenfor samme gruppe, og/eller ved å foreta kunstige transaksjoner for å oppheve eksponeringen i tidagersperioden og skape en ny eksponering.

Institusjonene skal ha systemer som sikrer at alle overføringer som har den virkningen som er nevnt i første ledd, umiddelbart blir rapportert til vedkommende myndigheter.

Artikkel 399

Godtakbare kredittrisikoreduksjonsteknikker

1. Ved anvendelsen av artikkel 400–403 menes med «garanti» også kredittderivater som er anerkjent i henhold til tredje del avdeling II kapittel 4, bortsett fra kredittilknyttede gjeldsinstrumenter (CLN).
2. Dersom anerkjennelse av finansiert eller ikke-finansiert kredittbeskyttelse tillates i henhold til artikkel 400–403, skal dette skje under forutsetning av at godkjenningskravene og andre krav som er fastsatt i tredje del avdeling II kapittel 4, overholdes, med forbehold for nr. 3 i denne artikkel.
3. Dersom en institusjon anvender artikkel 401 nr. 2, skal anerkjennelse av finansiert kredittbeskyttelse være omfattet av de relevante kravene i tredje del avdeling II kapittel 3. Ved anvendelse av denne del skal en institusjon ikke ta hensyn til sikkerheten som er omhandlet i artikkel 199 nr. 5–7, med mindre det er tillatt i henhold til artikkel 402.
4. Institusjonene skal så langt det er mulig analysere sine eksponeringer mot utstedere av sikkerhet, ytere av ikke-finansiert kredittbeskyttelse og underliggende eiendeler i henhold til artikkel 390 nr. 7, for å avdekke eventuelle konsentrasjoner og, dersom det er hensiktsmessig, treffe tiltak og rapportere eventuelle viktige resultater av analysen til vedkommende myndighet.

Artikkel 400

Unntak

1. Følgende eksponeringer skal unntas fra anvendelsen av artikkel 395 nr. 1:
   a) Eiendeler som utgjør fordringer på sentralmyndigheter, sentralbanker eller offentlige foretak, som usikret ville blitt gitt en

risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

b) Eiendeler som utgjør fordringer på internasjonale organisasjoner eller multilaterale utviklingsbanker, som usikret ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

c) Eiendeler som utgjør fordringer med uttrykkelige garantier fra sentralmyndigheter, sentralbanker, internasjonale organisasjoner, multilaterale utviklingsbanker eller offentlige foretak, der usikrede fordringer på enheten som gir garantien, ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

d) Andre eksponeringer mot sentralmyndigheter, sentralbanker, internasjonale organisasjoner, multilaterale utviklingsbanker eller offentlige foretak, eller eksponeringer garantert av disse, der usikrede fordringer på den enheten som eksponeringen gjelder, eller som har gitt garantien, ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold tredje del avdeling II kapittel 2.

e) Eiendeler som utgjør fordringer på medlemsstatenes regionale eller lokale myndigheter, der disse fordringene ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, og andre eksponeringer mot eller garantert av regionale eller lokale myndigheter, der fordringer på disse ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

f) Eksponeringer mot motparter omhandlet i artikkel 113 nr. 6 eller 7 dersom de ville blitt gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2. Eksponeringer som ikke oppfyller disse kriteriene, skal, uavhengig av om de er unntatt fra bestemmelsene i artikkel 395 nr. 1, behandles som eksponeringer mot en tredjepart.

g) Eiendeler og andre eksponeringer som det er stilt sikkerhet for i form av kontantinnskudd hos den utlånende institusjonen, eller hos en institusjon som er den utlånende institusjonens morforetak eller datterforetak.

h) Eiendeler og andre eksponeringer som det er stilt sikkerhet for i form av innskuddsbevis utstedt av den utlånende institusjonen, eller av en institusjon som er den utlånende institusjonens morforetak eller datterforetak, og som er oppbevart hos hvilken som helst av disse.

i) Eksponeringer som følger av uutnyttede kredittfasiliteter som klassifiseres som lavrisikoposter utenfor balansen i vedlegg I, forutsatt at det med vedkommende motpart eller gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter er inngått en avtale som innebærer at fasiliteten kan trekkes bare dersom det er godtgjort at det ikke vil medføre noen overskridelse av grensen som skal anvendes i henhold til artikkel 395 nr. 1.

j) Handelseksponeringer mot sentrale motparter og bidrag til misligholdsfond for sentrale motparter.

k) Eksponeringer i forbindelse med innskuddsgarantiordninger i henhold til direktiv 94/19/EF som følge av finansieringen av disse ordningene, dersom institusjonene som er medlemmer av en ordning, har en rettslig forpliktelse eller avtaleforpliktelse til å finansiere ordningen.

Kontanter mottatt i henhold til et kredittilknyttet gjeldsinstrument utstedt av institusjonen samt en motparts lån til og innskudd i institusjonen som er underlagt en avtale om motregning i balansen som er godkjent i henhold til tredje del avdeling II kapittel 4, skal anses som omfattet av bokstav g).

2. Vedkommende myndigheter kan helt eller delvis unnta følgende eksponeringer:

a) Obligasjoner med fortrinnsrett som definert i artikkel 129 nr. 1, 3 og 6.

b) Eiendeler som utgjør fordringer på medlemsstatenes regionale eller lokale myndigheter, der disse fordringene ville blitt gitt en risikovekt på 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, og andre eksponeringer mot eller garantert av regionale eller lokale myndigheter, der fordringer på disse ville blitt gitt en risikovekt på 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

c) Eksponeringer, herunder deltakerinteresser eller andre typer eierandeler, som en institusjon har mot sitt morforetak, morforetakets øvrige datterforetak eller sine egne datterforetak, forutsatt at disse foretakene omfattes av det tilsynet på konsolidert grunnlag som institusjonen selv er omfattet av i samsvar med denne forordning, direktiv 2002/87/EF eller tilsvarende gjeldende regler i en tredjestat; uavhengig av om de er unntatt fra artikkel 395 nr. 1, skal eksponeringer som ikke oppfyller disse kriteriene, behandles som eksponeringer mot en tredjepart.

d) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer, herunder deltakerinteresser og andre typer eierandeler, mot regionale eller sentrale kredittinstitusjoner som kredittinstitusjonen er knyttet til gjennom et nettverk i henhold til lovbestemmelser, og som ifølge disse bestemmelsene har ansvar for kontantoppgjørsvirksomheten i nettverket.

e) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot kredittinstitusjoner, som er inngått av kredittinstitusjoner, der den ene utøver virksomhet på et ikkekonkurranseutsatt grunnlag og yter eller garanterer lån i henhold til regelverksprogrammer eller i henhold til sine vedtekter for å fremme bestemte økonomiske sektorer under en form for kontroll fra myndighetenes side og med restriksjoner på bruken av lånene, forutsatt at de respektive eksponeringene oppstår i forbindelse med slike lån som overføres til de begunstigede gjennom kredittinstitusjoner, eller i forbindelse med garantiene for disse lånene.

f) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot institusjoner, forutsatt at disse eksponeringene ikke utgjør slike institusjoners ansvarlige kapital, ikke varer lenger enn til følgende bankdag og ikke er uttrykt i en større handelsvaluta.

g) Eiendeler som utgjør fordringer på sentralbanker i form av fastsatte minstereserver i disse sentralbankene, og som er uttrykt i deres nasjonale valutaer.

h) Eiendeler som utgjør fordringer på sentralmyndigheter i form av lovfestede likviditetskrav, som plasseres i statsobligasjoner, og som er uttrykt og finansiert i deres nasjonale valutaer, forutsatt at disse sentralmyndighetenes kredittvurdering, som er foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon, anses å tilsvare lav til moderat risiko av vedkommende myndigheter.

i) 50 % av remburser med medium risiko/lav risiko utenfor balansen og uutnyttede kredittfasiliteter med medium risiko/lav risiko utenfor balansen i henhold til vedlegg I, og, etter godkjenning fra vedkommende myndigheter, 80 % av garantier som ikke er lånegarantier, som er basert på lov eller forskrift, og som gjensidige garantifond som har status som kredittinstitusjoner, tilbyr sine medlemmer.

j) Lovpålagte garantier som anvendes når et pantelån finansiert gjennom utstedelse av pantobligasjoner, utbetales til låntakeren før den endelige registreringen av pantet i matrikkelen, forutsatt at garantien ikke anvendes til å begrense risikoen i forbindelse med beregningen av de risikovektede eksponeringsbeløpene.

k) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot anerkjente børser.

3. Vedkommende myndigheter kan anvende unntaket omhandlet i nr. 2 bare dersom følgende vilkår er oppfylt:

a) Eksponeringens særlige art, motparten eller forbindelsen mellom institusjonen og motparten fjerner eller reduserer risikoen ved eksponeringen.

b) En gjenværende konsentrasjonsrisiko kan håndteres med midler som er like effektive som bestemmelsene, framgangsmåtene og ordningene fastsatt i artikkel 81 i direktiv 2013/36/EU.

Vedkommende myndigheter skal underrette EBA om hvorvidt de har til hensikt å anvende noen av unntakene omhandlet i nr. 2 i samsvar med bokstav a) og b) i dette nummer, og skal rådføre seg med EBA om dette valget.

Artikkel 401

Beregning av virkningen av kredittrisikoreduksjonsteknikker

1. For beregningen av verdien av eksponeringer i henhold til artikkel 395 nr. 1 kan en institusjon anvende den fullt justerte eksponeringsverdien som beregnet i henhold til tredje del avdeling II kapittel 4, idet det tas hensyn til kredittrisikoreduksjonen, volatilitetsjusteringer og eventuelt avvikende løpetid (E*).

2. En institusjon som har tillatelse til å anvende egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer for en eksponeringskategori i henhold til tredje del avdeling II kapittel 3, kan med vedkommende myndigheters tillatelse ta hensyn til virkningene av finansiell sikkerhet ved beregning av verdien av eksponeringer i henhold til artikkel 395 nr. 1.

Vedkommende myndigheter skal gi tillatelsen omhandlet i foregående ledd bare dersom institusjonen kan estimere virkningene av den finansielle sikkerheten på sine eksponeringer atskilt fra andre aspekter som er relevante for LGD-verdien.

Institusjonens estimater skal være tilstrekkelig egnet til å redusere eksponeringsverdien med sikte på overholdelse av bestemmelsene i artikkel 395.

Dersom en institusjon har tillatelse til å benytte egne estimater for virkningene av å stille finansielle sikkerheter, skal den gjøre dette på en måte som er forenlig med den metoden som anvendes ved beregningen av kravene til ansvarlig kapital i samsvar med denne forordning.

Institusjoner som har tillatelse til å benytte egne LGD-estimater og konverteringsfaktorer for en eksponeringskategori i henhold til tredje del avdeling II kapittel 3, og som ikke beregner verdien av sine eksponeringer med metoden nevnt i første ledd i dette nummer, kan anvende den avanserte metoden for finansielle sikkerheter eller metoden i artikkel 403 nr. 1 bokstav b) for beregning av verdien av eksponeringer.

3. En institusjon som benytter den avanserte metoden for finansielle sikkerheter eller har tillatelse til å benytte metoden beskrevet i nr. 2 i denne artikkel ved beregning av verdien av eksponeringer i henhold til artikkel 395 nr. 1, skal utføre periodisk stresstesting i forbindelse med sine kredittrisikokonsentrasjoner, herunder når det gjelder den realiserbare verdien av eventuell mottatt sikkerhet.

De periodiske stresstestene omhandlet i første ledd skal avdekke risiko som forårsakes av potensielle endringer i markedsforhold som vil kunne ha en negativ innvirkning på institusjonens kapitaldekning og på risiko som oppstår ved realisering av sikkerhet i stressituasjoner.

De stresstestene som gjennomføres, skal være tilstrekkelige og hensiktsmessige for vurderingen av slike risikoer.

Dersom den periodiske stresstestingen viser en lavere realiserbar verdi av mottatt sikkerhet enn den som ville vært tillatt ved anvendelse av den avanserte metoden for finansielle sikkerheter eller metoden i nr. 2, alt etter hva som er relevant, skal verdien av den sikkerheten som tillates ved beregning av verdien av eksponeringer med hensyn til artikkel 395 nr. 1, reduseres tilsvarende.

Institusjoner omhandlet i første ledd skal ta med følgende i sine strategier for å håndtere konsentrasjonsrisiko:

a) Retningslinjer og framgangsmåter for å håndtere risiko som følge av avvikende løpetid mellom eksponeringer og eventuell kredittbeskyttelse for disse eksponeringene.
b) Retningslinjer og framgangsmåter for tilfeller der en stresstest viser en lavere realiserbar verdi for sikkerhet enn den som det er tatt hensyn til ved anvendelsen av den avanserte metoden for finansielle sikkerheter eller metoden i nr. 2.
c) Retningslinjer og framgangsmåter knyttet til konsentrasjonsrisiko som følge av anvendelsen av kredittrisikoreduksjonsteknikker, og særlig store indirekte kreditteksponeringer, for eksempel med en enkelt utsteder av verdipapirer som er mottatt som sikkerhet.

Artikkel 402

Eksponeringer som følge av pantelån

1. Ved beregningen av eksponeringsverdier i henhold til artikkel 395 kan en institusjon redusere verdien av en eksponering eller deler av en eksponering med full sikkerhet i fast eiendom, i samsvar med artikkel 125 nr. 1, med den pantsatte delen av markeds- eller pantelånsverdien for den aktuelle faste eiendommen, men ikke med mer enn 50 % av markedsverdien eller 60 % av pantelånsverdien i de medlemsstatene som ved lov eller forskrift har fastsatt strenge kriterier for vurderingen av pantelånsverdien, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Medlemsstatens vedkommende myndigheter har fastsatt en risikovekt på høyst 35 % for eksponeringer eller deler av eksponeringer med sikkerhet i boligeiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 2.
   b) Eksponeringen eller deler av eksponeringen er fullt ut sikret med
      i) pant i boligeiendom eller
      ii) en boligeiendom i en leasingtransaksjon der utleier beholder full eiendomsrett til boligeiendommen og leasingtakeren ennå ikke har anvendt sin kjøpsopsjon.
   c) Kravene i artikkel 208 og artikkel 229 nr. 1 er oppfylt.
2. Ved beregningen av eksponeringsverdier i henhold til artikkel 395 kan en institusjon redusere verdien av en eksponering eller deler av en eksponering med full sikkerhet i fast eiendom, i samsvar med artikkel 126 nr. 1, med den pantsatte delen av markeds- eller pantelånsverdien for den aktuelle faste eiendommen, men ikke med mer enn 50 % av markeds-

verdien eller 60 % av pantelånsverdien i de medlemsstatene som ved lov eller forskrift har fastsatt strenge kriterier for vurderingen av pantelånsverdien, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Medlemsstatens vedkommende myndigheter har fastsatt en risikovekt på høyst 50 % for eksponeringer eller deler av eksponeringer med sikkerhet i næringseiendom i samsvar med artikkel 124 nr. 2.
b) Eksponeringen er fullt ut sikret med
   i) pant i kontorer eller andre forretningslokaler eller
   ii) kontorer eller andre forretningslokaler, og eksponeringen gjelder eiendomsleasingtransaksjoner.
c) Kravene i artikkel 126 nr. 2 bokstav a), artikkel 208 og artikkel 229 nr. 1 er oppfylt.
d) Næringseiendommen er fullt oppført.

3. En institusjon kan behandle en eksponering mot en motpart som følge av en omvendt gjenkjøpsavtale der institusjonen av motparten har kjøpt panterettigheter som er uavhengige av den sikrede gjelden, i tredjeparters faste eiendom, som en rekke enkelteksponeringer mot hver tredjepart, forutsatt at alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Motparten er en institusjon.
   b) Eksponeringen er fullt ut sikret med de panterettighetene i disse tredjepartenes faste eiendom som institusjonen har kjøpt, og institusjonen er i stand til å utøve disse panterettighetene.
   c) Institusjonen har sikret at kravene i artikkel 208 og artikkel 229 nr. 1 er oppfylt.
   d) Institusjonen blir berettiget til de fordringene som motparten har på tredjepartene i tilfelle av motpartens mislighold, insolvens eller avvikling.
   e) Institusjonen rapporterer det samlede beløpet for eksponeringene mot hver av de andre institusjonene som behandles i henhold til dette nummer, til vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 394.

   For dette formål skal institusjonen forutsette at den mot hver berørte tredjepart har en eksponering som tilsvarer størrelsen på den fordringen som motparten har på tredjeparten, i stedet for det tilsvarende beløpet for eksponeringen mot motparten. Den eventuelt gjenværende delen av eksponeringen mot motparten skal fortsatt behandles som en eksponering mot motparten.

Artikkel 403

Substitusjonsmetoden

1. Når en eksponering mot en motpart garanteres av en tredjepart eller gjennom sikkerhet utstedt av en tredjepart, kan en institusjon
   a) behandle den garanterte delen av eksponeringen som om den var inngått med garantisten i stedet for med motparten, forutsatt at den usikrede eksponeringen mot garantisten ville blitt gitt en risikovekt som tilsvarer eller er lavere enn risikovekten for den usikrede eksponeringen mot motparten i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2,
   b) behandle den delen av eksponeringen som har sikkerhet i form av markedsverdien av anerkjent sikkerhet, som om den var inngått med tredjeparten i stedet for med motparten, dersom eksponeringen garanteres gjennom sikkerhet og dersom den delen av eksponeringen som det er stilt sikkerhet for, ville blitt gitt en risikovekt som tilsvarer eller er lavere enn risikovekten for den usikrede eksponeringen mot motparten i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

   En institusjon skal ikke benytte metoden i første ledd bokstav b) når det er manglende samsvar mellom eksponeringens løpetid og beskyttelsens løpetid.

   Ved anvendelsen av denne del kan en institusjon benytte både den avanserte metoden for finansielle sikkerheter og behandlingen i første ledd bokstav b), men bare når det er tillatt å benytte både den avanserte metoden for finansielle sikkerheter og den enkle metoden for finansielle sikkerheter i henhold til artikkel 92.
2. Når en institusjon anvender nr. 1 bokstav a)
   a) og dersom garantien er angitt i en annen valuta enn den som er angitt for eksponeringen, skal beløpet for eksponeringen som anses for å være dekket, beregnes i samsvar med bestemmelsene om behandling av avvikende valuta for ikke-finansiert kredittbeskyttelse i tredje del avdeling II kapittel 4,
   b) skal et misforhold mellom eksponeringens løpetid og beskyttelsens løpetid behandles i samsvar med bestemmelsene om behandling av avvikende løpetid i tredje del avdeling II kapittel 4,
   c) kan delvis dekning anerkjennes i samsvar med behandlingen i tredje del avdeling II kapittel 4.

Femte del

Eksponeringer mot overført kredittrisiko

Avdeling I

Alminnelige bestemmelser for denne del

Artikkel 404

Virkeområde

Avdeling II og III får anvendelse på nye verdipapiriseringer som utstedes fra og med 1. januar 2011. Avdeling II og III får etter 31. desember 2014 anvendelse på eksisterende verdipapiriseringer dersom nye underliggende eksponeringer er lagt til eller erstattet etter nevnte dato.

Avdeling II

Krav for investorinstitusjoner

Artikkel 405

Utsteders tilbakeholdte interesse

1. En institusjon som ikke opptrer som en initiativtakende eller organiserende institusjon eller opprinnelig långiver, skal eksponeres for kredittrisikoen ved en verdipapiriseringsposisjon i eller utenfor sin handelsportefølje bare dersom den initiativtakende institusjonen, den organiserende institusjonen eller den opprinnelige långiveren overfor institusjonen uttrykkelig har gitt tilsagn om at den løpende vil beholde en vesentlig nettoøkonomisk interesse som under ingen omstendigheter skal være på mindre enn 5 %.

   Bare følgende anses som en beholdt vesentlig nettoøkonomisk interesse på minst 5 %:
   a) Minst 5 % av den pålydende verdien for hver av transjene som er solgt eller overført til investorene, er beholdt.
   b) Ved verdipapiriseringer i forbindelse med rullerende eksponeringer, tilbakeholding av den initiativtakende institusjonens interesse på minst 5 % av de verdipapiriserte eksponeringenes pålydende verdi.
   c) Tilbakeholding av tilfeldig utvalgte eksponeringer som tilsvarer minst 5 % av de verdipapiriserte eksponeringenes pålydende verdi, når slike eksponeringer ellers ville blitt verdipapirisert i verdipapiriseringen, forutsatt at antallet potensielt verdipapiriserte eksponeringer opprinnelig er minst 100.
   d) Tilbakeholding av førstetapstransjen og om nødvendig andre transjer med samme eller en strengere risikoprofil enn de transjene som er overført eller solgt til investorer, og som ikke forfaller tidligere enn de transjene som er overført eller solgt til investorer, slik at tilbakeholdingen samlet tilsvarer minst 5 % av de verdipapiriserte eksponeringenes pålydende verdi.
   e) En førstetapseksponering på minst 5 % av hver verdipapiriserte eksponering i verdipapiriseringen er beholdt.

   Den nettoøkonomiske interessen måles når eksponeringen oppstår, og skal løpende opprettholdes. Den nettoøkonomiske interessen, herunder beholdte posisjoner, eierandeler eller eksponeringer, skal ikke være omfattet av noen kredittrisikoreduksjon, korte posisjoner eller andre former for sikring, og den skal ikke selges. Den nettoøkonomiske interessen skal bestemmes av den nominelle verdien av poster utenfor balansen.

   Tilbakeholdingskravene skal ikke anvendes flere ganger for samme verdipapirisering.
2. Når en morkredittinstitusjon i EU, et finansielt holdingselskap i EU eller et blandet finansielt holdingselskap i EU, eller et av disses datterforetak i egenskap av initiativtakende eller organiserende institusjon verdipapiriserer eksponeringer fra flere kredittinstitusjoner, verdipapirforetak eller andre finansinstitusjoner som er underlagt tilsyn på konsolidert grunnlag, kan kravet i nr. 1 oppfylles på grunnlag av den konsoliderte stillingen til den tilknyttede morkredittinstitusjonen i EU, det finansielle holdingselskapet i EU eller det blandede finansielle holdingselskapet i EU.

   Første ledd får anvendelse bare når de kredittinstitusjonene, verdipapirforetakene eller finansinstitusjonene som opprettet de verdipapiriserte eksponeringene, har forpliktet seg til å oppfylle kravene i artikkel 408 og i god tid gi den initiativtakende eller organiserende kredittinstitusjonen og morkredittinstitusjonen i EU, det finansielle holdingselskapet i EU eller det blandede finansielle holdingselskapet i EU de opplysningene som er nødvendige for å oppfylle kravene i artikkel 409.
3. Nr. 1 får ikke anvendelse når de verdipapiriserte eksponeringene er eksponeringer mot eller fullt ut, ubetinget og ugjenkallelig garantert av følgende enheter:
   a) Sentralmyndigheter og sentralbanker.
   b) Regionale og lokale myndigheter og offentlige foretak i medlemsstatene.
   c) Institusjoner som er gitt en risikovekt på høyst 50 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

d) Multilaterale utviklingsbanker.

4. Nr. 1 får ikke anvendelse på transaksjoner som er basert på en klar, gjennomsiktig og tilgjengelig indeks, der de underliggende referanseenhetene er identiske med dem som utgjør en indeks over enheter som handles bredt, eller som er andre omsettelige verdipapirer enn verdipapiriseringsposisjoner.

Artikkel 406

Behørig aktsomhet («due diligence»)

1. Før institusjonene blir eksponert for kredittrisikoen ved en verdipapirisering, og deretter etter behov, skal de for hver av de individuelle verdipapiriseringsposisjonene kunne dokumentere overfor vedkommende myndigheter at de har en bred og inngående forståelse av og har gjennomført formelle retningslinjer og framgangsmåter som er relevante for posisjonene i og utenfor handelsporteføljen, og som står i et rimelig forhold til risikoprofilen for deres investeringer i verdipapiriserte posisjoner, for analysering og registrering av
   a) opplysninger gitt i henhold til artikkel 405 nr. 1 av initiativtakende eller organiserende institusjoner eller opprinnelige långivere for å angi den nettoøkonomiske interessen som de løpende opprettholder i verdipapiriseringen,
   b) risikofaktorene for hver enkelt verdipapiriseringsposisjon,
   c) risikofaktorene for de underliggende eksponeringene i verdipapiriseringsposisjonen,
   d) omdømmet og tapserfaringene ved tidligere verdipapiriseringer hos initiativtakende eller organiserende institusjoner i de relevante underliggende eksponeringskategoriene i verdipapiriseringsposisjonen,
   e) de initiativtakende eller organiserende institusjonenes eller deres agenters eller rådgiveres erklæringer og opplysninger om den behørige aktsomhet de har utvist i forbindelse med de verdipapiriserte eksponeringene og, dersom det er relevant, kvaliteten på sikkerheten for de verdipapiriserte eksponeringene,
   f) dersom det er relevant, de metodene og begrepene som vurderingen av sikkerheten for de verdipapiriserte eksponeringene er basert på, og de retningslinjene som den initiativtakende eller organiserende institusjonen har innført for å sikre takstmannens uavhengighet,
   g) alle strukturelle kjennetegn ved verdipapiriseringen som vesentlig vil kunne påvirke utviklingen i institusjonens verdipapiriseringsposisjon, for eksempel avtalefestede prioritetsordninger og utløsningsgrenser knyttet til slike ordninger, kredittforbedringer, likviditetsforbedringer, markedsverdiutløsningsterskler og handelsspesifikke definisjoner av mislighold.

   Institusjonene skal regelmessig gjennomføre egne stresstester som passer til deres verdipapiriseringsposisjoner. For dette formål kan institusjonene bruke finansielle modeller som er utviklet av en ekstern kredittvurderingsinstitusjon, forutsatt at institusjonene på anmodning kan dokumentere at de har utvist behørig aktsomhet før de foretok investeringer, for å validere de relevante forutsetningene for og struktureringen av modellene og for å forstå metoden, forutsetningene og resultatene.

2. Institusjoner som ikke opptrer som initiativtakende eller organiserende institusjoner eller opprinnelige långivere, skal innføre formelle framgangsmåter som passer til deres posisjoner i og utenfor handelsporteføljen, og som står i et rimelig forhold til risikoprofilen for deres investeringer i verdipapiriserte posisjoner, for løpende og rettidig å overvåke utviklingen i de underliggende eksponeringene i deres verdipapiriseringsposisjoner. Dersom det er relevant, skal dette omfatte eksponeringstypen, prosentdelen av lån som er ubetalt mer enn 30, 60 og 90 dager etter forfall, misligholdsrater, forskuddsbetalingsrater, oppsagte lån, type sikkerhet og beboelse, frekvensfordelingen av kredittskår eller andre målinger av kredittverdigheten for de underliggende eksponeringene, bransjemessig og geografisk diversifisering og frekvensfordelingen av belåningsgraden med intervallbredder som gjør det lettere å foreta en hensiktsmessig følsomhetsanalyse. Dersom de underliggende eksponeringene selv utgjøres av verdipapiriseringsposisjoner, skal institusjonene ikke bare ha opplysningene omhandlet i dette ledd om de underliggende verdipapiriseringstransjene, for eksempel utstederens navn og kredittkvalitet, men også om de særlige kjennetegnene ved og utviklingen i de gruppene som er underliggende for disse verdipapiriseringstransjene.

   Institusjonene skal også anvende de samme analysestandardene på deltakerinteresser eller tegninger i verdipapiriseringsemisjoner som kjøpes fra tredjeparter, uavhengig av

om slike deltakerinteresser eller tegninger skal inngå i eller holdes utenfor deres handelsportefølje.

Artikkel 407

Ytterligere risikovekt

Dersom en institusjon på et vesentlig punkt ikke oppfyller kravene i artikkel 405, 406 eller 409 på grunn av uaktsomhet eller unnlatelse, skal vedkommende myndigheter pålegge en forholdsmessig ytterligere risikovekt på minst 250 % (og høyst 1250 %) av den risikovekten som skal anvendes på de relevante verdipapiriseringsposisjonene som angitt i henholdsvis artikkel 245 nr. 6 og artikkel 337 nr. 3. Risikovekten skal gradvis økes for hver etterfølgende overtredelse av bestemmelsene om behørig aktsomhet.

Vedkommende myndigheter skal ta hensyn til unntakene omhandlet i artikkel 405 nr. 3 for visse verdipapiriseringer ved å redusere den risikovekten de ellers ville pålegge i henhold til denne artikkel for verdipapiriseringer som omfattes av artikkel 405 nr. 3.

Avdeling iii

Krav for organiserende og initiativtakende institusjoner

Artikkel 408

Kriterier for utlån

Organiserende og initiativtakende institusjoner skal anvende de samme forsvarlige og veldefinerte kriteriene for utlån i samsvar med kravene i artikkel 79 i direktiv 2013/36/EU på eksponeringer som skal verdipapiriseres, som de anvender på eksponeringer utenfor deres egen handelsportefølje. For dette formål skal de samme prosessene for godkjenning og, dersom det er relevant, for endring, fornyelse og refinansiering av lån anvendes av de initiativtakende og organiserende institusjonene.

Dersom kravene i første ledd i denne artikkel ikke er oppfylt, skal artikkel 245 nr. 1 ikke anvendes av en initiativtakende institusjon, og denne initiativtakende institusjonen skal ikke ha rett til å utelukke de verdipapiriserte eksponeringene ved beregningen av kapitalkrav i henhold til denne forordning.

Artikkel 409

Opplysninger til investorer

Institusjoner som opptrer som initiativtakende institusjoner, organiserende institusjoner eller opprinnelige långivere, skal opplyse investorer om omfanget av sin forpliktelse i henhold til artikkel 405 til å beholde en nettoøkonomisk interesse i verdipapiriseringen. Organiserende og initiativtakende institusjoner skal sikre at potensielle investorer har umiddelbar tilgang til alle vesentlige og relevante data om kredittkvaliteten og utviklingen i de enkelte underliggende eksponeringene, kontantstrømmene og sikkerheten for en verdipapiriseringseksponering, samt til alle opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre omfattende og godt underbygd stresstesting på kontantstrømmene og sikkerhetsverdiene for de underliggende eksponeringene. For dette formål skal «vesentlige og relevante data» defineres på tidspunktet for verdipapiriseringen og om nødvendig deretter, alt etter verdipapiriseringens art.

Artikkel 410

Ensartede vilkår for anvendelsen

1. EBA skal årlig framlegge rapport for Kommisjonen om hvilke tiltak vedkommende myndigheter har truffet for å sikre at institusjonene overholder kravene i avdeling II og III.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å angi følgende:
   a) Kravene i artikkel 405 og 406, som får anvendelse på institusjoner som blir eksponert for verdipapiriseringsrisikoen.
   b) Tilbakeholdingskravet, herunder oppfyllelse av kriteriene for å beholde en vesentlig nettoøkonomisk interesse som omhandlet i artikkel 405, og tilbakeholdingsnivået.
   c) Kravene om behørig aktsomhet i artikkel 406 for institusjoner som blir eksponert for en verdipapiriseringsposisjon.
   d) Kravene i artikkel 408 og 409, som får anvendelse på initiativtakende og organiserende institusjoner.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å lette tilnærmingen av tilsynspraksis med hensyn til gjennomførin-

gen av artikkel 407, herunder de tiltakene som skal treffes i tilfelle av overtredelser av forpliktelsene knyttet til behørig aktsomhet og risikostyring.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Sjette del

Likviditet

Avdeling I

Definisjoner og krav til likviditetsreserve

Artikkel 411

Definisjoner

I denne del menes med

1) «finansiell kunde» en kunde som utøver en eller flere av virksomhetene som er angitt i vedlegg I til direktiv 2013/36/EU, som hovedvirksomhet, eller er ett av følgende:
   a) En kredittinstitusjon.
   b) Et verdipapirforetak.
   c) Et spesialforetak for verdipapirisering.
   d) En IKI.
   e) En investeringsordning som ikke er av åpen type.
   f) Et forsikringsforetak.
   g) Et finansielt holdingselskap eller et blandet finansielt holdingselskap.
2) «massemarkedsinnskudd» en forpliktelse overfor en fysisk person eller en SMB, dersom den fysiske personen eller SMB-en tilhører kategorien for massemarkedseksponeringer i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden for kredittrisiko, eller en forpliktelse overfor et foretak som er berettiget til behandlingen i artikkel 153 nr. 4, og dersom de samlede innskuddene fra alle slike foretak på gruppebasis ikke overstiger 1 million euro.

Artikkel 412

Krav til likviditetsreserve

1. Institusjonene skal ha tilstrekkelige likvide eiendeler til en samlet verdi som dekker utgående pengestrømmer minus inngående pengestrømmer i stressituasjoner, for å sikre at institusjonene opprettholder likviditetsbuffere som er tilstrekkelige til å dekke eventuell ubalanse mellom inngående og utgående pengestrømmer i alvorlige stressituasjoner i en periode på 30 dager. I stressperioder kan institusjonene anvende sine likvide eiendeler for å dekke sine utgående netto pengestrømmer.
2. Institusjonene skal ikke foreta dobbelttelling av inngående kontantstrømmer og likvide eiendeler.
3. Institusjonene kan anvende de likvide eiendelene omhandlet i nr. 1 for å oppfylle sine forpliktelser i stressituasjoner i samsvar med artikkel 414.
4. Bestemmelsene i avdeling II skal bare anvendes for å fastsette rapporteringsforpliktelsene som angitt i artikkel 415.
5. Medlemsstatene kan opprettholde eller innføre nasjonale bestemmelser om likviditetskrav før de bindende minstestandardene for krav til likviditetsreserve er fastsatt og innført fullt ut i Unionen i samsvar med artikkel 460. Medlemsstatene eller vedkommende myndigheter kan kreve at nasjonalt godkjente institusjoner eller en del av disse institusjonene skal opprettholde et krav til høyere likviditetsreserve på opptil 100 %, før den bindende minstestandarden på 100 % er innført fullt ut i samsvar med artikkel 460.

Artikkel 413

Stabil finansiering

1. Institusjonene skal sikre at langsiktige forpliktelser er tilstrekkelig dekket med ulike stabile finansieringsinstrumenter både under normale forhold og i stressituasjoner.
2. Bestemmelsene i avdeling III får anvendelse bare for å fastsette rapporteringsforpliktelser som angitt i artikkel 415.
3. Medlemsstatene kan opprettholde eller innføre nasjonale bestemmelser om krav til stabil finansiering før bindende minstestandarder for krav til langsiktig stabil finansiering er fastsatt og innført i Unionen i samsvar med artikkel 510.

Artikkel 414

Oppfyllelse av likviditetskrav

Dersom en institusjon ikke oppfyller eller ikke forventer å oppfylle kravet i artikkel 412 eller den generelle forpliktelsen i artikkel 413 nr. 1, herunder i stressperioder, skal den umiddelbart underrette vedkommende myndigheter og uten unødig opphold framlegge en plan for vedkommende myndigheter for hvordan den innen rime-

lig tid igjen skal kunne oppfylle kravet i artikkel 412 eller artikkel 413 nr. 1. Fram til institusjonen igjen oppfyller kravet, skal den foreta daglig rapportering av postene omhandlet i avdeling II, eller eventuelt avdeling III, ved hver bankdags avslutning, med mindre vedkommende myndigheter tillater en mindre hyppig rapportering og en lengre rapporteringsfrist. Vedkommende myndigheter skal bare gi slike tillatelser på grunnlag av en institusjons individuelle situasjon og idet det tas hensyn til omfanget og kompleksiteten av institusjonens virksomhet. De skal overvåke gjennomføringen av planen og ved behov kreve at gjennomføringen skjer hurtigere.

Avdeling II

Rapportering om likviditet

Artikkel 415

Rapporteringsplikt og rapporteringsformat

1. Institusjonene skal til vedkommende myndigheter rapportere de postene som er omhandlet i avdeling II og III, samt deres bestanddeler, i en enkelt valuta, uavhengig av deres faktiske valuta, herunder sammensetningen av deres likvide eiendeler i samsvar med artikkel 416. Fram til kravet til likviditetsreserve i sjette del er fullt ut fastsatt og gjennomført som minstestandard i samsvar med artikkel 460, skal institusjonene rapportere postene nevnt i avdeling II og vedlegg III. Institusjonene skal rapportere postene nevnt i avdeling III. Rapportering skal skje minst månedlig når det gjelder postene i avdeling II og vedlegg III, og minst kvartalsvis når det gjelder postene i avdeling III.

   Rapporteringsformatene skal inneholde alle nødvendige opplysninger og gi EBA mulighet til å vurdere hvorvidt sikrede utlån og transaksjoner med bytte av sikkerheter er blitt avviklet på riktig måte i tilfeller der likvide eiendeler omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav a) – c) er oppnådd mot sikkerhet som ikke oppfyller kravene i artikkel 416 nr. 1 bokstav a) – c).
2. En institusjon skal rapportere separat til vedkommende myndigheter i hjemstaten de postene som er omhandlet i nr. 1, i valutaen angitt nedenfor, når den har
   a) samlede forpliktelser i en annen valuta enn rapporteringsvalutaen angitt i nr. 1 som utgjør minst 5 % av institusjonens eller likviditetsundergruppens samlede forpliktelser, eller
   b) en betydelig filial i henhold til artikkel 51 i direktiv 2013/36/EU i en vertsstat som anvender en annen valuta enn rapporteringsvalutaen angitt i nr. 1.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi følgende:
   a) Ensartede formater og IT-løsninger med tilhørende instruksjoner for hyppighet samt referanse- og overføringsdatoer. Rapporteringsformatene og -hyppigheten skal stå i rimelig forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av institusjonenes ulike virksomheter og skal omfatte den rapporteringen som kreves i henhold til nr. 1 og 2.
   b) Ytterligere parametrer for likviditetsovervåkingen som kreves for at vedkommende myndigheter skal få en omfattende innsikt i likviditetsrisikoprofilen, og som skal stå i rimelig forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av en institusjons virksomhet.

   EBA skal framlegge for Kommisjonen disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for de postene som er angitt i bokstav a), før 28. juli 2013, og for de postene som er angitt i bokstav b), før 1. januar 2014.

   Fram til de bindende likviditetskravene er innført fullt ut, kan vedkommende myndigheter fortsatt samle inn opplysninger ved hjelp av overvåkingsverktøy med sikte på å overvåke overholdelsen av eksisterende nasjonale likviditetsstandarder.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
4. Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal på anmodning til rett tid og elektronisk oversende vedkommende myndigheter og den nasjonale sentralbank i vertsstaten samt EBA de enkelte rapportene i samsvar med denne artikkel.
5. Vedkommende myndigheter som utøver tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 111 i direktiv 2013/36/EU, skal på anmodning til rett tid og elektronisk oversende følgende myndigheter alle opplysninger som institusjonen har rapportert i samsvar med de ensartede rapporteringsformatene omhandlet i nr. 3:
   a) Vedkommende myndigheter og den nasjonale sentralbank i de vertsstatene der det er betydelige filialer i samsvar med artikkel 51 i direktiv 2013/36/EU av morinstitusjonen eller institusjoner som er kontrollert av det samme finansielle morholdingselskapet.
   b) Vedkommende myndigheter som har gitt tillatelse til datterforetak av morinstitusjo-

nen eller institusjoner som er kontrollert av det samme finansielle morholdingselskapet, samt sentralbanken i samme medlemsstat.

c) EBA.

d) ESB.

6. Vedkommende myndigheter som har gitt tillatelse til en institusjon som er et datterforetak av en morinstitusjon eller et finansielt morholdingselskap, skal på anmodning til rett tid og elektronisk oversende vedkommende myndigheter som utøver tilsyn på konsolidert grunnlag i samsvar med artikkel 111 i direktiv 2013/36/EU, sentralbanken i medlemsstaten der institusjonen har tillatelse, og EBA alle opplysninger som institusjonen har rapportert i samsvar med de ensartede rapporteringsformatene omhandlet i nr. 3.

Artikkel 416

Rapportering av likvide eiendeler

1. Institusjonene skal rapportere opplysninger om følgende som likvide eiendeler, med mindre annet følger av nr. 2, og bare dersom de likvide eiendelene oppfyller vilkårene i nr. 3:

a) Kontanter og eksponeringer mot sentralbanker, i den utstrekning disse eksponeringene til enhver tid kan heves i stressperioder. Når det gjelder innskudd i sentralbanker, skal vedkommende myndighet og sentralbanken arbeide for å oppnå enighet om i hvilket omfang disse minstereservene kan utnyttes i stressperioder.

b) Andre omsettelige eiendeler som har svært høy likviditet og kredittkvalitet.

c) Omsettelige eiendeler som utgjør fordringer på eller er garantert av

i) sentralmyndigheten i en medlemsstat, i en region med selvstendig myndighet til å fastsette og innkreve skatter eller i en tredjestat, i sentralmyndighetens eller den regionale myndighetens nasjonale valuta, dersom institusjonen har en likviditetsrisiko i den berørte medlemsstaten eller den berørte tredjestaten som den dekker ved å inneha disse likvide eiendelene,

ii) sentralbanker og offentlige foretak som ikke tilhører sentralmyndigheten, i sentralbankens og det offentlige foretakets nasjonale valuta,

iii) Den internasjonale oppgjørsbank, Det internasjonale valutafond, Kommisjonen og multilaterale utviklingsbanker,

iv) Det europeiske finansielle stabiliseringsfond og Den europeiske stabiliseringsordning.

d) Omsettelige eiendeler som har høy likviditet og kredittkvalitet.

e) Bevilgede kredittfasiliteter tilbudt av sentralbanker innenfor rammen av pengepolitikken, forutsatt at disse fasilitetene ikke er sikret med likvide eiendeler, med unntak av likviditetsstøtte i krisesituasjoner.

f) Dersom kredittinstitusjonen tilhører et nettverk i henhold til lovbestemmelser, lovfestede minsteinnskudd hos den sentrale kredittinstitusjonen og annen lov- eller avtalefestet tilgjengelig likvid finansiering fra den sentrale kredittinstitusjonen eller institusjoner som er medlemmer av nettverket omhandlet i artikkel 113 nr. 7, eller som er berettiget til unntaket som fastsatt i artikkel 10, forutsatt at denne finansieringen ikke er sikret med likvide eiendeler.

I påvente av at det fastsettes en ensartet definisjon i samsvar med artikkel 460 av høy og svært høy likviditet og kredittkvalitet, skal institusjonene selv i en gitt valuta identifisere omsettelige eiendeler med henholdsvis høy og svært høy likviditet og kredittkvalitet. I påvente av at det fastsettes en ensartet definisjon, kan vedkommende myndigheter, idet det tas hensyn til kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5, utstede generelle retningslinjer som institusjonene skal følge ved identifiseringen av eiendeler med høy og svært høy likviditet og kredittkvalitet. Dersom slike retningslinjer ikke finnes, skal institusjonene anvende gjennomsiktige og objektive kriterier for dette formål, herunder noen av eller alle kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5.

2. Følgende skal ikke anses som likvide eiendeler:

a) Eiendeler som er utstedt av en kredittinstitusjon, med mindre de oppfyller et av følgende vilkår:

i) De er obligasjoner som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4 eller 5, eller instrumenter med sikkerhet i eiendeler dersom det er dokumentert at de er av høyeste kredittkvalitet som fastsatt av EBA i henhold til kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5.

ii) De er obligasjoner som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF, bortsett fra dem som er omhandlet i punkt i) i denne bokstav.

iii) Kredittinstitusjonen er opprettet av sentralmyndigheten eller en regional myndighet i en medlemsstat, og denne myndigheten er forpliktet til å beskytte institusjonens økonomiske grunnlag og opprettholde dens levedyktighet i hele dens levetid, eller eiendelen garanteres uttrykkelig av denne myndigheten, eller minst 90 % av lånene som gis av institusjonen, direkte eller indirekte garanteres av denne myndigheten, og eiendelen anvendes fortrinnsvis for å finansiere støttelån som gis på ikke-konkurranseutsatt grunnlag og ikke er profittorientert, med sikte på å fremme denne myndighetens politiske mål.

b) Eiendeler som stilles som sikkerhet for institusjonen ved omvendte gjenkjøpstransaksjoner og verdipapirfinansieringstransaksjoner, som institusjonen innehar bare for å redusere kredittrisikoen, og som ikke er tilgjengelige for institusjonen i henhold til lov og avtale.

c) Eiendeler utstedt av ett av følgende:
   i) Et verdipapirforetak.
   ii) Et forsikringsforetak.
   iii) Et finansielt holdingselskap.
   iv) Et blandet finansielt holdingselskap.
   v) Et annet foretak som utøver en eller flere av virksomhetene oppført i vedlegg I til direktiv 2013/36/EU, som sin hovedvirksomhet.

3. I samsvar med nr. 1 skal institusjonene rapportere eiendeler som oppfyller følgende vilkår, som likvide eiendeler:
   a) De er ikke beheftet eller de er tilgjengelige i sikkerhetsgrupper som kan anvendes for å skaffe ytterligere finansiering innenfor rammen for kommitterte, men ennå ikke finansierte kredittlinjer som er tilgjengelige for institusjonen.
   b) De er ikke utstedt av institusjonen selv eller dens morinstitusjon eller datterinstitusjoner eller et annet datterforetak av dens morinstitusjon eller finansielle morholdingselskap.
   c) Deres pris er som regel fastsatt av markedsdeltakerne og kan lett observeres på markedet, eller deres pris kan fastsettes etter en formel som er lett å beregne på grunnlag av offentlig tilgjengelige data, og den avhenger ikke av sterke antakelser som vanligvis er tilfellet når det gjelder strukturerte eller eksotiske produkter.
   d) De er godtakbar sikkerhet for ordinære likviditetsoperasjoner hos en sentralbank i en medlemsstat eller, dersom de likvide eiendelene innehas for å oppfylle utgående pengestrømmer i en tredjestats valuta, hos sentralbanken i vedkommende tredjestat.
   e) De er notert på en anerkjent børs, eller de er omsettelige gjennom direkte avtaler om salg eller gjennom en enkel gjenkjøpsavtale på godkjente gjenkjøpsmarkeder. Disse kriteriene skal vurderes separat for hvert marked.

   Vilkårene omhandlet i første ledd bokstav c)–e) får ikke anvendelse på eiendelene omhandlet i nr. 1 bokstav a), e) og f).

   Vilkåret omhandlet i første ledd bokstav d) får ikke anvendelse på likvide eiendeler som innehas for å dekke utgående pengestrømmer i en valuta der sentralbankens kriterier for å godta sikkerheter er svært snevre. Når det gjelder likvide eiendeler som er uttrykt i tredjestatsvalutaer, skal dette unntaket anvendes bare dersom tredjestatens vedkommende myndigheter anvender det samme eller et tilsvarende unntak.

4. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 1–3, og i påvente av at det fastsettes et bindende likviditetskrav i samsvar med artikkel 460 og nr. 1 annet ledd i denne artikkel, skal institusjonene rapportere om
   a) andre omsettelige eiendeler som ikke kan godtas som sikkerhet av sentralbankene, for eksempel aksjer og gull, på grunnlag av åpne og objektive kriterier, herunder noen av eller alle kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5,
   b) andre omsettelige eiendeler som kan godtas som sikkerhet av sentralbankene, for eksempel instrumenter med sikkerhet i eiendeler med høyeste kredittkvalitet som fastsatt av EBA i henhold til kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5,
   c) andre ikke-omsettelige eiendeler som kan godtas som sikkerhet av sentralbankene, for eksempel kredittfordringer som fastsatt av EBA i henhold til kriteriene i artikkel 509 nr. 3–5.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder med lister over valutaer som oppfyller vilkårene omhandlet i nr. 3 tredje ledd.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. mars 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i

første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Før de tekniske standardene omhandlet i tredje ledd trer i kraft, kan institusjonene fortsatt anvende behandlingen angitt i nr. 3 annet ledd dersom vedkommende myndigheter har anvendt denne behandlingen før 1. januar 2014.

6. Aksjer eller andeler i IKI-er kan behandles som likvide eiendeler opp til et beløp på 500 millioner euro i hver institusjons portefølje av likvide eiendeler, forutsatt at kravene i artikkel 132 nr. 3 er oppfylt, og at IKI-en, ut over derivater til reduksjon av rente- eller kreditt- eller valutarisikoen, bare investerer i likvide eiendeler som omhandlet i nr. 1 i denne artikkel.

   En IKIs bruk eller potensielle bruk av derivater for å sikre risikoer ved tillatte investeringer skal ikke hindre at IKI-en kan være godtakbar. Når verdien av IKI-ens aksjer eller andeler ikke blir markedsvurdert regelmessig av tredjeparter som omhandlet i artikkel 418 nr. 4 bokstav a) og b), og vedkommende myndighet ikke anser at en institusjon har utviklet robuste metoder og prosesser for en slik vurdering som omhandlet i artikkel 418 nr. 4 første punktum, skal aksjer eller andeler i vedkommende IKI ikke behandles som likvide eiendeler.

7. Når en likvid eiendel ikke lenger kvalifiserer for å inngå i beholdningen av likvide eiendeler, kan en institusjon imidlertid fortsatt anse den som en likvid eiendel i en ytterligere periode på 30 kalenderdager. Når en likvid eiendel i en IKI ikke lenger er berettiget til behandlingen i nr. 6, kan aksjene eller andelene imidlertid fortsatt anses som en likvid eiendel i en ytterligere periode på 30 kalenderdager, forutsatt at disse eiendelene utgjør høyst 10 % av IKI-ens samlede eiendeler.

Artikkel 417

Operative krav til beholdninger av likvide eiendeler

Institusjonene skal bare rapportere beholdninger av likvide eiendeler som oppfyller alle følgende vilkår, som likvide eiendeler:

a) De er tilstrekkelig diversifisert. Diversifisering er ikke et krav med hensyn til eiendeler som tilsvarer artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c).
b) De er rettslig og i praksis umiddelbart tilgjengelige til enhver tid i løpet av de neste 30 dagene for realisering i henhold til en avtale om direkte salg eller gjennom en enkel gjenkjøpsavtale på godkjente gjenkjøpsmarkeder for å oppfylle forpliktelser som forfaller til betaling. Likvide eiendeler omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav c) som innehas i tredjestater der det er overføringsrestriksjoner, eller som er uttrykt i ikke-konvertible valutaer, skal anses som tilgjengelige for realisering bare dersom de tilsvarer utgående strømmer i den berørte tredjestaten eller den aktuelle valutaen, med mindre institusjonen kan dokumentere overfor vedkommende myndigheter at den i tilstrekkelig omfang har sikret den tilknyttede valutarisikoen.
c) De likvide eiendelene kontrolleres av en likviditetsforvaltningsfunksjon.
d) En del av de likvide eiendelene, unntatt dem som er omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav a), c), e) og f), realiseres regelmessig og minst én gang i året gjennom avtaler om direkte salg eller gjennom enkle gjenkjøpsavtaler på godkjente gjenkjøpsmarkeder, for følgende formål:
   i) Å teste adgangen til markedet for disse eiendelene.
   ii) Å teste effektiviteten i prosessene for realisering av eiendeler.
   iii) Å teste eiendelenes anvendelighet.
   iv) Å minimere risikoen for negative signaler i stressituasjoner.
e) Prisrisikoen knyttet til eiendelene kan sikres, men de likvide eiendelene skal være omfattet av egnede interne ordninger som sikrer at de er lett tilgjengelige for likviditetsstyringsfunksjonen når det er nødvendig, og særlig at de ikke anvendes i andre løpende transaksjoner, herunder:
   i) sikring eller andre handelsstrategier,
   ii) kredittforbedringer i strukturerte transaksjoner,
   iii) dekning av driftskostnader.
f) Valutaen for de likvide eiendelene stemmer overens med fordelingen etter valuta av utgående pengestrømmer etter fradrag av inngående strømmer.

Artikkel 418

Verdsetting av likvide eiendeler

1. Likvide eiendeler skal rapporteres til markedsverdi, idet det tas hensyn til egnede avkortinger som minst gjenspeiler varigheten, kreditt- og likviditetsrisikoen og typiske avkortinger av gjenkjøpsavtaler i perioder med generell stress i markedet. Avkortingene skal være minst 15 % for eiendelene omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav d). Dersom institusjonen sikrer prisrisikoen som er knyttet til en eiendel,

skal den ta hensyn til den kontantstrømmen som følger av den potensielle avviklingen av sikringen.

2. Aksjer eller andeler i IKI-er som omhandlet i artikkel 416 nr. 6 skal avkortes, idet det tas hensyn til de underliggende eiendelene på følgende måte:
   a) 0 % for eiendelene omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav a).
   b) 5 % for eiendelene omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav b) og c).
   c) 20 % for eiendelene omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav d).
3. Gjennomskjæringsmetoden (look-through approach) omhandlet i nr. 2 skal anvendes på følgende måte:
   a) Dersom institusjonen har kunnskap om en IKIs underliggende eksponeringer, kan den ta hensyn til disse underliggende eksponeringene ved kategoriseringen i henhold til artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–d).
   b) Dersom institusjonen ikke har kunnskap om en IKIs underliggende eksponeringer, skal det antas at IKI-en, opptil den høyeste tillatte grensen i henhold til sitt mandat, investerer i synkende rekkefølge i de eiendelstypene som er omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–d), til den samlede investeringsgrensen er nådd.
4. Institusjonene skal utvikle robuste metoder og prosesser for å beregne og rapportere markedsverdien og avkortingene for aksjer eller andeler i IKI-er. Bare dersom de kan dokumentere overfor vedkommende myndighet at eksponeringens betydning ikke berettiger at egne metoder utvikles, kan institusjonene overlate til følgende tredjeparter å beregne og rapportere avkortingene for aksjer eller andeler i IKI-er, i samsvar med metodene i nr. 3 bokstav a) og b):
   a) Depotinstitusjonen for IKI-en, forutsatt at IKI-en utelukkende investerer i verdipapirer og deponerer alle verdipapirer hos denne depotinstitusjonen.
   b) For andre IKI-er, IKI-ens forvaltningsselskap, forutsatt at IKI-ens forvaltningsselskap oppfyller kriteriene i artikkel 132 nr. 3 bokstav a).

   En ekstern revisor skal bekrefte riktigheten av beregningene som er foretatt av depotinstitusjonen eller IKI-ens forvaltningsselskap.

Artikkel 419

Valutaer der likvide eiendeler er tilgjengelige i begrenset omfang

1. EBA skal vurdere institusjonenes tilgang til de likvide eiendelene omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav b) i de valutaene som er relevante for institusjoner som er etablert i Unionen.
2. Dersom det berettigede behovet for likvide eiendeler i lys av kravet i artikkel 412 overstiger de tilgjengelige likvide eiendelene i en valuta, skal ett eller flere av følgende unntak anvendes:
   a) Som unntak fra artikkel 417 bokstav f) kan valutaen for de likvide eiendelene avvike fra fordelingen etter valuta av utgående pengestrømmer etter fradrag av inngående strømmer.
   b) For valutaer fra en medlemsstat eller en tredjestat kan de likvide eiendelene som kreves, erstattes med kredittlinjer fra sentralbanken i den berørte medlemsstaten eller i tredjestaten, som ved avtale er ugjenkallelig kommittert for de neste 30 dagene og rimelig priset, uavhengig av beløpet som for tiden er trukket, forutsatt at vedkommende myndigheter i den berørte medlemsstaten eller i tredjestaten gjør det samme, og at den berørte medlemsstaten eller tredjestaten har sammenlignbare rapporteringskrav.
3. Unntakene som anvendes i samsvar med nr. 2, skal være omvendt proporsjonale med tilgangen til de relevante eiendelene. Institusjonenes berettigede behov skal vurderes idet det tas hensyn til deres evne til gjennom sunn likviditetsforvaltning å begrense behovet for disse likvide eiendelene og andre markedsdeltakeres beholdninger av disse eiendelene.
4. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder med lister over valutaer som oppfyller kravene i denne artikkel.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. mars 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.
5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette unntakene som er omhandlet i nr. 2, herunder vilkårene for anvendelse av dem.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. mars 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 420

Utgående pengestrømmer

1. I påvente av at det fastsettes et likviditetskrav i samsvar med artikkel 460, skal de utgående pengestrømmene som skal rapporteres, omfatte følgende:
   a) Det aktuelle utestående beløpet for massemarkedsinnskudd som fastsatt i samsvar med artikkel 421.
   b) De aktuelle utestående beløpene for andre forfalte forpliktelser som kan kreves utbetalt av de utstedende institusjonene eller yteren av finansieringen, eller innebære en implisitt forventning fra yteren av finansiering om at institusjonen vil innløse forpliktelsen i løpet av de neste 30 dagene i samsvar med artikkel 422.
   c) De ytterligere utgående strømmene omhandlet i artikkel 423.
   d) Det høyeste beløpet som i løpet av de neste 30 dagene kan trekkes fra uutnyttede kommitterte kreditt- og likviditetsfasiliteter, i samsvar med artikkel 424.
   e) De ytterligere utgående strømmene som er identifisert ved vurderingen i samsvar med nr. 2.
2. Institusjonene skal regelmessig vurdere sannsynligheten for og den potensielle størrelsen på utgående pengestrømmer i løpet av de neste 30 dagene når det gjelder produkter eller tjenester som ikke omfattes av artikkel 422–424, og som de tilbyr eller yter støtte til, eller som potensielle kjøpere ville anse for å være knyttet til dem, herunder, men ikke begrenset til, utgående pengestrømmer som følge av avtalefestede ordninger, for eksempel andre forpliktelser utenfor balansen og betingede finansieringsforpliktelser, herunder, men ikke begrenset til kommitterte finansieringsfasiliteter, uutnyttede lån og forskudd til engrosmotparter, bevilgede, men ennå ikke utnyttede pantelån, kredittkort, overtrekk, planlagte utgående strømmer i forbindelse med fornyelse eller forlengelse av nye massemarkeds- eller engroslån, planlagt derivatgjeld og produkter knyttet til handelsfinansiering utenfor balansen, som omhandlet i artikkel 429 og vedlegg I. Disse utgående strømmene skal vurderes ut fra en antakelse om et kombinert idiosynkratisk og markedsomfattende stresscenario.

   Ved denne vurderingen skal institusjonene ta særlig hensyn til vesentlig omdømmetap som kan oppstå dersom det ikke gis likviditetsstøtte til slike produkter eller tjenester. Institusjonene skal minst én gang i året rapportere til vedkommende myndigheter de produktene og tjenestene der sannsynligheten og den potensielle størrelsen av utgående strømmer som omhandlet i første ledd er vesentlig, og vedkommende myndigheter skal fastsette hvilke utgående strømmer de skal tilordnes. Vedkommende myndigheter kan anvende en uttaksfaktor på opptil 5 % for produkter knyttet til handelsfinansiering utenfor balansen, som omhandlet i artikkel 429 og vedlegg I.

   Vedkommende myndigheter skal minst én gang i året framlegge rapport for EBA om de typene av produkter eller tjenester som de har fastsatt utgående pengestrømmer for på grunnlag av rapportene fra institusjonene. I denne rapporten skal de også forklare metoden som er anvendt for å fastsette de utgående pengestrømmene.

Artikkel 421

Utgående strømmer i forbindelse med massemarkedsinnskudd

1. Institusjonene skal separat rapportere massemarkedsinnskudd som er omfattet av en innskuddsgarantiordning i samsvar med direktiv 94/19/EF eller en tilsvarende innskuddsgarantiordning i en tredjestat, og multiplisere med minst 5 % dersom innskuddet enten
   a) er en del av et etablert kundeforhold som gjør det svært lite sannsynlig at uttak foretas, eller
   b) inngår i en transaksjonskonto, herunder kontoer som det regelmessig overføres lønn til.
2. Institusjonene skal multiplisere andre massemarkedsinnskudd som ikke er omhandlet i nr. 1, med minst 10 %.
3. Idet det tas hensyn til lokale innskyteres atferd, som anbefalt av nasjonale vedkommende myndigheter, skal EBA innen 1. januar 2014 utstede retningslinjer for kriteriene for fastsettelse av vilkår for anvendelse av nr. 1 og 2 i forbindelse med identifisering av massemarkedsinnskudd som omfattes av andre utgå-

ende strømmer, og definisjonene av disse produktene ved anvendelsen av denne avdeling. I disse retningslinjene skal det tas hensyn til sannsynligheten for at disse innskuddene fører til utgående pengestrømmer i løpet av de neste 30 dagene. Disse utgående strømmene skal vurderes ut fra en antakelse om et kombinert idiosynkratisk og markedsomfattende stresscenario.

4. Uten hensyn til nr. 1 og 2 skal institusjonene multiplisere sine massemarkedsinnskudd i tredjestater med en høyere prosentdel enn den som er omhandlet i nevnte numre, dersom en slik prosentdel angis i sammenlignbare rapporteringskrav i disse tredjestatene.
5. Institusjonene kan utelukke bestemte klart definerte kategorier av massemarkedsinnskudd fra beregningen av utgående strømmer, forutsatt at institusjonen i hvert enkelt tilfelle strengt anvender følgende bestemmelser på hele kategorien av slike innskudd, unntatt i enkelttilfeller der det er berettiget fordi omstendighetene er vanskelige for innskyteren:
   a) Innskyteren kan ikke heve innskuddet før det er gått 30 dager.
   b) Dersom innskuddet heves før det er gått 30 dager, skal innskyteren betale et straffegebyr som omfatter rentetapet mellom hevingstidspunktet og avtalens utløpsdato, pluss et vesentlig straffegebyr som ikke behøver å overstige de rentene som er påløpt for tidsrommet mellom innskuddstidspunktet og hevingstidspunktet.

Artikkel 422

Utgående strømmer fra andre forpliktelser

1. Institusjonene skal multiplisere forpliktelser som oppstår som følge av institusjonens egne driftskostnader, med 0 %.
2. Institusjonene skal multiplisere forpliktelser som oppstår som følge av sikrede utlånstransaksjoner og kapitalmarkedstransaksjoner i henhold til artikkel 192 nr. 3, med
   a) 0 % opp til verdien av de likvide eiendelene i henhold til artikkel 418, dersom de er sikret med eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416,
   b) 100 % over verdien av de likvide eiendelene i henhold til artikkel 418, dersom de er sikret med eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416,
   c) 100 % dersom de er sikret med eiendeler som ikke kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, med unntak av transaksjoner som er omfattet av bokstav d) og e) i dette nummer,
   d) 25 % dersom de er sikret med eiendeler som ikke kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, og långiveren er sentralmyndigheten, et offentlig foretak i den medlemsstaten der kredittinstitusjonen har fått tillatelse eller har etablert en filial, eller en multilateral utviklingsbank. Offentlige foretak som får slik behandling, skal begrenses til dem som har en risikovekt på høyst 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2,
   e) 0 % dersom långiveren er en sentralbank.
3. Institusjonene skal multiplisere forpliktelser som oppstår som følge av innskudd, som skal opprettholdes
   a) av innskyteren for å få tilgang til clearing-, deponerings- eller likviditetsstyringstjenester eller lignende tjenester fra institusjonen,
   b) i forbindelse med delingen av felles oppgaver innenfor rammen av en institusjonell beskyttelsesordning som oppfyller kravene i artikkel 113 nr. 7, eller som et lovfestet minsteinnskudd foretatt av et annet foretak som er medlem av samme institusjonelle beskyttelsesordning,
   c) av innskyteren som ledd i en annen etablert operasjonell forbindelse enn den som er omhandlet i bokstav a),
   d) av innskyteren for å oppnå clearing av kontanttransaksjoner og tjenesteytelser fra den sentrale kredittinstitusjonen, og dersom kredittinstitusjonen tilhører et nettverk i henhold til lovbestemmelser,

   med 5 % i forbindelse med bokstav a) i den utstrekning de er dekket av en innskuddsgarantiordning i henhold til direktiv 94/19/EF eller en tilsvarende innskuddsgarantiordning i en tredjestat, og ellers med 25 %.

   Kredittinstitusjoners innskudd i sentrale kredittinstitusjoner som anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416 nr. 1 bokstav f), skal multipliseres med en uttaksfaktor på 100.
4. Clearing-, deponerings- eller likviditetsstyringstjenester eller lignende tjenester som omhandlet i nr. 3 bokstav a) og d) omfatter slike tjenester bare i den utstrekning de leveres innenfor rammen av en etablert forbindelse som innskyteren i vesentlig grad er avhengig av. De skal ikke bestå i bare korrespondentbank- eller meglertjenester, og insti-

tusjonen skal ha dokumentasjon for at motparten ikke kan heve beløp som rettslig forfaller innenfor en periode på 30 dager, uten at det går ut over driften.

I påvente av en ensartet definisjon av «etablert operasjonell forbindelse» som omhandlet i nr. 3 bokstav c), skal institusjonene selv fastsette kriterier for å identifisere en etablert operasjonell forbindelse dersom de har dokumentasjon for at motparten ikke kan heve beløp som rettslig forfaller innenfor en periode på 30 dager, uten at det går ut over driften, og skal rapportere disse kriteriene til vedkommende myndigheter. Vedkommende myndigheter kan i mangel av en ensartet definisjon utarbeide generelle retningslinjer som institusjonene skal følge ved identifiseringen av innskudd som opprettholdes av innskyteren innenfor rammen av en etablert operasjonell forbindelse.

5. Institusjonene skal multiplisere forpliktelser som oppstår som følge av innskudd fra motparter som ikke er finansielle kunder, med 40 % dersom de ikke er omfattet av nr. 3 og 4, og skal multiplisere beløpet for forpliktelsene som er omfattet av en innskuddsgarantiordning i henhold til direktiv 94/19/EF eller en tilsvarende innskuddsgarantiordning i en tredjestat, med 20 %.
6. Institusjonene skal innregne de inn- og utgående strømmene som forventes innenfor trettidagersperioden i forbindelse med kontrakter oppført i vedlegg II, med alle motparter på nettogrunnlag og multiplisere dem med 100 % dersom det oppstår en utgående nettostrøm. Med nettogrunnlag menes også at sikkerhet som skal stilles, og som anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, ikke innregnes.
7. Institusjonene skal rapportere andre forpliktelser som ikke er omfattet av nr. 1–5, separat.
8. Vedkommende myndigheter kan i enkelttilfeller gi institusjonene tillatelse til å anvende en lavere uttaksfaktor på forpliktelser som er omhandlet i nr. 7, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Innskyteren er
      i) morforetaket til eller datterforetak av institusjonen eller et annet datterforetak av samme morforetak,
      ii) knyttet til institusjonen gjennom en forbindelse i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF,
      iii) en institusjon omfattet av samme institusjonelle beskyttelsesordning, som oppfyller kravene i artikkel 113 nr. 7,
      iv) den sentrale institusjonen eller et medlem av et nettverk som oppfyller kravene i artikkel 400 nr. 2 bokstav d).
   b) Der er grunn til å forvente en lavere utgående strøm i løpet av de neste 30 dagene, selv ved et kombinert idiosynkratisk og markedsomfattende stresscenario.
   c) En tilsvarende, symmetrisk eller mer konservativ inngående strøm anvendes av innskyteren som unntak fra artikkel 425.
   d) Institusjonen og innskyteren er etablert i samme medlemsstat.
9. Vedkommende myndigheter kan tillate unntak fra vilkårene i nr. 8 bokstav d) dersom artikkel 20 nr. 1 bokstav b) anvendes. I så fall skal ytterligere objektive kriterier som fastsatt i den delegerte rettsakten omhandlet i artikkel 460 oppfylles. Dersom det gis tillatelse til å anvende en slik lavere utgående strøm, skal vedkommende myndigheter underrette EBA om resultatet av framgangsmåten omhandlet i artikkel 20 nr. 1 bokstav b). Vedkommende myndigheter skal regelmessig kontrollere at vilkårene for slike lavere utgående strømmer oppfylles.
10. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å angi de ytterligere objektive kriteriene omhandlet i nr. 9.

    EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2015.

    Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 423

Ytterligere utgående strømmer

1. Annen sikkerhet enn eiendeler som omfattes av artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c), som stilles av institusjonen for kontrakter som er oppført i vedlegg II, samt kredittderivater skal omfattes av en ytterligere utgående strøm på 20 %.
2. Institusjonene skal underrette vedkommende myndigheter om alle kontrakter som er inngått med kontraktsvilkår som i løpet av 30 dager etter en vesentlig forverring av institusjonens kredittkvalitet har ført til utgående strømmer eller ytterligere behov for sikkerhet. Dersom vedkommende myndigheter anser slike kontrakter som vesentlige i forbindelse med institusjonens potensielle utgående strømmer, skal de kreve at institusjonen legger til en ytterligere utgående strøm for disse

kontraktene, som tilsvarer det tilleggsbehovet for sikkerhet som følger av en vesentlig forverring av institusjonens kredittkvalitet, for eksempel en nedsettelse av dens eksterne kredittvurdering med tre trinn (notches). Institusjonen skal regelmessig vurdere omfanget av denne vesentlige forverringen i lys av hva som er relevant i henhold til kontraktene som den har inngått, og underrette vedkommende myndigheter om resultatet av denne vurderingen.

3. Institusjonen skal legge til en ytterligere utgående strøm som tilsvarer det behovet for sikkerhet som ville oppstå som følge av virkningen av et negativt markedsscenario på institusjonens derivattransaksjoner, finansieringstransaksjoner og andre kontrakter, dersom de er vesentlige.

   EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette vilkårene for anvendelsen når det gjelder begrepet «vesentlige», og metoder for måling av slike ytterligere utgående strømmer.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. mars 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

4. Institusjonen skal legge til en ytterligere utgående strøm som tilsvarer markedsverdien av verdipapirer eller andre eiendeler som er gjenstand for shortsalg og skal leveres innenfor trettidagersperioden, med mindre institusjonen eier verdipapirene som skal leveres, eller har lånt dem på vilkår som innebærer at de ikke skal leveres tilbake før denne trettidagersperioden er over, og verdipapirene ikke utgjør en del av institusjonens likvide eiendeler.

5. Institusjonen skal legge til en ytterligere utgående strøm som tilsvarer
   a) den overskytende sikkerheten som institusjonen har, og som i henhold til kontrakten når som helst kan innkreves av motparten,
   b) den overskytende sikkerheten som skal tilbakeleveres til en motpart,
   c) sikkerhet som tilsvarer eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, og som kan erstattes av eiendeler som ikke tilsvarer eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416 uten institusjonens samtykke.

6. Innskudd mottatt som sikkerhet skal ikke anses som forpliktelser ved anvendelsen av nr. 422, men skal omfattes av bestemmelsene i denne artikkel dersom det er relevant.

Artikkel 424

Utgående strømmer i forbindelse med kreditt- og likviditetsfasiliteter

1. Institusjonene skal rapportere utgående strømmer fra kommitterte kredittfasiliteter og kommitterte likviditetsfasiliteter, som skal fastsettes som en prosentdel av det høyeste beløpet som kan utnyttes i løpet av de neste 30 dagene. Det høyeste beløpet som kan utnyttes, kan beregnes uten hensyn til eventuelle likviditetskrav i henhold til artikkel 420 nr. 2, for handelsfinansieringsposter utenfor balansen, og uten hensyn til verdien i henhold til artikkel 418 av sikkerhet som skal stilles, dersom institusjonen kan gjenbruke sikkerheten, og dersom sikkerheten er i form av likvide eiendeler i samsvar med artikkel 416. Sikkerheten som skal stilles, skal ikke være eiendeler som er utstedt av motparten til fasiliteten eller et av dens tilknyttede foretak. Dersom institusjonen har tilgang til de nødvendige opplysningene, kan det høyeste beløpet som kan utnyttes for kreditt- og likviditetsfasiliteter, fastsettes som det høyeste beløpet som kunne blitt utnyttet med hensyn til motpartens egne forpliktelser eller med hensyn til den forhåndsfastsatte kontraktsfestede planen for utnyttelse av kredittmuligheten, med forfall i løpet av de neste 30 dagene.

2. Det høyeste beløpet som kan utnyttes fra uutnyttede kommitterte kredittfasiliteter og uutnyttede kommitterte likviditetsfasiliteter i løpet av de neste 30 dagene, skal multipliseres med 5 % dersom de anses å tilhøre kategorien for massemarkedseksponeringer i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden for vurdering av kredittrisiko.

3. Det høyeste beløpet som kan utnyttes fra uutnyttede kommitterte kredittfasiliteter og uutnyttede kommitterte likviditetsfasiliteter i løpet av de neste 30 dagene, skal multipliseres med 10 % dersom de oppfyller følgende vilkår:
   a) De anses ikke å tilhøre kategorien for massemarkedseksponeringer i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden for vurdering av kredittrisiko.
   b) De er gitt til motparter som ikke er finansielle kunder.

c) De er ikke gitt med sikte på å erstatte motpartens finansiering i situasjoner der denne ikke kan få oppfylt sine finansieringsbehov i finansmarkedene.

4. Den kommitterte verdien av en likviditetsfasilitet som er gitt til et spesialforetak for verdipapirisering med sikte på å gjøre det mulig for et slikt spesialforetak å kjøpe andre eiendeler enn verdipapirer av motparter som ikke er finansielle kunder, skal multipliseres med 10 % i den utstrekning den overstiger verdien av nåværende eiendeler som er kjøpt av motparter, og dersom det høyeste beløpet som kan utnyttes, i henhold til kontrakt er begrenset til verdien av nåværende kjøpte eiendeler.
5. Institusjonene skal rapportere det høyeste beløpet som kan utnyttes fra uutnyttede kommitterte kredittfasiliteter og uutnyttede kommitterte likviditetsfasiliteter i løpet av de neste 30 dagene. Dette gjelder særlig følgende:
   a) Andre likviditetsfasiliteter enn dem som er omhandlet i nr. 3 bokstav b), som institusjonen har gitt til spesialforetak for verdipapirisering.
   b) Ordninger som innebærer at institusjonen må kjøpe eller bytte eiendeler fra et spesialforetak for verdipapirisering.
   c) Fasiliteter som er gitt til kredittinstitusjoner.
   d) Fasiliteter som er gitt til finansinstitusjoner og verdipapirforetak.

6. Som unntak fra nr. 5 kan institusjoner som er opprettet og finansieres av minst én medlemsstats sentrale eller regionale myndighet, også anvende behandlingen i nr. 2 og 3 på kredittog likviditetsfasiliteter som gis til institusjoner med det ene formål direkte eller indirekte å finansiere støttelån som kan plasseres i de eksponeringskategoriene som er omhandlet i nevnte numre. Dersom disse støttelånene gis gjennom en annen institusjon som opptrer som formidler («pass through-lån»), kan institusjonene som unntak fra artikkel 425 nr. 2 bokstav g) anvende en symmetrisk inn- og utgående strøm. Slike støttelån skal være tilgjengelige bare for personer som ikke er finansielle kunder, og skal gis på ikke-konkurranseutsatt og ikke-profittorientert grunnlag med sikte på å fremme målene for offentlig politikk fastsatt av Unionen og/eller medlemsstatens sentralmyndighet eller regionale myndighet. Slike fasiliteter skal bare kunne utnyttes etter en søknad om et støttelån som det er rimelig å anta vil bli innvilget, og ikke ut over det beløpet som det er søkt om, i forbindelse med en etterfølgende rapportering av bruken av de utbetalte midlene.

Artikkel 425

Inngående strømmer

1. Institusjonene skal rapportere sine inngående strømmer. De høyeste inngående pengestrømmene skal være de inngående pengestrømmene begrenset til 75 % av de utgående strømmene. Institusjonene kan gjøre unntak fra denne grensen for inngående strømmer fra innskudd som er satt inn i andre institusjoner, og som er omfattet av artikkel 113 nr. 6 eller 7. Institusjonene kan gjøre unntak fra denne grensen for inngående strømmer fra skyldige beløp fra låntakere og obligasjonsinvestorer i forbindelse med pantelån finansiert med obligasjoner som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4, 5 eller 6, eller med obligasjoner som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF. Institusjonene kan unnta inngående strømmer fra støttelån som institusjonene har formidlet. Med forbehold for forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet på individuelt grunnlag, kan institusjonen helt eller delvis gjøre unntak for inngående strømmer dersom innskyteren er morforetaket til eller et datterforetak av institusjonen eller et annet datterforetak av samme morforetak, eller er knyttet til institusjonen ved en tilknytning i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF.
2. De inngående pengestrømmene skal måles over de neste 30 dagene. De skal omfatte bare kontraktsfestede inngående strømmer fra eksponeringer som ikke har forfalt, og som institusjonen ikke har grunn til å forvente at blir misligholdt i løpet av trettidagersperioden. Inngående pengestrømmer skal rapporteres fullt ut, og følgende inngående strømmer skal rapporteres separat:
   a) Skyldige beløp fra motparter som ikke er finansielle kunder, skal reduseres med sikte på betaling av avdrag med 50 % av verdien eller med de kontraktsfestede forpliktelsene overfor disse kundene til å forlenge finansieringen, alt etter hvilket beløp som er høyest. Dette får ikke anvendelse på skyldige beløp fra sikrede utlånstransaksjoner og kapitalmarkedstransaksjoner som definert i artikkel 192 nr. 3 som er sikret med likvide eiendeler i henhold til artikkel

416, som omhandlet i bokstav d) i dette nummer.

Som unntak fra første ledd i denne bokstav kan institusjoner som har fått en forpliktelse i henhold artikkel 424 nr. 6 med sikte på utbetaling av et støttelån til en endelig mottaker, innregne en inngående strøm opp til verdien av den utgående strømmen som de anvender på den tilsvarende forpliktelsen til å bevilge disse støttelånene.

b) Skyldige beløp fra handelsfinansieringstransaksjoner som omhandlet i artikkel 162 nr. 3 annet ledd bokstav b), med en gjenværende løpetid på høyst 30 dager, skal innregnes fullt ut som inngående strømmer.

c) Eiendeler uten kontraktfestet utløpsdato skal innregnes med 20 % inngående strømmer, forutsatt at kontrakten gir banken mulighet til å si opp denne og kreve betaling innen 30 dager.

d) Skyldige beløp fra sikrede utlånstransaksjoner og kapitalmarkedstransaksjoner som definert i artikkel 192 nr. 3, dersom de er sikret med likvide eiendeler i henhold til artikkel 416 nr. 1, skal ikke innregnes opp til verdien av de likvide eiendelene uten avkorting og skal innregnes fullt ut for de gjenværende skyldige beløpene.

e) Skyldige beløp som den institusjonen som skylder beløpene, behandler i samsvar med artikkel 422 nr. 3 og 4, skal multipliseres med en tilsvarende symmetrisk inngående strøm.

f) Skyldige beløp fra posisjoner i betydelige aksjeindeksinstrumenter, forutsatt at dobbelttelling med likvide eiendeler unngås.

g) Eventuelle uutnyttede kreditt- eller likviditetsfasiliteter og andre mottatte forpliktelser skal ikke innregnes.

3. Utgående og inngående strømmer som forventes innenfor trettidagersperioden som følge av kontraktene oppført i vedlegg II, skal innregnes på nettogrunnlag med alle motparter og multipliseres med 100 % i tilfelle av en inngående nettostrøm. Med nettogrunnlag menes også at sikkerhet som skal stilles, og som anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, ikke innregnes.

4. Som unntak fra nr. 2 bokstav g) kan vedkommende myndigheter gi tillatelse til å anvende større inngående strømmer i enkelttilfeller for kreditt- og likviditetsfasiliteter dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

a) Det er grunn til å forvente en større inngående strøm, selv ved et kombinert idiosynkratisk og markedsomfattende stresscenario.

b) Motparten er morforetaket til eller et datterforetak av institusjonen eller et annet datterforetak av samme morforetak eller er knyttet til institusjonen gjennom en tilknytning i henhold til artikkel 12 nr. 1 i direktiv 83/349/EØF eller er medlem av den samme institusjonelle beskyttelsesordningen som er omhandlet i artikkel 113 nr. 7 i denne forordning, eller er den sentrale institusjonen eller medlem av et nettverk som er omfattet av unntaket i artikkel 10 i denne forordning.

c) En tilsvarende symmetrisk eller mer konservativ utgående strøm anvendes av motparten som unntak fra artikkel 422–424.

d) Institusjonen og motparten er etablert i samme medlemsstat.

5. Vedkommende myndigheter kan gjøre unntak fra vilkåret fastsatt i nr. 4 bokstav d) dersom artikkel 20 nr. 1 bokstav b) anvendes. I så fall skal ytterligere objektive kriterier som fastsatt i den delegerte rettsakten omhandlet i artikkel 460 oppfylles. Dersom det gis tillatelse til å anvende slike større inngående strømmer, skal vedkommende myndigheter underrette EBA om resultatet av prosessen omhandlet i artikkel 20 nr. 1 bokstav b). Vedkommende myndigheter skal regelmessig kontrollere at vilkårene for slike større inngående strømmer er oppfylt.

6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for nærmere å angi de ytterligere objektive kriteriene omhandlet i nr. 5.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

7. Institusjonene skal ikke rapportere inngående strømmer fra de likvide eiendelene som rapporteres i samsvar med artikkel 416, unntatt for skyldige betalinger i forbindelse med de eiendelene som ikke gjenspeiles i eiendelens markedsverdi.

8. Institusjonene skal ikke rapportere inngående strømmer fra nye inngåtte forpliktelser.

9. Institusjonene skal innregne bare inngående strømmer som skal mottas i tredjestater der det er overføringsrestriksjoner, eller som er

uttrykt i ikke-konvertible valutaer, i den utstrekning de tilsvarer utgående strømmer i henholdsvis den berørte tredjestaten eller den aktuelle valutaen.

Artikkel 426

Ajourføring av framtidige likviditetskrav

Etter Kommisjonens vedtakelse av en delegert rettsakt for å spesifisere likviditetskravet i samsvar med artikkel 460, kan EBA utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi vilkårene omhandlet i artikkel 421 nr. 1, artikkel 422, unntatt nr. 8–10, og artikkel 424 for å ta hensyn til internasjonalt anerkjente standarder.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Avdeling III

Rapportering om stabil finansiering

Artikkel 427

Poster som gir stabil finansiering

1. Institusjonene skal i samsvar med rapporteringskravene i artikkel 415 nr. 1 og de ensartede rapporteringsformatene omhandlet i artikkel 415 nr. 3 rapportere følgende poster og deres bestanddeler til vedkommende myndigheter for å gjøre det mulig å vurdere tilgangen til stabile finansieringskilder:
   a) Følgende ansvarlige kapital, etter anvendelse av fradrag, dersom det er relevant:
      i) Kjernekapitalinstrumenter.
      ii) Tilleggskapitalinstrumenter.
      iii) andre preferanseaksjer og -instrumenter ut over det høyeste beløpet for tilleggskapital med en gjenværende løpetid på minst ett år.
   b) Følgende forpliktelser som ikke omfattes av bokstav a):
      i) Massemarkedsinnskudd som er berettiget til behandlingen i artikkel 421 nr. 1.
      ii) Massemarkedsinnskudd som er berettiget til behandlingen i artikkel 421 nr. 2.
      iii) Innskudd som er berettiget til behandlingen i artikkel 422 nr. 3 og 4.
      iv) Den delen av innskuddene omhandlet i punkt i) som er omfattet av en innskuddsgarantiordning i samsvar med direktiv 94/19/EF eller en tilsvarende innskuddsgarantiordning i en tredjestat i samsvar med artikkel 421 nr. 1.
      v) Den delen av innskuddene omhandlet punkt iii) som er omfattet av artikkel 422 nr. 3 bokstav b).
      vi) Den delen av innskuddene omhandlet i punkt iii) som er omfattet av artikkel 422 nr. 3 bokstav d).
      vii) Innskuddsbeløp som ikke er omfattet av punkt i), ii) eller iii), dersom de ikke er satt inn av finansielle kunder.
      viii) All finansiering fra finansielle kunder.
      ix) Separat for beløp som omfattes av henholdsvis punkt vii) og viii), finansiering fra sikrede utlånstransaksjoner og kapitalmarkedstransaksjoner i henhold til artikkel 192 nr. 3
         – som er sikret med eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i samsvar med artikkel 416,
         – som er sikret med andre eiendeler.
      x) Forpliktelser som følge av utstedte verdipapirer som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4 eller 5, eller som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF.
      xi) Følgende andre forpliktelser som følge av utstedte verdipapirer som ikke er omfattet av bokstav a):
         – Forpliktelser som følge av utstedte verdipapirer med en effektiv løpetid på minst ett år.
         – Forpliktelser som følge av utstedte verdipapirer med en effektiv løpetid på under et år.
      xii) Alle andre forpliktelser.
2. Dersom det er relevant, skal alle poster plasseres i følgende fem kategorier ut fra den nærmeste forfallsdatoen og ut fra det tidligste tidspunktet da de kan kreves utbetalt i henhold til kontrakten:
   a) Innen tre måneder.
   b) Mellom tre og seks måneder.
   c) Mellom seks og ni måneder.
   d) Mellom ni og tolv måneder.
   e) Etter tolv måneder.

Artikkel 428

Poster som krever stabil finansiering

1. Følgende poster skal, med mindre de trekkes fra den ansvarlige kapitalen, rapporteres separat til vedkommende myndigheter med sikte på en vurdering av behovet for stabile finansieringskilder:

a) Eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, oppdelt etter eiendelstype.
b) Følgende verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter som ikke er omfattet av bokstav a):
   i) Eiendeler som kan inngå i risikoklasse 1 i henhold til artikkel 122.
   ii) Eiendeler som kan inngå i risikoklasse 2 i henhold til artikkel 122.
   iii) Andre eiendeler.
c) Egenkapitalinstrumenter i ikke-finansielle enheter som er notert i en hovedindeks på en anerkjent børs.
d) Andre egenkapitalinstrumenter.
e) Gull.
f) Andre edelmetaller.
g) Lån og fordringer som ikke kan forlenges, og separat oppføring av slike lån og fordringer når låntakerne er
   i) andre fysiske personer enn kommersielle personlige foretak og partnerskap,
   ii) SMB-er som anses å tilhøre kategorien for massemarkedseksponeringer i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden for vurdering av kredittrisiko, eller et selskap som er berettiget til behandlingen i artikkel 153 nr. 4, og der det samlede innskuddet fra denne motparten eller gruppen av innbyrdes tilknyttede motparter er på under 1 million euro,
   iii) stater, sentralbanker og offentlige foretak,
   iv) motparter som ikke er omfattet av punkt i) og ii), unntatt finansielle kunder,
   v) motparter som ikke er omfattet av punkt i)–iii), og som er finansielle kunder, idet institusjoner og andre finansielle kunder oppføres separat.
h) Lån og fordringer som ikke kan forlenges, som omhandlet i bokstav g), idet følgende lån og fordringer som ikke kan forlenges, oppføres separat:
   i) Lån og fordringer som er sikret med næringseiendom.
   ii) Lån og fordringer som er sikret med boligeiendom.
   iii) Lån og fordringer som er finansiert med motsvarende løpetider («pass through») gjennom obligasjoner som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4 eller 5, eller gjennom obligasjoner som omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF.
i) Derivatfordringer.
j) Alle andre eiendeler.
k) Uutnyttede kommitterte kredittfasiliteter som anses å ha «middels risiko» eller «middels risiko/lav risiko» i henhold til vedlegg I.

2. Der det er relevant, skal alle poster plasseres i de fem kategoriene som er beskrevet i artikkel 427 nr. 2.

Sjuende del

Gjeldsgrad

Artikkel 429

Beregning av uvektet kjernekapitalandel

1. Institusjonene skal beregne uvektet kjernekapitalandel etter metoden angitt i nr. 2–11.
2. Uvektet kjernekapitalandel skal beregnes som en institusjons kapitalmål dividert med institusjonens samlede eksponeringsmål og uttrykkes i prosent.

   Institusjonene skal beregne uvektet kjernekapitalandel som det enkle aritmetiske gjennomsnittet av de månedlige uvektede kjernekapitalandelene i løpet av et kvartal.
3. Ved anvendelsen av nr. 2 skal kapitalmålet være kjernekapitalen.
4. Det samlede eksponeringsmålet er summen av eksponeringsverdien av alle eiendeler og poster utenfor balansen som ikke er fratrukket ved beregningen av kapitalmålet omhandlet i nr. 3.

   Når institusjonene tar med et foretak i finanssektoren som de har en betydelig investering i, i samsvar med artikkel 43, i sin konsolidering i samsvar med gjeldende regnskapsregelverk, men ikke i sin konsolidering for tilsynsformål i samsvar med første del avdeling II kapittel 2, skal de ikke fastsette eksponeringsverdien av de betydelige investeringene i henhold til nr. 5 bokstav a) i denne artikkel, men som det beløpet som oppnås ved å multiplisere beløpet som er definert i bokstav a) i dette nummer, med faktoren som er definert i bokstav b) i dette nummer:
   a) Summen av eksponeringsverdiene for alle eksponeringer i det foretaket i finanssektoren som de har betydelige investeringer i.
   b) For alle institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i foretaket i finanssektoren, summen av slike poster som ikke er

fratrukket i henhold til artikkel 47 og artikkel 48 nr.1 bokstav b), dividert med summen av slike poster.

5. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien av eiendeler i samsvar med følgende prinsipper:
   a) Med eksponeringsverdien av eiendeler, unntatt kontrakter oppført i vedlegg II og kredittderivater, menes eksponeringsverdien i samsvar med artikkel 111 nr. 1 første punktum.
   b) Fysisk eller finansiell sikkerhet, garantier eller kredittrisikoreduksjon som er kjøpt, skal ikke anvendes for å redusere eksponeringsverdien av eiendeler.
   c) Lån skal ikke motregnes mot innskudd.
6. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien av kontrakter oppført i vedlegg II og kredittderivater, herunder slike som ikke er balanseført, i samsvar med metoden i artikkel 274.

   Ved fastsettelsen av eksponeringsverdien av kontrakter oppført i vedlegg II og kredittderivater skal institusjonene ta hensyn til virkningen av novasjonskontrakter og andre motregningsavtaler, unntatt avtaler om motregning på tvers av produkter, i samsvar med artikkel 295.
7. Som unntak fra nr. 6 kan institusjonene benytte metoden i artikkel 275 for å fastsette eksponeringsverdien av kontrakter oppført i nr. 1 og 2 i vedlegg II bare dersom de også benytter denne metoden for å fastsette eksponeringsverdien av disse kontraktene med sikte på å oppfylle kravene til ansvarlig kapital i artikkel 92.
8. Når de fastsetter den potensielle framtidige kreditteksponeringen for kredittderivater, skal institusjonene anvende prinsippene i artikkel 299 nr. 2 på alle sine kredittderivater, og ikke bare på dem som er oppført i handelsporteføljen.
9. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien av gjenkjøpstransaksjoner, innlån og utlån av verdipapirer eller varer, transaksjoner med lang oppgjørsfrist og marginlånstransaksjoner, herunder slike som ikke er balanseført, i samsvar med artikkel 220 nr. 1–3 og artikkel 222, og skal ta hensyn til virkningene av hovedavtaler om motregning, med unntak av godkjente avtaler om motregning på tvers av produkter i samsvar med artikkel 206.
10. Institusjonene skal fastsette eksponeringsverdien av poster utenfor balansen, unntatt postene omhandlet i nr. 6 og 9 i denne artikkel, i samsvar med artikkel 111 nr. 1, med følgende endringer av konverteringsfaktorene som er oppført i nevnte artikkel:
    a) Den konverteringsfaktoren som skal anvendes på den nominelle verdien for uutnyttede kredittfasiliteter, som kan sies opp uten vilkår når som helst og uten varsel, og som er omhandlet i nr. 4 bokstav a) og b) i vedlegg I, er 10 %.
    b) Den konverteringsfaktoren for handelsfinansieringsposter utenfor balansen med middels risiko/lav risiko som er omhandlet i nr. 3 bokstav a) i vedlegg I, og poster utenfor balansen knyttet til statsstøttet eksportkreditt som er omhandlet i nr. 3 bokstav b) i) i vedlegg I, er 20 %.
    c) Den konverteringsfaktoren for handelsfinansieringsposter utenfor balansen med middels risiko som er omhandlet i nr. 2 bokstav a) og nr. 2 bokstav b) i) i vedlegg I, og poster utenfor balansen knyttet til statsstøttet eksportkreditt som er omhandlet i nr. 2 bokstav b) ii) i vedlegg I, er 50 %.
    d) Konverteringsfaktoren for alle andre poster utenfor balansen oppført i vedlegg I er 100 %.
11. Når nasjonale alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper anerkjenner balanseføring av forvaltede eiendeler i samsvar med artikkel 10 i direktiv 86/635/EØF, kan disse eiendelene utelates fra det samlede eksponeringsmålet for den uvektede kjernekapitalandelen, forutsatt at de oppfyller kriteriene for ikke å bli anerkjent i henhold til internasjonal regnskapsstandard (IAS) 39 i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002 og, dersom det er relevant, kriteriene for ikke-konsolidering i internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) 10 i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002.

Artikkel 430

Rapporteringskrav

1. Institusjonene skal oversende alle nødvendige opplysninger om den uvektede kjernekapitalandelen og dens bestanddeler i samsvar med artikkel 429 til vedkommende myndigheter. Vedkommende myndigheter skal ta hensyn til disse opplysningene når de foretar tilsynet omhandlet i artikkel 97 i direktiv 2013/36/EU.

   Institusjonene skal også oversende vedkommende myndigheter nødvendige opplysninger med sikte på utarbeidingen av rapportene omhandlet i artikkel 511.

   Vedkommende myndigheter skal på anmodning oversende opplysningene som de

mottar fra institusjonene, til EBA for å lette gjennomgåelsen omhandlet i artikkel 511.

2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette den ensartede rapporteringsmalen, instruksjonene for anvendelsen av denne malen, rapporteringshyppighet og -dato samt IT-løsninger, i samsvar med rapporteringskravene i nr. 1.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Åttende del

Institusjoners offentliggjøringsplikt

Avdeling I

Alminnelige prinsipper

Artikkel 431

Offentliggjøringskravenes omfang

1. Institusjonene skal offentliggjøre opplysningene fastsatt i avdeling II, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 432.
2. Vedkommende myndigheters tillatelse i henhold til tredje del til å anvende verktøyene og metodene som er omhandlet i avdeling III, skal forutsette at institusjonene offentliggjør opplysningene som gis i den forbindelse.
3. Institusjonene skal vedta formelle retningslinjer for å overholde offentliggjøringskravene i henhold til denne del, og skal ha retningslinjer for vurdering av offentliggjøringens hensiktsmessighet, herunder med hensyn til kontroll og hyppighet. Institusjonene skal også ha retningslinjer for vurdering av om opplysningene de meddeler, gir markedsdeltakerne et fullstendig bilde av risikoprofilen.

   Dersom disse opplysningene ikke gir markedsdeltakerne et fullstendig bilde av risikoprofilen, skal institusjonene offentliggjøre de opplysningene som er nødvendige i tillegg til opplysningene som kreves i henhold til nr. 1. De skal imidlertid bare offentliggjøre opplysninger som er vesentlige, og som ikke er forretningshemmeligheter eller fortrolige opplysninger i henhold til artikkel 432.
4. Institusjonene skal på anmodning kunne forklare sine beslutninger om kredittvurdering overfor SMB-er og andre foretak som søker om lån, samt gi en skriftlig forklaring dersom det anmodes om dette. Administrasjonskostnadene for forklaringen skal stå i forhold til lånets størrelse.

Artikkel 432

Uvesentlige opplysninger, forretningshemmeligheter eller fortrolige opplysninger

1. Institusjonene kan unnlate å offentliggjøre en eller flere av opplysningene som er angitt i avdeling II, dersom opplysningene som formidles ved slik offentliggjøring, ikke anses som vesentlige, unntatt opplysninger omhandlet i artikkel 435 nr. 2 bokstav c), artikkel 437 og artikkel 450.

   Opplysninger som offentliggjøres, skal anses som vesentlige dersom utelatelse av eller feil i slike opplysninger vil kunne endre eller påvirke vurderinger eller beslutninger for en bruker som stoler på opplysningene for å treffe økonomiske beslutninger.

   EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 innen 31. desember 2014 utstede retningslinjer for hvordan institusjonene skal anvende vesentlighetsprinsippet i forbindelse med opplysningskravene i avdeling II.
2. Institusjonene kan også utelate en eller flere av de opplysningene som er omfattet av opplysningsplikten i henhold til avdeling II og III, dersom disse opplysningene anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige i henhold til andre og tredje ledd, unntatt opplysninger omhandlet i artikkel 437 og 450.

   Opplysninger skal anses som forretningshemmeligheter dersom offentliggjøring av dem ville undergrave institusjonens konkurransemessige stilling. Dette kan omfatte opplysninger om produkter eller systemer som, dersom de blir kjent for konkurrenter, ville føre til at en institusjons investeringer i dem ble mindre verdifulle.

   Opplysninger skal anses som fortrolige dersom det foreligger forpliktelser overfor kunder eller andre motparter som gjør at institusjonen må behandle opplysningene fortrolig.

   EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 innen 31. desember 2014 utstede retningslinjer for hvordan institusjonene skal behandle forretningshemmeligheter og fortrolige opplysninger i forbindelse med opplysningskravene i avdeling II og III.
3. I unntakstilfellene omhandlet i nr. 2 skal vedkommende institusjon i sine offentliggjorte

opplysninger angi at visse opplysninger ikke er gitt, og grunnen til dette, samt offentliggjøre mer generelle opplysninger om emnet som er omfattet av offentliggjøringsplikten, bortsett fra når slike opplysninger anses som forretningshemmeligheter eller som fortrolige.

4. Nr. 1–3 fritar ikke for ansvaret for manglende offentliggjøring av vesentlige opplysninger.

Artikkel 433

Offentliggjøringshyppighet

Institusjonene skal offentliggjøre de opplysningene som kreves i henhold til denne del, minst hvert år.

Den årlige offentliggjøringen skal finne sted samme dag som årsregnskapet offentliggjøres.

Institusjonene skal vurdere behovet for å offentliggjøre enkelte deler av eller alle opplysninger hyppigere enn hvert år i lys av relevante kjennetegn ved deres forretningsvirksomhet, for eksempel virksomhetens omfang, virksomhetsområder, tilstedeværelse i ulike stater, virksomhet i ulike finanssektorer og deltaking i internasjonale finansmarkeder samt i betalings-, oppgjørs- og clearingsystemer. Ved en slik vurdering skal det særlig legges vekt på et mulig behov for hyppigere offentliggjøring av opplysninger i henhold til artikkel 437 og artikkel 438 bokstav c)–f), samt for opplysninger om risikoeksponering og øvrige poster som endres raskt.

EBA skal i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 innen 31. desember 2014 utstede retningslinjer for institusjonenes vurdering av offentliggjøringshyppigheten i henhold til avdeling II og III.

Artikkel 434

Offentliggjøringsmetode

1. Institusjonene kan selv velge medium, sted og kontrollmetoder som er egnet for oppfylle offentliggjøringskravene i henhold til denne del på en effektiv måte. I den grad det er mulig, skal alle opplysninger gis på ett medium eller på ett sted. Dersom den samme opplysningen offentliggjøres i to eller flere medier, skal en henvisning til den samme opplysningen i de andre mediene gis i hvert medium.
2. Tilsvarende opplysninger som gis av institusjoner i henhold til regnskapskrav, krav ved børsnotering eller andre krav, kan anses som overholdelse av denne del. Dersom opplysninger ikke inngår i regnskapene, skal institusjonene utvetydig angi i regnskapene hvor disse kan finnes.

Avdeling II

Tekniske kriterier for gjennomsiktighet og offentliggjøring

Artikkel 435

Mål og retningslinjer for risikostyring

1. Institusjonene skal offentliggjøre sine mål og retningslinjer for risikostyring for hver enkelt risikokategori, herunder risikoer som omhandles i denne avdeling. Disse opplysningene skal omfatte
   a) strategiene og prosessene for å styre disse risikoene,
   b) struktur og organisering av relevant risikostyringsfunksjon, herunder opplysninger om dens mandat og vedtekter, eller andre hensiktsmessige ordninger,
   c) omfanget og arten av systemer for risikorapportering og -måling,
   d) retningslinjene for sikring og reduksjon av risiko samt strategiene og prosessene for kontroll med sikrings- og risikoreduksjonstiltakenes løpende effektivitet,
   e) en erklæring godkjent av ledelsesorganet om at institusjonens risikostyringsordninger er tilfredsstillende, der det forsikres om at de innførte risikostyringssystemene er hensiktsmessige med hensyn til institusjonens profil og strategi,
   f) en kortfattet risikoerklæring godkjent av ledelsesorganet med en kort beskrivelse av institusjonens overordnede risikoprofil i tilknytning til dens forretningsstrategi. Erklæringen skal inneholde viktige forholdstall og nøkkeltall som gir eksterne interessenter et fullstendig bilde av institusjonens risikostyring, herunder av hvordan institusjonens risikoprofil samvirker med den risikotoleransen som ledelsesorganet har fastsatt.
2. Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger, herunder regelmessige oppdateringer minst hvert år, om foretaksstyringen:
   a) Antall styreverv som innehas av medlemmer av ledelsesorganet.
   b) Ansettelsespolitikken for medlemmer av ledelsesorganet og deres faktiske kunnskap, faglige kompetanse og ekspertise.
   c) Strategien for mangfold ved utvelging av medlemmer av ledelsesorganet, målsettin-

ger for denne strategien samt i hvilket omfang disse målsettingene er nådd.

d) Hvorvidt institusjonen har nedsatt en separat risikokomité, og hvor mange ganger risikokomiteen har holdt møte.

e) En beskrivelse av informasjonsstrømmen som gjelder risiko, til ledelsesorganet.

Artikkel 436

Virkeområde

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om virkeområdet for kravene i denne forordning i samsvar med direktiv 2013/36/EU:

a) Navnet på den institusjonen som kravene i denne forordning får anvendelse på.

b) En oversikt over forskjellene i konsolideringsgrunnlaget for regnskaps- og tilsynsformål, med en kort beskrivelse av de foretakene som inngår, og med angivelse av om de er
   i) fullt konsolidert,
   ii) forholdsmessig konsolidert,
   iii) trukket fra ansvarlig kapital,
   iv) verken konsolidert eller fratrukket.

c) Eventuelle nåværende eller forutsette vesentlige praktiske eller juridiske hindringer for rask overføring av ansvarlig kapital til eller tilbakebetaling av forpliktelser mellom morforetaket og dets datterforetak.

d) Det samlede beløpet for den eventuelle negative differansen mellom det fastsatte beløpet for ansvarlig kapital og den faktiske ansvarlige kapitalen i alle datterforetak som ikke omfattes av konsolideringen, samt navnene på disse datterforetakene.

e) Eventuelt omstendighetene som fører til at bestemmelsene i artikkel 7 og 9 får anvendelse.

Artikkel 437

Ansvarlig kapital

1. Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om sin ansvarlige kapital:
   a) En fullstendig avstemming mellom ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter, tilleggskapitalposter samt filtre og fradrag som anvendes i henhold til artikkel 32–36, 56, 66 og 79 på institusjonens ansvarlige kapital og balansen i institusjonens reviderte regnskaper.
   b) En beskrivelse av hovedtrekkene ved ren kjernekapital-instrumentene, de andre godkjente kjernekapitalinstrumentene og tilleggskapitalinstrumentene som er utstedt av institusjonen.
   c) De fullstendige vilkårene for alle ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter.
   d) Separat offentliggjøring av arten av og beløpene for følgende:
      i) Hvert regulatoriske filter som anvendes i henhold til artikkel 32–35.
      ii) Hvert fradrag som foretas i henhold til artikkel 36, 56 og 66.
      iii) Poster som ikke er fratrukket i henhold til artikkel 47, 48, 56, 66 og 79.
   e) En beskrivelse av alle begrensninger som anvendes ved beregningen av ansvarlig kapital i henhold til denne forordning, samt alle instrumenter, regulatoriske filtre og fradrag som disse begrensningene får anvendelse på.
   f) Dersom institusjonene offentliggjør kapitaldekningsprosenter som er beregnet ved hjelp av ansvarlig kapital-poster fastsatt på et annet grunnlag enn det som er fastsatt i denne forordning: en omfattende forklaring av grunnlaget for beregning av disse kapitaldekningsprosentene.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette ensartede maler for offentliggjøring i henhold til nr. 1 bokstav a), b), d) og e).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 438

Kapitalkrav

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om institusjonens overholdelse av kravene i artikkel 92 i denne forordning og i artikkel 73 i direktiv 2013/36/EU:

a) Et sammendrag av institusjonens metode for å vurdere om dens ansvarlige kapital er tilstrekkelig for å understøtte nåværende og framtidig virksomhet.

b) På anmodning fra den relevante vedkommende myndighet, resultatet av institusjonens interne kapitalvurderingsprosess, herunder sammensetningen av tilleggskrav til ansvarlig kapital på grunnlag av tilsynsprosessen som

omhandlet i artikkel 104 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2013/36/EU.

c) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med avdeling II tredje del kapittel 2, 8 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene for hver av eksponeringskategoriene som er angitt i artikkel 112.

d) For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med avdeling II tredje del kapittel 3, 8 % av de risikovektede eksponeringsbeløpene for hver av eksponeringskategoriene som er angitt i artikkel 147. Når det gjelder kategorien for massemarkedseksponeringer, gjelder dette kravet for hver av eksponeringskategoriene som de ulike korrelasjonene i artikkel 154 nr. 1–4 motsvarer. Når det gjelder kategorien for egenkapitalposisjoner, gjelder dette kravet for
   i) hver av metodene som er angitt i artikkel 155,
   ii) børsomsatte eksponeringer, aktiv eierkapital-posisjoner (PE) i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer samt andre eksponeringer,
   iii) eksponeringer som er omfattet av en overgangsordning i tilsynssammenheng for krav til ansvarlig kapital,
   iv) eksponeringer som er omfattet av overgangsregler for krav til ansvarlig kapital.

e) Krav til ansvarlig kapital beregnet i samsvar med artikkel 92 nr. 3 bokstav b) og c).

f) Krav til ansvarlig kapital beregnet i samsvar med tredje del avdeling III kapittel 2–4, som offentliggjøres separat.

Institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med artikkel 153 nr. 5 eller artikkel 155 nr. 2, skal opplyse om de eksponeringene som er plassert i hver kategori i tabell 1 i artikkel 153 nr. 5, eller som er gitt risikovektene omhandlet i artikkel 155 nr. 2.

Artikkel 439

Motpartsrisikoeksponeringer

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om institusjonens motpartsrisikoeksponeringer som omhandlet i tredje del avdeling II kapittel 6:

a) En beskrivelse av metoden som er anvendt for å fastsette ansvarlig kapital og kredittgrenser for motpartsrisikoeksponeringer.

b) En beskrivelse av retningslinjer for sikkerhetsstillelse og opprettelse av kredittreserver.

c) En beskrivelse av retningslinjer med hensyn til risikoeksponeringer med feil vei-risiko.

d) En beskrivelse av virkningen av beløpet for den sikkerheten som institusjonen vil måtte stille dersom dens kredittvurdering nedjusteres.

e) Brutto positiv virkelig verdi av kontrakter, motregningsfordeler, motregnet aktuell kreditteksponering, sikkerhet som innehas, og nettokreditteeksponering for derivater. Nettokreditteksponering for derivater er kreditteksponeringen ved derivattransaksjoner etter vurdering av både fordelene av motregningsavtaler som er juridisk gjennomførbare, og avtaler om sikkerhet,

f) målinger av eksponeringsverdi i henhold til metodene i tredje del avdeling II kapittel 6 avsnitt 3–6, uansett hvilken metode som anvendes,

g) den nominelle verdien av kredittderivatsikringer samt fordeling av aktuell kreditteksponering etter type av kreditteksponering,

h) de nominelle beløpene for kredittderivattransaksjoner, oppdelt mellom bruk i institusjonens egen kredittportefølje og i institusjonens formidlingsvirksomhet, herunder fordelingen av kredittderivatproduktene som anvendes, ytterligere fordelt på beskyttelse som er kjøpt og solgt innenfor hver produktgruppe,

i) estimatet av ? dersom institusjonen har fått tillatelse av vedkommende myndigheter til å estimere ?.

Artikkel 440

Kapitalbuffere

1. En institusjon skal offentliggjøre følgende opplysninger om sin overholdelse av kravet om en motsyklisk kapitalbuffer som omhandlet i avdeling VII kapittel 4 i direktiv 2013/36/EU:
   a) Den geografiske fordelingen av dens kreditteksponeringer som er relevante for beregningen av dens motsykliske kapitalbuffer.
   b) Størrelsen på institusjonens motsykliske kapitalbuffer.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi opplysningskravene omhandlet i nr. 1.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 441

Indikatorer på global systemviktighet

1. Institusjoner som er identifisert som globalt systemviktige i samsvar med artikkel 131 i direktiv 2013/36/EU, skal hvert år offentliggjøre verdiene av indikatorene som benyttes til å beregne institusjonenes poengsum i samsvar med den identifiseringsmetoden som er omhandlet i nevnte artikkel.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette de ensartede formatene og datoen for offentliggjøringen omhandlet i nr. 1. EBA skal ta hensyn til internasjonale standarder når den utarbeider disse tekniske standardene.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. juli 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 442

Kredittrisikojusteringer

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om institusjonens eksponering for kredittrisiko og forringelsesrisiko:

a) Definisjonene for regnskapsformål av «forfalt» og «falt i verdi».
b) En beskrivelse av de tilnærmingsmåtene og metodene som er vedtatt for å fastsette spesifikke og generelle kredittrisikojusteringer.
c) Det samlede beløpet for eksponeringer etter regnskapsmessig motregning og uten å ta hensyn til virkningene av kredittrisikoreduksjon, og det gjennomsnittlige beløpet for eksponeringene over perioden, oppdelt på ulike typer eksponeringskategorier.
d) Den geografiske fordelingen av eksponeringene, oppdelt i betydelige områder etter vesentlige eksponeringskategorier, og eventuelt mer detaljert.
e) Fordelingen av eksponeringer etter bransje eller motpart, oppdelt etter eksponeringskategorier, herunder angivelse av eksponering mot SMB-er, og eventuelt mer detaljert.
f) Alle eksponeringers gjenværende løpetid, oppdelt etter eksponeringskategorier, og eventuelt mer detaljert.
g) Følgende beløp oppdelt etter betydelig bransje eller motpart:
   i) Eksponeringer som er falt i verdi og forfalt, angitt separat.
   ii) Spesifikke og generelle kredittrisikojusteringer.
   iii) Kostnader for spesifikke og generelle kredittrisikojusteringer i løpet av rapporteringsperioden.
h) Beløpet for eksponeringer som er falt i verdi og forfalt, angitt separat, oppdelt etter betydelige geografiske områder, herunder, dersom dette er praktisk mulig, beløpene for spesifikke og generelle kredittrisikojusteringer tilknyttet hvert geografiske område.
i) Avstemmingen av endringer i spesifikke og generelle kredittrisikojusteringer for eksponeringer som er falt i verdi, angitt separat. Opplysningene skal omfatte
   i) en beskrivelse av de spesifikke og generelle kredittrisikojusteringenes art,
   ii) åpningsbalansen,
   iii) beløpene som er ført mot kredittrisikojusteringene i løpet av rapporteringsperioden,
   iv) beløpene som er avsatt eller tilbakeført for estimerte sannsynlige tap på eksponeringer i løpet av rapporteringsperioden, eventuelle andre justeringer, herunder slike som bestemmes av valutaforskjeller, foretakssammenslutninger, overtakelse og avhending av datterforetak samt overføringer mellom kredittrisikojusteringer,
   v) sluttbalansen.

   Spesifikke kredittrisikojusteringer og gjenvinning som registreres direkte i resultatregnskapet, skal angis separat.

Artikkel 443

Eiendeler uten heftelser

EBA skal innen 30. juni 2014 utstede retningslinjer for offentliggjøringen av eiendeler uten heftelser, idet det tas hensyn til Det europeiske råd for systemrisikos anbefaling ESRB/2012/2 av 20. desember 2012 om finansiering av kredittinstitusjoner([31]), og særlig anbefaling D om markedsgjennomsiktighet i forbindelse med heftelser på eiendeler. Disse retningslinjene skal vedtas i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for offentliggjøring av den balanseførte verdien for hver eksponeringskategori oppdelt etter eiendelenes kvalitet og den samlede balanseførte verdien som

[31] EUT C 119 av 25.4.2013, s. 1.

er uten heftelser, idet det tas hensyn til anbefaling ESRB/2012/2 og forutsatt at EBA i sin rapport anser at en slik ytterligere offentliggjøring gir pålitelige og nyttige opplysninger.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2016.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 444

Anvendelse av eksterne kredittvurderingsinstitusjoner

For institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2, skal følgende opplysninger gis for hver av de eksponeringskategoriene som er angitt i artikkel 112:

a) Navnene på de utpekte eksterne kredittvurderingsinstitusjonene og eksportkredittbyråene samt grunnene til eventuelle endringer.
b) Eksponeringskategoriene som de enkelte eksterne kredittvurderingsinstitusjonene og eksportkredittbyråene blir anvendt for.
c) En beskrivelse av framgangsmåten som anvendes for å overføre kredittvurderinger av utstedere og emisjoner til poster som ikke omfattes av handelsporteføljen.
d) Sammenhengen mellom den eksterne kredittvurderingen for hver utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon eller hvert eksportkredittbyrå og de risikoklassene som er fastsatt i tredje del avdeling II kapittel 2, idet det tas hensyn til at det ikke er nødvendig å gi disse opplysningene dersom institusjonen overholder den innplasseringen som er offentliggjort av EBA.
e) Eksponeringsverdiene og eksponeringsverdiene etter kredittrisikoreduksjon for hver risikoklasse fastsatt i tredje del avdeling II kapittel 2 samt de eksponeringsverdiene som er trukket fra ansvarlig kapital.

Artikkel 445

Markedsrisikoeksponeringer

Institusjoner som beregner sine krav til ansvarlig kapital i samsvar med artikkel 92 nr. 3 bokstav b) og c), skal opplyse om disse kravene separat for hver risiko som omhandles i de nevnte bestemmelsene. Dessuten skal det separat opplyses om kravet til ansvarlig kapital for den spesifikke renterisikoen i verdipapiriseringsposisjoner.

Artikkel 446

Operasjonell risiko

Institusjonene skal offentliggjøre de metodene for vurdering av krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko som de kan anvende, sammen med en beskrivelse av metoden i artikkel 312 nr. 2 dersom denne anvendes av institusjonen, herunder en redegjørelse for relevante interne og eksterne faktorer som inngår i institusjonens målemetode, og i tilfelle av delvis bruk skal de ulike metodenes omfang og dekning beskrives.

Artikkel 447

Eksponeringer i form av aksjer som ikke inngår i handelsporteføljen

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om eksponeringer i form av aksjer som ikke inngår i handelsporteføljen:

a) Eksponeringenes fordeling basert på institusjonens formål med å inneha aksjene, herunder kapitalgevinst og strategiske grunner, og en oversikt over de regnskapsteknikkene og verdsettingsmetodene som er anvendt, herunder de viktigste forutsetningene og den praksisen som påvirker verdsetting, samt eventuelle vesentlige endringer i denne praksisen.
b) Balanseført verdi, virkelig verdi og, for børsomsatte verdipapirer, en sammenligning med markedsverdien dersom denne i vesentlig grad avviker fra den virkelige verdien.
c) Type, art og beløp for børsnoterte eksponeringer, aktiv eierkapital-posisjoner i tilstrekkelig diversifiserte porteføljer samt andre eksponeringer.
d) Samlede realiserte gevinster eller tap som følge av salg og avvikling i perioden.
e) Samlede urealiserte gevinster eller tap, samlede latente gevinster eller tap i henhold til verdivurderingen og eventuelt de av disse beløpene som er inkludert i ren kjernekapital.

Artikkel 448

Eksponering mot renterisiko for posisjoner som ikke inngår i handelsporteføljen

Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om eksponering mot renterisiko for posisjoner som ikke inngår i handelsporteføljen:

a) Arten av renterisiko og de viktigste forutsetningene (herunder forutsetninger når det gjelder forskuddsbetaling av lån og utviklingen for innskudd uten løpetid), samt hyppighet av måling av renterisiko.
b) Variasjon i inntjening, økonomisk verdi eller annen relevant måling som benyttes av ledelsen for rentesjokk (oppover eller nedover) i samsvar med ledelsens metode for måling av renterisikoen, oppdelt etter valuta.

Artikkel 449

Eksponering mot verdipapiriseringsposisjoner

Institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 5 eller krav til ansvarlig kapital i samsvar med artikkel 337 eller 338, skal offentliggjøre følgende opplysninger, der det er relevant, separat for poster som henholdsvis inngår eller ikke inngår i handelsporteføljen:

a) En beskrivelse av institusjonens målsettinger med hensyn til verdipapiriseringsvirksomhet.
b) Arten av andre risikoer, herunder likviditetsrisikoen knyttet til verdipapiriserte eiendeler.
c) Arten av risikoer som er knyttet til prioriteten til de underliggende verdipapiriseringsposisjonene og til de eiendelene som ligger til grunn for disse verdipapiriseringsposisjonene, som tas og beholdes i forbindelse med reverdipapirisering.
d) Institusjonens ulike roller i verdipapiriseringsprosessen.
e) En indikasjon på omfanget av institusjonens involvering i hver av rollene nevnt i bokstav d).
f) En beskrivelse av de prosessene som er innført for å overvåke endringer i verdipapiriseringseksponeringenes kredittrisiko og markedsrisiko, herunder opplysninger om hvordan utviklingen i de underliggende eiendelene påvirker verdipapiriseringseksponeringer samt en beskrivelse av hvordan disse prosessene skiller seg fra reverdipapiriseringseksponeringer.
g) En beskrivelse av institusjonens retningslinjer og rutiner for anvendelse av risikosikring og ikke-finansiert beskyttelse for å redusere risikoene i forbindelse med tilbakeholdte verdipapiriseringseksponeringer og reverdipapiriseringseksponeringer, herunder angivelse av viktige sikringsmotparter etter relevante eksponeringskategorier.
h) Metodene for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp som institusjonen følger i sin verdipapiriseringsvirksomhet, herunder hvilke typer verdipapiriseringseksponeringer den enkelte metoden anvendes på.
i) Hvilke typer spesialforetak for verdipapirisering institusjonen anvender i egenskap av organiserende institusjonen for å verdipapirisere eksponeringer mot tredjeparter, herunder opplysninger om hvorvidt, og eventuelt i hvilken form og i hvilket omfang institusjonen er eksponert mot disse spesialforetakene, separat for eksponeringer i og utenfor balansen, samt en liste over de enhetene som institusjonen forvalter eller gir råd til, og som investerer i enten de verdipapiriseringsposisjonene som institusjonen har verdipapirisert, eller i spesialforetak for verdipapirisering som institusjonen organiserer.
j) Et sammendrag av institusjonens regnskapsprinsipper for verdipapiriseringsvirksomhet, herunder
   i) om transaksjonene blir behandlet som salg eller finansiering,
   ii) innregning av salgsgevinster,
   iii) metoder, viktige forutsetninger og inndata samt endringer i forhold til den foregående perioden for vurdering av verdipapiriseringsposisjoner,
   iv) behandlingen av syntetiske verdipapiriseringer dersom disse ikke omfattes av andre regnskapsprinsipper,
   v) hvordan eiendeler i påvente av verdipapirisering verdsettes, og hvorvidt de bokføres i eller utenfor institusjonens handelsporteføljе,
   vi) retningslinjer for balanseoppføring av forpliktelser for ordninger som kan føre til krav om at institusjonen yter finansiell støtte for verdipapiriserte eiendeler.
k) Navnene på de eksterne kredittvurderingsinstitusjonene som er benyttet i forbindelse med verdipapirisering, og eksponeringstypene som hvert enkelt byrå er anvendt for.
l) Dersom det er relevant, en beskrivelse av den interne vurderingsmetoden som omhandlet i tredje del avdeling II kapittel 5 avsnitt 3, herunder strukturen i den interne vurderingsprosessen og forholdet mellom interne og eksterne kredittvurderinger, anvendelse av intern vurdering for andre formål enn beregning av ansvarlig kapital i samsvar med den interne kredittvurderingsmetoden, kontrollordninger for den interne kredittvurderingsprosessen med en redegjørelse for uavhengighet, ansvar og gjennomgåelse av den interne kredittvurderingsprosessen, eksponeringstyper som intern vurdering anvendes på, og

stressfaktorer som anvendes for å fastsette kredittforbedringsnivåer, etter eksponeringstype.

m) En forklaring på vesentlige endringer i de kvantitative opplysningene i bokstav n)–q) siden siste rapporteringsperiode.

n) Separat for posisjoner i og utenfor handelsporteføljen, følgende opplysninger oppdelt etter eksponeringstype:
   i) Det samlede utestående beløpet for eksponeringer som er verdipapirisert av institusjonen, separat for tradisjonelle og syntetiske verdipapiriseringer og verdipapiriseringer som institusjonen bare organiserer.
   ii) Det samlede beløpet for balanseførte verdipapiriseringsposisjoner som er beholdt eller kjøpt, og verdipapiriseringsposisjoner utenfor balansen.
   iii) Det samlede beløpet for eiendeler som avventer verdipapirisering.
   iv) For verdipapiriserte fasiliteter som er gjenstand for tidlig innløsning, samlede utnyttede eksponeringer som er tilført henholdsvis den initiativtakende institusjonen og investoren, institusjonens samlede kapitalkrav i forbindelse med den initiativtakende institusjonen og institusjonens samlede kapitalkrav for investorens andel av utnyttede saldoer og uutnyttet kreditt.
   v) Beløp for verdipapiriseringsposisjoner som trekkes fra ansvarlig kapital eller gis en risikovekt på 1 250 %.
   vi) Et sammendrag av verdipapiriseringsvirksomheten i inneværende periode, herunder beløp for de verdipapiriserte eksponeringene og bokført gevinst eller tap på salg.

o) Separat for posisjoner i og utenfor handelsporteføljen gis følgende opplysninger:
   i) Det samlede beløpet for verdipapiriseringsposisjoner som er beholdt eller kjøpt, og de tilknyttede kapitalkravene, inndelt i verdipapiriseringseksponeringer og reverdipapiriseringseksponeringer og videre inndelt i et fornuftig antall risikovekter eller kapitalkravintervaller for hver av de anvendte metodene for fastsettelse av kapitalkrav.
   ii) Det samlede beløpet for reverdipapiriseringseksponeringer som er beholdt eller kjøpt, inndelt etter eksponering før og etter risikosikring/forsikring og eksponering mot finansielle garantister, inndelt etter garantistenes kredittverdighetskategorier eller navn.

p) For eksponeringer utenfor handelsporteføljen og for eksponeringer som er verdipapirisert av institusjonen, beløpet for nedskrevne/forfalte verdipapiriserte eiendeler samt institusjonens bokførte tap i inneværende periode, begge inndelt etter eksponeringstype.

q) For eksponeringer i handelsporteføljen, de samlede utestående eksponeringene som er verdipapirisert av institusjonen og omfattet av et kapitalkrav for markedsrisiko, inndelt etter tradisjonelle og syntetiske verdipapiriseringer og etter eksponeringstype.

r) Eventuelt om institusjonen har gitt støtte i henhold til vilkårene i artikkel 248 nr. 1, og virkningen på den ansvarlige kapitalen.

Artikkel 450

Godtgjøringspolitikk

1. Institusjonene skal minst offentliggjøre følgende opplysninger om institusjonens godtgjøringspolitikk og -praksis for de medarbeiderkategoriene hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på institusjonens risikoprofil:
   a) Opplysninger om beslutningsprosessen som ligger til grunn for fastsettelsen av godtgjøringspolitikken, samt antall møter holdt av hovedorganet som fører tilsyn med godtgjøringen gjennom regnskapsåret, herunder eventuelt opplysninger om godtgjøringskomiteens sammensetning og mandat, navnet på den eksterne konsulenten som er blitt innleid med henblikk på å fastsette godtgjøringspolitikken, og de relevante interessentenes rolle.
   b) Opplysninger om sammenhengen mellom lønn og resultater.
   c) De viktigste kjennetegnene ved godtgjøringssystemet, herunder opplysninger om hvilke kriterier som legges til grunn for resultatmålinger og risikojusteringer, retningslinjer for utsettelse av betaling og kriterier for opptjening.
   d) Forholdet mellom fast og variabel godtgjøring fastsatt i samsvar med artikkel 94 nr. 1 bokstav g) i direktiv 2013/36/EU.
   e) Opplysninger om hvilke resultatkriterier som legges til grunn for tildeling av rettigheter til aksjer, opsjoner eller variable bestanddeler av godtgjøringen.
   f) De viktigste parametrene og begrunnelsene for ordninger med variable bestanddeler og andre fordeler som ikke er kontanter.
   g) Samlede kvantitative opplysninger om godtgjøring, inndelt etter forretningsområde.

h) Samlede kvantitative opplysninger om godtgjøring, inndelt etter øverste ledelse og de medarbeiderkategoriene hvis arbeidsoppgaver har en vesentlig innvirkning på institusjonens risikoprofil, med angivelse av følgende:
   i) Godtgjøringsbeløpene for regnskapsåret, oppdelt i fast og variabel godtgjøring, og antall begunstigede.
   ii) Den variable godtgjøringens beløp og former, oppdelt i kontanter, aksjer, instrumenter som er knyttet til aksjer, og andre typer.
   iii) Beløp for utestående utsatt godtgjøring, oppdelt i opptjente og ikke opptjente andeler.
   iv) Beløp for utsatt godtgjøring som er tildelt i regnskapsåret, utbetalt og redusert gjennom justeringer av resultatene.
   v) Utbetalinger i forbindelse med nyansettelser og sluttgodtgjøring som er utbetalt i regnskapsåret, og antall mottakere av slike utbetalinger.
   vi) Beløp for sluttgodtgjøring som er utbetalt i regnskapsåret, antall mottakere av slike utbetalinger og det høyeste beløpet som er utbetalt til en enkelt person.

i) Antall personer som godtgjøres med 1 million euro eller mer per regnskapsår, for godtgjøring mellom 1 million euro og 5 millioner euro, fordelt på utbetalingsintervaller på 500 000 euro, og for godtgjøring på minst 5 millioner euro, fordelt på utbetalingsintervaller på 1 million euro.

j) Etter anmodning fra medlemsstaten eller vedkommende myndighet, den samlede godtgjøringen for hvert medlem av ledelsesorganet eller den øverste ledelsen.

2. For institusjoner som er betydelige i kraft av sin størrelse og interne organisering samt virksomhetenes art, omfang og kompleksitet, skal de kvantitative opplysningene nevnt i denne artikkel også gjøres tilgjengelige for offentligheten når det gjelder medlemmer av institusjonens ledelsesorgan.

   Institusjonene skal oppfylle kravene i denne artikkel på en måte som er hensiktsmessig ut fra deres størrelse og interne organisering samt virksomhetenes art, omfang og kompleksitet, og uten at det berører direktiv 95/46/EF.

Artikkel 451

Gjeldsgrad

1. Institusjonene skal offentliggjøre følgende opplysninger om uvektet kjernekapitalandel som beregnet i samsvar med artikkel 429 og om sin styring av risikoen for overdreven gjeldsoppbygging:
   a) Den uvektede kjernekapitalandelen og opplysninger om hvordan institusjonen anvender artikkel 499 nr. 2 og 3.
   b) En oppdeling av det samlede eksponeringsmålet samt en avstemming av det samlede eksponeringsmålet med de relevante opplysningene som er gitt i offentliggjorte årsregnskaper.
   c) Dersom det er relevant, beløpet for forvaltede eiendeler som er fjernet fra balansen i samsvar med artikkel 429 nr. 11.
   d) En beskrivelse av framgangsmåten for styring av risikoen for overdreven gjeldsoppbygging.
   e) En beskrivelse av de faktorene som har hatt innvirkning på den uvektede kjernekapitalandelen i den perioden som den offentliggjorte uvektede kjernekapitalandelen gjelder.
2. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette den ensartede malen for offentliggjøring av opplysninger som omhandlet i nr. 1 og veiledning om anvendelsen av denne malen.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Avdeling III

Krav som må oppfylles for å kunne bruke særlige verktøy eller metoder

Artikkel 452

Anvendelse av IRB-metoden i forbindelse med kredittrisiko

Institusjoner som beregner de risikovektede eksponeringsbeløpene i henhold til IRB-metoden, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

a) Vedkommende myndighets tillatelse til å benytte metoden eller en godkjent overgangsordning.
b) En forklaring på og oversikt over

i) strukturen i interne risikoklassifiseringssystemer og forholdet mellom interne og eksterne kredittvurderinger,
ii) bruken av interne estimater for andre formål enn beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 3,
iii) framgangsmåten for håndtering og anerkjennelse av kredittrisikoreduksjon,
iv) kontrollordningene for risikoklassifiseringssystemer, herunder en beskrivelse av uavhengighet og ansvar samt kontroll av systemene.

c) En beskrivelse av den interne kredittvurderingsprosessen, angitt separat for følgende eksponeringskategorier:
i) Sentralmyndigheter og sentralbanker.
ii) Institusjoner.
iii) Foretak, herunder SMB-er, spesialiserte utlån og kjøpte foretaksfordringer.
iv) Massemarked, for hver av kategoriene av eksponeringer som de ulike korrelasjonene i artikkel 154 nr. 1–4 tilsvarer.
v) Egenkapitalinstrumenter.

d) Eksponeringsverdiene for hver av eksponeringskategoriene angitt i artikkel 147. Eksponeringer mot sentralmyndigheter og sentralbanker, institusjoner og foretak der institusjoner benytter egne LGD-estimater eller konverteringsfaktorer for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, skal angis atskilt fra de eksponeringene som institusjonene ikke benytter slike estimater for.

e) For hver av eksponeringskategoriene sentralmyndigheter og sentralbanker, institusjoner, foretak og aksjer, og på tvers av et tilstrekkelig antall låntakerrisikoklasser (herunder misligholdt) for å kunne foreta en meningsfull differensiering av kredittrisiko, skal institusjonene opplyse om
i) de samlede eksponeringene, herunder for eksponeringskategoriene sentralmyndigheter og sentralbanker, institusjoner og foretak, summen av utestående lån og eksponeringsverdier for uutnyttede forpliktelser, og for egenkapitalinstrumenter det utestående beløpet,
ii) den eksponeringsvektede gjennomsnittlige risikovekten,
iii) for institusjoner som benytter egne estimater av konverteringsfaktorer for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, beløpet for uutnyttede forpliktelser og eksponeringsvektede gjennomsnittlige eksponeringsverdier for hver eksponeringskategori.

f) For kategorien for massemarkedseksponeringer og for hver av kategoriene definert under bokstav c) iv), enten opplysningene oppført under bokstav e) ovenfor (eventuelt etter gruppe) eller en analyse av eksponeringer (utestående lån og eksponeringsverdier for uutnyttede forpliktelser) i forhold til et tilstrekkelig antall EL-klasser for å kunne gi en meningsfull differensiering av kredittrisiko (eventuelt etter gruppe).

g) De faktiske spesifikke kredittrisikojusteringene i foregående periode for hver eksponeringskategori (for massemarked, for hver av kategoriene definert under bokstav c) iv)) og hvordan de avviker fra tidligere erfaring.

h) En beskrivelse av de faktorene som virket inn på tap i foregående periode (for eksempel om institusjonen har hatt misligholdsrater som er høyere enn gjennomsnittet, eller høyere enn gjennomsnittlige LGD-verdier og konverteringsfaktorer).

i) Institusjonens estimater sett i forhold til faktiske resultater over en lengre periode. Dette skal minst omfatte opplysninger om estimater for tap sett i forhold til faktiske tap i hver eksponeringskategori (for massemarked, for hver av kategoriene angitt under bokstav c) iv)) over en periode som er tilstrekkelig lang til å muliggjøre en meningsfull vurdering av resultatene av de interne kredittvurderingsprosessene for hver eksponeringskategori (for massemarked, for hver av kategoriene angitt under bokstav c) iv)). Dersom det er hensiktsmessig, skal institusjonene dele opp dette ytterligere for å kunne foreta en analyse av PD-verdi og, for institusjoner som benytter egne LGD-estimater og/eller konverteringsfaktorer, resultatene av tap ved misligholdt og konverteringsfaktorer sett i forhold til estimater som angis i opplysningene om kvantitativ risikovurdering i henhold til denne artikkel.

j) For alle eksponeringskategorier omhandlet i artikkel 147 og for hver av de eksponeringskategoriene som de ulike korrelasjonene i artikkel 154 nr. 1–4 motsvarer:
i) For institusjoner som benytter egne LGD-estimater for beregning av risikovektede eksponeringsbeløp, den eksponeringsvektede gjennomsnittlige LGD- og PD-verdien i prosent for hver relevante geografiske beliggenhet for kreditteksponeringer.
ii) For institusjoner som ikke benytter egne LGD-estimater, den eksponeringsvektede

gjennomsnittlige PD-verdien i prosent for hver relevante geografiske beliggenhet for kreditteksponeringer.

Ved anvendelsen av bokstav c) skal beskrivelsen omfatte de typene eksponeringer som inngår i eksponeringskategorien, definisjoner, metoder og data for estimering og validering av PD-verdi og eventuelt LGD-verdi og konverteringsfaktorer, herunder forutsetninger som er benyttet ved utledning av disse variablene, og beskrivelse av vesentlige avvik fra definisjonen av mislighold i henhold til artikkel 178, herunder de brede segmentene som påvirkes av slike avvik.

Ved anvendelsen av bokstav j) menes med relevant geografisk beliggenhet for kreditteksponeringer eksponeringer i de medlemsstatene der institusjonen har tillatelse, og medlemsstater eller tredjestater der institusjoner utøver virksomhet gjennom en filial eller et datterforetak.

Artikkel 453

Anvendelse av kredittrisikoreduksjonsteknikker

Institusjoner som anvender kredittrisikoreduksjonsteknikker, skal gi følgende opplysninger:

a) Strategiene og framgangsmåtene for samt en angivelse av i hvilken utstrekning foretaket gjør bruk av motregning i og utenfor balansen.
b) Strategiene og framgangsmåtene for verdsetting og håndtering av sikkerhet.
c) En beskrivelse av hovedtypene av sikkerhet som institusjonen aksepterer.
d) Hovedtyper av garantister og motparter for kredittderivater og deres kredittverdighet.
e) Opplysninger om konsentrasjoner av markeds- eller kredittrisiko med hensyn til den kredittreduksjonen som er foretatt.
f) Institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden, men som ikke foretar egne LGD-estimater eller konverteringsfaktorer med hensyn til eksponeringskategori, skal separat for hver eksponeringskategori angi den samlede eksponeringsverdien (eventuelt etter motregning i og utenfor balansen) som er dekket – etter anvendelsen av volatilitetsjusteringer – av godtakbare finansielle sikkerheter og av andre godtakbare sikkerheter.
g) Institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til standardmetoden eller IRB-metoden, skal separat for hver eksponeringskategori angi den samlede eksponeringen (eventuelt etter motregning i og utenfor balansen) som er dekket av garantier eller kredittderivater. For kategorien for egenkapitalposisjoner får dette kravet anvendelse på hver av metodene fastsatt i artikkel 155.

Artikkel 454

Anvendelse av AMA-metoder i forbindelse med operasjonell risiko

Institusjoner som benytter metoden med avansert måling fastsatt i artikkel 321–324 for beregning av krav til ansvarlig kapital for operasjonell risiko, skal gi en beskrivelse av bruken av forsikring og andre ordninger for risikooverføring med henblikk på å redusere risikoen.

Artikkel 455

Bruk av interne modeller for markedsrisiko

Institusjoner som beregner sine kapitalkrav i samsvar med artikkel 363, skal offentliggjøre følgende opplysninger:

a) For hver enkelt underportefølje
   i) særtrekkene ved de modellene som benyttes,
   ii) der det er relevant, for de interne modellene for økt misligholds- og migrasjonsrisiko for korrelasjonshandel, de metodene som anvendes og de risikoene som måles ved bruk av en intern modell, herunder en beskrivelse av den metoden institusjonen anvender for å fastsette likviditetsperioder, de metodene som anvendes for å oppnå en kapitalvurdering som er forenlig med den påkrevde standarden for soliditet, og de metodene som anvendes ved validering av modellen,
   iii) en beskrivelse av stresstester som er benyttet på underporteføljen,
   iv) en beskrivelse av metodene som er benyttet ved ettertesting og for å validere om de interne modellene og modellprosessene er nøyaktige og konsekvente.
b) Omfanget av vedkommende myndighets tillatelse.
c) En beskrivelse av omfanget av og metodene for overholdelse av kravene i artikkel 104 og 105.
d) Høyeste, laveste og gjennomsnittlige verdier for følgende:
   i) Daglige «value-at-risk»-verdier i løpet av rapporteringsperioden og ved periodens utløp.

ii) «Value-at-risk»-verdier i stressituasjoner i løpet av rapporteringsperioden og ved periodens utløp.

iii) Tallene for økt misligholds- og migrasjonsrisiko og for den spesifikke risikoen i forbindelse med korrelasjonshandelsporteføljen i løpet av rapporteringsperioden og ved periodens utløp.

e) Bestanddelene i kravene til ansvarlig kapital som angitt i artikkel 364.

f) Den vektede gjennomsnittlige likviditetsperioden for hver underportefølje som er omfattet av de interne modellene for økt misligholds- og migrasjonsrisiko og for korrelasjonshandel.

g) En sammenligning av de daglige «value-at-risk»-verdiene ved dagens slutt og den daglige endringen i porteføljeverdien ved slutten av etterfølgende bankdag sammen med en analyse av eventuelle viktige overskridelser i løpet av rapporteringsperioden.

Niende del

Delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter

Artikkel 456

Delegerte rettsakter

1. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 462 som gjelder følgende:

a) Klargjøring av definisjonene i artikkel 4, 5, 142, 153, 192, 242, 272, 300, 381 og 411 for å sikre ensartet anvendelse av denne forordning.

b) Klargjøring av definisjonene i artikkel 4, 5, 142, 153, 192, 242, 272, 300, 381 og 411 for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene ved anvendelsen av denne forordning.

c) En endring av listen over eksponeringskategorier i artikkel 112 og 147 for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene.

d) Beløpet angitt i artikkel 123 bokstav c), artikkel 147 nr. 5 bokstav a), artikkel 153 nr. 4 og artikkel 162 nr. 4 for å ta hensyn til virkningen av inflasjon.

e) Listen over og klassifiseringen av postene utenfor balansen i vedlegg I og II for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene.

f) Justering av kategoriene av verdipapirforetak i artikkel 95 nr. 1 og artikkel 96 nr. 1 for å ta hensyn til utviklingen i finansmarkedene.

g) Klargjøring av kravene fastsatt i artikkel 97 for å sikre en ensartet anvendelse av denne forordning.

h) Endringer av kravene til ansvarlig kapital i artikkel 301–311 i denne forordning og artikkel 50a–50d i forordning (EU) nr. 648/2012 for å ta hensyn til utviklingen i eller endringer av de internasjonale standardene for eksponeringer mot en sentral motpart.

i) Klargjøring av vilkårene som er omhandlet i unntakene i artikkel 400.

j) Endring av kapitalmålet og det samlede eksponeringsmålet ved beregning av den uvektede kjernekapitalandelen omhandlet i artikkel 429 nr. 2, for å rette eventuelle feil som er påvist på grunnlag av rapporteringen som er omhandlet i artikkel 430 nr. 1, før den uvektede kjernekapitalandelen skal offentliggjøres av institusjoner som fastsatt i artikkel 451 nr. 1 bokstav a).

2. EBA skal overvåke kravene til ansvarlig kapital for kredittverdijusteringsrisiko («credit valuation adjustment risk – CVA-risiko») og innen 1. januar 2015 oversende en rapport til Kommisjonen. I rapporten skal særlig følgende vurderes:

a) Behandlingen av CVA-risiko som et separat krav i forhold til en integrert bestanddel i markedsrisikorammeverket.

b) CVA-risikoens omfang, herunder unntaket i artikkel 482.

c) Godtakbare sikringer.

d) Beregning av kapitalkrav for CVA-risiko.

På grunnlag av denne rapporten og der resultatene viser at det er behov for det, skal Kommisjonen også gis myndighet til å vedta en delegert rettsakt i samsvar med artikkel 462 for å endre artikkel 381, artikkel 382 nr. 1–3 og artikkel 383–386 med hensyn til disse punktene.

Artikkel 457

Tekniske justeringer og rettelser

Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 462 for å foreta tekniske justeringer og rettelser av ikkegrunnleggende deler av følgende bestemmelser for å ta hensyn til utvikling innenfor nye finansielle produkter eller aktiviteter og foreta justeringer i samsvar med utviklingen etter vedtakelsen av denne forordning i andre unionsrettsakter om finanstjenester og regnskapsføring, herunder regnskapsstandarder basert på forordning (EF) nr. 1606/2002:

a) Kravene til ansvarlig kapital for kredittrisiko fastsatt i artikkel 111–134 og artikkel 143–191.
b) Virkningene av kredittrisikoreduksjon i samsvar med artikkel 193–241.
c) Kravene til ansvarlig kapital for verdipapirisering fastsatt i artikkel 243–266.
d) Kravene til ansvarlig kapital for motpartsrisiko i samsvar med artikkel 272–311.
e) Kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko fastsatt i artikkel 315–324.
f) Kravene til ansvarlig kapital for markedsrisiko fastsatt i artikkel 325–377.
g) Kravene til ansvarlig kapital for oppgjørsrisiko fastsatt i artikkel 378 og 379.
h) Kravene til ansvarlig kapital for CVA-risiko fastsatt i artikkel 383, 384 og 386.
i) Andre del og artikkel 99 bare som følge av utviklingen innenfor regnskapsstandarder eller regnskapskrav som tar hensyn til unionsretten.

Artikkel 458

Makrorisiko eller systemrisiko identifisert på medlemsstatsplan

1. Medlemsstaten skal utpeke den myndigheten som skal ha ansvar for anvendelsen av denne artikkel. Denne myndigheten skal være vedkommende myndighet eller den utpekte myndigheten.
2. Dersom den myndigheten som er fastsatt i samsvar med nr. 1, identifiserer endringer i intensiteten i makro- eller systemrisiko i finanssystemet som kan få alvorlige negative følger for finanssystemet og realøkonomien i en bestemt medlemsstat, og som ifølge denne myndigheten kan håndteres bedre med strengere nasjonale tiltak, skal den underrette Europaparlamentet, Rådet, Kommisjonen, ESRB og EBA om dette og framlegge relevant kvantitativ eller kvalitativ dokumentasjon om alle følgende punkter:
   a) Endringene i intensiteten i makro- eller systemrisikoen.
   b) Grunnene til at slike endringer vil kunne utgjøre en trussel mot den finansielle stabiliteten på nasjonalt plan.
   c) En begrunnelse for at artikkel 124 og 164 i denne forordning og artikkel 101, 103, 104, 105, 133 og 136 i direktiv 2013/36/EU ikke er tilstrekkelige for å håndtere den identifiserte makro- eller systemrisikoen, idet det tas hensyn til disse tiltakenes relative effektivitet.
   d) Utkast til nasjonale tiltak for nasjonalt godkjente institusjoner eller en undergruppe av disse institusjonene med sikte på å begrense endringene i risikointensiteten, og om
      i) kravene til ansvarlig kapital i artikkel 92,
      ii) kravene til store eksponeringer i artikkel 392 og artikkel 395–403,
      iii) offentliggjøringskravene i artikkel 431–455,
      iv) kapitalbevaringsbufferens størrelse i henhold til artikkel 129 i direktiv 2013/36/EU,
      v) likviditetskrav i henhold til sjette del,
      vi) risikovekter for håndtering av eiendelsbobler i bolig- og næringseiendomssektoren, eller
      vii) eksponeringer innenfor finanssektoren.
   e) En forklaring på hvorfor myndigheten som er fastsatt i samsvar med nr. 1, anser at utkastene til tiltak er hensiktsmessige og effektive og står i forhold til situasjonen som skal håndteres.
   f) En vurdering av sannsynlig positiv eller negativ innvirkning på det indre marked av utkastene til tiltak, på grunnlag av opplysninger som den berørte medlemsstaten har tilgang til.
3. Når myndighetene som er fastsatt i samsvar med nr. 1, har tillatelse til å anvende nasjonale tiltak i samsvar med denne artikkel, skal de gi de berørte vedkommende myndighetene eller utpekte myndigheter i andre medlemsstater alle relevante opplysninger.
4. Myndigheten til å vedta en gjennomføringsrettsakt for å avvise utkast til nasjonale tiltak omhandlet i nr. 2 bokstav d) gis til Rådet, som treffer beslutning med kvalifisert flertall etter forslag fra Kommisjonen.

   Innen én måned etter at de har mottatt underretningen omhandlet i nr. 2, skal ESRB og EBA avgi uttalelse til Rådet, Kommisjonen og den berørte medlemsstaten om punktene omhandlet i nevnte nummer.

   Idet det tas størst mulig hensyn til uttalelsene omhandlet i annet ledd, og dersom det er solid, sterk og detaljert dokumentasjon for at tiltaket vil få negative virkninger på det indre marked som veier tyngre enn fordelene ved den finansielle stabiliteten som blir resultat av en redusert makro- eller systemrisiko, kan Kommisjonen innen én måned foreslå for Rådet en gjennomføringsrettsakt med sikte på å avvise utkastet til nasjonale tiltak.

Dersom Kommisjonen ikke framlegger et forslag innen én måned, kan den berørte medlemsstaten umiddelbart vedta utkastet til nasjonale tiltak for en periode på høyst to år, eller fram til makro- eller systemrisikoen ikke lenger foreligger, etter hva som inntreffer først.

Rådet skal treffe beslutning om Kommisjonens forslag innen én måned etter at forslaget mottas, og skal begrunne hvorfor utkastet til nasjonale tiltak er avvist eller ikke avvist.

Rådet skal avvise utkastet til nasjonale tiltak bare dersom det mener at ett eller flere av følgende vilkår ikke er oppfylt:

a) Endringene i makro- eller systemrisikoens intensitet er av en slik art at de utgjør en risiko for den finansielle stabiliteten på nasjonalt plan.
b) Artikkel 124 og 164 i denne forordning og artikkel 101, 103, 104, 105, 133 og 136 i direktiv 2013/36/EU er ikke tilstrekkelige til å håndtere den identifiserte makro- eller systemrisikoen, idet det tas hensyn til disse tiltakenes relative effektivitet.
c) De nasjonale tiltakene i utkastet er en bedre måte å håndtere den identifiserte makro- eller systemrisikoen på og medfører ikke uforholdsmessige negative virkninger for finanssystemet eller deler av det i andre medlemsstater eller i Unionen som helhet som ville utgjøre eller skape en hindring for det indre markeds virkemåte.
d) Problemet gjelder bare en medlemsstat.
e) Risikoene er ikke allerede håndtert gjennom andre tiltak i denne forordning eller direktiv 2013/36/EU.

Rådet skal i sin vurdering ta hensyn til uttalelsen fra ESRB og EBA og basere seg på den dokumentasjonen som er framlagt i samsvar med nr. 2, av myndigheten fastsatt i samsvar med nr. 1.

Dersom Rådet ikke har vedtatt en gjennomføringsrettsakt om å avvise utkastet til nasjonale tiltak innen én måned etter mottak av Kommisjonens forslag, kan medlemsstaten vedta tiltakene og anvende dem i en periode på høyst to år, eller fram til makro- eller systemrisikoen ikke lenger foreligger, etter hva som inntreffer først.

5. Andre medlemsstater kan anerkjenne tiltak som er truffet i samsvar med denne artikkel, og anvende dem på nasjonalt godkjente filialer som ligger i den medlemsstaten som har tillatelse til å anvende tiltakene.
6. Dersom medlemsstater anerkjenner tiltak som er truffet i samsvar med denne artikkel, skal de underrette Rådet, Kommisjonen, EBA, ESRB og den medlemsstaten som har tillatelse til å anvende tiltakene.
7. Når en medlemsstat skal avgjøre om den kan anerkjenne tiltak som er truffet i samsvar med denne artikkel, skal den ta hensyn til kriteriene i nr. 4.
8. Den medlemsstaten som har tillatelse til å anvende tiltakene, kan anmode ESRB om å gi en anbefaling som omhandlet i artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1092/2010, til en eller flere medlemsstater som ikke anerkjenner tiltakene.
9. Før tillatelsen som er gitt i henhold til nr. 4, utløper, skal medlemsstaten i samråd med ESRB og EBA gjennomgå situasjonen og kan etter framgangsmåten i nr. 4 vedta en ny beslutning om forlengelse av anvendelsesperioden med ytterligere ett år av gangen for nasjonale tiltak. Etter den første forlengelsen skal Kommisjonen i samråd med ESRB og EBA gjennomgå situasjonen minst hvert år.
10. Uten hensyn til framgangsmåten i nr. 3–9 skal medlemsstatene tillates å øke risikovektene som er fastsatt i denne forordning, med opptil 25 % for de eksponeringene som er omhandlet i nr. 2 bokstav d) vi) og vii) i denne artikkel, og redusere grensen for store eksponeringer i artikkel 395 med opptil 15 % for en periode på høyst to år, eller fram til makro- eller systemrisikoen ikke lenger foreligger, etter hva som inntreffer først, forutsatt at vilkårene og underretningskravene i nr. 2 i denne artikkel er oppfylt.

Artikkel 459

Tilsynskrav

Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 462 for å pålegge strengere tilsynskrav for en periode på ett år for eksponeringer dersom dette er nødvendig for å håndtere endringer i intensiteten i mikro- og makrorisikoer som følge av markedsutviklingen i eller utenfor Unionen som påvirker alle medlemsstatene, og dersom verktøyene i denne forordning og direktiv 2013/36/EU ikke er tilstrekkelige til å håndtere disse risikoene, særlig etter anbefaling eller uttalelse fra ESRB eller EBA om

a) kravene til ansvarlig kapital i artikkel 92,
b) kravene til store eksponeringer i artikkel 392 og 395–403,
c) offentliggjøringskravene i artikkel 431–455.

Kommisjonen skal med bistand fra ESRB minst hvert år oversende en rapport til Europa-

parlamentet og Rådet om markedsutvikling som kan gjøre det nødvendig å anvende denne artikkel.

Artikkel 460

Likviditet

1. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta en delegert rettsakt i samsvar med artikkel 462 for å angi nærmere det generelle kravet i artikkel 412 nr. 1. Den delegerte rettsakten som vedtas i samsvar med dette nummer, skal baseres på de postene som skal rapporteres i samsvar med sjette del avdeling II og vedlegg III, skal angi under hvilke omstendigheter vedkommende myndigheter må pålegge kredittinstitusjoner spesifikke inn- og uttaksfaktorer for å ta hensyn til spesifikke risikoer som de er eksponert for, og skal overholde tersklene i nr. 2.
2. Kravet til likviditetsreserve omhandlet i artikkel 412 skal innføres trinnvis i samsvar med følgende plan:
   a) 60 % av kravet til likviditetsreserve i 2015.
   b) 70 % fra 1. januar 2016.
   c) 80 % fra 1. januar 2017.
   d) 100 % fra 1. januar 2018.

   For dette formål skal Kommisjonen ta hensyn til rapportene omhandlet i artikkel 509 nr. 1–3 og de internasjonale standardene som er utviklet av internasjonale fora, samt de særlige forholdene i Unionen.

   Kommisjonen skal innen 30. juni 2014 vedta den delegerte rettsakten omhandlet i nr. 1. Den skal tre i kraft innen 31. desember 2014, men får ikke anvendelse før 1. januar 2015.

Artikkel 461

Analyse av innføringen av kravene til likviditetsreserve

1. EBA skal etter samråd med ESRB innen 30. juni 2016 framlegge en rapport for Kommisjonen om hvorvidt innfasingen av kravene til likviditetsreserve i artikkel 460 nr. 2 bør endres. En slik analyse skal ta behørig hensyn til utviklingen i markedet og innenfor internasjonalt regelverk samt særlige forhold i Unionen.

   EBA skal i sin rapport særlig vurdere å utsette innføringen av en bindende minstestandard på 100 % til 1. januar 2019. Rapporten skal ta hensyn til de årlige rapportene omhandlet i artikkel 509 nr. 1, relevante markedsdata og anbefalingene fra alle vedkommende myndigheter.
2. For å ta hensyn til markedsutviklingen og annen utvikling skal Kommisjonen ved behov gis myndighet til å vedta en delegert rettsakt i samsvar med artikkel 462 om endring av innfasingen omhandlet i artikkel 460 og utsettelse av innføringen av en bindende minstestandard på 100 % for kravet til likviditetsreserve i artikkel 412 nr. 1, til 2019, og anvende en bindende minstestandard på 90 % for kravet til likviditetsreserve i 2018.

   Ved vurderingen av behovet for utsettelse skal Kommisjonen ta hensyn til rapporten og vurderingen omhandlet i nr. 1.

   En delegert rettsakt vedtatt i henhold til denne artikkel skal ikke anvendes før 1. januar 2018 og skal tre i kraft innen 30. juni 2017.

Artikkel 462

Utøvelse av delegert myndighet

1. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter på vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter omhandlet i artikkel 456–460 skal gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 28. juni 2013.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 456–460 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 456–460 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom både Europaparlamentet og Rådet før denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke vil gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med tre måneder.

Artikkel 463

Innsigelser mot tekniske reguleringsstandarder

Dersom Kommisjonen i henhold til denne forordning vedtar en teknisk reguleringsstandard som er identisk med det utkastet til teknisk reguleringsstandard som EBA har framlagt, skal fristen for innsigelser fra Europaparlamentet og Rådet være én måned etter tidspunktet for underretning. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med én måned. Som unntak fra artikkel 13 nr. 1 annet ledd i forordning (EU) nr. 1093/2010 kan Europaparlamentets og Rådets frist for å gjøre innsigelser mot den tekniske reguleringsstandarden forlenges med ytterligere én måned dersom det er hensiktsmessig.

Artikkel 464

Den europeiske komité for bankspørsmål

1. Kommisjonen skal bistås av Den europeiske komité for bankspørsmål nedsatt ved kommisjonsbeslutning 2004/10/EF([32]). Den nevnte komiteen skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Tiende del

Overgangsbestemmelser, rapporter, revisjon og endringer

Avdeling I

Overgangsbestemmelser

Kapittel 1

Krav til ansvarlig kapital, urealiserte gevinster og tap målt til virkelig verdi samt fradrag

Avsnitt 1

Krav til ansvarlig kapital

Artikkel 465

Krav til ansvarlig kapital

1. Som unntak fra artikkel 92 nr. 1 bokstav a) og b) får følgende krav til ansvarlig kapital anvendelse i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014:
   a) En ren kjernekapital-dekning innenfor et intervall på 4 % og 4,5 %.
   b) En kjernekapitaldekning innenfor et intervall på 5,5 % og 6 %.
2. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre nivåer for ren kjernekapital-dekning og kjernekapitaldekning innenfor intervallene angitt i nr. 1, som institusjonene minst skal oppfylle.

Artikkel 466

Førstegangsanvendelse av internasjonale standarder for finansiell rapportering

Som unntak fra artikkel 24 nr. 2 skal vedkommende myndigheter gi institusjoner som for første gang skal foreta verdsettingen av eiendeler og poster utenfor balansen og fastsettelsen av ansvarlig kapital i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002, en frist på 24 måneder for gjennomføringen av nødvendige interne prosesser og tekniske krav.

Avsnitt 2

Urealiserte gevinster og tap målt til virkelig verdi

Artikkel 467

Urealiserte tap målt til virkelig verdi

1. Som unntak fra artikkel 35 skal institusjoner i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 ved beregningen av sine ren kjernekapital-poster innregne bare den relevante prosentdelen av urealiserte tap som gjelder eiendeler eller forpliktelser målt til virkelig verdi og balanseført, unntatt tap omhandlet i artikkel 33 og alle andre urealiserte tap som er oppført i resultatregnskapet.
2. Den relevante prosentdelen ved anvendelsen av nr. 1 skal ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 20 %–100 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 40 %–100 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 60 %–100 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 80 %–100 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

   Som unntak fra nr. 1 kan vedkommende myndigheter i tilfeller der en slik behandling ble anvendt før 1. januar 2014, tillate institusjonene ikke å innregne urealiserte gevinster eller tap på eksponeringer mot sentralmyndigheter som er klassifisert i kategorien «tilgjengelig for salg» i EU-godkjente IAS 39, i den ansvarlige kapitalen.

[32] EUT L 3 av 7.1.2004, s. 36.

Behandlingen omhandlet i annet ledd skal anvendes til Kommisjonen har vedtatt en forordning på grunnlag av forordning (EF) nr. 1606/2002 som godkjenner at den internasjonale standarden for finansiell rapportering erstatter IAS 39.

3. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre den relevante prosentdelen innenfor intervallene angitt i nr. 2 bokstav a)–d).

Artikkel 468

Urealiserte gevinster målt til virkelig verdi

1. Som unntak fra artikkel 35 skal institusjoner i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 fra sine ren kjernekapital-poster fjerne den relevante prosentdelen av urealiserte gevinster som gjelder eiendeler eller forpliktelser målt til virkelig verdi og balanseført, unntatt gevinster omhandlet i artikkel 33 og alle andre urealiserte gevinster, med unntak av slike som gjelder investering i fast eiendom, som er oppført i resultatregnskapet. Restbeløpet skal ikke trekkes fra ren kjernekapital-postene.
2. Ved anvendelsen av nr. 1 skal den relevante prosentdelen være 100 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014, og den skal deretter ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 60 %–100 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   b) 40 %–100 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   c) 20 %–100 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

   Fra 1. januar 2015 kan vedkommende myndighet som i henhold til artikkel 467 krever at institusjonene ved beregningen av ren kjernekapital innregner 100 % av urealiserte tap målt til virkelig verdi, også tillate at institusjonene i samme beregning innregner 100 % av urealiserte gevinster til virkelig verdi.

   Fra 1. januar 2015 skal vedkommende myndighet som i henhold til artikkel 467 krever at institusjonene ved beregningen av ren kjernekapital innregner en prosentdel av urealiserte tap målt til virkelig verdi, ikke fastsette en relevant prosentdel av urealiserte gevinster i henhold til nr. 2 i denne artikkel som resulterer i en prosentdel av urealiserte gevinster som inngår i beregningen av ren kjernekapital som overstiger den relevante prosentdelen av urealiserte tap som er fastsatt i samsvar med artikkel 467.
3. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre den relevante prosentdelen av urealiserte gevinster innenfor intervallene angitt i nr. 2 bokstav a)–c) som trekkes fra ren kjernekapital.
4. Som unntak fra artikkel 33 nr. 1 bokstav c) skal institusjonene i perioden fra 1. januar 2013 til 31. desember 2017 i sin ansvarlige kapital ikke innregne den relevante prosentdelen angitt i artikkel 478 av gevinster og tap verdsatt til virkelig verdi, på derivatforpliktelser som oppstår som følge av endringer i institusjonens egen kredittverdighet. Prosentdelen som anvendes på tap verdsatt til virkelig verdi som oppstår som følge av endringer i institusjonens egen kredittverdighet, skal ikke overstige prosentdelen som anvendes på gevinster verdsatt til virkelig verdi som oppstår som følge av endringer i institusjonens egen kredittverdighet.

Avsnitt 3

Fradrag

Underavsnitt 1

Fradrag fra ren kjernekapital-poster

Artikkel 469

Fradrag fra ren kjernekapital-poster

1. Som unntak fra artikkel 36 nr. 1 får følgende bestemmelser anvendelse i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017:
   a) Institusjonene skal trekke fra ren kjernekapital den relevante prosentdelen angitt i artikkel 478 for de beløpene som skal trekkes fra i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, fra ren kjernekapital.
   b) Institusjonene skal anvende de relevante bestemmelsene i artikkel 472 på restbeløpet for poster som skal trekkes fra i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
   c) Institusjonene skal etter å ha anvendt artikkel 470, trekke den relevante prosentdelen angitt i artikkel 478 av det samlede beløpet som skal trekkes fra i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav c) og i), fra ren kjernekapital.
   d) Institusjonene skal etter å ha anvendt artikkel 470, anvende kravene i artikkel 472 nr. 5

eller 11, alt etter hva som er relevant, på det samlede restbeløpet for poster som skal trekkes fra i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav c) og i).

2. Institusjonene skal bestemme hvor stor del av det samlede restbeløpet omhandlet i nr. 1 bokstav d) som er omfattet av artikkel 472 nr. 5, ved å dividere beløpet angitt i bokstav a) i dette nummer med beløpet angitt i bokstav b) i dette nummer:
   a) Beløpet for eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, i henhold til artikkel 470 nr. 2 bokstav a).
   b) Summen av beløpene omhandlet i artikkel 470 nr. 2 bokstav a) og b).
3. Institusjonene skal bestemme hvor stor del av det samlede restbeløpet omhandlet i nr. 1 bokstav d) som er omfattet av artikkel 472 nr. 11, ved å dividere beløpet angitt i bokstav a) i dette nummer med beløpet angitt i bokstav b) i dette nummer:

a) Beløpet for direkte og indirekte beholdninger av ren kjernekapital-instrumentene omhandlet i artikkel 470 nr. 2 bokstav b).
b) Summen av beløpene omhandlet i artikkel 470 nr. 2 bokstav a) og b).

Artikkel 470

Unntak fra fradrag fra ren kjernekapital-poster

1. Ved anvendelsen av denne artikkel skal relevante ren kjernekapital-poster omfatte institusjonens ren kjernekapital-poster beregnet ved anvendelse av bestemmelsene i artikkel 32–35 og etter fradragene i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), bokstav k) ii)–v) og bokstav l), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
2. Som unntak fra artikkel 48 nr. 1 skal institusjonene i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 ikke trekke fra de postene oppført i bokstav a) og b) i dette nummer som samlet utgjør høyst 15 % av institusjonens relevante ren kjernekapital-poster:
   a) Eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, og som samlet utgjør høyst 10 % av institusjonens relevante ren kjernekapital-poster.
   b) Dersom en institusjon har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren: institusjonens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av dette foretakets ren kjernekapital-instrumenter, som samlet utgjør høyst 10 % av de relevante ren kjernekapital-postene.
3. Som unntak fra artikkel 48 nr. 4 skal poster som i henhold til nr. 2 i denne artikkel ikke trekkes fra, risikovektes med 250 %. Postene omhandlet i nr. 2 bokstav b) i denne artikkel skal være omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 471

Unntak fra fradrag for egenkapitalbeholdninger i forsikringsforetak fra ren kjernekapital-poster

1. Som unntak fra artikkel 49 nr. 1 kan vedkommende myndigheter i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2022 tillate institusjoner ikke å trekke fra egenkapitalbeholdninger i forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak og forsikringsholdingselskaper dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Vilkårene i artikkel 49 nr. 1 bokstav a), c) og e).
   b) Vedkommende myndigheter anser at nivået på risikokontrollen og framgangsmåtene for finansiell analyse som institusjonen spesifikt har innført for å overvåke investeringen i foretaket eller holdingselskapet, er tilfredsstillende.
   c) Institusjonens egenkapitalbeholdninger i forsikringsforetaket, gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet overstiger ikke 15 % av ren kjernekapital-instrumenter som vedkommende forsikringsforetak har utstedt per 31. desember 2012 og i perioden fra 1. januar 2013 til 31. desember 2022.
   d) Det beløpet av egenkapitalbeholdningen som ikke trekkes fra, overstiger ikke det beløpet som innehas i ren kjernekapital-instrumenter i forsikringsforetaket, gjenforsikringsforetaket eller forsikringsholdingselskapet per 31. desember 2012.
2. De egenkapitalbeholdningene som ikke trekkes fra i henhold til nr. 1, skal anses som eksponeringer og risikovektes med 370 %.

Artikkel 472

Poster som ikke trekkes fra ren kjernekapital

1. Som unntak fra artikkel 33 nr. 1 bokstav c) og artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–i) skal institusjonene i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 anvende denne artikkel på restbeløpene omhandlet i artikkel 468 nr. 4 og i artik-

kel 469 nr. 1 bokstav b) og d), alt etter hva som er relevant.

2. Restbeløpet for verdsettingsjusteringer av derivatforpliktelser som oppstår som følge av en institusjons egen kredittrisiko, skal ikke trekkes fra.
3. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløp for tap i inneværende regnskapsår i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav a):
   a) Vesentlige tap trekkes fra kjernekapitalpostene.
   b) Ikke-vesentlige tap trekkes ikke fra.
4. Institusjonene skal trekke restbeløpet for immaterielle eiendeler i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav b) fra kjernekapitalpostene.
5. Restbeløpet for eiendeler ved utsatt skatt i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav c) skal ikke trekkes fra og skal risikovektes med 0 %.
6. Når det gjelder restbeløpet for postene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav d), skal en halvpart trekkes fra kjernekapitalposter og en halvpart fra tilleggskapitalposter.
7. Restbeløpet for nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav e) skal ikke trekkes fra den ansvarlige kapitalen og skal inngå i ren kjernekapital i den utstrekning det aktuelle beløpet ville ha blitt anerkjent som kjernekapital i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav a)–ca) i direktiv 2006/48/EF.
8. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for beholdninger av egne ren kjernekapital-instrumenter i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav f):
   a) Direkte beholdninger trekkes fra kjernekapitalposter.
   b) Indirekte og syntetiske beholdninger, herunder ren kjernekapital-instrumenter som en institusjon kan være forpliktet til å kjøpe på grunnlag av en eksisterende eller betinget avtaleforpliktelse, skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
9. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i et foretak i finanssektoren dersom institusjonen har gjensidige beholdninger med dette foretaket i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav g):
   a) Dersom en institusjon ikke har en betydelig investering i det aktuelle foretaket i finanssektoren, skal dens beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav h).
   b) Dersom en institusjon har en betydelig investering i det aktuelle foretaket i finanssektoren, skal dens beholdninger av ren kjernekapital-instrumenter i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav i).
10. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløp for poster omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav h):
    a) Når det gjelder beløp som skal trekkes fra, og som er knyttet til direkte beholdninger, skal en halvpart trekkes fra kjernekapitalposter og en halvpart fra tilleggskapitalposter.
    b) Beløpene som gjelder indirekte og syntetiske beholdninger, skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
11. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløp for poster omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav i):
    a) Når det gjelder beløp som skal trekkes fra, og som er knyttet til direkte beholdninger, skal en halvpart trekkes fra kjernekapitalposter og en halvpart fra tilleggskapitalposter.
    b) Beløpene som gjelder indirekte og syntetiske beholdninger, skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

Artikkel 473

Innføring av endringer av IAS 19

1. Som unntak fra artikkel 481 kan vedkommende myndigheter i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2018 tillate at institusjoner som utarbeider sine regnskaper i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt i samsvar med framgangsmåten i artikkel 6 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1606/2002, legger til sin rene kjernekapital det relevante beløpet i henhold til nr. 2 eller 3 i denne artikkel, alt etter hva som er relevant, multiplisert med en faktor i henhold til nr. 4.
2. Det relevante beløpet skal beregnes ved at summen som oppnås i samsvar med bokstav

b), trekkes fra summen som oppnås i samsvar med bokstav a):

a) Institusjonene skal fastsette verdiene av eiendelene i sine ytelsesbaserte pensjonsordninger eller -innretninger, alt etter hva som er relevant, i samsvar med forordning (EF) nr. 1126/2008([33]), som endret ved forordning (EU) nr. 1205/2011[34]. Institusjonene skal deretter fra verdiene av disse eiendelene trekke verdien av forpliktelsene i samme ordninger eller innretninger som er fastsatt etter samme regnskapsregler.

b) Institusjonene skal fastsette verdiene av eiendelene i sine ytelsesbaserte pensjonsordninger eller -innretninger, alt etter hva som er relevant, i samsvar med bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1126/2008. Institusjonene skal deretter fra verdiene av disse eiendelene trekke verdien av forpliktelsene i samme ordninger eller innretninger som er fastsatt etter samme regnskapsregler.

3. Beløpet som fastsettes i samsvar med nr. 2 skal begrenses til det beløpet som ikke må trekkes fra ansvarlig kapital innen 1. januar 2014 i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for direktiv 2006/48/EF, forutsatt at disse nasjonale innarbeidingstiltakene ville være berettiget til behandlingen i artikkel 481 i denne forordning, i den berørte medlemsstaten.
4. Følgende faktorer skal anvendes:
   a) 1 i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 0,8 i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 0,6 i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 0,4 i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
   e) 0,2 i perioden fra 1. januar 2018 til 31. desember 2018.
5. Institusjonene skal opplyse om verdien av eiendeler og forpliktelser i samsvar med nr. 2 i sine offentliggjorte regnskaper.

Underavsnitt 2

Fradrag fra andre godkjente kjernekapitalposter

Artikkel 474

Fradrag fra andre godkjente kjernekapitalposter

Som unntak fra artikkel 56 får følgende bestemmelser anvendelse i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017:

a) Institusjonene skal fra andre godkjente kjernekapitalposter trekke den relevante prosentdelen som er angitt i artikkel 478, av de beløpene som skal trekkes fra i henhold til artikkel 56.
b) Institusjonene skal anvende kravene i artikkel 475 på restbeløpene for de postene som skal trekkes fra i henhold til artikkel 56.

Artikkel 475

Poster som ikke trekkes fra annen godkjent kjernekapital

1. Som unntak fra artikkel 56 får kravene i denne artikkel i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 anvendelse på restbeløpene omhandlet i artikkel 474 bokstav b).
2. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 56 bokstav a):
   a) Bokført verdi av direkte beholdninger av egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter trekkes fra i kjernekapitalpostene.
   b) Indirekte og syntetiske beholdninger av egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter, herunder egne andre godkjente kjernekapitalinstrumenter som en institusjon kan være forpliktet til å kjøpe på grunnlag av en eksisterende eller betinget avtaleforpliktelse, skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
3. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 56 bokstav b):
   a) Dersom en institusjon ikke har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren som den har gjensidige beholdninger med, skal dens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av disse andre godkjente kjernekapitalinstrumentene i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 56 bokstav c).
   b) Dersom institusjonen har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren

[33] Kommisjonsforordning (EF) nr. 1126/2008 av 3. november 2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 (EUT L 320 av 29.11.2008, s. 1).

[34] Kommisjonsforordning (EU) nr. 1205/2011 av 22. november 2011 om endring av forordning (EF) nr. 1126/2008 om vedtakelse av visse internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 med hensyn til internasjonal standard for finansiell rapportering (IFRS) nr. 7 (EUT L 305 av 23.11.2011, s. 16).

som den har gjensidige beholdninger med, skal dens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av disse andre godkjente kjernekapitalinstrumentene i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 56 bokstav d).

4. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 56 bokstav c) og d):
   a) Når det gjelder beløpet som er knyttet til direkte beholdninger, og som skal trekkes fra i henhold til artikkel 56 bokstav c) og d), skal en halvpart trekkes fra kjernekapitalposter og en halvpart fra tilleggskapitalposter.
   b) Beløpet som gjelder indirekte og syntetiske beholdninger, og som skal trekkes fra i henhold til artikkel 56 bokstav c) og d), skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

Underavsnitt 3

Fradrag fra tilleggskapitalposter

Artikkel 476

Fradrag fra tilleggskapitalposter

Som unntak fra artikkel 66 får følgende bestemmelser anvendelse i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017:

a) Institusjonene skal fra tilleggskapitalposter trekke den relevante prosentdelen som er fastsatt i artikkel 478, av de beløpene som skal trekkes fra i henhold til artikkel 66.
b) Institusjonene skal anvende kravene i artikkel 477 på restbeløpene som skal trekkes fra i henhold til artikkel 66.

Artikkel 477

Fradrag fra tilleggskapitalposter

1. Som unntak fra artikkel 66 får kravene i denne artikkel i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 anvendelse på restbeløpene omhandlet i artikkel 476 bokstav b).
2. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 66 bokstav a):
   a) Bokført verdi av direkte beholdninger av egne tilleggskapitalinstrumenter skal trekkes fra tilleggskapitalposter.
   b) Indirekte og syntetiske beholdninger av egne tilleggskapitalinstrumenter, herunder egne tilleggskapitalinstrumenter som en institusjon kan være forpliktet til å kjøpe på grunnlag av en eksisterende eller betinget avtaleforpliktelse, skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.
3. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 66 bokstav b):
   a) Dersom en institusjon ikke har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren som den har gjensidige beholdninger med, skal dens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 66 bokstav c).
   b) Dersom institusjonen har en betydelig investering i et foretak i finanssektoren som den har gjensidige beholdninger med, skal dens direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av tilleggskapitalinstrumenter i dette foretaket behandles i henhold til artikkel 66 bokstav d).
4. Institusjonene skal anvende følgende bestemmelser på restbeløpet for poster omhandlet i artikkel 66 bokstav c) og d):
   a) Når det gjelder beløpet som er knyttet til direkte beholdninger, og som skal trekkes fra i henhold til artikkel 66 bokstav c) og d), skal en halvpart trekkes fra kjernekapitalposter og en halvpart fra tilleggskapitalposter.
   b) Beløpet som gjelder indirekte og syntetiske beholdninger, og som skal trekkes fra i henhold til artikkel 66 bokstav c) og d), skal ikke trekkes fra og skal risikovektes i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 eller 3, og er omfattet av kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

Underavsnitt 4

Fradragsprosenter

Artikkel 478

Fradragsprosenter for ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter og tilleggskapitalposter

1. Den relevante prosentdelen ved anvendelsen av artikkel 468 nr. 4, artikkel 469 nr. 1 bokstav a) og c), artikkel 474 bokstav a) og artikkel

476 bokstav a) skal ligge innenfor følgende intervaller:

a) 20 %–100 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
b) 40 %–100 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
c) 60 %–100 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
d) 80 %–100 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

2. Som unntak fra nr. 1 skal den relevante prosentdelen ved anvendelsen av artikkel 469 nr. 1 bokstav c) for poster omhandlet i artikkel 36 nr.1 bokstav c) som eksisterte før 1. januar 2014, ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 0 %–100 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 10 %–100 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 20 %–100 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 30 %–100 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
   e) 40 %–100 % i perioden fra 1. januar 2018 til 31. desember 2018.
   f) 50 %–100 % i perioden fra 1. januar 2019 til 31. desember 2019.
   g) 60 %–100 % i perioden fra 1. januar 2020 til 31. desember 2020.
   h) 70 %–100 % i perioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2021.
   i) 80 %–100 % i perioden fra 1. januar 2022 til 31. desember 2022.
   j) 90 %–100 % i perioden fra 1. januar 2023 til 31. desember 2023.
3. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre en relevant prosentdel innenfor intervallene angitt i nr. 1 og 2 for hvert av følgende fradrag:
   a) De individuelle fradragene som kreves i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav a)–h), unntatt eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller.
   b) Det samlede beløpet for eiendeler ved utsatt skatt som er avhengige av framtidig lønnsomhet og skyldes midlertidige forskjeller, samt de postene omhandlet i artikkel 36 nr. 1 bokstav i) som skal trekkes fra i henhold til artikkel 48.
   c) Alle fradrag som kreves i henhold til artikkel 56 bokstav b)–d).
   d) Alle fradrag som kreves i henhold til artikkel 66 bokstav b)–d).

Avsnitt 4

Minoritetsinteresser og andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter utstedt av datterforetak

Artikkel 479

Innregning i ren kjernekapital av instrumenter og poster som ikke anses som minoritetsinteresser

1. Som unntak fra andre del avdeling II skal innregning i konsolidert ansvarlig kapital av poster som ville bli ansett som konsoliderte reserver i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 65 i direktiv 2006/48/EF, men som av en eller flere av følgende grunner ikke anses som konsolidert ren kjernekapital, i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 fastsettes av vedkommende myndigheter i samsvar med nr. 2 og 3 i denne artikkel:
   a) Instrumentet anses ikke som et ren kjernekapital-instrument, og tilknyttet opptjent egenkapital og overkurs ved emisjon anses derfor ikke som konsoliderte ren kjernekapital-poster.
   b) Postene anerkjennes ikke som følge av anvendelsen av artikkel 81 nr. 2.
   c) Postene anerkjennes ikke fordi datterforetaket ikke er en institusjon eller et foretak som i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning er omfattet av kravene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU.
   d) Postene anerkjennes ikke fordi datterforetaket ikke inngår fullt ut i konsolideringen i henhold til del 1 avdeling II kapittel 2.
2. Den relevante prosentdelen av postene omhandlet nr. 1, som ville blitt ansett som konsoliderte reserver i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 65 i direktiv 2006/48/EF, skal anses som konsolidert ren kjernekapital.
3. Den relevante prosentdelen skal ved anvendelsen av nr. 2 ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 0–80 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 0 %–60 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 0 %–40 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 0 %–20 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
4. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre den relevante prosentdelen innenfor intervallene angitt i nr. 3.

Artikkel 480

Innregning i konsolidert ansvarlig kapital av minoritetsinteresser og kvalifiserende annen godkjent kjernekapital og tilleggskapital

1. Som unntak fra artikkel 84 nr. 1 bokstav b), artikkel 85 nr. 1 bokstav b) og artikkel 87 nr. 1 bokstav b) skal prosentdelene angitt i nevnte artikler i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 multipliseres med en relevant faktor.
2. Den relevante faktoren skal ved anvendelsen av nr. 1 ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 0,2–1 i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 0,4–1 i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 0,6–1 i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 0,8–1 i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
3. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre den relevante faktoren innenfor intervallene angitt i nr. 2.

Avsnitt 5

Ytterligere filtre og fradrag

Artikkel 481

Ytterligere filtre og fradrag

1. Som unntak fra artikkel 32–36, 56 og 66 skal institusjonene i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 foreta justeringer med sikte på i ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter, tilleggskapitalposter eller poster som inngår i ansvarlig kapital, å innregne eller trekke fra den relevante prosentdelen av filtre eller fradrag som kreves i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak til artikkel 57, 61, 63, 63a, 64 og 66 i direktiv 2006/48/EF og artikkel 13 og 16 i direktiv 2006/49/EF, og som ikke kreves i henhold til andre del i denne forordning.
2. Som unntak fra artikkel 36 nr. 1 bokstav i) og artikkel 49 nr. 1 kan vedkommende myndigheter i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014 kreve eller tillate at institusjonene benytter metodene som er omhandlet i artikkel 49 nr. 1, når kravene i artikkel 49 nr. 1 bokstav b) ikke er oppfylt, i stedet for å foreta fradrag i henhold til artikkel 36 nr. 1. I slike tilfeller skal den andelen av beholdninger av ansvarlig kapital-instrumenter i et foretak i finanssektoren der morforetaket har en betydelig investering som ikke skal trekkes fra i henhold til artikkel 49 nr. 1, bestemmes av den relevante prosentdelen omhandlet i nr. 4 i denne artikkel. Det beløpet som ikke trekkes fra, skal være omfattet av kravene i artikkel 49 nr. 4, alt etter hva som er relevant.
3. Den relevante prosentdelen skal ved anvendelsen av nr. 1 ligge innenfor følgende intervaller:
   a) 0–80 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
   b) 0 %–60 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.
   c) 0 %–40 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.
   d) 0 %–20 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
4. Den relevante prosentdelen skal ved anvendelsen av nr. 2 ligge mellom 0 % og 50 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.
5. For hvert filter eller fradrag som omhandlet i nr. 1 og 2 skal vedkommende myndigheter fastsette og offentliggjøre de relevante prosentdelene innenfor intervallene angitt i nr. 3 og 4.
6. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi på hvilke vilkår vedkommende myndigheter skal bestemme om justeringer i den ansvarlige kapitalen eller deler av den, i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for direktiv 2006/48/EF eller 2006/49/EF som ikke er omfattet av andre del i denne forordning, ved anvendelsen av denne artikkel skal foretas i ren kjernekapital-poster, andre godkjente kjernekapitalposter, kjernekapitalposter, tilleggskapitalposter eller ansvarlig kapital.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 482

Virkeområde for derivattransaksjoner med pensjonskasser

Når det gjelder transaksjonene som er omhandlet i artikkel 89 i forordning (EU) 648/2012, og som er inngått med en pensjonsordning som definert i artikkel 2 i nevnte forordning, skal institusjonene ikke beregne krav til ansvarlig kapital for CVA-risiko som fastsatt i artikkel 382 nr. 4 bokstav c) i denne forordning.

Kapittel 2

Overgangsregler for kapitalinstrumenter

Avsnitt 1

Instrumenter som utgjør statsstøtte

Artikkel 483

Overgangsregler for statsstøtteinstrumenter

1. Som unntak fra artikkel 26–29, 51, 52, 62 og 63 får denne artikkel i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 anvendelse på kapitalinstrumenter og poster dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Instrumentene er utstedt før 1. januar 2014.
   b) Instrumentene er utstedt i forbindelse med rekapitaliseringstiltak i henhold til statsstøttereglene. Dersom en del av instrumentene er tegnet av private investorer, skal de være utstedt før 30. juni 2012 og i forbindelse med de delene som medlemsstaten har tegnet,
   c) Instrumentene er av Kommisjonen ansett som forenlige med det indre marked i henhold til artikkel 107 i TEUV.

   Dersom instrumentene er tegnet av både medlemsstaten og private investorer, og det foretas en delvis innløsning av de instrumentene som medlemsstaten har tegnet, skal det anvendes overgangsregler på en tilsvarende del av den privat tegnede delen av instrumentene i henhold til artikkel 484. Når alle instrumentene som medlemsstaten har tegnet, er innfridd, skal det anvendes overgangsregler på resten av instrumentene som private investorer har tegnet, i samsvar med artikkel 484.
2. Instrumenter som ble anerkjent i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav a) i direktiv 2006/48/EF, skal anses som ren kjernekapital-instrumenter selv om ett av følgende er tilfelle:
   a) Vilkårene i artikkel 28 i denne forordning er ikke oppfylt.
   b) Instrumentene er utstedt av et foretak som omhandlet i artikkel 27 i denne forordning, og vilkårene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 i denne forordning er ikke oppfylt.
3. Instrumenter omhandlet i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel som ikke anerkjennes i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav a) i direktiv 2006/48/EF, skal anses som ren kjernekapital-instrumenter selv om kravene i nr. 2 bokstav a) eller b) ikke er oppfylt, forutsatt at kravene i nr. 8 i denne artikkel er oppfylt.

   Instrumenter som anses som ren kjernekapital i henhold til første ledd, skal ikke anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter i henhold til nr. 5 eller 7.
4. Instrumenter som ble anerkjent i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav ca) og artikkel 66 nr. 1 i direktiv 2006/48/EF, skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter selv om vilkårene i artikkel 52 nr. 1 i denne forordning ikke er oppfylt.
5. Instrumenter omhandlet i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel som ikke anerkjennes i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav ca) i direktiv 2006/48/EF, skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter selv om vilkårene i artikkel 52 nr. 1 i denne forordning ikke er oppfylt, forutsatt at kravene i nr. 8 i denne artikkel er oppfylt.

   Instrumenter som anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i henhold til første ledd, skal ikke anses som ren kjernekapital-instrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter i henhold til nr. 3 eller 7.
6. Poster som ble anerkjent i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav f), g) eller h) og artikkel 66 nr. 1 i direktiv 2006/48/EF, skal anses som tilleggskapitalinstrumenter selv om de ikke er omhandlet i artikkel 62 i denne forordning, og selv om vilkårene i artikkel 63 i denne forordning ikke er oppfylt.
7. Instrumenter omhandlet i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel som ikke anerkjennes i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav f), g) eller h) og artikkel 66 nr. 1 i direktiv 2006/48/EF, skal anses som tilleggskapitalinstrumenter selv om postene ikke er omhandlet i artikkel 62 i denne forordning, og selv om vilkårene i artikkel 63 i denne forordning ikke er oppfylt, forutsatt at vilkårene i nr. 8 i denne artikkel er oppfylt.

   Instrumenter som anses som tilleggskapitalinstrumenter i henhold til første ledd, skal ikke anses som ren kjernekapital-instrumenter eller andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i henhold til nr. 3 eller 5.
8. Instrumenter omhandlet i nr. 3, 5 og 7 kan anses som ansvarlig kapital-instrumenter i henhold til nevnte numre bare dersom vilkåret i nr. 1 bokstav a) er oppfylt og de er utstedt av

institusjoner som ligger i en medlemsstat som er omfattet av et økonomisk tilpasningsprogram, og dersom utstedelsen av disse instrumentene er vedtatt eller kan anerkjennes innenfor rammene av nevnte program.

Avsnitt 2

Instrumenter som ikke utgjør statsstøtte

Underavsnitt 1

Vilkår og grenser for anvendelse av overgangsregler

Artikkel 484

Vilkår for anvendelse av overgangsregler på poster som ble ansett som ansvarlig kapital i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for direktiv 2006/48/EF

1. Denne artikkel får anvendelse bare på instrumenter og poster som var utstedt eller var anerkjent som ansvarlig kapital 31. desember 2011 eller tidligere, og som ikke er omhandlet i artikkel 483 nr. 1.
2. Som unntak fra artikkel 26–29, 51, 52, 62 og 63 får denne artikkel anvendelse fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021.
3. Med forbehold for artikkel 485 i denne forordning og for grensen fastsatt i artikkel 486 nr. 2 i denne forordning skal kapital som definert i artikkel 22 i direktiv 86/635/EØF og tilknyttet overkurs ved emisjon som ble ansett som kjernekapital i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav a) i direktiv 2006/48/EF, anses som ren kjernekapital-poster selv om vilkårene i artikkel 28 eller eventuelt artikkel 29 i denne forordning ikke er oppfylt.
4. Innenfor grensen fastsatt i artikkel 486 nr. 3 i denne forordning skal instrumenter og tilknyttet overkurs ved emisjon som ble ansett som kjernekapital i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav ca) og artikkel 154 nr. 8 og 9 i direktiv 2006/48/EF, anses som andre godkjente kjernekapitalposter selv om vilkårene i artikkel 52 i denne forordning ikke er oppfylt.
5. Innenfor grensene fastsatt i artikkel 486 nr. 4 i denne forordning skal poster og tilknyttet overkurs ved emisjon som ble anerkjent i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav e), f), g) eller h) i direktiv 2006/48/EF, anses som tilleggskapitalposter selv om de ikke er omhandlet i artikkel 62 i denne forordning, og selv om vilkårene i artikkel 63 i denne forordning ikke er oppfylt.

Artikkel 485

Vilkår for innregning i ren kjernekapital av overkurs ved emisjon knyttet til poster som ble ansett som ansvarlig kapital i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for direktiv 2006/48/EF

1. Denne artikkel får anvendelse bare på instrumenter som er utstedt før 31. desember 2010, og som ikke er omhandlet i artikkel 483 nr. 1.
2. Overkurs ved emisjon i forbindelse med kapital i henhold til artikkel 22 i direktiv 86/635/EØF, som ble ansett som kjernekapital i forbindelse med nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 57 bokstav a) i direktiv 2006/48/EF, skal anses som ren kjernekapital-poster dersom vilkårene i artikkel 28 bokstav i) og j) i denne forordning er oppfylt.

Artikkel 486

Grenser for anvendelse av overgangsregler på poster i ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital og tilleggskapital

1. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021 skal instrumenter og poster som er omhandlet i artikkel 484, anses som ansvarlig kapital bare i samsvar med grensene i denne artikkel.
2. Beløpet for poster omhandlet i artikkel 484 nr. 3 som skal anses som ren kjernekapital-poster, er begrenset til den relevante prosentdelen av summen av beløpene angitt i bokstav a) og b) i dette nummer:
   a) Det nominelle beløpet for kapital som er omhandlet i artikkel 484 nr. 3, og som var utstedt 31. desember 2012.
   b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med postene omhandlet i bokstav a).
3. Beløpet for poster omhandlet i artikkel 484 nr. 4 som anses som andre godkjente kjernekapitalposter, er begrenset til den relevante prosentdelen multiplisert med differansen som oppnås ved at summen av beløpene som er angitt i bokstav c)–f) i dette nummer, trekkes fra summen av beløpene angitt i bokstav a) og b) i dette nummer:
   a) Det nominelle beløpet for instrumenter som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, og som var utstedt 31. desember 2012.
   b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav a).
   c) Beløpet for instrumenter som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, og som 31. desember

2012 oversteg grensene fastsatt i forbindelse med de nasjonale innarbeidingstiltakene for artikkel 66 nr. 1 bokstav a) og artikkel 66 nr. 1a i direktiv 2006/48/EF.

d) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav c).

e) Det nominelle beløpet for instrumenter som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, og som var utstedt 31. desember 2012, men som ikke anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i henhold til artikkel 489 nr. 4.

f) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav e).

4. Beløpet for poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, og som anses som tilleggskapitalposter, er begrenset til den relevante prosentdelen av den differansen som oppnås ved at summen av beløpene som er angitt i bokstav e)–h) i dette nummer, trekkes fra summen av beløpene som er angitt i bokstav a)–d) i dette nummer:

a) Det nominelle beløpet for instrumentene som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, og som var utstedt 31. desember 2012.

b) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav a).

c) Det nominelle beløpet for ansvarlig lånekapital som var utstedt 31. desember 2012, redusert med det beløpet som kreves i henhold til nasjonale innarbeidingstiltak for artikkel 64 nr. 3 bokstav c) i direktiv 2006/48/EF.

d) Det nominelle beløpet for poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, unntatt instrumenter og ansvarlig lånekapital som er omhandlet i bokstav a) og c) i dette nummer, og som var utstedt 31. desember 2012.

e) Det nominelle beløpet for instrumenter og poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, som var utstedt 31. desember 2012, og som oversteg de fastsatte grensene i forbindelse med de nasjonale innarbeidingstiltakene for artikkel 66 nr. 1 bokstav a) i direktiv 2006/48/EF.

f) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav e).

g) Det nominelle beløpet for instrumentene som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, og som var utstedt 31. desember 2012, men som ikke anses som tilleggskapitalposter i henhold til artikkel 490 nr. 4.

h) Overkurs ved emisjon i forbindelse med instrumentene omhandlet i bokstav g).

5. De relevante prosentdelene omhandlet i nr. 2–4 skal ved anvendelsen av denne artikkel ligge innenfor følgende intervaller:

a) 60 %–80 % i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.

b) 40 %–70 % i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.

c) 20 %–60 % i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.

d) 0 %–50 % i perioden fra 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

e) 0 %–40 % i perioden fra 1. januar 2018 til 31. desember 2018.

f) 0 %–30 % i perioden fra 1. januar 2019 til 31. desember 2019.

g) 0 %–20 % i perioden fra 1. januar 2020 til 31. desember 2020.

h) 0 til 10 % i perioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2021.

6. Vedkommende myndigheter skal fastsette og offentliggjøre de relevante prosentdelene innenfor intervallene angitt i nr. 5.

Artikkel 487

Innregning i andre ansvarlig kapital-poster av poster som ved anvendelsen av overgangsregler ikke anses som ren kjernekapital-poster eller andre godkjente kjernekapitalposter

1. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021 kan institusjoner som unntak fra artikkel 51, 52, 62 og 63 behandle kapital og tilknyttet overkurs ved emisjon som er omhandlet i artikkel 484 nr. 3, og som ikke innregnes i ren kjernekapital-poster fordi de overstiger den relevante prosentdelen angitt i artikkel 486 nr. 2, som poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, i den utstrekning innregningen av denne kapitalen og tilknyttet overkurs ved emisjon ikke overstiger grensen for den relevante prosentdelen omhandlet i artikkel 486 nr. 3.

2. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021 kan institusjoner som unntak fra artikkel 51, 52, 62 og 63 behandle følgende som poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, i den utstrekning innregningen ikke overstiger gjeldende grense for den relevante prosentdelen omhandlet i artikkel 486 nr. 4:

a) Kapital og tilknyttet overkurs ved emisjon som er omhandlet i artikkel 484 nr. 3, og som ikke kan innregnes som ren kjernekapital-poster fordi de overstiger den relevante prosentdelen fastsatt i artikkel 486 nr. 2.

b) Instrumenter og tilknyttet overkurs ved emisjon som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, og som overstiger den relevante prosentdelen omhandlet i artikkel 486 nr. 3.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi vilkårene for å behandle ansvarlig kapital-instrumenter som er omhandlet i nr. 1 og 2, i henhold til artikkel 486 nr. 4 eller 5 i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 488

Redusert innregning av poster som i henhold til overgangsregler skal behandles som tilleggskapitalposter

Poster omhandlet i artikkel 484 nr. 5 som anses som tilleggskapitalposter omhandlet i artikkel 484 nr. 5 eller artikkel 486 nr. 4, skal være omfattet av kravene i artikkel 64.

Underavsnitt 2

Innregning i andre godkjente kjernekapitalposter og tilleggskapitalposter av instrumenter med innløsningsrett og incentiv til innfrielse

Artikkel 489

Hybridinstrumenter med innløsningsrett og incentiv til innfrielse

1. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021 skal instrumenter som er omhandlet i artikkel 484 nr. 4, og som har vilkår som omfatter en innløsningsrett med incentiv til innløsning, som unntak fra artikkel 51 og 52, være omfattet av denne artikkel.
2. Instrumentene skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse før 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten.
   c) Vilkårene i artikkel 52 er oppfylt fra 1. januar 2013.
3. Instrumentene skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter med redusert anerkjennelse i samsvar med artikkel 484 nr. 4 fram til sin faktiske forfallsdato, og deretter som andre godkjente kjernekapitalposter uten begrensning, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse fra og med 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på instrumentenes faktiske forfallsdato.
   c) Vilkårene i artikkel 52 er oppfylt fra instrumentenes faktiske forfallsdato.
4. Instrumentene skal ikke anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og skal ikke være omfattet av artikkel 484 nr. 4 fra 1. januar 2014 dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse mellom 31. desember 2011 og 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på instrumentenes faktiske forfallsdato.
   c) Vilkårene i artikkel 52 er ikke oppfylt fra instrumentenes faktiske forfallsdato.
5. Instrumentene skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter med redusert anerkjennelse i samsvar med artikkel 484 nr. 4 fram til sin faktiske forfallsdato, og skal deretter ikke anses som andre godkjente kjernekapitalposter dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse fra og med 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på instrumentenes faktiske forfallsdato.
   c) Vilkårene i artikkel 52 er ikke oppfylt fra instrumentenes faktiske forfallsdato.
6. Instrumentene skal anses som andre godkjente kjernekapitalinstrumenter i samsvar med artikkel 484 nr. 4 dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse til og med 31. desember 2011.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på instrumentenes faktiske forfallsdato.
   c) Vilkårene i artikkel 52 var ikke oppfylt fra instrumentenes faktiske forfallsdato.

Artikkel 490

Tilleggskapitalposter med incentiv til innfrielse

1. Som unntak fra artikkel 62 og 63 skal poster som er omhandlet i artikkel 484 nr. 5, som oppfylte kravene i henhold til nasjonale innarbei-

dingstiltak for artikkel 57 bokstav f) eller h) i direktiv 2006/48/EF, og som har vilkår som omfatter en innløsningsrett med incentiv til innfrielse, være omfattet av denne artikkel.

2. Postene skal anses som tilleggskapitalinstrumenter forutsatt at
   a) institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse før 1. januar 2013,
   b) institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten,
   c) vilkårene i artikkel 63 er oppfylt fra 1. januar 2013.
3. Postene skal anses som tilleggskapitalinstrumenter i samsvar med artikkel 484 nr. 5 fram til sin faktiske forfallsdato, og skal deretter anses som tilleggskapitalposter uten begrensning, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse fra og med 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på postenes faktiske forfallsdato,
   c) Vilkårene i artikkel 63 er oppfylt fra postenes faktiske forfallsdato.
4. Fra 1. januar 2014 skal postene ikke anses som tilleggskapitalposter dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse mellom 31. desember 2011 og 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på postenes faktiske forfallsdato,
   c) Vilkårene i artikkel 63 er ikke oppfylt fra postenes faktiske forfallsdato.
5. Postene skal anses som tilleggskapitalinstrumenter med redusert anerkjennelse i samsvar med artikkel 484 nr. 5 fram til sin forfallsdato, og skal deretter ikke anses som tilleggskapitalposter dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse fra og med 1. januar 2013.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på postenes faktiske forfallsdato.
   c) Vilkårene i artikkel 63 er ikke oppfylt fra postenes faktiske forfallsdato.
6. Postene skal anses som tilleggskapitalposter i samsvar med artikkel 484 nr. 5 dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) Institusjonen kunne bare utøve en innløsningsrett med incentiv til innfrielse til og med 31. desember 2011.
   b) Institusjonen har ikke utøvd innløsningsretten på postenes faktiske forfallsdato,
   c) Vilkårene i artikkel 63 er ikke oppfylt fra postenes faktiske forfallsdato.

Artikkel 491

Faktisk forfallsdato

Ved anvendelsen av artikkel 489 og 490 skal den faktiske forfallsdatoen fastsettes på følgende måte:

a) For postene omhandlet i nr. 3 og 5 i nevnte artikler: datoen for den første innløsningsretten med incentiv til innfrielse som forekommer fra og med 1. januar 2013.
b) For postene omhandlet i nr. 4 i nevnte artikler: datoen for den første innløsningsretten med incentiv til innfrielse som forekommer mellom 31. desember 2011 og 1. januar 2013.
c) For postene omhandlet i nr. 6 i nevnte artikler: datoen for den første innløsningsretten med incentiv til innfrielse som forekommer før 31. desember 2011.

Kapittel 3

Overgangsbestemmelser om offentliggjøring av ansvarlig kapital

Artikkel 492

Offentliggjøring av ansvarlig kapital

1. Institusjonene skal anvende denne artikkel i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021.
2. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2015 skal institusjonene offentliggjøre opplysninger om i hvilket omfang nivået for ren kjernekapital og kjernekapital overstiger kravene som er fastsatt i artikkel 465.
3. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 skal institusjonene offentliggjøre følgende tilleggsopplysninger om sin ansvarlige kapital:
   a) Arten av de enkelte filtrene og fradragene som anvendes i samsvar med artikkel 467–470, 474, 476 og 479, samt deres virkning på ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital, tilleggskapital og ansvarlig kapital.
   b) Minoritetsinteresser og andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter samt tilknyttet opptjent egenkapital og overkurs ved emisjon, som er utstedt av datterforetak og er innregnet i konsolidert ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital, tilleggskapital og ansvarlig kapital i henhold til kapittel 1 avsnitt 4.

c) Virkningen på ren kjernekapital, annen godkjent kjernekapital, tilleggskapital og ansvarlig kapital av de enkelte filtrene og fradragene som anvendes i samsvar med artikkel 481.

d) Arten av og beløp for poster som anses som ren kjernekapital-poster, kjernekapitalposter og tilleggskapitalposter i kraft av unntakene angitt i kapittel 2 avsnitt 2.

4. Fra 1. januar 2014 til 31. desember 2021 skal institusjonene offentliggjøre opplysninger om beløpet for instrumenter som anses som ren kjernekapital-instrumenter, andre godkjente kjernekapitalinstrumenter og tilleggskapitalinstrumenter i henhold til artikkel 484.

5. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette ensartede maler for offentliggjøring foretatt i henhold til denne artikkel. Malene skal omfatte postene som er oppført i artikkel 437 nr. 1 bokstav a), b), d) og e), som endret ved kapittel 1 og 2 i denne avdeling.

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 28. juli 2013.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Kapittel 4

Store eksponeringer, krav til ansvarlig kapital, gjeldsgrad og Basel I-gulvet

Artikkel 493

Overgangsbestemmelser om store eksponeringer

1. Bestemmelsene om store eksponeringer fastsatt i artikkel 387–403 får ikke anvendelse på verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de finansielle instrumentene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, og som 31. desember 2006 ikke var omfattet av rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer([35]). Dette unntaket gjelder fram til 31. desember 2017, eller fram til ikrafttredelsesdatoen for eventuelle endringer i henhold til nr. 2 i denne artikkel, alt etter hvilken dato som inntreffer først.

2. Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen på grunnlag av offentlige høringer og i lys av drøftinger med vedkommende myndigheter framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet om

   a) en egnet ordning for tilsyn med verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de varederivatene eller derivatkontraktene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF,

   b) ønskeligheten av å endre direktiv 2004/39/EF for å opprette en ny kategori av verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de finansielle instrumentene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, og som gjelder energiforsyning.

   På grunnlag av denne rapporten kan Kommisjonen framlegge forslag for å endre denne forordning.

3. Som unntak fra artikkel 400 nr. 2 og 3 kan medlemsstatene i en overgangsperiode fram til ikrafttredelsen av en rettsakt som vedtas i forlengelsen av undersøkelsen i henhold til artikkel 507, men ikke etter 31. desember 2028, helt eller delvis unnta følgende eksponeringer fra anvendelsen av artikkel 395 nr. 1:

   a) Obligasjoner med fortrinnsrett som omfattes av artikkel 129 nr. 1, 3 og 6.

   b) Eiendeler som utgjør fordringer på medlemsstatenes regionale eller lokale myndigheter, der disse fordringene ville blitt gitt en risikovekt på 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, og andre eksponeringer mot eller garantert av regionale eller lokale myndigheter, der fordringer på disse ville blitt gitt en risikovekt på 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.

   c) Eksponeringer, herunder deltakerinteresser eller andre typer eierandeler, som en institusjon inngår mot sitt morforetak, andre datterforetak av samme morforetak eller egne datterforetak, i den utstrekning disse foretakene er omfattet av det tilsynet på konsolidert grunnlag som kredittinstitusjonen selv er underlagt, i samsvar med dette direktiv, direktiv 2002/87/EF eller med gjeldende tilsvarende standarder i en tredjestat. Eksponeringer som ikke oppfyller disse kriteriene, skal, uavhengig av om de er unntatt fra bestemmelsene i artikkel

[35] EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27.

395 nr. 1 i denne forordning, behandles som eksponeringer mot en tredjepart.

d) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer, herunder deltakerinteresser og andre typer eierandeler, mot regionale eller sentrale kredittinstitusjoner som kredittinstitusjonen er knyttet til gjennom et nettverk i henhold til lovbestemmelser, og som i henhold til disse bestemmelsene har ansvar for kontantoppgjørsvirksomheten i nettverket.

e) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot kredittinstitusjoner, som er inngått av kredittinstitusjoner, der den ene utøver virksomhet på et ikkekonkurranseutsatt grunnlag og yter eller garanterer lån i henhold til regelverksprogrammer eller i henhold til sine vedtekter for å fremme bestemte økonomiske sektorer under en form for kontroll fra myndighetenes side og med restriksjoner på bruken av lånene, forutsatt at de respektive eksponeringene oppstår i forbindelse med slike lån som overføres til de begunstigede gjennom kredittinstitusjoner, eller i forbindelse med garantiene for disse lånene.

f) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot institusjoner, forutsatt at disse eksponeringene ikke utgjør slike institusjoners ansvarlige kapital, ikke varer lenger enn til følgende bankdag og ikke er uttrykt i en større handelsvaluta.

g) Eiendeler som utgjør fordringer på sentralbanker i form av fastsatte minstereserver i disse sentralbankene, og som er uttrykt i deres nasjonale valutaer.

h) Eiendeler som utgjør fordringer på sentralmyndigheter i form av lovfestede likviditetskrav, som plasseres i statsobligasjoner, og som er uttrykt og finansiert i deres nasjonale valutaer, forutsatt at disse sentralmyndighetenes kredittvurdering, som er foretatt av en utpekt ekstern kredittvurderingsinstitusjon, anses å tilsvare lav til moderat risiko av vedkommende myndigheter.

i) 50 % av remburser med medium risiko/lav risiko utenfor balansen og uutnyttede kredittfasiliteter med medium risiko/lav risiko utenfor balansen i henhold til vedlegg I, og, etter godkjenning fra vedkommende myndigheter, 80 % av garantier som ikke er lånegarantier, som er basert på lov eller forskrift, og som gjensidige garantifond som har status som kredittinstitusjoner, tilbyr sine medlemmer.

j) Lovpålagte garantier som anvendes når pantelån finansiert gjennom utstedelse av pantobligasjoner utbetales til låntakeren før den endelige registreringen av pantet i matrikkelen, forutsatt at garantien ikke anvendes for å begrense risikoen i forbindelse med beregningen av de risikovektede eksponeringsbeløpene.

k) Eiendeler som utgjør fordringer på og andre eksponeringer mot anerkjente børser.

Artikkel 494

Overgangsbestemmelser om tellende kapital

Som unntak fra artikkel 4 nr. 1 punkt 71 bokstav a) ii) og b) ii) kan tellende kapital omfatte tilleggskapital opp til følgende beløp:

a) 100 % av kjernekapitalen i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2014.

b) 75 % av kjernekapitalen i perioden fra 1. januar 2015 til 31. desember 2015.

c) 50 % av kjernekapitalen i perioden fra 1. januar 2016 til 31. desember 2016.

Artikkel 495

Behandling av egenkapitalposisjoner i henhold til IRB-metoden

1. Fram til 31. desember 2017 kan vedkommende myndigheter som unntak fra tredje del kapittel 3 unnta fra behandling i henhold til IRB-metoden visse kategorier av egenkapitalposisjoner som innehas av institusjoner og EU-datterforetak av institusjoner i vedkommende medlemsstat per 31. desember 2007. Vedkommende myndighet skal offentliggjøre de kategoriene av egenkapitalposisjoner som omfattes av slik behandling i henhold til artikkel 143 i direktiv 2013/36/EU.

   Den unntatte posisjonen skal måles som antallet aksjer per 31. desember 2007 og eventuelle ytterligere aksjer som erverves som et direkte resultat av dette innehavet, forutsatt at de ikke øker den forholdsmessige eierandelen i et porteføljeforetak.

   Dersom et erverv øker den forholdsmessige eierandelen i en bestemt aksjeportefølje, skal den overskytende delen av denne ikke være omfattet av unntaket. Unntaket skal heller ikke gjelde for porteføljer som opprinnelig var omfattet av dette unntaket, men som siden er solgt og deretter kjøpt tilbake.

Egenkapitalposisjoner som er omfattet av denne bestemmelsen, skal være omfattet av kapitalkravene beregnet i samsvar med standardmetoden i tredje del avdeling II kapittel 2 og i samsvar med kravene i tredje del avdeling IV, alt etter hva som er relevant.

Vedkommende myndigheter skal underrette Kommisjonen og EBA om gjennomføringen av dette nummer.

2. Ved beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i henhold til artikkel 114 nr. 4 fram til 31. desember 2017 skal samme risikovekt gis eksponeringer mot medlemsstatenes sentralmyndigheter eller sentralbanker som er uttrykt og finansiert i en hvilken som helst medlemsstats valuta, som eksponeringer uttrykt og finansiert i deres egen valuta.
3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi på hvilke vilkår vedkommende myndigheter kan tillate unntaket omhandlet i nr. 1.

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 30. juni 2014.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 496

Krav til ansvarlig kapital for obligasjoner med fortrinnsrett

1. Fram til 31. desember 2017 kan vedkommende myndigheter helt eller delvis unnlate å anvende grensen på 10 % for andeler i transjer med best prioritet utstedt av franske «fonds communs de créances» eller tilsvarende verdipapiriseringsforetak, som presisert i artikkel 129 nr. 1 bokstav d) og f), forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:
   a) De verdipapiriserte eksponeringene med sikkerhet i boligeiendom eller næringseiendom ble initiert av et medlem i samme konsoliderte gruppe som utstederen av obligasjonene med fortrinnsrett er medlem i, eller av en enhet som er tilknyttet samme sentralorgan som utstederen av obligasjonene som stilles som sikkerhet, der det felles gruppemedlemskapet eller den felles tilknytningen skal fastsettes på det tidspunktet andelene i transjene med best prioritet stilles som sikkerhet for obligasjoner med fortrinnsrett).
   b) Et medlem i samme konsoliderte gruppe som utstederen av obligasjonene med fortrinnsrett er medlem i, eller en enhet tilknyttet samme sentralorgan som utstederen av obligasjonene med fortrinnsrett er tilknyttet, beholder hele førstetapstransjen som understøtter de nevnte andelene i transjene med best prioritet.
2. Fram til 31. desember 2014 skal institusjoners usikrede eksponeringer med best prioritet, som kunne gis en risikovekt på 20 % i henhold til nasjonal lovgivning før 28. juni 2013, ved anvendelsen av artikkel 129 nr. 1 bokstav c) anses å oppfylle kravene til risikoklasse 1.
3. Fram til 31. desember 2014 skal institusjoners usikrede eksponeringer med best prioritet, som kunne gis en risikovekt på 20 % i henhold til nasjonal lovgivning før 28. juni 2013, ved anvendelsen av artikkel 129 nr. 5 anses som berettiget til en risikovekt på 20 %.

Artikkel 497

Krav til ansvarlig kapital for eksponeringer mot sentrale motparter

1. Inntil 15 måneder etter ikrafttredelsesdatoen for den seneste av de tekniske reguleringsstandardene som er omhandlet i artikkel 16, 25, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 og 49 i forordning (EU) No 648/2012, eller inntil det er truffet en beslutning i henhold til artikkel 14 i nevnte forordning om tillatelsen til den sentrale motparten, alt etter hvilken dato som inntreffer først, kan institusjonen anse den sentrale motparten som en kvalifisert sentral motpart forutsatt at den sentrale motparten fikk tillatelsen i sin etableringsstat for å yte clearingtjenester i samsvar med denne medlemsstatens nasjonale lovgivning før alle de tekniske reguleringsstandardene i artikkel 5, 8–11, 16, 18, 25, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 49, 56 og 81 i nevnte forordning er vedtatt.
2. Inntil 15 måneder etter ikrafttredelsesdatoen for den seneste av de tekniske reguleringsstandardene som er omhandlet i artikkel 16, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 og 49 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller fram til det i henhold til artikkel 25 i nevnte forordning er truffet en beslutning om anerkjennelse av den sentrale motparten som er etablert i en tredjestat, alt etter hvilken dato som inntreffer først, kan institusjonen anse den sentrale motparten som en kvalifisert sentral motpart.
3. Kommisjonen kan vedta en gjennomføringsrettsakt i henhold til artikkel 5 i forordning

(EU) nr. 182/2011 for å forlenge overgangsbestemmelsene i nr. 1 og 2 i denne artikkel med ytterligere seks måneder i unntakstilfeller, dersom det er nødvendig og rimelig for å unngå forstyrrelser på internasjonale finansmarkeder.

4. Dersom en sentral motpart verken har et misligholdsfond eller en bindende ordning med sine clearingmedlemmer som gjør det mulig for den å anvende hele eller en del av startmarginen som den har mottatt fra clearingmedlemmene, som om den var et forhåndsfinansierte bidrag, skal institusjoner fram til fristene som er fastsatt i nr. 1 og 2 og forlenget i henhold til nr. 3, alt etter hva som er relevant, erstatte den rette formelen for beregning av krav til ansvarlig kapital (Ki) i artikkel 308 nr. 2, med følgende:

$$K_i = \left(1 + \beta \cdot \frac{N}{N - 2}\right) \cdot \frac{IM_i}{IM} \cdot K_{CM}$$

der

IM_i = startmarginen som clearingmedlem *i* plasserer hos den sentrale motparten.

IM = den samlede startmarginen som den sentrale motparten har meddelt institusjonen.

Artikkel 498

Unntak for varehandlere

1. Bestemmelsene om krav til ansvarlig kapital fastsatt i denne forordning får ikke anvendelse på verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de finansielle instrumentene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, og som ikke var omfattet av direktiv 93/22/EØF 31. desember 2006.

   Dette unntaket skal gjelde fram til 31. desember 2017, eller fram til ikrafttredelsesdatoen for eventuelle endringer i henhold til nr. 2 og 3, alt etter hvilken dato som inntreffer først.

2. Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen på grunnlag av offentlige høringer og i lys av drøftinger med vedkommende myndigheter framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet om
   a) en egnet ordning for tilsyn med verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de varederivatene eller derivatkontraktene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF,
   b) ønskeligheten av å endre direktiv 2004/39/EF for å opprette en ny kategori av verdipapirforetak med en hovedvirksomhet som utelukkende består i å yte investeringstjenester eller utøve virksomhet i tilknytning til de finansielle instrumentene som er oppført i nr. 5, 6, 7, 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, og som gjelder energiforsyning, herunder elektrisk kraft, kull, gass og olje.
3. På grunnlag av rapporten omhandlet i nr. 2 kan Kommisjonen framlegge forslag til endring av denne forordning.

Artikkel 499

Gjeldsgrad

1. Som unntak fra artikkel 429 og 430 skal institusjonene i perioden mellom 1. januar 2014 og 31. desember 2021 beregne og rapportere uvektet kjernekapitalandel ved anvendelse av begge følgende tall som kapitalmål:
   a) Kjernekapital.
   b) Kjernekapital, med de unntakene som er fastsatt i kapittel 1 og 2 i denne avdeling.
2. Som unntak fra artikkel 451 nr. 1 kan institusjonene velge om de skal offentliggjøre opplysninger om uvektet kjernekapitalandel på grunnlag av bare en av eller begge definisjonene av kapitalmål i henhold til nr. 1 bokstav a) og b) i denne artikkel. Dersom en institusjon endrer sin beslutning om hvilken uvektet kjernekapitalandel de skal offentliggjøre, skal den første offentliggjøringen etter en slik endring inneholde en avstemming av opplysningene om alle uvektede kjernekapitalandeler som er offentliggjort fram til tidspunktet for endringen.
3. Som unntak fra artikkel 429 nr. 2 kan vedkommende myndigheter i perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2017 tillate at institusjonene beregner uvektet kjernekapitalandel ved kvartalets utgang dersom de anser at institusjonene ikke har data av tilstrekkelig god kvalitet til å beregne en uvektet kjernekapitalandel som er et aritmetisk gjennomsnitt av de månedlige uvektede kjernekapitalandelene i løpet av et kvartal.

Artikkel 500

Overgangsbestemmelser – Basel I-gulv

1. Fram til 31. desember 2017 skal institusjoner som beregner risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med tredje del avdeling II kapit-

tel 3, og institusjoner som benytter AMA-metoder i henhold til tredje del avdeling III kapittel 4, for å beregne kravene til ansvarlig kapital for operasjonell risiko oppfylle begge følgende krav:

a) De skal ha den ansvarlige kapitalen som kreves i artikkel 92.
b) De skal ha en ansvarlig kapital som til enhver tid er på minst 80 % av det samlede minstebeløpet for ansvarlig kapital som det kreves at institusjonen har i henhold til artikkel 4 i direktiv 93/6/EØF, slik nevnte direktiv og europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon([36]) var utformet før 1. januar 2007.

2. Med forbehold for vedkommende myndighets godkjenning kan beløpet omhandlet i nr. 1 bokstav b) erstattes med et krav om en ansvarlig kapital som til enhver tid er på minst 80 % av den ansvarlige kapitalen som institusjonen skal ha i henhold til artikkel 92, med beregning av risikovektede eksponeringsbeløp i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 2 og tredje del avdeling III kapittel 2 eller 3, i stedet for i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 3 eller tredje del avdeling III kapittel 4, alt etter hva som er relevant.
3. En kredittinstitusjon kan anvende nr. 2 bare dersom den begynte å benytte IRB-metoden eller AMA-metoder for å beregne sine kapitalkrav tidligst 1. januar 2010.
4. Kravene i nr. 1 bokstav b) skal oppfylles på grunnlag av beløp for ansvarlig kapital, fullt ut justert for å gjenspeile differanser i beregningen av ansvarlig kapital i henhold til direktiv 93/6/EØF og direktiv 2000/12/EF, slik disse direktivene var utformet før 1. januar 2007, og beregning av ansvarlig kapital i henhold til denne forordning, som følger av den separate behandlingen av forventet tap og uventet tap i henhold til tredje del avdeling II kapittel 3 i denne forordning.
5. Vedkommende myndigheter kan etter samråd med EBA unnlate å anvende nr. 1 bokstav b) på institusjoner, forutsatt at alle kravene til IRB-metoden som angis i tredje del avdeling II kapittel 3 avsnitt 6, eller kriteriene for anvendelse av AMA-metoden som angis i tredje del avdeling III kapittel 4, alt etter hva som er relevant, er oppfylt.
6. Kommisjonen skal innen 1. januar 2017 oversende Europaparlamentet og Rådet en rapport om hvorvidt det er hensiktsmessig å forlenge anvendelsen av Basel I-gulvet etter 31. desember 2017 for å sikre at det finnes en sikkerhetsordning for interne modeller, idet det tas hensyn til den internasjonale utviklingen og internasjonalt avtalte standarder. Rapporten skal eventuelt følges av et forslag til regelverk.

Artikkel 501

Kapitalkravsfradrag for kredittrisikoeksponeringer mot SMB-er

1. Kapitalkrav for kredittrisikoeksponeringer mot SMB-er skal multipliseres med en faktor på 0,7619.
2. Ved anvendelsen av denne artikkel skal følgende gjelde:
   a) Eksponeringen skal tas med i enten massemarkeds- eller foretaksklassen eller sikres ved pant i fast eiendom. Misligholdte eksponeringer skal utelukkes.
   b) SMB-er skal defineres i samsvar med kommisjonsrekommandasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter([37]). Blant kriteriene som er angitt i artikkel 2 i vedlegget til nevnte rekommandasjon, skal det bare tas hensyn til årsomsetningen.
   c) Det samlede beløpet som motparten eller en gruppe av innbyrdes tilknyttede motparter skylder institusjonen eller dens morforetak og dettes datterforetak, herunder eventuelt misligholdte eksponeringer, men med unntak av fordringer eller betingede fordringer med sikkerhet i boligeiendom, skal, så vidt institusjonen kjenner til, ikke overstige 1,5 million euro. Institusjonen skal treffe rimelige tiltak for å få kjennskap til dette.
3. Institusjonene skal hver tredje måned framlegge rapport for vedkommende myndigheter om det samlede beløpet for eksponeringer mot SMB-er, beregnet i samsvar med nr. 2.
4. Kommisjonen skal innen 28. juni 2016 utarbeide en rapport om virkningen av denne forordnings krav til ansvarlig kapital når det gjelder lån til SMB-er og fysiske personer, og skal oversende rapporten til Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.

[36] EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1.

[37] EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

5. Ved anvendelsen av nr. 4 skal EBA framlegge rapport for Kommisjonen om følgende:
   a) En analyse av utviklingen i utlånstendenser og -vilkår for SMB-er i løpet av perioden angitt i nr. 4.
   b) En analyse av effektiv risiko for SMB-er i Unionen i løpet av en fullstendig økonomisk konjunktursyklus.
   c) Samsvaret mellom krav til ansvarlig kapital som er fastsatt i denne forordning, for kredittrisikoeksponeringer mot SMB-er, og resultatet av analysene i bokstav a) og b).

Avdeling II

Rapporter og revisjon

Artikkel 502

Kapitalkravenes sykliske virkninger

Kommisjonen skal, i samarbeid med EBA, ESRB og medlemsstatene, og idet det tas hensyn til uttalelsen fra ESB, regelmessig overvåke om denne forordning sett under ett og sammen med direktiv 2013/36/EU har betydelige virkninger på den økonomiske konjunkturen, og skal i lys av denne undersøkelsen vurdere om det er grunn til å iverksette korrigerende tiltak.

Innen 31. desember 2013 skal EBA framlegge rapport for Kommisjonen om hvorvidt og eventuelt hvordan metodene for institusjoner som benytter IRB-metoden, bør samordnes med sikte på mer sammenlignbare kapitalkrav, samtidig som prosykliske virkninger begrenses.

Med utgangspunkt i denne analysen og idet det tas hensyn til uttalelsen fra ESB, skal Kommisjonen hvert annet år utarbeide en rapport og oversende denne til Europaparlamentet og Rådet sammen med eventuelle egnede forslag. Når rapporten utarbeides, skal det tas behørig hensyn til bidrag fra låntakere og långivere.

Senest 31. desember 2014 skal Kommisjonen gjennomgå og framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av artikkel 33 nr. 1 bokstav c), eventuelt sammen med et forslag til regelverk.

Når det gjelder en eventuell oppheving av artikkel 33 nr. 1 bokstav c) og en eventuell anvendelse av den på unionsplan, skal gjennomgåelsen særlig sikre at det er truffet tilstrekkelige forholdsregler for å garantere finansiell stabilitet i alle medlemsstater.

Artikkel 503

Krav til ansvarlig kapital for eksponeringer i form av obligasjoner med fortrinnsrett

1. Kommisjonen skal etter samråd med EBA innen 31. desember 2014 oversende Europaparlamentet og Rådet en rapport, sammen med eventuelle egnede forslag, om hvorvidt risikovektene i artikkel 129 og kravene til ansvarlig kapital for spesifikk risiko i artikkel 336 nr. 3, er tilstrekkelige for alle instrumentene som er berettiget til denne behandlingen, og hvorvidt kriteriene i artikkel 129 er hensiktsmessige.
2. Rapporten og forslagene som er omhandlet i nr. 1, skal ta hensyn til følgende:
   a) I hvilket omfang det med de nåværende lovfestede kapitalkravene som gjelder for obligasjoner med fortrinnsrett, skjelnes mellom avvik i kredittkvaliteten til obligasjoner med fortrinnsrett og den sikkerheten som er stilt for dem, herunder omfanget av avvikene mellom medlemsstatene.
   b) Gjennomsiktigheten i markedet for obligasjoner med fortrinnsrett og i hvilket omfang dette gjør det lettere for investorer å foreta omfattende interne analyser av kredittrisikoen knyttet til obligasjoner med fortrinnsrett og den sikkerheten som er stilt for dem, og atskillelsen av eiendelene ved utstederens insolvens, herunder de begrensende virkningene som den underliggende strenge nasjonale lovgivningsrammen i henhold til artikkel 129 i denne forordning og artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF har på den samlede kredittkvaliteten til en obligasjon med fortrinnsrett, og dens virkninger på den gjennomsiktigheten som investorene har behov for.
   c) I hvilket omfang en kredittinstitusjons utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett påvirker den kredittrisikoen som den utstedende institusjonens andre kreditorer er eksponert for.
3. Kommisjonen skal etter samråd med EBA innen 31. desember 2014 framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvorvidt lån med sikkerhet i luftfartøyer (panterettigheter i luftfartøyer) og boliglån som er sikret med en garanti, men som ikke er sikret med et registrert pantelån, på visse vilkår bør anses som en godtakbar eiendel i henhold til artikkel 129.
4. Kommisjonen skal innen 31. desember 2016 vurdere om unntaket fastsatt i artikkel 496 er

hensiktsmessig og, dersom det er relevant, om det er hensiktsmessig å utvide denne behandlingen til å omfatte alle andre typer obligasjoner med fortrinnsrett. I lys av denne gjennomgåelsen kan Kommisjonen, dersom det er hensiktsmessig, vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 462 for å gjøre unntaket permanent eller framlegge forslag til regelverk for å utvide det til å omfatte andre typer obligasjoner med fortrinnsrett.

Artikkel 504

Kapitalinstrumenter som tegnes av offentlige myndigheter i krisesituasjoner

Kommisjonen skal etter samråd med EBA innen 31. desember 2016 oversende en rapport til Europaparlamentet og Rådet, sammen med eventuelle egnede forslag om hvorvidt behandlingen i artikkel 31 bør endres eller utgå.

Artikkel 505

Tilsyn med langsiktig finansiering

Kommisjonen skal innen 31. desember 2014 oversende en rapport til Europaparlamentet og Rådet, sammen med eventuelle egnede forslag, om hvorvidt kravene i denne forordning er hensiktsmessige i lys av behovet for å sikre egnede finansieringsnivåer for alle former for langsiktig finansiering for økonomien, herunder kritiske infrastrukturprosjekter på transport-, energi- og kommunikasjonsområdet i Unionen.

Artikkel 506

Kredittrisiko – definisjon av mislighold

Innen 31. desember 2017 skal EBA oversende Kommisjonen en rapport om hvordan det å erstatte 90 dager etter forfall med 180 dager etter forfall i henhold til artikkel 178 nr. 1 bokstav b), påvirker risikovektede eksponeringsbeløp, og om hvorvidt en fortsatt anvendelse av denne bestemmelsen etter 31. desember 2019 er hensiktsmessig.

På grunnlag av denne rapporten kan Kommisjonen framlegge et forslag til regelverk for å endre denne forordning.

Artikkel 507

Store eksponeringer

Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen gjennomgå og avlegge rapport om anvendelsen av artikkel 400 nr. 1 bokstav j) og artikkel 400 nr. 2, herunder spørsmålet om hvorvidt unntakene i artikkel 400 nr. 2 skal anvendes skjønnsmessig, og skal oversende Europaparlamentet og Rådet denne rapporten, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.

Når det gjelder en eventuell oppheving av nasjonal skjønnsmyndighet i henhold til artikkel 400 nr. 2 bokstav c) og dens mulige anvendelse på unionsplan, skal det ved gjennomgåelsen tas særlig hensyn til effektiviteten i gruppens risikostyring, samtidig som det sikres at det er iverksatt tilstrekkelige beskyttelsestiltak for å sikre finansiell stabilitet i alle de medlemsstatene der et foretak som tilhører en gruppe, er registrert.

Artikkel 508

Anvendelsesnivå

1. Innen 31. desember 2014 skal Kommisjonen gjennomgå og framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av del 1 avdeling II og artikkel 113 nr. 6 og 7, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.
2. Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen framlegge rapport om hvorvidt og hvordan kravet til likviditetsreserve i sjette del skal få anvendelse på verdipapirforetak, og skal etter samråd med EBA oversende rapporten til Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.
3. Innen 31. desember 2015 skal Kommisjonen etter samråd med EBA og ESMA og på bakgrunn av drøftinger med vedkommende myndigheter framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om en hensiktsmessig ordning for tilsyn med verdipapirforetak og med foretak omhandlet i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 bokstav b) og c). Dersom det er hensiktsmessig, skal rapporten følges av forslag til regelverk.

Artikkel 509

Likviditetskrav

1. EBA skal overvåke og evaluere rapportene som utarbeides i henhold til artikkel 415 nr. 1, idet det tas hensyn til ulike valutaer og forretningsmodeller. EBA skal hvert år og første gang 31. desember 2013, etter samråd med ESRB, ikke-finansielle sluttbrukere, banksektoren, vedkommende myndigheter og ESSB-sentralbankene, framlegge en rapport for Kommisjonen om hvorvidt en presisering av det generelle kravet til likviditetsreserve i sjette del basert på de postene som skal rap-

porteres i henhold til sjette del avdeling II og vedlegg III, enkeltvis eller samlet, kan forventes å ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten og risikoprofilen til institusjoner som er etablert i Unionen, eller på finansmarkedenes stabilitet og ordnede virkemåte eller på økonomien og stabiliteten i bankenes utlånsvirksomhet, særlig med hensyn til lån til SMB-er og handelsfinansiering, herunder utlån i henhold til offisielle eksportkredittforsikringsordninger.

I rapporten omhandlet i første ledd skal det tas behørig hensyn til markedene og utviklingen av regelverk på internasjonalt plan samt vekselvirkningen mellom kravet til likviditetsreserve og andre tilsynskrav i henhold til denne forordning, for eksempel den risikobaserte kapitaldekningen fastsatt i artikkel 92 og uvektet kjernekapitalandel.

Europaparlamentet og Rådet skal ha mulighet til å uttale seg om rapporten omhandlet i første ledd.

2. EBA skal i rapporten omhandlet i nr. 1 særlig vurdere følgende:
   a) Innføringen av ordninger for å begrense verdien av inngående pengestrømmer, særlig for å fastsette en egnet øvre grense for inngående pengestrøm og vilkårene for dens anvendelse, idet det tas hensyn til ulike forretningsmodeller, herunder «pass through»-finansiering, fordringskreditt, leasing, obligasjoner med fortrinnsrett, panterettigheter, utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett, og i hvilket omfang den øvre grensen bør endres eller fjernes for å ta hensyn til særtrekkene ved spesialisert finansiering.
   b) Kalibreringen av de inngående og utgående kontantstrømmene omhandlet i sjette del avdeling II, særlig i henhold til artikkel 422 nr. 7 og artikkel 425 nr. 2.
   c) Innføringen av ordninger for begrensning av likviditetsreservekravene innenfor visse kategorier av likvide eiendeler, og særlig en vurdering av den egnede minsteprosentdelen for likvide eiendeler i henhold til artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c) i forhold til de samlede likvide eiendelene, ved prøving av en terskel på 60 % og idet det tas hensyn til den internasjonale utviklingen av regelverk. Fordringer som forfaller eller kan sies opp innen 30 kalenderdager, skal ikke innregnes innenfor den fastsatte grensen med mindre eiendelene er anskaffet mot sikkerhet som også oppfyller kravene i artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c).
   d) Fastsettelse av spesifikke lavere uttaksfaktorer og/eller høyere inntaksfaktorer i forbindelse med gruppeinterne strømmer, med angivelse av på hvilke vilkår slike spesifikke inn- eller uttaksfaktorer vil være berettiget for tilsynsformål, og skissering av en overordnet metode som anvender objektive kriterier og parametrer for å fastsette spesifikke inn- og uttaksfaktorer mellom institusjonen og motparten, når disse ikke er etablert i samme medlemsstat.
   e) Kalibreringen av den utnyttelsesgraden som får anvendelse på uutnyttede bevilgede kreditt- og likviditetsfasiliteter som omfattes av artikkel 424 nr. 3 og 5. EBA skal særlig foreta prøving av en utnyttelsesgrad på 100 %.
   f) Definisjonen av massemarkedsinnskudd i artikkel 411 nr. 2, særlig om det er hensiktsmessig å innføre en terskel for fysiske personers innskudd.
   g) Behovet for å innføre en ny kategori for massemarkedsinnskudd med en lavere utgående pengestrøm i lys av særtrekkene ved slike innskudd, som kunne berettige en lavere uttaksfaktor og ta hensyn til den internasjonale utviklingen.
   h) Unntak fra kravene til sammensetningen av de likvide eiendelene som institusjoner skal ha, dersom en institusjons samlede dokumenterte behov for likvide eiendeler i en gitt valuta overstiger de tilgjengelige likvide eiendelene, og vilkår for slike unntak.
   i) Definisjonen av finansielle produkter som er i samsvar med sharialovgivning, som et alternativ til eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, til bruk i banker som følger sharialovgivning.
   j) Definisjonen av stressituasjoner, herunder prinsipper for anvendelse av beholdningen av likvide eiendeler og nødvendige tilsynsmessige reaksjoner som gjør det mulig for institusjoner å anvende sine likvide eiendeler for å dekke utgående pengestrømmer, og håndtering av manglende overholdelse.
   k) Definisjonen av etablert operasjonell forbindelse når det gjelder ikke-finansielle kunder som omhandlet i artikkel 422 nr. 3 bokstav c).
   l) Kalibreringen av den uttaksfaktoren som får anvendelse på korrespondentbank- eller

meglertjenester som omhandlet i artikkel 422 nr. 4 første ledd.

m) Ordninger for anvendelse minst fram til desember 2023 av overgangsregler for statsgaranterte obligasjoner som er utstedt til kredittinstitusjoner som ledd i statsstøttetiltak som er godkjent av Unionen, for eksempel obligasjoner utstedt av «National Asset Management Agency» (NAMA) i Irland og av «Sociedad de Gestión de Activos Procedentes de la Reestructuración Bancaria» i Spania, utformet med sikte på å fjerne problematiske eiendeler fra kredittinstitusjonenes balanse, som eiendeler med svært høy likviditet og av svært høy kredittkvalitet.

3. Etter samråd med ESMA og ESB skal EBA innen 1. desember 2013 framlegge rapport for Kommisjonen om hensiktsmessige ensartede definisjoner av høy og svært høy likviditet og høy og svært høy kredittkvalitet i forbindelse med omsettelige eiendeler i henhold til artikkel 416 og egnede avkortinger for eiendeler som kan anses som likvide eiendeler i henhold til artikkel 416, med unntak av eiendeler omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav a)–c).

   Europaparlamentet og Rådet skal ha mulighet til å uttale seg om rapporten.

   I rapporten omhandlet i første ledd skal det også tas hensyn til følgende:

   a) Andre kategorier av eiendeler, særlig verdipapirer som er sikret gjennom boliglån med høy likviditet og kredittkvalitet.
   b) Andre kategorier av verdipapirer eller lån som kan godtas av sentralbankene, for eksempel obligasjoner utstedt av lokale myndigheter og sertifikater.
   c) Andre eiendeler som ikke kan godtas av sentralbankene, men kan omsettes, for eksempel aksjer notert på en anerkjent børs, gull, egenkapitalinstrumenter knyttet til en hovedindeks, garanterte obligasjoner, obligasjoner med fortrinnsrett, foretaksobligasjoner og midler basert på disse eiendelene.

4. I rapporten omhandlet i nr. 3 skal det vurderes om, og eventuelt i hvilket omfang, bevilgede kredittfasiliteter omhandlet i artikkel 416 nr. 1 bokstav e) skal innregnes som likvide eiendeler i lys av den internasjonale utviklingen og idet det tas hensyn til europeiske særtrekk, herunder Unionens pengepolitikk.

   EBA skal særlig vurdere om følgende kriterier er hensiktsmessige og hvilke nivåer som er egnet i forbindelse med slike definisjoner:

   a) Minste handelsvolum for eiendelene.
   b) Minste utestående volum for eiendelene.
   c) Gjennomsiktige prisfastsettelses- og etterhandelsopplysninger.
   d) Risikoklasse i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.
   e) Dokumentert prisstabilitet.
   f) Gjennomsnittlig handelsvolum og gjennomsnittlig transaksjonsomfang.
   g) Største kjøpskurs-salgskurs-differanse.
   h) Gjenværende løpetid.
   i) Minste omsetningshastighet.

5. Innen 31. januar 2014 skal EBA dessuten framlegge rapport om

   a) ensartede definisjoner av høy og svært høy likviditet og kredittkvalitet,
   b) eventuelle utilsiktede følger av definisjonen av likvide eiendeler for gjennomføringen av pengepolitiske tiltak, og i hvilket omfang,
      i) en liste over likvide eiendeler, som er atskilt fra listen over eiendeler som kan godtas av sentralbanker, kan oppmuntre institusjonene til å anvende godtakbare eiendeler som ikke inngår i definisjonen av likvide eiendeler, i refinansieringstransaksjoner,
      ii) regulering av likviditet kan avskrekke institusjonene fra å gi eller ta opp lån på det usikrede pengemarkedet, og om dette kan føre til at det settes spørsmålstegn ved anvendelsen av EONIA som mål for pengepolitiske tiltak,
      iii) innføringen av krav til likviditetsreserve kan gjøre det vanskeligere for sentralbankene å sikre prisstabilitet ved hjelp av eksisterende pengepolitiske rammer og instrumenter,
   c) de operative kravene for beholdninger av likvide eiendeler som omhandlet i artikkel 417 bokstav b)-f), i samsvar med den internasjonale utviklingen av regelverk.

Artikkel 510

Krav til stabil finansiering

1. Innen 31. desember 2015 skal EBA på grunnlag av postene som skal rapporteres i henhold til sjette del avdeling III, framlegge rapport for Kommisjonen om hvorvidt og hvordan det bør sikres at institusjoner anvender stabile finansieringskilder, herunder en vurdering av virkningen på forretnings- og risikoprofilen til institusjoner etablert i Unionen eller på finansmarkedene eller økonomien og bankenes utlånsvirksomhet, særlig når det gjelder utlån

til SMB-er og handelsfinansiering, herunder utlån innenfor rammen av offisielle eksportkredittforsikringsordninger og «pass through-finansieringsmodeller», herunder pantelån finansiert med motsvarende løpetider. EBA skal særlig analysere virkningen av stabile finansieringskilder på ulike bankmodellers refinansieringsstrukturer i Unionen.

2. Innen 31. desember 2015 skal EBA også framlegge rapport for Kommisjonen på grunnlag av postene som skal rapporteres i samsvar med sjette del avdeling III og i samsvar med de ensartede rapporteringsformatene omhandlet i artikkel 415 nr. 3 bokstav a), og etter samråd med ESRB, om metoder for fastsettelse av beløpet for den stabile finansieringen som institusjonene har tilgang til og behov for, og om hensiktsmessige ensartede definisjoner for beregning av et slikt krav til stabil finansiering, og skal særlig undersøke følgende:
   a) Kategoriene og vektingen som anvendes på stabile finansieringskilder i henhold til artikkel 427 nr. 1.
   b) Kategoriene og vektingen som anvendes for å fastsette kravet til stabil finansiering i artikkel 428 nr. 1.
   c) Metodene skal gi egnede positive eller negative incentiver til å fremme en mer stabil langsiktig finansiering av eiendeler, forretningsvirksomhet, investeringer og finansiering av institusjoner.
   d) Behovet for å utarbeide ulike metoder for ulike typer institusjoner.
3. Innen 31. desember 2016 skal Kommisjonen, dersom det er hensiktsmessig, og idet det tas hensyn til rapportene omhandlet i nr. 1 og 2 samt til mangfoldet i banksektoren i Unionen, framlegge for Europaparlamentet og Rådet et forslag til regelverk for hvordan det kan sikres at institusjonene anvender stabile finansieringskilder.

Artikkel 511

Gjeldsgrad

1. På grunnlag av resultatene av rapporten omhandlet i nr. 3 skal Kommisjonen innen 31. desember 2016 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om virkningen og effektiviteten av uvektet kjernekapitalandel.
2. Dersom det er hensiktsmessig, skal rapporten følges av et forslag til regelverk for innføring av et egnet antall nivåer for uvektet kjernekapitalandel som institusjoner med ulike forretningsmodeller skal overholde, med forslag til en egnet kalibrering av disse nivåene og eventuelle hensiktsmessige justeringer av kapitalmålet og det samlede eksponeringsmålet som omhandlet i artikkel 429, om nødvendig sammen med tilknyttede fleksibilitetstiltak, herunder egnede endringer av artikkel 458 for å innføre uvektet kjernekapitalandel innenfor rammen av tiltakene omhandlet i nevnte artikkel.
3. Ved anvendelsen av nr. 1 skal EBA innen 31. oktober 2016 framlegge rapport for Kommisjonen om minst følgende:
   a) Hvorvidt bestemmelsene om uvektet kjernekapitalandel som er fastsatt i denne forordning og i artikkel 87 og 98 i direktiv 2013/36/EU, er et hensiktsmessig verktøy for å fjerne risikoen for overdreven gjeldsoppbygging i institusjonene på en tilfredsstillende og tilstrekkelig måte.
   b) Fastsettelse av forretningsmodeller som gjenspeiler institusjonenes generelle risikoprofiler, og innføring av ulike nivåer for uvektet kjernekapitalandel for disse forretningsmodellene.
   c) Hvorvidt de kravene som er fastsatt i artikkel 76 og 87 i direktiv 2013/36/EU i samsvar med artikkel 73 og 97 i direktiv 2013/36/EU for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging, er tilstrekkelige til å sikre en forsvarlig styring av denne risikoen fra institusjonenes side, og hvis ikke, hvilke ytterligere forbedringer som er nødvendige for å nå disse målene.
   d) Hvorvidt det er nødvendig å endre beregningsmetoden i artikkel 429, og eventuelt hvilke endringer som er nødvendige, for å sikre at uvektet kjernekapitalandel kan anvendes som en egnet indikator for en institusjons risiko for overdreven gjeldsoppbygging.
   e) Hvorvidt det ved beregningen av det samlede eksponeringsmålet i tilknytning til uvektet kjernekapitalandel er slik at eksponeringsverdien av kontrakter oppført i vedlegg II, som er fastsatt ved hjelp av opprinnelig eksponering-metoden, avviker vesentlig fra eksponeringsverdien fastsatt ved hjelp av markedsverdimetoden.
   f) Hvorvidt anvendelse av enten ansvarlig kapital eller ren kjernekapital som kapitalmål ved beregning av uvektet kjernekapitalandel er mer hensiktsmessig for å fastslå en risiko for overdreven gjeldsoppbygging,

og eventuelt hvilken kalibrering av uvektet kjernekapitalandel som ville være egnet.

g) Hvorvidt konverteringsfaktoren omhandlet i artikkel 429 nr. 10 bokstav a) for uutnyttede kredittfasiliteter som kan sies opp uten vilkår når som helst og uten varsel, er tilstrekkelig forsiktig i lys av dokumentasjonen som ble innsamlet i observasjonsperioden.

h) Hvorvidt hyppigheten av og formatet for offentliggjøring av opplysninger omhandlet i artikkel 451 er egnet.

i) Det egnede nivået for den uvektede kjernekapitalandelen for hver av forretningsmodellene som fastsettes i samsvar med bokstav b).

j) Hvorvidt det bør fastsettes et intervall for hvert nivå av uvektet kjernekapitalandel.

k) Hvorvidt innføring av uvektet kjernekapitalandel som et krav til institusjonene vil kreve endringer av bestemmelsene om uvektet kjernekapitalandel som er fastsatt i denne forordning, og i så fall hvilke.

l) Hvorvidt innføring av uvektet kjernekapitalandel som et krav til institusjonene effektivt vil begrense risikoen for overdreven gjeldsoppbygging fra disse institusjonenes side, og i så fall hvorvidt nivået for uvektet kjernekapitalandel bør være det samme for alle institusjoner eller bør bestemmes ut fra risikoprofilen og forretningsmodellen samt ut fra institusjonens størrelse, og eventuelt hvilke ytterligere kalibreringer eller overgangsperioder som vil være nødvendige.

4. Rapporten omhandlet i nr. 3 skal minst omfatte perioden fra 1. januar 2014 til 30. juni 2016, og skal minst ta hensyn til følgende:

a) Hvilken virkning kravet om at institusjonene skal innføre uvektet kjernekapitalandel som fastsatt i samsvar med artikkel 429, har på

i) finansmarkedene generelt, og særlig markedene for gjenkjøpstransaksjoner, derivater og obligasjoner med fortrinnsrett,

ii) institusjonenes soliditet,

iii) institusjonenes forretningsmodeller og balansestruktur; særlig når det gjelder forretningsområder med lav risiko, for eksempel støttelån gitt av offentlige utviklingsbanker, kommunale lån, finansiering av boligeiendom og andre lavrisikoområder som omfattes av nasjonal lovgivning,

iv) flytting av eksponeringer til foretak som ikke er omfattet av tilsyn,

v) finansiell innovasjon, særlig utviklingen av instrumenter med innebygd gjeldsgrad,

vi) institusjoners risikoatferd,

vii) clearing-, oppgjørs- og deponeringsvirksomhet og anvendelsen av en sentral motpart,

viii) sykliske virkninger av kapitalmålet og det samlede eksponeringsmålet ved beregning av uvektet kjernekapitalandel,

ix) bankenes utlånsvirksomhet, særlig med hensyn til utlån til SMB-er, lokale og regionale myndigheter og offentlige foretak samt handelsfinansiering, herunder utlån i henhold til offisielle eksportkredittforsikringsordninger.

b) Vekselvirkningen mellom uvektet kjernekapitalandel og de risikobaserte kravene til ansvarlig kapital og likviditetskravene som er fastsatt i denne forordning.

c) Den virkningen som forskjeller i regnskapspraksis mellom regnskapsstandarder som skal anvendes i henhold til forordning (EF) nr. 1606/2002, regnskapsstandarder som skal anvendes i henhold til direktiv 86/635/EØF, og annet gjeldende regnskapsregelverk og relevant regnskapsregelverk, har på muligheten til å sammenligne uvektet kjernekapitalandel.

Artikkel 512

Eksponeringer mot overført kredittrisiko

Innen 31. desember 2014 skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen og effektiviteten av bestemmelsene i femte del i lys av den internasjonale markedsutviklingen.

Artikkel 513

Makrotilsynsregler

1. Innen 30. juni 2014 skal Kommisjonen etter samråd med ESRB og EBA vurdere om makrotilsynsreglene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU er tilstrekkelige for å redusere systemrisikoen i sektorer, regioner og medlemsstater, og blant annet vurdere

a) hvorvidt de nåværende makrotilsynsverktøyene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU er virkningsfulle, effektive og gjennomsiktige,

b) hvorvidt dekningen og de mulige gradene av overlapping mellom de ulike makrotilsynsverktøyene for håndtering av lignende risikoer i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU er tilstrekkelige, eventuelt med forslag om nye makrotilsynsregler,
c) hvilken vekselvirkning det er mellom internasjonalt avtalte standarder for systemviktige institusjoner og bestemmelsene i denne forordning og i direktiv 2013/36/EU, eventuelt med forslag til nye regler, idet det tas hensyn til disse internasjonalt avtalte standardene.

2. Innen 31. desember 2014 skal Kommisjonen på grunnlag av samrådet med ESRB og EBA framlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet om vurderingen omhandlet i nr. 1 og, dersom det er hensiktsmessig, framlegge et forslag til regelverk for Europaparlamentet og Rådet.

Artikkel 514

Motpartsrisiko og opprinnelig eksponeringmetoden

Innen 31. desember 2016 skal Kommisjonen gjennomgå og framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av artikkel 275, eventuelt sammen med et egnet forslag til regelverk.

Artikkel 515

Overvåking og evaluering

1. EBA skal sammen med ESMA innen 28. juni 2014 framlegge en rapport om hvordan denne forordning virker sammen med tilknyttede forpliktelser i forordning (EU) nr. 648/2012, særlig med hensyn til institusjoner som driver en sentral motpart, for å unngå overlapping av krav til derivattransaksjoner og dermed unngå økt reguleringsrisiko og økte kostnader for vedkommende myndigheters overvåking.
2. EBA skal overvåke og evaluere anvendelsen av bestemmelsene om krav til ansvarlig kapital for eksponeringer mot en sentral motpart i samsvar med tredje del avdeling II kapittel 6 avsnitt 9. Innen 1. januar 2015 skal EBA framlegge for Kommisjonen en rapport om slike bestemmelsers virkning og effektivitet.
3. Innen 31. desember 2016 skal Kommisjonen undersøke og framlegge rapport om denne forordnings forenlighet med tilknyttede forpliktelser i forordning (EU) nr. 648/2012 og kravene til ansvarlig kapital i tredje del avdeling II kapittel 6 avsnitt 9, og skal framlegge denne rapporten for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt med et forslag til regelverk.

Artikkel 516

Langsiktig finansiering

Kommisjonen skal innen 31. desember 2015 framlegge en rapport om virkningen av denne forordning når det gjelder å fremme langsiktige investeringer i vekstfremmende infrastruktur.

Artikkel 517

Definisjon av tellende kapital

Kommisjonen skal innen 31. desember 2014 undersøke og framlegge en rapport om hvorvidt definisjonen av tellende kapital som anvendes i andre del avdeling III og fjerde del, er hensiktsmessig, og skal framlegge denne rapporten for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt med et forslag til regelverk.

Artikkel 518

Undersøkelse av kapitalinstrumenter som kan nedskrives eller konverteres når en institusjon ikke lenger har tilstrekkelig økonomisk grunnlag for videre drift

Kommisjonen skal innen 31. desember 2015 undersøke og framlegge en rapport om hvorvidt denne forordning bør inneholde krav om at andre godkjente kjernekapitalinstrumenter eller tilleggskapitalinstrumenter skal nedskrives når det fastslås at institusjonen ikke lenger har tilstrekkelig økonomisk grunnlag for videre drift Rapporten skal framlegges for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.

Artikkel 519

Fradrag for nettoeiendeler i en ytelsesbasert pensjonsordning fra ren kjernekapital-poster

EBA skal innen 30. juni 2014 utarbeide en rapport om hvorvidt den reviderte IAS 19 sammen med fradraget for nettoeiendeler i forbindelse med pensjonsordninger i henhold til artikkel 36 nr. 1 bokstav e) og endringer i nettoforpliktelser i forbindelse med pensjonsordninger fører til for stor volatilitet i institusjonenes ansvarlige kapital.

Kommisjonen skal, idet det tas hensyn til EBA-rapporten, innen 31. desember 2014 utarbeide en rapport til Rådet og Europaparlamentet om spørsmålet omhandlet i nr. 1, eventuelt sammen med et forslag til regelverk for innføring av en behandling

som justerer nettoeiendeler eller nettoforpliktelser i forbindelse med ytelsesbaserte pensjonsordninger ved beregning av ansvarlig kapital.

Avdeling III

Endringer

Artikkel 520

Endring av forordning (EU) nr. 648/2012

I forordning (EU) nr. 648/2012 gjøres følgende endringer:

1) I avdeling IV skal nytt kapittel 4 lyde:

«KAPITTEL 4

Beregning og rapportering i henhold til forordning (EU) nr. 575/2013

Artikkel 50a

Beregning av KCCP

1. Ved anvendelsen av artikkel 308 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak (*) skal en sentral motpart beregne KCCP som angitt i nr. 2 i denne artikkel for alle kontrakter og transaksjoner som den clearer for alle clearingmedlemmer som er dekket av et bestemt misligholdsfond.
2. En sentral motpart skal beregne den hypotetiske kapitalen (KCCP) på følgende måte:

$$K_{CCP} = \sum_{i} \max\{EBRM_i - IM_i - DF_i; 0\} \cdot RW \cdot \text{capital ratio}$$

der

$EBRM_i$ = eksponeringsverdi før risikoreduksjon, som tilsvarer den sentrale motpartens eksponeringsbeløp knyttet til clearingmedlem *i*, som oppstår i forbindelse med alle kontrakter og transaksjoner med det berørte clearingmedlemmet, beregnet uten å ta hensyn til nevnte clearingmedlems sikkerhetsstillelse,

IMi = startmarginen som clearingmedlem *i* plasserer hos den sentrale motparten,

DFi = det forhåndsfinansierte bidraget fra clearingmedlem *i*,

RW = en risikovekt på 20 %,

kapitalandel = 8 %.

Alle verdier i formelen i første ledd skal gjelde verdsetting ved dagens slutt før marginkravet ved siste marginkrav for den dagen utveksles.

3. En sentral motpart skal foreta beregningen som kreves i nr. 2, minst hvert kvartal eller oftere, dersom det kreves av vedkommende myndigheter for clearingmedlemmer som er institusjoner.
4. Ved anvendelsen av nr. 3 EBA utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi følgende:
   a) Hyppigheten av og datoene for beregningene fastsatt i nr. 2.
   b) I hvilke situasjoner vedkommende myndighet for en institusjon som opptrer som clearingmedlem, kan kreve hyppigere beregninger og rapporter enn dem som er omhandlet i bokstav a).

EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 50b

Alminnelige regler for beregning av KCCP

Ved beregningen i henhold til artikkel 50a nr. 2 får følgende bestemmelser anvendelse:

a) En sentral motpart skal beregne verdien av eksponeringer som den har mot sine clearingmedlemmer, på følgende måte:
   i) For eksponeringer som oppstår som følge av kontrakter og transaksjoner oppført i artikkel 301 nr. 1 bokstav a) og d) i forordning (EU) nr. 575/2013 skal den beregne dem i samsvar med markedsverdimetoden fastsatt i artikkel 274.
   ii) For eksponeringer som oppstår som følge av kontrakter og transaksjoner oppført i artikkel 301 nr. 1 bokstav b), c) og e) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal den beregnes i samsvar med den avanserte metoden for finansielle sikkerheter som er omhandlet i artikkel 223 i nevnte forordning, med tilsynsbaserte volatilitetsjusteringer omhandlet i artikkel 223 og 224 i nevnte forordning. Unntaket fastsatt i artikkel 285 nr. 3 bokstav a) i nevnte forordning får ikke anvendelse.
   iii) For eksponeringer som oppstår som følge av transaksjoner som ikke er oppført i artikkel 301 nr. 1 i forordning (EU) nr. 575/2013, og som bare innebærer oppgjørsrisiko, skal den beregnes i samsvar med tredje del avdeling V i nevnte forordning.

b) For institusjoner som er omfattet av virkeområdet for forordning (EU) nr. 575/2013, er motregningsgruppene de som er definert i tredje del avdeling II i nevnte forordning.

c) Ved beregningen av verdiene omhandlet i bokstav a) skal den sentrale motparten fra sine eksponeringer trekke clearingmedlemmenes sikkerhetsstillelse som på egnet måte er redusert med de tilsynsbaserte volatilitetsjusteringene i samsvar med den avanserte metoden for finansielle sikkerheter angitt i artikkel 224 i forordning (EU) nr. 575/2013.

e) Dersom en sentral motpart har eksponeringer mot en eller flere sentrale motparter, skal den behandle slike eksponeringer som eksponeringer mot clearingmedlemmer og ta med eventuelle marginer eller forhåndsfinansierte bidrag fra nevnte sentrale motparter i beregningen av KCCP.

f) Dersom en sentral motpart har en bindende avtalefestet ordning med clearingmedlemmene som gjør at den kan anvende hele eller en del av startmarginen den har mottatt fra clearingmedlemmene som om den var et forhåndsfinansiert bidrag, skal den sentrale motparten anse denne startmarginen som et forhåndsfinansiert bidrag ved beregningen i nr. 1, og ikke som startmargin.

h) Når markedsverdimetoden anvendes som fastsatt i artikkel 274 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal en sentral motpart erstatte formelen i artikkel 298 nr. 1 bokstav c) ii) i nevnte forordning med følgende formel:

$$PCE_{red} = 0{,}15 \cdot PCE_{gross} + 0{,}85 \cdot NGR \cdot PCE_{gross}$$

der NGR-telleren beregnes i samsvar med artikkel 274 nr. 1 i nevnte forordning og rett før variasjonsmarginen faktisk byttes ut på slutten av oppgjørsperioden, og nevneren er brutto gjenanskaffelseskost.

i) Dersom en sentral motpart ikke kan beregne NGR-verdien som fastsatt i artikkel 298 nr. 1 bokstav c) ii) i forordning (EU) nr. 575/2013, skal den gjøre følgende:
   i) Underrette de clearingmedlemmene som er institusjoner, og deres vedkommende myndigheter om sin manglende evne til å beregne NGR samt grunnene til at den ikke er i stand til å foreta beregningen.
   ii) I en periode på tre måneder kan den anvende en NGR-verdi på 0,3 for beregningen av PCEred angitt i bokstav h) i denne artikkel.

j) Dersom den sentrale motparten ved utgangen av perioden omhandlet i bokstav i) ii) fortsatt ikke er i stand til å beregne verdien av NGR, skal den gjøre følgende:
   i) Slutte å beregne KCCP.
   ii) Underrette de clearingmedlemmene som er institusjoner, og deres vedkommende myndigheter om at den har sluttet å beregne KCCP.

k) Ved beregningen av den potensielle framtidige eksponeringen for opsjoner og opsjoner på bytteavtaler i samsvar med markedsverdimetoden i artikkel 274 i forordning (EU) nr. 575/2013, skal en sentral motpart multiplisere det nominelle kontraktsbeløpet med opsjonens absolutte deltaverdi ($\delta V/\delta p$) som angitt i artikkel 280 nr.1 bokstav a) i nevnte forordning.

l) Dersom en sentral motpart har flere misligholdsfond, skal den foreta beregningen fastsatt i artikkel 50a nr. 2 separat for hvert misligholdsfond.

Artikkel 50c

Rapportering av opplysninger

1. Ved anvendelsen av artikkel 308 i forordning (EU) nr. 575/2013 skal en sentral motpart opplyse de clearingmedlemmene som er institusjoner, og deres vedkommende myndigheter om følgende:
   a) Den hypotetiske kapitalen (KCCP).
   b) Summen av forhåndsfinansierte bidrag (DFCM).
   c) De forhåndsfinansierte økonomiske midlene som den ved lov, eller på grunnlag av en kontraktsfestet avtale med clearingmedlemmene, er forpliktet til å anvende for å dekke tap som følge av ett eller flere clearingmedlemmers mislighold, før den anvender de øvrige clearingmedlemmenes bidrag til misligholdsfondet (DFCCP).
   d) Samlet antall clearingmedlemmer (N).
   e) Konsentrasjonsfaktoren (β) som angitt i artikkel 50d.

   Dersom den sentrale motparten har flere enn ett misligholdsfond, skal den rapportere opplysningene oppført i første ledd separat for hvert misligholdsfond.
2. Den sentrale motparten skal underrette de clearingmedlemmene som er institusjoner, minst hvert kvartal eller oftere, dersom det kreves

av vedkommende myndigheter for nevnte clearingmedlemmer.

3. EBA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å angi følgende:
   a) Den ensartede malen for rapporteringen omhandlet i nr. 1.
   b) Hyppigheten av og datoene for rapporteringen omhandlet i nr. 2.
   c) I hvilke situasjoner vedkommende myndighet for en institusjon som opptrer som clearingmedlem, kan kreve hyppigere rapportering enn den som er angitt i bokstav b).

   EBA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 50d

Beregning av spesifikke poster som den sentrale motparten skal rapportere

Ved anvendelsen av artikkel 50c får følgende bestemmelser anvendelse:

a) Dersom en sentral motparts regler fastsetter at den skal anvende en del av eller alle sine finansielle midler parallelt med clearingmedlemmenes forhåndsfinansierte bidrag på en måte som gjør disse midlene likeverdige med et clearingmedlems forhåndsfinansierte bidrag med hensyn til hvordan de dekker tapene som den sentrale motparten påføres som følge av ett eller flere clearingmedlemmers mislighold eller insolvens, skal den sentrale motparten legge et beløp som tilsvarer nevnte midler, til de samlede forhåndsfinansierte bidragene (DFCM).

b) Dersom en sentral motparts regler fastsetter at den skal anvende en del av eller alle sine finansielle midler til å dekke tap som følge av ett eller flere clearingmedlemmers mislighold når den har brukt opp misligholdsfondet, men før den krever bidrag i henhold til avtalefestede forpliktelser fra clearingmedlemmene, skal den sentrale motparten legge de tilsvarende ytterligere finansielle midlene (DF^a_{CCP} til de samlede forhåndsfinansierte bidragene (DF) på følgende måte:

$$DF = DF_{CCP} + DF_{CM} + DF^a_{CCP}.$$

c) En sentral motpart skal beregne konsentrasjonsfaktoren (β) etter følgende formel:

$$\beta = \frac{PCE_{red,1} + PCE_{red,2}}{\sum_i PCE_{red,i}}$$

der

$PCE_{red,i}$ = det reduserte tallet for potensiell framtidig kreditteksponering for alle kontrakter og transaksjoner som en sentral motpart har med clearingmedlem *i*,

$PCE_{red,1}$ = det reduserte tallet for potensiell framtidig kreditteksponering for alle kontrakter og transaksjoner som en sentral motpart har med det clearingmedlemmet som har størst PCE_{red}-verdi,

$PCE_{red,2}$ = det reduserte tallet for potensiell framtidig kreditteksponering for alle kontrakter og transaksjoner som en sentral motpart har med det clearingmedlemmet som har nest størst PCE_{red}-verdi.

(*) EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1.»

2) Artikkel 11 nr. 15 bokstav b) oppheves.

3) I artikkel 89 skal nytt nummer lyde:

«5a. Inntil 15 måneder etter ikrafttredelsesdatoen for den seneste av de tekniske reguleringsstandardene som er omhandlet i artikkel 16, 25, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 og 49, eller fram til det i henhold til artikkel 14 er truffet en beslutning om tillatelse til en sentral motpart, alt etter hvilken dato som inntreffer først, skal den sentrale motparten anvende behandlingen angitt i tredje ledd i dette nummer.

Inntil 15 måneder etter ikrafttredelsesdatoen for den seneste av de tekniske reguleringsstandardene som er omhandlet i artikkel 16, 26, 29, 34, 41, 42, 44, 45, 47 og 49, eller fram til det i henhold til artikkel 25 er truffet en beslutning om anerkjennelse av en sentral motpart, alt etter hvilken dato som inntreffer først, skal den berørte sentrale motparten anvende behandlingen angitt i tredje ledd i dette nummer.

Dersom en sentral motpart verken har et misligholdsfond eller en bindende ordning med clearingmedlemmene som gjør at den kan anvende hele eller en del av startmarginen som den har mottatt fra clearingmedlemmene, som om den var et forhåndsfinansiert bidrag, skal opplysningene som den skal rapportere i samsvar med artikkel 50c nr. 1, fram til fristene som

er fastsatt i de to første leddene i dette nummer, omfatte det samlede beløpet for startmarginen som den har mottatt fra clearingmedlemmene.

Fristene omhandlet i første og annet ledd i dette nummer kan forlenges med seks måneder i samsvar med en gjennomføringsrettsakt fra Kommisjonen vedtatt i henhold til artikkel 497 nr. 3 i forordning (EU) nr. 575/2013.» .

Ellevte del

Sluttbestemmelser

Artikkel 521

Ikrafttredelse og anvendelsesdato

1. Denne forordning trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende.*
2. Denne forordning får anvendelse fra 1. januar 2014, med unntak av
   a) artikkel 8 nr. 3, artikkel 21 og artikkel 451 nr. 1, som får anvendelse fra 1. januar 2015,
   b) artikkel 413 nr. 1, som får anvendelse fra 1. januar 2016,
   c) de bestemmelsene i denne forordning som pålegger de europeiske tilsynsmyndighetene å framlegge utkast til tekniske standarder for Kommisjonen, og de bestemmelsene i denne forordning som gir Kommisjonen myndighet til å vedta delegerte rettsakter eller gjennomføringsrettsakter, som får anvendelse fra 28. juni 2013.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 26. juni 2013.

For EuropaparlamentetFor Rådet
M. SchulzA. Shatter
FormannFormann

VEDLEGG I

Klassifisering av poster utenfor balansen

1. Fullrisikorisikoposter:
   a) Garantier i form av kredittsubstitutter (f.eks. garantier for rettidig betaling av kredittfasiliteter).
   b) Kredittderivater.
   c) Aksepter.
   d) Endossementer på veksler som ikke er forpliktende underskrevet av en annen institusjon.
   e) Transaksjoner med regress (f.eks. fordringskreditt, fakturabelåningsfasiliteter).
   f) Ugjenkallelige betalingsgarantier etter rembursregler (standby-remburs) som har preg av kredittsubstitutt.
   g) Eiendeler kjøpt i henhold til rene terminkjøpskontrakter
   h) Avtaler om framtidig innskudd (forward deposits).
   i) Ikke innbetalte andeler av delvis innbetalte aksjer og verdipapirer.
   j) Avtaler om salg og tilbakekjøp av eiendeler som omhandlet i artikkel 12 nr. 3 og 5 i direktiv 86/635/EØF.
   k) Andre fullrisikoposter.
2. Mediumrisikoposter:
   a) Handelsfinansieringsposter utenfor balansen, dvs. utstedte og bekreftede remburser (se også medium-/lavrisikoposter).
   b) Andre poster utenfor balansen:
      i) Fraktgarantier (shipping guarantees), toll- og skatte- og avgiftsgarantier.
      ii) Uutnyttede kredittfasiliteter (forpliktelser til utlån, kjøp av verdipapirer, garantistillelse eller akseptfasiliteter) med en opprinnelig løpetid på mer enn ett år.
      iii) Sertifikatprogrammer (note issuance facilities – NIF) og programmer for løpende kreditt (revolving underwriting facilities – RUF).
      iv) Andre mediumrisikoposter, som meddelt EBA.
3. Mellom-/lavrisikoposter:
   a) Handelsfinansieringsposter utenfor balansen:
      i) Remburser der den underliggende forsendelsen tjener som sikkerhet, samt andre selvavviklende transaksjoner.
      ii) Garantier i form av «warranties» (herunder anbuds- og fullføringsgarantier og tilknyttede forskuddsbetalings- og tilbakeholdingsgarantier) samt garantier som ikke har preg av kredittsubstitutt.
      iii) Ugjenkallelig standby-remburs som ikke har preg av kredittsubstitutt.
   b) Andre poster utenfor balansen:
      i) Uutnyttede kredittfasiliteter som omfatter forpliktelser til utlån, kjøp av verdipapirer, garantistillelse eller akseptfasiliteter, som har en opprinnelig løpetid på høyst ett år og ikke kan sies opp uten vilkår når som helst og uten varsel, eller som ikke på en effektiv måte gir adgang

til automatisk heving på grunn av svekkelse av en låntakers kredittverdighet.

ii) Andre mellom-/lavrisikoposter, som meddelt EBA.

4. Lavrisikoposter:
   a) Uutnyttede kredittfasiliteter, herunder forpliktelser til utlån, kjøp av verdipapirer, garantistillelse eller akseptfasiliteter, som kan sies opp uten vilkår når som helst og uten varsel, eller som på en effektiv måte gir adgang til automatisk heving på grunn av svekkelse av en låntakers kredittverdighet. Kredittfasiliteter til personkunder kan anses å kunne sies opp uten vilkår dersom avtalevilkårene tillater at institusjonen sier dem opp, i den utstrekning dette er tillatt i henhold til forbrukervernlovgivningen og annen tilknyttet lovgivning.
   b) Uutnyttede kredittfasiliteter for anbuds- og fullføringsgarantier som kan sies opp uten vilkår når som helst og uten varsel, eller som på en effektiv måte gir adgang til automatisk heving på grunn av svekkelse av en låntakers kredittverdighet.
   c) Andre fullrisikoposter.

VEDLEGG II

Typer av derivater

1. Rentekontrakter:
   a) Rentebytteavtaler i samme valuta.
   b) Ordinære rentebytteavtaler.
   c) Framtidige renteavtaler (FRA – forward rate agreements).
   d) Børsomsatte renteterminkontrakter.
   e) Kjøpte renteopsjoner.
   f) Andre kontrakter av tilsvarende art.
2. Valuta- og gullkontrakter:
   a) Rentebytteavtaler mellom ulike valutaer.
   b) Valutaterminavtaler (FX forward).
   c) Børsomsatte valutaterminkontrakter.
   d) Kjøpte valutaopsjoner.
   e) Andre kontrakter av tilsvarende art.
   f) Gullkontrakter av samme art som bokstav a)–e).
3. Kontrakter av samme art som dem som er nevnt i nr. 1 bokstav a)–e) og i nr. 2 bokstav a)–d) i dette vedlegg, som gjelder andre referanseelementer eller indekser. Dette omfatter minst alle instrumenter som er angitt i nr. 4–7 og nr. 9 og 10 i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, og som ellers ikke er omfattet av nr. 1 eller 2 i dette vedlegg.

VEDLEGG III

Poster som er omfattet av krav om utfyllende rapportering av likvide eiendeler

1. Kontanter.
2. Sentralbankeksponeringer, i den utstrekning disse eksponeringene kan utnyttes i stresperioder.
3. Omsettelige verdipapirer som utgjør fordringer på eller fordringer garantert av stater, sentralbanker, ikke-statlige offentlige foretak, regioner med selvstendig myndighet til å fastsette og innkreve skatter samt lokale myndigheter, Den internasjonale oppgjørsbank, Det internasjonale valutafond, Den europeiske union, Det europeiske finansielle stabiliseringsfond, Den europeiske stabiliseringsordning eller multilaterale utviklingsbanker, og som oppfyller alle følgende vilkår:
   a) De er gitt en risikovekt på 0 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.
   b) De utgjør ikke en forpliktelse for en institusjon eller et av dens tilknyttede foretak.
4. Andre omsettelige verdipapirer enn dem som er omhandlet i nr. 3, som utgjør fordringer på eller fordringer garantert av stater eller sentralbanker, utstedt i nasjonale valutaer av staten eller sentralbanken i den valutaen og i den staten der likviditetsrisikoen finnes, eller utstedt i utenlandske valutaer, i den utstrekning innehavet av slik gjeld motsvarer likviditetsbehovene i forbindelse med bankens transaksjoner i denne tredjestaten.
5. Omsettelige verdipapirer som utgjør fordringer på eller fordringer garantert av stater, sentralbanker, ikke-statlige offentlige foretak, regioner med selvstendig myndighet til å fastsette og innkreve skatter samt lokale myndigheter eller multilaterale utviklingsbanker, og som oppfyller alle følgende vilkår:
   a) De er gitt en risikovekt på 20 % i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2.
   b) De utgjør ikke en forpliktelse for en institusjon eller et av dens tilknyttede foretak.
6. Andre omsettelige verdipapirer enn dem som er omhandlet i nr. 3–5, som kan gis en risikovekt på 20 % eller bedre i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, eller som er internt kredittvurdert til å ha en tilsvarende kredittkvalitet, og som oppfyller minst ett av følgende vilkår:
   a) De utgjør ikke en fordring på et spesialforetak for verdipapirisering, en institusjon eller et av dens tilknyttede foretak.

b) De er obligasjoner som er berettiget til behandlingen i artikkel 129 nr. 4 eller 5.
c) De er obligasjoner som er omhandlet i artikkel 52 nr. 4 i direktiv 2009/65/EF, men ikke omhandlet i bokstav b) i dette nummer.

7. Andre omsettelige verdipapirer enn dem som er omhandlet i nr. 3–6, som kan gis en risikovekt på 50 % eller bedre i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, eller som er internt kredittvurdert til å ha en tilsvarende kredittkvalitet og ikke utgjør en fordring på et spesialforetak for verdipapirisering, en institusjon eller et av dens tilknyttede foretak.
8. Andre omsettelige verdipapirer enn dem som er omhandlet i nr. 3–7, som er sikret med eiendeler som kan gis en risikovekt på 35 % eller bedre i henhold til tredje del avdeling II kapittel 2, eller som er internt kredittvurdert til å ha en tilsvarende kredittkvalitet, og som er fullt ut sikret med pant i boligeiendom i samsvar med artikkel 125.
9. Bevilgede kredittfasiliteter tilbudt av sentralbanker innenfor rammen av pengepolitikken, forutsatt at disse fasilitetene ikke er sikret med likvide eiendeler, og med unntak av likviditetsstøtte i krisesituasjoner.
10. Lovfestede minsteinnskudd hos den sentrale kredittinstitusjonen og annen lov- eller avtalefestet tilgjengelig likvid finansiering fra den sentrale kredittinstitusjonen eller institusjoner som er medlemmer av nettverket omhandlet i artikkel 113 nr. 7, eller som er berettiget til unntaket fastsatt i artikkel 10, forutsatt at denne finansieringen ikke er sikret med likvide eiendeler, dersom kredittinstitusjonen tilhører et nettverk i henhold til lovbestemmelser.
11. Børsnoterte, sentralt clearede aksjer som inngår i ren kjernekapital og er del av en større aksjeindeks, uttrykt i medlemsstatens nasjonale valuta, og som ikke er utstedt av en institusjon eller et av dens tilknyttede foretak.
12. Gull som er notert på en anerkjent børs, og som oppbevares hos en tredjepart.

Alle poster, med unntak av dem som er omhandlet i nr. 1, 2 og 9, skal oppfylle alle følgende vilkår:

a) De handles innenfor rammen av enkle gjenkjøpsavtaler eller på kontantmarkeder som er kjennetegnet ved lave konsentrasjonsnivåer.
b) De har vist seg å være en pålitelig likviditetskilde enten gjennom gjenkjøpsavtaler eller salg, også under stressede markedsforhold.
c) De er ubeheftede.

VEDLEGG IV

Sammenligningstabell

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 1		
Artikkel 2		
Artikkel 3		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 1	Artikkel 4 nr. 1	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 2		Artikkel 3 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 3		Artikkel 3 nr. 1 bokstav c)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 4		Artikkel 3 nr. 1 bokstav p)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 5–7		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 8	Artikkel 4 nr. 18	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 9–12		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 13	Artikkel 4 nr. 41	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 14	Artikkel 4 nr. 42	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 15	Artikkel 4 nr. 12	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 4 nr. 1 punkt 16	Artikkel 4 nr. 13	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 17	Artikkel 4 nr. 3	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 18	Artikkel 4 nr. 21	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 19		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 20	Artikkel 4 nr. 19	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 21		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 22	Artikkel 4 nr. 20	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 23		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 24		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 25		Artikkel 3 nr. 1 bokstav c)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 26	Artikkel 4 nr. 5	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 27		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 28	Artikkel 4 nr. 14	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 29	Artikkel 4 nr. 16	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 30	Artikkel 4 nr. 15	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 31	Artikkel 4 nr. 17	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 32–34		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 35	Artikkel 4 nr. 10	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 36		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 37	Artikkel 4 nr. 9	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 38	Artikkel 4 nr. 46	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 39	Artikkel 4 nr. 45	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 40	Artikkel 4 nr. 4	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 41	Artikkel 4 nr. 48	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 42	Artikkel 4 nr. 2	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 43	Artikkel 4 nr. 7	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 44	Artikkel 4 nr. 8	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 45		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 46	Artikkel 4 nr. 23	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 47–49		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 50		Artikkel 3 nr. 1 bokstav e)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 51		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 52	Artikkel 4 nr. 22	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 53	Artikkel 4 nr. 24	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 54	Artikkel 4 nr. 25	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 4 nr. 1 punkt 55	Artikkel 4 nr. 27	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 56	Artikkel 4 nr. 28	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 57	Artikkel 4 nr. 30	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 58	Artikkel 4 nr. 31	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 59	Artikkel 4 nr. 32	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 60	Artikkel 4 nr. 35	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 61	Artikkel 4 nr. 36	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 62	Artikkel 4 nr. 40	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 63	Artikkel 4 nr. 40a	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 64	Artikkel 4 nr. 40b	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 65	Artikkel 4 nr. 43	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 66	Artikkel 4 nr. 44	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 67	Artikkel 4 nr. 39	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 68–71		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 72	Artikkel 4 nr. 47	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 73	Artikkel 4 nr. 49	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 74–81		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 82		Artikkel 3 nr. 1 bokstav m)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 83	Artikkel 4 nr. 33	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 84–91		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 92		Artikkel 3 nr. 1 bokstav i)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 93–117		
Artikkel 4 nr. 1 punkt 118		Artikkel 3 nr. 1 bokstav r)
Artikkel 4 nr. 1 punkt 119–128		
Artikkel 4 nr. 2		
Artikkel 4 nr. 3		
Artikkel 6 nr. 1	Artikkel 68 nr. 1	
Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 68 nr. 2	
Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 68 nr. 3	
Artikkel 6 nr. 4		
Artikkel 6 nr. 5		
Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 69 nr. 1	
Artikkel 7 nr. 2	Artikkel 69 nr. 2	
Artikkel 7 nr. 3	Artikkel 69 nr. 3	
Artikkel 8 nr. 1		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 8 nr. 2		
Artikkel 8 nr. 3		
Artikkel 9 nr. 1	Artikkel 70 nr. 1	
Artikkel 9 nr. 2	Artikkel 70 nr. 2	
Artikkel 9 nr. 3	Artikkel 70 nr. 3	
Artikkel 10 nr. 1	Artikkel 3 nr. 1	
Artikkel 10 nr. 2		
Artikkel 11 nr. 1	Artikkel 71 nr. 1	
Artikkel 11 nr. 2	Artikkel 71 nr. 2	
Artikkel 11 nr. 3		
Artikkel 11 nr. 4	Artikkel 3 nr. 2	
Artikkel 11 nr. 5		
Artikkel 12		
Artikkel 13 nr. 1	Artikkel 72 nr. 1	
Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 72 nr. 2	
Artikkel 13 nr. 3	Artikkel 72 nr. 3	
Artikkel 13 nr. 4		
Artikkel 14 nr. 1	Artikkel 73 nr. 3	
Artikkel 14 nr. 2		
Artikkel 14 nr. 3		
Artikkel 15		Artikkel 22
Artikkel 16		
Artikkel 17 nr. 1		Artikkel 23
Artikkel 17 nr. 2		
Artikkel 17 nr. 3		
Artikkel 18 nr. 1	Artikkel 133 nr. 1 første ledd	
Artikkel 18 nr. 2	Artikkel 133 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 18 nr. 3	Artikkel 133 nr. 1 tredje ledd	
Artikkel 18 nr. 4	Artikkel 133 nr. 2	
Artikkel 18 nr. 5	Artikkel 133 nr. 3	
Artikkel 18 nr. 6	Artikkel 134 nr. 1	
Artikkel 18 nr. 7		
Artikkel 18 nr. 8	Artikkel 134 nr. 2	
Artikkel 19 nr. 1	Artikkel 73 nr. 1 bokstav b)	
Artikkel 19 nr. 2	Artikkel 73 nr. 1	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 19 nr. 3	Artikkel 73 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 20 nr. 1	Artikkel 105 nr. 3, artikkel 129 nr. 2 og vedlegg X tredje del nr. 30 og 31	
Artikkel 20 nr. 2	Artikkel 129 nr. 2 tredje ledd	
Artikkel 20 nr. 3	Artikkel 129 nr. 2 fjerde ledd	
Artikkel 20 nr. 4	Artikkel 129 nr. 2 femte ledd	
Artikkel 20 nr. 5		
Artikkel 20 nr. 6	Artikkel 84 nr. 2	
Artikkel 20 nr. 7	Artikkel 129 nr. 2 sjette ledd	
Artikkel 20 nr. 8	Artikkel 129 nr. 2 sjuende og åttende ledd	
Artikkel 21 nr. 1		
Artikkel 21 nr. 2		
Artikkel 21 nr. 3		
Artikkel 21 nr. 4		
Artikkel 22	Artikkel 73 nr. 2	
Artikkel 23		Artikkel 3 nr. 1 punkt 2 Ledd
Artikkel 24	Artikkel 74 nr. 1	
Artikkel 25		
Artikkel 26 nr. 1	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 26 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 26 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 26 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 57 bokstav b)	
Artikkel 26 nr. 1 bokstav d)		
Artikkel 26 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 57 bokstav b)	
Artikkel 26 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 57 bokstav c)	
Artikkel 26 nr. 1 første ledd	Artikkel 61 annet ledd	
Artikkel 26 nr. 2 bokstav a)	Artikkel 57 annet til fjerde ledd	
Artikkel 26 nr. 2 bokstav b)	Artikkel 57 annet til fjerde ledd	
Artikkel 26 nr. 3		
Artikkel 26 nr. 4		
Artikkel 27		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav a)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 28 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 57 bokstav a)	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 28 nr. 1 bokstav d)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav e)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav f)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav g)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav h)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav i)	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 28 nr. 1 bokstav j)	Artikkel 57 bokstav a)	
Artikkel 28 nr. 1 bokstav k)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav l)		
Artikkel 28 nr. 1 bokstav m)		
Artikkel 28 nr. 2		
Artikkel 28 nr. 3		
Artikkel 28 nr. 4		
Artikkel 28 nr. 5		
Artikkel 29		
Artikkel 30		
Artikkel 31		
Artikkel 32 nr. 1 bokstav a)		
Artikkel 32 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 57 fjerde ledd	
Artikkel 32 nr. 2		
Artikkel 33 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 64 nr. 4	
Artikkel 33 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 64 nr. 4	
Artikkel 33 nr. 1 bokstav c)		
Artikkel 33 nr. 2		
Artikkel 33 nr. 3 bokstav a)		
Artikkel 33 nr. 3 bokstav b)		
Artikkel 33 nr. 3 bokstav c)		
Artikkel 33 nr. 3 bokstav d)		
Artikkel 33 nr. 4		
Artikkel 34	Artikkel 64 nr. 5	
Artikkel 35		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 57 bokstav k)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 57 bokstav j)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav c)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav d)	Artikkel 57 bokstav q)	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 36 nr. 1 bokstav e)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 57 bokstav i)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav g)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav h)	Artikkel 57 bokstav n)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav i)	Artikkel 57 bokstav m)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav j)	Artikkel 66 nr. 2	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav k) i)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav k) ii)	Artikkel 57 bokstav r)	
Artikkel 36 nr. 1 bokstav k) iii)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav k) iv)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav k) v)		
Artikkel 36 nr. 1 bokstav l)	Artikkel 61 annet ledd	
Artikkel 36 nr. 2		
Artikkel 36 nr. 3		
Artikkel 37		
Artikkel 38		
Artikkel 39		
Artikkel 40		
Artikkel 41		
Artikkel 42		
Artikkel 43		
Artikkel 44		
Artikkel 45		
Artikkel 46		
Artikkel 47		
Artikkel 48		
Artikkel 49 nr. 1	Artikkel 59	
Artikkel 49 nr. 2	Artikkel 60	
Artikkel 49 nr. 3		
Artikkel 49 nr. 4		
Artikkel 49 nr. 5		
Artikkel 49 nr. 6		
Artikkel 50	Artikkel 66, artikkel 57 bokstav ca), artikkel 63a	
Artikkel 51	Artikkel 66, artikkel 57 bokstav ca), artikkel 63a	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 52	Artikkel 63a	
Artikkel 53		
Artikkel 54		
Artikkel 55		
Artikkel 56		
Artikkel 57		
Artikkel 58		
Artikkel 59		
Artikkel 60		
Artikkel 61	Artikkel 66, artikkel 57 bokstav ca), artikkel 63a	
Artikkel 62 bokstav a)	Artikkel 64 nr. 3	
Artikkel 62 bokstav b)		
Artikkel 62 bokstav c)		
Artikkel 62 bokstav d)	Artikkel 63 nr. 3	
Artikkel 63	Artikkel 63 nr. 1, artikkel 63 nr. 2, artikkel 64 nr. 3	
Artikkel 64	Artikkel 64 nr. 3 bokstav c)	
Artikkel 65		
Artikkel 66	Artikkel 57, artikkel 66 nr. 2	
Artikkel 67	Artikkel 57, artikkel 66 nr. 2	
Artikkel 68		
Artikkel 69	Artikkel 57, artikkel 66 nr. 2	
Artikkel 70	Artikkel 57, artikkel 66 nr. 2	
Artikkel 71	Artikkel 66, artikkel 57 bokstav ca), artikkel 63a	
Artikkel 72	Artikkel 57, artikkel 66	
Artikkel 73		
Artikkel 74		
Artikkel 75		
Artikkel 76		
Artikkel 77	Artikkel 63a nr. 2	
Artikkel 78 nr. 1	Artikkel 63a nr. 2	
Artikkel 78 nr. 2		
Artikkel 78 nr. 3		
Artikkel 78 nr. 4	Artikkel 63a nr. 2 fjerde ledd	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 78 nr. 5		
Artikkel 79	Artikkel 58	
Artikkel 80		
Artikkel 81	Artikkel 65	
Artikkel 82	Artikkel 65	
Artikkel 83		
Artikkel 84	Artikkel 65	
Artikkel 85	Artikkel 65	
Artikkel 86	Artikkel 65	
Artikkel 87	Artikkel 65	
Artikkel 88	Artikkel 65	
Artikkel 89	Artikkel 120	
Artikkel 90	Artikkel 122	
Artikkel 91	Artikkel 121	
Artikkel 92	Artikkel 66, artikkel 75	
Artikkel 93 nr. 1–4	Artikkel 10 nr. 1–4	
Artikkel 93 nr. 5		
Artikkel 94		Artikkel 18 nr. 2–4
Artikkel 95		
Artikkel 96		
Artikkel 97		
Artikkel 98		Artikkel 24
Artikkel 99 nr. 1	Artikkel 74 nr. 2	
Artikkel 99 nr. 2		
Artikkel 100		
Artikkel 101 nr. 1		
Artikkel 101 nr. 2		
Artikkel 101 nr. 3		
Artikkel 102 nr. 1		Artikkel 11 nr. 1
Artikkel 102 nr. 2		Artikkel 11 nr. 3
Artikkel 102 nr. 3		Artikkel 11 nr. 4
Artikkel 102 nr. 4		Vedlegg VII del C nr. 1
Artikkel 103		Vedlegg VII del A nr. 1
Artikkel 104 nr. 1		Vedlegg VII del D nr. 1
Artikkel 104 nr. 2		Vedlegg VII del D nr. 2

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 105 nr. 1		Artikkel 33 nr. 1
Artikkel 105 nr. 2–10		Vedlegg VII del B nr. 1–9
Artikkel 105 nr. 11–13		Vedlegg VII del B nr. 11–13
Artikkel 106		Vedlegg VII del C nr. 1–3
Artikkel 107	Artikkel 76, artikkel 78 nr. 4 og vedlegg III del 2 nr. 6	
Artikkel 108 nr. 1	Artikkel 91	
Artikkel 108 nr. 2		
Artikkel 109	Artikkel 94	
Artikkel 110		
Artikkel 111	Artikkel 78 nr. 1–3	
Artikkel 112	Artikkel 79 nr. 1	
Artikkel 113 nr. 1	Artikkel 80 nr. 1	
Artikkel 113 nr. 2	Artikkel 80 nr. 2	
Artikkel 113 nr. 3	Artikkel 80 nr. 4	
Artikkel 113 nr. 4	Artikkel 80 nr. 5	
Artikkel 113 nr. 5	Artikkel 80 nr. 6	
Artikkel 113 nr. 6	Artikkel 80 nr. 7	
Artikkel 113 nr. 7	Artikkel 80 nr. 8	
Artikkel 114	Vedlegg VI del I nr. 1–5	
Artikkel 115 nr. 1 punkt 4	Vedlegg VI del I nr. 8–11	
Artikkel 115 nr. 5		
Artikkel 116 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 14	
Artikkel 116 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 14	
Artikkel 116 nr. 3		
Artikkel 116 nr. 4	Vedlegg VI del I nr. 15	
Artikkel 116 nr. 5	Vedlegg VI del I nr. 17	
Artikkel 116 nr. 6	Vedlegg VI del I nr. 17	
Artikkel 117 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 18 og 19	
Artikkel 117 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 20	
Artikkel 117 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 21	
Artikkel 118	Vedlegg VI del I nr. 22	
Artikkel 119 nr. 1		
Artikkel 119 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 37 og 38	
Artikkel 119 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 40	
Artikkel 119 nr. 4		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 119 nr. 5		
Artikkel 120 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 29	
Artikkel 120 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 31	
Artikkel 120 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 33–36	
Artikkel 121 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 26	
Artikkel 121 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 25	
Artikkel 121 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 27	
Artikkel 122	Vedlegg VI del I nr. 41 og 42	
Artikkel 123	Artikkel 79 nr. 2, artikkel 79 nr. 3 og vedlegg VI del I nr. 43	
Artikkel 124 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 44	
Artikkel 124 nr. 2		
Artikkel 124 nr. 3		
Artikkel 125 nr. 1–3	Vedlegg VI del I nr. 45–49	
Artikkel 125 nr. 4		
Artikkel 126 nr. 1 og 2	Vedlegg VI del I nr. 51–55	
Artikkel 126 nr. 3 og 4	Vedlegg VI del I nr. 58 og 59	
Artikkel 127 nr. 1 og 2	Vedlegg VI del I nr. 61 og 62	
Artikkel 127 nr. 3 og 4	Vedlegg VI del I nr. 64 og 65	
Artikkel 128 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 66 og 76	
Artikkel 128 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 66	
Artikkel 128 nr. 3		
Artikkel 129 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 68 punkt 1 og 2	
Artikkel 129 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 69	
Artikkel 129 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 71	
Artikkel 129 nr. 4	Vedlegg VI del I nr. 70	
Artikkel 129 nr. 5		
Artikkel 130	Vedlegg VI del I nr. 72	
Artikkel 131	Vedlegg VI del I nr. 73	
Artikkel 132 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 74	
Artikkel 132 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 75	
Artikkel 132 nr. 3	Vedlegg VI del I nr. 77 og 78	
Artikkel 132 nr. 4	Vedlegg VI del I nr. 79	
Artikkel 132 nr. 5	Vedlegg VI del I nr. 80 og 81	
Artikkel 133 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 86	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 133 nr. 2		
Artikkel 133 nr. 3		
Artikkel 134 nr. 1–3	Vedlegg VI del I nr. 82–84	
Artikkel 134 nr. 4–7	Vedlegg VI del I nr. 87–90	
Artikkel 135	Artikkel 81 nr. 1, 2 og 4	
Artikkel 136 nr. 1	Artikkel 82 nr. 1	
Artikkel 136 nr. 2	Vedlegg VI del 2 nr. 12–16	
Artikkel 136 nr. 3	Artikkel 150 nr. 3	
Artikkel 137 nr. 1	Vedlegg VI del I nr. 6	
Artikkel 137 nr. 2	Vedlegg VI del I nr. 7	
Artikkel 137 nr. 3		
Artikkel 138	Vedlegg VI del III nr. 1–7	
Artikkel 139	Vedlegg VI del III nr. 8–17	
Artikkel 140 nr. 1		
Artikkel 140 nr. 2		
Artikkel 141		
Artikkel 142 nr. 1		
Artikkel 142 nr. 2		
Artikkel 143 nr. 1	Artikkel 84 nr. 1 og vedlegg VII del 4 nr. 1	
Artikkel 143 nr. 1	Artikkel 84 nr. 2	
Artikkel 143 nr. 1	Artikkel 84 nr. 3	
Artikkel 143 nr. 1	Artikkel 84 nr. 4	
Artikkel 143 nr. 1		
Artikkel 144		
Artikkel 145		
Artikkel 146		
Artikkel 147 nr. 1	Artikkel 86 nr. 9	
Artikkel 147 nr. 2–9	Artikkel 86 nr. 1–8	
Artikkel 148 nr. 1	Artikkel 85 nr. 1	
Artikkel 148 nr. 2	Artikkel 85 nr. 2	
Artikkel 148 nr. 3		
Artikkel 148 nr. 4	Artikkel 85 nr. 3	
Artikkel 148 nr. 5		
Artikkel 148 nr. 1		
Artikkel 149	Artikkel 85 nr. 4 og 5	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 150 nr. 1	Artikkel 89 nr. 1	
Artikkel 150 nr. 2	Artikkel 89 nr. 2	
Artikkel 150 nr. 3		
Artikkel 150 nr. 4		
Artikkel 151	Artikkel 87 nr. 1–10	
Artikkel 152 nr. 1 og 2	Artikkel 87 nr. 11	
Artikkel 152 nr. 3 og 4	Artikkel 87 nr. 12	
Artikkel 152 nr. 5		
Artikkel 153 nr. 1	Vedlegg VII del I nr. 3	
Artikkel 153 nr. 2		
Artikkel 153 nr. 3–8	Vedlegg VII del I nr. 4–9	
Artikkel 153 nr. 9		
Artikkel 154	Vedlegg VII del I nr. 10–16	
Artikkel 155 nr. 1	Vedlegg VII del I nr. 17 og 18	
Artikkel 155 nr. 2	Vedlegg VII del I nr. 19–21	
Artikkel 155 nr. 3	Vedlegg VII del I nr. 22–24	
Artikkel 155 nr. 4	Vedlegg VII del I nr. 25–26	
Artikkel 156		
Artikkel 156	Vedlegg VII del I nr. 27	
Artikkel 157 nr. 1	Vedlegg VII del I nr. 28	
Artikkel 157 nr. 2–5		
Artikkel 158 nr. 1	Artikkel 88 nr. 2	
Artikkel 158 nr. 2	Artikkel 88 nr. 3	
Artikkel 158 nr. 3	Artikkel 88 nr. 4	
Artikkel 158 nr. 4	Artikkel 88 nr. 6	
Artikkel 158 nr. 5	Vedlegg VII del I nr. 30	
Artikkel 158 nr. 6	Vedlegg VII del I nr. 31	
Artikkel 158 nr. 7	Vedlegg VII del I nr. 32	
Artikkel 158 nr. 8	Vedlegg VII del I nr. 33	
Artikkel 158 nr. 9	Vedlegg VII del I nr. 34	
Artikkel 158 nr. 10	Vedlegg VII del I nr. 35	
Artikkel 158 nr. 11		
Artikkel 159	Vedlegg VII del I nr. 36	
Artikkel 160 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 2	
Artikkel 160 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 3	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 160 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 4	
Artikkel 160 nr. 4	Vedlegg VII del II nr. 5	
Artikkel 160 nr. 5	Vedlegg VII del II nr. 6	
Artikkel 160 nr. 6	Vedlegg VII del II nr. 7	
Artikkel 160 nr. 7	Vedlegg VII del II nr. 7	
Artikkel 161 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 8	
Artikkel 161 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 9	
Artikkel 161 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 10	
Artikkel 161 nr. 4	Vedlegg VII del II nr. 11	
Artikkel 162 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 12	
Artikkel 162 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 13	
Artikkel 162 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 14	
Artikkel 162 nr. 4	Vedlegg VII del II nr. 15	
Artikkel 162 nr. 5	Vedlegg VII del II nr. 16	
Artikkel 163 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 17	
Artikkel 163 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 18	
Artikkel 163 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 19	
Artikkel 163 nr. 4	Vedlegg VII del II nr. 20	
Artikkel 164 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 21	
Artikkel 164 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 22	
Artikkel 164 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 23	
Artikkel 164 nr. 4		
Artikkel 165 nr. 1	Vedlegg VII del II nr. 24	
Artikkel 165 nr. 2	Vedlegg VII del II nr. 25 og 26	
Artikkel 165 nr. 3	Vedlegg VII del II nr. 27	
Artikkel 166 nr. 1	Vedlegg VII del III nr. 1	
Artikkel 166 nr. 2	Vedlegg VII del III nr. 2	
Artikkel 166 nr. 3	Vedlegg VII del III nr. 3	
Artikkel 166 nr. 4	Vedlegg VII del III nr. 4	
Artikkel 166 nr. 5	Vedlegg VII del III nr. 5	
Artikkel 166 nr. 6	Vedlegg VII del III nr. 6	
Artikkel 166 nr. 7	Vedlegg VII del III nr. 7	
Artikkel 166 nr. 8	Vedlegg VII del III nr. 9	
Artikkel 166 nr. 9	Vedlegg VII del III nr. 10	
Artikkel 166 nr. 10	Vedlegg VII del III nr. 11	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 167 nr. 1	Vedlegg VII del III nr. 12	
Artikkel 167 nr. 2		
Artikkel 168	Vedlegg VII del III nr. 13	
Artikkel 169 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 2	
Artikkel 169 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 3	
Artikkel 169 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 4	
Artikkel 170 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 5–11	
Artikkel 170 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 12	
Artikkel 170 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 13–15	
Artikkel 170 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 16	
Artikkel 171 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 17	
Artikkel 171 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 18	
Artikkel 172 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 19–23	
Artikkel 172 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 24	
Artikkel 172 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 25	
Artikkel 173 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 26–28	
Artikkel 173 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 29	
Artikkel 173 nr. 3		
Artikkel 174	Vedlegg VII del IV nr. 30	
Artikkel 175 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 31	
Artikkel 175 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 32	
Artikkel 175 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 33	
Artikkel 175 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 34	
Artikkel 175 nr. 5	Vedlegg VII del IV nr. 35	
Artikkel 176 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 36	
Artikkel 176 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 37 første ledd	
Artikkel 176 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 37 annet ledd	
Artikkel 176 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 38	
Artikkel 176 nr. 5	Vedlegg VII del IV nr. 39	
Artikkel 177 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 40	
Artikkel 177 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 41	
Artikkel 177 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 42	
Artikkel 178 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 44	
Artikkel 178 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 44	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 178 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 45	
Artikkel 178 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 46	
Artikkel 178 nr. 5	Vedlegg VII del IV nr. 47	
Artikkel 178 nr. 6		
Artikkel 178 nr. 7		
Artikkel 179 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 43 og 49–56	
Artikkel 179 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 57	
Artikkel 180 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 59–66	
Artikkel 180 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 67–72	
Artikkel 180 nr. 3		
Artikkel 181 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 73–81	
Artikkel 181 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 82	
Artikkel 181 nr. 3		
Artikkel 182 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 87–92	
Artikkel 182 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 93	
Artikkel 182 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 94 og 95	
Artikkel 182 nr. 4		
Artikkel 183 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 98–100	
Artikkel 183 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 101 og 102	
Artikkel 183 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 103 og 104	
Artikkel 183 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 96	
Artikkel 183 nr. 5	Vedlegg VII del IV nr. 97	
Artikkel 183 nr. 6		
Artikkel 184 nr. 1		
Artikkel 184 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 105	
Artikkel 184 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 106	
Artikkel 184 nr. 4	Vedlegg VII del IV nr. 107	
Artikkel 184 nr. 5	Vedlegg VII del IV nr. 108	
Artikkel 184 nr. 6	Vedlegg VII del IV nr. 109	
Artikkel 185	Vedlegg VII del IV nr. 110–114	
Artikkel 186	Vedlegg VII del IV nr. 115	
Artikkel 187	Vedlegg VII del IV nr. 116	
Artikkel 188	Vedlegg VII del IV nr. 117–123	
Artikkel 189 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 124	
Artikkel 189 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 125 og 126	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 189 nr. 3	Vedlegg VII del IV nr. 127	
Artikkel 190 nr. 1	Vedlegg VII del IV nr. 128	
Artikkel 190 nr. 2	Vedlegg VII del IV nr. 129	
Artikkel 190 nr. 3 punkt 4	Vedlegg VII del IV nr. 130	
Artikkel 191	Vedlegg VII del IV nr. 131	
Artikkel 192	Artikkel 90 og vedlegg VIII del 1 nr. 2	
Artikkel 193 nr. 1	Artikkel 93 nr. 2	
Artikkel 193 nr. 2	Artikkel 93 nr. 3	
Artikkel 193 nr. 3	Artikkel 93 nr. 1 og vedlegg VIII tredje del nr. 1	
Artikkel 193 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 2	
Artikkel 193 nr. 5	Vedlegg VIII del 5 nr. 1	
Artikkel 193 nr. 6	Vedlegg VIII del 5 nr. 2	
Artikkel 194 nr. 1	Artikkel 92 nr. 1	
Artikkel 194 nr. 2	Artikkel 92 nr. 2	
Artikkel 194 nr. 3	Artikkel 92 nr. 3	
Artikkel 194 nr. 4	Artikkel 92 nr. 4	
Artikkel 194 nr. 5	Artikkel 92 nr. 5	
Artikkel 194 nr. 6	Artikkel 92 nr. 5	
Artikkel 194 nr. 7	Artikkel 92 nr. 6	
Artikkel 194 nr. 8	Vedlegg VIII del 2 nr. 1	
Artikkel 194 nr. 9	Vedlegg VIII del 2 nr. 2	
Artikkel 194 nr. 10		
Artikkel 195	Vedlegg VIII del 1 nr. 3 og 4	
Artikkel 196	Vedlegg VIII del 1 nr. 5	
Artikkel 197 nr. 1	Vedlegg VIII del 1 nr. 7	
Artikkel 197 nr. 2	Vedlegg VIII del 1 nr. 7	
Artikkel 197 nr. 3	Vedlegg VIII del 1 nr. 7	
Artikkel 197 nr. 4	Vedlegg VIII del 1 nr. 8	
Artikkel 197 nr. 5	Vedlegg VIII del 1 nr. 9	
Artikkel 197 nr. 6	Vedlegg VIII del 1 nr. 9	
Artikkel 197 nr. 7	Vedlegg VIII del 1 nr. 10	
Artikkel 197 nr. 8		
Artikkel 198 nr. 1	Vedlegg VIII del 1 nr. 11	
Artikkel 198 nr. 2	Vedlegg VIII del 1 nr. 11	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 199 nr. 1	Vedlegg VIII del 1 nr. 12	
Artikkel 199 nr. 2	Vedlegg VIII del 1 nr. 13	
Artikkel 199 nr. 3	Vedlegg VIII del 1 nr. 16	
Artikkel 199 nr. 4	Vedlegg VIII del 1 nr. 17 og 18	
Artikkel 199 nr. 5	Vedlegg VIII del 1 nr. 20	
Artikkel 199 nr. 6	Vedlegg VIII del 1 nr. 21	
Artikkel 199 nr. 7	Vedlegg VIII del 1 nr. 22	
Artikkel 199 nr. 8		
Artikkel 200	Vedlegg VIII del 1 nr. 23–25	
Artikkel 201 nr. 1	Vedlegg VIII del 1 nr. 26 og 28	
Artikkel 201 nr. 2	Vedlegg VIII del 1 nr. 27	
Artikkel 202	Vedlegg VIII del 1 nr. 29	
Artikkel 203		
Artikkel 204 nr. 1	Vedlegg VIII del 1 nr. 30 og 31	
Artikkel 204 nr. 2	Vedlegg VIII del 1 nr. 32	
Artikkel 205	Vedlegg VIII del 2 nr. 3	
Artikkel 206	Vedlegg VIII del 2 nr. 4 og 5	
Artikkel 207 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 6	
Artikkel 207 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 6 bokstav a)	
Artikkel 207 nr. 3	Vedlegg VIII del 2 nr. 6 bokstav b)	
Artikkel 207 nr. 4	Vedlegg VIII del 2 nr. 6 bokstav c)	
Artikkel 207 nr. 5	Vedlegg VIII del 2 nr. 7	
Artikkel 208 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 8	
Artikkel 208 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 8 bokstav a)	
Artikkel 208 nr. 3	Vedlegg VIII del 2 nr. 8 bokstav b)	
Artikkel 208 nr. 4	Vedlegg VIII del 2 nr. 8 bokstav c)	
Artikkel 208 nr. 5	Vedlegg VIII del 2 nr. 8 bokstav d)	
Artikkel 209 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 9	
Artikkel 209 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 9 bokstav a)	
Artikkel 209 nr. 3	Vedlegg VIII del 2 nr. 9 bokstav b)	
Artikkel 210	Vedlegg VIII del 2 nr. 10	
Artikkel 211	Vedlegg VIII del 2 nr. 11	
Artikkel 212 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 12	
Artikkel 212 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 13	
Artikkel 213 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 14	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 213 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 15	
Artikkel 213 nr. 3		
Artikkel 214 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 16 bokstav a)–c)	
Artikkel 214 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 16	
Artikkel 214 nr. 3	Vedlegg VIII del 2 nr. 17	
Artikkel 215 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 18	
Artikkel 215 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 19	
Artikkel 216 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 20	
Artikkel 216 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 21	
Artikkel 217 nr. 1	Vedlegg VIII del 2 nr. 22	
Artikkel 217 nr. 2	Vedlegg VIII del 2 nr. 22 bokstav c)	
Artikkel 217 nr. 3	Vedlegg VIII del 2 nr. 22 bokstav c)	
Artikkel 218	Vedlegg VIII del 3 nr. 3	
Artikkel 219	Vedlegg VIII del 3 nr. 4	
Artikkel 220 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 5	
Artikkel 220 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 6 og 8–10	
Artikkel 220 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 11	
Artikkel 220 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 22 og 23	
Artikkel 220 nr. 5	Vedlegg VIII del 3 nr. 9	
Artikkel 221 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 12	
Artikkel 221 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 12	
Artikkel 221 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 13–15	
Artikkel 221 nr. 4	Vedlegg VIII tredje del nr. 16	
Artikkel 221 nr. 5	Vedlegg VIII del 3 nr. 18 og 19	
Artikkel 221 nr. 6	Vedlegg VIII del 3 nr. 20 og 21	
Artikkel 221 nr. 7	Vedlegg VIII del 3 nr. 17	
Artikkel 221 nr. 8	Vedlegg VIII del 3 nr. 22 og 23	
Artikkel 221 nr. 9		
Artikkel 222 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 24	
Artikkel 222 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 25	
Artikkel 222 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 26	
Artikkel 222 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 27	
Artikkel 222 nr. 5	Vedlegg VIII del 3 nr. 28	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 222 nr. 6	Vedlegg VIII del 3 nr. 29	
Artikkel 222 nr. 7	Vedlegg VIII del 3 nr. 28 og 29	
Artikkel 223 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 30–32	
Artikkel 223 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 33	
Artikkel 223 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 33	
Artikkel 223 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 33	
Artikkel 223 nr. 5	Vedlegg VIII del 3 nr. 33	
Artikkel 223 nr. 6	Vedlegg VIII del 3 nr. 34 og 35	
Artikkel 223 nr. 7	Vedlegg VIII del 3 nr. 35	
Artikkel 224 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 36	
Artikkel 224 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 37	
Artikkel 224 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 38	
Artikkel 224 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 39	
Artikkel 224 nr. 5	Vedlegg VIII del 3 nr. 40	
Artikkel 224 nr. 6	Vedlegg VIII del 3 nr. 41	
Artikkel 225 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 42–46	
Artikkel 225 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 47–52	
Artikkel 225 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 53–56	
Artikkel 226	Vedlegg VIII del 3 nr. 57	
Artikkel 227 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 58	
Artikkel 227 nr. 2	Vedlegg VIII tredje del nr. 58 bokstav a)–h)	
Artikkel 227 nr. 3	Vedlegg VIII tredje del nr. 58 bokstav h)	
Artikkel 228 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 60	
Artikkel 228 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 61	
Artikkel 229 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 62–65	
Artikkel 229 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 66	
Artikkel 229 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 63 og 67	
Artikkel 230 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 68–71	
Artikkel 230 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 72	
Artikkel 230 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 73 og 74	
Artikkel 231 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 76	
Artikkel 231 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 77	
Artikkel 231 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 78	
Artikkel 231 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 79	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 231 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 80	
Artikkel 231 nr. 3	Vedlegg VIII tredje del nr. 80a	
Artikkel 231 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 81 og 82	
Artikkel 232 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 83	
Artikkel 232 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 83	
Artikkel 232 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 84	
Artikkel 232 nr. 4	Vedlegg VIII del 3 nr. 85	
Artikkel 234	Vedlegg VIII del 3 nr. 86	
Artikkel 235 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 87	
Artikkel 235 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 88	
Artikkel 235 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 89	
Artikkel 236 nr. 1	Vedlegg VIII del 3 nr. 90	
Artikkel 236 nr. 2	Vedlegg VIII del 3 nr. 91	
Artikkel 236 nr. 3	Vedlegg VIII del 3 nr. 92	
Artikkel 237 nr. 1	Vedlegg VIII del 4 nr. 1	
Artikkel 237 nr. 2	Vedlegg VIII del 4 nr. 2	
Artikkel 238 nr. 1	Vedlegg VIII del 4 nr. 3	
Artikkel 238 nr. 2	Vedlegg VIII del 4 nr. 4	
Artikkel 238 nr. 3	Vedlegg VIII del 4 nr. 5	
Artikkel 239 nr. 1	Vedlegg VIII del 4 nr. 6	
Artikkel 239 nr. 2	Vedlegg VIII del 4 nr. 7	
Artikkel 239 nr. 3	Vedlegg VIII del 4 nr. 8	
Artikkel 240	Vedlegg VIII del 6 nr. 1	
Artikkel 241	Vedlegg VIII del 6 nr. 2	
Artikkel 242 nr. 1–9	Vedlegg IX del I nr. 1	
Artikkel 242 nr. 10	Artikkel 4 nr. 37	
Artikkel 242 nr. 11	Artikkel 4 nr. 38	
Artikkel 242 nr. 12		
Artikkel 242 nr. 13		
Artikkel 242 nr. 14		
Artikkel 242 nr. 15		
Artikkel 243 nr. 1	Vedlegg IX del II nr. 1	
Artikkel 243 nr. 2	Vedlegg IX del II nr. 1 bokstav a)	
Artikkel 243 nr. 3	Vedlegg IX del II, nr. 1 bokstav b)	
Artikkel 243 nr. 4	Vedlegg IX del II nr. 1 bokstav c)	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 243 nr. 5	Vedlegg IX del II nr. 1 bokstav d)	
Artikkel 243 nr. 6		
Artikkel 244 nr. 1	Vedlegg IX del II nr. 2	
Artikkel 244 nr. 2	Vedlegg IX del II nr. 2 bokstav a)	
Artikkel 244 nr. 3	Vedlegg IX del II nr. 2 bokstav b)	
Artikkel 244 nr. 4	Vedlegg IX del II nr. 2 bokstav c)	
Artikkel 244 nr. 5	Vedlegg IX del II nr. 2 bokstav d)	
Artikkel 244 nr. 6		
Artikkel 245 nr. 1	Artikkel 95 nr. 1	
Artikkel 245 nr. 2	Artikkel 95 nr. 2	
Artikkel 245 nr. 3	Artikkel 96 nr. 2	
Artikkel 245 nr. 4	Artikkel 96 nr. 4	
Artikkel 245 nr. 5		
Artikkel 245 nr. 6		
Artikkel 246 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 2 og 3	
Artikkel 246 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 5	
Artikkel 246 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 5	
Artikkel 247 nr. 1	Artikkel 96 nr. 3, vedlegg IX del IV nr. 60	
Artikkel 247 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 61	
Artikkel 247 nr. 3		
Artikkel 247 nr. 4		
Artikkel 248 nr. 1	Artikkel 101 nr. 1	
Artikkel 248 nr. 2		
Artikkel 248 nr. 3	Artikkel 101 nr. 2	
Artikkel 249	Vedlegg IX del II nr. 3 og 4	
Artikkel 250	Vedlegg IX del II nr. 5–7	
Artikkel 251	Vedlegg IX del IV nr. 6–7	
Artikkel 252	Vedlegg IX del IV nr. 8	
Artikkel 253 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 9	
Artikkel 253 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 10	
Artikkel 254	Vedlegg IX del IV nr. 11–12	
Artikkel 255 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 13	
Artikkel 255 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 15	
Artikkel 256 nr. 1	Artikkel 100 nr. 1	
Artikkel 256 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 17–20	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 256 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 21	
Artikkel 256 nr. 4	Vedlegg IX del IV nr. 22–23	
Artikkel 256 nr. 5	Vedlegg IX del IV nr. 24–25	
Artikkel 256 nr. 6	Vedlegg IX del IV nr. 26–29	
Artikkel 256 nr. 7	Vedlegg IX del IV nr. 30	
Artikkel 256 nr. 8	Vedlegg IX del IV nr. 32	
Artikkel 256 nr. 9	Vedlegg IX del IV nr. 33	
Artikkel 257	Vedlegg IX del IV nr. 34	
Artikkel 258	Vedlegg IX del IV nr. 35–36	
Artikkel 259 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 38–41	
Artikkel 259 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 42	
Artikkel 259 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 43	
Artikkel 259 nr. 4	Vedlegg IX del IV nr. 44	
Artikkel 259 nr. 5		
Artikkel 260	Vedlegg IX del IV nr. 45	
Artikkel 261 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 46–47 og 49	
Artikkel 261 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 51	
Artikkel 262 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 52 og 53	
Artikkel 262 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 53	
Artikkel 262 nr. 3		
Artikkel 262 nr. 4	Vedlegg IX del IV nr. 54	
Artikkel 263 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 57	
Artikkel 263 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 58	
Artikkel 263 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 59	
Artikkel 264 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 62	
Artikkel 264 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 63–65	
Artikkel 264 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 66 og 67	
Artikkel 264 nr. 4		
Artikkel 265 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 68	
Artikkel 265 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 70	
Artikkel 265 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 71	
Artikkel 266 nr. 1	Vedlegg IX del IV nr. 72	
Artikkel 266 nr. 2	Vedlegg IX del IV nr. 73	
Artikkel 266 nr. 3	Vedlegg IX del IV nr. 74–75	
Artikkel 266 nr. 4	Vedlegg IX del IV nr. 76	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 267 nr. 1	Artikkel 97 nr. 1	
Artikkel 267 nr. 3	Artikkel 97 nr. 3	
Artikkel 268	Vedlegg IX del III nr. 1	
Artikkel 269	Vedlegg IX del III nr. 2–7	
Artikkel 270	Artikkel 98 nr. 1 og vedlegg IX del III nr. 8 og 9	
Artikkel 271 nr. 1	Vedlegg III del II nr. 1 Vedlegg VII del III nr. 5	
Artikkel 271 nr. 2	Vedlegg VII del III nr. 7	
Artikkel 272 nr. 1	Vedlegg III del I nr. 1	
Artikkel 272 nr. 2	Vedlegg III del I nr. 3	
Artikkel 272 nr. 3	Vedlegg III del I nr. 4	
Artikkel 272 nr. 4	Vedlegg III del I nr. 5	
Artikkel 272 nr. 5	Vedlegg III del I nr. 6	
Artikkel 272 nr. 6	Vedlegg III del I nr. 7	
Artikkel 272 nr. 7	Vedlegg III del I nr. 8	
Artikkel 272 nr. 8	Vedlegg III del I nr. 9	
Artikkel 272 nr. 9	Vedlegg III del I nr. 10	
Artikkel 272 nr. 10	Vedlegg III del I nr. 11	
Artikkel 272 nr. 11	Vedlegg III del I nr. 12	
Artikkel 272 nr. 12	Vedlegg III del I nr. 13	
Artikkel 272 nr. 13	Vedlegg III del I nr. 14	
Artikkel 272 nr. 14	Vedlegg III del I nr. 15	
Artikkel 272 nr. 15	Vedlegg III del I nr. 16	
Artikkel 272 nr. 16	Vedlegg III del I nr. 17	
Artikkel 272 nr. 17	Vedlegg III del I nr. 18	
Artikkel 272 nr. 18	Vedlegg III del I nr. 19	
Artikkel 272 nr. 19	Vedlegg III del I nr. 20	
Artikkel 272 nr. 20	Vedlegg III del I nr. 21	
Artikkel 272 nr. 21	Vedlegg III del I nr. 22	
Artikkel 272 nr. 22	Vedlegg III del I nr. 23	
Artikkel 272 nr. 23	Vedlegg III del I nr. 26	
Artikkel 272 nr. 24	Vedlegg III del VII bokstav a)	
Artikkel 272 nr. 25	Vedlegg III del VII bokstav a)	
Artikkel 272 nr. 26	Vedlegg III del V nr. 2	
Artikkel 273 nr. 1	Vedlegg III del II nr. 1	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 273 nr. 2	Vedlegg III del II nr. 2	
Artikkel 273 nr. 3	Vedlegg III del II nr. 3 første og annet ledd	
Artikkel 273 nr. 4	Vedlegg III del II nr. 3 tredje ledd	
Artikkel 273 nr. 5	Vedlegg III del II nr. 4	
Artikkel 273 nr. 6	Vedlegg III del II nr. 5	
Artikkel 273 nr. 7	Vedlegg III del II nr. 7	
Artikkel 273 nr. 8	Vedlegg III del II nr. 8	
Artikkel 274 nr. 1	Vedlegg III del III	
Artikkel 274 nr. 2	Vedlegg III del III	
Artikkel 274 nr. 3	Vedlegg III del III	
Artikkel 274 nr. 4	Vedlegg III del III	
Artikkel 275 nr. 1	Vedlegg III del IV	
Artikkel 275 nr. 2	Vedlegg III del IV	
Artikkel 276 nr. 1	Vedlegg III del V nr. 1	
Artikkel 276 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 1	
Artikkel 276 nr. 3	Vedlegg III del V nr. 1 og 2	
Artikkel 277 nr. 1	Vedlegg III del V nr. 3 og 4	
Artikkel 277 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 5	
Artikkel 277 nr. 3	Vedlegg III del V nr. 6	
Artikkel 277 nr. 4	Vedlegg III del V nr. 7	
Artikkel 278 nr. 1		
Artikkel 278 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 8	
Artikkel 278 nr. 3	Vedlegg III del V nr. 9	
Artikkel 279	Vedlegg III del V nr. 10	
Artikkel 280 nr. 1	Vedlegg III del V nr. 11	
Artikkel 280 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 12	
Artikkel 281 nr. 1		
Artikkel 281 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 13	
Artikkel 281 nr. 3	Vedlegg III del V nr. 14	
Artikkel 282 nr. 1		
Artikkel 282 nr. 2	Vedlegg III del V nr. 15	
Artikkel 282 nr. 3	Vedlegg III del V nr. 16	
Artikkel 282 nr. 4	Vedlegg III del V nr. 17	
Artikkel 282 nr. 5	Vedlegg III del V nr. 18	
Artikkel 282 nr. 6	Vedlegg III del V nr. 19	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 282 nr. 7	Vedlegg III del V nr. 20	
Artikkel 282 nr. 8	Vedlegg III del V nr. 21	
Artikkel 283 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 1	
Artikkel 283 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 2	
Artikkel 283 nr. 3	Vedlegg III del VI nr. 2	
Artikkel 283 nr. 4	Vedlegg III del VI nr. 3	
Artikkel 283 nr. 5	Vedlegg III del VI nr. 4	
Artikkel 283 nr. 6	Vedlegg III del VI nr. 4	
Artikkel 284 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 5	
Artikkel 284 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 6	
Artikkel 284 nr. 3		
Artikkel 284 nr. 4	Vedlegg III del VI nr. 7	
Artikkel 284 nr. 5	Vedlegg III del VI nr. 8	
Artikkel 284 nr. 6	Vedlegg III del VI nr. 9	
Artikkel 284 nr. 7	Vedlegg III del VI nr. 10	
Artikkel 284 nr. 8	Vedlegg III del VI nr. 11	
Artikkel 284 nr. 9	Vedlegg III del VI nr. 12	
Artikkel 284 nr. 10	Vedlegg III del VI nr. 13	
Artikkel 284 nr. 11	Vedlegg III del VI nr. 9	
Artikkel 284 nr. 12		
Artikkel 284 nr. 13	Vedlegg III del VI nr. 14	
Artikkel 285 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 15	
Artikkel 285 nr. 2–8		
Artikkel 286 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 18 og 25	
Artikkel 286 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 19	
Artikkel 286 nr. 3		
Artikkel 286 nr. 4	Vedlegg III del VI nr. 20	
Artikkel 286 nr. 5	Vedlegg III del VI nr. 21	
Artikkel 286 nr. 6	Vedlegg III del VI nr. 22	
Artikkel 286 nr. 7	Vedlegg III del VI nr. 23	
Artikkel 286 nr. 8	Vedlegg III del VI nr. 24	
Artikkel 287 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 17	
Artikkel 287 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 17	
Artikkel 287 nr. 3		
Artikkel 287 nr. 4		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 288	Vedlegg III del VI nr. 26	
Artikkel 289 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 27	
Artikkel 289 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 28	
Artikkel 289 nr. 3	Vedlegg III del VI nr. 29	
Artikkel 289 nr. 4	Vedlegg III del VI nr. 29	
Artikkel 289 nr. 5	Vedlegg III del VI nr. 30	
Artikkel 289 nr. 6	Vedlegg III del VI nr. 31	
Artikkel 290 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 32	
Artikkel 290 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 32	
Artikkel 290 nr. 3–10		
Artikkel 291 nr. 1	Vedlegg I del I nr. 27 og 28	
Artikkel 291 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 34	
Artikkel 291 nr. 3		
Artikkel 291 nr. 4	Vedlegg III del VI nr. 35	
Artikkel 291 nr. 5		
Artikkel 291 nr. 6		
Artikkel 292 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 36	
Artikkel 292 nr. 2	Vedlegg III del VI nr. 37	
Artikkel 292 nr. 3		
Artikkel 292 nr. 4		
Artikkel 292 nr. 5		
Artikkel 292 nr. 6	Vedlegg III del VI nr. 38	
Artikkel 292 nr. 7	Vedlegg III del VI nr. 39	
Artikkel 292 nr. 8	Vedlegg III del VI nr. 40	
Artikkel 292 nr. 9	Vedlegg III del VI nr. 41	
Artikkel 292 nr. 10		
Artikkel 293 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 42	
Artikkel 293 nr. 2–6		
Artikkel 294 nr. 1	Vedlegg III del VI nr. 42	
Artikkel 294 nr. 2		
Artikkel 294 nr. 3	Vedlegg III del VI nr. 42	
Artikkel 295	Vedlegg III del VII bokstav a)	
Artikkel 296 nr. 1	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 296 nr. 2	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 296 nr. 3	Vedlegg III del VII bokstav b)	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 297 nr. 1	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 297 nr. 2	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 297 nr. 3	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 297 nr. 4	Vedlegg III del VII bokstav b)	
Artikkel 298 nr. 1	Vedlegg III del VII bokstav c)	
Artikkel 298 nr. 2	Vedlegg III del VII bokstav c)	
Artikkel 298 nr. 3	Vedlegg III del VII bokstav c)	
Artikkel 298 nr. 4	Vedlegg III del VII bokstav c)	
Artikkel 299 nr. 1		Vedlegg II nr. 7
Artikkel 299 nr. 2		Vedlegg II nr. 7–11
Artikkel 300		
Artikkel 301	Vedlegg III del 2 nr. 6	
Artikkel 302		
Artikkel 303		
Artikkel 304		
Artikkel 305		
Artikkel 306		
Artikkel 307		
Artikkel 308		
Artikkel 309		
Artikkel 310		
Artikkel 311		
Artikkel 312 nr. 1	Artikkel 104 nr. 3 og 6 og vedlegg X del 2 nr. 2, 5 og 8	
Artikkel 312 nr. 2	Artikkel 105 nr. 1, artikkel 105 nr. 2 og vedlegg X del 3 nr. 1	
Artikkel 312 nr. 3		
Artikkel 312 nr. 4	Artikkel 105 nr. 1	
Artikkel 313 nr. 1	Artikkel 102 nr. 2	
Artikkel 313 nr. 2	Artikkel 102 nr. 3	
Artikkel 313 nr. 3		
Artikkel 314 nr. 1	Artikkel 102 nr. 4	
Artikkel 314 nr. 2	Vedlegg X del 4 nr. 1	
Artikkel 314 nr. 3	Vedlegg X del 4 nr. 2	
Artikkel 314 nr. 4	Vedlegg X del 4 nr. 3 og 4	
Artikkel 314 nr. 5		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 315 nr. 1	Artikkel 103 og vedlegg X del 1 nr. 1–3	
Artikkel 315 nr. 2		
Artikkel 315 nr. 3		
Artikkel 315 nr. 4	Vedlegg X del 1 nr. 4	
Artikkel 316 nr. 1	Vedlegg X del 1 nr. 5–8	
Artikkel 316 nr. 2	Vedlegg X del 1 nr. 9	
Artikkel 316 nr. 3		
Artikkel 317 nr. 1	Artikkel 104 nr. 1	
Artikkel 317 nr. 2	Artikkel 104 nr. 2 og 4 og vedlegg X del 2 nr. 1	
Artikkel 317 nr. 3	Vedlegg X del 2 nr. 1	
Artikkel 317 nr. 4	Vedlegg X del 2 nr. 2	
Artikkel 318 nr. 1	Vedlegg X del 2 nr. 4	
Artikkel 318 nr. 2	Vedlegg X del 2 nr. 4	
Artikkel 318 nr. 3		
Artikkel 319 nr. 1	Vedlegg X del 2 nr. 6 og 7	
Artikkel 319 nr. 2	Vedlegg X del 2 nr. 10 og 11	
Artikkel 320	Vedlegg X del 2 nr. 9 og 12	
Artikkel 321	Vedlegg X del 3 nr. 2–7	
Artikkel 322 nr. 1		
Artikkel 322 nr. 2	Vedlegg X del 3 nr. 8–12	
Artikkel 322 nr. 3	Vedlegg X del 3 nr. 13–18	
Artikkel 322 nr. 4	Vedlegg X del 3 nr. 19	
Artikkel 322 nr. 5	Vedlegg X del 3 nr. 20	
Artikkel 322 nr. 6	Vedlegg X del 3 nr. 21–24	
Artikkel 323 nr. 1	Vedlegg X del 3 nr. 25	
Artikkel 323 nr. 2	Vedlegg X del 3 nr. 26	
Artikkel 323 nr. 3	Vedlegg X del 3 nr. 27	
Artikkel 323 nr. 4	Vedlegg X del 3 nr. 28	
Artikkel 323 nr. 5	Vedlegg X del 3 nr. 29	
Artikkel 324	Vedlegg X del 5	
Artikkel 325 nr. 1		Artikkel 26
Artikkel 325 nr. 2		Artikkel 26
Artikkel 325 nr. 3		
Artikkel 326		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 327 nr. 1		Vedlegg I nr. 1
Artikkel 327 nr. 2		Vedlegg I nr. 2
Artikkel 327 nr. 3		Vedlegg I nr. 3
Artikkel 328 nr. 1		Vedlegg I nr. 4
Artikkel 328 nr. 2		
Artikkel 329 nr. 1		Vedlegg I nr. 5
Artikkel 329 nr. 2		
Artikkel 330		Vedlegg I nr. 7
Artikkel 331 nr. 1		Vedlegg I nr. 9
Artikkel 331 nr. 2		Vedlegg I nr. 10
Artikkel 332 nr. 1		Vedlegg I nr. 8
Artikkel 332 nr. 2		Vedlegg I nr. 8
Artikkel 333		Vedlegg I nr. 11
Artikkel 334		Vedlegg I nr. 13
Artikkel 335		Vedlegg I nr. 14
Artikkel 336 nr. 1		Vedlegg I nr. 14
Artikkel 336 nr. 2		Vedlegg I nr. 14
Artikkel 336 nr. 3		Vedlegg I nr. 14
Artikkel 336 nr. 4		Artikkel 19 nr. 1
Artikkel 337 nr. 1		Vedlegg I nr. 16 bokstav a)
Artikkel 337 nr. 2		Vedlegg I nr. 16 bokstav a)
Artikkel 337 nr. 3		Vedlegg I nr. 16 bokstav a)
Artikkel 337 nr. 4		Vedlegg I nr. 16 bokstav a)
Artikkel 337 nr. 4		Vedlegg I nr. 16 bokstav a)
Artikkel 338 nr. 1		Vedlegg I nr. 14 bokstav a)
Artikkel 338 nr. 2		Vedlegg I nr. 14 bokstav b)
Artikkel 338 nr. 3		Vedlegg I nr. 14 bokstav c)
Artikkel 338 nr. 4		Vedlegg I nr. 14 bokstav a)
Artikkel 339 nr. 1		Vedlegg I nr. 17
Artikkel 339 nr. 2		Vedlegg I nr. 18
Artikkel 339 nr. 3		Vedlegg I nr. 19
Artikkel 339 nr. 4		Vedlegg I nr. 20
Artikkel 339 nr. 5		Vedlegg I nr. 21
Artikkel 339 nr. 6		Vedlegg I nr. 22
Artikkel 339 nr. 7		Vedlegg I nr. 23

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 339 nr. 8		Vedlegg I nr. 24
Artikkel 339 nr. 9		Vedlegg I nr. 25
Artikkel 340 nr. 1		Vedlegg I nr. 26
Artikkel 340 nr. 2		Vedlegg I nr. 27
Artikkel 340 nr. 3		Vedlegg I nr. 28
Artikkel 340 nr. 4		Vedlegg I nr. 29
Artikkel 340 nr. 5		Vedlegg I nr. 30
Artikkel 340 nr. 6		Vedlegg I nr. 31
Artikkel 340 nr. 7		Vedlegg I nr. 32
Artikkel 341 nr. 1		Vedlegg I nr. 33
Artikkel 341 nr. 2		Vedlegg I nr. 33
Artikkel 341 nr. 3		
Artikkel 342		Vedlegg I nr. 34
Artikkel 343		Vedlegg I nr. 36
Artikkel 344 nr. 1		
Artikkel 344 nr. 2		Vedlegg I nr. 37
Artikkel 344 nr. 3		Vedlegg I nr. 38
Artikkel 345 nr. 1		Vedlegg I nr. 41
Artikkel 345 nr. 2		Vedlegg I nr. 41
Artikkel 346 nr. 1		Vedlegg I nr. 42
Artikkel 346 nr. 2		
Artikkel 346 nr. 3		Vedlegg I nr. 43
Artikkel 346 nr. 4		Vedlegg I nr. 44
Artikkel 346 nr. 5		Vedlegg I nr. 45
Artikkel 346 nr. 6		Vedlegg I nr. 46
Artikkel 347		Vedlegg I nr. 8
Artikkel 348 nr. 1		Vedlegg I nr. 48 og 49
Artikkel 348 nr. 2		Vedlegg I nr. 50
Artikkel 349		Vedlegg I nr. 51
Artikkel 350 nr. 1		Vedlegg I nr. 53
Artikkel 350 nr. 2		Vedlegg I nr. 54
Artikkel 350 nr. 3		Vedlegg I nr. 55
Artikkel 350 nr. 4		Vedlegg I nr. 56
Artikkel 351		Vedlegg III nr. 1
Artikkel 352 nr. 1		Vedlegg III nr. 2 punkt 1

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 352 nr. 2		Vedlegg III nr. 2 punkt 1
Artikkel 352 nr. 3		Vedlegg III nr. 2 punkt 1
Artikkel 352 nr. 4		Vedlegg III nr. 2 punkt 2
Artikkel 352 nr. 5		
Artikkel 353 nr. 1		Vedlegg III nr. 2 punkt 1
Artikkel 353 nr. 2		Vedlegg III nr. 2 punkt 1
Artikkel 353 nr. 3		Vedlegg III nr. 2 punkt 1
Artikkel 354 nr. 1		Vedlegg III nr. 3 punkt 1
Artikkel 354 nr. 2		Vedlegg III nr. 3 punkt 2
Artikkel 354 nr. 3		Vedlegg III nr. 3 punkt 2
Artikkel 354 nr. 4		
Artikkel 355		
Artikkel 356		
Artikkel 357 nr. 1		Vedlegg IV nr. 1
Artikkel 357 nr. 2		Vedlegg IV nr. 2
Artikkel 357 nr. 3		Vedlegg IV nr. 3
Artikkel 357 nr. 4		Vedlegg IV nr. 4
Artikkel 357 nr. 5		Vedlegg IV nr. 6
Artikkel 358 nr. 1		Vedlegg IV nr. 8
Artikkel 358 nr. 2		Vedlegg IV nr. 9
Artikkel 358 nr. 3		Vedlegg IV nr. 10
Artikkel 358 nr. 4		Vedlegg IV nr. 12
Artikkel 359 nr. 1		Vedlegg IV nr. 13
Artikkel 359 nr. 2		Vedlegg IV nr. 14
Artikkel 359 nr. 3		Vedlegg IV nr. 15
Artikkel 359 nr. 4		Vedlegg IV nr. 16
Artikkel 359 nr. 5		Vedlegg IV nr. 17
Artikkel 359 nr. 6		Vedlegg IV nr. 18
Artikkel 360 nr. 1		Vedlegg IV nr. 19
Artikkel 360 nr. 2		Vedlegg IV nr. 20
Artikkel 361		Vedlegg IV nr. 21
Artikkel 362		
Artikkel 363 nr. 1		Vedlegg V nr. 1
Artikkel 363 nr. 2		
Artikkel 363 nr. 3		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 364 nr. 1		Vedlegg V nr. 10 bokstav b)
Artikkel 364 nr. 2		
Artikkel 364 nr. 3		
Artikkel 365 nr. 1		Vedlegg V nr. 10
Artikkel 365 nr. 2		Vedlegg V nr. 10 bokstav a)
Artikkel 366 nr. 1		Vedlegg V nr. 7
Artikkel 366 nr. 2		Vedlegg V nr. 8
Artikkel 366 nr. 3		Vedlegg V nr. 9
Artikkel 366 nr. 4		Vedlegg V nr. 10
Artikkel 366 nr. 5		Vedlegg V nr. 8
Artikkel 367 nr. 1		Vedlegg V nr. 11
Artikkel 367 nr. 2		Vedlegg V nr. 12
Artikkel 367 nr. 3		Vedlegg V nr. 12
Artikkel 368 nr. 1		Vedlegg V nr. 2
Artikkel 368 nr. 2		Vedlegg V nr. 2
Artikkel 368 nr. 3		Vedlegg V nr. 5
Artikkel 368 nr. 4		
Artikkel 369 nr. 1		Vedlegg V nr. 3
Artikkel 369 nr. 2		
Artikkel 370 nr. 1		Vedlegg V nr. 5
Artikkel 371 nr. 1		Vedlegg V nr. 5
Artikkel 371 nr. 2		
Artikkel 372		Vedlegg V nr. 5 bokstav a)
Artikkel 373		Vedlegg V nr. 5 bokstav b)
Artikkel 374 nr. 1		Vedlegg V nr. 5 bokstav c)
Artikkel 374 nr. 2		Vedlegg V nr. 5 bokstav d)
Artikkel 374 nr. 3		Vedlegg V nr. 5 bokstav d)
Artikkel 374 nr. 4		Vedlegg V nr. 5 bokstav d)
Artikkel 374 nr. 5		Vedlegg V nr. 5 bokstav d)
Artikkel 374 nr. 6		Vedlegg V nr. 5 bokstav d)
Artikkel 374 nr. 7		
Artikkel 375 nr. 1		Vedlegg V nr. 5 bokstav a)
Artikkel 375 nr. 2		Vedlegg V nr. 5 bokstav e)
Artikkel 376 nr. 1		Vedlegg V nr. 5 bokstav f)
Artikkel 376 nr. 2		Vedlegg V nr. 5 bokstav g)

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 376 nr. 3		Vedlegg V nr. 5 bokstav h)
Artikkel 376 nr. 4		Vedlegg V nr. 5 bokstav h)
Artikkel 376 nr. 5		Vedlegg V nr. 5 bokstav i)
Artikkel 376 nr. 6		Vedlegg V nr. 5
Artikkel 377		Vedlegg V nr. 51
Artikkel 378		Vedlegg II nr. 1
Artikkel 379 nr. 1		Vedlegg II nr. 2
Artikkel 379 nr. 2		Vedlegg II nr. 3
Artikkel 379 nr. 3		Vedlegg II nr. 2
Artikkel 380		Vedlegg II nr. 4
Artikkel 381		
Artikkel 382		
Artikkel 383		
Artikkel 384		
Artikkel 385		
Artikkel 386		
Artikkel 387		Artikkel 28 nr. 1
Artikkel 388		
Artikkel 389	Artikkel 106 nr. 1 første ledd	
Artikkel 390 nr. 1	Artikkel 106 nr. 1 annet ledd	
Artikkel 390 nr. 2		
Artikkel 390 nr. 3		Artikkel 29 nr. 1
Artikkel 390 nr. 4		Artikkel 30 nr. 1
Artikkel 390 nr. 5		Artikkel 29 nr. 2
Artikkel 390 nr. 6	Artikkel 106 nr. 2 første ledd	
Artikkel 390 nr. 7	Artikkel 106 nr. 3	
Artikkel 390 nr. 8	Artikkel 106 nr. 2 annet og tredje ledd	
Artikkel 391	Artikkel 107	
Artikkel 392	Artikkel 108	
Artikkel 393	Artikkel 109	
Artikkel 394 nr. 1	Artikkel 110 nr. 1	
Artikkel 394 nr. 2	Artikkel 110 nr. 1	
Artikkel 394 nr. 3 og 4	Artikkel 110 nr. 2	
Artikkel 394 nr. 4	Artikkel 110 nr. 2	
Artikkel 395 nr. 1	Artikkel 111 nr. 1	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 395 nr. 2		
Artikkel 395 nr. 3	Artikkel 111 nr. 4 første ledd	
Artikkel 395 nr. 4		Artikkel 30 nr. 4
Artikkel 395 nr. 5		Artikkel 31
Artikkel 395 nr. 6		
Artikkel 395 nr. 7		
Artikkel 395 nr. 8		
Artikkel 396 nr. 1	Artikkel 111 nr. 4 første og annet ledd	
Artikkel 396 nr. 2		
Artikkel 397 nr. 1		Vedlegg VI nr. 1
Artikkel 397 nr. 2		Vedlegg VI nr. 2
Artikkel 397 nr. 3		Vedlegg VI nr. 3
Artikkel 398		Artikkel 32 nr. 1
Artikkel 399 nr. 1	Artikkel 112 nr. 1	
Artikkel 399 nr. 2	Artikkel 112 nr. 2	
Artikkel 399 nr. 3	Artikkel 112 nr. 3	
Artikkel 399 nr. 4	Artikkel 110 nr. 3	
Artikkel 400 nr. 1	Artikkel 113 nr. 3	
Artikkel 400 nr. 2	Artikkel 113 nr. 4	
Artikkel 400 nr. 3		
Artikkel 401 nr. 1	Artikkel 114 nr. 1	
Artikkel 401 nr. 2	Artikkel 114 nr. 2	
Artikkel 401 nr. 3	Artikkel 114 nr. 3	
Artikkel 402 nr. 1	Artikkel 115 nr. 1	
Artikkel 402 nr. 2	Artikkel 115 nr. 2	
Artikkel 402 nr. 3		
Artikkel 403 nr. 1	Artikkel 117 nr. 1	
Artikkel 403 nr. 2	Artikkel 117 nr. 2	
Artikkel 404	Artikkel 122a nr. 8	
Artikkel 405 nr. 1	Artikkel 122a nr. 1	
Artikkel 405 nr. 2	Artikkel 122a nr. 2	
Artikkel 405 nr. 3	Artikkel 122a nr. 3 første ledd	
Artikkel 405 nr. 4	Artikkel 122a nr. 3 første ledd	
Artikkel 406 nr. 1	Artikkel 122a nr. 4 og artikkel 122a nr. 5 annet ledd	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 406 nr. 2	Artikkel 122a nr. 5 første ledd og artikkel 122a nr. 6 første ledd	
Artikkel 407	Artikkel 122a nr. 5 første ledd	
Artikkel 408	Artikkel 122a nr. 6 første og annet ledd	
Artikkel 409	Artikkel 122a nr. 7	
Artikkel 410	Artikkel 122a nr. 10	
Artikkel 411		
Artikkel 412		
Artikkel 413		
Artikkel 414		
Artikkel 415		
Artikkel 416		
Artikkel 417		
Artikkel 418		
Artikkel 419		
Artikkel 420		
Artikkel 421		
Artikkel 422		
Artikkel 423		
Artikkel 424		
Artikkel 425		
Artikkel 426		
Artikkel 427		
Artikkel 428		
Artikkel 429		
Artikkel 430		
Artikkel 431 nr. 1	Artikkel 145 nr. 1	
Artikkel 431 nr. 2	Artikkel 145 nr. 2	
Artikkel 431 nr. 3	Artikkel 145 nr. 3	
Artikkel 431 nr. 4	Artikkel 145 nr. 4	
Artikkel 432 nr. 1	Vedlegg XII del I nr. 1 og artikkel 146 nr. 1	
Artikkel 432 nr. 2	Artikkel 146 nr. 2 og vedlegg XII del I nr. 2 og 3	
Artikkel 432 nr. 3	Artikkel 146 nr. 3	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 433	Artikkel 147 og vedlegg XII del I nr. 4	
Artikkel 434 nr. 1	Artikkel 148	
Artikkel 434 nr. 2		
Artikkel 435 nr. 1	Vedlegg XII del II nr. 1	
Artikkel 435 nr. 2		
Artikkel 436	Vedlegg XII del II nr. 2	
Artikkel 437		
Artikkel 438	Vedlegg XII del II nr. 4 og 8	
Artikkel 439	Vedlegg XII del II nr. 5	
Artikkel 440		
Artikkel 441		
Artikkel 442	Vedlegg XII del II nr. 6	
Artikkel 443		
Artikkel 444	Vedlegg XII del II nr. 7	
Artikkel 445	Vedlegg XII del II nr. 9	
Artikkel 446	Vedlegg XII del II nr. 11	
Artikkel 447	Vedlegg XII del II nr. 12	
Artikkel 448	Vedlegg XII del II nr. 13	
Artikkel 449	Vedlegg XII del II nr. 14	
Artikkel 450	Vedlegg XII del II nr. 15	
Artikkel 451		
Artikkel 452	Vedlegg XII del III nr. 1	
Artikkel 453	Vedlegg XII del III nr. 2	
Artikkel 454	Vedlegg XII del III nr. 3	
Artikkel 455		
Artikkel 456 første ledd	Artikkel 150 nr. 1	Artikkel 41
Artikkel 456 annet ledd		
Artikkel 457		
Artikkel 458		
Artikkel 459		
Artikkel 460		
Artikkel 461		
Artikkel 462 nr. 1	Artikkel 151a	
Artikkel 462 nr. 2	Artikkel 151a	
Artikkel 462 nr. 3	Artikkel 151a	

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 462 nr. 4		
Artikkel 462 nr. 5		
Artikkel 463		
Artikkel 464		
Artikkel 465		
Artikkel 466		
Artikkel 467		
Artikkel 468		
Artikkel 469		
Artikkel 470		
Artikkel 471		
Artikkel 472		
Artikkel 473		
Artikkel 474		
Artikkel 475		
Artikkel 476		
Artikkel 477		
Artikkel 478		
Artikkel 479		
Artikkel 480		
Artikkel 481		
Artikkel 482		
Artikkel 483		
Artikkel 484		
Artikkel 485		
Artikkel 486		
Artikkel 487		
Artikkel 488		
Artikkel 489		
Artikkel 490		
Artikkel 491		
Artikkel 492		
Artikkel 493 nr. 1		
Artikkel 493 nr. 2		
Artikkel 494		

Denne forordning	Direktiv 2006/48/EF	Direktiv 2006/49/EF
Artikkel 495		
Artikkel 496		
Artikkel 497		
Artikkel 498		
Artikkel 499		
Artikkel 500		
Artikkel 501		
Artikkel 502		
Artikkel 503		
Artikkel 504		
Artikkel 505		
Artikkel 506		
Artikkel 507		
Artikkel 508		
Artikkel 509		
Artikkel 510		
Artikkel 511		
Artikkel 512		
Artikkel 513		
Artikkel 514		
Artikkel 515		
Artikkel 516		
Artikkel 517		
Artikkel 518		
Artikkel 519		
Artikkel 520		
Artikkel 521		
Vedlegg I	Vedlegg II	
Vedlegg II	Vedlegg IV	
Vedlegg III		

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (omarbeiding)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 53 nr. 1,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank([1]),

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité([2]),

etter den ordinære regelverksprosessen([3]) og ut fra følgende betraktninger:

1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF([4]) er blitt betydelig endret flere ganger([5]). Ettersom det skal gjøres flere endringer, bør direktivet omarbeides av hensyn til klarheten.
2) Formålet med rådsdirektiv 93/22/EØF([6]) var å fastsette vilkårene for at verdipapirforetak og banker som har fått tillatelse, kan yte nærmere angitte tjenester eller etablere filialer i andre medlemsstater på grunnlag av tillatelse og tilsyn i hjemstaten. For dette formål tok direktivet sikte på å harmonisere kravene som verdipapirforetak må oppfylle for å få den første tillatelsen og utøve virksomhet, herunder atferdsregler. Visse vilkår for å drive regulerte markeder ble også harmonisert ved direktivet.
3) I de senere år er flere investorer blitt aktive på finansmarkedene, og de tilbys et enda mer sammensatt og omfattende spekter av tjenester og instrumenter. I lys av denne utviklingen bør Unionens rettslige ramme omfatte all virksomhet som er rettet mot investorer. For dette formål er det nødvendig å oppnå den grad av harmonisering som trengs for å tilby et høyt vernenivå for investorer og gi verdipapirforetak mulighet til å yte tjenester i hele Unionen, som er et indre marked, på grunnlag av hjemstatstilsyn. Direktiv 93/22/EØF ble derfor erstattet med direktiv 2004/39/EF.
4) Finanskrisen har avdekket svakheter når det gjelder finansmarkedenes virkemåte og gjennomsiktighet. Utviklingen på finansmarkedene har vist at det er behov for å styrke rammen for reguleringen av markedene for finansielle instrumenter, herunder når handelen på slike markeder skjer i form av OTC-handel, for å øke gjennomsiktigheten, forbedre investorvernet, styrke tilliten, behandle uregulerte områder og sikre at tilsynsmyndighetene får tilstrekkelig myndighet til at de kan utføre sine oppgaver.
5) Blant tilsynsorganer er det internasjonal enighet om at svakheter i en rekke finansinstitusjoners foretaksstyring, herunder manglende effektiv kontroll internt, har vært en faktor som har bidratt til finanskrisen. Overdreven og uforsiktig risikotaking kan føre til at finansinstitusjoner går konkurs, og til systemproblemer både i medlemsstater og globalt. Ukorrekt atferd hos foretak som yter tjenester til kunder, kan skade investorene og investorenes tillit. For å ta høyde for potensielle skadevirkninger av disse svakhetene i foretaksstyringen bør direktiv 2004/39/EF utfylles med mer detaljerte prinsipper og

---

1 EUT C 161 av 7.6.2012, s. 3.

2 EUT C 191 av 29.6.2012, s. 80.

3 Europaparlamentets holdning av 15. april 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 13. mai 2014.

4 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om endring av rådsdirektiv 85/611/EØF og 93/6/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF og om oppheving av rådsdirektiv 93/22/EØF (EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1).

5 Se vedlegg III del A.

6 Rådsdirektiv 93/22/EØF av 10. mai 1993 om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer (EFT L 141 av 11.6.1993, s. 27).

minstestandarder. Disse prinsippene og standardene bør få anvendelse samtidig som det tas hensyn til arten og omfanget av og kompleksiteten til verdipapirforetak.

6) Høynivågruppen for finanstilsyn i EU anmodet Unionen om å utarbeide et mer harmonisert regelverk for finansmarkedene. Når det gjelder den framtidige europeiske tilsynsstrukturen, understreket Det europeiske råd 18. og 19. juni 2009 også behovet for å innføre et felles europeisk regelverk som skal gjelde for alle finansinstitusjoner på det indre marked.

7) Direktiv 2004/39/EF bør derfor nå delvis omarbeides som dette direktiv, og delvis erstattes med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 ([7]). Disse to rettsaktene bør sammen utgjøre den rettslige rammen for de kravene som skal gjelde for verdipapirforetak, regulerte markeder, leverandører av datarapporteringstjenester og tredjestatsforetak som yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet i Unionen. Dette direktiv bør derfor leses sammen med nevnte forordning. Dette direktiv bør blant annet inneholde bestemmelser om tillatelse til å utøve virksomhet, erverv av kvalifiserende eierandeler, utøvelse av etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester, vilkår for drift av verdipapirforetak for å sikre investorvern, myndighet for tilsynsmyndighetene i hjemstater og vertsstater samt sanksjonsordningen. Ettersom hovedmålet med dette direktiv er å harmonisere nasjonale bestemmelser om nevnte områder, bør det baseres på artikkel 53 nr. 1 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV). Gjennomføringsbestemmelsene på områdene som omfattes av dette direktiv, bør fastsettes i direktivs form slik at de ved behov kan tilpasses eventuelle særtrekk ved markedet og rettssystemet i hver enkelt medlemsstat.

8) Det er hensiktsmessig at listen over finansielle instrumenter også omfatter varederivater og andre derivater som er sammensatt og omsettes på en slik måte at de reiser samme lovgivningsmessige spørsmål som tradisjonelle finansielle instrumenter.

9) Finansielle instrumenter vil omfatte energikontrakter som gjøres opp fysisk og omsettes på en organisert handelsfasilitet (OHF), unntatt slike som allerede er regulert i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011([8]). En rekke tiltak er truffet for å redusere virkningen av en slik inkludering på foretak som handler med slike produkter. Disse foretakene er i dag unntatt fra kravene til ansvarlig kapital i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013([9]), og dette unntaket vil bli gjenstand for en gjennomgåelse i henhold til artikkel 493 nr. 1 i nevnte forordning før den utløper, senest ved utgangen av 2017. Ettersom disse kontraktene er finansielle instrumenter, vil de helt fra begynnelsen av være omfattet av finansmarkedsrettslige krav, og krav som gjelder posisjonsgrenser, transaksjonsrapportering og markedsmisbruk vil gjelde fra ikrafttredelsesdatoen for dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014. Det er imidlertid fastsatt en innfasingsperiode på 42 måneder for anvendelsen av clearingplikten og marginkravene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012([10]).

10) Begrensningen av virkeområdet som gjelder varederivater som handles i en OHF og gjøres opp fysisk, bør være begrenset for å unngå et smutthull som kan føre til tilsynsarbitrasje. Det er derfor nødvendig å fastsette en delegert rettsakt for ytterligere å presisere betydningen av uttrykket «skal gjøres opp fysisk» som minst forutsetter at det innføres en bindende forpliktelse til fysisk levering som kan håndheves, som ikke kan omgås og som ikke gir rett til å gjennomføre kontant- eller utligningstransaksjoner, unntatt i tilfeller av force majeure, mislighold eller annen reell manglende betalingsevne.

11) Det har forekommet ulike former for bedrageri på annenhåndsspotmarkedet for utslippskvoter, noe som kan undergrave tilliten til ordningen for handel med utslippskvoter opprettet ved europaparlaments- og råds-

---

[7] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 84).

[8] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011 av 25. oktober 2011 om integritet og åpenhet på engrosmarkedet for energi (EUT L 326 av 8.12.2011, s. 1).

[9] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1).

[10] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 av 4. juli 2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre (EUT L 201 av 27.7.2012, s. 1).

direktiv 2003/87/EF([11]), og det treffes tiltak for å styrke systemet med registre over EUs utslippskvoter og vilkårene for å åpne en konto for handel med slike utslippskvoter. For å styrke disse markedenes integritet og sikre at de virker effektivt, herunder et omfattende tilsyn med handelsvirksomheten, bør tiltakene truffet i henhold til direktiv 2003/87/EF utfylles ved å legge utslippskvoter helt inn under virkeområdet for dette direktiv og europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014([12]), ved å klassifisere dem som finansielle instrumenter.

12) Dette direktivs formål er å omfatte de foretak som innenfor sin ordinære næring eller virksomhet yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet på yrkesmessig grunnlag. Det bør derfor ikke omfatte personer som utøver annen yrkesvirksomhet.

13) Det er nødvendig å innføre omfattende rammeregler for gjennomføring av transaksjoner med finansielle instrumenter, uavhengig av hvilke handelsmetoder som anvendes for å gjennomføre transaksjonene, for å sikre høy kvalitet ved gjennomføring av investorenes transaksjoner og opprettholde finanssystemets integritet og samlede effektivitet. Det bør fastsettes sammenhengende og risikofølsomme rammeregler for de viktigste typer av ordninger for utførelse av ordrer som for tiden anvendes på det europeiske finansmarkedet. Det er nødvendig å erkjenne at det ved siden av de regulerte markedene har oppstått en ny generasjon organiserte handelssystemer som bør omfattes av krav som medvirker til å bevare finansmarkedenes effektivitet og ordnede virkemåte og til å sikre at slike organiserte handelssystemer ikke kan utnytte smutthull i regelverket.

14) For alle handelsplasser, særlig regulerte markeder, multilaterale handelsfasiliteter (MHF-er) og OHF-er, bør det fastsettes gjennomsiktige og ikke-diskriminerende regler for tilgang til handelsplassen. Regulerte markeder og MHF-er bør fortsatt være underlagt lignende krav når det gjelder hvem de kan gi tilgang som medlemmer eller deltakere, men OHF-er bør imidlertid kunne bestemme og begrense tilgangen på grunnlag av blant annet den rollen og de forpliktelsene de har overfor sine kunder. I denne forbindelse bør handelsplasser kunne fastsette parametrene som styrer systemet, for eksempel minste latenstid, forutsatt at dette gjøres på en åpen og gjennomsiktig måte og ikke medfører forskjellsbehandling fra plattformoperatørens side.

15) En sentral motpart defineres i forordning (EU) nr. 648/2012 som en juridisk person som trer inn mellom partene i kontrakter som omsettes på ett eller flere finansmarkeder, og blir kjøper overfor enhver selger og selger overfor enhver kjøper. Sentrale motparter er ikke omfattet av begrepet OHF som definert i dette direktiv.

16) Personer som har tilgang til regulerte markeder eller MHF-er, kalles medlemmer eller deltakere. De to begrepene kan brukes om hverandre. Disse begrepene omfatter ikke brukere som bare har direkte elektronisk tilgang til handelsplassene.

17) Systematiske internaliserere bør defineres som verdipapirforetak som på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag i vesentlig grad handler for egen regning når de utfører kundeordrer utenfor et regulert marked, en MHF eller en OHF. For å sikre at denne definisjonen anvendes objektivt og effektivt på verdipapirforetak, bør enhver bilateral handel med kunder være relevant, og det bør utarbeides kriterier for identifisering av verdipapirforetak som skal registreres som systematiske internaliserere. Mens handelsplasser er systemer der flere tredjeparters kjøps- og salgsinteresser samvirker i systemet, bør systematiske internaliserere ikke tillates å føre sammen tredjeparters kjøps- og salgsinteresser på funksjonelt samme måte som en handelsplass.

18) Personer som forvalter sine egne eiendeler, og foretak som ikke yter investeringstjenester eller utøver annen investeringsvirksomhet enn handel for egen regning med finansielle instrumenter som ikke er varederivater, utslippskvoter eller derivater av slike, bør ikke omfattes av dette direktiv, med mindre de er prisstillere, medlemmer av eller deltakere på et regulert marked eller en MHF eller har direkte elektronisk tilgang til en handelsplass, anvender en teknikk for algorit-

---

[11] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet og om endring av rådsdirektiv 96/61/EF (EUT L 275 av 25.10.2003, s. 32).

[12] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk (markedsmisbruksforordningen) og om oppheving av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/6/EF og kommisjonsdirektiv 2003/124/EF, 2003/125/EF og 2004/72/EF (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 1).

mebasert høyfrekvenshandel eller handler for egen regning når de utfører kundeordrer.

19) Ifølge kommunikeet av 15. april 2011 fra G20-landenes finansministrer og sentralbanksjefer bør deltakere på varederivatmarkeder være omfattet av egnet regulering og tilsyn, og visse unntak fra direktiv 2004/39/EF skal derfor endres.

20) Personer som handler for egen regning, herunder prisstillere, med varederivater, utslippskvoter eller derivater av slike, unntatt personer som handler for egen regning når de utfører kundeordrer, eller som yter investeringstjenester knyttet til varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike til kundene eller leverandørene i deres hovedvirksomhet, bør ikke være omfattet av dette direktiv, forutsatt at denne virksomheten er en tilleggstjeneste til deres hovedvirksomhet på konsernplan, og at hovedvirksomheten ikke består i å yte investeringstjenester i henhold til dette direktiv eller banktjenester i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU([13]) eller prisstilling knyttet til varederivater, og at disse personene ikke anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel. De tekniske kriteriene for når en virksomhet skal anses som en tilleggstjeneste til hovedvirksomheten, bør klargjøres i tekniske reguleringsstandarder, idet det tas hensyn til kriteriene som er fastsatt i dette direktiv.

Disse kriteriene bør sikre at ikke-finansielle foretak som handler med finansielle instrumenter på en måte som ikke står i forhold til investeringen i hovedvirksomheten, er omfattet av dette direktiv. Disse kriteriene bør minst ta hensyn til kravet om at tilleggstjenestene skal utgjøre en mindre del av virksomheten på konsernplan, og til størrelsen på deres handelsvirksomhet sammenlignet med den samlede handelsvirksomheten på markedet for denne eiendelsklassen. Når en forpliktelse til å tilføre en handelsplass likviditet pålegges av reguleringsmyndigheter i samsvar med unionsretten eller nasjonale lover og forskrifter, eller av handelsplasser, bør de transaksjonene som gjennomføres for å oppfylle en slik forpliktelse, ikke tas hensyn til ved vurderingen av om virksomheten er en tilleggstjeneste.

21) Ved anvendelsen av dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, som regulerer både OTC-derivater og børshandlede derivater som omhandlet i forordning (EU) nr. 600/2014, bør virksomhet som anses å på en objektivt målbar måte redusere risikoene som er direkte knyttet til forretningsvirksomhet eller likviditetsfinansiering og transaksjoner innenfor konsernet, vurderes på en måte som er forenlig med forordning (EU) nr. 648/2012.

22) Personer som handler med varederivater, utslippskvoter og derivater av slike, kan også handle med andre finansielle instrumenter som en del av sin forretningsmessige styring av likviditetsrisiko for å beskytte seg mot risikoer, for eksempel valutarisiko. Det er derfor viktig å presisere at unntakene får anvendelse kumulativt. For eksempel kan unntaket i artikkel 2 nr. 1 bokstav j) anvendes sammen med unntaket i artikkel 2 nr. 1 bokstav d).

23) For å unngå et potensielt misbruk av unntak bør imidlertid prisstillere innenfor finansielle instrumenter, unntatt prisstillere innenfor varederivater, utslippskvoter eller derivater av slike, forutsatt at deres prisstilling er en tilleggstjeneste til hovedvirksomheten på konsernplan og at de ikke anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, være omfattet av dette direktiv og ikke være omfattet av noe unntak. Personer som handler for egen regning når de utfører kundeordrer, eller anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, bør også være omfattet av dette direktiv og ikke være omfattet av noe unntak.

24) Handel for egen regning ved utførelse av kundeordrer bør omfatte foretak som utfører ordrer fra ulike kunder gjennom prinsipalmatchingshandel («back-to-back-handel»), der foretakene bør anses å opptre som oppdragsgiver og bør være omfattet av dette direktivs bestemmelser om både utførelse av ordrer på vegne av kunder og handel for egen regning.

25) Utførelse av ordrer som gjelder finansielle instrumenter, som en tilleggstjeneste mellom to personer hvis hovedvirksomhet på konsernplan verken er investeringstjenester i henhold til dette direktiv eller bankvirksomhet i henhold til direktiv 2013/36/EU, bør ikke anses som handel for egen regning ved utførelse av kundeordrer.

---

[13] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

26) Når det i teksten vises til personer, bør det forstås som både fysiske og juridiske personer.

27) Forsikringsforetak hvis virksomhet er underlagt egnet tilsyn av vedkommende tilsynsmyndigheter og omfattes av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF([14]), bør være unntatt fra dette direktivs virkeområde når de utøver den virksomheten som omhandles i nevnte direktiv.

28) Personer som ikke yter tjenester til tredjeparter, men som har som virksomhet å yte investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak, bør ikke omfattes av dette direktiv.

29) Noen lokale energiforetak og noen driftsansvarlige for industrianlegg som er omfattet av EUs ordning for handel med utslippskvoter, samler og utkontrakterer sin handelsvirksomhet til ikke-konsoliderte datterforetak for å dekke forretningsmessige risikoer. Disse fellesforetakene yter ikke andre tjenester enn og utøver nøyaktig samme funksjon som personene nevnt i betraktning 28. For å sikre like konkurransevilkår bør det også være mulig å utelukke fellesforetak fra dette direktivs virkeområde dersom de eies i fellesskap av lokale energiforetak eller driftsansvarlige som er omfattet av artikkel 3 bokstav f) i direktiv 2003/87/EF, som ikke yter andre tjenester enn investeringstjenester for lokale energiforetak eller driftsansvarlige som er omfattet av artikkel 3 bokstav f) i direktiv 2003/87/EF, og forutsatt at disse lokale energiforetakene eller driftsansvarlige vil være unntatt i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav j) dersom de selv utfører disse investeringstjenestene. For å sikre at det finnes tilstrekkelige beskyttelsestiltak og at investorer har tilstrekkelig vern, bør imidlertid medlemsstater som velger å unnta slike fellesforetak, pålegge dem krav som minst tilsvarer kravene fastsatt i dette direktiv, særlig i godkjenningsfasen, ved vurderingen av deres omdømme og erfaringer og av eventuelle aksjeeieres egnethet, ved gjennomgåelsen av vilkårene for den første tillatelsen og det løpende tilsynet samt med hensyn til atferdsregler.

30) Personer som yter investeringstjenester bare leilighetsvis i forbindelse med sin yrkesvirksomhet, bør også unntas fra dette direktivs virkeområde, forutsatt at denne virksomheten er regulert og at de relevante reglene ikke er til hinder for at det leilighetsvis ytes investeringstjenester.

31) Personer som yter investeringstjenester som utelukkende består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse, og som derfor ikke yter investeringstjenester til tredjeparter, bør ikke omfattes av dette direktiv.

32) Det er nødvendig å unnta fra dette direktivs virkeområde sentralbanker og andre organer med lignende oppgaver samt offentlige organer som har ansvar for eller deltar i forvaltningen av offentlig gjeld, herunder investering av gjelden, unntatt organer som helt eller delvis er statseid og har en kommersiell rolle, eller en rolle knyttet til erverv av eierandeler.

33) For å klargjøre unntaksreglene for Det europeiske system av sentralbanker (ESSB), andre nasjonale organer med lignende oppgaver, og organer som deltar i forvaltningen av offentlig gjeld, bør disse unntakene begrenses til organer og institusjoner som utøver sine funksjoner i samsvar med en medlemsstats lovgivning eller unionsretten, samt til internasjonale organer som to eller flere medlemsstater er medlemmer av, og som har som formål å tilføre kapital og gi finansiell bistand til de av deres medlemmer som er rammet eller truet av alvorlige finansieringsproblemer, for eksempel Den europeiske stabiliseringsordning.

34) Det er nødvendig å unnta fra dette direktivs virkeområde foretak for kollektiv investering og pensjonsfond, uansett om de er samordnet på unionsplan eller ikke, og depositarer eller forvaltere av slike foretak, ettersom de omfattes av særlige regler som er direkte tilpasset deres virksomhet.

35) Det er nødvendig å unnta fra dette direktivs virkeområde operatører av overføringsnett som definert i artikkel 2 nr. 4 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF([15]) eller artikkel 2 nr. 4 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF([16]), når de utfører sine oppgaver i henhold til nevnte direktiver, i

[14] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens II) (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).

[15] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisitet og om oppheving av direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55).

henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009([17]), i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009([18]) eller i henhold til nettregler eller retningslinjer som vedtas i henhold til disse regelverksaktene. I henhold til disse regelverksaktene har operatører av overføringsnett særlige forpliktelser og ansvarsområder, og de er omfattet av særlig sertifisering og føres tilsyn med av sektorspesifikke vedkommende myndigheter. Operatører av overføringsnett bør også være omfattet av et slikt unntak dersom de benytter andre personer som opptrer som tjenesteytere på deres vegne, til å utføre deres oppgaver i henhold til disse regelverksaktene eller nettregler eller retningslinjer som vedtas i henhold til disse forordningene. Operatører av overføringsnett bør ikke kunne være omfattet av et slikt unntak når de yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet med finansielle instrumenter, herunder når de driver en plattform for sekundærhandel med finansielle overføringsrettigheter.

36) For å kunne omfattes av unntakene fra dette direktiv bør den berørte personen løpende oppfylle vilkårene som er fastsatt for slike unntak. Særlig dersom en person yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet, og er unntatt fra dette direktiv fordi slike tjenester eller slik virksomhet utgjør tilleggstjenester til denne personens hovedvirksomhet på konsernplan, bør denne personen ikke lenger omfattes av unntaket for tilleggstjenester dersom ytingen av disse tjenestene eller utøvelsen av denne virksomheten opphører å være tilleggstjenester til denne personens hovedvirksomhet.

37) Personer som yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet som omfattes av dette direktiv, bør ha tillatelse fra sine hjemstater slik at investorer og finanssystemets stabilitet vernes.

38) Kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, bør ikke behøve en annen tillatelse i henhold til dette direktiv for å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet. Når en kredittinstitusjon vedtar å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet, skal vedkommende myndigheter før de gir en tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, kontrollere at den oppfyller de relevante bestemmelsene i dette direktiv.

39) Strukturerte innskudd har oppstått som en form for investeringsprodukt, men er ikke omfattet av en regelverksakt for vern av investorer på unionsplan, mens andre strukturerte investeringer er omfattet av slike regelverksakter. Det er derfor hensiktsmessig å styrke investorenes tillit og å gjøre reglene for distribusjonen av forskjellige pakkeprodukter til ikke-profesjonelle investorer mer ensartede for å sikre tilstrekkelig vern for investorer i hele Unionen. Av den grunn er det hensiktsmessig at strukturerte innskudd omfattes av dette direktivs virkeområde. I denne forbindelse er det nødvendig å presisere at ettersom strukturerte innskudd er en form for investeringsprodukt, omfatter de ikke innskudd som utelukkende er knyttet til en rente, for eksempel Euribor eller Libor, uavhengig av om rentene er fastsatt på forhånd, eller av om de er faste eller variable. Slike innskudd bør derfor ikke omfattes av dette direktivs virkeområde.

40) Dette direktiv bør anvendes på verdipapirforetak og kredittinstitusjoner ved salg eller rådgivning til kunder i forbindelse med strukturerte innskudd, det vil si når de opptrer som formidlere av produkter utstedt av kredittinstitusjoner som kan motta innskudd i samsvar med direktiv 2013/36/EU.

41) Verdipapirsentraler er systemviktige institusjoner for finansielle markeder og sikrer den første registreringen av verdipapirer, ajourføring av kontoene med de utstedte verdipapirene og avvikling av praktisk talt all handel med verdipapirer. Verdipapirsentraler skal reguleres særskilt i unionsretten, og skal være gjenstand for særlig tillatelse og visse driftsvilkår. Verdipapirsentraler kan imidlertid, i tillegg til kjernetjenestene som er omhandlet i annet unionsregelverk, yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet som er regulert i henhold til dette direktiv.

---

[16] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass og om oppheving av direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94).

[17] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003 (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15).

[18] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til overføringsnett for naturgass og om oppheving av forordning (EF) nr. 1775/2005 (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36).

For å sikre at alle foretak som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet, er underlagt de samme rammereglene, er det hensiktsmessig å sikre at slike verdipapirsentraler ikke omfattes av dette direktivs krav om tillatelse og visse driftsvilkår, men at unionsretten som regulerer slike verdipapirsentraler, bør sikre at de omfattes av bestemmelsene i dette direktiv når de yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet i tillegg til de tjenestene som angis i denne unionsretten.

42) For å styrke investorvernet i Unionen er det hensiktsmessig å begrense vilkårene som ligger til grunn for at medlemsstatene kan gjøre unntak fra anvendelsen av dette direktiv for personer som yter investeringstjenester til kunder som, som en følge av dette, ikke omfattes av vern i henhold til dette direktiv. Det er særlig hensiktsmessig å kreve at medlemsstatene skal pålegge disse personene krav som minst tilsvarer kravene fastsatt i dette direktiv, særlig i godkjenningsfasen, ved vurderingen av deres omdømme og erfaringer og av eventuelle aksjeeieres egnethet, ved gjennomgåelsen av vilkårene for den første tillatelsen og det løpende tilsynet samt med hensyn til atferdsregler.

I tillegg bør personer som ikke er omfattet av dette direktiv, være dekket av en erstatningsordning for investorer som er anerkjent i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF([19]), eller av en yrkesansvarsforsikring som sikrer tilsvarende vern for kundene i situasjonene som omfattes av nevnte direktiv.

43) Når et verdipapirforetak regelmessig yter en eller flere investeringstjenester som ikke omfattes av tillatelsen, eller regelmessig utøver en eller flere former for investeringsvirksomhet som ikke omfattes av den, bør det ikke behøve en ytterligere tillatelse i henhold til dette direktiv.

44) For dette direktivs formål bør mottak og formidling av ordrer også omfatte det forhold at det opprettes forbindelse mellom to eller flere investorer slik at de kan gjennomføre en transaksjon.

45) Verdipapirforetak og kredittinstitusjoner som distribuerer finansielle instrumenter som de selv utsteder, bør være omfattet av dette direktiv når de gir sine kunder investeringsråd. For å fjerne usikkerhet og styrke investorvernet er det hensiktsmessig å fastsette at dette direktiv får anvendelse når verdipapirforetak og kredittinstitusjoner på primærmarkedet distribuerer finansielle instrumenter som de selv har utstedt uten å yte noen rådgivning. For dette formål bør definisjonen av utførelse av ordrer på vegne av kunder utvides.

46) Prinsippene om gjensidig anerkjennelse og tilsyn ved hjemstatens tilsynsmyndigheter forutsetter at vedkommende myndigheter i hver medlemsstat unnlater å gi tillatelse eller tilbakekaller den når det klart framgår av faktorer som virksomhetsplan, geografisk plassering eller den virksomheten som faktisk utøves, at et verdipapirforetak har valgt rettssystemet i en medlemsstat for å unndra seg strengere standarder i en annen medlemsstat der verdipapirforetaket har til hensikt å utøve eller utøver størstedelen av sin virksomhet. Et verdipapirforetak som er en juridisk person, bør ha tillatelse i den medlemsstaten der det har sitt forretningskontor. Et verdipapirforetak som ikke er en juridisk person, bør ha tillatelse i den medlemsstaten der det har sitt hovedkontor. Medlemsstatene bør for øvrig kreve at et verdipapirforetak alltid har sitt hovedkontor i sin hjemstat, og at det faktisk utøver virksomhet der.

47) I europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF([20]) er det fastsatt detaljerte kriterier for tilsynsmessig vurdering av et verdipapirforetaks planlagte erverv, og en framgangsmåte for anvendelsen av disse kriteriene. For å gi rettssikkerhet, klarhet og forutsigbarhet med hensyn til vurderingsprosessen og følgene av denne, er det hensiktsmessig å bekrefte kriteriene og framgangsmåten for tilsynsmessig vurdering som er fastsatt i nevnte direktiv.

Vedkommende myndigheter bør særlig vurdere egnetheten til den aktuelle erverver og det planlagte ervervets økonomiske soliditet på grunnlag av alle følgende kriterier: den aktuelle erververens omdømme, omdømmet og erfaringen til alle personer som vil lede verdipapirforetakets virksomhet som følge av

[19] Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF av 3. mars 1997 om erstatningsordninger for investorer (EFT L 84 av 26.3.1997, s. 22).

[20] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF av 5. september 2007 om endring av rådsdirektiv 92/49/EØF og direktiv 2002/83/EF, 2004/39/EF, 2005/68/EF og 2006/48/EF med hensyn til saksbehandlingsregler og kriterier for tilsynsmessig vurdering av overtakelse og økning av eierandeler i finanssektoren (EUT L 247 av 21.9.2007, s. 1).

det planlagte ervervet, den aktuelle erververens økonomiske soliditet, om verdipapirforetaket vil kunne overholde tilsynskravene på grunnlag av dette direktiv og andre direktiver, særlig europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF([21]) og direktiv 2013/36/EU, om det er rimelig grunn til å mistenke at det har forekommet, forekommer eller har vært gjort forsøk på hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme i henhold til artikkel 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF([22]), eller at det planlagte ervervet kan øke risikoen for at dette skjer.

48) Et verdipapirforetak som har tillatelse i sin hjemstat, bør ha rett til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i hele Unionen, uten å måtte søke om en egen tillatelse fra vedkommende myndighet i den medlemsstaten der det ønsker å yte slike tjenester eller utøve slik virksomhet.

49) Ettersom visse verdipapirforetak er unntatt fra visse forpliktelser i henhold til direktiv 2013/36/EU, bør de enten være forpliktet til å ha en minstekapital eller en yrkesansvarsforsikring, eller en kombinasjon av disse. Justeringene av dette forsikringsbeløpet skal ta hensyn til justeringer gjort innenfor rammen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF([23]). Denne særskilte behandlingen med hensyn til kapitaldekning bør ikke berøre eventuelle beslutninger om egnet behandling av disse foretakene i forbindelse med framtidige endringer i Unionens regelverk for kapitaldekning.

50) Ettersom tilsynsreglenes virkeområde bør begrenses til de foretakene som gjennom yrkesmessig forvaltning av en handelsportefølje utgjør en kilde til motpartsrisiko for andre markedsdeltakere, bør foretak som handler for egen regning med andre finansielle instrumenter enn varederivater, utslippskvoter eller derivater av slike, utelukkes fra dette direktivs virkeområde, forutsatt at de ikke er prisstillere, ikke handler for egen regning når de utfører kundeordrer, ikke er medlemmer av eller deltakere på et regulert marked eller en MHF, ikke har direkte elektronisk tilgang til en handelsplass og ikke anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel.

51) For å verne en investors eiendomsrett og andre tilsvarende rettigheter til verdipapirer samt investorens rettigheter til midler som er betrodd et foretak, bør slike rettigheter holdes atskilt fra foretakets. Dette prinsippet bør likevel ikke hindre et foretak i å gjøre forretninger i eget navn men på vegne av investoren, når transaksjonens art gjør dette nødvendig og investoren samtykker, for eksempel ved utlån av verdipapirer.

52) Kravene som gjelder beskyttelse av kunders eiendeler, er et viktig verktøy for å verne kunder i forbindelse med yting av tjenester og utøvelse av virksomhet. Det kan gis unntak fra disse kravene når full eiendomsrett til midler eller finansielle instrumenter overdras til et verdipapirforetak for å dekke nåværende eller framtidige, faktiske, betingede eller potensielle forpliktelser. Denne vidtrekkende muligheten kan skape usikkerhet og utgjøre en fare for effektiviteten av kravene som gjelder beskyttelse av kunders eiendeler. Det er derfor hensiktsmessig, i det minste når det gjelder detaljkunders eiendeler, å begrense verdipapirforetaks mulighet til å inngå avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse i form av overdragelse av eiendomsrett som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/47/EF([24]), med sikte på å sikre eller på annen måte dekke sine forpliktelser.

53) Det er nødvendig å styrke den rollen ledelsesorganer i verdipapirforetak, på regulerte markeder og hos leverandører av datarapporteringstjenester spiller når det gjelder å sikre en sunn og fornuftig ledelse av foretakene og å fremme markedets integritet og investorenes interesser. Et ledelsesorgan i et verdipapirforetak, på regulerte markeder og hos leverandører av datarapporteringstjenester bør til enhver tid sette av tilstrekkelig tid og ha tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer til å kunne forstå foretakets virksomhet, herunder de største risikoene. For å

[21] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/87/EF av 16. desember 2002 om utvidet tilsyn med kredittinstitusjoner, forsikringsforetak og investeringsforetak i et finansielt konglomerat, og om endring av rådsdirektiv 73/239/EØF, 79/267/EØF, 92/49/EØF, 92/96/EØF, 93/6/EØF og 93/22/EØF samt europaparlaments- og rådsdirektiv 98/78/EF og 2000/12/EF (EUT L 35 av 11.2.2003, s. 1).

[22] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF av 26. oktober 2005 om tiltak for å hindre at det finansielle system brukes til hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme (EUT L 309 av 25.11.2005, s. 15).

[23] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsformidling (EFT L 9 av 15.1.2003, s. 3).

[24] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/47/EF av 6. juni 2002 om avtaler om finansiell sikkerhetsstillelse (EFT L 168 av 27.6.2002, s. 43).

unngå gruppetenkning og fremme selvstendige meninger og kritiske innvendinger bør sammensetningen av ledelsesorganer være tilstrekkelig mangfoldig med hensyn til alder, kjønn, geografisk opprinnelse samt utdannings- og yrkesbakgrunn til at varierte synspunkter og erfaringer kommer til uttrykk. Arbeidstakerrepresentasjon i ledelsesorganer kan også anses som en positiv måte å fremme mangfold på, ved å bringe fram et viktig perspektiv og genuin kunnskap om foretakenes interne virksomhet. Derfor bør mangfold være et av kriteriene ved sammensetning av ledelsesorganene. Foretakene bør også ta hensyn til mangfold i sin ansettelsespolitikk i alminnelighet. Denne politikken bør for eksempel innebære at foretakene oppmuntres til å velge kandidater fra innstillingslister som omfatter begge kjønn. For å fremme en enhetlig tilnærming til foretaksstyring bør kravene til verdipapirforetak i størst mulig grad tilpasses til kravene i direktiv 2013/36/EU.

54) For å føre effektivt tilsyn med og ha effektiv kontroll over virksomheten i verdipapirforetak, på regulerte markeder og hos leverandører av datarapporteringstjenester bør ledelsesorganet være ansvarlig for foretakets overordnede strategi, idet det tas hensyn til foretakets forretnings- og risikoprofil. Ledelsesorganet bør i hele foretakets forretningssyklus påta seg et klart ansvar for å fastsette og definere foretakets strategiske mål, risikostrategi og internstyring, godkjenne foretakets interne organisasjon, herunder kriterier for utvelging og opplæring av personale, effektivt tilsyn med den øverste ledelsen, fastsettelse av overordnet politikk for yting av tjenester og utøvelse av virksomhet, herunder godtgjøring til salgspersonale og godkjenning av nye produkter for distribusjon til kunder. Regelmessig overvåking og vurdering av foretaks strategiske mål, deres interne organisasjon og deres politikk for yting av tjenester og utøvelse av virksomhet bør sikre at de løpende kan levere sunn og fornuftig ledelse som fremmer markedenes integritet og investorvernet. Å ha for mange oppdrag i et ledelsesorgan samtidig vil hindre et medlem av ledelsesorganet i å bruke tilstrekkelig tid på å ivareta tilsynsfunksjonen.

Det er derfor nødvendig å begrense antall oppdrag et medlem av en institusjons ledelsesorgan kan ha samtidig i ledelsesorganer i forskjellige enheter. Oppdrag i ledelsesorganer i organisasjoner som ikke hovedsakelig har kommersielt formål, som ideelle eller veldedige organisasjoner, bør imidlertid ikke tas hensyn til ved anvendelsen av en slik begrensning.

55) Det brukes forskjellige styringsstrukturer i medlemsstatene. I de fleste tilfellene brukes en monistisk eller dualistisk ledelseskultur. Definisjonene i dette direktiv tar sikte på å omfatte alle eksisterende strukturer uten å anbefale noen av dem. De er til for praktiske formål for å fastsette regler for å oppnå et bestemt resultat uansett hvilken nasjonal selskapslovgivning som får anvendelse på en institusjon i hver medlemsstat. Definisjonene bør derfor ikke berøre den alminnelige kompetansefordeling i samsvar med nasjonal selskapsrett.

56) Det at mange verdipapirforetak utøver stadig flere ulike former for virksomhet samtidig, har økt muligheten for interessekonflikter mellom de ulike formene for virksomhet og kundenes interesser. Det er derfor nødvendig å fastsette regler som sikrer at kundenes interesser ikke påvirkes negativt av slike konflikter. Foretak har plikt til å treffe effektive tiltak for å identifisere og hindre eller håndtere interessekonflikter og i størst mulig grad redusere virkningen av disse risikoene. Dersom det likevel gjenstår en risiko for at kundens interesser skades, bør kunden klart opplyses om interessekonfliktenes allmenne art og/eller kilder og om de tiltakene som er truffet for å redusere disse risikoene, før foretaket påtar seg oppgaver på vegne av vedkommende.

57) Kommisjonsdirektiv 2006/73/EF([25]) gir medlemsstatene mulighet til, i forbindelse med organisatoriske krav til verdipapirforetak, å kreve opptak av telefonsamtaler eller lagring av elektronisk kommunikasjon som gjelder kundeordrer. Opptak av telefonsamtaler eller lagring av elektronisk kommunikasjon som gjelder kundeordrer, er forenlig med Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter (heretter kalt «pakten») og er berettiget for å styrke investorvernet, forbedre markedstilsynet og øke rettssikkerheten i verdipapirforetakenes og deres kunders interesse. Viktigheten av slike registre-

[25] Kommisjonsdirektiv 2006/73/EF av 10. august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til organisatoriske krav til og vilkår for drift av verdipapirforetak samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål (EUT L 241 av 2.9.2006, s. 26).

ringer er også omtalt i de tekniske rådene til Kommisjonen som Komiteen av europeiske verdipapirtilsyn ga 29. juli 2010. Slike registreringer bør sikre at vilkårene for enhver ordre gitt av kunder kan dokumenteres, og at de tilsvarer de transaksjonene som gjennomføres av verdipapirforetakene, samt gjør det mulig å påvise atferd som kan være relevant i forbindelse med markedsmisbruk, herunder når foretak handler for egen regning.

For dette formål er det behov for registrering av alle samtaler der et foretaks representanter handler eller gir uttrykk for at de har til hensikt å handle for egen regning. Dersom ordrer formidles av kunder gjennom andre kanaler enn telefon, bør kommunikasjonen skje i et varig medium, for eksempel brev, faks, e-post eller dokumentasjon for kundeordrer som gis på møter. Innholdet i relevante samtaler fra personlige møter med kunden kan for eksempel registreres i skriftlige protokoller eller notater. Slike ordrer bør anses å tilsvare ordrer som mottas per telefon. Dersom det føres protokoll over samtaler fra personlige møter med kunder, bør medlemsstatene sikre at det finnes tilstrekkelige beskyttelsestiltak til å sikre at kunden ikke lider tap som følge av unøyaktighet i protokollen over samtalen mellom partene. Slike beskyttelsestiltak bør ikke forutsette at kunden påtar seg et ansvar.

For å gi rettssikkerhet med hensyn til forpliktelsens omfang er det hensiktsmessig å anvende den på alt utstyr som foretaket stiller til rådighet, eller som verdipapirforetaket får tillatelse til å bruke, og å kreve at verdipapirforetaket treffer rimelige tiltak for å sikre at det ikke brukes privateid utstyr i forbindelse med transaksjoner. Disse registreringene bør være tilgjengelige for vedkommende myndigheter når de skal utføre sine tilsynsoppgaver og treffe håndhevingstiltak i henhold til dette direktiv, forordning (EU) nr. 600/2014, forordning (EU) nr. 596/2014 og europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/57/EU([26]), for å hjelpe vedkommende myndigheter med å identifisere atferd som er i strid med den rettslige rammen som regulerer verdipapirforetaks virksomhet. Disse registreringene bør også være tilgjengelige for verdipapirforetak og kunder for å vise utviklingen i deres forhold med hensyn til ordrer formidlet av kunder og transaksjoner utført av foretak. Av disse grunnene bør det i dette direktiv fastsettes prinsipper for en generell ordning for opptak av telefonsamtaler eller lagring av elektronisk kommunikasjon som gjelder kundeordrer.

58) I samsvar med Rådets konklusjoner fra juni 2009 om styrking av det europeiske finanstilsynet, og for å bidra til fastsettelsen av et felles regelverk for finansmarkedene i Unionen, bidra til en videre utvikling av like konkurransevilkår for medlemsstatene og markedsdeltakerne, styrke investorvernet og forbedre tilsyn og håndheving har Unionen forpliktet seg til å redusere, der det er relevant, medlemsstatenes muligheter for skjønnsutøvelse i unionsregelverket for finansielle tjenester. I tillegg til at det ved dette direktiv innføres en felles ordning for opptak av telefonsamtaler eller lagring av elektronisk kommunikasjon som gjelder kundeordrer, er det hensiktsmessig å redusere vedkommende myndigheters mulighet til å delegere tilsynsoppgaver i visse tilfeller, for å begrense skjønnsutøvelse i forbindelse med kravene til tilknyttede agenter og rapportering fra filialer.

59) Handelsteknologien har blitt betraktelig videreutviklet i det seneste tiåret, og er nå svært utbredt blant markedsdeltakerne. Mange markedsdeltakere anvender nå algoritmebasert handel, der en dataalgoritme automatisk bestemmer visse aspekter ved en ordre med minimal eller ingen medvirkning fra mennesker. Risikoer som følge av algoritmebasert handel bør reguleres. Bruk av algoritmer i behandlingen av utførte transaksjoner etter handelen utgjør imidlertid ikke algoritmebasert handel. Et verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel som del av en prisstillingsstrategi, bør utføre denne prisstillingen kontinuerlig i en nærmere fastsatt del av handelsplassens åpningstid. Tekniske reguleringsstandarder bør angi hva som utgjør en nærmere fastsatt del av handelsplassens åpningstid, ved å sikre at en slik nærmere fastsatt del er betydelig sammenlignet med den samlede åpningstiden, idet det tas hensyn til det særlige markedets likviditet, omfang og art samt egenskapene til det finansielle instrumentet som det handles med.

60) Verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel og følger en prisstillingsstrategi,

[26] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/57/EU av 16. april 2014 om strafferettslige sanksjoner for markedsmisbruk (markedsmisbruksdirektivet) (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 179).

bør ha innført egnede systemer og kontroller for denne virksomheten. En slik virksomhet bør forstås på en måte som er spesifikk for dens sammenheng og formål. Definisjonen av en slik virksomhet er derfor uavhengig av andre definisjoner, for eksempel definisjonen av «prisstilling» i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 236/2012([27]).

61) En særlig form for algoritmebasert handel er algoritmebasert høyfrekvenshandel, der et handelssystem analyserer data eller signaler fra markedet svært raskt og deretter, som en reaksjon på analysen, sender eller oppdaterer et stort antall ordrer i løpet av et svært kort tidsrom. Algoritmebasert høyfrekvenshandel kan særlig omfatte iverksetting, generering, videresending og utførelse av ordrer, som bestemmes av systemet uten menneskers medvirkning for hver enkelt handel eller ordre, en kort tidsramme for opprettelse og avvikling av posisjoner, en høy daglig porteføljeomsetning, et høyt intradagsforhold mellom ordrer og handler, og avslutning av handelsdagen med eller nær en nøytral posisjon. Algoritmebasert høyfrekvenshandel kjennetegnes blant annet av store intradagsmengder av meldinger som utgjør ordrer, pristilbud eller annulleringer. Når det fastsettes hva som utgjør store intradagsmengder av meldinger, bør det tas hensyn til den kunden som i siste instans står bak virksomheten, observasjonsperiodens lengde, sammenligningen med den samlede markedsvirksomheten i perioden samt den relative konsentrasjonen eller fragmenteringen av virksomheten. Algoritmebasert høyfrekvenshandel foregår vanligvis ved at handlerne bruker sin egen kapital til handelen, og utgjør vanligvis ikke en strategi i seg selv, men innebærer bruk av avansert teknologi for å gjennomføre mer tradisjonelle handelsstrategier som prisstilling eller arbitrasje.

62) Tekniske framskritt har muliggjort høyfrekvenshandel og utvikling av nye forretningsmodeller. Høyfrekvenshandel lettes ved at markedsdeltakernes anlegg samlokaliseres i fysisk nærhet til handelsplassens matchingmotor. For å sikre ordnede og rettferdige handelsvilkår er det viktig å kreve at handelsplassene yter slike samlokaliseringstjenester på et ikke-diskriminerende, rettferdig og gjennomsiktig grunnlag. Anvendelsen av handelsteknologi har økt hastigheten, kapasiteten og kompleksiteten i investorenes handelsvirksomhet. Teknologien har også gitt markedsdeltakerne mulighet til å gjøre det lettere for kundene å få direkte elektronisk tilgang til markedene gjennom deres handelsfasiliteter, enten i form av direkte markedsadgang eller sponset tilgang. Handelsteknologien har gitt markedet og markedsdeltakerne generelt fordeler som større deltaking i markedene, økt likviditet, mindre kjøpskurs-salgskurs-differanse, mindre kortsiktig volatilitet og muligheter for bedre utførelse av kundeordrer. Denne handelsteknologien innebærer imidlertid også en rekke potensielle risikoer, for eksempel økt risiko for at handelsplassenes systemer overbelastes på grunn av store mengder ordrer, og risikoen for at algoritmebasert handel genererer dobbelte eller feilaktige ordrer eller på annen måte fungerer dårlig, slik at det kan oppstå uro på markedet.

I tillegg er det en risiko for at algoritmebaserte handelssystemer overreagerer på andre markedshendelser, noe som kan forsterke volatiliteten dersom det allerede er et problem på markedet. Algoritmebasert handel eller teknikker for algoritmebasert høyfrekvenshandel kan, i likhet med alle andre former for handel, brukes til visse former for atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014. Høyfrekvenshandel kan også, på grunn av den informasjonsfordelen som den gir høyfrekvenshandlere, få investorer til å velge å handle på handelsplasser der de kan unngå samspill med slike høyfrekvenshandlere. Det er hensiktsmessig at teknikker for algoritmebasert høyfrekvenshandel som har visse nærmere fastsatte egenskaper, blir gjenstand for en særlig tilsynskontroll. Selv om dette hovedsakelig er teknikker som bygger på handel for egen regning, bør en slik kontroll også anvendes når utførelsen av teknikken er strukturert på en slik måte at utførelse for egen regning unngås.

63) De potensielle risikoene ved økt bruk av teknologi kan best reduseres gjennom en kombinasjon av tiltak og særskilte risikokontroller rettet mot foretak som anvender algoritmebasert handel eller teknikker for algoritmebasert høyfrekvenshandel, de som tilbyr direkte elektronisk tilgang, og andre tiltak rettet mot operatører av handelsplasser som disse foretakene har tilgang til. For å styrke

[27] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 236/2012 av 14. mars 2012 om shortsalg og visse sider ved kredittbytteavtaler (EUT L 86 av 24.3.2012, s. 1).

markedets motstandsdyktighet i lys av den teknologiske utviklingen, bør disse tiltakene gjenspeile og bygge på de tekniske retningslinjene som ble utstedt i februar 2012 av Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet) (ESMA), som er opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010([28]), om systemer og kontroller i et automatisert handelsmiljø for handelsplattformer, verdipapirforetak og vedkommende myndigheter (ESMA/2012/122). Det er ønskelig å sikre at alle foretak som driver med algoritmebasert høyfrekvenshandel har tillatelse. En slik tillatelse bør sikre at disse foretakene omfattes av organisatoriske krav i henhold til dette direktiv og er underlagt tilstrekkelig tilsyn. Enheter som har tillatelse og er underlagt tilsyn i henhold til unionsretten for finanssektoren, og som er unntatt fra dette direktiv, men anvender algoritmebasert handel eller teknikker for algoritmebasert høyfrekvenshandel, bør imidlertid ikke behøve en tillatelse i henhold til dette direktiv og bør bare omfattes av tiltak og kontroller som er rettet mot å styre den særskilte risikoen som følger av slike typer av handel. I den forbindelse bør ESMA spille en viktig samordnende rolle ved å fastsette hensiktsmessige minste tillatte kursendringer for å sikre markedene virker på en ordnet måte på unionsplan.

64) Både verdipapirforetak og handelsplasser bør sikre at det er vedtatt solide tiltak for å sikre at algoritmebasert handel eller teknikker for algoritmebasert høyfrekvenshandel ikke skaper uro på markedet og ikke kan misbrukes. Handelsplassene bør også sikre at deres handelssystemer er motstandsdyktige og behørig kontrollert for å kunne håndtere økte ordrestrømmer eller markedsstress, og at de har innført automatiske handelssperrer som midlertidig kan stanse eller begrense handelen dersom det oppstår plutselige og uventede prisbevegelser.

65) Det er også nødvendig å sikre at handelsplassenes gebyrstrukturer er gjennomsiktige, ikke-diskriminerende og rettferdige, og at de ikke er strukturert på en måte som skaper uro på markedet. Handelsplassene bør derfor kunne tilpasse sine gebyrer for annullerte ordrer til den tiden ordren ble opprettholdt, og kunne tilpasse gebyrene til det enkelte finansielle instrumentet som de anvendes på. Medlemsstatene bør også kunne gi handelsplassene mulighet til å pålegge høyere gebyrer for plassering av ordrer som senere annulleres, eller for deltakere som plasserer en høy andel ordrer som senere annulleres, samt for deltakere som anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, med sikte på å gjenspeile tilleggsbyrden på systemkapasiteten, uten at dette nødvendigvis er til fordel for andre markedsdeltakere.

66) I tillegg til tiltak knyttet til algoritmebasert handel og teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel er det hensiktsmessig å innføre forbud mot at verdipapirforetak tilbyr sine kunder direkte elektronisk tilgang til markedene når slik tilgang ikke er underlagt egnede systemer og kontroller. Uavhengig av hvilken form for direkte elektronisk tilgang som tilbys, bør foretak som tilbyr slik tilgang, foreta en vurdering og gjennomgåelse av egnetheten til kunder som bruker denne tjenesten, og sikre at bruken av tjenesten er omfattet av risikokontroller, og at disse foretakene beholder ansvaret for handel som bestilles av deres kunder ved bruk av deres systemer eller handelskoder. Det er hensiktsmessig at detaljerte organisatoriske krav til disse nye formene for handel angis nærmere i tekniske reguleringsstandarder. Dette bør sikre at kravene kan endres når det er nødvendig for å håndtere ytterligere innovasjon og utvikling på dette området.

67) For å sikre effektivt tilsyn og gi vedkommende myndigheter mulighet til i tide å treffe egnede tiltak mot mangelfulle eller uredelige algoritmebaserte strategier, er det nødvendig å merke alle ordrer som genereres gjennom algoritmebasert handel. Ved hjelp av merking bør vedkommende myndigheter kunne identifisere og atskille ordrer som kommer fra forskjellige algoritmer, og effektivt rekonstruere og evaluere de strategiene som benyttes av handlere som anvender algoritmer. Dette bør redusere risikoen for at ordrer ikke entydig tilskrives en algoritmebasert strategi og en handler. Merkingen gjør det mulig for vedkommende myndigheter å reagere effektivt mot strategier for algoritmebasert handel som innebærer misbruk eller

[28] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/77/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84).

utgjør en risiko for markedets ordnede virkemåte.

68) For å sikre at markedets integritet opprettholdes i lys av den teknologiske utviklingen på finansmarkedene, bør ESMA regelmessig innhente opplysninger fra nasjonale eksperter om utvikling knyttet til handelsteknologi, herunder høyfrekvenshandel og nye praksiser som kan utgjøre markedsmisbruk, med sikte på å identifisere og fremme effektive strategier for å forebygge og håndtere slikt misbruk.

69) For tiden er mange handelsplasser i drift i Unionen, og noen av disse handler med identiske finansielle instrumenter. For å håndtere potensielle risikoer for investorenes interesser er det nødvendig å formalisere og ytterligere samordne framgangsmåtene i forbindelse med følgene for handelen på andre handelsplasser, dersom et verdipapirforetak eller en markedsoperatør på en handelsplass beslutter å suspendere eller fjerne et finansielt instrument fra handelen. Av hensyn til rettssikkerheten og for å håndtere interessekonflikter på en tilfredsstillende måte i forbindelse med beslutninger om suspensjon eller fjerning av finansielle instrumenter fra handelen, bør det, dersom et verdipapirforetak eller en markedsoperatør på en handelsplass stanser handelen fordi deres regler ikke overholdes, sikres at de øvrige følger denne beslutningen dersom deres vedkommende myndigheter beslutter det, med mindre særlige omstendigheter gjør fortsatt handel berettiget. Det er i tillegg nødvendig å formalisere og forbedre utvekslingen av opplysninger og samarbeidet mellom vedkommende myndigheter i forbindelse med suspensjon eller fjerning av finansielle instrumenter fra handelen på en handelsplass. Disse ordningene bør gjennomføres på en måte som kan hindre at handelsplasser bruker opplysninger som er oversendt i forbindelse med suspensjon eller fjerning av et finansielt instrument fra handelen, for kommersielle formål.

70) Flere investorer deltar nå på finansmarkedene og tilbys et stadig mer sammensatt og omfattende sett av tjenester og instrumenter, og i lys av denne utviklingen er det nødvendig å oppnå en viss grad av harmonisering for å tilby et høyt vernenivå for investorer i hele Unionen. Da direktiv 2004/39/EF ble vedtatt, gjorde investorenes økende avhengighet av personlige anbefalinger det nødvendig å anse investeringsrådgivning som en investeringstjeneste som krever tillatelse og er omfattet av særlige atferdsregler. Ettersom personlige anbefalinger fortsatt er viktige for kundene, og tjenestene og instrumentene blir stadig mer komplekse, er det nødvendig å skjerpe atferdsreglene for å styrke investorvernet.

71) Medlemsstatene bør sikre at verdipapirforetak opptrer i samsvar med deres kunders beste interesser, og at de kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette direktiv. Av den grunn bør verdipapirforetakene forstå egenskapene ved de finansielle instrumentene som de tilbyr eller anbefaler, og fastsette og gjennomgå effektive retningslinjer og ordninger for å identifisere de kundekategoriene som de leverer produkter og tjenester til. Medlemsstatene bør sikre at verdipapirforetak som produserer finansielle instrumenter, sikrer at disse produktene produseres med sikte på å dekke behovene til et identifisert målmarked av sluttkunder i den relevante kundekategorien, at de treffer rimelige tiltak for å sikre at de finansielle instrumentene distribueres til det identifiserte målmarkedet, og at de regelmessig kontrollerer det identifiserte målmarkedet og resultatene for de produktene de tilbyr. Verdipapirforetak som tilbyr eller anbefaler sine kunder finansielle instrumenter som de ikke produserer selv, bør også ha innført egnede ordninger for å kunne innhente og forstå relevante opplysninger om produktgodkjenningsprosessen, herunder det identifiserte målmarkedet og egenskapene ved det produktet de tilbyr eller anbefaler. Denne forpliktelsen bør få anvendelse uten at det berører senere vurderinger av hensiktsmessighet eller egnethet som gjennomføres av verdipapirforetaket i forbindelse med yting av investeringstjenester til hver enkelt kunde på grunnlag av personlige behov, egenskaper og mål.

For å sikre at finansielle instrumenter tilbys eller anbefales bare når det er i kundens interesse, bør verdipapirforetak som tilbyr eller anbefaler produkter som produseres av foretak som ikke er omfattet av kravene til produktstyring i dette direktiv, eller som produseres av tredjestatsforetak, også har innført egnede ordninger for å kunne innhente tilstrekkelige opplysninger om de finansielle instrumentene.

72) For å gi investorene alle relevante opplysninger er det hensiktsmessig å kreve at verdipapirforetak som gir investeringsråd, skal opplyse om de tilknyttede kostnadene og for-

klare grunnlaget for rådene de gir, særlig det produktutvalget de vurderer når de gir personlige anbefalinger til kunder, hvorvidt de gir investeringsråd på et uavhengig grunnlag, og hvorvidt de regelmessig gir kundene en vurdering av de anbefalte finansielle instrumentenes egnethet. Det er også hensiktsmessig å kreve at verdipapirforetak forklarer sine kunder grunnlaget for rådene de gir.

73) For å fastsette rammereglene for investeringsrådgivning nærmere og samtidig gi verdipapirforetak og kunder valgmulighet, er det hensiktsmessig å fastsette vilkårene for levering av denne tjenesten når foretakene opplyser kundene om at tjenesten ytes på uavhengig grunnlag. Når rådgivningen ytes på et uavhengig grunnlag, bør et tilstrekkelig utvalg av forskjellige produktleverandørers produkter vurderes før en personlig anbefaling gis. Det er ikke nødvendig at rådgiveren vurderer investeringsprodukter som er tilgjengelige på markedet, fra alle produktleverandører eller utstedere, men utvalget av finansielle instrumenter bør ikke begrenses til finansielle instrumenter utstedt eller levert av enheter som har nære forbindelser til verdipapirforetaket eller andre juridiske eller økonomiske forbindelser, for eksempel et avtaleforhold, som er så nære at det kan utgjøre en risiko for det uavhengige grunnlaget for rådgivningen.

74) For å styrke investorvernet og gi kundene mer kunnskap om den tjenesten de mottar, er det også hensiktsmessig ytterligere å begrense den muligheten foretak som yter tjenester som investeringsrådgivning på uavhengig grunnlag og porteføljeforvaltning, har til å godta og beholde gebyrer, provisjoner eller andre avgifter, provisjoner eller andre monetære og ikke-monetære ytelser fra tredjeparter, og særlig fra utstedere eller produktleverandører. Dette innebærer at alle gebyrer, provisjoner og andre monetære ytelser som betales eller tilbys av en tredjepart, skal tilbakebetales fullt ut til kunden så snart som mulig etter at foretaket har mottatt betalingene, og foretaket bør ikke kunne motregne eventuelle betalinger fra en tredjepart mot de gebyrene som kunden skylder foretaket. Kunden skal få nøyaktige og, dersom det er relevant, regelmessige opplysninger om alle gebyrer, provisjoner og ytelser som foretaket har mottatt i forbindelse med investeringstjenesten det har ytt til kunden, og som det har overført til denne. Foretak som yter tjenester som uavhengig rådgivning eller porteføljeforvaltning, bør også, som en del av sine organisatoriske krav, utforme en politikk for å sikre at mottatte betalinger fra tredjepart tildeles og overføres til kundene. Bare mindre ikke-monetære ytelser bør være tillatt, forutsatt at kunden får klare opplysninger om dem, at de kan gi bedre kvalitet på tjenesten som ytes, og at de ikke kan anses å forringe verdipapirforetakenes evne til å opptre i kundenes interesse.

75) Når det ytes tjenester som investeringsrådgivning på uavhengig grunnlag og porteføljeforvaltning, bør gebyrer, provisjoner eller ikke-monetære ytelser som betales eller tilbys av en person på vegne av kunden, bare være tillatt dersom personen er klar over at slike betalinger har blitt gjort på dennes vegne, og at beløpets størrelse og betalingshyppigheten er avtalt mellom kunden og verdipapirforetaket og ikke fastsatt av en tredjepart. Dette kravet vil være oppfylt i tilfeller der en kunde betaler en faktura fra et foretak direkte, eller der den betales av en uavhengig tredjepart som ikke har noen forbindelse med verdipapirforetaket når det gjelder den investeringstjenesten som ytes til kunden, og som opptrer bare etter ordre fra kunden, samt i tilfeller der kunden forhandler et gebyr for en tjeneste som ytes av verdipapirforetak, og betaler dette gebyret. Dette vil vanligvis være tilfellet for regnskapsførere eller advokater som opptrer etter en klar betalingsordre fra kunden, eller når en person bare formidler betalingen.

76) I dette direktiv fastsettes vilkår og framgangsmåter som medlemsstatene skal følge når de planlegger å pålegge tilleggskrav. Slike krav kan omfatte forbud mot eller ytterligere begrensning av tilbud om eller mottak av gebyrer, provisjoner eller andre monetære eller ikke-monetære ytelser som betales av en tredjepart eller en person som handler på vegne av en tredjepart, i forbindelse med ytingen av tjenesten til kunder.

77) For ytterligere å verne forbrukerne er det også hensiktsmessig å sikre at verdipapirforetak ikke godtgjør eller vurderer personalets resultater på en måte som er i strid med foretakenes plikt til å opptre i kundenes interesse, for eksempel ved bruk av godtgjøring, salgsmål eller på andre måter som oppmuntrer til å anbefale eller selge et bestemt finansielt instrument, når et annet produkt er bedre egnet til å dekke kundens behov.

78) Når det i samsvar med annet unionsregelverk gis tilstrekkelige opplysninger om kostnader og tilknyttede gebyrer eller om risikoene som er knyttet til det finansielle instrumentet, bør disse opplysningene anses som tilstrekkelige til å oppfylle kravet om å gi opplysninger til kunder i henhold til dette direktiv. Verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner som distribuerer dette finansielle instrumentet, bør imidlertid i tillegg informere sine kunder om alle andre utgifter og tilknyttede gebyrer i forbindelse med at de yter investeringstjenester når det gjelder dette finansielle instrumentet.

79) Ettersom investeringsprodukter er komplekse og deres utforming løpende er gjenstand for innovasjon, er det også viktig å sikre at personale som gir råd om eller selger investeringsprodukter til detaljkunder, har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse i forbindelse med produktene som tilbys. Verdipapirforetakene bør gi personalet tilstrekkelig tid og tilstrekkelige ressurser til å tilegne seg denne kunnskapen og kompetansen og til å anvende den når de yter tjenester til kunder.

80) Det er tillatt for verdipapirforetak å yte investeringstjenester som bare består i å utføre og/eller å motta og formidle kundeordrer, uten å behøve å innhente opplysninger om kundens kunnskap og erfaring for å vurdere om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet for kunden. Ettersom disse tjenestene innebærer en relevant reduksjon av kundevernet, bør vilkårene for ytingen av dem forbedres. Særlig er det hensiktsmessig å utelukke muligheten til å yte disse tjenestene sammen med en tilleggstjeneste som består i å gi kreditt eller lån til investorer for at disse skal kunne utføre en transaksjon som verdipapirforetaket deltar i, ettersom dette øker transaksjonens kompleksitet og gjør det vanskeligere å forstå den tilknyttede risikoen. Det er også hensiktsmessig å forbedre definisjonen av kriteriene for utvelging av de finansielle instrumentene som disse tjenestene bør gjelde, for å utelukke visse finansielle instrumenter, herunder slike som omfatter et derivat eller en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå den tilknyttede risikoen, aksjer i foretak som ikke er foretak for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) (foretak for kollektiv investering som ikke er UCITS), og strukturerte UCITS-er som omhandlet i artikkel 36 nr. 1 annet ledd i kommisjonsforordning (EU) nr. 583/2010([29]). Behandlingen av visse UCITS-er som komplekse produkter bør ikke berøre framtidig unionsregelverk som fastsetter omfanget av og gjeldende regler for slike produkter.

81) Kryssalg er en vanlig strategi for ytere av finansielle tjenester til detaljkunder i hele Unionen. Slikt salg kan gi fordeler for detaljkunder, men kan også omfatte praksiser som ikke tar tilstrekkelig hensyn til kundens interesser. For eksempel kan noen former for kryssalg, særlig koplingspraksiser der to eller flere finansielle tjenester selges samlet i en pakke og minst en av disse tjenestene ikke er tilgjengelig separat, vri konkurransen og ha negativ innvirkning på kundenes mobilitet og deres evne til å foreta velbegrunnede valg. Et eksempel på koplingspraksis kan være krav om at det åpnes en foliokonto når en investeringstjeneste ytes til en detaljkunde. Salg av tjenestepakker, der to eller flere finansielle tjenester selges samlet i en pakke, men også kan separat, kan også vri konkurransen og ha negativ innvirkning på kundenes mobilitet og deres evne til å foreta velbegrunnede valg, men gir i det minste kunden valgmulighet og kan derfor utgjøre en mindre risiko for verdipapirforetaks oppfyllelse av sine forpliktelser i henhold til dette direktiv. Bruken av slike praksiser bør vurderes nøye med sikte på å fremme konkurransen og forbrukernes valgmulighet.

82) Når verdipapirforetaket gir investeringsråd, bør det i en skriftlig erklæring om egnethet angi hvordan rådene er tilpasset detaljkundens preferanser, behov og andre egenskaper. Erklæringen bør gis i et varig medium, herunder i elektronisk form. Ansvaret for å foreta vurderingen av egnethet og gi kunden en nøyaktig egnethetsrapport ligger hos verdipapirforetaket, og det bør finnes tilstrekkelige beskyttelsestiltak til å sikre at kunden ikke lider tap som følge av at en rapport framstiller den personlige anbefalingen på en unøyaktig eller urettferdig måte, herunder hvor egnet anbefalingen er for kunden, og ulempene ved den anbefalte framgangsmåten.

---

[29] Kommisjonsforordning (EU) nr. 583/2010 av 1. juli 2010 om gjennomføring av europaparlaments og rådsdirektiv 2009/65/EF med hensyn til nøkkelinformasjon og de vilkår som skal oppfylles når nøkkelinformasjon eller prospektet framlegges i et annet varig medium enn papir eller på et nettsted (EUT L 176 av 10.7.2010, s. 1).

83) For å avgjøre hva som kjennetegner meddelelse av opplysninger i god tid før et tidspunkt fastsatt i dette direktiv, bør et verdipapirforetak, under hensyn til hvor mye saken haster, ta i betraktning kundens behov for tilstrekkelig tid til å lese og forstå opplysningene før vedkommende tar en investeringsbeslutning. Sannsynligvis vil en kunde som skal vurdere opplysninger om komplekse eller ukjente produkter eller tjenester, eller produkter eller tjenester som vedkommende ikke har noen erfaring med, trenge mer tid enn en kunde som skal vurdere enklere eller mer kjente produkter eller tjenester, eller en kunde som har relevant tidligere erfaring.

84) Dette direktiv bør ikke inneholde noen forpliktelse for verdipapirforetak til å gi alle nødvendige opplysninger om verdipapirforetaket, finansielle instrumenter, utgifter og tilknyttede gebyrer eller om sikring av kundens finansielle instrumenter eller midler umiddelbart, forutsatt at de overholder den generelle plikten til å gi relevante opplysninger i god tid før det tidspunktet som er fastsatt i dette direktiv. Under forutsetning av at opplysningene meddeles kunden i god tid før tjenesten ytes, er det ikke noe i dette direktiv som forplikter foretak til å gi slike opplysninger enten separat eller ved å innarbeide disse opplysningene i en kundeavtale.

85) En tjeneste bør anses for å ha blitt ytt på en kundes initiativ, med mindre kunden anmoder om den som følge av en personlig henvendelse til kunden fra eller på vegne av foretaket, som inneholder en invitasjon eller har som formål å påvirke kunden med hensyn til et bestemt finansielt instrument eller en bestemt transaksjon. En tjeneste kan anses for å ha blitt ytt på en kundes initiativ selv om kunden anmoder om den på grunnlag av en henvendelse som inneholder reklame for eller tilbud om finansielle instrumenter, og som er av allmenn art og rettet mot offentligheten eller en større gruppe eller kategori av kunder eller potensielle kunder.

86) Et av dette direktivs formål er å verne investorer. Tiltak for å verne investorer bør tilpasses de nærmere enkeltheter ved hver kategori av investorer (detaljkunder, profesjonelle kunder og motparter). For å forbedre rammereglene for yting av tjenester, uavhengig av hvilke kategorier av kunder som berøres, er det hensiktsmessig å klargjøre at prinsippene om å opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt og forpliktelsen til å være rettvisende, klar og ikke villedende gjelder for forbindelser med alle kunder.

87) Investeringer som omfatter forsikringsavtaler, gjøres ofte tilgjengelig for kunder som mulige alternativer til eller erstatninger for finansielle instrumenter som omfattes av dette direktiv. For å gi detaljkunder ensartet vern og sikre like konkurransevilkår for liknende produkter, er det viktig at forsikringsbaserte investeringsprodukter er underlagt hensiktsmessige krav. Kravene i dette direktiv om investorvern bør derfor få tilsvarende anvendelse på investeringer som inngår i forsikringsavtaler, men på grunn av deres forskjellige markedsstrukturer og produktegenskaper vil det være mer hensiktsmessig å fastsette nærmere krav i forbindelse med den pågående gjennomgåelsen av direktiv 2002/92/EF enn i dette direktiv. Framtidig unionsrett som regulerer forsikringsformidleres og forsikringsforetaks virksomhet, bør derfor sikre en ensartet reguleringsmetode når det gjelder distribusjonen av forskjellige finansielle produkter som dekker lignende investorbehov og derfor medfører lignende spørsmål om investorvern. Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner) (EIOPA), som er opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010([30]), bør samarbeide med ESMA for å oppnå størst mulig konsekvens i atferdsreglene for disse investeringsproduktene. Disse nye kravene til forsikringsbaserte investeringsprodukter bør fastsettes i direktiv 2002/92/EF.

88) Direktiv 2002/92/EF bør endres med sikte på å harmonisere reglene som gjelder interessekonflikter, alminnelige prinsipper og opplysninger til kunder, og for å gjøre det mulig for medlemsstatene å begrense godtgjøringen til forsikringsformidlere.

89) Forsikringsbaserte investeringsprodukter som ikke tilbyr investeringsmuligheter, og innskudd som bare er eksponert for rentesatser, bør utelukkes fra dette direktivs virkeområde. Private pensjonsprodukter og tjenestepensjonsprodukter, som har som hovedformål å gi investoren en pensjonsinntekt,

---

[30] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1094/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske tilsynsmyndighet for forsikring og tjenestepensjoner), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/79/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 48).

bør utelukkes fra dette direktivs virkeområde på grunn av deres særlige egenskaper og formål.

90) Som et unntak fra prinsippet om at hjemstaten skal ha ansvar for tillatelse, tilsyn og kontroll med at forpliktelser i forbindelse med drift av filialer oppfylles, er det hensiktsmessig at vedkommende myndighet i vertsstaten påtar seg ansvar for kontroll med at forpliktelser angitt i dette direktiv oppfylles i forbindelse med forretninger som gjennomføres gjennom en filial på det territorium der filialen er etablert, ettersom nevnte myndighet er nærmest filialen og dermed bedre i stand til å påvise og gripe inn ved eventuelle overtredelser av reglene som gjelder for driften av filialen.

91) Det er nødvendig å pålegge et effektivt krav om «beste utførelse» for å sikre at verdipapirforetak utfører kundeordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden. Dette kravet bør gjelde når foretaket har kontraktsmessige forpliktelser eller forpliktelser som formidler overfor kunden.

92) Ettersom det nå er et større utvalg av handelsplasser tilgjengelig i Unionen, er det hensiktsmessig å forbedre regelverket for beste utførelse for ikke-profesjonelle investorer. Teknologiske framskritt når det gjelder tilsyn med beste utførelse, bør tas hensyn til ved anvendelsen av regelverket for beste utførelse i samsvar med artikkel 27 nr. 1 annet og tredje ledd.

93) Ved fastsettelsen av hva som er beste utførelse når en detaljkundeordre utføres, bør utgifter knyttet til utførelsen omfatte verdipapirforetakets egne provisjoner eller gebyrer som faktureres kunden for begrensede formål, dersom det finnes mer enn én handelsplass på listen i foretakets retningslinjer for ordreutførelse som kan utføre en bestemt ordre. I slike tilfeller bør det tas hensyn til foretakets egne provisjoner og utgifter ved å utføre ordren på hver av de godkjente handelsplassene, for å vurdere og sammenligne resultatene for kunden som ville oppnås ved å utføre ordren på hver av disse handelsplassene. Det er imidlertid ikke hensikten å kreve at et foretak sammenligner de resultater som ville vært oppnådd for foretakets kunde på grunnlag av foretakets egne retningslinjer for ordreutførelse og egne provisjoner og gebyrer, med resultater som kunne ha vært oppnådd for samme kunde av andre verdipapirforetak på grunnlag av andre retningslinjer for ordreutførelse eller en annen struktur når det gjelder provisjoner eller gebyrer. Det er heller ikke hensikten å kreve at et foretak skal sammenligne forskjellene i egne provisjoner som skyldes ulikheter i arten av de tjenester som foretaket yter kundene.

94) Bestemmelsene i dette direktiv som fastsetter at utgifter ved utførelsen skal omfatte et verdipapirforetaks egne provisjoner eller gebyrer som faktureres kunden for foretakets yting av en investeringstjeneste, bør ikke komme til anvendelse ved fastsettelse av hvilke handelsplasser som bør inkluderes i foretakets retningslinjer for ordreutførelse i henhold til artikkel 27 nr. 5 i dette direktiv.

95) Et verdipapirforetak bør anses å strukturere eller fakturere sine provisjoner på en måte som urettferdig diskriminerer mellom handelsplasser dersom foretaket fakturerer en annen provisjon eller margin overfor kunder for utførelse på ulike handelsplasser, og denne forskjellen ikke gjenspeiler faktiske forskjeller i foretakets utgifter ved å utføre ordren på disse handelsplassene.

96) For å forbedre forutsetningene som ligger til grunn for verdipapirforetaks oppfyllelse av forpliktelsen til å utføre ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden i samsvar med dette direktiv, er det hensiktsmessig å kreve, for finansielle instrumenter som er omfattet av handelsplikten i artikkel 23 og 28 i forordning (EU) nr. 600/2014, at hver handelsplass og hver systematisk internaliserer, og for andre finansielle instrumenter, at hver handelsplass, offentliggjør opplysninger om kvaliteten på utførelsen av transaksjoner på hver handelsplass.

97) Opplysninger som verdipapirforetakene gir kunder om sine retningslinjer for ordreutførelse, er ofte av allmenn og standardisert art og gjør det ikke mulig for kundene å forstå hvordan en ordre vil bli utført, eller å kontrollere at foretakene oppfyller sin forpliktelse til å utføre ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden. For å styrke investorvernet er det hensiktsmessig å fastsette prinsippene for opplysninger som verdipapirforetak gir sine kunder om retningslinjene for ordreutførelse, og å kreve at foretakene hvert år og for hver klasse av finansielle instrumenter offentliggjør de fem viktigste handelsplassene der de har utført kundeordrer i det foregående året, og ta hensyn til disse opplysningene og til opplysninger som handelsplas-

sene offentliggjør om kvaliteten på utførelsen, i deres retningslinjer for beste utførelse.

98) Når forretningsforholdet til kunden opprettes, kan verdipapirforetaket be kunden eller den potensielle kunden om samtidig å gi sitt samtykke til retningslinjene for ordreutførelse og til at ordrene kan utføres utenfor en handelsplass.

99) Personer som yter investeringstjenester på vegne av mer enn ett verdipapirforetak, bør, når de omfattes av definisjonen i dette direktiv, ikke anses som tilknyttede agenter, men som verdipapirforetak, med unntak av visse personer som kan være unntatt.

100) Dette direktiv bør ikke berøre tilknyttede agenters rett til å utøve virksomhet som omfattes av andre direktiver, samt beslektet virksomhet i forbindelse med finansielle tjenester eller produkter som ikke omfattes av dette direktiv, herunder på vegne av deler av samme finanskonsern.

101) Vilkårene for å utøve virksomhet utenfor verdipapirforetakets lokaler (dørsalg) bør ikke omfattes av dette direktiv.

102) Medlemsstatenes vedkommende myndigheter bør ikke registrere en tilknyttet agent, eller bør tilbakekalle registreringen, dersom den virksomheten som faktisk utøves, klart viser at en tilknyttet agent har valgt rettssystemet i en medlemsstat for å unndra seg strengere standarder i en annen medlemsstat der agenten har til hensikt å utøve eller utøver størstedelen av sin virksomhet.

103) For dette direktivs formål skal kvalifiserte motparter anses å opptre som kunder.

104) Finanskrisen har vist at profesjonelle kunder har begrenset evne til å vurdere risikoene som er knyttet til investeringene deres. Det bør bekreftes at atferdsreglene bør håndheves i forbindelse med de investorene som har størst behov for vern, men det er likevel hensiktsmessig å tilpasse kravene bedre til forskjellige kategorier av kunder. For dette formålet er det hensiktsmessig å utvide noen opplysnings- og rapporteringskrav slik at de også omfatter forbindelsene med kvalifiserte motparter. Særlig bør de relevante kravene gjelde sikring av kundens finansielle instrumenter og midler, og opplysninger og rapportering om mer komplekse finansielle instrumenter og transaksjoner. For bedre å kunne klassifisere kommuner og andre lokale offentlige myndigheter bør disse være klart utelukket fra listen over kvalifiserte motparter og kunder som anses som profesjonelle kunder, samtidig som disse kundene fortsatt har mulighet til å anmode om å bli behandlet som profesjonelle kunder.

105) Ved transaksjoner mellom kvalifiserte motparter bør forpliktelsen til å offentliggjøre ordrer med prisbegrensning gjelde bare dersom motparten uttrykkelig sender en ordre med prisbegrensning til et verdipapirforetak for å få den utført.

106) Medlemsstatene bør sikre retten til retten til vern av personopplysninger i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF([31]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/58/EF([32]), som regulerer behandlingen av personopplysninger i forbindelse med anvendelsen av dette direktiv. ESMAs behandling av personopplysninger i forbindelse med anvendelsen av dette direktiv er omfattet av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001([33]).

107) Alle verdipapirforetak bør ha samme mulighet til å delta i eller få tilgang til regulerte markeder i hele Unionen. Uavhengig av hvordan transaksjoner for tiden er organisert i medlemsstatene, er det viktig å avskaffe de tekniske og juridiske begrensningene på tilgangen til regulerte markeder.

108) For å gjøre det lettere å gjennomføre transaksjoner over landegrensene er det hensiktsmessig å gi verdipapirforetak tilgang til clearing- og oppgjørssystemer i hele Unionen, uavhengig av om transaksjonene er gjennomført gjennom regulerte markeder i den berørte medlemsstaten. Verdipapirforetak som ønsker å delta direkte i andre medlemsstaters oppgjørssystemer, bør oppfylle de relevante driftsmessige og forretningsmessige kravene som gjelder for medlemskap, samt overholde de tilsynstiltakene som kreves for at finansmarkedene skal kunne fortsette å virke på en smidig og ordnet måte.

---

[31] Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31).

[32] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/58/EF av 12. juli 2002 om behandling av personopplysninger og personvern i sektoren for elektronisk kommunikasjon (direktivet om personvern og elektronisk kommunikasjon) (EFT L 201 av 31.7.2002, s. 37).

[33] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1).

109) Tjenester som ytes av tredjestatsforetak i Unionen, er underlagt nasjonale ordninger og krav. Foretak som er godkjent i samsvar med dem, har ikke adgang til å yte tjenester eller etableringsrett i andre medlemsstater enn der de er etablert. Når en medlemsstat anser at tredjestatsforetaket ved å opprette en filial kan oppnå et egnet nivå for vern av sine detaljkunder, herunder detaljkunder som har anmodet om å bli behandlet som profesjonelle kunder, er det hensiktsmessig å innføre et felles regelverk på unionsplan med minstekrav for slike filialer, idet det tas hensyn til prinsippet om at tredjestatsforetak ikke bør behandles gunstigere enn unionsforetak.

110) Ved gjennomføringen av bestemmelsene i dette direktiv bør medlemsstatene ta behørig hensyn til anbefalingene fra Den internasjonale innsatsgruppen for finansielle tiltak til bekjempelse av hvitvasking av penger (FATF) om jurisdiksjoner som har strategiske mangler når det gjelder bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, og som det anvendes mottiltak på, eller jurisdiksjoner med strategiske mangler når det gjelder bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, som ikke har gjort tilstrekkelige framskritt for å rette opp manglene eller ikke har forpliktet seg til en handlingsplan utarbeidet i samarbeid med FATF for å rette opp manglene.

111) Den bestemmelsen i dette direktiv som regulerer tredjestatsforetaks tjenesteyting eller utøvelse av virksomhet i Unionen, bør ikke påvirke den muligheten personer etablert i Unionen har til på eget initiativ å motta investeringstjenester fra et tredjestatsforetak. Når et tredjestatsforetak yter tjenester til en person etablert i Unionen på dennes eget initiativ, bør tjenestene ikke anses som ytt på Unionens territorium. Når et tredjestatsforetak oppsøker kunder eller potensielle kunder i Unionen, eller markedsfører eller reklamerer for investeringstjenester eller -virksomhet sammen med tilleggstjenester i Unionen, bør dette ikke betraktes som tjenester som ytes på kundens eget initiativ.

112) Tillatelsen til å drive et regulert marked bør omfatte all virksomhet direkte knyttet til offentliggjøring, behandling, utførelse, bekreftelse og rapportering av ordrer fra det tidspunkt slike ordrer mottas av det regulerte markedet, til det tidspunkt da de overføres for påfølgende avslutning, og virksomhet knyttet til opptak av finansielle instrumenter til notering. Den bør også omfatte transaksjoner som gjennomføres ved hjelp av prisstillere utpekt av det regulerte markedet, i henhold til det regulerte markedets systemer og i samsvar med systemets regler. Ikke alle transaksjoner som gjennomføres av det regulerte markedets eller MHF-ens eller OHF-ens medlemmer eller deltakere, skal anses for å være gjennomført innenfor et regulert markeds, en MHFs eller en OHFs systemer. Transaksjoner som medlemmer eller deltakere gjennomfører bilateralt, og som ikke oppfyller alle krav som er fastsatt for et regulert marked, en MHF eller en OHF i henhold til dette direktiv, bør med sikte på definisjonen av systematisk internaliserer anses for å være transaksjoner gjennomført utenfor et regulert marked, en MHF eller en OHF. I slike tilfeller bør verdipapirforetaks plikt til å offentliggjøre faste priser få anvendelse dersom vilkårene fastsatt i dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014 er oppfylt.

113) Ettersom likviditetsforsyning er viktig for at markedene skal virke på en ordnet og effektiv måte, bør verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel som del av en prisstillingsstrategi, inngå skriftlige avtaler med handelsplasser som klargjør deres forpliktelser til å tilføre markedet likviditet.

114) Ingen bestemmelse i dette direktiv bør pålegge vedkommende myndigheter å godkjenne eller undersøke innholdet i den skriftlige avtalen mellom det regulerte markedet og verdipapirforetaket, som kreves for at de skal kunne delta i prisstillingsordningen. Dette direktiv er imidlertid heller ikke til hinder for at dette skjer, i den grad en slik godkjenning eller undersøkelse bare er basert på at det regulerte markedet overholder sine forpliktelser i henhold til artikkel 48.

115) Tjenester som gjelder formidling av sentrale markedsdata, som er avgjørende for at brukerne skal kunne få ønsket oversikt over handelsvirksomheten på finansmarkedene i Unionen, og for at vedkommende myndigheter skal kunne motta nøyaktige og fullstendige opplysninger om relevante transaksjoner, bør være underlagt krav om tillatelse og regulering for å sikre nødvendig kvalitet.

116) Innføringen av godkjente offentliggjøringsordninger bør forbedre kvaliteten på de opplysningene som gir gjennomsiktighet ved handel og offentliggjøres ved OTC-handel, og bidra betydelig til å sikre at disse opplysningene offentliggjøres på en måte som letter

konsolideringen med opplysninger offentliggjort av handelsplasser.

117) Ettersom det nå finnes en markedsstruktur som muliggjør konkurranse mellom mange handelsplasser, er det viktig at det så snart som mulig innføres et effektivt og omfattende konsolidert offentliggjøringssystem. Innføringen av en kommersiell løsning for et konsolidert offentliggjøringssystem for aksjer og aksjelignende finansielle instrumenter bør bidra til at det skapes et mer integrert europeisk marked, og gjøre det lettere for markedsdeltakerne å få tilgang til en konsolidert oversikt over de tilgjengelige opplysningene som gir gjennomsiktighet ved handel. Den planlagte løsningen er basert på en tillatelse til leverandører som arbeider etter forhåndsfastsatte og overvåkede parametrer, som konkurrerer med hverandre for å levere svært avanserte og nyskapende tekniske løsninger, som i størst mulig omfang er til nytte for markedet, og som sikrer at konsekvente og nøyaktige markedsdata gjøres tilgjengelige. Kravet om at alle leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer skal konsolidere opplysninger fra alle godkjente offentliggjøringsordninger og handelsplasser, vil sikre at konkurransen baseres på kvaliteten på tjenesten som ytes til kundene, og ikke på opplysningenes omfang. Det er likevel hensiktsmessig å treffe tiltak nå med sikte på å innføre et konsolidert offentliggjøringssystem gjennom offentlig anbud dersom den planlagte ordningen ikke fører til rettidig levering av et effektivt og omfattende konsolidert offentliggjøringssystem for aksjer og aksjelignende finansielle instrumenter.

118) Ettersom det å opprette et konsolidert offentliggjøringssystem for andre finansielle instrumenter enn egenkapitalinstrumenter anses som vanskeligere enn å opprette et konsolidert offentliggjøringssystem for egenkapitalinstrumenter, bør potensielle leverandører kunne få erfaring med det sistnevnte før de utformer det førstnevnte. For å gjøre det lettere å opprette et konsolidert offentliggjøringssystem for andre finansielle instrumenter enn egenkapitalinstrumenter på riktig måte, er det derfor hensiktsmessig å fastsette en forlenget frist for anvendelsen av de nasjonale tiltakene som innarbeider den berørte bestemmelsen. Det er likevel hensiktsmessig å treffe tiltak nå med sikte på å innføre et konsolidert offentliggjøringssystem gjennom offentlig anbud dersom den planlagte ordningen ikke fører til rettidig levering av et effektivt og omfattende konsolidert offentliggjøringssystem for andre finansielle instrumenter enn egenkapitalinstrumenter.

119) Når ESMA i forbindelse med andre finansielle instrumenter enn egenkapitalinstrumenter fastsetter hvilke handelsplasser og godkjente offentliggjøringsordninger som skal inngå i de opplysningene etter handelen som skal formidles av leverandører av et konsolidert offentliggjøringssystem, bør ESMA sikre at målet for opprettelsen av et integrert unionsmarked for disse finansielle instrumenter nås, og sikre ikke-diskriminerende behandling av godkjente offentliggjøringsordninger og handelsplasser.

120) I Unionens regelverk for krav til ansvarlig kapital bør det fastsettes minstekapitalkrav som regulerte markeder bør overholde for å få tillatelse, og det bør i den forbindelse tas hensyn til den særlige formen for risiko som er knyttet til slike markeder.

121) Den som driver et regulert marked, bør også kunne drive en MHF eller en OHF i samsvar med de relevante bestemmelsene i dette direktiv.

122) Bestemmelsene i dette direktiv om opptak av finansielle instrumenter til notering i henhold til reglene som anvendes av det regulerte markedet, bør ikke berøre anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/34/EF([34]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF([35]). Et regulert marked bør ikke hindres i å anvende strengere krav enn dem som er fastsatt i dette direktiv, overfor utstedere av finansielle instrumenter som det vurderer å oppta til notering.

123) Medlemsstatene bør kunne utpeke ulike vedkommende myndigheter til å kontrollere overholdelsen av de omfattende kravene som er fastsatt i dette direktiv. Slike myndigheter bør være offentlige myndigheter for å sikre at de er uavhengige av markedsdeltakerne, og for å unngå interessekonflikter. I samsvar med nasjonal lovgivning bør medlemsstatene påse at vedkommende myndighet har til-

---

[34] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/34/EF av 28. mai 2001 om vilkår for opptak av verdipapirer til offisiell notering på en fondsbørs og opplysninger som skal offentliggjøres om disse verdipapirene (EFT L 184 av 6.7.2001, s. 1).

[35] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF av 4. november 2003 om det prospekt som skal offentliggjøres når verdipapirer legges ut til offentlig tegning eller opptas til notering (EUT L 345 av 31.12.2003, s. 64).

strekkelige økonomiske midler til rådighet. Utpekingen av offentlige myndigheter bør ikke utelukke delegering under vedkommende myndighets ansvar.

124) For å sikre effektiv og rettidig kommunikasjon mellom vedkommende myndigheter om suspensjon av handel, fjerning fra handel, avbrudd, uordnede handelsvilkår og forhold som kan være tegn på markedsmisbruk, er det behov for en effektiv kommunikasjons- og samordningsprosess mellom nasjonale vedkommende myndigheter, som vil bli oppnådd gjennom ordninger utarbeidet av ESMA.

125) På G20-toppmøtet i Pittsburgh 25. september 2009 ble det oppnådd enighet om å forbedre reguleringen av, virkemåten til og gjennomsiktigheten på finans- og varemarkedene for å håndtere for høy volatilitet i vareprisene. I Kommisjonens melding av 28. oktober 2009 med tittelen «A Better Functioning Food Supply Chain in Europe» og av 2. februar 2011 med tittelen «Tackling the Challenges in Commodity Markets and Raw Materials» beskrives tiltak som bør treffes i forbindelse med gjennomgåelsen av direktiv 2004/39/EF. I september 2011 offentliggjorde Den internasjonale organisasjon for tilsynsmyndigheter på verdipapirområdet sine prinsipper for regulering av og tilsyn med varederivatmarkeder. Disse prinsippene ble godkjent på G20-toppmøtet i Cannes 4. november 2011, der det ble oppfordret til å gi markedstilsynsmyndighetene formell myndighet med hensyn til posisjonshåndtering, herunder myndighet til å forhåndsfastsette posisjonsgrenser når det er hensiktsmessig.

126) Den myndighet som gis vedkommende myndigheter, bør utfylles med uttrykkelig myndighet til å innhente opplysninger fra alle personer om størrelsen på og formålet med en posisjon i derivatkontrakter som gjelder varer, og til å anmode om at en person treffer tiltak for å redusere størrelsen på posisjonen i derivatkontraktene.

127) Det er behov for en harmonisert ordning for posisjonsgrenser for å sikre større samordning og konsekvens i anvendelsen av G20-avtalen, særlig for kontrakter som handles i hele Unionen. Vedkommende myndigheter bør derfor gis uttrykkelig myndighet til å fastsette grenser, på grunnlag av en metode som bestemmes av ESMA, for de posisjonene som en person til enhver tid kan inneha på samlet konsernplan i en derivatkontrakt som gjelder en vare, for å hindre markedsmisbruk, herunder markedskontroll, og for å fremme ordnede prisdannelses- og oppgjørsvilkår, herunder forebygging av markedsvridende posisjoner. Slike grenser bør fremme integriteten på markedet for derivatet og den underliggende varen uten at det berører prisdannelsen på markedet for den underliggende varen, og bør ikke gjelde for posisjoner som på en objektiv måte reduserer risikoene som er direkte knyttet til forretningsvirksomhet i forbindelse med varen. Forskjellen mellom kontrakter for samtidig levering for varer og varederivatkontrakter bør også klargjøres. For å oppnå en harmonisert ordning er det også hensiktsmessig at ESMA overvåker gjennomføringen av posisjonsgrensene, og at vedkommende myndigheter innfører samarbeidsordninger, herunder om utveksling av relevante opplysninger, og gjør det mulig å overvåke og håndheve disse grensene.

128) Alle handelsplasser som tilbyr handel med varederivater, bør innføre egnede posisjonshåndteringskontroller som gir nødvendig myndighet til minst å overvåke og få tilgang til opplysninger om varederivatposisjoner, til å kreve at slike posisjoner reduseres eller avsluttes, og til å kreve at likviditet tilbakeføres til markedet for å redusere virkningene av en stor og dominerende posisjon. ESMA bør offentliggjøre og ajourføre en liste med sammendrag av alle gjeldende posisjonsgrenser og posisjonshåndteringskontroller. Disse grensene og ordningene bør anvendes på en ensartet måte og ta hensyn til det berørte markedets særtrekk. Det bør tydelig forklares hvordan de får anvendelse, og hvilke kvantitative terskler som utgjør grensene eller kan utløse andre forpliktelser.

129) Handelsplasser bør offentliggjøre en samlet ukentlig oversikt over de posisjonene som innehas av de forskjellige kategoriene av personer for de forskjellige varederivatkontraktene, utslippskvotene og derivater av slike, som handles på deres plattformer. En omfattende og detaljert oversikt over de posisjonene som innehas av alle personer, bør gjøres tilgjengelig for vedkommende myndighet minst daglig. En rapporteringsordning i henhold til dette direktiv bør, når det er relevant, ta hensyn til rapporteringskrav som allerede er pålagt i henhold til artikkel 8 i forordning (EU) nr. 1227/2011.

130) Selv om den metoden som anvendes for å beregne posisjonsgrenser, ikke bør skape hindre for utviklingen av nye varederivater, bør ESMA ved fastsettelsen av beregningsmetoden sikre at utviklingen av nye varederivater ikke kan anvendes for å omgå ordningen for posisjonsgrenser.

131) Det bør fastsettes posisjonsgrenser for hver enkelt varederivatkontrakt. For å unngå at ordningen for posisjonsgrenser omgås gjennom den løpende utviklingen av nye varederivatkontrakter, bør ESMA sikre at beregningsmetoden hindrer enhver omgåelse ved å ta hensyn til de samlede åpne posisjonene i andre varederivater med samme underliggende vare.

132) Det er ønskelig å gi små og mellomstore bedrifter (SMB-er) lettere tilgang til kapital og å fremme den videre utviklingen av spesialiserte markeder som tar hensyn til små og mellomstore utstederes behov. Disse markedene, som vanligvis drives som MHF-er i henhold til dette direktiv, kalles vekstmarkeder for SMB-er eller bare vekstmarkeder. Innføringen av en ny underkategori for vekstmarkeder for SMB-er i MHF-kategorien, og registreringen av disse markedene, bør øke deres synlighet og styrke deres profil samt bidra til utviklingen av felles reguleringsstandarder i Unionen for disse markedene. Oppmerksomheten bør rettes mot hvordan framtidig regulering ytterligere bør medføre og fremme bruken av dette markedet slik at det blir attraktivt for investorer, og redusere den administrative byrden samt gi SMB-er ytterligere insitamenter til å komme inn på kapitalmarkeder gjennom vekstmarkeder for SMB-er.

133) Kravene til denne nye kategorien av markeder må være tilstrekkelig fleksible til at det kan tas hensyn til de forskjellige vellykkede markedsmodellene som nå finnes i Europa. De må også finne den rette balansen mellom å opprettholde et høyt nivå for investorvern, som er nødvendig for å fremme investorenes tillit til utstederne på disse markedene, og å redusere unødvendige administrative byrder for disse utstederne. Det foreslås at ytterligere opplysninger om kravene til vekstmarkeder for SMB-er, for eksempel om kriteriene for opptak til notering på et slikt marked, angis nærmere i delegerte rettsakter eller tekniske standarder.

134) Ettersom det er viktig ikke å påvirke eksisterende vellykkede markeder negativt, bør operatører av markeder som er rettet mot små og mellomstore utstedere, ha mulighet til å velge å fortsette driften av et slikt marked i samsvar med kravene i dette direktiv uten å søke om registrering som et vekstmarked for SMB-er. En utsteder som er en SMB, bør ikke være forpliktet til å søke om å få sine finansielle instrumenter opptatt til notering på et vekstmarked for SMB-er.

135) For at denne nye markedskategorien skal omfatte SMB-er, bør minst 50 % av utstederne med finansielle instrumenter som handles på et vekstmarked for SMB-er, være SMB-er. Denne vurderingen bør foretas årlig. Kravet om 50 % bør gjennomføres på en fleksibel måte. Dersom kriteriet midlertidig ikke oppfylles, bør dette ikke innebære at handelsplassen umiddelbart skal fjernes fra registeret eller nektes registrering som et vekstmarked for SMB-er, dersom det er rimelige utsikter til at den vil oppfylle kravet om 50 % fra det påfølgende året. Vurderingen av hvorvidt en utsteder er en SMB, bør foretas på grunnlag av markedsverdien i de foregående tre kalenderårene. Dette bør sikre en smidigere overgang for disse utstederne fra de spesialiserte markedene til hovedmarkedene.

136) Eventuelle fortrolige opplysninger som en medlemsstats kontaktpunkt mottar gjennom en annen medlemsstats kontaktpunkt, bør ikke anses som rent nasjonale opplysninger.

137) Det er nødvendig å forbedre samordningen av vedkommende myndigheters myndighet for å oppnå en likeverdig behandling i hele det integrerte finansmarkedet. Et felles minimum av myndighet bør sammen med egnede ressurser sikre et effektivt tilsyn. Dette direktiv bør derfor fastsette et minstemål av tilsyns- og granskingsmyndighet som medlemsstatenes vedkommende myndigheter bør tildeles i samsvar med nasjonal lovgivning. Denne myndigheten bør, når nasjonal lovgivning krever det, utøves etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter. Vedkommende myndigheter bør, når de utøver sin myndighet i henhold til dette direktiv, opptre objektivt og upartisk og fortsatt ta selvstendige beslutninger.

138) I dette direktiv angis det minimum av myndighet som vedkommende myndigheter bør ha, men den myndigheten må utøves innenfor et fullstendig system av nasjonal lovgivning som garanterer respekten for grunnleggende rettigheter, herunder personvern. Medlemsstatene bør innføre hensiktsmes-

sige og effektive beskyttelsestiltak mot alle former for misbruk ved utøvelsen av denne myndigheten som kan innebære et alvorlig inngrep i retten til respekt for privatliv og familieliv, hjem og kommunikasjon, herunder, om nødvendig, forhåndstillatelse fra den berørte medlemsstatens rettsmyndigheter. Medlemsstatene bør gjøre det mulig for vedkommende myndigheter å utøve slik inngrepsmyndighet i den utstrekning det er nødvendig for en korrekt gransking av alvorlige saker der det ikke finnes tilsvarende midler til å oppnå det samme resultatet.

139) Ingen tiltak som treffes av en vedkommende myndighet eller av ESMA ved utførelsen av deres oppgaver, bør direkte eller indirekte diskriminere en medlemsstat eller gruppe av medlemsstater som sted for yting av investeringstjenester og -virksomhet i noen valuta.

140) I lys av den betydelige innflytelsen og markedsandelen som mange MHF-er har fått, bør det sikres at det opprettes egnede samarbeidsordninger mellom vedkommende myndighet for MHF-en og vedkommende myndighet i den jurisdiksjonen der MHF-en yter tjenester. For å foregripe en eventuell tilsvarende utvikling bør dette utvides til også å omfatte OHF-er.

141) For å sikre at verdipapirforetak, markedsoperatører som har tillatelse til å drive en MHF eller OHF, regulerte markeder, godkjente offentliggjøringsordninger, leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer, eller godkjente rapporteringsordninger, personer som faktisk kontrollerer deres virksomhet, og medlemmene av verdipapirforetakenes og de regulerte markedenes ledelsesorganer oppfyller forpliktelsene som følger av dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, og at de behandles likt i hele Unionen, bør medlemsstatene innføre sanksjoner og tiltak som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende. Administrative sanksjoner og tiltak som fastsettes av medlemsstatene, bør oppfylle visse grunnleggende krav med hensyn til mottakere, kriterier som skal tas hensyn til ved anvendelsen av en sanksjon eller et tiltak, offentliggjøring, viktigste myndighet til å ilegge sanksjoner og størrelsen på administrative overtredelsesgebyrer.

142) Særlig bør vedkommende myndigheter ha myndighet til å ilegge overtredelsesgebyrer som er tilstrekkelig høye til å oppveie de fordelene som kan forventes, og som virker avskrekkende selv for større institusjoner og deres ledere.

143) Det er også nødvendig at vedkommende myndigheter, i samsvar med nasjonal lovgivning og pakten, har mulighet til å få adgang til fysiske og juridiske personers lokaler. Adgang til slike lokaler er nødvendig når det er rimelig grunn til mistanke om at det finnes dokumenter og andre opplysninger knyttet til gjenstanden for granskingen, og at de kan være relevante for å bevise overtredelser av dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014. I tillegg er adgang til slike lokaler nødvendig når den personen som har mottatt en anmodning om opplysninger, helt eller delvis unnlater å etterkomme anmodningen, eller når det er rimelig grunn til å tro at en eventuell anmodning ikke ville blitt etterkommet, eller at dokumentene eller opplysningene som opplysningskravet gjelder, ville blitt fjernet, manipulert eller ødelagt. Dersom det er behov for forhåndstillatelse fra en rettsmyndighet i den berørte medlemsstat i henhold til nasjonal lovgivning, bør slik myndighet til å få adgang til lokaler utøves etter at forutgående rettslig tillatelse er gitt.

144) Eksisterende opptak av telefonsamtaler og datatrafikk fra verdipapirforetak som gjennomfører og dokumenterer gjennomføringen av transaksjoner, og eksisterende tele- og datatrafikkopptak fra teleoperatører, utgjør avgjørende, og noen ganger det eneste, bevismaterialet når det gjelder å oppdage og bevise forekomsten av markedsmisbruk samt kontrollere at foretak oppfyller kravene om investorvern og andre krav som er fastsatt i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014. Vedkommende myndigheter bør derfor kunne kreve å få utlevert eksisterende opptak av telefonsamtaler, elektronisk kommunikasjon og opplysninger om datatrafikk som oppbevares av et verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon. Tilgang til tele- og datatrafikkopptak er nødvendig for å avdekke og straffe markedsmisbruk eller overtredelser av krav som er fastsatt i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014.

For å innføre like konkurransevilkår i hele Unionen når det gjelder tilgangen til opplysninger om tele- og datatrafikk som oppbevares av teleoperatører, eller eksisterende opptak av telefonsamtaler og datatrafikk som oppbevares av et verdipapirforetak, bør vedkommende myndigheter i samsvar med nasjonal lovgivning kunne kreve å få utlevert

eksisterende opplysninger om tele- og datatrafikk som oppbevares av en teleoperatør, i den utstrekning dette er tillatt i henhold til nasjonal lovgivning, og eksisterende opptak av telefonsamtaler og datatrafikk som oppbevares av et verdipapirforetak, når det er velbegrunnet mistanke om at slike opplysninger, når de gjelder gjenstanden for kontrollen eller granskingen, kan være relevante for å bevise atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, eller overtredelser av kravene i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014. Tilgangen til opplysninger om tele- og datatrafikk som oppbevares av en teleoperatør, bør ikke omfatte innholdet i telefonsamtaler.

145) For å sikre en ensartet anvendelse av sanksjoner i hele Unionen bør det kreves at medlemsstatene sikrer at vedkommende myndigheter, når de fastsetter typen av administrative sanksjoner eller tiltak og størrelsen på administrative overtredelsesgebyrer, tar hensyn til alle relevante omstendigheter.

146) For å sikre at beslutninger tatt av vedkommende myndigheter har avskrekkende virkning på allmennheten, bør de normalt offentliggjøres. Offentliggjøring av beslutninger er også et viktig verktøy for vedkommende myndigheter for å informere markedsdeltakere om hvilken atferd som anses å utgjøre en overtredelse av dette direktiv, og for å fremme generelt god atferd blant markedsdeltakere. Dersom en slik offentliggjøring vil påføre de berørte personene uforholdsmessig stor skade eller vil skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking, bør vedkommende myndighet offentliggjøre sanksjonene og tiltakene anonymt på en måte som er i samsvar med nasjonal lovgivning, eller utsette offentliggjøringen.

Vedkommende myndigheter bør ha mulighet til ikke å offentliggjøre sanksjoner dersom en anonym eller utsatt offentliggjøring anses å være utilstrekkelig til å sikre at finansmarkedenes stabilitet ikke vil bli skadet. Vedkommende myndigheter bør ikke være forpliktet til å offentliggjøre tiltak som anses for å være av mindre betydning, dersom offentliggjøringen ikke ville stå i forhold til formålet. Det er hensiktsmessig å innføre en ordning for rapportering til ESMA av sanksjoner som ikke er offentliggjort, slik at vedkommende myndigheter kan ta hensyn til dem i sitt løpende tilsyn. Dette direktiv krever ikke, men bør heller ikke hindre, offentliggjøring av strafferettslige sanksjoner som ilegges for overtredelser av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014.

147) For å kunne avdekke mulige overtredelser bør vedkommende myndigheter ha den nødvendige granskingsmyndighet, og den bør innføre effektive og pålitelige ordninger for å oppmuntre til rapportering av mulige og faktiske overtredelser, herunder ved å verne arbeidstakere som rapporterer om overtredelser begått i deres egen institusjon. Disse ordningene bør ikke være til hinder for hensiktsmessig vern for anklagede personer. Det bør innføres egnede framgangsmåter for å sikre tilstrekkelig vern for anklagede personer, særlig med hensyn til retten til vern av dennes personopplysninger og framgangsmåter som sikrer den anklagedes rett til forsvar og til å bli hørt før det tas en beslutning, samt retten til effektiv klageadgang for en domstol i forbindelse med en beslutning som gjelder vedkommende.

148) I dette direktiv bør det vises til sanksjoner og tiltak for å dekke alle tiltak som treffes etter at en overtredelse er begått, med sikte på å hindre ytterligere overtredelser, uavhengig av om de i henhold til nasjonal lovgivning anses som en sanksjon eller et tiltak.

149) Dette direktiv bør ikke berøre bestemmelser om strafferettslige sanksjoner i medlemsstatenes lovgivning.

150) Selv om det ikke er noe som hindrer medlemsstatene i å fastsette regler både for administrative og strafferettslige sanksjoner for de samme overtredelsene, bør de ikke være forpliktet til å fastsette bestemmelser om administrative sanksjoner for overtredelser av dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014 som omfattes av nasjonal strafferett. Medlemsstatene er i samsvar med nasjonal lovgivning ikke forpliktet til å ilegge både administrative og strafferettslige sanksjoner for samme overtredelse, men de bør kunne gjøre det dersom det er tillatt i henhold til deres nasjonale lovgivning. Opprettholdelse av strafferettslige sanksjoner i stedet for administrative sanksjoner ved overtredelser av dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014 bør imidlertid ikke begrense eller på annen måte påvirke vedkommende myndigheters mulighet for til rett tid å samarbeide med og få tilgang til og utveksle opplysninger med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater for formålene i dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014,

herunder etter at disse overtredelsene er brakt inn for vedkommende rettsmyndigheter for straffeforfølging.

151) For å verne kundene, og uten at det berører kundenes rett til å bringe sin sak inn for domstolene, er det hensiktsmessig at medlemsstatene sikrer at det opprettes offentlige eller private organer for utenrettslig tvisteløsning, for å samarbeide om å løse tvister på tvers av landegrensene, idet det tas hensyn til kommisjonsrekommandasjon 98/257/EF([36]) og kommisjonsrekommandasjon 2001/310/EF([37]). Når medlemsstatene innfører bestemmelser om klage- og erstatningsordninger for utenrettslig tvisteløsning, bør de oppmuntres til å anvende tverrnasjonale samarbeidsordninger, særlig nettverket for klager på finansielle tjenester (FIN-Net).

152) All utveksling eller overføring av opplysninger mellom vedkommende myndigheter, andre myndigheter, organer eller personer bør skje i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger til tredjestater som fastsatt i direktiv 95/46/EF. All utveksling eller overføring av personopplysninger mellom ESMA og tredjestater bør skje i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger som fastsatt i forordning (EF) nr. 45/2001.

153) Det er nødvendig å styrke bestemmelsene om utveksling av opplysninger mellom nasjonale vedkommende myndigheter samt å utvide deres forpliktelse til å bistå hverandre og samarbeide. På grunn av økende virksomhet over landegrensene bør vedkommende myndigheter gi hverandre de opplysningene som er nødvendige for at de skal kunne utøve sine funksjoner slik at dette direktiv håndheves på en effektiv måte, herunder i situasjoner der overtredelser eller mistanke om overtredelser kan berøre myndighetene i to eller flere medlemsstater. Ved utveksling av opplysninger kreves det streng taushetsplikt for å sikre at opplysningene overføres på en riktig måte, og at de berørte personenes rettigheter vernes.

154) Dersom driften av en handelsplass som har opprettet ordninger i en vertsstat, har fått vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og for investorvernet i denne vertsstaten, bør det fastsettes egnede samarbeidsordninger som velges ut blant de mulige samarbeidsformene mellom vedkommende myndigheter i hjemstaten og vertsstaten, og som står i forhold til behovet for grensekryssende tilsynssamarbeid, særlig som følge av arten og omfanget av innvirkningen på verdipapirmarkedene og investorvernet i vertsstaten, for eksempel utveksling av opplysninger på regelmessig grunnlag eller på anmodning, samråd og bistand.

155) For å nå målene for dette direktiv bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV delegeres til Kommisjonen når det gjelder nærmere bestemmelser om unntak, presiseringen av definisjoner, kriteriene for vurdering av et verdipapirforetaks planlagte erverv, de organisatoriske kravene til verdipapirforetak, godkjente offentliggjøringsordninger og leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer, håndteringen av interessekonflikter, atferdsregler i forbindelse med ytingen av investeringstjenester, utførelsen av ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden, behandlingen av kundeordrer, transaksjoner med kvalifiserte motparter, de omstendighetene som utløser et krav om opplysninger for verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, samt for operatører av et regulert marked, og de omstendighetene som utgjør betydelig skade for investorenes interesser og markedets ordnede virkemåte med sikte på suspensjon eller fjerning av finansielle instrumenter fra handel i en MHF, i en OHF eller på et regulert marked, vekstmarkedene for SMB-er, grensene som utløser forpliktelsene til posisjonsrapportering, samt kriteriene for at virksomheten til en handelsplass i en vertsstat kan anses å ha vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og for investorvernet. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerte rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.

---

[36] Kommisjonsrekommandasjon 98/257/EF av 30. mars 1998 om de prinsipper som får anvendelse på organer med ansvar for utenomrettslig løsning av forbrukertvister (EFT L 115 av 17.4.1998, s. 31).

[37] Kommisjonsrekommandasjon 2001/310/EF av 4. april 2001 om prinsipper for utenrettslige organer med ansvar for å løse forbrukertvister ved forlik (EFT L 109 av 19.4.2001, s. 56).

156) Tekniske standarder for finansielle tjenester bør sikre konsekvent harmonisering og tilstrekkelig vern av investorer, herunder slike som investerer i strukturerte innskudd, og forbrukere i hele Unionen. ESMA er et organ med høyt spesialisert sakkunnskap, og det ville derfor være effektivt og hensiktsmessig å gi denne myndigheten i oppgave å utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder og tekniske gjennomføringsstandarder som ikke innebærer politiske valg, med sikte på framlegging for Kommisjonen. For å sikre en ensartet investor- og forbrukervern på tvers av sektorer for finansielle tjenester bør ESMA, i den grad det er mulig, utføre sine oppgaver i nært samarbeid med Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet, EBA), som er opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010([38]), og med EIOPA.

157) Kommisjonen bør vedta utkastene til tekniske reguleringsstandarder som ESMA utarbeider om unntak knyttet til virksomhet som anses som en tilleggstjeneste til hovedvirksomheten, om de opplysningene som skal framlegges og visse krav innenfor rammen for framgangsmåtene for å innvilge og avslå søknader om tillatelse til verdipapirforetak, om erverv av en kvalifiserende eierandel, om algoritmebasert handel, om forpliktelsen til å utføre ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden, om suspensjon og fjerning av finansielle instrumenter fra handelen på et regulert marked, i en MHF eller i en OHF, om adgangen til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet, om opprettelse av en filial, om systemers motstandsdyktighet, automatiske handelssperrer og elektronisk handel, om minste tillatte kursendringer, om synkronisering av klokker, om opptak av finansielle instrumenter til notering, om posisjonsgrenser og posisjonshåndteringskontroller som gjelder for varederivater, om framgangsmåtene for å innvilge og avslå søknader om tillatelse til leverandører av datarapporteringstjenester, om organisatoriske krav til godkjente offentliggjøringsordninger, leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer og godkjente rapporteringsordninger og om samarbeid mellom vedkommende myndigheter. Kommisjonen bør vedta disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder ved hjelp av delegerte rettsakter i henhold til artikkel 290 i TEUV og i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

158) Kommisjonen bør også ha myndighet til å vedta tekniske gjennomføringsstandarder ved hjelp av gjennomføringsrettsakter i henhold til artikkel 291 i TEUV og i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010. ESMA bør utarbeide tekniske gjennomføringsstandarder som skal framlegges for Kommisjonen, om framgangsmåtene for å innvilge og avslå søknader om tillatelse til verdipapirforetak, om erverv av en kvalifiserende eierandel, om handelsprosessen ved avslutning av transaksjoner i MHF-er og OHF-er, om suspensjon og fjerning av finansielle instrumenter fra handel, om adgangen til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet, om opprettelse av en filial, om posisjonsrapportering for forskjellige kategorier av posisjonsinnehavere, om framgangsmåtene for å innvilge og avslå søknader om tillatelse, om framgangsmåtene og formatet for framlegging av opplysninger i forbindelse med offentliggjøring av beslutninger, om plikten til å samarbeide, om samarbeid mellom vedkommende myndigheter, om utveksling av opplysninger og om samråd før tillatelse gis til et verdipapirforetak.

159) Kommisjonen bør framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med en vurdering av OHF-enes virkemåte, hvordan ordningen for vekstmarked for SMB-er fungerer, virkningen av kravene til automatisert handel og høyfrekvenshandel, erfaringene med ordningen for forbud mot visse produkter eller metoder, og virkningene av tiltakene som gjelder varederivatmarkeder.

160) Kommisjonen bør innen 1. januar 2018 utarbeide en rapport om de potensielle virkningene på energiprisene og energimarkedets virkemåte som følge av at overgangsperioden som er fastsatt for anvendelsen av clearingplikten og marginkravene i forordning (EU) nr. 648/2012, utløper. Kommisjonen bør, dersom det er hensiktsmessig, framlegge et forslag til regelverk for å fastsette eller endre det berørte regelverket, herunder spesifikt sektorregelverk, for eksempel forordning (EU) nr. 1227/2011.

[38] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).

161) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU([39]) gjør det mulig for medlemsstatene å tillate at forvaltere av alternative investeringsfond (AIF-forvaltere) yter investeringstjenester i tillegg til den kollektive forvaltningen av alternative investeringsfond (AIF-er), herunder tjenester i form av porteføljeforvaltning av investeringer, investeringsrådgivning, oppbevaring og forvaltning av aksjer eller andeler i foretak for kollektiv investering samt mottak og formidling av ordrer som gjelder finansielle instrumenter. Ettersom kravene for yting av disse tjenestene harmoniseres i Unionen, bør AIF-forvaltere som vedkommende myndigheter i hjemstaten har gitt tillatelse til å yte disse tjenestene, ikke være underlagt ytterligere tillatelse i vertsstater eller noe annet tiltak som har samme virkning.

162) I henhold til den gjeldende rettslige rammen skal AIF-forvaltere som har tillatelse til å yte disse investeringstjenestene, og som har til hensikt å yte dem i andre medlemsstater enn hjemstaten, overholde ytterligere nasjonale krav, herunder om opprettelse av et eget rettssubjekt. For å fjerne hindringer for yting av harmoniserte investeringstjenester på tvers av landegrensene og for å sikre like konkurransevilkår for enheter som yter samme investeringstjenester i henhold til samme lovfestede krav, bør en AIF-forvalter som har tillatelse til å yte disse tjenestene, kunne yte dem på tvers av landegrensene, med forbehold for egnede meldingskrav, i henhold til tillatelsen som er gitt av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

163) Direktiv 2011/61/EU bør derfor endres.

164) Ettersom målet for dette direktiv, som er å skape et integrert finansmarked der investorer har effektivt vern og det samlede markedets effektivitet og integritet opprettholdes, krever at det fastsettes felles reguleringskrav som kan anvendes på verdipapirforetak uansett hvor i Unionen de har fått tillatelse, og som styrer regulerte markeders og andre handelssystemers virkemåte, for å hindre at manglende innsyn eller forstyrrelser på ett marked undergraver effektiviteten i Unionens finanssystem, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av direktivets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.

165) Med tanke på det økte antall oppgaver ESMA får i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, bør Europaparlamentet og Rådet sikre at det stilles tilstrekkelige personalressurser og økonomiske midler til rådighet.

166) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettigheter og de prinsipper som er anerkjent i pakten, særlig retten til vern av personopplysninger, frihet til å drive næringsvirksomhet, retten til forbrukervern, retten til effektiv klageadgang og rettferdig rettergang og retten til ikke å bli domfelt eller straffet to ganger for samme straffbare handling, og må gjennomføres i samsvar med disse rettighetene og prinsippene.

167) EUs datatilsynsorgan har blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i forordning (EF) nr. 45/2001 og avga en uttalelse 10. februar 2012([40]).

168) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter([41]) har medlemsstatene forpliktet seg til at meldingen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktiv anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.

169) Forpliktelsen til å innarbeide dette direktiv i nasjonal lovgivning bør begrenses til de bestemmelser som utgjør en vesentlig endring sammenlignet med de tidligere direktivene. Forpliktelsen til å innarbeide de bestemmelsene som er uendret, følger av de tidligere direktivene.

170) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning og datoene for anvendelse av direktivene angitt i vedlegg III del B.

---

[39] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om forvaltere av alternative investeringsfond og om endring av direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF og forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1).

[40] EUT C 147 av 25.5.2012, s. 1.

[41] EUT C 369 av 17.12.2011, s. 14.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Avdeling I

Virkeområde og definisjoner

Artikkel 1

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på verdipapirforetak, markedsoperatører, leverandører av datarapporteringstjenester og tredjestatsforetak som yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet gjennom opprettelse av en filial i Unionen.
2. I dette direktiv fastsettes krav med hensyn til følgende:
   a) vilkår for tillatelse til og drift av verdipapirforetak,
   b) tredjestatsforetaks yting av investeringstjenester eller utøvelse av investeringsvirksomhet gjennom opprettelse av en filial,
   c) tillatelse til og drift av regulerte markeder,
   d) tillatelse til og drift av leverandører av datarapporteringstjenester, og
   e) vedkommende myndigheters tilsyn, samarbeid og håndheving.
3. Følgende bestemmelser får også anvendelse på kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, når de yter en eller flere investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet:
   a) artikkel 2 nr. 2, artikkel 9 nr. 3 og artikkel 14 og 16–20,
   b) avdeling II kapittel II, unntatt artikkel 29 nr. 2 annet ledd,
   c) avdeling II kapittel III, unntatt artikkel 34 nr. 2 og 3 og artikkel 35 nr. 2–6 og 9,
   d) artikkel 67–75 og artikkel 80, 85 og 86.
4. Følgende bestemmelser får også anvendelse på verdipapirforetak og kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, når de selger eller gir råd til kunder i forbindelse med strukturerte innskudd:
   a) artikkel 9 nr. 3, artikkel 14 og artikkel 16 nr. 2, 3 og 6,
   b) artikkel 23–26, artikkel 28, artikkel 29 unntatt nr. 2 annet ledd, og artikkel 30, og
   c) artikkel 67–75.
5. Artikkel 17 nr. 1–6 får også anvendelse på medlemmer av eller deltakere på regulerte markeder og MHF-er, som det i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav a), e), i) og j) ikke kreves tillatelse for i henhold til dette direktiv.
6. Artikkel 57 og 58 får også anvendelse på personer som er unntatt i henhold til artikkel 2.
7. Alle multilaterale systemer for finansielle instrumenter skal drives i samsvar med enten bestemmelsene i avdeling II, når det gjelder MHF-er og OHF-er, eller bestemmelsene i avdeling III, når det gjelder regulerte markeder.

   Et verdipapirforetak som på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag i vesentlig grad handler for egen regning når det utfører kundeordrer utenfor et regulert marked, en MHF eller en OHF, skal drives i samsvar med avdeling III i forordning (EU) nr. 600/2014.

   Med forbehold for artikkel 23 og 28 i forordning (EU) nr. 600/2014 skal alle transaksjoner med finansielle instrumenter nevnt i første og annet ledd, som ikke gjennomføres gjennom multilaterale systemer eller systematiske internaliserere, overholde de relevante bestemmelsene i avdeling III i forordning (EU) nr. 600/2014.

Artikkel 2

Unntak

1. Dette direktiv får ikke anvendelse på
   a) forsikringsforetak eller foretak som utøver gjenforsikrings- og retrocesjonsvirksomhet som nevnt i direktiv 2009/138/EF, når de utøver virksomhet som er omhandlet i nevnte direktiv,
   b) personer som yter investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak,
   c) personer som yter en investeringstjeneste leilighetsvis i forbindelse med en yrkesvirksomhet som er underlagt lover og forskrifter eller yrkesetiske regler som ikke utelukker at tjenesten ytes,
   d) personer som handler for egen regning med andre finansielle instrumenter enn varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike, og som ikke yter andre investeringstjenester eller utøver annen investeringsvirksomhet med andre finansielle instrumenter enn varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike, med mindre disse personene
      i) er prisstillere,
      ii) er medlemmer av eller deltakere på et regulert marked eller en MHF, eller har direkte elektronisk tilgang til en handelsplass,
      iii) anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, eller

iv) handler for egen regning når de utfører kundeordrer.

Personer som er unntatt i henhold til bokstav a), i) eller j), trenger ikke å oppfylle vilkårene i denne bokstav for å være unntatt,

e) operatører med forpliktelser til overholdelse i henhold til direktiv 2003/87/EF, som ved handel med utslippskvoter ikke utfører kundeordrer, og som ikke yter andre investeringstjenester eller utøver annen investeringsvirksomhet enn handel for egen regning, forutsatt at disse personene ikke anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel,

f) personer som yter investeringstjenester som utelukkende består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse,

g) personer som yter investeringstjenester som bare består i å forvalte ordninger for arbeidstakernes medbestemmelse og å yte investeringstjenester utelukkende til sine morforetak, sine datterforetak eller til et av samme morforetaks andre datterforetak,

h) ESSB-medlemmer og andre nasjonale organer med lignende oppgaver i Unionen, andre offentlige organer som har ansvar for eller deltar i forvaltningen av offentlig gjeld i Unionen, og internasjonale finansinstitusjoner opprettet av to eller flere medlemsstater, som har som formål å tilføre kapital og gi finansiell bistand til de av deres medlemmer som er rammet eller truet av alvorlige finansieringsproblemer,

i) foretak for kollektiv investering og pensjonsfond, uansett om de er samordnet på unionsplan eller ikke, og depositarer og forvaltere av slike foretak,

j) personer

i) som handler for egen regning, herunder prisstillere, med varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike, unntatt personer som handler for egen regning når de utfører kundeordrer, eller

ii) som yter investeringstjenester, unntatt handel for egen regning, med varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike, til kundene eller leverandørene i sin hovedvirksomhet,

forutsatt

– at dette for hvert av disse tilfellene, på individuelt nivå og på samlet nivå, er en tilleggstjeneste til deres hovedvirksomhet på konsernplan, og at hovedvirksomheten ikke er yting av investeringstjenester i henhold til dette direktiv eller bankvirksomhet i henhold til direktiv 2013/36/EU, eller å opptre som prisstiller i forbindelse med varederivater,

– at disse personene ikke anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, og

– at disse personene hvert år underretter den berørte vedkommende myndighet om at de anvender dette unntaket, og på anmodning opplyser vedkommende myndighet om grunnlaget for at de anser at deres virksomhet i henhold til punkt i) og ii) er en tilleggstjeneste til deres hovedvirksomhet,

k) personer som yter investeringsrådgivning i forbindelse med en annen yrkesvirksomhet som ikke omfattes av dette direktiv, forutsatt at det ikke gis særlig godtgjøring for slik rådgivning,

l) sammenslutninger opprettet av danske og finske pensjonsfond utelukkende med det formål å forvalte eiendeler for pensjonsfond som er medlemmer av disse sammenslutningene,

m) «agenti di cambio» med virksomhet og oppgaver som omfattes av artikkel 201 i det italienske lovdekret nr. 58 av 24. februar 1998,

n) operatører av overføringsnett som definert i artikkel 2 nr. 4 i direktiv 2009/72/EF eller artikkel 2 nr. 4 i direktiv 2009/73/EF, når de utfører sine oppgaver i henhold til disse direktivene eller i henhold til forordning (EF) nr. 714/2009 eller forordning (EF) nr. 715/2009, eller i henhold til nettregler eller retningslinjer vedtatt i henhold til disse forordningene, enhver person som opptrer som tjenesteyter på deres vegne med sikte på å utføre deres oppgaver i henhold til disse regelverksaktene eller i henhold til nettregler eller retningslinjer vedtatt i henhold til disse forordningene, og enhver operatør eller forvalter av et energibalanseringssystem, et rørledningsnett eller et system for å opprettholde balansen mellom tilbudet av og etterspørselen etter energi, når de utfører slike oppgaver.

Dette unntaket får anvendelse på personer som utøver virksomhet som fastsatt i denne bokstav, bare når de utøver investeringsvirksomhet eller yter investeringstjenester i forbindelse med varederivater for å utøve denne virksomheten. Dette unntaket får ikke anvendelse med hensyn til drift av

et annenhåndsmarked, herunder en plattform for handel med finansielle overføringsrettigheter på annenhåndsmarkeder,

o) verdipapirsentraler som er regulert som slike i henhold til unionsretten, i det omfang de er regulert i henhold til den unionsretten.

2. De rettigheter som følger av dette direktiv, skal ikke omfatte yting av tjenester som motpart ved transaksjoner gjennomført av offentlige organer som har ansvar for å forvalte offentlig gjeld, eller av ESSB-medlemmer som utfører sine oppgaver i henhold til TEUV og protokoll 4 i vedtektene for Det europeiske system av sentralbanker og Den europeiske sentralbank, eller ivaretar lignende funksjoner i henhold til nasjonale bestemmelser.
3. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å klargjøre, med sikte på anvendelsen av nr. 1 bokstav c), når en virksomhet utøves leilighetsvis.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette, med sikte på anvendelsen av nr. 1 bokstav j), kriteriene for når en virksomhet kan anses for å være en tilleggstjeneste til hovedvirksomheten på konsernplan.

   Disse kriteriene skal ta hensyn til minst følgende:

   a) nødvendigheten av at tilleggstjenestene utgjør en mindre del av virksomheten på konsernplan,
   b) størrelsen på deres handelsvirksomhet sammenlignet med den samlede handelsvirksomheten på markedet for denne eiendelsklassen.

   Ved fastsettelsen av hvorvidt tilleggstjenester utgjør en mindre del av virksomheten på konsernplan, kan ESMA beslutte at det skal tas hensyn til den kapitalen som er investert i tilleggstjenesten i forhold til den kapitalen som er investert i hovedvirksomheten. Denne faktoren skal imidlertid under ingen omstendighet være tilstrekkelig til å bevise at virksomheten er en tilleggstjeneste til konsernets hovedvirksomhet.

   Virksomhetene nevnt i dette nummer skal vurderes på konsernplan.

   Elementene nevnt i annet og tredje ledd skal ikke omfatte

   a) konserninterne transaksjoner som omhandlet i artikkel 3 i forordning (EU) nr. 648/2012, for likviditets- eller risikostyringsformål i konsernet,
   b) transaksjoner med derivater som på en objektivt målbar måte reduserer de risikoene som er direkte knyttet til forretningsvirksomheten eller likviditetsfinansieringen,
   c) transaksjoner med varederivater og utslippskvoter som gjennomføres for å oppfylle forpliktelser til å tilføre en handelsplass likviditet, dersom disse forpliktelsene kreves av reguleringsmyndighetene i samsvar med unionsretten eller med nasjonale lover og forskrifter, eller av handelsplasser.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 3

Frivillige unntak

1. Medlemsstatene kan velge ikke å anvende dette direktiv på personer som de er hjemstat for, forutsatt at disse personenes virksomhet er omfattet av tillatelse og regulering på nasjonalt plan, og at disse personene

   a) ikke får oppbevare kunders midler eller verdipapirer, og derfor ikke på noe tidspunkt får sette seg i gjeld til kundene,
   b) ikke får yte andre investeringstjenester enn mottak og formidling av ordrer i omsettelige verdipapirer og andeler i foretak for kollektiv investering og/eller investeringsrådgivning i forbindelse med slike finansielle instrumenter, og
   c) i forbindelse med denne tjenesteytingen kan formidle ordrer bare til
      i) verdipapirforetak som har tillatelse i henhold til dette direktiv,
      ii) kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU,
      iii) filialer av verdipapirforetak eller av kredittinstitusjoner som har tillatelse i en tredjestat og som er underlagt og overholder tilsynsregler som vedkommende myndigheter anser som minst like strenge som reglene i dette direktiv, i forordning (EU) nr. 575/2013 eller i direktiv 2013/36/EU,
      iv) foretak for kollektiv investering som i henhold til en medlemsstats lovgivning har tillatelse til å markedsføre andeler

overfor allmennheten og overfor forvaltere av slike foretak, eller

v) investeringsselskaper med fast kapital i henhold til artikkel 17 nr. 7 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/30/EU([42]), hvis verdipapirer noteres eller omsettes på et regulert marked i en medlemsstat, eller

d) yter investeringstjenester bare i tilknytning til varer, utslippskvoter og/eller derivater av slike, og bare med sikte på å dekke kundenes forretningsmessige risikoer, dersom disse kundene utelukkende er lokale elektrisitetsforetak som definert i artikkel 2 nr. 35 i direktiv 2009/72/EF og/eller naturgassforetak som definert i artikkel 2 nr. 1 i direktiv 2009/73/EF, og forutsatt at disse kundene i fellesskap innehar 100 % av disse personenes kapital eller stemmerettigheter, utøver felles kontroll og unntas i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav j) i dette direktiv dersom de selv yter disse investeringstjenestene, eller

e) yter investeringstjenester bare i tilknytning til utslippskvoter og/eller derivater av slike, og bare med sikte på å dekke kundenes forretningsmessige risikoer, dersom disse kundene utelukkende er driftsansvarlige som definert i artikkel 3 bokstav f) i direktiv 2003/87/EF, og forutsatt at disse kundene i fellesskap innehar 100 % av disse personenes kapital eller stemmerettigheter, utøver felles kontroll og unntas i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav j) i dette direktiv dersom de selv yter disse investeringstjenestene.

2. Medlemsstatenes ordninger skal pålegge personene nevnt i nr. 1 krav som minst tilsvarer følgende krav i dette direktiv:

a) vilkår og framgangsmåter for tillatelse og løpende tilsyn som fastsatt i artikkel 5 nr. 1 og 3, artikkel 7–10 og 21–23 og i de tilsvarende delegerte rettsaktene som Kommisjonen vedtar i samsvar med artikkel 89,

b) atferdsregler som fastsatt i artikkel 24 nr. 1 og 3–5, 7 og 10, artikkel 25 nr. 2, 5 og 6 og, når den nasjonale ordningen tillater at disse personene utpeker tilknyttede agenter, artikkel 29, og i de respektive gjennomføringstiltakene,

c) organisatoriske krav som fastsatt i artikkel 16 nr. 3 første, sjette og sjuende ledd, og i artikkel 16 nr. 6 og 7, og i de tilsvarende delegerte rettsaktene som Kommisjonen vedtar i samsvar med artikkel 89.

Medlemsstatene skal kreve at personer som unntas fra dette direktiv i henhold til denne artikkel, skal være dekket av en erstatningsordning for investorer, som anerkjennes i samsvar med direktiv 97/9/EF. Medlemsstatene kan tillate at verdipapirforetak ikke omfattes av en slik ordning, forutsatt at de har en yrkesansvarsforsikring som, idet det tas hensyn til størrelsen, risikoprofilen og den rettslige formen til personene som unntas i henhold til nr. 1 i denne artikkel, sikrer deres kunder tilsvarende vern.

Som unntak fra denne bokstav annet ledd kan medlemsstater som allerede før 2. juli 2014 har innført slike lover og forskrifter, fram til 3. juli 2019 kreve at personer som unntas fra dette direktiv i henhold til nr. 1 i denne artikkel, når de yter investeringstjenester i form av mottak og formidling av ordrer og/eller investeringsrådgivning i forbindelse med andeler i foretak for kollektiv investering og opptrer som formidler for et forvaltningsselskap som definert i direktiv 2009/65/EF, er solidarisk ansvarlige med forvaltningsselskapet for eventuelle skader kunden er påført i forbindelse med disse tjenestene.

3. Personer som unntas fra dette direktiv i henhold til nr. 1, skal ikke ha adgang til å yte tjenester eller utøve virksomhet for å opprette filialer i henhold til henholdsvis artikkel 34 og 35.

4. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og ESMA når de benytter valgmuligheten i henhold til denne artikkel, og skal sikre at det av enhver tillatelse som gis i samsvar med nr. 1, framgår at den gis i samsvar med denne artikkel.

5. Medlemsstatene skal formidle til ESMA de internrettslige bestemmelsene som tilsvarer de kravene i dette direktiv som er angitt i nr. 2.

Artikkel 4

Definisjoner

1. I dette direktiv menes med:

1) «verdipapirforetak» enhver juridisk person som til vanlig utøver et yrke eller en virksomhet som består i å yte en eller flere

[42] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/30/EU av 25. oktober 2012 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i artikkel 54 annet ledd i traktaten om Den europeiske unions virkemåte for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser når det gjelder stiftelsen av allmennaksjeselskaper og sikring og endring av deres kapital, med det formål å gjøre slike garantier likeverdige (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 74).

investeringstjenester til tredjeparter og/eller utøve en eller flere former for investeringsvirksomhet på forretningsmessig grunnlag.

Medlemsstatene kan la definisjonen av verdipapirforetak omfatte foretak som ikke er juridiske personer, forutsatt at

a) deres rettslige status gir tredjeparters interesser like godt vern som det som gis av juridiske personer, og
b) de er underlagt et tilsvarende tilsyn tilpasset deres juridiske form.

Når slike fysiske personer yter tjenester som medfører oppbevaring av tredjeparters midler eller omsettelige verdipapirer, kan de imidlertid betraktes som verdipapirforetak etter dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014 bare dersom følgende vilkår er oppfylt, med forbehold for øvrige krav i dette direktiv, i forordning (EU) nr. 600/2014 og i direktiv 2013/36/EU:

a) tredjeparters eiendomsrett til verdipapirer og midler skal være sikret, særlig dersom foretaket eller foretakets eiere blir insolvente, eller ved utlegg, motregningskrav eller andre rettslige skritt som tas av foretakets eller dets eieres kreditorer,
b) foretaket skal være underlagt regler for tilsyn med foretakets, herunder eiernes, solvens,
c) foretakets årsregnskap skal revideres av en eller flere personer som etter nasjonal lovgivning er godkjent til å revidere regnskaper,
d) når et foretak har bare én eier, skal vedkommende sørge for at investorene vernes dersom foretakets virksomhet opphører fordi eieren dør eller blir arbeidsudyktig, eller som følge av andre lignende forhold,

2) «investeringstjenester og investeringsvirksomhet» enhver tjeneste og virksomhet som er oppført i vedlegg I avsnitt A i forbindelse med et av instrumentene som er angitt i vedlegg I avsnitt C.

Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 som fastsetter følgende:

a) hvilke derivatkontrakter nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 6 som har samme egenskaper som energiprodukter i engrosmarkedet som skal gjøres opp fysisk, og C6-energiderivatkontrakter,
b) hvilke derivatkontrakter nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 7 som har samme egenskaper som andre finansielle derivater,
c) hvilke derivatkontrakter nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 10 som har samme egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om de omsettes på et regulert marked, i en MHF eller i en OHF,

3) «tilleggstjenester» tjenestene som er oppført i vedlegg I avsnitt B,
4) «investeringsrådgivning» personlige anbefalinger til en kunde, enten på dennes anmodning eller på verdipapirforetakets initiativ, med hensyn til en eller flere transaksjoner i forbindelse med finansielle instrumenter,
5) «utførelse av ordrer på vegne av kunder» inngåelse av avtaler om kjøp eller salg av ett eller flere finansielle instrumenter på vegne av kunder, herunder inngåelse av avtaler om salg på utstedelsestidspunktet av finansielle instrumenter som utstedes av et verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon,
6) «handel for egen regning» handel med egenkapital som fører til transaksjoner med ett eller flere finansielle instrumenter,
7) «prisstiller» en person som på finansmarkedene på kontinuerlig grunnlag tilbyr kjøp og salg av finansielle instrumenter for egen regning til priser vedkommende selv fastsetter,
8) «porteføljeforvaltning» forvaltning av porteføljer på skjønnsmessig grunnlag i samsvar med fullmakter gitt av kunder, dersom slike porteføljer omfatter ett eller flere finansielle instrumenter,
9) «kunde» en fysisk eller juridisk person som et verdipapirforetak yter investeringstjenester eller tilleggstjenester til,
10) «profesjonell kunde» en kunde som oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg II,
11) «detaljkunde» en kunde som ikke er en profesjonell kunde,
12) «vekstmarked for SMB-er» en MHF som er registrert som et vekstmarked for SMB-er i samsvar med artikkel 33,
13) «små og mellomstore bedrifter», ved anvendelsen av dette direktiv, selskaper med en gjennomsnittlig markedsverdi på under 200 000 000 euro beregnet på grunnlag av sluttkursen for de tre foregående kalenderårene,
14) «ordre med prisbegrensning» en ordre om å kjøpe eller selge et bestemt antall av et

finansielt instrument til en angitt pris eller bedre,

15) «finansielt instrument» instrumentene som angis i vedlegg I avsnitt C,

16) «C6-energiderivatkontrakter» opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler og enhver annen derivatkontrakt nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 6 som gjelder kull eller olje som omsettes i en OHF og skal gjøres opp fysisk,

17) «pengemarkedsinstrumenter» de kategoriene av instrumenter som vanligvis omsettes på pengemarkedet, for eksempel statskasseveksler, innskuddsbevis og sertifikater, unntatt betalingsmidler,

18) «markedsoperatør» en eller flere personer som forvalter og/eller driver virksomheten på et regulert marked, og som selv kan være det regulerte markedet,

19) «multilateralt system» ethvert system eller enhver fasilitet der forskjellige tredjeparters kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter kan samvirke i systemet,

20) «systematisk internaliserer» et verdipapirforetak som på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag i vesentlig grad handler for egen regning ved å utføre kundeordrer utenfor et regulert marked, en MHF eller en OHF uten å drive et multilateralt system.

Hvorvidt grunnlaget er hyppig og systematisk, skal måles ut fra antall OTC-transaksjoner med det finansielle instrumentet som verdipapirforetaket gjennomfører for egen regning når de utfører kundeordrer. Hvorvidt grunnlaget er vesentlig, skal måles enten ut fra størrelsen på den OTC-handelen som verdipapirforetaket gjennomfører i forhold til verdipapirforetakets samlede handel i et bestemt finansielt instrument, eller ut fra størrelsen på den OTC-handelen som verdipapirforetaket gjennomfører, i forhold til den samlede handelen i Unionen med et bestemt finansielt instrument. Definisjonen av en systematisk internaliserer får anvendelse bare dersom de forhåndsfastsatte grensene både for et hyppig og systematisk grunnlag og for et vesentlig grunnlag er overskredet, eller dersom et verdipapirforetak velger å være omfattet av ordningen for systematiske internaliserere,

21) «regulert marked» et multilateralt system som drives og/eller forvaltes av en markedsoperatør og som oppretter forbindelse eller gjør det mulig å opprette forbindelse mellom flere tredjeparters kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter – i systemet og i samsvar med dets faste regler – på en måte som fører til at det inngås en kontrakt om finansielle instrumenter som er opptatt til notering i henhold til dette markedets regler og/eller systemer, og som har fått tillatelse og fungerer regelmessig og i samsvar med avdeling III i dette direktiv,

22) «multilateral handelsfasilitet» eller «MHF» et multilateralt system som drives av et verdipapirforetak eller en markedsoperatør og som oppretter forbindelse mellom flere tredjeparters kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter – i systemet og i samsvar med faste regler – på en måte som fører til at det inngås en kontrakt i samsvar med avdeling II i dette direktiv,

23) «organisert handelsfasilitet» eller «OHF» et multilateralt system som ikke er et regulert marked eller en MHF, og der forskjellige tredjeparters kjøps- og salgsinteresser i obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater kan samvirke i systemet på en måte som fører til at det inngås en kontrakt i samsvar med avdeling II i dette direktiv,

24) «handelsplass» et regulert marked, en MHF eller en OHF,

25) «likvid marked» et marked for et finansielt instrument eller en klasse av finansielle instrumenter som det til enhver tid finnes beredte og villige kjøpere og selgere til, og som vurderes i samsvar med følgende kriterier, idet det tas hensyn til de særlige markedsstrukturene for det særskilte finansielle instrumentet eller den særskilte klassen av finansielle instrumenter:

a) den gjennomsnittlige transaksjonshyppigheten og -størrelsen under ulike markedsvilkår, idet det tas hensyn til produktenes art og livssyklus i den berørte klassen av finansielle instrumenter,

b) antallet og typen markedsdeltakere, herunder forholdet mellom antallet markedsdeltakere og antallet instrumenter som handles når det gjelder et visst produkt,

c) gjennomsnittlig kjøpskurs-salgskursdifferanse, dersom slike opplysninger er tilgjengelige,

26) «vedkommende myndighet» myndigheten som er utpekt av hver medlemsstat i sam-

svar med artikkel 67, med mindre annet er angitt i dette direktiv,

27) «kredittinstitusjon» en kredittinstitusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i forordning (EU) nr. 575/2013,

28) «forvaltningsselskap for UCITS-fond» et forvaltningsselskap som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF([43]),

29) «tilknyttet agent» en fysisk eller juridisk person som for bare ett verdipapirforetaks regning og på dets hele og fulle ansvar markedsfører investeringstjenester og/eller tilleggstjenester til kunder eller potensielle kunder, mottar og formidler instrukser eller ordrer fra kunden i forbindelse med investeringstjenester eller finansielle instrumenter, plasserer finansielle instrumenter eller gir råd til kunder eller potensielle kunder i forbindelse med slike finansielle instrumenter eller tjenester,

30) «filial» et annet forretningssted enn hovedkontoret, som er en del av et verdipapirforetak, som er uten selvstendig rettsevne og som yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet, og som også kan yte tilleggstjenester som verdipapirforetaket har fått tillatelse til. Alle forretningssteder etablert i samme medlemsstat av et verdipapirforetak med hovedkontor i en annen medlemsstat, skal anses som én enkelt filial,

31) «kvalifiserende eierandel» en direkte eller indirekte eierandel i et verdipapirforetak som utgjør minst 10 % av kapitalen eller stemmerettene, som fastsatt i artikkel 9 og 10 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/109/EF([44]), idet det tas hensyn til vilkårene for sammenlegging av disse som fastsatt i artikkel 12 nr. 4 og 5 i nevnte direktiv, eller som gjør det mulig å øve betydelig innflytelse på ledelsen av verdipapirforetaket der eierandelen besittes,

32) «morforetak» et morforetak som definert i artikkel 2 nr. 9 og artikkel 22 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU([45]),

33) «datterforetak» et datterforetak i henhold til artikkel 2 nr. 10 og artikkel 22 i direktiv 2013/34/EU, herunder ethvert datterforetak av et datterforetak av morforetaket som står i spissen for disse foretakene,

34) «konsern» et konsern som definert i artikkel 2 nr. 11 i direktiv 2013/34/EU,

35) «nære forbindelser» en situasjon der to eller flere fysiske eller juridiske personer er knyttet til hverandre gjennom
   a) en kapitalinteresse i form av eierskap, enten direkte eller ved kontroll av minst 20 % av et foretaks stemmeretter eller kapital,
   b) kontroll, dvs. ved en forbindelse mellom et morforetak og et datterforetak i alle tilfeller omhandlet i artikkel 22 nr. 1 og 2 i direktiv 2013/34/EU, eller ved en tilsvarende forbindelse mellom enhver fysisk eller juridisk person og et foretak; ethvert datterforetak av et datterforetak anses også som datterforetak av morforetaket som står i spissen for disse foretakene,
   c) begge eller alle er varig knyttet til samme person gjennom kontroll,

36) «ledelsesorgan» det eller de organer i et verdipapirforetak eller hos en markedsoperatør eller en leverandør av datarapporteringstjenester som er utpekt i samsvar med nasjonal lovgivning, som har fullmakt til å fastsette foretakets strategi, mål og overordnede ledelsesprinsipper, og som kontrollerer og overvåker ledelsens beslutningstaking og de personer som i praksis leder foretakets virksomhet.

   Når det i dette direktiv vises til ledelsesorganet, og der ledelsesorganets ledelses- og tilsynsfunksjoner i henhold til nasjonal lovgivning overdras til forskjellige organer eller forskjellige medlemmer innenfor ett organ, skal medlemsstatene identifisere de ansvarlige organene eller de ansvarlige medlemmene av ledelsesorganet i samsvar med sin nasjonale lovgivning, med mindre annet er fastsatt i dette direktiv,

37) «øverste ledelse» de fysiske personer som utøver ledelsesfunksjoner i et verdipapir-

---

[43] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og forskrifter om foretak for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) (EUT L 302 av 17.11.2009, s. 32).

[44] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om harmonisering av innsynskrav med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer som er opptatt til notering på et regulert marked, og om endring av direktiv 2001/34/EF (EUT L 390 av 31.12.2004, s. 38).

[45] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av |europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).

foretak eller hos en markedsoperatør eller en leverandør av datarapporteringstjenester og som er ansvarlige for enhetens daglige ledelse og overfor ledelsesorganet, herunder for gjennomføringen av foretakets strategier som gjelder foretakets og dets personales distribusjon av tjenester og produkter til kundene,

38) «prinsipalmatchingshandel» en transaksjon der en koordinator trer inn mellom kjøper og selger i transaksjonen på en slik måte at transaksjonen aldri utsettes for markedsrisiko under gjennomføringen, der begge sider av transaksjonen gjennomføres samtidig, og der transaksjonen inngås til en pris som ikke gir koordinatoren noen annen fortjeneste eller noe annet tap enn en provisjon, et gebyr eller en avgift for transaksjonen som er angitt på forhånd,

39) «algoritmebasert handel» handel med finansielle instrumenter der en dataalgoritme automatisk bestemmer forskjellige parametrer i forbindelse med en ordre, for eksempel hvorvidt ordren skal iverksettes, tidspunkt, pris eller mengde, og hvordan ordren skal håndteres etter iverksettingen, med begrenset eller ingen medvirkning fra mennesker, og der handelen ikke omfatter systemer som anvendes bare for å videresende ordrer til en eller flere handelsplasser eller for å behandle ordrer uten fastsettelse av handelsparametrer eller til å bekrefte ordrer eller behandle utførte transaksjoner etter handel,

40) «teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel» enhver teknikk for algoritmebasert handel som kjennetegnes av
   a) en infrastruktur som skal redusere latenstiden i nettet og andre typer latens, herunder minst et av følgende systemer for algoritmebasert registrering av ordrer: samlokalisering, nærhetsbaserte vertstjenester («proximity hosting») eller direkte elektronisk høyhastighetstilgang,
   b) systemet tar beslutninger om iverksetting, generering, videresending eller utførelse av ordrer uten menneskers medvirkning for hver enkelt handel eller ordre, og
   c) store intradagsmengder av meldinger som utgjør ordrer, pristilbud eller annulleringer,

41) «direkte elektronisk tilgang» en ordning der et medlem eller en deltaker eller kunde på en handelsplass gir en person tillatelse til å bruke sin handelskode slik at denne personen elektronisk kan sende ordrer knyttet til et finansielt instrument direkte til handelsplassen, og dette omfatter ordninger som innebærer at en person bruker medlemmets eller deltakerens eller kundens infrastruktur eller et tilkoplingssystem som gjøres tilgjengelig av medlemmet eller deltakeren eller kunden, for å overføre ordrene (direkte markedsadgang), og ordninger der en slik infrastruktur ikke brukes av en person (sponset tilgang),

42) «kryssalg» tilbud om en investeringstjeneste sammen med en annen tjeneste eller et annet produkt som en del av en pakke eller som et vilkår for samme avtale eller pakke,

43) «strukturert innskudd» innskudd som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU([46]), som skal tilbakebetales fullt ut ved forfall i henhold til vilkår som innebærer at en eventuell rente eller premie vil bli betalt eller utsettes for risiko etter en formel som omfatter blant faktorer som for eksempel:
   a) en indeks eller en kombinasjon av indekser, unntatt innskudd med variabel rente der avkastningen er direkte knyttet til en renteindeks, for eksempel Euribor eller Libor,
   b) et finansielt instrument eller en kombinasjon av finansielle instrumenter,
   c) en vare eller en kombinasjon av varer eller andre fysiske eller ikke-fysiske eiendeler som ikke kan overdras, eller
   d) en valutakurs eller en kombinasjon av valutakurser,

44) «omsettelige verdipapirer» de kategoriene av verdipapirer som kan omsettes på kapitalmarkedet, unntatt betalingsmidler, for eksempel:
   a) aksjer i selskaper og andre verdipapirer som kan sidestilles med aksjer i selskaper, ansvarlige selskaper eller andre foretak, og depotbevis for aksjer,
   b) obligasjoner eller andre typer gjeldsinstrumenter, herunder depotbevis for slike verdipapirer,
   c) alle andre verdipapirer som gir rett til å kjøpe eller selge slike omsettelige verdi-

[46] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU av 16. april 2014 om innskuddsgarantiordninger (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 149).

papirer, eller som fører til kontantoppgjør fastsatt med henvisning til omsettelige verdipapirer, valutaer, rentesatser eller renteavkastning, varer eller andre indekser eller mål,

45) «depotbevis» verdipapirer som kan omsettes på kapitalmarkedet og som gir eiendomsrett til verdipapirer utstedt av en utenlandsk utsteder, samtidig som de kan bli opptatt til notering på et regulert marked og omsettes uavhengig av verdipapirene fra den utenlandske utstederen,

46) «børshandlet fond» et fond der minst en andels- eller aksjeklasse handles hele dagen på minst en handelsplass og med minst en prisstiller som treffer tiltak for å sikre at prisen på dets andeler eller aksjer på handelsplassen ikke avviker betydelig fra deres netto andelsverdi og eventuelt fra deres veiledende netto andelsverdi,

47) «sertifikater» sertifikater som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 27 i forordning (EU) nr. 600/2014,

48) «strukturerte finansielle produkter» strukturerte finansielle produkter som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 28 i forordning (EU) nr. 600/2014,

49) «derivater» derivater som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 29 i forordning (EU) nr. 600/2014,

50) «varederivater» varederivater som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 30 i forordning (EU) nr. 600/2014,

51) «sentral motpart» en sentral motpart som definert i artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012,

52) «godkjent offentliggjøringsordning» en person som i henhold til dette direktiv har tillatelse til å offentliggjøre handelsrapporter på verdipapirforetaks vegne i henhold til artikkel 20 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014,

53) «leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem» en person som i henhold til dette direktiv har tillatelse til å samle inn handelsrapporter om finansielle instrumenter oppført i artikkel 6, 7, 10, 12, 13, 20 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014 fra regulerte markeder, MHF-er, OHF-er og godkjente offentliggjøringsordninger, og til å konsolidere dem i en kontinuerlig elektronisk direkte datastrøm med opplysninger om priser og volum for hvert enkelt finansielt instrument,

54) «godkjent rapporteringsordning» en person som har tillatelse i henhold til dette direktiv til på vegne av verdipapirforetak å levere rapporteringsopplysninger om transaksjoner til vedkommende myndigheter eller ESMA,

55) «hjemstat»
   a) når det gjelder verdipapirforetak:
      i) dersom verdipapirforetaket er en fysisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt hovedkontor,
      ii) dersom verdipapirforetaket er en juridisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt forretningskontor,
      iii) dersom verdipapirforetaket i henhold til nasjonal lovgivning ikke har noe forretningskontor, medlemsstaten der det har sitt hovedkontor,
   b) når det gjelder et regulert marked, medlemsstaten der det regulerte markedet er registrert eller, dersom det regulerte markedet i henhold til nevnte medlemsstats lovgivning ikke har noe forretningskontor, medlemsstaten der det har sitt hovedkontor,
   c) når det gjelder en godkjent offentliggjøringsordning, en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem eller en godkjent rapporteringsordning:
      i) dersom den godkjente offentliggjøringsordningen, leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem eller den godkjente rapporteringsordningen er en fysisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt hovedkontor,
      ii) dersom den godkjente offentliggjøringsordningen, leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem eller den godkjente rapporteringsordningen er en juridisk person, medlemsstaten der vedkommende har sitt forretningskontor,
      iii) dersom den godkjente offentliggjøringsordningen, leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem eller den godkjente rapporteringsordningen i henhold til nasjonal lovgivning ikke har noe forretningskontor, den medlemsstat der denne har sitt hovedkontor,

56) «vertsstat» en annen medlemsstat enn hjemstaten, der et verdipapirforetak har en filial eller yter investeringstjenester og/

eller utøver investeringsvirksomhet, eller medlemsstaten der et regulert marked stiller egnede ordninger til rådighet for å gi lettere tilgang til handel i sitt system for fjernmedlemmer eller -deltakere som er etablert i den samme medlemsstaten,

57) «tredjestatsforetak» et foretak som, dersom dets hovedkontor eller forretningskontor hadde ligget i Unionen, ville vært en kredittinstitusjon som yter investeringstjenester eller utfører investeringsvirksomhet, eller et verdipapirforetak,

58) «energiprodukt i engrosmarkedet» energiprodukt i engrosmarkedet som definert i artikkel 4 nr. 2 i forordning (EU) nr. 1227/2011,

59) «landbruksvarederivater» derivatkontrakter som gjelder produktene oppført i artikkel 1 og i del I–XX og XXIV/1 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013([47]),

60) «offentlig utsteder» en av følgende enheter som utsteder gjeldsinstrumenter:
   i) Unionen,
   ii) en medlemsstat, herunder en offentlig myndighet, et organ eller et spesialforetak i medlemsstaten,
   iii) når det gjelder en medlemsstat som er en forbundsstat, en delstat i forbundsstaten,
   iv) et spesialforetak for flere medlemsstater,
   v) en internasjonal finansinstitusjon opprettet av to eller flere medlemsstater, som har som formål å tilføre kapital og gi finansiell bistand til de av dens medlemmer som er rammet eller truet av alvorlige finansieringsproblemer, eller
   vi) Den europeiske investeringsbank,

61) «statspapirer» et gjeldsinstrument utstedt av en offentlig utsteder,

62) «varig medium» enhver innretning som
   a) gjør en kunde i stand til å lagre opplysninger som er rettet personlig til denne kunden og på en slik måte at denne i framtiden kan få tilgang til opplysningene i en periode som er tilstrekkelig for opplysningenes formål, og
   b) gjør det mulig å gjenskape de lagrede opplysningene i uendret form,

63) «leverandør av datarapporteringstjenester» en godkjent offentliggjøringsordning, en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem eller en godkjent rapporteringsordning.

2. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å angi nærmere visse tekniske elementer i definisjonene fastsatt i nr. 1 for å tilpasse dem til markedsutviklingen, den teknologiske utviklingen og erfaringene med atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, og for å sikre en ensartet anvendelse av dette direktiv.

Avdeling II

Vilkår for tillatelse til og drift av verdipapirforetak

Kapittel I

Vilkår og framgangsmåter for å gi tillatelse

Artikkel 5

Vilkår for å gi tillatelse

1. Hver medlemsstat skal kreve at yting av investeringstjenester og/eller utøvelse av investeringsvirksomhet innenfor ordinær næring eller virksomhet skal være underlagt forhåndstillatelse i samsvar med dette kapittel. Slik tillatelse skal gis av vedkommende myndighet i hjemstaten utpekt i samsvar med artikkel 67.
2. Som unntak fra nr. 1 skal medlemsstatene tillate alle markedsoperatører å drive en MHF eller en OHF, forutsatt at det på forhånd er fastslått at de overholder dette kapittel.
3. Medlemsstatene skal registrere alle verdipapirforetak. Registeret skal være offentlig tilgjengelig og skal inneholde opplysninger om hvilke tjenester eller hvilken virksomhet verdipapirforetakets tillatelse gjelder for. Det skal ajourføres regelmessig. Alle tillatelser skal meldes til ESMA.

   ESMA skal opprette en liste over alle verdipapirforetak i Unionen. Listen skal inneholde opplysninger om hvilke tjenester eller hvilken virksomhet hvert verdipapirforetak har tillatelse til å yte eller utøve, og skal regelmessig ajourføres. ESMA skal offentliggjøre og ajourføre denne listen på sitt nettsted.

   Når en vedkommende myndighet har tilbakekalt en tillatelse i samsvar med artikkel 8

[47] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013 av 17. desember 2013 om opprettelse av en felles markedsordning for landbruksprodukter og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 671).

bokstav b)–d), skal tilbakekallingen vises på listen i en periode på fem år.

4. Hver medlemsstat skal kreve at
   a) ethvert verdipapirforetak som er en juridisk person, har sitt hovedkontor i samme medlemsstat som det har sitt forretningskontor,
   b) ethvert verdipapirforetak som ikke er en juridisk person, eller ethvert verdipapirforetak som er en juridisk person, men som i henhold til nasjonal lovgivning ikke har noe forretningskontor, har sitt hovedkontor i den medlemsstaten der det faktisk driver sin virksomhet.

Artikkel 6

Tillatelsens virkeområde

1. Hjemstaten skal sikre at det i tillatelsen angis hvilke investeringstjenester eller hvilken investeringsvirksomhet verdipapirforetaket har tillatelse til å yte eller utøve. Tillatelsen kan omfatte en eller flere av tilleggstjenestene som er oppført i vedlegg I avsnitt B. Det skal ikke under noen omstendigheter gis tillatelse til å yte bare tilleggstjenester.
2. Et verdipapirforetak som ønsker tillatelse til å utvide sin virksomhet med ytterligere investeringstjenester eller -virksomhet eller tilleggstjenester som ikke var forutsett da den første tillatelsen ble gitt, skal framlegge en søknad om utvidelse av tillatelsen.
3. Tillatelsen skal være gyldig i hele Unionen og skal gjøre det mulig for et verdipapirforetak å yte tjenestene eller utøve virksomheten som det har fått tillatelse til, i hele Unionen, enten gjennom etableringsretten, herunder gjennom en filial, eller gjennom adgangen til å yte tjenester.

Artikkel 7

Framgangsmåter for å innvilge og avslå søknader om tillatelse

1. Vedkommende myndighet skal ikke gi tillatelse før den er overbevist om at søkeren oppfyller alle krav i bestemmelsene vedtatt i henhold til dette direktiv.
2. Verdipapirforetaket skal framlegge alle opplysninger, herunder en virksomhetsplan der det blant annet angis hvilken type virksomhet som er planlagt samt organisasjonsstruktur, som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at verdipapirforetaket, når den første tillatelsen gis, har truffet alle nødvendige tiltak for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til dette kapittel.
3. Søkeren skal innen seks måneder etter at en fullstendig søknad er innlevert, underrettes om hvorvidt tillatelse er gitt.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
   a) hvilke opplysninger som skal framlegges for vedkommende myndigheter i henhold til nr. 2 i denne artikkel, herunder virksomhetsplanen,
   b) hvilke krav som får anvendelse på ledelsen av verdipapirforetak i henhold til artikkel 9 nr. 6, og hvilke opplysninger som skal gis i meldinger i henhold til artikkel 9 nr. 5,
   c) hvilke krav som får anvendelse på aksjeeiere og deltakere med kvalifiserende eierandeler, samt forhold som kan hindre vedkommende myndighet i effektivt å utføre sine tilsynsoppgaver, i henhold til artikkel 10 nr. 1 og 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for melding eller framlegging av opplysninger fastsatt i nr. 2 i denne artikkel og i artikkel 9 nr. 5.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 8

Tilbakekalling av tillatelser

Vedkommende myndighet kan tilbakekalle tillatelsen til et verdipapirforetak dersom foretaket

a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har opphørt å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,

c) ikke lenger oppfyller vilkårene tillatelsen ble gitt på, for eksempel overholdelse av kravene i forordning (EU) nr. 575/2013,
d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelsene om driftsvilkår for verdipapirforetak som er vedtatt i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014,
e) kommer inn under et av de tilfellene der det i nasjonal lovgivning, med hensyn til forhold som ikke omfattes av dette direktivs virkeområde, er fastsatt at tillatelsen skal tilbakekalles.

Enhver tilbakekalling av tillatelser skal meldes til ESMA.

Artikkel 9

Ledelsesorgan

1. Vedkommende myndigheter som gir tillatelse i samsvar med artikkel 5, skal sikre at verdipapirforetak og deres ledelsesorganer oppfyller artikkel 88 og artikkel 91 i direktiv 2013/36/EU.

ESMA og EBA skal sammen vedta retningslinjer om de forholdene som er angitt i artikkel 91 nr. 12 i direktiv 2013/36/EU.

2. Når vedkommende myndigheter gir tillatelse i samsvar med artikkel 5, kan de gi medlemmer av ledelsesorganet tillatelse til å inneha ytterligere én post uten ledelsesansvar i ledelsesorganet, i tillegg til det som er tillatt i henhold til artikkel 91 nr. 3 i direktiv 2013/36/EU. Vedkommende myndigheter skal regelmessig underrette ESMA om slike tillatelser.

EBA og ESMA skal samordne innsamlingen av opplysninger som gis om verdipapirforetak i henhold til første ledd i dette nummer og artikkel 91 nr. 6 i direktiv 2013/36/EU.

3. Medlemsstatene skal sikre at et verdipapirforetaks ledelsesorgan definerer, fører tilsyn med og er ansvarlig for gjennomføringen av de styringsordningene som skal sikre effektiv og fornuftig ledelse av verdipapirforetaket, herunder fordeling av plikter i verdipapirforetaket og forebygging av interessekonflikter, på en måte som fremmer markedets integritet og kundenes interesser.

Med forbehold for kravene i artikkel 88 nr. 1 i direktiv 2013/36/EU skal disse ordningene også sikre at ledelsesorganet definerer, godkjenner og fører tilsyn med

a) foretakets organisasjon i forbindelse med yting av investeringstjenester og utøvelse av investeringsvirksomhet samt yting av tilleggstjenester, herunder personalets nødvendige ferdigheter, kunnskap og ekspertise samt midlene, framgangsmåtene og ordningene for foretakets tjenesteyting og virksomhetsutøvelse, idet det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av foretakets virksomhet og alle kravene som foretaket skal oppfylle,
b) en politikk med hensyn til tjenester, virksomhet, produkter og transaksjoner som tilbys eller leveres, i samsvar med foretakets risikotoleranse samt egenskapene og behovene til foretakets kunder som disse vil bli tilbudt eller levert til, herunder gjennomføring av hensiktsmessige stresstester, der det er relevant,
c) en godtgjøringspolitikk for personer som deltar i yting av tjenester til kunder, med sikte på å fremme ansvarlig forretningsførsel og rettferdig behandling av kunder samt å unngå interessekonflikter i forbindelsene med kunder.

Ledelsesorganet skal overvåke og regelmessig vurdere egnetheten og gjennomføringen av foretakets strategiske mål i forbindelse med ytingen av investeringstjenester og utøvelsen av investeringsvirksomhet og ytingen av tilleggstjenester, effektiviteten i verdipapirforetakets styringsordninger og egnetheten av dets politikk for yting av tjenester til kunder, og skal treffe egnede tiltak for å rette opp eventuelle mangler

Medlemmene av ledelsesorganet skal ha tilstrekkelig tilgang til opplysninger og dokumenter som de trenger for å føre tilsyn med og overvåke ledelsens beslutningstaking.

4. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom den ikke er overbevist om at medlemmene av verdipapirforetakets ledelsesorgan har tilstrekkelig god vandel og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer og setter av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver i verdipapirforetaket, eller dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at foretakets ledelsesorgan kan være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av foretaket og hindre at det tas tilstrekkelig hensyn til kundenes interesser og markedets integritet.
5. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetaket underretter vedkommende myndighet om alle medlemmer av dets ledelsesorgan og om eventuelle medlemskapsendringer, og samtidig framlegger alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om foretaket overholder nr. 1–3.

6. Medlemsstatene skal kreve at minst to personer som oppfyller kravene i nr. 1, faktisk leder virksomheten til verdipapirforetaket som søker om tillatelse.

   Som unntak fra første ledd kan medlemsstatene gi tillatelse til verdipapirforetak som er fysiske personer, eller til verdipapirforetak som er juridiske personer ledet av en enkelt fysisk person i samsvar med foretakenes vedtekter og nasjonal lovgivning. Medlemsstatene skal likevel kreve at
   a) det foreligger alternative ordninger som sikrer en sunn og fornuftig ledelse av slike verdipapirforetak og at det tas tilstrekkelig hensyn til kundenes interesser og markedets integritet,
   b) de berørte fysiske personene har tilstrekkelig god vandel og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer og setter av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver.

Artikkel 10

Aksjeeiere og medlemmer med kvalifiserende eierandeler

1. Vedkommende myndigheter skal ikke gi tillatelse til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet som verdipapirforetak før de har fått melding om identiteten til aksjeeiere eller deltakere, enten de er fysiske eller juridiske personer, som direkte eller indirekte har en kvalifiserende eierandel, og om størrelsen på denne eierandelen.

   Vedkommende myndigheter skal nekte å gi tillatelse dersom de av hensyn til behovet for å sikre en sunn og fornuftig ledelse av verdipapirforetaket ikke er overbevist om at aksjeeierne eller deltakerne som har en kvalifiserende eierandel, er egnet.

   Dersom det finnes nære forbindelser mellom verdipapirforetaket og andre fysiske eller juridiske personer, skal vedkommende myndighet gi tillatelse bare dersom disse forbindelsene ikke hindrer myndigheten i å føre forsvarlig tilsyn.
2. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom de hindres i å utføre sine tilsynsoppgaver på en forsvarlig måte fordi en eller flere fysiske eller juridiske personer som foretaket har nære forbindelser til, er underlagt en tredjestats lover og forskrifter, eller fordi det er vanskelig å håndheve disse lovene og forskriftene.
3. Medlemsstatene skal fastsette at dersom den innflytelsen som øves av personene nevnt i nr. 1 første ledd, kan tenkes å være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av et verdipapirforetak, skal vedkommende myndighet treffe egnede tiltak for å bringe denne situasjonen til opphør.

   Slike tiltak kan omfatte anmodninger om rettsavgjørelser eller anvendelse av sanksjoner overfor ledelsen, eller suspensjon av de stemmerettene som er knyttet til vedkommende aksjeeieres eller deltakeres aksjer eller andeler.

Artikkel 11

Underretning om planlagte erverv

1. Medlemsstatene skal fastsette at enhver fysisk eller juridisk person, eller slike personer som opptrer samlet (heretter kalt «den aktuelle erverver»), som har besluttet direkte eller indirekte å erverve en kvalifiserende eierandel i et verdipapirforetak, eller ytterligere å øke, direkte eller indirekte, en slik kvalifiserende eierandel i et verdipapirforetak, med den følge at andelen av stemmerettene eller av kapitalen vil nå eller overstige 20 %, 30 % eller 50 %, eller slik at verdipapirforetaket vil bli vedkommendes datterforetak (heretter kalt «det planlagte erverv»), først skriftlig skal underrette vedkommende myndigheter for verdipapirforetaket som de søker å erverve eller øke en kvalifiserende eierandel i, om størrelsen på den aktuelle eierandelen og andre relevante opplysninger, som omhandlet i artikkel 13 nr. 4.

   Medlemsstatene skal fastsette at enhver fysisk eller juridisk person som har besluttet direkte eller indirekte å avhende en kvalifiserende eierandel i et verdipapirforetak, først skriftlig skal underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten om størrelsen på en slik eierandel. En slik person skal også underrette vedkommende myndigheter dersom vedkommende har truffet en beslutning om å redusere sin kvalifiserende eierandel slik at andelen av stemmeretter eller kapital vil falle under 20 %, 30 % eller 50 %, eller slik at verdipapirforetaket vil opphøre å være vedkommendes datterforetak.

   Medlemsstatene trenger ikke å anvende terskelen på 30 % i tilfeller der de, i samsvar med artikkel 9 nr. 3 bokstav a) i direktiv 2004/109/EF, anvender en terskel på en tredel.

   Når det skal avgjøres om kriteriene for en kvalifiserende eierandel som omhandlet i artikkel 10 og i denne artikkel, er oppfylt, skal med-

lemsstatene ikke ta hensyn til stemmeretter eller aksjer som verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner innehar som følge av at de stiller fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av bindende tilsagn som omhandlet i vedlegg I avsnitt A nr. 6, forutsatt at disse rettighetene på den ene side ikke utøves eller på annen måte anvendes til å gripe inn i utstederens ledelse, og på den annen side avhendes innen ett år etter ervervet.

2. De berørte vedkommende myndigheter skal arbeide i nært samråd med hverandre når de foretar vurderingen fastsatt i artikkel 13 nr. 1 (heretter kalt «vurderingen») dersom den aktuelle erverver er
   a) en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for UCITS-fond som er godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder,
   b) morforetaket til en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for UCITS-fond som er godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder, eller
   c) en fysisk eller juridisk person som kontrollerer en kredittinstitusjon, et forsikringsforetak, gjenforsikringsforetak, verdipapirforetak eller forvaltningsselskap for UCITS-fond som er godkjent i en annen medlemsstat eller i en annen sektor enn den ervervet gjelder.

   Vedkommende myndigheter skal uten unødig opphold gi hverandre alle opplysninger som er vesentlige eller relevante for vurderingen. I denne forbindelse skal vedkommende myndigheter på anmodning videresende alle relevante opplysninger til hverandre og på eget initiativ oversende alle vesentlige opplysninger. En beslutning truffet av vedkommende myndighet som har gitt tillatelse til verdipapirforetaket som ervervet gjelder, skal angi alle synspunkter og forbehold som vedkommende myndighet som har ansvar for den aktuelle erverver, har gitt uttrykk for.
3. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak som får kjennskap til erverv eller avhendinger av eierandeler i deres kapital som fører til at andelen overstiger eller faller under en av tersklene nevnt i nr. 1 første ledd, omgående skal underrette vedkommende myndighet om dette.

   Verdipapirforetak skal også minst en gang i året meddele vedkommende myndighet navnene på aksjeeiere og deltakere som eier kvalifiserende eierandeler samt andelenes størrelse slik de blant annet framgår av opplysninger som er mottatt på den årlige generalforsamlingen for aksjeeiere og deltakere, eller som er mottatt i henhold til bestemmelsene som gjelder for selskaper hvis verdipapirer er opptatt til notering på et regulert marked.
4. Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter treffer tiltak tilsvarende dem som er nevnt i artikkel 10 nr. 3, overfor personer som ikke overholder plikten til forutgående underretning i forbindelse med erverv eller økning av en kvalifiserende eierandel. Når en andel blir ervervet til tross for at vedkommende myndigheter har motsatt seg det, skal medlemsstatene, uavhengig av andre sanksjoner, enten sørge for at de tilsvarende stemmerettene blir suspendert, eller at de avgitte stemmene kjennes ugyldige eller kan annulleres.

Artikkel 12

Vurderingsperiode

1. Vedkommende myndigheter skal umiddelbart, og i alle tilfeller innen to virkedager etter å ha mottatt underretningen som kreves i henhold til artikkel 11 nr. 1 første ledd, samt eventuelt etter å ha mottatt opplysningene omhandlet i nr. 2 i denne artikkel, skriftlig bekrefte mottaket overfor den aktuelle erverver.

   Vedkommende myndigheter skal innen 60 virkedager fra datoen for den skriftlige bekreftelsen av mottak av underretningen og alle dokumenter som medlemsstaten krever skal vedlegges på grunnlag av listen i artikkel 13 nr. 4 (heretter kalt «vurderingsperioden»), gjennomføre vurderingen.

   Når vedkommende myndigheter bekrefter mottaket, skal de underrette den aktuelle erverver om når vurderingsperioden utløper.
2. Vedkommende myndigheter kan i løpet av vurderingsperioden ved behov, men senest den 50. virkedagen i vurderingsperioden, anmode om ytterligere opplysninger som måtte være nødvendige for å fullføre vurderingen. En slik anmodning skal framsettes skriftlig og angi hvilke tilleggsopplysninger som er nødvendige.

   Vurderingsperioden skal avbrytes i perioden mellom datoen for vedkommende myndigheters anmodning om opplysninger og datoen

da svar mottas fra den aktuelle erverver. Et slikt avbrudd skal ikke overstige 20 virkedager. Vedkommende myndigheter kan etter eget skjønn be om utfyllende og klargjørende opplysninger, men dette kan ikke føre til at vurderingsperioden avbrytes.

3. Vedkommende myndigheter kan forlenge avbruddet omhandlet i nr. 2 annet ledd i inntil 30 virkedager dersom den aktuelle erverver er ett av følgende:
   a) en fysisk eller juridisk person som er etablert eller omfattet av lovgivning utenfor Unionen,
   b) en fysisk eller juridisk person som ikke er underlagt tilsyn i henhold til dette direktiv eller direktiv 2009/65/EF, 2009/138/EF eller 2013/36/EU.
4. Dersom vedkommende myndigheter ved avslutningen av vurderingen beslutter å motsette seg det planlagte erverv, skal de innen to virkedager, og ikke senere enn ved utløpet av vurderingsperioden, skriftlig underrette den aktuelle erverver og oppgi grunnene for beslutningen. Med forbehold for nasjonal lovgivning kan en egnet erklæring med grunnene for beslutningen offentliggjøres på anmodning fra den aktuelle erververen. Dette skal ikke hindre en medlemsstat i å tillate at vedkommende myndighet offentliggjør en slik begrunnelse uten at den aktuelle erverver har anmodet om dette.
5. Dersom vedkommende myndigheter ikke skriftlig motsetter seg det planlagte erverv i løpet av vurderingsperioden, skal det anses som godkjent.
6. Vedkommende myndigheter kan fastsette en frist for avslutning av det planlagte erverv og forlenge den ved behov.
7. Medlemsstatene kan ikke pålegge strengere krav til underretning av vedkommende myndigheter eller vedkommende myndigheters godkjenning med hensyn til direkte eller indirekte erverv av stemmeretter eller kapital, enn dem som er fastsatt i dette direktiv.
8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette en uttømmende liste over opplysninger i henhold til artikkel 13 nr. 4, som aktuelle erververe skal ta med i sin melding, uten at det berører nr. 2 i denne artikkel.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for samrådet mellom berørte vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 11 nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 1. januar 2014.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 13

Vurdering

1. Ved vurderingen av underretningen omhandlet i artikkel 11 nr. 1 og opplysningene omhandlet i artikkel 12 nr. 2 skal vedkommende myndigheter, for å sikre en sunn og fornuftig ledelse av verdipapirforetaket som det planlagte erverv gjelder, og idet det tas hensyn til den aktuelle erververs sannsynlige innflytelse på verdipapirforetaket, vurdere egnetheten til den aktuelle erverver og det planlagte ervervs økonomiske soliditet på grunnlag av alle følgende kriterier:
   a) den aktuelle erververs omdømme,
   b) omdømmet og erfaringen til alle personer som vil lede virksomheten til verdipapirforetaket som følge av det planlagte erverv,
   c) den aktuelle erververs økonomiske soliditet, særlig i tilknytning til den typen virksomhet som utøves og planlegges i verdipapirforetaket som det planlagte erverv gjelder,
   d) om verdipapirforetaket vil kunne overholde og fortsette å overholde tilsynskravene basert på dette direktiv og, der dette er relevant, andre direktiver, særlig direktiv 2002/87/EF og 2013/36/EU, særlig om konsernet som verdipapirforetaket kommer til å bli en del av, har en struktur som muliggjør effektivt tilsyn, en effektiv utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og fastsettelse av ansvarsfordelingen mellom vedkommende myndigheter,
   e) om det i forbindelse med det planlagte erverv er rimelige grunner til å mistenke at hvitvasking av penger eller finansiering av

terrorisme i henhold til artikkel 1 i direktiv 2005/60/EF, eller forsøk på dette, pågår eller har funnet sted, eller at det planlagte erverv vil kunne øke risikoen for dette.

Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 som tilpasser kriteriene fastsatt i første ledd i dette nummer.

2. Vedkommende myndigheter kan motsette seg det planlagte erverv dersom det er rimelige grunner til dette på grunnlag av kriteriene i nr. 1, eller dersom de opplysningene som gis av den aktuelle erverver, er ufullstendige.
3. Medlemsstatene skal verken innføre forhåndsvilkår med hensyn til størrelsen på den eierandel som skal erverves, eller tillate at deres vedkommende myndigheter undersøker det planlagte erverv ut fra markedets økonomiske behov.
4. Medlemsstatene skal offentliggjøre en liste over de opplysningene som er nødvendige for å foreta vurderingen, og som skal gis til vedkommende myndigheter på tidspunktet for underretningen nevnt i artikkel 11 nr. 1. De nødvendige opplysningene skal stå i forhold til og være tilpasset den aktuelle erververs og det planlagte ervervs art. Medlemsstatene skal ikke kreve opplysninger som ikke er relevante for en tilsynsvurdering.
5. Dersom vedkommende myndigheter har mottatt underretning om to eller flere planlagte erverv eller økninger av kvalifiserende eierandeler i samme verdipapirforetak, skal de, uten hensyn til artikkel 12 nr. 1–3, behandle de aktuelle erververne på en måte som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Artikkel 14

Medlemskap i en godkjent erstatningsordning for investorer

Vedkommende myndighet skal kontrollere at alle foretak som søker om tillatelse til å utøve virksomhet som verdipapirforetak, på det tidspunkt tillatelsen gis oppfyller sine forpliktelser i henhold til direktiv 97/9/EF.

Forpliktelsen fastsatt i første ledd skal anses som oppfylt for strukturerte innskudd dersom det strukturerte innskuddet utstedes av en kredittinstitusjon som er medlem i en innskuddsgarantiordning anerkjent i henhold til direktiv 2014/49/EU.

Artikkel 15

Startkapital

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter ikke gir tillatelse med mindre verdipapirforetaket har tilstrekkelig startkapital i samsvar med kravene i forordning (EU) 575/2013, idet det tas hensyn til type investeringstjeneste eller -virksomhet.

Artikkel 16

Organisatoriske krav

1. Hjemstaten skal kreve at verdipapirforetak overholder de organisatoriske kravene fastsatt i nr. 2–10 i denne artikkel og i artikkel 17.
2. Et verdipapirforetak skal fastsette de retningslinjene og framgangsmåtene som måtte være nødvendige for å sikre at foretaket, herunder dets ledere, arbeidstakere og tilknyttede agenter, oppfyller sine forpliktelser i henhold til dette direktiv samt egnede regler for disse personenes personlige transaksjoner.
3. Et verdipapirforetak skal opprettholde og anvende effektive organisatoriske og administrative ordninger med sikte på å treffe alle rimelige tiltak for å hindre at interessekonflikter som definert i artikkel 23 skader kundenes interesser.

Et verdipapirforetak som produserer finansielle instrumenter med sikte på salg til kunder, skal opprettholde, drive og gjennomgå en prosess for godkjenning av hvert finansielle instrument og vesentlige tilpasninger av eksisterende finansielle instrumenter, før det markedsføres eller distribueres til kunder.

Produktgodkjenningsprosessen skal angi et identifisert målmarked av sluttkunder i den relevante kundekategorien for hvert finansielt instrument og sikre at alle relevante risikoer for et slikt identifisert målmarked vurderes, og at den planlagte distribusjonsstrategien er i samsvar med det identifiserte målmarkedet.

Et verdipapirforetak skal også regelmessig gjennomgå de finansielle instrumentene som det tilbyr eller markedsfører, idet det tas hensyn til eventuelle hendelser som kan få vesentlig innvirkning på den potensielle risikoen for det identifiserte målmarkedet, for som minstekrav å vurdere om det finansielle instrumentet fortsatt dekker det identifiserte målmarkedets behov, og om den planlagte distribusjonsstrategien fortsatt er hensiktsmessig.

Et verdipapirforetak som produserer finansielle instrumenter, skal for enhver distributør

gjøre tilgjengelig alle relevante opplysninger om det finansielle instrumentet og produktgodkjenningsprosessen, herunder det identifiserte målmarkedet for det finansielle instrumentet.

Dersom et verdipapirforetak tilbyr eller anbefaler finansielle instrumenter som det ikke produserer, skal det ha innført egnede ordninger for å innhente opplysningene nevnt i femte ledd og forstå egenskapene ved og det identifiserte målmarkedet for hvert finansielt instrument.

Retningslinjene, framgangsmåtene og ordningene nevnt i dette nummer skal ikke berøre noen andre krav i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, herunder krav som gjelder offentliggjøring, egnethet eller hensiktsmessighet, identifisering og håndtering av interessekonflikter, og påvirkningsmidler.

4. Et verdipapirforetak skal treffe rimelige tiltak for å sikre kontinuitet og regelmessighet i ytingen av investeringstjenester og utøvelsen av investeringsvirksomhet. For dette formål skal verdipapirforetaket anvende egnede og riktig avpassede systemer, ressurser og framgangsmåter.
5. Et verdipapirforetak skal sikre at det, når det benytter en tredjepart til å utføre driftsfunksjoner som er avgjørende for å kunne yte tjenester til kunder på en kontinuerlig og tilfredsstillende måte, og for å kunne utøve investeringsvirksomhet på et kontinuerlig og tilfredsstillende grunnlag, treffer rimelige tiltak for å unngå unødig ytterligere operasjonell risiko. Utkontraktering av viktige driftsfunksjoner skal ikke skje på en slik måte at det vesentlig forringer kvaliteten på foretakets internkontroll og tilsynsmyndighetens mulighet til å kontrollere at foretaket oppfyller alle sine forpliktelser.

   Et verdipapirforetak skal ha god forvaltnings- og regnskapspraksis, internkontrollordninger, effektive framgangsmåter for risikovurdering og effektive kontroll- og sikkerhetsordninger for databehandlingssystemer.

   Uten at det berører vedkommende myndigheters mulighet til å kreve tilgang til kommunikasjon i samsvar med dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, skal et verdipapirforetak ha innført pålitelige sikkerhetssystemer som er utformet for å garantere sikkerhet og autentisering ved informasjonsoverføringen, redusere risikoen for dataforfalskning og ulovlig tilgang og forebygge informasjonslekkasje, og skal sikre at opplysningene til enhver tid behandles fortrolig.
6. Et verdipapirforetak skal sørge for å beholde tilstrekkelig dokumentasjon om alle utførte tjenester, virksomheter og transaksjoner til at vedkommende myndighet kan utføre sine tilsynsoppgaver og treffe de håndhevingstiltakene som er fastsatt i dette direktiv, forordning (EU) nr. 600/2014, direktiv 2014/57/EU og forordning (EU) nr. 596/2014, særlig for å påse at verdipapirforetaket har oppfylt alle sine forpliktelser, herunder med hensyn til kunder eller potensielle kunder og markedets integritet.
7. Dokumentasjonen skal omfatte opptak av telefonsamtaler eller lagring av elektronisk kommunikasjon som gjelder i det minste transaksjoner gjennomført for egen regning og yting av tjenester i forbindelse med kundeordrer som gjelder mottak, formidling og utførelse av kundeordrer.

   Slike telefonsamtaler og slik elektronisk kommunikasjon skal også omfatte dem som er ment å føre til at det inngås transaksjoner for egen regning eller til yting av tjenester i forbindelse med kundeordrer som gjelder mottak, formidling og utførelse av kundeordrer, selv om disse samtalene eller denne kommunikasjonen ikke fører til slike transaksjoner eller yting av tjenester i forbindelse med kundeordrer.

   Et verdipapirforetak skal for disse formålene treffe alle rimelige tiltak for å ta opp relevante telefonsamtaler og lagre relevant elektronisk kommunikasjon som foretas med, sendes fra eller mottas av utstyr som verdipapirforetaket gjør tilgjengelig for en ansatt eller underleverandør, eller som verdipapirforetaket godtar eller tillater at en ansatt eller underleverandør bruker.

   Et verdipapirforetak skal underrette nye og eksisterende kunder om at telefonkommunikasjon eller -samtaler mellom verdipapirforetaket og dets kunder som fører til eller kan føre til transaksjoner, vil bli tatt opp.

   Slik underretning kan gis én gang før investeringstjenester ytes til nye og eksisterende kunder.

   Et verdipapirforetak skal ikke per telefon yte investeringstjenester til eller utøve investeringsvirksomhet for kunder som ikke på forhånd har blitt underrettet om opptaket av deres telefonkommunikasjon eller -samtaler, når slike investeringstjenester og slik investerings-

virksomhet gjelder mottak, formidling og utførelse av kundeordrer.

Ordrer kan plasseres av kunder gjennom andre kanaler, og i så fall skal kommunikasjonen skje i et varig medium, for eksempel brev, faks, e-post eller dokumentasjon for kundeordrer som gis på møter. Særlig kan innholdet i relevante samtaler fra personlige møter med kunden registreres i skriftlige protokoller eller notater. Slike ordrer skal anses å tilsvare ordrer som mottas per telefon.

Et verdipapirforetak skal treffe alle rimelige tiltak for å hindre at en ansatt eller en underleverandør foretar, sender eller mottar relevante telefonsamtaler og elektronisk kommunikasjon på privateid utstyr som verdipapirforetaket ikke kan dokumentere eller kopiere.

Dokumentasjonen som oppbevares i samsvar med dette nummer, skal på anmodning gjøres tilgjengelig for den berørte kunden og oppbevares i fem år og, dersom vedkommende myndighet anmoder om det, i inntil sju år.

8. Et verdipapirforetak skal, når det oppbevarer finansielle instrumenter som tilhører kunder, treffe egnede tiltak for å sikre kundenes eiendomsrett, særlig dersom verdipapirforetaket skulle bli insolvent, og for å hindre at en kundes finansielle instrumenter brukes for foretakets egen regning, med mindre kunden har gitt sitt uttrykkelige samtykke til det.
9. Et verdipapirforetak skal, når det oppbevarer midler som tilhører kunder, treffe egnede tiltak for å verne kundenes rettigheter og, unntatt når det gjelder kredittinstitusjoner, hindre at en kundes midler brukes for foretakets egen regning.
10. Et verdipapirforetak skal ikke inngå avtaler med detaljkunder om finansiell sikkerhetsstillelse i form av overdragelse av eiendomsrett med sikte på å sikre eller dekke kundenes nåværende eller framtidige, faktiske, eventuelle eller potensielle forpliktelser.
11. Når det gjelder filialer av verdipapirforetak, skal vedkommende myndighet i den medlemsstaten der filialen ligger, håndheve kravet i nr. 6 og 7 med hensyn til transaksjoner gjennomført av filialen, uten at det berører den muligheten vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat har til å få direkte tilgang til denne dokumentasjonen.

    Medlemsstatene kan under særlige omstendigheter pålegge verdipapirforetak ytterligere krav i tillegg til bestemmelsene i nr. 8–10, og i de respektive delegerte rettsaktene nevnt i nr. 12, med hensyn til beskyttelse av kundeeiendeler. Slike krav må være objektivt begrunnet og stå i forhold til de særlige risikoene mot investorvernet eller mot markedets integritet som er av særlig betydning når det gjelder markedsstrukturen i vedkommende medlemsstat, når verdipapirforetak beskytter kunders eiendeler og midler.

    Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om eventuelle krav som de har til hensikt å pålegge i samsvar med dette nummer, uten unødig opphold og minst to måneder før det fastsatte tidspunkt for ikrafttredelse av dette krav. Meldingen skal inneholde en begrunnelse for vedkommende krav. Eventuelle tilleggskrav skal ikke begrense eller på annen måte påvirke verdipapirforetaks rettigheter i henhold til artikkel 34 og 35.

    Kommisjonen skal innen to måneder etter meldingen nevnt i tredje ledd avgi en uttalelse om hvorvidt tilleggskravene er forholdsmessige og berettigede.

    Medlemsstatene kan beholde tilleggskrav forutsatt at de ble meldt til Kommisjonen i samsvar med artikkel 4 i direktiv 2006/73/EF før 2. juli 2014, og at vilkårene i nevnte artikkel er oppfylt.

    Kommisjonen skal oversende til medlemsstatene og offentliggjøre på sitt nettsted de tilleggskravene den pålegger i samsvar med dette nummer.
12. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å angi hvilke konkrete organisatoriske krav fastsatt i nr. 2–10 i denne artikkel som skal pålegges verdipapirforetak og filialer av tredjestatsforetak godkjent i samsvar med artikkel 41 som yter ulike typer investeringstjenester og/eller utfører ulike typer investeringsvirksomhet og tilleggstjenester, eller kombinasjoner av slike.

Artikkel 17

Algoritmebasert handel

1. Et verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel, skal ha innført effektive systemer og risikokontroller som er egnet for den virksomheten det utøver, for å sikre at dets handelssystemer er motstandsdyktige og har tilstrekkelig kapasitet, er omfattet av egnede handelsterskler og -grenser, og hindrer at det sendes feilaktige ordrer eller at systemene på annen måte fungerer på en måte som skaper eller bidrar til uro på markedet. Et

slikt foretak skal også ha innført effektive systemer og risikokontroller for å sikre at handelssystemene ikke kan brukes til formål som er i strid med forordning (EU) nr. 596/2014 eller med reglene til en handelsplass som det er knyttet til. Verdipapirforetaket skal ha innført effektive ordninger for kontinuerlig virksomhet for å håndtere en eventuell svikt i dets handelssystemer, og skal sikre at dets systemer testes fullt ut og blir behørig overvåket for å sikre at de oppfyller kravene i dette nummer.

2. Et verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel i en medlemsstat, skal gi underretning om dette til vedkommende myndigheter i dets hjemstat og for den handelsplassen der verdipapirforetaket anvender algoritmebasert handel som medlem av eller deltaker på handelsplassen.

   Vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat kan kreve at verdipapirforetaket regelmessig eller på anmodning framlegger en beskrivelse av sine strategier for algoritmebasert handel, opplysninger om de handelsparametrene eller -begrensningene som gjelder for systemet, de viktigste av samsvars- og risikokontrollene det har innført for å sikre at vilkårene i nr. 1 er oppfylt, og opplysninger om prøvingen av dets systemer. Vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat kan til enhver tid anmode verdipapirforetaket om ytterligere opplysninger om dets algoritmebaserte handel og systemene som anvendes for denne handelen.

   Vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat skal på anmodning fra en vedkommende myndighet for en handelsplass der verdipapirforetaket som medlem av eller deltaker på handelsplassen anvender algoritmebasert handel, uten unødig opphold formidle de opplysningene nevnt i annet ledd som den mottar fra verdipapirforetaket som anvender algoritmebasert handel.

   Verdipapirforetaket skal sørge for å dokumentere opplysninger nevnt i dette nummer, og skal sikre at dokumentasjonen er tilstrekkelig til at dets vedkommende myndighet kan kontrollere om kravene i dette direktiv er oppfylt.

   Et verdipapirforetak som anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, skal i en godkjent form oppbevare nøyaktige kronologiske opplysninger om alle plasserte ordrer, herunder annullering av ordrer, utførte ordrer og noteringer på handelsplasser, og skal på anmodning gjøre dem tilgjengelige for vedkommende myndighet.

3. Et verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel som del av en prisstillingsstrategi, skal idet det tas hensyn til det særlige markedets likviditet, omfang og art samt egenskapene til instrumentet som det handles med
   a) utføre denne prisstillingen kontinuerlig i en bestemt del av handelsplassens åpningstid, unntatt under særlige omstendigheter, med den følge at handelsplassen på en regelmessig og forutsigbar måte tilføres likviditet,
   b) inngå en bindende skriftlig avtale med handelsplassen, som minst fastsetter verdipapirforetakets forpliktelser i henhold til bokstav a), og
   c) ha innført effektive systemer og kontroller for å sikre at det til enhver tid overholder sine forpliktelser i henhold til avtalen nevnt i bokstav b).

4. Ved anvendelsen av denne artikkel og artikkel 48 i dette direktiv skal et verdipapirforetak som anvender algoritmebasert handel, anses å følge en prisstillingsstrategi dersom dets strategi som medlem av eller deltaker på en eller flere handelsplasser, når det handler for egen regning, innebærer samtidig å stille bindende kjøps- og salgskurser av sammenlignbar størrelse og til konkurransedyktige kurser i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter på en enkelt handelsplass eller på flere handelsplasser, slik at det samlede markedet regelmessig og hyppig tilføres likviditet.

5. Et verdipapirforetak som tilbyr direkte elektronisk tilgang til en handelsplass, skal ha innført effektive systemer og kontroller som sikrer korrekt vurdering av og tilsyn med tjenestebrukernes egnethet, at disse kundene hindres i å overskride egnede forhåndsfastsatte handels- og kredittersker, at disse kundenes handel overvåkes på en hensiktsmessig måte, og at egnede risikokontroller hindrer handel som kan skape risiko for verdipapirforetaket, eller som kan skape eller bidra til uro på markedet eller være i strid med forordning (EU) nr. 596/2014 eller med handelsplassens regler. Direkte elektronisk tilgang uten slike kontroller er forbudt.

   Et verdipapirforetak som gir direkte elektronisk tilgang, skal ha ansvar for å sikre at tjenestebrukerne oppfyller kravene i dette direktiv og handelsplassens regler. Verdipapirforetaket skal overvåke transaksjonene for å kunne identifisere overtredelse av disse reglene,

uordnede handelsvilkår eller atferd som kan innebære markedsmisbruk og som skal rapporteres til vedkommende myndighet. Verdipapirforetaket skal sikre at det foreligger en bindende skriftlig avtale mellom verdipapirforetaket og kunden om de viktigste rettigheter og forpliktelser som følger av ytingen av tjenesten, og at verdipapirforetaket i henhold til avtalen fortsatt skal ha ansvar i henhold til dette direktiv.

Et verdipapirforetak som tilbyr direkte elektronisk tilgang til en handelsplass, skal gi underretning om dette til vedkommende myndigheter i dets hjemstat og for den handelsplassen der verdipapirforetaket tilbyr direkte elektronisk tilgang.

Vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat kan kreve at verdipapirforetaket regelmessig eller på anmodning framlegger en beskrivelse av systemene og kontrollene nevnt i første ledd, og dokumentasjon for at disse er anvendt.

På anmodning fra en vedkommende myndighet for en handelsplass som verdipapirforetaket tilbyr direkte elektronisk tilgang, skal vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat uten unødig opphold formidle de opplysningene nevnt i fjerde ledd som den mottar fra verdipapirforetaket.

Verdipapirforetaket skal sørge for å dokumentere opplysninger nevnt i dette nummer, og skal sikre at dokumentasjonen er tilstrekkelig til at dets vedkommende myndighet kan kontrollere om kravene i dette direktiv er oppfylt.

6. Et verdipapirforetak som opptrer som et alminnelig clearingmedlem for andre personer, skal ha innført effektive systemer og kontroller for å sikre at clearingtjenester anvendes bare for personer som er egnede og oppfyller klare kriterier, og at disse personene pålegges hensiktsmessige krav for å redusere risikoene for verdipapirforetaket og markedet. Verdipapirforetaket skal sikre at det foreligger en bindende skriftlig avtale mellom verdipapirforetaket og den berørte personen om de viktigste rettigheter og forpliktelser som følger av ytingen av tjenesten.
7. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette følgende:
   a) nærmere opplysninger om organisatoriske krav fastsatt i nr. 1–6 som skal pålegges verdipapirforetak som yter ulike typer investeringstjenester og/eller utfører ulike typer investeringsvirksomhet og tilleggstjenester, eller kombinasjoner av slike, der spesifikasjonene for de organisatoriske kravene i nr. 5 skal fastsette de særlige kravene for direkte markedsadgang og sponset tilgang på en måte som sikrer at kontrollene som foretas av sponset tilgang, minst tilsvarer dem som foretas i forbindelse med direkte markedsadgang,
   b) under hvilke omstendigheter et verdipapirforetak vil være forpliktet til å inngå en avtale om prisstilling som omhandlet i nr. 3 bokstav b), og innholdet i slike avtaler, herunder den delen av handelsplassens åpningstid som er fastsatt i nr. 3,
   c) de situasjonene som utgjør særlige omstendigheter som nevnt i nr. 3, herunder svært høy volatilitet, politiske og makroøkonomiske problemer, spørsmål som gjelder systemer og drift, og omstendigheter som reduserer verdipapirforetakets evne til å opprettholde en forsvarlig risikostyringspraksis i henhold til nr. 1,
   d) innholdet i og formatet for den godkjente formen nevnt i nr. 2 femte ledd, og hvor lenge verdipapirforetaket skal oppbevare slik dokumentasjon.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 18

Handel og avslutning av transaksjoner i en MHF og en OHF

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, i tillegg til å oppfylle de organisatoriske kravene fastsatt i artikkel 16 fastsetter gjennomsiktige regler og framgangsmåter for rettferdig og ordnet handel samt fastsetter objektive kriterier for effektiv utførelse av ordrer. De skal ha ordninger for forsvarlig forvaltning av fasilitetens tekniske drift, herunder effektive ordninger for håndtering av risikoen ved systemavbrudd.
2. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, fastsetter gjennomsiktige regler for kriteriene som skal anvendes for å avgjøre hvilke finansielle instrumenter som kan omsettes i dettes systemer.

Der det er relevant, skal medlemsstatene kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, framlegger, eller forvisser seg om at det er tilgang til, offentlig tilgjengelige opplysninger i tilstrekkelig omfang til at brukerne kan ta en investeringsbeslutning, idet det tas hensyn til både brukerkategori og type finansielle instrumenter som omsettes.

3. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, fastsetter, offentliggjør, opprettholder og gjennomfører gjennomsiktige og ikke-diskriminerende regler som bygger på objektive kriterier for tilgang til fasiliteten.
4. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, har ordninger for klart å identifisere og håndtere potensielle negative følger for MHF-ens eller OHF-ens drift eller for medlemmene eller deltakerne og brukerne, av eventuelle interessekonflikter mellom MHF-en, OHF-en, deres eiere eller verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver MHF-en eller OHF-en, og MHF-ens eller OHF-ens gode virkemåte.
5. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak eller markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, skal overholde artikkel 48 og 49 og ha innført alle effektive systemer, framgangsmåter og ordninger som er nødvendige for å gjøre dette.
6. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, tydelig underretter sine medlemmer eller deltakere om deres respektive ansvar for oppgjør av transaksjoner gjennomført i denne fasiliteten. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, har innført de ordningene som er nødvendige for å lette et effektivt oppgjør av transaksjoner gjennomført i denne MHF-ens eller OHF-ens systemer.
7. Medlemsstatene skal kreve at MHF-er og OHF-er har minst tre aktive medlemmer eller brukere, som hver for seg har mulighet til å samvirke med alle de andre med hensyn til prisdannelsen.
8. Når et omsettelig verdipapir som er opptatt til notering på et regulert marked, også omsettes i en MHF eller en OHF uten utsteders samtykke, skal utstederen ikke ha plikt til å offentliggjøre finansielle opplysninger verken innledningsvis, løpende eller i særlige tilfeller i forbindelse med denne MHF-en eller OHF-en.
9. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak og en markedsoperatør som driver en MHF eller en OHF, umiddelbart følger enhver instruks fra vedkommende myndighet i henhold til artikkel 69 nr. 2 om å suspendere eller fjerne et finansielt instrument fra handelen.
10. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, for vedkommende myndighet framlegger en nærmere beskrivelse av MHF-ens eller OHF-ens virkemåte, herunder, med forbehold for artikkel 20 nr. 1, 4 og 5, eventuelle forbindelser med et regulert marked eller deltaking fra et slikt marked, en MHF, en OHF eller en systematisk internaliserer som eies av det samme verdipapirforetaket eller den samme markedsoperatøren, samt en liste over deres medlemmer, deltakere og/eller brukere. Vedkommende myndigheter skal på anmodning gjøre disse opplysningene tilgjengelig for ESMA. Enhver godkjenning av et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som en MHF eller en OHF skal meldes til ESMA. ESMA skal utarbeide en liste over alle MHF-er og OHF-er i Unionen. Denne listen skal inneholde opplysninger om de tjenestene MHF-en eller OHF-en yter, og en entydig kode for identifisering av MHF-en eller OHF-en, som skal brukes i rapporter i samsvar med artikkel 6, 10 og 26 i forordning (EU) nr. 600/2014. Den skal ajourføres regelmessig. ESMA skal offentliggjøre og ajourføre denne listen på sitt nettsted.
11. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette innholdet i og formatet for beskrivelsen og meldingen nevnt i nr. 10.

    ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

    Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 19

Særlige krav til MHF-er

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF, i tillegg til å oppfylle kravene i artikkel 16 og 18 skal fastsette og gjennomføre ikke-diskrimi-

nerende regler for utførelse av ordrer i systemet.

2. Medlemsstatene skal kreve at reglene nevnt i artikkel 18 nr. 3 for tilgang til en MHF, oppfyller vilkårene i artikkel 53 nr. 3.
3. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF
   a) er tilstrekkelig utstyrt til å styre risikoene det utsettes for, innfører egnede ordninger og systemer for å identifisere alle vesentlige risikoer for driften, og treffer effektive tiltak for å redusere slike risikoer,
   b) har effektive ordninger for å fremme en effektiv avslutning i rett tid av transaksjoner som gjennomføres innenfor dets systemer, og
   c) på det tidspunkt tillatelsen gis, og deretter fortløpende, har til rådighet tilstrekkelige finansielle ressurser til å lette markedets ordnede virkemåte, idet det tas hensyn til arten og omfanget av transaksjonene som gjennomføres på markedet, og til arten og omfanget av risikoene det utsettes for.
4. Medlemsstatene skal sikre at artikkel 24 og 25, artikkel 27 nr. 1, 2 og 4–10 og artikkel 28 ikke får anvendelse på transaksjoner som gjennomføres i henhold til reglene for en MHF, mellom dennes medlemmer eller deltakere eller mellom en MHF og dens medlemmer eller deltakere i forbindelse med anvendelsen av denne MHF-en. MHF-ens medlemmer eller deltakere skal imidlertid oppfylle forpliktelsene omhandlet i artikkel 24, 25, 27 og 28 overfor sine kunder når de på vegne av kundene utfører ordrer gjennom en MHFs systemer.
5. Medlemsstatene skal ikke tillate at verdipapirforetak eller markedsoperatører som driver en MHF, utfører kundeordrer ved bruk av egenkapital eller anvender prinsipalmatchingshandel.

Artikkel 20

Særlige krav til OHF-er

1. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak og en markedsoperatør som driver en OHF, innfører ordninger som hindrer utførelse av kundeordrer i en OHF ved bruk av egenkapitalen til verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en, eller fra et foretak som inngår i samme konsern eller juridiske person som verdipapirforetaket eller markedsoperatøren.
2. Bare dersom kunden har gitt sitt samtykke til prosessen, skal medlemsstatene tillate at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, anvender prinsipalmatchingshandel med obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og visse derivater.

   Et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, skal ikke anvende prinsipalmatchingshandel for å utføre kundeordrer i en OHF med derivater som tilhører en derivatklasse som er omfattet av clearingplikten i samsvar med artikkel 5 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   Et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, skal innføre ordninger som sikrer samsvar med definisjonen av prinsipalmatchingshandel i artikkel 4 nr. 1 punkt 38.
3. Medlemsstatene skal bare i forbindelse med statspapirer som det ikke finnes et likvid marked for, tillate at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, anvender annen handel for egen regning enn prinsipalmatchingshandel.
4. Medlemsstatene skal ikke tillate drift av både en OHF og en systematisk internaliserer innenfor samme rettssubjekt. En OHF skal ikke være knyttet til en systematisk internaliserer på en måte som muliggjør samvirkning mellom ordrer i OHF-en og ordrer eller pristilbud i en systematisk internaliserer. En OHF skal ikke være knyttet til en annen OHF på en måte som muliggjør samvirkning mellom ordrer i forskjellige OHF-er.
5. Medlemsstatene skal ikke hindre at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, ansetter et annet verdipapirforetak som på et uavhengig grunnlag skal utføre prisstilling i denne OHF-en.

   Ved anvendelsen av denne artikkel skal et verdipapirforetak ikke anses å utføre prisstilling i en OHF på et uavhengig grunnlag dersom det har nære forbindelser til verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en.
6. Medlemsstatene skal kreve at ordrer i en OHF utføres på skjønnsmessig grunnlag.

   Et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, skal utøve skjønn bare i et av eller begge følgende tilfeller:
   a) ved beslutningen om å legge inn eller tilbakekalle en ordre i en OHF som de driver,
   b) ved beslutningen om ikke å matche en bestemt kundeordre med andre ordrer som

er tilgjengelige i systemene på et gitt tidspunkt, forutsatt at dette er i samsvar med de konkrete instruksene som er mottatt fra en kunde, og med deres forpliktelser i henhold til artikkel 27.

Dersom systemet matcher kundeordrer, kan verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en beslutte hvorvidt, når og i hvilken utstrekning to eller flere ordrer skal matches i systemet. I samsvar med nr. 1, 2, 4 og 5 og med forbehold for nr. 3 kan verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en, med hensyn til et system som formidler transaksjoner med andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter, lette forhandlinger mellom kunder for å sammenføre to eller flere potensielt forenlige handelsinteresser i en transaksjon.

Denne forpliktelsen skal ikke berøre artikkel 18 og 27.

7. Vedkommende myndighet kan, enten når et verdipapirforetak eller en markedsoperatør søker om tillatelse til å drive en OHF eller på anmodning, kreve en detaljert forklaring av hvorfor systemet ikke tilsvarer og ikke kan drive som et regulert marked, en MHF eller en systematisk internaliserer, og en nærmere beskrivelse av hvordan skjønn vil bli utøvd, særlig når en ordre til OHF-en kan tilbakekalles, og når og hvordan to eller flere kundeordrer vil bli matchet innenfor OHF-en. I tillegg skal verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver en OHF, framlegge for vedkommende myndighet opplysninger om at det eller den anvender prinsipalmatchingshandel. Vedkommende myndighet skal overvåke et verdipapirforetaks eller en markedsoperatørs anvendelse av prinsipalmatchingshandel for å sikre at denne fortsatt er omfattet av definisjonen av slik handel, og at anvendelsen av prinsipalmatchingshandel ikke fører til interessekonflikter mellom verdipapirforetaket eller markedsoperatøren og deres kunder.
8. Medlemsstatene skal sikre at artikkel 24, 25, 27 og 28 anvendes på transaksjoner som gjennomføres i en OHF.

Kapittel II

Driftsvilkår for verdipapirforetak

Avsnitt 1

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 21

Regelmessig revisjon av vilkårene for den første tillatelsen

1. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak som har tillatelse på deres territorium, til enhver tid oppfyller de vilkårene for den første tillatelsen som er fastsatt i kapittel I.
2. Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter fastsetter egnede metoder for å kontrollere at verdipapirforetak oppfyller sin forpliktelse i henhold til nr. 1. De skal kreve at verdipapirforetak underretter vedkommende myndigheter om eventuelle vesentlige endringer i vilkårene for den første tillatelsen.

   ESMA kan utarbeide retningslinjer for de kontrollmetodene som er nevnt i dette nummer.

Artikkel 22

Alminnelig forpliktelse til løpende tilsyn

Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter kontrollerer verdipapirforetaks virksomhet for å vurdere om driftsvilkårene fastsatt i dette direktiv overholdes. Medlemsstatene skal sikre at det er truffet egnede tiltak slik at vedkommende myndigheter kan få de nødvendige opplysninger for å vurdere om verdipapirforetak oppfyller disse forpliktelsene.

Artikkel 23

Interessekonflikter

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak treffer alle egnede tiltak for å identifisere interessekonflikter mellom på den ene siden foretakene, herunder ledere, arbeidstakere og tilknyttede agenter, eller enhver annen person som er direkte eller indirekte tilknyttet ved kontroll, og på den andre siden foretakenes kunder, eller mellom kunder, som oppstår i forbindelse med yting av investerings- og tilleggstjenester eller kombinasjoner av slike, herunder konflikter som følge av tilskyndelser fra tredjeparter eller av verdipapirforetakets godtgjørings- eller insentivordninger.
2. Dersom organisatoriske eller administrative ordninger som verdipapirforetaket har innført

i samsvar med artikkel 16 nr. 3 for å hindre at interessekonflikter skader kundens interesser, ikke er tilstrekkelige til med rimelig sikkerhet å hindre risikoen for dette, skal verdipapirforetaket tydelig opplyse kunden om interessekonfliktens allmenne art og/eller kilder og om de tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen, før det påtar seg oppgaver på vegne av vedkommende.

3. Opplysningene nevnt i nr. 2 skal
   a) gis i et varig medium og
   b) være tilstrekkelig detaljerte, idet det tas hensyn til kundens art, til at kunden kan ta en velbegrunnet beslutning med hensyn til den tjenesten interessekonflikten gjelder.
4. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å
   a) fastsette hvilke tiltak verdipapirforetak med rimelighet kan ventes å treffe for å identifisere, hindre, løse og opplyse om interessekonflikter i forbindelse med ytingen av ulike investerings- og tilleggstjenester og kombinasjoner av slike,
   b) fastsette egnede kriterier for å fastslå hvilke typer interessekonflikter som kan skade interessene til verdipapirforetakets kunder eller potensielle kunder.

Avsnitt 2

Bestemmelser om investorvern

Artikkel 24

Alminnelige prinsipper og opplysninger til kunder

1. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak, når det yter investeringstjenester eller, der det er relevant, tilleggstjenester til kunder, opptrer ærlig, redelig og profesjonelt i kundenes beste interesse, og særlig følger prinsippene fastsatt i denne artikkel og i artikkel 25.
2. Verdipapirforetak som produserer finansielle instrumenter med sikte på salg til kunder, skal sikre at disse finansielle instrumentene er utformet slik at de dekker behovene til et identifisert målmarked av sluttkunder i den relevante kundekategorien, at strategien for distribusjon av de finansielle instrumentene er i samsvar med det identifiserte målmarkedet, og at verdipapirforetaket treffer rimelige tiltak for å sikre at det finansielle instrumentet distribueres til det identifiserte målmarkedet.

   Et verdipapirforetak skal forstå de finansielle instrumentene det tilbyr eller anbefaler, vurdere om de finansielle instrumentene er forenlige med behovene til de kundene det yter investeringstjenester til, også idet det tas hensyn til det identifiserte målmarkedet av sluttkunder som nevnt i artikkel 16 nr. 3, og sikre at finansielle instrumenter tilbys eller anbefales bare når dette er i kundens interesse.
3. Alle opplysninger, herunder reklamemateriell, som verdipapirforetaket retter til kunder eller potensielle kunder, skal være rettvisende, klare og ikke villedende. Reklamemateriell skal klart framstå dette.
4. Kunder eller potensielle kunder skal i god tid få relevante opplysninger om verdipapirforetaket og dets tjenester, finansielle instrumenter og foreslåtte investeringsstrategier, handelsplasser og alle kostnader og tilknyttede gebyrer. Opplysningene skal omfatte følgende:
   a) i god tid før verdipapirforetaket yter investeringsrådgivning, skal det opplyse kunden om
      i) hvorvidt rådgivningen ytes på uavhengig grunnlag,
      ii) hvorvidt rådgivningen ytes på grunnlag av en omfattende eller mer begrenset analyse av forskjellige typer finansielle instrumenter, og særlig hvorvidt utvalget er begrenset til finansielle instrumenter som utstedes eller leveres av enheter som har nære forbindelser til verdipapirforetaket eller andre juridiske eller økonomiske forbindelser, for eksempel et avtaleforhold, som er så nære at det kan utgjøre en risiko for det uavhengige grunnlaget for rådgivningen,
      iii) hvorvidt verdipapirforetaket vil gi kunden en periodisk vurdering av om de finansielle instrumentene denne kunden anbefales, er egnede,
   b) opplysningene om finansielle instrumenter og foreslåtte investeringsstrategier skal omfatte hensiktsmessige retningslinjer og advarsler om risiko knyttet til investering i slike instrumenter eller til bestemte investeringsstrategier, og om det finansielle instrumentet er beregnet på detaljkunder eller profesjonelle kunder, idet det tas hensyn til det identifiserte målmarkedet i samsvar med nr. 2,
   c) opplysningene om alle kostnader og tilknyttede gebyrer skal omfatte opplysninger om både investeringstjenester og tilleggstje-

nester, herunder rådgivningskostnader og, der det er relevant, kostnadene knyttet til de anbefalte eller markedsførte finansielle instrumentene og hvordan kunden kan betale dem, herunder også eventuelle tredjepartsbetalinger.

Opplysningene om alle kostnader og gebyrer, herunder kostnader og gebyrer i forbindelse med investeringstjenesten og det finansielle instrumentet, som ikke skyldes at det foreligger underliggende markedsrisiko, skal sammenfattes slik at kunden kan forstå den samlede kostnaden og den kumulative virkningen av denne på investeringens avkastning, og dersom kunden anmoder om det, skal summene spesifiseres. Der det er relevant, skal slike opplysninger gis til kunden regelmessig og minst en gang i året i investeringens levetid.

5. Opplysningene nevnt i nr. 4 og 9 skal gis i en forståelig form på en slik måte at kunder eller potensielle kunder får en rimelig mulighet til å forstå arten av og risikoene ved den investeringstjenesten og den bestemte typen finansielt instrument som tilbys, og dermed til å ta investeringsbeslutninger på grunnlag av kjennskap til saksforholdene. Medlemsstatene kan tillate at disse opplysningene gis i et standardisert format.
6. Dersom en investeringstjeneste tilbys som en del av et finansielt produkt som allerede er underlagt andre bestemmelser i unionsretten med hensyn til opplysningskrav i forbindelse med kredittinstitusjoner og forbrukerkreditt, skal denne tjenesten ikke i tillegg underlegges forpliktelsene fastsatt i nr. 3–5.
7. Dersom et verdipapirforetak opplyser kunden om at investeringsrådgivning ytes på uavhengig grunnlag, skal verdipapirforetaket
   a) vurdere et tilstrekkelig utvalg av finansielle instrumenter som er tilgjengelige på markedet, som skal være tilstrekkelig forskjellige med hensyn til type og utstedere eller produktleverandører til å sikre at kundens investeringsmål kan nås på egnet måte, og som ikke skal være begrenset til finansielle instrumenter som utstedes eller leveres av
      i) verdipapirforetaket selv eller av enheter som har nære forbindelser med verdipapirforetaket, eller
      ii) andre enheter som verdipapirforetaket har nære juridiske eller økonomiske forbindelser med, for eksempel et avtaleforhold, som er så nære at det kan utgjøre en risiko for det uavhengige grunnlaget for rådgivningen,
   b) ikke motta og beholde gebyrer, provisjoner eller andre monetære eller ikke-monetære ytelser som betales av en tredjepart eller en person som handler på vegne av en tredjepart, i forbindelse med ytingen av tjenesten til kunder. Det skal gis klare opplysninger om mindre ikke-monetære ytelser som kan bedre kvaliteten på tjenesten som ytes til en kunde, og som er av et slikt omfang og en slik art at de ikke kan anses å hindre verdipapirforetaket i å oppfylle sin plikt til å opptre i kundens interesse, og de er ikke omfattet av denne bokstav.
8. Når verdipapirforetaket yter porteføljeforvaltning, skal det ikke motta og beholde gebyrer, provisjoner eller andre monetære eller ikke-monetære ytelser som betales av en tredjepart eller en person som handler på vegne av en tredjepart, i forbindelse med ytingen av tjenesten til kunder. Det skal gis klare opplysninger om mindre ikke-monetære ytelser som kan bedre kvaliteten på tjenesten som ytes til en kunde, og som er av et slikt omfang og en slik art at de ikke kan anses å hindre verdipapirforetaket i å oppfylle sin plikt til å opptre i kundens interesse, og de er ikke omfattet av dette nummer.
9. Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetakene ikke anses å oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 23 eller i henhold til nr. 1 i denne artikkel når de betaler eller betales gebyrer eller provisjoner, eller tilbyr eller tilbys ikke-monetære ytelser i forbindelse med ytingen av en investeringstjeneste eller en tilleggstjeneste, til eller av andre enn kunden eller en person på vegne av kunden, unntatt når betalingen eller ytelsen
   a) er utformet for å bedre kvaliteten på den berørte tjenesten til kunden, og
   b) ikke hindrer verdipapirforetaket i å oppfylle sin plikt til å opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt i samsvar med kundenes interesse.

   Det faktum at det faktisk foreligger en betaling eller ytelse som nevnt i første ledd, art av og beløp for disse, eller der beløpet ikke kan fastsettes, metoden for å beregne dette beløpet, må klart opplyses til kunden, på en måte som er fyllestgjørende, nøyaktig og forståelig, før den relevante investerings- eller tilleggstjenesten ytes. Der det er relevant, skal verdipapirforetaket også opplyse kunden om ordninger for overføring til kunden av gebyrer, provisjoner og monetære og ikke-monetære ytelser

som mottas i forbindelse med ytingen av investerings- eller tilleggstjenesten.

Betalingen eller ytelsen som muliggjør eller er nødvendig for yting av investeringstjenester, for eksempel deponeringsavgifter, oppgjørs- og vekslegebyr, lovpålagte avgifter eller rettsgebyrer, og som etter sin art ikke kan være årsak til konflikter med verdipapirforetakets plikt til å opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt i samsvar med dets kunders beste interesser, er ikke omfattet av kravene i første ledd.

10. Et verdipapirforetak som yter investeringstjenester til kunder, skal sikre at det ikke godtgjør eller vurderer personalets resultater på en måte som er i strid med foretakets plikt til å opptre i kundenes interesse. Det skal særlig ikke innføre ordninger for godtgjøring, salgsmål eller andre ordninger som oppmuntrer dets personale til å anbefale en detaljkunde et bestemt finansielt instrument, når foretaket kan tilby et annet produkt som er bedre egnet til å dekke kundens behov.
11. Når en investeringstjeneste tilbys sammen med en annen tjeneste eller et annet produkt som en del av en pakke eller som et vilkår for samme avtale eller pakke, skal verdipapirforetaket opplyse kunden om de forskjellige bestanddelene kan kjøpes separat, og framlegge separat dokumentasjon for kostnader og gebyrer i forbindelse med hver enkelt bestanddel.

    Når det er sannsynlig at de risikoene som følger av en slik avtale eller pakke som tilbys en detaljkunde, vil være forskjellige fra de risikoene som er knyttet til bestanddelene enkeltvis, skal verdipapirforetaket framlegge en tilstrekkelig beskrivelse av de forskjellige bestanddelene i avtalen eller pakken og av hvordan samvirkning endrer risikoene.

    ESMA skal i samarbeid med EBA og EIOPA innen 3. januar 2016 utarbeide og deretter regelmessig ajourføre retningslinjer for vurdering av og tilsyn med kryssalg, som særlig angir i hvilke situasjoner kryssalg ikke er forenlig med forpliktelsene fastsatt i nr. 1.
12. Medlemsstatene kan i unntakstilfeller pålegge verdipapirforetak ytterligere krav med hensyn til de spørsmålene som er omfattet av denne artikkel. Slike krav må være objektivt begrunnet og stå i forhold til de særlige risikoene mot investorvernet eller mot markedets integritet som er av særlig betydning når det gjelder markedsstrukturen i vedkommende medlemsstat.

    Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om eventuelle krav som de har til hensikt å pålegge i samsvar med dette nummer, uten unødig opphold og minst to måneder før det fastsatte tidspunkt for ikrafttredelse av dette krav. Meldingen skal inneholde en begrunnelse for vedkommende krav. Eventuelle tilleggskrav skal ikke begrense eller på annen måte påvirke verdipapirforetaks rettigheter i henhold til artikkel 34 og 35 i dette direktiv.

    Kommisjonen skal innen to måneder etter meldingen nevnt i annet ledd avgi uttalelse om hvorvidt tilleggskravene er forholdsmessige og berettigede.

    Kommisjonen skal oversende til medlemsstatene og offentliggjøre på sitt nettsted de tilleggskravene den pålegger i samsvar med dette nummer.

    Medlemsstatene kan beholde tilleggskrav som ble meldt til Kommisjonen i samsvar med artikkel 4 i direktiv 2006/73/EF før 2. juli 2014, forutsatt at vilkårene i nevnte artikkel er oppfylt.
13. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å sikre at verdipapirforetak følger prinsippene fastsatt i denne artikkel når de yter investeringstjenester eller tilleggstjenester til sine kunder, herunder:
    a) vilkår som opplysningene må oppfylle for å være rettvisende, klare og ikke villedende,
    b) nærmere opplysninger om innhold i og format for opplysningene til kunder om kundekategorisering, verdipapirforetak og deres tjenester, finansielle instrumenter, kostnader og gebyrer,
    c) kriteriene for vurderingen av et utvalg av finansielle instrumenter som er tilgjengelige på markedet,
    d) kriteriene for vurdering av om foretak som mottar tilskyndelser, oppfyller forpliktelsen til å opptre ærlig, rettferdig og profesjonelt i kundens interesse.

    Ved utformingen av kravene til opplysninger om finansielle instrumenter i henhold til nr. 4 bokstav b) skal opplysninger om produktets struktur tas med dersom det er relevant, idet det tas hensyn til alle relevante standardiserte opplysninger som kreves i henhold til unionsretten.
14. I de delegerte rettsaktene nevnt i nr. 13 skal det tas hensyn til følgende:
    a) arten av tjenesten(e) som tilbys eller ytes til kunden eller den potensielle kunden, idet

det tas hensyn til transaksjonenes type, gjenstand, størrelse og hyppighet,

b) arten og utvalget av produkter som tilbys eller vurderes, herunder forskjellige typer finansielle instrumenter,

c) om kundene eller de potensielle kundene er detaljkunder eller profesjonelle kunder eller, når det gjelder nr. 4 og 5, om de er klassifisert som kvalifiserte motparter.

Artikkel 25

Vurdering av egnethet og hensiktsmessighet og rapportering til kunder

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetakene sikrer og på anmodning godtgjør overfor vedkommende myndigheter at fysiske personer som gir investeringsråd eller opplysninger om finansielle instrumenter og yter investeringstjenester eller tilleggstjenester til kunder på vegne av verdipapirforetaket, har den nødvendige kunnskap og kompetanse for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 24 og denne artikkel. Medlemsstatene skal offentliggjøre de kriteriene som anvendes for å vurdere slik kunnskap og kompetanse.

2. Når verdipapirforetaket yter investeringsrådgivning eller porteføljeforvaltning, skal det innhente alle nødvendige opplysninger om kundens eller den potensielle kundens kunnskap og erfaring på investeringsområdet som er relevante for den bestemte typen produkt eller tjeneste, vedkommendes finansielle situasjon, herunder evnen til å bære tap, og vedkommendes investeringsmål, herunder risikotoleransen, slik at foretaket kan anbefale kunden eller den potensielle kunden de investeringstjenestene og finansielle instrumentene som er best egnet for vedkommende, og som særlig er forenlige med vedkommendes risikotoleranse og evne til å bære tap.

   Medlemsstatene skal, dersom et verdipapirforetak yter investeringsrådgivning og anbefaler en pakke av tjenester eller produkter samlet i henhold til artikkel 24 nr. 11, sikre at den samlede pakken er egnet.

3. Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetak, når de yter andre investeringstjenester enn dem som er nevnt i nr. 2, ber kunden eller den potensielle kunden om å framlegge opplysninger om sin kunnskap og erfaring på det investeringsområdet som er relevant for den bestemte typen produkt eller tjeneste som tilbys eller etterspørres, slik at verdipapirforetaket kan vurdere om den planlagte investeringstjenesten eller det planlagte produktet er hensiktsmessig for kunden. Vurderingen av en pakke av tjenester eller produkter i henhold til artikkel 24 nr. 11 skal omfatte den samlede pakkens egnethet.

   Dersom verdipapirforetaket på grunnlag av opplysningene det mottar i henhold til første ledd, anser at produktet eller tjenesten ikke er hensiktsmessig for kunden eller den potensielle kunden, skal verdipapirforetaket advare kunden eller den potensielle kunden om dette. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

   Dersom kunder eller potensielle kunder ikke framlegger opplysningene nevnt i første ledd, eller dersom de framlegger utilstrekkelige opplysninger om sin kunnskap og erfaring, skal verdipapirforetaket advare dem om det ikke kan avgjøre om den planlagte tjenesten eller det planlagte produktet er hensiktsmessig for dem. Denne advarselen kan gis i et standardisert format.

4. Medlemsstatene skal tillate at verdipapirforetak, når de yter investeringstjenester som består bare av utførelse eller mottak og formidling av kundeordrer med eller uten tilleggstjenester, med unntak for tildeling av kreditt eller lån som angitt i vedlegg I avsnitt B nr. 1 som ikke omfatter eksisterende kredittgrenser for kundenes lån, foliokontoer og overtrekk, yter disse investeringstjenestene til sine kunder uten at de må innhente de opplysningene eller ta den avgjørelsen som er omhandlet i nr. 3, dersom alle følgende vilkår er oppfylt:

   a) tjenestene gjelder et av følgende finansielle instrumenter:

      i) aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked eller på et tilsvarende tredjestatsmarked eller i en MHF, når de er aksjer i selskaper, med unntak av aksjer i foretak for kollektiv investering som ikke er UCITS, og aksjer som omfatter et derivat,

      ii) obligasjoner og andre former for gjeldsinstrumenter som opptas til notering på et regulert marked eller på et tilsvarende tredjestatsmarked eller i en MHF, unntatt slike som omfatter et derivat eller en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå den tilknyttede risikoen,

      iii) pengemarkedsinstrumenter, unntatt slike som omfatter et derivat eller en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå den tilknyttede risikoen,

iv) aksjer eller andeler i UCITS-er, unntatt strukturerte UCITS-er som nevnt i artikkel 36 nr. 1 annet ledd i forordning (EU) nr. 583/2010,

v) strukturerte innskudd, unntatt slike som omfatter en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå avkastningsrisikoen eller kostnadene knyttet til salg av produktet før fastsatt tidspunkt,

vi) andre ikke sammensatte finansielle instrumenter i samsvar med dette nummer.

Ved anvendelsen av denne bokstav, og dersom kravene og framgangsmåten i artikkel 4 nr. 1 tredje og fjerde ledd i direktiv 2003/71/EF er oppfylt, skal et tredjestatsmarked anses som likeverdig med et regulert marked,

b) tjenesten ytes på kundens eller den potensielle kundens initiativ,

c) kunden eller den potensielle kunden er blitt klart opplyst om at verdipapirforetaket, når det yter denne tjenesten, ikke plikter å vurdere om det finansielle instrumentet som leveres eller tilbys, eller tjenesten som ytes eller tilbys, er hensiktsmessig, og at vedkommende derfor ikke nyter godt av vernet som de relevante atferdsreglene gir. En slik advarsel kan gis i et standardisert format,

d) verdipapirforetaket oppfyller sine forpliktelser i henhold til artikkel 23.

5. Verdipapirforetaket skal opprette et register som omfatter det eller de dokumentene som er avtalt mellom verdipapirforetaket og kunden, der partenes rettigheter og plikter er angitt samt de andre vilkårene for verdipapirforetakets tjenesteyting overfor kunden. Kontraktpartenes rettigheter og plikter kan innlemmes ved henvisning til andre dokumenter eller rettsakter.

6. Verdipapirforetaket skal i et varig medium gi kunden hensiktsmessige rapporter om tjenesten det yter til kundene. Disse rapportene skal omfatte regelmessige meldinger til kundene, der det tas hensyn til de berørte finansielle instrumentenes type og kompleksitet og arten av den tjenesten som er ytt til kunden, og skal også, når det er relevant, omfatte kostnader knyttet til de transaksjonene og tjenestene som er utført på vegne av kunden.

Når verdipapirforetaket yter investeringsrådgivning, skal det før transaksjonen foretas, gi kunden en erklæring om egnethet i et varig medium, der det spesifiseres hvilken rådgivning som er ytt, og hvordan denne rådgivningen er tilpasset detaljkundens preferanser, mål og andre egenskaper.

Dersom avtalen om å kjøpe eller selge et finansielt instrument inngås ved hjelp av et fjernkommunikasjonsmiddel som hindrer at det på forhånd gis en erklæring om egnethet, kan verdipapirforetaket gi den skriftlige erklæringen om egnethet i et varig medium umiddelbart etter at kunden er bundet av en avtale, forutsatt at begge følgende vilkår er oppfylt:

a) kunden har samtykket i å motta erklæringen om egnethet uten unødig opphold etter at transaksjonen er gjennomført, og

b) verdipapirforetaket har gitt kunden mulighet til å utsette transaksjonen for å motta erklæringen om egnethet på forhånd.

Dersom et verdipapirforetak yter porteføljeforvaltning eller har opplyst kunden om at det vil foreta en regelmessig vurdering av egnetheten, skal den periodiske rapporten inneholde en ajourført erklæring om hvordan investeringen er tilpasset detaljkundens preferanser, mål og andre egenskaper.

7. Dersom en kredittavtale knyttet til boligeiendom, som er omfattet av bestemmelsene om vurdering av forbrukeres kredittverdighet i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EU([48]), forutsetter at det ytes en investeringstjeneste til den samme forbrukeren i forbindelse med panteobligasjoner som utstedes særskilt for å sikre finansieringen av og har samme vilkår som kredittavtalen knyttet til boligeiendom, for at lånet skal kunne betales, refinansieres eller innfris, skal denne tjenesten ikke omfattes av forpliktelsene i denne artikkel.

8. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å sikre at verdipapirforetakene overholder prinsippene i nr. 2–6 i denne artikkel når de yter investeringstjenester eller tilleggstjenester til sine kunder, herunder opplysninger som skal innhentes i forbindelse med vurderingen av tjenestenes og de finansielle instrumentenes egnethet eller hensiktsmessighet for kundene, kriteriene for vurdering av ikke sammensatte finansielle instrumenter i forbindelse med nr. 4 bokstav a) vi) i denne artikkel, innholdet i og formatet for registre og avtaler

[48] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/17/EU av 4. februar 2014 om kredittavtaler for forbrukere i forbindelse med fast eiendom til boligformål og om endring av direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT L 60 av 28.2.2014, s. 34).

som gjelder ytingen av tjenester til kunder og framleggingen av periodiske rapporter til kunder om tjenestene som er ytt. Disse delegerte rettsaktene skal ta hensyn til følgende:

a) arten av tjenesten(e) som tilbys eller ytes til kunden eller den potensielle kunden, idet det tas hensyn til transaksjonenes type, gjenstand, størrelse og hyppighet,
b) arten av de produktene som tilbys eller vurderes, herunder forskjellige typer finansielle instrumenter,
c) om kundene eller de potensielle kundene er detaljkunder eller profesjonelle kunder eller, når det gjelder nr. 6, om de er klassifisert som kvalifiserte motparter.

9. ESMA skal innen 3. januar 2016 vedta retningslinjer med nærmere angivelse av kriteriene for den vurderingen av kunnskap og kompetanse som kreves i henhold til nr. 1.
10. ESMA skal innen 3. januar 2016 utarbeide, og deretter regelmessig ajourføre, retningslinjer for vurdering av
    a) finansielle instrumenter som omfatter en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå den tilknyttede risikoen, i samsvar med nr. 4 bokstav a) ii) og iii),
    b) strukturerte innskudd som omfatter en struktur som gjør det vanskelig for kunden å forstå avkastningsrisikoen eller kostnadene knyttet til salg av produktet før fastsatt tidspunkt, i samsvar med nr. 4 bokstav a) v).
11. ESMA kan utarbeide og regelmessig ajourføre retningslinjer for vurdering av finansielle instrumenter som klassifiseres som ikke sammensatte ved anvendelsen av nr. 4 bokstav a) vi), idet det tas hensyn til de delegerte rettsaktene som vedtas i henhold til nr. 8.

Artikkel 26

Tjenesteyting gjennom et annet verdipapirforetak

Medlemsstatene skal tillate at et verdipapirforetak som mottar en instruks om å yte investeringstjenester eller tilleggstjenester på vegne av en kunde gjennom et annet verdipapirforetak, stoler på kundeopplysninger fra sistnevnte verdipapirforetak. Det verdipapirforetaket som formidler instruksene, skal ha ansvar for at de formidlede opplysningene er fullstendige og nøyaktige.

Det verdipapirforetaket som mottar en instruks om å yte tjenester på vegne av en kunde på denne måten, skal også kunne stole på eventuelle anbefalinger i forbindelse med tjenesten eller transaksjonen som kunden har fått av et annet verdipapirforetak. Det verdipapirforetaket som formidler instruksene, skal ha ansvar for at anbefalingene eller rådene som gis, er egnede for kunden.

Det verdipapirforetaket som mottar en instruks eller en ordre fra en kunde gjennom et annet verdipapirforetak, skal ha ansvar for å yte tjenesten eller gjennomføre transaksjonen på grunnlag av slike opplysninger eller anbefalinger, i samsvar med de relevante bestemmelsene i denne avdeling.

Artikkel 27

Plikt til å utføre ordrer på de vilkårene som er mest fordelaktige for kunden

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak, når de utfører ordrer, treffer alle tiltak som er nødvendige for å oppnå best mulig resultat for sine kunder, idet det tas hensyn til pris, kostnader, hurtighet, sannsynlighet for utførelse og oppgjør, størrelse, art eller andre vurderinger som er relevante for utførelsen av ordren. Dersom det foreligger en særskilt instruks fra kunden, skal verdipapirforetaket likevel utføre ordren i samsvar med den særskilte instruksen.

    Når et verdipapirforetak utfører en ordre på vegne av en detaljkunde, skal best mulig resultat fastsettes ut fra det samlede vederlaget, som representerer prisen på det finansielle instrumentet og utgiftene knyttet til utførelsen, som skal omfatte alle utgifter pådratt av kunden som er direkte knyttet til utførelsen av ordren, herunder gebyrer til handelsplassen, clearing- og oppgjørsgebyrer og eventuelle andre gebyrer som er betalt til tredjeparter involvert i utførelsen av ordren.

    Med henblikk på å oppnå best mulig resultat i samsvar med første ledd når flere konkurrerende handelsplasser er i stand til å utføre en ordre for et finansielt instrument, og for å vurdere og sammenligne resultatene for kunden som ville vært oppnådd ved å utføre ordren ved hver av handelsplassene på listen i verdipapirforetakets retningslinjer for ordreutførelse og som er i stand til å utføre vedkommende ordre, skal det ved denne vurderingen tas i betraktning verdipapirforetakets egne provisjoner og utgiftene for utførelse av ordren ved hver av de godkjente handelsplassene.
2. Et verdipapirforetak skal ikke motta noen godtgjøring, rabatt eller ikke-monetær ytelse for å videresende kundeordrer til særlige handelsplasser dersom dette ville være i strid med

kravene som gjelder interessekonflikter eller tilskyndelser i henhold til nr. 1 i denne artikkel, artikkel 16 nr. 3 og artikkel 23 og 24.

3. Medlemsstatene skal kreve, for finansielle instrumenter som er omfattet av handelsplikten i artikkel 23 og 28 i forordning (EU) nr. 600/2014, at hver handelsplass og hver systematiske internaliserer, og for andre finansielle instrumenter, at hver handelsplass, kostnadsfritt offentliggjør opplysninger om kvaliteten på utførelsen av transaksjoner på hver handelsplass minst en gang i året, og at verdipapirforetaket etter å ha utført en transaksjon på vegne av en kunde, skal opplyse kunden om hvor ordren ble utført. De periodiske rapportene skal for hvert finansielle instrument omfatte opplysninger om pris, kostnader, hurtighet og sannsynlighet for utførelse.
4. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak oppretter og anvender effektive ordninger for å overholde nr. 1. Medlemsstatene skal særlig kreve at verdipapirforetak oppretter og anvender retningslinjer for ordreutførelse som gir dem mulighet til å oppnå best mulige resultater for sine kundeordrer i samsvar med nr. 1.
5. Retningslinjene for ordreutførelse skal for hver klasse av finansielle instrumenter omfatte opplysninger om de ulike handelsplassene som verdipapirforetaket utfører sine kundeordrer gjennom, og om de faktorene som påvirker valget av handelsplass. Den skal minst omfatte de handelsplassene som gir verdipapirforetaket mulighet til på kontinuerlig grunnlag å oppnå best mulig resultat ved utførelsen av kundeordrer.

   Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak gir sine kunder hensiktsmessige opplysninger om sine retningslinjer for ordreutførelse. Disse opplysningene skal på en tydelig, tilstrekkelig detaljert og lett forståelig måte forklare kundene hvordan verdipapirforetaket vil utføre ordrer for dem. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak på forhånd innhenter kundenes samtykke til retningslinjene for ordreutførelse.

   Medlemsstatene skal kreve at når retningslinjene for ordreutførelse gjør det mulig å utføre kundeordrer utenfor en handelsplass, skal verdipapirforetaket særlig opplyse sine kunder om denne muligheten. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak på forhånd innhenter uttrykkelig samtykke fra kundene før det begynner å utføre deres ordrer utenfor en handelsplass. Verdipapirforetak kan innhente slikt samtykke enten i form av en allmenn avtale eller for hver enkelt transaksjon.
6. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak som utfører kundeordrer, en gang i året og for hver klasse av finansielle instrumenter offentliggjør en oversikt over de fem viktigste handelsplassene, målt i handelsvolumer, der de har utført kundeordrer i det foregående året, og opplysninger om den oppnådde kvaliteten på ordreutførelsen.
7. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak som utfører kundeordrer, kontrollerer om deres ordninger og retningslinjer for ordreutførelse er effektive slik at de kan identifisere og rette opp eventuelle mangler. De skal særlig regelmessig vurdere om de handelsplassene som inngår i retningslinjene for ordreutførelse, gir det best mulige resultatet for kunden, eller om det må gjøres endringer i ordningene, idet det tas hensyn til blant annet opplysningene som offentliggjøres i henhold til nr. 3 og 6. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak opplyser kunder som de har et løpende kundeforhold til, om eventuelle vesentlige endringer i ordningene eller retningslinjene for utførelse.
8. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak på kundenes anmodning kan vise at de har utført deres ordrer i samsvar med verdipapirforetakets retningslinjer for utførelse, og på vedkommende myndighets anmodning kan godtgjøre at de overholder denne artikkel.
9. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 med hensyn til følgende:
   a) kriteriene for å bestemme den relative betydningen av de ulike faktorene som i henhold til nr. 1 kan tas i betraktning ved bestemmelse av det best mulige resultatet, idet det tas hensyn til ordrens størrelse og type samt om kunden er detaljkunde eller profesjonell kunde,
   b) faktorer som et verdipapirforetak kan ta hensyn til i sin vurdering av utførelsesordningene og hvilke omstendigheter som kan gi grunn til å endre slike ordninger. Særlig de faktorene som avgjør hvilke handelsplasser som gjør det mulig for verdipapirforetak kontinuerlig å oppnå best mulig resultat når de utfører kundeordrer,
   c) art og omfang av de opplysningene som i henhold til nr. 5 skal gis til kunder om foretakets retningslinjer for utførelse.
10. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette

a) nærmere innhold, format og hyppighet når det gjelder opplysninger som skal offentliggjøres om ordreutførelsens kvalitet i henhold til nr. 3, idet det tas hensyn til den berørte typen handelsplass og finansielt instrument,
b) innholdet i og formatet for opplysninger som verdipapirforetak skal offentliggjøre i samsvar med nr. 6.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 28

Regler for behandling av kundeordrer

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak som har tillatelse til å utføre ordrer på vegne av kunder, anvender framgangsmåter og ordninger som gjør det mulig å utføre kundeordrer omgående, raskt og på en redelig måte, sett i forhold til andre kundeordrer eller verdipapirforetakets handelsinteresser.

   Disse framgangsmåtene eller ordningene skal innebære at ellers sammenlignbare kundeordrer utføres i den rekkefølgen de ble mottatt av verdipapirforetaket.
2. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak, med mindre kunden uttrykkelig ber om noe annet, når en kunde har gitt en ordre med prisbegrensning i forbindelse med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked eller handles på en handelsplass, som under gjeldende markedsvilkår ikke utføres umiddelbart, treffer tiltak for å fremme en raskest mulig utførelse av ordren ved umiddelbart å offentliggjøre denne kundeordren på en måte som gjør den lett tilgjengelig for andre markedsdeltakere. Medlemsstatene kan fastsette at verdipapirforetak oppfyller denne forpliktelsen dersom de formidler kundens ordre med prisbegrensning til en handelsplass. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndigheter kan innvilge unntak fra kravet om å offentliggjøre en ordre med prisbegrensning som er stor i forhold til den normale markedsstørrelsen som fastsatt i artikkel 4 forordning (EU) nr. 600/2014.
3. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å fastsette
   a) vilkårene for og arten av de framgangsmåtene og ordningene som fører til at kundeordrer utføres omgående, raskt og på en redelig måte, samt i hvilke situasjoner eller ved hvilke typer transaksjoner verdipapirforetak med rimelighet kan fravike regelen om omgående utførelse for å oppnå gunstigere vilkår for kundene,
   b) de ulike metodene for å vurdere om et verdipapirforetak kan anses å ha oppfylt sin forpliktelse til å offentliggjøre på markedet kunders ordrer med prisbegrensning, som ikke skal utføres umiddelbart.

Artikkel 29

Verdipapirforetaks forpliktelser ved utpeking av tilknyttede agenter

1. Medlemsstatene skal tillate at et verdipapirforetak utpeker tilknyttede agenter for å markedsføre verdipapirforetakets tjenester, verve kunder eller motta ordrer fra kunder eller potensielle kunder og formidle dem, plassere finansielle instrumenter og gi råd i forbindelse med slike finansielle instrumenter og tjenester som tilbys av verdipapirforetaket.
2. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak som beslutter å utpeke en tilknyttet agent, skal beholde det hele og fulle ansvar for enhver handling eller unnlatelse fra den tilknyttede agentens side, når vedkommende opptrer på verdipapirforetakets vegne. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetaket sikrer at en tilknyttet agent som kontakter eller skal handle med en kunde eller potensiell kunde, opplyser om i hvilken egenskap vedkommende opptrer og hvilket verdipapirforetak vedkommende representerer.

   Medlemsstatene kan i samsvar med artikkel 16 nr. 6, 8 og 9 tillate at tilknyttede agenter som er registrert på deres territorium, innehar kunders penger og/eller finansielle instrumenter på det verdipapirforetakets vegne og på det verdipapirforetakets fulle ansvar som de handler for på deres territorium eller, når det gjelder en transaksjon over landegrensene, på territoriet til en medlemsstat som tillater at en tilknyttet agent innehar kunders penger.

   Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetakene kontrollerer virksomheten til sine tilknyttede agenter for å sikre at de fortsetter å opptre i samsvar med dette direktiv når de handler gjennom tilknyttede agenter.
3. Tilknyttede agenter skal registreres i det offentlige registeret i den medlemsstaten der

de er etablert. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre henvisninger eller hyperlenker til de offentlige registrene som er opprettet i henhold til denne artikkel, av medlemsstater som beslutter å tillate at verdipapirforetak utpeker tilknyttede agenter.

Medlemsstatene skal sikre at tilknyttede agenter blir oppført i det offentlige registeret bare dersom det er fastslått at de har tilstrekkelig god vandel og den nødvendige allmenne, forretningsmessige og faglige kunnskap og kompetanse til å yte investeringstjenesten eller tilleggstjenesten og formidle nøyaktige og relevante opplysninger om den planlagte tjenesten til kunden eller den potensielle kunden.

Medlemsstatene kan beslutte at verdipapirforetak under egnet kontroll kan verifisere om de tilknyttede agentene de har utpekt har tilstrekkelig god vandel og den kunnskapen og kompetansen som er nevnt i annet ledd.

Registeret skal ajourføres regelmessig. Det skal være offentlig tilgjengelig.

4. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak som utpeker tilknyttede agenter, treffer egnede tiltak for å unngå eventuelle negative virkninger av den tilknyttede agentens virksomhet som ikke omfattes av dette direktiv, for den virksomheten den tilknyttede agenten utøver på vegne av verdipapirforetaket.

   Medlemsstatene kan tillate at vedkommende myndigheter samarbeider med verdipapirforetak og kredittinstitusjoner, deres sammenslutninger og andre organer for å registrere tilknyttede agenter og kontrollere at tilknyttede agenter oppfyller kravene i nr. 3. Særlig kan tilknyttede agenter registreres av et verdipapirforetak, en kredittinstitusjon eller deres sammenslutninger og andre organer under vedkommende myndighets tilsyn.

5. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak utpeker bare tilknyttede agenter som er oppført i de offentlige registrene nevnt i nr. 3.
6. Medlemsstatene kan vedta eller opprettholde strengere krav enn dem som er fastsatt i denne artikkel, eller tilføye andre krav til tilknyttede agenter som er registrert på deres territorium.

Artikkel 30

Transaksjoner med kvalifiserte motparter

1. Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetak som har tillatelse til å utføre ordrer på vegne av kunder og/eller å handle for egen regning og/eller å motta og formidle ordrer, kan medvirke til eller gjennomføre transaksjoner med kvalifiserte motparter uten at de må oppfylle forpliktelsene i henhold til artikkel 24 unntatt nr. 4 og 5, artikkel 25 unntatt nr. 6, artikkel 27 og artikkel 28 nr. 1 i forbindelse med disse transaksjonene eller tilleggstjenester som er direkte knyttet til disse transaksjonene.

   Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetak i sine forbindelser med kvalifiserte motparter opptrer ærlig, rettferdig og profesjonelt og kommuniserer på en måte som er rettvisende, klar og ikke villedende, idet det tas hensyn til arten av den kvalifiserte motparten og av dennes forretninger.

2. For denne artikkels formål skal medlemsstatene anerkjenne som kvalifiserte motparter verdipapirforetak, kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, UCITS-fond og deres forvaltningsselskaper, pensjonsfond og deres forvaltningsselskaper, andre finansinstitusjoner som har fått tillatelse eller er regulert i henhold til unionsretten eller en medlemsstats nasjonale lovgivning, nasjonale regjeringer og deres institusjoner, herunder offentlige organer som forvalter offentlig gjeld på nasjonalt plan, sentralbanker og overnasjonale organisasjoner.

   En klassifisering som kvalifisert motpart i henhold til første ledd skal ikke berøre slike organers rett til, enten på allment grunnlag eller fra sak til sak, å anmode om å bli behandlet som kunder hvis forretninger med verdipapirforetaket omfattes av artikkel 24, 25, 27 og 28.

3. Medlemsstatene kan også anerkjenne som kvalifiserte motparter andre foretak som oppfyller forhåndsfastsatte og forholdsmessige krav, herunder kvantitative terskler. Ved transaksjoner der potensielle motparter befinner seg i ulike jurisdiksjoner, skal verdipapirforetaket respektere det andre foretakets status slik den er fastsatt i henhold til lov eller forskrifter i den medlemsstaten der dette foretaket er etablert.

   Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetaket, når det inngår transaksjoner i samsvar med nr. 1 med slike foretak, innhenter en uttrykkelig bekreftelse fra den potensielle motparten om at den godtar å bli behandlet som en kvalifisert motpart. Medlemsstatene skal tillate at verdipapirforetak innhenter denne bekreftelsen enten i form av en allmenn avtale eller for hver enkelt transaksjon.

4. Medlemsstatene kan anerkjenne som kvalifiserte motparter tredjestaters enheter som tilsvarer de kategoriene som er nevnt i nr. 2.

Medlemsstatene kan også anerkjenne som kvalifiserte motparter tredjestaters foretak som dem som er nevnt i nr. 3, på de vilkårene og i henhold til de kravene som er fastsatt i nr. 3.

5. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 som gir nærmere opplysninger om
   a) framgangsmåtene for å anmode om å bli behandlet som kunder i henhold til nr. 2,
   b) framgangsmåtene for å innhente uttrykkelig bekreftelse fra potensielle motparter i henhold til nr. 3,
   c) de forhåndsfastsatte og forholdsmessige kravene, herunder kvantitative terskler, som ville gjøre det mulig for et foretak å bli ansett som en kvalifisert motpart i henhold til nr. 3.

Avsnitt 3

Gjennomsiktighet i markedet og markedsintegritet

Artikkel 31

Kontroll med overholdelsen av reglene for en MHF eller OHF og andre juridiske forpliktelser

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller OHF, innfører og opprettholder effektive ordninger og framgangsmåter som er relevante for MHF-en eller OHF-en, for regelmessig å kontrollere at medlemmene, deltakerne eller brukerne overholder reglene for den. Verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, skal overvåke ordrene som sendes, herunder annullerte ordrer og de transaksjonene som deres medlemmer eller deltakere eller brukere gjennomfører i deres systemer, for å kunne identifisere overtredelse av disse reglene, uordnede handelsvilkår eller oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, eller systemavbrudd i forbindelse med et finansielt instrument, og skal bruke de midlene som er nødvendige for å sikre at overvåkingen er effektiv.
2. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, umiddelbart underretter vedkommende myndighet om vesentlige overtredelser av reglene, uordnede handelsvilkår eller oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, eller systemavbrudd i forbindelse med et finansielt instrument.

   Vedkommende myndigheter for verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, skal oversende opplysningene nevnt i første ledd til ESMA og vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

   I forbindelse med oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, skal en vedkommende myndighet være overbevist om at slik atferd forekommer eller har forekommet, før den underretter vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene og ESMA.
3. Medlemsstatene skal også kreve at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF eller en OHF, uten unødig opphold også oversender opplysningene nevnt i nr. 2 til vedkommende myndighet som har ansvar for å etterforske og rettsforfølge markedsmisbruk, og at de gir sistnevnte full støtte i etterforskningen og rettsforfølgingen av markedsmisbruk i eller gjennom deres systemer.
4. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å bestemme hvilke omstendigheter som utløser et krav om opplysninger som nevnt i nr. 2 i denne artikkel.

Artikkel 32

Suspensjon og fjerning av finansielle instrumenter fra handelen i en MHF eller en OHF

1. Uten at det berører vedkommende myndighets rett i henhold til artikkel 69 nr. 2 til å kreve suspensjon av handelen med et finansielt instrument, eller at instrumentet fjernes fra handelen, kan et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en MHF eller en OHF, suspendere eller fjerne et finansielt instrument fra handelen som ikke lenger er i samsvar med reglene for MHF-en eller en OHF-en, med mindre det er sannsynlig at dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.
2. Medlemsstatene skal kreve at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en MHF eller en OHF, og som suspenderer eller fjerner et finansielt instrument fra handelen, gjør det samme med derivater nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til dette finansielle instrumentet, når dette er nødvendig for å nå målene for suspen-

sjonen eller fjerningen av det underliggende finansielle instrumentet. Verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver en MHF eller en OHF, skal offentliggjøre sin beslutning om suspensjon eller fjerning av det finansielle instrumentet og eventuelle tilknyttede derivater, og skal underrette vedkommende myndighet om de relevante beslutningene.

Vedkommende myndighet i den jurisdiksjonen der suspensjonen eller fjerningen fant sted, skal kreve at regulerte markeder, andre MHF-er, andre OHF-er og systematiske internaliserere som omfattes av dens jurisdiksjon, og som handler med det samme finansielle instrumentet eller de samme derivatene nevnt i avsnitt C nr. 4–10 i vedlegg I til dette direktiv som gjelder eller er knyttet til det finansielle instrumentet, også suspenderer dette finansielle instrumentet eller disse derivatene eller fjerner dem fra handelen, når suspensjonen eller fjerningen skyldes mistanke om markedsmisbruk, et overtakelsestilbud eller manglende offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med artikkel 7 og 17 i forordning (EU) nr. 596/2014, med mindre dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Vedkommende myndighet skal umiddelbart offentliggjøre en slik beslutning og underrette ESMA og vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene om den.

De underrettede vedkommende myndighetene i de andre medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder, andre MHF-er, andre OHF-er og systematiske internaliserere som omfattes av deres jurisdiksjon, og som handler med det samme finansielle instrumentet eller de samme derivatene nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til det finansielle instrumentet, også suspenderer dette finansielle instrumentet eller disse derivatene eller fjerner dem fra handelen, når suspensjonen eller fjerningen skyldes mistanke om markedsmisbruk, et overtakelsestilbud eller manglende offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med artikkel 7 og 17 i forordning (EU) nr. 596/2014, med mindre dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Hver av de underrettede vedkommende myndighetene skal underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om sin beslutning, herunder en forklaring dersom det ble besluttet ikke å suspendere eller fjerne fra handelen det finansielle instrumentet eller derivatene omhandlet i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet.

Dette nummer får også anvendelse når suspensjonen av handelen med et finansielt instrument eller derivater nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10, som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet, oppheves.

Framgangsmåten for melding i dette nummer får også anvendelse i tilfeller der beslutningen om å suspendere eller fjerne fra handelen et finansielt instrument eller derivater omhandlet i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet, tas av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav m) og n).

For å sikre at forpliktelsen til å suspendere eller fjerne slike derivater fra handelen anvendes på en forholdsmessig måte, skal ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som nærmere angir de tilfellene der forbindelsen mellom et derivat som nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til et finansielt instrument som suspenderes eller fjernes fra handelen, og det opprinnelige finansielle instrumentet innebærer at derivatet også skal suspenderes eller fjernes fra handelen for å nå målet for suspensjonen eller fjerningen av det underliggende finansielle instrumentet.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette formatet og tidspunktene for oversendingen og offentliggjøringen nevnt i nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

4. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å angi situasjoner som innebærer betydelig skade for investorenes interesser og den ordnede virkemåten på markedet nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel.

Avsnitt 4

Vekstmarkeder for SMB-er

Artikkel 33

Vekstmarkeder for SMB-er

1. Medlemsstatene skal fastsette at operatøren av en MHF kan søke vedkommende myndighet i hjemstaten om å få MHF-en registrert som et vekstmarked for SMB-er.
2. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet i hjemstaten kan registrere MHF-en som et vekstmarked for SMB-er dersom vedkommende myndighet mottar en søknad som nevnt i nr. 1 og er overbevist om at kravene i nr. 3 er oppfylt i forbindelse med MHF-en.
3. Medlemsstatene skal sikre at MHF-er er omfattet av effektive regler, systemer og framgangsmåter som sikrer at følgende kriterier er oppfylt:
   a) minst 50 % av utstederne av de finansielle instrumentene som er opptatt til notering i en MHF, er SMB-er på det tidspunkt MHF-en registreres som et vekstmarked for SMB-er, og i hvert kalenderår deretter,
   b) det er fastsatt egnede kriterier for det første og for løpende opptak til notering av finansielle instrumenter fra utstedere på markedet,
   c) ved det første opptaket til notering på markedet av finansielle instrumenter er det offentliggjort tilstrekkelige opplysninger til at investorer kan ta en velbegrunnet beslutning om hvorvidt de skal investere i de finansielle instrumentene, enten et egnet opptaksdokument eller et prospekt dersom kravene i direktiv 2003/71/EF får anvendelse på et tilbud til offentligheten som gis i tilknytning til det første opptaket til notering av det finansielle instrumentet i MHF-en,
   d) en utsteder på markedet framlegger, eller det framlegges på vegne av denne, regelmessige og egnede periodiske finansielle rapporter, for eksempel reviderte årsregnskaper,
   e) utstedere på markedet som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 21 i forordning (EU) nr. 596/2014, personer med overordnet ansvar som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 25 i forordning (EU) nr. 596/2014, og personer med nær forbindelse til slike, som definert i artikkel 3 nr. 1 punkt 26 i forordning (EU) nr. 596/2014, oppfyller relevante krav som får anvendelse på dem i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014,
   f) påkrevde opplysninger om utstederne på markedet oppbevares og offentliggjøres,
   g) effektive systemer og kontroller er innført for å hindre og avdekke markedsmisbruk på vedkommende marked, i samsvar med kravene i forordning (EU) nr. 596/2014.
4. Kriteriene i nr. 3 berører ikke kravet om at verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver MHF-en, skal oppfylle andre forpliktelser i henhold til dette direktiv som er relevante for driften av MHF-er. De hindrer heller ikke verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver MHF-en, i å pålegge tilleggskrav utover dem som er fastsatt i nevnte nummer.
5. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet i hjemstaten kan avregistrere en MHF som et vekstmarked for SMB-er i følgende tilfeller:
   a) verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver markedet, søker om avregistrering av MHF-en,
   b) kravene i nr. 3 er ikke lenger oppfylt i forbindelse med MHF-en.
6. Medlemsstatene skal kreve at en vedkommende myndighet i hjemstaten, som registrerer eller avregistrerer en MHF som et vekstmarked for SMB-er i henhold til denne artikkel, snarest mulig skal underrette ESMA om registreringen eller avregistreringen. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en liste over vekstmarkeder for SMB-er.
7. Medlemsstatene skal kreve at et finansielt instrument fra en utsteder, som opptas til notering på et vekstmarked for SMB-er, skal kunne handles på et annet vekstmarked for SMB-er bare dersom utstederen har blitt underrettet om dette og ikke har gjort innsigelse. I slike tilfeller skal imidlertid utstederen, i forbindelse med sistnevnte vekstmarked for SMB-er, ikke være omfattet av noen forpliktelse med hensyn til foretaksstyring eller offentliggjøring innledningsvis, fortløpende og i særlige tilfeller.
8. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 med nærmere angivelse av kravene fastsatt i nr. 3 i denne artikkel Tiltakene skal ta hensyn til behovet for at kravene skal opprettholde et høyt nivå for investorvern for å fremme investorenes tillit til disse markedene, samtidig som den administrative byrden for utstedere på markedet skal reduseres, og til behovet for at det ikke foretas avregistrering, eller at regis-

trering avvises, som følge av en bare midlertidig manglende oppfyllelse av kravene i nr. 3 bokstav a) i denne artikkel.

Kapittel III

Verdipapirforetaks rettigheter

Artikkel 34

Adgang til å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet

1. Medlemsstatene skal sikre at ethvert verdipapirforetak og enhver kredittinstitusjon som i henhold til henholdsvis dette direktiv og direktiv 2013/36/EU har fått tillatelse og er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter i en annen medlemsstat, fritt kan yte investeringstjenester og/eller utøve investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester på deres territorium, forutsatt at slike tjenester og slik virksomhet omfattes av tillatelsen. Tilleggstjenester kan ytes bare sammen med en investeringstjeneste og/eller -virksomhet.

   Medlemsstatene skal ikke pålegge slike verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner tilleggskrav med hensyn til forholdene som omfattes av dette direktiv.
2. Ethvert verdipapirforetak som ønsker å yte tjenester eller utøve virksomhet på en annen medlemsstats territorium for første gang, eller som ønsker å endre spekteret av tjenester eller former for virksomhet som tilbys, skal oversende følgende opplysninger til vedkommende myndigheter i hjemstaten:
   a) i hvilken medlemsstat foretaket har til hensikt å utøve virksomhet,
   b) en virksomhetsplan der det særlig angis hvilke investeringstjenester og/eller hvilken investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester foretaket har til hensikt å tilby på denne medlemsstatens territorium, og om det har til hensikt å benytte tilknyttede agenter som er etablert i foretakets hjemstat. Dersom et verdipapirforetak har til hensikt å benytte tilknyttede agenter, skal det underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om de tilknyttede agentenes identitet.

   Dersom verdipapirforetaket har til hensikt å benytte tilknyttede agenter som er etablert i foretakets hjemstat, på territoriet til de medlemsstatene som det har til hensikt å yte tjenester i, skal vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat innen en måned etter at alle opplysninger er mottatt, underrette vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79 nr. 1, om identiteten til de tilknyttede agentene som verdipapirforetaket har til hensikt å benytte for å yte investeringstjenester og utøve investeringsvirksomhet i den medlemsstaten. Vertsstaten skal offentliggjøre slike opplysninger. ESMA kan anmode om tilgang til disse opplysningene etter framgangsmåten og på vilkårene fastsatt i artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
3. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en måned etter at opplysningene er mottatt, videresende dem til vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79 nr. 1. verdipapirforetaket kan deretter begynne å yte de berørte investeringstjenestene og utøve den berørte virksomheten i vertsstaten.
4. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 2, skal verdipapirforetaket gi vedkommende myndighet i hjemstaten skriftlig melding om endringen minst en måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal underrette vedkommende myndighet i vertsstaten om denne endringen.
5. En kredittinstitusjon som i samsvar med nr. 1 ønsker å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester gjennom tilknyttede agenter, skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om de tilknyttede agentenes identitet.

   Dersom kredittinstitusjonen har til hensikt å benytte tilknyttede agenter som er etablert i institusjonens hjemstat, på territoriet til de medlemsstatene som den har til hensikt å yte tjenester i, skal vedkommende myndighet i kredittinstitusjonens hjemstat innen en måned etter at alle opplysninger er mottatt, underrette vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79 nr. 1, om identiteten til de tilknyttede agentene som kredittinstitusjonen har til hensikt å benytte for å yte tjenester i den medlemsstaten. Vertsstaten skal offentliggjøre slike opplysninger.
6. Medlemsstatene skal uten ytterligere rettslige eller administrative krav tillate at verdipapirforetak og markedsoperatører som driver MHF-er eller OHF-er fra andre medlemsstater, innfører egnede ordninger på sitt territorium slik at det blir lettere å få tilgang til og handle på disse markedene for fjernbrukere, -med-

lemmer eller -deltakere etablert på deres territorium.

7. Verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver en MHF eller en OHF, skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om hvilken medlemsstat det eller den har til hensikt å innføre slike ordninger i. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en måned oversende disse opplysningene til vedkommende myndighet i den medlemsstaten som MHF-en eller OHF-en har til hensikt å innføre slike ordninger i.

   Vedkommende myndighet i MHF-ens hjemstat skal på anmodning fra vedkommende myndighet i MHF-ens vertsstat, og uten unødig opphold, meddele identiteten til de av MHF-ens fjernmedlemmer eller -deltakere som er etablert i vedkommende medlemsstat.

8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger som skal framlegges i samsvar med nr. 2, 4, 5 og 7.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for overføring av opplysninger i samsvar med nr. 3, 4, 5 og 7.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 31. desember 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 35

Opprettelse av en filial

1. Medlemsstatene skal sikre at investeringstjenester og/eller -virksomhet samt tilleggstjenester kan tilbys på deres territorier i samsvar med dette direktiv og direktiv 2013/36/EU gjennom etableringsretten, ved at det opprettes en filial eller benyttes en tilknyttet agent, forutsatt at tjenestene og virksomheten omfattes av tillatelsen som verdipapirforetaket eller kredittinstitusjonen har fått i hjemstaten. Tilleggstjenester kan ytes bare sammen med en investeringstjeneste og/eller -virksomhet.

   Medlemsstatene skal ikke pålegge tilleggskrav utover dem som er tillatt i henhold til nr. 8, til organisering og drift av filialen med hensyn til forholdene som omfattes av dette direktiv.

2. Medlemsstatene skal kreve at ethvert verdipapirforetak som ønsker å opprette en filial på en annen medlemsstats territorium eller å benytte tilknyttede agenter som er etablert i en annen medlemsstat der det ikke har opprettet en filial, først underretter vedkommende myndighet i hjemstaten og gir den følgende opplysninger:
   a) medlemsstatene på hvis territorium foretaket har til hensikt å opprette en filial, eller medlemsstatene der det ikke har opprettet en filial, men planlegger å benytte tilknyttede agenter som er etablert der,
   b) en virksomhetsplan som fastsetter blant annet hvilke investeringstjenester og/eller hvilken investeringsvirksomhet samt hvilke tilleggstjenester som skal tilbys,
   c) når filialen er opprettet, filialens organisasjonsstruktur og angivelse av om filialen har til hensikt å benytte tilknyttede agenter, og eventuelt identiteten til disse tilknyttede agentene,
   d) når tilknyttede agenter skal benyttes i en medlemsstat der et verdipapirforetak ikke har opprettet en filial, en beskrivelse av den planlagte bruken av den eller de tilknyttede agentene og en organisasjonsstruktur, herunder rapporteringslinjer, som viser hvordan den eller de berørte agentene inngår i verdipapirforetakets foretaksstruktur,
   e) adressen i vertsstaten der dokumenter kan innhentes,
   f) navnene på dem som utgjør filialens eller den tilknyttede agentens ledelse.

   I tilfeller der et verdipapirforetak benytter en tilknyttet agent etablert i en medlemsstat utenfor hjemstaten, skal slike tilknyttede agenter sidestilles med filialen, dersom en slik er opprettet, og under alle omstendigheter underlegges bestemmelsene om filialer i dette direktiv.

3. Med mindre vedkommende myndighet i hjemstaten har grunn til å betvile at verdipapirforetakets administrative struktur eller finansielle stilling er hensiktsmessig, tatt i betraktning den virksomheten som er planlagt, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysninger, oversende dem til vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt

som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79 nr. 1, og underrette det berørte verdipapirforetaket om dette.

4. I tillegg til opplysningene nevnt i nr. 2 skal vedkommende myndighet i hjemstaten oversende opplysninger om den godkjente erstatningsordningen som verdipapirforetaket er medlem av i samsvar med direktiv 97/9/EF, til vedkommende myndighet i vertsstaten. Ved en eventuell endring av opplysningene skal vedkommende myndighet i hjemstaten underrette vedkommende myndighet i vertsstaten om dette.
5. Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten nekter å oversende opplysningene til vedkommende myndighet i vertsstaten, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysningene, begrunne avslaget overfor det berørte verdipapirforetaket.
6. Så snart det er mottatt melding fra vedkommende myndighet i vertsstaten, eller dersom det ikke er mottatt noen slik melding fra sistnevnte innen to måneder fra den dato vedkommende myndighet i hjemstaten oversendte meldingen, kan filialen opprettes og begynne sin virksomhet.
7. En kredittinstitusjon som ønsker å benytte en tilknyttet agent som er etablert i en medlemsstat utenfor institusjonens hjemstat, for å yte investeringstjenester og/eller utøve investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester i samsvar med dette direktiv, skal underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om dette, og gi den opplysningene nevnt i nr. 2.

   Med mindre vedkommende myndighet i hjemstaten har grunn til å betvile at kredittinstitusjonens administrative struktur eller finansielle stilling er hensiktsmessig, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysninger, oversende dem til vedkommende myndighet i vertsstaten som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79 nr. 1, og underrette den berørte kredittinstitusjonen om dette.

   Dersom vedkommende myndighet i hjemstaten nekter å oversende opplysningene til vedkommende myndighet i vertsstaten, skal den innen tre måneder etter at den har mottatt alle opplysningene, begrunne avslaget overfor den berørte kredittinstitusjonen.

   Så snart det er mottatt melding fra vedkommende myndighet i vertsstaten, eller dersom det ikke er mottatt noen slik melding fra sistnevnte innen to måneder fra den dato vedkommende myndighet i hjemstaten oversendte meldingen, kan den tilknyttede agenten begynne sin virksomhet. En slik tilknyttet agent skal underlegges bestemmelsene om filialer i dette direktiv.
8. Vedkommende myndighet i den medlemsstaten der filialen ligger, skal påta seg ansvar for å sikre at tjenestene som ytes av filialen på dens territorium, oppfyller forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 24, 25, 27 og 28 i dette direktiv og i artikkel 14–26 i forordning (EU) nr. 600/2014 samt i bestemmelser som vertsstaten har vedtatt i henhold til disse artiklene, når dette er tillatt i henhold til artikkel 24 nr. 12.

   Vedkommende myndighet i medlemsstaten der filialen ligger, skal ha rett til å undersøke filialens ordninger og kreve de endringene som er strengt nødvendige for at vedkommende myndighet skal kunne håndheve forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 24, 25, 27 og 28 i dette direktiv og i artikkel 14–26 i forordning (EU) nr. 600/2014 samt i bestemmelser vedtatt i henhold til disse artiklene, med hensyn til de tjenestene og/eller den virksomheten filialen tilbyr på statens territorium.
9. Hver medlemsstat skal fastsette at når et verdipapirforetak som har fått tillatelse i en annen medlemsstat, har opprettet en filial på dens territorium, kan vedkommende myndighet i verdipapirforetakets hjemstat i utførelsen av sine oppgaver, og etter å ha underrettet vedkommende myndighet i vertsstaten, foreta stedlig tilsyn i denne filialen.
10. Ved en eventuell endring i opplysningene som er oversendt i samsvar med nr. 2, skal verdipapirforetaket gi vedkommende myndighet i hjemstaten skriftlig melding om endringen minst en måned før endringen foretas. Vedkommende myndighet i vertsstaten skal også underrettes om denne endringen av vedkommende myndighet i hjemstaten.
11. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger som skal framlegges i samsvar med nr. 2, 4, 7 og 10.

    ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

    Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
12. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for over-

føring av opplysninger i samsvar med nr. 3, 4, 7 og 10.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 36

Tilgang til regulerte markeder

1. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak fra andre medlemsstater som har tillatelse til å utføre kundeordrer eller handle for egen regning, kan bli medlemmer av eller få tilgang til regulerte markeder etablert på deres territorium på en av følgende måter:
   a) direkte, ved å opprette filialer i vertsstatene,
   b) ved å bli fjernmedlemmer av eller få fjerntilgang til det regulerte markedet uten at de må være etablert i det regulerte markedets hjemstat, dersom framgangsmåtene og systemene for handel på det berørte markedet ikke krever fysisk tilstedeværelse for å gjennomføre transaksjoner på markedet.
2. Medlemsstatene skal ikke pålegge verdipapirforetak som utøver sin rett i henhold til nr. 1, ytterligere lovgivningsmessige eller administrative krav med hensyn til forhold som omfattes av dette direktiv.

Artikkel 37

Tilgang til systemer med en sentral motpart, clearing- og oppgjørssystemer samt rett til å velge oppgjørssystem

1. Med forbehold for avdeling III, IV og V i forordning (EU) nr. 648/2012 skal medlemsstatene kreve at verdipapirforetak fra andre medlemsstater får rett til direkte og indirekte tilgang til systemer med en sentral motpart, clearing- og oppgjørssystemer på deres territorier med sikte på å avslutte eller tilrettelegge for å avslutte transaksjoner med finansielle instrumenter.

   Medlemsstatene skal kreve at nevnte verdipapirforetaks direkte og indirekte tilgang til slike systemer underlegges de samme kriteriene som dem som får anvendelse på lokale medlemmer eller deltakere, og som sikrer likebehandling og er gjennomsiktige og objektive. Medlemsstatene skal ikke begrense bruken av slike systemer til å omfatte bare clearing og oppgjør av transaksjoner med finansielle instrumenter som gjennomføres på en handelsplass på deres territorium.
2. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder på deres territorium gir alle sine medlemmer eller deltakere rett til å velge oppgjørssystem for transaksjoner med finansielle instrumenter på nevnte regulerte marked, på følgende vilkår:
   a) det foreligger slike forbindelser og avtaler mellom det valgte oppgjørssystemet og ethvert annet system eller enhver annen ordning som er nødvendig for å sikre et effektivt og økonomisk oppgjør av den aktuelle transaksjonen,
   b) vedkommende myndighet som har ansvar for tilsyn med det regulerte markedet, samtykker i at anvendelse av et annet oppgjørssystem for transaksjoner på det regulerte markedet enn det som er valgt av det regulerte markedet, gir tekniske vilkår som er egnet til å sikre at finansmarkedene virker på en smidig og ordnet måte.

   Denne vurderingen av det regulerte markedet fra vedkommende myndighets side skal ikke berøre de nasjonale sentralbankenes rolle som tilsynsmyndighet for oppgjørssystemer, eller andre tilsynsmyndigheter for slike systemer. For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til overvåkingen/tilsynet som allerede foretas av disse institusjonene.

Artikkel 38

Bestemmelser om systemer med en sentral motpart, clearing- og oppgjørssystemer med hensyn til MHF-er

1. Medlemsstatene skal ikke hindre verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF i å inngå egnede avtaler med en sentral motpart eller en clearingsentral og et oppgjørssystem i en annen medlemsstat med sikte på clearing og/eller oppgjør av noen eller alle handler som er gjennomført av medlemmer eller deltakere i deres systemer.
2. Vedkommende myndighet for verdipapirforetak og markedsoperatører som driver en MHF, kan ikke motsette seg anvendelse av en sentral motpart, clearingsentraler og/eller oppgjørssystemer i en annen medlemsstat, unntatt i tilfeller der dette har vist seg nødvendig for at nevnte MHF fortsatt skal virke på en ordnet

måte, og idet det tas hensyn til vilkårene for oppgjørssystemer fastsatt i artikkel 37 nr. 2.

For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til den overvåkingen av og det tilsynet med clearing- og oppgjørssystemer som allerede foretas av de nasjonale sentralbankene i egenskap av tilsynsmyndigheter for clearing- og oppgjørssystemer, eller av andre vedkommende tilsynsmyndigheter for slike systemer.

Kapittel IV

Tredjestatsforetaks yting av investeringstjenester og utøvelse av investeringsvirksomhet

Avsnitt 1

Yting av tjenester eller utøvelse av virksomhet gjennom opprettelse av en filial

Artikkel 39

Opprettelse av en filial

1. En medlemsstat kan kreve at et tredjestatsforetak som har til hensikt å tilby investeringstjenester eller investeringsvirksomhet med eller uten tilleggstjenester på dens område, til detaljkunder eller profesjonelle kunder i henhold til vedlegg II avsnitt II, skal opprette en filial i denne medlemsstaten.
2. Dersom en medlemsstat krever at et tredjestatsforetak som har til hensikt å tilby investeringstjenester eller investeringsvirksomhet med eller uten tilleggstjenester på dens område, oppretter en filial, skal filialen innhente forhåndstillatelse fra vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten i samsvar med følgende vilkår:
   a) de tjenestene som tredjestatsforetaket søker om tillatelse til å yte, er underlagt tillatelse og tilsyn i den tredjestaten der foretaket er etablert og det anmodende foretaket har behørig tillatelse, og vedkommende myndighet tar behørig hensyn til enhver FATF-anbefaling som gjelder bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme,
   b) det er innført samarbeidsordninger, herunder bestemmelser om utveksling av opplysninger med sikte på å bevare markedets integritet og verne investorer, mellom vedkommende myndigheter i medlemsstaten der filialen skal opprettes, og vedkommende tilsynsmyndigheter i tredjestaten der foretaket er etablert,
   c) filialen har fri råderett over en tilstrekkelig startkapital,
   d) en eller flere personer er utpekt som filialens ledelse, og alle disse oppfyller kravet i artikkel 9 nr. 1,
   e) den tredjestaten der tredjestatsforetaket er etablert, har undertegnet en avtale med medlemsstaten der filialen skal opprettes, som er helt i samsvar med standardene fastsatt i artikkel 26 i OECDs mønsteravtale om beskatning av inntekter og kapital, og sikrer effektiv utveksling av opplysninger i skattesaker, herunder eventuelle multilaterale skatteavtaler,
   f) foretaket er medlem i en erstatningsordning for investorer som er godkjent eller anerkjent i samsvar med direktiv 97/9/EF.
3. Tredjestatsforetaket nevnt i nr. 1 skal sende sin søknad til vedkommende myndighet i den medlemsstaten som det har til hensikt å opprette en filial i.

Artikkel 40

Opplysningsplikt

Et tredjestatsforetak som ønsker å få tillatelse til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet med eller uten tilleggstjenester på en medlemsstats territorium gjennom en filial, skal gi vedkommende myndighet i den berørte medlemsstaten følgende opplysninger:

a) navnet på myndigheten som er ansvarlig for tilsynet med foretaket i den berørte tredjestaten. Dersom flere myndigheter er ansvarlige for tilsynet, skal det gis opplysninger om deres respektive ansvarsområder,
b) alle relevante opplysninger om foretaket (navn, juridisk form, forretningskontor og adresse, medlemmer av ledelsesorganet, relevante aksjeeiere) og en virksomhetsplan som angir hvilke investeringstjenester som skal ytes og/eller hvilken investeringsvirksomhet som skal utøves, samt filialens organisasjonsstruktur, herunder en beskrivelse av en eventuell utkontraktering av vesentlige driftsfunksjoner til tredjeparter,
c) navnene på personene som utgjør filialens ledelse, og relevante dokumenter som viser at kravene i artikkel 9 nr. 1 er oppfylt,
d) opplysninger om den startkapitalen som filialen har fri råderett over.

Artikkel 41

Tildeling av tillatelse

1. Vedkommende myndighet i medlemsstaten der tredjestatsforetaket har opprettet eller har til hensikt å opprette sin filial, skal gi tillatelse bare dersom vedkommende myndighet er overbevist om at
   a) vilkårene i artikkel 39 er oppfylt, og
   b) tredjestatsforetakets filial vil kunne overholde bestemmelsene nevnt i nr. 2.

   Innen seks måneder etter at en fullstendig søknad er innlevert, skal vedkommende myndighet underrette tredjestatsforetaket om hvorvidt tillatelse er gitt.
2. Den filialen av tredjestatsforetaket som gis tillatelse i henhold til nr. 1, skal oppfylle forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 16–20, 23–25 og 27, artikkel 28 nr. 1 og artikkel 30–32 i dette direktiv og artikkel 3–26 i forordning (EU) nr. 600/2014 samt i bestemmelser vedtatt i henhold til disse artiklene, og skal være underlagt tilsyn av vedkommende myndighet i medlemsstaten der tillatelsen ble gitt.

   Medlemsstatene skal ikke pålegge filialen ytterligere krav til organisering og drift av filialen med hensyn til forholdene som omfattes av dette direktiv, og skal ikke behandle filialer av tredjestatsforetak gunstigere enn unionsforetak.

Artikkel 42

Yting av tjenester på kundens eget initiativ

Dersom et tredjestatsforetak yter en investeringstjeneste eller utøver investeringsvirksomhet på initiativ fra en detaljkunde eller profesjonell kunde i henhold til avsnitt II i vedlegg II som er etablert eller beliggende i Unionen, skal medlemsstatene sikre at kravet om tillatelse i artikkel 39 ikke får anvendelse på tredjestatsforetakets yting av denne tjenesten eller utøvelse av denne virksomheten for denne personen, og heller ikke på en forbindelse som spesifikt er forbundet med yting av tjenesten eller utøvelse av virksomheten. Et initiativ fra en slik kunde skal ikke gi tredjestatsforetaket rett til å markedsføre nye kategorier av investeringsprodukter eller investeringstjenester overfor den berørte kunden på annen måte enn gjennom filialen, når en slik kreves i henhold til nasjonal lovgivning.

Avsnitt 2

Tilbakekalling av tillatelser

Artikkel 43

Tilbakekalling av tillatelser

Vedkommende myndighet som har gitt tillatelse til et tredjestatsforetak i henhold til artikkel 41, kan tilbakekalle tillatelsen dersom dette foretaket

a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har opphørt å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
c) ikke lenger oppfyller vilkårene som gjaldt for tillatelsen,
d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelsene om driftsvilkår for verdipapirforetak som er vedtatt i henhold til dette direktiv og får anvendelse på tredjestatsforetak,
e) kommer inn under et av de tilfellene der det i nasjonal lovgivning, med hensyn til forhold som ikke omfattes av dette direktivs virkeområde, er fastsatt at tillatelsen skal tilbakekalles.

Avdeling III

Regulerte markeder

Artikkel 44

Tillatelse og lovgivning

1. Medlemsstatene skal gi tillatelse til å drive virksomhet som regulert marked bare til de systemene som overholder denne avdeling.

   Tillatelse til å drive virksomhet som regulert marked skal gis bare dersom vedkommende myndighet er overbevist om at både markedsoperatøren og det regulerte markedets systemer minst oppfyller kravene fastsatt i denne avdeling.

   Dersom det regulerte markedet er en juridisk person, og forvaltes eller drives av en annen markedsoperatør enn det regulerte markedet, skal medlemsstatene fastsette hvordan de ulike forpliktelsene som pålegges markedsoperatøren i henhold til dette direktiv, skal fordeles mellom det regulerte markedet og markedsoperatøren.

   Markedsoperatøren skal framlegge alle opplysninger, herunder en virksomhetsplan

der det blant annet angis hvilken type virksomhet som er planlagt, samt organisasjonsstruktur, som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at det regulerte markedet, når den første tillatelsen gis, har truffet alle nødvendige tiltak for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til denne avdeling.

2. Medlemsstatene skal kreve at markedsoperatøren utfører oppgaver knyttet til organisering og drift av det regulerte markedet under vedkommende myndighets tilsyn. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter regelmessig kontrollerer at de regulerte markedene overholder denne avdeling. De skal også sikre at vedkommende myndigheter kontrollerer at regulerte markeder til enhver tid oppfyller vilkårene for den første tillatelsen som fastsatt i denne avdeling.
3. Medlemsstatene skal sikre at markedsoperatøren har ansvar for å sørge for at det regulerte markedet vedkommende forvalter, oppfyller alle krav i denne avdeling.

   Medlemsstatene skal også sikre at markedsoperatøren får myndighet til å utøve de rettighetene som i henhold til dette direktiv gjelder for det regulerte markedet vedkommende forvalter.
4. Med forbehold for eventuelle relevante bestemmelser i forordning (EU) nr. 596/2014 eller i direktiv 2014/57/EU skal handelen som gjennomføres innenfor det regulerte markedets systemer, være underlagt offentlig rett i det regulerte markedets hjemstat.
5. Vedkommende myndighet kan tilbakekalle tillatelsen til et regulert marked dersom det
   a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller har opphørt å utøve sin virksomhet i mer enn seks måneder, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
   b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
   c) ikke lenger oppfyller vilkårene som gjaldt for tillatelsen,
   d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014,
   e) kommer inn under et av de tilfeller der nasjonal lovgivning fastsetter at godkjenningen skal tilbakekalles.
6. Enhver tilbakekalling av tillatelse skal meldes til ESMA.

Artikkel 45

Krav til en markedsoperatørs ledelsesorgan

1. Medlemsstatene skal kreve at alle medlemmer av en markedsoperatørs ledelsesorgan til enhver tid har tilstrekkelig god vandel og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer til å utføre sine oppgaver. Ledelsesorganets overordnede sammensetning skal avspeile et vidt spekter av erfaringer.
2. Medlemmene av ledelsesorganet skal særlig oppfylle følgende krav:
   a) Alle medlemmer av ledelsesorganet skal sette av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver for markedsoperatøren. Når det gjelder antall poster i ledelsesorganer som et medlem kan ha samtidig i ett rettssubjekt, skal det tas hensyn til omstendighetene i det enkelte tilfellet og arten, omfanget og kompleksiteten av markedsoperatørens virksomhet.

      Med mindre de representerer medlemsstaten, skal medlemmer av ledelsesorganet til markedsoperatører som er betydelige i kraft av sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, inneha bare én av følgende kombinasjoner av poster i ledelsesorganet samtidig:
      i) én post med ledelsesansvar kombinert med to poster uten ledelsesansvar,
      ii) fire poster uten ledelsesansvar.

      Poster med ledelsesansvar eller poster uten ledelsesansvar i samme konsern eller i foretak der markedsoperatøren eier en kvalifiserende eierandel, skal anses som én post i ledelsesorganet.

      Vedkommende myndigheter kan gi medlemmer av ledelsesorganet tillatelse til å inneha ytterligere én post uten ledelsesansvar i ledelsesorganet. Vedkommende myndigheter skal regelmessig underrette ESMA om slike tillatelser.

      Poster i ledelsesorganer i organisasjoner som ikke hovedsakelig har kommersielt formål, skal unntas fra begrensningen av det antall poster i ledelsesorganer som et medlem av ledelsesorganet kan inneha.
   b) Ledelsesorganet skal ha tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer til å kunne forstå markedsoperatørens virksomhet, herunder de største risikoene.
   c) Hvert medlem av ledelsesorganet skal utvise ærlighet, integritet og selvstendig tenkning for om nødvendig effektivt å

kunne vurdere og sette spørsmålstegn ved den øverste ledelsens beslutninger og effektivt føre tilsyn med og overvåke beslutningstakingen.

3. Markedsoperatørene skal sette av tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser til å introdusere og lære opp medlemmene av ledelsesorganet.
4. Medlemsstatene skal sikre at markedsoperatører som er betydelige i kraft av sin størrelse og interne organisering samt virksomhetens art, omfang og kompleksitet, nedsetter en nominasjonskomité som skal bestå av medlemmer av ledelsesorganet som ikke utøver ledelsesfunksjoner for den berørte markedsoperatøren.

   Nominasjonskomiteen skal ha som oppgave å

   a) finne, og med sikte på ledelsesorganets eller generalforsamlingens godkjenning, anbefale kandidater til ledige stillinger i ledelsesorganet. I den forbindelse skal nominasjonskomiteen vurdere balansen av kunnskaper, ferdigheter, mangfold og erfaring som finnes i ledelsesorganet. Videre skal komiteen utarbeide en beskrivelse av de oppgavene som den ledige stillingen innbefatter og de kvalifikasjonene som kreves, samt vurdere hvor mye tid som det må forventes å avsette til dette. Nominasjonskomiteen skal dessuten fastsette et mål for representasjon av det underrepresenterte kjønn i ledelsesorganet og utarbeide en strategi for hvordan antall representanter for det underrepresenterte kjønn i ledelsesorganet kan økes for å nå målet,
   b) regelmessig og minst en gang i året vurdere ledelsesorganets struktur, størrelse, sammensetning og ytelse og gi ledelsesorganet anbefalinger om endringer,
   c) regelmessig og minst en gang i året vurdere kunnskaper, ferdigheter og erfaringer hos de enkelte medlemmene av ledelsesorganet og i ledelsesorganet som helhet, og rapportere dette til ledelsesorganet,
   d) regelmessig gjennomgå ledelsesorganets strategi for utvelging og utnevning av den øverste ledelse og gi anbefalinger til ledelsesorganet.

   Nominasjonskomiteen skal når den utfører sine oppgaver i størst mulig utstrekning og løpende ta hensyn til behovet for å sikre at ledelsesorganets beslutningstaking ikke domineres av en enkelt person eller av en liten gruppe av personer på en måte som kan skade markedsoperatørens overordnede interesser.

   Ved utførelsen av sine oppgaver skal nominasjonskomiteen kunne benytte alle former for ressurser som den anser hensiktsmessige, herunder ekstern rådgivning.

   Dersom ledelsesorganet i henhold til nasjonal lovgivning ikke har myndighet til å velge ut eller utnevne sine medlemmer, får dette nummer ikke anvendelse.
5. Medlemsstatene eller vedkommende myndigheter skal kreve at markedsoperatørene og deres respektive nominasjonskomiteer sikrer et vidt spekter av egenskaper og ferdigheter når de rekrutterer medlemmer til ledelsesorganet, og for det formål innfører en politikk som fremmer mangfold i ledelsesorganet.
6. Medlemsstatene skal sikre at en markedsoperatørs ledelsesorgan definerer og fører tilsyn med gjennomføringen av de styringsordningene som skal sikre effektiv og fornuftig ledelse av en organisasjon, herunder fordeling av plikter i organisasjonen og forebygging av interessekonflikter, på en måte som fremmer markedets integritet.

   Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet overvåker og regelmessig vurderer hvor effektive markedsoperatørens styringsordninger er og treffe egnede tiltak for å avhjelpe eventuelle mangler.

   Medlemmene av ledelsesorganet skal ha tilstrekkelig tilgang til opplysninger og dokumenter som de trenger for å føre tilsyn med og overvåke ledelsens beslutningstaking.
7. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom den ikke er overbevist om at medlemmene av markedsoperatørens ledelsesorgan har tilstrekkelig god vandel og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer og setter av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver, eller dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at markedsoperatørens ledelsesorgan kan være til skade for en effektiv, sunn og fornuftig ledelse og hindre at det tas tilstrekkelig hensyn til markedets integritet.

   Medlemsstatene skal i forbindelse med utstedelsen av tillatelse til et regulert marked sikre at den eller de personene som faktisk leder forretningsvirksomheten og driften til et allerede godkjent regulert marked i samsvar med dette direktiv, anses for å oppfylle kravene fastsatt i nr. 1.
8. Medlemsstatene skal kreve at markedsoperatøren underretter vedkommende myndighet om identiteten til alle medlemmer av dens ledelsesorgan og om eventuelle medlemskap-

sendringer, og samtidig framlegger alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om markedsoperatøren overholder nr. 1–5.

9. ESMA skal utstede retningslinjer for følgende:
   a) begrepet tilstrekkelig tid som et medlem av ledelsesorganet skal sette av for å utføre sine oppgaver, sett i forhold til omstendighetene i det enkelte tilfellet og arten, omfanget og kompleksiteten av markedsoperatørens virksomhet,
   b) begrepet tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer i ledelsesorganet som nevnt i nr. 2 bokstav b),
   c) begrepet ærlighet, integritet og selvstendig tenkning som et medlem av ledelsesorganet skal utvise, som nevnt i nr. 2 bokstav c),
   d) begrepet tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser som avsettes til å introdusere og lære opp medlemmene av ledelsesorganet, som nevnt i nr. 3,
   e) begrepet mangfold som det skal tas hensyn til ved utvelging av medlemmer til ledelsesorganet, som nevnt i nr. 5.

   ESMA skal utstede disse retningslinjene innen 3. januar 2016.

Artikkel 46

Krav til personer som har betydelig innflytelse på forvaltningen av det regulerte markedet

1. Medlemsstatene skal kreve at personer som har mulighet til direkte eller indirekte å øve betydelig innflytelse på forvaltningen av det regulerte markedet, er egnet.
2. Medlemsstatene skal kreve at det regulerte markedets markedsoperatør
   a) gir vedkommende myndighet opplysninger, som skal offentliggjøres, om det regulerte markedets og/eller markedsoperatørens eierskap, og særlig om identiteten til og omfanget av interessene til eventuelle parter som har mulighet til å øve betydelig innflytelse på forvaltningen,
   b) underretter vedkommende myndighet om, og offentliggjør, enhver overdragelse av eiendomsrett som fører til endring av identiteten til personene som har betydelig innflytelse på driften av det regulerte markedet.
3. Vedkommende myndighet skal nekte å godkjenne foreslåtte endringer i de interesser som kontrollerer det regulerte markedet og/eller markedsoperatøren, dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at de vil kunne utgjøre en fare for en sunn og fornuftig forvaltningen av det regulerte markedet.

Artikkel 47

Organisatoriske krav

1. Medlemsstatene skal kreve at det regulerte markedet
   a) har innført ordninger for klart å kunne identifisere og håndtere de mulige negative følgene for driften av det regulerte markedet, eller for dets medlemmer eller deltakere, av en eventuell interessekonflikt mellom på den ene side interessene til det regulerte markedet, dets eiere eller dets markedsoperatør, og på den annen side det regulerte markedets gode virkemåte, og særlig der slike interessekonflikter kan være skadelige for utøvelsen av noen av funksjonene som er delegert til det regulerte markedet av vedkommende myndighet,
   b) er tilstrekkelig utstyrt til å styre risikoene det utsettes for, innfører egnede ordninger og systemer for å identifisere alle vesentlige risikoer for driften, og treffer effektive tiltak for å redusere slike risikoer,
   c) har ordninger for forsvarlig forvaltning av systemets tekniske drift, herunder effektive ordninger for håndtering av risikoen ved systemavbrudd,
   d) har oversiktlige og faste regler og framgangsmåter for rettferdig og ordnet handel samt fastsetter objektive kriterier for effektiv utførelse av ordrer,
   e) har effektive ordninger for å fremme en effektiv avslutning i rett tid av transaksjoner som gjennomføres innenfor dets systemer,
   f) på det tidspunkt tillatelsen gis, og deretter fortløpende, har til rådighet tilstrekkelige finansielle ressurser til å lette markedets ordnede virkemåte, idet det tas hensyn til arten og omfanget av transaksjonene som gjennomføres på markedet, og til arten og omfanget av risikoene det utsettes for.
2. Medlemsstatene skal ikke tillate at markedsoperatører utfører kundeordrer ved bruk av egenkapital eller anvender prinsipalmatchingshandel på noen av de regulerte markedene der de utøver virksomhet.

Artikkel 48

Systemers motstandsdyktighet, automatiske handelssperrer og elektronisk handel

1. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked har innført effektive systemer, framgangsmåter og ordninger for å sikre at dets handelssystemer er motstandsdyktige, har tilstrekkelig kapasitet til å kunne håndtere toppbelastning med hensyn til ordre- og meldingsvolum, kan sikre ordnet handel ved alvorlig markedsstress, er testet fullt ut for å sikre at slike vilkår er oppfylt, og er omfattet av effektive ordninger for kontinuerlig virksomhet for å sikre kontinuitet i markedets tjenester ved en eventuell svikt i dets handelssystemer.
2. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked har følgende:
   a) skriftlige avtaler med alle verdipapirforetak som følger en prisstillingsstrategi på det regulerte markedet,
   b) ordninger for å sikre at et tilstrekkelig antall verdipapirforetak deltar i slike avtaler som krever at de gir bindende pristilbud til konkurransedyktige priser, slik at markedet på en regelmessig og forutsigbar måte tilføres likviditet, dersom et slikt krav er hensiktsmessig ut fra arten og omfanget av handelen på dette regulerte markedet.
3. Den skriftlige avtalen nevnt i nr. 2 skal minst fastsette følgende:
   a) verdipapirforetakets forpliktelser i forbindelse med tilførsel av likviditet, og dersom det er relevant, eventuelle forpliktelser som følg av at det deltar i ordningen nevnt i nr. 2 bokstav b),
   b) eventuelle insitamenter i form av rabatter eller annet som det regulerte markedet tilbyr et verdipapirforetak for å tilføre markedet likviditet på en regelmessig og forutsigbar måte, og, dersom det er relevant, eventuelle andre rettigheter som tilkommer verdipapirforetaket som følge av at det deltar i ordningen nevnt i nr. 2 bokstav b).

   Det regulerte markedet skal overvåke og håndheve verdipapirforetaks oppfyllelse av kravene i slike bindende skriftlige avtaler. Det regulerte markedet skal underrette vedkommende myndighet om innholdet i den bindende skriftlige avtalen og skal på anmodning gi vedkommende myndighet alle ytterligere opplysninger som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at det regulerte markedet overholder dette nummer.
4. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked har innført effektive systemer, framgangsmåter og ordninger for å avvise ordrer som overskrider forhåndsfastsatte mengde- og pristerskler eller er åpenbart feilaktige.
5. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked midlertidig kan stanse eller begrense handelen dersom det i et kort tidsrom er en betydelig prisbevegelse for et finansielt instrument på dette markedet eller et tilknyttet marked, og at det i unntakstilfeller kan annullere, endre eller korrigere enhver transaksjon. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked sikrer at parametrene for å stanse handelen er tilstrekkelig kalibrerte på en måte som tar hensyn til likviditeten innenfor forskjellige eiendelsklasser og -underklasser, markedsmodellens art og typer av brukere, og er tilstrekkelige til å unngå betydelige forstyrrelser i en ordnet handel.

   Medlemsstatene skal sikre at et regulert marked rapporterer parametrene for å stanse handelen og eventuelle vesentlige endringer av disse parametrene til vedkommende myndighet på en ensartet og sammenlignbar måte, og at vedkommende myndighet deretter rapporterer dem til ESMA. Medlemsstatene skal kreve at dersom et regulert marked som er avgjørende for likviditeten til det finansielle instrumentet, stanser handelen i en medlemsstat, skal denne handelsplassen ha innført de systemene og framgangsmåtene som er nødvendige for å sikre at vedkommende myndigheter underrettes, slik at de kan samordne en markedsomfattende reaksjon og fastslå om det er hensiktsmessig å stanse handelen på andre handelsplasser der det finansielle instrumentet omsettes, til handelen gjenopptas på det opprinnelige markedet.
6. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked har innført effektive systemer, framgangsmåter og ordninger, herunder krav om at medlemmer eller deltakere skal foreta egnet testing av algoritmer og skape miljøer som letter slik testing, for å sikre at algoritmebaserte handelssystemer ikke kan skape eller bidra til uordnede handelsvilkår på markedet, og for å håndtere eventuelle uordnede handelsvilkår som kan oppstå som følge av slike algoritmebaserte handelssystemer, herunder systemer som begrenser andelen av ikke-utførte ordrer i forhold til transaksjonene som kan gjennomføres i systemet av et medlem eller en deltaker, slik at det blir mulig å bremse ordrestrømmen dersom det er en risiko for at grensen for

systemets kapasitet nås, og slik at den minste tillatte kursendringen som kan anvendes på markedet, begrenses og håndheves.

7. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked som tillater direkte elektronisk tilgang, har innført effektive systemer, framgangsmåter og ordninger for å sikre at medlemmer eller deltakere tillates å yte slike tjenester bare dersom de er verdipapirforetak med tillatelse i henhold til dette direktiv eller kredittinstitusjoner med tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, at egnede kriterier er fastsatt og anvendes med hensyn til egnetheten til personer som kan få slik tilgang, og at medlemmet eller deltakeren beholder ansvaret for ordrer og handler utført ved hjelp av tjenesten i samsvar med kravene i dette direktiv.

   Medlemsstatene skal også kreve at det regulerte markedet fastsetter egnede standarder for risikokontroller og terskler for handel gjennom slik tilgang, og at det kan skille ut og ved behov stanse ordrer eller handel som utføres av en person som benytter direkte elektronisk tilgang atskilt fra andre ordrer eller annen handel som utføres av medlemmet eller deltakeren.

   Det regulerte markedet skal ha innført ordninger for å innstille eller avslutte direkte elektroniske tilgang som et medlem eller en deltaker gir en kunde, dersom dette nummer ikke overholdes.

8. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked sikrer at dets regler for samlokaliseringstjenester er gjennomsiktige, rettferdige og ikke-diskriminerende.

9. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked sikrer at dets gebyrstrukturer, herunder gebyrer for utførelse, tilleggsgebyrer og eventuelle rabatter, er gjennomsiktige, rettferdige og ikke-diskriminerende, og at de ikke skaper insitament til å plassere, endre eller annullere ordrer eller til å gjennomføre transaksjoner på en måte som bidrar til uordnede handelsvilkår eller markedsmisbruk. Medlemsstatene skal særlig stille krav om at et regulert marked innfører krav til prisstilling i enkelte aksjer eller en passende kurv av aksjer, i bytte mot eventuelle rabatter som gis.

   Medlemsstatene skal tillate at et regulert marked tilpasser sine gebyrer for annullerte ordrer til den tiden ordren ble opprettholdt og tilpasser gebyrene til det enkelte finansielle instrumentet som de anvendes på.

   Medlemsstatene kan tillate et regulert marked å pålegge et høyere gebyr for plassering av en ordre som senere annulleres, enn for en ordre som gjennomføres, og å pålegge et høyere gebyr for deltakere som plasserer en høy andel av ordrer som senere annulleres, samt for deltakere som anvender en teknikk for algoritmebasert høyfrekvenshandel, med sikte på å gjenspeile tilleggsbyrden på systemkapasiteten.

10. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked ved hjelp av merking fra medlemmers eller deltakeres side, kan identifisere ordrer som genereres gjennom algoritmebasert handel, de forskjellige algoritmene som benyttes for å opprette ordrer, og de relevante personene som tar initiativ til disse ordrene. Disse opplysningene skal på anmodning gjøres tilgjengelige for vedkommende myndigheter.

11. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder på anmodning fra vedkommende myndighet i vertsstaten gjør data fra ordreboken tilgjengelig for vedkommende myndighet eller gir vedkommende myndighet tilgang til ordreboken slik at den kan overvåke handelen.

12. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder med nærmere angivelse av
    a) forpliktelsen til å sikre at regulerte markeders handelssystemer er motstandsdyktige og har tilstrekkelig kapasitet,
    b) forholdet nevnt i nr. 6, idet det tas hensyn til faktorer som for eksempel verdien av ikke-utførte ordrer i forhold til verdien av gjennomførte transaksjoner,
    c) kontrollene som gjelder direkte elektronisk tilgang, på en måte som sikrer at kontrollene som foretas av sponset tilgang, minst tilsvarer dem som foretas i forbindelse med direkte markedsadgang,
    d) forpliktelsen til å sikre at samlokaliseringstjenester og gebyrstrukturer er rettferdige og ikke-diskriminerende, og at gebyrstrukturer ikke stimulerer til uordnede handelsvilkår eller markedsmisbruk,
    e) fastsettelsen av når et regulert marked er avgjørende for likviditeten til det finansielle instrumentet,
    f) kravene for å sikre at prisstillingsordninger er rettferdige og ikke-diskriminerende og for å fastsette minstekrav til prisstilling som regulerte markeder skal oppfylle når de utformer en prisstillingsordning, og vilkårene for når kravet om innføring av en prisstillingsordning ikke er hensiktsmessige, idet det tas hensyn til arten og omfanget av handelen på det regulerte markedet, herunder hvorvidt det regulerte markedet

muliggjør eller tillater algoritmebasert handel gjennom sine systemer,

g) kravene om å sikre tilstrekkelig testing av algoritmer for å sikre at algoritmebaserte handelssystemer, herunder systemer for algoritmebasert høyfrekvenshandel, ikke kan skape eller bidra til uordnede handelsvilkår på markedet.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

13. ESMA skal innen 3. januar 2016 utarbeide retningslinjer for egnet kalibrering av handelsstans i henhold til nr. 5, idet det tas hensyn til faktorene omhandlet i nevnte nummer.

Artikkel 49

Minste tillatte kursendringer

1. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder anvender ordninger med minste tillatte kursendringer for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter samt for ethvert annet finansielt instrument som det utarbeides tekniske reguleringsstandarder for i samsvar med nr. 4.
2. Ordningene med minste tillatte kursendringer nevnt i nr. 1 skal
   a) kalibreres slik at de gjenspeiler det finansielle instrumentets likviditetsprofil på forskjellige markeder og gjennomsnittet for kjøp/salgspredning, idet det tas hensyn til at det er ønskelig å oppnå rimelig stabile priser uten unødig å begrense en ytterligere reduksjon av spredningen,
   b) på egnet måte tilpasse den minste tillatte kursendringen til hvert finansielle instrument.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette minste tillatte kursendringer eller ordninger med minste kursendringer for spesifikke aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter når det er nødvendig for å sikre markedenes ordnede virkemåte i samsvar faktorene nevnt i nr. 2, samt de finansielle instrumentenes pris, spredning og likviditetsdybde.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
4. ESMA kan utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette minste tillatte kursendringer eller ordninger med minste kursendringer for finansielle instrumenter som ikke er omhandlet i nr. 3, når dette er nødvendig for å sikre markedenes ordnede virkemåte i samsvar med kravene i nr. 2, og de finansielle instrumentenes pris, spredning og likviditetsdybde.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 50

Synkronisering av klokker

1. Medlemsstatene skal kreve at alle handelsplasser og deres medlemmer eller deltakere synkroniserer klokkene de bruker for å registrere dato og tidspunkt for alle hendelser som skal rapporteres.
2. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nøyaktighetsgraden for synkroniseringen av klokkene i samsvar med internasjonale standarder.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 51

Opptak av finansielle instrumenter til notering

1. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder har klare og oversiktlige regler for opptak av finansielle instrumenter til notering.

   Reglene skal sikre at alle finansielle instrumenter som opptas til notering på et regulert marked, kan omsettes på en rettferdig, ordnet og effektiv måte, og, når det gjelder omsettelige verdipapirer, kan omsettes fritt.

2. For derivater skal reglene nevnt i nr. 1 særlig sikre at utformingen av derivatkontrakten muliggjør en riktig prisdannelse og effektive oppgjørsvilkår.
3. I tillegg til forpliktelsene fastsatt i nr. 1 og 2 skal medlemsstatene kreve at det regulerte markedet innfører og opprettholder effektive ordninger for å kontrollere at utstedere av omsettelige verdipapirer som opptas til notering på det regulerte markedet, oppfyller sine forpliktelser i henhold til unionsretten med hensyn til offentliggjøring innledningsvis, fortløpende og i særlige tilfeller.

   Medlemsstatene skal sikre at det regulerte markedet innfører ordninger som gjør det lettere for dets medlemmer eller deltakere å få tilgang til opplysninger som er offentliggjort i henhold til unionsretten.
4. Medlemsstatene skal sikre at regulerte markeder har innført nødvendige ordninger for regelmessig å kontrollere at de finansielle instrumentene de opptar til notering, oppfyller opptakskravene.
5. Et verdipapir som er opptatt til notering på et regulert marked, kan deretter opptas til notering på andre regulerte markeder, selv uten utstederens samtykke, i samsvar med de relevante bestemmelsene i direktiv 2003/71/EF. Det regulerte markedet skal underrette utstederen om at utstederens verdipapirer omsettes på dette regulerte markedet. Utstederen skal ikke pålegges noen forpliktelse til å gi opplysninger som kreves i henhold til nr. 3, direkte til et regulert marked som har opptatt utstederens verdipapirer til notering uten dennes samtykke.
6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å
   a) angi særtrekk ved ulike klasser av finansielle instrumenter som det regulerte markedet skal ta hensyn til når det vurderer om et finansielt instrument er utstedt på en måte som oppfyller vilkårene fastsatt i nr. 1 annet ledd for opptak til notering i de ulike markedssegmentene som det regulerte markedet driver,
   b) tydeliggjøre ordningene som det regulerte markedet må innføre for å kunne anses for å ha oppfylt sin forpliktelse til å kontrollere at utstederen av et omsettelig verdipapir oppfyller sine forpliktelser i henhold til unionsretten med hensyn til offentliggjøring innledningsvis, fortløpende og i særlige tilfeller,
   c) tydeliggjøre ordningene som det regulerte markedet skal innføre i henhold til nr. 3 for å gjøre det lettere for sine medlemmer eller deltakere å få tilgang til opplysninger som er offentliggjort på vilkår som fastsatt i unionsretten.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 52

Suspensjon og fjerning av finansielle instrumenter fra handelen på et regulert marked

1. Uten at det berører vedkommende myndighets rett i henhold til artikkel 69 nr. 2 til å kreve at handelen med et finansielt instrument suspenderes, eller at instrumentet fjernes fra handelen, kan en markedsoperatør suspendere eller fjerne fra handelen et finansielt instrument som ikke lenger er i samsvar med reglene for det regulerte markedet, med mindre det er sannsynlig at dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.
2. Medlemsstatene skal kreve at en markedsoperatør som suspenderer eller fjerner et finansielt instrument fra handelen, gjør det samme med derivater nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet, når dette er nødvendig for å nå målene for suspensjonen eller fjerningen av det underliggende finansielle instrumentet. Markedsoperatøren skal offentliggjøre sin beslutning om å suspendere eller fjerne det finansielle instrumentet og eventuelle tilknyttede derivater fra handelen, og skal underrette vedkommende myndighet om de relevante beslutningene.

   Vedkommende myndighet i den jurisdiksjonen der suspensjonen eller fjerningen fant sted, skal kreve at regulerte markeder, andre MHF-er, andre OHF-er og systematiske internaliserere som omfattes av dens jurisdiksjon og som handler med det samme finansielle instrumentet eller de samme derivatene nevnt i avsnitt C nr. 4–10 i vedlegg I til dette direktiv som gjelder eller er knyttet til det finansielle instrumentet, også suspenderer handelen med dette finansielle instrumentet eller disse derivatene eller fjerner dem fra handelen, når sus-

pensjonen eller fjerningen skyldes mistanke om markedsmisbruk, et overtakelsestilbud eller manglende offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med artikkel 7 og 17 i forordning (EU) nr. 596/2014, med mindre dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Hver av de underrettede vedkommende myndighetene skal underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om sin beslutning, herunder en forklaring dersom det ble besluttet ikke å suspendere eller fjerne fra handelen det finansielle instrumentet eller derivatene omhandlet i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10, som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet.

Vedkommende myndighet skal umiddelbart offentliggjøre en slik beslutning og underrette ESMA og vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene om den.

De underrettede vedkommende myndighetene i de andre medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder, andre MHF-er, andre OHF-er og systematiske internaliserere som omfattes av deres jurisdiksjon, og som handler med det samme finansielle instrumentet eller de samme derivatene nevnt i avsnitt C nr. 4–10 i vedlegg I til dette direktiv, som gjelder eller er knyttet til det finansielle instrumentet, også suspenderer handelen med dette finansielle instrumentet eller disse derivatene eller fjerner dem fra handelen, når suspensjonen eller fjerningen skyldes mistanke om markedsmisbruk, et overtakelsestilbud eller manglende offentliggjøring av innsideinformasjon om utstederen eller det finansielle instrumentet i strid med artikkel 7 og 17 i forordning (EU) nr. 596/2014, med mindre dette vil kunne være til betydelig skade for investorenes interesser eller markedets ordnede virkemåte.

Dette nummer får også anvendelse når suspensjonen av handelen med et finansielt instrument eller derivater nevnt i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10 som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet, oppheves.

Framgangsmåten for melding i dette nummer får også anvendelse i tilfeller der beslutningen om å suspendere eller fjerne fra handelen et finansielt instrument eller derivater omhandlet i vedlegg I avsnitt C nr. 4–10, som gjelder eller er knyttet til det berørte finansielle instrumentet, tas av vedkommende myndighet i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav m) og n).

For å sikre at forpliktelsen til å suspendere eller fjerne slike derivater fra handelen anvendes på en forholdsmessig måte, skal ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som nærmere angir de tilfellene der forbindelsen mellom et derivat, som gjelder eller er knyttet til et finansielt instrument som suspenderes eller fjernes fra handelen, og det opprinnelige finansielle instrumentet innebærer at derivatet også skal suspenderes eller fjernes fra handelen for å nå målet for suspensjonen eller fjerningen av det underliggende finansielle instrumentet.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette formatet og tidspunktene for oversendingen og offentliggjøringen nevnt i nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

4. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å fastsette listen med omstendigheter som innebærer betydelig skade for investorenes interesser og den ordnede virkemåten på markedet nevnt i nr. 1 og 2.

Artikkel 53

Tilgang til et regulert marked

1. Medlemsstatene skal kreve at et regulert marked innfører, gjennomfører og opprettholder gjennomsiktige og ikke-diskriminerende regler som bygger på objektive kriterier, for tilgang til eller medlemskap i det regulerte markedet.
2. Reglene nevnt i nr. 1 skal angi hvilke forpliktelser medlemmene eller deltakerne har som følge av
   a) opprettelse og drift av det regulerte markedet,
   b) reglene for transaksjoner på markedet,

c) faglige krav som stilles til personalet i verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner som utøver virksomhet på markedet,
d) vilkårene som er fastsatt for andre medlemmer eller deltakere enn verdipapirforetak og kredittinstitusjoner i henhold til nr. 3,
e) regler og framgangsmåter for clearing og oppgjør av transaksjoner gjennomført på det regulerte markedet.

3. Tilgang som medlemmer eller deltakere på regulerte markeder kan gis til verdipapirforetak, kredittinstitusjoner som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU, og andre personer som:
   a) har tilstrekkelig god vandel,
   b) har tilstrekkelig evne, kompetanse og erfaring til å drive handel,
   c) har egnede organisatoriske ordninger der det er relevant,
   d) har tilstrekkelige midler til å utføre sin oppgave, idet det tas hensyn til de ulike finansieringsordningene som det regulerte markedet kan ha innført for å garantere riktig oppgjør av transaksjoner.
4. Medlemsstatene skal sikre at medlemmer og deltakere ikke har plikt til å anvende forpliktelsene omhandlet i artikkel 24, 25, 27 og 28 overfor hverandre med hensyn til transaksjoner som gjennomføres på et regulert marked. Et regulert markeds medlemmer eller deltakere skal imidlertid anvende forpliktelsene omhandlet i artikkel 24, 25, 27 og 28 overfor sine kunder når de på vegne av kundene utfører deres ordrer på et regulert marked.
5. Medlemsstatene skal sikre at reglene for tilgang til eller medlemskap eller deltaking i det regulerte markedet gjør det mulig for verdipapirforetak og kredittinstitusjoner å delta, direkte eller på avstand.
6. Medlemsstatene skal uten ytterligere rettslige eller administrative krav tillate at regulerte markeder fra andre medlemsstater innfører egnede ordninger på sitt territorium slik at det blir lettere å få tilgang til og handle på disse markedene for fjernmedlemmer eller -deltakere etablert på deres territorium.

   Det regulerte markedet skal underrette vedkommende myndighet i sin hjemstat om hvilken medlemsstat det har til hensikt å innføre slike ordninger i. Vedkommende myndighet i hjemstaten skal innen en måned oversende disse opplysningene til den medlemsstaten det regulerte markedet har til hensikt å innføre slike ordninger i. ESMA kan anmode om tilgang til disse opplysningene etter framgangsmåten og på vilkårene fastsatt i artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

   Vedkommende myndighet i det regulerte markedets hjemstat skal på anmodning fra vedkommende myndighet i vertsstaten, og uten unødig opphold, meddele identiteten til de av det regulerte markedets medlemmer eller deltakere som er etablert i vedkommende medlemsstat.
7. Medlemsstatene skal kreve at markedsoperatøren regelmessig oversender listen over det regulerte markedets medlemmer eller deltakere til vedkommende myndighet for det regulerte markedet.

Artikkel 54

Kontroll med overholdelsen av reglene for det regulerte markedet og andre juridiske forpliktelser

1. Medlemsstatene skal kreve at regulerte markeder innfører og opprettholder effektive ordninger og framgangsmåter, herunder nødvendige midler, for regelmessig kontroll av at deres medlemmer eller deltakere overholder det regulerte markedets regler. Regulerte markeder skal overvåke ordrene som sendes, herunder annullerte ordrer og de transaksjonene som deres medlemmer eller deltakere gjennomfører i deres systemer, for å kunne identifisere overtredelse av disse reglene, uordnede handelsvilkår eller oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, eller systemavbrudd i forbindelse med et finansielt instrument.
2. Medlemsstatene skal kreve at de regulerte markedenes markedsoperatører umiddelbart underretter sine vedkommende myndigheter om vesentlige overtredelser av reglene, uordnede handelsvilkår eller oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, eller systemavbrudd i forbindelse med et finansielt instrument.

   Vedkommende myndigheter for de regulerte markedene skal oversende opplysningene nevnt i første ledd til ESMA og vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

   I forbindelse med oppførsel som kan tyde på atferd som er forbudt i henhold til forordning (EU) nr. 596/2014, skal en vedkommende myndighet være overbevist om at slik atferd forekommer eller har forekommet, før den un-

derretter vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene og ESMA.

3. Medlemsstatene skal kreve at markedsoperatøren uten unødig opphold oversender de relevante opplysningene til vedkommende myndighet for etterforskning og rettsforfølging av markedsmisbruk på det regulerte markedet, og at de gir sistnevnte full støtte i etterforskningen og rettsforfølgingen av markedsmisbruk i eller gjennom det regulerte markedets systemer.
4. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å bestemme hvilke omstendigheter som utløser et krav om opplysninger som nevnt i nr. 2 i denne artikkel.

Artikkel 55

Bestemmelser om systemer med en sentral motpart, clearing- og oppgjørssystemer

1. Med forbehold for avdeling III, IV eller V i forordning (EU) nr. 648/2012 skal medlemsstatene ikke hindre regulerte markeder i å inngå egnede avtaler med en sentral motpart eller en clearingsentral og et oppgjørssystem i en annen medlemsstat med sikte på clearing og/eller oppgjør av noen eller alle handler som er gjennomført av markedsdeltakere i deres systemer.
2. Med forbehold for avdeling III, IV eller V i forordning (EU) nr. 648/2012 kan vedkommende myndighet for et regulert marked ikke motsette seg anvendelse av en sentral motpart, clearingsentraler og/eller oppgjørssystemer i en annen medlemsstat, unntatt i tilfeller der dette har vist seg nødvendig for at nevnte regulerte marked fortsatt skal virke på en ordnet måte, og idet det tas hensyn til vilkårene for oppgjørssystemer fastsatt i artikkel 37 nr. 2 i dette direktiv.

   For å unngå unødig dobbeltkontroll skal vedkommende myndighet ta hensyn til den overvåkingen av og det tilsynet med clearing- og oppgjørssystemer som allerede foretas av sentralbanker i egenskap av tilsynsmyndigheter for clearing- og oppgjørssystemer, eller av andre vedkommende tilsynsmyndigheter for slike systemer.

Artikkel 56

Liste over regulerte markeder

Hver medlemsstat skal utarbeide en liste over de regulerte markedene som den er hjemstat for, og skal oversende listen til de øvrige medlemsstatene og ESMA. Enhver endring i listen skal oversendes på samme måte. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en liste over alle regulerte markeder. Listen skal inneholde den entydige koden for identifisering av regulerte markeder som ESMA har fastsatt i samsvar med artikkel 65 nr. 6, og som skal anvendes i rapporter i samsvar med artikkel 65 nr. 1 bokstav g) og artikkel 65 nr. 2 bokstav g) i dette direktiv samt med artikkel 6, 10 og 26 i forordning (EU) nr. 600/2014.

Avdeling IV

Posisjonsgrenser og kontroll av posisjonshåndtering som gjelder varederivater, og posisjonsrapportering

Artikkel 57

Posisjonsgrenser og kontroll av posisjonshåndtering som gjelder varederivater

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter i samsvar med den beregningsmetoden som er fastsatt av ESMA, fastsetter og anvender posisjonsgrenser for hvor stor nettoposisjon en person til enhver tid kan inneha i et varederivat som handles på handelsplasser, og økonomisk likeverdige OTC-kontrakter. Grensene skal fastsettes på grunnlag av alle posisjoner som innehas av en person eller på vedkommendes vegne samlet på konsernplan, med sikte på
   a) å hindre markedsmisbruk,
   b) å støtte ordnede prisdannelses- og oppgjørsvilkår, herunder å hindre markedsvridende posisjoner, og særlig å sikre konvergens mellom derivatpriser i leveringsmåneden og spotprisene for den underliggende varen, med forbehold for prisdannelsen på markedet for den underliggende varen.

   Posisjonsgrenser får ikke anvendelse på posisjoner som innehas av eller på vegne av en ikke-finansiell enhet, og som på en objektivt målbar måte kan redusere de risikoene som er direkte knyttet til denne ikke-finansielle enhetens forretningsvirksomhet.
2. Posisjonsgrensene skal angi klare kvantitative terskler for den største størrelse på en varederivatposisjon som en person kan inneha.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette beregningsmetoden som vedkommende myndigheter skal anvende for å fastsette posisjonsgrenser for spotmåneden og for andre måneder for fysisk oppgjorte og kontant oppgjorte

varederivater på grunnlag av det berørte derivatets egenskaper. Beregningsmetoden skal ta hensyn til minst følgende faktorer:

a) varederivatkontraktenes løpetid,
b) den tilgjengelige mengden av den underliggende varen,
c) det samlede antallet åpne posisjoner i denne kontrakten og i andre finansielle instrumenter med samme underliggende vare,
d) volatiliteten på de relevante markedene, herunder erstatningsderivater og de underliggende varemarkedene,
e) antall markedsdeltakere og deres størrelse,
f) det underliggende varemarkedets egenskaper, herunder mønstre for produksjon, forbruk og transport til markedet,
g) utviklingen av nye kontrakter.

ESMA skal ta hensyn til erfaring med posisjonsgrenser i verdipapirforetak eller hos markedsoperatører som driver en handelsplass, og i andre jurisdiksjoner.

ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i første ledd for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

4. En vedkommende myndighet skal fastsette grenser for hver enkelt varederivatkontrakt som omsettes på handelsplasser på grunnlag av den beregningsmetoden ESMA har fastsatt i samsvar med nr. 3. Denne posisjonsgrensen skal omfatte økonomisk likeverdige OTC-kontrakter.

   En vedkommende myndighet skal gjennomgå posisjonsgrensene ved en betydelig endring i den tilgjengelige mengden eller åpne posisjoner eller en annen vesentlig endring på markedet, på grunnlag av dens fastsettelse av tilgjengelig mengde og åpne posisjoner, og skal endre posisjonsgrensene i samsvar med beregningsmetoden som er utviklet av ESMA.

5. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om de nøyaktige posisjonsgrensene som de har til hensikt å fastsette i samsvar med beregningsmetoden som ESMA har fastsatt i henhold til nr. 3. Innen to måneder etter at underretningen er mottatt, skal ESMA avgi en uttalelse til den berørte vedkommende myndighet med en vurdering av i hvilken grad posisjonsgrensene er forenlige med målene i nr. 1 og med beregningsmetoden som ESMA har fastsatt i henhold til nr. 3. ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene på sitt nettsted. Den berørte vedkommende myndighet skal endre posisjonsgrensene i samsvar ESMAs uttalelse eller gi ESMA en begrunnelse for at endringen anses å være unødvendig. Dersom en vedkommende myndighet pålegger grenser som er i strid med en uttalelse fra ESMA, skal den umiddelbart offentliggjøre en melding om dette på sitt nettsted, med en fullstendig begrunnelse for at den gjør dette.

   Dersom ESMA fastslår at en posisjonsgrense ikke er i samsvar med beregningsmetoden i nr. 3, skal den treffe tiltak i samsvar med sin myndighet i henhold til artikkel 17 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

6. Dersom samme varederivat handles i betydelig omfang på handelsplasser i mer enn en jurisdiksjon, skal vedkommende myndighet for handelsplassen med størst handelsvolum (vedkommende sentrale myndighet) fastsette den felles posisjonsgrensen som skal anvendes på all handel med den berørte kontrakten. Vedkommende sentrale myndighet skal rådføre seg med vedkommende myndigheter for andre handelsplasser der dette derivatet handles i betydelig omfang, om den felles posisjonsgrensen som skal anvendes, og om eventuelle endringer av denne felles posisjonsgrensen. Dersom vedkommende myndigheter ikke er enige, skal de gi en skriftlig, fullstendig og detaljert begrunnelse for at de anser at kravene fastsatt i nr. 1 ikke er oppfylt. ESMA skal avgjøre eventuelle tvister som oppstår mellom vedkommende myndigheter, i samsvar med sin myndighet i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

   Vedkommende myndigheter for handelsplassene der samme varederivat omsettes, og vedkommende myndigheter for innehavere av posisjoner i dette varederivatet, skal opprette samarbeidsordninger, herunder gjensidig utveksling av relevante opplysninger for å gjøre det mulig å overvåke og håndheve den felles posisjonsgrensen.

7. ESMA skal minst en gang i året kontrollere vedkommende myndigheters gjennomføring av posisjonsgrensene som er fastsatt i samsvar med beregningsmetoden som ESMA har fastsatt i henhold til nr. 3. I den forbindelse skal ESMA sikre at en felles posisjonsgrense anvendes i praksis på samme kontrakt, uansett hvor den omsettes i henhold til nr. 6.

8. Medlemsstatene skal sikre at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver

en handelsplass der varederivater omsettes, foretar kontroll av posisjonshåndteringen. Denne kontrollen skal minst gi handelsplassen myndighet til

a) å overvåke personers åpne posisjoner,
b) å få tilgang til opplysninger, herunder all relevant dokumentasjon, fra personer om størrelsen på og formålet med en inngått posisjon eller eksponering, og opplysninger om reelle eller underliggende eiere, om eventuelle avtalte ordninger og om eventuelle tilknyttede eiendeler eller forpliktelser i det underliggende markedet,
c) å kreve at en person midlertidig eller varig, ut fra det som er nødvendig i hvert enkelt tilfelle, avslutter eller reduserer en posisjon, og ensidig treffe egnede tiltak for å sikre at posisjonen avsluttes eller reduseres dersom personen ikke oppfyller dette kravet, og
d) å kreve, dersom det er relevant, at en person midlertidig tilbakefører likviditet til markedet til avtalt pris og i avtalt omfang i den uttrykkelige hensikt å redusere virkningen av en stor og dominerende posisjon.

9. Posisjonsgrensene og kontrollene av posisjonshåndteringen skal være gjennomsiktige og ikke-diskriminerende, angi hvordan de anvendes på personer, og ta hensyn til markedsdeltakernes art og sammensetning og til deres bruk av de kontraktene som opptas til notering.
10. Verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver handelsplassen, skal gi vedkommende myndighet nærmere opplysninger om kontrollene av posisjonshåndteringen.

Vedkommende myndighet skal gi ESMA de samme opplysningene samt nærmere opplysningene om de posisjonsgrensene den har fastsatt, og ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en database med sammendrag av posisjonsgrensene og kontrollene av posisjonshåndteringen.

11. Posisjonsgrensene omhandlet i nr. 1 skal pålegges av vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav p).
12. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette

a) kriterier og metoder for å fastslå om en posisjon kan anses å redusere risikoer som er direkte knyttet til forretningsvirksomhet,
b) metoder for å fastslå når en persons posisjoner skal aggregeres innenfor et konsern,
c) kriterier for å fastslå om en OTC-kontrakt er økonomisk likeverdig med den kontrakten som handles på en handelsplass som nevnt i nr. 1, på en måte som letter rapporteringen av posisjoner som innehas i likeverdige OTC-kontrakter, til vedkommende myndigheter som fastsatt i artikkel 58 nr. 2,
d) definisjonen av hva som utgjør samme varederivat og betydelig omfang i henhold til nr. 6 i denne artikkel,
e) metoden for aggregering og avregning av OTC- og varederivatposisjoner på en handelsplass for å fastsette nettoposisjonen med sikte på å vurdere om grensene overholdes. En slik metode skal fastsette kriterier for å fastslå hvilke posisjoner som kan motregnes, og skal ikke gjøre det lettere å bygge opp posisjoner på en måte som er uforenlig med målene fastsatt i nr. 1 i denne artikkel,
f) framgangsmåten som fastsetter hvordan personer kan søke om unntak i henhold til nr. 1 annet ledd i denne artikkel, og hvordan vedkommende myndigheter skal godkjenne slike søknader,
g) beregningsmetoden for å fastslå hvilken handelsplass som har størst handelsvolum for et varederivat, og hva som utgjør et betydelig omfang i henhold til nr. 6 i denne artikkel.

ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i første ledd for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen skal delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

13. Vedkommende myndigheter skal ikke pålegge grenser som er strengere enn grensene som vedtas i henhold til nr. 1, bortsett fra i unntakstilfeller der de er objektivt begrunnet og forholdsmessige, idet det tas hensyn til det særlige markedets likviditet og dets ordnede virkemåte. Vedkommende myndigheter skal på sitt nettsted offentliggjøre nærmere opplysninger om de strengere posisjonsgrensene som de beslutter å pålegge, og som skal være gyldige i en innledende periode på høyst seks måneder fra den dagen de offentliggjøres på nettstedet. Anvendelsen av de strengere posisjonsgrensene kan forlenges med ytterligere perioder på høyst seks måneder dersom årsakene til begrensningen fortsatt foreligger. Dersom anvendelsen av de strengere posisjons-

grensene ikke forlenges etter perioden på seks måneder, skal de automatisk oppheves.

Dersom vedkommende myndigheter beslutter å innføre strengere posisjonsgrenser, skal de underrette ESMA om dette. Meldingen skal inneholde en begrunnelse for de strengere posisjonsgrensene. ESMA skal innen 24 timer avgi uttalelse om hvorvidt den anser de strengere posisjonsgrensene som nødvendige i forbindelse med håndteringen av unntakstilfellet. Uttalelsen skal offentliggjøres på ESMAs nettsted.

Dersom en vedkommende myndighet pålegger grenser som er i strid med en uttalelse fra ESMA, skal den umiddelbart offentliggjøre en melding om dette på sitt nettsted, med en fullstendig begrunnelse for at den gjør dette.

14. Medlemsstatene skal tillate at vedkommende myndigheter utøver sin myndighet til å ilegge sanksjoner i henhold til dette direktiv for overtredelser av posisjonsgrenser fastsatt i samsvar med denne artikkel når det gjelder
    a) posisjoner som innehas av personer som er etablert eller utøver virksomhet på deres territorium eller i utlandet, og som overskrider de grensene for varederivatkontrakter som vedkommende myndighet har fastsatt for kontrakter på handelsplasser som ligger i eller utøver virksomhet på deres territorium, eller økonomisk likeverdige OTC-kontrakter,
    b) posisjoner som innehas av personer som er etablert eller utøver virksomhet på deres område, og som overskrider de grensene for varederivatkontrakter som er fastsatt av vedkommende myndigheter i andre medlemsstater.

Artikkel 58

Posisjonsrapportering for forskjellige kategorier av posisjonsinnehavere

1. Medlemsstatene skal sikre at et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en handelsplass der det handles med varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike
    a) offentliggjør en ukentlig rapport om de samlede posisjonene som innehas av de forskjellige kategoriene av personer, for de forskjellige varederivatene eller utslippskvotene eller derivater av slike som handles på deres handelsplasser, med angivelse av antallet av lange og korte posisjoner per kategori, endringer av disse siden forrige rapport, prosentandelen av det samlede antallet åpne posisjoner for hver kategori, og antallet av personer som innehar en posisjon i hver kategori i samsvar med nr. 4, og oversender denne rapporten til vedkommende myndighet og ESMA; ESMA skal deretter foreta en sentralisert offentliggjøring av opplysningene i disse rapportene,
    b) minst hver dag gir vedkommende myndighet en fullstendig oversikt over de posisjonene som innehas av alle personer på den berørte handelsplassen, herunder medlemmene eller deltakerne og deres kunder.

    Forpliktelsen i bokstav a) får anvendelse bare når både antallet av personer og deres åpne posisjoner overskrider minstegrenser.
2. Medlemsstatene skal sikre at verdipapirforetak som handler med varederivater eller utslippskvoter eller derivater av slike utenfor en handelsplass, minst hver dag gir vedkommende myndighet for en handelsplass der varederivatene eller utslippskvotene eller derivatene av disse omsettes, eller, dersom varederivatene eller utslippskvotene eller derivatene av disse omsettes i betydelig omfang på handelsplasser i mer enn en jurisdiksjon, gir vedkommende sentrale myndighet en fullstendig oversikt over sine posisjoner i varederivater, utslippskvoter eller derivater av slike som handles på en handelsplass, og økonomisk likeverdige OTC-kontrakter, samt posisjonene som innehas av deres kunder og disse kundenes kunder, til sluttkunden er nådd, i samsvar med artikkel 26 i forordning (EU) nr. 600/2014 og eventuelt artikkel 8 i forordning (EU) nr. 1227/2011.
3. For å gjøre det mulig å overvåke overholdelsen av artikkel 57 nr. 1 skal medlemsstatene kreve at medlemmer av eller deltakere på regulerte markeder, MHF-er og OHF-ers kunder minst hver dag rapporterer til verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver denne handelsplassen, med nærmere opplysninger om sine egne posisjoner som innehas gjennom kontrakter som omsettes på denne handelsplassen, samt om posisjonene som innehas av deres kunder og disse kundenes kunder, til sluttkunden er nådd.
4. Personer som innehar posisjoner i et varederivat eller utslippskvoter eller derivater av slike, skal klassifiseres av verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver denne handelsplassen, i samsvar med arten av deres hovedvirksomhet, idet det tas hensyn til eventuell gjeldende godkjenning som enten

a) verdipapirforetak eller kredittinstitusjon,
b) investeringsfond, enten et foretak for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) som definert i direktiv 2009/65/EF eller en forvalter av et alternativ investeringsfond som definert i direktiv 2011/61/EF,
c) andre finansinstitusjoner, herunder forsikringsforetak og gjenforsikringsforetak som definert i direktiv 2009/138/EF og tjenestepensjonsforetak som definert i direktiv 2003/41/EF,
d) handelsforetak,
e) når det gjelder utslippskvoter eller derivater av slike, operatører med forpliktelser til overholdelse i henhold til direktiv 2003/87/EF.

Rapportene nevnt i nr. 1 bokstav a) skal angi antallet av lange og korte posisjoner per kategori av personer, eventuelle endringer av disse siden forrige rapport, prosentandelen av det samlede antallet åpne posisjoner for hver kategori, og antallet av personer i hver kategori.

I rapportene nevnt i nr. 1 bokstav a) og oversiktene nevnt i nr. 2 skal det skilles mellom
a) posisjoner som er identifisert som posisjoner som på en objektivt målbar måte reduserer risikoene som er direkte knyttet til forretningsvirksomhet, og
b) andre posisjoner.

5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette formatet for rapportene nevnt i nr. 1 bokstav a) og for oversiktene nevnt i nr. 2.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Når det gjelder utslippskvoter eller derivater av slike, skal rapporteringen ikke berøre forpliktelsene til overholdelse i henhold til direktiv 2003/87/EF.

6. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å fastsette grensene nevnt i nr. 1 annet ledd i denne artikkel, idet det tas hensyn til det samlede antallet åpne posisjoner og deres størrelse samt det samlede antallet personer som innehar en posisjon.
7. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette tiltak med sikte på å kreve at alle rapporter nevnt i nr. 1 bokstav a) sendes til ESMA på et fastsatt ukentlig tidspunkt, slik at sistnevnte kan offentliggjøre rapportene sentralt.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avdeling V

Datarapporteringstjenester

Avsnitt 1

Framgangsmåter for godkjenning av leverandører av datarapporteringstjenester

Artikkel 59

Vilkår for å gi tillatelse

1. Medlemsstatene skal kreve at yting av datarapporteringstjenester som beskrives i vedlegg I avsnitt D, innenfor ordinær næring eller virksomhet skal være underlagt forhåndstillatelse i samsvar med dette avsnitt. Slik tillatelse skal gis av vedkommende myndighet i hjemstaten utpekt i samsvar med artikkel 67.
2. Som unntak fra nr. 1 skal medlemsstatene tillate et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en handelsplass, å drive rapporteringstjenester for en godkjent offentliggjøringsordning, en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem eller en godkjent rapporteringsordning, forutsatt at det på forhånd er fastslått at de overholder denne avdeling. En slik tjeneste skal inngå i deres tillatelse.
3. Medlemsstatene skal registrere alle leverandører av datarapporteringstjenester. Registeret skal være offentlig tilgjengelig og skal inneholde opplysninger om hvilke tjenester som er omfattet av tillatelsen til leverandøren av datarapporteringstjenester. Det skal ajourføres regelmessig. Alle tillatelser skal meldes til ESMA.

ESMA skal utarbeide en liste over alle leverandører av datarapporteringstjenester i Unionen. Listen skal inneholde opplysninger om hvilke tjenester leverandøren av datarapporteringstjenester har tillatelse til å yte, og skal regelmessig ajourføres. ESMA skal offentliggjøre og ajourføre denne listen på sitt nettsted.

Når en vedkommende myndighet har tilbakekalt en tillatelse i samsvar med artikkel 62, skal tilbakekallingen vises på listen i en periode på fem år.

4. Medlemsstatene skal kreve at leverandører av datarapporteringstjenester yter sine deres tjenester under vedkommende myndighets tilsyn. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter regelmessig kontrollerer at leverandører av datarapporteringstjenester overholder denne avdeling. De skal også sikre at vedkommende myndigheter kontrollerer at leverandører av datarapporteringstjenester til enhver tid oppfyller vilkårene for den første tillatelsen som fastsatt i denne avdeling.

Artikkel 60

Tillatelsens virkeområde

1. Hjemstaten skal sikre at det i tillatelsen angis hvilken datarapporteringstjeneste leverandøren av datarapporteringstjenester har tillatelse til å yte. En leverandør av datarapporteringstjenester som ønsker å utvide sin virksomhet til ytterligere datarapporteringstjenester, skal søke om utvidet tillatelse.
2. Tillatelsen skal være gyldig i hele Unionen og gi en leverandør av datarapporteringstjenester rett til å yte de tjenestene som tillatelsen omfatter, i hele Unionen.

Artikkel 61

Framgangsmåter for å innvilge og avslå søknader om tillatelse

1. Vedkommende myndighet skal ikke gi tillatelse før den er overbevist om at søkeren oppfyller alle krav i bestemmelsene vedtatt i henhold til dette direktiv.
2. Leverandøren av datarapporteringstjenester skal framlegge alle opplysninger, herunder en virksomhetsplan der det blant annet angis hvilke typer av tjenester som er planlagt, samt organisasjonsstruktur, som er nødvendige for å overbevise vedkommende myndighet om at leverandøren av datarapporteringstjenester, når den første tillatelsen gis, har truffet alle nødvendige tiltak for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til bestemmelsene i denne avdeling.
3. Søkeren skal innen seks måneder etter at en fullstendig søknad er innlevert, underrettes om hvorvidt tillatelse er gitt.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
   a) hvilke opplysninger som skal framlegges for vedkommende myndigheter i henhold til nr. 2, herunder virksomhetsplanen,
   b) hvilke opplysninger som skal inngå i meldingene i henhold til artikkel 63 nr. 3.

   ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i første ledd for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for melding eller framlegging av opplysninger fastsatt i nr. 2 i denne artikkel og i artikkel 63 nr. 4.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 62

Tilbakekalling av tillatelser

Vedkommende myndighet kan tilbakekalle tillatelsen til en leverandør av datarapporteringstjenester dersom leverandøren

a) ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på den eller ikke har ytt noen datarapporteringstjenester i de foregående seks månedene, med mindre den berørte medlemsstaten har fastsatt at tillatelsen i slike tilfeller bortfaller,
b) har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
c) ikke lenger oppfyller vilkårene som gjaldt for tillatelsen,
d) har gjort seg skyldig i alvorlige og systematiske overtredelser av bestemmelsene i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014.

Artikkel 63

Krav til ledelsesorganet for en leverandør av datarapporteringstjenester

1. Medlemsstatene skal kreve at alle medlemmer av ledelsesorganet for en leverandør av datarapporteringstjenester til enhver tid har tilstrekkelig god vandel og tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer og setter av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver.

Ledelsesorganet skal ha tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og erfaringer til å kunne forstå virksomheten til leverandøren av datarapporteringstjenester. Hvert medlem av ledelsesorganet skal utvise ærlighet, integritet og selvstendig tenkning for om nødvendig effektivt å kunne sette spørsmålstegn ved den øverste ledelsens beslutninger og, ved behov, effektivt føre tilsyn med og overvåke ledelsens beslutningstaking.

Dersom en markedsoperatør søker om tillatelse til å drive en godkjent offentliggjøringsordning, en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem eller en godkjent rapporteringsordning, og medlemmene av ledelsesorganet for nevnte ordninger eller system er de samme som medlemmene av det regulerte markedets ledelsesorgan, skal disse personene anses å oppfylle kravene i første ledd.

2. ESMA skal innen 3. januar 2016 utarbeide retningslinjer for vurderingen av egnetheten til medlemmene av ledelsesorganet som beskrevet i nr. 1, idet det tas hensyn til deres forskjellige roller og funksjoner og til behovet for å unngå interessekonflikter mellom medlemmer av ledelsesorganet og brukerne av den godkjente offentliggjøringsordningen, leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem eller den godkjente rapporteringsordningen.
3. Medlemsstatene skal kreve at leverandøren av datarapporteringstjenester underretter vedkommende myndighet om alle medlemmer av dens ledelsesorgan og om eventuelle medlemskapsendringer, og samtidig framlegger alle opplysninger som er nødvendige for å vurdere om enheten overholder nr. 1.
4. Medlemsstatene skal sikre at ledelsesorganet for en leverandør av datarapporteringstjenester fastsetter og fører tilsyn med gjennomføringen av de styringsordningene som skal sikre effektiv og fornuftig ledelse av en organisasjon, herunder fordeling av plikter i organisasjonen og forebygging av interessekonflikter, på en måte som fremmer markedets integritet og kundenes interesser.
5. Vedkommende myndighet skal nekte å gi tillatelse dersom den ikke er overbevist om at den eller de personene som faktisk skal lede forretningsvirksomheten til leverandør av datarapporteringstjenester, har den nødvendige gode vandel, eller dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at de foreslåtte endringene i leverandørens ledelse vil kunne være til skade for en sunn og fornuftig ledelse av foretaket og hindre at det tas tilstrekkelig hensyn til kundenes interesser og markedets integritet.

Avsnitt 2

Vilkår for godkjente offentliggjøringsordninger

Artikkel 64

Organisatoriske krav

1. Hjemstaten skal kreve at en godkjent offentliggjøringsordning har innført egnede retningslinjer og ordninger for å offentliggjøre opplysningene som kreves i henhold til artikkel 20 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014 så nær sanntid som mulig, og på rimelige forretningsmessige vilkår. Opplysningene skal gjøres tilgjengelige vederlagsfritt 15 minutter etter at den godkjente offentliggjøringsordningen har offentliggjort dem. Hjemstaten skal kreve at den godkjente offentliggjøringsordningen kan spre slike opplysninger effektivt og konsekvent og på en måte som sikrer rask tilgang til opplysninger, på et ikke-diskriminerende grunnlag og i et format som letter konsolideringen av opplysningene med tilsvarende opplysninger fra andre kilder.
2. Opplysningene som offentliggjøres av en godkjent offentliggjøringsordning i samsvar med nr. 1, skal omfatte minst følgende opplysninger:
   a) det finansielle instrumentets identifikasjon,
   b) prisen for den gjennomførte transaksjonen,
   c) transaksjonsvolumet,
   d) transaksjonstidspunktet,
   e) tidspunktet da transaksjonen ble rapportert,
   f) prisnoteringen for transaksjonen,
   g) koden for handelsplassen der transaksjonen ble gjennomført, eller dersom transaksjonen ble gjennomført gjennom en systematisk internaliserer, koden «SI» eller eventuelt «OTC»,
   h) dersom det er relevant, angivelse av at transaksjonen var omfattet av særlige vilkår.
3. Hjemstaten skal kreve at den godkjente offentliggjøringsordningen driver og opprettholder effektive administrative ordninger for å hindre interessekonflikter med kundene. Særlig skal en godkjent offentliggjøringsordning som også er en markedsoperatør eller et verdipapirforetak, behandle alle innsamlede opplysninger på en ikke-diskriminerende måte og drive og opprettholde egnede ordninger for å

skille mellom forskjellige forretningsfunksjoner.

4. Hjemstaten skal kreve at den godkjente offentliggjøringsordningen har innført pålitelige sikkerhetssystemer som er utformet for å garantere sikkerhet ved informasjonsoverføringen, redusere risikoen for dataforfalskning og ulovlig tilgang og for å forebygge informasjonslekkasje før offentliggjøringen. Den godkjente offentliggjøringsordningen skal opprettholde tilstrekkelige ressurser og ha reservesystemer på plass, slik at disse tjenestene kan tilbys og opprettholdes til enhver tid.
5. Hjemstaten skal kreve at den godkjente offentliggjøringsordningen har innført systemer som effektivt kan kontrollere om handelsrapportene er fullstendige, identifisere utelatelser og åpenbare feil og anmode om at eventuelle feilaktige rapporter overføres på nytt.
6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette felles formater, datastandarder og tekniske ordninger for å lette konsolideringen av opplysninger som nevnt i nr. 1.

   ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i første ledd for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
7. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 som klargjør hva som anses som rimelige forretningsmessige vilkår for offentliggjøring som nevnt i nr. 1 i denne artikkel.
8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
   a) på hvilke måter en godkjent offentliggjøringsordning kan oppfylle opplysningsplikten nevnt i nr. 1,
   b) innholdet i opplysningene som offentliggjøres i henhold til nr. 1, herunder minst opplysningene nevnt i nr. 2, på en måte som gjør det mulig å offentliggjøre opplysningene som kreves i henhold til artikkel 64,
   c) de konkrete organisatoriske kravene fastsatt i artikkel 3–5.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avsnitt 3

Vilkår for leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer

Artikkel 65

Organisatoriske krav

1. Hjemstaten skal kreve at en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem har innført egnede retningslinjer og ordninger for å samle inn opplysningene som offentliggjøres i samsvar med artikkel 6 og 20 i forordning (EU) nr. 600/2014, konsolidere dem i en kontinuerlig elektronisk datastrøm og gjøre opplysningene tilgjengelige for offentligheten så nær sanntid som teknisk mulig, og på rimelige forretningsmessige vilkår.

   Opplysningene skal omfatte minst følgende:
   a) det finansielle instrumentets identifikasjon,
   b) prisen for den gjennomførte transaksjonen,
   c) transaksjonsvolumet,
   d) transaksjonstidspunktet,
   e) tidspunktet da transaksjonen ble rapportert,
   f) prisnoteringen for transaksjonen,
   g) koden for handelsplassen der transaksjonen ble gjennomført, eller dersom transaksjonen ble gjennomført gjennom en systematisk internaliserer, koden «SI» eller eventuelt «OTC»,
   h) dersom det er relevant, at en dataalgoritme i verdipapirforetaket var ansvarlig for investeringsbeslutningen og utførelsen av transaksjonen,
   i) dersom det er relevant, angivelse av at transaksjonen var omfattet av særlige vilkår,
   j) dersom det ble gjort unntak fra forpliktelsen til å offentliggjøre opplysningene nevnt i artikkel 3 nr. 1 i forordning (EU) nr. 600/2014 i samsvar med artikkel 4 nr. 1 bokstav a) eller b) i nevnte forordning, angivelse av hvilket av disse unntakene transaksjonen var omfattet av.

   Opplysningene skal gjøres tilgjengelige vederlagsfritt 15 minutter etter at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem har offentliggjort dem. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem kan spre slike opplysninger effektivt og konsekvent og på en måte som sikrer rask tilgang til opplysninger, på et ikke-diskriminerende grunnlag og i formater som markedsdeltakerne lett kan få tilgang til og bruke.

2. Hjemstaten skal kreve at en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem har innført egnede retningslinjer og ordninger for å samle inn opplysningene som offentliggjøres i samsvar med artikkel 10 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014, konsolidere dem i en kontinuerlig elektronisk datastrøm og gjøre minst følgende opplysninger tilgjengelige for offentligheten så nær sanntid som teknisk mulig, og på rimelige forretningsmessige vilkår:
   a) det finansielle instrumentets identifikasjon eller kjennetegn,
   b) prisen for den gjennomførte transaksjonen,
   c) transaksjonsvolumet,
   d) transaksjonstidspunktet,
   e) tidspunktet da transaksjonen ble rapportert,
   f) prisnoteringen for transaksjonen,
   g) koden for handelsplassen der transaksjonen ble gjennomført, eller dersom transaksjonen ble gjennomført gjennom en systematisk internaliserer, koden «SI» eller eventuelt «OTC»,
   h) dersom det er relevant, angivelse av at transaksjonen var omfattet av særlige vilkår.

   Opplysningene skal gjøres tilgjengelige vederlagsfritt 15 minutter etter at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem har offentliggjort dem. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem kan spre slike opplysninger effektivt og konsekvent og på en måte som sikrer rask tilgang til opplysninger, på et ikke-diskriminerende grunnlag og i allment anerkjente og samvirkende formater som markedsdeltakerne lett kan få tilgang til og bruke.
3. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem sikrer at dataene som leveres, er konsolidert fra alle regulerte markeder, MHF-er, OHF-er og godkjente offentliggjøringsordninger og for de finansielle instrumentene som fastsettes gjennom tekniske reguleringsstandarder i henhold til nr. 8 bokstav c).
4. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem driver og opprettholder effektive administrative ordninger for å hindre interessekonflikter. Særlig skal en markedsoperatør eller en godkjent offentliggjøringsordning som også driver et konsolidert offentliggjøringssystem, behandle alle innsamlede opplysninger på en ikke-diskriminerende måte og drive og opprettholde egnede ordninger for å skille mellom forskjellige forretningsfunksjoner.
5. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem har innført pålitelige sikkerhetssystemer som er utformet for å garantere sikkerhet ved informasjonsoverføringen og for å redusere risikoen for dataforfalskning og ulovlig tilgang. Hjemstaten skal kreve at leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem opprettholder tilstrekkelige ressurser og har reservesystemer på plass, slik at disse tjenestene kan tilbys og opprettholdes til enhver tid.
6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette datastandarder og -formater for opplysningene som skal offentliggjøres i samsvar med artikkel 6, 10, 20 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014, herunder identifikasjon av det finansielle instrumentet, pris, mengde, tidspunkt, prisnotering, identifikasjon av handelsplass og angivelse av særlige vilkår som transaksjonene har vært omfattet av, samt tekniske ordninger for å fremme effektiv og konsekvent spredning av opplysninger på en måte som sikrer at markedsdeltakerne lett kan få tilgang til og bruke dem som nevnt i nr. 1 og 2, herunder identifikasjon av tilleggstjenester som leverandøren av et konsolidert offentliggjøringssystem vil kunne utføre og som øker markedets effektivitet.

   ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i første ledd for Kommisjonen innen 3. juli 2015 når det gjelder opplysninger offentliggjort i samsvar med artikkel 6 og 20 i forordning (EU) nr. 600/2014, og innen 3. juli 2015 når det gjelder opplysninger offentliggjort i samsvar med artikkel 10 og 21 i forordning (EU) nr. 600/2014.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
7. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 som klargjør hva som anses som rimelige forretningsmessige vilkår for å gi tilgang til datastrømmer som nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel.
8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
   a) på hvilke måter en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem kan oppfylle opplysningsplikten nevnt i nr. 1 og 2,
   b) innholdet i opplysningene som offentliggjøres i henhold til nr. 1 og 2,

c) de finansielle instrumentene som det skal gis data for i datastrømmen, og når det gjelder andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter, de handelsplassene og godkjente offentliggjøringsordningene som skal omfattes,
d) andre metoder for å sikre at dataene som offentliggjøres av forskjellige leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer, er konsekvente og muliggjør kartlegging og krysshenvisninger i forhold til lignende data fra andre kilder samt kan aggregeres på unionsplan,
e) de konkrete organisatoriske kravene fastsatt i nr. 4 og 5.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avsnitt 4

Vilkår for godkjente rapporteringsordninger

Artikkel 66

Organisatoriske krav

1. Hjemstaten skal kreve at en godkjent rapporteringsordning har innført egnede retningslinjer og ordninger for å rapportere opplysningene som kreves i henhold til artikkel 26 i forordning (EU) nr. 600/2014, snarest mulig og senest ved utgangen av første virkedag etter den dagen transaksjonen fant sted. Slike opplysninger skal rapporteres i samsvar med kravene i artikkel 26 i forordning (EU) nr. 600/2014.
2. Hjemstaten skal kreve at den godkjente rapporteringsordningen driver og opprettholder effektive administrative ordninger for å hindre interessekonflikter med kundene. Særlig skal en godkjent rapporteringsordning som også er en markedsoperatør eller et verdipapirforetak, behandle alle innsamlede opplysninger på en ikke-diskriminerende måte og drive og opprettholde egnede ordninger for å skille mellom forskjellige forretningsfunksjoner.
3. Hjemstaten skal kreve at den godkjente rapporteringsordningen har innført pålitelige sikkerhetssystemer som er utformet for å garantere sikkerhet og autentisering ved informasjonsoverføringen, for å redusere risikoen for dataforfalskning og ulovlig tilgang og for å forebygge informasjonslekkasje og sikre at opplysningene til enhver tid behandles fortrolig. Hjemstaten skal kreve at den godkjente rapporteringsordningen opprettholder tilstrekkelige ressurser og har reservesystemer på plass, slik at disse tjenestene kan tilbys og opprettholdes til enhver tid.
4. Hjemstaten skal kreve at den godkjente rapporteringsordningen har innført systemer som effektivt kan kontrollere om transaksjonsrapportene er fullstendige, identifisere utelatelser og åpenbare feil som er forårsaket av verdipapirforetaket, og når slike feil eller utelatelser forekommer, opplyse verdipapirforetaket om dem og anmode om at eventuelle feilaktige rapporter overføres på nytt.

   Hjemstaten skal kreve at den godkjente rapporteringsordningen har innført systemer som gjør det mulig for den godkjente rapporteringsordningen å oppdage feil eller utelatelser som den selv har forårsaket, og å rette og overføre, eller eventuelt overføre på nytt, korrekte og fullstendige transaksjonsrapporter til vedkommende myndighet.
5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
   a) på hvilke måter den godkjente rapporteringsordningen kan oppfylle opplysningsplikten nevnt i nr. 1, og
   b) de konkrete organisatoriske kravene fastsatt i nr. 2–4.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avdeling VI

Vedkommende myndigheter

Kapittel I

Utpeking, myndighet og klagebehandling

Artikkel 67

Utpeking av vedkommende myndigheter

1. Hver medlemsstat skal utpeke de vedkommende myndigheter som skal utføre hver av de oppgavene som er fastsatt i de ulike bestemmelsene i forordning (EU) nr. 600/2014 og dette direktiv. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen, ESMA og vedkommende myndigheter i andre medlemsstater

om identiteten til den vedkommende myndigheten som har ansvar for å utføre hver enkelt oppgave, og om eventuell oppgavefordeling.

2. Vedkommende myndigheter nevnt i nr. 1 skal være offentlige myndigheter, uten at det berører muligheten til å delegere oppgaver til andre organer dersom den muligheten er uttrykkelig fastsatt i artikkel 29 nr. 4.

   En eventuell delegering av oppgaver til andre organer enn myndighetene nevnt i nr. 1, kan ikke omfatte utøvelse av offentlig myndighet eller skjønnsmyndighet. Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter før delegeringen treffer alle rimelige tiltak for å sikre at det organet oppgavene skal delegeres til, har kapasitet og midler til å utføre alle oppgavene, samt at delegeringen skjer bare dersom det er fastsatt en klart definert og dokumentert ramme for utførelsen av eventuelle delegerte oppgaver, der det angis hvilke oppgaver som skal utføres, og på hvilke vilkår det skal skje. Disse vilkårene skal omfatte en klausul som pålegger vedkommende organ å handle og å være organisert på en slik måte at interessekonflikter unngås og opplysninger som mottas i forbindelse med utførelsen av de delegerte oppgavene, ikke brukes urettmessig eller til å hindre konkurranse. Det endelige ansvaret for kontrollen med overholdelsen av dette direktiv og dets gjennomføringstiltak skal påhvile vedkommende myndighet eller myndigheter som er utpekt i samsvar med nr. 1.

   Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen, ESMA og vedkommende myndigheter i andre medlemsstater om eventuelle ordninger som innføres med hensyn til delegering av oppgaver, herunder de nøyaktige vilkårene for delegeringen.

3. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en liste over vedkommende myndigheter omhandlet i nr. 1 og 2.

Artikkel 68

Samarbeid mellom myndigheter i samme medlemsstat

Dersom en medlemsstat utpeker mer enn én vedkommende myndighet til å håndheve bestemmelsene i dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, skal deres respektive roller være klart definert og de skal samarbeide nært.

Hver medlemsstat skal kreve at et slikt samarbeid også finner sted mellom vedkommende myndigheter i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014 og vedkommende myndigheter i den medlemsstaten som har ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner, pensjonsfond, UCITS-fond, forsikrings- og gjenforsikringsformidlere og forsikringsforetak.

Medlemsstatene skal kreve at vedkommende myndigheter utveksler alle opplysninger som er vesentlige eller relevante for at de skal kunne utøve sine funksjoner og utføre sine oppgaver.

Artikkel 69

Tilsynsmyndighet

1. Vedkommende myndigheter skal gis all den tilsynsmyndighet, herunder granskingsmyndighet og myndighet til å pålegge tiltak, som er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014.
2. Myndighet som nevnt i nr. 1 skal omfatte minst myndighet til å
   a) få tilgang til alle dokumenter eller andre opplysninger i enhver form, som vedkommende myndighet anser å kunne være relevante for utførelsen av sine oppgaver, og få eller ta en kopi av dem,
   b) kreve eller anmode om opplysninger fra enhver person, og ved behov innkalle og avhøre en person for å innhente opplysninger,
   c) foreta det stedlige tilsynet eller granskingen,
   d) kreve eksisterende opptak av telefonsamtaler eller elektronisk kommunikasjon eller andre opplysninger om datatrafikk som oppbevares av et verdipapirforetak, en kredittinstitusjon eller en annen enhet som omfattes av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014,
   e) kreve frysing eller beslaglegging av eiendeler, eller begge deler,
   f) kreve midlertidig forbud mot yrkesvirksomhet,
   g) kreve at revisorer for godkjente verdipapirforetak, regulerte markeder og leverandører av datarapporteringstjenester framlegger opplysninger,
   h) henvise saker til straffeforfølgning,
   i) tillate revisorer eller sakkyndige å foreta kontroller eller gransking,
   j) kreve eller anmode om framlegging av opplysninger, herunder all relevant dokumentasjon, fra enhver person om størrelsen på og formålet med en posisjon eller ekspone-

ring som innehas via et varederivat, og om eventuelle eiendeler eller forpliktelser i det underliggende markedet,

k) kreve midlertidig eller varig opphør av enhver praksis eller atferd som vedkommende myndighet anser å være i strid med bestemmelsene i forordning (EU) nr. 600/2014 og de bestemmelsene som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, og hindre at praksisen eller atferden gjentas,

l) vedta alle typer tiltak for å sikre at verdipapirforetak, regulerte markeder og andre personer som omfattes av dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, fortsetter å overholde lovfestede krav,

m) kreve suspensjon av handel med et finansielt instrument,

n) kreve at et finansielt instrument fjernes fra handelen, enten på et regulert marked eller gjennom andre handelssystemer,

o) kreve at enhver person treffer tiltak for å redusere størrelsen på posisjonen eller eksponeringen,

p) begrense en persons mulighet til å inngå en varederivatkontrakt, herunder ved å innføre begrensninger av størrelsen på en posisjon som en person til enhver tid kan inneha i samsvar med artikkel 57 i dette direktiv,

q) utstede offentlige kunngjøringer,

r) kreve, i den utstrekning det er tillatt i henhold til nasjonal lovgivning, eksisterende opplysninger om tele- og datatrafikk som oppbevares av teleoperatører, dersom det er begrunnet mistanke om overtredelse, og dersom disse opplysningene kan være relevante for en gransking av overtredelser av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014,

s) utsette markedsføringen eller salget av finansielle instrumenter eller strukturerte innskudd dersom vilkårene i artikkel 40, 41 eller 42 i forordning (EU) nr. 600/2014 er oppfylt,

t) utsette markedsføringen eller salget av finansielle instrumenter eller strukturerte innskudd dersom verdipapirforetaket ikke har utviklet eller anvendt en effektiv produktgodkjenningsprosess eller på annen måte unnlater å overholde artikkel 16 nr. 3 i dette direktiv,

u) kreve at en fysisk person fjernes fra et verdipapirforetaks eller en markedsoperatørs ledelsesorgan.

Medlemsstatene skal innen 3. juli 2016 underrette Kommisjonen og ESMA om de lover og forskrifter som innarbeider nr. 1 og 2. De skal uten unødig opphold underrette Kommisjonen og ESMA om eventuelle senere endringer av dem.

Medlemsstatene skal sikre at det er innført ordninger for å sikre at erstatning kan betales eller andre korrigerende tiltak kan treffes i samsvar med nasjonal lovgivning for eventuelle finansielle tap eller skader som personer har blitt påført som følge av en overtredelse av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014.

Artikkel 70

Sanksjoner for overtredelser

1. Uten at det berører vedkommende myndigheters tilsynsmyndighet, herunder granskingsmyndighet og myndighet til å pålegge korrigerende tiltak i samsvar med artikkel 69 og medlemsstatenes rett til å innføre og ilegge strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene fastsette regler for og sikre at deres vedkommende myndigheter kan ilegge administrative sanksjoner og tiltak som skal anvendes ved overtredelser av dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014 og de nasjonale bestemmelsene som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, og skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å sikre at de gjennomføres. Slike sanksjoner og tiltak skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende, og de skal anvendes også ved overtredelser som ikke er uttrykkelig nevnt i nr. 3–5.

   Medlemsstatene kan vedta at de ikke skal fastsette regler for administrative sanksjoner for overtredelser som omfattes av strafferettslige sanksjoner i henhold til deres nasjonale lovgivning. I så fall skal medlemsstatene underrette Kommisjonen om de relevante strafferettsbestemmelsene.

   Medlemsstatene skal innen 3. juli 2016 underrette Kommisjonen og ESMA om de lover og forskrifter som innarbeider denne artikkel, herunder eventuelle relevante strafferettsbestemmelser. Medlemsstatene skal uten unødig opphold underrette Kommisjonen og ESMA om eventuelle senere endringer av dem.

2. Medlemsstatene skal sikre at det, dersom forpliktelser får anvendelse på verdipapirforetak, markedsoperatører, leverandører av datarapporteringstjenester, kredittinstitusjoner i for-

bindelse med investeringstjenester eller -virksomhet og tilleggstjenester, og filialer av tredjestatsforetak, ved en overtredelse kan anvendes sanksjoner og tiltak, på de vilkårene som er fastsatt i nasjonal lovgivning på områder som ikke harmoniseres gjennom dette direktiv, overfor medlemmene av verdipapirforetakenes og markedsoperatørenes ledelsesorgan, og overfor enhver annen fysisk eller juridisk person som i henhold til nasjonal lovgivning er ansvarlig for en overtredelse.

3. Medlemsstatene skal sikre at i det minste en overtredelse av følgende bestemmelser i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014 anses som en overtredelse av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014:
   a) når det gjelder dette direktiv:
      i) artikkel 8 bokstav b),
      ii) artikkel 9 nr. 1–6,
      iii) artikkel 11 nr. 1 og 3,
      iv) artikkel 16 nr. 1–11,
      v) artikkel 17 nr. 1–6,
      vi) artikkel 18 nr. 1–9 og artikkel 18 nr. 10 første punktum,
      vii) artikkel 19 og 20,
      viii) artikkel 21 nr. 1,
      ix) artikkel 23 nr. 1–3,
      x) artikkel 24 nr. 1–5 og 7–10 og artikkel 24 nr. 11 første og annet ledd,
      xi) artikkel 25 nr. 1–6,
      xii) artikkel 26 nr. 1 annet ledd og artikkel 26 nr. 2 og 3,
      xiii) artikkel 27 nr. 1–8,
      xiv) artikkel 28 nr. 1 og 2,
      xv) artikkel 29 nr. 2 første ledd, artikkel 29 nr. 2 tredje ledd, artikkel 29 nr. 3 første punktum, artikkel 29 nr. 4 første ledd og artikkel 29 nr. 5,
      xvi) artikkel 30 nr. 1 annet ledd, og artikkel 30 nr. 3 annet ledd første punktum,
      xvii) artikkel 31 nr. 1, artikkel 31 nr. 2 første ledd og artikkel 31 nr. 3,
      xviii) artikkel 32 nr. 1 og artikkel 32 nr. 2 første, annet og fjerde ledd,
      xix) artikkel 33 nr. 3,
      xx) artikkel 34 nr. 2, artikkel 34 nr. 4 første punktum, artikkel 34 nr. 5 første punktum og artikkel 34 nr. 7 første punktum,
      xxi) artikkel 35 nr. 2, artikkel 35 nr. 7 første ledd og artikkel 35 nr. 10 første punktum,
      xxii) artikkel 36 nr. 1,
      xxiii) artikkel 37 nr. 1 første ledd, artikkel 37 nr. 1 annet ledd første punktum og artikkel 37 nr. 2 første ledd,
      xxiv) artikkel 44 nr. 1 fjerde ledd, artikkel 44 nr. 2 første punktum, artikkel 44 nr. 3 første ledd og artikkel 44 nr. 5 bokstav b),
      xxv) artikkel 45 nr. 1–6 og 8,
      xxvi) artikkel 46 nr. 1 og artikkel 46 nr. 2 bokstav a) og b),
      xxvii) artikkel 47,
      xxviii) artikkel 48 nr. 1–11,
      xxix) artikkel 49 nr. 1,
      xxx) artikkel 50 nr. 1,
      xxxi) artikkel 51 nr. 1–4 og artikkel 51 nr. 5 annet punktum,
      xxxii) artikkel 52 nr. 1 og artikkel 52 nr. 2 første, andre og femte ledd,
      xxxiii) artikkel 53 nr. 1–3, artikkel 53 nr. 6 annet ledd første punktum og artikkel 53 nr. 7,
      xxxiv) artikkel 54 nr. 1, artikkel 54 nr. 2 første ledd og artikkel 54 nr. 3,
      xxxv) artikkel 57 nr. 1 og 2, artikkel 57 nr. 8 og artikkel 57 nr. 10 første ledd,
      xxxvi) artikkel 58 nr. 1–4,
      xxxvii) artikkel 63 nr. 1, 3 og 4,
      xxxviii) artikkel 64 nr. 1–5,
      xxxix) artikkel 65 nr. 1–5,
      xxxx) artikkel 66 nr. 1–4, og
   b) når det gjelder forordning (EU) nr. 600/2014:
      i) artikkel 3 nr. 1 og 3,
      ii) artikkel 4 nr. 3 første ledd,
      iii) artikkel 6,
      iv) artikkel 7 nr. 1 tredje ledd første punktum,
      v) artikkel 8 nr. 1, 3 og 4,
      vi) artikkel 10,
      vii) artikkel 11 nr. 1 tredje ledd første punktum og artikkel 11 nr. 3 tredje ledd,
      viii) artikkel 12 nr. 1,
      ix) artikkel 13 nr. 1,
      x) artikkel 14 nr. 1, artikkel 14 nr. 2 første punktum og artikkel 14 nr. 3 annet, tredje og fjerde punktum,
      xi) artikkel 15 nr. 1 første ledd, artikkel 15 nr. 1 annet ledd første og tredje punktum, artikkel 15 nr. 2 og artikkel 15 nr. 4 annet punktum,
      xii) artikkel 17 nr. 1 annet punktum,
      xiii) artikkel 18 nr. 1 og 2, artikkel 18 nr. 4 første punktum, artikkel 18 nr. 5 første punktum, artikkel 18 nr. 6 første ledd og artikkel 18 nr. 8 og 9,
      xiv) artikkel 20 nr. 1 og artikkel 20 nr. 2 første punktum,
      xv) artikkel 21 nr. 1–3,

xvi) artikkel 22 nr. 2,
xvii) artikkel 23 nr. 1 og 2,
xviii) artikkel 25 nr. 1 og 2,
xix) artikkel 26 nr. 1 første ledd, artikkel 26 nr. 2–5, artikkel 26 nr. 6 første ledd og artikkel 26 nr. 7 første til femte og åttende ledd,
xx) artikkel 27 nr. 1,
xxi) artikkel 28 nr. 1 og artikkel 28 nr. 2 første ledd,
xxii) artikkel 29 nr. 1 og 2,
xxiii) artikkel 30 nr. 1,
xxiv) artikkel 31 nr. 2 og 3,
xxv) artikkel 35 nr. 1–3,
xxvi) artikkel 36 nr. 1–3,
xxvii) artikkel 37 nr. 1 og 3,
xxviii) artikkel 40–42.

4. Yting av investeringstjenester eller utøvelse av investeringsvirksomhet uten nødvendig tillatelse eller godkjenning i samsvar med følgende bestemmelser i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014 skal også anses som en overtredelse av dette direktiv eller av forordning (EU) nr. 600/2014:
   a) artikkel 5 eller artikkel 6 nr. 2, eller artikkel 34, 35, 39, 44 eller 59 i dette direktiv, eller
   b) artikkel 7 nr. 1 tredje punktum eller artikkel 11 nr. 1 i forordning (EU) nr. 600/2014.
5. Manglende samarbeid eller oppfyllelse av forpliktelser i forbindelse med en gransking eller en kontroll eller anmodning som omfattes av artikkel 69, skal også anses som en overtredelse av dette direktiv.
6. Ved overtredelser nevnt i nr. 3–5 skal medlemsstatene i samsvar med nasjonal lovgivning sikre at vedkommende myndigheter har myndighet til å anvende og ilegge minst følgende administrative sanksjoner og tiltak:
   a) en offentlig erklæring som angir navnet på den fysiske eller juridiske personen og overtredelsens art, i samsvar med artikkel 71,
   b) et pålegg der det kreves at den fysiske eller juridiske person avslutter atferden og avstår fra å gjenta slik atferd,
   c) for et verdipapirforetak, en markedsoperatør som har tillatelse til å drive en MHF eller en OHF, et regulert marked, en godkjent offentliggjøringsordning, en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem og en godkjent rapporteringsordning, tilbakekalling eller midlertidig oppheving av institusjonens tillatelse i henhold til artikkel 8, 43 og 65,
   d) et midlertidig, eller ved gjentatte alvorlige overtredelser, et permanent forbud for et medlem av verdipapirforetakets ledelsesorgan eller for enhver annen juridisk person som holdes ansvarlig, mot å utøve ledelsesfunksjoner i verdipapirforetak,
   e) et midlertidig forbud for et verdipapirforetak mot å være medlem av eller delta på regulerte markeder eller i MHF-er eller hos OHF-ers kunder,
   f) for en juridisk person, administrative overtredelsesgebyrer med et maksimumsbeløp på minst 5 000 000 euro eller, i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta 2. juli 2014, eller opptil 10 % av den juridiske personens samlede årsomsetning i henhold til de seneste tilgjengelige regnskapene som er godkjent av ledelsesorganet; dersom den juridiske personen er et morforetak eller et datterforetak av det morforetaket som skal utarbeide konsernregnskaper i henhold til direktiv 2013/34/EU, skal relevant samlet omsetning være den samlede årsomsetningen eller tilsvarende type inntekt i samsvar med relevant regelverksakter på regnskapsområdet ifølge det seneste tilgjengelige konsernregnskapet som er godkjent av det overordnede morforetakets ledelsesorgan,
   g) for en fysisk person, administrative overtredelsesgebyrer med et maksimumsbeløp på minst 5 000 000 euro, eller i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i nasjonal valuta 2. juli 2014,
   h) administrative overtredelsesgebyrer med et maksimumsbeløp på minst det dobbelte av den fordelen som ble oppnådd ved overtredelsen, dersom fordelen kan beregnes, selv om beløpet overstiger maksimumsbeløpene i bokstav f) og g).
7. Medlemsstatene kan gi vedkommende myndigheter myndighet til å ilegge andre typer sanksjoner enn dem som er nevnt i nr. 6, eller ilegge overtredelsesgebyrer som overstiger beløpene nevnt i nr. 6 bokstav f)–h).

Artikkel 71

Offentliggjøring av beslutninger

1. Medlemsstatene skal fastsette at vedkommende myndigheter på sitt nettsted skal offentliggjøre alle beslutninger, som ikke kan påklages, om ilegging av en administrativ sanksjon eller et administrativt tiltak for over-

tredelser av forordning (EU) nr. 600/2014 eller av nasjonale bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, uten unødig opphold etter at den personen som ble ilagt sanksjonen, er underrettet om nevnte beslutning. Offentliggjøringen skal inneholde minst opplysninger om overtredelsens type og art og identiteten til ansvarlige personer. Denne forpliktelsen gjelder ikke for beslutninger om å pålegge tiltak i forbindelse med gransking.

Dersom vedkommende myndighet anser offentliggjøringen av de juridiske personenes identitet, eller av de fysiske personenes identitet eller personopplysninger, for å være uforholdsmessig etter en individuell vurdering av forholdsmessigheten av offentliggjøring av slike opplysninger, eller dersom offentliggjøringen ville skade finansmarkedenes stabilitet eller en pågående gransking, skal vedkommende myndigheter sikre at vedkommende myndigheter enten

a) utsetter offentliggjøringen av beslutningen om å ilegge sanksjonen eller tiltaket inntil det ikke lenger er noen grunn til ikke å offentliggjøre den,
b) offentliggjør beslutningen om å ilegge en sanksjon eller et tiltak i anonymisert form på en måte som er i samsvar med nasjonal lovgivning, dersom en slik anonym offentliggjøring sikrer et effektivt vern av de aktuelle personopplysningene,
c) ikke offentliggjør beslutningen om å pålegge en sanksjon eller et tiltak i det hele tatt dersom alternativene som angis i bokstav a) og b), ikke anses som tilstrekkelige til å sikre
   i) at finansmarkedenes stabilitet ikke settes i fare,
   ii) at offentliggjøringen av slike beslutninger er forholdsmessig når det gjelder tiltak som anses å være av mindre betydning.

Dersom det besluttes å offentliggjøre en sanksjon eller et tiltak i anonymisert form, kan offentliggjøringen av de relevante opplysningene utsettes i et rimelig tidsrom dersom det forventes at grunnene til at offentliggjøringen er anonym, vil bortfalle i løpet av dette tidsrommet.

2. Dersom beslutningen om å pålegge en sanksjon eller et tiltak klages inn for de relevante rettsmyndighetene eller andre myndigheter, skal vedkommende myndigheter på sitt offisielle nettsted omgående offentliggjøre disse opplysningene og eventuelle senere opplysninger om utfallet av en slik klage. Dessuten skal alle beslutninger om annullering av en tidligere beslutning om å ilegge en sanksjon eller et tiltak, også offentliggjøres.
3. Vedkommende myndigheter skal sikre at enhver offentliggjøring i samsvar med denne artikkel forblir på deres offisielle nettsted i minst fem år etter offentliggjøringen. Personopplysninger som offentliggjøres, skal bli liggende på vedkommende myndighets offisielle nettsted bare så lenge det er nødvendig, i samsvar med gjeldende personvernregler.

   Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om alle administrative sanksjoner som de har ilagt, men ikke offentliggjort, i samsvar med nr. 1 bokstav c), herunder eventuelle klager i denne forbindelse og resultatet av dem. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter mottar opplysninger om og den endelige dommen når strafferettslige sanksjoner ilegges, og at de oversender disse opplysningene til ESMA. ESMA skal forvalte en sentral database over sanksjoner som er meddelt den, utelukkende med sikte på utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter. Databasen skal være tilgjengelig bare for vedkommende myndigheter, og den skal oppdateres på grunnlag av opplysninger som gis av vedkommende myndigheter.
4. Medlemsstatene skal årlig framlegge for ESMA sammenfattede opplysninger om alle sanksjoner og tiltak som er pålagt i samsvar med nr. 1 og 2. Denne forpliktelsen gjelder ikke for tiltak i forbindelse med gransking. ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene i en årsrapport.

   Dersom medlemsstatene i samsvar med artikkel 70 har valgt å fastsette strafferettslige sanksjoner for overtredelser av bestemmelsene nevnt i samme artikkel, skal deres vedkommende myndigheter årlig gi ESMA anonymiserte og sammenfattede opplysninger om all utført strafferettslig etterforskning og alle ilagte strafferettslige sanksjoner. ESMA skal offentliggjøre opplysninger om pålagte strafferettslige sanksjoner i en årsrapport.
5. Når vedkommende myndighet offentliggjør et administrativt tiltak, en administrativ sanksjon eller en strafferettslig sanksjon, skal den samtidig underrette ESMA om dette.
6. Dersom en offentliggjort strafferettslig eller administrativ sanksjon gjelder et verdipapirforetak, en markedsoperatør, en leverandør av datarapporteringstjenester, en kredittinstitusjon i forbindelse med investeringstjenester

eller -virksomhet og tilleggstjenester, eller en filial av tredjestatsforetak som har fått tillatelse i samsvar med dette direktiv, skal ESMA tilføye en henvisning til den offentliggjorte sanksjonen i det berørte registeret.

7. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder som gjelder framgangsmåtene og formatet for framlegging av opplysninger i henhold til denne artikkel.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 72

Utøvelse av tilsynsmyndighet og myndighet til å ilegge sanksjoner

1. Vedkommende myndigheter skal utøve tilsynsmyndighet som nevnt i artikkel 69, herunder granskingsmyndighet og myndighet til å ilegge korrigerende tiltak, og myndighet til å ilegge sanksjoner som nevnt i artikkel 70, i samsvar med deres nasjonale rettslige rammer
   a) direkte,
   b) i samarbeid med andre myndigheter,
   c) på eget ansvar ved delegering til organer som har fått tildelt oppgaver i henhold til artikkel 67 nr. 2, eller
   d) etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter.
2. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, når de bestemmer typen av og nivået på administrative sanksjoner eller tiltak som de ilegger under utøvelsen av sin sanksjonsmyndighet i henhold til artikkel 70, tar hensyn til alle relevante omstendigheter, herunder eventuelt
   a) overtredelsens grovhet og varighet,
   b) graden av ansvar hos den fysiske eller juridiske person som er ansvarlig for overtredelsen,
   c) den ansvarlige fysiske eller juridiske persons finansielle styrke, slik den framgår særlig av en ansvarlig juridisk persons samlede omsetning eller av en ansvarlig fysisk persons årsinntekt og nettoeiendeler,
   d) betydningen av den fortjeneste som er oppnådd, eller det tap som er unngått av den ansvarlige fysiske eller juridiske person, i den grad dette kan fastslås,
   e) tap påført tredjeparter som følge av overtredelsen, i den grad dette kan fastslås,
   f) den ansvarlige fysiske eller juridiske personens vilje til å samarbeide med vedkommende myndighet, uten at det berører behovet for å sikre tilbakebetaling av denne personens oppnådde fortjeneste eller unngåtte tap,
   g) tidligere overtredelser begått av den ansvarlige fysiske eller juridiske person.

   Vedkommende myndigheter kan ta hensyn til flere faktorer enn dem som er omhandlet i første ledd, når de bestemmer typen av og nivået på administrative sanksjoner og tiltak.

Artikkel 73

Rapportering av overtredelser

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter innfører effektive ordninger som gjør det mulig å rapportere mulige eller faktiske overtredelser av bestemmelsene i forordning (EU) nr. 600/2014 og av nasjonale bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, til vedkommende myndigheter.

   Ordningene nevnt i første ledd skal minst omfatte:
   a) særlige framgangsmåter for mottak av rapporter om mulige eller faktiske overtredelser og oppfølging av dem, herunder etablering av sikre kommunikasjonskanaler for slik rapportering,
   b) passende vern av arbeidstakere i finansinstitusjoner som rapporterer om overtredelser som er begått i finansinstitusjonen, i det minste mot gjengjeldelse, diskriminering eller andre typer urettferdig behandling,
   c) vern av identiteten til både den personen som rapporterer om overtredelsene, og den fysiske personen som angivelig er ansvarlig for en overtredelse, på ethvert trinn i saken, med mindre offentliggjøring kreves i henhold til nasjonal lovgivning i forbindelse med ytterligere gransking eller etterfølgende forvaltningssaker eller rettergang.
2. Medlemsstatene skal kreve at verdipapirforetak, markedsoperatører, leverandører av datarapporteringstjenester, kredittinstitusjoner i forbindelse med investeringstjenester eller -virksomhet og tilleggstjenester, og filialer av tredjestatsforetak har innført egnede framgangsmåter som arbeidstakerne kan følge når de rapporterer om mulige og faktiske overtre-

delser internt gjennom en særskilt, uavhengig og selvstendig kanal.

Artikkel 74

Klageadgang

1. Medlemsstatene skal sikre at alle beslutninger som treffes i henhold til bestemmelsene i forordning (EU) nr. 600/2014 eller i henhold til lover og forskrifter vedtatt i samsvar med dette direktiv, er behørig begrunnet og kan prøves for en domstol. Retten til domstolsbehandling får også anvendelse dersom det ikke er tatt en beslutning innen seks måneder etter innlevering av en søknad om tillatelse som inneholder alle opplysninger som kreves.
2. Medlemsstatene skal fastsette at ett eller flere av følgende organer, som fastsatt i nasjonal lovgivning, i forbrukernes interesse og i samsvar med nasjonal lovgivning også kan bringe saken inn for domstolen eller vedkommende forvaltningsmyndighet for å sikre at forordning (EU) nr. 600/2014 og nasjonale bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre dette direktiv, anvendes:
   a) offentlige organer eller deres representanter,
   b) forbrukerorganisasjoner som har en berettiget interesse i å verne forbrukere,
   c) yrkesorganisasjoner som har en berettiget interesse i å beskytte sine medlemmer.

Artikkel 75

Utenrettslig ordning for forbrukerklager

1. Medlemsstatene skal sikre at det innføres effektive og egnede klage- og erstatningsordninger for utenrettslig løsning av forbrukertvister om investeringstjenester og tilleggstjenester som ytes av verdipapirforetak, eventuelt ved bruk av eksisterende organer. Medlemsstatene skal dessuten sikre at alle verdipapirforetak er tilknyttet et eller flere organer som gjennomfører slike framgangsmåter for klagebehandling og tvisteløsning.
2. Medlemsstatene skal sikre at disse organene samarbeider aktivt med sine motparter i andre medlemsstater for å løse tvister på tvers av landegrensene.
3. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om framgangsmåter for klagebehandling og tvisteløsning i henhold til nr. 1, som er tilgjengelige i deres jurisdiksjon.

   ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en liste over alle utenrettslige ordninger.

Artikkel 76

Taushetsplikt

1. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter, alle personer som arbeider eller har arbeidet for vedkommende myndigheter eller organer som tildeles oppgaver i henhold til artikkel 67 nr. 2, samt revisorer og sakkyndige som handler på vegne av vedkommende myndigheter, er underlagt taushetsplikt. De skal ikke gi videre noen fortrolige opplysninger som de får i embets medfør, unntatt i en summarisk eller sammenfattet form, slik at individuelle verdipapirforetak, markedsoperatører, regulerte markeder eller andre personer ikke kan identifiseres, uten at det berører kravene i nasjonal straffe- eller skatterett eller de andre bestemmelsene i dette direktiv eller i forordning (EU) nr. 600/2014.
2. Når et verdipapirforetak, en markedsoperatør eller et regulert marked er erklært konkurs eller er under tvangsavvikling, kan fortrolige opplysninger som ikke berører tredjeparter, gis videre i forbindelse med behandlingen av et sivil- eller handelsrettslig søksmål dersom det er nødvendig for å gjennomføre saken.
3. Med forbehold for kravene i nasjonal straffe- eller skatterett kan vedkommende myndigheter, organer eller fysiske eller juridiske personer, unntatt vedkommende myndigheter, som mottar fortrolige opplysninger i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, når det gjelder vedkommende myndigheter bruke opplysningene bare når de utfører sine oppgaver og utøver sine funksjoner, innenfor virkeområdet for dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, eller, når det gjelder andre myndigheter, organer eller fysiske eller juridiske personer, for det formål disse opplysningene ble gitt dem og/eller i forbindelse med forvaltningssaker eller rettergang i tilknytning til disse oppgavene og funksjonene. Når vedkommende myndighet eller en annen myndighet, det organet eller den personen som har oversendt opplysningene, samtykker i det, kan myndigheten som mottar opplysningene, likevel bruke dem for andre formål.
4. Alle fortrolige opplysninger som mottas, utveksles eller overføres i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014,

skal være underlagt de vilkårene for taushetsplikt som er fastsatt i denne artikkel. Denne artikkel skal likevel ikke hindre vedkommende myndigheter i å utveksle opplysninger eller overføre fortrolige opplysninger i samsvar med dette direktiv eller med forordning (EU) nr. 600/2014 og med andre direktiver eller forordninger som får anvendelse på verdipapirforetak, kredittinstitusjoner, pensjonsfond, UCITS-fond, AIF-er, forsikrings- og gjenforsikringsformidlere, forsikringsforetak, regulerte markeder eller markedsoperatører, sentrale motparter, verdipapirsentraler, eller på annen måte med samtykke fra vedkommende myndighet, en annen myndighet, et annet organ eller en annen fysisk eller juridisk person som oversendte opplysningene.

5. Denne artikkel skal ikke hindre vedkommende myndigheter i å utveksle eller overføre, i samsvar med nasjonal lovgivning, fortrolige opplysninger som ikke er mottatt fra en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat.

Artikkel 77

Forhold til revisorer

1. Medlemsstatene skal fastsette at enhver person som er godkjent i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF([49]), og som i et verdipapirforetak, et regulert marked eller hos en leverandør av datarapporteringstjenester utfører oppgaven nevnt i artikkel 34 i direktiv 2013/34/EU eller artikkel 73 i direktiv 2009/65/EF, eller enhver annen lovfestet oppgave, minst skal ha plikt til omgående å rapportere til vedkommende myndigheter ethvert forhold eller enhver beslutning som gjelder dette foretaket, som personen har fått kjennskap til ved utførelsen av sin oppgave, og som kan
   a) innebære en vesentlig overtredelse av de lover og forskrifter som fastsetter vilkårene for tillatelse, eller som særskilt omhandler verdipapirforetaks virksomhet,
   b) påvirke verdipapirforetakets fortsatte virksomhet,
   c) medføre at regnskapene ikke godkjennes, eller at det tas forbehold.

   Nevnte person skal også ha plikt til å melde fra om eventuelle forhold og beslutninger som vedkommende får kjennskap til i forbindelse med utførelsen av oppgaven nevnt i første ledd, i et foretak som har nære forbindelser til verdipapirforetaket der vedkommende utfører oppgaven.
2. Dersom personer som er godkjent i henhold til direktiv 2006/43/EF, i god tro gir videre til vedkommende myndigheter opplysninger om forhold og beslutninger nevnt i nr. 1, skal dette ikke utgjøre et brudd på taushetsplikten i henhold til avtale eller i henhold til lov eller forskrift, og skal ikke medføre noen form for ansvar for disse personene.

Artikkel 78

Vern av personopplysninger

Behandlingen av personopplysninger som er samlet inn for utøvelse av tilsynsmyndighet, herunder granskingsmyndighet, i samsvar med dette direktiv, skal utføres i samsvar med nasjonal lovgivning som gjennomfører direktiv 95/46/EF og eventuelt forordning (EF) nr. 45/2001.

Kapittel II

Samarbeid mellom medlemsstatenes vedkommende myndigheter og ESMA

Artikkel 79

Plikt til å samarbeide

1. Vedkommende myndigheter i forskjellige medlemsstater skal samarbeide når det er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, og i denne forbindelse utøve den myndighet de har i henhold til dette direktiv, forordning (EU) nr. 600/2014 eller nasjonal lovgivning.

   Dersom medlemsstatene i samsvar med artikkel 70 har valgt å fastsette strafferettslige sanksjoner for overtredelser av bestemmelsene omhandlet i nevnte artikkel, skal de sikre at det er truffet egnede tiltak slik at vedkommende myndigheter har all nødvendig myndighet til å ta kontakt med rettsmyndigheter innenfor sin jurisdiksjon for å få særskilte opplysninger om etterforskning eller straffesaker som er innledet ved mulige overtredelser av dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014, og gir andre vedkommende myndigheter og ESMA samme opplysninger slik at de kan oppfylle sin forpliktelse til å samarbeide med hver-

[49] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF av 17. mai 2006 om lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap, om endring av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF og om oppheving av rådsdirektiv 84/253/EØF (EUT L 157 av 9.6.2006, s. 87).

andre og med ESMA for formålene i dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014.

Vedkommende myndigheter skal bistå vedkommende myndigheter i andre medlemsstater. De skal særlig utveksle opplysninger og samarbeide om gransking eller tilsyn.

Vedkommende myndigheter kan også samarbeide med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater for å lette inndrivelsen av overtredelsesgebyrer.

For å lette og framskynde samarbeidet, og særlig utvekslingen av opplysninger, skal medlemsstatene utpeke én enkelt vedkommende myndighet som kontaktpunkt for formålene i dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen, ESMA og de øvrige medlemsstatene om hvilke myndigheter som er utpekt til å motta anmodninger om utveksling av opplysninger eller samarbeid i henhold til dette nummer. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre en liste over disse myndighetene.

2. Når virksomheten til en handelsplass som har innført ordninger i en vertsstat, idet det tas hensyn til situasjonen for verdipapirmarkedene i vertsstaten, er blitt av vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og investorvernet i vertsstaten, skal vedkommende myndigheter i handelsplassens hjem- og vertsstat innføre passende samarbeidsordninger.
3. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige administrative og organisatoriske tiltak for å lette bistanden omhandlet i nr. 1.

   Vedkommende myndigheter kan utøve sin myndighet for å fremme samarbeid, også i tilfeller der atferden som granskes, ikke utgjør en overtredelse av gjeldende bestemmelser i den berørte medlemsstaten.
4. Når en vedkommende myndighet har god grunn til å mistenke at handlinger som er i strid med bestemmelser i dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, utføres eller er blitt utført på en annen medlemsstats territorium av foretak som ikke er underlagt dens tilsyn, skal den underrette vedkommende myndighet i den andre medlemsstaten og ESMA om dette på en mest mulig nøyaktig måte. Vedkommende myndighet som underrettes, skal treffe egnede tiltak. Den skal underrette vedkommende meldermyndighet og ESMA om resultatet av tiltaket, og i den grad det er mulig også om viktige forhold i sakens videre utvikling. Dette nummer skal ikke berøre kompetansen til vedkommende meldermyndighet.
5. Med forbehold for nr. 1 og 4 skal vedkommende myndighet underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter og gi nærmere opplysninger om
   a) ethvert krav om å redusere størrelsen på en posisjon eller en eksponering i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav o),
   b) enhver begrensning av en persons mulighet til å inngå en varederivatkontrakt i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav p).

   Meldingen skal, dersom det er relevant, omfatte nærmere opplysninger om anmodningen eller kravet i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav j), herunder identiteten til den eller de personene som anmodningen eller kravet er rettet til, og begrunnelsen for anmodningen eller kravet, samt omfanget av begrensningene som er innført i samsvar med artikkel 69 nr. 2 bokstav p), herunder den berørte personen, berørte finansielle instrumenter, eventuelle begrensninger av størrelsen på de posisjonene som personen til enhver tid kan inneha, eventuelle unntak som er gitt i henhold til artikkel 57, og begrunnelsen for dette.

   Meldingene skal gis minst 24 timer før tiltakene eller bestemmelsene skal tre i kraft. Under ekstraordinære omstendigheter kan en vedkommende myndighet gi meldingen mindre enn 24 timer før tiltaket er planlagt å tre i kraft, dersom det ikke er mulig å gi en melding innen 24 timer.

   En medlemsstats vedkommende myndighet som mottar en melding i henhold til dette nummer, kan treffe tiltak i samsvar med artikkel 69 nr. 2 bokstav o) eller p) dersom den er overbevist om at tiltaket er nødvendig for å nå den andre vedkommende myndighetens mål. Vedkommende myndighet skal også gi melding i henhold til dette nummer når den planlegger å treffe tiltak.

   Dersom et tiltak omhandlet i dette nummer første ledd bokstav a) eller b) gjelder energiprodukter i engrosmarkedet, skal vedkommende myndighet også underrette Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter, opprettet ved forordning (EF) nr. 713/2009.
6. Når det gjelder utslippskvoter, skal vedkommende myndigheter samarbeide med offentlige organer som har ansvar for tilsyn med spotmarkeder og auksjonsmarkeder, og vedkommende myndigheter, registerforvaltere og andre offentlige organer som har som oppgave å føre tilsyn med overholdelsen av direktiv

2003/87/EF, for å sikre at de kan få en samlet oversikt over markedene for utslippskvoter.

7. I forbindelse med landbruksvarederivater skal vedkommende myndigheter rapportere til og samarbeide med offentlige organer som har ansvar for tilsyn, forvaltning og regulering av fysiske markeder for landbruksvarer i henhold til forordning (EU) nr. 1308/2013.
8. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 for å fastsette kriteriene for at virksomheten til en handelsplass i en vertsstat kan anses å være av vesentlig betydning for verdipapirmarkedenes virkemåte og for investorvernet i denne vertsstaten.
9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for samarbeidsordningene omhandlet i nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 80

Samarbeid mellom vedkommende myndigheter om tilsynsvirksomhet, stedlig tilsyn eller gransking

1. En vedkommende myndighet i en medlemsstat kan anmode vedkommende myndighet i en annen medlemsstat om å samarbeide om tilsynsvirksomhet, stedlig tilsyn eller gransking. Når det gjelder verdipapirforetak som er fjernmedlemmer eller -deltakere av et regulert marked, kan vedkommende myndighet for det regulerte markedet velge å henvende seg direkte til dem, og skal i så fall underrette vedkommende myndighet i fjernmedlemmets eller -deltakerens hjemstat om dette.

   Dersom en vedkommende myndighet får en anmodning om stedlig tilsyn eller gransking, skal den innenfor rammen av sin myndighet
   a) selv foreta tilsynet eller granskingen,
   b) tillate den anmodende myndighet å foreta det stedlige tilsynet eller granskingen,
   c) tillate revisorer eller sakkyndige å foreta tilsynet eller granskingen.
2. Med sikte på å oppnå en tilnærming av tilsynspraksis kan ESMA delta i tilsynskollegienes virksomhet, herunder stedlig tilsyn eller gransking som foretas i fellesskap av to eller flere vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 21 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi hvilke opplysninger vedkommende myndigheter skal utveksle når de samarbeider om tilsynsvirksomhet, stedlig tilsyn og gransking.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010. (EU) No 1095/2010.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for vedkommende myndigheters samarbeid om tilsynsvirksomhet, stedlig tilsyn og gransking.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 81

Utveksling av opplysninger

1. Vedkommende myndigheter i de medlemsstatene som er utpekt som kontaktpunkter for formålene i dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014 i samsvar med artikkel 79 nr. 1 i dette direktiv, skal umiddelbart gi hverandre de opplysningene som er nødvendige for utførelsen av de oppgavene som påligger vedkommende myndigheter som er utpekt i henhold til artikkel 67 nr. 1 i dette direktiv, i samsvar med bestemmelsene som er vedtatt i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014.

   Vedkommende myndigheter som utveksler opplysninger med andre vedkommende myndigheter i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014, kan, når de oversender opplysningene, angi at de ikke skal gis videre uten deres uttrykkelige samtykke, og opplysningene skal i så fall utveksles bare for de formål disse myndighetene har gitt samtykke til.
2. Vedkommende myndigheter som er utpekt som kontaktpunkt i samsvar med artikkel 79

nr. 1, kan gi videre opplysninger mottatt i henhold til nr. 1 i denne artikkel og artikkel 77 og 88 til myndighetene nevnt i artikkel 67 nr. 1. De skal ikke gi opplysningene videre til andre organer eller fysiske eller juridiske personer uten uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og bare for det formål disse myndighetene gav sitt samtykke til, unntatt i behørig begrunnede tilfeller. I sistnevnte tilfelle skal kontaktpunktet umiddelbart underrette det kontaktpunktet som sendte opplysningene.

3. Myndighetene omhandlet i artikkel 71 samt andre organer eller fysiske og juridiske personer som mottar fortrolige opplysninger i henhold til nr. 1 i denne artikkel, eller artikkel 77 og 88, kan bruke dem bare i embets medfør, særlig
   a) for å kontrollere om vilkårene for adgang til å starte virksomhet som verdipapirforetak er oppfylt, og for å lette tilsynet på individuelt eller konsolidert grunnlag med utøvelse av slik virksomhet, særlig når det gjelder kapitaldekningskrav i henhold til direktiv 2013/36/EU, forvaltnings- og regnskapspraksis og internkontroll,
   b) for å overvåke at handelsplassene virker på en tilfredsstillende måte,
   c) for å ilegge sanksjoner,
   d) i forbindelse med en forvaltningsklage på et vedtak gjort av vedkommende myndighet,
   e) i forbindelse med domstolsbehandling i samsvar med artikkel 74,
   f) i forbindelse med den utenrettslige ordningen for investorklager omhandlet i artikkel 75.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for utveksling av opplysninger.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
5. Verken denne artikkel eller artikkel 76 eller 88 skal være til hinder for at en vedkommende myndighet gir videre til ESMA, Det europeiske råd for systemrisiko, sentralbanker, ESSB og ESB i deres egenskap av monetære myndigheter, og eventuelt til andre offentlige myndigheter med ansvar for å føre tilsyn med betalings- og oppgjørssystemer, fortrolige opplysninger til bruk ved utførelsen av deres oppgaver. Det er heller ikke noe til hinder for at slike myndigheter eller organer gir videre til vedkommende myndigheter de opplysningene de måtte trenge for å utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv eller forordning (EU) nr. 600/2014.

Artikkel 82

Bindende megling

1. Vedkommende myndigheter kan henvise tilfeller til ESMA der en anmodning om en av følgende typer samarbeid er blitt avslått eller ikke er blitt imøtekommet innen rimelig tid:
   a) tilsynsvirksomhet, stedlig tilsyn eller gransking som omhandlet i artikkel 80, eller
   b) utveksling av opplysninger som omhandlet i artikkel 81.
2. I situasjoner som er omhandlet i nr. 1, kan ESMA handle i samsvar med artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010, uten at det berører mulighetene for å nekte å etterkomme en anmodning om opplysninger som omhandlet i artikkel 83 i dette direktiv eller ESMAs mulighet til å handle i samsvar med artikkel 17 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 83

Nektet samarbeid

En vedkommende myndighet kan avslå en anmodning om samarbeid om å foreta en gransking, stedlig tilsyn eller tilsynsvirksomhet som omhandlet i artikkel 84, eller å utveksle opplysninger som omhandlet i artikkel 81, bare dersom
a) det hos myndighetene i den anmodede medlemsstat allerede er innledet rettergang for de samme forholdene og mot de samme personene, eller
b) disse personene allerede har fått en endelig dom for de samme forholdene i den anmodede medlemsstat.

Ved slikt avslag skal vedkommende myndighet underrette vedkommende anmodende myndighet og ESMA om dette og gi så detaljerte opplysninger som mulig.

Artikkel 84

Samråd før tillatelse gis

1. Vedkommende myndigheter i den andre berørte medlemsstaten skal rådspørres før det

gis tillatelse til et verdipapirforetak som er ett av følgende:

a) et datterforetak av et verdipapirforetak eller av en markedsoperatør eller kredittinstitusjon med tillatelse i en annen medlemsstat,
b) et datterforetak av morforetaket til et verdipapirforetak eller til en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen medlemsstat,
c) kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personene som kontrollerer et verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon med tillatelse i en annen medlemsstat.

2. Vedkommende myndighet i den medlemsstaten som har ansvar for tilsyn med kredittinstitusjoner eller forsikringsforetak, skal rådspørres før det gis tillatelse til et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som er ett av følgende:
   a) et datterforetak av en kredittinstitusjon eller et forsikringsforetak med tillatelse i Unionen,
   b) et datterforetak av morforetaket til en kredittinstitusjon eller et forsikringsforetak med tillatelse i Unionen,
   c) kontrollert av samme fysiske eller juridiske person som kontrollerer en kredittinstitusjon eller et forsikringsforetak med tillatelse i Unionen.
3. De berørte vedkommende myndighetene nevnt i nr. 1 og 2 skal særlig rådføre seg med hverandre når de vurderer aksjeeiernes eller medlemmenes egnethet samt vandelen og erfaringen til personer som deltar i ledelsen av et annet foretak i samme konsern. Myndighetene skal utveksle alle opplysninger om aksjeeieres eller medlemmers egnethet samt vandelen og erfaringen til personer i ledelsen, som er relevante for de andre berørte vedkommende myndighetene med hensyn til å gi tillatelse og for en løpende vurdering av om vilkårene for å utøve virksomhet overholdes.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standardskjemaer, maler og framgangsmåter for samråd med andre vedkommende myndigheter før en tillatelse gis.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kommisjonen innen 3. januar 2016.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 85

Vertsstaters myndighet

1. Vertsstatene skal fastsette at vedkommende myndighet for statistikkformål kan kreve at alle verdipapirforetak som har filialer på deres territorium, oversender periodiske rapporter om disse filialenes virksomhet.
2. Når de utfører sine oppgaver i henhold til dette direktiv, skal vertsstatene fastsette at vedkommende myndighet kan kreve at filialer av verdipapirforetak gir de opplysningene som er nødvendige for kontroll med at de overholder de standardene i vertsstaten som gjelder for dem i tilfellene som omhandles i artikkel 35 nr. 8. Disse kravene kan ikke være strengere enn dem denne medlemsstaten pålegger etablerte foretak for å kunne kontrollere at de overholder de samme standardene.

Artikkel 86

Beskyttelsestiltak som skal treffes av vertsstater

1. Dersom vedkommende myndighet i vertsstaten har klare og påviselige grunner til å tro at et verdipapirforetak som utøver virksomhet på dens territorium i henhold til adgangen til å yte tjenester, ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv, eller at et verdipapirforetak som har en filial på dens territorium, ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv som ikke tillegger vedkommende myndighet i vertsstaten myndighet, skal den underrette vedkommende myndighet i hjemstaten om dette.

   Dersom verdipapirforetaket, til tross for tiltak truffet av vedkommende myndighet i hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige, fortsetter å opptre på en måte som klart skader interessene til investorer i vertsstaten eller markedenes ordnede virkemåte, får følgende bestemmelser anvendelse:
   a) vedkommende myndighet i vertsstaten skal, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak for å verne investorene og markedenes ordnede virkemåte; dette skal omfatte muligheten til å hindre et verdipapirforetak i å innlede nye transaksjoner på deres territorium. Kommisjonen og ESMA skal uten unødig opphold underrettes om slike tiltak, og
   b) vedkommende myndighet i vertsstaten kan henvise saken til ESMA, som kan handle i

samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

2. Dersom vedkommende myndigheter i en vertsstat fastslår at et verdipapirforetak som har en filial på dens territorium, ikke overholder lovene og forskriftene som vertsstaten har vedtatt i henhold til bestemmelsene i dette direktiv, og som gir vertsstatens vedkommende myndigheter myndighet, skal de kreve at det berørte verdipapirforetaket bringer det lovstridige forholdet til opphør.

   Dersom det berørte verdipapirforetaket ikke treffer de nødvendige tiltakene, skal vedkommende myndigheter i vertsstaten treffe alle egnede tiltak for å sikre at det berørte verdipapirforetaket bringer det lovstridige forholdet til opphør. Tiltakenes art skal meddeles vedkommende myndigheter i hjemstaten.

   Dersom verdipapirforetaket, til tross for tiltak truffet av vertsstaten, fortsetter å overtre bestemmelsene i lover eller forskrifter som er nevnt i første ledd og gjelder i vertsstaten, skal vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak for å verne investorene og markedenes ordnede virkemåte. Kommisjonen og ESMA skal uten unødig opphold underrettes om slike tiltak.

   Vedkommende myndighet i vertsstaten kan dessuten henvise saken til ESMA, som kan handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

3. Dersom vedkommende myndighet i vertsstaten for et regulert marked, en MHF eller en OHF har klare og påviselige grunner til å tro at dette regulerte markedet, MHF-en eller OHF-en ikke oppfyller sine forpliktelser i henhold til bestemmelser vedtatt etter dette direktiv, skal den meddele dette til vedkommende myndighet i hjemstaten til det regulerte markedet, MHF-en eller OHF-en.

   Dersom det regulerte markedet, MHF-en eller OHF-en, til tross for tiltak truffet av vedkommende myndighet i hjemstaten, eller fordi tiltakene viser seg å være utilstrekkelige, fortsetter å opptre på en måte som klart skader interessene til investorer i vertsstaten eller markedenes ordnede virkemåte, skal vedkommende myndighet i vertsstaten, etter å ha underrettet vedkommende myndighet i hjemstaten, treffe alle nødvendige tiltak for å verne investorene og markedenes ordnede virkemåte; dette skal omfatte mulighet til å hindre at nevnte regulerte marked, MHF eller OHF stiller sine ordninger til rådighet for fjernmedlemmer eller -deltakere etablert i vertsstaten. Kommisjonen og ESMA skal uten unødig opphold underrettes om slike tiltak.

   Vedkommende myndighet i vertsstaten kan dessuten henvise saken til ESMA, som kan handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

4. Ethvert tiltak som treffes i henhold til nr. 1, 2 eller 3, og som innebærer sanksjoner eller begrensninger i et verdipapirforetaks eller et regulert markeds virksomhet, skal være behørig begrunnet og meddeles det berørte verdipapirforetaket eller regulerte markedet.

Artikkel 87

Samarbeid og utveksling av opplysninger med ESMA

1. Vedkommende myndigheter skal samarbeide med ESMA ved anvendelsen av dette direktiv, i samsvar med forordning (EU) nr. 1095/2010.
2. Vedkommende myndigheter skal uten unødig opphold gi ESMA alle opplysninger som kreves for at den skal kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette direktiv og forordning (EU) nr. 600/2014 og i samsvar med artikkel 35 og 36 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Kapittel III

Samarbeid med tredjestater

Artikkel 88

Utveksling av opplysninger med tredjestater

1. Medlemsstatene og, i samsvar med artikkel 33 i forordning (EU) nr. 1095/2010, ESMA kan inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med vedkommende myndigheter i tredjestater bare dersom opplysningene som gis videre, omfattes av garantier for taushetsplikt som minst tilsvarer dem som kreves i artikkel 76. Slik utveksling av opplysninger skal være til bruk for nevnte vedkommende myndigheter under utførelsen av deres oppgaver.

   Overføring av personopplysninger fra en medlemsstat til en tredjestat skal skje i samsvar med kapittel IV i direktiv 95/46/EF.

   Overføring av personopplysninger fra ESMA til en tredjestat skal skje i samsvar med artikkel 9 i forordning (EU) nr. 45/2001.

Medlemsstatene og ESMA kan også inngå samarbeidsavtaler om utveksling av opplysninger med tredjestaters myndigheter, organer og fysiske eller juridiske personer som har ansvar for en eller flere av følgende oppgaver:

a) tilsyn med kredittinstitusjoner, andre finansinstitusjoner, forsikringsforetak og finansmarkeder,
b) avvikling og konkursbehandling av verdipapirforetak og lignende framgangsmåter,
c) lovfestet revisjon av regnskapene til verdipapirforetak og andre finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner og forsikringsforetak i forbindelse med utførelsen av sine tilsynsoppgaver, eller som forvalter erstatningsordninger i forbindelse med utførelsen av sine oppgaver,
d) tilsyn med organer som deltar i avvikling og konkursbehandling av verdipapirforetak og lignende framgangsmåter,
e) tilsyn med personer med ansvar for å foreta lovfestet revisjon av forsikringsforetaks, kredittinstitusjoners, verdipapirforetaks og andre finansinstitusjoners regnskaper,
f) tilsyn med personer som er aktive på markeder for utslippskvoter, for å sikre en samlet oversikt over finans- og spotmarkeder,
g) tilsyn med personer som er aktive på markedet for landbruksvarederivater, for å sikre en samlet oversikt over finans- og spotmarkeder.

Samarbeidsavtaler omhandlet i tredje ledd kan inngås bare dersom opplysningene som gis videre, omfattes av garantier for taushetsplikt som minst tilsvarer dem som kreves i artikkel 76. Slik utveksling av opplysninger skal være til bruk for nevnte vedkommende myndigheter, organer og fysiske eller juridiske personer i utførelsen av deres oppgaver. Dersom en samarbeidsavtale innebærer overføring av personopplysninger fra en medlemsstat, skal dette skje i samsvar med kapittel IV i direktiv 95/46/EF og med forordning (EF) nr. 45/2001 dersom ESMA er involvert i overføringen.

2. Når opplysningene stammer fra en annen medlemsstat, kan de gis videre bare med uttrykkelig samtykke fra vedkommende myndigheter som har gitt opplysningene, og eventuelt bare for de formålene nevnte myndigheter har gitt samtykke til. Den samme bestemmelsen gjelder opplysninger gitt av vedkommende myndigheter i tredjestater.

Avdeling VII

Delegerte rettsakter

Artikkel 89

Utøvelse av delegering

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 2 nr. 3, artikkel 4 nr. 1 punkt 2 annet ledd, artikkel 4 nr. 2, artikkel 13 nr. 1, artikkel 16 nr. 12, artikkel 23 nr. 4, artikkel 24 nr. 13, artikkel 25 nr. 8, artikkel 27 nr. 9, artikkel 28 nr. 3, artikkel 30 nr. 5, artikkel 31 nr. 4, artikkel 32 nr. 4, artikkel 33 nr. 8, artikkel 52 nr. 4, artikkel 54 nr. 4, artikkel 58 nr. 6, artikkel 64 nr. 7, artikkel 65 nr. 7 og artikkel 79 nr. 8 gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 2. juli 2014.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 2 nr. 3, artikkel 4 nr. 1 punkt 2 annet ledd, artikkel 4 nr. 2, artikkel 13 nr. 1, artikkel 16 nr. 12, artikkel 23 nr. 4, artikkel 24 nr. 13, artikkel 25 nr. 8, artikkel 27 nr. 9, artikkel 28 nr. 3, artikkel 30 nr. 5, artikkel 31 nr. 4, artikkel 32 nr. 4, artikkel 33 nr. 8, artikkel 52 nr. 4, artikkel 54 nr. 4, artikkel 58 nr. 6, artikkel 64 nr. 7, artikkel 65 nr. 7 og artikkel 79 nr. 8 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende,* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 2 nr. 3, artikkel 4 nr. 1 punkt 2 annet ledd, artikkel 4 nr. 2, artikkel 13 nr. 1, artikkel 16 nr. 12, artikkel 23 nr. 4, artikkel 24 nr. 13, artikkel 25 nr. 8, artikkel 27 nr. 9, artikkel 28 nr. 3, artikkel 30 nr. 5, artikkel 31 nr. 4, artikkel 32 nr. 4, artikkel 33 nr. 8, artikkel 52 nr. 4, artikkel 54 nr. 4, artikkel 58 nr. 6, artikkel 64 nr. 7, artikkel 65 nr. 7 og artikkel 79 nr. 8 trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller

dersom både Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med tre måneder.

Sluttbestemmelser

Artikkel 90

Rapporter og ny gjennomgåelse

1. Før 3. mars 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om
   a) hvordan OHF-er fungerer, herunder hvordan de anvender prinsipalmatchingshandel, idet det tas hensyn til vedkommende myndigheters erfaring fra på tilsynsområdet, antallet av godkjente OHF-er i Unionen og deres markedsandel, og idet det særlig undersøkes om det er behov for justeringer av definisjonen av en OHF, og om de finansielle instrumentene som er omfattet av OHF-kategorien, fortsatt er egnede,
   b) hvordan ordningen for vekstmarkeder for SMB-er fungerer, idet det tas hensyn til antallet av MHF-er som er registrert som vekstmarked for SMB-er, antall utstedere på disse og relevante handelsvolumer.

      Rapporten skal særlig vurdere om terskelen i artikkel 33 nr. 3 bokstav a) fortsatt er et egnet minstekrav for å nå de målene for vekstmarkeder for SMB-er som er angitt i dette direktiv,
   c) virkningene av kravene som gjelder for algoritmebasert handel, herunder algoritmebasert høyfrekvenshandel,
   d) erfaringene med ordningen for forbud mot bestemte produkter eller metoder, idet det tas hensyn til antall ganger ordningene har blitt utløst og virkningene av dette,
   e) anvendelsen av de administrative og strafferettslige sanksjonene, og særlig behovet for ytterligere harmonisering av de administrative sanksjonene som er fastsatt for overtredelse av kravene i dette direktiv og i forordning (EU) nr. 600/2014,
   f) virkningene av anvendelsen av posisjonsgrenser og posisjonshåndtering med hensyn til likviditet, markedsmisbruk samt korrekt prisdannelse og korrekte oppgjørsvilkår på varederivatmarkedene,
   g) prisutviklingen for opplysninger fra regulerte markeder, MHF-er, OHF-er og godkjente offentliggjøringsordninger om gjennomsiktighet før og etter handelen,
   h) virkningen av kravet om opplysninger om alle gebyrer, provisjoner og ikke-monetære ytelser i forbindelse med ytingen av en investeringstjeneste eller en tilleggstjeneste til kunden i samsvar med artikkel 24 nr. 9, herunder kravets virkning på det indre markeds ordnede virkemåte når det gjelder investeringsrådgivning over landegrensene.
2. Kommisjonen skal etter samråd med ESMA framlegge rapporter for Europaparlamentet og Rådet om hvordan det konsoliderte offentliggjøringssystemet som er opprettet i samsvar med avdeling V, fungerer. Rapporten som gjelder artikkel 65 nr. 1, skal framlegges innen 3. september 2018. Rapporten som gjelder artikkel 65 nr. 2, skal framlegges innen 3. september 2020.

   I rapportene nevnt i første ledd skal det vurderes hvordan det konsoliderte offentliggjøringssystemet fungerer, på grunnlag av følgende kriterier:
   a) tilgjengelighet og aktualitet når det gjelder opplysninger etter handelen i et konsolidert format, som omfatter alle transaksjoner, uavhengig av om de er gjennomført på en handelsplass eller ikke,
   b) tilgjengelighet og aktualitet når det gjelder fullstendige og delvise opplysninger etter handelen som er av høy kvalitet, i formater som det er lett for markedsdeltakere å få tilgang til og bruke, og som er tilgjengelige på rimelige forretningsmessige vilkår.

   Dersom Kommisjonen fastslår at leverandørene av konsoliderte offentliggjøringssystemer ikke har gitt opplysninger på en måte som oppfyller kriteriene fastsatt i annet ledd, skal Kommisjonen sammen med sin rapport framlegge en anmodning til ESMA om å innlede en framgangsmåte med forhandling for, gjennom offentlig anbud gjennomført av ESMA, å utpeke en kommersiell enhet som skal drive et konsolidert offentliggjøringssystem. ESMA skal innlede framgangsmåten etter å ha mottatt Kommisjonens anmodning, på de vilkårene som er angitt i anmodningen, og i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 966/2012([50]).

[50] Europaparlaments- og rådsforordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 av 25. oktober 2012 om finansielle regler for Den europeiske unions alminnelige budsjett og om oppheving av rådsforordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 (EUT L 298 av 26.10.2012, s. 1).

3. Dersom framgangsmåten i nr. 2 innledes, skal Kommisjonen ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 om endring av artikkel 59–65 og avsnitt D i vedlegg I til dette direktiv samt artikkel 2 nr. 1 punkt 19 i forordning (EU) nr. 600/2014, ved å angi tiltak for å
   a) fastsette varigheten av kontrakten for den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, og prosessen og vilkårene for fornyelse av kontrakten og innledning av et nytt offentlig anbud,
   b) fastsette at den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, skal gjøre dette med enerett, og at andre enheter ikke skal få tillatelse som en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem i henhold til artikkel 59,
   c) gi ESMA myndighet til å sikre at den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, og som er utpekt gjennom offentlig anbud, oppfyller anbudsvilkårene,
   d) sikre at opplysningene etter handelen fra den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, er av høy kvalitet, i formater som det er lett for markedsdeltakere å få tilgang til og bruke, og i et konsolidert format som omfatter hele markedet,
   e) sikre at opplysningene etter handelen gis på rimelige forretningsmessige vilkår og på både konsolidert og ikke-konsolidert grunnlag, og dekker behovene til brukerne av disse opplysningene i hele Unionen,
   f) sikre at handelsplasser og godkjente offentliggjøringsordninger gjør sine handelsopplysninger tilgjengelige for den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, og som er utpekt gjennom offentlig anbud gjennomført av ESMA, til en rimelig kostnad,
   g) fastsette ordninger som får anvendelse dersom den kommersielle enheten som driver et konsolidert offentliggjøringssystem, og som er utpekt gjennom offentlig anbud, ikke oppfyller anbudsvilkårene,
   h) fastsette ordninger som gjør det mulig for leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer som har tillatelse i henhold til artikkel 59, å fortsette å drive et konsolidert offentliggjøringssystem dersom myndigheten fastsatt i bokstav b) i dette nummer ikke utøves, eller dersom det ikke er utpekt en enhet gjennom offentlig anbud, til et nytt offentlig anbud er gjennomført og det er utpekt en kommersiell enhet som skal drive et konsolidert offentliggjøringssystem.
4. Innen 1. januar 2018 skal Kommisjonen, etter samråd med ESMA og Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter, utarbeide en rapport med en vurdering av den potensielle virkningen på energiprisene og på energimarkedets virkemåte og om gjennomførbarheten og fordelene i form av reduserte motpartsrisikoer og systemrisikoer, samt de direkte kostnadene ved C6-energiderivatkontrakter som omfattes av clearingplikten i henhold til artikkel 4 i forordning (EU) nr. 648/2012, risikoreduksjonsteknikkene i henhold til artikkel 11 nr. 3 i nevnte forordning og anvendelsen av dem ved beregning av clearinggrenseverdien i henhold til artikkel 10 i samme forordning.

   Dersom Kommisjonen anser at det ikke vil være mulig og fordelaktig å ta med disse kontraktene, skal den eventuelt framlegge et forslag til regelverk for Europaparlamentet og Rådet. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 89 i dette direktiv for å forlenge perioden på 42 måneder nevnt i artikkel 95 nr. 1 i dette direktiv en gang med to år og en ytterligere gang med et år.

Artikkel 91

Endringer av direktiv 2002/92/EF

I direktiv 2002/92/EF gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 2 gjøres følgende endringer:
   a) I nr. 3 skal annet ledd lyde:

      «Med unntak av kapittel III A i dette direktiv skal slik virksomhet, når den utøves av et forsikringsforetak eller av en ansatt i et forsikringsforetak som handler på forsikringsforetakets ansvar, ikke anses som forsikringsformidling eller forsikringsdistribusjon.»
   b) Nytt nr. 13 skal lyde:

      «13) Ved anvendelsen av kapittel III A menes med «forsikringsbasert investeringsprodukt» et forsikringsprodukt som har en løpetid eller en gjenkjøpsverdi, og der løpetiden eller gjenkjøpsverdien helt eller delvis er direkte eller indirekte eksponert mot markedssvingninger, og dette skal ikke omfatte

a) skadeforsikringsprodukter som oppført i vedlegg I til direktiv 2009/138/EF (skadeforsikringsklasser),
b) livsforsikringsavtaler der ytelsene i henhold til avtalen bare utbetales ved dødsfall eller ved arbeidsudyktighet på grunn av skade, sykdom eller uførhet,
c) pensjonsprodukter som i henhold til nasjonal lovgivning er anerkjent å ha som hovedformål å gi investoren en pensjonsinntekt, og som gir investoren rett til visse fordeler,
d) offisielt anerkjente tjenestepensjonsordninger som omfattes av virkeområdet for direktiv 2003/41/EF eller direktiv 2009/138/EF,
e) individuelle pensjonsprodukter der det i henhold til nasjonal lovgivning kreves et økonomisk bidrag fra arbeidsgiveren, og der arbeidsgiveren eller arbeidstakeren ikke kan velge pensjonsprodukt eller tilbyder av pensjonsprodukt.»

2) Nytt kapittel III A skal lyde:

«Kapittel III A

Tilleggskrav til forbrukervern i forbindelse med forsikringsbaserte investeringsprodukter

Artikkel 13a

Virkeområde

Med forbehold for unntaket i artikkel 2 nr. 3 annet ledd fastsetter dette kapittel ytterligere krav til forsikringsformidling og til direktesalg som gjennomføres av forsikringsforetak, når de utføres i forbindelse med salget av forsikringsbaserte investeringsprodukter. Slik virksomhet skal kalles forsikringsdistribusjon.

Artikkel 13b

Forebygging av interessekonflikter

En forsikringsformidler eller et forsikringsforetak skal opprettholde og anvende effektive organisatoriske og administrative ordninger med sikte på å treffe alle rimelige tiltak for å hindre at interessekonflikter som definert i artikkel 13c skader kundenes interesser.

Artikkel 13c

Interessekonflikter

1. Medlemsstatene skal kreve at forsikringsformidlere og forsikringsforetak treffer alle rimelige tiltak for å identifisere interessekonflikter mellom foretak, herunder ledere, arbeidstakere og tilknyttede forsikringsformidlere, eller enhver annen person som er direkte eller indirekte tilknyttet ved kontroll, og foretakenes kunder, eller mellom kunder, som oppstår i forbindelse med forsikringsdistribusjon.
2. Dersom organisatoriske eller administrative ordninger som forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket har innført i samsvar med artikkel 13b for å løse interessekonflikter, ikke er tilstrekkelige til med rimelig sikkerhet å hindre at kunders interesser skades, skal forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket tydelig opplyse kunden om interessekonfliktens allmenne art og/eller kilder før det påtar seg oppgaver på vegne av vedkommende.
3. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 13e for å
   a) fastsette hvilke forholdsregler det er rimelig å forvente at forsikringsformidlere eller forsikringsforetak treffer for å identifisere, hindre, håndtere og opplyse om interessekonflikter i forbindelse med forsikringsdistribusjon,
   b) fastsette egnede kriterier for å fastslå hvilke typer interessekonflikter som kan skade interessene til forsikringsformidlerens eller forsikringsforetakets kunder eller potensielle kunder.

Artikkel 13d

Alminnelige prinsipper og opplysninger til kunder

1. Medlemsstatene skal sikre at forsikringsformidlere og forsikringsforetak, i forbindelse med forsikringsdistribusjon, opptrer ærlig, rettferdig og profesjonelt i kundens interesse.
2. Alle opplysninger, herunder reklamemateriell, som forsikringsformidleren eller forsikringsforetaket retter til kunder eller potensielle kunder, skal være rettvisende, klare og ikke villedende. Reklamemateriell skal klart framstå som dette.
3. Medlemsstatene kan forby at forsikringsformidlere eller forsikringsforetak godtar eller mottar gebyrer, provisjoner eller andre monetære ytelser fra en tredjepart eller en person som handler på vegne av en tredjepart, i forbindelse med distribusjon av forsikringsbaserte investeringsprodukter til kunder.

Artikkel 13e

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta en delegert rettsakt gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta en delegert rettsakt nevnt i artikkel 13c skal gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 2. juli 2014.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 13c kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende,* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 13c skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet eller Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke kommer til å gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med tre måneder.»

Artikkel 92

Endringer i direktiv 2011/61/EU

I direktiv 2011/61/EU gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 4 nr. 1 bokstav r) skal nytt punkt vii) lyde:

«vii) en medlemsstat som ikke er hjemstaten, der en AIF-forvalter etablert i Unionen yter tjenestene nevnt i artikkel 6 nr. 4,».

2) I artikkel 33 gjøres følgende endringer:

a) Overskriften skal lyde:

«Vilkår for forvaltning av AIF-er etablert i Unionen som er etablert i andre medlemsstater, og for yting av tjenester i andre medlemsstater».

b) Nr. 1 og 2 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal sikre at et AIF etablert i Unionen som har fått tillatelse, direkte eller gjennom opprettelse av en filial

a) kan forvalte AIF-er etablert i Unionen som er etablert i en annen medlemsstat, forutsatt at AIF-forvalteren har tillatelse til å forvalte denne typen AIF-er,
b) kan yte, i en annen medlemsstat, de tjenestene nevnt i artikkel 6 nr. 4 som den har fått tillatelse til.

2. En AIF-forvalter som har til hensikt for første gang å tilby virksomheten og tjenestene nevnt i nr. 1, skal meddele følgende opplysninger til vedkommende myndigheter i sin hjemstat:

a) i hvilken medlemsstat den har til hensikt å forvalte AIF-er direkte eller gjennom opprettelse av en filial, og/eller å yte tjenestene nevnt i artikkel 6 nr. 4,
b) en virksomhetsplan der det særlig angis hvilke tjenester den har til hensikt å yte, og/eller en angivelse av de AIF-ene den har til hensikt å forvalte.»

Artikkel 93

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 3. juli 2016 vedta og kunngjøre de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

   Medlemsstatene skal anvende disse bestemmelsene fra 3. januar 2017, unntatt bestemmelsene som innarbeider artikkel 65 nr. 2, som skal anvendes fra 3. september 2018.

   Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene. De skal også inneholde en erklæring om at henvisninger i eksisterende lover og forskrifter som viser til de direktiv som oppheves av dette direktiv, skal forstås som henvisninger til dette direktiv. Nærmere regler for henvisningen og ordlyden i erklæringen fastsettes av medlemsstatene.
2. Medlemsstatene skal anvende tiltakene omhandlet i artikkel 92 fra 3. juli 2015.
3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen og ESMA teksten til de viktigste internretts-

lige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 94

Oppheving

Direktiv 2004/39/EF, som endret ved rettsaktene som er angitt i del A i vedlegg III til dette direktiv, oppheves med virkning fra 3. januar 2017, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal lovgivning av direktivene oppført i del B i vedlegg III til dette direktiv.

Henvisninger til direktiv 2004/39/EF eller til direktiv 93/22/EØF skal forstås som henvisninger til dette direktiv eller til forordning (EU) nr. 600/2014 og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg IV til dette direktiv.

Henvisninger til begreper som er definert i direktiv 2004/39/EF eller direktiv 93/22/EØF, eller til artikler i disse, skal forstås som henvisninger til tilsvarende begreper som er definert i dette direktiv, eller til artikler i det.

Artikkel 95

Overgangsbestemmelser

1. Til og med 3. juli 2020
   a) får clearingplikten fastsatt i artikkel 4 i forordning (EU) nr. 648/2012 og risikoreduksjonsteknikkene fastsatt i artikkel 11 nr. 3 i samme forordning, ikke anvendelse på C6-energiderivatkontrakter som inngås av ikke-finansielle motparter som oppfyller vilkårene i artikkel 10 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller av ikke-finansielle motparter som får sin første tillatelse som verdipapirforetak fra 3. januar 2017, og
   b) slike C6-energiderivatkontrakter skal ikke anses som OTC-derivatkontrakter i forbindelse med clearinggrenseverdien i artikkel 10 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   C6-energiderivatkontrakter som har fordel av overgangsordningen omhandlet i første ledd, skal være omfattet av alle andre krav som er fastsatt i forordning (EU) nr. 648/2012.
2. Unntaket nevnt i nr. 1 skal gis av den berørte vedkommende myndighet. Vedkommende myndighet skal underrette ESMA om C6-energiderivatkontrakter som er omfattet av et unntak i henhold til nr. 1, og ESMA skal offentliggjøre en liste over disse C6-energiderivatkontraktene på sitt nettsted.

Artikkel 96

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 97

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel 15. mai 2014.

For Europaparlamentet	*For Rådet*
M. SCHULZ	D. KOURKOULAS
President	*Formann*

VEDLEGG I

Lister over tjenester og virksomhet og finansielle instrumenter

Avsnitt A

Investeringstjenester og investeringsvirksomhet

1) Mottak og formidling av ordrer i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter.
2) Utførelse av ordrer på vegne av kunder.
3) Handel for egen regning.
4) Porteføljeforvaltning.
5) Investeringsrådgivning.
6) Fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter og/eller plassering av finansielle instrumenter på grunnlag av bindende tilsagn.
7) Plassering av finansielle instrumenter uten bindende tilsagn.
8) Drift av en MHF.
9) Drift av en OHF.

Avsnitt B

Tilleggstjenester

1) Oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter for kunders regning, herunder depotvirksomhet og tilknyttede tjenester som likviditetsforvaltning/håndtering av sikkerhet, unntatt forvaltning av verdipapirkontoer på høyeste nivå.
2) Yting av kreditt eller lån til en investor slik at vedkommende kan gjennomføre en transaksjon med ett eller flere finansielle instrumenter, når foretaket som yter kreditten eller lånet, deltar i transaksjonen.
3) Rådgivning til foretak om kapitalstruktur og foretaksstrategi og tilknyttede spørsmål, råd-

givning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak.
4) Valutatjenester, dersom disse har sammenheng med ytingen av investeringstjenester.
5) Investerings- og finansanalyser eller andre typer allmenne anbefalinger i forbindelse med transaksjoner med finansielle instrumenter.
6) Tjenester knyttet til fulltegningsgaranti.
7) Investeringstjenester og investeringsvirksomhet samt tilleggstjenester av den type som omhandles i vedlegg I avsnitt A eller B knyttet til de underliggende derivatene omhandlet i avsnitt C nr. 5–7 og 10, dersom disse er knyttet til yting av investeringstjenester eller tilleggstjenester.

Avsnitt C

Finansielle instrumenter

1) Omsettelige verdipapirer.
2) Pengemarkedsinstrumenter.
3) Andeler i foretak for kollektiv investering.
4) Opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder verdipapirer, valutaer, renter eller avkastning, utslippskvoter eller andre derivater, finansindekser eller finansielle mål som kan gjøres opp fysisk eller kontant.
5) Opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler, forwardkontrakter og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer og må gjøres opp kontant eller kan gjøres opp kontant dersom en av partene ønsker det (av en annen grunn enn mislighold eller en annen hendelse som fører til heving av kontrakten).
6) Opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer og kan gjøres opp fysisk, forutsatt at de omsettes på et regulert marked eller i en MHF eller OHF, unntatt energiprodukter i engrosmarkedet som omsettes i en OHF og må gjøres opp fysisk.
7) Opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler, forwardkontrakter og alle andre derivatkontrakter som gjelder varer, som kan gjøres opp fysisk dersom ikke annet er nevnt i nr. 6 i dette avsnitt, og som ikke har et kommersielt formål, som har egenskaper som andre finansielle derivater.
8) Derivater for overføring av kredittrisiko.
9) Finansielle differansekontrakter.
10) Opsjoner, futurekontrakter, bytteavtaler, framtidige renteavtaler og alle andre derivatkontrakter som gjelder klimavariasjoner, fraktrater eller inflasjonstakten eller andre offisielle økonomiske statistikker, som må gjøres opp kontant eller kan gjøres opp kontant dersom en av partene ønsker det av en annen grunn enn mislighold eller en annen hendelse som fører til heving av kontrakten, samt alle andre derivatkontrakter som gjelder eiendeler, rettigheter, forpliktelser, indekser og mål som ikke ellers er nevnt i dette avsnitt, som har egenskaper som andre finansielle derivater, idet det blant annet tas hensyn til om de omsettes på et regulert marked, i en OHF eller i en MHF,
11) Utslippskvoter som består av enheter som anses å oppfylle kravene i direktiv 2003/87/EF (ordningen for handel med utslippskvoter).

Avsnitt D

Datarapporteringstjenester

1) Drift av en godkjent offentliggjøringsordning.
2) Drift av en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem.
3) Drift av en godkjent rapporteringsordning.

Vedlegg II

Profesjonelle kunder for dette direktivs formål

En profesjonell kunde er en kunde som har tilstrekkelig erfaring, viten og sakkunnskap til å ta egne investeringsbeslutninger og foreta en egnet vurdering av hvilken risiko det innebærer. For å anses som en profesjonell kunde må kunden oppfylle følgende kriterier:

I. Kundekategorier som anses som profesjonelle

Følgende kategorier av kunder skal anses som profesjonelle i forbindelse med alle investeringstjenester og all investeringsvirksomhet samt finansielle instrumenter for dette direktivs formål.
1) Foretak som må ha tillatelse eller være lovregulert for å utøve virksomhet på finansmarkedene. Listen nedenfor skal anses for å omfatte alle med tillatelse som utøver den virksomheten som kjennetegner nevnte foretak: foretak som har fått tillatelse av en medlemsstat i henhold til et direktiv, foretak som har fått tillatelse eller er lovregulert av en medlemsstat uten henvisning til et direktiv, og foretak som har fått tillatelse eller er lovregulert av en tredjestat:
   a) Kredittinstitusjoner
   b) Verdipapirforetak
   c) Andre godkjente eller lovregulerte finansinstitusjoner

d) Forsikringsselskaper
e) Ordninger for kollektiv investering og forvaltningsselskaper for slike ordninger
f) Pensjonsfond og forvaltningsselskaper for slike fond
g) vare- og varederivatforhandlere
h) Lokale foretak
i) Andre institusjonelle investorer

2) Store foretak som oppfyller to av følgende krav til størrelse på foretaksnivå:
   – balansesum: 20 000 000 euro
   – nettoomsetning: 40 000 000 euro
   – ansvarlig kapital: 2 000 000 euro
3) Nasjonale og regionale myndigheter, herunder offentlige organer som forvalter offentlig gjeld på nasjonalt eller regionalt plan, sentralbanker, internasjonale og overnasjonale institusjoner som Verdensbanken, Det internasjonale pengefond, ESB, EIB og andre lignende internasjonale organisasjoner.
4) Andre institusjonelle investorer som har som hovedvirksomhet å investere i finansielle instrumenter, herunder enheter som driver med verdipapirisering av eiendeler eller andre finansielle transaksjoner.

Ovennevnte foretak anses for å være profesjonelle. De må likevel kunne anmode om å bli behandlet som ikke-profesjonelle, og verdipapirforetak kan godta å yte et høyere vernenivå. Når et verdipapirforetaks kunde er et foretak nevnt ovenfor, må verdipapirforetaket før det yter en tjeneste opplyse kunden om at vedkommende på grunnlag av de opplysningene som er tilgjengelige for verdipapirforetaket, anses for å være en profesjonell kunde, og vil bli behandlet som sådan med mindre verdipapirforetaket og kunden avtaler noe annet. Verdipapirforetaket må også opplyse kunden om at vedkommende kan anmode om endring av avtalevilkårene for å sikre et høyere vernenivå.

Den kunden som anses som profesjonell, har ansvar for å anmode om et høyere vernenivå når vedkommende anser seg som ute av stand til å vurdere eller styre risikoene som foreligger.

Et slikt høyere vernenivå vil bli ytt når en kunde som anses for å være profesjonell, inngår en skriftlig avtale med verdipapirforetaket om at kunden ikke skal behandles som profesjonell ved anvendelse av gjeldende atferdsregler. I en slik avtale skal det angis om dette gjelder en eller flere særlige tjenester eller transaksjoner, eller for en eller flere typer produkter eller transaksjoner.

II. Kunder som på anmodning kan behandles som profesjonelle

II.1. Identifikasjonskriterier

Kunder som ikke er nevnt i avsnitt I, herunder offentlige organer, lokale offentlige myndigheter, kommuner og individuelle private investorer, kan også gi avkall på deler av vernet som ytes i henhold til atferdsreglene.

Verdipapirforetak skal derfor kunne behandle alle disse kundene som profesjonelle, forutsatt at de relevante kriteriene nedenfor er oppfylt og framgangsmåten nedenfor er fulgt. Disse kundene skal imidlertid ikke antas å ha markedskunnskap og erfaring i samme grad som kategoriene oppført i avsnitt I.

Et slikt avkall på vernet som ytes i henhold til atferdsreglene, skal anses som gyldig bare dersom verdipapirforetaket etter en egnet vurdering av kundens sakkunnskap, erfaring og kunnskaper, er rimelig sikker på at kunden i lys av de planlagte transaksjonenes eller tjenestenes art kan ta egne investeringsbeslutninger og forstå hvilken risiko det innebærer.

Den egnethetsprøven som anvendes for medlemmer av ledelsen i foretak som har fått tillatelse i henhold til direktiver på finansområdet, kan anses som et eksempel på vurdering av sakkunnskap og kunnskaper. Når det gjelder små foretak, skal den personen som vurderes, være den som har tillatelse til å gjennomføre transaksjoner på vegne av foretaket.

I forbindelse med denne vurderingen skal minst to av følgende kriterier være oppfylt:

– – kunden har foretatt transaksjoner av betydelig størrelse på det relevante markedet i gjennomsnitt minst ti ganger per kvartal i løpet av de foregående fire kvartalene,
– – størrelsen på kundens porteføljе av finansielle instrumenter, definert slik at den omfatter kontantinnskudd og finansielle instrumenter, overstiger 500 000 euro,
– – kunden arbeider eller har arbeidet i minst ett år i finanssektoren i en stilling som krever kunnskap om de planlagte transaksjonene eller tjenestene.

Medlemsstatene kan vedta særlige kriterier for vurdering av sakkunnskap og annen kunnskap hos kommuner og lokale myndigheter som anmoder om å bli behandlet som profesjonelle kunder. Disse kriteriene kan være alternativer eller tillegg til dem som er angitt i femte ledd.

II.2. Framgangsmåte

Disse kundene kan gi avkall på vernet i henhold til de detaljerte atferdsreglene bare dersom følgende framgangsmåte er fulgt:

- – de må skriftlig meddele verdipapirforetaket at de ønsker å bli behandlet som en profesjonell kunde, enten i alminnelighet eller i forbindelse med en bestemt investeringstjeneste eller transaksjon, eller en type transaksjon eller produkt,
- – verdipapirforetaket må gi dem en klar skriftlig advarsel om den retten til vern og erstatning til investorer som de kan miste,
- – de må erklære skriftlig, i et annet dokument enn kontrakten, at de er klar over følgene av å miste et slikt vern.

Før verdipapirforetak beslutter å godta en anmodning om unntak, skal de treffe alle rimelige tiltak for å sikre at kunden som anmoder om å bli behandlet som en profesjonell kunde, oppfyller de relevante kravene fastsatt i avsnitt II.1.

Dersom kunder allerede er klassifisert som profesjonelle i henhold til parametrer og framgangsmåter som ligner ovennevnte, er det imidlertid ikke meningen at deres forhold til verdipapirforetak skal berøres av eventuelle nye regler vedtatt i henhold til dette vedlegg.

Foretak må innføre egnede skriftlige interne retningslinjer og framgangsmåter for å klassifisere kunder. Profesjonelle kunder har ansvar for å holde verdipapirforetaket underrettet om eventuelle endringer som vil kunne påvirke deres klassifisering. Dersom verdipapirforetaket imidlertid blir klar over at kunden ikke lenger oppfyller de opprinnelige vilkårene som berettiget vedkommende til behandling som profesjonell kunde, skal verdipapirforetaket treffe egnede tiltak.

Vedlegg III

DEL A

Opphevet direktiv med liste over senere endringer

(som nevnt i artikkel 94)

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF (EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/31/EF (EUT L 114 av 27.4.2006, s. 60).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/44/EF (EUT L 247 av 21.9.2007, s. 1).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/10/EF (EUT L 76 av 19.3.2008, s. 33).

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 120).

DEL B

Liste over frister for innarbeiding i nasjonal lovgivning

(som nevnt i artikkel 94)

Direktiv 2004/39/EF
Frist for innarbeiding31. januar 2007
Frist for gjennomføring1. november 2007

Direktiv 2006/31/EF
Frist for innarbeiding31. januar 2007
Frist for gjennomføring1. november 2007

Direktiv 2007/44/EF
Frist for innarbeiding21. mars 2009

Direktiv 2010/78/EF
Frist for innarbeiding31. desember 2011

Vedlegg IV

Sammenligningstabell nevnt i artikkel 94

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 1 nr. 1	Artikkel 1 nr. 1	
Artikkel 1 nr. 2	Artikkel 1 nr. 3	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav a)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav b)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav c)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav d)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav d)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav e)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav f)	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 2 nr. 1 bokstav f)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav g)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav g)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav h)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav h)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav i)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav i)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav j)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav j)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav k)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav k)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav i)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav l)	–	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav m)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav l)	
Artikkel 2 nr. 1 bokstav n)	Artikkel 2 nr. 1 bokstav m)	
Artikkel 2 nr. 2	Artikkel 2 nr. 2	
Artikkel 2 nr. 3	Artikkel 2 nr. 4	
Artikkel 3 nr. 1	Artikkel 3 nr. 1	
Artikkel 3 nr. 2	Artikkel 3 nr. 3	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 1	Artikkel 4 nr. 1 punkt 1	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 2	Artikkel 4 nr. 1 punkt 2	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 3	Artikkel 4 nr. 1 punkt 3	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 4	Artikkel 4 nr. 1 punkt 4	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 5	Artikkel 4 nr. 1 punkt 5	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 6	Artikkel 4 nr. 1 punkt 6	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 7	Artikkel 4 nr. 1 punkt 20	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 8	Artikkel 4 nr. 1 punkt 7	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 9	Artikkel 4 nr. 1 punkt 8	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 10	Artikkel 4 nr. 1 punkt 9	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 11	Artikkel 4 nr. 1 punkt 10	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 12	Artikkel 4 nr. 1 punkt 11	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 13	Artikkel 4 nr. 1 punkt 18	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 14	Artikkel 4 nr. 1 punkt 21	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 15	Artikkel 4 nr. 1 punkt 22	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 16	Artikkel 4 nr. 1 punkt 14	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 17	Artikkel 4 nr. 1 punkt 15	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 18	Artikkel 4 nr. 1 punkt 44	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 19	Artikkel 4 nr. 1 punkt 17	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 20	Artikkel 4 nr. 1 punkt 55	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 21	Artikkel 4 nr. 1 punkt 56	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 22	Artikkel 4 nr. 1 punkt 26	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 4 nr. 1 punkt 23	Artikkel 4 nr. 1 punkt 27	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 24	Artikkel 4 nr. 1 punkt 28	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 25	Artikkel 4 nr. 1 punkt 29	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 26	Artikkel 4 nr. 1 punkt 30	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 27	Artikkel 4 nr. 1 punkt 31	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 28	Artikkel 4 nr. 1 punkt 32	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 29	Artikkel 4 nr. 1 punkt 33	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 30	Artikkel 4 nr. 1 punkt 35 bokstav b)	
Artikkel 4 nr. 1 punkt 31	Artikkel 4 nr. 1 punkt 35	
Artikkel 4 nr. 2	Artikkel 4 nr. 2	
Artikkel 5 nr. 1	Artikkel 5 nr. 1	
Artikkel 5 nr. 2	Artikkel 5 nr. 2	
Artikkel 5 nr. 3	Artikkel 5 nr. 3	
Artikkel 5 nr. 4	Artikkel 5 nr. 4	
Artikkel 5 nr. 5	–	
Artikkel 6 nr. 1	Artikkel 6 nr. 1	
Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 6 nr. 2	
Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 6 nr. 3	
Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 7 nr. 1	
Artikkel 7 nr. 2	Artikkel 7 nr. 2	
Artikkel 7 nr. 3	Artikkel 7 nr. 3	
Artikkel 7 nr. 4	Artikkel 7 nr. 4 og 5	
Artikkel 8 bokstav a)	Artikkel 8 bokstav a)	
Artikkel 8 bokstav b)	Artikkel 8 bokstav b)	
Artikkel 8 bokstav c)	Artikkel 8 bokstav c)	
Artikkel 8 bokstav d)	Artikkel 8 bokstav d)	
Artikkel 8 bokstav e)	Artikkel 8 bokstav e)	
Artikkel 9 nr. 1	Artikkel 9 nr. 1 og 3	
Artikkel 9 nr. 2	Artikkel 9 nr. 5	
Artikkel 9 nr. 3	Artikkel 9 nr. 4	
Artikkel 9 nr. 4	Artikkel 9 nr. 6	
Artikkel 10 nr. 1	Artikkel 10 nr. 1	
Artikkel 10 nr. 2	Artikkel 10 nr. 2	
Artikkel 10 nr. 3	Artikkel 11 nr. 1	
Artikkel 10 nr. 4	Artikkel 11 nr. 2	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 10 nr. 5	Artikkel 11 nr. 3	
Artikkel 10 nr. 6	Artikkel 10 nr. 3, artikkel 11 nr. 4	
Artikkel 10a nr. 1	Artikkel 12 nr. 1	
Artikkel 10a nr. 2	Artikkel 12 nr. 2	
Artikkel 10a nr. 3	Artikkel 12 nr. 3	
Artikkel 10a nr. 4	Artikkel 12 nr. 4	
Artikkel 10a nr. 5	Artikkel 12 nr. 5	
Artikkel 10a nr. 6	Artikkel 12 nr. 6	
Artikkel 10a nr. 7	Artikkel 12 nr. 7	
Artikkel 10a nr. 8	Artikkel 12 nr. 8 og 9	
Artikkel 10b nr. 1	Artikkel 13 nr. 1	
Artikkel 10b nr. 2	Artikkel 13 nr. 2	
Artikkel 10b nr. 3	Artikkel 13 nr. 3	
Artikkel 10b nr. 4	Artikkel 13 nr. 4	
Artikkel 10b nr. 5	Artikkel 13 nr. 5	
Artikkel 11	Artikkel 14	
Artikkel 12	Artikkel 15	
Artikkel 13 nr. 1	Artikkel 16 nr. 1	
Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 16 nr. 2	
Artikkel 13 nr. 3	Artikkel 16 nr. 3	
Artikkel 13 nr. 4	Artikkel 16 nr. 4	
Artikkel 13 nr. 5	Artikkel 16 nr. 5	
Artikkel 13 nr. 6	Artikkel 16 nr. 6	
Artikkel 13 nr. 7	Artikkel 16 nr. 8	
Artikkel 13 nr. 8	Artikkel 16 nr. 9	
Artikkel 13 nr. 9	Artikkel 16 nr. 11	
Artikkel 13 nr. 10	Artikkel 16 nr. 12	
Artikkel 14 nr. 1	Artikkel 18 nr. 1, artikkel 19 nr. 1	
Artikkel 14 nr. 2	Artikkel 18 nr. 2	
Artikkel 14 nr. 3	Artikkel 19 nr. 4	
Artikkel 14 nr. 4	Artikkel 18 nr. 3, artikkel 19 nr. 2	
Artikkel 14 nr. 5	Artikkel 18 nr. 6, artikkel 19 nr. 3	
Artikkel 14 nr. 6	Artikkel 18 nr. 8	
Artikkel 14 nr. 7	Artikkel 18 nr. 9	
Artikkel 15	–	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 16 nr. 1	Artikkel 21 nr. 1	
Artikkel 16 nr. 2	Artikkel 21 nr. 2	
Artikkel 16 nr. 3	–	
Artikkel 17 nr. 1	Artikkel 22	
Artikkel 17 nr. 2	–	
Artikkel 18 nr. 1	Artikkel 23 nr. 1	
Artikkel 18 nr. 2	Artikkel 23 nr. 2	
Artikkel 18 nr. 3	Artikkel 23 nr. 4	
Artikkel 19 nr. 1	Artikkel 24 nr. 1	
Artikkel 19 nr. 2	Artikkel 24 nr. 3	
Artikkel 19 nr. 3	Artikkel 24 nr. 4	
Artikkel 19 nr. 4	Artikkel 25 nr. 2	
Artikkel 19 nr. 5	Artikkel 25 nr. 3	
Artikkel 19 nr. 6	Artikkel 25 nr. 4	
Artikkel 19 nr. 7	Artikkel 25 nr. 5	
Artikkel 19 nr. 8	Artikkel 25 nr. 6	
Artikkel 19 nr. 9	Artikkel 24 nr. 6, artikkel 25 nr. 7	
Artikkel 19 nr. 10	Artikkel 24 nr. 13, artikkel 24 nr. 14, artikkel 25 nr. 8	
Artikkel 20	Artikkel 26	
Artikkel 21 nr. 1	Artikkel 27 nr. 1	
Artikkel 21 nr. 2	Artikkel 27 nr. 4	
Artikkel 21 nr. 3	Artikkel 27 nr. 5	
Artikkel 21 nr. 4	Artikkel 27 nr. 7	
Artikkel 21 nr. 5	Artikkel 27 nr. 8	
Artikkel 21 nr. 6	Artikkel 27 nr. 9	
Artikkel 22 nr. 1	Artikkel 28 nr. 1	
Artikkel 22 nr. 2	Artikkel 28 nr. 2	
Artikkel 22 nr. 3	Artikkel 28 nr. 3	
Artikkel 23 nr. 1	Artikkel 29 nr. 1	
Artikkel 23 nr. 2	Artikkel 29 nr. 2	
Artikkel 23 nr. 3	Artikkel 29 nr. 3	
Artikkel 23 nr. 4	Artikkel 29 nr. 4	
Artikkel 23 nr. 5	Artikkel 29 nr. 5	
Artikkel 23 nr. 6	Artikkel 29 nr. 6	
Artikkel 24 nr. 1	Artikkel 30 nr. 1	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 24 nr. 2	Artikkel 30 nr. 2	
Artikkel 24 nr. 3	Artikkel 30 nr. 3	
Artikkel 24 nr. 4	Artikkel 30 nr. 4	
Artikkel 24 nr. 5	Artikkel 30 nr. 5	
Artikkel 25 nr. 1		Artikkel 24
Artikkel 25 nr. 2		Artikkel 25 nr. 1
Artikkel 25 nr. 3		Artikkel 26 nr. 1 og 2
Artikkel 25 nr. 4		Artikkel 26 nr. 3
Artikkel 25 nr. 5		Artikkel 26 nr. 7
Artikkel 25 nr. 6		Artikkel 26 nr. 8
Artikkel 25 nr. 7		Artikkel 26 nr. 9
Artikkel 26 nr. 1	Artikkel 31 nr. 1	
Artikkel 26 nr. 2	Artikkel 31 nr. 2 og 3	
Artikkel 27 nr. 1		Artikkel 14 nr. 1–5
Artikkel 27 nr. 2		Artikkel 14 nr. 6
Artikkel 27 nr. 3		Artikkel 15 nr. 1–4
Artikkel 27 nr. 4		Artikkel 16
Artikkel 27 nr. 5		Artikkel 17 nr. 1
Artikkel 27 nr. 6		Artikkel 17 nr. 2
Artikkel 27 nr. 7		Artikkel 17 nr. 3
Artikkel 28 nr. 1		Artikkel 20 nr. 1
Artikkel 28 nr. 2		Artikkel 20 nr. 2
Artikkel 28 nr. 3		Artikkel 20 nr. 3
Artikkel 29 nr. 1		Artikkel 3 nr. 1, 2 og 3
Artikkel 29 nr. 2		Artikkel 4 nr. 1, 2 og 3
Artikkel 29 nr. 3		Artikkel 4 nr. 6
Artikkel 30 nr. 1		Artikkel 6 nr. 1 og 2
Artikkel 30 nr. 2		Artikkel 7 nr. 1
Artikkel 30 nr. 3		Artikkel 7 nr. 2
Artikkel 31 nr. 1	Artikkel 34 nr. 1	
Artikkel 31 nr. 2	Artikkel 34 nr. 2	
Artikkel 31 nr. 3	Artikkel 34 nr. 3	
Artikkel 31 nr. 4	Artikkel 34 nr. 4	
Artikkel 31 nr. 5	Artikkel 34 nr. 6	
Artikkel 31 nr. 6	Artikkel 34 nr. 7	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 31 nr. 7	Artikkel 34 nr. 8 og 9	
Artikkel 32 nr. 1	Artikkel 35 nr. 1	
Artikkel 32 nr. 2	Artikkel 35 nr. 2	
Artikkel 32 nr. 3	Artikkel 35 nr. 3	
Artikkel 32 nr. 4	Artikkel 35 nr. 4	
Artikkel 32 nr. 5	Artikkel 35 nr. 5	
Artikkel 32 nr. 6	Artikkel 35 nr. 6	
Artikkel 32 nr. 7	Artikkel 35 nr. 8	
Artikkel 32 nr. 8	Artikkel 35 nr. 9	
Artikkel 32 nr. 9	Artikkel 35 nr. 10	
Artikkel 32 nr. 10	Artikkel 35 nr. 11 og 12	
Artikkel 33 nr. 1	Artikkel 36 nr. 1	
Artikkel 33 nr. 2	Artikkel 36 nr. 2	
Artikkel 34 nr. 1	Artikkel 37 nr. 1	
Artikkel 34 nr. 2	Artikkel 37 nr. 2	
Artikkel 34 nr. 3	–	
Artikkel 35 nr. 1	Artikkel 38 nr. 1	
Artikkel 35 nr. 2	Artikkel 38 nr. 2	
Artikkel 36 nr. 1	Artikkel 44 nr. 1	
Artikkel 36 nr. 2	Artikkel 44 nr. 2	
Artikkel 36 nr. 3	Artikkel 44 nr. 3	
Artikkel 36 nr. 4	Artikkel 44 nr. 4	
Artikkel 36 nr. 5	Artikkel 44 nr. 5	
Artikkel 36 nr. 6	Artikkel 44 nr. 6	
Artikkel 37 nr. 1	Artikkel 45 nr. 1 og 8	
Artikkel 37 nr. 2	Artikkel 45 nr. 7 annet ledd	
Artikkel 38 nr. 1	Artikkel 46 nr. 1	
Artikkel 38 nr. 2	Artikkel 46 nr. 2	
Artikkel 38 nr. 3	Artikkel 46 nr. 3	
Artikkel 39	Artikkel 47 nr. 1	
Artikkel 40 nr. 1	Artikkel 51 nr. 1	
Artikkel 40 nr. 2	Artikkel 51 nr. 2	
Artikkel 40 nr. 3	Artikkel 51 nr. 3	
Artikkel 40 nr. 4	Artikkel 51 nr. 4	
Artikkel 40 nr. 5	Artikkel 51 nr. 5	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 40 nr. 6	Artikkel 51 nr. 6	
Artikkel 41 nr. 1	Artikkel 52 nr. 1	
Artikkel 41 nr. 2	Artikkel 52 nr. 2	
Artikkel 42 nr. 1	Artikkel 53 nr. 1	
Artikkel 42 nr. 2	Artikkel 53 nr. 2	
Artikkel 42 nr. 3	Artikkel 53 nr. 3	
Artikkel 42 nr. 4	Artikkel 53 nr. 4	
Artikkel 42 nr. 5	Artikkel 53 nr. 5	
Artikkel 42 nr. 6	Artikkel 53 nr. 6	
Artikkel 42 nr. 7	Artikkel 53 nr. 7	
Artikkel 43 nr. 1	Artikkel 54 nr. 1	
Artikkel 43 nr. 2	Artikkel 54 nr. 2 og 3	
Artikkel 44 nr. 1		Artikkel 3 nr. 1, 2 og 3
Artikkel 44 nr. 2		Artikkel 4 nr. 1, 2 og 3
Artikkel 44 nr. 3		Artikkel 4 nr. 6
Artikkel 45 nr. 1		Artikkel 6 nr. 1 og 2
Artikkel 45 nr. 2		Artikkel 7 nr. 1
Artikkel 45 nr. 3		Artikkel 7 nr. 2
Artikkel 46 nr. 1	Artikkel 55 nr. 1	
Artikkel 46 nr. 2	Artikkel 55 nr. 2	
Artikkel 47	Artikkel 56	
Artikkel 48 nr. 1	Artikkel 67 nr. 1	
Artikkel 48 nr. 2	Artikkel 67 nr. 2	
Artikkel 48 nr. 3	Artikkel 67 nr. 3	
Artikkel 49	Artikkel 68	
Artikkel 50 nr. 1	Artikkel 69 nr. 1, artikkel 72 nr. 1	
Artikkel 50 nr. 2	Artikkel 69 nr. 2	
Artikkel 51 nr. 1	Artikkel 70 nr. 1 og 2	
Artikkel 51 nr. 2	Artikkel 70 nr. 5	
Artikkel 51 nr. 3	Artikkel 71 nr. 1	
Artikkel 51 nr. 4	Artikkel 71 nr. 4	
Artikkel 51 nr. 5	Artikkel 71 nr. 5	
Artikkel 51 nr. 6	Artikkel 71 nr. 6	
Artikkel 52 nr. 1	Artikkel 74 nr. 1	
Artikkel 52 nr. 2	Artikkel 74 nr. 2	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 53 nr. 1	Artikkel 75 nr. 1	
Artikkel 53 nr. 2	Artikkel 75 nr. 2	
Artikkel 53 nr. 3	Artikkel 75 nr. 3	
Artikkel 54 nr. 1	Artikkel 76 nr. 1	
Artikkel 54 nr. 2	Artikkel 76 nr. 2	
Artikkel 54 nr. 3	Artikkel 76 nr. 3	
Artikkel 54 nr. 4	Artikkel 76 nr. 4	
Artikkel 54 nr. 5	Artikkel 76 nr. 5	
Artikkel 55 nr. 1	Artikkel 77 nr. 1	
Artikkel 55 nr. 2	Artikkel 77 nr. 2	
Artikkel 56 nr. 1	Artikkel 79 nr. 1	
Artikkel 56 nr. 2	Artikkel 79 nr. 2	
Artikkel 56 nr. 3	Artikkel 79 nr. 3	
Artikkel 56 nr. 4	Artikkel 79 nr. 4	
Artikkel 56 nr. 5	Artikkel 79 nr. 8	
Artikkel 56 nr. 6	Artikkel 79 nr. 9	
Artikkel 57 nr. 1	Artikkel 80 nr. 1	
Artikkel 57 nr. 2	Artikkel 80 nr. 2	
Artikkel 57 nr. 3	Artikkel 80 nr. 3 og 4	
Artikkel 58 nr. 1	Artikkel 81 nr. 1	
Artikkel 58 nr. 2	Artikkel 81 nr. 2	
Artikkel 58 nr. 3	Artikkel 81 nr. 3	
Artikkel 58 nr. 4	Artikkel 81 nr. 4	
Artikkel 58 nr. 5	Artikkel 81 nr. 5	
Artikkel 58a	Artikkel 82	
Artikkel 59	Artikkel 83	
Artikkel 60 nr. 1	Artikkel 84 nr. 1	
Artikkel 60 nr. 2	Artikkel 84 nr. 2	
Artikkel 60 nr. 3	Artikkel 84 nr. 3	
Artikkel 60 nr. 4	Artikkel 84 nr. 4	
Artikkel 61 nr. 1	Artikkel 85 nr. 1	
Artikkel 61 nr. 2	Artikkel 85 nr. 2	
Artikkel 62 nr. 1	Artikkel 86 nr. 1	
Artikkel 62 nr. 2	Artikkel 86 nr. 2	
Artikkel 62 nr. 3	Artikkel 86 nr. 3	

Direktiv 2004/39/EF	Direktiv 2014/65/EU	Forordning (EU) nr. 600/2014
Artikkel 62 nr. 4	Artikkel 86 nr. 4	
Artikkel 62a nr. 1	Artikkel 87 nr. 1	
Artikkel 62a nr. 2	Artikkel 87 nr. 2	
Artikkel 63 nr. 1	Artikkel 88 nr. 1	
Artikkel 63 nr. 2	Artikkel 88 nr. 2	
Artikkel 64	–	–
Artikkel 64a	–	–
Artikkel 65	–	–
Artikkel 66	–	–
Artikkel 67	–	–
Artikkel 68	–	–
Artikkel 69	–	–
Artikkel 70	–	–
Artikkel 71	–	–
Artikkel 72	–	–
Artikkel 73	–	–
Vedlegg I	Vedlegg I	
Vedlegg II	Vedlegg II	

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR
under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,
under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,
etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske sentralbank([1]),
under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité([2]),
etter den ordinære regelverksprosessen([3]) og
ut fra følgende betraktninger:

1) Finanskrisen har avdekket manglende gjennomsiktighet i finansmarkedene, noe som kan ha skadelige sosioøkonomiske virkninger. Økt gjennomsiktighet er et av de felles prinsippene for å styrke finanssystemet, som bekreftet i erklæringen fra G20-lederne i London 2. april 2009. For å øke gjennomsiktigheten og bedre virkemåten for det indre marked for finansielle instrumenter bør det innføres en ny ramme med ensartede krav om gjennomsiktighet med hensyn til transaksjoner på markedene for finansielle instrumenter. Rammen bør omfatte et fullstendig regelverk for et bredt spekter av finansielle instrumenter. Rammen bør supplere kravene til gjennomsiktighet med hensyn til ordrer og transaksjoner med aksjer i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF([4]).
2) Høynivågruppen for finanstilsyn i EU under ledelse av Jacques de Larosière anmodet Unionen om å utarbeide et mer harmonisert regelverk for finansmarkedene. Når det gjelder den framtidige europeiske tilsynsstrukturen, understreket Det europeiske råd 18. og 19. juni 2009 behovet for å innføre et felles europeisk regelverk som skal gjelde for alle finansinstitusjoner på det indre marked.
3) Det nye regelverket bør følgelig bestå av to ulike rettsakter, et direktiv og denne forordning. Disse to rettsaktene bør sammen utgjøre den rettslige rammen for de kravene som skal gjelde for verdipapirforetak, regulerte markeder og leverandører av datarapporteringstjenester. Denne forordning bør derfor leses sammen med direktivet. For å kunne opprette et felles sett regler for visse krav som gjelder for alle institusjoner, unngå potensiell regelverksarbitrasje, skape økt rettssikkerhet og gjøre regelverket mindre komplisert for markedsdeltakerne er det nødvendig å ha et rettslig grunnlag som gjør det mulig å utarbeide en forordning. For å kunne fjerne gjenstående handelshindringer og den betydelige konkurransevridning som skyldes forskjeller mellom nasjonale lovgivninger, og forhindre eventuelle nye handelshindringer og betydelige konkurransevridninger bør det vedtas en forordning som fastsetter ensartede regler som kommer til anvendelse i alle medlemsstater. Denne rettsakten, som får direkte anvendelse, har som mål å bidra på en avgjørende måte til at det indre marked virker tilfredsstillende, og bør derfor være basert på artikkel 114 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) slik den tolkes i rettspraksisen ved Den europeiske unions domstol.
4) Ved direktiv 2004/39/EF ble det fastsatt regler for å gjøre handel med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, mer gjennomsiktig før og etter handel, og for rapportering av transaksjoner med finansielle instrumenter som er opptatt til notering på et regulert marked, til vedkommende myndigheter. Direkti-

---

1 EUT C 161 av 7.6.2012, s. 3.
2 EUT C 143 av 22.5.2012, s. 74.
3 Europaparlamentets holdning av 15. april 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 13. mai 2014.
4 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter, om endring av rådsdirektiv 85/611/EØF og 93/6/EØF og europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF og om oppheving av rådsdirektiv 93/22/EØF (EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1).

vet bør omarbeides for å gjenspeile utviklingen på finansmarkedene på en hensiktsmessig måte og håndtere svakheter og tette smutthull som blant annet ble avdekket i forbindelse med finanskrisen.

5) Bestemmelser om handel og gjennomsiktighetskrav i henhold til ulike regelverk må få direkte anvendelse på alle verdipapirforetak, som bør følge felles regler på alle Unionens markeder for å sikre ensartet anvendelse av felles rammeregler, styrke tilliten til gjennomsiktigheten i markedene i hele Unionen, redusere regelverkets kompleksitet og verdipapirforetakenes kostnader ved å overholde bestemmelsene, særlig for finansinstitusjoner som driver virksomhet over landegrensene, samt bidra til å fjerne konkurransevridning. Vedtakelsen av en forordning som sikrer direkte anvendelse, er den beste løsningen for å oppfylle regelverkets mål og sikre ensartede vilkår ved å hindre innføring av avvikende nasjonale krav som følge av innarbeidingen av et direktiv i nasjonal lovgivning.

6) Det er viktig å sikre at handel med finansielle instrumenter i størst mulig grad foregår på organiserte handelsplasser, og at alle slike handelsplasser er hensiktsmessig regulert. Det utviklet seg visse handelssystemer innenfor rammen av direktiv 2004/39/EF som ikke ble tilstrekkelig dekket av regelverket. Ethvert handelssystem for finansielle instrumenter, for eksempel det som for tiden er kjent som ordrekoplingsnettverk («broker crossing networks»), bør i framtiden reguleres på hensiktsmessig måte og godkjennes som en av typene av multilaterale handelsplasser eller som systematiske internaliserere i henhold til vilkårene fastsatt i denne forordning og i direktiv 2014/65/EU([5]).

7) Definisjonene av begrepene «regulert marked» og «multilateral handelsfasilitet» (MHF) bør klargjøres og nøye tilpasses hverandre for å vise at begge faktisk er former for samme type organisert handel. Definisjonene bør utelukke bilaterale systemer der et verdipapirforetak gjennomfører hver handel for egen regning, også når det opptrer som risikofri motpart mellom kjøper og selger. Regulerte markeder og MHF-er bør ikke ha tillatelse til å utføre kundeordrer ved bruk av egenkapital. Begrepet «system» omfatter alle markeder som består av et regelverk og en handelsplass, så vel som markeder som virker utelukkende på grunnlag av et regelverk. Regulerte markeder og MHF-er er ikke forpliktet til å bruke et «teknisk» system for kopling av ordrer og bør kunne bruke andre handelsprotokoller, herunder systemer der brukerne kan handle mot pristilbud innhentet fra flere leverandører. Et marked som bare består av et regelverk som styrer ulike aspekter ved medlemskap, opptak av instrumenter til notering, handel mellom medlemmer, rapportering og der det er relevant, gjennomsiktighetskrav, er et regulert marked eller en MHF i henhold til denne forordning, og transaksjoner som gjennomføres i henhold til disse reglene, anses for gjennomført i henhold til et regulert markeds eller en MHFs systemer. Begrepet «kjøps- og salgsinteresser» skal forstås i vid betydning og omfatter ordrer, pristilbud og interessemarkeringer.

Et av de viktige kravene gjelder plikten til å føre interessene sammen i systemet ved hjelp av faste regler fastsatt av systemoperatøren. Dette kravet innebærer at de føres sammen etter systemets regler eller ved hjelp av systemets protokoller eller interne driftsprosedyrer, herunder prosedyrene integrert i edb-programvare. Begrepet «faste regler» innebærer at disse reglene ikke gir et regulert marked, en markedsoperatør eller et verdipapirforetak som driver en MHF, anledning til å utøve skjønn med hensyn til hvordan interessene kan samvirke. Definisjonene krever at interessene føres sammen på en slik måte at det fører til en kontrakt, det vil si at utførelsen skjer i henhold til systemets regler, systemets protokoller eller interne driftsprosedyrer.

8) For å gjøre finansmarkedene i Unionen mer gjennomsiktige og effektive og sikre like konkurransevilkår for de ulike handelsplassene som tilbyr multilaterale handelstjenester, er det nødvendig å innføre en ny kategori handelsplass som organisert handelsfasilitet – OHF) for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater og sikre at den reguleres på hensiktsmessig måte og anvender ikke-diskriminerende regler når det gjelder tilgang til handelsplassen. Denne nye kategorien defineres bredt, slik at den nå og i framtiden kan omfatte alle typer organisert utførelse og organisering av handel som ikke tilsvarer eksisterende handelsplassers funksjoner eller regelverksbaserte spesifikasjoner. Det er derfor nødvendig med hensiktsmessige

[5] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

organisatoriske krav og gjennomsiktighetsregler som fremmer effektiv prisdannelse. Den nye kategorien omfatter systemer som kan brukes ved handel med derivater som er egnet for clearing og er tilstrekkelig likvide.

Den bør ikke omfatte systemer der det ikke utføres eller avtales noen egentlige handler, herunder oppslagstavler som brukes for å reklamere for kjøps- og salgsinteresser, andre enheter som samler eller grupperer potensielle kjøps- og salgsinteresser, elektroniske bekreftelsestjenester etter handel eller porteføljekomprimering som reduserer ikke-markedsrelaterte risikoer i eksisterende derivatporteføljer uten å endre porteføljenes markedsrisiko. Porteføljekomprimering kan tilbys av en rekke foretak som ikke som sådanne faller inn under denne forordning eller direktiv 2014/65/EU, som f.eks. sentrale motparter, transaksjonsregistre og verdipapirforetak eller markedsoperatører. Det bør gjøres klart at når verdipapirforetak eller markedsoperatører utfører porteføljekomprimering, får visse bestemmelser i denne forordning og direktiv 2014/65/EU ikke anvendelse i forbindelse med porteføljekomprimeringen. Ettersom verdipapirsentraler vil bli omfattet av de samme kravene som verdipapirforetak når de yter visse investeringstjenester eller utøver visse former for investeringsvirksomhet, bør bestemmelsene i denne forordning og i direktiv 2014/65/EU ikke få anvendelse på foretak som ikke faller inn under disse når de utfører porteføljekomprimering.

9) Den nye OHF-kategorien vil supplere eksisterende typer handelsplasser. Mens regulerte markeder og MHF-er har faste regler for utførelse av transaksjoner, bør operatøren av en OHF utøve skjønn ved utførelse av ordrer, om nødvendig med forbehold for kravene om gjennomsiktighet før handel og forpliktelsen til beste utførelse. Transaksjoner som utføres gjennom en OHF som drives av et verdipapirforetak eller en markedsoperatør, bør derfor være underlagt regler for atferd, beste utførelse og behandling av kundeordrer. Dessuten bør enhver markedsoperatør som har tillatelse til å drive en OHF, overholde bestemmelsene i kapittel 1 i direktiv 2014/65/EU om vilkår og framgangsmåter for godkjenning av verdipapirforetak. Et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, bør kunne utøve skjønn på to ulike nivåer: for det første ved beslutningen om å legge inn en ordre i OHF-en eller tilbakekalle den igjen, og for det andre ved beslutningen om ikke å kople en bestemt ordre med de ordrene som er tilgjengelige i systemet på et gitt tidspunkt, forutsatt at dette er i samsvar med de konkrete instruksene som er mottatt fra kundene, og med forpliktelsen til beste utførelse.

Dersom systemet kopler kundeordrer, bør operatøren kunne beslutte hvorvidt, når og i hvilken utstrekning to eller flere ordrer skal koples i systemet. I samsvar med artikkel 20 nr. 1, 2, 4 og 5 i direktiv 2014/65/EU, og med forbehold for artikkel 20 nr. 3 i direktiv 2014/65/EU, bør foretaket kunne lette forhandlinger mellom kunder for å føre sammen to eller flere potensielt forenlige handelsinteresser i en transaksjon. På begge disse nivåene der det kan utøves et visst skjønn, skal OHF-operatøren ta hensyn til sine forpliktelser i henhold til artikkel 18 og 27 i direktiv 2014/65/EU. En markedsoperatør eller et verdipapirforetak som driver en OHF, bør gjøre det klart for handelsplassens brukere hvordan de vil utøve sitt skjønn. Ettersom en OHF er en reell handelsplass, bør operatøren av handelsplassen være nøytral. Derfor bør verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en, være underlagt krav til ikke-diskriminerende utførelse, og verken verdipapirforetaket eller markedsoperatøren som driver OHF-en, eller noe foretak som er del av samme konsern eller juridiske person som verdipapirforetaket eller markedsoperatøren, bør ha mulighet til å utføre kundeordrer i en OHF ved bruk av egenkapital.

For å lette utførelsen av en eller flere kundeordrer som gjelder obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som ikke er omfattet av clearingplikten i samsvar med artikkel 5 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012([6]), har OHF-operatøren rett til å anvende prinsipalmatchingshandel som definert i direktiv 2014/65/EU, forutsatt at kunden har gitt sitt samtykke til denne prosessen. Når det gjelder statspapirer som det ikke finnes et likvid marked for, bør et verdipapirforetak eller en markedsoperatør som driver en OHF, kunne delta i handel for egen regning, bortsett fra prinsipalmatchingshandel. Når prinsipalmatchingshandel anvendes, skal alle krav om gjennomsiktighet før og etter handel og forpliktelsen til beste utførelse oppfylles. OHF-operatøren eller et

[6] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 av 4. juli 2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre (EUT L 201 av 27.7.2012, s. 1).

foretak som er del av samme konsern eller juridiske person som verdipapirforetaket eller markedsoperatøren, bør ikke opptre som systematisk internaliserer i den OHF-en som den driver. Videre bør en operatør av en OHF være underlagt de samme forpliktelsene som en MHF når det gjelder ansvarlig håndtering av potensielle interessekonflikter.

10) All organisert handel bør utføres på regulerte handelsplasser og være helt gjennomsiktig, både før og etter handelen. Hensiktsmessig tilpassede gjennomsiktighetskrav bør derfor gjelde for alle typer handelsplasser og alle finansielle instrumenter som det handles med der.

11) For å sikre at mer handel skjer på regulerte handelsplasser og gjennom systematiske internaliserere, bør det ved denne forordning innføres en handelsplikt for verdipapirforetak når det gjelder aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, eller som handles på en handelsplass. Denne handelsplikten innebærer at verdipapirforetak har plikt til å gjennomføre alle handler, herunder handler for egen regning og handler i form av utførelse av kundeordrer på et regulert marked, gjennom en MHF eller gjennom en systematisk internaliserer, eller på en tilsvarende handelsplass i en tredjestat. Det bør imidlertid gis unntak fra denne handelsplikten dersom det foreligger en rettmessig grunn. Slike rettmessige grunner kan være når handlene er usystematiske, tilfeldige, uregelmessige og sjeldne eller er tekniske transaksjoner, som handler som overgis («give-up trades»), som ikke bidrar til prisdannelsesprosessen. Et slikt unntak fra handelsplikten bør ikke utnyttes til å omgå de begrensningene som er innført på anvendelse av unntak fra referanseprisen eller fra forhandlede priser, eller til å drive et ordrekoplingsnettverk eller et annet koplingssystem.

Muligheten for at handler kan inngås gjennom en systematisk internaliserer, berører ikke ordningen for systematiske internaliserere som er fastsatt i denne forordning. Hensikten er at dersom verdipapirforetaket selv oppfyller de relevante kriteriene som er fastsatt i denne forordning for å bli betraktet som en systematisk internaliserer i forbindelse med en bestemt aksje, kan handelen inngås på denne måten; dersom verdipapirforetaket imidlertid ikke betraktes som en systematisk internaliserer i forbindelse med den bestemte aksjen, bør det fortsatt kunne inngå handelen gjennom en annen systematisk internaliserer når dette oppfyller dets forpliktelse til beste utførelse, og det har denne muligheten. For å sikre at multilateral handel med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter er hensiktsmessig regulert, bør et verdipapirforetak som driver et internt ordrekoplingssystem på multilateralt grunnlag, også godkjennes som en MHF. Det bør gjøres klart at bestemmelsene om forpliktelsen til beste utførelse i direktiv 2014/65/EU bør anvendes på en slik måte at det ikke er til hinder for handelspliktene i henhold til denne forordning.

12) Handel med depotbevis, børshandlede fond, sertifikater, lignende finansielle instrumenter og aksjer som ikke er opptatt til notering på et regulert marked, foregår stort sett på samme måte og oppfyller et økonomisk mål som praktisk talt er identisk med handelen med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked. Bestemmelsene om gjennomsiktighet med hensyn til aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, bør derfor utvides til å omfatte disse finansielle instrumentene.

13) Samtidig som det erkjennes at det i prinsippet er behov for et regelverk for unntak fra kravet om gjennomsiktighet før handel for å bidra til at markedene virker på en effektiv måte, bør de gjeldende bestemmelsene om unntak på grunnlag av direktiv 2004/39/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 1287/2006([7]) undersøkes nærmere for å fastslå om virkeområdet og de gjeldende vilkårene fortsatt er hensiktsmessige. For å sikre ensartet anvendelse av unntakene fra kravene om gjennomsiktighet før handel med aksjer og eventuelt andre lignende finansielle instrumenter og ikke-aksjerelaterte produkter for bestemte markedsmodeller og ordretyper og -størrelser, bør Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010([8]) («ESMA»),

---

[7] Kommisjonsforordning (EF) nr.?1287/2006 av 10.?august 2006 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF med hensyn til dokumentasjonsplikt for verdipapirforetak, transaksjonsrapportering, markedsinnsyn, opptak av finansielle instrumenter til notering samt definisjon av begreper for nevnte direktivs formål (EUT L 241 av?2.9.2006, s.?1).

[8] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/77/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84).

vurdere i hvilken grad den enkelte søknad om anvendelse av unntak er forenlig med reglene i denne forordning og i delegerte rettsakter fastsatt i denne forordning. ESMAs vurdering bør foreligge i form av en uttalelse i samsvar med artikkel 29 i forordning (EU) nr. 1095/2010. I tillegg bør allerede eksisterende unntak for aksjer gjennomgås av ESMA innen en passende frist, og ESMA bør etter samme framgangsmåte foreta en vurdering av om de fortsatt er forenlige med reglene i denne forordning og i delegerte rettsakter fastsatt i denne forordning.

14) Finanskrisen har avdekket særlige svakheter i den måten opplysninger om handelsmuligheter og priser for andre typer finansielle instrumenter enn aksjer er tilgjengelige på for markedsdeltakerne, særlig med hensyn til tidspunkt, detaljnivå, lik tilgang og pålitelighet. Det bør derfor innføres krav om gjennomsiktighet til rett tid før og etter handel som tar hensyn til de ulike egenskapene og markedsstrukturene ved de bestemte typene finansielle instrumenter som ikke er aksjer, og som bør tilpasses ulike typer handelssystemer, herunder ordreboksystemer eller pristilbudsbaserte systemer, hybridsystemer, handelssystemer med periodiske auksjoner og talebaserte handelssystemer. For å oppnå et hensiktsmessig regelverk for gjennomsiktighet for alle relevante finansielle instrumenter bør disse kravene gjelde for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass. Derfor bør unntak fra kravet om gjennomsiktighet før handel og tilpasninger av kravene når det gjelder utsatt offentliggjøring, kunne gis bare i visse bestemte tilfeller.

15) For å lette verdsettingen av produkter og gjøre prisdannelsen mer effektiv er det nødvendig å innføre et passende nivå av gjennomsiktighet i handelen på markedene for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter og derivater. Strukturerte finansielle produkter bør særlig omfatte verdipapirer med sikkerhet i eiendeler som definert i artikkel 2 nr. 5 i kommisjonsforordning (EF) nr. 809/2004([9]), herunder blant annet sikrede gjeldsforpliktelser.

16) For å sikre ensartede vilkår for ulike handelsplasser bør de samme kravene om gjennomsiktighet før og etter handel gjelde for de ulike typene handelsplasser. Gjennomsiktighetskravene bør tilpasses ulike typer finansielle instrumenter, herunder aksjer, obligasjoner og derivater, og ta hensyn til investorenes og utstedernes interesser, herunder utstedere av statsobligasjoner, og likviditeten i markedet. Kravene bør tilpasses de ulike typene handel, herunder ordreboksystemer og pristilbudsbaserte systemer som prisforespørselssystemer (RFQ) samt hybridsystemer og talebaserte auksjonssystemer, og ta hensyn til transaksjonens størrelse, herunder omsetning, og andre relevante kriterier.

17) For å unngå negativ innvirkning på prisdannelsesprosessen må det innføres en hensiktsmessig ordning for å begrense volumene både for ordrer plassert i systemer som baserer seg på en handelsmetode der prisen bestemmes i samsvar med en referansepris, og for visse forhandlede transaksjoner. Nevnte ordning bør ha en dobbel begrensning, med en volumbegrensning for hver handelsplass som anvender slike unntak, slik at bare en viss prosent av handelen kan gjøres på hver handelsplass, og i tillegg en samlet volumbegrensning som, dersom den overskrides, vil føre til at anvendelsen av disse unntakene vil bli innstilt i hele Unionen. I forbindelse med forhandlede transaksjoner bør ordningen få anvendelse bare på transaksjoner som utføres innenfor gjeldende volumvektet kjøpskurs-salgskurs-differanse som gjenspeiles i ordreboken eller i prisstillernes bud på handelsplassen som driver dette systemet. Den bør ikke omfatte forhandlede transaksjoner med illikvide aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter, og heller ikke transaksjoner som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris, ettersom de ikke bidrar til prisdannelsesprosessen.

18) For å sikre at handelen på OTC-markeder ikke truer effektiv prisdannelse eller gjennomsiktige og like konkurransevilkår mellom ulike kategorier av handler, bør det stilles hensiktsmessige krav om gjennomsiktighet før handel til verdipapirforetak som handler for egen regning med finansielle instrumenter på OTC-markedet, i den utstrekning de handler i egenskap av systematiske internaliserere med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som det finnes et likvid marked for, og obli-

---

[9] Kommisjonsforordning (EF) nr. 809/2004 av 29. april 2004 om gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF med hensyn til opplysninger i prospekter og deres format, innlemming av opplysninger ved henvisning og offentliggjøring av slike prospekter samt annonsering (EUT L 149 av 30.4.2004, s. 1).

gasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass, og som det finnes et likvid marked for.

19) Et verdipapirforetak som utfører kundeordrer ved bruk av egenkapital, bør betraktes som en systematisk internaliserer, med mindre transaksjonene utføres sporadisk, tilfeldig og uregelmessig utenfor en handelsplass. Dermed bør systematiske internaliserere defineres som verdipapirforetak som på et organisert, hyppig og systematisk grunnlag i vesentlig grad handler for egen regning ved å utføre kundeordrer utenfor en handelsplass. Kravene i denne forordning til systematiske internaliserere bør få anvendelse bare på verdipapirforetak i forhold til det enkelte finansielle instrument, for eksempel på ISIN-kodenivå, der det er en systematisk internaliserer. For å sikre en objektiv og formålstjenlig anvendelse på verdipapirforetak av definisjonen av systematisk internaliserer bør det være fastsatt en terskel for systematisk internalisering med nøyaktig angivelse av hva som menes med hyppig og systematisk grunnlag og vesentlig grad.

20) Mens en OHF er ethvert system der flere tredjemenns kjøps- og salgsinteresser samvirker i systemet, bør en systematisk internaliserer ikke tillates å føre sammen tredjemenns kjøps- og salgsinteresser. For eksempel bør en handelsplass med bare én mellommann («single-dealer platform»), der handelen alltid skjer med ett eneste verdipapirforetak, betraktes som en systematisk internaliserer, forutsatt at den oppfyller kravene i denne forordning. En handelsplass med flere mellommenn («multi-dealer platform»), der flere mellommenn samhandler i forbindelse med samme finansielle instrument, bør imidlertid ikke betraktes som en systematisk internaliserer.

21) Systematiske internaliserere bør på grunnlag av sin forretningsstrategi og på en objektiv, ikke-diskriminerende måte kunne bestemme hvilke kunder som skal få tilgang til deres pristilbud, og de bør kunne skille mellom ulike kategorier kunder og også ha rett til å ta hensyn til forskjeller mellom kundene, for eksempel når det gjelder kredittrisiko. Systematiske internaliserere bør ikke være forpliktet til å offentliggjøre bindende pristilbud, utføre kundeordrer og gi tilgang til sine pristilbud i forbindelse med transaksjoner over standard markedsstørrelse eller ikke-aksjerelaterte transaksjoner som er større enn den størrelsen som er fastsatt for det berørte finansielle instrument. Vedkommende myndigheter bør kontrollere hvordan systematiske internaliserere oppfyller sine forpliktelser, og for dette formål bør nødvendig informasjon gjøres tilgjengelig for dem.

22) Denne forordning har ikke som mål å kreve at reglene for gjennomsiktighet før handel skal anvendes på transaksjoner som utføres på et OTC-marked, med mindre de utføres av systematiske internaliserere.

23) Markedsdata bør være lett og raskt tilgjengelige for brukerne i en så detaljert form som mulig for at investorer og de leverandørene som yter datatjenester som dekker deres behov, i størst mulig grad skal kunne utvikle skreddersydde dataløsninger. Opplysninger om gjennomsiktighet før og etter handel bør derfor offentliggjøres på en tilstrekkelig oppdelt måte for å redusere markedsdeltakernes kostnader ved kjøp av markedsdata.

24) Medlemsstatene og ESMA bør anvende europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF([10]) og europaparlaments- og rådsdirektiv (EF) nr. 45/2001([11]) fullt ut på utveksling, overføring og behandling av personopplysninger med henblikk på denne forordning, særlig avdeling IV.

25) Ettersom partene på G20-toppmøtet i Pittsburgh 25. september 2009 ble enige om å flytte handelen med standardiserte OTC-derivatkontrakter til børser eller i relevante tilfeller til elektroniske handelsplasser, bør det fastsettes en formell regelverksbasert framgangsmåte for å tillate handel mellom finansielle motparter og store ikke-finansielle motparter med alle derivater som anses egnet for clearing, og som er tilstrekkelig likvide, på ulike handelsplasser som er omfattet av et tilsvarende regelverk og tillater deltakerne å handle med flere ulike motparter. For å vurdere om likviditeten er tilstrekkelig bør det tas hensyn til særtrekkene ved de nasjonale markedene, herunder antallet og typen markedsdeltakere på et gitt marked, og transaksjonskjennetegn, som transaksjonenes størrelse og hyppighet på det aktuelle markedet.

---

[10] Europaparlaments- og rådsdirektiv?95/46/EF av 24.?oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31).

[11] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 23.11.1995, s. 1).

Et marked for en produktklasse av derivater er likvid når det kjennetegnes av et stort antall aktive markedsdeltakere, herunder en passende blanding av likviditetstilbydere og likviditetstakere, i forhold til antall produkter som handles, som hyppig utfører handler med disse produktene i et mindre omfang enn det som betegnes som et stort omfang. Slik markedsvirksomhet bør kjennetegnes av et stort antall hvilende kjøps- og salgstilbud innenfor det aktuelle derivatet, som fører til liten kjøpskurs-salgskurs-differanse for en transaksjon av normal markedsstørrelse. Ved vurderingen av om likviditeten er tilstrekkelig, bør det tas hensyn til at likviditeten for et derivat kan variere betydelig avhengig av markedsvilkår og dets livssyklus.

26) Ettersom partene på G20-toppmøtet i Pittsburgh 25. september 2009 ble enige om å flytte handelen med standardiserte OTC-derivatkontrakter til børser eller i relevante tilfeller til elektroniske handelsplasser, og ettersom flere av disse produktene har relativt lav likviditet, bør det fastsettes et hensiktsmessig utvalg av kvalifiserte handelsplasser der handel kan finne sted i samsvar med denne forpliktelsen. Alle kvalifiserte handelsplasser bør være underlagt nært samordnede reguleringskrav med hensyn til organisatoriske og driftsmessige aspekter, ordninger for å redusere interessekonflikter, overvåking av all transaksjonsvirksomhet, gjennomsiktighet før og etter handel som er spesielt tilpasset ulike typer finansielle instrumenter og handelssystemer, og mulighet for at flere tredjemenns handelsinteresser kan samvirke. Likevel bør operatører av handelsplasser ha mulighet til å ordne transaksjoner i samsvar med denne forpliktelsen mellom flere tredjemenn etter eget skjønn, for å forbedre vilkårene for utførelse og likviditet.

27) Forpliktelsen til å gjennomføre transaksjoner med derivater som tilhører en klasse av derivater som er erklært å være underlagt handelsplikten på et regulert marked, en MHF, en OHF eller en tredjestats handelsplass, bør ikke få anvendelse på komponenter i risikoreduserende tjenester etter handel som ikke er prisdannende, og som reduserer ikke-markedsrelaterte risikoer når det gjelder derivatporteføljer, herunder eksisterende OTC-derivatporteføljer i henhold til forordning (EU) nr. 648/2012, uten å endre porteføljenes markedsrisiko. Selv om det er hensiktsmessig å fastsette særlige bestemmelser for porteføljekomprimering, har denne forordning ikke som mål å forhindre bruk av andre risikoreduserende tjenester etter handel.

28) Handelsplikten som er fastsatt for disse derivatene, bør gi mulighet for effektiv konkurranse mellom kvalifiserte handelsplasser. Derfor bør nevnte handelsplasser ikke kunne kreve eneretter når det gjelder derivater som er underlagt handelsplikten, og hindre andre handelsplasser i å tilby handel med slike finansielle instrumenter. For at konkurransen mellom handelsplasser for derivater skal være reell, er det avgjørende at handelsplassene har en ikke-diskriminerende og gjennomsiktig tilgang til sentrale motparter. Ikke-diskriminerende tilgang til en sentral motpart bør innebære at en handelsplass har rett til ikke-diskriminerende behandling av kontrakter som handles gjennom dens system, når det gjelder krav til sikkerhet, avregning («netting») av økonomisk likeverdige kontrakter og kryssberegning av marginer med korrelerte kontrakter clearet av samme sentrale motpart, samt ikke-diskriminerende clearingavgifter.

29) Vedkommende myndigheters myndighet bør suppleres med en klar ordning for å forby eller begrense markedsføring, distribusjon og salg av ethvert finansielt instrument eller strukturert innskudd som vekker alvorlig bekymring for investorvernet, finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet, i kombinasjon med hensiktsmessige samordnings- og beredskapsfullmakter til ESMA, eller, når det gjelder strukturerte innskudd, til Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet) (EBA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010([12]). For at vedkommende myndigheter, og i unntakstilfeller ESMA eller EBA, skal kunne utøve denne myndigheten, bør et antall særlige vilkår være oppfylt. Når disse vilkårene er oppfylt, bør vedkommende myndighet, eller i unntakstilfeller ESMA eller EBA, kunne innføre et forbud eller en begrensning av forsiktighetshensyn, før et finansielt instrument eller et strukturert innskudd markedsføres, distribueres eller selges til kunder.

---

[12] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).

Nevnte myndighet innebærer ikke noe krav om å innføre eller søke om godkjenning eller lisens for et produkt hos vedkommende myndighet, ESMA eller EBA, og fritar ikke verdipapirforetak for ansvaret for å oppfylle alle relevante krav i denne forordning og i direktiv 2014/65/EU. Varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet bør være ett av kriteriene for at vedkommende myndigheter skal intervenere og treffe tiltak for å motvirke eventuelle negative eksterne virkninger på varemarkedene av virksomhet på finansmarkedene. Dette gjelder særlig markedene for landbruksvarer, hvis formål er å garantere sikker matforsyning til befolkningen. I disse tilfellene bør tiltakene samordnes med vedkommende myndigheter for de berørte varemarkedene.

30) Vedkommende myndigheter bør gi ESMA nærmere opplysninger om alle anmodninger om å redusere en posisjon i forbindelse med en derivatkontrakt, om eventuelle grenser i enkelttilfeller og om eventuelle forhåndsfastsatte posisjonsgrenser for å oppnå bedre samordning og tilnærming i utøvelsen av denne myndigheten. De viktigste opplysningene om eventuelle forhåndsfastsatte posisjonsgrenser som en vedkommende myndighet anvender, bør offentliggjøres på ESMAs nettsted.

31) ESMA bør kunne be enhver person om opplysninger om dennes posisjon i en derivatkontrakt, kreve at denne posisjonen reduseres og begrense en persons mulighet til å gjennomføre enkeltstående transaksjoner som gjelder varederivater. ESMA bør deretter underrette vedkommende myndigheter om de tiltakene som foreslås, og offentliggjøre disse tiltakene.

32) Opplysninger om transaksjoner med finansielle instrumenter bør rapporteres til vedkommende myndigheter, slik at de kan avdekke og undersøke potensielle tilfeller av markedsmisbruk, overvåke at markedene virker på en rettferdig og ordnet måte samt overvåke verdipapirforetakenes virksomhet. Dette tilsynet omfatter alle finansielle instrumenter som handles på en handelsplass, og finansielle instrumenter der det underliggende instrumentet er et finansielt instrument som handles på en handelsplass, eller der det underliggende instrumentet er en indeks eller en kurv bestående av finansielle instrumenter som handles på en handelsplass. Kravet bør gjelde uansett om transaksjonene med noen av disse finansielle instrumentene utføres på en handelsplass eller ikke. For ikke å påføre verdipapirforetakene unødvendige administrative byrder bør rapporteringskravet ikke gjelde finansielle instrumenter som ikke lett blir gjenstand for markedsmisbruk. I rapportene bør det benyttes en identifikator for juridiske personer i tråd med forpliktelsene inngått på G20-toppmøtet. ESMA bør rapportere til Kommisjonen om hvordan rapporteringen til vedkommende myndigheter fungerer, og Kommisjonen bør treffe tiltak for å foreslå eventuelle endringer.

33) Operatøren av en handelsplass bør gi sin vedkommende myndighet relevante referansedata for finansielle instrumenter. Vedkommende myndigheter skal sende slike meldinger omgående til ESMA, som skal offentliggjøre dem umiddelbart på sitt nettsted, slik at ESMA og vedkommende myndigheter kan bruke, analysere og utveksle transaksjonsrapporter.

34) For at transaksjonsrapportene skal kunne fungere som et verktøy for å overvåke markedet, bør de inneholde opplysninger om hvem som har truffet investeringsbeslutningen, og hvem som har ansvar for å utføre den. I tillegg til gjennomsiktighetsordningen som er fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 236/2012([13]), vil opplysninger om shortsalg gi vedkommende myndigheter nyttige tilleggsopplysninger som gjør det mulig for dem å overvåke nivåene av shortsalg. Vedkommende myndigheter bør ha full tilgang til dokumentasjonen på alle trinn i utførelsen av ordren, fra den opprinnelige beslutningen om handel og fram til gjennomføringen. Verdipapirforetak bør derfor føre register over alle sine ordrer og alle sine transaksjoner med finansielle instrumenter, og skal føre register over alle ordrer som legges inn i deres systemer. ESMA bør samordne utvekslingen av opplysninger mellom vedkommende myndigheter for å sikre at de har tilgang til alle registre over transaksjoner og ordrer som gjelder finansielle instrumenter de fører tilsyn med, herunder transaksjoner og ordrer som utføres på handelsplasser utenfor deres territorium.

35) Dobbeltrapportering av samme opplysninger bør unngås. Rapporter som overføres til transaksjonsregistre som er registrert eller godkjent i henhold til forordning (EU) nr. 648/2012 for de berørte finansielle instrumentene, og som inneholder alle de opplysningene som er nødvendige for transaksjonsrapporterings-

[13] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 236/2012 av 14. mars 2012 om shortsalg og visse sider ved kredittbytteavtaler (EUT L 86 av 24.3.2012, s. 1).

formål, bør det ikke være nødvendig å rapportere til vedkommende myndigheter, men de bør oversendes til dem fra transaksjonsregistrene. Forordning (EU) nr. 648/2012 bør derfor endres.

36) All utveksling eller overføring av opplysninger mellom vedkommende myndigheter bør skje i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger som fastsatt i direktiv 95/46/EF. Enhver utveksling eller overføring av opplysninger fra ESMA bør være i samsvar med reglene for overføring av personopplysninger fastsatt i forordning (EF) nr. 45/2001, som fullt ut får anvendelse på behandlingen av personopplysninger med henblikk på denne forordning.

37) Forordning (EU) nr. 648/2012 fastsetter kriteriene for hvilke klasser av OTC-derivater som bør omfattes av clearingplikten. Den hindrer konkurransevridning ved å kreve ikke-diskriminerende tilgang for handelsplasser til sentrale motparter som tilbyr clearing av OTC-derivater, og ikke-diskriminerende tilgang for sentrale motparter til handelsplassenes transaksjonsopplysninger. Ettersom OTC-derivater defineres som derivatkontrakter der handelen ikke inngås på et regulert marked, er det nødvendig å innføre lignende krav for regulerte markeder i henhold til denne forordning. Derivater som handles på regulerte markeder, bør også cleares sentralt.

38) I tillegg til de kravene i direktiv 2004/39/EF og i direktiv 2014/65/EU som hindrer medlemsstatene i urettmessig å begrense tilgangen til infrastruktur etter handel, som systemer med sentrale motparter og oppgjørssystemer, er det nødvendig at denne forordning fjerner forskjellige andre kommersielle hindringer som kan brukes til å hindre konkurranse i forbindelse med clearing av finansielle instrumenter. For å unngå all diskriminerende praksis bør sentrale motparter godta å cleare transaksjoner som er utført på ulike handelsplasser, forutsatt at nevnte handelsplasser oppfyller de driftsmessige og tekniske kravene fastsatt av den sentrale motparten, herunder krav til risikostyring. En sentral motpart bør gi tilgang dersom visse tilgangskriterier fastsatt i tekniske reguleringsstandarder er oppfylt. Når det gjelder nylig etablerte sentrale motparter som har vært godkjent eller anerkjent i mindre enn tre år på det tidspunkt denne forordning trer i kraft, bør vedkommende myndigheter når det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter, ha mulighet til å godkjenne en overgangsperiode på inntil to og et halvt år før de utsettes for full ikke-diskriminerende tilgang. Dersom en sentral motpart velger å benytte seg av overgangsordningen, bør den imidlertid ikke benytte retten til tilgang til en handelsplass i henhold til denne forordning så lenge overgangsordningen gjelder. Videre bør ingen handelsplass med nær forbindelse til samme sentrale motpart kunne benytte retten til tilgang til en sentral motpart i henhold til denne forordning så lenge overgangsordningen gjelder.

39) Forordning (EU) nr. 648/2012 fastsetter vilkårene for når ikke-diskriminerende tilgang mellom sentrale motparter og handelsplasser bør gis for OTC-derivater. I forordning (EU) nr. 648/2012 defineres OTC-derivater som derivater der handelen ikke inngås på et regulert marked eller på et marked i en tredjestat som anses som likeverdig med et regulert marked i samsvar med artikkel 19 nr. 6 i direktiv 2004/39/EF. For å unngå huller og overlapping og sikre samsvar mellom forordning (EU) nr. 648/2012 og denne forordning bør kravene fastsatt i denne forordning om ikke-diskriminerende tilgang mellom sentrale motparter og handelsplasser gjelde for derivater som handles på regulerte markeder eller på et marked i en tredjestat som anses som likeverdig med et regulert marked i samsvar med direktiv 2014/65/EU, og for alle finansielle instrumenter som ikke er derivater.

40) Det bør fastsettes krav om at handelsplasser skal gi tilgang, herunder til transaksjonsopplysninger, på gjennomsiktig og ikke-diskriminerende grunnlag for sentrale motparter som ønsker å cleare transaksjoner utført på en handelsplass. Dette bør imidlertid ikke kreve bruk av samvirkingsavtaler ved clearing av transaksjoner med derivater eller skape likviditetsfragmentering på en måte som kan hindre markedene i å virke på en smidig og ordnet måte. En handelsplass bør nekte tilgang bare dersom visse tilgangskriterier fastsatt i tekniske reguleringsstandarder ikke er oppfylt. Når det gjelder børshandlede derivater, ville det være urimelig å kreve at mindre handelsplasser, særlig slike som har nær forbindelse til sentrale motparter, umiddelbart oppfyller kravene om ikke-diskriminerende tilgang dersom de ennå ikke har tilegnet seg den tekniske kapasiteten som kreves for å konkurrere på like vilkår med størsteparten av markedet for infrastruktur etter handel. Derfor bør handelsplasser under den relevante terskelen

ha mulighet til å velge at de selv, og dermed også deres tilknyttede sentrale motparter, skal unntas fra kravene om ikke-diskriminerende tilgang med hensyn til børshandlede derivater i en periode på 30 måneder, med mulighet for påfølgende forlengelse. Dersom en handelsplass velger å bli unntatt, bør den imidlertid ikke benytte retten til tilgang til en sentral motpart i henhold til denne forordning så lenge unntaket gjelder.

Videre bør ingen sentral motpart med nær forbindelse til denne handelsplassen kunne benytte retten til tilgang til en handelsplass i henhold til denne forordning så lenge unntaket gjelder. Forordning (EU) nr. 648/2012 fastsetter at i tilfeller der kommersielle rettigheter og immaterialrettigheter gjelder finansielle tjenester knyttet til derivatkontrakter, bør det være lisenser tilgjengelig på vilkår som står i forhold til formålet, og som er rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende. Derfor bør sentrale motparter og andre handelsplasser på vilkår som står i forhold til formålet, og som er rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende, ha tilgang til lisenser for og opplysninger om referanseverdiene som brukes for å fastsette verdien av finansielle instrumenter, og lisensen bør gis på rimelige forretningsvilkår. Når en ny referanseverdi utvikles etter at denne forordning har trådt i kraft, bør lisensplikten inntre 30 måneder etter at handelen med et finansielt instrument som viser til samme referanseverdi, begynte, eller det ble opptatt til notering, uten at dette påvirker anvendelsen av konkurransereglene. Tilgang til lisenser er avgjørende for å lette tilgangen mellom handelsplasser og sentrale motparter i henhold til artikkel 35 og 36 ettersom lisensavtaler ellers fortsatt kunne ha hindret tilgangen mellom handelsplasser og sentrale motparter som de har anmodet om tilgang til.

Hensikten med å fjerne hindringer og få slutt på diskriminerende praksis er å øke konkurransen i forbindelse med clearing av og handel med finansielle instrumenter for å redusere investerings- og lånekostnadene, fjerne kilder til ineffektivitet og fremme nyskaping på markedene i Unionen. Kommisjonen bør fortsatt nøye overvåke utviklingen av infrastrukturen etter handel og bør om nødvendig intervenere for å hindre at det oppstår konkurransevridning på det indre marked, særlig der tilgang til infrastruktur eller til referanseverdier er nektet i strid med artikkel 101 eller 102 i TEUV. Lisensavgiftene i henhold til denne forordning bør ikke påvirke den generelle plikten eiere av referanseverdier har i henhold til Unionens konkurranserett, og særlig i henhold til artikkel 101 og 102 i TEUV, med hensyn til referanseverdier som er nødvendige for å komme inn på et nytt marked. Tillatelse fra vedkommende myndigheter til ikke å anvende retten til tilgang i overgangsperioder, utgjør ingen godkjenning eller endring av en godkjenning.

41) Tjenester som ytes av tredjestatsforetak i Unionen, er underlagt nasjonale ordninger og krav. Det er store forskjeller mellom disse ordningene, og foretak som er godkjent i samsvar med dem, har ikke adgang til å yte tjenester eller etableringsrett i andre medlemsstater enn der de er etablert. Det bør innføres felles rammeregler på EU-plan. Denne ordningen bør harmonisere dagens fragmenterte regelverk, sørge for rettssikkerhet for og ensartet behandling av tredjestatsforetak som etablerer seg i Unionen, sikre at Kommisjonen har vurdert tredjestatenes rammer for tilsyn og god forretningsskikk som faktisk likeverdige, samt sikre et sammenlignbart vernenivå for kunder i Unionen som mottar tjenester fra tredjestatsforetak.

Ved anvendelsen av ordningen bør Kommisjonen og medlemsstatene prioritere de områdene som omfattes av forpliktelsene inngått på G20-toppmøtet, og avtalene med Unionens største handelspartnere, og de bør ta hensyn til den sentrale rollen som Unionen spiller på finansmarkedene verden over, og sikre at anvendelsen av krav fra tredjestater verken hindrer Unionens investorer og utstedere i å investere i og skaffe finansiering fra tredjestater eller investorer og utstedere fra tredjestater i å investere i, reise kapital i eller motta andre finansielle tjenester på EU-markedet, med mindre dette er nødvendig for tilsynsformål og bygger på objektive fakta. Når Kommisjonen foretar sin vurdering, bør den ta hensyn til Den internasjonale organisasjon for tilsynsmyndigheter på verdipapirområdets (IOSCO) mål og prinsipper for regulering på verdipapirområdet og dens anbefalinger, med IOSCOs endringer og tolkning.

Dersom det ikke er mulig å fastslå at det foreligger faktisk likeverdighet, forblir tredjestatsforetaks tjenesteyting i Unionen underlagt de nasjonale ordningene. Kommisjonen bør selv ta initiativ til å innlede likeverdighetsvurderingene. Medlemsstatene bør kunne melde sin interesse for at Kommisjonen skal gjennomføre en likeverdighetsvurdering av en

eller flere tredjestater, uten at Kommisjonen dermed er forpliktet til å gjennomføre likeverdighetsvurderingen. Likeverdighetsvurderingen bør være resultatbasert og bedømme i hvilken grad den berørte tredjestats rammeregler for regulering og tilsyn oppnår en likeverdig og tilfredsstillende reguleringsvirkning, og i hvilken grad de oppnår de samme målene som unionsretten. Når Kommisjonen innleder disse likeverdighetsvurderingene, bør den kunne prioritere mellom jurisdiksjonene i tredjestater, idet det tas hensyn til hvor viktig resultatet av vurderingen er for foretak og kunder i Unionen, om det foreligger tilsyns- og samarbeidsavtaler mellom tredjestaten og medlemsstatene, om det foreligger et effektivt likeverdig system for anerkjennelse av verdipapirforetak som har tillatelse i henhold til utenlandske rettsordener, samt om tredjestaten er interessert i og villig til å delta i likeverdighetsvurderingen. Kommisjonen bør overvåke alle betydelige endringer i tredjestatens rammeregler for regulering og tilsyn og ved behov ta beslutningen om likeverdighet opp til ny vurdering.

42) I henhold til denne forordning bør tjenesteyting uten filialer begrenses til kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder. Slik yting bør registreres hos ESMA og underlegges tilsyn i tredjestaten. Det bør finnes forsvarlige samarbeidsordninger mellom ESMA og vedkommende myndigheter i tredjestaten.

43) De bestemmelsene i denne forordning som regulerer tredjestatsforetaks tjenesteyting eller utøvelse av virksomhet, bør ikke påvirke den muligheten personer etablert i Unionen har til på eget initiativ å motta investeringstjenester fra et tredjestatsforetak, eller som verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner i Unionen har til på eget initiativ å motta investeringstjenester eller -virksomhet fra et tredjestatsforetak, eller som en kunde har til på eget initiativ å motta investeringstjenester fra et tredjestatsforetak med medvirkning fra en slik kredittinstitusjon eller et slikt verdipapirforetak. Når et tredjestatsforetak yter tjenester til en person etablert i Unionen på dennes eget initiativ, bør tjenestene ikke anses som ytt på Unionens territorium. Når et tredjestatsforetak oppsøker kunder eller potensielle kunder i Unionen, eller markedsfører eller reklamerer for investeringstjenester eller -virksomhet sammen med tilleggstjenester i Unionen, bør dette ikke betraktes som tjenester som ytes på kundens eget initiativ.

44) Når det gjelder anerkjennelse av tredjestatsforetak, og i samsvar med Unionens internasjonale forpliktelser i henhold til avtalen om opprettelse av Verdens handelsorganisasjon, herunder Generalavtalen om handel med tjenester, bør beslutninger om fastsettelse av at tredjestaters rammeregler for regulering og tilsyn er likeverdige med Unionens, treffes bare dersom tredjestatens rettslige og tilsynsmessige ramme fastsetter et effektivt likeverdig system for anerkjennelse av verdipapirforetak som har tillatelse i henhold til utenlandske rettsordener, i samsvar med blant annet de allmenne målene og standardene for regulering som G20 fastsatte i september 2009, og som er å bedre gjennomsiktigheten i derivatmarkedene, redusere systemrisiko og verne mot markedsmisbruk. Et slikt system bør anses som likeverdig dersom det sikrer at resultatet av de gjeldende rammereglene i det vesentlige svarer til Unionens krav, og det bør anses som effektivt dersom disse reglene anvendes på en ensartet måte.

45) Det har forekommet ulike former for bedrageri på annenhåndsspotmarkedet for utslippskvoter, noe som kan undergrave tilliten til ordningen for handel med utslippskvoter opprettet ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF([14]), og det treffes tiltak for å styrke systemet med registre over EUs utslippskvoter og vilkårene for å åpne en konto for handel med slike utslippskvoter. For å styrke disse markedenes integritet og sikre at de virker effektivt, herunder et omfattende tilsyn med handelsvirksomheten, bør tiltakene truffet i henhold til direktiv 2003/87/EF utfylles ved å legge utslippskvoter helt inn under virkeområdet for denne forordning og direktiv 2014/65/EU samt europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014([15]) og europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/57/EU([16]),

---

[14] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet og om endring av rådsdirektiv 96/61/EF (EUT L 275 av 25.10.2003, s. 32).

[15] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk (markedsmisbruksforordningen) og om oppheving av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/6/EF og kommisjonsdirektiv 2003/124/EF, 2003/125/EF og 2004/72/EF (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 1).

[16] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/57/EU av 15. mai 2014 om strafferettslige sanksjoner for markedsmisbruk (markedsmisbruksdirektivet) (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 179).

ved å klassifisere dem som finansielle instrumenter.

46) Kommisjonen bør gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV. Det bør særlig vedtas delegerte rettsakter om utvidelse av virkeområdet for visse bestemmelser i denne forordning til sentralbanker i tredjestater, nærmere opplysninger om definisjoner, særlige kostnadsrelaterte bestemmelser som gjelder tilgjengeligheten av markedsdata, tilgang til pristilbud, ved eller under hvilke størrelser et foretak skal utføre transaksjoner med enhver annen kunde som et pristilbud er tilgjengelig for, porteføljekomprimering og fastsettelse av vilkårene for at tiltak truffet av ESMA, EBA eller vedkommende myndigheter, kan være berettiget dersom det foreligger et alvorlig problem knyttet til investorvern, eller en trussel mot investorvernet, mot finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen, ESMAs myndighet med hensyn til posisjonshåndtering, forlengelse av overgangsperioden i henhold til artikkel 35 nr. 5 i denne forordning for et visst tidsrom og om unntaket fra virkeområdet for visse bestemmelser i denne forordning for børshandlede derivater i et visst tidsrom. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør når den forbereder og utarbeider delegerte rettsakter, sikre at de berørte dokumenter oversendes samtidig, i rett tid og på en egnet måte til Europaparlamentet og Rådet.

47) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføring av denne forordning bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet med hensyn til beslutningen om likeverdighet for tredjestaters rettslige og tilsynsmessige rammer for tjenester som ytes av tredjestatsforetak eller handelsplasser i tredjestater, for å avgjøre om de er kvalifisert til å være handelsplass for derivater som er underlagt handelsplikten, og med hensyn til tilgang for sentrale motparter og handelsplasser etablert i tredjestater til handelsplasser og sentrale motparter etablert i Unionen. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011([17]).

48) Ettersom målene for denne forordning, som er å fastsette ensartede krav for finansielle instrumenter med hensyn til offentliggjøring av opplysninger om handel, rapportering av transaksjoner til vedkommende myndigheter, handel med derivater og aksjer på organiserte handelsplasser, ikke-diskriminerende tilgang til sentrale motparter og handelsplasser og til referanseverdier, myndighet med hensyn til produktintervensjon og med hensyn til posisjonshåndtering og posisjonsgrenser og tredjestatsforetaks yting av investeringstjenester eller -virksomhet, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene ettersom det, selv om nasjonale vedkommende myndigheter har bedre forutsetninger for å overvåke markedsutviklingen, bare er mulig å forstå den samlede virkningen av problemene knyttet til gjennomsiktighet i forbindelse med handel, transaksjonsrapportering, derivathandel og forbud mot produkter og praksis på unionsplan, men snarere, på grunn av sitt omfang og sine virkninger, bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

49) Ingen tiltak som treffes av en vedkommende myndighet eller av ESMA ved utførelsen av deres oppgaver, bør direkte eller indirekte diskriminere en medlemsstat eller gruppe av medlemsstater som sted for yting av investeringstjenester og -virksomhet i noen valuta. Ingen tiltak som treffes av EBA ved utførelsen av dens oppgaver, bør direkte eller indirekte diskriminere en medlemsstat eller gruppe av medlemsstater.

50) Tekniske standarder for finansielle tjenester bør sikre tilstrekkelig vern av innskytere, investorer og forbrukere i hele Unionen. ESMA er et organ med høyt spesialisert sakkunnskap, og det ville derfor være hensiktsmessig å gi denne myndigheten i oppgave å utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder som ikke innebærer politiske valg, med sikte på framlegging for Kommisjonen.

51) Kommisjonen bør vedta utkastene til tekniske reguleringsstandarder som ESMA utarbeider om de nærmere vilkårene for kravene om gjennomsiktighet for handel, om tiltak som gjennomføres som et ledd i penge- eller valutapolitikk eller politikk for finansiell stabilitet,

---

[17] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

og de typene transaksjoner som berøres i henhold til denne forordning, om nærmere vilkår for unntak fra kravene om gjennomsiktighet før handel, om ordninger for å utsette offentliggjøring etter handel, om plikten til å gjøre opplysningene før og etter handel tilgjengelige hver for seg, om kriteriene for anvendelse av kravene om gjennomsiktighet før handel på systematiske internaliserere, om verdipapirforetaks offentliggjøring etter handel, om innholdet i og hyppigheten av anmodninger om opplysninger med henblikk på beregninger i forbindelse med gjennomsiktighet samt andre beregninger, om transaksjoner som ikke bidrar til prisdannelsesprosessen, om ordreopplysninger som skal bevares, om transaksjonsrapportenes innhold og spesifikasjoner, om innhold og spesifikasjoner for referansedata for finansielle instrumenter, om de typene kontrakter som har en direkte, betydelig og forutsigbar virkning i Unionen, og de tilfellene der handelsplikten for derivater er nødvendig, om kravene om at systemer og framgangsmåter skal sikre at transaksjoner med clearede derivater sendes inn og godkjennes for clearing, om spesifisering av ulike ordninger for indirekte clearingtjenester, om derivater som omfattes av et krav om handel på organiserte handelsplasser, om ikke-diskriminerende tilgang til en sentral motpart og til en handelsplass, om ikke-diskriminerende tilgang til og lisensplikt for referanseverdier og om de opplysningene som et tredjestatsforetak bør framlegge for ESMA når det søker om registrering. Kommisjonen bør vedta disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder ved hjelp av delegerte rettsakter i henhold til artikkel 290 i TEUV og i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

52) I artikkel 95 i direktiv 2014/65/EU er det fastsatt en overgangsbestemmelse om unntak for visse C6-energiderivatkontrakter. De tekniske standardene som spesifiserer clearingplikten, og som ESMA har utarbeidet i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav b) i forordning (EU) nr. 648/2012, bør derfor ta hensyn til dette og ikke innføre clearingplikt for derivatkontrakter som senere vil bli omfattet av overgangsbestemmelsen om unntak for C6-energiderivatkontrakter.

53) Anvendelsen av kravene i denne forordning bør utsettes for å kunne tilpasses anvendelsen av de innarbeidede bestemmelsene i det omarbeidede direktivet og for å fastsette alle viktige gjennomføringstiltak. Hele regelverkspakken bør altså komme til anvendelse på samme tidspunkt. Anvendelsen av myndigheten til å vedta gjennomføringstiltak bør imidlertid ikke utsettes ettersom det så snart som mulig bør treffes tiltak for å utarbeide og vedta nevnte gjennomføringstiltak.

54) Denne forordning er forenlig med de grunnleggende rettigheter og de prinsipper som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, særlig retten til vern av personopplysninger (artikkel 8), frihet til å drive næringsvirksomhet (artikkel 16), retten til forbrukervern (artikkel 38), retten til effektiv klageadgang og rettferdig rettergang (artikkel 47) og retten til ikke å bli domfelt eller straffet to ganger for samme straffbare handling (artikkel 50), og må anvendes i samsvar med disse rettighetene og prinsippene.

55) EUs datatilsynsorgan har blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i forordning (EF) nr. 45/2001 og avga en uttalelse 10. februar 2012([18]) .

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Avdeling I

Formål, virkeområde og definisjoner

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. I denne forordning fastsettes ensartede krav med hensyn til følgende:
   a) offentliggjøring av opplysninger om handel,
   b) rapportering av transaksjoner til vedkommende myndigheter,
   c) handel med derivater på organiserte handelsplasser,
   d) ikke-diskriminerende tilgang til clearing og til handel med referanseverdier,
   e) vedkommende myndigheters, ESMAs og EBAs myndighet med hensyn til produktintervensjon og ESMAs myndighet med hensyn til kontroll av posisjonshåndtering og posisjonsgrenser,
   f) investeringstjenester som ytes eller investeringsvirksomhet som utøves av tredjestatsforetak, etter en beslutning om likeverdighet truffet av Kommisjonen, enten de har filialer eller ikke.

[18] EUT C 147 av 25.5.2012, s. 1.

2. Denne forordning får anvendelse på verdipapirforetak med tillatelse i henhold til direktiv 2014/65/EU og kredittinstitusjoner med tillatelse i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU([19]) når de yter investeringstjenester og/eller utøver investeringsvirksomhet, og på markedsoperatører, herunder alle handelsplasser de driver.
3. Avdeling V i denne forordning får også anvendelse på alle finansielle motparter i henhold til artikkel 2 nr. 8 i forordning (EU) nr. 648/2012 og på alle ikke-finansielle motparter som omfattes av artikkel 10 nr. 1 bokstav b) i nevnte forordning.
4. Avdeling VI i denne forordning får også anvendelse på sentrale motparter og personer med eiendomsrett til referanseverdier.
5. Avdeling VIII i denne forordning får anvendelse på tredjestatsforetak som yter investeringstjenester eller utøver investeringsvirksomhet i Unionen etter en beslutning om likeverdighet truffet av Kommisjonen, enten de har filialer eller ikke.
6. Artikkel 8, 10, 18 og 21 får ikke anvendelse på regulerte markeder, markedsoperatører og verdipapirforetak når motparten i transaksjonen er medlem av Det europeiske system av sentralbanker (ESSB), transaksjonen gjennomføres som et ledd i penge- eller valutapolitikk eller politikk for finansiell stabilitet som medlemmet av ESSB har lovlig rett til å føre, og medlemmet på forhånd har underrettet motparten om at transaksjonen er omfattet av unntak.
7. Nr. 6 får ikke anvendelse på transaksjoner som gjennomføres av et medlem av ESSB innenfor rammen av vedkommendes investeringsvirksomhet.
8. ESMA skal i nært samarbeid med ESSB utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke tiltak som kan gjennomføres som et ledd i penge- eller valutapolitikken eller politikken for finansiell stabilitet, og hvilke typer transaksjoner nr. 6 og 7 får anvendelse på.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
9. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 for å utvide virkeområdet for nr. 6 til andre sentralbanker.

   For dette formål skal Kommisjonen innen 1. juni 2015 framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med en vurdering av hvordan sentralbanker i tredjestater, som for dette nummers formål omfatter Den internasjonale oppgjørsbank, behandler transaksjoner. Rapporten skal omfatte en analyse av deres lovfestede oppgaver og handelsvolumer i Unionen. Rapporten skal
   a) identifisere hvilke bestemmelser som kommer til anvendelse i de berørte tredjestatene når det gjelder lovfestede krav om offentliggjøring av sentralbankens transaksjoner, herunder transaksjoner gjennomført av medlemmer av ESSB i nevnte tredjestater, og
   b) vurdere den mulige virkningen som lovfestede krav om offentliggjøring i Unionen kan ha på transaksjoner som gjennomføres av tredjestaters sentralbanker.

   Dersom rapporten konkluderer med at unntaket fastsatt i nr. 6 er nødvendig når det gjelder transaksjoner der motparten er en tredjestats sentralbank som gjennomfører penge- eller valutapolitikk eller politikk for finansiell stabilitet, skal Kommisjonen påse at unntaket får anvendelse på nevnte tredjestats sentralbank.

Artikkel 2

Definisjoner

1. I denne forordning menes med:
   1) «verdipapirforetak» et verdipapirforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i direktiv 2014/65/EU,
   2) «investeringstjenester og -virksomhet» investeringstjenester og -virksomhet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 2 i direktiv 2014/65/EU,
   3) «tilleggstjenester» tilleggstjenester som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 3 i direktiv 2014/65/EU,
   4) «utførelse av ordrer på vegne av kunder» utførelse av ordrer på vegne av kunder som

[19] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 5 i direktiv 2014/65/EU,

5) «handel for egen regning» handel for egen regning som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 6 i direktiv 2014/65/EU,
6) «prisstiller» en prisstiller som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 7 i direktiv 2014/65/EU,
7) «kunde» en kunde som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 9 i direktiv 2014/65/EU,
8) «profesjonell kunde» en profesjonell kunde som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 10 i direktiv 2014/65/EU,
9) «finansielt instrument» et finansielt instrument som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 15 i direktiv 2014/65/EU,
10) «markedsoperatør» en markedsoperatør som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 18 i direktiv 2014/65/EU,
11) «multilateralt system» et multilateralt system som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 19 i direktiv 2014/65/EU,
12) «systematisk internaliserer» en systematisk internaliserer som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 20 i direktiv 2014/65/EU,
13) «regulert marked» et regulert marked som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 21 i direktiv 2014/65/EU,
14) «multilateral handelsfasilitet» eller «MHF» en multilateral handelsfasilitet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 22 i direktiv 2014/65/EU,
15) «organisert handelsfasilitet» eller «OHF» en organisert handelsfasilitet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 23 i direktiv 2014/65/EU,
16) «handelsplass» en handelsplass som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 24 i direktiv 2014/65/EU,
17) «likvid marked»
    a) med hensyn til artikkel 9, 11 og 18, et marked for et finansielt instrument eller en klasse av finansielle instrumenter som det til enhver tid finnes beredte og villige kjøpere og selgere til, og der markedet vurderes i samsvar med følgende kriterier, idet det tas hensyn til de særlige markedsstrukturene for det særskilte finansielle instrumentet eller den særskilte klassen av finansielle instrumenter:
        i) den gjennomsnittlige transaksjonshyppigheten og -størrelsen under ulike markedsvilkår, idet det tas hensyn til produktenes art og livssyklus i den berørte klassen av finansielle instrumenter,
        ii) antallet og typen markedsdeltakere, herunder forholdet mellom antallet markedsdeltakere og antallet finansielle instrumenter som handles når det gjelder et visst produkt,
        iii) gjennomsnittlig kjøpskurs-salgskurs-differanse, dersom slike opplysninger er tilgjengelige,
    b) med hensyn til artikkel 4, 5 og 14, et marked for et finansielt instrument som handles daglig, der markedet vurderes i samsvar med følgende kriterier:
        i) det finansielle instrumentets frie flyt,
        ii) gjennomsnittlig antall daglige transaksjoner med nevnte finansielle instrumenter,
        iii) gjennomsnittlig daglig omsetning for nevnte finansielle instrumenter,
18) «vedkommende myndighet» vedkommende myndighet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 26 i direktiv 2014/65/EU,
19) «kredittinstitusjon» en kredittinstitusjon som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 1 i europaparlaments- og rådsforordning nr. 575/2013 ([20]),
20) «filial» en filial som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 30 i direktiv 2014/65/EU,
21) «nære forbindelser» nære forbindelser som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 35 i direktiv 2014/65/EU,
22) «ledelsesorgan» et ledelsesorgan som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 36 i direktiv 2014/65/EU,
23) «strukturert innskudd» et strukturert innskudd som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 43 i direktiv 2014/65/EU,
24) «omsettelige verdipapirer» omsettelige verdipapirer som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 44 i direktiv 2014/65/EU,
25) «depotbevis» depotbevis som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 45 i direktiv 2014/65/EU,
26) «børshandlet fond» et børshandlet fond som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 46 i direktiv 2014/65/EU,
27) «sertifikater» verdipapirer som kan omsettes på kapitalmarkedet, og som, dersom

[20] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr.?575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr.?648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s.?1).

utsteder tilbakebetaler investeringen, rangeres over aksjer, men under usikrede obligasjonsinstrumenter og andre lignende instrumenter,

28) «strukturerte finansielle produkter» verdipapirer som er opprettet for å verdipapirisere og overføre kredittrisiko forbundet med en gruppe av finansielle eiendeler, og som gir verdipapirinnehaveren rett til å motta regelmessige utbetalinger som avhenger av kontantstrømmen fra de underliggende eiendelene,

29) «derivater» finansielle instrumenter som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 44 bokstav c) i direktiv 2014/65/EU og nevnt i avsnitt C nr. 4–10 i vedlegg I,

30) «varederivater» finansielle instrumenter som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 44 bokstav c) i direktiv 2014/65/EU som er knyttet til en vare eller et underliggende instrument som nevnt i avsnitt C nr. 10 i vedlegg I til direktiv 2014/65/EU eller i nr. 5, 6, 7 og 10 i avsnitt C i vedlegg I,

31) «sentral motpart» en sentral motpart som definert i artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012,

32) «børshandlet derivat» et derivat som omsettes på et regulert marked eller på et marked i en tredjestat som anses som likeverdig med et regulert marked i samsvar med artikkel 28 i denne forordning, og som dermed ikke omfattes av definisjonen av et OTC-derivat som definert i artikkel 2 nr. 7 i forordning (EU) nr. 648/2012,

33) «bindende interessemarkering» en melding fra et medlem eller en deltaker til et annet medlem eller en annen deltaker i et handelssystem om tilgjengelige handelsinteresser, som inneholder alle de opplysningene som er nødvendige for å avtale en handel,

34) «godkjent offentliggjøringsordning» en godkjent offentliggjøringsordning som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 52 i direktiv 2014/65/EU,

35) «leverandør av konsolidert offentliggjøringssystem» en leverandør av et konsolidert offentliggjøringssystem som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 53 i direktiv 2014/65/EU,

36) «godkjent rapporteringsordning» en godkjent rapporteringsordning som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 54 i direktiv 2014/65/EU,

37) «hjemstat» en hjemstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 55 i direktiv 2014/65/EU,

38) «vertsstat» en vertsstat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 56 i direktiv 2014/65/EU,

39) «referanseverdi» en kurs, en indeks eller et tall som gjøres tilgjengelig for offentligheten eller offentliggjøres, som beregnes periodisk eller regelmessig ved anvendelse av en formel, eller som baseres på verdien av en eller flere underliggende eiendeler eller priser, herunder beregnede priser, faktiske eller beregnede rentesatser eller andre verdier eller resultater av undersøkelser, og som beløpet som skal betales for et finansielt instrument, eller verdien av et finansielt instrument, fastsettes på grunnlag av,

40) «samvirkingsavtale» en samvirkingsavtale som definert i artikkel 2 nr. 12 i forordning (EU) nr. 648/2012,

41) «finansinstitusjon i en tredjestat» et foretak hvis hovedkontor er etablert i en tredjestat, og som i henhold til nevnte tredjestats lovgivning har tillatelse eller lisens til å yte tjenester eller utøve virksomhet oppført i direktiv 2013/36/EU, direktiv 2014/65/EU, europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF([21]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF([22]), europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF([23]) eller europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU([24]),

42) «tredjestatsforetak» et tredjestatsforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 57 i direktiv 2014/65/EU,

43) «energiprodukt i engrosmarkedet» energiprodukter i engrosmarkedet som definert i artikkel 2 nr. 4 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011([25]),

---

[21] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/138/EF av 25. november 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet innen forsikring og gjenforsikring (Solvens?II) (EUT L 335 av 17.12.2009, s. 1).

[22] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EF av 13. juli 2009 om samordning av lover og forskrifter om foretak for kollektiv investering i omsettelige verdipapirer (UCITS) (EUT L?302 av 17.11.2009, s.?32).

[23] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/41/EF av 3. juni 2003 om virksomhet i og tilsyn med tjenestepensjonsforetak (EUT L 235 av 23.9.2003, s. 10).

[24] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om forvaltere av alternative investeringsfond og om endring av direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF og forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EF) nr. 1095/2010 (EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1).

44) «landbruksvarederivater» derivatkontrakter som gjelder produktene oppført i artikkel 1 og i del I–XX og XXIV/1 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013([26]),
45) «likviditetsfragmentering» en situasjon der
   a) deltakerne på en handelsplass ikke er i stand til å gjennomføre en transaksjon med en eller flere andre deltakere på handelsplassen fordi det ikke finnes clearingordninger som alle deltakerne har tilgang til, eller
   b) et clearingmedlem eller dets kunder tvinges til å inneha sine posisjoner i et finansielt instrument i mer enn én sentral motpart, noe som begrenser muligheten for avregning («netting») av finansielle eksponeringer,
46) «statspapirer» statspapirer som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 61 i direktiv 2014/65/EU,
47) «porteføljekomprimering» en risikoreduserende tjeneste der to eller flere motparter helt eller delvis avslutter noen av eller alle de derivatene som motpartene har framlagt for at de skal inngå i porteføljekomprimeringen, og erstatter de avsluttede derivatene med et annet derivat hvis kombinerte nominelle verdi er mindre enn den kombinerte nominelle verdien for de avsluttede derivatene.

2. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 for å angi nærmere visse tekniske elementer i definisjonene fastsatt i nr. 1 for å tilpasse dem til markedsutviklingen.

Avdeling II

Krav om gjennomsiktighet på handelsplasser

Kapittel 1

Gjennomsiktighet med hensyn til egenkapitalinstrumenter

Artikkel 3

Krav om gjennomsiktighet før handel på handelsplasser for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre gjeldende kjøps- og salgspriser samt ordredybden ved de prisene som vises i deres systemer for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som handles på en handelsplass. Dette kravet får også anvendelse på bindende interessemarkeringer. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal kontinuerlig offentliggjøre disse opplysningene i vanlig åpningstid.
2. Gjennomsiktighetskravene nevnt i nr. 1 skal tilpasses de ulike typene handelssystemer, herunder ordreboksystemer eller pristilbudsbaserte systemer, hybridsystemer og handelssystemer med periodiske auksjoner.
3. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal på forretningsmessig rimelige vilkår og på ikke-diskriminerende grunnlag gi tilgang til de ordningene de anvender for å offentliggjøre opplysningene nevnt i nr. 1, til verdipapirforetak som i henhold til artikkel 14 har plikt til å offentliggjøre sine pristilbud for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter.

Artikkel 4

Unntak for egenkapitalinstrumenter

1. Vedkommende myndigheter skal kunne gi markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, unntak fra plikten til å offentliggjøre opplysningene nevnt i artikkel 3 nr. 1 for
   a) systemer som kopler ordrer, basert på en handelsmetode der prisen på det finansielle instrumentet nevnt i artikkel 3 nr. 1 bestemmes på grunnlag av den handelsplassen der det finansielle instrumentet først ble opptatt til notering, eller det mest likvide mar-

[25] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1227/2011 av 25. oktober 2011 om integritet og åpenhet på engrosmarkedet for energi (EUT L 326 av 8.12.2011, s. 1).

[26] Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1308/2013 av 17. desember 2013 om opprettelse av en felles markedsordning for landbruksprodukter og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr.?1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 671).

kedet, der denne referansekursen er behørig offentliggjort og anses av markedsdeltakerne som en pålitelig referansekurs. Fortsatt anvendelse av unntaket skal være underlagt vilkårene fastsatt i artikkel 5,

b) systemer som formaliserer forhandlede transaksjoner som
   i) utføres innenfor gjeldende volumvektet kjøpskurs-salgskurs-differanse som gjenspeiles i ordreboken eller i prisstillernes pristilbud på den handelsplassen som driver dette systemet, med forbehold for vilkårene fastsatt i artikkel 5,
   ii) er i illikvide aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter som ikke omfattes av begrepet likvid marked, og som gjennomføres innenfor en viss prosentandel av en passende referansekurs, som er en prosentandel og en referansekurs fastsatt på forhånd av systemoperatøren, eller
   iii) er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris for det finansielle instrumentet,

c) ordrer som er av stort omfang sammenlignet med normal markedsstørrelse,

d) ordrer som holdes i et ordrehåndteringssystem på handelsplassen i påvente av offentliggjøring.

2. Referansekursen nevnt i nr. 1 bokstav a) skal bestemmes på grunnlag av en av følgende verdier:

a) medianpunktet mellom gjeldende kjøps- og salgspriser på den handelsplassen der det finansielle instrumentet først ble opptatt til notering, eller på det mest likvide markedet, eller

b) dersom prisen nevnt i bokstav a) ikke er tilgjengelig, åpnings- eller sluttkursen på den aktuelle handelssesjonen.

Ordrene skal bare vise til prisen nevnt i bokstav b) utenfor den aktuelle handelsstasjonens kontinuerlige handelsfase.

3. Dersom handelsplasser driver systemer som formaliserer forhandlede transaksjoner i samsvar med nr. 1 bokstav b) i), skal

a) transaksjonene utføres i samsvar med handelsplassens regler,

b) handelsplassen sikre at ordninger, systemer og framgangsmåter er på plass for å hindre og avdekke markedsmisbruk eller forsøk på markedsmisbruk i forbindelse med slike forhandlede transaksjoner, i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 596/2014,

c) handelsplassen innføre, opprettholde og gjennomføre systemer for å avdekke alle forsøk på å utnytte unntaket for å omgå andre krav i denne forordning eller i direktiv 2014/65/EU og rapportere slike forsøk til vedkommende myndighet.

Dersom en vedkommende myndighet gir et unntak i henhold til nr. 1 bokstav b) i) eller iii), skal nevnte vedkommende myndighet overvåke hvordan handelsplassen anvender unntaket, for å forvisse seg om at vilkårene for anvendelse av unntaket blir overholdt.

4. Før det gis unntak i samsvar med nr. 1 skal vedkommende myndigheter underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om hvordan det enkelte unntak er planlagt anvendt, og framlegge en forklaring på dets virkemåte, herunder opplysninger om den handelsplassen der referansekursen nevnt i nr. 1 bokstav a) er fastsatt. Underretning om at myndigheten har til hensikt å gi unntak, skal gis minst fire måneder før det er planlagt å tre i kraft. Innen to måneder etter at underretningen er mottatt, skal ESMA avgi en ikke-bindende uttalelse til vedkommende myndighet med en vurdering av i hvilken grad unntaket er forenlig med kravene som er fastsatt i nr. 1 og nærmere beskrevet i den tekniske reguleringsstandarden som er vedtatt i henhold til nr. 6. Dersom vedkommende myndighet gir et unntak, og en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat er uenig, kan sistnevnte vedkommende myndighet vise saken tilbake til ESMA, som kan handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010. ESMA skal overvåke hvordan unntakene blir anvendt og framlegge en årlig rapport for Kommisjonen om hvordan de anvendes i praksis.

5. En vedkommende myndighet kan, enten på eget initiativ eller på anmodning fra en annen vedkommende myndighet, tilbakekalle et unntak som er gitt i henhold til nr. 1, som angitt i nr. 6, dersom den fastslår at unntaket anvendes på en måte som avviker fra dets opprinnelige formål, eller dersom den anser at unntaket anvendes for å omgå kravene fastsatt i denne artikkel.

Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om slik tilbakekalling og gi en fullstendig begrunnelse for sin beslutning.

6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende:
   a) de kjøps- og salgsprisene, eller pristilbudene fra utpekte prisstillere, og ordredybden ved disse prisene, som skal offentliggjøres for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt i henhold til artikkel 3 nr. 1, idet det tas hensyn til den nødvendige tilpasningen til ulike typer handelssystemer som nevnt i artikkel 3 nr. 2,
   b) det mest likvide markedet for finansielle instrumenter i henhold til nr. 1 bokstav a),
   c) de særlige egenskapene ved en forhandlet transaksjon når det gjelder de ulike måtene et medlem eller en deltaker på en handelsplass kan utføre en forhandlet transaksjon på,
   d) de forhandlede transaksjonene som ikke bidrar til prisdannelsen, og som omfattes av unntaket i henhold til nr. 1 bokstav b) iii),
   e) størrelsen på ordrer som er av stort omfang, og typen av og minstestørrelsen på ordrer som holdes i et ordrehåndteringssystem på en handelsplass i påvente av offentliggjøring, som i henhold til nr. 1 kan unntas fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handel, for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
7. Unntak som vedkommende myndigheter har gitt i henhold til artikkel 29 nr. 2 og artikkel 44 nr. 2 i direktiv 2004/39/EF og artikkel 18, 19 og 20 i forordning (EF) nr. 1287/2006 før 3. januar 2017, skal gjennomgås av ESMA innen 3. januar 2019. ESMA skal avgi en uttalelse til vedkommende myndighet med en vurdering av i hvilken grad hvert av unntakene fortsatt er forenlig med kravene fastsatt i denne forordning og eventuelle delegerte rettsakter og tekniske reguleringsstandarder som er vedtatt på grunnlag av denne forordning.

Artikkel 5

Volumbegrensningsordning

1. For å sikre at anvendelsen av unntak fastsatt i artikkel 4 nr. 1 bokstav a) og artikkel 4 nr. 1 bokstav b) i) ikke utilbørlig skader prisdannelsen, skal følgende begrensninger gjelde for handel innenfor rammen av disse unntakene:
   a) Prosentandelen handel med et finansielt instrument som finner sted på en handelsplass innenfor rammen av disse unntakene, skal være begrenset til 4 % av det samlede handelsvolumet for nevnte finansielle instrument på samtlige handelsplasser i Unionen i de foregående tolv månedene.
   b) Den samlede handelen med et finansielt instrument som finner sted i Unionen innenfor rammen av disse unntakene, skal være begrenset til 8 % av det samlede handelsvolumet for nevnte finansielle instrument på samtlige handelsplasser i Unionen i de foregående tolv månedene.

   Denne volumbegrensningsordningen kommer ikke til anvendelse på forhandlede transaksjoner med en aksje, et depotbevis, et børshandlet fond, et sertifikat eller et annet lignende finansielt instrument som det ikke finnes et likvid marked for i henhold til artikkel 2 nr. 1 punkt 17 bokstav b), og som gjennomføres innenfor en viss prosentandel av en passende referansekurs i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav b) ii), og heller ikke på forhandlede transaksjoner som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris for det finansielle instrumentet som nevnt i artikkel 4 nr. 1 bokstav b) iii).
2. Dersom prosentandelen av handelen med et finansielt instrument på en handelsplass innenfor rammen av unntakene har overskredet grensen nevnt i nr. 1 bokstav a), skal den vedkommende myndighet som har gitt handelsplassen tillatelse til å anvende unntakene, innen to virkedager oppheve retten til å anvende dem på denne handelsplassen for nevnte finansielle instrument i en periode på seks måneder på grunnlag av de opplysningene ESMA har offentliggjort som nevnt i nr. 4.
3. Dersom prosentandelen av handelen med et finansielt instrument som har funnet sted innenfor rammen av unntakene på samtlige handelsplasser i Unionen, har overskredet grensen nevnt i nr. 1 bokstav b), skal alle vedkommende myndigheter innen to virkedager oppheve retten til å anvende disse unntakene i hele Unionen i en periode på seks måneder.
4. ESMA skal innen fem virkedager før utløpet av hver kalendermåned offentliggjøre det samlede handelsvolumet i Unionen for hvert finansielt instrument i de foregående tolv månedene, prosentandelen av handelen med et

finansielt instrument i hele Unionen innenfor rammen av unntakene og på hver handelsplass i de foregående tolv månedene samt den metoden som er brukt for å utlede disse prosentandelene.

5. Dersom det framgår av rapporten nevnt i nr. 4 at det finnes en eller flere handelsplasser der handelen med finansielle instrumenter innenfor rammen av unntakene har overskredet 3,75 % av samlet handelsvolum i Unionen for nevnte finansielle instrument, basert på handelen i de foregående tolv månedene, skal ESMA offentliggjøre en tilleggsrapport innen fem virkedager etter den 15. dagen i den kalendermåneden da rapporten nevnt i nr. 4 ble offentliggjort. Denne rapporten skal inneholde opplysningene angitt i nr. 4 med hensyn til de finansielle instrumentene som har overskredet grensen på 3,75 %.
6. Dersom det framgår av rapporten nevnt i nr. 4 at den samlede handelen i Unionen med et finansielt instrument innenfor rammen av disse unntakene har overskredet 7,75 % av samlet totalt handelsvolum i Unionen for nevnte finansielle instrument, basert på handelen i de foregående tolv månedene, skal ESMA offentliggjøre en tilleggsrapport innen fem virkedager etter den 15. dagen i den kalendermåneden da rapporten nevnt i nr. 4 ble offentliggjort. Denne rapporten skal inneholde opplysningene angitt i nr. 4 med hensyn til de finansielle instrumentene som har overskredet grensen på 7,75 %.
7. For å sikre et pålitelig grunnlag for å overvåke handelen som finner sted innenfor rammen av disse unntakene, og for å fastslå om grensene nevnt i nr. 1 har blitt overskredet, skal handelsplassoperatører være forpliktet til å ha systemer og framgangsmåter på plass for å
   a) kunne identifisere alle handler som har funnet sted på denne handelsplassen innenfor rammen av disse unntakene, og
   b) sikre at de ikke under noen omstendigheter overskrider den prosentandelen av handelen som er tillatt innenfor rammen av unntakene nevnt i nr. 1 bokstav a).
8. Perioden som ESMA skal offentliggjøre handelsopplysninger for, og der handelen med et finansielt instrument innenfor rammen av unntakene skal overvåkes, skal begynne 3. januar 2016. Med forbehold for artikkel 4 nr. 5 skal vedkommende myndigheter ha myndighet til midlertidig å oppheve anvendelsen av unntakene fra og med den dag denne forordning kommer til anvendelse, og deretter på månedlig basis.
9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilken metode, herunder merking av transaksjoner, ESMA anvender for å sammenstille, beregne og offentliggjøre transaksjonsopplysningene, i samsvar med nr. 4, for å oppnå nøyaktige målinger av samlet handelsvolum per finansielt instrument og prosentandelene av handelen som anvender nevnte unntak i hele Unionen og per handelsplass.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 6

Krav om gjennomsiktighet etter handel på handelsplasser for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre pris, volum og tidspunkt for transaksjoner som utføres med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter på handelsplassen. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre alle opplysninger om slike transaksjoner så nær sanntid som teknisk mulig.
2. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal på forretningsmessig rimelige vilkår og på ikke-diskriminerende grunnlag gi tilgang til de ordningene de anvender for å offentliggjøre opplysningene nevnt i nr. 1 i denne artikkel, til verdipapirforetak som i henhold til artikkel 20 har plikt til å offentliggjøre nærmere opplysninger om sine transaksjoner med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter.

Artikkel 7

Tillatelse til utsatt offentliggjøring

1. Vedkommende myndigheter skal kunne gi markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, tillatelse til å utsette

offentliggjøringen av opplysningene om transaksjoner på grunnlag av type eller størrelse.

Særlig kan vedkommende myndigheter tillate utsatt offentliggjøring i forbindelse med transaksjoner som er av stort omfang sammenlignet med normal markedsstørrelse for nevnte aksje, depotbevis, børshandlede fond, sertifikat eller lignende finansielt instrument eller nevnte klasse av aksjer, depotbeviser, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter.

Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal innhente vedkommende myndighets forhåndsgodkjenning av de foreslåtte ordningene for utsettelse av offentliggjøring av handler, og skal underrette markedsdeltakere og offentligheten om disse ordningene på en tydelig måte. ESMA skal overvåke anvendelsen av ordningene for utsettelse av offentliggjøring av handler og framlegge en årlig rapport for Kommisjonen om hvordan de anvendes i praksis.

Dersom en vedkommende myndighet tillater at offentliggjøring utsettes, og en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat er uenig i utsettelsen eller i den faktiske anvendelsen av tillatelsen som er gitt, kan denne vedkommende myndighet vise saken tilbake til ESMA, som kan handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

2. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende på en slik måte at det er mulig å offentliggjøre opplysningene i henhold til artikkel 64 i direktiv 2014/65/EU:
   a) nærmere opplysninger om transaksjoner som verdipapirforetak, herunder systematiske internaliserere, samt markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt i henhold til artikkel 6 nr. 1, herunder identifikatorer for de ulike typene transaksjoner som offentliggjøres i henhold til artikkel 6 nr. 1 og artikkel 20, idet det skilles mellom dem som bestemmes av faktorer som hovedsakelig er knyttet til de finansielle instrumentenes verdi, og dem som bestemmes av andre faktorer,
   b) den tidsfristen som kan anses som forenlig med kravet om offentliggjøring så nær sanntid som mulig, herunder når transaksjonene utføres utenfor markedenes vanlige åpningstid,
   c) vilkårene for å gi verdipapirforetak, herunder systematiske internaliserere, samt markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, tillatelse til utsatt offentliggjøring av opplysningene om transaksjoner for hver berørt klasse av finansielle instrumenter i henhold til nr. 1 i denne artikkel og artikkel 20 nr. 1,
   d) kriteriene som skal anvendes for å bestemme for hvilke transaksjoner det på grunnlag av størrelse eller type, herunder likviditetsprofil, for hver aksje, hvert depotbevis, hvert børshandlede fond, hvert sertifikat eller annet lignende finansielt instrument, er tillatt å utsette offentliggjøringen, for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Kapittel 2

Gjennomsiktighet med hensyn til andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter

Artikkel 8

Krav om gjennomsiktighet før handel på handelsplasser for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre gjeldende kjøps- og salgspriser samt ordredybden ved de prisene som vises i deres systemer for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass. Dette kravet får også anvendelse på bindende interessemarkeringer. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal kontinuerlig offentliggjøre disse opplysningene i vanlig åpningstid. Denne offentliggjøringsplikten gjelder ikke ikke-finansielle motparters derivattransaksjoner som på en objektivt målbar måte reduserer risikoene som er direkte knyttet til den ikke-finansielle motpartens eller nevnte konserns forretningsvirksomhet eller likviditetsfinansiering.
2. Gjennomsiktighetskravene nevnt i nr. 1 skal tilpasses de ulike typene handelssystemer,

herunder ordreboksystemer eller pristilbudsbaserte systemer, hybridsystemer, handelssystemer med periodiske auksjoner og talebaserte handelssystemer.

3. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal på forretningsmessig rimelige vilkår og på ikke-diskriminerende grunnlag gi tilgang til de ordningene de anvender for å offentliggjøre opplysningene nevnt i nr. 1, til verdipapirforetak som i henhold til artikkel 18 har plikt til å offentliggjøre sine pristilbud for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater.
4. Dersom unntak gis i henhold til artikkel 9 nr. 1 bokstav b), skal markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, før handel offentliggjøre minst veiledende kjøps- og salgspriser som ligger nær de prisene som vises for handelsinteresser i deres systemer for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal kontinuerlig offentliggjøre disse opplysningene elektronisk i vanlig åpningstid. Ordningene skal sikre at opplysningene framlegges på forretningsmessig rimelige vilkår og på ikke-diskriminerende grunnlag.

Artikkel 9

Unntak for andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter

1. Vedkommende myndigheter skal kunne gi markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, unntak fra plikten til å offentliggjøre opplysningene nevnt i artikkel 8 nr. 1 for
   a) ordrer som er av stort omfang sammenlignet med normal markedsstørrelse, og ordrer som holdes i et ordrehåndteringssystem på handelsplassen i påvente av offentliggjøring,
   b) bindende interessemarkeringer i prisforespørselssystemer eller talebaserte handelssystemer som overskrider den størrelsen som er fastsatt for det berørte finansielle instrumentet, som ville utsette likviditetstilbydere for utilbørlig risiko, og som tar hensyn til hvorvidt de berørte markedsdeltakerne er ikke-profesjonelle investorer eller storinvestorer,
   c) derivater som ikke omfattes av handelsplikten fastsatt i artikkel 28, og andre finansielle instrumenter som det ikke finnes et likvid marked for.
2. Før det gis unntak i samsvar med nr. 1, skal vedkommende myndigheter underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om hvordan det enkelte unntaket er planlagt anvendt, og framlegge en forklaring på dets virkemåte. Underretning om at myndigheten har til hensikt å gi unntak, skal gis minst fire måneder før det er planlagt å tre i kraft. Innen to måneder etter at underretningen er mottatt, skal ESMA avgi en uttalelse til vedkommende myndighet med en vurdering av i hvilken grad unntaket er forenlig med kravene som er fastsatt i nr. 1 og nærmere beskrevet i de tekniske reguleringsstandardene som er vedtatt i henhold til nr. 5. Dersom vedkommende myndighet gir et unntak, og en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat er uenig, kan sistnevnte vedkommende myndighet vise saken tilbake til ESMA, som kan handle i samsvar med den myndighet den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010. ESMA skal overvåke hvordan unntakene blir anvendt og framlegge en årlig rapport for Kommisjonen om hvordan de anvendes i praksis.
3. Vedkommende myndigheter kan, enten på eget initiativ eller på anmodning fra andre vedkommende myndigheter, tilbakekalle et unntak som er gitt i henhold til nr. 1, dersom de fastslår at unntaket anvendes på en måte som avviker fra dets opprinnelige formål, eller dersom de anser at unntaket anvendes for å omgå kravene fastsatt i denne artikkel.

   Vedkommende myndigheter skal omgående, før tilbakekallingen trer i kraft, underrette ESMA og andre vedkommende myndigheter om tilbakekallingen og gi en fullstendig begrunnelse for sin beslutning.
4. Vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet med en eller flere handelsplasser der en klasse av obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater handles, kan, dersom likviditeten for den berørte klassen av finansielle instrumenter faller under en fastsatt terskel, midlertidig oppheve pliktene nevnt i artikkel 8. Den angitte terskelen skal fastsettes på grunnlag av objektive kriterier som er spesifikke for markedet for det berørte finansielle instrumentet. Underretning om slik midlertidig oppheving skal offentliggjøres på den berørte vedkommende myndighets nettsted.

Den midlertidige opphevingen skal være gyldig i en innledende periode på høyst tre måneder fra den dag den offentliggjøres på den berørte vedkommende myndighets nettsted. Den midlertidige opphevingen kan forlenges med ytterligere perioder på høyst tre måneder dersom årsakene til den midlertidige opphevingen fortsatt foreligger. Dersom den midlertidige opphevingen ikke forlenges etter denne tremånedersperioden, skal den automatisk falle bort.

Før pliktene nevnt i artikkel 8 midlertidig oppheves, eller den midlertidige opphevingen forlenges i henhold til dette nummer, skal den relevante vedkommende myndighet underrette ESMA om sin hensikt og framlegge en forklaring. ESMA skal så snart som mulig avgi en uttalelse til vedkommende myndighet om hvorvidt ESMA anser at den midlertidige opphevingen eller forlengelsen av den midlertidige opphevingen er berettiget i henhold til første og annet ledd.

5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende:
   a) Parametrene og metodene for beregning av terskelen for likviditet nevnt i nr. 4 når det gjelder finansielle instrumenter. Parametrene og metodene for medlemsstatenes beregning av tersklene skal fastsettes på en slik måte at terskelen, når den nås, representerer en betydelig nedgang i likviditeten på alle handelsplasser i Unionen for det berørte finansielle instrumentet ut fra de kriteriene som er anvendt i henhold til artikkel 2 nr. 1 punkt 17.
   b) De kjøps- og salgsprisene eller pristilbudene, og ordredybden ved disse prisene, eller veiledende kjøps- og salgspriser som ligger nær prisen for handelsinteressen, som skal offentliggjøres før handel for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt i henhold til artikkel 8 nr. 1 og 4, idet det tas hensyn til den nødvendige tilpasningen til ulike typer handelssystemer som nevnt i artikkel 8 nr. 2.
   c) Størrelsen på ordrer som er av stort omfang, og typen av og minstestørrelsen på ordrer som holdes i et ordrehåndteringssystem i påvente av offentliggjøring, som i henhold til nr. 1 kan unntas fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handel, for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt.
   d) Størrelsen som er spesifikk for det berørte finansielle instrumentet nevnt i nr. 1 bokstav b), og definisjonen av prisforespørselssystemer og talebaserte handelssystemer som i henhold til nr. 1 kan unntas fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handel.

   Ved fastsettelse av den spesifikke størrelsen for det berørte finansielle instrumentet som ville utsette likviditetstilbydere for utilbørlig risiko, og som tar hensyn til hvorvidt de berørte markedsdeltakerne er ikke-profesjonelle investorer eller storinvestorer i samsvar med nr. 1 bokstav b), skal ESMA ta hensyn til følgende faktorer:
   i) hvorvidt likviditetstilbydere, ved slike størrelser vil kunne sikre sine risikoer,
   ii) dersom markedet for det finansielle instrumentet eller klassen av finansielle instrumenter delvis består av ikke-profesjonelle investorer, gjennomsnittsverdien av transaksjonene som gjennomføres av disse investorene.
   e) De finansielle instrumentene eller klassene av finansielle instrumenter som det ikke finnes et likvid marked for som i henhold til nr. 1 kan unntas fra kravet om offentliggjøring av opplysninger før handel.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 10

Krav om gjennomsiktighet etter handel på handelsplasser for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre pris, volum og tidspunkt for transaksjoner som utføres med obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre alle opplysninger om slike transaksjoner så nær sanntid som teknisk mulig.
2. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal på forretningsmessig rimelige vilkår og på ikke-diskriminerende grunnlag gi tilgang til de ordningene de anvender for å offentliggjøre opplysningene i

henhold til nr. 1, til verdipapirforetak som i henhold til artikkel 21 har plikt til å offentliggjøre sine priser på obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater.

Artikkel 11

Tillatelse til utsatt offentliggjøring

1. Vedkommende myndigheter skal kunne gi markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, tillatelse til å utsette offentliggjøringen av opplysningene om transaksjoner på grunnlag av transaksjonens størrelse eller type.

   Særlig kan vedkommende myndigheter tillate utsatt offentliggjøring i forbindelse med transaksjoner som
   a) er av stort omfang sammenlignet med normal markedsstørrelse for nevnte obligasjon, strukturerte finansielle produkt, utslippskvote eller derivat som handles på en handelsplass, eller for nevnte klasse av obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater som handles på en handelsplass, eller
   b) gjelder en obligasjon, et strukturert finansielt produkt, en utslippskvote eller et derivat som handles på en handelsplass, eller en klasse av obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater som handles på en handelsplass, og som det ikke finnes et likvid marked for,
   c) overskrider den størrelsen som er fastsatt for nevnte obligasjon, strukturerte finansielle produkt, utslippskvote eller derivat som handles på en handelsplass, eller nevnte klasse av obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater som handles på en handelsplass, som ville utsette likviditetstilbydere for utilbørlig risiko, og som tar hensyn til hvorvidt de berørte markedsdeltakerne er ikke-profesjonelle investorer eller storinvestorer.

   Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal innhente vedkommende myndighets forhåndsgodkjenning av de foreslåtte ordningene for utsettelse av offentliggjøring av handler, og skal underrette markedsdeltakere og offentligheten om disse ordningene på en tydelig måte. ESMA skal overvåke anvendelsen av ordningene for utsettelse av offentliggjøring av handler og framlegge en årlig rapport for Kommisjonen om hvordan de anvendes i praksis.

2. Vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet med en eller flere handelsplasser der en klasse av obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter eller derivater handles, kan, dersom likviditeten for den berørte klassen av finansielle instrumenter faller under terskelen fastsatt i samsvar med metoden nevnt i artikkel 9 nr. 5 bokstav a), midlertidig oppheve pliktene nevnt i artikkel 10. Nevnte terskel skal fastsettes på grunnlag av objektive kriterier som er spesifikke for markedet for det berørte finansielle instrumentet. Den midlertidige opphevingen skal offentliggjøres på den berørte vedkommende myndighets nettsted.

   Den midlertidige opphevingen skal være gyldig i en innledende periode på høyst tre måneder fra den dag den offentliggjøres på den berørte vedkommende myndighets nettsted. Den midlertidige opphevingen kan forlenges med ytterligere perioder på høyst tre måneder dersom årsakene til den midlertidige opphevingen fortsatt foreligger. Dersom den midlertidige opphevingen ikke forlenges etter denne tremånedersperioden, skal den automatisk falle bort.

   Før pliktene nevnt i artikkel 10 midlertidig oppheves, eller den midlertidige opphevingen forlenges, skal den relevante vedkommende myndighet underrette ESMA om sin hensikt og framlegge en forklaring. ESMA skal så snart som mulig avgi en uttalelse til vedkommende myndighet om hvorvidt ESMA anser at den midlertidige opphevingen eller forlengelsen av den midlertidige opphevingen er berettiget i henhold til første og annet ledd.

3. Vedkommende myndigheter kan i forbindelse med en tillatelse til utsatt offentliggjøring
   a) anmode om offentliggjøring av begrensede opplysninger om en transaksjon eller opplysninger om flere transaksjoner i aggregert form, eller en kombinasjon av dette, i utsettelsesperioden,
   b) tillate at opplysninger om volumet for en enkelt transaksjon ikke offentliggjøres i en forlenget utsettelsesperiode,
   c) når det gjelder andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter, som ikke er statspapirer, tillate at flere transaksjoner offentliggjøres i aggregert form i en forlenget utsettelsesperiode,
   d) når det gjelder statspapirer, tillate at flere transaksjoner offentliggjøres i aggregert form på ubestemt tid.

Når det gjelder statspapirer, kan bokstav b) og d) anvendes enten hver for seg eller etter hverandre, slik at når den forlengede perioden der volumet ikke offentliggjøres er omme, kan volumene offentliggjøres i aggregert form.

For alle finansielle instrumenter skal utestående opplysninger om transaksjonen og alle nærmere opplysninger om transaksjonene på individuell basis offentliggjøres når utsettelsesperioden utløper.

4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende på en slik måte at det er mulig å offentliggjøre opplysningene i henhold til artikkel 64 i direktiv 2014/65/EU:
   a) nærmere opplysninger om transaksjoner som verdipapirforetak, herunder systematiske internaliserere, samt markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal offentliggjøre for hver klasse av finansielle instrumenter som er berørt i henhold til artikkel 10 nr. 1, herunder identifikatorer for de ulike typene transaksjoner som offentliggjøres i henhold til artikkel 10 nr. 1 og artikkel 21 nr. 1, idet det skilles mellom dem som bestemmes av faktorer som hovedsakelig er knyttet til de finansielle instrumentenes verdi, og dem som bestemmes av andre faktorer,
   b) den tidsfristen som kan anses som forenlig med kravet om offentliggjøring så nær sanntid som mulig, herunder når transaksjonene utføres utenfor markedenes vanlige åpningstid,
   c) vilkårene for å gi verdipapirforetak, herunder systematiske internaliserere, samt markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, tillatelse til utsatt offentliggjøring av opplysningene om transaksjoner for hver berørt klasse av finansielle instrumenter i henhold til nr. 1 og artikkel 21 nr. 4,
   d) kriteriene som skal anvendes for å fastsette hvilken transaksjonsstørrelse eller -type som utsatt offentliggjøring og offentliggjøring av begrensede opplysninger om en transaksjon eller offentliggjøring av opplysninger om flere transaksjoner i aggregert form eller utelatelse av offentliggjøring av en transaksjons volum er tillatt for i henhold til nr. 3, med særlig henvisning til tillatelse til en forlenget utsettelsesperiode for visse finansielle instrumenter avhengig av deres likviditet.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Kapittel 3

Plikt til å framlegge opplysninger før og etter handel separat og på rimelige forretningsmessige vilkår

Artikkel 12

Plikt til å framlegge opplysninger før og etter handel separat

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal gjøre opplysningene som offentliggjøres i henhold til artikkel 3, 4 og 6–11 offentlig tilgjengelige ved å framlegge opplysningene før og etter handel separat.
2. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke opplysninger før og etter handel, herunder på hvilket detaljnivå, som skal offentliggjøres som nevnt i nr. 1.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 13

Plikt til å framlegge opplysninger før og etter handel på rimelige forretningsmessige vilkår

1. Markedsoperatører og verdipapirforetak som driver en handelsplass, skal gjøre opplysningene som offentliggjøres i henhold til artikkel 3, 4 og 6–11, offentlig tilgjengelige på rimelige forretningsmessige vilkår og sikre ikke-diskriminerende tilgang til opplysningene. Opplysningene skal gjøres tilgjengelige vederlagsfritt 15 minutter etter offentliggjøring.
2. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som klargjør hva som anses som rimelige forretningsmessige vilkår for offentliggjøring av opplysningene som nevnt i nr. 1.

Avdeling III

Gjennomsiktighet for systematiske internaliserere og verdipapirforetak som handler på OTC-markedet

Artikkel 14

Plikt for systematiske internaliserere til å offentliggjøre bindende pristilbud for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter

1. Verdipapirforetak skal offentliggjøre bindende pristilbud for aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som handles på en handelsplass, som de er systematiske internaliserere for, og som det finnes et likvid marked for.

   Dersom det ikke finnes et likvid marked for de finansielle instrumentene nevnt i første ledd, skal systematiske internaliserere på anmodning opplyse kundene om pristilbud.
2. Denne artikkel og artikkel 15, 16 og 17 får anvendelse på systematiske internaliserere når de utfører transaksjoner som er mindre enn eller like store som standard markedsstørrelse. Systematiske internaliserere omfattes ikke av denne artikkel eller artikkel 15, 16 og 17 når de utfører transaksjoner som er større enn standard markedsstørrelse.
3. Systematiske internaliserere kan bestemme størrelsen eller størrelsene de gir pristilbud for. Den minste størrelsen på et tilbud skal minst være lik 10 % av standard markedsstørrelse for en aksje, et depotbevis, et børshandlet fond, et sertifikat eller et annet lignende finansielt instrument som handles på en handelsplass. For en bestemt aksje, et bestemt depotbevis, et bestemt børshandlet fond, et bestemt sertifikat eller et bestemt annet lignende finansielt instrument som handles på en handelsplass, skal hvert pristilbud inneholde bindende kjøps- og/eller salgspris for en eller flere størrelser som kan være opptil standard markedsstørrelse for den klassen av aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter som det aktuelle finansielle instrumentet tilhører. Prisen eller prisene skal gjenspeile de rådende markedsvilkårene for nevnte aksje, depotbevis, børshandlede fond, sertifikat eller annet lignende finansielt instrument.
4. Aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter skal inndeles i klasser på grunnlag av den aritmetiske gjennomsnittsverdien av ordrene som er utført på markedet for det aktuelle finansielle instrumentet. Standard markedsstørrelse for hver klasse av aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater eller andre lignende finansielle instrumenter skal være en størrelse som er representativ for den aritmetiske gjennomsnittsverdien av ordrene som er utført på markedet for de finansielle instrumentene som inngår i hver klasse.
5. Markedet for hver aksje, hvert depotbevis, hvert børshandlede fond, hvert sertifikat eller hvert annet lignende finansielt instrument skal omfatte alle ordrer som er utført i Unionen med det aktuelle finansielle instrumentet, bortsett fra ordrer som er av stort omfang sammenlignet med normal markedsstørrelse.
6. Vedkommende myndighet for det mest likvide markedet som definert i artikkel 26, skal for hver aksje, hvert depotbevis, hvert børshandlede fond, hvert sertifikat eller hvert annet lignende finansielt instrument minst en gang i året og på grunnlag av den aritmetiske gjennomsnittsverdien for ordrene som er utført på markedet for det aktuelle finansielle instrumentet, fastsette hvilken klasse det tilhører. Disse opplysningene skal offentliggjøres for alle markedsdeltakere og oversendes til ESMA, som skal offentliggjøre opplysningene på sitt nettsted.
7. For å sikre en effektiv verdsetting av aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter og øke verdipapirforetakenes mulighet til å oppnå en best mulig handel for sine kunder, skal ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke ordninger som skal anvendes for offentliggjøring av et bindende pristilbud som nevnt i nr. 1, hvordan det skal bestemmes hvorvidt prisene gjenspeiler de rådende markedsvilkårene som nevnt i nr. 3, og hvordan standard markedsstørrelse som nevnt i nr. 2 og 4 skal fastsettes.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 15

Utførelse av kundeordrer

1. Systematiske internaliserere skal offentliggjøre sine pristilbud regelmessig og kontinuerlig i vanlig åpningstid. De kan når som helst ajourføre sine pristilbud. De kan under ekstraordinære markedsvilkår trekke sine pristilbud tilbake.

   Medlemsstatene skal kreve at foretak som oppfyller definisjonen av «systematisk internaliserer», underretter sin vedkommende myndighet. Denne underretningen skal oversendes til ESMA. ESMA skal utarbeide en liste over alle systematiske internaliserere i Unionen.

   Pristilbudene skal offentliggjøres på en slik måte at de er lett tilgjengelige for andre markedsdeltakere på rimelige forretningsmessige vilkår.
2. Systematiske internaliserere skal, samtidig som de overholder bestemmelsene i artikkel 27 i direktiv 2014/65/EU, utføre de ordrene de mottar fra sine kunder i forbindelse med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som de er systematiske internaliserere for, til de prisene som er tilbudt på det tidspunkt de mottar ordren.

   I begrunnede tilfeller kan de imidlertid utføre disse ordrene til en bedre pris, forutsatt at denne prisen er innenfor et offentliggjort intervall som ligger nær markedsvilkårene.
3. Systematiske internaliserere kan utføre ordrer de får fra sine profesjonelle kunder til andre priser enn prisene som er tilbudt, uten at de må overholde kravene fastsatt i nr. 2, når det gjelder transaksjoner der utførelse av en ordre i flere verdipapirer er en del av en transaksjon, eller når det gjelder ordrer som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris.
4. Dersom en systematisk internaliserer tilbyr bare én pris, eller tilbyr en høyeste pris som er lavere enn standard markedsstørrelse, og mottar en ordre fra en kunde som er større enn den størrelsen som prisen er fastsatt for, men mindre enn standard markedsstørrelse, kan den beslutte å utføre den delen av ordren som overstiger den størrelsen prisen er tilbudt for, forutsatt at den utføres til tilbudt pris, med mindre annet er tillatt i henhold til vilkårene i nr. 2 og 3. Dersom den systematiske internalisereren gir pristilbud for flere størrelser og mottar en ordre av en størrelse som ligger mellom disse, og som den velger å utføre, skal den utføre ordren til en av de tilbudte prisene i samsvar med artikkel 28 i direktiv 2014/65/EU, med mindre annet er tillatt i henhold til vilkårene i nr. 2 og 3 i denne artikkel.
5. Kommisjonen skal ha myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som klargjør hva som anses som rimelige forretningsmessige vilkår for offentliggjøring av pristilbud som nevnt i nr. 1.

Artikkel 16

Vedkommende myndigheters forpliktelser

Vedkommende myndigheter skal kontrollere

a) at verdipapirforetak regelmessig ajourfører kjøps- og salgspriser som offentliggjøres i samsvar med artikkel 14, og har priser som gjenspeiler de rådende markedsvilkårene,
b) at verdipapirforetak oppfyller vilkårene for bedre pris som er fastsatt i artikkel 15 nr. 2.

Artikkel 17

Tilgang til pristilbud

1. Systematiske internaliserere skal på grunnlag av sin forretningsstrategi og på en objektiv, ikke-diskriminerende måte kunne bestemme hvilke kunder som skal få tilgang til deres pristilbud. For dette formål skal de ha klare regler som styrer tilgangen til deres pristilbud. Systematiske internaliserere kan avslå å inngå eller kan avbryte forretningsforbindelser med kunder på grunnlag av forretningsmessige vurderinger som kundens kredittverdighet, motpartsrisiko og sluttoppgjør for transaksjonen.
2. For å begrense risikoeksponeringen ved flere transaksjoner fra samme kunde skal systematiske internaliserere ha rett til på en ikke-diskriminerende måte å begrense antall transaksjoner for samme kunde som de påtar seg å innlede på de offentliggjorte vilkårene. De kan, i samsvar med bestemmelsene i artikkel 28 i direktiv 2014/65/EU og på en ikke-diskriminerende måte, begrense det samlede antall transaksjoner for ulike kunder på samme tid, forutsatt at dette tillates bare når antallet og/eller volumet av de ordrene kundene ønsker utført, vesentlig overskrider det normale.
3. For å sikre en effektiv verdsetting av aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter og øke verdipapirforetakenes mulighet til å oppnå en best mulig handel for sine kunder, skal Kommisjonen vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som angir

a) kriteriene for å fastslå om et pristilbud blir offentliggjort regelmessig og kontinuerlig og er lett tilgjengelig i samsvar med artikkel 15 nr. 1, og med hvilke midler verdipapirforetakene kan oppfylle sin forpliktelse til å offentliggjøre sine pristilbud, som skal omfatte følgende muligheter:
   i) gjennom systemene på et regulert marked som har opptatt det aktuelle finansielle instrumentet til notering,
   ii) gjennom en godkjent offentliggjøringsordning,
   iii) gjennom egne ordninger,
b) kriteriene for å fastslå når utførelsen i flere verdipapirer er en del av en transaksjon, eller hvilke ordrer som er underlagt andre vilkår enn gjeldende markedspris som nevnt i artikkel 15 nr. 3,
c) kriteriene for å fastslå hva som kan anses som ekstraordinære markedsvilkår som gir rett til å trekke tilbake pristilbud, og vilkårene for å ajourføre pristilbud som nevnt i artikkel 15 nr. 1,
d) kriteriene for å fastslå når antallet og/eller volumet av ordrer kunden ønsker utført, vesentlig overskrider det normale som nevnt i nr. 2,
e) kriteriene for å fastslå når prisene er innenfor et offentliggjort intervall som ligger nær markedsvilkårene som nevnt i artikkel 15 nr. 2.

Artikkel 18

Plikt for systematiske internaliserere til å offentliggjøre bindende pristilbud for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater

1. Verdipapirforetak skal offentliggjøre bindende pristilbud for obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass, som de er systematiske internaliserere for, og som det finnes et likvid marked for, dersom følgende vilkår er oppfylt:
   a) en av deres kunder har bedt om et pristilbud,
   b) de går med på å gi et pristilbud.
2. Når det gjelder obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass, og som det ikke finnes et likvid marked for, skal systematiske internaliserere på anmodning opplyse kundene om prisene dersom de går med på å gi et pristilbud. Det kan gis unntak fra denne plikten på vilkårene fastsatt i artikkel 9 nr. 1.
3. Systematiske internaliserere kan ajourføre sine pristilbud når som helst. Under ekstraordinære markedsvilkår kan de trekke sine pristilbud tilbake.
4. Medlemsstatene skal kreve at foretak som oppfyller definisjonen av «systematisk internaliserer», underretter sin vedkommende myndighet. Denne underretningen skal oversendes til ESMA. ESMA skal utarbeide en liste over alle systematiske internaliserere i Unionen.
5. Systematiske internaliserere skal gjøre bindende pristilbud som de har offentliggjort i samsvar med nr. 1, tilgjengelige for sine andre kunder. De skal likevel kunne bestemme, på grunnlag av sin forretningsstrategi og på en objektiv, ikke-diskriminerende måte, hvilke kunder som skal få tilgang til deres pristilbud. For dette formål skal systematiske internaliserere ha klare regler som styrer tilgangen til deres pristilbud. Systematiske internaliserere kan avslå å inngå eller kan avbryte forretningsforbindelser med kunder på grunnlag av forretningsmessige vurderinger som kundens kredittverdighet, motpartsrisiko og sluttoppgjør for transaksjonen.
6. Systematiske internaliserere skal forplikte seg til å utføre transaksjoner på offentliggjorte vilkår med enhver annen kunde som pristilbudet er gjort tilgjengelig for i samsvar med nr. 5, dersom pristilbudet gjelder en størrelse som er lik eller mindre enn størrelsen som er fastsatt for det aktuelle finansielle instrumentet, som fastsatt i henhold til artikkel 9 nr. 5 bokstav d).

   Systematiske internaliserere skal ikke omfattes av plikten til å offentliggjøre bindende pristilbud i henhold til nr. 1 for finansielle instrumenter hvis likviditet faller under terskelen fastsatt i samsvar med artikkel 9 nr. 4.
7. Systematiske internaliserere skal kunne fastsette grenser, som skal være gjennomsiktige og ikke diskriminerende, for hvor mange transaksjoner de påtar seg å utføre for et gitt pristilbud.
8. Pristilbud som offentliggjøres i henhold til nr. 1 og 5, og pristilbud som gjelder størrelser som er lik eller mindre enn størrelsen nevnt i nr. 6, skal offentliggjøres på en måte som er lett tilgjengelig for andre markedsdeltakere på rimelige forretningsmessige vilkår.
9. Den eller de tilbudte prisene skal være slik at de sikrer at den systematiske internalisereren

oppfyller sine forpliktelser i henhold til artikkel 27 i direktiv 2014/65/EU, dersom dette er relevant, og skal gjenspeile rådende markedsvilkår når det gjelder de prisene som gjelder ved transaksjoner med samme eller lignende finansielle instrumenter på en handelsplass.

I begrunnede tilfeller kan de imidlertid utføre ordrer til en bedre pris, forutsatt at denne prisen er innenfor et offentliggjort intervall som ligger nær markedsvilkårene.

10. Systematiske internaliserere omfattes ikke av denne artikkel når de utfører transaksjoner som er større enn den størrelsen som er fastsatt for det aktuelle finansielle instrumentet, som fastsatt i henhold til artikkel 9 nr. 5 bokstav d).

Artikkel 19

ESMAs overvåking

1. Vedkommende myndigheter og ESMA skal overvåke anvendelsen av artikkel 18 med hensyn til de størrelsene der pristilbud gjøres tilgjengelige for verdipapirforetakets kunder og andre markedsdeltakere når det gjelder foretakets øvrige handelsvirksomhet, og i hvilken grad pristilbudene gjenspeiler rådende markedsvilkår for transaksjoner med samme eller lignende finansielle instrumenter på en handelsplass. ESMA skal innen 3. januar 2019 framlegge en rapport for Kommisjonen om anvendelsen av artikkel 18. Dersom det forekommer omfattende prisgivning og handel like over terskelen nevnt i artikkel 18 nr. 6, eller utenfor rådende markedsvilkår, skal ESMA framlegge en rapport for Kommisjonen før denne datoen.
2. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som angir ved hvilke av størrelsene nevnt i artikkel 18 nr. 6 et foretak skal utføre transaksjoner med enhver annen kunde som pristilbudet er gjort tilgjengelig for. Størrelsen som er spesifikk for det aktuelle finansielle instrumentet, skal fastsettes i henhold til artikkel 9 nr. 5 bokstav d).
3. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som klargjør hva som anses å være rimelige forretningsmessige vilkår for offentliggjøring av prisbudene som nevnt i artikkel 18 nr. 8.

Artikkel 20

Verdipapirforetaks, herunder systematiske internalisereres, offentliggjøring etter handel med hensyn til aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter

1. Verdipapirforetak som, enten for egen regning eller på vegne av kunder, gjennomfører transaksjoner med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som handles på en handelsplass, skal offentliggjøre volum og pris for disse transaksjonene samt tidspunktet da de ble gjennomført. Nevnte opplysninger skal offentliggjøres gjennom en godkjent offentliggjøringsordning.
2. Opplysningene som offentliggjøres i samsvar med nr. 1 i denne artikkel, og tidsfristene for offentliggjøring, skal oppfylle kravene vedtatt i henhold til artikkel 6, herunder de tekniske standardene for tilsyn som er vedtatt i samsvar med artikkel 7 nr. 2 bokstav a). Dersom tiltakene vedtatt i henhold til artikkel 7 tillater utsatt offentliggjøring av visse kategorier transaksjoner med aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter som handles på en handelsplass, skal denne muligheten også gjelde for slike transaksjoner når de gjennomføres utenfor handelsplasser.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende:
   a) identifikatorer for de ulike typene transaksjoner som offentliggjøres i henhold til denne artikkel, idet det skilles mellom dem som bestemmes av faktorer som hovedsakelig er knyttet til de finansielle instrumentenes verdi, og dem som bestemmes av andre faktorer,
   b) anvendelsen av forpliktelsen i henhold til nr. 1 på transaksjoner som innebærer at nevnte finansielle instrumenter brukes som sikkerhet for utlån eller for andre formål der handelen med finansielle instrumenter bestemmes av andre faktorer enn gjeldende markedsverdi for det finansielle instrumentet,
   c) hvem av partene i en transaksjon som skal offentliggjøre transaksjonen i samsvar med nr. 1, dersom begge parter er verdipapirforetak.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 21

Verdipapirforetaks, herunder systematiske internalisereres, offentliggjøring etter handel med hensyn til obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater

1. Verdipapirforetak som, enten for egen regning eller på vegne av kunder, gjennomfører transaksjoner med obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass, skal offentliggjøre volum og pris for disse transaksjonene samt tidspunktet da de ble gjennomført. Nevnte opplysninger skal offentliggjøres gjennom en godkjent offentliggjøringsordning.
2. Hver enkelt transaksjon skal offentliggjøres én gang gjennom en enkelt godkjent offentliggjøringsordning.
3. Opplysningene som offentliggjøres i samsvar med nr. 1, og tidsfristene for offentliggjøring, skal oppfylle kravene vedtatt i henhold til artikkel 10, herunder de tekniske reguleringsstandardene som er vedtatt i samsvar med artikkel 11 nr. 4 bokstav a) og b).
4. Vedkommende myndigheter skal kunne gi verdipapirforetak tillatelse til å fastsette utsatt offentliggjøring, eller kan anmode om offentliggjøring av begrensede opplysninger om en transaksjon eller opplysninger om flere transaksjoner i aggregert form, eller en kombinasjon av dette, i utsettelsesperioden, eller tillate at enkelttransaksjoners volum ikke offentliggjøres i en forlenget utsettelsesperiode, eller når det gjelder andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter som ikke er statspapirer, at flere transaksjoner offentliggjøres i aggregert form i en forlenget utsettelsesperiode, eller når det gjelder statsobligasjoner, at flere transaksjoner offentliggjøres i aggregert form på ubestemt tid, og kan midlertidig oppheve pliktene fastsatt i nr. 1 på samme vilkår som angitt artikkel 11.

   Dersom tiltakene vedtatt i henhold til artikkel 11 tillater utsatt offentliggjøring og offentliggjøring av begrensede opplysninger eller av opplysninger i aggregert form, eller en kombinasjon av dette, eller at offentliggjøring av volum kan utelates for visse kategorier transaksjoner med obligasjoner, strukturerte finansielle produkter, utslippskvoter og derivater som handles på en handelsplass, skal den muligheten også gjelde for slike transaksjoner som utføres utenfor handelsplasser.
5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder på en slik måte at det er mulig å offentliggjøre opplysningene i henhold til artikkel 64 i direktiv 2014/65/EU for å angi nærmere opplysninger om følgende:
   a) identifikatorer for de ulike typene transaksjoner som offentliggjøres i henhold til denne artikkel, idet det skilles mellom dem som bestemmes av faktorer som hovedsakelig er knyttet til de finansielle instrumentenes verdi, og dem som bestemmes av andre faktorer,
   b) anvendelsen av forpliktelsen i henhold til nr. 1 på transaksjoner som innebærer at nevnte finansielle instrumenter brukes som sikkerhet for utlån eller for andre formål der handelen med finansielle instrumenter bestemmes av andre faktorer enn gjeldende markedsverdi for det finansielle instrumentet,
   c) hvem av partene i en transaksjon som skal offentliggjøre transaksjonen i samsvar med nr. 1, dersom begge parter er verdipapirforetak.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 22

Framlegging av opplysninger med henblikk på beregninger i forbindelse med gjennomsiktighet samt andre beregninger

1. For å kunne gjøre beregninger for å fastsette kravene om gjennomsiktighet før og etter handel og ordningene for handelsplikt fastsatt i artikkel 3–11, 14–21 og 32, som kommer til anvendelse på finansielle instrumenter, og for å avgjøre om et verdipapirforetak er en systematisk internaliserer, kan vedkommende myndigheter kreve opplysninger fra
   a) handelsplasser,
   b) godkjente offentliggjøringsordninger og
   c) leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer.
2. Handelsplasser, godkjente offentliggjøringsordninger og leverandører av konsoliderte

offentliggjøringssystemer skal lagre de nødvendige opplysningene i tilstrekkelig lang tid.

3. Vedkommende myndigheter skal oversende de opplysningene til ESMA som ESMA trenger for å utarbeide rapportene nevnt i artikkel 5 nr. 4, 5 og 6.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere innholdet i og hyppigheten av anmodninger om opplysninger og de formatene og fristene som handelsplasser, godkjente offentliggjøringsordninger og leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer må holde seg til når de svarer på slike anmodninger i samsvar med nr. 1, samt typen opplysninger som må lagres, og den minstetiden handelsplasser, godkjente offentliggjøringsordninger og leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer må lagre opplysninger for å kunne etterkomme slike anmodninger i samsvar med nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i dette nummer i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 23

Handelsplikt for verdipapirforetak

1. Et verdipapirforetak skal sikre at transaksjoner det gjennomfører med aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked, eller som handles på en handelsplass, finner sted på et regulert marked, gjennom en MHF eller en systematisk internaliserer, eller på en handelsplass i en tredjestat som anses som likeverdig i henhold til artikkel 25 nr. 4 bokstav a) i direktiv 2014/65/EU, alt etter hva som er relevant, med mindre de kjennetegnes av at de
   a) er usystematiske, tilfeldige, uregelmessige og sjeldne eller
   b) utføres mellom kvalifiserte og/eller profesjonelle motparter og ikke bidrar til prisdannelsesprosessen.
2. Et verdipapirforetak som driver et internt ordrekoplingssystem som utfører kundeordrer i aksjer, depotbevis, børshandlede fond, sertifikater og andre lignende finansielle instrumenter på multilateralt grunnlag, må påse at det er godkjent som en MHF i henhold til direktiv 2014/65/EU og følger alle relevante bestemmelser i forbindelse med slik godkjenning.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hva som kjennetegner slike transaksjoner med aksjer som ikke bidrar til prisdannelsesprosessen som nevnt i nr. 1, idet det tas hensyn til tilfeller som
   a) utgjør transaksjoner med ikke-henførbar likviditet, eller
   b) der handelen med slike finansielle instrumenter bestemmes av andre faktorer enn gjeldende markedsverdi for det finansielle instrumentet.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avdeling IV

Transaksjonsrapportering

Artikkel 24

Plikt til å opprettholde markedenes integritet

Uten at det berører fordelingen av ansvaret for håndheving av forordning (EU) nr. 596/2014, skal vedkommende myndigheter som samordnes av ESMA i henhold til artikkel 31 i forordning (EU) nr. 1095/2010, føre tilsyn med verdipapirforetakenes virksomhet for å sikre at de opptrer ærlig, rettferdig og profesjonelt og på en måte som fremmer markedets integritet.

Artikkel 25

Plikt til å føre registre

1. Verdipapirforetak skal i fem år stille til rådighet for vedkommende myndighet relevante opplysninger om alle ordrer og alle transaksjoner med finansielle instrumenter som de har gjennomført, enten for egen regning eller på vegne av en kunde. Ved transaksjoner utført på vegne av kunder skal registrene inneholde alle opplysninger om kundens identitet samt opplysningene som kreves i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF([27]). ESMA kan anmode om tilgang til disse opplysningene etter framgangsmåten og på vil-

[27] Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF av 26. oktober 2005 om tiltak for å hindre at det finansielle system brukes til hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme (EUT L 309 av 25.11.2005, s. 15).

kårene fastsatt i artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

2. Operatøren av en handelsplass skal i minst fem år stille til rådighet for vedkommende myndighet relevante opplysninger om alle ordrer som gjelder finansielle instrumenter, og som vises gjennom deres systemer. Registrene skal inneholde de relevante opplysningene som kjennetegner ordren, herunder opplysninger som knytter en ordre til den eller de utførte transaksjonene som stammer fra samme ordre, og som skal rapporteres i samsvar med artikkel 26 nr. 1 og 3. ESMA skal ha en tilretteleggings- og samordningsrolle i forbindelse med vedkommende myndigheters tilgang til opplysninger i henhold til dette nummer.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke ordreopplysninger som ikke er nevnt i artikkel 26, men som skal oppbevares i henhold til nr. 2.

   Utkastene til tekniske reguleringsstandarder skal inneholde identifikasjonskoden til det medlemmet eller den deltakeren som har sendt ordren, ordrens identifikasjonskode, datoen og tidspunktet da ordren ble sendt, ordrens særtrekk, herunder ordretype, eventuelt prisgrense, gyldighetsperiode, eventuelle særlige instrukser med hensyn til ordren, opplysninger om eventuelle endringer, heving, delvis eller fullstendig utførelse av ordren og om handelen gjennomføres for egen eller andres regning.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 26

Plikt til å rapportere transaksjoner

1. Verdipapirforetak som utfører transaksjoner med finansielle instrumenter, skal gi vedkommende myndighet nøyaktige og fullstendige opplysninger om slike transaksjoner snarest mulig og senest ved utgangen av påfølgende virkedag.

   Vedkommende myndigheter skal i samsvar med artikkel 85 i direktiv 2014/65/EU fastsette de nødvendige ordningene for å sikre at vedkommende myndighet for det mest likvide markedet for disse finansielle instrumentene, også mottar disse opplysningene.

   Vedkommende myndigheter skal på anmodning gjøre opplysninger rapportert i samsvar med denne artikkel, tilgjengelige for ESMA.
2. Plikten fastsatt i nr. 1 gjelder for
   a) finansielle instrumenter som er opptatt til notering på eller som handles på en handelsplass, eller som det er sendt inn en søknad om opptak til notering for på et slikt marked,
   b) finansielle instrumenter hvis underliggende instrument er et finansielt instrument som handles på en handelsplass, og
   c) finansielle instrumenter hvis underliggende instrument er en indeks eller en kurv bestående av finansielle instrumenter som handles på en handelsplass.

   Denne plikten gjelder for transaksjoner med finansielle instrumenter som nevnt i bokstav a)–c) uten hensyn til om transaksjonene utføres på handelsplassen.
3. Rapportene skal særlig inneholde opplysninger om de kjøpte eller solgte instrumentenes navn og antall, mengde, dato og tidspunkt for utførelsen av transaksjonen, transaksjonens pris, en betegnelse som identifiserer de kundene som verdipapirforetaket har utført transaksjonen på vegne av, en betegnelse som identifiserer de personene og de dataalgoritmene i verdipapirforetaket som er ansvarlige for investeringsbeslutningen og utførelsen av transaksjonen, en betegnelse som identifiserer det unntaket handelen har funnet sted i henhold til, en opplysning som identifiserer de berørte verdipapirforetakene, og en betegnelse som identifiserer et shortsalg som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 236/2012 når det gjelder aksjer og statspapirer som omfattes av artikkel 12, 13 og 17 i nevnte forordning. For transaksjoner som ikke gjennomføres på en handelsplass, skal rapportene også inneholde en betegnelse som identifiserer de ulike typene transaksjoner i samsvar med tiltakene som skal vedtas i henhold til artikkel 20 nr. 3 bokstav a) og artikkel 21 nr. 5 bokstav a). For varederivater skal rapportene også angi om transaksjonen reduserer risikoen på en objektivt målbar måte i henhold til artikkel 57 i direktiv 2014/65/EU.
4. Verdipapirforetak som formidler ordrer, skal ved oversending av ordren ta med alle opplysningene angitt i nr. 1 og 3. I stedet for å ta med alle de nevnte opplysningene ved oversending

av ordren, kan et verdipapirforetak velge, dersom ordren utføres, å rapportere den som en transaksjon i samsvar med kravene i nr. 1. I så fall skal det i transaksjonsrapporten opplyses at den gjelder en ordre som er oversendt.

5. Operatørene av handelsplasser skal rapportere opplysninger om transaksjoner med finansielle instrumenter som handles på deres handelsplass, og som utføres gjennom deres system av et foretak som ikke er omfattet av denne forordning i henhold til nr. 1 og 3.
6. Ved rapportering av den betegnelsen som identifiserer kunder i henhold til kravene i nr. 3 og 4, skal verdipapirforetak anvende en identifikator for juridiske personer som fastsettes for å identifisere kunder som er juridiske personer.

   ESMA skal innen 3. januar 2016 utarbeide retningslinjer i samsvar med artikkel 16 i forordning (EU) nr. 1095/2010 for å sikre at anvendelsen av identifikatorer for juridiske personer som anvendes i Unionen, er i samsvar med internasjonale standarder, særlig de som fastsettes av Rådet for finansiell stabilitet.
7. Rapportene skal oversendes til vedkommende myndighet enten av verdipapirforetaket selv, en godkjent rapporteringsordning som opptrer på dets vegne, eller av den handelsplassen hvis system transaksjonen ble gjennomført gjennom, i samsvar med nr. 1, 3 og 9.

   Verdipapirforetakene skal ha ansvar for at rapportene som sendes inn til vedkommende myndighet, er fullstendige og nøyaktige og sendes inn til rett tid.

   Når et verdipapirforetak rapporterer opplysninger om disse transaksjonene gjennom en godkjent rapporteringsordning som opptrer på dets vegne, eller gjennom en handelsplass, er verdipapirforetaket unntatt fra ansvarskravet og dermed ikke ansvarlig for at rapporter som kan tilskrives den godkjente rapporteringsordningen eller handelsplassen, er fullstendige og nøyaktige og sendes inn til rett tid. I disse tilfellene, og med forbehold for artikkel 66 nr. 4 i direktiv 2014/65/EU, er den godkjente rapporteringsordningen eller handelsplassen ansvarlig for eventuelle mangler.

   Verdipapirforetakene må likevel treffe rimelige tiltak for å kontrollere at transaksjonsrapportene som sendes inn på deres vegne, er fullstendige og nøyaktige og sendes inn til rett tid.

   Hjemstaten skal kreve at handelsplassen, når den rapporterer på verdiforetakets vegne, har innført pålitelige sikkerhetssystemer som er utformet for å garantere sikkerhet og autentisering ved informasjonsoverføringen, for å redusere risikoen for dataforfalskning og ulovlig tilgang og for å forebygge informasjonslekkasje og sikre at opplysningene til enhver tid behandles fortrolig. Hjemstaten skal kreve at handelsplassen opprettholder tilstrekkelige ressurser og har reservesystemer på plass, slik at disse tjenestene kan tilbys og opprettholdes til enhver tid.

   Handelssystemer og rapporteringssystemer, herunder transaksjonsregistre som er registrert eller godkjent i samsvar med avdeling VI i forordning (EU) nr. 648/2012, kan godkjennes av vedkommende myndighet som en godkjent rapporteringsordning med henblikk på oversending av transaksjonsrapporter til vedkommende myndighet i samsvar med nr. 1, 3 og 9.

   Dersom transaksjonene er rapportert til et transaksjonsregister i samsvar med artikkel 9 i forordning (EU) nr. 648/2012 som er godkjent som en godkjent rapporteringsordning, og rapportene inneholder opplysningene som kreves i henhold til nr. 1, 3 og 9 og har blitt oversendt av transaksjonsregistret til vedkommende myndighet innen fristen fastsatt i nr. 1, skal verdipapirforetaket anses å ha oppfylt sin plikt i henhold til nr. 1.

   Dersom det forekommer feil eller utelatelser i transaksjonsrapportene, skal den godkjente rapporteringsordningen, det verdipapirforetaket eller den handelsplassen som rapporterer transaksjonen, rette opplysningene og sende vedkommende myndighet en rettet rapport.
8. Når rapportene fastsatt i denne artikkel oversendes til vedkommende myndighet i vertsstaten i samsvar med artikkel 35 nr. 8 i direktiv 2014/65/EU, skal den videresende opplysningene til vedkommende myndigheter i verdipapirforetakets hjemstat, med mindre vedkommende myndigheter i hjemstaten beslutter at de ikke ønsker å motta disse opplysningene.
9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere
   a) datastandarder og formater for opplysningene som skal rapporteres i samsvar med nr. 1 og 3, herunder metoder og ordninger for rapportering av finansielle transaksjoner, samt slike rapporters form og innhold,
   b) kriteriene for definisjonen av et relevant marked i samsvar med nr. 1,
   c) referansedata for de finansielle instrumentene som er kjøpt eller solgt, mengde, dato

og tidspunkt for utførelse av transaksjonen, transaksjonens pris, opplysninger om kundens identitet, en betegnelse som identifiserer de kundene som verdipapirforetaket har utført transaksjonen på vegne av, en betegnelse som identifiserer de personene og de dataalgoritmene i verdipapirforetaket som er ansvarlige for investeringsbeslutningen og utførelsen av transaksjonen, en betegnelse som identifiserer det unntaket handelen har funnet sted i henhold til, en opplysning som identifiserer de berørte verdipapirforetakene, måten transaksjonen ble utført på, de datafeltene som trengs for å behandle og analysere transaksjonsrapportene i samsvar med nr. 3, og

d) en betegnelse som identifiserer shortsalg av aksjer og statspapirer som nevnt i nr. 3,
e) de relevante kategoriene finansielle instrumenter som skal rapporteres i samsvar med nr. 2,
f) vilkårene for medlemsstatenes utforming, tildeling og opprettholdelse av identifikatorer for juridiske personer i samsvar med nr. 6, og vilkårene for verdipapirforetakenes bruk av identifikatorene for juridiske personer for å sikre, i samsvar med nr. 3, 4 og 5, at betegnelsen identifiserer kundene i de transaksjonsrapportene de skal utarbeide i samsvar med nr. 1,
g) anvendelsen av plikten til transaksjonsrapportering på verdipapirforetakenes filialer,
h) hva som i henhold til denne artikkel utgjør en transaksjon og utførelse av en transaksjon,
i) på hvilket tidspunkt et verdipapirforetak anses å ha oversendt en ordre i henhold til nr. 4.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

10. Innen 3. januar 2019 skal ESMA framlegge en rapport for Kommisjonen om anvendelsen av denne artikkel, herunder hvordan den påvirker relevante rapporteringskrav i forordning (EU) nr. 648/2012, og hvorvidt innholdet i og formatet for transaksjonsrapportene som mottas og utveksles mellom vedkommende myndigheter, gir dem mulighet til å føre omfattende tilsyn med verdipapirforetakenes virksomhet i henhold til artikkel 24 i denne forordning. Kommisjonen kan treffe tiltak for å foreslå endringer, herunder fastsette at transaksjonene skal oversendes bare til et felles system utpekt av ESMA, og ikke til vedkommende myndigheter. Kommisjonen skal oversende ESMAs rapport til Europaparlamentet og Rådet.

Artikkel 27

Plikt til å framlegge referansedata for finansielle instrumenter

1. Når det gjelder finansielle instrumenter som er opptatt til notering på regulerte markeder eller handles på MHF-er eller OHF-er, skal handelsplassene gi vedkommende myndigheter de referansedataene som kreves for transaksjonsrapportering i henhold til artikkel 26.

   Når det gjelder andre finansielle instrumenter omfattet av artikkel 26 nr. 2 som handles gjennom deres system, skal hver systematisk internaliserer gi sin vedkommende myndighet referansedataene for disse finansielle instrumentene.

   Referansedataene skal klargjøres for innsending til vedkommende myndighet i et elektronisk og standardisert format før handelen begynner med det finansielle instrumentet dataene gjelder. Referansedata for finansielle instrumenter skal ajourføres hver gang det skjer endringer i dataene for et finansielt instrument. Vedkommende myndigheter skal omgående sende disse underretningene til ESMA, som skal offentliggjøre dem umiddelbart på sitt nettsted. ESMA skal gi vedkommende myndigheter tilgang til referansedataene.
2. For å gi vedkommende myndigheter mulighet til å føre tilsyn med verdipapirforetakenes virksomhet i samsvar med artikkel 26 for å sikre at de opptrer ærlig, rettferdig og profesjonelt og på en måte som fremmer markedets integritet, skal ESMA og vedkommende myndigheter fastsette nødvendige ordninger for å sikre at
   a) ESMA og vedkommende myndigheter faktisk mottar referansedataene for de finansielle instrumentene i henhold til nr. 1,
   b) kvaliteten på opplysningene som mottas på denne måten, egner seg for transaksjonsrapporteringen i henhold til artikkel 26,
   c) referansedataene for finansielle instrumenter som mottas i henhold til nr. 1, faktisk utveksles mellom de berørte vedkommende myndigheter.

3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere
   a) datastandarder og formater for referansedataene for finansielle instrumenter i samsvar med nr. 1, herunder metoder og ordninger for rapportering av dataene og enhver ajourføring av dem til vedkommende myndigheter samt oversending av dem til ESMA i samsvar med nr. 1, samt slike rapporters form og innhold,
   b) de tekniske tiltakene som er nødvendige med hensyn til ordningene som skal iverksettes av ESMA og vedkommende myndigheter i henhold til nr. 2.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Avdeling V

Derivater

Artikkel 28

Plikt til å handle på regulerte markeder, MHF-er eller OHF-er

1. Finansielle motparter i henhold til definisjonen i artikkel 2 nr. 8 i forordning (EU) nr. 648/2012 og ikke-finansielle motparter som oppfyller vilkårene nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstav b) i nevnte forordning, skal, når det gjelder transaksjoner som verken er transaksjoner innenfor konsernet i henhold til artikkel 3 i nevnte forordning eller transaksjoner som omfattes av overgangsbestemmelsene i artikkel 89 i samme forordning, gjennomføre transaksjoner med andre finansielle motparter eller andre ikke-finansielle motparter som oppfyller vilkårene nevnt i artikkel 10 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 648/2012, i en klasse av derivater som er erklært å være underlagt handelsplikt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 32, og som er oppført i registeret nevnt i artikkel 34, bare på
   a) regulerte markeder,
   b) MHF-er,
   c) OHF-er eller
   d) handelsplasser i tredjestater, forutsatt at Kommisjonen har truffet en beslutning i samsvar med nr. 4, og at tredjestaten har et effektivt likeverdig system for anerkjennelse av handelsplasser som i henhold til direktiv 2014/65/EU har tillatelse til å oppta til notering eller til å handle med derivater som er erklært å være underlagt handelsplikt i samme tredjestat på ikke-eksklusive vilkår.
2. Handelsplikten får også anvendelse på motparter nevnt i nr. 1 som innleder derivattransaksjoner som gjelder en derivatklasse som er erklært å være underlagt handelsplikten, med finansinstitusjoner i tredjestater eller andre enheter i tredjestater som ville vært omfattet av clearingplikten dersom de hadde vært etablert i Unionen. Handelsplikten får også anvendelse på tredjestatsenheter som ville vært omfattet av clearingplikten dersom de hadde vært etablert i Unionen, og som innleder derivattransaksjoner som gjelder en derivatklasse som er erklært å være underlagt handelsplikten, forutsatt at kontrakten har en direkte, vesentlig og forutsigbar virkning i Unionen, eller dersom en slik plikt er nødvendig eller hensiktsmessig for å hindre omgåelse av noen av bestemmelsene i denne forordning.

   ESMA skal regelmessig overvåke virksomheten knyttet til derivater som ikke er erklært å være underlagt handelsplikten som beskrevet i nr. 1, for å fastslå tilfeller der en bestemt kategori kontrakter kan utgjøre en systemrisiko, og for å hindre regelverksarbitrasje mellom derivattransaksjoner som er underlagt handelsplikten og derivattransaksjoner som ikke er underlagt handelsplikten.
3. Derivater som er erklært å være underlagt handelsplikten i henhold til nr. 1, skal kunne opptas til notering på et regulert marked eller handles på enhver handelsplass som nevnt i nr. 1, på ikke-eksklusive og ikke-diskriminerende vilkår.
4. Kommisjonen kan i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 51 nr. 2 treffe beslutninger der det fastsettes at den rettslige og tilsynsmessige rammen i en tredjestat sikrer at en handelsplass som er godkjent i denne tredjestaten, oppfyller rettslig bindende krav som er likeverdige med kravene til handelsplasser nevnt i nr. 1 bokstav a), b) eller c) i denne artikkel som følger av denne forordning, direktiv 2014/65/EU og forordning (EU) nr. 596/2014, og som er omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak i tredjestaten.

   Det eneste formålet med disse beslutningene er å fastsette om en handelsplass er kvalifisert som handelsplass for derivater som er underlagt handelsplikten.

En tredjestats rettslige og tilsynsmessige rammer anses å ha en likeverdig virkning dersom de oppfyller alle følgende vilkår:

a) Handelsplassene i tredjestaten er underlagt krav om tillatelse og er løpende omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak.
b) Handelsplassene har klare og gjennomsiktige regler for opptak av finansielle instrumenter til notering, slik at handelen med disse finansielle instrumentene kan skje på en rettferdig, ordnet og effektiv måte, og at de kan omsettes fritt.
c) Utstedere av finansielle instrumenter er underlagt regelmessige og løpende opplysningskrav som sikrer et høyt nivå for investorvern.
d) Markedenes gjennomsiktighet og integritet sikres ved hjelp av regler som hindrer markedsmisbruk i form av innsidehandel og markedsmanipulering.

En kommisjonsbeslutning i henhold til dette nummer kan være begrenset til en eller flere kategorier handelsplasser. I så fall skal en handelsplass i en tredjestat omfattes av nr. 1 bokstav d) bare dersom den tilhører en kategori som omfattes av Kommisjonens beslutning.

5. For å sikre ensartet anvendelse av denne artikkel skal ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke typer kontrakter omhandlet i nr. 2 som har en direkte, vesentlig og forutsigbar virkning i Unionen, og i hvilke tilfeller handelsplikten er nødvendig eller hensiktsmessig for å hindre omgåelse av noen av bestemmelsene i denne forordning.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

I den grad det er mulig og hensiktsmessig, skal de tekniske reguleringsstandardene nevnt i dette nummer være identiske med dem som vedtas i henhold til artikkel 4 nr. 4 i forordning (EU) nr. 648/2012.

Artikkel 29

Clearingplikt for derivater som handles på regulerte markeder, og frist for godkjenning av clearing

1. Operatøren av et regulert marked skal sikre at alle transaksjoner med derivater som inngås på dette regulerte markedet, cleares av en sentral motpart.
2. Sentrale motparter, handelsplasser og verdipapirforetak som opptrer som clearingmedlemmer i henhold til artikkel 2 nr. 14 i forordning (EU) nr. 648/2012, skal ha effektive systemer, framgangsmåter og ordninger for clearede derivater for å sikre at transaksjoner med clearede derivater sendes inn og godkjennes for clearing så snart som det er teknisk mulig ved hjelp av automatiserte systemer.

   Med «clearede derivater» menes i dette nummer

   a) alle derivater som skal cleares i henhold til clearingplikten fastsatt i nr. 1 i denne artikkel eller i henhold til clearingplikten fastsatt i artikkel 4 i forordning (EU) nr. 648/2012,
   b) alle derivater som etter avtale mellom de berørte parter skal cleares.
3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette minstekravene til systemer, framgangsmåter og ordninger, herunder frister for godkjenning, i henhold til denne artikkel, idet det tas hensyn til behovet for å sikre forsvarlig styring av operasjonelle og andre risikoer.

   ESMA skal løpende ha myndighet til å utarbeide ytterligere tekniske reguleringsstandarder for å ajourføre gjeldende standarder, dersom ESMA anser at det er nødvendig på bakgrunn av utviklingen i industristandardene.

   ESMA skal framlegge utkastene til tekniske reguleringsstandarder nevnt i nr. 1 for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første og annet ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 30

Indirekte clearingordninger

1. Indirekte clearingordninger for børshandlede derivater er tillatt, forutsatt at disse ordningene ikke øker motpartsrisikoen og sikrer at motpartens eiendeler og posisjoner gis et vern som er likeverdig med det som er nevnt i artikkel 39 og 48 i forordning (EU) nr. 648/2012.

2. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å angi nærmere hvilke typer ordninger for indirekte clearingtjenester, dersom slike er innført, som oppfyller vilkårene nevnt i nr. 1, og sikre sammenheng med bestemmelsene om OTC-derivater i kapittel II i delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 149/2013([28]).

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i dette nummer i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 31

Porteføljekomprimering

1. Når verdipapirforetak og markedsoperatører tilbyr porteføljekomprimering, skal de ikke omfattes av forpliktelsen til beste utførelse i artikkel 27 i direktiv 2014/65/EU, gjennomsiktighetskravene i artikkel 8, 10, 18 og 21 i denne forordning og kravet i artikkel 1 nr. 6 i direktiv 2014/65/EU. Avslutning eller utskifting av derivater som inngår i en porteføljekomprimering, skal ikke omfattes av artikkel 28.
2. Verdipapirforetak og markedsoperatører som tilbyr porteføljekomprimering, skal gjennom en godkjent offentliggjøringsordning offentliggjøre de transaksjonsvolumene som omfattes av porteføljekomprimeringene, og tidspunktet de ble gjennomført på, innenfor tidsfristene angitt i artikkel 10.
3. Verdipapirforetak og markedsoperatører som tilbyr porteføljekomprimering, skal føre fullstendige og nøyaktige registre over alle porteføljekomprimeringer som de organiserer eller deltar i. Disse registrene skal på anmodning umiddelbart gjøres tilgjengelige for den berørte vedkommende myndighet eller ESMA.
4. Kommisjonen kan gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 vedta tiltak for å angi
   a) hvilke elementer som omfattes av porteføljekomprimeringen,
   b) hvilke opplysninger som skal offentliggjøres i henhold til nr. 2,

   på en slik måte at det i størst mulig grad tas hensyn til gjeldende krav med hensyn til føring av registre, rapportering og offentliggjøring.

Artikkel 32

Framgangsmåte i forbindelse med handelsplikten

1. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere følgende:
   a) hvilken av derivatklassene som er omfattet av clearingplikten i samsvar med artikkel 5 nr. 2 og 4 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller hvilken relevant undergruppe av denne klassen som skal handles på handelsplassene nevnt i artikkel 28 nr. 1,
   b) hvilken eller hvilke datoer handelsplikten skal gjelde fra, herunder enhver gradvis anvendelse og de kategoriene motparter som plikten gjelder for, når den gradvise anvendelsen og kategoriene motparter er fastsatt i tekniske reguleringsstandarder i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav b) i forordning (EU) nr. 648/2012.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen seks måneder etter at Kommisjonen har vedtatt de tekniske reguleringsstandardene i henhold til artikkel 5 nr. 2 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   Før utkastene til tekniske reguleringsstandarder framlegges for Kommisjonen for vedtakelse, skal ESMA gjennomføre en offentlig høring og kan, der det er relevant, rådføre seg med vedkommende myndigheter i tredjestater.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
2. For at handelsplikten skal tre i kraft, gjelder følgende:
   a) derivatklassen i henhold til nr. 1 bokstav a) eller den relevante undergruppen av denne klassen må ha vært opptatt til notering eller handles på minst en handelsplass som nevnt i artikkel 28 nr. 1, og
   b) tredjemanns kjøps- og salgsinteresser i derivatklassen eller en relevant undergruppe av denne klassen må være tilstrekkelige, slik at den aktuelle derivatklassen anses som tilstrekkelig likvid til å handles

[28] Delegert kommisjonsforordning (EU) nr.?149/2013 av 19. desember 2012 om utfylling av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr.?648/2012 med hensyn til tekniske reguleringsstandarder for indirekte clearingordninger, clearingplikten, det offentlige registeret, tilgang til en handelsplass, ikke-finansielle motparter og risikoreduksjonsteknikker for OTC-derivatkontrakter som ikke cleares gjennom en sentral motpart (EUT L 52 av 23.2.2013, s. 11).

bare på handelsplassene nevnt i artikkel 28 nr. 1.

3. Ved utarbeiding av utkastene til tekniske reguleringsstandarder som nevnt i nr. 1, skal ESMA legge følgende kriterier til grunn for sin vurdering av om den aktuelle klassen av derivater eller undergruppen av klassen skal anses som tilstrekkelig likvid:
   a) den gjennomsnittlige transaksjonshyppigheten og -størrelsen under ulike markedsvilkår, idet det tas hensyn til produktenes art og livssyklus i den berørte derivatklassen,
   b) antallet og typen aktive markedsdeltakere, herunder forholdet mellom antallet markedsdeltakere og antallet produkter/kontrakter som handles på et visst produktmarked,
   c) gjennomsnittlig kjøpskurs-salgskurs-differanse.

   Ved utarbeiding av utkastene til tekniske reguleringsstandarder skal ESMA ta hensyn til den påvirkningen denne handelsplikten forventes å ha på likviditeten til den aktuelle klassen av derivater eller undergruppen av klassen, samt den kommersielle virksomheten til sluttbrukere som ikke er finansielle enheter.

   ESMA skal bestemme om den aktuelle klassen av derivater eller undergruppen av klassen er tilstrekkelig likvid bare ved transaksjoner under en viss størrelse.
4. ESMA skal på eget initiativ, i samsvar med kriteriene fastsatt i nr. 2 og etter å ha gjennomført en offentlig høring, fastsette hvilke klasser av derivater eller hvilke derivatkontrakter som bør være underlagt handelsplikt på handelsplassene nevnt i artikkel 28 nr. 1, men som ingen sentrale motparter ennå har fått tillatelse for i henhold til artikkel 14 eller 15 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller som ikke har blitt opptatt til notering eller handles på en handelsplass nevnt i artikkel 28 nr. 1.

   Etter å ha mottatt underretningen fra ESMA nevnt i første ledd, kan Kommisjonen innkalle til utvikling av forslag om handel med disse derivatene på handelsplassene nevnt i artikkel 28 nr. 1.
5. Ved vesentlige endringer i kriteriene fastsatt i nr. 2 skal ESMA, i samsvar med nr. 1, framlegge for Kommisjonen et forslag til endring, midlertidig oppheving eller tilbakekalling av eksisterende tekniske reguleringsstandarder. ESMA kan, der det er relevant, først rådføre seg med vedkommende myndigheter i tredjestater.

   Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i dette nummer i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette kriteriene nevnt i nr. 2 bokstav b).

   ESMA skal framlegge utkast til disse tekniske reguleringsstandardene for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 33

Ordning for å unngå overlappende eller motstridende regler

1. Kommisjonen skal med bistand fra ESMA overvåke og minst en gang i året utarbeide rapporter til Europaparlamentet og Rådet om den internasjonale anvendelsen av prinsippene fastsatt i artikkel 28 og 29, særlig med hensyn til mulige overlappende eller motstridende krav til markedsdeltakerne, og anbefale mulige tiltak.
2. Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter der det fastsettes at den rettslige rammen og rammene for tilsyn og håndheving i den berørte tredjestat
   a) er likeverdige med kravene som følger av artikkel 28 og 29,
   b) sikrer et vern av taushetsplikten som er likeverdig med det som er fastsatt i denne forordning, og
   c) anvendes effektivt og håndheves på en rettferdig måte som ikke skaper vridning, slik at de sikrer effektivt tilsyn og effektiv håndheving i den berørte tredjestat.

   Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 51.
3. En gjennomføringsrettsakt om likeverdighet som omhandlet i nr. 2 skal innebære at motparter som inngår en transaksjon som er omfattet av denne forordning, skal anses å ha oppfylt kravet i artikkel 28 og 29 dersom minst en av motpartene er etablert i nevnte tredjestat, og motpartene overholder den rettslige rammen og rammene for tilsyn og håndheving i den berørte tredjestat.
4. Kommisjonen skal i samarbeid med ESMA overvåke at de kravene som er likeverdige med dem som er fastsatt i artikkel 28 og 29,

gjennomføres på en effektiv måte av de tredjestatene som det er vedtatt en gjennomføringsrettsakt om likeverdighet for, og skal regelmessig, minst en gang i året, avlegge rapport for Europaparlamentet og Rådet.

Dersom rapporten viser at myndighetene i tredjestaten har anvendt de likeverdige kravene på en ufullstendig og usammenhengende måte, kan Kommisjonen innen 30 kalenderdager etter at rapporten ble framlagt, tilbakekalle anerkjennelsen av den berørte tredjestats rettslige ramme som likeverdig. Dersom en gjennomføringsrettsakt om likeverdighet tilbakekalles, skal motpartenes transaksjoner automatisk igjen omfattes av alle krav fastsatt i artikkel 28 og 29.

Artikkel 34

Register over derivater som er underlagt handelsplikt

ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og ajourføre et register som inneholder uttømmende og entydige opplysninger om hvilke derivater som er underlagt handelsplikt på handelsplassene nevnt i artikkel 28 nr. 1, om de handelsplassene der de er opptatt til notering eller handles, og om hvilke datoer denne plikten gjelder fra.

Avdeling VI

Ikke-diskriminerende tilgang til clearing for finansielle instrumenter

Artikkel 35

Ikke-diskriminerende tilgang til en sentral motpart

1. Uten at det berører artikkel 7 i forordning (EU) nr. 648/2012, skal en sentral motpart godta å cleare finansielle instrumenter på ikke-diskriminerende og gjennomsiktige vilkår, også når det gjelder krav til sikkerhet og avgifter i forbindelse med tilgang, uansett på hvilken handelsplass transaksjonen utføres. Dette skal særlig sikre at en handelsplass har rett til likebehandling av kontrakter som handles på den handelsplassen, med hensyn til
   a) krav til sikkerhet og avregning av økonomisk likeverdige kontrakter, forutsatt at inkludering av slike kontrakter i en sentral motparts framgangsmåter for sluttavregning og andre framgangsmåter for avregning basert på gjeldende insolvenslovgivning ikke hindrer nevnte framgangsmåter i å virke på en smidig og ordnet måte eller går ut over deres gyldighet eller gjennomførbarhet, og
   b) kryssberegning av marginer med korrelerte kontrakter clearet av samme sentrale motpart i henhold til en risikomodell som er i samsvar med artikkel 41 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   En sentral motpart kan kreve at handelsplassen oppfyller de driftsmessige og tekniske kravene fastsatt av den sentrale motparten, herunder kravene til risikostyring. Kravet i dette nummer får ikke anvendelse på derivatkontrakter som allerede er underlagt tilgangsplikten i henhold til artikkel 7 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   En sentral motpart er ikke bundet av denne artikkel dersom den gjennom nære forbindelser er knyttet til en handelsplass som har gitt melding i henhold til artikkel 36 nr. 5.
2. En anmodning fra en handelsplass om tilgang til en sentral motpart skal formelt framlegges for en sentral motpart, dennes relevante vedkommende myndighet og handelsplassens vedkommende myndighet. I anmodningen skal det opplyses hvilke typer finansielle instrumenter tilgangen gjelder.
3. Den sentrale motparten skal gi handelsplassen skriftlig svar innen tre måneder dersom det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter, og innen seks måneder dersom det gjelder børshandlede derivater, enten om at tilgang gis, forutsatt at en relevant vedkommende myndighet har gitt tilgang i henhold til nr. 4, eller om at tilgang avslås. Den sentrale motparten kan avslå en anmodning om tilgang bare på vilkårene fastsatt i nr. 6 bokstav a). Dersom en sentral motpart nekter tilgang, skal den i sitt svar gi en full begrunnelse for dette og underrette sin vedkommende myndighet skriftlig om beslutningen. Dersom handelsplassen er etablert i en annen medlemsstat enn den sentrale motparten, skal den sentrale motparten også gi slik underretning og begrunnelse til handelsplassens vedkommende myndighet. Den sentrale motparten skal gi tilgang innen tre måneder etter å ha gitt et positivt svar på anmodningen om tilgang.
4. Den sentrale motpartens eller handelsplassens vedkommende myndighet skal gi en handelsplass tilgang til en sentral motpart bare dersom slik tilgang
   a) ikke krever en samvirkingsavtale, når det gjelder derivater som ikke er OTC-deriva-

ter i henhold til artikkel 2 nr. 7 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller

b) ikke vil hindre markedene i å virke på en smidig og ordnet måte, særlig på grunn av likviditetsfragmentering, eller ikke vil innvirke negativt på systemrisikoen.

Intet i første ledd bokstav a) skal være til hinder for at tilgang kan gis når anmodningen nevnt i nr. 2 krever samvirking, og handelsplassen og alle sentrale motparter som er parter i den foreslåtte samvirkingsavtalen, har gitt sitt samtykke til avtalen, og det er stilt sikkerhet gjennom en tredjemann for de risikoene som den aktuelle sentrale motparten er eksponert for som følge av posisjoner mellom de sentrale motpartene.

Dersom behovet for en samvirkingsavtale er årsaken til eller en av årsakene til at en anmodning avslås, skal handelsplassen opplyse den sentrale motparten og ESMA om hvilke andre sentrale motparter som har tilgang til handelsplassen, og ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene, slik at verdipapirforetak kan velge å utøve sine rettigheter i henhold til artikkel 37 i direktiv 2014/65/EU i forhold til disse sentrale motpartene for å legge til rette for alternative tilgangsavtaler.

Dersom en vedkommende myndighet nekter tilgang, skal den treffe sin beslutning innen to måneder etter å ha mottatt anmodningen nevnt i nr. 2 og gi en full begrunnelse til den andre vedkommende myndighet, den sentrale motparten og handelsplassen, sammen med den dokumentasjonen beslutningen bygger på.

5. Når det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter, kan en sentral motpart som nylig er etablert og har fått tillatelse som sentral motpart i henhold til artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 648/2012 til å foreta clearing i henhold til artikkel 17 i forordning (EU) nr. 648/2012, og som er anerkjent i henhold til artikkel 25 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller har hatt tillatelse i henhold til en allerede eksisterende nasjonal tillatelsesordning i mindre enn tre år per 2. juli 2014, før 3. januar 2017 anmode sin vedkommende myndighet om tillatelse til benytte overgangsordninger. Vedkommende myndighet kan bestemme at denne artikkel ikke får anvendelse på den sentrale motparten når det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter, i en overgangsperiode fram til og med 3. juli 2019.

Dersom en slik overgangsperiode godkjennes, kan den sentrale motparten ikke benytte tilgangsretten i henhold til artikkel 36 eller denne artikkel når det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter så lenge denne overgangsordningen varer. Vedkommende myndighet skal underrette medlemmene av kollegiet av vedkommende myndigheter for den sentrale motparten samt ESMA når en overgangsperiode godkjennes. ESMA skal utarbeide en liste over alle underretninger ESMA mottar.

Dersom en sentral motpart som har blitt godkjent for overgangsordningene i henhold til dette nummer, er knyttet gjennom nære forbindelser til en eller flere handelsplasser, skal disse handelsplassene, så lenge denne overgangsordningen varer, ikke kunne benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 36 eller denne artikkel når det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter.

En sentral motpart som har hatt tillatelse i treårsperioden forut for ikrafttredelsen, men som er dannet ved en fusjon eller overtakelse som omfatter minst én sentral motpart som hadde tillatelse før denne perioden, skal ikke kunne søke om overgangsordninger i henhold til dette nummer.

6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere

a) på hvilke særlige vilkår en sentral motpart kan avslå en anmodning om tilgang, herunder forventet transaksjonsvolum, antall og type brukere, ordninger for å styre operasjonell risiko og kompleksitet eller andre faktorer som skaper betydelig unødig risiko,

b) på hvilke vilkår en sentral motpart må gi tilgang, herunder fortrolig behandling av opplysninger som gis med hensyn til finansielle instrumenter i utviklingsfasen, vilkår som skal være gjennomsiktige og ikke-diskriminerende når det gjelder clearingavgifter, krav til sikkerhet og driftskrav med hensyn til marginberegning,

c) på hvilke vilkår det å gi tilgang vil kunne hindre markedene i å virke på en smidig og ordnet måte eller innvirke negativt på systemrisikoen,

d) framgangsmåten for å gi en melding i henhold til nr. 5,

e) vilkårene for likebehandling av kontrakter som handles på den handelsplassen når det gjelder krav til sikkerhet, avregning av økonomisk likeverdige kontrakter og kryssberegning av marginer med korrelerte kontrakter clearet av samme sentrale motpart.

ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 36

Ikke-diskriminerende tilgang til en handelsplass

1. Uten at det berører artikkel 8 i forordning (EU) nr. 648/2012, skal en handelsplass utlevere transaksjonsopplysninger på anmodning og på ikke-diskriminerende og gjennomsiktige vilkår, herunder når det gjelder tilgangsavgifter, til enhver sentral motpart som har tillatelse eller er anerkjent i henhold til forordning (EU) nr. 648/2012, og som ønsker å cleare transaksjoner med finansielle instrumenter som gjennomføres på handelsplassen. Dette kravet får ikke anvendelse på derivatkontrakter som allerede er underlagt tilgangsplikten i henhold til artikkel 8 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   En handelsplass er ikke bundet av denne artikkel dersom den er knyttet gjennom nære forbindelser til en sentral motpart som har meldt at den benytter seg av overgangsordningen i henhold til artikkel 35 nr. 5.
2. En anmodning fra en sentral motpart om tilgang til en handelsplass skal formelt framlegges for en handelsplass, dennes relevante vedkommende myndighet og den sentrale motpartens vedkommende myndighet.
3. Handelsplassen skal gi den sentrale motparten skriftlig svar innen tre måneder dersom det gjelder omsettelige verdipapirer og pengemarkedsinstrumenter, og innen seks måneder dersom det gjelder børshandlede derivater, enten om at tilgang gis, forutsatt at en relevant vedkommende myndighet har gitt tilgang i henhold til nr. 4, eller om at tilgang avslås. Handelsplassen kan avslå en anmodning om tilgang bare på vilkårene fastsatt i nr. 6 bokstav a). Dersom tilgang nektes, skal handelsplassen i sitt svar gi en full begrunnelse for dette og underrette sin vedkommende myndighet skriftlig om beslutningen. Dersom den sentrale motparten er etablert i en annen medlemsstat enn handelsplassen, skal handelsplassen også gi slik melding og begrunnelse til den sentrale motpartens vedkommende myndighet. Handelsplassen skal gi tilgang innen tre måneder etter å ha gitt et positivt svar på anmodningen om tilgang.
4. Handelsplassens eller den sentrale motpartens vedkommende myndighet skal gi en sentral motpart tilgang til en handelsplass bare dersom slik tilgang
   a) ikke krever en samvirkingsavtale, når det gjelder derivater som ikke er OTC-derivater i henhold til artikkel 2 nr. 7 i forordning (EU) nr. 648/2012, eller
   b) ikke vil hindre markedene i å virke på en smidig og ordnet måte, særlig på grunn av likviditetsfragmentering, og handelsplassen har innført tilstrekkelige ordninger for å forebygge slik fragmentering, eller ikke vil innvirke negativt på systemrisikoen.

   Intet i første ledd bokstav a) skal være til hinder for at tilgang kan gis når anmodningen nevnt i nr. 2 krever samvirking, og handelsplassen og alle sentrale motparter som er parter i den foreslåtte samvirkingsavtalen, har gitt sitt samtykke til avtalen, og det er stilt sikkerhet gjennom en tredjemann for de risikoene som den aktuelle sentrale motparten er eksponert for som følge av posisjoner mellom de sentrale motpartene.

   Dersom behovet for en samvirkingsavtale er årsaken til eller en av årsakene til at en anmodning avslås, skal handelsplassen opplyse den sentrale motparten og ESMA om hvilke andre sentrale motparter som har tilgang til handelsplassen, og ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene, slik at verdipapirforetak kan velge å utøve sine rettigheter i henhold til artikkel 37 i direktiv 2014/65/EU i forhold til disse sentrale motpartene for å legge til rette for alternative tilgangsavtaler.

   Dersom en vedkommende myndighet nekter tilgang, skal den treffe sin beslutning innen to måneder etter å ha mottatt anmodningen nevnt i nr. 2 og gi en full begrunnelse til den andre vedkommende myndighet, handelsplassen og den sentrale motparten, sammen med den dokumentasjonen beslutningen bygger på.
5. Når det gjelder børshandlede derivater, kan en handelsplass som faller under den relevante terskelen i kalenderåret før denne forordning trer i kraft, underrette ESMA og sin vedkommende myndighet om at den ikke ønsker å være bundet av denne artikkel med hensyn til børshandlede derivater som ligger innenfor denne terskelen, i en periode på 30 måneder fra anvendelsesdatoen for denne forordning. En handelsplass som hvert år i løpet av denne eller en eventuell ytterligere trettimånederspe-

riode holder seg under den relevante terskelen, kan, ved utløpet av perioden, underrette ESMA og sin vedkommende myndighet om at den fortsatt ønsker ikke å være bundet av denne artikkel i ytterligere 30 måneder. Dersom melding gis, kan handelsplassen ikke benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller denne artikkel med hensyn til børshandlede derivater under den relevante terskelen, så lenge unntaket gjelder. ESMA skal utarbeide en liste over alle underretninger ESMA mottar.

Den relevante terskelen for å benytte unntaket er et årlig nominelt handlet beløp på 1 000 000 millioner euro. Det nominelle beløpet skal beregnes bare fra den ene siden av transaksjonen («single-counted») og skal omfatte alle transaksjoner med børshandlede derivater som er gjennomført i henhold til handelsplassens regler.

Dersom en handelsplass inngår i et konsern som er tilknyttet gjennom nære forbindelser, skal terskelen beregnes ved å legge sammen de årlige nominelle handlede beløpene for alle handelsplasser i konsernet som helhet som er etablert i Unionen.

Dersom en handelsplass som har gitt melding i henhold til dette nummer, er knyttet gjennom nære forbindelser til en eller flere sentrale motparter, skal disse sentrale motpartene så lenge unntaket gjelder ikke kunne benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller denne artikkel når det gjelder børshandlede derivater under den relevante terskelen.

6. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere
   a) på hvilke særlige vilkår en handelsplass kan avslå en anmodning om tilgang, herunder forventet transaksjonsvolum, antall brukere, ordninger for å styre operasjonell risiko og kompleksitet eller andre faktorer som skaper betydelig unødig risiko,
   b) på hvilke vilkår tilgang skal gis, herunder fortrolig behandling av opplysninger som gis med hensyn til finansielle instrumenter i utviklingsfasen, og ikke-diskriminerende og gjennomsiktige vilkår for avgifter i forbindelse med tilgang,
   c) på hvilke vilkår det å gi tilgang vil kunne hindre markedene i å virke på en smidig og ordnet måte eller innvirke negativt på systemrisikoen,
   d) framgangsmåten for å gi en melding i henhold til nr. 5, herunder ytterligere spesifikasjoner for beregning av det nominelle beløpet og den metoden ESMA kan benytte for å kontrollere beregningen av volumer og godkjenne unntak.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 37

Tilgang til og lisensplikt for referanseverdier

1. Dersom verdien av et finansielt instrument beregnes med henvisning til en referanseverdi, skal en person med eiendomsrett til referanseverdien sikre at sentrale motparter og handelsplasser i forbindelse med handel og clearing gis tilgang på ikke-diskriminerende vilkår til
   a) relevante opplysninger om priser og transaksjoner og informasjon om sammensetningen av, beregningsmetoden og prisfastsettelsen for referanseverdien for clearing- og handelsformål og
   b) lisenser.

   En lisens, inklusive tilgang til opplysninger, skal gis på rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår innen tre måneder etter datoen for den sentrale motpartens eller handelsplassens anmodning.

   Tilgang skal gis til en rimelig forretningsmessig pris som skal ta hensyn til den prisen som det gis tilgang til referanseverdien for, eller som de immaterielle rettighetene lisensieres for på likeverdige vilkår til andre sentrale motparter, handelsplasser eller tilknyttede personer for clearing- og handelsformål. Ulike priser kan fastsettes for ulike sentrale motparter, handelsplasser eller nærstående personer bare dersom dette er objektivt begrunnet med rimelige forretningsmessige hensyn som mengden, omfanget eller bruksområdet det anmodes om.
2. Når en ny referanseverdi er utviklet etter 3. januar 2017, inntrer plikten til å gi lisens senest 30 måneder etter at et finansielt instrument som viser til denne referanseverdien, begynte å bli omsatt eller ble opptatt til notering. Dersom en person med eiendomsrett til en ny referanseverdi eier en eksisterende referanseverdi, skal denne personen godtgjøre at den nye referanseverdien, sammenlignet med en eventuell eksisterende referanseverdi, oppfyller følgende kumulative kriterier:

a) Den nye referanseverdien er ikke en ren kopi eller tilpasning av noen slik eksisterende referanseverdi, og metoden, herunder de underliggende opplysningene, for den nye referanseverdien er vesentlig forskjellig fra eventuelle eksisterende referanseverdier.
b) Den nye referanseverdien er ikke en erstatning for noen slik eksisterende referanseverdi.

Dette nummer berører ikke anvendelsen av konkurransereglene, særlig ikke artikkel 101 og 102 i TEUV.

3. Ingen sentral motpart, handelsplass eller nærstående enhet kan inngå en avtale med en leverandør av en referanseverdi som kan føre til
   a) at en annen sentral motpart eller handelsplass hindres i å få tilgang til slike opplysninger eller rettigheter som nevnt i nr. 1, eller
   b) at en annen sentral motpart eller handelsplass hindres i å få tilgang til en slik lisens, som nevnt i nr. 1.
4. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere
   a) de opplysningene som skal gjøres tilgjengelige gjennom lisensen i henhold til nr. 1 bokstav a), til bruk utelukkende for den sentrale motparten eller handelsplassen,
   b) på hvilke andre vilkår det gis tilgang, herunder med hensyn til fortrolig behandling av de framlagte opplysningene,
   c) standardene for å bevise at en referanseverdi er ny i samsvar med nr. 2 bokstav a) og b).

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 38

Tilgang for sentrale motparter og handelsplasser i tredjestater

1. En handelsplass etablert i en tredjestat kan anmode om tilgang til en sentral motpart etablert i Unionen bare dersom Kommisjonen har truffet en beslutning i samsvar med artikkel 28 nr. 4 som gjelder denne tredjestaten. En sentral motpart etablert i en tredjestat kan anmode om tilgang til en handelsplass i Unionen dersom den sentrale motparten er anerkjent i henhold til artikkel 25 i forordning (EU) nr. 648/2012. Sentrale motparter og handelsplasser etablert i tredjestater skal kunne benytte tilgangsrettene nevnt i artikkel 35 og 36 bare dersom Kommisjonen har truffet en beslutning i samsvar med nr. 3 om at tredjestatens rettslige og tilsynsmessige ramme anses å omfatte et effektivt likeverdig system for å gi sentrale motparter og handelsplasser med tillatelse i henhold til utenlandske rettsordener tilgang til sentrale motparter og handelsplasser etablert i denne tredjestaten.
2. Sentrale motparter og handelsplasser etablert i tredjestater kan anmode om lisens og tilgangsretter i henhold til artikkel 37 bare dersom Kommisjonen har truffet en beslutning i samsvar med nr. 3 om at tredjestatens rettslige og tilsynsmessige ramme anses å omfatte en effektiv likeverdig ordning for å gi sentrale motparter og handelsplasser med tillatelse innenfor utenlandske jurisdiksjoner tilgang på rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, til
   a) relevante opplysninger om priser og transaksjoner og informasjon om sammensetning av, beregningsmetode og prisfastsettelse for referanseverdiene for clearing- og handelsformål og
   b) lisenser

   fra personer med eiendomsrett til referanseverdier etablert i tredjestaten.
3. Kommisjonen kan i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 51 treffe beslutninger der det fastsettes at den rettslige og tilsynsmessige rammen i en tredjestat sikrer at en handelsplass eller en sentral motpart med tillatelse i denne tredjestaten, oppfyller rettslig bindende krav som er likeverdige med kravene nevnt i nr. 2 og er omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak i tredjestaten.

   En tredjestats rettslige og tilsynsmessige rammer anses som likeverdige dersom de minst oppfyller følgende vilkår:
   a) Handelsplassene i tredjestaten er underlagt krav om tillatelse og er løpende omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak.
   b) De omfatter en effektiv likeverdig ordning for å gi sentrale motparter og handelsplasser med tillatelse i henhold til utenlandske rettsordener tilgang til sentrale motparter og handelsplasser etablert i tredjestaten.
   c) Tredjestatens rettslige og tilsynsmessige ramme omfatter en effektiv likeverdig ordning for å gi sentrale motparter og handelsplasser med tillatelse godkjent innenfor

utenlandske jurisdiksjoner tilgang på rettferdige, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, til

i) relevante opplysninger om priser og transaksjoner og informasjon om sammensetning av, beregningsmetode og prisfastsettelse for referanseverdiene for clearing- og handelsformål og

ii) lisenser

fra personer med eiendomsrett til referanseverdier etablert i tredjestaten.

Avdeling VII

Tilsynstiltak med hensyn til produktintervensjon og posisjoner

Kapittel 1

Produktovervåking og produktintervensjon

Artikkel 39

Markedsovervåking

1. I samsvar med artikkel 9 nr. 2 i forordning (EU) nr. 1095/2010 skal ESMA overvåke markedet for finansielle instrumenter som markedsføres, distribueres eller selges i Unionen.
2. I samsvar med artikkel 9 nr. 2 i forordning (EU) nr. 1093/2010 skal EBA overvåke markedet for strukturerte innskudd som markedsføres, distribueres eller selges i Unionen
3. Vedkommende myndigheter skal overvåke markedet for finansielle instrumenter og strukturerte innskudd som markedsføres, distribueres eller selges i eller fra deres medlemsstat.

Artikkel 40

ESMAs myndighet til midlertidig intervensjon

1. I samsvar med artikkel 9 nr. 5 i forordning (EU) nr. 1095/2010 kan ESMA, dersom vilkårene i nr. 2 og 3 er oppfylt, i Unionen midlertidig forby eller begrense
   a) markedsføring, distribusjon eller salg av visse finansielle instrumenter eller finansielle instrumenter med visse særskilte egenskaper, eller
   b) en type finansiell virksomhet eller praksis.

   Et forbud eller en begrensning kan gjelde under omstendigheter eller være omfattet av unntak som fastsettes av ESMA.
2. ESMA skal treffe en beslutning i henhold til nr. 1 bare dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Det foreslåtte tiltaket gjelder et alvorlig problem knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen.
   b) De reguleringskravene i henhold til unionsretten som får anvendelse på det berørte finansielle instrumentet eller den berørte finansielle virksomheten, avverger ikke trusselen.
   c) En eller flere vedkommende myndigheter har ikke truffet tiltak for å håndtere trusselen, eller de tiltakene som er truffet, er ikke tilstrekkelige til å håndtere trusselen.

   Dersom vilkårene i første ledd er oppfylt, kan ESMA innføre forbudet eller begrensningen nevnt i nr. 1 av forsiktighetshensyn før et finansielt instrument er blitt markedsført, distribuert eller solgt til kunder.
3. Når ESMA treffer tiltak i henhold til denne artikkel, skal ESMA sikre at tiltakene
   a) ikke har en negativ innvirkning på finansmarkedenes effektivitet eller på investorer, som ikke står i forhold til fordelene ved tiltaket,
   b) ikke skaper risiko for regelverksarbitrasje, og
   c) er truffet etter samråd med de offentlige organene som har ansvar for tilsyn, forvaltning og regulering av fysiske markeder for landbruksvarer i henhold til forordning (EF) nr. 1234/2007, dersom tiltaket gjelder landbruksvarederivater.

   Dersom en eller flere vedkommende myndigheter har truffet et tiltak i henhold til artikkel 42, kan ESMA treffe et av tiltakene nevnt i nr. 1 uten å avgi uttalelsen fastsatt i artikkel 43.
4. Før det treffes beslutning om tiltak i henhold til denne artikkel, skal ESMA underrette vedkommende myndigheter om tiltaket som foreslås.
5. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om alle beslutninger om å treffe tiltak i henhold til denne artikkel. Meldingen skal inneholde nærmere opplysninger om forbudet eller begrensningen og angi på hvilket tidspunkt etter offentliggjøringen av meldingen tiltaket vil tre i kraft. Et forbud eller en begrensning får anvendelse først etter at tiltakene har trådt i kraft.
6. ESMA skal med passende intervaller og minst hver tredje måned gjennomgå forbudet eller begrensningen innført i henhold til nr. 1. Der-

som forbudet eller begrensningen ikke forlenges etter denne tremånedersperioden, skal forbudet eller begrensningen utløpe.

7. Et tiltak som er vedtatt av ESMA i henhold til denne artikkel, skal ha forrang for eventuelle tidligere tiltak truffet av en vedkommende myndighet.
8. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 der det angis hvilke kriterier og faktorer ESMA skal ta i betraktning ved fastsettelse av når det foreligger et alvorlig problem knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen, som nevnt i nr. 2 bokstav a).

   Disse kriteriene og faktorene omfatter
   a) graden av kompleksitet ved et finansielt instrument og forholdet til den typen kunder som det markedsføres og selges til,
   b) størrelsen på eller den nominelle verdien av en utstedelse av finansielle instrumenter,
   c) graden av innovasjon ved et finansielt instrument, en virksomhet eller en praksis,
   d) den giring som et finansielt instrument eller en praksis gir.

Artikkel 41

EBAs myndighet til midlertidig intervensjon

1. I samsvar med artikkel 9 nr. 5 i forordning (EU) nr. 1093/2010 kan EBA, dersom vilkårene i nr. 2 og 3 er oppfylt, i Unionen midlertidig forby eller begrense
   a) markedsføring, distribusjon eller salg av visse strukturerte innskudd eller strukturerte innskudd med visse særskilte egenskaper, eller
   b) en type finansiell virksomhet eller praksis.

   Et forbud eller en begrensning kan gjelde under omstendigheter eller være omfattet av unntak som fastsettes av EBA.
2. EBA skal treffe en beslutning i henhold til nr. 1 bare dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Det foreslåtte tiltaket gjelder et alvorlig problem knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen.
   b) De reguleringskravene i henhold til unionsretten som får anvendelse på det berørte strukturerte innskuddet eller den berørte virksomheten, avverger ikke trusselen.
   c) En eller flere vedkommende myndigheter har ikke truffet tiltak for å håndtere trusselen, eller de tiltakene som er truffet, er ikke tilstrekkelige til å håndtere trusselen.

   Dersom vilkårene i første ledd er oppfylt, kan EBA innføre forbudet eller begrensningen nevnt i nr. 1 av forsiktighetshensyn før et strukturert innskudd er blitt markedsført, distribuert eller solgt til kunder.
3. Når EBA treffer tiltak i henhold til denne artikkel, skal EBA sikre at tiltakene
   a) ikke har en negativ innvirkning på finansmarkedenes effektivitet eller på investorer, som ikke står i forhold til fordelene ved tiltaket, og
   b) ikke skaper risiko for regelverksarbitrasje.

   Dersom en eller flere vedkommende myndigheter har truffet et tiltak i henhold til artikkel 42, kan EBA treffe et av tiltakene nevnt i nr. 1 uten å avgi uttalelsen fastsatt i artikkel 43.
4. Før det treffes beslutning om tiltak i henhold til denne artikkel, skal EBA underrette vedkommende myndigheter om tiltaket som foreslås.
5. EBA skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om alle beslutninger om å treffe tiltak i henhold til denne artikkel. Meldingen skal inneholde nærmere opplysninger om forbudet eller begrensningen og angi på hvilket tidspunkt etter offentliggjøringen av meldingen tiltaket vil tre i kraft. Et forbud eller en begrensning får anvendelse først etter at tiltakene har trådt i kraft.
6. EBA skal med passende intervaller og minst hver tredje måned gjennomgå tiltakene nevnt i nr. 1. Dersom forbudet eller begrensningen ikke forlenges etter denne tremånedersperioden, skal forbudet eller begrensningen utløpe.
7. Et tiltak som er vedtatt av EBA i henhold til denne artikkel, skal ha forrang for eventuelle tidligere tiltak truffet av en vedkommende myndighet.
8. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 der det angis hvilke kriterier og faktorer EBA skal ta i betraktning ved fastsettelse av når det foreligger et alvorlig problem knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen, som nevnt i nr. 2 bokstav a).

   Disse kriteriene og faktorene omfatter
   a) graden av kompleksitet ved et strukturert innskudd og forholdet til den typen kunder som det markedsføres og selges til,

b) størrelsen på eller den nominelle verdien av en utstedelse av strukturerte innskudd,
c) graden av innovasjon ved et strukturert innskudd, en virksomhet eller en praksis,
d) den giring som et strukturert innskudd eller en praksis gir.

Artikkel 42

Vedkommende myndigheters produktintervensjon

1. En vedkommende myndighet kan forby eller begrense følgende i eller fra medlemsstaten:
   a) markedsføring, distribusjon eller salg av visse finansielle instrumenter eller strukturerte innskudd eller finansielle instrumenter eller strukturerte innskudd med visse særskilte egenskaper, eller
   b) en type finansiell virksomhet eller praksis.
2. En vedkommende myndighet kan treffe tiltaket nevnt i nr. 1 dersom den har rimelige grunner til å mene
   a) enten
      i) at et finansielt instrument, et strukturert innskudd eller en virksomhet eller praksis medfører alvorlige problemer knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot stabiliteten i hele eller deler av det finansielle systemet i minst en medlemsstat, eller
      ii) at et derivat har en negativ innvirkning på prisdannelsesprosessen i det underliggende markedet,
   b) at eksisterende reguleringskrav i henhold til unionsretten som kommer til anvendelse på det finansielle instrumentet, det strukturerte innskuddet eller virksomheten eller praksisen, ikke i tilstrekkelig grad håndterer risikoene nevnt i bokstav a), og at problemet ikke kan løses på en bedre måte ved å styrke tilsynet med eller håndhevingen av eksisterende krav,
   c) at tiltaket står i forhold til formålet ut fra de identifiserte risikoenes art, de berørte investorenes eller markedsdeltakernes kunnskapsnivå og tiltakets sannsynlige virkning på investorer og markedsdeltakere som kan inneha, anvende eller dra nytte av det finansielle instrumentet, det strukturerte innskuddet eller virksomheten eller praksisen,
   d) at vedkommende myndighet på behørig vis har rådført seg med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater som kan bli betydelig berørt av tiltaket,
   e) at tiltaket ikke har diskriminerende virkning på tjenester som ytes eller virksomhet som utøves fra en annen medlemsstat, og
   f) at den på behørig vis har rådført seg med offentlige organer som har ansvar for tilsyn, forvaltning og regulering av fysiske markeder for landbruksvarer i henhold til forordning (EF) nr. 1234/2007, dersom et finansielt instrument eller en virksomhet eller praksis utgjør en alvorlig trussel mot det fysiske landbruksvaremarkedets ordnede virkemåte og integritet.

   Dersom vilkårene fastsatt i første ledd er oppfylt, kan vedkommende myndighet innføre forbudet eller begrensningen nevnt i nr. 1 av forsiktighetshensyn før et finansielt instrument eller et strukturert innskudd er blitt markedsført, distribuert eller solgt til kunder.

   Et forbud eller en begrensning kan gjelde under omstendigheter eller være omfattet av unntak som fastsettes av vedkommende myndighet.
3. Vedkommende myndighet skal ikke innføre et forbud eller en begrensning i henhold til denne artikkel dersom den ikke senest en måned før tiltaket skal tre i kraft, skriftlig eller via et annet medium som myndighetene har blitt enige om, har sendt alle andre vedkommende myndigheter og ESMA nærmere opplysninger om
   a) det finansielle instrumentet eller den finansielle virksomheten eller praksisen som det foreslåtte tiltaket gjelder,
   b) det foreslåtte forbudets eller den foreslåtte begrensningens art og når det er planlagt å tre i kraft, og
   c) den dokumentasjonen den har lagt til grunn for sin beslutning, og som viser at samtlige vilkår i nr. 2 er oppfylt.
4. I unntakstilfeller der vedkommende myndighet anser at det er nødvendig å treffe hastetiltak i henhold til denne artikkel for å hindre at finansielle instrumenter, strukturerte innskudd, praksis eller virksomhet nevnt i nr. 1 får negative virkninger, kan vedkommende myndighet treffe midlertidige tiltak med minst 24 timers skriftlig varsel før tiltaket er planlagt å tre i kraft, til alle vedkommende myndigheter og ESMA, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBA, forutsatt at alle kriteriene i denne artikkel er oppfylt, og at det dessuten er klart fastslått at en varslingsfrist på én måned ikke vil være tilstrekkelig til å håndtere

problemet eller trusselen. Vedkommende myndighet skal ikke treffe midlertidige tiltak for en periode som overstiger tre måneder.

5. Vedkommende myndighet skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om alle beslutninger om å innføre et forbud eller en begrensning nevnt i nr. 1. Meldingen skal inneholde nærmere opplysninger om forbudet eller begrensningen, det tidspunkt etter offentliggjøring av meldingen som tiltakene vil gjelde fra, og den dokumentasjonen som viser at samtlige vilkår i nr. 2 er oppfylt. Forbudet eller begrensningen skal gjelde bare tiltak som gjennomføres etter at meldingen er offentliggjort.
6. Vedkommende myndighet skal tilbakekalle et forbud eller en begrensning dersom vilkårene i nr. 2 ikke lenger gjelder.
7. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 der det angis hvilke kriterier og faktorer vedkommende myndigheter skal ta i betraktning ved fastsettelse av når det foreligger et alvorlig problem knyttet til investorvern eller en trussel mot finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet eller mot finanssystemets stabilitet i minst en medlemsstat, som nevnt i nr. 2 bokstav a).

   Disse kriteriene og faktorene omfatter
   a) graden av kompleksitet ved et finansielt instrument eller strukturert innskudd og forholdet til den typen kunder som det markedsføres og selges til,
   b) graden av innovasjon ved et finansielt instrument eller strukturert innskudd, en virksomhet eller en praksis,
   c) den giring som et finansielt instrument eller strukturert innskudd eller en praksis gir,
   d) når det gjelder finansmarkedenes eller varemarkedenes ordnede virkemåte og integritet, størrelsen på eller den nominelle verdien av en utstedelse av finansielle instrumenter eller strukturerte innskudd.

Artikkel 43

Samordning gjennom ESMA og EBA

1. ESMA, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBA, skal ha en tilretteleggings- og samordningsrolle i forbindelse med tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 42. ESMA, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBA, skal særlig sikre at tiltak som treffes av en vedkommende myndighet, er berettigede og står i forhold til formålet, og at vedkommende myndigheter i relevante tilfeller anvender konsekvent strategi.
2. Etter å ha mottatt en melding i henhold til artikkel 42 om et tiltak som skal innføres i henhold til samme artikkel, skal ESMA, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBA, vedta en uttalelse om hvorvidt tiltaket eller begrensningen er berettiget og står i forhold til formålet. Dersom ESMA, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBA, anser at det er nødvendig at andre vedkommende myndigheter treffer tiltak for å håndtere risikoen, skal dette angis i uttalelsen. Uttalelsen skal offentliggjøres på ESMAs nettsted, eller når det gjelder strukturerte innskudd, EBAs nettsted.
3. Når en vedkommende myndighet planlegger å treffe eller treffer tiltak i strid med en uttalelse vedtatt av ESMA eller EBA i henhold til nr. 2, eller avstår fra å treffe tiltak i strid med en slik uttalelse, skal den umiddelbart offentliggjøre på sitt nettsted en full redegjørelse for hvorfor den gjør dette.

Kapittel 2

Posisjoner

Artikkel 44

ESMAs samordning av nasjonale posisjonshåndteringstiltak og posisjonsgrenser

1. ESMA skal ha en tilretteleggings- og samordningsrolle i forbindelse med tiltak som treffes av vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav o) og p) i direktiv 2014/65/EU. ESMA skal særlig sikre at vedkommende myndigheter har en konsekvent strategi med hensyn til når denne myndigheten utøves, de innførte tiltakenes art og omfang samt deres varighet og oppfølging.
2. Etter å ha mottatt en melding i henhold til artikkel 79 nr. 5 i direktiv 2014/65/EU skal ESMA registrere tiltaket og begrunnelsen for det. Når det gjelder tiltak som treffes i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav o) eller p) i direktiv 2014/65/EU, skal ESMA på sitt nettsted opprettholde og offentliggjøre en database med sammendrag av gjeldende tiltak, med nærmere opplysninger om den berørte personen, de berørte finansielle instrumentene, eventuelle begrensninger av størrelsen på de posisjonene personer til enhver tid kan inneha, eventuelle unntak fra dette som er gitt i henhold til artikkel 57 i direktiv 2014/65/EU, samt begrunnelsen for tiltakene.

Artikkel 45

ESMAs myndighet når det gjelder posisjonshåndtering

1. I samsvar med artikkel 9 nr. 5 i forordning (EU) nr. 1095/2010 skal ESMA, dersom begge vilkårene i nr. 2 er oppfylt, treffe ett eller flere av følgende tiltak:
   a) anmode enhver person om alle relevante opplysninger med hensyn til størrelsen på og formålet med en posisjon eller en eksponering inngått ved hjelp av et derivat,
   b) etter å ha analysert opplysningene innhentet i samsvar med bokstav a), kreve at personen reduserer størrelsen på eller eliminerer posisjonen eller eksponeringen i henhold til den delegerte rettsakten nevnt i nr. 10 bokstav b),
   c) som en siste utvei begrense en persons mulighet til å inngå en varederivatkontrakt.
2. ESMA skal treffe en beslutning i henhold til nr. 1 bare dersom alle følgende vilkår er oppfylt:
   a) Formålet med tiltakene oppført i nr. 1 er å håndtere en trussel mot finansmarkedenes ordnede virkemåte og integritet, herunder varederivatmarkedene i samsvar med målene oppført i artikkel 57 nr. 1 i direktiv 2014/65/EU, og også når det gjelder leveringsvilkårene for varer, eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen.
   b) En eller flere vedkommende myndigheter har ikke truffet tiltak for å håndtere trusselen, eller de tiltakene som er truffet, er ikke tilstrekkelige til å håndtere trusselen.

   ESMA skal foreta sin vurdering av om vilkårene nevnt i første ledd bokstav a) og b) er oppfylt, i samsvar med kriteriene og faktorene fastsatt i den delegerte rettsakten nevnt i nr. 10 bokstav a) i denne artikkel.
3. Når ESMA treffer tiltakene nevnt i nr. 1, skal det sikres at tiltaket
   a) i betydelig grad håndterer trusselen mot finansmarkedenes ordnede virkemåte og integritet, herunder varederivatmarkedene i samsvar med målene oppført i artikkel 57 nr. 1 i direktiv 2014/65/EU og også når det gjelder leveringsvilkårene for varer, eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen, eller betraktelig forbedrer vedkommende myndigheters evne til å overvåke trusselen slik den er målt i henhold til kriteriene og faktorene fastsatt i den delegerte rettsakten nevnt i nr. 10 bokstav a) i denne artikkel,
   b) ikke skaper risiko for regelverksarbitrasje i henhold til nr. 10 bokstav c) i denne artikkel,
   c) ikke har en negativ innvirkning på finansmarkedenes effektivitet på en av følgende måter som ikke står i forhold til fordelene ved tiltaket: reduserer likviditeten i markedene, begrenser forutsetningene for å redusere de risikoene som er direkte forbundet med en ikke-finansiell motparts kommersielle virksomhet, eller skaper usikkerhet for markedsdeltakerne.

   ESMA skal rådføre seg med Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter, opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009([29]), før det treffes tiltak som gjelder energiprodukter i engrosmarkedet.

   ESMA skal rådføre seg med de offentlige organene som har ansvar for tilsyn, forvaltning og regulering av fysiske markeder for landbruksvarer i henhold til forordning (EF) nr. 1234/2007, før det treffes tiltak som gjelder landbruksvarederivater.
4. Før ESMA beslutter å innføre eller forlenge et tiltak nevnt i nr. 1, skal ESMA underrette de berørte vedkommende myndigheter om det planlagte tiltaket. Dersom anmodningen fremmes i henhold til nr. 1 bokstav a) eller b), skal meldingen omfatte opplysninger om identiteten til den eller de personene som den var rettet til, samt opplysninger om og begrunnelsen for anmodningen. Dersom anmodningen fremmes i henhold til nr. 1 bokstav c), skal meldingen omfatte opplysninger om identiteten til den berørte personen, de relevante finansielle instrumentene, de relevante kvantitative tiltakene, som største størrelse på en posisjon som den berørte personen kan inngå, samt begrunnelsen for tiltaket.
5. Meldingen skal gis minst 24 timer før tiltaket skal tre i kraft eller forlenges. Under ekstraordinære omstendigheter kan ESMA gi meldingen mindre enn 24 timer før tiltaket er planlagt å tre i kraft, dersom det ikke er mulig å gi et 24 timers varsel.
6. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre meldinger om alle beslutninger om å innføre eller

[29] Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1).

forlenge et tiltak nevnt i nr. 1 bokstav c). Meldingen skal omfatte opplysninger om identiteten til den berørte personen, de relevante finansielle instrumentene, de relevante kvantitative tiltakene, som største størrelse på en posisjon som den berørte personen kan inngå, samt begrunnelsen for tiltaket.

7. Et tiltak i henhold til nr. 1 bokstav c) skal tre i kraft når meldingen offentliggjøres, eller på et senere tidspunkt angitt i meldingen, og skal gjelde bare i forbindelse med en transaksjon som inngås etter at tiltaket har trådt i kraft.
8. ESMA skal med passende intervaller og minst hver tredje måned gjennomgå tiltakene nevnt i nr. 1 bokstav c). Dersom et tiltak ikke forlenges etter nevnte tidsrom på tre måneder, skal det automatisk oppheves. Nr. 2–8 får også anvendelse ved forlengelse av tiltak.
9. Et tiltak som er vedtatt av ESMA i henhold til denne artikkel, skal ha forrang for eventuelle tidligere tiltak truffet av en vedkommende myndighet i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav o) eller p) i direktiv 2014/65/EU.
10. Kommisjonen skal vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 50 som angir kriteriene og faktorene som skal legges til grunn for å fastslå
    a) om det foreligger en trussel mot finansmarkedenes ordnede virkemåte og integritet, herunder varederivatmarkedene i samsvar med målene oppført i artikkel 57 nr. 1 i direktiv 2014/65/EU, og også leveringsvilkårene for varer, eller mot stabiliteten i hele eller deler av finanssystemet i Unionen som nevnt i nr. 2 bokstav a), idet det tas hensyn til i hvilken grad posisjoner brukes til å sikre posisjoner i varer eller varekontrakter, og i hvilken grad prisene i underliggende markeder er fastsatt med henvisning til prisene på varederivater,
    b) den hensiktsmessige reduksjonen av en posisjon eller en eksponering som innehas via et derivat som nevnt i nr. 1 bokstav b) i denne artikkel,
    c) de situasjonene der en risiko for regelverksarbitrasje som nevnt i nr. 3 bokstav b), kan oppstå.

    Disse kriteriene og faktorene skal ta hensyn til de tekniske reguleringsstandardene nevnt i artikkel 57 nr. 3 i direktiv 2014/65/EU og skal skille mellom situasjoner der ESMA treffer tiltak fordi en vedkommende myndighet har unnlatt å handle, og situasjoner der ESMA håndterer en ytterligere risiko som vedkommende myndighet ikke i tilstrekkelig grad er i stand til å håndtere i henhold til artikkel 69 nr. 2 bokstav j) eller o) i direktiv 2014/65/EU.

Avdeling VIII

Tredjestatsforetaks tjenesteyting og utøvelse av virksomhet etter en beslutning om likeverdighet, enten de har filialer eller ikke

Artikkel 46

Alminnelige bestemmelser

1. Et tredjestatsforetak kan yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet med eller uten tilleggstjenester til kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder i henhold til avsnitt I i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU som er etablert i hele Unionen, uten å opprette en filial dersom det er registrert i det registeret over tredjestatsforetak som ESMA fører i samsvar med artikkel 47.
2. ESMA skal registrere et tredjestatsforetak som har søkt om å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i hele Unionen i samsvar med nr. 1, bare dersom følgende vilkår er oppfylt:
    a) Kommisjonen har vedtatt en beslutning i samsvar med artikkel 47 nr. 1,
    b) Foretaket har tillatelse i den jurisdiksjonen der dets hovedkontor er etablert, til å yte de investeringstjenestene eller utøve den investeringsvirksomheten som det ønsker i Unionen, og er omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak som sikrer full overholdelse av kravene som gjelder i den berørte tredjestat.
    c) Det er inngått samarbeidsavtaler i henhold til artikkel 47 nr. 2.
3. Dersom et tredjestatsforetak er registrert i samsvar med denne artikkel, skal medlemsstatene ikke innføre noen ytterligere krav til tredjestatsforetaket med hensyn til spørsmål som omfattes av denne forordning eller direktiv 2014/65/EU, og skal ikke behandle tredjestatsforetaket gunstigere enn unionsforetak.
4. Tredjestatsforetaket nevnt i nr. 1 skal inngi sin søknad til ESMA etter at Kommisjonen har vedtatt beslutningen nevnt i artikkel 47, der det fastsettes at den rettslige og tilsynsmessige rammen i den tredjestaten der tredjestatsforetaket har tillatelse, er likeverdig med kravene beskrevet i artikkel 47 nr. 1.

    Det tredjestatsforetaket som inngir søknad, skal gi ESMA alle opplysninger som er nødvendige for registreringen. Innen 30 virkedager etter mottak av søknaden skal ESMA vurdere om

søknaden er fullstendig. Dersom søknaden ikke er fullstendig, skal ESMA fastsette en frist for når tredjestatsforetaket som inngir søknad, skal framlegge ytterligere opplysninger.

Registreringsbeslutningen skal bygge på vilkårene fastsatt i nr. 2.

Innen 180 virkedager fra inngivelsen av en fullstendig søknad skal ESMA skriftlig og med en fullstendig begrunnelse underrette tredjestatsforetaket som har inngitt søknaden, om registreringen er akseptert eller avslått.

Medlemsstatene kan tillate tredjestatsforetak å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet sammen med tilleggstjenester til kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder i henhold til avsnitt I i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU på deres territorier i samsvar med de nasjonale ordningene dersom Kommisjonen ikke har truffet en beslutning i henhold til artikkel 47 nr. 1, eller dersom en slik beslutning ikke lenger gjelder.

5. Tredjestatsforetak som yter tjenester i samsvar med denne artikkel, skal, før de yter noen investeringstjenester, underrette kunder etablert i Unionen om at de ikke har tillatelse til å yte tjenester til andre kunder enn kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder i henhold til avsnitt I i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU, og at de ikke er underlagt tilsyn i Unionen. De skal oppgi navn og adresse på den vedkommende myndighet som har ansvar for tilsynet i tredjestaten.

   Opplysningene i første ledd skal framlegges skriftlig og på en tydelig måte.

   Dersom et tredjestatsforetak yter en investeringstjeneste eller utøver investeringsvirksomhet utelukkende på initiativ fra en kvalifisert motpart eller profesjonell kunde i henhold til avsnitt I i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU som er etablert eller beliggende i Unionen, skal medlemsstatene sikre at denne artikkel ikke får anvendelse på tredjestatsforetakets yting av denne tjenesten eller utøvelse av denne virksomheten for denne personen, og heller ikke på en forbindelse som spesifikt er forbundet med yting av tjenesten eller utøvelse av virksomheten. Et initiativ fra slike kunder skal ikke gi tredjestatsforetaket rett til å markedsføre nye kategorier investeringsprodukter eller investeringstjenester til denne personen.

6. Tredjestatsforetak som yter tjenester eller utøver virksomhet i samsvar med denne artikkel, skal, før de yter noen tjeneste eller utøver noen virksomhet i forbindelse med en kunde som er etablert i Unionen, tilby seg å bringe enhver tvist i forbindelse med disse tjenestene eller denne virksomheten inn for en domstol eller voldgiftsdomstol i en medlemsstat.

7. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette hvilke opplysninger tredjestatsforetaket som inngir søknad, skal gi ESMA når det søker om registrering i samsvar med nr. 4, og det formatet opplysningene i henhold til nr. 5 skal framlegges i.

   ESMA skal framlegge disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen innen 3. juli 2015.

   Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 47

Beslutning om likeverdighet

1. Kommisjonen kan i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 51 nr. 2 treffe en beslutning med hensyn til en tredjestat, der det fastsettes at den rettslige og tilsynsmessige rammen i tredjestaten sikrer at et foretak som har tillatelse i denne tredjestaten, oppfyller rettslig bindende krav med hensyn til tilsyn og god forretningsskikk som er likeverdige med kravene fastsatt i denne forordning, i direktiv 2013/36/EU og i direktiv 2014/65/EU samt i gjennomføringstiltakene vedtatt i henhold til denne forordning og nevnte direktiver, og at tredjestatens rettslige ramme omfatter et effektivt likeverdig system for anerkjennelse av verdipapirforetak som er godkjent i henhold til tredjestaters rettsordener.

   En tredjestats rammer for tilsyn og god forretningsskikk kan anses å ha en likeverdig virkning dersom de minst oppfyller følgende vilkår:

   a) Foretak som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet i tredjestaten, er underlagt krav om tillatelse og er løpende omfattet av effektive tilsyns- og håndhevingstiltak.
   b) Foretak som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet i tredjestaten, er underlagt tilstrekkelige kapitalkrav og hensiktsmessige krav til aksjeeiere og medlemmer av deres ledelsesorganer.
   c) Foretak som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet i tredjestaten, er underlagt hensiktsmessige organisatoriske krav til internkontrollfunksjoner.

d) Foretak som yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet, er underlagt hensiktsmessige regler for god forretningsskikk.
e) De sikrer gjennomsiktighet i markedet og markedsintegritet ved å hindre markedsmisbruk i form av innsidehandel og markedsmanipulering.

2. ESMA skal opprette samarbeidsavtaler med de berørte vedkommende myndigheter i tredjestater hvis rettslige og tilsynsmessige rammer er anerkjent som faktisk likeverdige i samsvar med nr. 1. Avtalene skal minst angi
   a) ordningen for utveksling av opplysninger mellom ESMA og vedkommende myndigheter i de berørte tredjestatene, herunder tilgang til alle opplysninger som ESMA anmoder om med hensyn til foretak utenfor Unionen som har tillatelse i tredjestater,
   b) ordningen for umiddelbar underretning av ESMA når en vedkommende myndighet i en tredjestat mener at et tredjestatsforetak som den fører tilsyn med, og som ESMA har registrert i registeret fastsatt i artikkel 48, overtrer vilkårene for sin tillatelse eller annen lovgivning som det har plikt til å overholde,
   c) framgangsmåtene for samordning av tilsynsvirksomheten, herunder eventuelt stedlig tilsyn.
3. Et tredjestatsforetak etablert i en stat hvis rettslige og tilsynsmessige ramme er anerkjent som faktisk likeverdig i samsvar med nr. 1, og som har tillatelse i samsvar med artikkel 39 i direktiv 2014/65/EU, skal kunne yte de tjenestene og utøve den virksomheten som omfattes av tillatelsen for kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder i henhold til avsnitt I i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU i andre medlemsstater i Unionen, uten å opprette nye filialer. For dette formål skal det oppfylle opplysningskravene som gjelder for yting av tjenester og utøvelse av virksomhet over landegrensene i artikkel 34 i direktiv 2014/65/EU.

   Filialen skal fortsatt være underlagt tilsyn av den medlemsstaten der filialen er etablert, i samsvar med artikkel 39 i direktiv 2014/65/EU. Uten at det berører plikten til å samarbeide fastsatt i direktiv 2014/65/EU, kan imidlertid vedkommende myndighet i den medlemsstaten der filialen er etablert, og vedkommende myndighet i vertsstaten, opprette samarbeidsavtaler som står i forhold til formålet, for å sikre at filialen til det tredjestatsforetaket som yter investeringstjenester i Unionen, gir et hensiktsmessig nivå for investorvern.
4. Et tredjestatsforetak kan ikke lenger benytte rettighetene i henhold til artikkel 46 nr. 1 dersom Kommisjonen treffer en beslutning i samsvar med undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 51 nr. 2 som innebærer at den tilbakekaller sin beslutning i henhold til nr. 1 med hensyn til nevnte tredjestat.

Artikkel 48

Register

ESMA skal føre et register over tredjestatsforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester eller utøve investeringsvirksomhet i Unionen i samsvar med artikkel 46. Registeret skal være offentlig tilgjengelig på ESMAs nettsted og inneholde opplysninger om hva slags tjenester eller virksomhet tredjestatsforetakene har tillatelse til å yte eller utøve, og referansedata om vedkommende myndighet som har ansvar for å føre tilsyn med dem i tredjestaten.

Artikkel 49

Tilbakekalling av registrering

1. ESMA skal tilbakekalle registreringen av et tredjestatsforetak i registeret opprettet i samsvar med artikkel 48 dersom
   a) ESMA har berettigede grunner basert på dokumenterte beviser til å anta at tredjestatsforetaket, når det yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet i Unionen, opptrer på en måte som er klart til skade for investorenes interesser, eller som kan hindre markedene i å virke på en ordnet måte,
   b) ESMA har berettigede grunner basert på dokumenterte beviser til å anta at tredjestatsforetaket, når det yter investeringstjenester og utøver investeringsvirksomhet i Unionen, på en alvorlig måte har overtrådt de bestemmelsene det er underlagt i tredjestaten, og som er grunnlaget for Kommisjonens beslutning i samsvar med artikkel 47 nr. 1,
   c) ESMA har henvist saken til vedkommende myndighet i tredjestaten, og vedkommende myndighet i tredjestaten har ikke truffet de hensiktsmessige tiltakene som kreves for å verne investorene og sikre at markedene i Unionen virker på en tilfredsstillende måte, eller har ikke kunnet vise at det berørte

tredjestatsforetaket oppfyller de kravene som får anvendelse på det i tredjestaten, og

d) ESMA har underrettet vedkommende myndighet i tredjestaten om at den har til hensikt å tilbakekalle registreringen av tredjestatsforetaket, minst 30 dager før tilbakekallingen.

2. ESMA skal omgående underrette Kommisjonen om ethvert tiltak som treffes i samsvar med nr. 1, og skal offentliggjøre beslutningen på sitt nettsted.
3. Kommisjonen skal vurdere om vilkårene som danner grunnlaget for en beslutning i samsvar med artikkel 47 nr. 1, fortsatt er til stede for den berørte tredjestat.

Avdeling IX

Delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter

Kapittel 1

Delegerte rettsakter

Artikkel 50

Utøvelse av delegert myndighet

1. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter på vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 1 nr. 9, artikkel 2 nr. 2, artikkel 13 nr. 2, artikkel 15 nr. 5, artikkel 17 nr. 3, artikkel 19 nr. 2 og 3, artikkel 31 nr. 4, artikkel 40 nr. 8, artikkel 41 nr. 8, artikkel 42 nr. 7, artikkel 45 nr. 10 og artikkel 52 nr. 10 og 12 gis Kommisjonen på ubestemt tid fra og med 2. juli 2014.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 1 nr. 9, artikkel 2 nr. 2, artikkel 13 nr. 2, artikkel 15 nr. 5, artikkel 17 nr. 3, artikkel 19 nr. 2 og 3, artikkel 31 nr. 4, artikkel 40 nr. 8, artikkel 41 nr. 8, artikkel 42 nr. 7, artikkel 45 nr. 10 og artikkel 52 nr. 10 og 12 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende,* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 1 nr. 9, artikkel 2 nr. 2, artikkel 13 nr. 2, artikkel 15 nr. 5, artikkel 17 nr. 3, artikkel 19 nr. 2 og 3, artikkel 31 nr. 4, artikkel 40 nr. 8, artikkel 41 nr. 8, artikkel 42 nr. 7, artikkel 45 nr. 10 og artikkel 52 nr. 10 og 12 trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom både Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. Fristen forlenges med tre måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.

Kapittel 2

Gjennomføringsrettsakter

Artikkel 51

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av Den europeiske verdipapirkomité nedsatt ved kommisjonsbeslutning 2001/528/EF([30]). Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Avdeling X

Sluttbestemmelser

Artikkel 52

Rapporter og ny gjennomgåelse

1. Innen 3. mars 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om de praktiske virkningene av gjennomsiktighetskravene fastsatt i henhold til artikkel 3–13, særlig om virkningene av volumbegrensningsordningen beskrevet i artikkel 5, herunder på handelskostnadene for kvalifiserte motparter og profesjonelle kunder og på handelen med aksjer i små selskaper og selskaper med middels markedsverdi, om hvor effektivt den sikrer at anvendelsen av relevante unntak ikke skader prisdannelsen, om hvordan en eventuell hensiktsmessig ordning for å pålegge sanksjoner for overtredelse av volumbegrensningen kan

[30] Kommisjonsbeslutning 2001/528/EF av 6. juni 2001 om nedsettelse av Den europeiske verdipapirkomité (EFT L 191 av 13.7.2001, s. 45).

virke samt om anvendelsen av unntakene fra kravet om gjennomsiktighet før handel fastsatt i artikkel 4 nr. 2 og 3 og artikkel 9 nr. 2–5 og om disse fortsatt er hensiktsmessige.

2. I rapporten nevnt i nr. 1 skal det også gjøres rede for hvordan anvendelsen av unntaket i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) og b) i) og volumbegrensningsordningen i henhold til artikkel 5 har påvirket europeiske aksjemarkeder, med særlig henvisning til
   a) nivået for og utviklingen når det gjelder skjult ordrebokhandel i Unionen siden innføringen av denne forordning,
   b) innvirkningen på gjennomsiktige noterte kjøpskurs-salgskurs-differanser før handel,
   c) innvirkningen på likviditetsdybden i synlige ordrebøker,
   d) innvirkningen på konkurransen og på investorer i Unionen,
   e) innvirkningen på handelen med aksjer i små selskaper og selskaper med middels markedsverdi,
   f) utviklingen internasjonalt og drøftinger med tredjestater og internasjonale organisasjoner.
3. Dersom konklusjonen i rapporten er at anvendelsen av unntaket i henhold til artikkel 4 nr. 1 bokstav a) og b) i) skader prisdannelsen eller går ut over handelen med aksjer i små selskaper og selskaper med middels markedsverdi, skal Kommisjonen ved behov framlegge forslag, herunder endringer av denne forordning, med hensyn til anvendelsen av disse unntakene. Forslagene skal omfatte en konsekvensanalyse av de foreslåtte endringene og ta hensyn til målene for denne forordning og virkningene de vil kunne medføre når det gjelder markedsforstyrrelser og konkurranse, samt potensielle konsekvenser for investorer i Unionen.
4. Innen 3. mars 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om virkemåten til artikkel 26, herunder om hvorvidt innholdet i og formatet for transaksjonsrapportene som mottas og utveksles mellom vedkommende myndigheter, gir dem mulighet til å føre omfattende tilsyn med verdipapirforetakenes virksomhet i henhold til artikkel 26 nr. 1. For formålene i denne forordning og direktiv 2014/65/EU og for å avdekke innsidehandel og markedsmisbruk i samsvar med forordning (EU) nr. 596/2014 kan Kommisjonen framlegge hensiktsmessige forslag, herunder fastsette at transaksjonene skal rapporteres til et system utpekt av ESMA i stedet for til vedkommende myndigheter, slik at de relevante vedkommende myndigheter gis tilgang til alle opplysninger som er rapportert i henhold til denne artikkel.
5. Innen 3. mars 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hensiktsmessige løsninger for å redusere informasjonsulikhet mellom markedsdeltakerne og verktøyer som gjør det mulig for tilsynsmyndighetene å føre bedre tilsyn med noteringsvirksomheten på handelsplassene. Rapporten skal minst vurdere hvorvidt det er mulig å utvikle et europeisk system for beste kjøps- og salgspriser i konsolidert form for å nå disse målene.
6. Innen 3. mars 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om de framskrittene som er gjort når det gjelder å flytte handelen med standardiserte OTC-derivater til børser eller elektroniske handelsplasser i henhold til artikkel 25 og 28.
7. Innen 3. juli 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om prisutviklingen for opplysninger før og etter handel fra regulerte markeder, MHF-er, OHF-er, godkjente offentliggjøringsordninger og leverandører av konsoliderte offentliggjøringssystemer.
8. Innen 3. juli 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med en gjennomgåelse av samvirkingsbestemmelsene i artikkel 36 i denne forordning og artikkel 8 i forordning (EU) nr. 648/2012.
9. Innen 3. juli 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av artikkel 35 og 36 i denne forordning og artikkel 7 og 8 i forordning (EU) nr. 648/2012.

   Innen 3. juli 2021 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av artikkel 37.
10. Innen 3. juli 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om innvirkningen av artikkel 35 og 36 på nylig etablerte sentrale motparter med tillatelse som nevnt i artikkel 35 nr. 5 og handelsplasser som er knyttet gjennom nære forbindelser til disse sentrale motpartene, og om hvorvidt overgangsordningen fastsatt i artikkel 35 nr. 5 bør forlenges, idet de mulige fordelene for forbrukerne ved å for-

bedre konkurransen og graden av valgfrihet for markedsdeltakerne veies opp mot en mulig uforholdsmessig innvirkning av disse bestemmelsene på nylig etablerte sentrale motparter med tillatelse og begrensningene for lokale markedsdeltakere når det gjelder tilgang til globale sentrale motparter samt markedets virkemåte.

Med forbehold for konklusjonene i denne rapporten kan Kommisjonen vedta en delegert rettsakt i samsvar med artikkel 50 for å forlenge overgangsperioden i henhold til artikkel 35 nr. 5 med inntil 30 måneder.

11. Innen 3. juli 2019 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om hvorvidt terskelen fastsatt i artikkel 36 nr. 5 fortsatt er hensiktsmessig, og hvorvidt unntaksordningen for børshandlede derivater fortsatt skal være tilgjengelig.
12. Innen 3. juli 2016 skal Kommisjonen, på grunnlag av en risikovurdering utført av ESMA i samråd med Det europeiske råd for systemrisiko, framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet med en vurdering av behovet for midlertidig å utelukke børshandlede derivater fra virkeområdet for artikkel 35 og 36. Nevnte rapport skal ta hensyn til eventuelle risikoer som bestemmelsene om åpen tilgang for børshandlede derivater innebærer for finansmarkedenes samlede stabilitet og ordnede virkemåte i hele Unionen.

Med forbehold for konklusjonene i denne rapporten kan Kommisjonen vedta en delegert rettsakt i samsvar med artikkel 50 for å utelukke børshandlede derivater fra virkeområdet for artikkel 35 og 36 i inntil 30 måneder etter 3. januar 2017.

Artikkel 53

Endring av forordning (EU) nr. 648/2012

I forordning (EU) nr. 648/2012 gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 5 nr. 2 skal nytt ledd lyde:

«Ved utarbeidingen av utkastet til tekniske reguleringsstandarder i henhold til dette nummer bør ESMA ta hensyn til overgangsbestemmelsene for C6-energiderivatkontrakten fastsatt i artikkel 95 i direktiv 2014/65/EU(*).

–

(*) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).»

2) I artikkel 7 gjøres følgende endringer:

a) Nr. 1 skal lyde:

«1. En sentral motpart som har fått tillatelse til å cleare OTC-derivatkontrakter, skal godta å cleare slike kontrakter på ikke-diskriminerende og gjennomsiktige vilkår, herunder med hensyn til krav til sikkerhet og avgifter i forbindelse med tilgang, uavhengig av handelsplass. Dette skal særlig sikre at en handelsplass har rett til ikke-diskriminerende behandling av kontrakter som handles på den handelsplassen, med hensyn til

a) krav til sikkerhet og avregning av økonomisk likeverdige kontrakter, forutsatt at inkludering av slike kontrakter i en sentral motparts framgangsmåter for sluttavregning og andre framgangsmåter for avregning basert på gjeldende insolvenslovgivning ikke hindrer nevnte framgangsmåter i å virke på en smidig og ordnet måte eller går ut over deres gyldighet eller gjennomførbarhet, og
b) kryssberegning av marginer med korrelerte kontrakter clearet av samme sentrale motpart i henhold til en risikomodell som er i samsvar med artikkel 41.

En sentral motpart kan kreve at en handelsplass oppfyller de driftsmessige og tekniske kravene som fastsettes av den sentrale motparten, herunder krav til risikostyring.»

b) Nytt nummer skal lyde:

«6. Vilkårene fastsatt i nr. 1 for ikke-diskriminerende behandling av kontrakter som handles på denne handelsplassen, når det gjelder krav til sikkerhet, avregning av økonomisk likeverdige kontrakter og kryssberegning av marginer med korrelerte kontrakter clearet av samme sentrale motpart, skal angis nærmere i de tekniske standardene vedtatt i henhold til artikkel 35 nr. 6 bokstav e) i forordning (EU) nr. 600/2014(*).»

3) I artikkel 81 nr. 3 skal nytt ledd lyde:

«Et transaksjonsregister skal oversende data til vedkommende myndigheter i samsvar med kravene i artikkel 26 i forordning (EU) nr. 600/2014(*).

–

(*) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 600/2014 av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av forordning (EF) nr. 648/2012 (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 84).»

Artikkel 54

Overgangsbestemmelser

1. Tredjestatsforetak skal kunne fortsette å yte tjenester og utøve virksomhet i medlemsstatene i samsvar med de nasjonale ordningene i inntil tre år etter at Kommisjonen har vedtatt en beslutning om den relevante tredjestat i samsvar med artikkel 47.
2. Dersom Kommisjonen anser at det ikke er nødvendig å utelukke børshandlede derivater fra virkeområdet for artikkel 35 og 36 i samsvar med artikkel 52 nr. 12, kan en sentral motpart eller en handelsplass, før denne forordning får anvendelse, søke sin vedkommende myndighet om tillatelse til å benytte overgangsordningene. Vedkommende myndighet skal, idet det tas hensyn til de risikoene anvendelsen av tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller 36 for børshandlede derivater innebærer for den sentrale motpartens eller handelsplassens ordnede virkemåte, beslutte at artikkel 35 eller 36 i en overgangsperiode fram til og med 3. juli 2019 ikke får anvendelse på den relevante sentrale motparten eller handelsplassen, alt etter som, når det gjelder børshandlede derivater. Dersom en slik overgangsperiode er godkjent, kan den sentrale motparten eller handelsplassen, så lenge denne overgangsordningen varer, ikke benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller 36 når det gjelder børshandlede derivater. Vedkommende myndighet skal underrette ESMA, og når det gjelder en sentral motpart, kollegiet av vedkommende myndigheter for den sentrale motparten, når en overgangsperiode godkjennes.

   Dersom en sentral motpart som har blitt godkjent for overgangsordningene, er knyttet gjennom nære forbindelser til en eller flere handelsplasser, skal disse handelsplassene, så lenge denne overgangsordningen varer, ikke kunne benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller 36 når det gjelder børshandlede derivater.

   Dersom en handelsplass som har blitt godkjent for overgangsordningene, er knyttet gjennom nære forbindelser til en eller flere sentrale motparter, skal disse sentrale motpartene, så lenge denne overgangsordningen varer, ikke kunne benytte tilgangsrettene i henhold til artikkel 35 eller 36 når det gjelder børshandlede derivater.

Artikkel 55

Ikrafttredelse og anvendelse

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Denne forordning får anvendelse fra 3. januar 2017.

Uten at det berører annet ledd, får artikkel 1 nr. 8 og 9, artikkel 2 nr. 2, artikkel 4 nr. 6, artikkel 5 nr. 6 og 9, artikkel 7 nr. 2, artikkel 9 nr. 5, artikkel 11 nr. 4, artikkel 12 nr. 2, artikkel 13 nr. 2, artikkel 14 nr. 7, artikkel 15 nr. 5, artikkel 17 nr. 3, artikkel 19 nr. 2 og 3, artikkel 20 nr. 3, artikkel 21 nr. 5, artikkel 22 nr. 4, artikkel 23 nr. 3, artikkel 25 nr. 3, artikkel 26 nr. 9, artikkel 27 nr. 3, artikkel 28 nr. 4, artikkel 28 nr. 5, artikkel 29 nr. 3, artikkel 30 nr. 2, artikkel 31 nr. 4, artikkel 32 nr. 1, 5 og 6, artikkel 33 nr. 2, artikkel 35 nr. 6, artikkel 36 nr. 6, artikkel 37 nr. 4, artikkel 38 nr. 3, artikkel 40 nr. 8, artikkel 41 nr. 8, artikkel 42 nr. 7, artikkel 45 nr. 10, artikkel 46 nr. 7, artikkel 47 nr. 1 og 4, artikkel 52 nr. 10 og 12 og artikkel 54 nr. 1 anvendelse umiddelbart etter at denne forordning er trådt i kraft.

Uten at det berører annet ledd, får artikkel 37 nr. 1, 2 og 3 anvendelse fra 3. januar 2019.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 15. mai 2014.

For Europaparlamentet	*For Rådet*
M. SCHULZ	D. KOURKOULAS
President	*Formann*

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
www.publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på
www.regjeringen.no

Trykk: 07 Media AS – 04/2019